

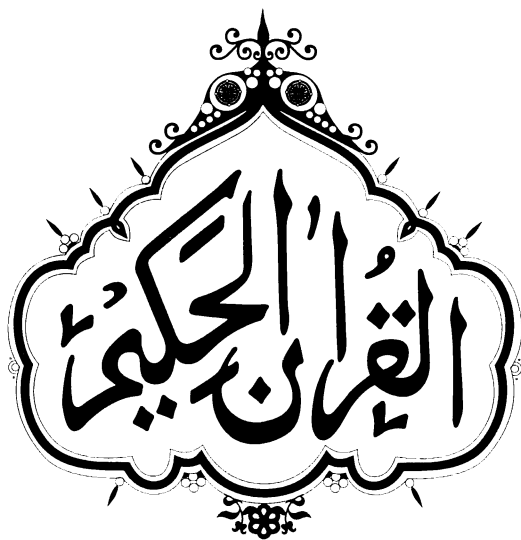
LE SAINT QUR'ÂN

TEXTE ARABE

AVEC

TRADUCTION EN CRÉOLE

TRANSLATION OF THE HOLY QUR'ÂN
IN MAURITIAN CREOLE
WITH ARABIC TEXT

LE SAINT QUR'ĀN

TEXTE ARABE

AVEC

TRADUCTION EN CRÉOLE

TRANSLATION OF THE HOLY QUR'ĀN
IN MAURITIAN CREOLE
WITH ARABIC TEXT

LE SAINT QUR'ĀN

TEXTE ARABE

AVEC

TRADUCTION EN CRÉOLE

Sous les auspices de :

HADRAT MIRZĀ MASROOR AHMAD

5ème Successeur du Messie Promis (a.s.) et

Chef-Suprême de la Djama'at Musulmane Ahmadiyya Internationale

2004

Islam International Publications Limited

THE HOLY QUR'ĀN ARABIC TEXT WITH CREOLE TRANSLATION

First published in Mauritius in 2004
© Islam International Publications Limited

Published by :
Ahmadiyya Muslim Association
P. O. Box : 6
Rose Hill
Mauritius

Printed in Mauritius at :
Précigraph Ltée
Ave. St. Vincent de Paul,
Les Pailles,
Ile Maurice.

You may contact the following for further information :

1. The London Mosque
16 Gressenhall Road
London SW18 5QL
U. K.
Tel : +(0) 20 8870 8517
Fax : +(0) 20 8874 4779
2. Ahmadiyya Muslim Association
P. O. Box : 6
Rose Hill
Mauritius

ISBN : 1 85372 787 3

PRÉFACE

Le Saint Coran, li Allāh So Parole et ça ti révéle mot-à-mot are le Saint Prophète Mohammad^(s.a.w.) pendant 23 ans. Parmi tout banne l'Ecritires Saintes, le Saint Coran tout-sél ki révendique ki li mot-à-mot Allāh So Parole. Li le Live Sacré pou banne Misilmans et pou lé zoutes oussi. Allāh finne promette ki tout lé temps Li pou protéze so texte. Donc zamais finne éna kik sanzement là-dans. Li intact. Li ça-même texte pareil couma ti révéle are le Saint Prophète Mohammad^(s.a.w.) éna plisse ki 1400 bananés.

Li pa ène travail facile pou traduire Allāh So Parole Sacré. Djama'at Musulmane Ahmadiyya Internationale finne prend lor-li ça responsabilité-là pou traduire ça Texte Sacré-là dans banne langues différent dans lé monde pou ki différent péps conne Allāh So Messaze dans zot prope langues.

Ça version créole-là finne faire par :

Mons Shamsheer Ahmad Sookia, le Naib Amir pour la Publication et finne révisé par :

- (1) Mons Nazir Ahmad Hoolash,
- (2) Mme Saïda Sookia,
- (3) Mme Amina Yasmin Sooltangos

sous supervision : (i) le Secrétaire pour la Publication, Mons Mushtaq Ahmad Sooltangos et (ii) le Naib Amir pour la Publication.

Hadrat Mirzā Tāhir Ahmad^(r.h.a.), 4ème Successeur du Messie Promis Ahmad^(a.s.) ki Fondateur Djama'at Ahmadiyya ti établi ène Board de plusieurs savants ahmadis pou faire, sous so supervision, ène traduction du Coran en anglais tout en profitant are version en anglais ki finne dézà faire par Maulawi Sher Ali^(r.a.). Par rapport à ça, pendant plisiere l'années, l'Amir de Maurice Mons Ameen Jowahir et le tradictère ti pé gagne instructions et guidance de la part du 4ème Khalifa à travers le Additional Wakilul-Tasnif Londres, M. Munir-ud-Din Shams. Et tout-ça finne suive à la lettre. Donc ici nous pé présente version en créole de ça traduction révisé-là.

Nous rémercié :

(i) Banne membres Lajna Imaillah ki finne apporte ène support logistique pou tout traduction-là dans so l'étape initial.

(ii) Mons Shamsud-Din Mustun pou so support logistique rémarquable ki li finne faire avant ki soumettre travail-là la presse. Ça li ène travail laborieux, méticuleux et ki nécessite expertise et grand patience.

(iii) Sheikh Naseer Ahmad pour so travail bien difficile dans introduire texte arabe-là morceau par morceau. Tout ça sous supervision de (i) Mons Mirza Anas Ahmad Wakilul Ishaat Rabwah, et (ii) le Naib Amir de l'Ishaat (Maurice).

Nous prié ki Allāh accorde zotte-tout So meillère récompense pou zot contribution dans So simé.

Nous prié ki Allāh faire ça traduction-là vinne ène guidance pou banne ki comprend la langue créole et ki li ouvert zot lé-kére dé façon ki zotte capté bien ça Messaze merveilleux du Saint Coran. Āmīn

(The Publishers)

LA LISTE BANNE CHAPITES

<i>Ch.</i>	Par l'orde nimérique	<i>Page</i>	<i>Ch.</i>	Par l'orde alphabétique	<i>Page</i>
1.	al-Fātiḥah	1	80.	'Abasa	824
2.	al-Baqarah	3	100.	al-'Ādiyāt	863
3.	Āl-'Imrān	59	46.	al-Aḥqāf	673
4.	al-Nisā'	93	33.	al-Aḥzāb	547
5.	al-Mā'idah	129	87.	al-A'lā	841
6.	al-An'ām	155	96.	al-'Alaq	857
7.	al-A'rāf	184	6.	al-An'ām	155
8.	al-Anfāl	217	21.	al-Anbiyā'	412
9.	al-Taoba	229	8.	al-Anfāl	217
10.	Yōūnous	253	29.	al-'Ankabōūt	520
11.	Hōūd	270	7.	al-A'rāf	184
12.	Yōūsouf	289	103.	al-'Aṣr	866
13.	al-Ra'd	307	90.	al-Balad	848
14.	Ibrāhīm	315	17.	Banī Isrā'il	353
15.	al-Ḥidjre	324	2.	al-Baqarah	3
16.	al-Naḥl	334	98.	al-Bayyinah	860
17.	Banī Isrā'il	353	85.	al-Bourōudj	837
18.	al-Kahf	369	76.	al-Dahr	808
19.	Maryam	385	51.	al-Dhāriyāt	700
20.	Tā Hā	396	45.	al-Djāthiyah	668
21.	al-Anbiyā'	412	72.	al-Djinn	793
22.	al-Ḥadjj	426	62.	al-Djoumou'ah	759
23.	al-Mo'minōūn	438	93.	al-Douḥā	854
24.	al-Nōūr	451	44.	al-Doukhān	663
25.	al-Fourquān	463	89.	al-Fadjr	845
26.	al-Shou'arā'	473	113.	al-Falaq	876
27.	al-Naml	492	48.	al-Fath	685

<i>Ch.</i>	Par l'orde nimérique	<i>Page</i>	<i>Ch.</i>	Par l'orde alphabétique	<i>Page</i>
28.	al-Qaṣaṣ	506	1.	al-Fātiḥah	1
29.	al-‘Ankabōūt	520	35.	Fāṭir	569
30.	al-Rōūm	530	105.	al-Fīl	868
31.	Louqmān	538	25.	al-Fourquān	463
32.	al-Sadjdah	543	88.	al-Ghāshiyah	843
33.	al-Aḥzāb	547	41.	Hā Mīm Al-Sadjdah	635
34.	Saba’	560	57.	al-Ḥadīd	736
35.	Fāṭir	569	22.	al-Ḥadjj	426
36.	Yā Sīn	577	69.	al-Ḥāqqah	781
37.	al-Sāffāt	586	59.	al-Ḥashar	747
38.	Sād	601	15.	al-Ḥidjre	324
39.	al-Zoumar	611	11.	Hōūd	270
40.	al-Mou’min	623	49.	al-Ḥoudjourāt	691
41.	Hā Mīm Al-Sadjdah	635	104.	al-Houmazah	867
42.	al-Shōūrā	643	14.	Ibrāhīm	315
43.	al-Zoukhrouf	652	112.	al-Ikhlās	875
44.	al-Doukhān	663	3.	Āl-‘Imrān	59
45.	al-Djāthiyah	668	82.	al-Infiṭār	830
46.	al-Aḥqāf	673	84.	al-Inshiqāq	835
47.	Moḥammad	679	94.	al-Inshirāḥ	855
48.	al-Faṭḥ	685	109.	al-Kāfirōūn	872
49.	al-Ḥoudjourāt	691	18.	al-Kahf	369
50.	Qāf	695	108.	al-Kaothar	871
51.	al-Dhāriyāt	700	111.	al-Lahab	874
52.	al-Tōūr	706	92.	al-Laīl	852
53.	al-Nadjm	711	31.	Louqmān	538
54.	al-Qamar	716	70.	al-Ma‘āridj	786
55.	al-Raḥmān	722	5.	al-Mā’idah	129
56.	al-Wāqī‘ah	729	107.	al-Mā‘ōūn	870

<i>Ch.</i>	Par l'orde nimérique	<i>Page</i>	<i>Ch.</i>	Par l'orde alphabétique	<i>Page</i>
57.	al- <u>H</u> adīd	736	19.	Maryam	385
58.	al-Moudjā ^h alah	742	23.	al-Mo'minōūn	438
59.	al- <u>H</u> ashar	747	74.	al-Mouddaththir	800
60.	al-Moumta ^h inah	752	58.	al-Moudjā ^h alah	742
61.	al- <u>S</u> aff	756	67.	al-Mou ^h lk	772
62.	al-Djoumou'ah	759	40.	al-Mou'min	623
63.	al-Mounāfiqōūn	761	60.	al-Moumta ^h inah	752
64.	al-Taghāboun	763	63.	al-Mounāfiqōūn	761
65.	al- <u>T</u> alāq	766	77.	al-Moursalāt	812
66.	al-Ta ^h rīm	769	73.	al-Mouzzammil	797
67.	al-Mou ^h lk	772	47.	Mo ^h ammad	679
68.	al-Qalam	776	78.	al-Naba'	816
69.	al- <u>H</u> āqqah	781	16.	al-Na ^h l	334
70.	al-Ma'āridj	786	53.	al-Nadjm	711
71.	Nōūh	790	27.	al-Naml	492
72.	al-Djinn	793	114.	al-Nās	877
73.	al-Mouzzammil	797	110.	al-Na ^h r	873
74.	al-Mouddaththir	800	79.	al-Nāzi'āt	820
75.	al-Qiyāmah	805	4.	al-Nisā'	93
76.	al-Dahr	808	71.	Nōūh	790
77.	al-Moursalāt	812	24.	al-Nōūr	451
78.	al-Naba'	816	97.	al-Qadr	859
79.	al-Nāzi'āt	820	50.	Qāf	695
80.	'Abasa	824	68.	al-Qalam	776
81.	al-Takwīr	827	54.	al-Qamar	716
82.	al-Infi ^h ār	830	101.	al-Qāri'ah	864
83.	al-Ta ^h fīf	832	28.	al-Qa ^h ṣaṣ	506
84.	al-Inshi ^h āq	835	75.	al-Qiyāmah	805
85.	al-Bourōūd ^h j	837	106.	al-Quoraish	869

<i>Ch.</i>	Par l'orde numérique	<i>Page</i>	<i>Ch.</i>	Par l'orde alphabétique	<i>Page</i>
86.	al- <u>T</u> āriq	839	13.	al-Ra'd	307
87.	al-A'lā	841	55.	al-Raḥmān	722
88.	al-Ghāshiyah	843	30.	al-Rōūm	530
89.	al-Fadjr	845	34.	Saba'	560
90.	al-Balad	848	38.	<u>S</u> ād	601
91.	al-Shams	850	32.	al-Sadjdah	543
92.	al-Lai'l	852	61.	al- <u>S</u> aff	756
93.	al- <u>D</u> ouḥā	854	37.	al- <u>S</u> āffāt	586
94.	al-Inshirāḥ	855	91.	al-Shams	850
95.	al-Tīn	856	26.	al-Shou'arā'	473
96.	al-'Alaq	857	42.	al-Shōūrā	643
97.	al-Qadr	859	20.	<u>T</u> ā Hā	396
98.	al-Bayyinah	860	64.	al-Taghāboun	763
99.	al-Zilzāl	862	66.	al-Taḥrīm	769
100.	al-'Ādiyāt	863	102.	al-Takāthour	865
101.	al-Qāri'ah	864	81.	al-Takwīr	827
102.	al-Takāthour	865	65.	al- <u>T</u> alāq	766
103.	al-'Aṣr	866	9.	al-Taoba	229
104.	al-Houmazah	867	86.	al- <u>T</u> āriq	839
105.	al-Fīl	868	83.	al-Tatfīf	832
106.	al-Quoraish	869	95.	al-Tīn	856
107.	al-Mā'ōūn	870	52.	al-Tōūr	706
108.	al-Kaothar	871	56.	al-Wāqi'ah	729
109.	al-Kāfirōūn	872	36.	Yā Sīn	577
110.	al-Naṣr	873	10.	Yōūnous	253
111.	al-Lahab	874	12.	Yōūsouf	289
112.	al-Ikhlās	875	99.	al-Zilzāl	862
113.	al-Falaq	876	43.	al-Zoukhrouf	652
114.	al-Nās	877	39.	al-Zoumar	611

Systeme translitteration

ث	th : prononce ça couma th en anglais dans 'thing'.
ج	dj : prononce ça couma dj dans Abidjan.
ح	<u>h</u> : ça li pli fort ki h dans prononciation.
خ	kh : prononce ça couma ch en allemand dans 'achtung'.
ذ	dh : prononce ça couma th en anglais dans 'that'.
ر	r : li ène r roulé, quand prononce ça, garde lé dents entrouvert, et pointe la langue lor palais supérieur.
ص	<u>s</u> : ça li ène s emphatique.
ض	<u>d</u> : ça li ène d emphatique.
ط	<u>t</u> : ça li ène t emphatique.
ظ	<u>z</u> : ça li ène z emphatique.
ع	'a / 'i / 'ou : prononce ça par ène contraction pharynx, sans force et sans expiration.
غ	gh : prononce ça couma r 'grasseyé' en français.
ق	q : prononce ça couma k mais dépi fond la gorze.
ء	a' / i' / ou' : prononce ça couma prononce as dans 'assez'.

Banne consonnes ki pas figuré là-haut, zotte éna même valére phonétique couma en français.

Banne voyelles ki éna ène barre lor zotte, zotte banne longues voyelles.

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Tout banne louanzes pou Allāh, Seignère tout banne lé mondes,

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ [2]

3. Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié,

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [3]

4. Ki Maîte Zour Zizement.

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ [4]

5. To Tout-Sél Ki nous adoré et are To Tout-Sél ki nous dimanne l'aide.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ [5]

6. Guide-nous lor simé droite,

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ [6]

7. Simé ça banne To finne faire favère lor zotte, pa banne ki finne attire colére lor zotte-mêmes² et pa banne ki finne égaré.

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۚ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ [7]

1. Sourate al-Fātiḥah, li renferme banne trésors spiritiél extraordinaire. Li ène véritabe mine dé connaissance et dé sazesse. Pa pou nanrien ki Allāh appelle li 'Mama le Coran' ; li le St Coran so l'essence-même. Li commence avec nom Allāh, la source tout bénédiction ; ensuite Sourate-là présente Allāh So quatre attributs principal : (i) al-Rabb = Créatère, Nourricier, Seignère tout banne lé mondes ; (ii) ar-Raḥmān = Céli Ki, par So grâce immense, Li fourni tout banne bésoins dé l'homme même-avant so naissance et sans aukène zéffort dé so part pou ça. (iii) ar-Raḥīm = Céli Ki, par So grand miséricorde, détermine meillère réziltats possibe pou zéfforts dé l'homme et Ki récompense li d'ène façon extrêmement libéral ; et

(iv) Māliki Yaom-id-din = Céli Ki Maîte Zour Zizement divant Ki, tout dimounes bizin vinne ranne compte zot banne actions ; Céli Ki pou pini banne méssants, mais Li pa pou ène simpe zize quand Li pou traite So banne créatires, mais dans capacité ène Maîte Ki adoucit la zistice are miséricorde, Ki prêt pou pardonné dans cas but pardon-là li capave amène banne bon réziltats. Ça-même portrait Islam so BonDié ki le St Coran présente nous dans so commencement-même - Ène BonDié ki So pouvoir ék So l'autorité li pou tout lé temps et ki So miséricorde ék So bienfaits pa limitée. Ensuite, vinne déclaration dé l'homme cotte li dire ki puisseké so BonDié Li possède ça banne grand grand et noble attributs-là, donc li gagne ça

l'envie ék l'empressement-là pou adore Li et pou montré Li so reconnaissance ék so soumission total. Mais Allāh conné ki l'homme li faibe ék li porté pou faire érrére ; alors, par So miséricorde, Li récommanne So servitère pou serce So l'aide dans sak-pas ki li éna pou faire dans so marce en avant, ék pou tout bésain ki li éna pou faire face. À la fin, éna ène la prière complète et ki éna ène grand-portée - ène la prière cotte l'homme sipplié so Créatère pou dirize-li dans simé droite dans tout zaffaires, spiritiél ou soi temporél et oussi par rapport à so banne bésoins présent ék fitire. Li prié Allāh pou ki li capave faire face are tout banne l'épréves avec siccés ; mais couma banne soisis Allāh, ki li faire ça avec mérite et ki li attire lor li banne grand favéres Allāh en abondance. Li prié ki li continié-même marce lor simé droite pou approce are Allāh touzour encore plisse-même pareil couma boucoup banne avant finne faire, sans ki li gagne cogné. Ça-même thème ki développé dans diverse façons dans lé reste Live Sacré-là.

Parmi noms ça sourate-là, ça disse-là zotte pli authentique :-

Fātiḥat al-Kitāb – l'Ouverture Live-là. Ça montré ki bizin place sourate-là au commencement ék ki ça li servi couma ène la clé pou comprend Live-là.

Al-Salāte – la Prière. Ça indiqué ki sourate-là présente ène la prière parfait et ki li faire partie intégral de la Salāte ki établi dans l'Islam.

Al-Ḥamd – le Louanze. Ça montré ki sourate-là explique but noble de la création de l'homme et li enseigne ki relation BonDié vis-à-vis l'homme li ène zaffaire de grâce ék de miséricorde.

Oumm al -Qur'ān – Mama le Coran. Ça montré ki sourate-là conténir en essence tout le Coran.

Al-Qur'ān al-'Azīm – le Grand Coran. Ça montré ki sourate-là faire partie Live-là.

Al-Sab'al-Mathānī – Sept versets ki répété souvent. Ça vé dire ki ça sept tipti versets-là zotte satisfait tout banne bésoins spiritiél de l'homme. Li vé dire oussi ki bizin répéte ça sourate-là dans sak raka'at la Prière.

Oumm al-Kitāb – Mama Live-là. Ça montré ki la Prière ki ça sourate-là renfermé, ça-même ti raison révélation ça la loi coranique-là.

Al-Shifā – la Guérison. Ça vé dire ki li fourni banne rémédés contre tout banne doutes.

Al-Ruqya – le Charme. Ça vé dire ki sourate-là li ène la prière pour éloigne maladie, li protéze conte Satan ék so bannes ék li oussi raffermi lé kére de l'homme conte zotte.

Al-Kanz – le Trésor. Ça vé dire ki sourate-là li ène trésor illimité de connaissance.

2. Mot 'maghdūb' inclire colére Allāh et oussi colére banne dimounes.

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

3. Ça-même Live *parfait*-là ça ; là-dans péna aukène doute — ène guidance pou banne dimounes droite,

4. Ki croire dans l'invizibe, et ki observe la Prière, et ki dépense dans provision ki Nous finne donne zotte,

5. Et ki croire dans ça ki finne révèle toi et dans ça ki ti révéélé avant toi, et zotte éna la foi ferme dans ça ki éna encore pou vini.

6. Ça banne-là ki suive guidance dé la part zot Seignère et ça banne-là mêmes ki pou réissi.

7. En vérité, banne ki pa croire, pou zotte li pareil ki to averti zotte ou soi, ki to pa averti zotte — zotte pa pou croire.

8. Allāh finne scelle zot lé kére et zot zoreilles; et lor zot li zié éna ène voile. Et pou zotte, éna ène grand pinition.

R 2 9. Et parmi banne dimounes, éna ki dire : « Nous croire dans Allāh et dans Dernier Zour, » et pourtant zotte pa banne croyants.

10. Zotte serce pou trompe Allāh et banne croyants, alors ki zotte pé trompe zotte-mêmes; sélement zotte pa pé réalisé.

11. Éna ène maladie dans zot lé kére et Allāh finne aggrave zot maladie;

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

الْم ﴿٢﴾

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣﴾

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٤﴾

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُؤْتُونَ ﴿٥﴾

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٨﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَيُؤْتُونَ الْآخِرَ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٩﴾

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠﴾

فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ

et pou zotte éna ène pinition ki donne
boucoup doulère parski zotte ti éna
l'habitude cause menti.

مَرْضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۖ بِمَا كَانُوا
يَكْذِبُونَ ۝۱۱

12. Et quand dire banne-là : « Pa
créé désorde lor la terre, » zotte réponne :
« Nous sélement pé préserve la paix. »

وَإِذْ أَرْسَلْنَا لَهُمْ لَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ
قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۝۱۲

13. Attention ! Certainement zotte-
mêmes ki pé créé désorde, mais zotte pa
réalisé.

أَلَا تَتْلُوهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا
يَشْعُرُونَ ۝۱۳

14. Et quand dire banne-là :
« Croire *dans Allāh* couma banne
dimounes finne croire *dans Li*, » zotte
réponne : « Esse-ki nous pou croire
couma banne imbéciles finne croire ? »
Attention ! Certainement zotte-mêmes
banne imbéciles, mais zotte pa conné.

وَإِذْ أَرْسَلْنَا لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ
قَالُوا أَنْتُمْ مِنْ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۖ
أَلَا تَتْلُوهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا
يَعْلَمُونَ ۝۱۴

15. Et quand banne-là zoënn banne
croyants, zotte dire : « Nous croire *dans*
Allāh, » mais quand zotte rétrouve zotte
tout-séls avec zot banne séfs-désordères,
zotte dire : « Certainement nous are zotte.
Nous ti nék pé boufonne banne-là. »

وَإِذْ يَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا كَالَّذِينَ
آمَنُوا إِلَى شَيْطَانِهِمْ ۖ قَالُوا إِنَّا
مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ۝۱۵

16. Allāh pou réponne zotte zot
moquerie et pou laisse zotte persisté, pou
ène lé temps, dans zot transgression
couma banne avégues ki, dans confizion,
pé rode zot simé.

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝۱۶

17. Ça banne-là ki finne éssanze
bon guidance pou l'égarément. Mais zot
transaction pa finne rapporte zotte
aукène bénéfice, ni zotte *bien* guidé.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالََةَ
بِالْهُدَىٰ ۖ فَمَا رَبَّحَتْ رِبَا رَتْهُمْ وَمَا
كَانُوا مُهْتَدِينَ ۝۱۷

18. Zot cas, li couma cas ça
dimoune ki allime ène di fé. Quand ça *di*
fé-là finne allimé tout autour li, Allāh
finne enlève la limière ça banne *allimères*
di fé-là et Li finne laisse zotte dans
l'obskirité total ; zotte pa trouve nanrien.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ۖ
فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ
بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمٍ ۖ لَا
يُبْصِرُونَ ۝۱۸

19. Zotte sourdes, miêts, avégues.
Et zotte pa pou réturné vers bon
guidance.³

صُمُّكُمْ عَمِّي فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ١٩

20. Ou soi, zot cas li couma ène
grand la plie ki tombe dépi lé ciél, là-
dans éna l'obskirité total, éna l'oraze ék
zéclairs, zotte mette zot lé doigts dans
zot zoreilles à cause banne tapazes
l'oraze-là, zotte pére la mort. Et Allāh
finne encerclé banne ki pa croire.

أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ
فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ
الْمَوْتِ ۚ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ٢٠

21. Zéclair-là ti prés pou arrête
faire zotte trouvé. Sak fois ki li éclairé
pou zotte pou montré simé, zotte marce
là-dans, et quand li faire noir lor zotte,
zotte reste en place. Et si Allāh ti oulé, Li
ti pou arrête faire zotte tandé et trouvé.
En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire
tout ça ki Li oulé.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ ۖ
كُلَّمَا أَصْبَأَ لَهُمْ أَشْوَاهُ فِيهِ ۖ وَلَا آتَا
أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۚ إِنَّ
اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٢١

R3 22. O banne dimounes! Adore
zot Seignére Ki finne créé zotte et
banne ki ti avant zotte, pou ki zotte
azir avec droiture;

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ٢٢

23. Zot Seignére Ki finne faire la
terre ène li lit pou zotte, et lé ciél ène
strictire pou zot sirvie, et Ki finne faire
dilo déssanne dépi dans niazes et, par ça,
Li finne faire sorti banne fruits pou zot
provision. Donc, pa établir banne égals
are Allāh alors ki zotte conné.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً ۖ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الشَّجَرِ رِزْقًا لَكُمْ ۚ فَلَا
تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ٢٣

24. Et si zotte éna doute lor ça ki
Nous finne faire déssanne lor Nou
servitère, alors amène ène sourate
semblabe are ça et appelle oussi zot
banne divinités-aides en déhors Allāh si
zotte pé cause la vérité.

وَأَنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى
عَبْدِنَا فَاتَّبِعُوا سُورَةَ مِنَ تَحْتِهَا ۚ
إِذْ عُلِّمَتْ شُهُودٌ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٢٤

3. Pé cause ici ça banne hypocrites ki finne prend résolution pou pa écoute la
vérité, pou pa cause la vérité et pou pa trouve la vérité.

25. Mais, si zotte pa capave faire ça, et zamaï zotte pou capave faire ça, alors craigne ça di Fé ki alimenté are dimounes ék roces *ki finne* préparé pou banne mécréants.

26. Et donne bon nouvelle à banne ki croire et ki faire banne bon actions ki, pou zotte, éna banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Sak fois ki pou donne zotte kik fruit là-dans couma provision, zotte pou dire : « Ça-même ça ki ti donne nous avant couma provision; » alors ki ça ki ti donne zotte *avant couma provision*, li nék éna réssemblance are ça *ki zotte pé gagné-là*. Et zotte pou éna là-dans, banne conzoints ki finne pirifié *par Allāh*, et zotte pou reste tout lé temps là-dans.

27. En vérité, Allāh pa senti li ditout zéné pou donne kik l'exempe tel ène moustik et même ça *la sarze* ki lor li-là.⁴ Pou banne ki croire, zotte conné ki ça, li la vérité dé la part zot Seignère. Et pou banne ki pa croire, zotte dire : « *Enfin!* Bé ki Allāh oulé dire par ça l'exempe-là ? » Par ça, boucoup ki Li zize égaré et, par ça, boucoup ki Li guidé. Et, par ça, sélement banne désobéissants ki Li zize égaré,

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَ
الْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٥﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ
ثَمَرَةٍ زُفٍّ قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا
مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ
فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا
مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ
آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا
أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۖ يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا
وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِ
إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٧﴾

4. Moustik, tipti couma li été, li ène merveille dé la création. Ziska l'hére, banne scientifiques pa pé capave expliqué ki finne pousse femelle moustik pou imazine!!! et développe ène système extrêmement compliqué et sophistiqué ki permette-li suce di sang alors ki li ti pé vive tranquillement lor produit vézétal pendant bien bien longtemps. Tout banne parties ça système-là ti finne bizin développé séparément et en même temps, pou ki zotte forme ène ensemble en harmonie ki bien complexe. Si ça transformation-là pa ti programmé, ti pou bizin zoué lor factère la sance pendant dé millions millions ék dé millions millions encore bananés si toutefois ti pou arrive-là; en somme, ène période interminabe. Ziska l'hére, finne découvert ki banne moustiks ente zotte, zotte saryé, dans zot prope système, ène total dé presque 250 virus – banne la sources banne maladies et pourtant zamaï zotte pa affecté par aukène là-dans. Li fort possibe ki moustik finne zoué et pé continié zoué ène rôle vital dans développement nou système imminitaire. Certain signes laisse apercevoir ça.

28. Banne ki casse pacte Allāh après ki zotte finne bien établi li et ki sépare ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoënné ensamme et ki créé désorde lor la terre, ça banne-là ki banne perdants.

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۚ
أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٨﴾

29. Couma zotte pa croire dans Allāh alors ki zotte ti sans la vie et Ki Li finne donne-zotte la vie ? Ensuite, Li pou donne-zotte la mort; ensuite, Li pou redonne-zotte la vie. Ensuite, pou retourne zotte vers Li.

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٩﴾

30. Li-Même Ki finne créé pou-zotte tout ça ki lor la terre; ensuite, Li finne porte So l'attention vers lé ciél. Li finne donne li so l'équilibre, sous forme sept lé ciéls et Li conne bien tout kit-soze.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

R 4 31. Et *mazine* quand to Seignére ti dire banne anzes : « En vérité, Mo pé alle nomme ène calife, ène représentant, lor la terre, » banne-là ti dire : « Esse-ki To pou nomme là-dans ène kikènné ki pou créé désorde là-dans et ki pou répanne di sang, alors ki nous faire To glorification — nous faire To *tasbih* — avec To louanze et ki nous proclame To saintété ? » Li ti réponde : « En vérité, Mo conné ça ki zotte pa conné. »

وَاذْكُرْ لَكُمْ وَلَكُمْ L'ÉCRITURE ۚ وَتَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۚ قَالَ رَبِّیْ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

32. Et Li ti enseigne Adam tout banne noms. Ensuite, Li ti présente divant banne anzes banne ki pou éna ça banne noms-là — ça banne qualités-là et Li ti dire zotte : « Si zotte pé cause vrai, dire-Moi banne-là zot noms. »

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَٰؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٢﴾

33. Banne anzes-là ti réponde : « To Pur Toi ! Nous péna connaissance aukènné soze sauf ça ki To enseigne nous. En vérité, To-même Ki Conne-Tout, Ki Bien-Saze. »

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا بِهَٰذَا مَا عَلَّمْتَنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٣﴾

34. Li ti dire : « O Adam ! Dire-zotte banne-là zot noms. » Et quand li finne dire zotte banne-là zot noms, *Allāh* ti dire *banne anzes* : « Esse-ki Mo pa ti dire zotte ki vraitmême Mo-Même conne tout secrets banne lé ciêls et la terre et Mo conne ça ki zotte laisse paraîte et ça ki zotte caciette ? »

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are l'autorité Adam, » zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li ti réfizé et li ti montré l'arrogance. Et li ti ène dans banne mécréants.

وَرَادُّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٥﴾

36. Et Nous ti dire : « O Adam ! Habite dans zardin-là toi et to madame et manzé zotte-dé là-dans à loisir, cotte zotte oulé. Mais pa costé cotte ça pied-là, sinon zotte pou *compté* dans banne ki faire le mal. »

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٦﴾

37. Mais Satan ti trompe zotte-dé lor *question ça pied-là* et li ti faire zotte sorti dépi dans *l'état dans* ki zotte ti été. Et Nous ti dire *zotte tout* : « Allé *dépi-là* alors ki-zotte ennemis ente zotte-mêmes. Et éna pou zotte lor la terre, ène place cotte pou resté ék ène provision pou ène lé temps. »

فَازْهَمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٧﴾

38. Alors Adam ti appranne are so Seignére impé paroles *la prière*. Et, *Allāh* Li ti tourne vers li avec clémence. En vérité, Li-Même Fort lor accepté repentance, Li Bien-Miséricordié.

فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٨﴾

39. Nous ti dire : « Allé zotte tout dépi-là. Quand toutefois, ène guidance vinne cotte zotte dé Mo part, alors banne ki pou suivre Mo guidance, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. »

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

banne-là *ki* pou habitants di Fé. Zotte pou
reste longtemps là-dans.

R 5 41. O Zenfants Israël ! Rappelle
Mo favére ki Mo ti faire lor zotte. Et
respecté Mo l'alliance, *Mo oussi* Mo pou
respecté zot l'alliance, et craigne Mo
Tout-Sél.

42. Et croire dans ça ki Mo finne
avoyé ki accompli ça ki *déza* are zotte. Et
pa vinne banne premiers ki pa croire là-
dans. Et pa éssanze Mo banne Signes
pou ène ti prix. Et prend Mo Tout-Sél
pou zot Protectére.

43. Et pa mélanze la vérité are
fausseté et pa caciète la vérité alors ki
zotte conné.

44. Et observe la Prière et paye
Zakâte, et courbé avec banne ki courbé.

45. Esse-ki zotte ordonne banne
dimounes pou faire le bien et zotte
oublié zotte-mêmes, alors ki zotte lire
Live-là ? *Enfin* ! Bé ki faire zotte pa
servi zot l'esprit ?

46. Et serce l'aide avec patience et
dans la prière. Et en vérité, ça li difficile
sauf pou banne ki éna l'esprit himble,

47. Banne ki conné, sans aukène
doute, ki zotte pou renconte zot Seignére
et ki zotte pou rétourne vers Li.

R 6 48. O Zenfants Israël ! Rappelle
Mo favére ki Mo ti faire lor zotte et ça
oussi ki Mo ti donne-zotte sipériorité lor
tout banne péps zot l'époque.

49. Et rédoute ça zour cotte ène
l'âme pa pou capave remplace ène *l'autre*

أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣١﴾

٣١

يَبْنِي إِسْرَءِيلَ إِذْ كُرُوا رِجْمَتِي
الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَرَأْيَايَ قَدْ هَبُوتِ ﴿٣٢﴾

وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا
مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ سَوَاءٌ
لَا تَشْتَرُوا بِأَيَّتِي تَمَنَّا قَلِيلًا رَأْيَايَ
قَاتِلُونَ ﴿٣٣﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا
الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَ
ادْكُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٣٥﴾

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ
أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٦﴾

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ
إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٣٧﴾

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبَّهُمْ
وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٣٨﴾

الرَّجَعُ

يَبْنِي إِسْرَءِيلَ إِذْ كُرُوا رِجْمَتِي
الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنَا
فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٩﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ

l'âme dans aukène façon, cotte aukène intercession pa pou accepté dé so côté dans so favère, cotte pa pou prend aukène rançon dé so côté et cotte banne-là pa pou gagne aukène aide.

تَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يَقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةً
وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ
يُنْصَرُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et rappelle quand Nous ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Dans ça, ti éna ène grand l'épréve pou zotte dé la part zot Seignére.

وَأَذِّنْ لَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ
سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ
يَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٥٠﴾

51. Et rappelle quand Nous ti sépare la mer pou zotte; et Nous ti sauve zotte et Nous ti noye pép Pharaon alors ki ô *Zenfants Israël* ! zotte ti pé guetté.

وَأَذِّنْ لَكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥١﴾

52. Et quand Nous ti prend ène l'engagement quarante la nuités are Moïse. Alors, dans so l'absence, zotte ti prend veau-là pou zot adoration et zotte ti banne transgressères.

وَأَذِّنْ لَكُمْ عِدَّةَ نَارٍ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً
ثُمَّ آتَيْنَاكَ الْغَجَلَ مِنْ بَعْدِهِ
أَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥٢﴾

53. Ensuite, Nous ti pardonne zotte après ça pou ki zotte montré reconnaissance.

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Et quand Nous ti donne Moïse Live et Discernement pou ki zotte bien guidé.

وَأَذِّنْ لَكُمْ مَوْسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٤﴾

55. Et quand Moïse ti dire so pép : « O mo pép ! En vérité, zotte finne faire zotte-mêmes di tort quand zotte ti prend veau-là pou zot adoration. Donc, tourne avec repentance vers zot Créatère et tué zot mauvais désirs. Ça, li meillère pou zotte cotte zot Créatère. » Alors, Li finne tourne vers zotte avec clémence. En vérité, Li Fort lor accepté repentance, Li Bien-Miséricordié.

وَأَذِّنْ لَكُمْ مَوْسَى يَقُولُ مَا تَكْفُرُونَ
ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْغَجَلَ
فَتَوَلَّوْا إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ
عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٥﴾

56. Et quand zotte ti dire : « O Moïse ! Nous pa pou croire toi tant ki nous pa trouve Allāh face à face. » Dans zotte pé guetté même, zéclair ti gagne zotte.

وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَىٰ لَنْ تُوْفَىٰ بِكَ
حَتَّىٰ تَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ
الصَّعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٦﴾

57. Ensuite, Nous ti réssissite zotte après zot l'état ki ti couma la mort pou ki zotte montré reconnaissance.

ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Et Nous ti faire banne niazes donne-zotte l'ombraze. Et Nous ti faire déssanne lor zotte, Manna et Salwā. « Manze banne bon kit-sozes dans provision ki Nous finne donne zotte. » Et banne-là pa ti faire Nous aukène di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

وَوَهَبْنَا عَلَيْكُمُ الْمَغْنَمَ وَاتْرَلْنَا عَلَيْكُمُ
الْمَنَ وَالسَّلَوى كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et quand Nous ti dire : « Rente dans ça la ville-là et manze là-dans cotte zotte oulé et à loisir et rente par la porte central avec soumission et dire : « O Allāh ! Ranne nou fardeau lézé. » Nous pou pardonne zotte zot fautes. Et Nous pou donne banne ki faire le bien encore plisse.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ
فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَ
ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ
نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾

60. Mais banne transgresséres ti sanze ça ène parole ki ti dire zotte-là pou ène l'aute parole. Alors, Nous ti faire déssanne, dépi lé ciél, ène pinition lor banne transgresséres parski zotte ti désobéissant.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ
الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَاهُ عَلَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿٦٠﴾

R 7 61. Et quand Moïse ti prié pou dilo pou so pép. Alors Nous ti dire li : « Tappe roce-là avec to bâton. » Alors, douze la sources ti sorti dépi là-dans. Et tout banne dimounes ti conné cotte cotte zot place pou boire. Ti dire zotte : « Manzé, boire dans provision Allāh. Et pa occasionne trouble lor la terre couma banne sémères désorde. »

وَإِذْ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا
اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ
مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ
أُنَايٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُّوا وَاشْرَبُوا مِنْ
رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ ﴿٦١﴾

62. Et quand zotte ti dire : « O Moïse ! Zamais nous pa pou capave éna patience lor ène sél kalité nourritire.

وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامِهِ
وَإِجِدْ قَادًا لَنَا رَبِّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا

Alors, prié to Seignére pou nous pou ki Li faire sorti pou nous dans ça ki la terre produire, dans *zenre* so légumes, so cocombes, so di blé, so lentilles et so zonions. » Li ti dire : « Esse-ki zotte oulé prend ça ki inférière dans place ça ki sipérière ? Dessanne dans kik la ville; certainement zotte pou gagné ça ki zotte pé dimandé-là. » Et zotte ti himilié; et ti faire zotte tombe dans ène l'état misérabe, et zotte ti attire colére Allāh *lor zotte*. Ça, li parski zotte ti nié banne Signes Allāh et, sans aukène droit, zotte ti pé tué banne Prophètes *sak fois ki zotte ti capave*. Ça, li parski zotte ti désobéir et zotte ti dépasse limites.

تَنْبِئُكَ الْأَرْضُ مِنْ بَيْعِهَا وَفَعْلِهَا وَ
فُؤْمِهَا وَ عَدَسِهَا وَ بَصَلِهَا قَالَ
أَتَشْتَبِهُونَ الَّذِينَ هُوَ آذَنُ بِالَّذِي هُوَ
خَيْرٌ وَأَهْطُوا مُضْرًا إِنْ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ
وَ صُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَ
الْمَسْكَنَةُ وَ بَاءُ وَ يَغْضَبُ مِنَ اللَّهِ
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَ يَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَٰلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَ كَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١٣﴾

R 8 63. En vérité, banne Croyants et banne Zuifs et banne Chrétiens et banne Sabéens, tout banne ki croire *sincèrement* dans Allāh et dans Dernier Zour et ki faire bon travail, zotte pou gagne zot récompense cotte zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ الَّذِينَ هَادُوا وَ
النَّصَارَى وَ الصَّابِئِينَ مِنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ
الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾

64. Et quand Nous ti prend *are* zotte ène l'engagement ferme et ki Nous ti élève le Mont *Sinai* là-haut zotte, *Nous ti dire* : « Attrappe bien ça ki Nous finne donne zotte et rappelle ça ki éna là-dans pou ki zotte capave sappé *are destruction*. »

وَ إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَ رَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَ
اذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٤﴾

65. Ensuite, après ça, zotte ti tourne lé dos. Si pa ti éna Allāh So grâce *spécial* et So miséricorde *lor zotte*, sirement zotte ti pou dans banne perdants.

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَلَوْ
فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَ رَحِمْتُمْ لَكُنْتُمْ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿١٥﴾

66. Et, en vérité, zotte déza au courant *ki ti la fin* ça banne parmi zotte ki ti transgressé concernant Sabbat. Alors Nous ti dire banne-là : « Vinne banne zacots méprisé. »

وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي
السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً
خَاسِرِينَ ﴿١٦﴾

67. Alors, Nous ti faire ça *violation Sabbat-là* so *pinition* ène l'exempe pou banne ki ti là ça l'*époque-là* et pou banne ki ti éna pou vini après ça; et ène avertissement pou banne ki éna la crainte Allāh.

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾

68. Et quand Moïse ti dire so pép : « En vérité, Allāh finne donne-zotte l'orde pou immole ène vace ki éna ène *grand signe spécial*. Zotte ti réponne : « Esse-ki to pé prend nous pou bouffon ? » Li ti dire : « Mo serce protection are Allāh pou ki pa arrivé ki mo vinne ène dans banne ignorants. »

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ
يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا لَا
اتَّخِذْ نَاهِزًا قَالُوا قَالَ أَعُودُ بِاللَّهِ أَن
أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٨﴾

69. Banne-là ti dire : « Prié to Seignère pou nous pou ki Li explique nous couma li été. » Li ti réponne : « En vérité, Allāh Li dire ki li ène vace, li pa trop vié, li pa trop zène, li éna l'âze moyen ente ça *dé-là*. Donc, faire ça ki finne commanne zotte *faire*. »

قَالُوا اادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ
قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ
وَلَا بِكِرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فافعلوا
مَا تَأْمُرُونَ ﴿٦٩﴾

70. Banne-là ti dire : « Prié to Seignère pou nous, pou ki Li explique nous ki so coulère. » Li ti réponne : « En vérité, Allāh Li dire ki li ène vace zaune, so coulère bien brillant, li faire plaisir banne ki guetté. »

قَالُوا اادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَهَا
قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعَةٌ
لَوْ نُفِئَ لَنُفِئَ لَهَا لِنُظِيرَ لَكُمْ ﴿٧٠﴾

71. Banne-là ti dire : « Prié to Seignère pou nous pou ki Li explique nous *impé plisse* ki li été. En vérité, pou nous, tout banne vaces zotte *résemblé*. Et, en vérité, si Allāh oulé, nous pou banne ki *bien guidé*. »

قَالُوا اادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ
إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَلَا نَأْتِيَانِ شَاءَ
اللَّهِ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧١﴾

72. Li ti réponne : « En vérité, Allāh Li dire ki li ène vace ki pa finne dompté pou laboure la terre et pou arroze plantation. Li péna aukène défaut ni aukène tace. » Zotte ti dire : « Astère to finne vinne are la vérité. » Alors, zotte ti immole li, tandisse ki encore ène tiguitte, zotte pa ti pou faire li.

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ
تُغَيِّرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ
مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْاِثْنِ
جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧٢﴾

R 9 73. Et *rappelle* quand zotte ti tué ène dimoune et ki zotte ti en désaccord lor là. Et Allāh ti éna pou mette au clair ça *sécret* ki zotte ti pé caciète-là.

وَلَاذُ قَتَلْتُمْ نَفْسًا قَآذِرَةٌ تُمْ فِيهَا
وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٢٣﴾

74. Alors, Nous ti dire *pou découvére la vérité* : « Compare ça *incident-là* are banne lé zaute *incidents pareil*. » Coumme ça-même Allāh donne banne morts la vie *quand Li pini zot meurtriers* et Li montré zotte So banne Signes pou ki zotte comprend.

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذٰلِكَ يُخَيِّئُ اللَّهُ الْمَوْتِىَ وَيُرِيكُمْ آيٰتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

75. Ensuite zot lé kére ti vinne dir après ça, même zot lé kére ti vinne couma roces ou même pli dir. Pourtant, vrainmème, éna banne roces, banne la rivières sourcé dépi dans zotte. Et certainement, éna oussi là-dans ki, quand zotte fanne, dilo sorti dépi dans zotte; et éna, parmi banne-là, ki abaisse zotte par crainte pou Allāh. Et Allāh, Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدَّ قَسْوَةً ۚ وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهَارُ ۚ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ۚ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

76. Esse-ki zotte garde l'espoir ki banne *Zuifs-là* pou croire dans zotte, alors ki ène groupe dans ça banne-là écoute Parole Allāh et malgré ki zotte finne comprend li bien, zotte déforme li, et zotte bien conné.

اَفَتَطْمَعُونَ اَنْ يُّؤْتِيَٰكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهُ مِنْۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَحْلُمُونَ ﴿٢٦﴾

77. Et quand banne-là zoègne banne ki croire, zotte dire : « Nous croire. » Et quand parmi zotte, éna retrouve zotte tout-séls ente zotte, zotte dire : « Esse-ki zotte pou cause are banne *Misilmans-là* lor ça ki Allāh finne dévoile zotte pou ki banne-là servi ça couma argument conte zotte divant zot Seignére ? Esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ? »

وَاِذْ اَقْبَوُا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْا اٰمَنَّا ۚ وَلَاذَا خَلَا بِعَضُّهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوْا اٰتٰخَذُوْا نُهْم بِمَا فَعَتَ اللَّهُ عَلَیْكُمْ لِيُحَاۡجُوْكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۚ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢٧﴾

78. Esse-ki banne *Zuifs-là*, zotte pa conné ki Allāh certainement conné ça ki zotte caciète et ça ki zotte faire conné ?

اَوْ لَا يَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ
وَمَا يُخْلِنُوْنَ ﴿٢٨﴾

79. Et parmi zotte, éna banne *tel* ilétrés ki à parte *zot* prétentions, zotte pa conne nanrien dans Live-là. Et zotte faire sippositions sélement.

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا
أَمَّا فِي ذَرْبِهِمْ لَا يَنْظُرُونَ ﴿٧٩﴾

80. Malhére donc lor banne ki écrire Live-là are zot prope la mains, ensuite zotte dire : « Ça li *vinne* dé côté Allāh, » pou ki zotte prend ène prix dérizoire en éssanze pou ça. Malhére donc, lor ça banne-là pou ça ki zot la mains finne écrire. Et malhére lor zotte pou ça ki zotte gagné *par zot* banne actions.

قَوْلِ الَّذِينَ يُكْتَبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قَوْلِ لَهُمْ
مِمَّا كَتَبْتَ أَيْدِيهِمْ وَذِيلٌ لَهُمْ مِمَّا
يَكْسِبُونَ ﴿٨٠﴾

81. Et banne-là dire : « Di Fé pa pou touce nous sauf pou ène *ti* nombre dé jours. » Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte finne prend kik promesse dé côté Allāh ? Alors zamais Allāh pou casse So promesse. Ou soi zotte pé cause lor Allāh ça ki zotte pa conné. »

وَقَالُوا لَنْ تَمْسَنَا النَّارُ إِلَّا آيَاتُ
مَعْدُودَةٍ قُلْ اتَّخَذَ اللَّهُ عَهْدًا
فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَ آدَمَ تَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

82. En vérité, banne dimounes ki récolté le mal et ki zot banne pécés finne encerclé zotte, ça banne-là ki pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ
خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

83. Et banne ki croire et ki faire banne bon travaux, ça banne-là *ki* pou habitants Paradis. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٨٣﴾

R 10 84. Et quand Nous ti prend ène l'engagement are Zenfants Israël : « Zotte pa pou adore *nanrien* excepté Allāh, zotte pou montré la bonté pou *zot* papa-mama, pou parents proce, pou banne orphélins et pou banne pauvres. Et cause banne bon paroles are dimounes. Et observe la Prière et paye Zakâte. » Malgré ça, zotte ti tourne lé dos are ça l'engagement-là avec répignance excepté impé parmi zotte.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ تَوَالُوا إِلَٰهِينَ
لَا حَسَنًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَ
الْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَ
آقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَ أَنْتُمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٨٤﴾

85. Et quand Nous ti prend are zotte ène l'engazement : « Zotte pa pou verse zot di sang *ente* zotte et zotte pa pou mette zot prope dimounes déhors dépi dans zot banne localités. » Ensuite, zotte ti confirme ça et zotte ti témoins pou ça.

86. Pourtant zotte-mêmes, zotte ti tué zot prope dimounes et zotte ti expilsé ène groupe parmi zotte dépi banne-là zot banne localités, zotte souténir zotte ente zotte dans pécé et transgression conte ça banne-là. Et si banne-là vinne cotte zotte couma captifs, zotte ti laisse banne-là libe conte rançon alors ki li pa ti permette pou zotte *ki* zotte expilsé banne-là. Alors esse-ki zotte croire dans ène partie Live-là et pa croire dans ène partie ? Parmi zotte, banne ki faire coumme ça, zot récompense dans ça lé monde-là à parte dézonére ki li pou été ? Et Zour Zizement pou réfole zotte vers pinition extrêmement sévère. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

87. Ça banne-là ki finne aceté la vie ça le monde-là en éssanze pour la vie l'Aute lé monde. Donc pa pou ranne zot pinition lézé pou zotte et ni pou donne zotte kik aide.

R 11 88. En vérité, Nous ti donne Moïse Live-là. Après li, Nous ti avoye banne Mèssazers ki ti vinne ène après l'aute. Et Nous ti donne Jésus, fils de Marie, banne Signes clair. Et Nous ti fortifié li avec l'Esprit dé Saintété. Alors esse-ki sak fois ki ène Mèssazer vinne cotte zotte avec ça ki zotte pa content, zotte pou montré l'arrogance, éna *parmi* ça banne-là zotte pou traite dé mentéres et éna, zotte pou tué ?

وَلَا إِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ
دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ
دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٥﴾

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَ
تُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ
تُظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدَاوَةِ
وَإِنْ يَأْتُواكُمْ أُسْرَى تَفْدُوهُمْ وَهُمْ
مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ لَأْخَرُاجِهِمْ أَفَتُؤْمِنُونَ
بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا
خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ
بِخَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٦﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٧﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ
بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا
تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا
كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٨﴾

89. Et banne-là ti dire : « Nou lé kére, zotte *enveloppé dans* banne voiles. « En faite, Allāh ti maudit zotte à cause zotte pa ti croire. Et tiguitte-même ki zotte croire.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ لَعَنَهُمُ
اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

90. Et quand, dé la part Allāh, ène *tel* Live ti vinne cotte banne-là ki accompli ça ki *déza* are zotte — alors ki avant, zotte ti pé dimanne Allāh la victoire lor banne mécréants — et quand ti vinne cotte zotte ça ki zotte ti reconnaître *malgré* ça, zotte ti nié ça. Donc ki Allāh So malédiction tombe lor banne mécréants!

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۖ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ
يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَلَمَّا
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ ۖ فَلَعَنَهُ اللَّهُ
عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٩٠﴾

91. Bien mauvais ça ki banne-là ti prend en éssanze pou la vente zot l'âme — ki zotte finne nié ça *la vérité* ki Allāh finne faire déssanne-là. Zotte révolté conte ça *zaffaire* ki Allāh faire déssanne So grâce lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères. Donc zotte finne attire colére lor colére *lor* zotte. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki faire gagne himiliation.

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۖ بَعْثًا أَن يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنَ
قُضِيِّهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ فَبَاءُؤُ
يَغْضِبُ عَلَى غَضَبٍ ۚ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿٩١﴾

92. Et quand dire banne-là : « Croire dans ça ki Allāh finne faire déssanne, » zotte réponde : « Nous croire dans ça ki finne faire déssanne lor nous, » alors ki zotte pa lé croire dans ça ki *finne faire déssanne* après ça, alors ki li la Vérité ki accompli ça ki *déza* are zotte. Dire *banne-là* : « Si *vraimême* zotte ti croyants, alors bé ki faire avant ça, zotte ti pé serce pou tué banne Prophètes Allāh ? »

وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ امْنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا نُوْمِنُ ۖ بِمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا ۚ وَ
يَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَ ۚ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
لِّمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ
اللَّهِ مِنْ قَبْلُ ۚ إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٢﴾

93. Et, certainement Moïse ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Ensuite, pendant so l'absence, zotte ti prend veau-là pou zot *adoration* et zotte ti banne transgressères.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَأَنْتُمْ
ظَالِمُونَ ﴿٩٣﴾

94. Et quand Nous ti prend are zotte ène l'engazement et Nous ti élève le Mont Sinai là-haut zotte, *Nous ti dire* : « Attrape fort ça ki Nous finne donne zotte et écouté. » Banne-là ti réponne : « Nous finne tandé et nous finne désobéir. » Et zot lé kéré ti rempli are *l'amour* ça veau-là à cause ki zotte pa ti croire. Dire-zotte « Ça ki zot la foi pé ordonne zotte faire-là, li bien mauvais, si zotte croyants. »

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَكُم بِقُوَّةٍ وَاسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِ إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٤﴾

95. Dire *banne-là* : « Si Résidence l'Aute lé monde-là cotte Allāh, li réservé pou zotte, *li* pa pou banne *lé zaute* dimounes, alors souhaite la mort si zotte pé cause vrai. »

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٥﴾

96. Et zamais banne-là pa pou souhaite ça, à cause ça ki zot la mains finne avoyé divant zotte. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٦﴾

97. Et, certainement, to pou trouve ki ça banne-là, zotte bien gourmand la vie plisse ki tout banne dimounes, même plisse ki banne associatéres. Sakène parmi banne-là ti a oulé gagne ène la vie mille bananés. Et même si li gagne ène longue la vie, ça pa pou éloigne li are pinition-là. Et Allāh guette bien ça ki banne-là faire.

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرَحِّزٍ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

R 12 98. Dire *banne-là* : Dimoune ki ennemi Gabriel *li bizin conné ki*, en vérité, li même ki, avec permission Allāh, finne faire déssanne lor to lé kéré ça *parole-là* ki confirme ça ki révéle avant li, et ça *li* ène guidance et ène bon nouvelle pou banne croyants.

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلْجَبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٨﴾

99. Dimoune ki ennemi Allāh, et So banne anzes, et So banne Mésazers, et Gabriel et Michel, alors certainement Allāh Li ennemi pou banne mécréants *pareil*.

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٩﴾

100. Et, en vérité, Nous finne avoye toi banne Signes clair. Et personne pa finne nié ça, sauf banne désobéissants.

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Ki ça ça! A sak fois ça banne-là prend ène l'engazement, éna ène groupe d'ente banne-là ki pou zette ça dé côté ? En faite, la plipart parmi banne-là, zotte pa croire.

أَوْ كَلَّمَآ عَهْدُوا عَهْدًا تَبْذُكَ قَرِيْقُ مِنْهُمْ ۖ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

102. Et quand ène Mèssazer finne vinne cotte banne-là dé la part Allāh pou confirmé ça ki *déza* are zotte; ène groupe dans banne ki ti *déza* recevoir Live, zotte rézette Allāh So Live couma dire zotte pa conné-même so l'existence.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَأَاهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Et banne-là pé suive banne traces banne rébelles l'époque Salomon ti pé régné. Et Salomon pa ti nié la foi. Au contraire, banne rébelles ki pa ti croire; zotte ti enseigne banne dimounes tromperie et *par conte* dans Babel ça ki ti faire déssanne lor ça dé anzes Hārōūt et Mārōūt so *écrit li coumme ça*, ça dé-là pa ti pé enseigne *nanrien* kikène tant ki zotte pa dire *dimoune-là* : « Nous couma ène test sélement, donc pa faire mécréance. » Alors banne dimounes-là ti appranne are ça dé-là ça *banne-sozes* par ça-même ki zotte ti capave faire ène distinction ente ène zomme ék so madame ; et sans permission Allāh, banne-là pa ti faire personne di tort are ça moyen-là. Au contraire, ça banne *ici-là* zotte pé appranne ça ki pou faire zotte di tort et ki pa pou donne-zotte bénéfice. Alors ki zotte finne bien conné ki ça ki faire ène tel transaction, li pa pou éna aukène part dans l'Aute lé monde. Certainement, bien mauvais ça prix pou ki zotte finne vanne zot l'âme. Si sélement zotte ti conné!

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكٍ سَلِيمٍ ۖ وَمَا كَفَرَ سَلِيمٌ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانِ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ بِبَابِلَ هَادُوتَ وَ مَا رُوتَ ۖ وَمَا يُعَلِّمِينَ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَرَوْحِهِ ۖ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۖ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرُّوا بِهِ أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

104. Si banne-là ti croire et zotte ti azir are droitire, zot récompense dé la part Allāh ti pou certainement meillère. Si sélement zotte ti conné !

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَآتَقُوا لَمَنُوبَةً
مِّنْ عِندِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿١٠٤﴾

R13 105. O banne ki croire : « Pa dire le Prophète : « Rā`énā, » mais dire : « Ounzournā zette ène régard lor nous » et zotte bizin écoute bien. Et pou banne mécréants éna ène pinition ki donne boucoup doulère.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَا عَنَا
وَقُولُوا نَحْنُ سَمِعْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٥﴾

106. Banne ki pa croire parmi banne ki finne gagne Live avant Islam et parmi banne ki donne associés are Allāh, zotte pa désire-ki : faire kik bienfait déssanne lor zotte ô Misilmans ! dé la part zot Seignére; alors ki Allāh accorde So miséricorde, dîmoune ki Li oulé. Et Allāh Li posséde la grâce immense.

مَا يَوْدُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ
مِّنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٦﴾

107. N'importe ki méssaze ki Nous annilé ou soi ki Nous faire oublié, Nous amène ène ki meillère ki ça ou soi so pareil. Esse-ki to pa conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ?

مَا تَسْأَلُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ
مِّمَّهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٧﴾

108. Esse-ki to pa conné ki royaume banne lé ciéls et la terre li pou Allāh Li-Même ? Et, en déhors Allāh, zotte péna aukène protectére, ni aukène aide.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٨﴾

109. Esse-ki zotte oulé questionne zot Méssazer couma ti questionne Moïse avant? Et dimoune ki éssanze la foi pou l'incroyance, certainement li finne égaré dépi simé droite.

أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سَأَلُوا موسى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ
الْكَفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ
السَّبِيلِ ﴿١٠٩﴾

110. Parmi banne ki finne gagne Live avant Islam, éna boucoup ki ti a voudré ki zotte ô Misilmans retourne vers l'incroyance, encore ène fois après ki zotte finne croire, à cause zalousie ki finne créé dans banne-là zot lé kére,

وَكثيرٌ مِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُّدُّوكُمُ
مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا بِحَسَدٍ مِّنْ
عِندِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ

banne-là zotte azir coumme ça après ki la vérité finne vinne clair pou zotte. Donc, pardonne ça banne-là et laisse passé ziska ki Allāh avoye So zizement. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

111. Et observe la Prière et paye Zakâte. Et n'importe ki bien ki zotte avoye divant pou zotte-mêmes, zotte pou rétrouve ça cotte Allāh. En vérité, Allāh guette bien ça ki zotte faire.

112. Et banne-là dire : « Zamaï personne pa pou rente dans Paradis à moins ki li Zuif ou soi Chrétien. Ça li sélement zot banne désirs initile. Dire *banne-là* : « Améne zot préve si zotte pé cause vrai. »

113. En faite, dimoune ki soumettre are Allāh et ki éna ène conduite excellent, pou li — so récompense li cotte so Seignére. Ça banne *kalités dimounes-là* pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

R 14 114. Et banne Zuifs dire : « Banne Chrétiens péna aukène fondation *pou zot croyance*. » Et banne Chrétiens dire : « Banne Zuifs péna aukène fondation. » Pourtant, zotte lire *même Live*. Coumme ça-même banne ki ti manque connaissance ti dire pareil couma zotte dire. Mais Zour Rézirection, Allāh pou zize ente zotte concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

115. Et ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki empéce glorifié Allāh So nom dans banne Masjid Allāh et ki serce pou ranne zotte abandonné, *alors* ki li pa ti convénabe pou ça banne-là ki zotte rente là-dans sauf avec la crainte. Pou

الْحَقُّ ۖ فَاعْقُوا وَاصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ
اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١١٠﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَمَا
تُقَدِّمُوا لَكُمْ أَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١١﴾

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ
كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ ۚ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۚ
قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١١٢﴾

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٣﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَى
شَيْءٍ ۚ وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ
عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ۚ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٤﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ
يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسُئِلَ فِي خَرَابِهَا
أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا وَلَا
خَافِينَ ۚ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ۚ وَ

zotte, éna la honte dans ça lé monde-là,
et pou zotte éna ène pinition terribé dans
l'Aute lé monde.

لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. Et l'Est ék l'Ouest, zotte pou
Allāh-Même. Donc cotte zotte pou
tourne zot *visaze*, visaze Allāh li là. En
vérité, Allāh Li montré grand zénérosité
et Li Conne-Tout.

وَاللَّهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَآيِمًا
تَوَلَّوْا فَنَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. Et banne-là dire : « Allāh finne
prend ène garçon pou Li-Même. *Allāh* Li
Pur. Au contraire *So grandère li tel ki*
pou Li-Même tout ça ki dans banne lé
ciéls et lor la terre. Tout obéir Li-Même.

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۚ سُبْحَنَهُ ۚ بَلْ
لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلُّ لَّهُ
قَانِتُونَ ﴿١١٧﴾

118. *Li-Même* Li Ça Premier Cause
dé la création Ki finne créé banne lé ciéls
et la terre. Et quand Li décide ène soze,
Li sélement dire li : « Existé, » et li
commence existé.

بَدِيعُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَإِذَا قَضَىٰ
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٨﴾

119. Et banne ki péna aukène
connaissance dire : « Bé ki faire Allāh pa
cause are nous ou soi *ki faire* ène Signe
pa vinne cotte nous? » Coumme ça-
même, banne avant ti pé dire couma
zotte pé dire. Banne-là zot lé kére
réssemblé. Certainement Nous finne
ranne Nou banne Signes clair pou ène
pép ki éna croyance ferme.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةً ۚ كَذَلِكَ قَالَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ
تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۚ قَدْ بَيَّيْنَا
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُؤْقِنُونَ ﴿١١٩﴾

120. En vérité, Nous finne avoye toi
are la Vérité couma Portère bon nouvelle
et couma Avertisseur. Et pa pou
questionne toi lor banne habitants
l'Enfer.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١٢٠﴾

121. Et banne Zuifs et banne
Chrétiens, zama zotte pa pou content
are toi à moins ki to suive zot doctrines.
Dire *banne-là* : « En vérité, guidance ki
vinne dépi Allāh, ça li *vrai* guidance. » Et
si to suive zot mauvais désirs après ki

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ
حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۚ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ
هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ

connaissance finne vinne cotte toi, *alors* to pa pou éna aukène protectére ni aukène aide dépi Allāh.

بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ
مِنَ اللَّهِ مِنْ ذِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٣١﴾

122. Banne ki Nous finne donne le Live et ki suive li couma bizin suive li, ça banne-là ki croire là-dans. Et banne dimounes ki nié ça, ça banne-là ki banne perdants.

الَّذِينَ اتَّخَذْتَهُمُ الْكُتُبَ يَتْلُونَهُ حَقَّ
تِلَاوَتِهِ ءَأُولَٰئِكَ يَوْمَئِذٍ يَكْفُرُونَ
بِهِمْ ءَوَمِّنْ يَكْفُرُ بِهِ ءَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٣٢﴾

R 15 123. O Zenfants Israël! « Rappelle Mo favére ki Mo ti faire lor zotte et ça oussi ki Mo ti donne-zotte sipériorité lor banne péps *zot l'époque*.

يٰٓبَنِي إِسْرَءٖلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي
أَنعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى
الْعٰلَمِينَ ﴿١٣٣﴾

124. Et rédoute ça zour cotte ène l'âme pa pou capave remplace ène *l'aute* l'âme dans aukène façon, et *cotte* pa pou accepté aukène rançon dé so côté, et *cotte* aukène intercession pa pou profite li, et *cotte* pa pou donne banne-là aukène aide.

وَاتَّقُوا يَوْمَ مَا أَلَّا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ
شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا
شَفَاعَةُ ءَوَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٣٤﴾

125. Et *rapelle* quand so Seignére ti testé Abraham are certain commandements ki li ti suive. Li ti dire : « Mo pou faire toi ène imām, ène *séf* pou banne dimounes. » Li ti dimandé : « Et dans mo banne déssendants *oussi*. » Li ti réponne : « Mo l'alliance li pou en dehors portée banne transgresséres.

وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرٰهٖمَ رَبُّهُ بِكَلِمٰتٍ
فَاتَمَّهِنَّ ءَقَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ
إِمَامًا ءَقَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ءَقَالَ لَا يَنْكَرُ
عَهْدِي الظَّٰلِمِينَ ﴿١٣٥﴾

126. Et quand Nous ti faire *Nou* La Caze ène l'endroit cotte banne dimounes pou continié rassemblé-zotte, et ène *l'endroit* cotte éna sékirité. Et *ô* banne *dimounes*! Quand l'hére la Priére, adopté impé niveau ki Abraham ti montré dans so adoration pou Allāh. Et Nous ti ordonne Abraham et Ismaël : « Nettoye et pirifié Mo la Caze pou banne ki faire so circuits et pou banne ki sézourné là-bas pou zot dévotions et pou banne ki incline zotte, et pou banne ki faire prosternation *dans la Priére*. »

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ
وَأَمْنًا ءَوَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرٰهٖمَ
مُصَلًّٖ ءَوَعَهْدًا إِلَىٰ إِبْرٰهٖمَ ءَوَ
إِسْمٰعٖلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّٰٓئِفِينَ
وَالْعٰكِفِينَ ءَوَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٣٦﴾

127. Et *rapelle* quand Abraham ti dire : « Mo Seignère! Faire ça *vinne* ène la ville *cotte éna* la paix et *sékirité*; et parmi so habitants, accorde banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, *accorde-zotte* nourritire dans tout banne *variété* fruits.» Li ti réponne : « Et dimoune ki pa croire, Mo pou faire li zourir bénéfice pou kik lé temps; ensuite Mo pou pousse li vers pinition di Fé. Et ça destination-là li bien mauvais!

وَاذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَاٰرُزُقْ اَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَاٰلِآخِرَةِ قَالَ وَ مَنْ كَفَرَ فَاُمتَحِنُّهُ قَلِيْلًا ثُمَّ اضْطَرُّهُ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ وَاُوْثِقُ الْمَصِيْرُ ﴿١٢٧﴾

128. Et quand Abraham ti pé consolide la Caze *Sacré-là* so fondation are Ismaël, *zotte ti prié* : « Nou Seignère! Accepté ça dé nou part. En vérité, To-Même To Bien-Tandé, To-Même To Conne-Tout.

وَ اِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٢٨﴾

129. « Nou Seignère! Faire nous tout lé-dé soumette are Toi, et *faire* dans nou déssendants ène comminauté ki pou soumette are Toi; et montré-nous façons pou adoré et faire sacrifice; et tourne vers nous avec clémence. En vérité, To Fort lor accepté répentance, To Bien-Miséricordié.

رَبَّنَا وَاَجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا اِنَّكَ اَنْتَ الرَّحِيْمُ ﴿١٢٩﴾

130. « Nou Seignère! Avoye parmi banne-là ène Mèssazer d'ente zotte-mêmes ki pou récite zotte To banne Signes, et ki pou enseigne zotte le Live et la Sazesse *ki là-dans* et ki pou pirifié zotte. En vérité, To-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.»

رَبَّنَا وَاَبْعَثْ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰیٰتِكَ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يُزَكِّيْهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٣٠﴾

R 16 131. Et ki sanne-là ki pou détourne-li dé Abraham so rélizion sauf dimoune ki ranne li-même imbécile? Et, certainement Nous finne soisir *Abraham* li-même dans ça lé monde-là; et certainement dans l'Aute lé monde, li pou *compté* dans banne dimounes zistes.

وَمَنْ يَّرْغَبْ عَنِ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ لَا مَنَ سِوَهٗ نَفْسٍ وَّلَقَدْ اِصْطَفٰهُنَّ فِي الدُّنْيَا وَلَا اٰتٰهُنَّ فِي الْآخِرَةِ لَمَنِ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٣١﴾

132. *Rappelle* quand so Seignère ti dire li : « Soumette. » Li ti réponne : « Mo finne *déza* soumette are Seignère tout banne lé mondes. »

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْتُ
لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾

133. Et ça-même ki Abraham ti récommance so banne garçons, et Jacob ti *faire pareil*. « O mo banne garçons chéri! En vérité, Allāh finne soisir ça rélizion-là pou zotte. Alors pa laisse la mort gagne zotte sauf quand zotte dans ène l'état dé soumission. »

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يٰبَنِيَّ
إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ فَلَا
تَمُوتُوا إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٣٣﴾

134. Esse-ki zotte ti présent quand la mort ti costé are Jacob, quand li ti dire so banne garçons : « Bé ki zotte pou adoré après moi ? » Banne-là ti reponne : « Nous pou continué adore to BonDié, et BonDié to banne papa grand-papas Abraham, Ismaël et Isaac — Ène Sél BonDié et are Li nous finne soumette. »

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ
بَعْدِي ۖ قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ
آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
إِلَهُمَا وَاحِدًا ۖ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٤﴾

135. Ça, li ti ène groupe dimounes ki finne allé *dépi ça lé monde-là*. Pou banne-là, ça ki zotte finne gagné *par zot propre travail*; et pou zotte ça ki zotte pou gagné *par zot propre travail*. Et pa pou pose-zotte question lor ça ki banne-là ti pé faire.

بَلْ كُنْتُمْ أُمَّةً قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

136. Et banne-là dire : « Vinne Zuifs ou soi Chrétiens, *alors* zotte pou bien guidé. » Dire banne là : « Suive plitôt la foi Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh et zamais li ti ène dans banne ki donne associés are Allāh. »

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ تَهْتَدُوا ۚ
قُلْ بَدِّلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَ
مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٦﴾

137. O banne croyants ! Dire ça banne-là : « Nous croire dans Allāh et dans ça ki finne révèle nous et dans ça ki ti révéle à Abraham, Ismaël, Isaac, Jacob et so banne zenfants. Et nous croire oussi dans ça ki ti donne Moïse et Jésus et oussi dans ça ki ti donne banne Prophètes

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا
أُنْزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ وَآلَا سَبَّحْتَ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَ
عِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا

dé la part zot Seignère. Nous pa faire distinction ente aukène dans banne-là. Et are Li ki nous soumette. »

نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٢﴾

138. Et si banne-là croire couma zotte zotte croire, alors vraitême banne-là finne *bien* guidé. Mais si banne-là tourne lé dos are ça, alors tout lé temps zotte pou reste divisé ente zotte *sélon zot l'habitude*. Alors Allāh So *décision* pou siffi pou toi conte banne-là. Et Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٨﴾

139. Dire : « *Nous finne adopté* rélizion Allāh;⁵ et ki sanne-là ki meillère ki Allāh dans banne *meillère* qualités ? Et nous pé faire Allāh So adoration-même. »

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عِبْدُونَ ﴿٣٩﴾

140. Dire *banne-là* : « *Esse-ki zotte* pou diskite are nous lor Allāh alors ki Li nou Seignère et zot Seignère et *ki* pou nous, nou banne actions, et pou zotte, zot banne actions ? Et *nous*, nous éna sincère dévotion pou Li. »

قُلْ أَتُحِبُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَكُنَّا أَعْمَالُكُمْ وَأَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿٤٠﴾

141. « *Esse-ki zotte dire* ki Abraham, Ismaël, Isaac, Jacob et so banne zenfants ti Zuifs ou soi Chrétiens ? » Dire *banne-là* : « *Esse-ki zotte pli conné* ou soi Allāh ? Ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki caciette témoignaze ki li finne gagné dépi Allāh ? Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire. »

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْكَافَّةَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَظْلَمُ مِنْ مَنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَ اللَّهِ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

142. Ça, li ti ène groupe dimounes ki finne allé *dépi ça lé monde-là*. Pou banne-là, ça ki zotte finne gagné *par zot prope travail*; et pou zotte, ça ki zotte pou gagné *par zot prope travail*. Et pa pou pose-zotte question lor ça ki banne-là ti pé faire.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾

5. Expression 'rélizion Allāh' li pa vé dire ki Allāh suivre kik rélizion. Li vé dire rélizion ki Allāh enseigné.

PARTIE 2

R 17 143. Banne imbéciles parmi banne dimounes pou dire : « Bé ki finne détourne banne-là dépi zot Qiblah ki zotte ti pé suivre ? » Dire zotte : « L'Est ék l'Ouest, zotte pou Allāh-Même. Li guide dimoune ki Li oulé vers simé droite. »

144. Et coumme ça-même Nous finne faire zotte ène nation élevé pou ki zotte vinne gardiens lor banne dimounes et ki le Mèssazer vinne gardien lor zotte. Et Nous ti fixé ça Qiblah ki to ti pé suivre-là zisse pou Nous capave distingue dimoune ki suivre le Mèssazer are dimoune ki tourne lor so talons. Et malgré ki ça li ti bien dir, sauf pou banne ki Allāh finne guidé. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ça, ki Li laisse zot la foi perdi. En vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié envers banne dimounes.

145. En vérité, Nous trouve toi tourne *souvent* to visaze vers lé ciél. Certainement, Nous pou faire toi tourne vers ça Qiblah ki to content-là. Donc, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et cotte zotte été, tourne zot visaze dans so direction. Et, en vérité, banne ki finne gagne Live *avant Islam*, zotte bien conné ki ça *sanzement* Qiblah-là li la vérité ki vinne dé la part zot Seignère. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

146. Et même si to amène tout banne Signes cotte banne ki finne gagne Live *avant Islam*, malgré ça zotte pa pou suivre to Qiblah; et toi *oussi* to pa pou suivre zot Qiblah. Et dans ça banne-là, éna ki pa pou suivre Qiblah lé zautes. Et si après ki to finne fini recevoir connaissance, to alle suivre zot désirs, alors to pou certainement ène dans banne transgressées.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَن قِبَلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ، يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ٣٢

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعِ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ۚ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عِبَادَهُ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ٣٣

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ٣٤

وَلَكِنَّ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبَلَتَكَ ۖ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ قِبَلَتِهِمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَكِنَّ أَتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِّن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۚ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ٣٥

147. Banne ki Nous finne donne Live, zotte réconnaîte *ki li la vérité*, couma zotte réconnaîte zot banne garçons⁶ mais certainement éna dans zotte, ki caciète la vérité alors ki zotte conné.

148. *Certainement li la vérité* dé la part to Seignère. Alors zamais pa vinne ène dans banne ki douté.

R 18 149. Et tout dimoune éna ène l'ambition, lor là li concentré *tout* so l'attention. Donc faire compétition ente zotte dans faire banne bon travaux. Cotte zotte été, Allāh pou rassemblé zotte tout. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

150. Et cotte to sorti, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et certainement li la vérité dé la part to Seignère. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

151. Et cotte to sorti, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et cotte zotte été, tourne zot visaze dans so direction pou ki banne dimounnes péna aukène arguiment conte zotte, sauf banne inzistes parmi banne-là — donc pa pére banne-là, mais pére-Moi — pou ki Mo compléte Mo grâce lor zotte et pou ki zotte *bien* guidé.

152. Pareil couma Nous finne avoye parmi zotte ène Mèssazer d'ente zotte-mêmes, qui récite zotte Nou banne Signes, ki pirifié zotte, ki enseigne zotte le Live et la Sazesse *ki là-dans* et ki enseigne zotte ça ki zotte pa ti conné.

الَّذِينَ اتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُتَكِبِينَ ﴿٣٥﴾

وَرَبُّكُلَّ وَجْهَهُ هُوَ مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا الْغَيْرَاتِ ۚ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٦﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٧﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهُكُمْ شَطْرَهُ ۖ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ۚ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي ۚ وَلَا تَمْنُنْ بِعَمَلِيَّ عَلَيْكُمْ ۚ لَعَلَّكُمْ تُهْتَدُونَ ﴿٣٨﴾

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رُسُلًا وَنُكِّنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٩﴾

6. Banne-là réconnaîte zot banne garçons d'après banne signes zot prope physionomie et banne l'empreintes zot prope caractère ki zotte laisse dans zot banne zenfants-là. Donc zotte sire ki zot banne zenfants-mêmes ça. Coumme-ça même, zotte finne bizin réconnaîte le Prophète par ça banne attribits Allāh ki li le Prophète pé manifesté dans so conduite et dans so mode dé vie.

153. Alors, mazine-Moi, *Moi oussi* Mo pou mazine zotte. Et éna reconnaissance pou Moi et pa faire ingrat are Moi.

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٣﴾

R 19 154. O banne ki croire! Serce l'aide avec patience ék la Prière. En vérité, Allāh Li avec banne ki persévéré avec patience.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٤﴾

155. Et pa dire pou banne ki finne tué dans simé Allāh ki zotte *banne dimounes* morts. Au contraire, banne-là vivant. Mais *zotte zotte* pa capave distingue ça.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٥﴾

156. Et certainement Nous pou testé zotte are impé la crainte, impé la faim, et are impé la perte di biens, la vie et récoltes; mais donne bon nouvelle à banne ki persévéré avec patience,

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٦﴾

157. *Banne* ki dire, quand ène malhére arrive zotte : « En vérité, nous pou Allāh et certainement vers Li-Même ki nous pou retourné. »

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٧﴾

158. Ça banne-là, lor zotte éna banne bénédiction et miséricorde dé la part zot Seignére. Et ça banne-là mêmes ki *bien* guidé.

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْتَخُونَ ﴿١٥٨﴾

159. En vérité, ça dé collines Al-Safā et Al-Marwa, zotte parmi banne Signes Allāh. Donc dimoune ki faire Pélerinaze la Caze d'Allāh ou soi ki faire 'Oumrah', li pa ène pécé pou li, ki li faire va-et-vient ente ça dé collines-là. Et dimoune ki faire ène bien par li-même *en dehors ça ki obligatoire*, certainement Allāh conne apprécié *banne bon actions* et Li Conne-Tout.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٩﴾

160. En vérité, banne ki caciète ça ki Nous finne faire déssanne couma Signes clair et couma guidance *parfait*

إِنَّ الَّذِينَ يَحْتَمِلُونَ كِسْفًا مِّنَ الذَّلِيلِ وَيَحْتَمِلُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيْتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ

après ki Nous finne explique ça clairement are banne dimounes, dans Live-là; ça banne-là ki Allāh maudit et banne maudissères oussi maudit zotte.

لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ، أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّحْنُونَ ﴿٣٠﴾

161. Excepté banne ki répent, et ki corrise zotte, et ki explique clairement banne *Signes Allāh*. Ça banne-là, Mo tourne vers zotte avec clémence. Et Mo Fort lor accepté repentance et Mo Bien-Miséricordié.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣١﴾

162. En vérité, banne ki pa croire et ki mort dans zot l'incroyance; ça banne-là, lor zotte éna malédiction Allāh, et banne anzes et tout banne dimounes.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٣٢﴾

163. Banne-là pou reste longtemps là-dans. Pinition-là pa pou vinne lézé pou banne-là et zotte pa pou gagne aukène répit.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٣٣﴾

164. Et zot BonDié Li Ène Sél Bondié. Aukène pa digne d'adoration excepté Li-Même, Ki montré So grâce, sans limites; Ki Bien-Miséricordié.

وَاللَّهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٣٤﴾

R 20 165. En vérité, dans création banne lé ciéls et la terre, et dans sanzement la nuite li zour, et dans banne navires ki vogue lor la mer are ça ki profitabe pou banne dimounes, et dans ça dilo ki Allāh faire déssanne dépi lé ciél et avec ça-même Li donne la terre la vie après so la mort et Li finne répanne là-dans toute sorte zanimaux et dans sanzement banne di vents et banne niazes ki finne mette en service ente lé ciél et la terre — dans tout ça éna certainement banne *Signes* pou banne dimounes ki servi zot l'esprit.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلِّ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَ تَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا يَتَذَكَّرُ لِقَائِهِمْ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾

166. Et parmi banne dimounes, éna ki donne banne égaux are Allāh. Zotte content ça banne-là pareil couma l'amour ki éna

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَ

pou Allāh. Mais banne ki croire, zot l'amour pou Allāh li pli fort *ki tout l'amour*. Et si banne ki faire pécé ti capave comprend *astère-là* ki, quand zotte pou trouve pinition-là, tout pouvoir li pou Allāh et ki Allāh Li Sévère dans So pinition.

167. En vérité, banne-là ti pou certainement réalisé si zotte ti capave trouvé quand banne ki ti éna suivéres pou rénié zot disciples et pou trouve pinition-là quand tout banne moyens *pou sauvé* pou coupé pou zotte.

168. Et banne-là zot disciples pou dire : « Si sélement ti donne nous ène l'aute l'occasion, nous ti pou rénié banne-là couma banne-là finne rénié nous. » Coumme ça-même Allāh pou montré banne-là zot actions couma rémords pou zotte et zotte pa pou capave sorti dépi dans ça di Fé-là.

R 21 169. O banne dimounes! Manze dans ça ki permette et ki bon⁷ *sélon goût, la santé, circonstance* dans ça ki la terre produire, et pa suive Satan so banne pas. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou zotte.

170. Li nék ordonne zotte pou faire le mal et banne sozes indécent et pou dire lor Allāh ça ki zotte pa conné.

171. Et quand dire banne-là : « Suive tout ça ki Allāh finne faire déssanne, » zotte dire : « Nous, nous suive ça ki nou banne papa grand-papas

الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى
الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ
أَنَّهُ الْقُوَّةُ لِلَّهِ جَمِيعًا ۖ وَأَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿٣٣﴾

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ
اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ
الْأَسْبَابُ ﴿٣٤﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً
فَنَتَّبَرَأَ مِنْهُمُ كَمَا تَبَرَّأُوا مِنَّا ۖ
كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ
حَسْرَتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ
مِنَ النَّارِ ﴿٣٥﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِنَّمَا فِي الْأَرْضِ
حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٣٦﴾

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَن
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

وَإِذْ أَقْبَلُ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ
قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِمْ بَاءَ نَارِ

7. Mot 'tayyib' li éna rapport lor choix ène kikène. Ène nourritire ki permette li capave convénabe pou ène dimoune, mais pa pou ène l'aute. Capave ousssi applique 'tayyib' lor nourritire-là so kalité. Ça montré ki banne croyants bizin non-sélement préfère ène nourritire ki permette mais oussi ki sain et ki so kalité li excellent.

ti pé pratiqué. » Ki ça ça ? Même si zot banne papa grand-papas pa ti éna aukène raisonnement et zotte pa ti *bien* guidé ?

172. Et cas banne ki pa croire, li couma cas ça *bétail* ki tanne sélement ène l'appel et ène cri quand kikène appelle li. Ça *banne-là* zotte sourdes, miéts et avégues ; donc zotte pa raisonné.

173. O banne ki croires ! Manze dans banne bon kit-sozes ki Nous finne donne zotte couma provision et montré reconnaissance pou Allāh, si Li-Même Ki zotte adoré.

174. Sélement ça, ki Li pa finne permette pou zotte : « Ça ki mort *par li-même* et di sang, et la vienne coçon et ça *zanima*u lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh. Mais li pa ène pécé pou dimoune ki trouve li oblizé *par la famine* tandisse ki li péna l'envie et ki li pa dépas banne limites. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

175. En vérité, banne ki caciète ça ki Allāh finne révéle dans le Live et ki prend en éssanze ène prix dérizoire, ça banne-là pé sélement rempli zot vente are di fé. Et Allāh pa pou adresse-zotte la parole Zour Rézirection et Li pa pou pirifié zotte. Et pou zotte, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

176. Ça banne-là ki finne aceté l'errére dans place *bon* guidance, et pinition dans place pardon. Couma li grand zot l'endurance are ça di Fé l'Enfer-là!

177. Ça, li parski Allāh finne faire déssanne le Live avec la vérité ; et, en vérité, banne ki en désaccord lor Live-là, zotte finne *alle* tombe loin dans zot l'opposition.

أَوْ لَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٤١﴾

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْحِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دَعَاءَ وَنِدَاءٍ صَمُّكُمْ عَمِّي فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ رَٰبِتِينَ تَعْبُدُونَ ﴿١٤٣﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَيْزِ وَمَا أَهْلَ بِهِ لغيرِ اللَّهِ فَمَن اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤٥﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ ۖ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٤٦﴾

ذٰلِكَ يَٰۤاَنَّا اللّٰهُ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ۚ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اَخْتَلَفُوْا فِى الْكِتٰبِ لَفِى شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿١٤٧﴾

R 22 178. La droitire pa vé dire ki zotte tourne zot visaze côté l'Est ou soi l'Ouest, mais la droitire li *pou* dimoune ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour et dans banne anzes et dans le Live et dans banne Prophètes et ki, pou *Allāh* So l'amour, li dépense so di biens lor so banne parents proce, lor banne orphélins, lor banne pauvres, lor banne voyazères, lor banne mendiants, lor *libération* banne captifs; et *ki* observe la Prière et *ki* paye Zakâte; et banne ki, quand zotte faire ène promesse zotte tini zot promesse et banne ki montré patience dans la mizère et dans malhére et dans lé temps la guére. Ça banne-là ki finne montré *ki* zotte véridique. Et ça banne-là ki éna la crainte Allāh.

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

179. O banne ki croire! Réprésailles pou banne dimoune assassiné finne prescrire pou zotte; ène dimoune libe pou ène dimoune libe, ène esclave pou ène esclave, ène madame pou ène madame. Mais dimoune ki so frère laisse tombé en partie *so dette*, alors faudré ki dans ène façon convénabe et avec la bonté li paye li *prix di sang versé-là*. Ça, li ène allézelement et ène miséricorde dé la part zot Seignére. Donc après ça, dimoune ki dépasse limites, pou li *pou* éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا احْتَبِ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصَ فِي الْقَتْلِ ۖ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ ۖ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ ۖ وَإِذَا كُنْتُمْ بِإِحْسَانٍ ۚ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٩﴾

180. Et dans la loi réprésailles éna la vie pou zotte, ô banne dimoune ki possède intellizence, pou ki zotte vive en sékirité.

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَّأُولَىٰ ۚ أَلَا لَبَآئٍ لَّعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٠﴾

181. Finne prescrire pou zotte, quand la mort costé are kikène, parmi zotte, ki laisse boucoup di biens, *faudré li faire* ène testament en régle, en favére *so* papa-mama et familles proce. Ça li ène dévoir pou banne ki éna la crainte Allāh.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا ۖ الْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨١﴾

182. Mais dimoune ki modifié ça après ki li finne écoute li, alors ça *action-là* so pécé li rétombe sélement lor banne dimounes ki modifié ça. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨٢﴾

183. Mais kikène ki craigne ène parti-prié ou soi ène inzistice dé la part ène testatère et ki réconcilié banne *héritiers-là*, li pa pé commette aukène pécé. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَمَنْ حَاكَمَ مِنْهُنَّ فَاجْزِهِ فَإِنَّمَا إِثْمُ الَّذِينَ يَحْكُمُونَ عَلَيْهِمْ عَلَى اللَّهِ عَقُوبٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٣﴾

R 23 184. O banne ki croire! Finne prescrire carême pou-zotte pareil couma li ti obligatoire pou banne avant zotte pou ki zotte vinne banne dimounes droite.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٤﴾

185. *Li* pou ène nombre dé zours déterminé. Mais dimoune ki malade parmi zotte ou ki en voyaze, *li bizin reste carême* ène nombre égal pendant lé zaute zours. Et pou banne ki capave sipporte li, mais avec diffikilté, éna ène expiation — nourri ène pauve. Et dimoune ki faire par li-même ène bien *en dehors* ça ki *obligatoire*, ça li meillère pou li. Mais li dans zot l'avantaze ki zotte garde carême si sélement zotte conné.

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۚ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ ۚ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٥﴾

186. Mois Ramadān, li ça *mois* — là-dans le Coran ti révéle couma ène guidance pou l'humanité, avec banne préves clair ki donnè explication lor *bon* guidance et ki *donne* banne sozes pou faire distinction *ente ça ki vrai ék ça ki fausse*. Donc, ça dimoune, d'ente zotte, ki présent *cotte li* dans ça mois-là, li bizin reste carême là-dans. Mais dimoune ki malade ou soi *li* en voyaze, *li bizin reste carême* ène nombre égal dans banne lé zaute zours. Allāh oulé zot facilité. Li pa oulé diffikilté pou zotte. Et *Li* oulé ki zotte complète banne nombre

شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلَا لِيُثْغَلَوا الْعِدَّةَ وَلِيُتَّبَعَ أَمْرٌ مِّنَ اللَّهِ عَلَىٰ

zours-là avec facilité et ki zotte proclame grandère Allāh pou guidance ki Li finne donne zotte et pou ki zotte éna reconnaissance pou Li.

مَا هَذَا كُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٦﴾

187. Et quand Mo banne servitères dimanne toi lor Moi, dire zotte : « Certainement. Mo bien prés. Mo accepté la prière ène sipplicatère quand li implore Moi. Donc banne-là bizin réponne Mo l'appel et croire dans Moi pou ki zotte bien guidé.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۚ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۚ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٧﴾

188. La nuit carême, li permette pou zotte ki zotte éna relations avec zot madames. Banne-là zotte ène vêtement pou zotte, et zotte, zotte ène vêtement pou banne-là. Allāh conné ki zotte pé faire zotte-mêmes inzistice. Donc, Li finne tourne vers zotte avec clémence, et Li finne accorde zotte ène soulazement. Donc à présent éna rapport *conzigal* avec banne-là et serce ça ki Allāh finne décrété pou zotte. Et manzé, boire ziska ki, avec l'arrivée l'aube, *lé matin* so di fil blanc capave distingué are *la nuit* so di fil noir. Ensuite, complète carême-là ziska la nuit. Et pa établi rapport *conzigal* avec banne-là pendant ki ô *croyants!* zotte-mêmes zotte pé reste dans la mosquée pou zot dévotions. Ça li banne limites *établi par* Allāh. Donc, pa costé cotte ça. Coumme ça-même Allāh explique clairement banne dimounes So banne commanements pou ki zotte protégé conte le mal.

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ ۚ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَلُونَهُمْ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ ۚ قَالَ لَنْ يَأْشُرُوهِنَّ وَأَبْتَحُوا مَا حَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۚ ثُمَّ أَتَمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ ۚ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٨﴾

189. Pa manze zot fortune ente zotte par tromperie et mensonge et pa corrompe banne autorités are ça, pou ki zotte manze ène partie di biens banne dimounes, *di biens lé pép*, avec inzistice alors ki zotte bien conné.

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتَذَلُّوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ بَٰعٌ تَخْلَعُونَ ﴿١٨٩﴾

R 24 190. Banne-là pose toi question lor la line trois prémier la nuités. Dire *banne-là*: « Ça li banne moyens pou calkil lé temps pou banne dimounes et pou calkil lé temps Pélerinaze pou banne pélerins. » Et li pa la droitire ki zotte rente cotte zotte par derrière la caze. Mais la droitire li pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Donc rente dans zot la caze par so la porte l'entrée. Et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ ء قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّكَاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَ لِحِجِّ الْبِرِّ مَنِ اتَّقَى وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا س وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٤٠﴾

191. Et combatte dans simé Allāh banne ki combatte zotte, mais pa dépasse limites. En vérité, Allāh pa content banne transgressées.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُفَاكِهُنَّ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٢٤١﴾

192. Et pendant la guére tué banne-là partout cotte zotte trouve banne-là, et mette banne-là dehors cotte banne-là finne mette zotte dehors parski persékition li pire ki tué *dimounes*. Et pa combatte banne-là prés cotte la Sainte-Mosquée à moins ki banne-là attaque zotte là-même. Mais si banne-là attaque zotte, alors combatte banne-là ; li coumme ça-même ki paye banne mécréants pou zot transgression.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ ۖ فَإِنْ قَتَلُوكُمْ فَاقتلوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكُفْرِينَ ﴿٢٤٢﴾

193. Mais si banne-là arrêté, alors, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَإِنْ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٤٣﴾

194. Et combatte ça banne-là ziska na pli éna persékition et pou ki la rélizion li *libe pou pratiqué* pou la cause Allāh. Mais si banne-là arrêté, alors *mazine ki* conte banne transgressées-sélement ki éna répression.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَ يَكُونَ الَّذِينَ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ الظَّالِمِينَ ﴿٢٤٤﴾

195. Ène Mois Sacré ki profané pou ène Mois Sacré, et pou tout banne sozes sacré ki profané éna représailles. Donc banne ki transgresse conte zotte, pini

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدَى

banne-là quantité ki banne-là finne transgressé conte zotte. Et craigne Allāh et conné ki Allāh Li avec banne ki craigne Li.

196. Et dépense pou la cause Allāh. Et pa zette zotte-mêmes dans destruction avec zot propre la main. Et faire le bien. En vérité, Allāh content banne ki faire le bien.

197. Et accompli Pélerinaze et 'Oumrah' pou Allāh; mais si zotte gagne ène empêcement, alors *faire* ène sacrifice ki facile trouvé, et pa raze zot la tête avant ki sacrifice arrive dans so place *sacrifice*. Et dimoune ki malade parmi zotte ou soi li souffert so la tête *ki li oblizé raze so la tête*, li bizin faire ène expiation, soi li garde carême, soi li faire la sarité, soi li offére ène sacrifice. Mais quand zotte en sékirité, dimoune ki oulé profité pou faire 'Oumrah' ék Pélerinaze ensamme, *li bizin faire* ène sacrifice ki facile trouvé. Mais banne, *parmi* zotte, ki pa trouve l'occasion-là, zotte *bizin* faire trois jours carême dans l'intervalle Pélerinaze et sept *jours* ène fois zotte retourne cotte zotte, ça faire disse jours complète. Ça li dévoir ça dimoune ki so famille pa reste prés cotte la Sainte-Mosquée. Et craigne Allāh et conné ki Allāh Li Sévère dans So pinition.

R 25 198. Pélerinaze éna lié dans banne mois ki *banne dimounes* conné. Alors dimoune ki décide pou faire Pélerinaze pendant ça banne mois-là, *li bizin* conné *ki* péna aukène parole malprope, aukène conduite immoral, aukène dispote pendant Pélerinaze. Et n'importe ki bien ki zotte faire, Allāh conne ça. Et prend zot provisions *nécessaire* pou zot voyage et, en vérité, meillère provision pou voyage, li la droiture. Et craigne-Moi, ô banne ki éna intelligence!

عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا
اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٥﴾

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا
بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٦﴾

وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ
أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا
تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ
مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ
بِهِ آذَى مِنْ رَأْسِهِ فِفْدِيَةٌ مِنْ
صِيَاءٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا
أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى
الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ
فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فِصْيًا مَثَلَةً لِنَفْسِهِ
الْحَجَّ وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ
عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ
أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ
اتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿١٩٧﴾

الْحَجَّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٍ فَمَنْ فَرَضَ
فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا
جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ
خَيْرٍ يَحْسَبْنَهُ اللَّهُ وَتَزِدُْوا مِنَ الْخَيْرِ
الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿١٩٨﴾

199. Li pa ène pécé pou serce favères dépi zot Seignére. Mais quand zotte rétourne dans la foule dépi 'Arafāt, mazine Allāh dans Mash'ar-al-Harām ; et mazine Li couma Li finne guide zotte malgré ki avant ça, certainement zotte ti dans banne égarés.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَا أَقَضْتُم مِّنْ عَرَاقَاتِ قَآذِكُمْ وَآلِهَتِكُمْ ۖ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِندَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ۖ وَادْكُرُوا اللَّهَ كَمَا هَدَيْتُمْ ۖ وَإِن كُنتُمْ مِّن قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿٣١﴾

200. Ensuite, sorti dans la foule cotte banne dimounes pé sorti dans la foule, et dimanne Allāh So pardon. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

ثُمَّ أَفِيضُوا مِمَّنْ حَيْثُ أَقَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٢﴾

201. Et quand zotte finne faire zot banne dévotions *Pélerinaze* ki prescrire, mazine Allāh couma zotte mazine zot banne papa grand-papas, ou même plisse encore. Et parmi banne dimounes éna ki dire : « Nou Seignére ! *Ça ki éna pou donne nous, donne-nous li dans ça lé monde là-même.* » Pou banne-là, pa pou éna aukène part dans l'Aute lé monde-là.

فَإِذَا أَقَضَيْتُم مِّنَ سَيِّئِكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۚ فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِن خَلَقٍ ﴿٣٣﴾

202. Et parmi banne-là, éna *oussi* ki dire : « Nou Seignére ! Accorde-Nous le bien dans ça lé monde-là et le bien dans l'Aute lé monde-là *oussi* et protéze-nous conte pinition di Fé. »

وَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً ۚ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٣٤﴾

203. Ça banne-là, pou zotte pou éna ène *grand* part dans ça ki zotte mérité *pou ça bon travaux ki zotte ti faire.* Et Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا ۖ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٥﴾

204. Et mazine Allāh *bien* dans ça nombre zours ki finne désigné, mais dimoune ki faire vite dans dé zours *pou li capave allé*, li pa ène pécé pou li. Et dimoune ki tardé, li pa ène pécé pou li *oussi*. Ça *li* pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Et craigne Allāh et conné *bien* ki zotte pou rassemblé vers Li.

وَادْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا أَثْمَ عَلَيْهِ ۖ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَا أَثْمَ عَلَيْهِ ۚ لِمَنِ اتَّقَىٰ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ رَٰلِيهِ تَحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾

205. Et parmi banne dimounes, éna ki so parole lor la vie ça lé monde-là faire toi plaisir et ki prend Allāh couma témoin lor ça ki éna dans so lé kére alors ki li-même li pli grand quérellére ki tout.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٣٥﴾

206. Et quand li au pouvoir, li alle partout lor la terre pou créé désorde là-dans et détruire récoltes et popilations alors ki Allāh pa content désorde.

وَإِذَا تَوَلَّى سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَاسَادَ ﴿٣٦﴾

207. Et quand dire li : « Craigne Allāh, » so l'orgueil pousse li *pou persisté* dans pécé. L'Enfer pou siffi pou li. Et certainement, ça place cotte pou resté-là li bien mauvais !

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ ۚ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

208. Et parmi banne dimounes, éna ki donne so l'âme *en sacrifice* pou serce plaisir Allāh. Et Allāh Li Rempli dé bonté pou So banne servitères.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٨﴾

209. O banne ki croire! Zotte tout, rente dans soumission, et pa suive Satan so banne pas. Certainement li ène ennemi déclaré pou zotte.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٣٩﴾

210. Mais si zotte faire kik faux pas après ki banne Signes clair finne vinne cotte zotte, alors conné ki Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

211. Esse-ki banne-là attanne ça sélement ki Allāh vinne cotte zotte dans banne l'ombrases niazes ék banne anzes et ki zaffaire-là li réglé ? Et vers Allāh-Même ki pou rétourne tout kit-soze.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤١﴾

R 26

212. Dimanne banne Zenfants Israël comié Signes clair Nous finne donne zotte. Mais dimoune ki sanze Allāh So bienfait après ki li finne récévoir li, alors certainement Allāh Li Sévère dans So pinition.

سَلِّ بِنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ ۚ وَمَنْ يُدْخِلِ اللَّهُ رِجْمَةً ۖ فَمَا لَكُمُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٢﴾

213. Finne faire la vie ça lé monde-là *paraïte* zoli pou banne mécréants, et zotte boufonne banne croyants. Mais banne ki éna la crainte Allāh pou là-haut banne *mécréants*-là, Zour Rézirection; et Allāh accorde So provision sans compté dimoune ki Li oulé.

ذِينَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِخَيْرٍ حَسَابٍ ﴿٢١٣﴾

214. Tout banne dimoune ti forme ène sél comminauté et Allāh ti avoye banne Prophètes couma Portéres bon nouvelle et couma Avertisséres et Li ti faire déssanne are-zotte Live ki basé lor la vérité pou ki Li zize ente banne dimoune concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord. Et ça banne-là tout-séls ki ti en désaccord lor ça *Live-là* à cause rivalités ente zotte, banne ki ti récévoir ça, après ki banne Signes clair ti vinne cotte zotte. Donc Allāh, par So permission, finne guide *dans simé droite* banne ki croire parski pou la cause la vérité, zotte ti éna diverzence lor là *avec lé zautes* et Allāh guide dimoune ki Li oulé lor simé droite.

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ ۖ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اختلفوا فِيهِ ۖ وَمَا اختلف فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ آؤْتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ ۖ بَغْيًا بَيِّنَةً ۚ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اختلفوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِآيَاتِهِ ۖ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ لِمَا صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٤﴾

215. Esse-ki zotte pensé zotte pou rente dans Paradis alors ki zotte pa encore passe par ça ki banne avant-zotte ti passé ? Malhére et la mizére ti gagne banne-là et banne-là ti sécoué avec violence ziska ki le Mésazér et tout banne ki ti croire avec li, zotte ti crié : « Quand secours Allāh *pou vini* ? » Ecoutez ! En vérité, secours Allāh li prés.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرَ اللَّهُ ۖ أَلَا عَرَفُوا نَصُرَ اللَّهُ قَرِيبٌ ﴿٢١٥﴾

216. Banne-là dimanne toi ça ki zotte pou dépensé. Dire *banne-là* : « Ça ki zotte dépensé dans *zot* di biens, li bizin pou *zot* papa-mama et *pou* *zot* familles proce et *pou* banne orphélins et *pou* banne ki dans nécessité et *pou* banne voyazéres. Et n'importe kik bon action ki zotte faire, certainement Allāh conne ça bien. »

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ ۗ قُلْ مَا أَنفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ وَلِلْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٦﴾

217. Finne donne-zotte l'orde pou combatte, alors ki li désagréabe pou zotte, mais li possibe ki zotte éna répignance pou ène soze alors ki li bon pou zotte. Et li possibe ki zotte content ène soze alors ki li mauvais pou zotte. Allāh conné alors ki zotte pa conné.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كَرْهٌ لَّكُمْ
وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ
وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٢٤﴾

R 27 218. Banne-là dimanne toi lor la guére dans Mois Sacré. Dire *banne-là* : « Faire la guére là-dans, li ène pécé grave, mais sélon Allāh, li pli grave encore pou empéce *dimounes* suive simé Allāh, pou nié Li, et pou empéce *dimounes* alle la Mosquée Sacré, et pou expilsé dépi-là so banne *vrai* dimounes. Et persékition li encore pli grave ki tué *dimounes*. » Et banne *mécrcéants*-là pa pou arrête faire la guére conte zotte ziska ki banne-là faire zotte rénié zot rélizion si banne-là capave. Parmi zotte, dimoune ki rénié so rélizion et ki mort couma incroyant, ça banne-là ki zot banne actions pa pou servi nanrien dans ça lé monde-là et dans l'Aute lé monde-là *oussi*. Ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ
قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَأَخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ وَ
الْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۗ وَلَا
يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ
عَنْ دِيَارِكُمْ ۖ لِيَسْتَطَاعُوا مَنْ يَازِلُونَ
مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ ۖ فَيُمَتُّ وَهُوَ كَافِرٌ
فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ۖ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٢٥﴾

219. En vérité, banne ki croire et banne ki émigré et ki litte dans simé Allāh, ça banne-là ki espére Allāh So miséricorde. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

220. Banne-là pose toi question lor intoxicant et zoué la sance. Dire *banne-là* : « Dans tout lé-dé éna ène grand pécé ék banne avantazes pou dimounes. Mais zot côté pécé li pli grand ki zot l'avantaze. » Et banne-là dimanne toi ki zotte bizin dépensé. Dire *banne-là* : « *Dépense* ça ki zotte capave s'en passé *dans zot nécessité*. » Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne Signes pou ki zotte réfléci

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ
لِلنَّاسِ ۖ وَأَثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا ۗ
وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۖ قُلِ الْعَفْوَ
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢٢٧﴾

221. Lor ça lé monde-là et lor l'Aute-là. Et banne-là dimanne toi lor banne orphélins. Dire *banne-là* : « Guette zot bien-être, li ène bon action. Et si zotte garde relations avec ça banne-là, bé *pa oublié ki banne-là finne vinne* zot frères. Et Allāh conne distingué ente sémère désorde et dimoune ki améne réforme. Et si Allāh ti oulé, Li ti pou mette zotte dans diffikiltés. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُوكَ عَنِ
الْيَتَامَىٰ ۖ قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ ۚ وَإِنْ
تُخَاطَبُوا بِطُغْيَانِهِمْ فَأَجْزَأُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَاَعْتَكُمُ الْإِنَّا اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢١﴾

222. Et pa marié banne madames *ki* idolâtes tant ki zotte pa croire. Et certainement ène madame ki esclave ki croire li vaut mié ki ène madame ki idolâte *ki pa* esclave, même si *sanne-là* li faire-zotte plaisir. Et pa donne en mariaze *zot banne ti-filles* are banne idolâtes tant ki banne-là pa vinne croyants. Et, certainement ène esclave croyant li vaut mié ki ène idolâte *ki pa* esclave même-si *sanne-là* li faire-zotte plaisir. Banne *idolâtes-là* pé appelle zotte vers di Fé alors ki Allāh, par So permission, pé appelle zotte vers Paradis et So pardon. Et *Allāh* Li explique banne dimounes So banne Signes clairement pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ
لَا مَنَّةَ مُؤْمِنَةً خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَا
أَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنكِحُوا الْمُشْرِكِينَ
حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ
مِّنْ مُّشْرِكٍ ۚ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۚ أُولَٰئِكَ
يَدْعُونَ إِلَى التَّارِكِ ۚ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى
الْحَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢٢﴾

R 28 223. Et banne-là questionne toi lor règles *banne madames*. Dire *banne-là* : « Ça li ène indisposition.⁸ Donc reste à l'écart banne madames pendant *zot règles* et pa établir rapports avec banne-là tant ki banne-là pa vinne prope. Et quand banne-là finne purifié zotte, approce banne-là couma Allāh finne donne-zotte l'orde. En vérité, Allāh content banne ki tourne vers Li avec repentance et Li content *oussi* banne ki garde zotte pur et prope.

وَيَسْأَلُوكَ عَنِ الْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ
أَذَىٰ فَاَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ
وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۚ فَإِذَا
تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ
اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ
يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٣﴾

8. Mot 'adhā' vé dire oussi: di tort. Pa capave prend ça sens-là. Li pou conte l'honné Allāh si nous dire ki Li finne créé ène kit-soze ki pou faire banne madames di tort.

224. Zot madames représente pou zotte ène terrain ki finne préparé pou kiltivé. Donc, alle couma zotte oulé dans zot terrain ki finne préparé pou kiltivé. Et avoye divant zotte *kik bien* pou zotte-mêmes; et craigne Allāh et conné ki certainement zotte pou raconte Li; et donne banne croyants ça bon nouvelle-là.

نِسَاءُكُمْ حَزَنَتْ لَكُمْ فَأْتُوا حَزَنَهُمْ
أَنْ شِئْتُمْ زَوْجَهُمْ أَوْ قَدْ مَوْءَاظِكُمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوْنَ بِهِ وَبَشِّرِ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

225. Et pa faire Allāh vinne ène cible pou zot serments pou ki zotte pa faire le bien, *pou ki* zotte pa azir avec droitire et *pou ki* zotte pa faire la paix ente banne dimounes. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ
أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ
النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

226. Allāh pa pou attrape zotte pou zot serments sans valére, mais Li pou attrape zotte pou ça ki zot le kére finne récolté *par zot travail*. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

لَا يَأْخُذُكُمْ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ
وَلَكِنْ يُؤْخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

227. Pou banne ki faire serments pou pa approce zot madames, li permette attanne ziska quatre mois *maximum*, alors si banne-là réourné *lor zot décision*, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ
أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

228. Et si banne-là décide pou divorcé, alors certainement Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

229. Et banne madames divorcé, zotte pou attanne concernant zotte-mêmes ziska trois règles et li pa permette ki banne-là garde sécret ça ki Allāh finne créé dans zot vente, si zotte croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Et dans ça cas-là, banne-là zot maris éna plisse droit pou réprend zotte, si zotte désire réconcilié. Et, d'après la droitire, banne *madames-là* éna même droits ki *banne zommes* éna lor zotte, alors ki banne zommes éna ène degré *l'avantaze* lor zotte. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ
مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ
يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَ
يُعَوِّظُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ
أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۚ وَ
اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾

R 29 230. Ça divorce-là li prononcé dé-fois, alors après ça réténir banne-là dans ène façon convénabe ou soi renvoye banne-là avec bonté. Et li pa permette pou zotte ki zotte réprend kit-soze dans ça ki zotte finne donne zot *madames* à moins ki zotte tout lé-dé père ki zotte pa pou capave respecté limites *ki Allāh finne fixé*. Mais si zotte père ki ça dé-là pa pou capave respecté limites *ki Allāh finne fixé*, alors li pa ène pécé ni pou ène, ni pou l'aute dans ça ki *madame-là* li donné pou raceté so liberté. Ça, li banne limites *ki Allāh finne fixé*. Donc pa transgresse zotte. Et banne dimounes ki transgresse limites *ki Allāh finne fixé*, ça banne-là ki banne inzistes.

231. Et si *mari-là* li donne li divorce ène *troizième fois*, alors li péna permission pou réprend li *madame-là* tant ki *madame-là* li pa marié are ène l'aute. Et si *sanne-là oussi* divorce are *madame-là*, alors li pa ène pécé pou lé-dé ki zotte rétourne ène are l'aute si zotte-dé pensé ki *sanne fois-là* zotte pou capave respecté limites *ki Allāh finne fixé*. Et ça, li banne limites *ki Allāh finne prescrire*, ki Li finne expliqué avec clarté pou banne dimounes ki éna connaissance.

232. Et quand zotte divorce are zot *madames* et ki banne-là approce la fin période *ki finne prescrire*, alors garde zotte dans ène façon convénabe ou soi renvoye zotte dans ène façon convénabe. Et pa réténir banne-là dans ène façon inziste pou ki zotte montré zotte opprèssif *vis-à-vis banne-là*. Et dimoune ki faire ça, li pé faire di tort so prope l'âme. Et pa faire moquerie are banne commandements Allāh. Et mazine favére *ki Allāh finne faire* lor zotte, et *oussi* ça ki Li finne faire déssanne lor zotte dépi dans le Live et la Sazesse — par ça-même ki Li averti

الطَّلَاقِ مَرَّتَيْنِ مَفَاسِكَ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمَّ أَنْ
تَأْخُذُوا بِمِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ
يَخْتَفَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ
أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ
فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٠﴾

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى
تُكْبِرَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا أَنْ
يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
يَبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلْيَعْنَ أَجَلَهُنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِنَعْتَدُوا
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا
تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَادْكُرُوا
نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ
مِّنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا

zotte. Et craigne Allāh, et conné ki Allāh
conne bien tout kit-soze.

اللَّهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

R 30 233. Et quand zotte divorce are zot
madames et ki banne-là arrive la fin zot
délai *ki finne prescrire*, pa empéce-zotte
marié avec zot maris si banne-là
d'accord ente zotte dans ène façon
convénabe. Ça, li ène avertissement pou
ça dimoune parmi zotte ki croire dans
Allāh et dans Dernier Zour. Ça, li
manière pli béni et li pli pur pou zotte. Et
Allāh conné tandisse ki zotte pa conné.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا
تَعْصِلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا
تَرَاضُوا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ ذَٰلِكَ
يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
الْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكُمْ أَزْكَ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

234. Et banne mamas bizin allaite
zot zenfants dé l'années complète pou ça
zomme ki oulé ki complète *période*
allaiteement. Et papa ça zenfant-là li
responsabe pou provisions et vêtements
mama-là dans ène façon convénabe. Pa
finne mette lor personne ène fardeau ki
dépasse so capacité. Faudré pa ki faire
mama-là mizère à cause so zenfant, et ni
ki faire papa-là *mizère* à cause so zenfant.
Et même obligation pou héritier-là. Si
tout lé-dé, après consentement et consil-
tation ente zotte, zotte décide lor sévrage
zenfant-là, péna aukène blâme lor zotte.
Et si zotte désire prend ène nourrice pou
zot zenfants, péna aukène blâme lor zotte
à condition ki zotte rémette *li* ça ki ti éna
pou donné dans ène façon convénabe. Et
craigne Allāh et conné ki Allāh guette
bien ça ki zotte faire.

وَالْوَالِدَتُ يُرِضَعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ
كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۚ
وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ ۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۚ
لَا تَضَارُّ وَالِدَتُهُ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ
بِوَلَدِهَا ۚ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۚ
فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَ
تَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۚ وَإِنْ أَرَدْتُمْ
أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ إِذْ اسْتَأْتَمْتُمْ مَّا أَتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿٣٢﴾

235. Et banne, d'ente zotte, ki mort
et ki laisse derrière *zotte zot* banne
madames, ça banne *madames-là* par
rapport à zotte-mêmes bizin attanne ène
délai quatre mois et disse *jours*. Et quand
banne-là arrive la fin zot délai *ki finne*
prescrire, péna aukène blâme lor zotte ô
banne ki responsabes! dans tout ça ki
banne *veuves-là* faire dans ène façon

وَالَّذِينَ يَتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا
يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ
عَشْرًا ۚ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ

convénabe concernant zotte-mêmes. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يَا مَعْزُوفٍ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ ۝٣٥

236. Et péna aukène blâme lor zotte, si zotte donne ça banne madames-là kik indication lor proposition mariaze ou soi si zotte garde-ça sécret dans zot lé kére. Allāh conné ki sirement zotte pou éna ène pensée pou ça banne *madames-là*. Mais pa faire promesse sécret are banne-là sauf ki zotte dire *banne-là* ène parole convénabe. Et pa décide contracté mariaze tant ki période ki finne prescrire pa finne terminé. Et conné ki Allāh conné ça ki zotte éna dans zot lé kére, donc faire attention are Li. Et conné ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَزَّضْتُمْ بِهِ مِنْ
خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ
عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ
لَا تُؤَاوِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا أَقُولَا
مَعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عَقْدَةَ النِّكَاحِ
حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجْلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝٣٦

R 31 237. Li pa ène pécé pou zotte si zot divorce are *zot* madames oussi longtemps ki zotte pa finne touce banne-là, ou-bien *oussi longtemps* ki zotte pa finne fixé dot pou banne-là. Mais donne banne-là kik provision — dimoune rice selon so moyen, dimoune pauve selon so moyen — ène provision dans ène façon convénabe. Ça, *li* ène obligation pou banne ki éna ène conduite excellent.

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ
مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ
فَرِيضَةً ۖ وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ
قَدَرَهُ وَ عَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرَهُ ۚ مَتَّاعًا
يَا مَعْزُوفٍ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۝٣٧

238. Et si zotte divorce are banne-là avant ki zotte finne touce banne-là, et ki zotte finne fini fixé ène dot pou banne-là, alors *paye* la moitié ça ki zotte finne fixé, à moins ki banne-là désisté ou soi ki dimoune ki déténir lien mariaze-là *li* désisté. Et si zotte montré indilzence, *li* pou pli prés are la droitire. Et pa oublié faire le bien ente zotte. En vérité, Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً
فِيْضْفَ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يُخْفُونَ أَوْ
يَعْفُوا الَّذِي بَيْنَهُ عَقْدَةُ النِّكَاحِ ۚ
وَأَنْ تُخْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۚ وَلَا
تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝٣٨

239. Sirveille avec *riguère* zot banne la Prières et *sirtout* la Prière central et diboute divant Allāh avec soumission.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ
الْوُسْطَىٰ ۖ وَقُوا مَوَازِيَهُ قَتِيْن ۝٣٩

240. Et si zotte éna kik crainte, alors prié même-zotte pé marcé ou soi zotte lor zot montires. Ensuite, quand zotte en sékirité, mazine Allāh façon ki Li finne enseigne zotte ki zotte pa ti conné avant.

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنتُمْ فَأَدْعُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

241. Et banne, parmi zotte, ki mort et ki laisse derrière banne madames, zotte ava laisse ène testament en favére zot madames ki banne-là *continié* profite bénéfices dans zot la caze pou ène l'année, sans ki mette zotte déhors. Mais si zotte allé par zotte-mêmes, péna aukène blâme lor zotte ki banne *responsabes* pou n'importe ki kit-soze convénabe ki banne *madames-là* faire par rapport à zotte-mêmes. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالَّذِينَ يَتَوَقَّوْنَ مِثْكَم وَّيَذَرُونَ أَذْوَاجًا ۖ وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَّتَا عَلَيَّ الْحَوْلِ غَيْرِ لِأَخْرَاجِهِمْ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوفٍ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٣﴾

242. Et pou banne madames divorcé oussi, *bizin éna* ène provision dans ène façon convénabe. Ça, li ène obligation lor banne ki éna la crainte Allāh.

وَالْمُطَلَّقَاتُ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

243. Coumme ça-même Allāh explique zotte avec clarté So banne commanements pou ki zotte comprend.

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾

R 32 244. Esse-ki to pa finne tanne parlé ça banne ki, par milliers, ti sorti dépi zot la cazes, zotte ti pé pére la mort? Et Allāh ti dire banne-là : « Accepté la mort. » Ensuite, Li ti rédonne banne-là la vie. En vérité, Allāh faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart dimounes péna reconnaissance pou Allāh.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

245. Et combatte pou la cause Allāh, et conné ki Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

246. Ki sanne-là ki pou faire Allāh ène zoli prêt pou ki Allāh multiplié ça pou li boucoup fois? Et Allāh parfois Li

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ

tini *So provision* et parfois Li étale *li*. Et vers Li-Même ki pou raméne zotte.

يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَلَا يَهْدِيكُمْ سَبِيلَ اللَّهِ ۚ تَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾

247. Esse-ki to pa finne tanne parlé ça banne sèfs parmi Zenfants Israël après Moïse, quand banne-là ti dire ène zot Prophète : « Nomme ène le roi pou nous pou ki nous combatte pou la cause Allāh? » Li ti réponne : « Esse-ki li pa probabe ki zotte pa pou combatte si zotte gagne l'orde pou combatte? » Banne-là ti dire : « Pou ki raison nous pa pou combatte dans Allāh So simé, alors ki finne expilsé nous dépi dans nou la cazes et *ki finne sépare nous are* nou banne garçons? » Mais quand ti donne zotte l'orde pou combatte, banne-là ti tourne lé dos excepté ène ti nombre parmi zotte. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

أَلَمْ تَرْجِعْ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّهِمْ لَهُمْ إِبْرَءِيلُ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ أَنْ تَتَّبِعُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَنْ نَقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أَخْرَجَنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٣٢﴾

248. Et banne-là, zot Prophète ti dire zotte, « En vérité, Allāh finne nomme Tālōut couma lé roi pour zotte. » Banne-là ti dire, « Couma li capave vinne nou lé roi, alors ki nous éna plisse droit ki-li pou vinne lé roi, et *lor-là* li pa finne gagne boucoup di biens? » Li Prophète-là ti dire *banne-là* : « En vérité, Allāh finne préfère soisir li lor zotte et Li finne augmente so connaissance ék so la force physique bien-même. » Et Allāh accorde So royauté dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَتَىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ ابْتَطَبَ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۚ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلِكَهُ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

249. Et banne-là zot Prophète ti dire zotte : « En vérité, signe so royauté, li ça : ki zotte pou gagne ène lé kére, là-dans pou éna tranquillité dé la part zot Seignére, et ène légs dans ça ki famille Moïse et famille Aaron finne laissé — banne anzes pé saryé ça. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou zotte si zotte croyants. »

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٣٤﴾

R 33 250. Et quand Tālōūt ti sorti avec so banne soldats *pou combatte*, li ti dire : « En vérité, Allāh pou testé zotte are ène la riviére. Dimoune ki boire là-dans *rempli vente*, li pa pou dans mo banne, *sauf* dimoune ki pa boire là-dans *rempli vente*, certainement li dans mo banne, *c'est-à-dire* sauf dimoune ki pou prend ène *dé coup là-dans* dans cré so la mains. » Mais banne-là ti boire là-dans, excepté ène ti nombre parmi zotte. Et quand banne-là ti traverse ça *la riviére-là* — Tālōūt li-même et banne ki ti croire avec li — banne *désobéissants-là* ti dire : « Azordi, nous péna la force conte Djālōūt et so banne troupes. » Mais banne ki ti éna certitude ki ène *zour* zotte pou rencontre Allāh, zotte ti dire : « Par l'orde Allāh, comié *fois* ène ti groupe finne gagne la victoire lor ène groupe bien nombré! Et Allāh Li avec banne ki persévéré. »

251. Et quand banne-là ti finne sorti pou *affronte* Djālōūt ék so banne soldats, zotte ti dire : « Nou Seignére ! Verse persévérance lor nous et ranne ferme nou banne-pas et aide-nous conte ça pép ki mécréant. »

252. Donc, avec l'orde Allāh, zotte ti mette banne *mécréants-là* en dérouté. Et David ti tué Djālōūt. Et Allāh ti donne-li royauté et sazesse et ti enseigne li dépi ça ki Allāh Li oulé. Et si Allāh pa ti repousse banne dimounes éna par lé zoutes, certainement désorde ti pou répanne partout lor la terre. Mais Allāh faire boucoup grâces lor *tout* banne péps.

253. Ça, zotte banne Signes Allāh. Nous récite toi ça avec la vérité. Et, en vérité, to ène dans banne Mésazers.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ
اللَّهُ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ
فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي
إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرَبُوا
مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَا هُوَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
بِالْيَوْمِ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ
يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُّلتَقُوا اللَّهَ كَرِهُوا مَن فَقِيَ
قَلِيلًا غَلَبَتْ فِئَةُ كَثِيرًا يَادُّنَ اللَّهُ
وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

وَلَمَّا بَرَرُوا لِبِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا
رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّثْ
أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥١﴾

فَهَزَمُوهُمْ يَادُّنَ اللَّهُ وَقَتَلَ دَاوُدُ
جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ
وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ
النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ
الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى
الْعَالَمِينَ ﴿٢٥٢﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزِلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
وَرَأَيْتَكَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٣﴾

PARTIE 3

254. Ça banne Mèssazers-là, Nous finne donne éna parmi banne-là excellence lor lé zautes. Parmi banne-là, éna ki Allāh ti cause are zotte *dans ène façon spécial*; et éna ki Li ti élève zotte dans niveau *zot rang*.⁹ Et Nous ti accorde Jésus, fils de Marie, banne préves clair et Nous ti fortifié li avec l'Esprit dé Saintété. Et si Allāh ti oulé, banne *ki ti vinne* après zotte, pa ti pou la guére ente zotte après ki banne Signes clair finne vinne cotte zotte. Mais banne-là ti gagne désaccord *ente zotte*. Parmi banne-là, éna ki ti croire, et parmi banne-là, éna ki pa ti croire. Si Allāh ti oulé, zotte pa ti pou la guére' ente zotte. Mais Allāh faire ça ki Li oulé.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ، مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٤﴾

R 34 255. O banne ki croire ! Dépense dans provision ki Nous finne accorde zotte avant ki ça zour-là vini cotte pa pou éna ni transaction, ni l'amitié, ni intercession. Et banne mécréants ki banne inzistes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٥﴾

256. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Li tout lé temps Vivant, Li Existé par Li-Même et lor *Li-Même* ki l'existence tout kit-soze dépanne. Ni assoupissement, ni sommeil pa attrape Li. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Ki sanne-là ki pou intercède dans So présence sans So permission ? Li conne ça ki divant banne-là et ça ki derrière banne-là. Et banne-là pa saisi nanrien

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا

9. Nous capave mette ène stop après 'minhoum' au lié avant li. Dans ça cas-là, pou pli facile lire et comprend tradition-là. Li pou coumme-ça : Ça banne Mèssazers-là, là-dans, Nous finne donne certains, excellence lor lé zautes. Allāh ti cause are zotte ; et éna Li ti élève zotte dans niveau *zot rang*...

dans *Allāh* So connaissance sauf ça ki Li oulé. So Trône¹⁰ li couvert banne lé ciéls et la terre. Et maintien ça dé-là pa fatigue Li. Et Li-Même Li Bien-Haut dans So gloire, Li Bien-Grand.

شَاءَ ۖ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٢٥١﴾

257. Péna contrainte dans rélizion. Certainement finne éna distinction ente *vrai* guidance ék l'égarément. Donc dimoune ki réfize laisse li guidé par banne transgresséres et ki croire dans *Allāh*, certainement li finne attrape ène *tel* poignée solide ki impossible pou ça cassé. Et *Allāh* Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

لَا تَرْكٰهُ فِي الدِّيْنِ ۚ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَ
يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ﴿٢٥٢﴾

258. *Allāh* Li Camarade banne dimoune ki croire. Li tire zotte dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités *pou amène* zotte vers la limière. Et banne ki pa croire éna pou camarades banne transgresséres ki tire zotte dépi dans la limière *pou amène* zotte vers banne *toute sorte* l'obskirités. Ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

اللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۖ يُخْرِجُهُمْ
مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۗ وَالَّذِيْنَ
كَفَرُوْا اَوْلِيَٰهُمْ الطَّاغُوْتُ ۖ
يُخْرِجُوْنَهُمْ مِّنَ النُّوْرِ اِلَى الظُّلُمٰتِ
ۗ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥٣﴾

R 35 259. Esse-ki to pa finne réfléci lor ça dimoune ki ti diskite are Abraham lor so Seignére, parski *Allāh* ti accorde li royaume ? Quand Abraham ti dire *li* : « Mo Seignére Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort. » Li ti réponne : « Mo *oussi* mo donne la vie et mo donne la mort. » Abraham ti dire *li* : « En vérité, *Allāh* faire soleil vinne dépi l'Est, toi, faire-li vinne dépi l'Ouest. » Alors mécréant-là ti abazourdi. Et *Allāh* pa guide ça pép ki inziste.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْ حٰجَبَ رَبُّهُمْ فِيْ
رَبِّهٖ اَنْ اَتَمَّ اللّٰهُ الْمُلْكَ ۚ اِذْ قَالَ
لِرَبِّهِمْ رَبِّي الَّذِيْ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ قَالَ
اَنَا اُحْيِيْ وَاُمِيتُ ۚ قَالَ لِرَبِّهِمْ فَاَن
اللّٰهُ يٰٓاٰتِيْنَ بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَاَت
بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِيْ كَفَرَ ۗ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٥٤﴾

10. Mot 'kursiy' vé dire: siéze du pouvoir ou soi trône. Ça vé dire oussi connaissance et tout ça ki nécessaire pou ène gouvernement.

260. Ou soi couma ça dimoune ki ti pé traverse ène la ville ki ti en ruine, tombé lor so banne toits. Li ti dire : « Quand Allāh pou faire ça réville après so destruction ? » Alors Allāh ti donne li ène *zenre* la mort pou cent bananés; ensuite Li ti lève li et Li ti dire *li* : « Comié lé temps to finne resté *dans ça l'état-là* ? » Li ti réponde : « Mo finne reste ène la journée ou soi ène partie ène la journée. » Alors Allāh Li ti dire : « Au contraire, to finne reste cent bananés *dans ça l'état-là*. Astère guette to nourritire ék to boire ; zotte pa finne gâté. Et guette to bourrique *oussi*. Et *Nous finne faire ça* pou ki Nous faire toi ène Signe pou banne dimounes. Et guette banne lé zos-là couma Nous rémette zotte en place et habille zotte avec la sair. » Et quand tout ça finne vinne clair pou li, li ti dire : « Mo finne conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé. »

261. Et *mazine* quand Abraham ti dire : « Mo Seignère ! Montré-moi couma To réssissite banne morts. » Li ti dire *li* : « Esse-ki to pa finne amène la foi ? » Li ti réponde : « Bien sire *mo croire*, mais *mo dimanne ça* pou ki mo lé kéré gagne tranquillité. » Allāh Li ti dire : « Prend quatte zoiseaux et apprivoise zotte. Ensuite laisse sakène d'ente zotte lor sak colline. Ensuite appelle-zotte, zotte pou retourne en vitesse cotte toi. Et conné ki Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

R 36 262. L'exempe banne ki dépense zot di biens dans simé Allāh, li couma ène la grain ki produire sept zépi, et dans sak zépi éna cent la grains. Et Allāh pou multiplié *li* encore pou dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَانْظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ إِلَى الْإِصْحَاقَ ۖ كَيْفَ نُنْشِرُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ ۖ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٦﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۖ قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنْ ۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَبْطِئَنَّ قُلُوبِي ۖ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۖ وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٧﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ نَابًا ۖ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةُ حَبَّةٍ ۚ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾

263. Banne ki dépense zot di biens dans simé Allāh, et ki pa faire suivre ça ki zotte dépensé-là ni par kik réproce ou soi kik di tort, pou zotte, zot récompense li avec zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَتًّا وَ
لَا آدَى ۚ اللَّهُ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٣﴾

264. Dire ène parole agréabe, et accorde pardon li meillère ki l'aumône ki pou suivre par di tort. Et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Bien-Indilzent.

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ
صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا آدَى ۚ وَاللَّهُ غَنِيٌّ
حَلِيمٌ ﴿٢٤﴾

265. O banne ki croire ! Pa ranne zot l'aumônes inutile par kik réproce ou soi kik di tort couma ça dimoune ki dépense so di biens pou ki banne dimounes trouvé et li pa croire ni dans Allāh, ni dans Dernier Zour. So cas li pareil couma ène roce lisse ki couvert are ène couce la terre, et ki ène gros la plie tombe lor là, li ranne li dégarni. Ça banne-là zotte pa tire aukène profit are ça ki zotte gagné par zot travail. Et Allāh pa guide pép ki mécréant.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا
صَدَقَتَكُمْ بِالْمَنِّ وَالْآدَى ۚ كَالَّذِي
يُنْفِقُ مَالَهُ رِجَاءَ النَّاسِ وَكَانِيَ مِّنْ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ
فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۚ لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ
مِّمَّا كَسَبُوا ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْكَافِرِينَ ﴿٢٥﴾

266. Et cas banne ki dépense zot di biens pou serce Allāh So plaisir et pou fortifié zot l'âme, li pareil couma ène zardin lor ène hautère. Ène gros la plie tombe lor li, li amène doubte rapport dans so fruits. Et si ène gros la plie pa tombe lor li, alors, même ène ti la plie pou siffi. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَمَثَلِ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَغْيِيثًا مِّنْ
أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا
وَابِلٌ فَاتَتْ أَهْلَهَا ضِعْفَيْنِ ۚ فَإِن لَّمْ
يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطُلَّ ۚ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦﴾

267. Esse-ki ène kikène parmi zotte ti a voudré posséde ène zardin pieds tammes et pieds raisins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé, là-dans éna tout kalité fruits pou li et alors ki li vié et ki so banne zenfants encore tipti et faibe et ki ène tornade ki éna di fé là-dans abatte lor zardin-là et ki li brilé ? Coumme ça-même Allāh finne faire So banne Signes clair pou zotte pou ki zotte capave réfléci.

أَيُّودًا أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ
تَّخْيِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۚ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ
ضُعْفَاءٌ ۚ فَأَصَابَهَا عَصَافٌ فَيَهْوِي نَارُهَا
فَاخْتَرَقَتْ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

R 37 268. O banne croyants ! Dans banne bon kit-sozes ki zotte finne gagné *par zot travail* et oussi dans ça ki Nous finne faire la terre produire pou zotte, dépense là-dans et pa rode ça ki mauvais là-dans *pou* zotte dépensé *dans simé Allāh* — banne *tel sozes* ki zotte-mêmes zotte pa pou accepté excepté avec li *zié baissé are la honte*. Et conné ki Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

269. Satan menace zotte are la mizère et récommence-zotte l'indécence tandisse ki Allāh promette-zotte pardon et grâce dé So part. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

270. Li donne sazesse dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki recevoir sazesse certainement li finne gagne le bien en abondance. Et sélement banne dimounes ki éna intellizence ki faire attention.

271. Et n'importe ki dépense ki zotte faire, n'importe ki voeu ki zotte faire, certainement Allāh conne ça. Et péna aukène aide pou banne inzistes.

272. Si zotte faire l'aumône ouvertement, li excellent. Mais si zotte caciette li et zotte donne-li banne pauvres, alors li meillère-encore pou zotte; et Allāh Li pou débarasse zotte are *boucoup* zot banne mauvais. Et Allāh Li Bien-Conscent ça ki zotte faire.

273. Li pa to responsabilité pou guide-zotte *dans bon simé*. Mais Allāh guide dimoune ki Li oulé. Et ça ki zotte dépensé dans *zot di biens, so bénéfice* li pou zotte-mêmes, alors ki zotte pé dépense ça pou serce plaisir Allāh sélement. Et ça ki zotte dépensé dans *zot di biens*, pou ranne zotte ça en entier et pa pou faire zotte aukène inzistice.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا مِن طَبْعِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِأَخِيذٍ إِلَّا أَن تَحْمِلُوا فِيهِ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٣٧٨﴾

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ ۚ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧٩﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٣٨٠﴾

وَمَا أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۚ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن أَنصَارٍ ﴿٣٨١﴾

إِن تَبَدُّوا لِلصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۚ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهِيَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنْكُم مِّن سَيِّئَاتِكُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣٨٢﴾

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُفْسِدْهُم ۚ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُّؤْتِ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٣٨٣﴾

274. Banne dépenses-là zotte pou banne ki dans nécessité et ki finne trouve zotte bloqué dans simé Allāh et ki pa pé capave sirkilé dans pays. Ène dimoune ki pa conné, li pensé ki banne-là rice parski banne-là réténir zotte-mêmes pou pa mendié. Mais toi to pou reconnaîte banne-là par zot l'aspect. Banne-là pa tace are dimounes pou mendié. Et tout ça ki zotte dépensé dans zot di biens, en vérité, Allāh conne ça bien.

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعْوِفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَاقًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٤﴾

R 38 275. Banne ki dépense zot di biens la nuite et li zour, en secret ou soi en public, pou zotte, zot récompense li avec zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِالْئِيلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٥﴾

276. Banne ki manze l'intérêt, zotte pa pé tini zotte droite, mais zotte couma ça dimoune ki pé diboute ki Satan finne afflize li are folie. Li coumme ça, parski zotte dire : « Certainement commerce oussi li couma l'intérêt, » tandisse ki Allāh finne permette commerce et Li finne faire l'intérêt illégal. Alors dimoune ki gagne ène avertissement dé côté so Seignére et ki désisté, ça ki ti finne gagné avant, li reste pou li, et so zaffaire dépanne lor Allāh. Mais banne ki rétombe dans l'intérêt, ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقْوَمُونَ إِلَّا كَمَا يَقْومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَكَ مَوْعِدًا مِنْ رَبِّهِ فَإِنَّتْهِ فَلَكَ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٦﴾

277. Allāh pou aboli l'intérêt et pou faire l'aumônes augmenté.¹¹ Et Allāh pa content dimoune ki bien ingrat, ki plonzé dans péché.

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُزِيلُ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٧﴾

11. Ça verset-là li donne ène zizement clair ki tout banne systèmes économique ki basé lor prêt ou soi donné lor l'intérêt, zotte pou conne destruction tandisse ki banne systèmes économique cotte éna l'emphase lor faire la sarité, ça ki pou réissi.

278. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki observe la Prière et ki paye Zakâte, pou zotte, zot récompense li cotte zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

279. O banne ki croire ! Craigne Allāh, et laisse ça ki resté couma l'intérêt si *vraimême* zotte croyants.

280. Mais si zotte pa faire ça, alors tanne ça l'annonce la guère dé la part Allāh et So Mèssazer; et si zotte repenté, alors zot capital li pou zotte. Zotte pa pou faire di tort *personne*, et *personne* pa pou faire-zotte di tort.

281. Si ène dimoune *ki doit*, so la main amaré, alors *donne-li* ène délai ziska *ki li* éna facilité. Et si zotte faire la sarité *pou efface dette-là*, li pou meillére pou zotte, si sélement zotte conné.

282. Et rédoute zour quand pou faire zotte rétourne vers Allāh. Alors pou paye sak l'âme tout ça ki li finne gagné *par so travail* et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

R 39 283. O banne ki croire ! Quand zotte prend *l'arzent* prété pou ène délai fixe, alors faire ça par écrit. Et *faire dé sorte* ki ène scribe écrire ça en toute zistice dans zot présence. Et aukène scribe péna droit réfize écrire. Li bizin écrire couma Allāh finne enseigne li, et dimoune ki finne contracté dette-là bizin dicté *li*; li bizin éna la crainte Allāh, so Seignére et li pa bizin diminué nanrien là-dans. Mais si dimoune dans dette-là, li ène idiot ou soi li faibe *d'esprit*, ou soi li pa capave dicté ça li-même, alors kikène ki veille lor so banne zintérêts, li bizin dicté ça en toute zistice. Et appelle dé

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٩﴾

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَإِن تُبْتِغُوا فَكُمُ الرُّؤُسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَيْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكُنْ بِبَيْنِكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۚ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ ۚ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا ۚ فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَافِرًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَن يُمْلِلَ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۚ وَ

témoins, parmi zot banne zommes. Et si pa gagne dé zommes, alors *soisir* ène zomme et dé madames dans banne ki satisfaire zotte couma témoins, *attention* ki ène dans ça dé-là oublié, alors l'aute-là pou faire li rappelle. Et banne témoins pa bizin réfizé quand appelle zotte. Et pa bizin zotte senti zotte fatigué pou écrire ça *dette-là* ki li tipti ou ki li grand, avec so délai *payement* : Ça, li pli ziste d'après Allāh et li banne mézires pli ferme pou établir témoignaze et li façon presque sire pou ki zotte pa tombe dans doute. *Écrire li obligatoire* à moins ki li ène marsandise ki là, et ki en place en place zotte pé éssanze li dé main en main. Donc li pa ène pécé pou zotte, si zotte pa écrire ça. Mais prend témoins quand zotte pé faire transaction ente zotte et aukène mal pa bizin arrive scribe ék témoin-là. Et si zotte faire *coumme ça*, alors certainement li pou ène grand pécé dé zot part. Et craigne Allāh. Et Allāh accorde zotte la connaissance. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

اَسْتَشْهِدُوْا شٰهِيْدَيْنِ مِنْ رِّجَالِكُمْ
فَاِنْ لَمْ يَكُوْنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَ
اِمْرَاَتَيْنِ يَمْنَن تَرْضَوْنَ مِنَ
الشَّهَادَةِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدَاهُمَا
فَتَذْكُرْ اِحْدَاهُمَا الْاُخْرٰى وَلَا يَأْب
الشَّهَادَةُ اِذَا مَادُعُوْا وَلَا تَسْمَعُوْا
اَنْ تَكْتُبُوْهُ صَغِيْرًا اَوْ كَبِيْرًا اِلَى
اَجْلِهٖ ذٰلِكُمْ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ
اَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَاَذْنٰى اَلَّا
تَتَرْتَابُوْا اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً
حَاضِرَةً تُدِيْرُوْنَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَلَّا تَكْتُبُوْهَا وَا
اَشْهَدُوْا اِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ
كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَاِنْ تَفْعَلُوْا
فَاِنَّهُ فُسُوْقٌ بِكُمْ وَاَتَّقُوا اللّٰهَ وَا
يَعْلَمْكُمْ اللّٰهُ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ ﴿٢٨٢﴾

284. Mais si zotte en voyage et ki zotte pa trouve ène scribe, alors *prend* ène *kit-soze en gaze* couma garantie. Et si ène, parmi zotte, confié ène l'aute ène kit-soze, alors dimoune ki pé garde ça kit-soze ki finne confié li-là, li bizin rétourne-li l'aute *dimoune-là*. Et li bizin craigne Allāh *Ki* so Seignère. Et pa caciette témoignaze. Et dimoune ki caciette ça, certainement, so lé kère pé commette pécé. Et Allāh conne bien ça ki zotte faire.

وَاِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوْا
كَاتِبًا فَرِهْنِ مَّقْبُوْضَةً فَاِنْ اَمِنَ
بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ فَلَْيُوْدِ الَّذِيْ اٰثَمَ
اَمَّا نْتُمْ وَلَيْتَقِيَ اللّٰهُ رَبَّهُ وَا
تَكْتُمُوْا الشَّهَادَةَ وَاَمِنْ يَّحْتُمَهَا
فَاِنَّهُ اَثَمٌ قَلْبُهُ وَاللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨٣﴾

R40

285. Pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et même si zotte laisse paraîte ça ki dans zot lé kère, ou soi zotte garde li caciette, Allāh pou dimanne-zotte compte pou ça. Alors Li pou pardonne dimoune ki Li oulé, et Li pou pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ
وَاِنْ تُبَدَّلَا مَا فِىْ اَنْفُسِكُمْ اَوْ يَخْفَوْا
يَحَا سِبْكُمْ يٰوَاللّٰهُ فَيَخْفٰى لِمَنْ يَّشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾

286. Ça Mèssazer-là croire dans tout ça ki finne révèlé li dé la part so Seignére et banne croyants *oussi*. Zotte tout croire dans Allāh, dans So banne anzes, dans So banne Lives et dans So banne Mèssazers. Zotte dire : « Nous pa faire distinction ente aukène So banne Mèssazers ;» et zotte dire : « Nous finne tandé et nous finne obéir, *nous implore* To pardon, ô nou Seignére ! Et rétour-là li vers Toi. »

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٦﴾

287. Allāh pa mette lor aukène l'âme ène fardeau ki en déhors so capacité. Li pou récompensé pou ça ki li mérité *pou so bon travail* et li pou pini pou ça ki li mérité *pou so mauvais travail*. Nou Seignére ! Pa attrape-nous si nous oublié, ou soi si nous commette kik errére. Nou Seignére! Pa sarze lor nous ène fardeau couma ça ki To ti sarze lor banne avant nous¹² couma *réziltat zot pécé*. Nou Seignére ! Pa sarze lor nous ça ki dépasse nou la force. Ferme li zié lor nou *banne erréres*, et pardonne-nous, et faire-nous miséricorde. To nou Protectére. Donc aide-nous conte ça pép ki mécréant.

لَا يَكْلِفُ اللّٰهُ تَفْسِيرًا لِأُسْهُبَاتِهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا كَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تَأْخُذْنَا إِن تَفْسِدْنَا أَوْ أٰخُطَاْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا اَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٧﴾

12. Ici pé faire référence à banne péps avant, ki pa ti éna aukène respect pou banne responsabilités rélizié ki Allāh ti confié zotte. Zotte finne transfère ça sarze-là à ène clerzé professionnel ki ti appartenir à banne rangs inférière dé la société. Donc, ça finne créé ène clerzé borné, arrogant et intolérant. Là-dans, impé-mème ki ti comprend clémence et zénérosité parole Allāh. Dans sourate al-Djoumou‘ah, finne compare ça banne séfs rélizié-là are banne bourriques ki pé saryé banne Lives rélizié. Zotte pé saryé sélement, mais zotte pa comprend ça ki éna là-dans. Donc bizin comprend mot ‘isr’ d’après contexte-là, parski ène responsabilité imposé par Allāh, li pa capave ène tel fardeau ki banne croyants rode pou sauvé dépi ça.

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même
Allāh, Mo pli conné.

الْمِ [2]

3. Allāh ! Aukène pa digne
d'adoration excepté Li ; Céli Ki tout le
temps Vivant; Ki existé par Li-Même et
Ki souténir tout.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ [3]

4. Li finne faire déssanne lor toi le
Live, avec la vérité, ki confirme¹³ ça ki
avant li et Li finne faire déssanne la
Torah et l'Évanzile

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَ
الْإِنْجِيلَ [4]

5. avant-ça couma ène guidance
pou banne dimounes et Li finne faire
déssanne le Fourquâne¹⁴ ça-même ki faire
distinction. En vérité, banne ki nié banne
Signes Allāh, zotte pou gagne ène pinition
sévère. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li éna
pouvoir pou donne pinition ki bizin.

مِّن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ
الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
ذُو انْتِقَامٍ [5]

6. En vérité, nanrien lor la terre, ni
dans banne lé ciéls pa caciette are Allāh.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ [6]

7. Li-Même Ki donne-zotte forme
couma Li oulé dans vente zot mama.
Aukène pa digne d'adoration excepté Li
Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ
يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ [7]

8. Li-Même Ki finne faire
déssanne lor toi le Live. Là-dans éna banne
versets ki décisif dans zot signification.
Zotte forme base Live-là. Et éna lé

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ
آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ

13. D'après contexte, mot « mougaddiq » vé dire: ça ki confirme (véracité
banne révélations avant) et oussi : ça ki réalise (banne prophécies dans banne
révélations avant).

14. Mot « fourquâne » vé dire oussi ène vérité incontestable.

zaute versets ki capave donne différent interprétations. Mais banne ki zot lé kére finne dévié, zotte prend l'appui lor ça ki là-dans capave éna différent interprétations; zotte rode créé dissension quand zotte serce so interprétation, alors ki personne pa conne so *vrai* interprétation excepté Allāh et banne ki éna connaissance solide. Ça banne-là dire : « Nous croire là-dans; tout vinne dé la part nou Seignére. » Mais personne pa prête attention sauf banne ki possède l'intelligence.

مَتَشَبِهَاتٍ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ
الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ
تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ
يَقُولُونَ امْتَابِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا
وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أُولَ الْأَلْبَابِ ﴿٨﴾

مَتَشَبِهَاتٍ :
مِثْلِيَّاتٍ
مِثْلِيَّاتٍ :
مِثْلِيَّاتٍ

9. « Nou Seignére ! Pa laisse nou lé kére dévié après ki To finne guide nous. Et accorde-nous miséricorde dé To part. En vérité, To-Même Ki Grand Donatére.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَ
هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ ﴿٩﴾

10. « Nou Seignére ! En vérité, To pou rassemblé tout banne dimounes ène Zour cotte péna aukène doute lor là. Certainement Allāh Li pa manque So promesse. »

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ
فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٠﴾

R 2 11. En vérité, banne ki pa croire, zot zenfants et zot di biens pa pou servi zotte nanrien conte Allāh. Et ça banne-là ki pou combistibe *pou* di Fé

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِي عَنْهُمْ
أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَ
أُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١١﴾

12. *Banne-là zot cas li couma cas pép Pharaon et banne ki ti avant zotte. Banne-là ti prend Nou banne Signes pou mensonges. Alors Allāh finne pini zotte à cause zot pécés. Et Allāh Li Sévère dans So pinition.*

كَذَٰبٍ آلِ فِرْعَوْنَ، وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمْ اللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٢﴾

13. Dire banne ki pa croire :
« Zotte pou conne défaite et pou rassemblé zotte vers l'Enfer. Et ça l'endroit pou resté-là li bien mauvais !

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَ
تُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٣﴾

14. Certainement ti éna ène Signe pou zotte dans raconte ça dé l'armées-là. Ène l'armée ti pé combatte pou Allāh So cause et l'aute ti banne mécréants. Banne *croyants-là*

فَذَٰكَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِتْنَتَيِ التَّتَمَتَا
فِتْنَةٌ تَقَارِبُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ أُخْرَىٰ

ti trouve avec zot li zié ki banne *mécréants*-là ti dé fois pli nombré ki zotte. Et Allāh fortifié avec So l'aide dimoune ki Li oulé. En vérité, dans ça, éna ène leçon pou banne ki éna li zié.

15. Finne faire *paraîte* zoli pou banne dimounes — l'amour banne sozes ki dans zot natire zotte désiré — madames, zenfants, trésors l'or-l'arzent ki gardé empilé, banne cévals ki finne marqué pou montré zot classe, banne bétails, et banne récoltes. Ça, li provision temporaire pou ça lé monde-là. Mais cotte Allāh ki éna ène excellent l'endroit pou rétourné.

16. Dire : « Esse-ki mo pou annonce-zotte meillère soze ki ça ? Pou banne ki éna la crainte Allāh, éna cotte zot Seignère, banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps; et pou zotte éna oussi zot banne conzoints ki finne pirifié par Allāh et oussi plaisir dé la part Allāh. Et Allāh Li guette bien So banne servitères.

17. Tout ça, li pou banne dimounes ki dire : « Nou Seignère ! Vraimême nous croire; donc pardonne-nous nou banne péchés et protèze-nous conte pinition di Fé. »

18. Banne Zardins-là zotte pou banne ki persévéré, banne ki cause vrai, banne ki obéissant, banne ki dépense dans simé Allāh et banne ki implore pardon dans la nuite so dernier partie.

19. En même temps ki Li Bien Ferme dans la zistice,¹⁵ Allāh donne témoignaze ki aukène pa digne d'adoration

كَافِرَةً يَرُوءُهُمْ مَثَلِيهِمْ رَأْيِ الْعَيْنِ
وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٣﴾

رُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ
الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ
وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاٰبِ ﴿١٤﴾

قُلْ أَوْفَيْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ ، لِلَّذِينَ
اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ
بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اٰمَنَّا
فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَفِنَا عَذَابَ
النَّارِ ﴿١٦﴾

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ
الْمُسْتَفْقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْاَسْحَارِ ﴿١٧﴾

شَهِدَ اللَّهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ، وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَ
اُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا

15. Expression ' quāiman bil-quist ' li pli fort ki ça tradiction ' Bien-Ferme dans la zistice ' oulé faire comprend. Ène meillère tradition ti pou capave coumme-ça : ' Li touzour Vizilant lor la zistice. '

excepté Li, et banne anzes *oussi* et banne ki éna connaissance *oussi*, zotte donne même *témoignaze*. Aukène pa digne d'adoration excepté Li Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

فَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

20. En vérité, la rélizion d'après Allāh, li Islam — *soumission total*. Et banne ki ti récévoir Live pa ti éna diverzence mais à cause zalousie entre zotte, après ki connaissance ti vinne cotte zotte. Et dimoune ki nié banne Signes Allāh, alors certainement, Allāh Li Rapide dans *dimanne* comptes.

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ لَأَسْلَامٌ ۚ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠﴾

21. Mais si banne-là dispite avec toi, alors dire *zotte* : « Mo finne soumette mo l'attention are Allāh *So volonté, moi* et banne ki suive moi. » Et dire banne ki finne récévoir Live *avant zotte* et banne ilétrés *oussi* : « Esse-ki zotte finne soumette ? » Si banne-là soumette alors sirement zotte pou *bien* guidé, mais si zotte tourne lé dos, alors to dévoir li sélement pou transmette clairement le Mésage. Et Allāh guette bien *So* banne servitères.

فَإِنْ كَانُوكَ فَقُلْ أَصَلَّمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ ۚ مِنْ اتَّبَعَنِ ۚ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ۚ أَصَلَّمْتُ ۚ فَإِنْ أَصَلَّمُوا فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ ۚ وَاللَّهُ بِصَيْرُ الْعِبَادِ ﴿٢١﴾

R 3 22. Certainement, banne ki nié banne Signes Allāh et ki sans aukène droit, zotte rode pou tué banne Prophètes et zotte rode pou tué, parmi banne dimounes, banne ki ordonne la zistice, annonce-zotte ène pinition ki donne boucoup doulère.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّ بِغَيْرِ حَقٍّ ۚ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۚ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٢﴾

23. Ça banne-là ki zot actions pa pou servi nanrien ni dans ça lé monde-là, ni dans l'Aute. Et pa pou éna personne pou aide zotte.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتِ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَأْلَهُمْ مِنَ النَّاسِ ۚ نَصْرَيْنِ ﴿٢٣﴾

24. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki finne récévoir Live-là so ène partie ? Pé invite banne-là vers Allāh *So* Live pou ki *Live-là* li zize ente zotte. Mais ène groupe d'ente banne-là, zotte tourne lé dos avec répignance.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّوْا فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. Zot l'état li coumme-ça parski zotte dire : « Di Fé pa pou touce nous sauf pou ène ti nombre dé zours. » Et ça ki banne-là ti éna l'habitude inventé-là finne trompe zotte dans zot rélizion.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّا اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةٍ ۖ وَغَرَّهُمۡ فِيْ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ مَا كَانُوْا يُفْتَرُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et couma zotte pou été quand Nous pou rassemblé zotte ène Zour cotte péna aucun doute lor là; et quand pou paye sak l'âme tout ça ki li mérité pou so travail et pa pou faire banne-là aukène tort ?

فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۚ وَوَقَّيْتُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٦﴾

27. Dire : « O Allāh Seignère dé la Souvèraineté ! To donne souvèraineté dimoune ki To oulé; et To enlève souvèraineté are dimoune ki To oulé; et To donne l'honnère dimoune ki To oulé, et To abaisse dimoune ki To oulé; tout ça ki bon li dans To la main. En vérité, To éna pouvoir pou faire tout ça ki To oulé.

قُلِ اللّٰهُمَّ مَلِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۗ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۚ اِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٧﴾

28. « To faire la nuitte rente dans li zour et To faire li zour rente dans la nuitte; et To faire vivant sorti dépi mort et To faire mort sorti dépi vivant. Et, sans compté, To donne provisions dimoune ki To oulé. »

تُؤَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيْتِ وَتُخْرِجُ الْمَمِيْتِ مِنَ الْحَيِّ ۚ وَتَرزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٨﴾

29. Banne croyants pa bizin prend pou camarades banne mécréants de préférence are banne croyants. Et dimoune ki faire ça, li péna aukène lien are Allāh — à moins ki banne croyants-là mette-zotte bien en garde conte ça banne mécréants-là. Et Allāh mette zotte en garde conte pinition ki Li-Même inflizé.¹⁶ Et rétour-là li vers Allāh.

لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكَافِرِيْنَ اَوْلِيَاءَ ۚ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ فِيْ شَيْءٍ ۗ اِلَّا اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰةً ۚ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ تَفْسًا ۚ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٢٩﴾

16. Çà phrase 'youḥadh-dhiroukoumoullāhou nafsah' signifié littéralement : Allāh mette zotte en garde conte Li-Même. ' Pou dire nous : faire attention, pa prend liberté are Allāh So banne commanements et So banne l'ordes.

30. Dire : « Même si zotte caciette ça ki dans zot la poitrine ou soi zotte laisse li paraîte, Allāh conne ça. Et Li conné tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

قُلْ إِنْ تُخَفُّوْا مَا فِي صُدُوْرِكُمْ أَوْ تُبَدُّوْهُ وَكَأَيُّ عِلْمِهِ اللهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٠﴾

31. *Faire attention* ça Zour cotte sak l'âme pou trouve li en face le bien ki li finne faire et le mal ki li finne faire; li pou souhaité ki ente li et ça *mal-là* éna ène longue distance. Et Allāh mette zotte en garde conte *pinition* ki Li-Même *inflizé*. Et Allāh Li Rempli dé bonté pou So banne serviteurs.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيْدًا وَاللّٰهُ يُحَذِّرُكُمْ اللهُ نَفْسَهُ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ عَلِيْمٌ ﴿٣١﴾

R 4 32. Dire : « Si zotte content Allāh, alors suive moi, Allāh pou content zotte et Li pou pardonne zotte zot pécés. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحِبُّبِكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٢﴾

33. Dire : « Obéir Allāh et le Mésazzer. » Mais si banne-là tourne lé dos, alors certainement Allāh pa content banne mécréants.

قُلْ أَطِيعُواْ اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ فَإِنْ تَوَلَّوْاْ فَإِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٣﴾

34. En vérité, Allāh ti soisir Adam et Noé et famille Abraham et famille 'Imrān lor tout banne péps zot l'époque.

إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَنُوْحًا وَّ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَّ اٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٤﴾

35. Ène race, so banne membres appartenir à ène même famille. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٥﴾

36. Quand ène madame dans famille 'Imrān ti dire : « Mo Seignère ! En vérité, mo finne dédié pou To service ça ki dans mo vente — li finne libéré are banne complications la vie matériel. Donc, accepté ça dé mo part. En vérité, To-Même To Bien-Tandé et To Conne-Tout. »

اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّيْ نَذَرْتُ لَكَ مَا فِيْ بَطْنِيْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّيْ ۖ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٦﴾

37. Mais après ki li ti accouce li — ène ti fille, li ti dire : « Mo Seignère ! Mo finne accouce ène ti fille, alors ki Allāh conne pli bien ça ki li finne accoucé — et garçon ki li ti pé attanne-là li pa pareil couma ti fille ki li finne gagné-là. Mama-là ti dire : « Et, en vérité, mo finne mette so nom Marie et certainement mo pé place li et so banne déssendants sous To protection conte Satan ki rézété.

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّیْ وَضَعْتُهَا
اُنْثٰی ۚ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ ۚ وَ
لَیْسَ الذَّكَرُ کَالْاُنْثٰی ۚ وَرَبِّیْ سَمَّیْتُهَا
مَرْیَمَ ۚ وَرَبِّیْ اُعِیْذُهَا بِکَ وَدُرِّیْتُهَا
مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ﴿٣٧﴾

38. Donc so Seignère ti accepté li avec ène zoli acception et Li ti faire li grandi dans ène zoli façon et Li ti faire Zacharie so gardien. Sak fois ki Zacharie ti pé visite li dans la samme cotte li prié, li trouve ki éna provisions à côté li, li ti dire : « O Marie ! Cotte to finne gagne ça ? » Li ti réponde : « Ça vinne dé côté Allāh. » En vérité, Allāh donne provision sans compté dimoune ki Li oulé.

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ ۚ وَ اٰتٰیٰهَا
نَبَاتًا حَسَنًا ۚ وَ خَلَقَ لَهَا ذَکَرًا ۚ کُلَّمَا
دَخَلَ عَلَیْهَا ذَکَرًا ۙ اَلْمُحَرَّابُ ۙ وَجَدَ
عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ یَمْرُؤُْمُ اَنْیَ لَکَ
هٰذَا ۚ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ اِنَّ
اللّٰهَ یَرْزُقُ مَنْ یَّشَآءُ بِغَیْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

39. Lor ça l’occasion-là, Zacharie finne adresse so supplications are so Seignère; li ti dire : « Mo Seignère ! Accorde-moi dé To part ène déssendance pur. En vérité, To écoute bien banne supplications. »

هُنَالِکَ دَعَا ذَکَرًا رَبَّہٗ ۚ قَالَ رَبِّ هَبْ
لِیْ مِنْ لَدُنْکَ ذُرِّیَّةً طَیِّبَةً ۚ اِنَّکَ
سَمِیْعُ الدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾

40. Et banne anzes ti appelle li alors ki, diboute, li ti pé faire adoration dans la samme la prière-là : « Allāh donne toi bon nouvelle l’arrivée Yahya ki pou confirme ène parole dé la part Allāh et li pou ène séf, li pou préserve li dé banne sozes impur et li pou ène Prophète d’ente banne vertueux. »

فَنَادٰهُ الْمَلٰٓئِکَةُ وَهُوَ قَائِمٌ یُّصَلِّیْ
فِی الْمِحْرَابِ ۚ اِنَّ اللّٰهَ یُبَشِّرُکَ بِیَحٰی
مُصَدِّقًا لِّکَلِمَةٍ مِنَ اللّٰهِ ۚ وَ سَیِّدًا
ۚ وَ حَصُوْرًا وَّ نَبِیًّا ۚ مِنَ الصّٰلِحِیْنَ ﴿٤٠﴾

41. Li ti dire : « Mo Seignère ! Couma mo pou gagne ène garçon alors ki la vieillesse finne déza gagne moi et ki mo madame li stérile ? » Li ti réponde : « Coumme ça-même Allāh faire ça ki Li oulé. »

قَالَ رَبِّ اَنْیَ یَکُوْنُ لِیْ غُلَمٌ ۚ وَ قَدْ بَلَغَنِی
الْکِبَرُ وَ اَمْرًا تِیْ عَاقِرٌ ۚ قَالَ کَذٰلِکَ
اللّٰهُ یَفْعَلُ مَا یَشاءُ ﴿٤١﴾

42. Li ti dire : « Mo Seignére !
Fixé ène signe pou moi. » Li ti
réponne : « To signe — pendant trois
zours to pa bizin cause are banne
dimounes sauf par signes; et mazine
boucoup to Seignére et célébré So
saintété lé soir et bonhére gramatin. »

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا
تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا ذُرَّاءَ وَ
أَذْكَرَ ذَبِّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحَ بِالْعَشِيِّ وَ
الْإِبْكَارِ ﴿٣٢﴾

R 5 43. Et quand banne anzes ti dire :
« O Marie ! En vérité, Allāh finne
soisir toi et finne pirifié toi et finne
élire toi d'ente tout banne madames
dans lé monde.

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرُؤُا إِنَّ اللَّهَ
اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى
نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾

44. « O Marie ! Reste dévoué are to
Seignére, et prosterné, et incliné avec
banne ki incliné. »

يَمْرُؤُا اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي
مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٣٤﴾

45. Ça, li faire partie banne
nouvelles banne sozes ki pa conné,
Nous pé révélé toi ça. Et to pa ti are
banne-là *dans zot tiraze au sort* quand
zotte ti zette zot fléces *pou conné* ki
sanne-là parmi zotte ki pou responsabe
Marie. Et to pa ti are banne-là quand
zotte ti pé dispité ente zotte *lor ça*
zaffaire-là.

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَفَلَا لَهُمْ
آيَةٌ يُكْفَلُ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ
إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٣٥﴾

46. Quand banne anzes ti dire : « O
Marie ! En vérité, Allāh donne toi bon
nouvelle ène parole dé So part. So nom
pou le Mésie, Jésus, fils de Marie ; li
pou honoré dans ça lé monde-là et dans
l'Aute; et li pou ène dans banne ki finne
rapprocé are Allāh. »

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرُؤُا إِنَّ اللَّهَ
بِشْرُوكٍ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ ۖ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَ
الْآخِرَةِ وَ مِنَ الْمَقَرَّرِينَ ﴿٣٦﴾

47. Et li pou cause are banne
dimounes dans *so berceau* et dans *l'âze*
mir et li pou ène dans banne vertueux.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَ مِنَ
الضَّالِّينَ ﴿٣٧﴾

48. Li ti dire : « Mo Seignére !
Couma mo pou gagne ène garçon quand
aукène zomme pa finne touce moi ? » Li
ti réponne : « Coumme ça-même Allāh

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي
بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا

créé ça ki Li oulé. Quand Li décide ène kit-soze Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé ;¹⁷

يَسْأَلُهُ إِذَا فَعَلْتُ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٨﴾

49. « Et Li pou enseigne li Live-là et la Sazesse et la Torah et l'Évanzile ;

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ ﴿٣٩﴾

50. « Et li pou ène Mèssazer pou banne Zenfants Israël avec ça Mèssaze-là : « Mo vinne cotte zotte avec ène Signe dé la part zot Seignère. Avec l'arzile, mo pou créé pou zotte couma forme ène zoiseau. Ensuite mo pou soufflé là-dans, alors avec l'orde Allāh li pou vinne ène zoiseau *spiritiél*, et mo pou guéri banne avégues et banne léprés et mo pou rédonne la vie banne ki mort *spirituellement*, tout ça par l'orde Allāh, et mo pou informe zotte ki zotte pou manzé et ki zotte pou ramassé dans zot la caze. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou zotte si zotte croyants.

وَرَسُولًا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ
جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقُ
لَكُمْ مِنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ
الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُخِي الْمَوْتَى بِإِذْنِ
اللَّهِ وَ أَُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا
تَدْخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لَكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

51. « Et *mo vinne* pou accompli ça ki éna avant moi dans la Torah, et pou ki mo autorise-zotte ène partie ki ti interdit pou zotte. Et mo vinne cotte zotte avec ène Signe dé la part zot Seignère. Donc craigne Allāh et obéir moi.

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
وَأَنذِرُ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي هُمَّ عَلَيْهِمْ
وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا
اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٤١﴾

52. « En vérité, Allāh Li mo Seignère et zot Seignère. Donc adore-Li; ça même simé droite. »

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤٢﴾

53. Et quand Jésus ti senti ène *tendance* incroyance dé zot part, li ti dire : « Ki sanne-là ki pou mo banne aides *pou appelle* dimounes vers

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ

17. Ça expression 'existé,' et li commence existé, li pa indique ène création ène sél coup coumme-ça à partir nanrien ditout. Ici, ça vé dire ki dés ki Allāh oulé, So volonté commence prend forme pou termine plitard lor ça création-là à ène certain moment ki Allāh déterminé.

Allāh ?» Banne disciples ti réponne :
« Nous, nous banne aides Allāh. Nous
croire dans Allāh. Et *toi* donne
témoignaze ki nous finne soumettre *are*
So volonté ;

نَحْنُ اٰتٰصَا۟رُ اللّٰهِ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَاَشْهَدُ
بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ﴿۵۳﴾

54. « Nou Seignére ! Nous croire
dans ça ki To finne faire déssanne et
nous suive ça Méssazer-là. Donc
inscrire-nous dans banne ki donne *vrai*
témoignaze. »

رَبَّنَا اٰمَنَّا بِمَا اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ
فَاَخْتَبِنَا۟ مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۵۴﴾

55. Et *banne ki finne rézette le*
Méssie zotte ti faire *zot* macination et
Allāh ti faire *So plan* et Allāh Li Meillére
dans banne ki faire plan.

وَمَكْرُوۡا وَمَكْرَۤا اللّٰهُ ۚ وَاللّٰهُ خَيْرُ
الْمَاكِرِيْنَ ﴿۵۵﴾

R 6 56. Quand Allāh ti dire : « O
Jésus ! En vérité, Mo pou donne toi la
mort et Mo pou élève toi vers Moi et
Mo pou pirifié toi dépi *banne*
akisations banne ki pa croire et Mo pou
mette banne ki suive toi là-haut banne
ki pa croire ziska Zour Rézirection.
Ensuite zot rétour li vers Moi. Et Mo
pou zize ente zotte lor ça *banne sozes*
lor ki zotte ti en désaccord. »

اِذْ قَالَ اللّٰهُ لِيَّعِيسٰى اِنِّىْ مُتَوَفِّيْكَ وَ
رَافِعُكَ اِلَيّْٖ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوۡا وَاَجْعَلُ الَّذِيْنَ اَتَّبَعُوْكَ فَوْقَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوۡا اِلٰى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ ثُمَّ اِلٰى
مَرْجِعِكُمْ فَاَحْكُمُۢ بَيْنَكُمْ فَيَمَّا كُنْتُمْ
فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿۵۶﴾

57. « Alors concernant banne
mécréants, Mo pou inflize zotte ène
pinition sévère dans ça lé monde-là et
dans l'Aute, et pa pou éna personne pou
aide zotte. »

فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوۡا فَاَعَذِّبْهُمُۥ عَذَابًا
شَدِيْدًاۙ فِى الدُّنْيَا وَاْلَاٰخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ
مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۵۷﴾

58. « Et concernant banne ki
croire et ki faire banne bon actions,
Li pou donne zotte pleinement zot
récompense. Et Allāh pa content
banne inzistes. »

وَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۸﴾

59. Ça-même *ki* Nous récite toi
dépi dans banne Signes et dépi dans
Rappel ki éna sazesse.

ذٰلِكَ نَتْلُوۡهُ عَلَیْكَ مِنَ الْاٰیٰتِ وَالذِّكْرِ
الْحَكِيْمِ ﴿۵۹﴾

60. En vérité, d'après Allāh, cas Jésus, li couma cas Adam. Li ti créé li avec la poussière, ensuite Li ti dire li : « Existé, » et li ti commence existé.

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٠﴾

61. Ça li certainement la vérité dé la part to Seignère. Et pa vinne ène dans banne ki douté.

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٣١﴾

62. Donc dimoune ki diskite are toi lor là, après ki to finne recevoir connaissance, dire li : « Vini, à nous appelle nou banne garçons et zot banne garçons, nou banne madames et zot banne madames, nou banne dimounes et zot banne dimounes. Ensuite, à nous prié avec fervère et à nous appelle Allāh So malédiction lor banne mentères. »

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْحِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَابْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ تَبَيَّهْ لَنُحْلِلَ لَعَنَتَ اللَّهُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

63. En vérité, ça li vrai récit. Et péna aukène ki digne d'adoration excepté Allāh. Et certainement Allāh Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِن إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٣﴾

64. Mais, si zotte tourne lé dos, alors certainement *conné* ki Allāh conne bien banne sémères désorde.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٣٤﴾

R 7 65. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! A nous arrive à ène parole commun ente zotte ék nous — ki nous pa adore nanrien à parte Allāh, ki nous pa associé aukène are Li, et ki éna parmi nous pa prend lé zautes pou Seignères en dehors Allāh. » Mais si zotte tourne lé dos, dire zotte : « Donne témoignaze ki nous nous finne soumette are Allāh. »

قُلْ يَٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِن دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٣٥﴾

66. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte diskite lor Abraham alors ki la Torah et l'Évanzile pa finne révélé mais après li ? Esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ?

يَٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أَتَتْهُنَّ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهَا فَلَا تَخْزُونِ ﴿٣٦﴾

67. Écouté ! Zotte banne tel dimounes ki diskite lor banne sozes lor ki zotte éna kik connaissance. Bé ki faire alors zotte diskite lor ça *banne sozes* lor ki zotte péna connaissance ? Et Allāh conné et zotte pa conné.

هَآئِنتُمْ هَؤُلَاءِ حَآجَّجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ ؕ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. Abraham ti ni Zuif ni Chrétien, mais li ti *touzour* incliné vers Allāh et soumette are *So volonté* et li pa ti ène dans banne associatères.

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٨﴾

69. En vérité, banne ki plisse prés are Abraham, zotte banne ki ti suive li et *plisse prés* are li éna oussi ça Prophète-là et banne ki croire *dans li*. Et Allāh Li Camarade banne croyants.

إِنَّ أَوَّلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَآلِذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٩﴾

70. Dans banne ki finne gagne Live *avant zotte*, éna ène groupe ki ti a voudré faire zotte égaré. Mais banne-là nék pé égare zotte-mêmes. Et banne-là pa réaliséé.

وَدَّثَ ظَآئِفَةً مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٧٠﴾

71. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte nié banne Signes Allāh alors ki zotte témoins ça *banne Signes-là* ?

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧١﴾

72. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte mélanze la vérité are mensonze et ki zotte caciette la vérité tandisse ki zotte conné ?

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلِيْسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧٢﴾

R 8 73. Et ène groupe banne ki finne gagne Live *avant Islam* dire : « Croire dans ça ki finne déssanne lor banne croyants, dans premier partie la journée, et nié *li* dans la *journée* so dernier partie — capave ki banne-là ava rétourné.

وَقَالَتْ طَآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَكُفِّرُوا وَآخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٣﴾

74. « Et pa obéir personne excepté dimoune ki suive zot rélizion » O Prophète dire *banne ki finne gagne Live*

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ مِنْكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَن يُؤْتَىٰ

avant Islam : « En vérité, vrai guidance li n'importe ki guidance ki vinne côté Allāh. Li essentiél ki sakène recevoir ène l'enseignement couma ça ki finne donne zotte avant l'Islam. » Sinon banne croyants-là ti pou éna droit arguimente conte zotte dans présence zot Seignére. »¹⁸ Dire : « En vérité, tout grâce, li dans la main Allāh. Li donne ça dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité et Li Conne-Tout. »

أَحَدٌ يُؤْتِيهِ مَّا أَوْفَيْتُمْ أَوْ يُحَاجُّكُمْ
عِنْدَ رَبِّكُمْ. قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ
يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

75. Li réserve So miséricorde pou dimoune ki Li oulé. Et Allāh possède la grâce immense.

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٨﴾

76. Parmi banne ki finne gagne Live avant Islam, éna dimoune, si to confié li ène trésor, li pou rétourne-toi li, et parmi banne-là, éna oussi dimoune, si to confié li ène dinar, li pa pou rétourne-toi li, à moins ki to continié faire li rappelle ; li coumme ça parski banne-là dire : « Péna simé pou mette blâme lor nous concernant banne ilétrés. » Et banne-là dire mensonze conte Allāh alors ki zotte conné.

وَمِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنَ إِن تَأْمَنهُ بِقِطْعَةٍ
يُؤَدُّهَا لَيْتِكَ ۖ وَمِنْهُمْ مَنَ إِن تَأْمَنهُ
بِذِينَارٍ لَا يُؤَدُّهَا لَيْتِكَ إِلَّا مَا دُمْتَ
عَلَيْهِ قَائِمًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا
لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيَّاتِ سَبِيلٌ ۚ وَ
يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبُ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

77. Sans doute, dimoune ki rempli so promesse et ki éna la crainte Allāh — en vérité Allāh content banne ki craigne Li.

بَلَىٰ مَن أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤٢﴾

78. En vérité, banne ki vanne, pou ène ti prix, promesse ki zotte finne faire are Allāh et zot serments oussi, ça banne-là, péna aukène part pou zotte dans l'Aute lé monde ; et Allāh pa pou cause

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ
أَيْمَانَهُمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا
خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

18. Ça montré ki banne Zuifs pa pou éna aukène argument conte le St. Prophète avec prétexte ki so banne enseignements pa pareil are ça ki pou zotte. Au contraire, banne adeptes Islam ki ti pou capave faire complainte cotte Allāh, si ti prive zotte complètement are banne enseignements Allāh. Ça ti pou montré ki Allāh pé faire partialité.

are zotte, ni Li pou zette So régard lor-zotte Zour Rézirection, ni Li pou pirifié zotte. Et pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

79. Et certainement parmi ça banne-là, éna ène groupe ki roule zot la langue quand zotte pé recite Live-là pou ki ô *Misilmans* ! zotte croire ki ça faire partie Live-là, alors ki li pa faire partie Live-là. Et banne-là dire : « Ça li *vinne* côté Allāh, » alors ki li pa *vinne* côté Allāh. Et banne-là dire mensonge conte Allāh alors ki zotte conné.

80. Li pa possible ki ène dimoune ki Allāh finne donne li le Live, la Sazesse et don dé prophécie, ki ensuite li dire dimounes : « Vinne mo adoratéres au lié adoratéres Allāh. » Au contraire *li pou dire* : « Vinne banne ki dévoué zotte entièrement are Allāh parski zotte enseigne le Live et parski zotte étidié *li*. »

81. Et ni *li possible* ki li donne-zotte l'orde pou prend banne anzes et banne Prophètes couma seignéres. Esse-ki li pou enseigne zotte pou pa croire après ki zotte finne soumette are Allāh ?

R 9 82. Et quand Allāh ti prend ène l'engagement are *lé pép par l'intermédiaire* banne Prophètes, *Li ti dire* : « N'importe ça ki Mo donne zotte dépi dans Live et Sazesse, ensuite si ène Mèssazer vinne cotte zotte ki confirme ça ki *déza révéle* are zotte, zotte bizin croire dans li et zotte bizin aide li. » Li ti dire : « Esse-ki zotte d'accord et zotte accepté Mo pacte lor ça *condition*-là ? » Banne-là ti réponde : « Nous d'accord. » Li ti dire : « Alors donne *zot* témoignaze, et Mo avec zotte parmi banne témoins. »

اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

وَأَنَّ مِنْهُمْ لَفِرِيقًا يُقَالُونَ أَلَيْسَتْ لَهُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ الْكِتَابَ وَمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٨١﴾

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَدْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكَفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ أَصْرِيءَ قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾

83. Et, après ça, banne ki tourne lé dos, ça banne-là ki banne transgressées.

فَمَنْ تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٨٣﴾

84. Esse-ki banne-là désire ène l’aute *rélizion* ki Allāh So *rélizion* alors ki tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre pé soumette are Li, ki zotte oulé, ki zotte pa oulé, et vers Li-Même ki pou raméne banne-là?

أَفَغَيْرِ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ
مَنْ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَ
كَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٤﴾

85. Dire : « Nous croire dans Allāh et dans ça ki finne faire déssanne lor nous et dans ça ki finne faire déssanne lor Abraham et Ismaël et Isaac et Jacob et so banne déssendants et dans ça ki ti donne Moïse, Jésus et banne *lé zaute* Prophètes dé la part zot Seignére. Nous pa faire aukène distinction ente aukène d’ente zotte; et nous soumette are Li. »

قُلْ أَمَّا بِلَهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا
أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا
أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالتَّيَّيُّونَ مِنْ
رَبِّهِمْ سَلَا تُفَرِّقَ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَ
نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٥﴾

86. Et dimoune ki désire ène l’aute *rélizion* ki Islam, ça pa pou accepté dé so part et dans l’Aute lé monde, li pou dans banne perdants.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ
يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٨٦﴾

87. Couma Allāh pou guide ène pép ki finne vinne incroyant après ki zotte ti améne la foi et *après* ki zotte ti témoigne ki le Mésazzer li vrai et *après* ki banne prèves clair ti vinne cotte zotte ? Et Allāh pa guide ça pép ki inziste-là.

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ
حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

88. Ça banne-là, zot récompense li malédiction Allāh lor zotte, et *malédiction* banne anzes et tout banne dimounes.

أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ
اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٨﴾

89. Zotte pou reste longtemps là-dans. Pa pou ranne *zot* pinition lézé pou zotte, et pa pou donne zotte aukène répit;

خَلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٩﴾

90. Sauf banne ki après ça, zotte répenté et zotte corrise zotte. Et, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَ
أَصْلَحُوا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. En vérité, banne ki pa croire après ki zotte finne amène la foi, et ki laisse augmente *zot* l'incroyance, zot répentance *zama* pa pou accepté. Ça banne-là ki banne égarés.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
ثُمَّ آذُوا دُؤْلًا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٣١﴾

92. Certainement banne ki pa croire et ki mort alors ki zotte mécréants, n'importe ki sanne-là d'ente zotte, même ki li offère, pou sappe li, tout l'or ki la terre capave conténir, ça pa pou accepté dé so part. Ça banne-là ki pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulère et pa pou éna personne pou aide zotte.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا
فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلْءُ الْأَرْضِ
ذَهَبًا وَلَا يُفْتَدَىٰ بِهِ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٢﴾

Partie 4

R 10 93. *Zama* zotte pou gagne la piété à moins ki zotte dépense dans ça banne *kit-sozes* ki zotte *bien* content. Et n'importe ça ki zotte dépensé, Allāh conne ça bien.

لَوْ كُنْتُمْ تَتْلُوا الْكِتَابَ لَا تُغْنِيوُكُمْ
عَمَّا تَعْمَلُونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ
فِي اللَّهِ بِهِ عَلَيْهِمْ ﴿٣٣﴾

94. Tout nourritire ti permette pou Zenfants Israël excepté ça ki Israël ti interdire pou li-même avant ki ti faire déssanne la Torah. Dire : « Alors amène la Torah et lire li *et guetté* si zotte pé cause vrai. »

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِلْبَنِي
إِسْرَآءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَآءِيلُ
عَلَىٰ نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ
التَّوْرَةُ ۚ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ
فَاتْلُوهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾

95. Après ça, banne dimounes ki invente ène mensonge conte Allāh, ça banne-là ki banne inzistes.

فَمَنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ
ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٥﴾

96. Dire : « Allāh finne dire la vérité, donc suive la rélizion Abraham ki ti touzour incliné vers Allāh. Li pa ti ène dans banne associatéres. »

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ ۖ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٦﴾

97. En vérité, Premier la Caze ki ti établi pou *bénéfice* l'himanité, li ça ki dans Bakkah; li rempli are bénédiction et li ène guidance pou tout banne péps.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

98. Là-dans éna banne Signes clair — station Abraham. Et dimoune ki pou rente là-dans, li pou trouve la paix. Et li ène devoir envers Allāh pou banne dimounes ki zotte faire Pélerinaze la Caze *Sacré-là*, banne ki trouve moyen pou alle là-bas. Et dimoune ki pa croire, alors certainement Allāh Li Indépendant dé tout banne lé mondes.

99. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! Bé ki faire zotte nié banne Signes Allāh alors ki Allāh Li Témoïn lor ça ki zotte faire ? »

100. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! Bé ki faire zotte empêche banne croyants *suive* simé Allāh — zotte serce pou faire li *paraîte* travers alors ki zotte temoins *lor ça* ? Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire. »

101. O banne ki croire ! Si zotte obéir kik groupe dans banne ki finne recevoir Live *avant zotte*, banne-là pou faire zotte révinne mécréants après ki zotte finne croire.

102. Et couma zotte capave pa croire alors ki pé récite-zotte banne signes Allāh et ki So Mésazér li là parmi zotte ? Et dimoune ki accroce li fort are Allāh, certainement li finne guidé vers simé droite.

R 11 103. O banne ki croire ! Craigne Allāh couma bizin éna crainte pou Li. Et pa bizin *li arrivé* ki zotte mort sauf quand zotte dans ène l'état soumission.

104. Et accroce-zotte fort, zotte tout ensamme, are Allāh So la corde et pa bizin *ki* zotte divisé. Et mazine Allāh So favére lor zotte quand zotte ti ennemi ène are l'aute, alors Li finne inir zot lé kéré

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبَخُّؤُهَا عَوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُفَرِينَ ﴿٩١﴾

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُثَلِّىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتِ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٩٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٩٣﴾

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا سَآءَ مَا كُرُوا لَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً قَالَتْ بَيْنَ يَدَيْكُمْ

dans l'affection, dé sorte ki, par So grâce, zotte finne vinne *couma* frères. Et zotte ti lor bord ène précipice di fé et Li finne sauve zotte are ça. Coumme ça-même Allāh explique zotte avec clarté So banne Signes pou ki zotte *bien* guidé.

فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٣٣﴾

105. Et bizin éna parmi zotte, ène Djama'ate ki appelle vers le bien et ki ordonne ça ki convénabe et ki interdire ça ki blâmabe. Et ça banne-là ki pou réissi.

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

106. Et pa vinne couma banne ki ti divisé et ki ti gagne désaccord ente zotte après ki zotte ti finne réception banne Signes clair. Et ça banne-là — pou zotte pou éna ène pinition terrible.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ، وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٧﴾

107. Ça zour cotte éna visazes ki pou éclairé, et éna visazes ki pou vinne sombre. *Pou dire* banne ki pou éna visazes sombre : « Esse-ki zotte finne vinne mécréants après ki zotte ti croire ? Alors goûte pinition-là à cause zotte finne rénié la foi. »

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٩﴾

108. Concernant banne ki pou éna visazes éclairé, *banne-là pou* dans Allāh So miséricorde. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٠﴾

109. Ça, li banne Signes Allāh; Nous pé récite toi ça avec la vérité, et Allāh pa désire aukène mal pou *So* banne créatires.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْتَلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۖ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلَمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿٤١﴾

110. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et vers Allāh ki pou rétourne *tout* banne zaffaires.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤٢﴾

R 12 111. Zotte-mêmes meillère pép ki finne créé pou *bénéfice* l'humanité. Zotte ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte croire

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ

dans Allāh. Et si banne ki finne gagne Live *avant Islam* ti croire, certainement ça ti pou meillère pou zotte. Parmi banne-là éna ki croire, mais la plipart parmi banne-là, zotte banne transgressées.

الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ
الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمْ
الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣﴾

112. Banne-là pa pou capave faire zotte aukène mal sauf nuire zotte impé; et si banne-là combatte zotte, banne-là pou tourne lé dos are zotte *et pou sauvé*. Alors personne pa pou aide banne-là.

لَنْ يَنْصُرُواكُمْ إِلَّا أَذًى وَ إِنْ
يُقَاتِلُواكُمْ يُؤْلُواكُمْ وَإِكْرَاهًا لِمَنِ
النَّفْسُ الْكَافِرَةُ ﴿١١٢﴾

113. Cotte banne-là pou été, zotte pou himilié à moins ki zotte sous *protection* ène pacte avec Allāh et ène pacte avec banne dimounes. Et zotte finne attire colére Allāh *lor zotte*; et *zot conduite* finne faire zotte tombe dans ène l'état misérabe. Ça *li* parski zotte ti nié banne Signes Allāh et ti rode pou tué banne Prophètes, sans aukène droit. Ça *li* parski zotte ti désobéir, et zotte ti habitié dépasse banne limites.

ضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الدِّينَ مَا تَفْقَهُوا
إِلَّا بِحَبْلِ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلِ مِنَ الْتَّاسِ وَ
بَاءً وَبَغَضٍ مِنَ اللَّهِ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَةَ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا
يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَ يَقْتُلُونَ
الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٣﴾

114. Banne-là *zotte tout* pa pareil. Dans banne ki finne gagne Live *avant Islam*, éna ène communauté ki reste ferme are *zot engagement*. Banne-là recite Parole Allāh dans banne l'héres la nuite et zotte prosterné *divant Li*.

لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ
قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ
هُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٤﴾

115. Banne-là croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et zotte ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte faire banne bon actions sakène pli vite ki l'aute. Et ça banne-là ki *compte* dans banne dimounes ziste.

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ
يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ
أُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٥﴾

116. Et n'importe kik bien banne-là faire, pa pou nié-zotte *récompense* pou ça. Et Allāh conne bien banne ki éna So la crainte.

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوا بِهِ وَ
اللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٦﴾

117. Certainement, banne ki pa croire, zot di biens et zot zenfants pa pou servi zotte nanrien conte *pinition* Allāh. Et ça banne-là pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ
أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٧﴾

118. Ça ki zotte dépensé dans la vie ici-là, li couma ène di vent bien bien glacé ki traverse lor plantation ène pép ki finne faire zotte-mêmes di tort et li détruire li. Et Allāh pa ti faire banne-là di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ
أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا
أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ، وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

119. O banne ki croire ! Pa soisir couma camarades intime banne ki pa parmi zot prope dimounes. Banne-là pa pou manqué pou faire zotte tombe dans vice. Banne-là content trouve zotte dans diffikilté. La haine finne déza paraîte à travers *paroles* la bouce banne-là. Et ça ki banne-là zot lé kéré caciette, li plisse encore. En vérité, Nous finne explique clairement *Nou* banne Signes pou zotte, si zotte oulé comprend.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً
مِّنْ دُونِكُمْ لَا يَأْمُرُوكُمْ بِمَا كُنتُمْ
فَعَلُونَ بَلْ كَرِهُوا الْبَغْيَ ۖ وَمَا
أَعْنَيْتُمْ ۖ قَدْ بَدَأَ الْبَغْيَ ۖ وَمَا
أَفْوَاهُهُمْ ۖ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ
أَكْبَرُ ۖ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِن كُنتُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿١١٩﴾

120. Couma zotte drôle ! Zotte content banne-là alors ki banne-là pa content zotte, et zotte croire dans Live-là en entier. Et quand banne-là zoègne zotte, banne-là dire : « Nous croire, » et quand banne-là rétrouve zotte sêls, banne-là morde zot bout lé doigts are la raze conte zotte. Dire *banne-là* : « Mort are zot la raze. En vérité, Allāh conne bien ça ki *caciette* dans zot lé kéré. »

هَٰأَنتُمْ أُولَٰئِكَ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۖ وَإِذَا الْقَوُكُمْ
قَالُوا آمَنَّا ۖ وَإِذَا أَخْلَوْا عَصُوا ۖ عَلَيْكُمْ
الْكُنُوزُ مِنَ الْغَيْظِ ۖ قُلْ مَوْتُوا
بِغَيْظِكُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١٢٠﴾

121. Si ène bon kit-soze arrive zotte, ça faire banne-là la peine. Mais, si ène malhére arrive zotte, banne-là rézouir à cause ça. Mais si zotte montré patience dans la foi et zotte éna la crainte Allāh, mauvais plan banne-là pa pou faire zotte aukène tort. En vérité, Allāh Li encerclé ça ki banne-là faire.

إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَلَا
تُصِيبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَّفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِن
تَضُرُّوهُمْ لَا يُضُرُّكُم
كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۖ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ
مُحِيطٌ ﴿١٢١﴾

R 13

122. Et *rappelle* quand to ti sorti bonhère gramatin dépi to la caze pou place banne croyants dans *zot* postes pou combatte. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ تُبَوِّئُ
الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللّٰهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

123. Quand dé dé *zot* groupes ti pé pense faire lasseté, alors ki Allāh ti *zot* Allié. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

لَا ذَهَمَتْ طَائِفَتَيْنِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا
وَاللّٰهُ وَرِثَهُمَا وَ عَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

124. Et certainement Allāh ti *déza* aide zotte dans Badr quand zotte ti faibe. Alors prend Allāh couma *zot* Protectérou pou ki zotte vinne reconnaissance.

وَلَقَدْ تَصَرَّكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّ اَنْتُمْ
اَدِلَّةٌ ۖ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٣٤﴾

125. Quand to ti pé dire banne croyants : « Esse-ki ça pa siffit pou zotte ki *zot*-Seignérou aide zotte avec trois mille anzes ki *Li* pé faire déssanne *dépi* dans lé ciél ? »

اِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ اَلَنْ يَكْفِيَكُمْ
اَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ اَلَافٍ مِّنَ
الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزِلِينَ ﴿٣٥﴾

126. « Sans doute ! Si zotte reste ferme et observe la droitire et ki banne-là sans tardé tombe lor zotte avec *violence*, *zot* Seignérou pou aide zotte avec cinq mille anzes ki inflize pinition. »

بَلَىٰ ۚ اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوا وَاٰتٰوْكُمْ
مِّنْ قُوْرِهِمْ هٰذَا يُمِدُّكُمْ رَبُّكُمْ
بِخَمْسَةِ اَلَافٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ
مُسَوِّمِينَ ﴿٣٦﴾

127. Et Allāh ti faire ça *promesse-là* sélement couma ène bon nouvelle pou zotte et pou ki *zot* lé kére gagne tranquillité par ça. Et aide *li* vinne sélement côté Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze,

وَمَا جَعَلَ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ
لَتُطْمِئِنَّ قُلُوْبُكُمْ بِهٖ ۚ وَمَا النَّصْرُ
اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٣٧﴾

128. Pou ki *Li* coupe ène partie banne ki pa croire ou soi *pou* ki *Li* abaisse banne-là et *pou* ki banne-là retourné déconcerté.

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَوْ
يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَآئِبِيْنَ ﴿٣٨﴾

129. Ça zaffaire-là, dans aukène façon li pa dépanne lor toi, ki *Li* tourne vers banne-là avec clémence ou soi ki *Li* pini banne-là. Certainement banne-là *zotte* banne inzistes.

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْْءٌ اَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَاِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿٣٩﴾

130. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Li pardonne dimoune ki Li oulé et Li pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَرَبِّهِمَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۚ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٠﴾

R 14 131. O banne ki croire ! Pa manze l'intérêt ki implique additions lor additions. Et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا
الرِّبَا أضعافاً مضاعفةً ۖ وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

132. Et pére ça di Fé ki finne préparé pou banne mécréants.

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

133. Et obéir Allāh et le Mésazer pou ki faire-zotte miséricorde.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ
تُرحَمُونَ ﴿٣٣﴾

134. Et zotte tout, ki sakène faire pli vite ki l'autre pou gagne pardon dépi zot Seignère et ène Paradis ki so grandère couvert banne lé ciéls et la terre, ki finne préparé pou banne dimounes droite,

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَ
جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ
أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

135. Banne ki dépensé, ki zotte dans bonhére ou ki zotte dans malhére, et banne ki étouffe zot colére et ki pardonne banne dimounes. Et Allāh content banne ki faire le bien ;

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ
وَالْكُظُمِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ
النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥﴾

136. Et banne ki après ki zotte finne faire kik action immoral ou soi zotte finne faire zotte-mêmes kik di tort, zotte mazine Allāh boucoup et zotte dimanne pardon pou zot pécés - et ki sanne-là ki capave pardonne pécés sinon Allāh - et zotte pa persisté, avec connaissance, dans ça ki zotte finne faire.

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاجِشَةً أَوْ ظَلَمُوا
أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا
لذُنُوبِهِمْ ۖ وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ
إِلَّا اللَّهُ ۖ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

137. Ça banne-là, zot récompense li pou pardon dé la part zot Seignère et banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Banne-là pou reste

أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ
وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

tout lé temps là-dans. Et récompense banne *bon* travaillères li excellent ! خَلِدِينَ فِيهَا وَنَحْمَأَجِرُ الْعَمَلِينَ ﴿٣٤﴾

138. En vérité, avant zotte, *boucoup* banne civilisations finne passé. Donc alle partout lor la terre et guette ki ti la fin banne ki ti *habitié* contrédire banne *Prophètes*. قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۖ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿٣٨﴾

139. Pou banne dimounes, ça *Coran*-là li ène déclaration clair *ki faire distingue vrai ék fausse*, li ène guidance, li ène recommandation pou banne ki éna la crainte Allāh. هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٩﴾

140. Et pa montré faiblesse, pa bizin zotte désolé, certainement zotte pou dominé si zotte croyants. وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا ۚ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

141. Si zotte gagne kik bléssire, pép *adversaire* oussi finne gagne ène bléssire pareil. Et Nous sanze sanze ça banne jours *bons et mauvais*-là parmi banne dimounes pou ki Allāh distingue banne ki croire et *pou ki* Li prend banne témoins d'ente zotte. Et Allāh pa content banne inzistes; إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْصٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْصٌ مِّثْلُهُ ۚ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُذِيرُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

142. Et pou ki Allāh pirifié banne ki croire et *pou ki* Li détruire banne mécréants. وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

143. Esse-ki, zotte pensé ki zotte pou rente dans Paradis alors ki Allāh pa encore distingue ça banne, d'ente zotte, ki faire zefforts *dans So simé* et ki *Li* pa encore distingue banne ki persévéré ? أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَخْلُمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّادِرِينَ ﴿٤٣﴾

144. Et certainement zotte ti pé souhaite ène *tel* la mort avant ki zotte zoènnè li. A présent zotte finne trouve li alors ki zotte *reste diboute* guetté même. وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَتُّونَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُلْقَوْهُ ۚ فَقَدْ رَآيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ لَا تَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾

R 15 145. Et Mohammad li ène Mèssazer sèlement. Certainement avant li, tout banne Mèssazers finne mort.¹⁹ Si *arrivé* li mort ou soi tué li, esse-ki zotte pou rétourne lor zot talons ? Et dimoune ki rétourne lor so talons, li pa pou faire Allāh aukène tort. Et certainement Allāh pou récompense banne reconnaissants.

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ ۖ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۚ أَفَأَنْتَ أَزْ قِيلَ أَنْقَلِبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ ۚ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا ۚ وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿٣٥﴾

146. Li pa possible pou ène l'âme *ki li* mort sauf avec permission Allāh — ça *li* ène décret avec ène limite fixé. Et dimoune ki oulé récompense ça lé monde-là, Nous pou donne li là-dans et dimoune ki oulé récompense l'Aute lé monde, Nous pou donne li là-dans. Et certainement Nous pou récompense banne reconnaissants.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ كَتَبْنَا مُوَدَّتَهَا ۚ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا ۚ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا ۚ وَسَيَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿٣٦﴾

147. Et comié banne Prophètes finne combatte; are zotte ti éna boucoup banne dimounes pieux. Et zotte pa ti flancé ditout are ça ki ti arrive zotte dans simé Allāh, zotte pa ti montré faiblesse et zotte pa ti cédé *face are l'ennemi*. Et Allāh content banne ki montré persévérance.

وَكَايْنٍ مِنَ نَبِيِّ قَتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ ۚ فَمَا وَهُمْ لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا ۚ وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿٣٧﴾

148. Et banne-là ti éna ça parole-là sèlement : « Nou Seignére ! Pardonne-nous nou pécés et nou excés dans nou banne zaffaires, et ranne ferme nou banne pas et aide-nous conte ça pép ki mécréant-là. »

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٣٨﴾

19. Selon dictionnaire Lisān al-'Arab :- khalā idhā māta = quand ène kikène mort, (nous dire ki) li 'khalā' (li finne trépassé). D'après dictionnaire Aqrab al-Mawārid : - khalā-r.radjoulou ay māta = 'ène dimoune li khalā' vé dire : 'li finne mort'.

D'aillère, quand lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.) ti décédé, éna certains compagnons pa ti oulé accepté ki li finne mort à cause zot grand l'amour pou li. Hadrat Abou Bakar Siddiq^(r.a.) ti lire ça-même verset pou faire comprend ki vrainême lé St Prophète^(s.a.w.) finne décédé : 'Et Mohammad li ène Mèssazer sèlement. Certainement avant li, tout banne Mèssazers finne mort... reconnaissants.' Ça oussi montré ki Jésus ki ti zisse avant lé St Prophète^(s.a.w.), li oussi finne mort. (lire dans Boukhārī ék Mouslim)

149. Donc, Allāh ti donne-zotte récompense ça lé monde là et ène excellent récompense dans l'Aute lé monde. Et Allāh content banne ki faire le bien.

فَاتَّخَذَهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنِ ثَوَابِ الْآخِرَةِ ۖ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٩﴾

R 16 150. O banne ki croire ! Si zotte obéir banne ki pa croire, banne-là pou faire zotte retourne lor zot talons. Alors zotte pou retourné perdants.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٤٠﴾

151. Mais Allāh-Même Ki zot Protectère. Et Li Meillère dans banne ki donne aide.

بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿٤١﴾

152. Nous pou mette la terrère dans lé kère banne ki pa croire parski zotte finne donne associés are Allāh sans aukène préve ki Allāh finne faire déssanne pou ça. Et zot l'endroit pou resté li di Fé. Et place cotte banne inzistes pou resté, li bien mauvais !

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ ۖ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانٌ ۖ وَمَا لَهُمُ النَّارُ وَيُسَّ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

153. Et, certainement Allāh ti faire So promesse vrai pou zotte quand, avec Allāh So l'orde, zotte ti pé exterminer banne-là, ziska quand zotte ti vacillé concernant l'obéissance par rapport à ène l'orde Saint Prophète et zotte ti disputé concernant réel but ça l'orde ki le Saint Prophète ti donne zotte-là et zotte ti désobéir malgré ki Li ti montré zotte ça ki zotte ti content dans forme la victoire; Li ti enlève So aide. Parmi zotte, éna ki désire ça lé monde-là et parmi zotte, éna ki désire l'Aute lé monde. Ensuite Li ti détourne zotte dé ça banne-là, pou testé zotte. Et, certainement Li ti pardonne zotte ça ki ti finne arrivé. Et Allāh faire boucoup grâces lor banne croyants,

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِآذَانِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا أَفْشَلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأُمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرْسَلَكُمْ مَّا تُحِبُّونَ ۖ مِنْكُمْ مَّن يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۖ ثُمَّ صَرَّفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۖ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾

154. Quand zotte ti sauvé et zotte pa ti tourné pou guette personne et diboute dans ène l'aute zot groupe, le Mésazer ti

إِذْ تَضَعُ دُونَكَ تَلُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ ۚ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَاكُمْ

pé appelle zotte et Allāh Li ti mette zotte dans ène *pli grand* la peine *ki pa ti éna* ène *cause réel* dans place ène la peine *cotte zotte ti fêk trouve zotte* pou ki zotte pa *sagrin* pou ça ki zotte *finne raté*, ni pou ça ki *finne traverse* lor zotte-là.²⁰ Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

فَاَنَّا بِكُمْ عَمَّآ يُعْمِدُ لِكَيْلَا تَحْزَنُوْا
عَلٰٓ مَا فَآتٰكُمْ وَلَا مَا آصَابَكُمْ ۚ وَاللّٰهُ
خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٥٣﴾

155. Après *zot* l'angoisse, pou *accorde-zotte* tranquillité, Li ti faire *déssanne* lor zotte ène *sommeil* ki ti enveloppe ène *groupe d'ente zotte* alors ki ti éna ène *groupe* ki ti *anxié* pou zotte-mêmes; banne-là ti éna lor Allāh banne *pensées*, ki pa ti *vrai ti couma* banne *pensées l'époque* l'Ignorance. Banne-là ti pé dire : « *Esse-ki nous éna ène part* dans *prend décision* ? » Dire *banne-là* : « *Certainement tout banne décisions zotte* pou Allāh-Même. » Banne-là *caciette* dans *zot lé kéré* ça ki zotte pa *dévoile* toi. Banne-là dire : « *Si nous ti éna kik part* dans *décision*, *banne ennemi* pa ti pou *tué nous coumme-ça* ici. » Dire *banne-là* : « *Même si zotte ti reste* dans *zot la cazés*, banne pou ki *finne destiné* ki zotte pou *tué par l'ennemi*, certainement banne-là ti pou *sorti* pou alle ça place *cotte zotte* ti pou *tombé couma martyrs* et ça pou ki Allāh *testé* ça ki éna dans *zot la poitrine* et pou ki Li *pirifié* ça ki éna dans *zot lé kéré*. Et Allāh *conne bien* ça ki éna dans la poitrine.

ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَیْكُمْ مِّنۢ بَعْدِ الْعَمِّ
اَمْنًاۙ تُحَاسِبُوْهُ اَطَآئِفَةٌ مِّنْكُمْ
وَّاطَآئِفَةٌۭۙ قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ
يَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ
الْجَاهِلِيَّةِۙ يَقُوْلُوْنَ هَلْ لَّنَا مِنَ
الْاَمْرِ شَیْءٌۭ ۚ قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهُۥ
لِلّٰهِ ۚ يُخْفُوْنَ فِیۡۤ اَنْفُسِهِمْۭ مَا لَا
يُبْدُوْنَ لَكَ ۚ يَقُوْلُوْنَ لَوْ كَانَ لَنَا
مِنَ الْاَمْرِ شَیْءٌۭ مَاۤ قَتَلْنَاهُمْۙ قُلْ تَوَّ
كُنْتُمْ فِیۡۤ اَبۡیُوْتِكُمْۙ لَبَرَزَ الَّذِیۡنَ
كُتِبَ عَلَیْهِمُ الْقَتْلُ اِلَیَّ
مَضَاجِعِهِمْ ۚ وَلِيَبۡتَلِیَ اللّٰهُ مَا فِیۡ
صُدُوْرِكُمْ ۚ وَلِيَمۡحِضَ مَا فِیۡ
قُلُوْبِكُمْ ۚ وَاللّٰهُ عَلِیْمٌۢ بِذَاتِ
الصُّدُوْرِ ﴿١٥٤﴾

156. En vérité, ça banne d'ente zotte ki ti *tourne lé dos* ça *zour* ti éna *renconte* dé l'armées-là, certainement Satan ki ti

لَٓاَ الَّذِیۡنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ یَوْمَ الْتَقٰی
الْجَمْعِیۡنَ ۚ اِنَّمَا اسۡتَٰزَلَهُمُ الشَّیْطٰنُ

20. Rimére la mort St Prophète ti faire disparaître tout considération dé souffrance personnel ou dé perte ki zotte *finne sibir* dans ça bataille-là. Ensuite nouvelle ki li encore vivant, ti transforme *zot sentiment* dé malhére en la *zoie* ék rémerciments.

faire banne-là gagne cogné à cause ène partie zot banne *mauvais* actions. Et, certainement Allāh finne pardonne zotte. En vérité, Allāh Li Bien- Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

يَبْعُثُ مَا كَسَبُوا ۖ وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٥٦﴾

R 17 157. O banne ki croire ! Pa vinne couma banne ki pa croire et ki dire à propos zot frères quand banne *frères*-là voyaze dans pays ou soi zotte sorti pou combatte : « Si banne-là ti reste are nous, zotte pa ti pou mort *coumme-ça* et pa ti pou tué zotte. » *Pou donne banne-là délai* pou ki Allāh faire ça, ène cause régrét dans zot lé kére. Et Allāh donne la vie et cause la mort. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لَا خَافُوا مِنْهُمْ إِذَا صَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرًى تَوَكَّلُوا عَلَيْنَا مَا تَوَكَّلُوا مَا فَعَلُوا ۖ لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ ۚ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٥٧﴾

158. Et si *ennemi* tué zotte et zotte dans simé Allāh ou soi zotte mort ène la *mort natirel*, certainement pardon et miséricorde dé la part Allāh li meillère ki tout ça *banne ricesses* ki banne-là ramassé-là.

وَلَيْنَ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتْتُمْ لِمَغْفِرَةٍ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

159. Et si arrivé zotte mort, ou soi tué zotte, certainement pou rassemblé zotte vers Allāh.

وَلَيْنَ مُتْتُمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَا إِلَى اللَّهِ تُخْشَرُونَ ﴿٥٩﴾

160. Et li à cause Allāh So miséricorde *spécial* ki to doux pou banne-là. Mais, si to ti ène dimoune brite, lé kére dir, zotte ti pou dispersé dépi dans to l'entouraze. Donc pardonne-zotte et dimanne Allāh pardon pou zotte et consilté zotte dans banne zaffaires *important*. Et ène fois qui to finne décidé, alors place to confiance dans Allāh. En vérité, Allāh content banne ki faire *Li* confiance.

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۚ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿٦٠﴾

161. Si Allāh aide zotte, personne pa pou capave vainc zotte. Et si Li abandonne zotte, alors ki sanne-là ki

إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَإِنْ يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ فَفَاقِ الْكَافِرِينَ ﴿٦١﴾

capave aide zotte en déhors Li ? Donc
banne croyants bizin place *zot* confiance
dans Allāh-Même.

مِّنْ بَعْدِهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿٢٢﴾

162. Li pa possible pou ène
Prophète ki li azir en malhonnête. Et
dimoune ki azir en malhonnête, li pou
vinne are *réziltat* so malhonnêteté
Zour Rézirection. Ensuite pou paye
sak l'âme tout ça ki li mérité *par* so
travail et pa pou faire banne-là aukène
inzistice.

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ ۚ وَمَنْ يَغْلُلْ
يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفَّى
كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

163. Dimoune ki suive plaisir Allāh,
esse-ki li capave pareil couma ène kikène
ki finne attire colére Allāh *lor li* et ki so
place cotte pou resté li l'Enfer? Et
destination-là li bien mauvais !

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِتَرْضَىٰ ۚ وَاللَّهُ يَرْضَىٰ
بِطَاعَتِهِ ۚ وَمَا دُوْرُ جَهَنَّمَ ۚ وَ
بِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٢٤﴾

164. Divant Allāh, banne-là éna
banne *différent* degrés *dans* grâce. Et
Allāh guette bien ça ki banne-là faire.

هُم دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ بِصِيرٍ
بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

165. Certainement Allāh finne faire
So favére lor banne croyants quand Li
finne avoye parmi banne-là ène
Mèssazer d'ente zotte-mêmes ki récite
zotte So banne Signes et ki pirifié zotte et
ki enseigne zotte le Live et la Sazesse
alors ki avant ça, zotte ti dans ène
l'égarement ki évident.

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ
بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ
يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ ۚ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ
لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٦﴾

166. Ki ça ça ! Quand ène malhére
arrive zotte et ki zotte finne déza inflize
zot l'ennemi so doube, zotte dire :
« Cotte ça vini ? » Réponne : « Li *vinne*
dé zotte-mêmes. » En vérité, Allāh éna
pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

أَوَلَمْ آصَابَتْكُمْ مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ
مِثْلَيْهَا ۚ قُلْتُمْ أَنَّىٰ هَٰذَا ۚ قُلْ هُوَ مِنْ
عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٢٧﴾

167. Et ça *affliction* ki ti arrive
zotte, zour ça dé l'armées ti zoènne, li ti
sélon Allāh So l'orde et *li ti coumme* ça
pou ki Li distingue banne croyants ;

وَمَا آصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ
فِي بَادِي الْأَرْضِ ۚ لِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

168. Et pou ki Li réconnaîte banne ki finne montré hypocrisie. Et *quand* ti dire zotte : « Vinne combatte dans simé Allāh ou soi vinne répousse l'attaque *l'ennemi*, » zotte ti réponne : « Si nous ti conne combatte, bien sire nous ti pou suivre zotte. » Ça zour-là, zotte ti pli près are mécréance ki are la foi. Zotte dire avec zot la bouce ça ki péna dans zot lé kére. Et Allāh pli conné ça ki zotte caciette.

وَلْيَعْلَمَ الَّذِينَ تَافَهُوا ۖ وَقِيلَ لَهُمْ
تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ
ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَا
اتَّبَعْنَاهُمْ هُمْ يَكْفُرُونَ مِمَّا قَرَّبُ
مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ يَا قَوْمِ هُمْ
مَكَالَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٨﴾

169. Banne-là *mêmes* ki dire à propos zot banne frères alors ki zotte-mêmes reste assizé *derrière* : « Si banne-là ti obéir-nous, zotte pa ti pou tué *par l'ennemi*. » Dire ça banne-là : « Alors éloigne la mort dé zotte si zotte véridique. »

الَّذِينَ قَالُوا لَا خَافِيهِمْ وَقَعَدُوا
لَوْ آتَاكُمْ مَا قَاتِلُوا قُلْ قَادِرُوا
عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٦٩﴾

170. Et zamais pensé ki banne ki finne tué dans simé Allāh ki zotte *banne dimounes* mort. Au contraire zotte vivant, pé donne-zotte provision dans présence zot Seignére.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يُزَادُونَ ﴿١٧٠﴾

171. Zotte pé rézouir avec ça ki Allāh finne donne zotte dépi So zénérosité et zotte gagne bon nouvelle à propos banne ki finne reste derrière et ki pa encore zoëne zotte, ki banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا
بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ ۚ إِلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَهُمْ يُحْزَنُونَ ﴿١٧١﴾

172. Et zotte gagne bon nouvelle à propos favére et grâce Allāh et ça *bon nouvelle-là oussi* ki Allāh certainement pa pou laisse récompense banne croyants perdi.

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ
فَضْلٌ ۚ وَآتَى اللَّهُ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٢﴾

R 18 173. Banne ki, après ki zotte finne blessé, zotte réponne l'appel Allāh et Mésazér-là — ça banne, d'ente banne-là, ki faire le bien et ki azir avec droitire pou zotte, éna ène grand récompense;

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ
مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۚ
لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا
أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٣﴾

174. Banne ki, éna ti dire zotte :
« Banne dimounes finne rassemblé
conte zotte, donc craigne zotte. » Mais
ça ti augmente zot la foi; et zotte ti dire :
« Allāh Li Siffit pou nous. Et Li
Meillère Protectére. »

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ
النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا
اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٤﴾

175. Et banne-là ti rétourne are ène
grand favère dé la part Allāh et ène
grand bienfait tandisse ki aukène mal pa
finne touce zotte. Et zotte ti suive Allāh
So plaisir. Et Allāh possède ène
zénérosité immense.

فَاتَّقِلُوا بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَقُضِلْتُمْ
يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ
اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٥﴾

176. Nék Satan ki faire so banne
camarades gagne pére. Donc pa
craigne banne-là, mais craigne Moi si
zotte croyants.

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ
فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا رَبَّكَ إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٦﴾

177. Pa bizin laisse toi afflizé
par banne ki précipite zotte dans
mécréance. Certainement zotte pa pou
capave nuire Allāh dans aukène façon.
Allāh pa pou garde kik part pou zotte
dans l'Aute lé monde. Et pou zotte, éna
ène pinition terrible.

وَلَا يَخْزِيكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي
الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا
يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي
الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٧﴾

178. En vérité, banne ki finne aceté
mécréance dans place la foi, zotte pa pou
capave nuire Allāh dans aukène façon. Et
pou zotte, éna ène pinition ki donne
boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ
لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾

179. Et banne ki pa croire, zamaï
zotte pa bizin pensé ki délaï ki Nous finne
accorde zotte li bon pou zotte. Nous finne
accorde-zotte délaï sélement pou ki zotte
augmente plisse dans pécé. Et pou zotte
éna ène pinition ki donne himiliation.

وَلَا يَخْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَمًا
نُفْلِيَ لَهُمْ خَيْرٌ وَلَا نَفْسِهِمْ إِنَّمَا نُمْلِي
لَهُمْ لِيُزَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿١٧٩﴾

180. Li pa dans *mazesté* Allāh ki Li
laisse banne croyants dans ça *l'état* ki
zotte été ziska ki Li finne sépare ça ki
bon are ça ki mauvais. Et li pa coutime

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مَا
أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ

Allāh ki Li dévoile zotte-tout l'invizibe. Mais Allāh soisir d'ente So banne Mésazers céli ki Li oulé. Donc croire dans Allāh et So banne Mésazers. Et si zotte croire et zotte azir avec droitire, zotte pou gagne ène grand récompense.

الطَّيِّبُ، وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهِ مَنْ يَّشَاءُ سِرًّا يُؤْتِيهِمُ اللَّهُ رُسُلَهُ ۖ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٨٠﴾

181. Et banne ki faire laré are banne bienfaits ki Allāh finne accorde zotte, zamais zotte pa bizin pensé ki ça li bon pou zotte. Au contraire, ça li bien mauvais pou zotte. Zour Rézirection, pou attace autour zot li cou ça soze are ça-même ki zotte ti faire laré. Et pou Allāh l'héritaze banne lé ciéls et la terre. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا أَنٰهُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ أَلَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوْا بِهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ وَاللَّهُ وَرَثَةُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨١﴾

R 19 182. Et, certainement Allāh finne tanne parole banne ki ti dire : « En vérité, Allāh Li pauve et nous nous rice. » Nous pou enrézistré ça ki zotte finne dire et oussi zot tentative pou tué banne Prophètes inzistement. Et Nous pou dire zotte : « Goûte pinition la Fournaise l'Enfer ;

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوْا اِنَّ اللَّهَ فَقِيْرٌ وَنَحْنُ اَغْنِيَّا ۚ مَسْرٰكُتُبْ مَا قَالُوْا وَتَغْلٰهُمْ الْاَثِيْيَا ۚ يَخٰۤيِرْ حَقِّ ۚ وَتَقُوْلُ دُوْۤا عَذٰبَ الْخٰرِقِ ﴿١٨٢﴾

183. « Ça, li à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte alors ki Allāh Li pa ditout inziste are So banne servitères. »

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ اَيْدِيَكُمْ وَاَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلّٰمٍ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿١٨٣﴾

184. Banne ki dire : « Certainement Allāh finne prend ça l'engagement-là are nous ki nous pa bizin croire dans aukène Mésazers tant ki li pa amène ène sacrifice ki di fé dévoré. » Dire banne-là : « Avant moi, banne Mésazers ti déza vinne cotte zotte are banne Signes clair et are ça ki zotte pé dire. Alors bé ki faire zotte ti pé rode tué ça banne-là, si zotte véridique ? »

الَّذِيْنَ قَالُوْا اِنَّ اللَّهَ عٰهَدَ اِلَيْنَا اَلَّا نُوْمِنَ اِلَّا سُوْلًا حَتّٰى يَأْتِيَنَا بِقُرْاٰنٍ تَاْكُلُهُ النَّارُ ۚ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِيْ بِالْبَيِّنٰتِ وَبِالْزُيْنِ قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوْهُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٨٤﴾

185. Alors si zotte traite toi dé mentère, avant toi oussi ti pé traite banne Mésazers dé mentères, banne ki ti vinne are banne Signes clair, et banne Lives dé Sazesse, et Live ki donne la limière.

فَاِنْ كَذَّبْتُمْ فَلَكُمْ كُذٰبٌ رُّسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَاءُوْا بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ وَ الْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ﴿١٨٥﴾

186. Sak l'âme pou goûte la mort. Mais nék Zour Rézirection ki pou donne zotte pleinement zot récompense. Donc céli ki pou trouve li écarté are di Fé et admette dans Paradis, li finne certainement triomphé. Et la vie ça lé monde-là li sélement ène bénéfice trompère pou ène lé temps.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۚ وَرَئِمَا تُوقُونَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۚ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٦﴾

187. Certainement pou testé zotte dans zot di biens et dans zot personnes et sirement zotte pou tanne boucoup sozes désagréabe dé la part banne ki ti récévoir Live avant zotte et dé la part banne associatéres. Mais si zotte montré patience et si zotte azir avec droiture, alors, en vérité, ça li ène soze ki dimanne ène volonté ferme.

لَتُبْلَوْنَ فِيْ أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۖ وَلَتَسْمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيْرًا ۚ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٧﴾

188. Et quand Allāh ti prend ène l'engagement are banne ki ti récévoir Live, Li ti dire: « Zotte pou explique li bien clairement are banne dimounes et zotte pa pou caciète li. » Et banne-là ti zette ça l'engagement-là derrière zot lé dos. Et zotte ti prend dans so place ène prix bas. Et bien mauvais ça ki zotte ti aceté-là !

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ ۚ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۚ فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٨﴾

189. Pa bizin pensé ki banne ki pé rézouir lor zot travail *trompère* et ki content ki faire zot louanzes pou ça ki zotte pa finne faire - pa bizin pensé ki ça banne-là pou sappé are pinition-là. Et pou banne-là éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

لَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا ۖ فَلَا تَحْسِبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٩﴾

190. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩٠﴾

R 20 191. En vérité, dans création banne lé ciéls et la terre et dans sanzement la nuit et li zour, éna banne Signes pou banne ki éna intellizence,

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَافِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩١﴾

192. Banne ki mazine Allāh, soi dibouté, ou soi assizé ou soi *allonzé* lor zot côtés et ki réfléci lor création banne lé ciéls et la terre *et ki dire* : « Nou Seignére ! To pa finne créé ça pou nanrien. To Pur ! Alors protèze-nous conte pinition di Fé.

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا
عَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا
بَاطِلًا ۖ سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩٢﴾

193. « Nou Seignére ! Dimoune ki To faire rente dans di Fé, certainement To finne himilié li. Et pa pou éna personne pou aide banne inzistes. »

رَبَّنَا اِنَّكَ مَن تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ
اُخْرِيتَهُ ۚ وَمَا لِلظَّالِمِيْنَ مِن اَنْصَارٍ ﴿١٩٣﴾

194. « Nou Seignére ! En vérité, nous finne tanne ène Appélère ki pé appelle *nous* vers la foi, *li dire* : « Croire dans zot Seignére, » et nous finne croire. Nou Seignére ! Pardonne-nous donc nou banne pécés et débarasse-nous are nou banne mauvais et, dans la mort, réini-nous are banne vertueux.

رَبَّنَا اِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي
لِلْاِيْمٰنِ اَن اٰمِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا
رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ﴿١٩٤﴾

195. « Nou Seignére ! Et accorde-nous ça ki To finne promette nous par intermédiaire To banne Mésazers; et pa himilié nous Zour Rézirection. En vérité, To pa manque To promesse. »

رَبَّنَا وَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ
وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ اِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿١٩٥﴾

196. Alors zot Seignére ti accepté zot la prière. *Li ti dire* : « Mo pa pou laisse perdi travail aukène travaillère, parmi zotte, ki li mâle ki li femelle. Zotte *tout* éna rélation ène are l'aute. Et banne ki finne émigré et ki finne expilsé dépi cotte zotte et ki finne persékité pou Mo cause et ki finne combatte et ki finne tué *par l'ennemi*, sans doute Mo pou débarasse zotte are zot banne mauvais et sans doute, Mo pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Ça *li* ène récompense dé la part Allāh. Et Allāh, cotte Li, éna meillère récompense. »

فَاَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اِنَّيْ لَا اُضِيْعُ
عَمَلًا عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۚ
بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۚ فَاَلَّذِيْنَ هَا جَرُّوْا
وَ اُخْرِجُوْا مِّنْ دِيَارِهِمْ وَاُوْدُوْا فِيْ
سَبِيْلٍ وَّقْتُلُوْا وَّقْتُلُوْا اَلَا كَفَرْنَ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَاَدْخَلْتُهُمْ جَهَنَّمَ تَجَرِّيْ
مِن تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ۚ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ
اللّٰهِ وَاللّٰهُ عِنْدَہٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٦﴾

197. Faudré pa ki to *laisse-toi* trompé par banne mouvements allé-vini banne mécréants dans banne localités.

لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي
الْبِلَادِ ﴿٩٧﴾

198. Li ène ti bénéfice temporaire. Ensuite zot place cotte pou resté li pou l'Enfer. Et li bien mauvais ça l'endroit répos-là !

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وَ
يُسْئِلُ الْمِهَادُ ﴿٩٨﴾

199. Mais banne ki craigne zot Seignére, zotte pou gagne banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Zotte pou reste là-dans tout le temps, ène l'accueil dé la part Allāh; et ça ki cotte Allāh li meillère *encore* pou banne dimounes pieux.

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا
عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لَّأَبْرَارٍ ﴿٩٩﴾

200. Et, certainement parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, éna banne ki croire dans Allāh et dans ça ki finne déssanne lor zotte ki banne croyants, et dans ça ki ti déssanne lor banne-là zotte-mêmes; banne-là zotte reste *incliné* divant Allāh avec himilité. Banne-là pa vanne banne Signes Allāh pou prend en rétour ène prix bas. Ça banne-là ki pou gagne zot récompense cotte zot Seignére. En vérité, Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

وَلَا رَّحْمَةً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْهِمْ خُشِعِينَ اللَّهُ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٠٠﴾

201. O banne ki croire ! Montré constance et faire zefforts pou excellé dans constance et sirveille avec vizilance zot frontiéres,²¹ et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ
صَابِرُوا وَرَابِطُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠١﴾

21 Rābiṭōu vé dire ‘sirveille avec vizilance zot frontiéres’, ‘zotte bizin pa montré aukène manquement dans zot obligations envers zot rélizion’; ‘zotte bizin bien prend compte banne l’héres *Salātes*’. Tout ça, c’est banne essentiels pou capave gagne siccés.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. O banne dimounes ! Craigne zot Seignère Ki finne créé zotte d'ène sél être et Ki finne créé dépi ça-même, so compagne et Ki dépi ça dé-là, Li finne répanne boucoup zommes ék madames. Et craigne Allāh Ki — avec So nom-même zotte faire appel ène are l'aute et craigne Allāh sirtout concernant banne liens parenté. En vérité, Allāh sirveille zotte.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿٢﴾

3. Et donne banne orphélins zot di biens et pa prend en éssanze ça ki mauvais pou ça ki bon. Et pa mélanze di biens banne-là are zot di biens pou ki zotte manze ça. Certainement, ça li ène grand pécé.

وَأْتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٣﴾

4. Et si zotte pére ki *en tant ki société* zotte pa pou capave observe la zistice concernant banne orphélins *ki la guère finne laisse sans protection*, alors marié banne madames ki zotte trouve bon pou zotte — dé ou soi trois, ou soi quatre. Et si zotte pére ki zotte pa pou capave azir avec zistice, alors *marié* ène sél, ou soi céki zot la main droite possédé. Ça li *simé* pli prés pou ki zotte pa faire l'inzistice.

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِسُوا أَمْوَالَهُم بِالنِّسَاءِ الَّتِي كُنْتُمْ تَتَّخِذُونَ ۚ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةٌ أَوْ مَآلِكُمْ أَوْ مَآلُ آبَائِكُمْ ذَٰلِكَ أَزْنَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا ﴿٤﴾

5. Et donne banne madames zot dot, lé kére content. Mais si avec lé kére content, banne *madames-là* accepté pou rémette zotte ène partie là-dans, alors zourir ça sans hésité et avec plaisir.

وَأْتُوا النِّسَاءَ بِدُفْتِهِنَّ رِجْلَةً ۚ فَإِنْ طِبَّنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا ﴿٥﴾

6. Et di biens ki Allāh finne faire pou zotte ène moyen soutien économique, pa rémette ça dans sarze

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا ۚ وَادْرِكُوا هُمْ فِيهَا ۚ

banne ki incapabe mentalement pou zére ça.²² Mais nourri banne-là et donne banne-là zot vêtements là-dans et cause are banne-là are parole ki convénabe.

اَكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٦﴾

7. Et testé *capacité* banne orphélins ziska ki banne-là zotte arrive l'âze mariaze. Et si zotte trouve dans banne-là *signes* bon zizement, alors rémette banne-là zot di biens. Et pa gaspille ça, dans ène façon extravagant et en vitesse, attention ki banne-là grandi et arrive l'âze pou *recevoir* ça. Et dimoune ki rice, li bizin abstenir, et dimoune ki pauve, li bizin servi là-dans ça ki raisonnabe. Quand zotte pou rémette banne-là zot di biens, alors prend banne témoins dans banne-là zot présence. Et Allāh Li Siffit couma Comptabe.

وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا ۚ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللهِ حَسِيبًا ﴿٧﴾

8. Pou banne zommes, éna ène part dans ça ki banne parents et banne parents proce laissé. Et pou banne madames éna ène part dans ça ki banne parents et banne parents proce laissé, ki l'héritaze li tipti, ki li grand, li ène part déterminé.

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ۚ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٨﴾

9. Et quand banne lé zaute proce parents ki pa capave gagne aukène part d'après la loi et banne orphélins et banne pauvres pé assisté l'hérite partaze héritaze, donne-zotte impé là-dans, et cause are zotte are parole ki convénabe.

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ فَأَدْفَعُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٩﴾

22. Ici pé adresse la société en entier. Pa pé cause lor di biens la nation, mais lor di biens ça banne orphélins ki zot nombre finne bien augmenté suite à banne la guerres. Dans banne circonstances exceptionné coumme-ça, li paraîte ki ti pou bizin dépense ène bon part réssources national lor zotte. Si la nation dans so l'ensemble li abandonne are banne-là, zestion zot di biens alors ki ça banne-là, zotte banne zenfants sans expérience, l'économie national pou prend ène sérieux coup. Donc, finne faire l'appel à la nation pou administré ça banne di biens là couma dire ça pou zotte. Ça pa vé dire ki ça banne orphélins-là finne déshérité et finne dépossédé dé zot droits, dans ène façon permanent. Verset ki zisse après et verset 11 éclairci bien-même sens sanne verset-là.

ou soi *payement* banne dettes. Et si éna ène zomme ou soi ène madame ki zot héritaze bizin partazé, et ki ni zomme-là *ni madame-là* éna kik parent ou soi zenfant et ki zomme-là *ou soi madame-là* éna ène frère ou soi ène sère, alors sakène dans ça dé-là éna droit ène sizième. Mais si zotte plisse ki ça, alors zotte pou partaze ène tiers *égal-égal* après *payement* legs ki capave finne faire ou soi *payement* banne dettes, sans faire personne kik di tort. Ça, *li* ène l'orde dé la part Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

14. Ça li banne limites *fixé par* Allāh et dimoune ki obéir Allāh et So Méssazer, Li pou faire li rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste tout 1é temps là-dans. Ça li ça grand triomphe-là !

15. Et dimoune ki désobéir Allāh et So Méssazer et ki transgresse So banne limites, Li pou faire li rente dans di Fé. Li pou reste longtemps là-dans. Et pou li, éna ène pinition ki donne himiliation.

R 3 16. Et d'ente zot madames, banne ki commette indécence, bizin éna quatre parmi zotte pou témoigne conte banne-là, et si zotte témoigné, alors réténir banne-là dans la caze ziska la mort prend zotte ou soi ki Allāh ouvert kik *l'aute* simé pou zotte.

17. Et si dé zommes d'ente zotte ki commette ça *acte indécence-là*, alors donne zotte-dé ène pinition. Et si zotte répent, et ki zotte corrise zotte, alors laisse zotte *tranquille*. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

تُؤْصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ؕ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُؤْرَثُ كَلَلَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَكَ أَخٌ أَوْ أُخْتُ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ ۖ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ ۚ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُؤْصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۚ غَيْرَ مُضَارٍّ ۚ وَصِيَّةٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٣﴾

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٤﴾

وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَّقِ اللَّهَ ۖ لَهُ أَجْرٌ كَبِيرٌ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا ﴿١٥﴾

وَالَّذِينَ يَأْتِيَنَّكَ الْفَاحِشَةُ مِنَ نِّسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَقَّعَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ يَأْتِيَنَّاهُمْ مِنْكُمْ فَادُّوهُمْ ۚ فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿١٧﴾

18. En vérité, Allāh prend lor Li pou accepté répentance sélement-banne ki faire le mal par zot bêtise et ki pas tardé pou répent. Et ça banne-là, Allāh tourne vers zotte avec clémence et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

19. Péna *acceptation* répentance pou banne ki *continué* faire le mal ziska ki quand la mort présente li à ène ça banne-là, et ki li dire : « Certainement mo pé répent astère-là », ni pou banne ki mort mécréants. Ça banne-là, Nous finne prépare pou zotte ène pinition ki donne boucoup doulére.

20. O banne ki croire ! Li pa permette pou zotte ki zotte prend l'héritaze banne madames par la force. Pa tourmente banne-là pou ki zotte réprend pou-zotte ène partie ça ki zotte finne donne banne-là, à moins ki banne-là finne commette ène acte indécent ouvertement. Et vive avec banne-là avec bienveillance. Si zotte éna répignance pou banne-là, li possibe ki zotte éna répignance pou ène soze cotte Allāh finne mette boucoup dé bien là-dans.

21. Et si zotte désire prend ène madame *en mariaze* dans place ène l'aute et ki zotte finne donne ène trésor ène dans ça dé là, pa réprend nanrien là-dans. Esse-ki zotte pou réprend ça par fausse akization et par ène pécé manifeste ?

22. Et couma zotte pou réprend ça, alors ki zotte finne *déza* zoëne ène are l'aute dans l'intimité et ki banne-là finne *déza* prend are zotte ène l'engazement solide ?

23. Et, sauf si ça finne *déza* arrivé, pa marié banne madames ki zot papa ti marié. Certainement, li ène indécence grave, li détestabe et li ène conduite bien mauvais.

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٨﴾

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ ۚ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْإِنِّ وَلَا الَّذِينَ يَمْوَتُونَ وَهُمْ كَفَّارٌ ۖ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا ۚ وَلَا تَعْضَلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ ۚ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ ۚ وَعَاشِرُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿٢٠﴾

وَأِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ ۖ وَآتَيْتُمْ أَحَدَ هُنَّ قَنَاطَرًا فَلَا تَأْخُذُوا بِمِنِّهِ شَيْئًا ۚ اتَّخَذُوا نَفْسَهُنَّ بُهْتَانًا وَارِثًا مُمْسِكًا ﴿٢١﴾

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢٢﴾

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٣﴾

R 4 24. Li interdit pou zotte — zot mama, et zot ti filles, et zot séres, et séres zot papa, et séres zot mama, et ti filles zot frère et ti filles zot sére, et zot mama nourrice, et zot séres de lait, et mamas zot madames, et zot belle-filles ki sous zot garde à travers madames are ki zotte finne consomme zot mariaze *et ki mamas banne-là* — mais si zotte pa finne consomme mariaze are banne *madames-là*, alors li pa ène pécé pou zotte, et *li interdit pou zotte* : — madames zot garçons ki finne sorti dépi zot lé reins, et *li interdit pou zotte* ki zotte marié dé séres en même temps sauf ça ki finne déza passé. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

PARTIE 5

25. Et *li pa permette oussi* ki marié banne madames ki déza marié, sauf banne ki zot la main droite possédé. Li obligatoire lor zotte dé-la part Allāh. Et li permette pou zotte banne lé zaute *madames* ki zotte pou sercé par zot di biens — zotte pou marié banne-là, zotte pa pou faire fornication. Et puisseké zotte finne tire l'avantaze are banne-là, alors couma ène obligation donne banne-là zot dot. Et ène fois ki question *dot-là* finne fixé, li pa ène pécé pou zotte si zotte tombe d'accord ente zotte lor n'importe quoi là-dans *pou apporte kik sanzement*. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

26. Et dimoune parmi zotte ki péna moyens *financier*-pou marié banne madames libe croyante, alors *li ava marié kikène* dans zot servantes croyante ki zot la main droite possédé. Et Allāh pli conne zot la foi. Ente zotte, zotte éna lien ène are l'aute. Donc marié banne-là avec l'autorisation banne-là zot maîtes, et donne banne-là zot dot dans ène façon

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُ الْرِّقِّ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرِّضَاعِ وَأُمَّهَاتُ نِسَاءِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ الَّتِي فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَائِكُمُ الَّتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٢﴾

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَاجِلٌ لَّكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَن تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ ۖ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا تَرَاضَيْتُم بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٥﴾

وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَن يَنكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمَنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّن فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ ۖ بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ ۚ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ

équitable pourvi ki banne-là pé reste chaste et pa pé faire fornication et pa pé prend amant en caciète. Et si après ki banne-là finne marié, banne-là commette kik obscénité, banne-là pou gagne la moitié pinition *ki finne* prescrire pou banne madames marié ki pa esclave. Ça *concession-là* li pou ça dimoune d'ente zotte ki pére commette péché. Et si zotte montré patience, ça li pou meillère pou zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

R 5 27. Allāh désire explique zotte clairement et *Li oulé* guide zotte vers banne façons-faire banne ki ti avant zotte et *Li oulé* tourne vers zotte avec clémence. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

28. Et Allāh désire tourne vers zotte avec clémence, mais banne ki suive *zot* banne *bas* désirs, banne-là oulé ki zotte *ki sincères* incline vers banne-là bien-même.

29. Allāh désire ranne *zot* fardeau lézé et l'homme finne créé faibe.

30. O banne ki croire ! Pa manze ente zotte *zot* di biens par banne moyens illégal, à moins ki li ène transaction cotte zotte d'accord ente zotte. Et pa tué zotte-mêmes *lor plan ékonomik*. En vérité, Allāh Li Bien-Miséricordié envers zotte.

31. Et dimoune ki faire ça par transgression ék inzistice, Nous pou zette li dans ène di Fé; et ça li facile pou Allāh.

32. Si zotte éloigne zotte are banne péchés grave ki finne empêche zotte faire, Nous pou débarasse zotte are *zot* banne mauvais et Nous pou admette zotte dans ène l'endroit cotte gagne grand l'honnère.

بِالْمَعْرُوفِ مُحَصَّنَاتٍ غَيْرَ مُسْفُوحَاتٍ
وَلَا مُتَّخِذَاتٍ أَحْدَانٍ ۚ فَإِذَا أُحْصِنَتْ
فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ۚ
ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۚ وَأَنْ
تَصْصِرُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّبَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ
سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ
عَلَيْكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٢﴾

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۚ
يُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ
تُؤْمِلُوا أَمَلًا عَظِيمًا ﴿٣٣﴾

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ
خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٣٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا
أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ ۚ إِنَّكُمْ
تَكُونُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ ۚ
وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٣٥﴾

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا
فَسَوْفَ نُضَلِّيهِ نَارًا ۚ وَكَانَ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٦﴾

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبِيرَ مَا تُنْهَوْنَ
عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ
نُدْخِلَكُمْ مُدْخَلَ الْجَنَّةِ ﴿٣٧﴾

33. Et pa guette avec l'envie ça ki Allāh finne faire éna parmi zotte sirpasse lé zautes. Pou banne zommes éna ène part dans gain zot travail, et pou banne madames éna ène part dans gain zot travail. Et dimanne Allāh dans So grâce. En vérité, Allāh Li conne bien tout kit-soze.

34. Et pou sakène, Nous finne désigne banne héritiers pou ça ki banne parents et banne parents proce laissé, et *oussi* pou banne avec ki zotte finne engaze zotte sous serment. Alors donne banne-là zot part. En vérité, Allāh sirveille tout kit-soze.

R 6 35. Banne zommes, *zotte* gardiens lor banne madames parski Allāh finne faire ki éna sirpasse lé zautes et parski banne-là dépense dans zot di biens *lor zot madames*. Et banne madames vertueuse, zotte banne ki obéissant, ki garde secrets *zot mari* avec protection Allāh. Et banne *madames* ki ô *zommes* zotte pére banne-là zot manière rébelle, d'abord conseille banne-là, ensuite laisse banne-là tout-séls dans banne-là zot li lits, et *si oblizé*, donne-zotte ène pinition corporel. Et si alors banne-là obéir zotte, pa rode aukène simé conte banne-là. En vérité, Allāh Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison*.

36. Et si zotte éna crainte ène ripture ente ça dé-là, alors désigne ène arbite dans *mari-là* so famille et ène arbite dans *madame-là* so famille. Si ça dé-là désire réconciliation, Allāh pou mette l'entente ente zotte. Certainement, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Conscient.

37. Et adore Allāh et pa associé nanrien are Li et *zotte bizin montré* la bonté pou zot papa-mama et pou banne

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ ۚ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا كَتَبُوا ۚ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا كَتَبْنَ ۚ وَشَعَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَكُلُّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٣﴾

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبُونَ ۚ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَأَنْتُمْهُمْ نَصِيبُهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٤﴾

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ ۚ وَمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَذُنُوبُهُمْ ۚ قَدْ خُفِيَ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ۚ وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ ۚ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٥﴾

وَأِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا ۚ إِنَّ يُرِيدَ إِصْلَاحًا يُّوَفِّقُ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٦﴾

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ يَالْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا ۚ وَبِذِي الْقُرْبَىٰ ۚ

parents proce et pou banne orphélins, et pou banne pauvres, et pou banne voisins ki famille *are zotte* et pou banne voisins ki pa famille *are zotte* et pou banne compagnons ki à côté *zotte* et pou banne voyageuses et pou banne ki zot la main droite possédé. En vérité, Allāh pa content banne dimounes orgueille et fier,

الْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٢٤﴾

38. Banne ki faire laré et ki enseigne banne dimounes faire laré et ki caciète ça ki Allāh finne donne zotte dans So grâce. Et Nous finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne humiliation,

وَالَّذِينَ يَبِخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٨﴾

39. Et pou banne ki dépense zot di biens *par vantardise* pou montré dimounes, et ki pa croire dans Allāh ni dans Dernier Zour. Et dimoune ki éna Satan pou camarade, *li bizin maziné* ki li bien mauvais couma compagnon !

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٩﴾

40. Bé ki *diffikilté* banne-là ti pou éna si zotte ti croire dans Allāh et dans Dernier Zour et *si* zotte ti dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte ? Et Allāh conne zotte bien.

وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَانْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾

41. En vérité, Allāh pa faire di tort *personne*, même *pa* poids ène atome. Si éna kik bon action, Li multiplié ça et Li accorde dé So côté ène grand récompense.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضْعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾

42. Et ki zot l'état pou été quand Nous pou faire ène témoin vinne dépi sak comminauté et ki Nous pou faire toi vinne ène témoin conte ça banne-là ?

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤٢﴾

43. Ça zour-là, banne ki pa finne croire et ki finne désobéir le Mésazer, *banne-là* pou souhaité ki *si zotte ti enterré* et ki la terre ti nivelé lor zotte. Et zotte pa pou *capave* caciète nanrien are Allāh.

يَوْمَئِذٍ يَبْعَثُ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصُوا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ ۚ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٣﴾

R 7 44. O banne ki croire ! Pa apprece la Prière quand zotte pa en possession zot sens, ziska ki zotte conscient ça ki zotte pé dire, ni *quand* zotte dans ène l'état d'impureté tant ki zotte pa baigné sauf si zotte pé voyazé. Et si zotte malades ou soi zotte pé voyazé *et* ki zotte dans ène l'état d'impureté ou soi si kikène parmi zotte li rétourne dépi l'endroit cotte li finne soulaze li ou soi, zotte finne touce madames et ki zotte pa trouve dilo, alors servi la poussière pur. Avec ça souye zot figuire et zot la mains. En vérité, Allāh Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

45. Esse-ki to pa finne réfléci lor ça banne ki finne gagne Live-là so ène partie ? Banne-là aceté l'égarement et banne-là oulé ki ô *croyants* ! zotte oussi égaré dépi simé *droite*.

46. Et Allāh pli conne zot banne ennemis. Et Allāh Li Siffit couma Camarade et Allāh Li Siffit couma Aide.

47. Et parmi banne Zuifs, éna ki sanze banne paroles dépi zot *vrai* places *pour déforme zot sens* et banne-là dire : « Nous finne tandé et nous finne désobéir. » Et : « Ecouté *toi* sans ki tanne toi. » Banne-là torde zot la langue, et zotte attaque la rélizion, zotte dire : « Rā'énā avec *impé* couma prononciation Rā'inā : *Eh ! Nou gardien moutons !* » Et si banne-là ti dire : « Nous finne tandé, nous finne obéir ; écoute-nous » et « Ounzournā : *Zette ène régard lor nous,* » li ti pou meillère pou banne-là, et li ti pou ène *parole* pli droite. Mais Allāh finne maudit banne-là à cause zot mécréance. Banne-là éna impé la foi sélement.

48. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Croire dans ça ki Nous

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَأَنتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِن كُنتُمْ مَرَضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٢٣﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتُرُونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٢٤﴾

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا ۖ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٢٥﴾

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَآسَمِعْنَا غَيْرَ مُسْمِعٍ وَآرَأَيْنَا لِبًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنَا فِي الدِّينِ ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَآسَمِعُوا وَأَنْظَرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ ۖ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا

finne avoyé ki accompli ça ki *déza* are zotte, avant ki Nous inflize ène *tel* himiliation certain *zot* leaders ki pou faire zotte tourne *zot* lé dos *sauvé* ou soi *avant* ki Nous maudit zotte couma Nous ti maudit banne dimounes Sabbat. Et Allāh So décret certainement li pou accompli.

نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ، وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٨﴾

49. En vérité, Allāh pa pardonne ki donne Li associés, mais en dehors ça, Li pou pardonne tout pou dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki donne associés are Allāh, certainement Li finne commette ène grand péché.

لََّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ، وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٣٩﴾

50. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki ti considére-zotte pur ? En faite, Allāh Ki pirifié banne ki Li oulé. Pa pou faire banne-là aukène inzistice, même-pa ène brin dans fente la grain tamme.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْكُونَ أَنْفُسَهُمْ بِاللَّهِ يَزْكِي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يَظْلُمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٠﴾

51. Guetté ki manière banne-là pé invente mensonge conte Allāh ! Et ça li siffit couma ène péché manifeste.

أَنظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ، وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٤١﴾

R 8 52. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki finne gagne *avant Islam* Live-là so ène partie ? Banne-là croire dans banne idoles et dans Satan. Et zotte dire à propos banne mécréants : « Ça banne-là, zotte mié guidé lor question rélizion ki banne ki croire. »

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

53. Ça banne-là ki Allāh finne maudit. Et dimoune ki Allāh maudit, to pa pou trouve personne pou sécourir li.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ، وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٤٣﴾

54. Esse-ki banne-là éna kik part dans royaume-là ? Là-oussi, zotte pa pou donne dimounes, même-pa ène la grain tamme so fente.

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَّا يُمِئْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٤٤﴾

55. Esse-ki zotte envié dimounes à cause ça ki Allāh finne donne banne-là dé So zénérosité ? Certainement, Nous finne donne *oussi* banne zenfants Abraham le Live et la Sazesse et Nous finne donne zotte *oussi* ène grand royaume.

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ٥٥

56. Et parmi banne-là, éna ki ti croire dans li, et éna ki ti réténir-zotte dé li *pou pa améne la foi dans li*. Et l'Enfer pou siffi *pou banne-là*, couma ène la Fournaise *ki pou brûle zotte*.

فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ، وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ٥٦

57. En vérité, banne ki pa croire dans Nou banne Signes, Nous pa pou tardé pou faire zotte rente dans ène di Fé. A sak foi ki zot la peau pou fini brûlé, Nous pou donne zotte ène l'aute la peau en éssanze, pou ki zotte *continié* goûte pinition-là. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُضَلِّيهِمْ نَارًا ۖ كُلَّمَا تَضَجَّتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ٥٧

58. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, Nous pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki coulé*. Zotte pou reste tout lé temps là-dans, zotte pou éna là-dans *zot conzoints ki Nous* finne pirifié. Et Nous pou faire zotte rente *dans ène l'endroit* cotte éna bien l'ombraze.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَهُمْ فِيهَا أَنْهَارٌ مِطَهْرَةٌ وَوُعدُ خَلْفَهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ٥٨

59. En vérité, Allāh ordonne zotte ki zotte confié responsabilités are banne ki éna droit pou ça, et ki, quand zotte zize ente banne dimounes, zotte bizin zize avec zistice. En vérité, ça conseil ki Allāh pé donne zotte-là, li excellent. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé et Li guette bien.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ۖ وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ٥٩

60. O banne ki croire ! Obéir Allāh et obéir le Mésazer, et banne ki

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

éna l'autorité lor zotte.²³ Et si zotte en désaccord lor ène zaffaire, alors réfère ça are Allāh et are Mèssazer-là, si *réellement* zotte croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Ça li meillère *façon* et li amène ène bien zoli réziltat.

R 9 61. Esse-ki to pa finne zette to régard lor banne ki préttanne ki zotte croire dans ça ki finne révélé toi et ça ki finne révélé avant toi ? Zotte rode faire Satan donne zizement et pourtant zotte ti gagne l'orde pou nié li. Et Satan oulé égare zotte loin dans l'égarement.

62. Et quand dire banne-là : « Vinne vers ça ki Allāh finne faire déssanne et vers le Mèssazer, » to trouve banne hypocrites zotte éloigne-zotte bien loin are toi.

63. Alors ki manière ça, quand ène malhère arrive zotte à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte, ensuite zotte vinne cote toi, zotte faire serment par Allāh *zotte dire* : « Nous ti oulé sélement *montré* la bonté et *amène* l'entente. »

64. Ça banne-là mêmes — Allāh conné ki éna dans zot lé kére. Donc détourne-toi dé zotte et exhorte zotte et dire zotte ène parole ki pou faire ène profond l'impression lor zotte.

الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۚ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٣١﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٣٢﴾

فَكَيفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَخْلِفُونَكَ بِاللَّهِ لَنْ أَرَدْنَا أَنْ لَا نَفْعَ لَنَا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٣٣﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَخْلِكُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٣٤﴾

23. Constriction ça expression arabe 'oulil-amri minkoum' (banne ki éna l'autorité lor zotte) pa finne bien comprend par certains tradictères. Mot ki intéresse nous ici li ça : 'minkoum', li formé are préposition 'min' (parmi) et pronom 'koum' (zotte). Ène tradition literal couma certains tradictères faire, li pou donne ça : (parmi zotte-mêmes). Ça pou faire nous croire ki banne misilmans bizin obéir sélement 'l'autorité misilmane'. En faite, dans ça constriction spécial-là, préposition 'min', li là sélement pou zoué ène role dé liaison ente pronom 'koum' et expression 'oulil-amri'. Donc tradition-là li pou coumme-ça : (banne ki éna l'autorité lor zotte).

65. Et Nous pa finne avoye aukène Mèssazer excepté ki bizin obéir li par Allāh so l'orde. Quand banne-là ti faire di tort zot *prope* l'âme, si zotte ti vinne cotte toi et ti dimanne Allāh pardon et ki Mèssazer-là ti dimanne pardon pou zotte, certainement zotte ti pou trouve Allāh Fort lor accepté répentance, et Bien-Miséricordié.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٥﴾

66. Mais non, par to Seignére, banne-là pa pou vinne *vrai* croyants tant ki zotte pa prend toi pou zize zot banne dispites et ki ensuite zotte pa trouve aukène pincement dans zot lé kére par to décision et ki zotte faire soumission compléte.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٦﴾

67. Et si Nous ti donne banne-là ça l'orde-là : « Sacrifié zot la vie²⁴ ou soi quitte zot la cazes, » zotte pa ti pou faire ça, excepté ène ti nombre parmi zotte; et si zotte ti faire ça ki finne ordonne zotte *faire-là*, certainement li ti pou meillére pou zotte et li ti pou moyen pli fort pou raffermi *zot pas*.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ أَخْرِجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيثًا ﴿٦٧﴾

68. Et alors, sirement Nous ti pou donne-zotte dé Nou part ène grand récompense;

وَلَإِذَا لَاتَيْنَهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٨﴾

69. Et, certainement Nous ti pou guide zotte vers simé droite.

وَلَهَدَيْنَهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٩﴾

70. Et dimoune ki obéir Allāh et Mèssazer-là, ça banne-là pou dans banne ki Allāh finne accorde zotte So bienfaits — banne Prophètes, banne Véridiques, banne Martyrs et banne Zistes. Et ça banne-là, zotte banne excellent compagnons !

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٧٠﴾

24. Expression 'sacrifié zot la vie' capave mal interprété. Ici, li pa question dé suicide, mais li ène commanement cotte pou bizin sipprime zot moi, zot passion dans zotte ; pou ki zotte capave soumettre entièrement are Allāh So volonté.

71. Ça grâce-là, li dé la part Allāh. Et Allāh Li Siffit couma Céli Ki Conne-Tout.

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
عَلِيمًا ۝٩

R 10 72. O banne ki croire ! Prend zot banne précautions *pou zot défense*. Ensuite sorti soi en groupes séparé, soi zotte tout ensamme.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
فَإِنْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوَّافِرًا جَمِيعًا ۝١٠

73. Et, certainement parmi zotte, pou éna kikène ki pou tardé *derrière pou pa alle combatte* et ki, si ène malhére arrive zotte, li pou dire : « Certainement Allāh finne faire moi ène favére parski mo pa ti témoin *ça malhére-là, ensamme* are zotte. »

وَأَنَّ مِنْكُمْ لَمَن لَّيْبِطَنَ ۖ فَإِنِ اصَّابَتْكُمْ
مُصِيبَةٌ قَالُوا قَدْ أَنعَمَ اللَّهُ عَلَيْنَا إِذْ لَمْ
أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۝١١

74. Et si kik grâce arrive cotte-zotte dé la part Allāh, certainement li pou dire, couma dire péna aukène l'amitié ente zotte ék li : « Si sélement mo ti are banne-là ! Mo ti pou faire ène grand triomphe ! »

وَلَمَّا أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ
كَانَ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ
يَلِيَّتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا
عَظِيمًا ۝١٢

75. Alors banne ki ti a voudré vanne la vie ça lé monde-là pou la vie l'Aute lé monde-là, zotte bizin combatte dans simé Allāh. Et dimoune ki combatte dans simé Allāh, même *arrivé* tué li ou soi li sorti vainkére, certainement Nous pou donne li ène grand récompense.

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَاتِلْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ
نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝١٣

76. Bé ki finne arrive zotte pou ki zotte pa combatte pou la cause Allāh et pou la cause banne *tel zommes, madames* et zenfants ki considéré couma faibe ki dire : « Nou Seignére ! Faire nous sorti dépi ça la ville ki so habitants-là *zotte* banne dominéres. Et désigne pou nous ène protectére dé To part, et désigne pou nous dé To part ène kikène ki pou aide nous. »

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ
الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا
أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
أَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا
وَاجْعَلْ لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ۝١٤

77. Banne ki croire, zotte combatte pou la cause Allāh et banne ki pa croire, zotte combatte pou Satan so cause. Donc

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ

combatte banne camarades Satan. Satan so macination, li certainement faibe.

R 11 78. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki Allāh ti dire zotte « Réténir zot la mains, et observe la Prière et paye Zakāte ! » Et quand ti donne banne-là l'orde pou combatte, alà ki ène groupe parmi banne-là, zotte commence pére banne dimounes couma zotte bizin craigne Allāh ou même avec ène frayère pli fort encore. Et zotte dire : « Nou Seignère ! Bé ki faire To finne prescrire pou nous pou combatte ? Bé ki faire To pa donne nous répit pou impé lé temps encore ? » Dire *banne-là* : « Banne bénéfices ça lé monde-là zotte tiguite et l'Aute lé monde li meillère pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Et pa pou faire zotte aukène tort, même-pa ène brin dans fente la grain tamme. »

79. Cotte zotte pou été, la mort pou rattrape zotte même-si zotte dans banne la tours ki finne construire bien solide. Et si ène bien arrive banne-là, zotte dire : « Ça, li dé la part Allāh. » Et si ène malhére arrive banne-là, zotte dire : « Ça vinne dé to côté. » Dire *banne-là* : « Tout vinne dé côté Allāh. » Bé ki finne arrive ça banne dimounes-là ki zotte bien loin pou comprend kik parole ?

80. N'importe ki bien ki arrive toi, li dé côté Allāh, et n'importe ki malhére ki arrive toi, li dé to côté-même. Et Nous finne avoye toi vers l'himanité couma ène Mèssazer. Et Allāh Li Siffit couma Témoïn.

81. Dimoune ki obéir Mèssazer-là, li pé certainement obéir Allāh, et dimoune ki tourne lé dos, alors Nous pa finne avoye toi pou sirveille banne-là.

الطَّاغُوتِ فَفَعَلْتُمُوْا۟ اَوَّلِيَّاءَ الشَّيْطٰنِ ؕ لَآ تَنۡجِيْ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَآنَ ضَعِيۡفًا ۝۷۸

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا۟ أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ ۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشِيَةِ اللّٰهِ أَوْ أَشَدَّ خَشِيَةً ۚ وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۖ لَوْ لَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيْلٌ ۖ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ ۚ وَلَا تُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ۝۷۹

أَيۡنَ مَا تَكُونُوۡا يُدۡرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنۡتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۚ وَإِن تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوۡا هَٰذِهِ مِنْ عِنۡدِ اللّٰهِ ۚ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوۡا هَٰذِهِ مِنْ عِنۡدِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّنۡ عِنۡدِ اللّٰهِ ۚ فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوۡمِ لَا يَكَادُوۡنَ يَفۡفَقُهۡوۡنَ حَدِيۡثًا ۝۸۰

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنۡ نَّفْسِكَ ۚ وَأَرْسَلْنَاكَ بِالۡنَّاسِ رَسُوۡلًا ۚ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا ۝۸۱

مَن يُطِيعِ الرَّسُوۡلَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّٰهَ ۚ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمۡ حَفِيظًا ۝۸۲

82. Et banne-là dire avec la bouche sélement : « L'obéissance ! » Et ène fois zotte sorti dépi cotte toi, ène groupe parmi banne-là passe la nuite dire banne sozes ki pa ditout ça ki to finne dire. Et Allāh enrézistré ça ki zotte dire pendant la nuite. Donc, détourne-toi dé zotte et place to confiance dans Allāh. Et Allāh Li Siffit couma Protéctére.

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَدُوا مِنْ عِنْدِكَ بِئِيتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ ، وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ ، فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ، وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨٢﴾

83. Esse-ki banne-là pa pou refléci lor le Coran ? Et si ça ti dépi ène l'aute ki Allāh, certainement banne-là ti pou trouve boucoup contradictions²⁵ là-dans.

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ، وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٣﴾

84. Et quand banne-là réception kik nouvelle lor la paix ou soi kik nouvelle ki faire père, zotte répanne li tandisse ki si zotte ti réfère li are le Mésazer et are banne ki exerce l'autorité d'ente zotte, certainement ça banne d'ente zotte ki conne alle au fond ça nouvelle-là, ti pou comprend li. Et si pa ti éna Allāh So grâce lor zotte et So miséricorde, à parte ène dé, sirement zotte ti pou suive Satan.

وَلَا إِجْرَاءَ هُمْ أَمْرًا مِنَ الْإِثْمِ أَوْ الْخَوْفِ أَوْ أَعْوَابِهِ ، وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنبِطُونَهُ مِنْهُمْ ، وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَتَبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٤﴾

85. Donc combatte dans simé Allāh. Finne faire toi responsabe sélement to prope personne. Et incite banne croyants pou alle combatte. Li possible ki Allāh arrête banne mécréants zot la guére. Et Allāh Li pli Rédoubtabe dans faire la guére et Li pli Sévère dans donne pinition exemplaire.

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ ، عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا ، وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنَكُّلًا ﴿٨٥﴾

86. Dimoune ki faire ène intercession pieux, li pou éna ène part là-dans et dimoune ki faire ène mauvais intercession, li pou éna ène part égal

مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا ، وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً

25. Expression 'ikhtilāfane kathīrane' ki signifié littéralement 'boucoup désaccords', pé indique ici banne contradictions. Dans ch 67 ver 4, éna ène expression pareil par rapport à création l'inivers.

dans ça *intercession-là* so banne mauvais conséquences. Et Allāh Li Puissant lor tout kit-soze.

سَيِّئَةٌ يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا، وَكَانَ
اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا ﴿٨٦﴾

87. Et quand *kikène* salié zotte avec ène la prière,²⁶ alors salié *li* avec ène meillère *la prière* ki ça, ou soi rétourne *li* ça-même. En vérité, Allāh garde compte tout kit-soze.

وَلَا إِذَا أَحْبَبْتُمْ بَتَّحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ
مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٧﴾

88. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li. En vérité, Li pou *continié* rassemblé zotte ziska Zour Rézirection. Lor là, péna doute. Et ki sanne là ki pli véridique dans parole ki Allāh ?

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ، وَمَنْ أَصْدَقُ
بِاللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٨﴾

R 12 89. Bé ki finne arrive zotte pou ki zotte *finne divisé* en dé groupes à propos banne hypocrites ? Tandisse ki Allāh finne renverse banne-là pou ça ki banne-là mérité *pou zot travail*. Esse-ki zotte pou rode guide banne ki Allāh finne zize égaré ? Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, zamaï to pou trouve kik simé pou li.

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ
أَكْثَرُهُمْ بِمَا كَسَبُوا ۖ أَلَتُرِيدُونَ أَنْ
تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ، وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ
فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٩﴾

90. Banne-là ti a voudré ki zotte *ki Misilmans* révinne mécréants pareil couma banne-là *ki* pa croire pou ki zotte tout vinne pareil. Donc pa prend camarades parmi banne-là ziska ki banne-là émigré dans simé Allāh. Mais si banne-là tourne lé dos, alors attrape banne-là et tué banne-là cotte zotte trouve banne-là et pa prend personne parmi banne-là couma camarade ou soi aide;

وَدُّوا لَوْ تُكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا
فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا
مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجَرُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ، فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ
وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ، وَلَا
تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٩٠﴾

91. Excepté banne ki éna relation are ène pép ente ki et zotte *ki Mo pé adressé* existe ène pacte ou-bien banne ki vinne cotte zotte, lé kéré serré pou

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ
جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ

26. Banne présents ki ène dimoune offère ène l'aute, ça oussi li inclire dans mot 'tahiyyah'. Si ène dimoune recevoir ène cadeau ; en rétour, li oussi bizin donne ène cadeau avec plisse zénérosité, ou soi tout au moins offère ène cadeau pareil.

combatte zotte ou soi pou combatte zot prope pép. Si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne-là domine zotte, alors sirement banne-là ti pou combatte zotte. Si banne-là reste à l'écart dé zotte et pa combatte zotte et offérezotte la paix, alors Allāh pa finne permette zotte aukène simé *pou faire agression* conte ça banne-là.

92. Zotte pou trouve banne lé zautes ki désire reste en paix are zotte et reste en paix are zot prope pép. Sak fois ki faire banne lé zautes-là réturné vers l'hostilité, banne-là zette zotte là-dans la tête en premier. Donc, si ça banne-là pa reste à l'écart dé zotte et pa offérezotte la paix et pa réténir zot prope la mains, alors attrape banne-là et tué banne-là cotte zotte trouve banne-là. Conte ça banne-là *ki zot ennemis*, Nous finne donne-zotte ène arguiment clair.

R 13 93. Et li pa permette pou ène croyant ki li tué ène *l'autre* croyant à moins ki li par errère. Et céli ki tué ène croyant par errère, alors *li* bizin libère ène esclave croyant et rémette à so banne héritiers prix di sang-là à moins ki banne-là laisse ça tombé par sarité. Mais si *victime-là* li appartenir à ène pép ki zot l'ennemi et ki *victime-là* li ène croyant, alors *coupabe-là* bizin libère ène esclave croyant, mais si *victime-là* li appartenir à ène pép *et* ente banne-là ék zotte éna ène pacte, alors *coupabe-là* bizin rémette prix di sang à *victime-là* so banne héritiers, et *li* bizin libère ène esclave croyant. Mais dimoune ki pa trouve *aukène* ça *moyens-là*, *li* bizin faire carême pendant dé mois à suivre. Ça, li ène moyen répentance imposé par Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يُقَاتِلُوْكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوْا قَوْمَهُمْ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتِلُوْكُمْۚ فَاِنْ اَعْتَزَلُوْكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ وَاَلْقُوا اِلَيْكُمْ السَّلٰمَ ۚ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ۝۹۲

سَتَجِدُوْنَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّامْنُوْكُمْ وَيَاْمِنُوْا قَوْمَهُمْ ۚ كُلَّمَا رُزِّقُوْا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ۚ فَاِنْ لَّمْ يَخْتَرْزِلُوْكُمْ وَاَلْقُوْا اِلَيْكُمْ السَّلٰمَ وَاَيُّكُمْ يَكْفُرُوْا اِيْدِيَهُمْ فَاْخْذُوْهُمْ وَاَقْتُلُوْهُمْۚ حَيْثُ تَقْتُلُوْهُمْۚ وَاُولٰٓئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ۝۹۳

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ مُؤْمِنًا لَّاۤ اِلَآۤهَ اِلَّا اَنْ يَّضَدَّ قُوۡۤاۤءَ ۚ فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَّهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَخْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّمْتَانٌ فَرِيۡةٌ مُّسَلَّمَةً اِلَى اَهْلِهِ فَتَخْرِيرُ رَقَبَةٍ ۚ فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ مُّؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝۹۴

94. Et dimoune ki tué ène croyant avec l'intention, so récompense li pou l'Enfer. Li pou reste là-dans longtemps. Allāh finne en colère are li, et Li finne maudit li et finne prépare pou li ène grand pinition.

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا
فَجَزَاءُهَا جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَ
غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ
عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٤﴾

95. O banne ki croire ! Quand zotte engaze zotte dans simé Allāh pou alle combatte, prend bien renseignements, et pa dire dimoune ki pé salié zotte are salitation la paix : « To pa ène croyant ; » zotte serce banne di biens la vie ça lé monde-là, alors ki cotte Allāh, éna banne di biens en abondance. Coumme ça-même zotte ti été avant. Alors Allāh ti accorde zotte So grâce. Donc prend bien renseignements. En vérité, Allāh Li Bien-Conscent ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا
لِمَنْ آتَىٰ لَكُمْ السَّلَامُ لَسْتَ
مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا فَوَعَدَ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً
كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ
عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٥﴾

96. Parmi banne croyants, banne ki pa souffert aukène infirmité et ki reste assizé la caze, zotte pa pareil are banne ki litté dans simé Allāh are zot di biens et zot personnes. Allāh finne donne banne ki litté are zot di biens et zot personnes ène grade d'excellence lor banne ki reste assizé la caze. Et Allāh finne promette sakène le bien. Et Allāh finne élève banne ki faire zefforts dans So simé par ène grand récompense lor banne ki reste assizé la caze,

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِّ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ
اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ
الْحُسْنَ ، وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٦﴾

97. Par degrés d'excellence, dé pardon et dé miséricorde dé So part. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ، وَكَانَ
عِنْدَ اللَّهِ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٩٧﴾

R 14 98. En vérité, banne ki banne anzes donne-zotte la mort alors ki zotte pé faire di tort zot l'âme, banne anzes-là, zotte pou dire : « Dans ki sitation zotte ti été ? » Zotte pou réponne : « Ti traite nous couma banne faibes lor la terre. »

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِينَ
أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ

Banne anzes là, zotte pou dire : « Allāh So la terre, esse-ki li pa ti vaste pou permette zotte émigré là-dans ? » Donc ça banne-là, l'Enfer pou zot place cotte pou resté. Et li ène bien mauvais destination !

تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٨﴾

99. Excepté ça banne ki lé zautes finne ranne zotte faibe, parmi banne zommes, banne madames et banne zenfants ki ti incapabes pou adopté ène plan, ni pou trouve ène simé pou sorti.

إِلَّا الْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٩﴾

100. Et ça banne-là, li possibe ki Allāh efface zot pécsés et Allāh Li Effacére pécsés, Li Bien-Pardonnant.

فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿١٠٠﴾

101. Et dimoune ki quitte so pays pou la cause Allāh,²⁷ li pou trouve lor la terre boucoup l'occasions et l'abondance ki pou faire l'ennemi mécontent. Et dimoune ki quitte so la caze, li émigré pou la cause Allāh et So Mésazzer et ki dans ça l'état-là la mort zoègne li, Allāh pou responsabe so récompense et Allāh Li Bien Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرْعَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠١﴾

R 15 102. Et quand zotte pé alle lor la terre zotte engagé dans Djéhade, li pa ène pécé pou zotte, ki zotte raccourci la Prière, si zotte père ki banne mécréants pou mette zotte dans diffikilté. En vérité, banne mécréants-là, banne ennemis déclarés pou zotte.

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠٢﴾

103. Et quand to trouve toi parmi banne-là et ki to pé dirize zotte dans la Prière, ène groupe parmi banne-là bizin reste diboute avec toi pou la Prière et banne-là bizin garde zot zarmes are zotte. Et quand banne-là finne fini faire

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا بِأَسْلِحَتِهِمْ فِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ ذُرِّيَّتِكُمْ وَلْتَأْتِ

27. Expression 'fi sabillillāh' vé dire oussi 'pou Allāh' ou soi 'pou la cause Allāh'

prosternation, banne-là bizin prend place derrière zotte; et ène l'autre groupe ki pa encore prié bizin avancé pou prié are toi et banne-là bizin garde are zotte zot moyens défense et zot zarmes. Banne mécréants ti a voudré ki zotte néglyze zot zarmes et zot bagazes pou ki banne-là tombe lor zotte ène coup. Mais si zotte zéné par la plie ou soi zotte souffrant, li pa ène péché pou zotte ki zotte pose zot zarmes en bas. Mais prend *tout lé temps* zot précautions. En vérité, Allāh finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne himiliation.

طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا
مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَ
أَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَ
أَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً
وَإِحْدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ
بِكُمْ آذٍ مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى
أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ ۚ وَخُذُوا
حِذْرَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُهِينًا ۝۳۳

104. Et quand zotte finne termine zot la Prière, mazine Allāh, soi dibouté, ou soi assizé ou soi *allonzé* lor zot côtés. Et quand zotte en sékirité, alors observe la Prière *couma finne prescrire*. En vérité, la Prière li obligatoire pou banne croyants *faire li* dans banne l'hères ki finne fixé.

فَإِذَا أَقَضْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ
قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ
فَإِذَا أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ
الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا
مَوْقُوتًا ۝۳۴

105. Et pa montré faiblesse dans poursuite pép *ki oppose* zotte-là. Si zotte souffert, banne-là oussi souffert couma zotte souffert. Mais *zotte*, zotte espère dépi Allāh ça ki banne-là pa espéré. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۚ إِن تَكُونُوا
تَالِمُونَ فَإِلَهُكُمْ يَأْتِيكُمْ كَمَا
تَالِمُونَ ۚ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا
يَرْجُونَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ۝۳۵

R 16 106. En vérité, Nous finne faire déssanne lor toi Live-là avec la vérité pou ki to zize ente banne dimounes selon ki Allāh finne faire toi comprend. Et pa plaide cause banne ki trahir confiance.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْكِتَابِ بِالْحَقِّ
لِنُحْكِمَنَّ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَبْنَا
اللَّهُ ۚ وَلَا تُكِنُّرَ الْفَاسِقِينَ خُصِيمًا ۝۳۶
وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ۝۳۷

107. Et dimanne Allāh pardon. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

108. Et pa diskite en favère banne ki malhonnête are zotte-mêmes. En vérité, Allāh pa content dimoune ki fort lor trahir confiance et faire péché.

وَلَا تَجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ
أَنْفُسَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ
خَوًّا نَا آثِيمًا ۝۳۸

109. Banne-là caciette zotte are dimounes alors ki zotte pa capave caciette zotte are Allāh. Et Allāh Li Présent cotte banne-là quand zotte passe zot banne la nûtes cause banne sozes ki Li pa content. Et Allāh Li pleinement Conscient ça ki banne-là faire.

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ رَادُّ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿٣٩﴾

110. Guetté ! Zotte-mêmes ki diskite en favère banne-là dans ça la vie ici-là. Mais Zour Rézirection, ki sanne-là ki pou diskite are Allāh en favère banne-là ? Ou soi, ki sanne-là ki pou protectère pou banne-là ?

هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٤٠﴾

111. Et dimoune ki faire ène mauvais action ou soi ki faire so l'âme di tort, ensuite li dimanne Allāh pardon, li pou trouve Allāh Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَمَنْ يَعْمَلْ سَوْءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٤١﴾

112. Et dimoune ki faire ène pécé, li pé faire ça conte so l'âme. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤٢﴾

113. Et dimoune ki faire ène faute ou soi ène pécé et ki ensuite akize ène innocent are ça, alors li pé saryé sarze ène calomnie et ène pécé manifeste.

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَزِرْهُ بِهَا بَرِيئًا فَقَدْ اخْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٤٣﴾

R 17 114. Et si pa ti éna Allāh So grâce et So miséricorde lor toi, certainement ène groupe parmi banne-là ti décide pou égare toi *mais Allāh ti faire zot banne macinations foiré*. Et zotte pa pé égare personne sauf zotte-mêmes, et zotte pa pou capave faire toi aukène mal. Et Allāh finne faire déssanne lor toi le Live et la Sazesse et Li finne enseigne toi ça ki to pa ti conné. Et Allāh So grâce lor toi li grand.

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ ۚ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ ۚ وَمَا يَصْرِؤُنَكَ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَآنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ۚ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿٤٤﴾

115. Péna nanrien dé bon dans la plipart banne-là zot concertations sécret excepté quand zotte décide pou dépense

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مِنْ أَمْرٍ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ

dans cause banne pauvres, ou soi pou faire travail pou bien-être *lé pép* ou soi pou amène réconciliation *et réforme* parmi dimounes. Et dimounes ki faire ça pou serce plaisir Allāh, certainement Nous pou accorde li ène grand récompense.

النَّاسِ، وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٥﴾

116. Et dimoune ki, après ki *bon* guidance finne vinne clair pou li, li oppose Mèssazer-là et li suive ène l'autre simé ki banne croyants *suive*, Nous pou laisse li tourne dans direction ki li finne prend et Nous pou faire li rente dans l'Enfer. Et ça, li ène bien mauvais destination !

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ، وَسَاءَ ثَمَرٌ لِمَنْ أُصِيبَ ﴿١١٦﴾

R 18 117. En vérité, Allāh pa pardonné ki donne Li banne associés. Apart ça, Li pardonne dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki donne associés are Allāh, certainement li finne égaré loin dans l'égarement.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ، وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٧﴾

118. En dehors Li, banne-là pé invoque sélement banne *fausses divinités* féminelles, et banne-là pé invoque sélement Satan ki rébelle,

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنثَاءً وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا ﴿١١٨﴾

119. Allāh finne maudit li *quand* li ti dire : « Certainement mo pou prend ène part déterminé dans To banne Servitères. »

لَعَنَهُ اللَّهُ، وَقَالَ لَا تَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِي نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿١١٩﴾

120. « Et certainement mo pou égare banne-là, et, certainement mo pou donne banne-là banne fausse l'espairs, et, certainement mo pou commanne banne-là, et, banne-là certainement pou fanne zoreilles sameaux *et banne lé zaute bétails* et certainement mo pou commanne banne-là, et banne-là certainement pou modifié ça ki Allāh finne créé. » Et dimoune ki prend Satan pou camarade dans place Allāh, li faire certainement ène la perte évident.

وَلَا ضَلَّتْهُمْ وَلَا مَضَىٰ تَتَّبِعْتَهُمْ وَلَا مَرَّتْهُمْ فَلْيَئِسَّ كُنْ أَدَانِ الْأَنْعَامِ وَلَا مَرَّتْهُمْ فَلْيَعْرِضْ خَلَقَ اللَّهُ، وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرًا ثَامِيًّا ﴿١٢٠﴾

121. Li faire banne-là banne promesses et li donne banne-là banne

يَعِدُهُمْ وَيُمِيتُهُمْ، وَمَا يَعِدُهُمْ

fausse l'espoirs. Et, Satan faire banne-là
banne promesses trompère sélement.

الشَّيْطَانُ إِلَّا عُرُورًا ﴿٢١﴾

122. Ça banne-là, l'Enfer li zot
place cotte pou resté. Et banne-là pa pou
trouve aukène moyen pou sauvé are ça.

أُولَٰئِكَ مَا أَوْهَمَ جَهَنَّمَ وَلَا يَجِدُونَ
عَنْهَا مَخِصًا ﴿٢٢﴾

123. Et banne ki croire et ki faire
banne bon actions, Nous pou faire zotte
rente dans banne Zardins, en bas ça éna
banne la rivières ki coulé. Banne-là pou
reste là-dans tout lé temps. Ça, li vrai
promesse Allāh. Et ki sanne-là ki pli
véridique ki Allāh dans parole ?

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ
حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿٢٣﴾

124. *Décision* li pa d'après zot
désirs et ni d'après désirs banne ki finne
gagne Live *avant Islam*. Dimoune ki
faire ène mal, li pou payé pou ça. Et li pa
pou trouve en dehors Allāh aukène
camarade, ni aukène aide.

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ
الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءً يُجْزَى بِهِ، وَلَا
يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا ﴿٢٤﴾

125. Et dimoune, zomme ou soi
madame, ki faire banne bon actions et ki
croyant; banne-là pou rente dans Paradis
et pa pou faire zotte aukène inzistice,
même-pa ça fente dans la grain tamme.

وَمَنْ يَعْمَلِ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ
أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿٢٥﴾

126. Et dans rélizion, ki sanne-là ki
meillère ki dimoune ki dévoué tout so
l'attention à Allāh *So volonté* et ki faire
le bien et ki suive rélizion Abraham ki ti
tout lé temps incliné vers Allāh ? Et
Allāh ti prend Abraham pou ène
camarade spécial.

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ
وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ
خَلِيلًا ﴿٢٦﴾

127. Et pou Allāh tout ça ki dans
banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre; et
Allāh Li englobe tout kit-soze.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ، وَ
كَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ﴿٢٧﴾

R 19 128. Et banne-là dimanne toi
décision *la loi* à propos banne madames.
Dire zotte : « Allāh donne zotte *So*
décision concernant banne-là, et *Li*

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ ۚ قُلِ اللَّهُ
يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ، وَمَا يُثَلَّى عَلَيْكُمْ فِي

oussi attire zot l'attention lor ça ki finne récite lor zotte dans Live-là concernant banne orphélins ki zotte ô banne zommes zotte pa donne banne-là ça ki finne prescrire pou banne-là, et ki zotte désire marié et concernant oussi banne faibes sans sipport parmi banne zenfants; et Li ordonne zotte ki zotte observe la zistice envers banne orphélins. Et n'importe kik bien ki zotte faire, Allāh conne ça très bien.

الْكِتَابِ فِي يَتِمَى النِّسَاءِ الَّتِي لَا
تُؤْتُوهُنَّ مَا كَتَبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ
أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ
مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُولُوا لِيَنْتَمِ
يَا لِقِسْطٍ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ
اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿٣٨﴾

129. Et si ène madame li pére mauvais traitement ou soi l'indifférence dé la part so mari, péna aukène pécé pou zotte-dé, si à travers réforme zotte réissi réconcilié ente zotte. Et réconciliation li meillère. Et banne l'âmes éna tendance faire laré. Et si zotte faire le bien et zotte azir avec droitire, alors Allāh certainement Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَإِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَغْلِهَا يُشْوَرًا أَوْ
إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا
بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأِنْ
أَحْضَرْتَ الْأَنْفُسَ الشَّرَّ وَأِنْ
تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٣٩﴾

130. Et zamais zotte pa pou capave faire égalité ente zot banne madames, malgré zot banne meillère l'intentions. Mais pa incline zotte totalement vers ène, dé sorte ki laisse l'aute-là couma dire en sispens néglizé et délaissé. Et si zotte corrize zotte-mêmes et zotte azir avec droitire, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ
وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ
فَتَذَرُوهُنَّ كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا
وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٤٠﴾

131. Et si ça dé-là séparé, Allāh, dépi So l'abondance, Li pou ranne sakène indépandant. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Bien-Saze.

وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّنْ
سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿٤١﴾

132. Et pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et certainement Nous ti commanne banne ki finne récivoir Live avant zotte, et Nous finne commanne zotte oussi ça : « Craigne Allāh ! » Et si zotte pa croire, alors certainement pou Allāh tout ça ki

وَرَبِّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَكْفُرُوا فَإِنَّ رَبَّهٗ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا

dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

فِي الْأَرْضِ. وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿٣٢﴾

133. Et pou Allāh-Même, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et Allāh Siffit couma Gardien.

وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣٣﴾

134. Si Li oulé, Li capave faire zotte disparaîte ô banne dimounes ! et amène banne lé zautes *dans zot place* et Allāh éna plein pouvoir pou faire ça.

إِنْ يَشَاءِ يُدْهِبْكُمْ أَهْلَهَا النَّاسَ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ. وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا ﴿٣٤﴾

135. Dimoune ki oulé récompense ça lé monde-là, *li bizin conné ki* avec Allāh éna récompense ça lé monde-là et l'Aute lé monde-là. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li guette bien.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

R 20 136. O banne ki croire ! Reste ferme dans applique la zistice en tant ki témoins pou Allāh, même si ça li conte zotte-mêmes ou soi *conte zot* parents ou soi *conte zot* parents proce. Ki li ène rice ou soi ène pauve, Allāh éna So régard lor ça dé-là plisse *ki zotte*. Donc pou ki zotte capave azir avec zistice, pa suive *zot* banne désirs bas. Et si zotte pa droite *dans témoignaze* ou soi zotte évité *donne témoignaze* alors *maziné ki* certainement Allāh Li Bien-Consient ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَوَالِوَاءَ الَّذِينَ لَا تَرْضَوْنَ مِنَ الْبَنَاتِ أَوِ اقْرَبِينَ مِنْ يَبْنَؤُنَّ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَآلَهُ أُولَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا ۚ وَإِنْ تَلَوْا أَوْ تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٣٦﴾

137. O banne ki croire ! Croire dans Allāh et *dans* So Mésazer et *dans* ça Live ki Li finne faire déssanne lor So Mésazer et *dans* Live ki Li finne faire déssanne avant. Et dimoune ki pa croire dans Allāh, *dans* So banne anzes, *dans* So banne Lives et *dans* So banne Mésazers, et *dans* Zour Dernier, li égaré loin dans l'égarement.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنزَلَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٣٧﴾

138. En vérité, banne ki amène la foi et ki ensuite zotte révinne mécréants, ensuite zotte croire, ensuite zotte révinne

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أُذْذُوا ۚ وَالْكَافِرُ أَلَمٌ

mécrcéants, ensuite zotte augmente zot mécréance, Allāh pa pou pardonne zotte et Li pa pou guide zotte lor simé droite.

يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا يَلِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿٣٨﴾

139. Annonce banne hypocrites ki pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulére;

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٩﴾

140. Banne ki prend pou camarades banne mécréants plitôt ki banne croyants. Esse-ki zotte pé serce l'honnére cotte ça banne mécréants-là ? Alors maziné ki, en vérité, tout l'honnére li pou Allāh.

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيْبَتَعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿٤٠﴾

141. Et, certainement Li finne faire déssanne lor zotte dans Live-là ça l'orde-là ki quand zotte tanne banne mécréants pé nié et pé moque banne Signes Allāh, pa reste assizé are banne-là tant ki banne-là pa rente dans ène l'aute conversation. Sinon, certainement zotte pou couma banne-là. En vérité, Allāh pou rassemblé banne hypocrites et banne mécréants zotte tout ensamme dans l'Enfer;

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ أَيْتَ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ زَأَنكُمْ إِذَا مَثَلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿٤١﴾

142. Banne ki pé attanne mauvais nouvelles concernant zotte ô croyants ! Si Allāh accorde zotte ô croyants ! ène victoire, banne-là dire : « Esse-ki nous pa ti avec zotte ? » Et si banne mécréants gagne kik part dans la victoire, banne hypocrites-là dire zotte : « Esse-ki avant ça nous pa ti gagne l'avantaze lor zotte et esse-ki nous pa ti protéze zotte conte banne croyants ? » Et Allāh pou zize ente zotte, Zour Rézirection. Et Allāh pa pou donne banne mécréants aukène simé lor banne croyants.

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ زَوَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْكُمْ عَلَيْهِمْ وَنَمُنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَكَانَ يَجْعَلُ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عِزًّا عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

R 21 143. En vérité, banne hypocrites serce pou trompe Allāh, mais Allāh pou faire ki zotte-mêmes ki pou trompé. Et quand zotte diboute pou la Prière, zotte prié avec paresse et pou faire dimounes guette zotte. Et à peine ki zotte mazine Allāh.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٣﴾

144. Zotte pa stabe, ente ça et l'autelà — zotte pa appartenir ni are ça banne-là ni are l'autelà. Et dimoune ki Allāh zize égaré, to pa pou trouve, pou li, aukène simé ki pou guide li.

مَذْذِبَيْنِ بَيْنَ ذَلِكَ إِلَى هَؤُلَاءِ وَ
لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ
لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٤﴾

145. O banne ki croire ! Pa prend banne mécréants couma camarades de préférence are banne croyants. Esse ki zotte oulé donne Allāh ène argument clair conte zotte-mêmes ?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
الْكُفْرَيْنَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ
سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٤٥﴾

146. En vérité, banne hypocrites pou dans di Fé so pli profond. Et to pa pou trouve personne pou aide banne-là,

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الذَّلِيلِ الْأَسْفَلِ مِنَ
النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٦﴾

147. Excepté banne ki répenté et ki corripe zotte et ki accroce zotte fort are Allāh, et ki sincères dans zot soumission are Allāh. Ça banne-là ki compté dans banne croyants. Et Allāh pa pou tardé pou donne banne croyants ène grand récompense.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا
بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا إِلَيْهِمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ
مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٧﴾

148. Bé ki faire Allāh pou pini zotte, si zotte reconnaissant, et ki zotte croyants ? Et Allāh, Li Bien-conne apprécié, Li Conne-Tout.

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ
أَمْنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

PARTIE 6

149. Allāh pa content ki dire banne paroles déplacé en public, excepté dé la part dimoune are ki finne faire inzistice. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

لَا يَحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ
الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ
سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٩﴾

150. Même si zotte faire ène bien ouvertement ou soi zotte caciète li ou soi ki zotte ferme li zité lor ène mal, en vérité, Allāh Li Céli Ki efface pécés, Ki Tout-Puissant.

إِنْ تَبَدُّوا خَيْرًا أَوْ لَخِفُوا أَوْ تَخَفُوا
عَنْ سُوءِ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا ﴿١٥٠﴾

151. En vérité, banne ki pa croire dans Allāh et So banne Mésazers et ki

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ

oulé faire ène distinction ente Allāh et So banne Mésazers et ki dire : « Éna parmi ki nous croire dans zotte, et éna ki nous pa croire dans zotte. » Et banne-là oulé adopté ène simé ente ça *dé-là* ;

152. Ça banne-là ki vraitême banne mécréants. Et Nous finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne humiliation.

153. Et banne ki croire dans Allāh et dans So banne Mésazers et ki pa faire distinction ente aukène d'ente zotte, ça banne-là ki Allāh pa pou tardé pou donne zotte zot récompense; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

R 22 154. Banne ki finne gagne Live avant Islam dimanne toi ki to faire déssanne lor zotte, dépi dans lé ciél, ène Live dans ène façon ki capave trouvé. Banne-là ti dimanne Moïse ène zaffaire pli grand ki ça. Banne-là ti dire-li : « Faire nous trouve Allāh ouvertement. » Alors pinition destrictère-là ti tombe lor zotte à cause zot transgression. Ensuite, zotte ti prend veau-là pou zot adoration après ki Signes clair ti vinne cotte zotte. Malgré ça, Nous ti ferme li zié lor ça. Et Nous ti donne Moïse ène argument clair et convaincant.

155. Et Nous ti élève le Mont *Sinai* là-haut zotte pendant ki Nous ti faire ène pacte are zotte. Et Nous ti dire zotte : « Rente par la porte *central* en soumission. » Et Nous ti dire zotte : « Pa trangresse Sabbat. » Et Nous ti prend ène l'engagement bien ferme are zotte.

156. Alors à cause banne-là ti viole zot l'engagement et à cause zotte ti nié banne Signes Allāh, et à cause, inzistement zotte ti rode tué banne Prophètes et à cause

يُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ
وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ
وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا
بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٢﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥٣﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ
يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَٰئِكَ
سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجُورُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٤﴾

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَن تُخِزَهُمْ
كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى
أَكْبَرُ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا آتِنَا اللَّهَ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ
اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ
الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَإِنَّا
مُؤْسَىٰ سُلْطٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٥﴾

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِثْقَا قِهْمِ
وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ
وَإِنَّا نَأْمُرُهُمْ بِمَا كَانُوا عَلَىٰ ظُلْمًا ﴿١٥٦﴾

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ
بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بَغْيٍ

zotte ti dire : « Nou lé kéré zotte *enveloppé dans* banne voiles. » — En faite, Allāh Ki ti scelle zot lé kéré à cause zot mécréance. Donc à peine ki zotte croire —

حَقِّيْ وَ قَوْلِهِمْ قُلُوْا بُنَا عُلْفٌ بَدَلْ طَبَعِ
اَللّٰهُ عَلَيَّهَا يَكْفُرْهُمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا
قَلِيْلًا ﴿١٥٦﴾

157. Et à cause zot mécréance et à cause ène grave calomnie ki zotte ti faire lor Marie;

وَ يَكْفُرْهُمْ وَ قَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ
بُهْتًا كَا عَظِيْمًا ﴿١٥٧﴾

158. Et à cause zot parole : « Certainement nous finne tué le Mésie, Jésus, fils de Marie, Allāh So Mésazer. » Pourtant zotte pa ti tué li, ni zotte ti cricifié li. Mais ti faire li gagne ène l'apparence ène cricifié pou banne-là.²⁸ Et certainement

وَ قَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيْحَ عِيْسَى
ابْنَ مَرْيَمَ رَسُوْلَ اللّٰهِ وَ مَا قَتَلُوْهُ وَ
مَا صَلَبُوْهُ وَ لَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ؕ وَ اِنَّ
الَّذِيْنَ اِخْتَلَفُوْا فِيْهِ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ ؕ

28. Ici pé souligne ça point-là ki banne Zuifs finne sibir l'échec dans zot banne moyens pou tué Jésus. Ça verset-là li fini par ça déclaration ki n'importe-quoi ki finne arrivé, certainement zotte pa finne réissi tué li. Ça montré ki pa pé nié ki finne mette li lor la croix mais plitôt pé nié so la mort lor la croix.

Mot 'shoubbiha' dans expression 'wa lākin shoubbiha lahoum' mérite réflexion. Li ène verbe ki dans forme passive et ki inclire pronom (li) ou soi pronom (ça). Donc tradition expression 'wa lākin shoubbiha lahoum', li pou

- (i) mais ti ranne li obskire pou banne-là.
- (ii) mais ti faire li gagne ène l'apparence pou banne-là.
- (iii) mais ti ranne ça obskire pou banne-là.

Nous tout conné ki ène pronom remplace ène nom ou soi ène soze ki finne déza mentionné. Puisseké pronom (li) dans (i) et (ii) remplace Jésus ki finne déza mentionné, donc, ti faire Jésus gagne ène l'apparence ène l'aute pou banne-là, ti ranne Jésus obskire pou banne-là. Ici pa pé faire mention ditout ki ène l'aute, ki ti gagne so l'apparence, ki ti lor la croix. Donc, ici pa pé nié ça zaffaire ki ti mette Jésus lor la croix, mais pé nié so la mort lor la croix. Ti éna ène confizion lor ça-ki réellement finne passé. Verset-là plisière fois faire mention ça l'état dé confizion-là. Lé reste nék sipposition verset-là dire. Ça-même verdict final. Dans cas (iii) : 'mais ti ranne ça obskire pou banne-là'. Ici 'ça' pé faire référence à incident-là li-même. Verbe 'shoubbiha' pé montré révendication contradictoire ça dé groupes-là: Chrétiens ék Zuifs. Aukène dans ça dé groupes-là pa sire si zot révendication li valabe. En réalité, croyance banne Chrétiens lor la mort Jésus lor la croix et lor so rézirection après, li pa base lor banne préves concret, mais li base lor simpe sipposition. Banne Zuifs ti éna doute lor zot prope révendication ki Jésus finne mort lor la croix parski zotte ti alle réclame so lé corps dépi Pilate et ti avertir Pilate ki dans cas li sirvive, li capave réapparaîte en public et révendiqué ki li finne réssissité. (lire Mattieu 27:63-64). A cause ça-même, ça verset Coran ki nous pé expliqué-là, li déclaré : 'Et certainement banne ki ti en désaccord lor là, zotte dans doute lor là.'

banne ki ti en désaccord lor là, zotte dans doute lor là, zotte péna aukène connaissance *sire* lor là, nék zotte pé suive ène sipposition. Et certainement zotte pa ti tué li.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِيْنًا ﴿١٥٨﴾

159. Au contraire, Allāh ti élève li vers Li-Même.²⁹ Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿١٥٩﴾

160. Et parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa pou éna ène sél ki pa pou croire dans li avant

وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَا يَكْفُرُوْنَ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكُوْنُ

29. Par ça verset 'bal rafa'ahoullāhi ilāih', la plipart banne Misilmans 'orthodoxe' comprend ki mot 'bal' (mais), ça pé faire référence à l'action cricifixion. D'après zotte, au lié ki ti laisse Jésus monté et mort lor la croix, BonDié, avant même ti sauve li ; Li ti soulève li vers kik part dans lé ciél. Donc pou zotte, Jésus li là vivant kik part dans l'espace avec so même lé corps physique ki li ti éna avant l'incident cricifixion. Ça amène boucoup questions: (i) Si pa ti mette Jésus lor la croix dans but pou tué li, alors tout l'histoire nék finne sorti dépi l'imazination banne Zuifs, banne Chrétiens et banne Romains.

Banne Misilmans 'orthodoxe' zotte pa rézette l'acte cricifixion-là. Sélement zotte dire ki pa Jésus ki ti cricifié, mais ène dimoune ki banne anzes BonDié finne donne-li forme dé Jésus. Pou ça banne Misilmans-là, banne doutes ék banne sippositions ti lor identité dimoune ki ti cricifié. Ça explication-là finne vinne complique l'histoire encore plisse, parski ça scénario-là péna aukène fondation solide; péna aukène live révéélé ou soi kik dire du St Prophète pou appiye ça. Li nék ène affirmation bizarre ki azoute encore plisse confizion lor ène sipposition. Le St Prophète pa finne dire nanrien pou renforci ça kalité présentation bancal-là. Donc banne Misilmans 'orthodoxe' croire ki ti éna ène élévation physique vers lé ciél. Le mot 'rafa'a' siffit pou explique faiblesse zot théorie. Sak fois ki Allāh élève ène dimoune, pé faire référence à so statut spiritiél. Zamais ti so lé corps ki Allāh ti élévé. Péna l'aute tradiction ki 'par élévation spiritiél'. Verset-là proclame ki Allāh ti élève Jésus vers Li-Même. Pa finne mentionne aukène place spécifique vers ça-même ki Jésus ti monté. Allāh ti élève li vers Li-Même alors ki Li ti présent là cotte Jésus ti été. Ni dans lé ciél, ni lor la terre, aukène place pa vide are présence Allāh. Donc quand Allāh élève kikène vers Li, pa capave même concévoir ène mouvement physique. D'après croyance Ahmadiyya, mot 'bal' (au contraire) pé faire référence à déclaration banne Zuifs ki Jésus ti mort ène la mort maudit lor la croix. Evidemment contraire malédiction, li zouissance proximité Allāh. Ça-même ki finne mentionné dans verset 159.

so la mort.³⁰ Et Zour Rézirection, li, *Jésus*, pou ène témoin conte banne-là.

عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٦١﴾

161. Alors, à cause transgression banne Zuifs et à cause boucoup fois zotte empéce *dimounes* suive simé Allāh, Nous ti interdire pou-zotte banne sozes pur ki *avant* ti permette pou zotte.

فَيُظْلَمُ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّت لَّهُمْ وَبَصَوْنَهُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٢﴾

162. Et à cause zotte prend l'intérêt, pourtant ça ti interdit pou zotte et à cause zotte manze di biens *dimounes* illégalement zotte ti *gagne ça pinition*-là. Et Nous finne prépare pou banne mécréants, parmi zotte, ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْباطِلِ. وَاعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦٣﴾

163. Mais d'ente zotte, banne ki éna connaissance solide et banne *vrais* croyants, croire dans ça *révélation* ki finne faire déssanne lor toi et dans ça ki finne

لِكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ

30. Éna controverse lor ça verset-là. Éna pensé ki pé faire référence à ène lé temps fitire, bien loin are l'époque cricifixion, cotte tout Zuifs lor la terre finalement pou croire dans Jésus et pou accepté li couma ène vrai Prophète Allāh. Banne savants dire oussi ki ça événement pou éna lié dirant la vie dé Jésus. Zotte déduire ça l'idée-là dépi l'expression « quabla mautih' (avant so la mort). Puisseké banne Zuifs pa encore accepté li, ça banne savants misilmans tire conclusion ki Jésus li bizin encore vivant. Éne l'aute interprétation populaire dé 'quabla mautih' (avant so la mort), ici pé faire référence à la mort dé sak suivant dé la rélizion zuive dans l'époque dé Jésus. C'est-à-dire, sak Zuif, avant so prope la mort, pou croire dans Jésus. Ça li ène révendication ki sél Allāh capave vérifié ça.

Ça dé explications-là présente banne gros problèmes sans solition pou ça verset-là. Nous propose ène solition différent et nouveau. Verset-là dire: 'Et parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa pou éna (ène groupe) ki pa pou croire dans li avant so la mort....'. D'après sens verset-là, tout tradictère azoute 'ène' ou soi 'aukène' après 'pa pou éna'. Au lié ça, si nous azoute 'ène groupe', texte-là vinne bien compréhensibe. Ça laisse comprend ki Jésus finne bizin émigré vers banne pays cotte banne tribis d'Israël ti finne installe zotte. Coumme-ça, douze tribis d'Israël zotte tout finne bizin tanne so méssage, et certain membres dans sak groupe ou tribi finne bizin croire dans li avant so la mort. Ça interpretation-là li en accord are ça prophécie ki Jésus ti faire ki li pou alle à la réserce dé banne tribis perdi dé la Maison Israël. (lire Matthieu 15:24)

faire déssanne avant toi ; et *sirtout* banne ki observe la Prière, et ki paye Zakāte et ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour — Ça banne-là, certainement Nous pou accorde zotte ène grand récompense.

وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ
الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ أُولَٰئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٢﴾

R 23 164. En vérité, Nous finne avoye toi révélation couma Nous ti avoye Noé révélation et banne Prophètes après li. Et Nous ti avoye révélation à Abraham et Ismaël, et Isaac, et Jacob, et so banne zenfants, et Jésus, et Job, et Jonas, et Aaron, et Salomon, et Nous ti donne lé Psaumes à David.

إِنَّا آوَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا آوَيْنَا إِلَى
نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَأَوْحَيْنَا
إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَ
يَعْقُوبَ ۚ وَالْأَسْبَاطَ ۚ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ
يُوسُفَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ ۚ وَآتَيْنَا
دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٣٣﴾

165. Et *Nous ti avoye* banne Mèssazers ki Nous finne déza mentionne toi et banne Mèssazers ki Nous pa finne mentionne toi — et Allāh ti faire longue longue conversations are Moïse ³¹ —

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ
قَبْلُ ۚ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ
وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ﴿٣٤﴾

166. Banne Mèssazers Portères bon nouvelles et avertissements pou ki après *l'arrivée* banne Mèssazers-là, banne dimounes péna aukène argument conte Allāh. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَنَذِيرِينَ ۚ إِنَّمَا
يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ
الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٣٥﴾

167. Mais Allāh témoigne par ça *révélation* ki Li finne faire déssanne lor toi-là, ki Li finne faire déssanne ça *rempli* avec So connaissance. Et banne anzes *oussi* zotte témoins *pou* ça. Et Allāh Li Siffit couma Témoin.

لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ
أَنْزَلَهُ ۚ يَعْلَمُ ۚ وَالْمَلِكُ
يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٣٦﴾

168. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *dimounes* suive simé Allāh, zotte finne sirement égaré bien loin dans l'égarement.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٣٧﴾

31. D'après règles grammaire arabe, quand racine ène verbe li répète sous ène forme couma ici 'taklīmā', ça montré ène intensité, ène répétition l'acte-là, ou soi ène kalité haute, ou soi pou ranne clair tout point ki dimanne ène éclaircissement : Ici tout ça banne sens-là applicabe en même temps.

169. En vérité, banne ki pa croire et ki azir avec inzistice, li pa possible ki Allāh pardonne zotte et ki Li guide zotte dans kik simé,

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ
اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ
طَرِيقًا ۝

170. A part ki li simé l'Enfer cotte zotte pou reste pou ène bien longue lé temps. Et ça li facile pou Allāh.

لَا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝

171. O banne dimounes ! Mèssazer-là finne vinne cotte zotte avec la vérité dé la part zot Seignére. Donc croire, ça li meillère pou zotte. Et si zotte pa croire, alors certainement *li* pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien- Saze.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ
بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ
وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي
السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

172. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Pa dépasse limites dans zot rélizion et pa dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. En vérité, le Mèssie, Jésus, fils de Marie, li sélément Allāh So Mèssazer et ène *accomplissement* So parole ki Li ti faire déssanne lor Marie et ène miséricorde dé So part. Donc croire dans Allāh et *dans* So banne Mèssazers et pa dire : « Zotte Trois. » Arrété *dire* ça, li pou meillère pou zotte. En vérité, Allāh-Même *Ki Ène Sél BonDié*. Bien loin are So saintété ki Li éna kik garçon. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh Li Siffit couma Gardien.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ إِنَّمَا
الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ
اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَوَحَّيَ
مَنْهُ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَلَا
تَقُولُوا ثَلَاثَةً ۚ إِنَّمَا خَيْرًا لَكُمْ ۚ
إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ سُبْحَٰنَهُ أَنْ
يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝

R 24 173. Le Mèssie zamais li pa considère avec dédain ki li ène servitère Allāh et ni banne anzes rapprochés are Allāh. Et dimoune ki considère avec dédain So adoration et ki azir avec arrogance, certainement Allāh pou rassemblé banne-là zotte tout vers Li.

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ
عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ
وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ
يَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ
جَمِيعًا ۝

174. Alors, concernant banne ki croire et ki faire banne bon actions, Li pou donne banne-là pleinement zot

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْتِيهِمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ

récompense et Li pou azoute pou zotte encore dépi dans So grand zénérosité. Mais concernant banne ki montré mépris et ki azir avec l'orgueil, Li pou pini zotte are ène pinition ki donne boucoup doulére. Et banne-là pa pou trouve pou zotte-mêmes ni camarade, ni aide à parte Allāh.

فَضْلِهِ ۚ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا
اسْتَكْبَرُوا فَيَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۖ
وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا ﴿١٤٣﴾

175. O banne dimounes ! Ène préve éclatant finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére. Et Nous finne faire déssanne lor zotte ène la Limière clair.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾

176. Alors, concernant banne ki croire dans Allāh et ki accroce zotte fort are Li, certainement Li pou admette zotte dans So miséricorde et So grâce et Li pou guide zotte lor simé droite vers Li.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ
فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ ۚ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٥﴾

177. Banne-là dimanne toi ène décision. Dire-zotte : « Allāh donne zotte So décision concernant « kalàla ». Si ène zomme arrivé mort et ki li péna zenfant, et ki li éna ène sére, alors, *sére-là* li pou gagne la moitié dans ça ki li laissé ; et *frère-là* li pou gagne *tout* so l'héritaze si sanne la-là péna aukène zenfant. Mais dans cas éna dé séres, alors ça dé-là pou gagne dé tiers ça ki li laissé. Et si banne *héritiers-là* consiste en banne frères et séres, alors ène zomme pou gagne même quantité ki dé madames. Allāh finne explique zotte *tout-ça* bien clair pou ki zotte pa égaré et Allāh conne bien tout kit-soze.»

يَسْتَفْتُونَكَ ۚ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي
الْكَلَامِ ۚ إِنْ أَمْرُوا هَلَكَ لَيْسَ لَهُ
وَكْدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ
وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَّمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ ۚ
فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْثَانُ
مِمَّا تَرَكَ ۚ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً
رَجَا لَا وَنِسَاءً فَلِلَّذِي كَرِهَ مِثْلُ حَظِّ
الْأُنثَيَيْنِ ۚ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَن
تَضِلُّوا ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٤٦﴾

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسْمُو اللّٰهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝۱

2. O banne ki croire ! Rempli *fidèlement* zot l'engagements. Li permette pou zotte, banne zanimaux *parmi* banne bétails excepté banne ki, pou annonce zotte, excepté *oussi* banne zibié ki zotte péna droit faire permette pou zotte quand zotte dans l'état Pélérinaze. En vérité, Allāh décide ça ki Li oulé.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ۚ أُحْلِلْتُ لَكُمْ يَهِيمَةَ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يَشُلُّ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۝۲

3. O banne ki croire ! Pa profane aukène ça banne sozes ki finne sanctifié³² par Allāh, ni le Mois Sacré, ni banne zanimaux ki pou sacrifié, ni banne zanimaux avec colliers ki signes *sacrifices*, ni banne dimounes ki pé dirize zotte vers la Caze Sacré, zotte pé serce grâce et plaisir dé la part zot Seignère. Mais quand zotte enlève zot vêtements pélerin *et ki zotte en dehors Territoire Sacré*, alors zotte capave faire la chasse. Et pa laisse hostilité ène pép ki finne barre zot la route vers la Sainte Mosquée, *pa laisse ça pousse zotte pou transgressé*. Et aide zotte ente zotte dans la piété et la droiture, et pa aide zotte ente zotte dans péccé et transgression. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li sévère dans So pinition.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشُّهُرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أُمْنِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَنْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ۚ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نَقْوِمٍ أَنْ صَدَّكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا ۚ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۚ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝۳

4. Li pa permette pou zotte *la sair* zanimau ki mort *par li-même* et di sang et la viande coçon ; et ça lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh ; et zanimau ki finne étranglé *ou soi étouffé*, et zanimau ki mort are coups ; et zanimau ki mort par ène chute ; et zanimau ki finne tué par ène

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ ۚ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالطَّيْحَةُ ۚ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا

32. Banne sozes sanctifié capave inclire banne lé temps spécifique, banne l'endroits, banne êtres vivants.

coutte corne ; et ça ki finne *en partie* dévoré par ène zanimau sauvaze, excepté ça ki zotte finne égorzé selon banne régles ; et *aussi li pa permette pou-zotte* ça ki finne égorzé dans lieu sacrifice banne fausses divinités et ça *oussi* ki, zotte tire fléces pou serce conné part ki destiné pou zotte. *Tout* ça, li désobéissance. *O croyants !* Azordi, banne mécréants finne désespéré *pou faire kik tort* are zot rélizion. Donc pa pére banne-là, mais craigne-Moi. Azordi, Mo finne ranne zot rélizion parfait pou zotte, et Mo finne compléte lor zotte Mo grâce, et Mo finne soisir pou-zotte Islam couma rélizion. Mais pou dimoune ki poussé par la faim, sans l'intention ki li commette ène pécé, *li manze ça ki pa permette*, assurément Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

5. Banne-là pose toi question lor ça ki finne permette pou zotte. Dire *zotte* : « Tout banne kit-soze bon permette pou zotte et ça ki zotte finne montré banne zanimaux et zoiseaux dé proie *pou attrapé pou zotte*, zotte finne dresse banne-là *pou la chasse* et zotte finne montré banne-là dépi ça ki Allāh finne enseigne zotte. Donc, manze dans ça ki banne-là finne attrapé pou zotte et lire Allāh So nom lor là et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Rapide dans *réglé* comptes.

6. Azordi, tout banne bon nourritire finne permette pou zotte. Et li permette pou zotte, banne nourritires banne ki finne gagne Live avant Islam, pareil couma zot nourritire li permette pou banne-là. *Li permette pou-zotte* banne madames chaste croyante *ki reste éloigné* are banne plaisir impur et banne madames chaste *ki reste éloigné* are banne plaisir impur parmi banne ki finne

ذَكَّيْتُمْ مَا ذُبحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ
تَسْتَقْسِمُوا بِالْآلَاءِ ذَلِكُمْ فُسْقٌ
الْيَوْمَ يَدْعُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ
لَكُمْ دِينُكُمْ وَآتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا
فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ
لَّاهِلِهِ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا حَلَّلَ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ
لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ
الْجَوَارِحِ مُكَلَّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا
عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا آمَسَكُنَ
عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْهِمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٥﴾

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ لَّكُمْ وَ
طَعَامُكُمْ حَلَلٌ لَهُمْ وَالْمُخَصَّنَاتُ مِنَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُخَصَّنَاتُ مِنَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا
اتَّيَمُّوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ

récevoir Live avant zotte, après ki zotte finne donne banne-là zot dot et ki finne contracté mariaze sans ki zotte commette fornication et sans ki zotte prend maîtresse en caciette. Et dimoune ki rénié so la foi, certainement so travail pa pou servi nanrien, et dans l'Aute lé monde, li pou *compte* dans banne perdants.

R2 7. O banne ki croire ! Quand zotte lévé pou *alle faire* la Prière, lave zot figure et zot la mains ziska coudes et passe zot la mains *mouillé* lor zot la tête et *lave* zot li pieds ziska sévilles. Et si zotte dans ène l'état d'impureté, alors pirifié zotte *par ène bain*. Et si zotte malades ou soi zotte en voyaze et ki zotte dans ène l'état d'impureté ou soi si kikène parmi zotte li rétourne dépi l'endroit cotte li finne faire so bézoins ou soi zotte finne gagne rélations avec madames et ki zotte pa trouve dilo, alors servi la poussière pur. Avec ça, souye zot figure et zot la mains. Allāh pa oulé ki Li mette zotte dans kik diffikilté, mais Li oulé pirifié zotte et compléte So bienfait lor zotte pou ki zotte montré reconnaissance.

8. Et mazine Allāh So favére lor zotte et l'engazement ferme ki Li finne prend are zotte quand zotte ti dire : « Nous finne tandé et nous finne obéir. » Et craigne Allāh. En vérité, Allāh conne bien ça ki éna dans lé kére.

9. O banne ki croire ! Reste ferme dans la cause Allāh dans donne témoignaze avec zistice. Et pa laisse hostilité ène pép pousse zotte pou faire inzistice. Montré-zotte équitabe. Ça, li pli prés are la droitière. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça qui zotte faire.

مُسَاكِفِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ ۖ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ جُنُبٍ فَاطَهَّرُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ۚ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَئِنْ يُرِيدُ لَلِيطَهَّرَكُمْ وَلِيُزِيلَ عَنْكُمْ رِجْسَهُ ۚ إِنَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾

وَإِذْ كُذِّبَتْ رِجْسَةُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِينَ وَاثَقَكُمْ بِهِ ۚ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوِّمَ عَلَىٰ آلَا تَعْدِلُوا ۚ رَاعُوا أَنَّهُ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

10. Allāh finne promette banne ki croire et ki faire banne bon actions *ki* pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٥﴾

11. Et banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là ki banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٦﴾

12. O banne ki croire ! Mazine Allāh So favére lor zotte quand ène pép ti oulé avoye zot la main lor zotte *pou faire-zotte di tort*, mais Allāh ti réténir la main banne-là *ki ti* conte zotte. Et craigne Allāh. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ لَا يَشْكُرُونَ ۖ لَكُمْ أَيْدِيهِمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ قَلِيلٌ تَوَكَّلَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾

R3 13. Et, certainement Allāh ti prend ène l'engagement avec banne Zenfants Israël ; et parmi zotte, Nous ti nomme douze sésf.³³ Et Allāh ti dire : « En vérité, Mo avec zotte. Si zotte observe la Prière, et zotte paye Zakāte et zotte croire dans Mo banne Mésazers et zotte aide banne-là et zotte faire Allāh ène prêt zénére, certainement Mo pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Mo pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Mais dimoune d'ente zotte ki réfize croire après ça, certainement li finne égaré dépi simé droite. »

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا ۖ وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ ۖ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٨﴾

14. Oussi, parski banne-là ti viole zot l'engagement, Nous ti maudit zotte et Nous ti faire zot lé kére dir. Zotte ti sanze banne paroles dépi zot *vrai* places *pou déforme zot sens* et zotte ti oublié ène partie dans ça ki ti rappelle zotte. Et to pou continié découvert kik trahison dé zot part excepté *cotte* impé d'ente zotte.

فَمِمَّا نَقُضُهُمْ ذِيئًا قَهُمُ لَعْنَتُهُمْ ۖ جَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً ۖ يُخَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ ۖ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا دُفِّرُوا بِهِ ۖ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ مِنْهُمْ قَاعُفٌ عَنْهُمْ

33. 'Naquib' vé dire sésf, porte-parole, céli ki autorisé pou faire ène proclamation ou soi pou prononce ène zizement dé la part d'ène le roi ou soi d'ène l'autorité sipérière.

Alors pardonne zotte et montré l'indilgence. En vérité, Allāh content banne qui faire le bien.

وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

15. Et Nous ti prend *oussi* ène l'engagement are banne ki dire : « Nous, nous Chrétiens, » et banne-là *oussi* finne oublié ène partie dans ça ki ti rappelle zotte. Donc Nous finne faire zotte sibir sort dé l'ennement et la haine ente zotte³⁴ ziska Zour Rézirection et certainement Allāh pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرَى أَخَذْنَا مِنْثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا دُخِرُوا بِهِ ۖ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٥﴾

16. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Certainement Nou Mésazer finne vinne cotte zotte, li finne explique zotte clairement boucoup banne sozes ki zotte ti pé caciète dépi dans *zot* Live et li finne passe lor boucoup *lé zaute* sozes. Certainement Allāh finne avoye-zotte ène la Limière et ène Live clair.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۖ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٦﴾

17. Par ça, Allāh guide dans banne simé la paix banne ki suive So plaisir et Li tire zotte dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités *pou amène* zotte vers la limière avec So permission et Li guide zotte vers simé droite.

يَهْدِي بِإِذْنِ اللَّهِ مَنِ اتَّبَعَ بِرِضْوَانِهِ لِمَا سُبُلَ السَّلَامِ ۖ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧﴾

18. En vérité, zotte mécréants ça banne ki dire : « Certainement Allāh Li-Même le Mésie, fils de Marie. » Dire-zotte : « Ki sanne-là ki capave éna kik pouvoir conte Allāh si Li oulé détruire le Mésie, fils de Marie et so mama et tout banne ki lor la terre ? » Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. Li créé ça ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ قَمَنَ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْءٌ إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

34. Verbe 'aghrainā' vé dire 'colle are ène soze dé sorte ki vinne ène partie inséparabe are ça soze-là'.

19. Banne Juifs et banne Chrétiens dire : « Nous, *nous* banne garçons Allāh et So banne préférés. » Dire-zotte : « Alors bé ki faire Li pini zotte pou zot pécés ? Au contraire, zotte banne himains parmi banne ki Li finne créé. » Li pardonne dimoune ki Li oulé et Li pini dimoune ki Li oulé. Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et ça ki ente ça dé-là et destination-là li vers Li.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ذَوِ الْمَصِيرِ ﴿١٩﴾

20. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Certainement Nou Mèssazer finne vinne cotte zotte pou explique zotte clairement *banne zaffaires important* après ène longue interruption *dans l'arrivée* banne Mèssazers pou ki, attention ki zotte dire : « Aukène Portère bon nouvelle ni aukène Avertissère pa finne vinne cotte nous. » Donc certainement ène Portère bon nouvelle et ène Avertissère finne vinne cotte zotte. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

R4 21. Et *rappelle* quand Moïse ti dire so pép : « O mo pép ! Mazine favère Allāh lor zotte quand Li ti désigne banne Prophètes dans zotte et ti faire-zotte lé rois et Li ti donne zotte ça ki Li pa finne donne personne dans entier lé monde. »³⁵

وَلَاذَقَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُوا ذُكُرُوا نَحْمَةً اللَّهُ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢١﴾

22. « O mo pép ! Rente dans la Terre Sainte ki Allāh finne destiné pou zotte, et pa rétourne en arrière, sinon zotte pou rétourne perdants. »

يَقُومُوا ادْخُلُوا الأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٢﴾

23. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Certainement éna-là ène pép féroce et bien dominère, et zamais nous pa pou rente là-dans tant ki banne-là pa sorti là-

قَالُوا يَمُوسَى إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَنَنظُرُهَا حَتَّى يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا

35. Expression 'entier lé monde' vé dire banne dimounes ça banne-là zot l'époque.

dans. Mais si zotte sorti là-dans, alors certainement nous pou rentré.»

دَاخِلُونَ ﴿٣٣﴾

24. Alors dé zommes d'ente banne ki ti éna la crainte *Allāh* et ki *Allāh* ti faire *So* favére lor zotte, zotte ti dire : « Rentré et fonce lor banne-là par la porte *central* et ène fois zotte finne passe par ça la *porte-là*, certainement zotte pou remporte la victoire. Et place zot confiance dans *Allāh* si zotte croyants. »

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنِعْمَ
اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ
فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى
اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

25. Banne-là ti dire : « O Moïse !
Zamais nous pou rente là-dans tant ki
banne-là reste là-bas. Donc allé toi et to
Seignére et zotte-dé combatte *banne-là*.
Nous, nous pou reste assizé ici. »

قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا لَن نَدْخُلُهَا أَبَدًا مَا
دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ
فَكَاتِلَا إِنَّا هُنَا قَاعِدُونَ ﴿٣٥﴾

26. Li ti dire : « Mo Seignére !
Certainement, mo péna aukène l'autorité
sauf lor mo-même et *lor* mo frère, alors
faire ène distinction ente nous et ça pép
rébelle-là. »

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَنِّي
فَافِرٌ بَيْنَكُمَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٦﴾

27. *Allāh* Li ti dire : « Certainement
ça la *Terre Sainte-là* li pou interdit pou
banne-là pendant quarante ans; zotte pou
erré lor la terre, l'esprit troublé. Alors pa
prend tracas lor ça pép rébelle-là. »

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ
سَنَةً يَتَيَهُونَ فِي الْأَرْضِ، فَلَا تَأْسَ
عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٧﴾

R5

28. Et raconte banne-là la vérité lor
l'histoire dé garçons Adam, quand zotte tout
lé dé ti offére ène sacrifice. Pou ène ça dé-là,
ça ti accepté et pou l'aute-là, ça pa ti accepté.
Dézième-là li ti dire : « Certainement mo
pou tué toi. » *Premier-là* li ti réponne :
« *Allāh* accepté sélement dé la part banne
dimounes ki azir avec droitire. »

وَأُتِلَ عَلَيْهِمْ نَبَأُ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ. إِذْ
قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا
وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ
لَا تُغْنِيكَ، قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ
مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٨﴾

29. « Si to avoye to la main lor
moi pou tué moi, *moi en retour* mo pa
pou avoye mo la main lor toi pou tué
toi. En vérité, mo père *Allāh* ki
Seignére banne lé mondes ;

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا
أَنَابَا سِطِّي إِلَيْكِ لَا فُقُلُكَ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٩﴾

30. « En vérité, mo oulé ki to retourne avec sarze mo pécé et to pécé et ki to vinne ène dans banne habitants di Fé. Et ça-même récompense banne inzistes. »

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾

31. Mais so *mauvais* l'esprit ti pousse li pou tué so frère. Donc li ti tué li. Et li ti vinne ène dans banne perdants.

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣١﴾

32. Ensuite Allāh ti avoye ène corbeau ki ti gratte la terre pou ki Allāh Li-Même montré-li ki manière caciète cadave so frère. Li ti dire : « Malhère lor moi ! Esse-ki mo incapabe pou vinne couma ça corbeau-là pou caciète cadave mo frère ? » Alors li ti vinne ène dans banne ki gagne rémords.

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُؤَادِي سَوْآتَهُ أَخِيهِ قَالِ يُوَيْلَتَى أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوَادِيَ سَوْآتَهُ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ التَّوَّابِينَ ﴿٣٢﴾

33. A cause ça, ki Nous ti prescrire pou banne Zenfants Israël ki : kikène ki tué ène dimoune ki pa finne tué ène l'aute ou soi ki pa finne répanne désorde lor la terre, li couma dire li finne tué tout l'himanité. Et dimoune ki sauve ène la vie, li couma dire li finne donne la vie à tout l'himanité. Et certainement Nou banne Mèssazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Ensuite, même après ça, boucoup parmi-zotte commette banne excès lor la terre.

لِيَذَرَ الْبَنِيَّ إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ لَئِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٣﴾

34. Banne ki faire la guère conte Allāh et So Mèssazer, et ki faire zefforts pou répanne désorde lor la terre, zot récompense li sélement ki bizin tué zotte ou soi cricifié zotte ou soi coupe zot la main li pied côté opposé ou soi expilsé zotte dépi dans pays. Ça, pou zotte li pou ène himiliation dans ça lé monde-là et pou zotte, éna ène grand pinition dans l'Aute lé monde-là ;

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Excepté banne ki répenté avant ki *ô croyants* ! zotte gagne banne-là dans

لَا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْرَأُوا

zot pouvoir. Alors conné ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

عَلَيْهِمْ ۖ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ
رَّحِيمٌ ﴿٣٥﴾

R 6 36. O banne ki croire ! Craigne Allāh, et serce moyen pou rapproce zotte are Li, et faire zefforts dans Allāh So simé pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ
ابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي
سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٦﴾

37. En vérité, si banne ki pa croire ti possède tout ça ki trouve lor la terre et autant encore pou offére couma rançon pou sauve zotte are pinition Zour Rézirection, ça pa pou accepté dé zot part. Et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّهُمْ مَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا وَ مِثْلَهُ مَعَهُ
لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ
مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

38. Banne-là pou oulé sorti dépi dans di Fé, mais zotte pa pou capave sorti dépi là-dans. Et pou banne-là, éna ène pinition ki pou diré longtemps.

يُرِيدُونَ أَن يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا
هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
مُقِيمٌ ﴿٣٨﴾

39. Et zomme ki coquin et madame ki coquin, coupe zot la mains couma pinition pou zot offense, ça li ène pinition exemplaire dé la part Allāh. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا
أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ
اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٩﴾

40. Mais dimoune ki répenté après so faute et ki corrise li-même, alors certainement Allāh pou tourne vers li avec clémence. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ
اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ
رَّحِيمٌ ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki to pa conné ki royaume banne lé ciéls et la terre li pou Allāh ? Li pini dimoune ki Li oulé et Li pardonne dimoune ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمُوتِ
وَالْأَرْضِ ۚ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

42. O Mésazer ! Pa bizin laisse-zotte mette toi dans la peine ça banne ki précipite zotte-mêmes dans mécréance — banne ki dire are zot la bouce : « Nous croire, » tandisse ki zot lé kére pa croire ;

يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ
يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ
قَالُوا آمَنَّا بِمَا فُتُوهُهُمْ وَكَمْ تُوِّمِنُ
لَهُمْ ۖ وَ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا ۖ

et parmi banne Zuifs éna ki bien content écoute mensonzes et zotte bien écouté pou *rapporte ça are* banne lé zaute dimounes ki pa finne vinne cotte toi. Zotte sanze banne paroles dépi zot *vrai places pou déforme zot sens et* zotte dire *zot banne camarades* : « Si donne zotte ça-là, alors accepté li, et si pa donne zotte ça-là, alors faire attention ! » Et dimoune ki Allāh oulé testé, to péna aukène pouvoir pou *aide* li conte Allāh. Ça banne-là-ça ki Allāh pa finne oulé pirifié zot lé kére. Pou banne-là, éna la honte dans ça lé monde-là, et pou zotte dans l'Aute lé monde-là éna ène grand pinition.

43. Banne-là bien content écoute mensonzes. Zotte manze banne di biens ki pa permette. Donc si zotte vinne cotte toi *pou ène zizement*, alors zize ente zotte ou soi détourne toi dé zotte. Et si to détourne toi dé zotte, *zamaiz zotte pou* capave faire toi kik mal. Et si to *éna pou* zizé, alors zize ente banne-là avec zistice. En vérité, Allāh content banne ki observe la zistice.

44. Et couma banne-là pou faire toi *zot zize tandisse* ki zotte éna la Torah are zotte — là-dans éna *zizement* Allāh ? Ensuite zotte tourne le dos malgré ça. Et ça banne-là pa ditout croyants.

R 7 45. En vérité, Nous ti faire déssanne la Torah, là-dans éna guidance et la limière. Par ça, *ki* banne Prophètes ki ti soumettre *totalelement* à Allāh, zotte ti pé zize pou banne Zuifs, et ça *banne-là oussi ti faire pareil* : banne dévots et banne doctères la loi ki ti gagne responsabilité protection Live Allāh et zotte ti témoins lor là. Donc pa craigne dimounes, mais craigne Moi. Et pa vanne Mo banne

سَمْعُونَ لِلْكَذِبِ سَمْعُونَ لِقَوْلِ
آخَرِينَ ۖ لَمْ يَأْتُواكَ بِتُورٍ
الْكَلِمِ مِنْ بَعْدِ مَا أُضِيعَ ۚ يَقُولُونَ
إِنْ أَوْثَقْتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ
تُؤْتُوهُ فَأَحْذَرُوا ۚ وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ
فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ
أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرْ
قُلُوبَهُمْ ۚ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا جِزَاءٌ ۖ وَ
لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٧﴾

سَمْعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْثُونَ لِلشُّخْرِتِ ۚ
فَإِنْ جَاءُواكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ
أَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ
فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا ۚ وَإِنْ حَكَمْتَ
فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُقْسِطِينَ ﴿٣٨﴾

وَكَيْفَ يُحْكِمُكَ نَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ
فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ ۚ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَ
نُورٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ
أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَ
الْأَحْبَابُ ۚ وَمَا اسْتَحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ
وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا
النَّاسَ وَاحْشَوْا اللَّهَ ۚ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي

Signes pou ène ti prix. Et banne ki pa zize d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne mécréants.

46. Et là-dans, Nous ti prescrire pou banne-là : la vie pou la vie, li zié pou li zié, né nez pou né nez, zoreille pou zoreille, lé dent pou lé dent et pou banne *lé zaute* blessires oussi, bizin faire pareil. Mais dimoune ki rénonce so droit lor là, alors ça, li pou ène expiation pou li *pou so banne péchés*. Et banne ki pa zize d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne pervers.

47. Et Nous ti avoye après banne-là, lor zot traces, Jésus, fils de Marie pou confirmé ça ki ti là divant li dans la Torah. Et Nous ti donne li l'Évanzile — là-dans éna guidance et la limière pou confirmé ça ki ti là divant li dans la Torah et ène guidance et ène récommandation pou banne ki azir avec droiture.

48. Banne pép l'Évanzile bizin zize d'après ça ki Allāh finne révélé là-dans et banne ki pa zize d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne rebelles.

49. Et Nous finne faire déssanne lor toi le Live avec la vérité ki confirme ça ki ti *révélé* dans Live-là ki ti là avant, et couma so gardien. Donc zize ente ça banne-là d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, et, pa quite la vérité ki finne vinne cote toi pou alle suivre zot mauvais désirs. Nous finne faire pou sakène d'ente zotte ène la loi et ène façon faire *pou gagne élévations spiritiél*. Si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou faire zotte ène sél comminauté. Mais Li *lé testé* zotte dans ça ki Li finne donne zotte. Donc faire zeffort, sakène dépasse l'aute

ثُمَّ قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا آتَاهُ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٢٥﴾

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ، وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ، وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ، وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ، وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ، وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ، فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارٌ لَهُ، وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا آتَاهُ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٦﴾

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ، وَأَتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ، وَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَ مُوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾

وَلِيَخُكَّهُمْ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا آتَاهُ اللَّهُ فِيهِ، وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا آتَاهُ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٢٨﴾

وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ، فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ، لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَ مِنْهَا جَاءَ، وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ، إِلَى اللَّهِ

dans banne bon travaux. Vers Allāh ki zotte tout pou retourné. Alors Li pou informe-zotte *la réalité* lor ça banne sozes lor ki zotte ti en désaccord.

مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et *Nous* finne ordonne toi pou ki to zize ente ça banne-là d'après ça ki Allāh finne faire déssanne et pou ki to pa suive zot mauvais désirs et pou ki to mette toi en garde conte zotte, attention ki zotte tente pou éloigne toi are ène partie ça ki Allāh finne faire déssanne lor toi. Mais si banne-là tourne lé dos, alors conné ki certainement Allāh éna l'intention pou pini zotte pou ène partie zot banne pécés. Et, en vérité, boucoup banne dimounes zotte désobéissants.

وَأَن اخْكُم بِبَيْنِهِمْ بِمَا أُنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أُنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا فَلَعَنَ اللَّهُ مَن لَّيْسَ يُرِيدُ اللَّهَ أَن يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ دُثُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٠﴾

51. Esse-ki banne-là pé serce zizement *l'époque* l'Ignorance ? Et pou ène pép ki éna la foi ferme, ki sanne-là ki meillère ki Allāh pou zizé ?

أَفَكُمُ الْجَاهِلِيَّةُ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِّنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤١﴾

R 8 52. O banne ki croire ! Pa prend Zuifs et Chrétiens pou camarades. *Banne-là* zotte camarades ente zotte-mêmes. Et parmi zotte, dimoune ki prend ça banne-là pou camarades, li pou certainement ène dans ça banne-là. En vérité, Allāh pa guide banne dimounes inziste.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِّثْلُكُمْ فَأَنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

53. Et, banne ki dans zot lé kéré éna ène maladie, to pou trouve zotte faire vite pou alle zoènné ça banne-là, zotte dire : « Nous pére ki ène malhére tombe lor nous. » Li pa loin ki Allāh amène ène la victoire ou soi kik décision dé So part. Alors banne-là pou régrété ça ki zotte ti caciète dans zot lé kéré.

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَن تُصِيبَنَا آيَةٌ ۖ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصِيحُوا عَلَىٰ مَا أَصْرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مُّذْمِينَ ﴿٤٣﴾

54. Et banne ki croire pou dire : « Esse-ki ça banne-là mêmes ki ti faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki certainement zotte-mêmes ti

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ

avec zotte *ki sincères*?» Banne-là zot banne travaux pa servi nanrien et zotte rétrouve zotte-mêmes perdants.

لَهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ
فَأَصْبَحُوا خُوسِرِينَ ﴿٥٦﴾

55. O banne ki croire ! D'ente zotte, banne ki rénié zot la foi certainement Allāh pou amène ène l'aute pép *dans zot place*; Li pou content banne-là et banne-là pou content Li, *banne-là pou* bienveillants et himbles pou banne croyants et dirs *et fermes* envers banne mécréants. Banne-là pou litté dans simé Allāh et zotte pa pou pére réproce aukène blamère. Ça, li Allāh So grâce. Li donne-ça dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ
مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ
بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ
يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ
لَوْمَةً لَآئِمَةً ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

56. Zot camarade li sélement Allāh et So Mésazer et banne croyants ki observe la Prière et ki paye Zakâte, banne-là reste incliné *avec sincérité total*.

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ
آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ
يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٦﴾

57. Et banne ki prend Allāh et So Mésazer et banne croyants pou camarades *zotte bizin conné ki* en vérité, Allāh So parti ki pou triomphé.

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
فَإِنَّ جُزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٧﴾

R 9 58. O banne ki croire ! Pa prend pou camarades banne ki faire ène moquerie et ène badinaze are *Islam* - zot rélizion parmi banne ki finne gagne Live avant zotte et ni parmi banne mécréants. Et craigne Allāh si zotte croyants;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ
اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَافَّارَ
أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

59. Et quand zotte faire l'appel pou la Prière, banne-là faire ène moquerie et ène badinaze are ça. Ça, li parski banne-là, zotte banne dimounes ki pa raisonné.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا
هُزُؤًا وَلَعِبًا ذَلِكَ يَأْتِيهِمْ قَوْمٌ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٥٩﴾

60. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Esse-ki zotte faire-nous réproce simplément parski nous croire dans Allāh et dans ça *révélation* ki finne faire déssanne lor nous et dans ça

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَقُومُونَ مِنَّا
إِلَّا أَنْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا

révélation ki ti finne faire déssanne avant ? Et, en faite, la plipart parmi zotte, zotte banne pervers.»

مَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ، وَآتٍ أَكْثَرُكُمْ
فَسَقُونَ ﴿٣٠﴾

61. Dire : « Esse-ki mo informe zotte ça ki pire ki-ça couma récompense cotte Allāh ? *Ça li destiné pou* banne ki Allāh finne maudit et ki Li finne en colére are zotte; et éna d'ente banne-là ki Li finne faire zotte *vinne* zacots et çoçons quand zotte ti faire adoration Satan. Ça banne-là zotte banne pire dimounes dans grade et *zotte-mêmes* pli égaré dépi simé droite. »

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكَ
مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ، مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَ
غَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ
وَ الْخَنَازِيرَ وَ عِبَدَ الطَّاغُوتِ ۚ
أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَ أَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ
السَّبِيلِ ﴿٣١﴾

62. Et quand banne-là vinne cotte zotte, banne-là dire : « Nous croire, » tandisse ki banne-là rente *cotte zotte, ki vrai croyants*, avec mécréance et ressorti avec ça-même. Et Allāh pli conné ça ki banne-là caciéte.

وَإِذَا جَاءَ وَكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ خَلُّوا
بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ، وَ اللَّهُ
أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَعْتَمُونَ ﴿٣٢﴾

63. Et to pou trouve boucoup d'ente ça banne-là, zotte pé précipite zotte, sakène pli vite ki l'aute, dans pécés et transgression et dans manze banne kit-sozes ki pa permette. Certainement li bien mauvais ça ki zotte faire !

وَ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي
الْإِثْمِ وَ الْعُدَاوَةِ وَ الْكُفْرِ هُمْ السُّحْتَاءُ
كَيْتَسْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

64. Bé ki faire banne dévots et banne doctères la loi *ki ti responsabes protection Allāh So parole* pa ti empéce banne-là cause banne causés pécés et *empéce* banne-là manze banne sozes ki pa permette ? Certainement li bien mauvais ça ki zotte faire !

لَوْ لَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَ الْأَحْبَابُ
عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَ الْكُفْرَ هُمْ السُّحْتَاءُ
كَيْتَسْ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٣٤﴾

65. Et banne Zuifs dire : « Allāh So la main amaré. » *Banne-là mêmes* zot la mains amaré et pou maudit zotte à cause ça ki zotte dire. Au contraire, So dé la mains ouvert en grand. Li dépense couma Li oulé. Et ça ki finne faire déssanne lor toi, dé la part to Seignère, pou augmente certainement rébellion et mécréance

وَ قَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ
عُلِّتْ آيَاتُهُمْ وَ لُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۖ بَلْ
يَدُهُ مَبْسُوطَةٌ ۖ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ
وَ لَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَّا أُنْزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَ كُفْرًا ۚ وَ

boucoup dimounes d'ente banne-là. Et Nous finne mette ente banne-là l'ennemité et la haine ziska Zour Rézirection. Sak fois ki banne-là allime di fé la guére, Allāh teigne li. Et zotte *serce pou* répanne désorde *partout* lor la terre. Et Allāh pa content banne sémères désorde.

66. Et si banne ki finne gagne Live *avant Islam* ti croire et ti azir avec droiture, certainement Nous ti pou débarasse zotte are zot banne mauvais, et certainement Nous ti pou faire zotte rente dans banne Zardins cotte éna grand bonhére.

67. Et si banne-là ti observe la Torah et l'Évanzile et ça *Live* ki finne faire déssanne lor zotte *astére-là* dé la part zot Seignére, certainement zotte ti pou manze dans ça *banne bon kit-sozes* ki là-haut zotte et dans ça ki en-bas zot li pieds. Parmi banne-là, éna ène groupe modéré tandisse ki boucoup parmi banne-là, li bien mauvais ça ki zotte faire.

R 10 68. O Mèssazer ! Transmette *bien* ça *Mèssaze* ki finne faire déssanne lor toi dé la part to Seignére. Et si to pa faire ça, alors to pa finne transmette So Mèssaze. Et Allāh pou protèze toi conte banne dimounes. En vérité, Allāh pa guide ça pép ki mécréant.

69. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Zotte péna aukène fondation tant ki zotte pa observe la Torah et l'Évanzile et ça *Live* ki finne faire déssanne lor zotte *astére là* dé la part zot Seignére. » Et certainement ça ki to Seignére finne faire déssanne lor toi, li pou augmente rébellion et mécréance boucoup d'ente banne-là. Donc pa tourmente toi pou ça pép mécréant-là.

الْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا
لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَآدْخَلْنَاهُمْ
جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٦﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ
وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِنْ
فَوْقِهِمْ مِنْ تَحْتِ آرْجُلِهِمْ ۚ مِنْهُمْ
أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ ۚ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءٌ
فَعَلُوا مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾

يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ ۚ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَفْصِلُكَ مِنَ النَّاسِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى
تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ وَلَيُزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
طُغْيَانًا ۚ فَكُفِّرًا ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾

70. En vérité, banne ki croire et banne Zuifs et banne Sabéens et banne Chrétiens — banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et ki faire banne bon actions, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَىٰ مِنْ أَمْنٍ بِاللهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٥٠﴾

71. Certainement Nous ti prend ène l'engagement are banne Zenfants Israël, et Nous ti avoye banne Mèssazers cotte banne-là. *Mais* sak fois ki ène Mèssazer ti vinne cotte zotte are ça ki zot lé kère pa ti désiré, zotte ti traite ène groupe dé mentères et zotte ti rode pou tué ène groupe.

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ رُسُلًا، كُلَّمَا جَاءَهُمْ
رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُهُمْ فَزَيَّلْنَا
كَذِبًا وَكَذَّبُوا فَقَاتَلْتُمُوهُمْ ﴿٥١﴾

72. Et banne-là, zotte ti pensé ki pa pou éna pinition. Donc zotte finne vinne avégues et sourdes. Ensuite Allāh ti tourne vers zotte avec clémence. Là oussi boucoup d'ente zotte finne *préfère* reste avégues et sourdes. Et Allāh guette bien ça ki zotte pé faire.

وَحَسِبُوا أَنَّا لَنَكُونُ فَتْنَةً فَعَمُوا
وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا
وَصَمُّوا كَثِيرًا ثُمَّ هَدَاهُ اللهُ بِصِيرَةٍ
بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٥٢﴾

73. Certainement zotte faire mécréance, banne ki dire : « En vérité, Allāh Li-Même le Mèssie, fils de Marie, » tandisse ki le Mèssie *li-même* ti dire : « O banne Zenfants Israël ! Adore Allāh Ki mo Seignère et zot Seignère. » En vérité, dimoune ki associé partenaires are Allāh, Allāh finne interdire Paradis pou li et place cotte li pou resté pou di Fé. Et pa pou éna aukène aide pou banne ki faire le mal.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
يَبْنِي إِسْرَءِيلَ عَابِدُوا اللَّهَ رَبِّي
وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ
حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ
النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٥٣﴾

74. Certainement zotte faire mécréance banne ki dire : « En vérité, Allāh Li ène dans trois-là, » tandisse ki péna aukène ki digne d'adoration excepté ça Ène Sél BonDié-là et si zotte pa rénonce ça ki zotte pé dire, certainement ène pinition ki donne boucoup doulère pou attrape banne mécréants parmi zotte.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ
ثَلَاثَةٍ وَمِنْ إِلَهِ الْإِلَهِ وَاحِدٌ وَ
إِن لَّمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ ﴿٥٤﴾

75. Alors esse-ki banne-là pa pou tourne vers Allāh avec *repentance* et dimanne So pardon alors ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié ?

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤٥﴾

76. Le Mésse, fils de Marie ti sélement ène Mésazer. Avant li, tout banne Mésazers finne mort. Et so mama ti ène *madame* vertueuse. Zotte tout lé-dé ti pé consomme nourritire. Guetté couma Nous explique clairement banne Signes pou banne-là *zot bien*. Et guetté couma zotte finne détourné *are la vérité*.

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۚ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۚ كَانَا يَأْكُلَنِ الطَّعَامَ ۚ أَنْظِرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٤٦﴾

77. Dire-zotte : « Esse-ki zotte pou adore en déhors Allāh ça ki péna pouvoir pou faire zotte ni le mal ni le bien ? Et Allāh Li-Même Li Bien -Tandé, Li Conne-Tout. »

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤٧﴾

78. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Pa faire banne exazérations inziste dans zot rélizion et pa suive banne mauvais désirs ène pép ki ti égaré auparavant et ki ti égare boucoup *dimounes* et ki ti écarté dépi simé droite. »

قُلْ يَا هَلْ أَكْتَبَ لَا تَعْلُوا فِي ۖ يَنْكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَصْلُوا كَثِيرًا مِّنْ ضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٤٨﴾

R 11 79. Ça banne parmi banne Zenfants Israël ki ti mécréants, zotte ti maudit par la bouce David et Jésus, fils de Marie. Ça, li à cause zotte ti désobéir et zotte ti commette banne excés.

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٤٩﴾

80. Banne-là pa ti réténir zotte-mêmes ente zotte are banne sozes blâmabe ki zotte ti pé pratiqué. Vraimême bien mauvais ça ki zotte ti pé faire !

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٥٠﴾

81. To pou trouve boucoup dans ça banne-là, zotte prend pou camarades banne mécréants. En vérité, li bien mauvais ça ki zot l'âme finne avoye

تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ

divant pou zotte avec *réziltat* ki Allāh finne en colére are zotte. Et zotte pou reste longtemps dans pinition-là.

أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خُلِدُونَ ﴿٨١﴾

82. Et si zotte ti croire dans Allāh et dans ça Prophète-là et dans ça ki finne faire déssanne lor li, zotte pa ti pou prend banne-là pou camarades; mais boucoup parmi zotte, zotte banne transgresséres.

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مَا اتَّخَذُوا هُمُ آوِلِيَاءَ وَلَٰكِن كَثِيرًا مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٨٢﴾

83. To pou trouve certainement ki, parmi tout banne dimounes, banne Zuifs et banne associatéres, zotte pire dans zot hostilité envers banne croyants. Et, certainement to pou trouve parmi ça banne-là, banne ki dire : « Nous, nous banne Chrétiens, » zotte zotte pli prés are banne croyants dans l'affection. Ça, li parski parmi zotte, éna banne savants et banne moines et ki banne-là pa orgueillé.

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۚ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَسِيصِينَ وَذُهَبَاءَ وَآثَنَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٣﴾

Partie 7

84. Et quand banne-là écoute ça ki finne faire déssanne lor le Mésazzer, to trouve zot li zidé débordé are larmes à cause la vérité ki zotte finne reconnaîte. Zotte dire : « Nou Seignére ! Nous finne croire, alors inscrire-nous dans banne ki donne *vrai* témoignaze.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٤﴾

85. « Et bé ki faire nous pa pou croire dans Allāh et dans ça la vérité ki finne vinne cote nous tandisse ki nous éna ène désir fort ki nou Seignére faire nous rente dans groupe banne *dimounes* vertueux ?»

وَمَا كُنَّا لَا نُؤْمِنُ بِاللهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

86. A cause ça ki banne-là finne dire, Allāh finne récompense zotte are banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Et ça, li récompense banne ki faire le bien.

فَأَتَا بِهِمُ اللهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٦﴾

87. Et banne ki pa ti croire et ki ti prend Nou banne Signes pou mensozes, ça banne-là *ki* banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٧﴾

R12 88. O banne ki croire ! Pa déclare interdit banne sozes pur ki Allāh finne permette pou zotte. Et pa dépasse limites. En vérité, Allāh pa content banne ki dépasse limites.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٨﴾

89. Et dans provision ki Allāh finne donne zotte, manze ça ki permette et ki bon *sélon goût, la santé et circonstance*. Et craigne Allāh dans Ki zotte croire.

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

90. Allāh pa pou attrape zotte pou zot serments sans valére, mais Li pou attrape zotte pou banne serments cotte zotte finne faire banne promesses. Et so l'expiation, *bizin* donne manzé disse pauvres avec ça ki normalement zotte nourri zot famille; ou soi habille banne-là; ou soi libére ène esclave. Mais dimoune ki pa trouve *aukène ça banne moyens-là*, alors *li bizin observe* trois zours carême. Ça, li ène expiation pou zot l'engagement quand zotte faire serment. Et *autant ki possibe* respecté zot serments. Coumme ça-même Allāh explique zotte clairement So banne Signes pou ki zotte reconnaissant.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا طَعَمْتُمُونَ أَوْ هَلِيكُمُ أَوْ كَسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٩٠﴾

91. O banne ki croire ! Banne intoxicants et banne zoué la sance et *adoration* banne idoles et banne fléces divinatoire, *tout ça*, li sélement Satan so travail malprope. Donc reste éloigné are *tout ça* pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩١﴾

92. Satan li désire sélement créé l'ennemité et la haine parmi zotte par moyen banne intoxicants et banne zoué la sance et *li sélement désire* détourne zotte dépi mazine Allāh et la Prière. Alors, esse-ki zotte pou abstinér ?

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩٢﴾

93. Et obéir Allāh et obéir le Messager et faire attention ! Et si zotte tourne le dos, alors conné ki responsabilité Nou Messager li sélement pou transmette clairement Messaze-là.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ
وَاحْذَرُوا فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوهُ إِنَّكُمْ عَلَى
رَسُولِنَا الْبَلَاءِ الْمُبينِ ﴿٣١﴾

94. Péna aukène pécé lor banne ki croire et ki faire banne bon actions pou ça ki zotte manzé pourvi ki zotte azir avec droiture, ki zotte croire et ki zotte faire banne bon travaux, ensuite ki zotte azir avec *plisse* droiture, et ki zotte croire *plisse*, ensuite ki zotte azir avec droiture *plisse encore*, et ki zotte faire le bien. Et Allāh content banne ki faire le bien.

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا
اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ
اتَّقَوْا وَآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَآخَسَنُوا ۚ
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٢﴾

R13 95. O banne ki croire ! Certainement Allāh pou testé zotte avec ène *tipti* zaffaire : ça zanimau la chasse ki dans portée zot la main et zot lances, pou ki Allāh distingue banne ki craigne Li en secret. Et banne ki dépasse limites après ça, zotte pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulère.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَبْلُوَكُمُ اللَّهُ
بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَ
دِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ
بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ
فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

96. O banne ki croire ! Pa tué zibié quand zotte dans l'état pélerinaze. Et dimoune ki, dans zotte, tué ça délibé- rément, alors couma compensation *bizin* ène zanimau domestique pareil couma ça ki li finne tué, d'après décision dé dimounes droite parmi zotte; *li* ène sacrifice ki *bizin* arrive la Ka'aba; ou soi couma expiation, *li* donne manzé banne pauvres ou soi so équivalent en carême pou ki li goûte mauvais conséquences so action. Allāh finne ferme li zié lor ça ki finne passé. Mais dimoune ki recommencé, Allāh pou pini li *pou so offense*. Et Allāh Li Tout-Puissant et Li éna pouvoir pou donne pinition ki *bizin*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ
وَأَنْتُمْ حُرُمٌ ۚ وَمَن قَتَلَ مِمَّنْ مَّتَعِمًّا
فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ
بِهِ ذُوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بُلِغَ
الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ
عَدْلُ ذَلِكَ صِيَامًا لَّيْذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ ۚ
عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لَمَّا سَلَفَ ۚ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ
اللَّهُ مِنْهُ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿٣٤﴾

97. Finne permette ki zotte attrape zibié la mer et consomme-li ; li ène bénéfice pou zotte et pou banne voyazères. Mais la chasse zanimaux la terre, li pa permette pou zotte tant ki zotte dans l'état Pélerinaze. Et craigne Allāh vers Ki zotte pou rassemblé.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلْغَنَاقَةِ ۖ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٤﴾

98. Allāh finne faire la Ka'aba, la Caze Sacré, ène soutien *rélizié et ékonomik* pou banne dimounes et oussi le Mois Sacré, et banne offrandes et banne *zanimaux sacrifices* avec colliers. Li coumme ça, pou ki zotte conné ki Allāh conne bien ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre et ki Allāh conne bien tout kit-soze.

جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ۚ ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

99. Conné ki Allāh Li Sévère dans So pinition et ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Misericordié.

إِغْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

100. Responsabilité le Mésazzer li sélement pou transmette clairement Mésaze-là. Et Allāh conné ça ki zotte laisse paraîte et ça ki zotte caciète.

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Dire : « Ça ki impur et ça ki pur, zotte pa pareil comié-même ki l'abondance ça ki impur-là *capave* séduire toi. Alors craigne Allāh ô banne dimounes intellizent pou ki zotte réissi.

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ يَأْذُرُ الْآلِثَابَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠١﴾

R14 102. O banne ki croire ! Pa pose questions lor banne sozes ki, si révèle zotte ça, ça pou mette zotte dans tracas.³⁶ Et si zotte pose question lor ça, quand pé faire déssanne le Coran, pou

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسْأَلُكُمْ ۚ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلَ الْقُرْآنُ

36. Bien sire, Allāh pa pou donne banne dimounes banne instrinctions ki pou faire-zotte di tort. En faite, dans So miséricorde, Allāh pa donne banne instrinctions trop détaillé parski ça ti pou difficile pou certains pou suivre, ti pou donne-zotte la peine.

révéle zotte ça. Allāh finne laisse ça dé côté *par bienveillance*. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

تُبَدِّلْكُمْ عَقَالَهُ عَنْهَا وَاللَّهُ عَفُورٌ
حَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

103. Avant zotte *oussi*, ène pép ti pose questions lor ça *banne sozes-là*. Ensuite zotte ti réfize croire là-dans.

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكَ ثُمَّ
أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

104. Allāh pa finne ordonne ni Baḥīra, ni Sāiba, ni Waṣīla, ni Hāmi.³⁷ Mais banne mécréants zotte invente mensonze conte Allāh. Et la plipart parmi banne-là pa servi zot l'esprit.

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ
وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ، وَلَئِنَّ الْكَافِرِينَ
كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ، وَ
كَثُرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾

105. Et quand dire banne-là :
« Vinne vers ça ki Allāh finne faire déssanne et vers le Mésazzer, » zotte

وَإِذْ أُقِيلَ لَهُمْ تَعَالَى إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
وَرَأَى الرَّسُولُ قَالُوا احْسِبْنَا مَا وَجَدْنَا

37. 'Baḥīrah', li nom ki banne païens ti donne ène samelle ki zotte ti libéré après ki li ti mette bas cinq fois et ki zotte ti fanne so dé zoreilles. Zotte ti consacré li à ène divinité. Donc zotte pa ti servi so di lait et zotte pa ti faire li saryé nanrien. 'Sāiba', li samelle ki après ki li finne gagne cinq piti, li ti libe, li ti libe pou alle pâtiraze et l'endroit cotte boire dilo.

'Waṣīlah', li ène samelle (ou soi ène brébis ou soi ène sévre) ki banne-là ti donne-li so liberté après ki li finne mette bas sept fois à suive. Si septième fois, li mette bas ène femelle ék ène mâle, ti laisse ça dé-là oussi libe.

'Hāmi', li ène sameau-mâle ki zotte ti largué après ki li ti zénitére ène septième piti. Li ti libe pou alle pâtiraze ék l'endroit cotte boire dilo.

Dans dé versets zisse avant, finne dire ki pou banne tipti détails, li lor banne dimounes-mêmes pou faire la loi; mais ça verset-là montré clair ki lor banne zaffaires fondamental, ça liberté-là pa permette, parski dans banne sozes fondamental, l'inanimité li essentiél, ène diverzence d'opinions lor ça, capave vinne danzéré quand mette en pratique. Ça verset-là montré ki l'intelligence dé l'homme li pa capave faire banne la lois par rapport à banne questions fondamental. Banne Arabes ti éna l'habitude prend nom zot idoles pou zotte large banne sameaux. Ça pratique-là li ti rempli are siperstitions et li ti bien bête, parski ça banne zanimaux-là ène fois libéré, zotte ti pé cause banne dégâts considérable cotte zotte ti pé passé. Le Coran faire référence à ça mauvais pratique-là couma ène l'exempe banne la lois ki faire par l'homme et li donne ène avertissement à banne Chrétiens ki questionne sazesse d'ène la loi révélé; li dire ki zotte bizin tire léçon dé ça banne sozes moralement dégradant ki banne païens arabe ti pé pratiqué parski zotte pa ti éna ène la loi révélé pou guide zotte.

réponne : « Li siffit pou nous ça ki nous finne trouve nou banne papa grand-papas là-dans. » Ki ça ça ! Même ki zot papa grand-papas pa ti conne nanrien et ki zotte pa ti guidé ?

106. O banne ki croire ! Sirveille zotte-mêmes ! Dimoune ki finne égaré, li pa capave faire zotte aukène mal si zotte zotte *bien* guidé. Zotte tout pou rétourne vers Allāh et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

107. O banne ki croire ! Quand la mort costé are kikène parmi zotte, quand pé faire testament, *bizin* témoignaze dé zommes droite parmi zotte ; ou soi dé lé zaute zommes étranzer dans cas zotte pé voyaze dans pays et ki malhére la mort arrive zotte. Zotte réténir tout lé dé après la Prière pou ki banne-là donne témoignaze. Et si zotte ki concerné éna kik doute, alors tout lé dé bizin faire serment par Allāh, zotte dire : « Nous pa pou prend aukène prix en éssanze pou ça témoignaze-là, même si li ène parent proce pou nous, et nous pa pou caciette témoignaze ki finne prescrire par Allāh ; sinon certainement nous pou compté dans banne ki commette péccé. »

108. Mais si arrive conné ki ça dé-là finne commette péccé-faire fausse serment, alors dé lé zautes, parmi banne ki dé premiers-là finne empêche zotte gagne zot droit, ça dé lé zautes-là pou prend place ça dé premiers-là. Alors zotte dé-là pou faire serment avec nom Allāh, zotte pou dire : « Nou témoignaze li pli ziste ki témoignaze ça dé-là et nous pa finne dépasse limites. Sinon, certainement

عَلَيْهِ أَبَاءُ نَاهٍ أَوْ لَوْ كَانَ أَبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿٣٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ، إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةٌ بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمْ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ أَوْ آخَرِينَ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ، تَحْسِبُوهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيقْسِمُ بِاللَّهِ إِنْ اذْتَبَعْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا تَكُنْتُمْ شَهِادَةً لِلَّهِ إِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْأَثَمِينَ ﴿٣٧﴾

فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّ إِثْمًا فَأَخْرَجَ يَقُومِينَ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوَّلِينَ فَيَقْسِمُ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا بِالْإِثْمِ إِذَا

nous pou compté dans banne transgresséres dans régard Allāh.»³⁸

لِّمَنِ الظَّالِمِينَ ﴿٣٨﴾

109. Coumme ça, li pli probabe ki banne-là pou donne témoignaze selon so banne faits, sinon zotte pou éna la crainte ki après serments banne lé zautes-là, *zot prope* serments-là pou rézété. Et craigne Allāh et écouté. Et Allāh pa guide ça pép ki désobéissant.

ذَٰلِكَ أَدَّىٰ أَنْ يَتَّوُوا بِالشُّمَادَةِ عَلَىٰ وَجْهَيْهَا أَوْ يَحْكُمُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانُ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَاسْمَعُوا ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٩﴾

R15 110. *Mazine* zour cotte Allāh pou rassemblé tout banne Mésazers et pou dimandé : « Bé ki réponse zotte ti gagné ? » Banne-là pou dire : « Nous péna aukène *vrai* connaissance. En vérité, To-Même Ki Meillére Savant banne sozes ki caciette. »

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَا ذَا أُجِبْتُمْ ۖ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٤٠﴾

111. Et quand Allāh pou dire : « O Jésus, fils de Marie ! Rappelle Mo grâce lor toi et lor to mama quand Mo ti fortifié toi avec l'Esprit dé Saintété ; *donc* to ti pé cause are dimounes dans *to* berceau et dans l'âze mir ;³⁹ et *rappelle oussi* quand Mo ti enseigne toi le Live et la Sazesse et la Torah et L'Evanzile; et quand, avec Mo l'orde, are l'arzile to ti créé couma forme ène zoiseau. Ensuite, to ti soufflé là-dans ène *nouveau* l'esprit, alors, avec Mo l'orde; li ti vinne ène zoiseau *spiritiél* et to ti guéri banne avégues et banne léprés, avec Mo l'orde ; et quand, avec Mo l'orde, to ti réssissite banne ki ti mort *spiritièllement*, et quand Mo ti protèze toi conte banne Zenfants Israël *pou zotte pa*

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَحْيَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ ۖ إِذْ أُتِيَكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ فَكَلَّمَ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۖ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَ الْإِنْجِيلَ ۖ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَ تُبْرِئُ الْكَلْبَةَ وَ الْإِبْرَصَ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ جَعَلْتَهُمْ

38. Ça verset-là présente cas cotte tout banne témoins zotte présent; et pé accorde priorité à ça dé témoins ki pli proce par lien di sang. Ça li clair d'après verset 107.

39. Ça li ène expression ki montré ki Jésus ti pé dire banne paroles dé sazesse et dé spiritualité dépi ki li ti bien tipti, et ça ti continié, ziska ène l'âze avancé. Mot 'kahlan' faire référence à ça période la vie ène dimoune cotte so sévé pé commence vinne blanc et ki alle ziska l'âze avancé. Ça verset-là montré révolution spiritiél ki banne Prophètes Allāh amené. Li ranne hommaze à banne bél qualités dé Jésus. Parmi tout banne Prophètes, ti soisir li pou faire banne tel transformations mirakilé-là.

tué toi, quand to ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Alors ça banne ki pa ti croire d'ente-zotte ti dire : « Ça li sélement ène tromperie clair. »

بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾

112. Et quand Mo ti donne banne disciples-là révélation, *Mo ti dire* : « Croire dans Moi et dans Mo Mèssazer, » banne-là ti dire : « Nous croire et *Toi* ! Faire témoignaze nou soumission. »

وَلَاذْأَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي ۚ قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿١١٢﴾

113. Quand banne disciples ti dire : « O Jésus, fils de Marie ! Esse-ki to Seignére capave faire déssanne lor nous dépi lor lé ciél ène la tabe garni ? » Li ti réponne : « Craigne Allāh, si zotte croyants. »

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يُعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾

114. Banne-là ti dire : « Nous oulé ki nous manze dépi là-dans et ki nou lé kére gagne tranquillité et ki nous conné ki to finne dire-nous la vérité et ki nous vinne témoins lor là. »

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَّقْتَنَا ۚ وَتَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٤﴾

115. Jésus, fils de Marie ti dire : « O Allāh ! Nou Seignére ! Faire déssanne lor nous, dépi lor lé ciél, ène la tabe garni pou ki li ène fête pou nous, pou nou banne premiers et pou nou banne derniers et *pou ki li ène grand* Signe dé To part. Et accorde-nous *nou* provision. Et To-Même Meillère dans banne ki donne provisions. »

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ ۚ وَادْرُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاقِقِينَ ﴿١١٥﴾

116. Allāh ti dire : « En vérité, Mo pou faire déssanne ça lor zotte, mais banne parmi zotte ki pa croire après ça, certainement Mo pou donne banne-là ène pinition ki Mo pa pou donne aukène *l'autre* pép dans entier lé monde. »

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدَ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٦﴾

R 16 117. Et *rappelle* quand Allāh pou dire : « O Jésus, Fils de Marie ! Esse-ki to ti dire banne dimounes : 'Prend-moi et mo mama pou dé bondiés à parte Allāh' ? » Li pou dire : « *Toi* To Pur ! Li pa possibe ki

وَلَاذْأَوْحَيْتُ إِلَى عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوا مِنِّي وَارْحَمِي الْهَمِيمِينَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ

mo dire ça ki mo péna droit *dire*. Si mo ti dire ça, certainement To ti pou conne li. To conné ça ki dans mo l'esprit et mo pa conné ça ki dans To l'esprit. En vérité, To-Même Meillère Savant banne sozes ki caciette.

لِيَّ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ يَحْقِيقَ ۖ وَإِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٧﴾

118. « Mo pa ti dire banne-là nanrien sauf ça ki To ti commanne moi *dire* ki : 'Adore Allāh Mo Seignére et zot Seignére.' Et mo ti témoin lor zotte tant ki mo ti reste parmi zotte. Et quand To ti donne moi la mort, To-Même Ki ti Gardien lor zotte et Toi To Témoin lor tout kit-soze.⁴⁰

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ عِبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۖ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مِمَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۚ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٨﴾

119. « Si To pini zotte, en somme zotte To servitères et si To pardonne zotte, certainement To-Même To Tout-Puissant, To Bien-Saze. »

إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَلَهُمْ عَذَابُكَ ۖ وَإِنْ تَغْفِرَ لَهُمْ فَاِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٩﴾

120. Allāh pou dire : « Ça li ène zour cotte banne véridiques pou tire profit are zot véracité. Pou zotte, pou éna banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans tout lé temps. Allāh Li satisfait are zotte et zotte satisfait are Li. Ça li ça grand triomphe-là. »

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢٠﴾

121. Pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki éna là-dans. Et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢١﴾

40. Pé montré clairement ki la mort finne sépare Prophète Jésus are so pép et ki, ziska Zour Rézirection, li pa conné ki so pép finne égaré et ti pé adore li. Zour Rézirection, ça-même paroles-là ki lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.) pou servi pou so banne suivants pareil couma Prophète Jésus finne servi pou so prope suivants : « Et mo ti témoin lor zotte tant ki mo ti reste parmi zotte. (Falam mā tawaffaitanī) et quand To ti donne-moi la mort, To-Même Ki ti Gardien lor zotte et Toi To Témoin lor tout kit-soze.... To Bien-Saze. » (lire dans Boukhārī ék Mouslim). D'après tout banne grand dictionnaires classique pou la langue arabe couma al-Qāmōūs, Lisān al-'Arab, Aqrah al-Mawārid, etc 'tawaffāhoullāhou' vé dire - Qabaḍa rouḥahou, Qabaḍa nafsahou : 'Allāh finne prend l'âme ène kikène'. Zamaïs ça vé dire ki finne prend 'so lé corps', ou soi 'so lé corps ensamme ék so l'âme', ou soi finne prend 'li complètement'.

R1 1. Avec nom d'Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Tout louanze pou Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et Ki finne faire banne l'obskirités et la limière. Pourtant, banne ki pa croire, zotte établi banne égals are zot Seignére.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۝۲

3. Li-Même Ki finne créé zotte are l'arzile. Ensuite Li finne fixé ène période ; et *connaissance* ène l'*aute* période déterminé-là li avec Allāh Li-Même. Pourtant zotte dans doute.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلَهُ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَكَ ثُمَّ أَنْتُمْ تُمْتَرُونَ ۝۳

4. Et Li-Même Allāh dans lé ciéls *oussi* et lor la terre *oussi*. Li conné ça ki zotte caciète et ça ki zotte laisse paraîte et Li conné ça ki zotte gagné *par zot actions*.

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ۝۴

5. Et parmi banne Signes zot Seignére, pa ène Signe ki vinne cotte banne-là sans ki zotte pa tourne lé dos are ça.

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝۵

6. Alors banne-là finne prend la vérité pou mensonge quand li finne vinne cotte zotte. Mais zotte pa pou tardé pou gagne nouvelles ça *banne sozes ki éna pou accomplir* ki zotte ti pé boufonné-là.

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَتْلُبُوا مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝۶

7. Esse-ki banne-là pa trouvé comié péps Nous finne détruire avant zotte ? Nous ti établi banne-là lor la terre façon ki Nous pa finne établi zotte et Nous ti avoye lor banne-là banne niazes avec banne gros la plie et Nous ti faire banne la rivières coulé en bas zot li pieds. Ensuite Nous ti détruire banne-là à cause zot banne pécés ; et après banne-là, Nous ti faire sorti banne lé zaute péps.

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَهُمْ مِنْكُمْ لَحْمٌ وَارْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ قَدْرًا رِزًّا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ۝۷

8. Et si Nous ti faire déssanne lor toi ène écrit lor la peau zanimaux et ki banne-là ti tâte li are zot la mains, *même-ça* banne mécréants certainement ti pou dire : « Ça li nék ène mazie clair. »

وَكُلُّ نَرٍّ لَّنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ
فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٨﴾

9. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne avoye ène anze cotte li ? » Et si Nous ti avoye ène anze, certainement zaffaire-là ti pou réglé. Alors pa ti pou donne zotte aukène répit.

وَقَالُوا لَوْ لَا أَنْزَلْ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَكَوْ
أَنْزَلْنَا مَلَكَآ لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا
يُنْظَرُونَ ﴿٩﴾

10. Et si Nous ti faire *le Mèssazer* li-*même* ène anze, Nous ti pou faire li *dans forme* ène être himain, et Nous ti pou mette banne-là dans même confizion ki zotte été-là.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكَآ لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا ۚ
لَكَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلِيْسُونَ ﴿١٠﴾

11. Et, en vérité, avant toi *oussi*, ti pé moque banne Mèssazers, mais ça ki zotte ti pé moqué-là ti accablé banne moquères d'ente zotte.

وَلَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾

R2 12. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma ti la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne prophètes*. »

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿١٢﴾

13. Dire : « Bé pou ki sanne-là ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre ? » Dire : « Pou Allāh. » Li finne faire la miséricorde obligatoire lor Li-Même. Certainement Li pou *continié* rassemblé zotte ziska Zour Rézirection. Là-dans péna aukène doute. Banne ki finne cause zot propre la perte, zotte pa pou croire.

قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ
قُلْ لِلَّهِ ۚ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۚ
لِيَجْمَعَ عِتْقَكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ
فِيهِ ۚ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

14. Et pou Li, tout ça ki existé dans la nuit et dans li zour. Et Li-Même Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْآبِلِ وَالنَّهَارِ ۚ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٤﴾

15. Dire : « Esse-ki mo prend ène camarade l'aute ki *Ça* Allāh Ki finne donne banne lé ciéls et la terre zot commencement création, et Ki nourri *tout*

قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ اتَّخَذُ وَلِيًّا قَاطِرِ
السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُ وَلَا

sans ki nourri Li ?» Dire : « En vérité, mo finne gagne l'orde pou vinne premier dans banne ki soumette. » Et pa vinne zamais ène dans banne associatéres.

يُطْعَمُ قُلُوبَنَا إِنْ أَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾

16. Dire : « Si mo désobéir mo Seignére, certainement mo pére pinition d'ène zour terribé. »

قُلْ إِنْ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٦﴾

17. Dimoune ki épargné are ça pinition-là ça zour-là, Allāh Li-Même finne faire li miséricorde. Et ça, li ça triomphe clair-là.

مَنْ يُضِرِفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

18. Et si Allāh faire ène malhére arrive toi, péna personne pou enlève ça excepté Li, et si Li faire ène bon kit-soze arrive toi, alors Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلَا يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفٌ لَهُ إِلَّا هُوَ وَلَا يَمَسُّكَ بَخِيرٌ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

19. Et Li Céli Ki domine So banne créatires - l'humanité *par So gloire et So mazedé siprême*. Et Li-Même Li Bien-Saze, Li Bien-Conscient.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٩﴾

20. Dire : « Bé ki kit-soze ki pli grand couma témoignaze ? » Dire : « Allāh Li Témoine ente moi et zotte, et finne révèle moi ça Coran-là pou ki, par ça moyen-là, mo averti zotte et tout *dimoune* cotte ça pou arrivé. Esse-ki zotte donne témoignaze avec l'assurance ki en déhors Allāh éna lé zautes ki digne d'adoration ? » Dire : « Mo pa donne ça témoignaze-là. » Dire : « En vérité, Li-Même Ki Ène Sél BonDié et mo péna nanrien pou faire are ça ki zotte associé are Li. »

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٢٠﴾

21. Banne ki Nous finne donne Live, zotte reconnaîte li *le Prophète et so Live d'après Signes dans zot Live* couma zotte reconnaîte zot garçons. Mais banne ki finne cause zot prope la perte, zotte pa pou croire.

الَّذِينَ اتَّخَذُوا أَلْبَانًا يُخَرِّفُونَ كَمَا يَخَرِّفُونَ أَمْثَلُهُمْ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾

R3 22. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente ène mensonge conte Allāh, ou soi ki prend So banne Signes pou mensonges ? En vérité, banne inzistes pa pou réissi.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الظَّالِمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et *pense* zour cotte Nous pou rassemblé banne-là zotte tout. Ensuite Nous pou dire banne ki ti donne associés are Allāh : « Cotte zot banne associés ki zotte ti pé préttanne-là ? »

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ
لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا آيِنَ شُرَكَائِكُمْ الَّذِينَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٣﴾

24. Alors zotte pa pou éna aukène eskize excepté ki zotte pou dire : « Nous faire serment par Allāh, Nou Seignère ; nous pa ti banne associatères. »

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِثْنَتُهمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا
وَاللَّهِ رَبَّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٤﴾

25. Guetté couma banne-là cause menti conte zotte-mêmes. Et ça ki banne-là ti pé inventé-là pou disparaîte dépi cotte zotte.

أُنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَصَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Et parmi banne-là, éna ki *apparemment* zotte écoute toi alors ki Nous finne mette banne couvertires lor zot le kère à cause ça, li pa possibe ki zotte comprend ça *Coran-là* et Nous finne mette dans zot zoreilles ène direté. Et même si banne-là trouve tout banne Signes, zotte pa pou croire là-dans à tel point zotte éna l'audace ki, quand zotte vinne cotte toi, zotte dispite are toi. Banne mécréants dire : « Ça, li sélement banne zistories banne dimounes longtemps. »

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي
أَذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كَلِمًا لَا
يُؤْمِنُوهَا بِهَا هَتَفُوا بِهَا إِذَا جَاءُوكَ
يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِمَ
هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾

27. Et banne-là défanne *dimounes* approce ça *Coran-là* et zotte-mêmes zotte reste éloigné are ça. Et banne-là pé détruire sélement zotte-mêmes, mais zotte pa pé ranne zotte-mêmes compte.

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْهَوْنَ عَنْهُ
إِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا
يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. Et si to ti capave trouve ça, quand pou faire banne-là arrêté *impé* divant di Fé, zotte pou dire : « Si

وَلَوْ تَرَى إِذْ دُقُّقُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
يَلَيْتُنَا نَرُدُّ وَلَا نُكَذِّبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا

sélement ti faire nous rétourné, alors nous pa ti pou prend banne Signes nou Seignére pou mensonzes et nous ti pou *compté* dans banne croyants. »

تَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

29. Au contraire ! Ça ki zotte ti pé caciette avant, finne vinne clair pou zotte *astére-là*. Et si faire banne-là rétourné, certainement zotte ti pou réfaire ça ki ti empêche zotte *faire-là*. Et certainement zotte banne mentéres.

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَلَا تَهُمُ لَعَذَابِهِمْ ﴿٢٩﴾

30. Et banne-là ti pé dire : « Nék éna nou la vie ça lé monde-là et nous pa pou réssissité. »

وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٠﴾

31. Et si sélement to ti trouve ça, quand pou faire banne-là comparaîte divant zot Seignére. Li pou dire *zotte* : « Esse-ki ça *sécond la Vie-là*, li pa la vérité ? » Banne-là pou dire : « Oui, par nou Seignére. » Li pou dire : « Alors goûte pinition-là à cause zotte ti nié. »

وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى رَبِّهِمْ ۖ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ ۖ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣١﴾

R4 32. Certainement, zotte banne perdants banne ki prend raconte avec Allāh pou mensonze, à tel point ki, quand ène coup l'Hére-là arrivé pou zotte, zotte pou dire : « Ah ! Couma nous régrétté ki nous finne néglize ça l'Hére-là. » Et banne-là pou saryé zot fardeaux lor zot lé dos. Attention ! Bien mauvais ça ki banne-là pé saryé !

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِلْقَاءِ اللَّهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَحْسِرُ تَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا ۚ وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَاءَ مَا يَزِيدُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et la vie ça lé monde-là, li sélement ène zoué et ène l'amizement *ki satisfaire banne désirs bas et ki faire néglize banne obzectifs haute*. Et certainement Résidence l'Aute lé monde-là li meillére pou banne ki azir avec droiture. Alors, esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ?

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلِذَٰرِ الْأٰخِرَةِ خَيْرٌ ۚ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٣﴾

34. En vérité, Nous conné ki, ça ki banne-là dire, certainement donne toi la

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزَنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ

peine. En vérité, banne-là pa pé contrédire toi, mais banne Signes Allāh ki banne pervers-là pé nié.

فَاتَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ
يَأْتِي اللَّهَ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾

35. Et, en vérité, avant toi oussi, ti pé traite banne Mèssazers dé mentères ; et même ki ti pé traite-zotte dé mentères, zotte ti pé prend patience ; et zotte ti pé persékité ziska ki Nou aide ti arrive cotte zotte. Et personne pa capave sanze banne paroles Allāh. Et certainement banne nouvelles banne Mèssazers-là finne déza arrive cotte toi.

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا
عَلَى مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّى أَتَاهُمْ
نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ وَ
لَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٥﴾

36. Et si zaffaire ki zotte tourne zot figure-là péze lourd lor toi, et si li dans to pouvoir pou serce ène passaze dans la terre ou soi ène l'écelle dans lé ciél pou ki to amène cotte banne-là kik Signe alors to permette pou faire li. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou rassemblé banne-là lor bon guidance. Alors pa vinne ène dans banne ignorants.

وَأِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ
اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ
سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ ۚ وَلَوْ
شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٦﴾

37. Banne ki écouté avec sincérité, sélement zotte ki réponne à l'appel. Et banne morts, Allāh pou réssissite zotte ; ensuite, pou ramène zotte vers Li.

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ ۚ وَ
الْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne faire déssanne ène Signe lor li dé la part so Seignére ? » Dire : « En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire déssanne ène Signe mais la plipart d'ente zotte pa conné. »

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ
قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً
لَئِنْ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

39. Péna aukène créatire ki pé rampé ou soi ki pé marce lor la terre, ni aukène zoiseau ki pé envolé avec so dé lé zailles ki pa forme banne comminautés couma zotte. Nous pa finne omette nanrien dans Live-là. Ensuite pou rassemblé banne-là vers zot Seignére.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ
يُطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ
مَا قَرَرْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى
رَبِّهِمْ يُخْشَرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki finne prend Nou banne Signes pou menzonzes, zotte banne sourdes et miêts *ki égaré* dans l'obskirité total. Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li améne dimoune ki Li oulé lor simé droite.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوهُمْ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَاءُ اللَّهُ يُضِلِّهُ ۖ وَمَنْ يُشَاءُ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٠﴾

41. Dire : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki *zot réponse pou été*, si pinition Allāh attrape zotte ou soi si l'Hére *terribe-là* vinne zoègne zotte, esse-ki zotte pou appelle ène l'aute ki Allāh si zotte véridique ? »

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ ۚ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

42. Au contraire, Li-Même ki zotte pou appelé. Alors, si Li oulé, Li pou enlève ça *malhére* vers ki zotte ti pé appelle Li *pou aidé* et zotte pou oublié ça ki zotte associé *are Li*.

بَلْ إِلَٰهَآ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَٰهَآ ۖ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾

R5 43. Et, en vérité, Nous ti avoye avant toi *banne Mèssazers* cotte banne comminautés. Ensuite Nous ti inflize zotte *parfois* diffikilté, *parfois* la mizére pou ki zotte vinne himble.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَآخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٣﴾

44. Alors quand Nou pinition ti attrape banne-là, bé ki faire zotte pa ti montré himilité ? Mais zot lé kére ti vinne dir et Satan finne faire *paraîte* zoli pou zotte ça ki zotte ti pé faire.

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

45. Alors, quand banne-là ti oublié ça ki ti faire zotte rappelle-là, Nous ti ouvert pou-zotte banne la portes tout banne kit-sozes; ziska ki banne-là ti zibilé avec ça ki ti donne zotte-là, ène coup Nous finne attrape zotte, alà ! ki zotte dézespéré.

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً ۖ فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٥﴾

46. Alors racine ça pép ki ti faire inzistice ti coupé. Et tout louanze li pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes.

فَنَقُطِعْ دَائِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۗ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

47. Dimanne *banne-là* : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki si Allāh faire ki zotte pa tandé et ki zotte pa trouvé et ki *Li* mette scellé lor zot lé kére, bé ki ça divinité en déhors Allāh ki pou rétourne zotte ça *banne capacités-là* ? Guetté couma Nous varié banne Signes, pourtant banne-là tourne lé dos.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَابْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ ۖ أُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْأَيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَضِلُّونَ ﴿٣٤﴾

48. Dire : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki si ène coup ou soi ouvertement pinition Allāh vinne cotte zotte, bé ki sanne-là ki pou détruire sinon ça pép ki commette inzistice ? »

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ ﴿٣٥﴾

49. Et Nous pa avoye banne Mésazers mais couma Portéres bon nouvelles et couma Avertisières. Alors banne ki croire et ki corrise zotte, banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۚ فَمَنْ أَمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٦﴾

50. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, pinition-là pou attrape zotte à cause zotte ti désobéir.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٧﴾

51. Dire : « Mo pa dire zotte ki mo possède banne trésors Allāh et ki mo conne l'invizibe et mo pa dire zotte : 'Mo ène anze.' Mo sélement pé suive révélation ki pé avoye moi. » Dire : « Esse-ki ça *dé-là* zotte pareil, ène avègue et ène dimoune ki trouvé ? » Alors, esse-ki zotte pa réfléci ?

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ ۚ إِنْ أَتَيْتُمْ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ ۖ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۚ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٨﴾

R6

52. Et par ça *Coran-là*, averti banne ki éna la crainte ki zotte pou rassemblé vers zot Seignére, ki à parte ça *Coran-là*, banne-là pa pou éna aukène protectére ni aukène intercessére, pou ki zotte vinne banne dimounes droite.

وَأَنذِرْ بِلِئَالِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُخْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٣٩﴾

53. Et pa répousse banne ki appelle zot Seignére matin et soir, zotte serce So plaisir. Zot compte, li pa ditout to

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدْوَىٰ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۖ مَا

responsabilité. Et to compte, li pa ditout zot responsabilité. Alors, si to répousse zotte, to pou ène dans banne inzistes.

54. Et coumme ça même Nous finne testé éna parmi banne-là par lé zoutes pou ki banne-là dire : « Esse-ki ça banne-là ki Allāh finne favorizé parmi nous ? » Esse-ki Allāh pa pli conné banne ki reconnaissant ?

55. Et quand banne ki croire dans Nou banne Signes vinne cotte toi, dire *banne-là* : « La paix lor zotte ! Zot Seignère finne faire miséricorde obligatoire lor Li *dans zot favère* dé sorte ki n'importe ki d'ente zotte faire ène mal par ignorance et ki après ça, li repenté et corrise li-même, bé certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

56. Et coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ki simé banne ki faire pécé paraîte clair.

R7 57. Dire : « En vérité, li pa permette pou moi ki mo adore banne ki zotte appelé en déhors Allāh. » Dire : « Mo pa pou suivre zot banne désirs inutile, sinon mo pou égaré et mo pa pou ène dans banne ki *bien* guidé. »

58. Dire : « En vérité, mo lor ène préve clair dé la part mo Seignère, et zotte prend ça pou mensonge. Ça ki zotte pressé *pou vini-là*, li pa dépanne lor moi. Décision-là li pou Allāh sélement. Li explique la vérité et Li Meillère Ki tout dans donne décision. »

59. Dire : « Si ça ki zotte pressé *pou vini-là* ti dans mo la main, certainement zaffaire-là ti pou fini décidé ente moi et zotte. Et Allāh pli conne banne inzistes. »

عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾

وَأَذِجَاءَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءٌ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

قُلْ إِنِّي نُفَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا اتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذْ أَوْمَأْنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عَشَرْتُمْ إِنِّي فَتَنَّا بِهَذَا الْكُفْرَ إِلَّا لِيَعْلَمَ الَّذِينَ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٥٧﴾

قُلْ لَوْ أَنَّ عِثْرِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَفُضِّي الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾

60. Et banne la clés l'invizibe, zotte are Li. Personne pa conne ça excepté Li. Et Li conné tout ça ki lor la terre et dans la mer. Et aukène feuille pa tombé sans ki Li pa conne ça; et péna kik la grain ki caciette dans banne l'obskirités la terre, et nanrien ki himide ou ki sec ki pa mentionné dans ène Live clair.

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ
مِنْ دَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي
ظُلْمٍ إِلَّا رُطْبٌ وَلَا يَأْسُ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦٠﴾

61. Et Li-Même Ki donne-zotte la mort dans forme sommeil pendant la nuite et Li conné ça ki zotte finne faire dans la journée, ensuite Li réssissite zotte là-dans pou ki zot terme fixé accompli. Ensuite zot rétour li vers Li. Ensuite Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ
لِبِقَاضِ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾

R8

62. Et Li domine So banne servitères par So gloire et So mazesté siprême. Et Li avoye banne gardiens pou veille lor zotte ziska quand la mort arrive cotte ène parmi zotte, Nou banne méssazers anzes donne li la mort et banne-là pa néglyze nanrien.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ
عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ
الْمَوْتُ تَوَفَّاكُم رُسُلَنَا وَ هُمْ لَا
يُفْقَرُونَ ﴿٦٢﴾

63. Alors pou raméne banne-là vers Allāh, zot vrai Seignére. Attention ! L'autorité li pou Li-Même et Li-Même pli Rapide dans banne ki réglé banne comptes.

ثُمَّ رُدَّ إِلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ الْخَبِيرُ
الْحَكِيمُ ۚ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٣﴾

64. Dire : « Bé ki sanne-là ki délivré zotte are banne l'obskirités la terre et la mer quand zotte appelle Li avec himilité et en secret ? Zotte dire : 'Si Allāh Li délivré nous are ça, nous pou certainement dans banne reconnaissants.' »

قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنَ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْ
بَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ لَكِنَّ
آُنْحُسْنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِينَ ﴿٦٤﴾

65. Dire : « Allāh Li-Même Ki délivré zotte are ça et are toute sorte détresse. Malgré ça, zotte donne associés are Allāh. »

قُلْ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ
ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾

66. Dire : « *Allāh*, Li éna pouvoir pou avoye lor zotte, ène pinition dépi là-haut zotte ou soi dépi en bas zot li pieds ou soi Li faire zotte passe par l'épréve dé doute *et dé confizion* ki zotte *fini par* divise zotte⁴¹ en sectes *hostiles ente zotte-mêmes* et Li faire éna parmi zotte goûte violence lé zoutes. » Guetté couma Nous explique banne Signes dans diverse façons pou ki banne-là comprend !

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَذَابًا مِّنْ قَوْكُمْ أَوْ مِّنْ تَحْتِ
الْأَرْضِ أَوْ يُبْسِكُمْ شَيْعًا وَ يَذِيقُ
بَعْضُكُمْ بِأَسْبَاحٍ مِّنْ غَضَبِ أَنْظُرْ كَيْفَ نَصَرَفَ
الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾

67. Et to pép finne prend ça pou mensonze, alors ki li la vérité. Dire : « Mo pa ène gardien lor zotte. »

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَّسْتُ
عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٧﴾

68. Pou sak prophécie, éna so l'hére et so place fixé. Et zotte pa pou tardé pou conné.

لِكُلِّ نَبِيٍّ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

69. Et quand to trouve banne ki faire plaisanterie are Nou banne Signes, éloigne-toi are banne-là ziska ki zotte engaze-zotte dans ène l'aute conversation. Et si Satan faire toi oublié ça, pa reste assizé avec ça pép inziste-là ène fois ki to rappelle.

وَلَا ذَا رَأْيٍتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي
حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَأَمَّا يُنْصِتُكَ الشَّيْطَانُ
فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِى مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٦٩﴾

70. Et banne dimounes droite, ditout zotte pa responsabe compte ça banne-là, mais *li zot devoir pou* donne avertissement pou ki banne-là craigne Allāh.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ
مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرٌ لَّعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿٧٠﴾

71. Laisse zotte dé côté banne ki prend zot *prope* rélizion pou ène zoué et ène l'amizement *ki satisfaire banne désirs bas et ki faire néglize banne obzectifs* haute, banne ki la vie ça lé monde-là finne trompe zotte. Et averti zotte par ça *Coran-là* pou ki aukène l'âme pa détruire en réziltat ça ki

وَذُرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْهُمْ لَعِبًا
وَلَهُمْ أَعْرَاسُهُمْ الْحَيَوَةُ الدُّنْيَا وَذَكَّرُ
بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَيْسَ
لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ ۚ وَإِنْ

41. 'Libās' vé dire vêtement. Mot 'yalbisakoum' faire vinne dans l'esprit zimaze banne calamités ki colle are lé corps couma banne vêtements, mais d'ène façon permanent.

li finne faire; *quand*, en dehors Allāh, li pa pou éna aukène camarade, ni aukène intercessére ; et même si li offère tout rançon *ki li oulé*, ça pa pou accepté dé li. Ça banne-là pou détruire à cause ça ki zotte finne faire. Pou ça banne-là, pou éna dilo bouillante pou boire ék ène pinition ki donne boucoup doulère à cause zot mécréance.

تَعْدِلُ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ
الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ
مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٤٦﴾

R9 72. Dire : « Esse-ki en dehors Allāh, nous pou appelle ça ki, ni pou profite nous, ni pou faire nous di tort; et esse-ki après ki Allāh finne guide nous, nous pou rétourne lor nou talons ? pareil couma ça dimoune ki banne satans, après ki zotte finne enlève so banne sens, zotte laisse li lor la terre couma ène abriti; *malgré* ki li éna banne *tel* camarades ki appelle li vers guidance, zotte *dire* li : 'Vinne cotte nous ! » Dire : « En vérité, guidance Allāh, li sél guidance-là et nous finne gagne l'orde pou soumettre are Seignére tout banne lé mondes. »

قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا
وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ
الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ خَيْرَاتٌ ۚ لَهُ
أَصْحَابٌ يَهْدِي عُونَهُ إِلَىٰ الْهُدَىٰ ائْتِنَاهُ
قُلْ إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ ۚ وَأُمرْنَا
لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

73. Et *dire* : « Observe la Prière et craigne Allāh Li-Même. » Et vers Li-Même ki zotte pou rassemblé.

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَهُوَ
الَّذِي إِلَيْهِ أَلِيكُمْ تَحْشَرُونَ ﴿٤٨﴾

74. Et Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans façon correct. Et zour ki Li *dire* : « Existé, » et li commence existé⁴² *ça ki Li dire-là*. So parole li la vérité. Et pou Li-Même royaume ça zour quand pou soufflé dans trompette-là. Li Connaissére ça ki invizibe et ça ki vizibe, et Li-Même Li Bien-Saze, Li Bien-Consient.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ ۚ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ ۚ
قَوْلُهُ الْحَقُّ ۚ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي
الصُّورِ عَلَيْهِ الْغَيْبُ ۚ وَالشَّهَادَةُ ۚ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٤٩﴾

75. Et *rappelle* quand Abraham ti dire so papa Azar : « Esse-ki to prend

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَذْرَأُ تَتَّخِذُ

banne idoles pou banne divinités ? En vérité, mo trouve toi et to pép dans ène l'égarement ki manifeste. »

أَصْنَا مَا إِلَهَةٌ ۖ رَبِّي أَرْكَ وِقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾

76. Et coumme ça-même Nous ti montré Abraham *réalité* royaume banne lé ciéls et la terre pou ki li vinne ène dans banne ki croire avec certitide.

وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُون مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٤٦﴾

77. Et quand la nuite ti enveloppe li, li ti trouve ène zétoile, li ti dire : « *Li paraîte ki ça li mo Seignére.* » Mais quand *zétoile-là* li ti disparaîte, li ti dire : « Mo pa content banne ki disparaîte. »

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْإِفْلِينَ ﴿٤٧﴾

78. Et quand li ti trouve la line pe lévé et pé brillé, li ti dire : « *Li paraîte ki ça li mo Seignére.* Mais quand ça *oussi* ti coucé; li ti dire : « Si mo Seignére pa guide moi, certainement, mo pou ène dans banne dimounes ki finne égaré. »

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَيْتَن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٤٨﴾

79. Et quand li ti trouve soleil pé lévé brillé, li ti dire : « *Li paraîte ki ça li mo Seignére.* Ça, li pli grand *ki tout.* » Mais quand ça *oussi* ti coucé, li ti dire : « O mo pép ! Certainement mo péna nanrien pou faire are ça ki zotte associé are Allāh. »

فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسُ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي ۖ هَذَا أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يُقَوْمُ رَبِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٤٩﴾

80. « En vérité, mo finne tourne mo l'attention vers Céli Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, mo reste incliné vers Li tout lé temps. Et mo pa ène dans banne ki donne banne associés are Li. »

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا ۚ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٥٠﴾

81. Et so pép ti diskite are li. Li ti dire : « Esse-ki zotte pou diskite are moi lor Allāh Ki finne guide moi ? Et mo pa père ça ki zotte associé are Li, sauf ça ki mo Seignére oulé *avoyé couma pinition.* Mo Seignére, lor connaissance, Li englobe tout kit-soze. Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ? »

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ ۚ قَالَ أَتُحَاجُّونِي فِي اللَّهِ ۚ وَقَدْ هَدَانِ ۚ وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ ۚ لَا أَن يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا ۚ وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾

82. « Et bé ki faire mo pou pére ça ki zotte associé are *Allāh* tandisse ki zotte pa pére pou associé are *Allāh* ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène l'autorité lor zotte ? » Dans ça dé groupes-là, bé ki sanne-là ki éna plisse droit sékirité, si zotte éna kik connaissance ?

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ
أَتَكْفُرُوا أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ
عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَآيِيَ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ
بِالْأَمْنِ ۚ إِنَّ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Banne-ki croire et ki pa mélanze zoŕ croyance avec kik inzistice, ça banne-là ki pou éna sékirité et zotte ki bien guidé.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ
بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٨٣﴾

R10 84. Et ça li Nou arguiment ki Nous ti donne Abraham conte so pép. Nous ti élève dimoune ki Nous oulé dans niveau so rang. En vérité, to Seignére Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى
قَوْمِهِ ۖ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَاءٍ ۚ إِنَّ
رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٤﴾

85. Et, Nous ti donne li Isaac et Jacob. Nous ti guide sakène ça dé-là lor *simé droite* et avant, Nous ti guide lor *simé droite* Noé, et dans so banne déssendants, David et Salomon et Job, et Joseph et Moïse et Aaron. Et coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۖ كُلًّا
هَدَيْنَاهُ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ ۚ
مِنْ دُرِّ رَيْثِهِمْ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ
وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾

86. Et *Nous ti guide oussi* Zacharie et Jean et Jésus et Elie, sakène ti *compté* dans banne pieux.

وَذَكَرْنَا وَيْحِي وَيَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۚ كُلًّا
مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

87. Et *Nous ti guide oussi* Ismaël et Elisée et Jonas et Lot et Nous ti faire sakène sirpasse banne dimounes so l'époque.

وَأِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُوسُفَ وَلُوطًا ۚ
كُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et *Nous ti donne grandére spiritiél* certains parmi zot banne papa grand-papas et ça banne-là zot déssendants et zot frères et Nous ti soisir banne-là et Nous ti guide zotte vers *simé droite*.

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ
وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٨﴾

89. Ça, li guidance Allāh; avec ça, Li guide dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères. Et si banne-là ti donne associés *are Allāh*, tout ça ki zotte ti pou faire, certainement pa ti pou servi zotte nanrien.

ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾

90. Ça banne-là ki Nous ti donne-zotte Live et fakilté zizement et le prophétat. Et si ça banne-là pa montré gratitide pou ça *banne favéres-là*, alors Nous pou confié ça à ène pép ki zamais pa pou montré ingratitide pou ça.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْبَةَ ۖ فَإِنْ يُكَفِّرْ بِهَا هَؤُلَاءُ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٩٠﴾

91. Ça banne-là ki Allāh finne guide zotte *lor simé droite*. Suive donc guidance *ki Allāh finne donne banne-là*. Dire : « Mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Li sélement ène rappel pou tout banne dimounes. »

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدْهُمْ اِقْتَدُوا ۚ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾

R11 92. Et banne-là pa donne Allāh So l'estime couma Li bizin estimé, quand zotte dire : « Allāh pa finne faire nanrien déssanne lor kik humain. » Dire : « Ki sanne-là ki ti faire déssanne Live ki Moïse ti améné couma ène la limière et ène guidance pou banne dimounes ? Zotte finne faire ça vinne feuille par feuille—zotte montré ène partie et zotte caciette boucoup — tandisse ki ti enseigne zotte ça ki zotte pa ti conné, ni zotte, ni zot banne papa grand-papas. » Dire : « Allāh. » Ensuite, laisse banne-là amizé dans zot banne causé inutile.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ ۚ قُلْ مَن أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قُرْآنًا طَبِيسَ تُبْدُونَهَا وَيُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعَلَّمْتُمْ مَتَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ ۚ قُلِ اللَّهُ ۖ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٢﴾

93. Et ça, li ène Live béni ki Nous finne faire déssanne, pou accompli ça ki *déza révéle* avant li, et pou ki to averti Mama banne la villes et banne ki *habite* tout autour ça. Et banne ki croire dans l'Aute lé monde-là, zotte croire dans ça *Live-là* et zotte touzour surveille zot la Prière.

وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَوِّقٌ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۚ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَن حَوْلَهَا ۚ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٣﴾

94. Et ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonge conte Allāh, ou soi ki dire : « Finne avoye moi révélation, » alors ki nanrien pa finne révèle li ; et dimoune ki dire : « Mo pou faire déssanne pareil ça ki Allāh finne faire déssanne-là ? » Et si to ti capave trouve ça, quand banne inzistes pou plonzé dans souffrances la mort et ki banne anzes pou avoye zot la mains zotte pou dire : « Ranne zot l'âmes. Azordi pou inflize-zotte pinition la honte parski zotte ti dire lor Allāh ça ki pa la vérité et parski zotte ti détourne-zotte dé So banne Signes avec l'orgueil.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ
الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ
أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ
تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٤﴾

95. Et certainement, zotte finne arrive cotte Nous ène par ène couma Nous ti créé zotte premier fois ène par ène et zotte finne laisse derrière zotte ça ki Nous ti accorde zotte, et bé ki faire Nous pa trouve avec zotte, zot banne intercessères ki zotte prêtanne ki, dans zot zintérêts, ça banne-là zotte banne associés are Allāh ? Astère-là finne faire séparation ente zotte. Et ça banne associés ki zotte prêtanne-là finne disparaîte dépi cotte zotte.

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فَرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ
ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ
الَّذِينَ رَعَيْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ
لَقَدْ نَقَطَهُ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٥﴾

R12 96. En vérité, Allāh-Même Ki fanne banne la grains et banne noyaux pou faire zotte zermé. Li tire vivant dépi dans mort et Li tire mort dépi dans vivant. Li-Même zot Allāh. Couma zotte pé laisse zotte détourné are la vérité ?

إِنَّ اللَّهَ فُلِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ
الْحَيِّ ذَلِكُمُ اللَّهُ فَأَلْفَى تَوَقُّوْنَ ﴿٩٦﴾

97. Li-Même Ki faire l'aube paraîte morceau par morceau. Li finne faire la nuit pou reposé, et Li finne faire soleil et la line pou calkil lé temps. Ça, li décret ki pé fonctionné dé la part Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

فَالِقُ الْإِصْبَارِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَ
الشَّمْسُ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٧﴾

98. Et Li-Même Ki finne faire pou zotte, banne zétoiles pou ki par ça *moyen-là* zotte capave guide zotte dans banne l'obskirités la terre et la mer. Certainement Nous finne explique en détails banne Signes pou ène pép ki éna connaissance.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ
لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْ
بَحْرِ قَدْ فَضَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ﴿٩٨﴾

99. Et Li-Même Ki finne créé zotte d'ène sél être, et *Ki finne faire* ène place temporaire pou sézourné et ène place permanent pou resté. Certainement Nous finne explique en détail banne Signes pou ène pép ki comprend.

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ
فَضَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾

100. Et Li-Même Ki faire déssanne dilo dépi dans lé ciél; et par ça *moyen-là*, Nous produire toute sorte vézétations. Ensuite Nous faire sorti dépi ça, ène verdire et dépi ça Nous produire banne la grains entassé ranzée lor ranzée et dépi banne pieds tammes, dépi zot prope feuilles *Nous faire sorti* banne rézines tammes, zotte apendant en bas. Et *Nous produire* banne zardins raisins, zolives, et grénades, *banne fruits* ki ressemblé et ki pa ressemblé ente zotte. Zette ène régard *profond* lor zot fruits quand *banne zarbes-là* zotte donne fruits et quand *banne fruits-là* zotte pé mir. En vérité, dans tout ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki croire.

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا
مِنْهُ خَضِرًا مُتَوَرِّجًا مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا
وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالزُّمُرُّ
الرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ
نُنْظِرُ الْإِنْسَانَ إِذَا أُثْمِرَ وَيَنْصَرِفُ
إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Et banne-là finne prend banne djinns pou banne associés Allāh, tandisse ki-Li Ki finne créé banne-là; et sans aukène connaissance zotte finne invente pou Allāh banne garçons et banne ti-filles. *Allāh* Li Pur, Li Bien là-haut are ça ki zotte associé are *Li*.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ
وَخَفَوْا لَهُ بَيْنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ
عِلْمٍ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠١﴾

R13 102. *Li-Même* Li Ça Premier Cause dé la création Ki finne créé banne lé ciéls et la terre. Couma Li pou éna ène garçon

بَرِيْعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَتَى يَكُونُ لَهُ
وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ

quand Li péna aukène madame et ki Li
finne créé tout kit-soze, et Li conne très
bien tout kit-soze ?

شَيْءٌ ۚ وَهُوَ يَكْلِي شَيْءٍ عَلَيْهِمْ ۝۳۲

103. Li-Même ça Allāh zot
Seignère-là. Aukène pa digne
d'adoration excepté Li, Créatère tout kit-
soze. Donc adore Li. Et Li-Même, Li
Gardien lor tout kit-soze.

ذُرِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ خَالِقُ كُلِّ
شَيْءٍ فَاَعْبُدُوهُ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝۳۳

104. Banne régards pa arrive ziska
Li, mais Li, Li saisi banne régards. Et
Li-Même Li Bien-Conné tout banne
subtilités, Li Bien-Conscient.

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ ۚ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ ۚ
وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۝۳۴

105. En vérité, banne préves clair
finne vinne cotte-zotte dé la part zot
Seignère; donc dimoune ki trouve clair,
ça li en so favère ; et dimoune ki avégue,
ça li dans so désavantaze. Et mo pa ène
gardien lor zotte.

قَدْ جَاءَكُمْ بِصَارِيرٍ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ فَمَنْ
أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ۚ وَ
مَا آتَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۝۳۵

106. Et coumme ça-même Nous
varié banne Signes pou ki banne-là dire
sans réfléci : « To finne bien apprane et
to finne bien enseigné, » et pou ki Nous
explique clairement ça *zaffaire-là* ène
pép ki éna connaissance.

وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ وَلِيَقُولُوا
دَرَسَتْ وَلِيُنَبِّئَنَّهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝۳۶

107. Suive ça ki finne révèle toi dé
la part to Seignère. Aukène pa digne
d'adoration excepté Li. Et éloigne-toi are
banne associatéres.

اتَّبِعْ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ ۚ وَاعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۝۳۷

108. Et si Allāh ti oulé, banne-là pa
ti pou donne associés are *Li*. Et Nous pa
finne désigne toi couma gardien lor
zotte. Et to pa zot protectére.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا ۚ وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۚ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
بِوَكِيلٍ ۝۳۸

109. Et pa zoure banne ki banne-là
appélé en déhors Allāh, sinon par
ennementé et par ignorance, banne-là pou
zoure Allāh. Coumme ça-même Nous
finne faire *paraîte* zoli pou sak pép zot

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ
كَذَلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ

action. Ensuite retour banne-là li pou vers zot Seignère et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾

110. Et, avec zot serments ki pli fort, banne-là faire serment par Allāh ki si ène Signe vinne cotte zotte, certainement zotte pou croire là-dans. Dire : « Tout banne Signes zotte are Allāh sélement. » Mais bé ki pou faire zotte comprend ki quand ça *banne Signes-là* pou vini, banne-là pa pou croire ?

وَأَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعُرُكُمْ أَتَاهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾

111. Et Nous pou faire banne-là zot lé kéré et zot capacité trouvé rétourne dans l'état couma prémier fois zotte pa ti croire dans ça *Prophète-là* et Nous pou laisse zotte dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَنُقَلِّبُ أَفْعَادَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤١﴾

Partie 8

R14 112. Même si Nous faire banne anzes déssanne lor banne-là et ki banne morts cause are zotte et ki Nous rassemblé tout kit-soze divant zotte, là-oussi banne-là pa pou croire à moins ki Allāh *Li* oulé. Mais la plipart ça banne-là azir avec ignorance.

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَاهُ إِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لَيُؤْمِنُوا إِلَّا أَن يَشَاءَ اللّٰهُ وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿٤٢﴾

113. Et coumme ça-même pou sak Prophète Nous finne faire ène ennemi ; banne satans d'ente banne dimounes et banne djinns. Ente zotte, éna inspire lé zautes banne paroles doré pou faire tromperie. Et si to Seignère ti oulé, banne-là pa ti pou faire ça. Alors laisse zotte avec ça ki zotte inventé -

وَنَذَرُكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَٰطِطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ قَدْ زُكِّرْتُهُمْ وَمَا يَفْقَهُونَ ﴿٤٣﴾

114. Et pou ki lé kéré banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là verse côté ça *tromperie-là* et pou ki banne-là satisfait are ça et pou ki zotte *continié* gagné *par zot mauvais action* ça ki zotte pé gagné.

وَلَيَضْحَكُنَّ إِلَيْهِ أَفْعَادُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلَيَرِضُنَّهُمْ وَلَيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُونَ ﴿٤٤﴾

115. Esse-ki mo pou serce ène l'aute zize ki Allāh, tandisse ki Li-Même Ki finne faire déssanne lor-zotte Live ki explique clairement ? Et banne ki Nous finne donne Live, zotte conné ki finne faire ça déssanne avec la vérité dé la part to Seignére. Alors pa vinne ène dans banne ki douté.

أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكْمًا وَهُوَ
الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ
مُقَصِّلاً ۚ وَالَّذِينَ أَتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ
يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنْزَلٌ مِّن رَّبِّكَ
بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُتَّحِدِينَ ﴿١١٥﴾

116. Et parole to Seignére finne accompli dans la vérité et dans la zistice. Personne pa capave sanze So banne paroles et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا
لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَتِهِ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿١١٦﴾

117. Et si to obéir la plipart banne ki lor la terre, zotte pou égare-toi dépi simé Allāh. Banne-là pé suivre sélement zot banne sippositions et zotte nék pé menti.⁴³

وَأَن تُطِعَ أَكْثَرَ مَن فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ
عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ ۚ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٧﴾

118. En vérité, to Seignére pli conné ki sanne-là ki finne égaré dépi So simé et Li pli conné ki banne ki *bien* guidé.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَنِ
سَبِيلِهِ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٨﴾

119. Alors manze dans ça banne sozes lor ki finne prononce nom Allāh, si zotte croire dans So banne Signes.

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسمُ اللَّهِ عَلَيْهِ ۚ إِن
كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٩﴾

120. Et bé ki arrive zotte pou ki zotte pa manze dans ça banne sozes lor ki finne prononce nom Allāh, alors ki Li finne explique zotte clairement ça ki Li pa finne permette pou zotte, excepté ça ki zotte oblize tourne vers ça-même dans cas pé mort dé faim ? Et certainement, éna beaucoup ki, sans aukène connaissance, par zot mauvais désirs, zotte mette lé zoutes dans l'égarement. En vérité, Allāh pli conne banne ki finne dépasse limites.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسمُ
اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ
عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرُّتُمْ عَلَيْهِ ۚ وَإِن
كَثِيرًا لَّا يُضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ
عِلْمٍ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١٢٠﴾

43. Dans 'yakhrousoūn' éna signification: fabriqué, préttanne conne l'avénir.

121. Et évite pécés ça ki manifeste et ça ki caciette. Certainement banne ki récolté pécé *par zot mauvais action*, zotte pou payé pou ça *mauvais travail* ki zotte ti pé faire-là.

وَذَرُوا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهُ ۗ اِنَّ
الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ
بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٦﴾

122. Et pa manze dans ça *banne* sozes lor ki nom Allāh pa finne prononcé. Certainement ça li impur. Et certainement banne satans inspire zot banne camarades pou ki banne-là dispite are zotte *ki croyants*. Et si zotte obéir banne-là, alors certainement zotte pou banne associatéres.

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يَذْكُرْ اِسْمَ اللّٰهِ
عَلَيْهِ ۚ وَاِنَّهُ لَفِسْقٌ ۗ وَاِنَّ الشَّيْطٰنَ
لَيُؤْخِرُكُمْ اِلٰى اُولٰٓئِهِمْ لِيُجَاۡدِلُوْكُمْ ۚ
وَاِنَّ اَطَعْتُمُوْهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُوْنَ ﴿٧﴾

R15 123. Esse-ki dimoune ki finne mort et ki Nous finne rédonne li la vie et ki Nous finne faire ène la limière pou li, *ki* grâce are ça, li cirkile parmi banne dimounes, esse-*ki* li pareil couma ça dimoune ki so l'exempe *li ça* : li dans l'obskirité total, li pa capave sorti dépi là-dans ? Coumme ça-même finne faire *paraîte* zoli pou banne mécréants ça ki zotte ti pé faire.

اَوْ مِّنْ كَانَ مَيِّتًا فَاَحْيَيْنٰهُ وَجَعَلْنَا لَهٗ
نُورًا يَّمْشِيۡ بِهٖ فِى النَّاسِ كَمَنْ مِّثْلُهٗ
فِى الظُّلُمٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۗ
كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِيۡنَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿٨﴾

124. Et coumme ça-même, dans sak la ville, Nous finne laisse banne sésf banne habitants, ki commette pécé,⁴⁴ *Nous finne laisse zotte faire banne complots là-dans*. Et banne-là pa complote conte personne excepté conte zotte-mêmes, mais zotte pa pé ranne zotte-mêmes compte.

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فِىۡ حُلِّ قَرْيَةٍ
اٰخِرٍ مُّجْرِمِيۡهَا لِيَمْكُرُوْا فِيۡهَا ۚ وَمَا
يَمْكُرُوْنَ اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ ۚ وَمَا
يَشْعُرُوْنَ ﴿٩﴾

125. Et quand ène Signe vinne cotte banne-là, zotte dire : « *Zamais nous pou croire tant ki pa donne-nous Signe pareil couma ça ki ti donne banne Mésazers*

وَاِذَا جَآءَتْهُمْ اٰيَةٌ قَالُوْا لَنْ
نُّؤْمِنَ حَتّٰى نُؤْتٰى مِثْلَ مَا اُوْتِى

44. 'akābira moudjrimihā' vé dire 'banne grands parmi banne ki commette pécé'. En fait, 'akābira' vé dire banne ki finne prend ène part important *dans commette pécé*, ou soi banne membres ki exerce ène l'influence dans la société.

Allâh. » Allâh pli conné cotte pou place So Mésaze. Certainement, cotte Allâh, banne coupabes-là pou afflizé are himiliation et ène pinition sévère à cause ça ki zotte ti pé comploté.

رُسِلَ اللَّهُ إِلَهُكُمْ أَعْلَمَ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿٥٥﴾

126. Alors, dimoune ki Allâh oulé guidé, Li ouvert so lé kéré pou *ki li accepté* Islam, et dimoune ki Li oulé zize égaré, Li compresse so lé kéré couma dire *dimoune-là* li pé faire zefforts pou grimpe ène hautère ki à pic. Coumme ça-même Allâh donne pinition banne ki pa croire.

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلدِّينِ سَلَامٍ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأْتَمَّا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٦﴾

127. Et ça-même, li simé droite to Seignére. En vérité, Nous finne explique banne Signes clairement pou ène pép ki *envie* prend compte *avertissement*.

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

128. Pou banne-là, éna Résidence la Paix cotte zot Seignére, et Li zot Camarade à cause ça *bon travail* ki zotte ti pé faire.

لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

129. Et *rappelle* zour *quand* Li pou rassemblé banne-là zotte tout, *Li pou dire* : « É zotte ! Groupe banne djinns ! Zotte finne serce pou gagne ène grand nombre dimounes *dans zot service*. » Et banne-là zot camarades d'ente banne dimounes pou dire : « Nou Seignére ! Nous finne profité ente nous, éna are lé zautes et *astère* nous finne arrive nou lé temps désigné ki To ti fixé pou nous. » Li pou dire : « Place cotte zotte pou resté li di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans, sauf ça ki Allâh oulé. » En vérité, to Seignére Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ هُمْ جَمِيعًا يَمْعَشِرُ الْحَيْنَ قَدْ أَشْتَكَّرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيُوهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتِ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

130. Et coumme-ça même Nous donne éna parmi banne inzistes l'autorité lor lé zautes à cause ça ki zotte finne *gagné par zot action*.

وَكَذَلِكَ نُؤَيِّ بِبَعْضِ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٠﴾

R16 131. « É ! Groupe banne djinns et banne dimounes ! Esse-ki banne Mèssazers d'ente zotte-mêmes pa ti vinne cotte zotte ki ti raconte zotte Mo banne Signes et ki ti averti zotte, rencontre zot zour ki là ? Banne-là pou dire : « Nous témoigne conte nous-mêmes. » Et la vie ça lé monde-là finne trompe banne-là. Et banne-là pou témoigné conte zotte-mêmes ki zotte ti banne mécréants.

يَمْعَشِرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقْضُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَ
يُنْذِرُوكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا
شَهِدْنَا عَلَىٰ أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَوةُ
الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ
كَانُوا الْكَافِرِينَ ﴿٣١﴾

132. Ça, li parski to Seignère Li pa détruire banne la villes inzistement tandisse ki zot habitants pa encore averti.

ذَٰلِكَ أَنْ لَّمْ يَكُنْ دَرَبُكَ مُهْلِكَ
الْقَرْىَ يَظْلِمُ ذَٰلِكَ أَهْلَهَا غُفْلُونَ ﴿٣٢﴾

133. Pou tout *dimounes* pou éna banne niveaux *dans rang* selon ça ki zotte finne faire. Et to Seignère Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَلِكُلِّ دَرَجَتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا
دَرَبُكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

134. Et to Seignère Li pa bizin nanrien, Li posséde miséricorde. Si Li oulé, Li faire zotte allé et Li mette dans zot place banne ki Li oulé pareil couma Li ti faire zotte sorti dépi déssendance d'ène l'aute pép.

وَرَبُّكَ الْعَنِيذُ الرَّحْمَةُ إِذَا نَشَأَ
يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ
مَّا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ
قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٣٤﴾

135. En vérité, ça ki finne promette zotte-là, li pou vini et zotte pa pou capave enlève *Nou* capacité.

إِنَّ مَاتُوا عَدُوْنَ لَا تِ « وَمَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٥﴾

136. Dire : « O mo pép ! Azir autant ki zotte capave, moi oussi mo pou continié azir. Ensuite, certainement zotte pou conné récompense Résidence-là, li pou ki sanne-là finalement. » En vérité, banne inzistes ki pa pou réissi.

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتِبِكُمْ لَارُبِّي
عَامِلٌ « فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ » مَنْ تَكُونُ لَهُ
عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٦﴾

137. Et banne-là finne fixé ène part pou Allāh dans banne récoltes et bétails ki Li finne produire et banne-là dire : « Ça li pou Allāh » — *li* selon zot l'opinion — « et ça li pou nou banne

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَ
الْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَٰذَا لِلَّهِ
يَرْزِعُهُمْ وَهَٰذَا إِشْرَكَائُنَا « فَمَا كَانَ

divinités.» Mais ça ki pou zot divinités-là, li pa arrive cotte Allāh, tandisse ki ça ki pou Allāh-là, li arrive cotte zot divinités. Li bien mauvais conclision ki zotte tiré-là.

لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ
لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ ﴿٣٤﴾

138. Et coumme ça-même banne-là, zot-associés *imazinaire* finne faire *paraître* zoli pou boucoup banne associatères - meurtre zot zenfants pou ki banne-là ruine zotte et *pou* ki embrouille zotte dans zot rélizion. Et si Allāh ti oulé, banne-là pa ti pou faire ça. Alors laisse zotte *dans* zot *sitiation* et oussi are ça ki zotte inventé.

وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
قَتَلَ أَوْلَادَهُمْ شُرَكَاءُ هُمْ لِيُزِدُوهُمْ
وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا
يَفْتَرُونَ ﴿٣٨﴾

139. Et banne-là dire d'après zot l'opinion : « Banne tel tel bétails et tel tel récoltes pa permette ; personne pa pou manze là-dans excepté dimoune ki nous oulé. » Et éna oussi banne bétails pa ti permette *monte lor* zot lé dos et éna oussi banne bétails lor ki banne-là pa prononce nom Allāh, banne-là invente ène menzonze conte Li. Li pa pou tardé pou pini banne-là pou ça ki zotte finne inventé.

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَزَنَتْ جِبْرٌ لَا
يُطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ وَ
أَنْعَامٌ حَرَمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا
يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءٌ
عَلَيْهِمْ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٣٩﴾

140. Et banne-là dire : « Ça ki dans vente tel tel z анимаux, li réservé pou nou banne mâles et li interdit pou nou madames. » Mais, si li ène mort-*né*, alors zotte *tout* participe là-dans. Li pou pini banne-là pou zot déclaration. En vérité, Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ
خَالِصَةٌ لِّذُنُورِنَا وَ مَحْرَمٌ عَلَى
أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ
فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ
إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٤٠﴾

141. En vérité, zotte banne perdants banne ki, par imbécilité et ignorance, tué zot zenfants; et par invente menzonze conte Allāh, zotte interdire ça ki Allāh finne donne zotte couma nourritire. En vérité, zotte finne égaré et zotte pa *bien* guidé.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ
سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ
اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا
يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

R17

142. Et Li-Même Ki produire banne zardins, éna avec tonnelle et éna sans

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ

tonnelle, et banne palmiers tammes, et banne plantations avec banne récoltes varié, et zolive et grénade, éna zotte ressemblé ente zotte, éna zotte pa ressemblé ente zotte. Manze dépi dans zot fruits quand zotte rapporté. Et zour récolte, paye Allāh So droit. Et pa gaspillé. En vérité, Allāh Li pa content banne gaspilléres.

143. Et parmi banne bétails, *Li finne* créé éna là-dans pou servi transport et éna ki pou abatte *pou nourritire*. Manze dans ça ki Allāh finne donne zotte couma nourritire et pa marce lor traces Satan. En vérité, li ène ennemi déclaré pou zotte.

144. Allāh finne créé huit couples, dé pou moutons, dé pou sévres. Dire : « Esse-ki dé mâles-là ki Li finne interdire, ou soi dé femelles-là ou soi ça ki encore dans vente ça dé femelles-là ? Renseigne-moi avec connaissance, si zotte véridique ; »

145. Et dé pou banne sameaux, et dé pou banne béfs. Dire : « Esse-ki dé mâles-là ki Li finne interdire ou soi dé femelles-là ou soi ça ki encore dans vente ça dé femelles-là ? Esse-ki zotte ti présent quand Allāh ti récommance zotte ça ? » Et ki sanne-là ki pli inziste ki céli ki, sans aukène connaissance, invente ène mensonge conte Allāh pou ki li égare banne dimounes ? En vérité, Allāh pa guide banne dimounes inziste.

R18 146. Dire : « Dans ça ki finne révèle moi-là, mo pa trouve interdit pou ène manzére, ça ki li manzé sauf si li ène zanimau *ki mort par li-même* ou soi di sang ki finne faire coulé ou soi la viande coçon — certainement *tout* ça li impur ; ou soi ène kit-soze profane lor ki, finne

وَّغَيْرَ مَعْرُوشَتٍ وَالنَّحْلَ وَالزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالزُّمَانُ
مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ
ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ ﴿١٣٦﴾

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا كُلُوا
مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٣٧﴾

ثَمَنِيَّةً أَزْوَاجًا مِنْ الصَّائِغِ اثْنَيْنِ
وَمِنَ الْمَغَزِ اثْنَيْنِ قُلْ أَلَذَّكَرَيْنِ
حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ
عَلَيْهِ أَحْكَامُ الْأُنثَيَيْنِ نَبِّئُونِي
بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣٨﴾

وَمِنَ الْأَبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ
اثْنَيْنِ قُلْ أَلَذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ
الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَحْكَامُ
الْأُنثَيَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَضَعَكُمُ
اللَّهُ فِيهِذِهِ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٣٩﴾

قُلْ لَا آجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى
طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً
أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنْزِيرٍ فَإِنَّهُ
رِجْسٌ أَوْ فِسْقٌ أُولَئِكَ لَئِيْلٌ غَيْرُ اللَّهِ بِهِ

invoque ène l'aute nom ki Allāh l'hére ti abatte li. Mais pou dimoune ki trouve li oblizé par la famine tandisse ki li péna l'envie et ki li pa dépasse banne limites, alors certainement to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.»

فَمِنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٧﴾

147. Et pou banne Zuifs, Nous ti interdire tout banne zanimaux ki éna griffes, et Nous ti interdire banne-là la graisse béf, mouton / cabri sauf ça ki lor colonne vertébrale ou soi ça ki collé are tripes ou soi ça ki attaché are lé zos. Coumme ça-même Nous ti pini banne-là pou zot rébellion. Et en vérité, Nous Nous Véridique.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٣٨﴾

148. Alors si banne-là traite toi dé mentére, dire : « Zot Seignére, Li posséde ène miséricorde immense alors ki So pinition pa pou capave détourné dépi pép ki coupabe. »

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ ۖ وَلَا يَرُدُّ بَأْسَهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٣٩﴾

149. Banne ki donne associés are Allāh pou dire : « Si Allāh ti oulé, nous pa ti pou donne associés are Allāh, ni nou banne papa grand-papas ti pou faire ça et nous pa ti pou déclare nanrien interdit. » Coumme ça-même banne ki ti avant banne-là ti habitié contrédire banne Mésazers Allāh ziska ki zotte ti goûte Nou colére. Dire : « Esse-ki zotte éna kik connaissance, alors montré nous li ? » Zotte pé sélement suive zot banne imazinations et zotte pé sélement menti.

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۚ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا ۚ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تُخْرِصُونَ ﴿٤٠﴾

150. Dire : « Arguiment décisif li pou Allāh-Même. Si Li ti oulé, Li ti pou certainement guide zotte-tout lor simé droite. »

قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۖ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤١﴾

151. Dire : « Améne zot banne témoins ki pou attesté ki Allāh finne interdire ça. » Si banne-là témoigné, toi,

قُلْ هَلْ مِنْ شُهَدَاءِكُمْ الَّذِينَ يُشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا ۖ فَإِنْ

pa témoigne are zotte et pa suive
mauvais désirs banne ki prend Nou
banne Signes pou mensonges, ni banne
ki pa croire dans l'Aute lé monde-là et ki
donne banne égals are zot Seignére.

شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعِ
أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ يَرْذِبُهُمْ
يَعْمَلُونَ ﴿١٥١﴾

R 19 152. Dire : « Vini, mo pou récite ça
ki zot Seignére finne faire inviolabe pou
zotte, ki zotte pa associé nanrien are Li,
et ki zotte montré plein bonté pou zot
papa-mama et ki zotte pa tué zot zenfants
à cause *père tombe dans la misère*—
Nous-Même donne zotte et banne-là
oussi nourritire — et pa costé cotte banne
zaffaires indécent, ki ça faire
ouvertement ou soi caciète ; et ki zotte
pa tué la vie ki Allāh finne ranne sacré
excepté avec la zistice. Ça-même ki
Allāh finne récommann zotte faire pou
ki zotte comprend.

قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّي
عَلَيْكُمْ إِلَّا تَشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَ
بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا
أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ
وَأَبَاءَهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَ مَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَضَعْتُ
بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥٢﴾

153. Et pa costé cotte di biens
orphélin — avant ki li gagne so
mazorité — sauf avec meillére façon. Et
quand pé miziré et pé pézé compléte
mizire et poids-là avec zistice. Nous pa
mette lor personne ène fardeau ki en
déhors so capacité. Et quand zotte dire
kik parole, observe la zistice, même si li
concerne ène parent proce; et rempli zot
l'engazement avec Allāh. Ça-même ki
Allāh finne récommann zotte pou ki
zotte prend compte *avertissement*.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا
تُكَلِّفُوا نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ
قَاعِدُوا لَكُمْ وَأَلْوَكَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَ يَعْهَدُ
اللَّهُ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَضَعْتُ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٣﴾

154. Et Li finne mette l'emphase lor
là oussi ki ça li Mo simé droite, alors
suive ça et pa suive banne *lé zaute* simés
sinon ça pou écarte zotte dépi Allāh So
simé. Par ça même ki Li récommann
zotte pou ki zotte gane la droitire.

وَأَن هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ
سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَضَعْتُ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٤﴾

155. Ensuite Nous ti donne Moïse
oussi Live ki ti satisfait complétement
banne besoins dimoune ki éna conduite

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى
الَّذِي أَحْسَنَ وَ تَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَ

excellent et ki ti explique en détails tout banne sozes, et ki ti ène guidance et ène bénédiction pou ki banne-là croire dans rencontre avec zot Seignére.

R 20 156. Et ça li ène Live, Nous finne faire li déssanne. Li rempli are bénédiction. Alors suive ça et azir avec droiture pou ki faire-zotte miséricorde ;

157. Pou ki zotte pa dire : « Ti faire déssanne Live-là sélement lor dé grand groupes avant nous, alors ki nous, nous pa au courant ça ki banne-là lire ;»

158. Ou soi pou ki zotte pa dire : « Si Live-là ti déssanne lor nous, certainement nous ti pou mié guidé ki banne-là. » Et *astére* ène préve clair finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére et *li* ène guidance et ène miséricorde. Alors, ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki prend banne Signes Allāh pou mensonzes et ki détourne li dé ça ? Nous pou pini banne ki tourne figuire are Nou banne Signes, par ène sipplie bien mauvais parski zotte ti détourne zotte *dé ça*.

159. Esse-ki banne-là nék pé attanne ki banne anzes vinne cotte zotte, ou soi ki to Seignére vini, ou soi ki certains parmi banne Signes to Seignére vini ? Ça zour ki certains parmi banne Signes to Seignére pou vini, croire là-dans pa pou profite aukène l'âme ki pa ti croire avant ou soi ki pa ti gagne nanrien dé bon par so la foi. Dire : « Attanne ! En vérité, nous oussi, nous pé attanne. »

160. En vérité, banne ki finne divise zot rélizion et ki finne forme banne sectes, zot zaffaire li pa concerne toi. Zot zaffaire dans la main Allāh-Même. Ensuite Li pou informe ça banne-là ça ki zotte ti pé faire.

هُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ
يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبْرَكًا
فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلَى
طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ
رَأْسِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿٥٧﴾

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ
لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ
مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَ
صَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ
يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ
بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿٥٨﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ
يَوْمَ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُهُمْ
نَفْسًا وَرَيْبًا نَهًا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ
قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ
انتظروا إِنَّا مُنتظرون ﴿٥٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ فَزَعُوا مِنْهُمْ وَكَانُوا
شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا
أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا
كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٦٠﴾

161. Dimoune ki faire le bien pou gagne disse fois autant, et dimoune ki faire le mal, pou paye li pareil à ça *mal-là*, et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَلِهَا
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا
مِثْلُهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦١﴾

162. Dire : « En vérité, mo Seignère finne guide moi vers ène simé droite — ène vrai rélizion, rélizion Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh. Et li pa ti ène dans banne associatées. »

قُلْ إِنِّي هَدَىٰ رَبِّي إِلَىٰ صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ۖ ذِينًا قِيمًا ۖ إِنَّ رَبَّهُمْ
حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٢﴾

163. Dire : « En vérité, mo la prière, mo banne sacrifices, mo la vie, et mo la mort, *tout ça* pou Allāh-Même Ki Seignère tout banne lé mondes.

قُلْ إِن صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَ
مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٣﴾

164. Li péna aukène associé. Et are ça-même *ki* finne commanne moi et mo premier dans banne ki faire soumission. »

لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٦٤﴾

165. Dire *banne-là* : « Esse-ki mo pou serce ène Seignère l'aute ki Allāh alors ki Li Seignère tout banne kit-soze ? Et aukène l'âme pa pou gagne nanrien *par so mauvais actions* sans ki ça pa dans so désavantaze, et aukène l'âme portée pa pou saryé fardeau ène l'aute. Ensuite, zot rétour li vers zot Seignère et Li pou informe zotte lor ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ
شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ
رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٥﴾

166. Et Li-Même Ki finne faire-zotte héritiers la terre et Li finne faire éna parmi zotte dépasse lé zautes dans niveau zot rang pou ki Li testé zotte dans ça ki Li finne donne zotte. En vérité, to Seignère, Li Rapide dans So pinition. Et, en vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْخَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ
وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ
لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
سَرِيعُ الْعِقَابِ ۚ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٦﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Mīm Sād = Mo-Même Allāh, Mo pli conné, Mo expliqué.

الْمُتَّصِ ٢

3. Ça li ène Live ki finne déssanne lor toi - donc pa bizin éna kik malaise dans to la poitrine lor là - pou ki to donne avertissement par ça *moyen-là* et *pou* ki li ène rappel pou banne croyants.

كُتِبَ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي
صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَتُذَكِّرَ
لِلْمُؤْمِنِينَ ٣

4. Suive ça ki finne faire déssanne lor zotte dé la part zot Seignère et pa suive banne lé zaute protectères ki Li. Ène tiguinne-même ki zotte prend compte *avertissement*.

اتَّبِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا
تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا
مَا تَذَكَّرُونَ ٤

5. Et comié la villes Nous finne détruire ! Et Nou pinition finne déssanne lor banne *habitants-là* la nuite *dans zot sommeil* ou soi *midi* pendant zot la sieste.

وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا
بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ٥

6. Alors quand Nou pinition ti déssanne lor banne-là, zotte ti nék crié : « En vérité nous banne ki finne mal azir ! »

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا
إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ٦

7. Et certainement Nous pou pose question banne cotte ti faire envoi *banne Mésazers-là* et certainement Nous pou pose question banne Mésazers-là *oussi*.

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَ
لَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ٧

8. Et certainement avec connaissance Nous pou raconte banne-là *banne faits* et *zama*s Nous ti absent.

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَ مَا كُنَّا
غَائِبِينَ ٨

9. Et *pou* banne *actions*, pézé-là ça zour-là li pou zisse. Alors banne ki zot plateaux pou lourd *are* *banne bon actions*, ça banne-là ki pou gagne siccés.

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ بِالْحَقِّ فَمَنْ
ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ٩

10. Et banne ki zot plateaux pou lézé, ça banne-là ki finne cause zot prope la perte parski zotte ti inziste are Nou banne Signes.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ
الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا
كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ﴿١٠﴾
وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ
فِيهَا مَعَاشٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١١﴾

11. Et, en vérité, Nous finne établi zotte lor la terre et Nous finne mette pou zotte lor ça *la terre-là* zot moyens pou vive. Mais zotte montré tiguitte reconnaissance.

R2 12. Et, en vérité, Nous finne créé zotte, ensuite Nous finne donne-zotte *zot* formes. Ensuite, Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam. » Zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li pa ti ène dans banne ki soumette.

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا
لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ ۖ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿١٢﴾

13. *Allāh* ti dire : « Bé ki kit-soze ti empêche toi soumette alors ki Mo ti donne toi l'orde ? » Li ti réponde : « Mo meillère ki li. To finne créé moi are di fé, et To finne créé li are l'arzile. »

قَالَ مَا مَنَعَكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۚ
قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۖ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَ
خَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٣﴾

14. *Allāh* ti dire : « Déssanne dépi là. Li pa convénabe ki to faire arrogant ici. Sorti *dépi là*. Certainement, to ène dans banne dézonorés. »

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ
تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ ۖ إِنَّكَ مِنَ
الضَّالِّينَ ﴿١٤﴾

15. Li ti réponde : « Donne-moi ène répit ziska zour cotte banne-là pou réssissité. »

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٥﴾

16. *Allāh* ti dire : « Certainement to ène dans banne ki finne gagne ène délai. »

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٦﴾

17. Li ti dire : « Parski To finne déclare moi égaré, certainement mo pou posté moi lor To simé droite pou *mo* attaque banne-là ;

قَالَ فِيمَا آغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ
صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٧﴾

18. « Alors certainement, mo pou vinne cotte banne-là dépi divant zotte et dépi derrière zotte et dépi zot côté droite et dépi

ثُمَّ لَا يَمِيزُ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ
مِنْ خَلْفِهِمْ ۖ وَ عَنْ أَيْمَانِهِمْ وَ عَنْ

zot côté gauche et To pou trouve la plipart d'ente banne-là, zotte pa reconnaissant. »

شَمَّا إِلَهُهُمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٨﴾

19. Allāh ti dire : « Sorti dépi là, méprisé et repoussé. D'ente ça banne-là, banne ki pou suive toi, certainement Mo pou remplir l'Enfer are zotte tout. »

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْذُومًا مَّدْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَا مَلْعَنَ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٩﴾

20. Et « O Adam ! Toi et oussi to madame, habite dans zardin-là et manze partout cotte zotte oulé. Mais pa costé cotte ça pied-là sinon zotte pou compté dans banne ki azir mal. »

وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٠﴾

21. Mais Satan ti mirmire banne mauvais sizestions dans zot lé kéré pou ki li révèle zotte ène partie zot banne faiblesses ki caciette dans zotte, et li ti dire : « Zot Seignère pa finne interdire zotte ça pied-là mais parski attention ki zotte vinne dé anzes ou soi ki zotte vive tout lé temps. »

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْآتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢١﴾

22. Et li ti faire serment are zotte dé : « Pou zotte, certainement mo ène dans banne conseillers sincère. »

وَقَاَسَمَهُمَا إِيَّايَ لَكُمَا لِمَنِ النَّصِيحَتَيْنِ ﴿٢٢﴾

23. Alors par tromperie, li ti faire zotte-dé tombe dans l'errère. Et quand zotte ti goûte pied-là, zot banne faiblesses ti vinne vizibe pou zotte, et zotte ti commence couvert zotte avec impé feuilles zardin-là. Et zot Seignère ti crié zotte, Li ti dire : « Esse-ki Mo pa finne interdire zotte ça pied-là ? Et esse-ki Mo pa finne dire zotte ki certainement Satan li ène ennemi déclaré pou zotte ? »

فَدَلَّسَهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَاوَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ ذَرْقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٣﴾

24. Tout lé dé ti dire : « O Nou Seignère ! Nous finne faire nous-mêmes di tort. Et si To pa pardonne nous, et si To pa faire-nous miséricorde, certainement nous pou compté dans banne perdants. »

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٤﴾

25. Li ti dire : « Allé zotte tout dépi-là, zotte pou ennemi ente zotte-mêmes ène are l'aute. Et éna pou zotte lor la terre ène place cotte pou resté et ène provision pou ène certain lé temps. »

قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾

26. Li ti dire : « Là-dans zotte pou vive, et là-dans zotte pou mort et dépi là-dans pou faire zotte sorti. »

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٦﴾

R 3 27. O banne zenfants Adam ! En vérité, Nous finne faire vêtement déssanne lor zotte pou caciète zot nidity et pou servi parire. Mais vêtement la droitire, ça même meillère *ki tout*. Ça li impé dans banne Signes Allāh pou ki banne-là prend compte *avertissement*.

يَبْنِيٰٓ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا سَاِبُورًا لِّسَوْاٰتِكُمْ وَّرِيشًا وَّ لِبَاسِ التَّقْوٰى ذٰلِكَ خَيْرٌ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾

28. O banne zenfants Adam ! Zamais pa laisse Satan tente zotte couma li ti faire zot papa-mama sorti dépi dans zardin-là : li ti enlève dé zotte zot vêtement pou montré-zotte zot banne faiblesses. Certainement li et so bande pé guette zotte cotte zotte pa pé trouve banne-là. En vérité, Nous finne faire banne-satans camarades pou banne ki pa croire.

يَبْنِيٰٓ اٰدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَا اَخْرَجَ اٰبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسًا سَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ۗ اِنَّهٗ يَرٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهٗ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْهُم ۗ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِيْنَ اَوْلِيَاَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. Et quand banne-là commette ène indécence, zotte dire : « Nous ti trouve nou banne papa grand-papas pé faire ça et Allāh-Même Ki finne ordonne nous ça. » Dire : « En vérité, Allāh pa ordonne l'indécence. Esse-ki zotte pé dire lor Allāh ça ki zotte pa conné ? »

وَ اِذَا فَعَلُوْا فَاجْشَعُوْا ۗ قَالُوْٓا وَجَدْنَا عَلَيْهَا اٰبَاءَنَا وَاَللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَآءَ ۚ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَمُرُ بِالْفَحْشَآءِ ۗ اَتَقْوُلُوْنَ عَلٰى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. Dire : « Mo Seignère finne ordonne la zistice. Et concentré zot l'attention correctement *lor Allāh* dans sak l'occasion et dans sak l'endroit adoration et appelle-Li, avec sincérité pou Li, dans la rélizion. Couma Li ti créé-zotte premier fois, *comme ça même*, vers Li, zotte pou rétourné *après la mort*.

قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۚ وَ اَقِيْمُوْٓا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّ اذْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۗ كَمَا بَدَاكُمْ تَعُوْذُوْنَ ﴿٣٠﴾

31. Li finne guide ène groupe *lor simé droite*, ène *l'aute* groupe finne mérite l'également. En vérité, banne-là finne prend banne satans pou camarades au lié Allāh, et zotte pensé ki zotte *bien* guidé.

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

32. O banne zenfants Adam ! Prend soin zot parire dans sak *l'occasion* et dans sak l'endroit adoration. Et manzé, boire, mais pa dépasse banne limites. En vérité, Allāh pa content banne ki commette excés.

يَبْنِي أَدَمَ خُدُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣٢﴾

R 4 33. Dire : « Ki sanne-là ki finne interdire parire Allāh Ki Li finne produire pou So banne servitères, et banne bon kit-sozes dépi dans So provision ? » Dire : « Ça, li pou banne croyants dans ça la vie-là et li pou spécialement *pou zotte*, Zour Rézirection. » Coumme ça-même Nous explique clairement banne Signes pou ène pép ki éna connaissance.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نَفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

34. Dire : « Mo Seignére finne interdire sélement banne kit-sozes indécent ki commette ouvertement ou soi en secret, et *Li finne interdire* pécé et transgression ki pa zistifié et ki zotte associé are Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène l'autorité et ki zotte dire *lor Allāh ça banne sozes* lor ki zotte péna aukène connaissance. »

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et pou sak comminauté éna ène lé temps fixé. Et quand banne-là zot l'hére fixé finne arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arrière, ni zotte capave alle avant *l'hére fixé-là*.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٣٥﴾

36. O banne zenfants Adam ! Si banne Mésazers d'ente zotte-mêmes vinne cotte zotte, banne-là recite zotte Mo banne Signes, alors banne ki azir

يَبْنِي أَدَمَ إِنَّمَا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي ۖ فَمَنْ اتَّقَىٰ وَ

are droitire et ki faire banne bon actions, banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

أَصْلَحَ فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes et ki détourne-zotte dé ça avec l'orgueil, ça banne-là ki pou banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente ène mensonge conte Allāh ou soi ki prend So banne Signes pou mensonzes ? Ça banne-là ki pou gagne zot part ki finne prescrire ziska ki Nou banne envoyés vinne cotte zotte pou prend zot l'âme. Banne *envoyés-là* pou dire *zotte* : « Cotte ça ki zotte ti pé appelé en dehors Allāh. » Zotte pou réponne : « Nous finne perdi zotte. » Et banne-là pou donne témoignaze conte zotte-mêmes ki zotte ti mécréants.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۖ أُولَٰئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَقَّوْنَهُمْ ۖ قَالُوا آيِينَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٨﴾

39. Alors Li pou dire *banne-là* : « Rente dans di Fé parmi banne péps banne djinns et banne zommes ki finne dévance zotte. » Sak fois ène comminauté pou rente *là-dans*, li pou maudit so comminauté sére *ki même catégorie ki li* ziska ki ène après l'aute, zotte tout, finne arrive là-dans, zot banne-après pou dire zot banne-avant : « Nou Seignère ! Ça banne-là finne égare nous, donc donne-zotte double pinition di Fé. » Li pou dire : « Sakène pou gagne double double *pinition*, mais zotte pa conné. »

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ فِي النَّارِ ۖ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا دَارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا ۖ قَالَتْ أُخْرِبُهُمْ لِأُولِهِمْ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَأْتِيهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ ۚ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَٰكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et zot banne-prémiers pou dire zot banne-après : « Zotte pa ti éna aukène sipériorité lor nous. Donc goûte pinition-là pou ça *banne mauvais travaux* ki zotte ti faire. »

وَقَالَتْ أُولَهُمْ لِأُخْرِبُهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ ۖ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٤٠﴾

R5 41. En vérité, banne ki prend Nou banne Signes pou mensonges et ki détourne-zotte dé ça avec l'orgueil, banne la portes lé ciél pa pou ouvert pou zotte, et zotte pa pou rente dans Paradis ziska ki ène sameau passe par trou ène zaiguille. Et coumme ça-même Nous paye banne coupabes.

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يُلَاحِظَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٧١﴾

42. Dans l'Enfer, ène place finne préparé pou banne-là, et lor banne-là pou éna l'épaissière lor l'épaissière *banne l'obscurités*. Coumme ça-même Nous paye banne inzistes *pou zot actions*.

لَهُمْ دَنّ جَهَنَّمَ مَهَادٌ ۖ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۚ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٢﴾

43. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions — Nous pa mette lor personne *d'ente ça banne-là* ène fardeau ki en dehors so capacité — ça banne-là ki pou banne habitants Paradis. Zotte pou reste là-dans tout lé temps.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا ۖ وَلَا وُسْعًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٣﴾

44. Et Nous pou enlève tout ça ki banne-là capave éna couma rankére dans zot lé kéré. Banne la rivières pou coule en bas zotte. Et banne-là pou dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne guide nous vers ça *Paradis-là*. Et si Allāh pa ti guide nous, certainement nous pa ti pou *bien* guidé. En vérité, banne Mésazers nou Seignére finne vinne *cotte nous* are la Vérité. » Et pou annonce zotte : « Ça, li ça Paradis ki finne donne-zotte couma héritaze pou ça ki zotte ti pé faire. »

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ ۖ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۚ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ ۚ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ وَتُودُّونَا أَنْ تَتْلُوا آيَاتِ الْجَنَّةِ ۚ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

45. Et banne habitants Paradis pou crié banne ki dans l'Enfer *pou dire* zotte : « Nous finne trouve vrai ça ki nou Seignére ti promette nous. Esse-ki zotte-oussi zotte finne trouve vrai ça ki zot Seignére ti promette *zotte* ? » Banne-là pou dire : « Oui. » Ensuite ène criére pou proclamé au milié banne-là : « Ki malédiction Allāh tombe lor banne ki faire le mal,

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا ۖ فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۚ قَالُوا نَعَمْ ۖ قَالُوا ۖ إِنَّ مِثْلَهُمُ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾

46. Banne ki empêche *dimounes* suive simé Allāh, et ki serce pou faire li *paraîte* travers, et ki pa croire dans l'Aute lé monde-là !»

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

47. Et ente zotte dé pou éna ène séparation, et lor banne l'endroits haute dans *Paradis* pou éna banne zommes ki pou reconnaîte tout *dimounes* par zot signes. Et zotte pou crié banne habitants *Paradis pou souhaîte* zotte : « *La paix* lor zotte ! » Alors ki banne-là pa *encore* rente là-dans et zotte éna désir *pou faire* li.

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رَجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَتَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَّمَ عَلَيْكُمْ تَلَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٣٨﴾

48. Et quand pou tourne banne-là zot régard vers banne habitants di Fé, zotte pou dire : « Nou Seignére ! Pa mette-nous are banne ki faire le mal. »

وَلَا إِصْرَ فِتْنَةٍ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

R6 49. Et banne okipants banne l'endroits haute-là pou crié banne *dimounes* ki zotte pou reconnaîte par banne-là zot signes, zotte pou dire : « Ni zot grand nombre, ni zot l'orgueil pa finne profite zotte. »

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رَجُلًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تُشْكِرُونَ ﴿٤٠﴾

50. « Esse-ki à propos banne-là-mêmes ki zotte finne faire serment ki Allāh pa pou faire zotte gagne So miséricorde ? » « *O croyants ! Rente* dans *Paradis*, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. »

أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤١﴾

51. Et banne habitants di Fé pou crié banne habitants *Paradis zotte pou dire* : « Verse impé dilo lor nous ou soi impé dans provision ki Allāh finne donne zotte. » Banne-là pou réponne : « En vérité, Allāh finne interdire banne mécréants ça dé sozes-là,

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مَهْمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

52. Banne ki ti prend zot rélizion pou ène l'amizement *ki satisfaire* banne *désirs* bas et ki faire néglize banne

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا قَالِیَوْمَ

obzectifs haute et oussi zotte ti prend
zot rélizion pou ène zoué et ki la vie ça
lé monde-là ti trompe zotte ;» azordi,
Nous oussi, Nous pou oublié banne-là
couma banne-là ti oublié renconte zot
zour ki là et parski banne-là ti pé nié
Nou banne Signes.

53. Et, certainement Nous finne
amène-zotte ène Live ki Nous finne
expliqué en détail, avec connaissance, li
ène guidance et ène miséricorde pou
banne dimounes ki croire.

54. Esse-ki banne-là pé sélement
attanne *avertissement-là* so réalisation ?
Zour so l'accomplissement pou arrivé,
banne ki auparavant ti oublié-ça pou dire :
« Certainement banne Mésazers nou
Seignére ti vinne are la vérité. Esse-ki
nous pou éna banne médiatères ki pou
intercède dans nou favère ? Ou soi esse-ki
capave faire nous rétourné *lor la terre* pou
ki nous faire ène l'aute travail ki ça ki nous
ti pé faire-là ? » En vérité, ça banne-là ki
finne cause zot prope la perte, et ça ki zotte
ti pé fabriqué finne perdi pou zotte.

R7 55. En vérité, zot Seignére Li Allāh
Ki finne créé banne lé ciéls et la terre
dans sisse périodes. Ensuite Li finne
établi Li lor Trône-là. Li faire la nuit
couvert li zour, alors ki li poursuiwe li
zour-là avec vitesse. Et Li finne créé
soleil et la line et banne zétoiles ; finne
faire zotte tout soumette are So l'orde.
Attention ! La création, li So travail et
l'autorité oussi li So travail. Allāh Ki
Seignére tout banne lé mondes Li Béni.

56. Invoque zot Seignére avec
himité et en secret. En vérité, Li pa
content banne ki dépasse banne limites.

نَسْلَهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ
هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥٣﴾

وَلَقَدْ جِئْنَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَى
عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٤﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ
يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ
مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلٌ بِالْحَقِّ
فَهَلْ لَنَا مِنْ شَفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ
نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ قَدْ
خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٥﴾

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى
الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ
حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ
مُسْحَرَاتٌ بَأْمَرِهِ لَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْ
الْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٦﴾

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا
يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٧﴾

57. Et pa répanne désorde lor la terre après ki finne mette li dans l'orde. Et invoque Li avec crainte et avec l'espoir. En vérité, miséricorde Allāh li prés are banne ki faire le bien.

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ
اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٧﴾

58. Et Li-même ki avoye banne di vents couma ène l'annonce So miséricorde ziska ki zotte transporte ène niaze lourd, *alors* Nous pousse li vers ène rézion mort. Ensuite Nous faire déssanne dilo dépi ça. Alors par ça *dilo-là*, Nous faire sorti tout kalité fruits. Coumme ça-même Nous faire sorti banne morts, pou ki zotte *ki finne* *gagne avertissement*, prend compte.

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّى إِذَا أَكَلْتَ سَحَابًا
ثِقَالًا سَفَّاهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنزَلْنَا
بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ حُلِّ
الشَّجَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَى
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et ène pays pur, so vézétation sorti *pur* avec permission so Seignère, et ça ki pa pur, nanrien pa sorti *là-dans* excepté ça ki sans valére. Coumme ça-même Nous varié banne Signes pou banne dimounes ki reconnaissant.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ
رَبِّهِ وَالَّذِي خَبثَ لَا يَخْرِجُ إِلَّا
تُكْدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَشْكُرُونَ ﴿٥٩﴾

R8 60. En vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Et li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, mo père pou-zotte, pinition d'ène zour terrible. »

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ
يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِن إِلَهِ
غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٦٠﴾

61. Banne séfs so pép ti dire : « Certainement, nous trouve toi dans ène l'égarement ki évident. »

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

62. Li ti dire : « O mo pép ! Péna aukène l'égarement dans moi, mais mo ène Mèssazer dé la part Seignère tout banne lé mondes ;

قَالَ يَقَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي
رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٢﴾

63. « Mo pé transmette-zotte, banne Mèssazes mo Seignère et mo pé donne-zotte, banne conseils sincère ; et mo conné par Allāh ça ki zotte pa conné.

أَتْلَعُكُمْ رَسُولَ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

64. «Esse-ki zotte trouve ça drôle ki ène rappel finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignère par l'intermédiaire ène zomme d'ente zotte pou ki li averti zotte et pou ki zotte vinne banne dimounes droite et pou ki faire-zotte miséricorde?»

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَتُنْذِرُوا أَوْلِيَاءَكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿٧﴾

65. Mais zotte ti traite li dé mentère, alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li dans l'Arce, et Nous ti noye banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensoznes. En vérité, banne-là ti ène pép avégue.

فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِّ وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٨﴾

R 9 66. Et cotte banne 'Aad Nous ti avoye zot frère Hōūd. Li ti dire : «O mo pép ! Adore Allāh; péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. Esse-ki zotte péna So la crainte?»

وَالِى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٩﴾

67. Banne séfs mécréants so pép ti dire : «Certainement nous trouve toi dans ène stupidité et certainement nous pensé ki to ène dans banne mentères.»

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرُوكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٠﴾

68. Li ti réponde : «O mo pép ! Péna aukène stupidité dans moi; mais mo ène Mèssazer dé la part Seignère tout banne lé mondes.

قَالَ يَقَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

69. «Mo pé transmette-zotte banne Mèssazes mo Seignère, et mo ène conseiller sincère pou zotte.

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِرٌ أَمِينٌ ﴿١٢﴾

70. «Esse-ki zotte trouve ça drôle ki ène rappel finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignère par l'intermédiaire ène zomme d'ente zotte pou ki li averti zotte ? Et rappelle quand Li ti faire-zotte héritiers So banne grâces après pép Noé et ki Li ti augmente zotte-boucoup dans zot déssendance. Alors mazine banne favères Allāh pou ki zotte réissi.»

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَضْطَةً ۖ قَاذِرُوا إِلَّا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣﴾

71. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou ki nous adore Allāh Li Tout-Sél et ki nous abandonne ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ? Alors amène-nous ça *pinition* are ki to pé menace nous-là si to ène dans banne véridiques. »

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ
مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا
تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٧١﴾

72. Li ti dire : « En faite, zotte fine dézà afflizé par pinition et colére dé la part zot Seignére. Esse-ki zotte pou diskite are moi lor banne noms ki zotte et zot banne papa grand-papas finne donné, *banne noms* ki Allāh pa finne faire déssanne aukène l'autorité pou ça ? Alors attanne. Certainement moi oussi *mo* avec zotte dans banne ki pé attanne. »

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَّبِّكُمْ رَجْسٌ
وَ غَضَبٌ ۚ اتَّجَادُوا تَزْيِي فِيْ اَسْمَاءِ
سَمِيْتُمْوهَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ
اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۚ فَاَنْتُمْظَرُوْا لِرٰى
مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَظَرِّیْنَ ﴿٧٢﴾

73. Et, par Nou miséricorde, Nous ti sauve li et banne ki ti avec li et Nous ti coupe racine banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et banne-là pa ti ditout croyant.

فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا
وَقَطَعْنَا دَاۤیْرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِآیٰتِنَا
وَمَا كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٣﴾

R 10 74. Et cotte banne Thamōūd, *Nous* ti avoye zot frère Sālēh. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, ène préve clair dé la part zot Seignére finne vinne cotte zotte. Ça, li samelle Allāh ; pou zotte li ène Signe. Alors, laisse li manze *en paix* lor la terre Allāh. Pa faire li aukène di mal. Sinon ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape zotte ;

وَالَّذِيْ تُمُوْدُ اٰخَاھُمْ صٰلِحًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۚ
قَدْ جَاءَ تٰكُفُّكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۚ هٰذِهِ
نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰیَةٌ ۚ فَذُرُّوْهَا تَاْكُلْ
فِيْ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمْسُوْهَا بِسُوٓءٍ
فَيَاْخُذَ بِكُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٤﴾

75. « Et rappelle quand Li ti faire-zotte héritiers *So banne grâces* après 'Aad et Li ti établi zotte lor la terre ; lor so banne la plaines, zotte ti construire banne palais et zotte ti pé taille dans banne montagnes *roces dans forme* banne la cazes. Alors mazine banne favéres Allāh. Et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde. »

وَ اذْكُرُوْا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ
عَادٍ وَّ بَوَّآكُمْ فِی الْاَرْضِ تَتَّخِذُوْنَ
مِنْ سَهْوِ لَهَا فَتُضَوَّرُ وَ تُنْحَتُوْنَ اِلَیْ جِبَالٍ
بُیُوْتًا ۚ فَاذْكُرُوْا اِلَآءَ اللّٰهِ وَ لَا
تَعْتُوْا فِی الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٧٥﴾

76. Banne sêfs arrogant d'ente so pép ti dire banne considéré couma faibe - banne ki ti croire d'ente zotte : « Esse-ki zotte conné si vraimême Sâlêh finne avoyé dé la part so Seignére. » Banne-là ti réponne : « Certainement nous croire dans ça Méssaze are ça-même ki finne avoye li-là. »

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ طَارِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ ۖ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٤٦﴾

77. Banne orgueillés ti dire : « Certainement, nous nié ça ki zotte croire là-dans là. »

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٤٧﴾

78. Alors banne-là ti coupe zarrets samelle-là et zotte ti désobéir commanement zot Seignére. Et banne-là ti dire : « O Sâlêh ! Amène-nous ça, are ki to pé menace nous-là si vraimême to ène dans banne Méssazers. »

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُضِلُّهُ أَتَيْنَا بِمَا تَحَدُّثُنَا لِأَن كُنْتُمْ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٨﴾

79. Alors, tremblément dé terre terribre-là ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki là, plat vente, dans zot la cazes.

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جُثَثَيْنِ ﴿٤٩﴾

80. Ensuite, Sâlêh li ti détourne-li dé banne-là et li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo finne transmette-zotte Méssaze mo Seignére, et mo finne donne-zotte banne conseils sincère, mais zotte pa content banne *conseillers* sincère. »

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ التَّصْحِيحَ ﴿٥٠﴾

81. Et *Nous* ti avoye Lot, quand li ti dire so pép : « Esse-ki zotte commette ça l'indécence ki personne dans lé monde pa ti commette avant zotte ? »

وَلَوْ طَآءُ قَالَ يَاقَوْمِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٥١﴾

82. « Certainement, zotte approche avec passion banne zommes au lié banne madames. En faite, zotte ène pép ki dépasse *tout* banne limites. »

لَا تَكُمُ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّشْرِقُونَ ﴿٥٢﴾

83. Et réponse so pép ti ça sélement : « Mette ça banne-là dehors

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا

dépi dans zot la ville. En vérité, banne-là zotte banne dimounes ki rode reste pur. »

أَخْرِجُوهُمْ مِّن قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ
أُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾

84. Et Nous ti sauve li are so famille excepté so madame ; li ti dans banne ki ti reste derrière.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ ۖ كَانَتْ
مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٨٣﴾

85. Et Nous ti faire tombe ène l'espèce la plie lor banne-là. Alors guetté couma ti la fin banne ki faire péccé.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾

R 11 86. Et Nous ti avoye cotte banne Madian, zot frère Chou'aib. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, ène Signe clair dé la part zot Seignère finne vinne cotte zotte. Et, quand pé miziré et pé pézé donne plein mizire et bon poids et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte dé droit. Et pa répanne désorde lor la terre après ki finne mette li dans l'orde. Ça, li meillère pou zotte, si zotte croyant.

وَالِى مَذْيَنَ آخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ قَالَ يَقُومُ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّن إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ
قَدْ جَاءَ ثَكْمُ بَيْتِنَا مِّن رَّبِّكُمْ فَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ
بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

87. « Et pa place zotte dans tout simé pou menace banne ki croire dans Allāh et pou empéce banne-là suive So simé — zotte serce pou faire ça simé-là paraîte travers. Et rappelle quand zotte ti tiguutte, Li ti multiplié zotte. Et guetté couma ti la fin banne sémères désorde !

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ
وَتَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ مَن أَمَنَ بِهِ
وَتَبَخَّوْنَهَا جَاءَ ۖ وَاذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ
قَلِيلًا فَكَثَرَكُمْ ۖ وَانْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

88. « Et, si éna d'ente zotte, ène groupe ki croire dans ça Mésaze avec ki finne avoye moi-là et ène groupe ki pa croire, alors prend patience ziska ki Allāh zize ente nous. Et Li-Même Meillère d'ente banne zizes. »

وَأَن كَانَ طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ أَمَنُوا
بِالَّذِي أُذِيعُوا بِهِ ۖ وَطَائِفَةٌ لَّمْ
يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ
بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

PARTIE 9

89. Banne séfs arrogant d'ente so pép ti dire : « O Chou'aib ! Certainement nous pou mette toi dehors dépi dans nou

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَتَكَبَّرُوا
فَإِنَّا نَكْخِشُكُمْ بِشُعَيْبٍ وَ

la ville *toi* et banne ki croire avec toi ou soi zotte rétourne dans nou rélizion !» Li ti dire : « Ki ça ça ! Même ki nous éna répignance *pou* ça !

90. « Si nous rétourne dans zot rélizion après ki Allāh finne sauve nous are ça, certainement là nous pé invente ène mensonge conte Allāh. Et li pa ditout possible pou nous pou nous rétourne là-dans à moins ki Allāh nou Seignère Li oulé ça. Nou Seignère lor connaissance Li englobe tout kit-soze. Dans Allāh-Même nous place *nou* confiance. O nou Seignère ! Donne To décision avec la vérité ente nous et nou pép et Toi To Meillère d'ente banne ki donne décision. »

91. Et, banne sèfs mécréant d'ente so pép ti dire : « Si zotte suive Chou'aib, certainement zotte pou banne perdants. »

92. Alors, tremblément dé terre terrible-là ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki là, plat-vente, dans zot la cazes.

93. Banne ki ti traite Chou'aib dé mentère, zotte couma dire zamais zotte ti habite là. Banne ki ti traite Chou'aib dé mentère, zotte ti banne perdants.

94. Alors li ti détourne li dé banne-là et li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo finne transmette-zotte banne Mésazés mo Seignère et mo finne donne-zotte banne conseils sincère. Alors bé couma mo pou gagne la peine pou ène pép mécréant ? »

R12 95. Et zamais Nous pa finne avoye ène Prophète dans kik la ville sans ki Nous pa finne attrape so banne habitants

الَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ
لِتَعُودَ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا
كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾

قَدْ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا
فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ ذُنُوبِنَا إِنَّ اللَّهَ مُنْهَـئٍ
مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ
يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ
عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ
خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٩٠﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لِئِنْ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا
لَخَسِرُونَ ﴿٩١﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
دَارِهِمْ جُثَمِينَ ﴿٩٢﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لَمْ يَعْنُوا
فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
هُمْ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٣﴾

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ
أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَ رَبِّي وَنَصَحْتُ
لَكُمْ فَكَيْفَ أَسَى عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٩٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا
أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ

parfois par adversité et parfois par la souffrance pou ki zotte montré himilité.

لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٥٥﴾

96. Ensuite, Nous ti sanze zot situation la mizère en bien ziska ki zotte ti népli prend compte so valére et zotte ti dire : « Nou banne papa grand-papas oussi finne conne la mizère et bonhére. » Alors ène coup Nous ti attrape zotte sans ki zotte ti réalisé.

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ
حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا
الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً
هُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

97. Et si banne habitants ça banne la villes-là ti croire et azir avec droitire, certainement Nous ti pou ouvert lor banne-là *banne la portes* bénédiction lé ciél et la terre. Mais zotte ti *habitié* contrédire ça ki vrai ! Alors Nous ti attrape banne-là pou ça ki zotte ti mérité par zot action.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٧﴾

98. Banne habitants banne la villes-là, esse-ki zotte en sékirité conte arrivée Nou pinition cotte-zotte la nuite alors ki zotte pé dormi ?

أَفَأَمِّنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ
بِأَسْثَابِيَّاتٍ وَأَهُم يَأْمُرُونَ ﴿٥٨﴾

99. Esse-ki banne-là en sékirité conte arrivée Nou pinition cotte zotte quand soleil li déza là-haut lor l'horizon, alors ki zotte pé zoué ?

أَوَأَمِّنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٥٩﴾

100. Esse-ki ça banne-là en sékirité conte Allāh So plan ? Et personne pa senti li en sékirité conte Allāh So plan, sauf banne dimounes ki perdant.

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ
اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٠﴾

R 13 101. Esse-ki ça pa servi couma guidance pou banne ki finne gagne la terre en héritaze après so banne *anciens* habitants, ki si Nous oulé, Nous capave attrape banne-là pou zot banne pécés et mette scellé lor zot lé kére. Alors banne-là pa ti pou tanne *ni* comprend nanrien.

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرْتُدُّونَ الْأَرْضَ مِنْ
بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْ تَشَاءُ أَصْبْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ ۚ وَنُطْبِئُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٦١﴾

102. Ça, li banne la villes, Nous finne raconte toi en partie zot banne nouvelles. Et, en vérité, zot banne Mèssazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Mais banne-là pa ti oulé croire parski avant *oussi* zotte ti *habitié* contrédire *banne Mèssazers*. Coumme ça-même Allāh mette scellé lor lé kéré banne mécréants.

تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِهَا ۖ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ۖ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ ۚ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

103. Et Nous pa ti trouve cotte la plipart parmi banne-là aukène *respect pou* zot l'engazement. Et certainement Nous ti trouve la plipart parmi banne-là, banne pervers.

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ ۖ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿٣٣﴾

104. Ensuite après banne-là, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes vers Pharaon et so banne sèfs. Banne-là ti traite ça *banne Signes-là* avec inzistice. Donc guette couma ti la fin banne sémères désorde !

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا بِهَا ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٤﴾

105. Et Moïse ti dire : « O Pharaon ! En vérité, mo ène Mèssazer dé la part Seignére de tout banne lé mondes.

وَقَالَ مُوسَىٰ يُفْرِعُونَ رَبِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٥﴾

106. « Li mo, devoir ki mo pa dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. En vérité, mo finne vinne cotte zotte avec ène Signe clair dé la part zot Seignére. Alors laisse banne Zenfants Israël alle avec moi. »

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَّا أَقُولُ عَلَى اللَّهِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَأَرْسَلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٣٦﴾

107. *Pharaon* ti réponne : « Si vraimême to finne vinne avec ène Signe, alors produire li si to pé cause vrai. »

قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا ۖ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٧﴾

108. Alors li ti zette so bâton, et alà ki ène coup li ti *paraîte* ène serpent bien vizibe.

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٨﴾

109. Et li ti rétire so la main *dépi endans so tunique*, et alà ki ène coup li ti *paraîte* blanc pou banne ki ti pé guetté.

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٣٩﴾

- R 14 110. Banne sêfs d'ente pép Pharaon ti dire : « Certainement ça li ène mazicien expert. قَالَ الْمَلَأَمِنْ قَوْمِهِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ عَلِيمٌ ١١٠
111. « Li pé rode mette zotte déhors dépi dans zot pays. » *Lor là Pharaon ti dire* : « Alors ki zotte conseillé. » يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَا ذَاتَا مُرُونَ ١١١
112. Banne-là ti dire : « Renvoye-li et so frère *pou kik lé temps*, et avoye banne rassembléres dans banne la villes. قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ خَشِرِينَ ١١٢
113. « Ki pou améne toi tout *kalité* maziciens experts. » يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرِ عَلِيمٍ ١١٣
114. Et banne maziciens ti vinne cotte Pharaon *et* banne-là ti dire : « Certainement pou éna récompense pou nous si nous *sorti* vainkérés. » وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ١١٤
115. Li ti dire ; « Oui et certainement zotte pou dans banne ki rapprocé *are moi*. » قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ١١٥
116. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Soi to zetté *avant* ou soi nous, nous banne ki pou zetté *avant* ? » قَالُوا يَمْوَسَّىٰ مَا أَنْ تُلْقِي وَلَا مَا أَنْ تَكُونَ تَحْنُ الْمُثْلَقِينَ ١١٦
117. Li ti dire : « Zetté *zotte*. » Alors quand banne-là ti zetté, zotte ti ensorcelle li zié banne dimounes, zotte ti impressionne banne-là avec ène la crainte, et zotte ti produire ène grand mazie. قَالَ الْقَوَاهِ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَزْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَزِيمٍ ١١٧
118. Nous ti révêle Moïse ça : « Zette to bâton. » Alors ène coup ça ti avale tout - *li ti faire disparaîte tout* semblant ki banne-là ti pé fabriqué-là. وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ١١٨
119. Alors la vérité ti établi, et ça ki banne-là ti pé faire ti sorti fausse. فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ١١٩
120. Et là-bas même, banne-là ti gagne défaite et zotte ti réturné himilié. فَغَلِبُوا هُنَاكَ وَانْقَلَبُوا ضُرُجِينَ ١٢٠

121. Alors banne maziciens ti oblizé tombe dans prosternation.

وَالْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ﴿٦٦﴾

122. Banne-là ti dire : « Nous croire dans Seignère tout banne lé mondes.

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

123. « Seignère Moïse et Aaron. »

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٦٨﴾

124. Pharaon ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo finne donne-zotte permission. Certainement ça, li ène complot ki zotte finne manigancé dans la ville pou ki zotte mette so banne habitants dehors dépi-là. Mais zotte pa pou tardé pou conné.

قَالَ فِرْعَوْنُ اَمْسِكْتُمْ بِهِ قَبْلَ اَنْ اَدْعَاكُمْ ۖ اِنَّ هَٰذَا لَمَكْرٌ مَّكْرْتُمُوهُ فِي الْمَدِيْنَةِ لِتُخْرِجُوْا مِنْهَا اَهْلَهَا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٩﴾

125. « Certainement, mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé, ensuite mo pou cricifié zotte-tout-ensamme. »

لَا قِطْعَنَ اِيْدِيْكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَا صَرْبَتْكُمْ اَجْمَعِينَ ﴿٧٠﴾

126. Banne-là ti réponne : « Certainement nous pou rétourne vers nou Seignère ;

قَالُوا لَا اِلٰهَ اِلَّا رَبُّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ﴿٧١﴾

127. « Et to pé tire vengeance lor nous simplement parski nous finne croire dans banne Signes nou Seignère quand ça *banne Signes-là* finne vinne cotte nous. Nou Seignère ! Répanne lor nous la constance et faire nous mort dans ène l'état dé soumission. »

وَمَا تَنْقِمُ مِنْآلِهٖ اَنْ اَمْنًا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَ ثَنَانُ رَبِّنَا اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا ۖ وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾

R15 128. Et banne séfs d'ente pép Pharaon ti dire : « Esse-ki to pou laisse Moïse et so pép libe pou ki banne-là faire désorde dans pays et pou ki zotte abandonne toi et to banne divinités ? » Li ti dire : « Nous pou massacré zot banne garçons et nous pou laisse zot madames vivant. Et certainement nous dans ène position dominant lor zotte. »

وَقَالَ الْمَلَاۤءُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اتَّخَذَ مُوسٰى وَقَوْمُهٗ لِيُفْسِدُوْا فِى الْاَرْضِ وَبِذَرْتَ وَاِلٰهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ اِبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ ۚ وَارْتَا قَوْمَهُمْ قَاۤهِرُوْنَ ﴿٧٣﴾

129. Et Moïse ti dire so pép : « Serce l'aide Allāh et prend patience. »

قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ اسْتَعِيْنُوْا بِاللهِ وَ

En vérité, pays-là li pou Allāh-même. Li donne ça en héritaze dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères. Et *bon* la fin li pou banne ki craigne Allāh.

130. Banne-là ti réponne : « Ti pé persékite nous avant ki to ti vinne cotte nous et *même* après ki to finne vinne cotte nous. » Li ti dire : « Zot Seignère Li pa pou tardé pou exterminer zot ennemis et pou faire-zotte souverains dans pays-là pou ki Li guetté ki façon zotte pou conduire zotte. »

R 16 131. Et certainement, Nous ti pini pép Pharaon par banne *bananés* la séceresse et la perte dans *zot* fruits, pou ki zotte prend compte *avertissement*.

132. Mais quand kik bonhére ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Li pou nous ça. » Et quand kik malhére arrive cotte banne-là, zotte ti blâme Moïse et banne ki ti avec li pou zot mauvais sort. Attention ! *L'orde pou* zot mauvais sort-là li dépanne lor Allāh sélement. Mais la plipart parmi banne-là zotte pa conné. »

133. Et banne-là ti dire : « N'importe ki signe to pou amène-nous pou ki par ça to ensorcelle nous, nous pa pou croire dans toi. »

134. Alors Nous ti avoye lor-zotte tempête, et sauterelles, et li poux et crapauds et di sang; *zotte ti* banne Signes séparé séparé. Là-aussi, banne-là ti montré l'orgueil et zotte ti ène pép ki faire pécé.

135. Et quand pinition-là ti tombe lor banne-là, zotte ti dire : « O Moïse ! Prié to Seignère pou nous d'après ça ki Li finne promette toi. Si to enlève pinition-

اضِرُّوْا اِلَآءَ الْاَرْضِ يَؤُوْذُهَا مَنْ
يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِ ۝ وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِيْنَ ۝

قَالُوْٓا اُوْذِيْنَا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَاْتِيَنَا وَ
مِنْۢ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسَىٰ رَءْيُكُمْ
اَنْ يُهْلِكَ عَذُوْكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ
فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُوْنَ ۝

وَلَقَدْ اَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِيْنَ وَ
نَقْصِ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَدْكَرُوْنَ ۝

فَاِذَا جَآءَ ثَمَرُهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوْٓا لَآ
هٰذَا ۝ وَاِنْ تُصِْبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّطَّيَّرُوْا
بِمُؤْسٰى وَمِنْ مَّعَّةٍ ۚ اَلَا اِنَّمَا طَئِرُهُمْ
عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُوْنَ ۝

وَقَالُوْٓا مَهْمَا تَاْتِنَا بِهٖ مِنْ اٰيَةٍ
لِّتَسْحَرَنَا بِهَا ۚ فَمَا نَحْنُ لَكَ
بِمُؤْمِنِيْنَ ۝

فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوْفَانَ وَالْجَرَادَ وَ
الْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ اٰيٰتٍ
مُّفَصَّلٰتٍ فَاسْتَكْبَرُوْٓا وَكَانُوْٓا
قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ۝

وَلَمَّا رَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوْٓا
يُمُوْسٰى اِذْ لَنَا رَبُّكَ بِمَا عٰهَدَ

là are nous, certainement nous pou croire dans toi et certainement nous pou avoye avec toi banne Zenfants Israël. »

عِنْدَكَ ۖ لَكِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ
نُؤْمِنُكَ لَكَ وَ لَنُرْسَلَنَّ مَعَكَ
بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٣٥﴾

136. Mais quand Nous ti enléve pinition-là are banne-là pou ène lé temps fixé ki zotte ti éna pou arrivé, alà ki zotte ti viole zot promesse !

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ
هُم بِأَعْيُنِهِمْ إِذَآ هُمْ يَنْكُحُونَ ﴿٣٦﴾

137. Alors Nous ti venze Nous are banne-là, Nous ti noye zotte dans la mer parski zotte ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et parski zotte ti insouciant are ça.

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي
الْيَمِّ يَآئِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَ
كَأَنُوهَا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿٣٧﴾

138. Et Nous ti faire ki banne dimounes, ki ti considéré couma faibe, hérite pays-là so banne parties l'est et l'ouest ki Nous ti béni ; et ça zoli parole to Seignère ti accompli pou banne Zenfants Israël parski zotte ti montré constance. Et Nous ti détruire tout ça ki Pharaon et so pép ti faire et tout ça banne édifices ki zotte ti construire.

وَ أَوْثَقْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُسْتَضَعُّونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا
الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَ تَمَّتْ كَلِمَتُ
رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۚ بِمَا
صَبَرُوا ۚ وَ دَمَرْنَا مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ
فَزَعُونْ وَ قَوْمَهُ ۚ وَ مَا كَانُوا
يَعْرِشُونَ ﴿٣٨﴾

139. Et Nous ti faire banne Zenfants Israël traverse la mer; et banne-là ti arrive cotte ène pep ki ti pé faire dévotions are zot banne idoles. Banne Zenfants Israël- là ti dire : « O Moïse ! Faire pou nous ène bondié couma banne bondiés banne-là éna. » Li ti réponne : « En vérité, zotte ène pép ignorant;

وَ جَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ
فَاتَّوَا عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰ أَصْنَانِهِمْ
قَالُوا يَا مُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا
كَمَا لَهُم آلِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ
تَجْهَلُونَ ﴿٣٩﴾

140. « En vérité, tout ça ki ça banne-là pé faire, tout ça pou détruire. Et tout ça ki banne-là pé faire, li pa servi nanrien. »

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَ بَاطِلٌ
مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٠﴾

141. Li ti dire : « Esse-ki mo pou serce pou zotte ène l'aute divinité ki Allāh alors ki Li finne faire-zotte sirpasse tout banne péps ? »

قَالَ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَبْخِيكُمْ إِلَهًا وَ هُوَ
فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤١﴾

142. Et, *rappelle* quand Nous ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté ; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Et dans ça, ti éna ène grand l'épréve dé la part zot Seignére.

وَاذْكُرْ أَتَجْنِبُكُمْ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۚ يَقْتُلُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
وَإِنَّ ذِكْرَكُمْ لَّعَلَّاهُم مِّنْ عَذَابِ
عَظِيمٍ ﴿١٤٢﴾

R17 143. Et Nous ti prend ène l'engagement trente la nuités are Moïse et Nous ti complète ça par disse *la nuités* pou ki lé temps fixé par so Seignére li complété dans quarante la nuités. Et Moïse ti dire so frère Aaron : « Remplace-moi cotte mo pép et azir en bien, et pa suive simé banne sémères désorde.

وَأَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً
أَتَمُّمُهَا بِعَشْرِ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ
هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا
تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٣﴾

144. Et quand Moïse ti vinne dans l'hére ki Nous ti fixé et ki so Seignére ti cause are li, li ti dire : « Mo Seignére ! Montré-moi *Toi* pou ki mo capave guette Toi. » *Allāh* ti réponne « Certainnement to pa pou trouve Moi. Mais guette montagne-là. Si li reste dans so place ; alors to pou capave trouve Moi. » Et quand so Seignére ti manifesté Li lor montagne-là, Li ti faire li vinne la poussière et Moïse ti tombe sans connaissance. Et quand li ti régagne connaissance, li ti dire : « *Toi* To pur, mo tourne vers Toi avec repentance et mo premier dans banne croyants. »

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ
رَبُّهُ ۖ قَالَ رَبِّ أَرِنِي ۖ أَنْظُرْ إِلَيْكَ ۚ
قَالَ لَنْ تَرَانِي وَلَكِنِ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ
فَإِنْ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي ۚ
فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا
وَكَلَّمَ مُوسَى صَاحِقًا ۖ فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ
سُبْحَنكَ ثُبْتُ إِلَيْكَ ۖ أَنَا أَوَّلُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٤﴾

145. *Allāh* ti dire : « O Moïse ! En vérité, Mo finne soisir toi lor tout banne dimounes to *l'époque* par Mo banne Mésazes et par Mo parole. Alors attrape ça ki Mo finne donne toi et vinne ène dans banne ki éna reconnaissance. »

قَالَ يٰمُوسَىٰ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ
بِرِسَالَتِي ۖ وَرَبِّكَ لَا يُحِبُّ ۙ فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ
وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾

146. Et Nous ti écrire pou li, lor banne tablettes, tout kit-soze *ki ti servi* couma recommandation et *Nous ti écrire* lor là ène explication lor tout kit-soze. Alors attrape-ça fort et ordonne to pép

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
مُّوَعَّةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ ۚ فَخَذَهَا
يَقْوَةً ۖ وَآمُرُ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا

pou adopté *dans so l'enseignement* so côté pli excellent. Mo pa pou tardé pou montré zotte ça place cotte banne transgrésséres pou resté.

بِأَحْسَنِهَا سَأُوْرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿٣١﴾

147. Mo pa pou tardé pou détourne dé Mo banne Signes *l'attention* banne *dimounes* ki azir avec l'orgueil et inzistice lor la terre. Et même ki banne-là trouve tout banne Signes, zotte pa pou croire là-dans. Et même ki banne-là trouve simé bonne conduite, zotte pa pou prend li couma *zot* simé. Mais si banne-là trouve simé l'errère, zotte pou prend li couma *zot* simé. Ça li parski banne-là prend Nou banne Signes pou menzonzes et zotte insouciant are ça.

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِخَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلِمَ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوهَا وَإِنْ يَرَوْا سَيِّئَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَيِّئَ الْعَمَلِ يُتَّخِذُوْهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿٣٢﴾

148. Et banne ki prend Nou banne Signes pou menzonzes et raconte l'Aute lé monde-là *oussi*, zot banne actions pa servi nanrien. Esse-ki pou paye zotte autrement ki ça ki zotte *mérité* pou ça ki zotte ti pé faire ?

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

R18 149. Et, pendant l'absence Moïse, so pép *ti fabrique* et ti prend *pou adoration* dépi zot banne ornements ène *tel* veau ki ti ène lé corps *sans la vie* ki ti produire ène méglément. Esse-ki banne-là pa trouvé ki ça *veau-là* pa pé cause are zotte et li pa pé guide zotte lor simé *droite* ? Banne-là ti prend li pou zot *adoration* et zotte ti banne transgrésséres.

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ خَلْقِهِمْ عِجْلًا جَسَدَ آلَهِ خُورًا ۖ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا مَاتَتْ رَأْسُهَا وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣٤﴾

150. Et quand banne-là ti gagne rémords et ti trouvé ki zotte ti égaré, zotte ti dire : « Si nou Seignère pa faire-nous miséricorde et Li pa pardonne nous, certainement nous pou *compté* dans banne perdants. »

وَلَمَّا سَقَطَ فِيْ أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا ۖ قَالُوا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٥﴾

151. Et quand Moïse ti rétourne cotte so pép, en colére et dans la peine, li

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ

ti dire : « Li bien mauvais ça ki zotte finne faire dans mo place, dans mo l'absence ! Esse-ki zotte finne rode faire vite concernant l'orde zot Seignére ? » Li ti dépose banne tablettes-là. Li ti attrape so frère par so la tête et li ti risse li vers li. Aaron ti dire : « O garçon mo mama ! En vérité, pép-là ti prend moi pou faibe et zotte ti près pou tué moi. Alors pa faire banne ennemis-là rézouir lor *malhére ki pé arrive* moi et pa mette moi avec banne dimounes inziste ».

أَيْسَافًا ۖ قَالَ يَبُوءُ بِمَا خَلْفْتُمْ يُوشَىٰ ۖ اذْكُرُوا هَٰذِهِ الْأَيْمَانَ الَّتِي أَخَذْتُمْ ۖ وَقَالَ ابْنُ الْأَمْرِئِيِّ ۖ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي ۖ فَلَا تُشْمِثُنِي وَلَا عِدَاءُ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾

152. Moïse ti dire : « O mo Seignére ! Pardonne-moi et mo frère et admette-nous dans To miséricorde. Et To-Même Ki faire miséricorde plisse d'ente banne ki faire miséricorde. »

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَتِي ۖ وَادْخُلْنَا فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥٢﴾

R 19 153. En vérité, banne ki ti finne prend veau-là pou zot *adoration* ; certainement dé la part zot Seignére, colére et himiliation pou gagne zotte dans la vie ça lé monde-là, Et coumme ça-même Nous pini banne ki invente banne mensonzes.

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْإِصْنَانَ سَيِّئًا لَهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٣﴾

154. Et banne ki faire banne mauvais actions et ki ensuite répent et ki croire; en vérité, après ça aussi, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِن بَعْدِهَا وَأَمَّنُوا ۖ إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥٤﴾

155. Et quand colére Moïse finne passé, li ti réprend banne tablettes-là. Et dans texte-là, ti éna ène guidance et ène miséricorde pou banne ki craigne zot Seignére.

وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي نُحُوتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٥﴾

156. Et Moïse ti soisir dans so pép soixante-disse zommes pou Nou rendez-vous. Et quand tremblément dé terre ti sécoué banne-là, li ti dire : « O mo Seignére ! Si To ti oulé, avant même To ti capave détruire banne-là et mo oussi.

وَإِذَا رَأَوْهُ سَابِقُوا فِي الْمَوْتِ ۖ وَفِي نُحُوتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٦﴾

Esse-ki To pou détruire nous à cause ça ki banne imbéciles d'ente nous finne faire ? Li nék ène l'épréve dé To part. Par ça, To zize égaré dimoune ki To oulé et To guide dimoune ki To oulé. To nou Protectére, alors pardonne-nous et faire-nous miséricorde et To-Même Meillére ki tout banne pardonnières.

157. « Et écrire pou nous ça ki bien dans ça lé monde-là et dans l'Aute. En vérité, Nous finne vinne vers Toi avec *repentance*. » Allāh ti réponne : « Mo pinition, Mo pou faire li tombe lor dimoune ki Mo oulé. Et Mo miséricorde, li répanne lor tout kit-soze, et Mo pou faire ça *miséricorde-là* obligatoire en favére banne ki azir avec droitire et ki paye Zakāte et banne ki croire dans Nou banne Signes –

158. « Banne ki suive ça Mèssazer-là, ça Prophète-là ki pa finne appranne lire ki banne-là trouve mentionné dans la Torah et l'Evanzile ki are zotte. Li récommanne banne-là faire le bien et li interdire banne-là faire le mal et li permette pou banne-là banne kit-sozes pur et li interdire pou banne-là banne kit-sozes impur, et li enlève zot fardeaux et banne la saines *mauvais coutumes* avec ki zotte ti attacé-là. Alors, banne ki croire dans li, et ki honore li, et ki aide li, et ki suive ça la limière ki finne déssanne avec li, ça banne-là ki pou réissi. »

R 20 159. Dire : « O banne dimounes ! En vérité, mo ène Mèssazer Allāh vers zotte tout; pou Li-Même royaume banne lé ciéls et la terre. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Li-Même donne la vie et Li donne la mort. Alors, croire dans Allāh et So Mèssazer, ça Prophète-là ki pa finne appranne lire, ki croire dans

إِنَّ هِيَ إِلَّا فَتَنُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ
وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ ۚ أَنْتَ وَلِيُّنَا
فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۚ أَنْتَ خَيْرُ
الْغَافِرِينَ ﴿١٥٧﴾

وَأَكْتُبْ لَكَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُنَا أَرْسَلْنَاكَ
عَذَابًا أَصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ ۚ وَرَحْمَةً
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۚ فَسَأَعْتَبُهَا
الْبَازِيُونَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٨﴾

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ
الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُؤْتَهُ مَكْتُوبًا
عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ ۚ
يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ
عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ
إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ
عَلَيْهِمْ ۚ فَاَلَّذِينَ أَمْتُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ
وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ
مَعَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٩﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ۖ الَّذِي لَهُ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي
وَيُمِيتُ ۚ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ

Allāh et dans So banne paroles ; et suiveli pou ki zotte *bien* guidé. »

كَلِمَتِهِ وَأَتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥١﴾

160. Et parmi pép Moïse, ti éna ène groupe ki ti pé guide *lé zantes* avec la vérité; et par ça moyen-là, banne-là ti pé faire la zistice.

وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿٥٢﴾

161. Et Nous ti divise banne-là en douze tribis, en *douze* péps. Et Nous ti révèle Moïse quand so pép ti dimanne li dilo : « Tappe roce-là are to bâton. » Alors douze la-sources ti sorti dépi là-dans. Tout banne dimounes ti conné cotte zot place pou boire. Et Nous ti faire banne niazes donne banne-là l'ombraze. Et Nous ti faire déssanne lor banne-là Manna et Salwā. *Et Nous ti dire* : « Manze banne kit-sozes pur dans provision ki Nous finne donne zotte. » Et banne-là pa ti faire Nous aukène di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

وَقَطَّعْنَاهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا ۚ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

162. Et *rappelle* quand ti dire banne-là : « Habite ça la ville-là et manze là-dans cotte zotte oulé. » Et dire : « Hittatoune ô Allāh ! Ranne *nou* fardeau lézé, » et rente par la porte *central* avec himilité, Nous pou pardonne-zotte zot fautes. *Et*, en vérité, Nous pou augmente encore pou banne ki faire le bien.

وَاذْكُرْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ سَتَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾

163. Mais banne transgresséres parmi banne-là ti sanze ça pou ène parole l'aute ki ça ki ti dire zotte-là. Alors Nous ti avoye dépi lé ciél ène pinition lor banne-là à cause zot mauvais conduite.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٥﴾

R 21 164. Et pose banne-là question lor ça banne *dimounes* ça la ville ki ti trouve lor bord la mer-là quand banne-là ti viole zot Sabbath, quand zot poissons ti vinne cotte zotte zour Sabbath en grand

وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَاتٌ لَهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ

quantité mais zotte pa ti éna droit trapé ;
et zour ki banne-là pa ti faire Sabbat,
banne poissons-là pa ti vinne cotte zotte.
Coumme ça-même Nous ti testé zotte
parski zotte ti banne désobéissants.

لَقَدْ شَرَعْنَا يَوْمَ لَا يَشْفِيَتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ
كَذَلِكَ تَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ﴿٧٣﴾

165. Et rappelle quand ène groupe
parmi banne-là ti dire : « Bé ki faire zotte
pé donne conseil ène pép ki Allāh pou
alle détruire ou soi ki Allāh pou alle pini
zotte avec ène pinition sévère ? » Banne-
là ti réponne : « Couma eskize dé nou
part vis-à-vis zot Seignère parski nous
finne accompli nou dévoir et li possibe ki
banne-là adopté la droitire. »

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ
قَوْمًا لَا إِلَهَ مِثْلَهُمْ أَوْ مَعَذِرُهُمْ
عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعذِرَةٌ إِلَى
رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٧٤﴾

166. Et quand banne-là ti oublié ça
ki ti faire zotte rappelé-là, Nous ti sauve
banne ki ti interdire le mal et Nous ti
attrape banne transgressères avec ène
pinition sévère à cause banne actions
pervers ki zotte ti éna l'habitude faire.

فَلَمَّا نَسُوا مَا دُعُوا بِهِ أَنْجَيْنَا
الَّذِينَ يَنْتَهُونَ عَنِ الشُّؤْرِ وَأَخَذْنَا
الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَلِيِّسٍ بِمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٧٥﴾

167. Et quand banne-là ti révolté
conte ça ki ti interdire zotte faire, Nous ti
dire zotte : « Vinne banne zacots
méprisés. »

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا
لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٧٦﴾

168. Et rappelle quand to Seignère ti
proclamé ki certainement ziska zour
Rézirection, Li pou continié avoye lor
zotte, banne tel dimounes avec l'autorité
ki pou inflize-zotte pire pinition-là. En
vérité, to Seignère Li Rapide dans So
pinition alors ki Li certainement Bien-
Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَأَذِّنْ رَبُّكَ لِيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ
سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ
الْعِقَابِ وَرَأَيْتَهُ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٧﴾

169. Et Nous ti divise banne-là en
banne péps séparé lor la terre. Parmi
banne-là, éna ki ti banne dimounes ziste
et ti éna lé zautes. Et Nous ti testé banne-
là are prospérité et are malhére pou ki
zotte rétourne vers le bien.

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِنْهُمْ
الضَّالُّونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَ
بَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٧٨﴾

170. Ensuite banne tels siccesséres ti vinne après banne-là ki *malgré* zotte ti hérite Live-là, zotte prend banne di biens temporaire ça *lé monde* ki inférière-là et zotte dire : « Pou pardonne-nous pou ça. » Mais si banne di biens semblabes vinne cotte zotte, zotte pou prend ça. » Esse-ki pa ti prend l'engazement Live-là are zotte ki zotte pa pou dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. Et banne-là ti lire ça ki là-dans ; et Résidence dans l'Aute lé monde-là li meillére pou banne ki azir avec droitire ? Esse-ki zotte pa pou comprend ?

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهَا يَأْخُذُوهَا أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالْأُولَآءِ الْأَخِرَةُ خِيَرَةُ الَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٧٠﴾

171. Et banne ki attrape fort Live-là et ki observe la Priére ; en vérité, Nous pa pou laisse perdi récompense banne dimounes ziste.

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧١﴾

172. Et *rappelle* quand Nous ti faire montagne-là versé lor zotte couma dire ène parasol et banne-là ti pensé ki li pé alle tombe lor zotte. « O banne Zenfants *Israël* ! Attrape fort ça ki Nous finne donne-zotte et rappelle ça ki éna là-dans pou ki zotte capave protézé *conte le mal*. »

وَإِذْ تَنْتَقِنَا الْجَبَلَ فَوَّقَهُمْ كَأَنَّهُ ظِلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آمَنَكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٢﴾

R 22 173. Et *rappelle* quand to Seignére ti prend dépi dans lé reins zenfants Adam *matière création* banne-là zot déssendance et Li ti faire zotte témoigne conte zot l'âme, » et ti pose question : « Esse-ki Mo pa zot Seignére ? Banne-là ti réponne : « Bien sire et nous donne témoignaze. » Li ti faire coumme ça attention ki zour Rézirection zotte dire : « En vérité, nous pa ti au courant ça *zaffaire-là* »

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٣﴾

174. Ou soi *attention* ki zotte dire : « Avant, nou banne papa grand-papas mêmes ki ti pé donne associés are Allāh

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ

et nous nous ti *sélement* ène zénération
après banne-là. Esse-ki To pou détruire
nous à cause ça ki banne mentéres ti
faire ?»

أَفْتَهْرِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٤٣﴾

175. Et coumme ça-même Nous
explique banne Signes clairement pou ki
banne-là rétourné *vers la vérité*.

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٤٥﴾

176. Et raconte banne-là l'histoire
dimoune ki Nous ti donne Nou banne
Signes. Mais li ti sorti en dehors ça.
Alors Satan ti suive li et li finne vinne
ène dans banne égarés.

وَأَثَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا
فَأَسْلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ
مِنَ الْغَوِينَ ﴿١٤٦﴾

177. Si Nous ti oulé, certainement
Nous ti capave élève li par ça *banne*
Signes là, mais li ti incline li vers la terre
et li ti suive so banne mauvais désirs. Et
so cas li couma cas ène li chien. Si to
pousse li, éssoufflé li pou laisse so la
langue apendant ou soi *si* to laisse li, *là*
aussi, éssoufflé, li pou laisse so la langue
apendant *après ki li finne bien zappé*. Ça
li cas banne dimounes ki prend Nou banne
Signes pou mensonzes. Alors raconte
banne-là, ça banne faits *ki finne arrivé*
dans lé passé pou ki zotte réfléçi *lor là*.

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ
إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ ۖ فَمَثَلُهُ
كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثُ
أَوْ تَتْرَكْهُ يَلْهَثُ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ فَاقْصُصْ
الْقِصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٤٧﴾

178. Cas ça banne ki ti prend Nou
banne Signes pou mensonzes, li bien
mauvais ! Banne-là ti faire zotte-mêmes
di tort.

سَاءَ مَثَلًا لِّلْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَانفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٤٨﴾

179. Dimoune ki Allāh guidé, li
même li *bien* guidé. Et banne dimounes
ki Allāh zize égarés, ça banne-là ki
banne perdants.

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ
يُضِلْ فَلَا وَلِيَّكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٤٩﴾

180. Et, en vérité, Nous finne crée
pou l'Enfer boucoup banne djinns et
dimounes. Banne-là, zot lé kére li tel ki
zotte pa comprend are ça ; zot li zié li tel
ki zotte pa trouvé are ça et zot zoreilles li

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ
الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۚ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا
يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ

tel ki zotte pa tandé are ça. Ça banne-là zotte couma bétails, pire *ki* ça, zotte pli égaré encore. Ça banne-là ki banne insouciantes.

بِهَازٍ وَلَهُمْ أَذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهِمَا
أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ
أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿٨١﴾

181. Et pou Allāh-Même tout banne zoli noms, alors appelle-Li par ça *banne noms-là*. Et laisse banne ki dévié are bon simé concernant So banne noms. Banne-là pou payé pou ça ki zotte pé faire.

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا
وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٢﴾

182. Et parmi ça ki Nous finne crée, ti éna banne dimounes ki ti pé guide *lé zantes* par la vérité et, par ça, banne-là ti faire la zistice.

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَحْدُونَ ﴿٨٣﴾

R23 183. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensozses, Nous pou attrape zotte, doucement doucement, cotte zotte pa pou même conné.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

184. Et, Mo donne banne-là ène délai. En vérité, Mo plan li bien solide.

وَأْمِلْ لَهُم مِّنْ كَيْدٍ مَّتَيْنِ ﴿٨٥﴾

185. Esse-ki *zamaïs* banne-là pa finne réfléçi ki péna aukène folie dans zot compagnon ? Li sélement ène Avertissére ki averti clairement.

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ
جُنَّةٍ ۖ إِن هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٨٦﴾

186. Esse-ki *zamaïs* banne-là pa finne réfléçi lor royaume banne lé ciéls et la terre et lor tout kit-soze ki Allāh finne créé et *lor ça aussi* ki li possibe ki zot lé temps fixé finne costé ? Alors, après ça, dans ki kit-soze banne-là pou croire ?

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوٰتِ وَ
الْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَ أَن
عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ
فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَخِلَ كَأَيْؤُمْنُونَ ﴿٨٧﴾

187. Dimoune ki Allāh zize égaré, péna pou li aukène guide. Et Li pou laisse banne-là dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ۚ
يَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٨٨﴾

188. Et banne-là pose toi question lor l'Hére *Rézirection-là* : « Quand ça

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ

pou arrivé ?» Réponne : « Sélement mo Seignére ki éna conaissance lor là. »
 Personne à parte Li ki pou capave manifesté ça dans so lé temps. Li péze lourd dans banne lé ciéls et lor la terre. Li nék pou tombe lor zotte ène coup *sans ki attanne*. Banne-là pose toi question couma dire to bien renseigné lor là.
 Réponne : « Sélement Allāh Ki éna conaissance lor là ; mais la plipart banne dimounes pa conne ça. »

مُرْسِلَهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي ۖ
 لَا يُجَلِّيهَا لِوَفَيْتِهَا إِلَّا هُوَ ۖ تَقُلْتُ فِي
 السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بَعْثَةٌ
 يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا
 عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَئِنْ أَهْمَرْتُ النَّاسَ
 لَا يَتَعَلَّمُونَ ﴿٨٨﴾

189. Dire : « Mo péna pouvoir pou faire mo-même ni le bien ni le mal, sauf ça ki Allāh oulé. Et si mo ti conne l'invizibe, certainement mo ti pou ramasse banne di biens en abondance et le mal pa ti pou touche moi. Mais mo sélement ène Avertissére et ène Portére bon nouvelle pou ène pép ki croire. »

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا
 مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ
 لَا سَتَكُنْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۗ وَمَا مَسْنِيَ
 الشُّؤْمُ ۖ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ
 لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

R24 190. Li-même Ki finne crée zotte d'ène sél être et Ki finne créé dépi ça-même so partenaire pou ki li tourne vers so partenaire pou so tranquillité. Et quand li finne couvert so partenaire, sanne la-là finne faire ène grossesse lézé et li cirkilé are ça. Et quand li finne gagne poids, zotte tout lé-dé prié Allāh zot Seignére zotte *dire*; « Si To donne nous ène garçon bien portant et vertueux, alors certainement nous pou dans banne ki réconnaissant. »

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
 وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا
 لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا ۖ فَلَمَّا تَخَشَّيَا حَمَلًا
 خَفِيًّا فَهَرَسَتْ بِهِ ۖ فَلَمَّا
 أَثْقَلَتْ دَّعَاوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ
 آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنُكَوِّنَنَّ مِنْ
 الشُّكْرِينَ ﴿٩٠﴾

191. Mais quand Allāh finne donne ça dé-là ène *garçon* bien portant, zotte attribié banne associés are Li pou ça ki Li finne accorde zotte-là. Mais Allāh Li Bien là-haut are ça ki banne-là associé are *Li*.

فَلَمَّا أَتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ
 شُرَكَاءَ فِيمَا أُتِيهُمَا ۖ فَتَعَلَّى اللَّهُ
 عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩١﴾

192. Esse-ki banne-là donne *Li* banne associés ki pa capave créé nanrien alors ki zotte-mêmes zotte finne créé ?

أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ
 يُخْلَقُونَ ﴿٩٢﴾

193. Et ça banne associés-là zotte pa capave aide ni banne-là, ni zotte-mêmes.

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿٨٣﴾

194. Et si zotte appelle banne-là vers guidance-là, banne-là pa pou suive zotte. Li pareil pou zotte ki zotte appelle banne-là ou soi ki zotte reste tranquille.

وَأِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿٨٤﴾

195. Certainement banne ki zotte invoqué en déhors Allāh, banne-là, banne *simpe* servitères couma zotte-mêmes. Alors continié appelle banne-là et laisse banne-là réponne zotte si zotte pé cause vrai.

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أََمْثَالُكُمْ قَادَعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا كَلِمَاتٍ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٥﴾

196. Esse-ki banne-là éna li pieds avec ça-même ki zotte pé marcé, ou soi zotte éna la mains avec ça-même ki zotte pé trapé, ou soi zotte éna li zié avec ça-même ki zotte pé trouvé, ou soi zotte éna zoreilles avec ça-même ki zotte pé tandé ? Dire *banne-là* : « Invoque zot banne associés ki zotte donne are Allāh, ensuite faire zot complot conte moi et pa donne moi aukène répit.

أَلَهُمْ أَزْجُلُ يَمْشُونَ بِهَا زَأْمَ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا زَأْمَ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا زَأْمَ لَهُمْ أَذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا تُنْظَرُونَ ﴿٨٦﴾

197. « En vérité, mo Protectére Li Allāh Ki finne faire déssanne ça Live-là. Et Li protéze banne dimounes ziste.

إِنَّ وَلِيَِّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿٨٧﴾

198. « Et banne ki zotte invoqué en dehors Li, banne-là péna aukène pouvoir pou aide zotte ni pou aide zotte-mêmes.

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿٨٨﴾

199. Et si zotte invite banne-là vers guidance-là, banne-là pa tandé. Et to trouve banne-là pé guette dans to côté, mais banne-là pa trouvé.

وَأِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٨٩﴾

200. Adopté la clémence ô prophète et ordonne ça ki convénabe et détourne-toi dé banne ignorants.

خُذِ الْحَقَّ وَامْزُ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿٩٠﴾

201. Et si Satan faire toi kik mauvais sizestion, alors dimanne réfize are Allāh. En vérité, Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَلَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾

202. En vérité, banne ki azir avec droite, quand kik sizestion Satan touche zotte, zotte mazine Allāh boucoup ; alors ène coup zotte trouve banne zaffaires avec clarté ».

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَا سَّهُمْ
طُفِفَ مِنَ الشَّيْطَانِ تَكَرُّوا فَإِذَا
هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٣٢﴾

203. Et concernant banne mécréants, zot frères *satanique* pou faire zotte enfoncé dans l'errère et zotte pa pou capave diminié nanrien là-dans.

وَارْحُوا أَنَّهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
لَا يُقْصِرُونَ ﴿٣٣﴾

204. Et quand *parfois* to pa vinne cotte banne-là avec kik *nouveau* Signe, banne-là dire : « Bé ki faire to pa fabrique li. » Dire : « Mo sélement pé suive ça ki finne révèle moi dé la part mo Seignère. Ça, li banne Signes ki donne clarté, dé la part zot Seignère, li ène guidance et ène bénédiction pou ène pép ki croire. »

وَإِذَا لَهُمْ تَأْيِيدٌ بِآيَةٍ قَالُوا كُنَّا
لَا جُنْدَ بَيْنَهُمَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ
إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَافٍ مِنْ رَبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

205. Et quand le Coran pé récitée, écoute ça avec attention et reste tranquille pou ki faire-zotte miséricorde.

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٣٥﴾

206. Et rappelle to Seignère dans to lé kéré avec himilité et la crainte et à voix basse matin et soir et pa vinne ène dans banne négligents.

وَإِذْ كُنَّا فِي نَفْسِكَ نَضْرِبُ عَاوَةَ
خَيْفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣٦﴾

207. En vérité, banne ki prés are to Seignère, zotte pa montré l'orgueil dans So adoration, mais zotte célébré So sainteté et zotte prosterné devant Li.

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنِ عِبَادَتِهِمْ وَيُسَبِّحُونَهُ وَكُلُّهُمْ
يَسْجُدُونَ ﴿٣٧﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Banne-là pose toi question lor banne butins *gagné dans la guére*. Dire : « Banne butins *la guére*, zotte pou Allāh et le Mésazer. Donc craigne Allāh. Et faire l'entente ente zotte. Et obéir Allāh et So Mésazer si zotte croyants. »

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ ۖ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرَ اللَّهِ وَأَطِيعُوا أَمْرَ الرَّسُولِ ۚ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝۲

3. Banne croyants zotte sélement banne ki, quand mentionne *nom* Allāh, zot lé kéré tremblé; et quand récite zotte So banne Signes, ça augmente zot la foi et zotte place *zot* confiance dans zot Seignére,

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝۳

4. Banne ki observe la Priére et ki dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَرِزْقَهُمْ يُنْفِقُونَ ۝۴

5. Ça banne-là ki banne vrai croyants. Banne-là pou éna banne dégrés élevé cotte zot Seignére, et *oussi* pardon et ène provision honorabe.

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۖ لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝۵

6. Banne-là zot la foi li ène *tel vérité* ki pareil couma to Seignére ti faire toi sorti dépi dans to la caze avec la vérité alors ki ène groupe banne croyants certainement zotte ti éna répignance *pou ça*.

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَرَأَىٰ قَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرَهُونَ ۝۶

7. Banne *mécéants*-là diskite are toi concernant la vérité après ki li finne vinne clair, couma dire pé pousse zotte vers la mort tandisse ki zotte pé trouve *la mort-là*.

يَجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ ۚ كَأَنَّمَا يُسَاقُوتُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝۷

8. Et *rappelle* quand Allāh ti promette zotte ki ène dans ça dé groupes-là pou vinne pou zotte, et zotte, zotte ti pé

وَأَذِيعُكُمْ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهُمَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ

souhaité ça *groupe* ki péna capacité nuire-là vinne pou zotte. Et Allāh ti oulé établir la Vérité par So banne paroles et *Li ti oulé* coupe racine banne mécréants,

9. Pou ki Li établir la Vérité et *pou ki Li* détruire ça ki fausse malgré ki banne coupabes ti détesté ça.

10. *Rappelle* quand zotte ti pé implorer l'aide zot Seignère, et Li ti accepté zot requête, *Li ti dire* : « En vérité, Mo pou aide zotte avec mille anzes *ki pou vini* ranzées lor ranzées.

11. Et Allāh ti faire ça sélement couma ène bon nouvelle *pou zotte* et pou ki zot lé kéré gagne tranquillité par ça, alors ki pa *ti éna* aukène aide excepté dé la part Allāh. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

R2 12. *Et rappelle* quand Li ti faire zotte tombe dans ène ti sommeil couma ène *signe* sékirité dé So part et Li ti faire déssanne lor zotte dépi lé ciél dilo pou ki, par ça, Li pirifié zotte et ki Li éloigne impureté Satan are zotte, et pou ki Li fortifié zot lé kéré et ki, par ça, Li ranne ferme zot pas.

13. *Rappelle* quand to Seignère ti révèle banne anzes ça : « Mo avec zotte. Donc faire banne croyants vinne ferme. Mo pou mette la terrère dans lé kéré banne ki pa croire. Alors donne *banne-là* coups là-haut li cou et donne *banne-là* coups lor extrémités zot lé doigts.

14. Ça li parski banne-là ti pé oppose Allāh et So Mésazzer, et banne ki oppose Allāh et So Mésazzer, alors, en vérité, Allāh Li Sévère dans So pinition.

الشُّوَكَّةَ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ
أَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ
دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٨﴾

لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَ يُهْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ
كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٩﴾

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَبَ
لَكُمْ أَرْسِلْ مَوْدَّكُمْ بِأَلْفِ مِّنَ
الْمَلَائِكَةِ مُزْدِدِينَ ﴿١٠﴾

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ
بِهِ قُلُوبُكُمْ ۖ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ
اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١١﴾

إِذْ يُغَشِّيكُمُ الْغَاسِقُ آمَنَئِهِ وَ
يُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً
لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمُ رِجْسَ
الشَّيْطَانِ ۚ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ
وَيُثَبِّتَ بِوَالِاكُمْ قَدَامَ ﴿١٢﴾

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَرِئِي مَعَكُمْ
فَتَقَاتِلُوا الَّذِينَ آمَنُوا ۖ سَالَتْنِي فِي
قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ
فَاضْرِبُوا قُوفَ الْأَعْتَاكِ وَ اضْرِبُوا
مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٣﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاكُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَ
مَنْ يُّشَاكِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٤﴾

15. Alà zot pinition ! Alors goûte li et *conné* ki pou banne mécréants éna pinition di Fé.

ذُرِكُمْ قَدْ وَقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٥﴾

16. O banne ki croire ! Quand zotte trouve-zotte faire face are ène grand l'armée banne mécréants, pa tourne lé dos are banne-là.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمْ إِلَّا ذُبَابًا مَّرْكًا ﴿١٦﴾

17. Et dimoune ki ça zour-là pou tourne lé dos are banne-là, à moins ki dans tactic la guère, *li* sanze so côté, ou soi pou ki *li* alle zoëne ène l'autre so groupe, alors certainement li pou attirer colère Allāh *lor li*. Et so place cotte pou resté, li pou l'Enfer. Et li bien mauvais ça destination-là !

وَمَنْ يُؤَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّرًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَكُفِّرُوا بَعْضُكَ مِنْ اللَّهِ وَمَا لَهُمْ بِهِمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٧﴾

18. Pa zotte ki ti tué banne-là, mais Allāh *Li-Même* Ki ti tué banne-là. Ène poignée gravié-là, pa toi ki ti avoyé quand to ti avoyé ô *Mohammad* ! Mais Allāh *Li-Même* ti avoyé pou ki *Li* accorde banne croyants ène l'épréve dé So part - ène excellent l'épréve. En vérité, Allāh *Li Bien-Tandé*, *Li Conne-Tout*.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Alà couma ti zot sitation et *conné* ki Allāh certainement pou affaibli plan banne mécréants.

ذُرِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَرِيمٌ الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

20. O croyants ! Si zotte pé dimanne la victoire, alors la victoire finne vinne cotte zotte. Et ô *banne ki nié* ! Et si zotte rénoncé, li pou meillère pou zotte. Mais si zotte rétonné avec zot messancetés, Nous oussi Nous pou rétonné avec *Nou pinition* et zot groupe, nombré couma li été, li pa pou capave servi zotte nanrien et *conné* ki Allāh *Li* avec banne croyants.

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ ۚ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَإِنْ تَعُوذُوا نَعُوذْ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ ۚ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

R 3 21. O banne ki croire ! Obéir Allāh et So Mésazet et pa détourne zotte dé li, alors ki zotte pé tanne so l'orde.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلُّوْا عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾

22. Et pa vinne couma banne ki ti dire : « Nous finne tandé, » mais zotte pa tandé.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٢﴾

23. En vérité, selon Allāh, banne ki pire parmi tout banne zanimaux, zotte banne sourdes, banne miéts ki pa servi zot l'esprit.

إِنَّ شَرَّ الْأَوْثَانِ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾

24. Et si Allāh ti trouve kik bien dans banne-là, certainement Li ti pou faire banne-là tandé, et même si *astére* Li faire banne-là tandé, zotte pou tourne figure *are ça* avec répnance.

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. O banne ki croire ! Réponne l'appel Allāh et le Mésazer quand li appelle zotte pou ki li donne-zotte la vie et conné ki Allāh Li place Li ente l'homme *so l'esprit* et *so lé kére* et *conné* ki zotte pou rassemblé vers Li.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَهُ تَخْشَوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et craigne ça calamité-là ki pa tombe zisse lor banne inzistes d'ente zotte et conné ki Allāh Li Sévére dans *So pinition*.

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٦﴾

27. Et rappelle quand zotte ti tiguutte, ti prend zotte pou faibe lor la terre *et* zotte ti pére ki dimounes enléve zotte, mais Li ti donne-zotte réfize et Li ti fortifié zotte avec *So l'aide* et Li ti donne-zotte provision dépi banne sozes pur pou ki zotte reconnaissant.

وَإِذْ كُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. O banne ki croire ! Pa trahir Allāh et le Mésazer, alors ki *bien souvent* zotte trahir dépôts sacré ki finne confié zotte alors ki zotte conné *ki ça li trahison ça*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمْنَكُمْ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et conné ki zot di biens et zot zenfants *tout ça* ène l'épréve *pou* zotte et *conné* ki cotte Allāh éna ène grand récompense.

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا آمَاكُمُ وَأَوْلَاكُمُ فَتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٩﴾

R 4 30. O banne ki croire ! Si zotte éna la crainte Allāh, Li pou donne-zotte ène distinction et Li pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Li pou pardonne zotte. Et Allāh Li posséde la grâce immense.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ
يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَ يَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٠﴾

31. Et *rappelle* quand banne mécréants ti faire complot : *soi* ki zotte emprisonne toi, *soi* zotte tué toi, *soi* zotte mette toi déhors *dépi dans pays*. Et banne-là ti pé comploté et Allāh oussi ti pé faire *So plan pou faire banne-là pa réissi* et Allāh Li Meillère dans banne ki faire plan.

وَأَذِ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ
يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ
وَاللَّهُ خَبِيرٌ الْمَا كَرِينِ ﴿٣١﴾

32. Et quand récite banne-là Nou banne versets, banne-là dire : « Nous finne tandé. Si nous oulé, nous capave dire *paroles* pareil coumme ça. Ça li simplément banne zistoires banne dimounes longtemps. »

وَأِذَا تُلِيْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا
قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ
هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et *rappelle* quand banne-là ti dire : « O Allāh ! Si ça li la vérité dé To part, alors faire tombe lor nous dépi lé ciél ène la plie roces, ou soi améne lor nous ène pinition ki donne boucoup doulére. »

وَأِذَا قَالُوا اللَّهُمَّ إِن كَانَ هَذَا
هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ
عَلَيْنَا حِجَابًا رَّغَاءً مِنَ السَّمَاءِ أَوْ آتِنَا
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٣﴾

34. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li pini banne-là alors ki to présent parmi zotte. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li pini banne-là alors ki zotte pé serce pardon.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ
فِيهِمْ وَاللَّهُ كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ
وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et bé ki eskize banne-là éna pou ki Allāh pa pini zotte alors ki zotte empéce *dimounes* alle la Mosquée Sacré tandisse ki zotte pa so *vrai* gardiens ? So *vrai* gardiens, zotte sélement banne ki azir are droitire. Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

وَمَا لَهُمْ آلَا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ
يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ
مَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أَوْلِيَاؤُكَ إِلَّا
الْمُتَّقُونَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Et banne-là, zot la prière cotte la Caze Allāh, li sélement *ki* zotte sifflé, et *ki* zotte tappe la mains. Alors goûte pinition-là à cause zot mécréance.

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. En vérité, banne mécréants, zotte dépense zot di biens pou *ki* zotte empêche *dimounes* suive simé Allāh. Alors zotte pou continié dépense ça *dans* ça façon-là et ça, pou faire zotte lamenter *parski* zotte *pa pou réissi* ; ensuite zotte pou conne défaite *total*. Et pou rassemblé banne *ki* pa croire dans l'Enfer;

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٧﴾

38. Pou *ki* Allāh sépare banne mauvais are banne bons et Li mette banne mauvais, éna là-dans lor lé zoutes, et Li entasse zotte tout ensamme, ensuite Li zette zotte dans l'Enfer. Ça banne-là *ki* banne perdants.

لِيُمَيِّزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٨﴾

R 5 39. Dire banne mécréants *ki* si zotte arrêté *are zot banne messancetés*, pou pardonne zotte ça *ki* finne passé, mais si zotte rétourné là-dans, certainement, finne passé *divant* zotte, l'exempe banne *dimounes* *ki* ti avant zotte *et ki ti couma zotte*.

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوْا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾

40. Et combatte banne-là ziska *ki* tout persékition arrêté et *ki* la rélizion li pou Allāh totalement. Alors si banne-là arrête *are zot persékition* ; en vérité, Allāh surveille bien ça *ki* banne-là faire.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

41. Et si banne-là tourne lé dos, alors ô banne croyants ! conné *ki* Allāh Li zot Protectére. Li Excellent couma Protectére et Li Excellent couma Aide !

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مُوَلِّكُمْ زِعْمَ الْمَوْلِ وَ زِعْمَ النَّصِيرِ ﴿٤١﴾

PARTIE 10

42. Et conné, *ki* tout butin *ki* zotte gagné *dans la guére*, so ène cinquième li

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ

pou *servi rélizion* Allāh, et pou le Mèssazer et pou banne parents proce et pou banne orphélins et pou banne pauvres et pou banne voyazères, si ô *banne croyants* ! zotte croire dans Allāh et dans ça ki Nous ti faire déssanne lor Nou servitère ça Zour *Li ti faire distinction ente banne croyants et banne mécréants*, ça zour dé l'armées-là ène ti rencontre l'aute. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

قَاتِلُوا لِلَّهِ حُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَ لِرِزَى
الْقُرْبَى وَ الْيَتَامَى وَ الْمَسْكِينِ وَ
ابْنِ السَّبِيلِ ۚ إِن كُنتُمْ أَمْنْتُمْ
بِاللَّهِ وَ مَا أَنزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ
الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَى الْجَمْعِ ۖ وَ
اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٢﴾

43. Quand zotte ti lor côté pli prés *are vallée-là* et banne-là ti lor côté pli éloigné et caravane ti pli bas ki zotte. Et si zotte, et *banne ennemis-là*, zotte ti faire ente zotte ène promesse ferme *pou la guère*, malgré ça, *pou satisfaire zot propre zintérêts*, zotte pa ti pou tombe d'accord lor *fixé zour* et l'hère. Mais li ti *arrive coumme ça* parski Allāh ti éna pou décide ça ène zaffaire ki ti éna pou accompli-là, pou ki banne ki finne condamné pou détruire, zotte détruire selon ène préve clair et *pou ki* banne ki mérite sirvive, zotte sirvive selon ène préve clair. Et, en vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

إِذْ أَنتُمْ بِالْعُدُوِّ الدُّنْيَا وَ هُمْ
بِالْعُدُوِّ الْقُصْوَى وَ الرِّكْبِ أَسْفَلَ
مِنْكُمْ ۖ وَ لَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي
الْمِيْعِدِ ۚ وَلَكِنْ لِّيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ
مَفْعُولًا ۚ لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ
وَ يُحْيِيَ مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ ۚ وَ إِنَّ اللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

44. Et *rappelle*, quand Allāh ti montré toi dans rêve *ki* banne-là tiguutte. Et si Li ti montré toi banne-là boucoup, certainement zotte ti pou flancé et zotte ti pou en désaccord lor ça zaffaire *important-là*. Mais Allāh ti donne-zotte délivrance. En vérité, Li conne bien ça ki éna dans *zot* lé kére.

إِذْ يُرِيكُهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا
وَ لَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَّفَشَلْتُمْ وَ
لَتَنَادَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ
إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٤﴾

45. Et *rappelle* quand zotte ti trouve-zotte face à face *pou la guère* Li ti faire banne-là paraîte tiguutte dans zot regard et Li ti faire zotte paraîte tiguutte dans regard banne-là pou ki Li accompli ça zaffaire ki finne déza décrété. Et vers Allāh *ki* pou rétourne tout banne zaffaires.

وَ إِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّقَيْتُمْ فِي
أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَ يَقِلُّكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ
لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَ إِلَى اللَّهِ
تَرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٣٥﴾

R 6 46. O banne ki croire ! Quand zotte trouve zotte faire face avec ène l'armée ennemi, reste ferme et mazine Allāh boucoup pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٦﴾

47. Et obéir Allāh et So Mésazer et pa dispité ente zotte, sinon zotte pou flancé et zotte pou perdi zot la force. Et montré l'endurance. En vérité, Allāh Li avec banne ki montré l'endurance.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٣٧﴾

48. Et pa vinne couma ça banne ki ti sorti dépi dans zot la cazes pou vante zot prope mérites *lor zot banne exploits* et pou ki dimounes guette zotte et ki ti empéce *dimounes* suive simé Allāh. Et Allāh Li encerclé tout ça ki banne-là faire.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَحْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٣٨﴾

49. Et quand ène *dimoune* avec l'esprit Satan ti faire banne-là zot banne actions *paraite* zoli pou zotte et li ti dire : « Azordi personne parmi banne dimounes pa pou gagne la victoire lor zotte et certainement mo zot protectére. » Et quand dé l'armées-là ti trouve zotte face à face, li ti tourne lor so talons et li ti dire : « Certainement mo péna nanrien pou faire are zotte. Certainement mo trouvé ça ki zotte pa trouvé. Certainement mo pére Allāh. Et Allāh Li Sévère dans So pinition. »

وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَ آيَاتَ الْفِتَنِ تَوَكَّصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِّي مِنْكُمْ إِنِّي أَزِي مَا لَا تَكُونُونَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٣٩﴾

R 7 50. *Rappelle* quand banne hypocrites et banne ki éna ène maladie dans zot lé kére ti dire : « Banne-là, zot rélizion finne trompe zotte. » Et dimoune ki place so confiance dans Allāh, en vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءُ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

51. Et si to ti capave trouvé *to ti pou* trouvé quand banne anzes prend l'âme ça banne mécréants-là, zotte tappe banne-là zot visazes et zot lé dos *et zotte dire* banne-là : « Goûte pinition la Fournaise l'Enfer.

وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَكَّلُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى الْمَلِكَةِ يَضْرِبُونَ دُجُوهَهُمْ وَأَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمْ دُؤُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٤١﴾

52. « Ça, li à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte alors ki Allāh pa ditout inziste are So banne servitères. »

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ آيِدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٥٢﴾

53. *Zot sitation li couma sitation pép Pharaon et banne ki ti avant banne-là. Zotte ti nié banne Signes Allāh. Alors Allāh ti attrape zotte pou zot banne pécés. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Sévère dans So satiment.*

كَذَّابٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ ۖ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿٥٣﴾

54. Ça, li parski Allāh zamais pa sanze ène bienfait ki Li finne accorde ène pép ziska ki banne-là zotte-mêmes zotte sanze l'état zot l'âme. Et rappelle ki, en vérité, Allāh Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً
أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا
بِأَنْفُسِهِمْ ۚ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾

55. *Zot sitation li couma sitation pép Pharaon et banne ki ti avant banne-là. Zotte ti prend banne Signes zot Seignère pou mensonges. Alors Nous ti détruire zotte pou zot banne pécés. Et Nous ti noye pép Pharaon. Et banne-là zotte-tout ti banne transgressères.*

كَذَّابٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ ۖ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
فَأَهْلَكْنَاهُمْ ۚ بِذُنُوبِهِمْ ۚ وَاعْرِضْنَا
الْفِرْعَوْنَ ۖ وَكُلَّ كَانٍ أَظِلُّمِينَ ﴿٥٥﴾

56. En vérité, selon Allāh, banne pires dans banne créatures, zotte banne ki ingrat; donc zotte pa croire,

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ
كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٦﴾

57. Ça banne avec ki to ti faire ène pacte; ensuite sak fois banne-là viole zot l'engagement sans aukène crainte.

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ
عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ ۚ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾

58. Et si, dans la guère, to engazé are banne-là face à face, faire ène manière ki, par *banne coups bien dir ki banne divant-là pou gagné*, banne ki derrière banne-là *zotte oussi dispersé pou ki li possibe pou banne-là prend compte avertissement.*

فَإِذَا تَشَفَّعْتَهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ
بِهِمْ مَنْ خَلَفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَدَّ كُرُونُ ﴿٥٨﴾

59. Et si to éna la crainte ène trahison dé la part kik pép, alors rézette banne-là zot pacte pareil couma banne-là finne faire are toi. En vérité, Allāh pa content banne ki faire traite.

وَمَا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً قَائِلُ
لَهُمْ عَلَى سَوَاءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْخَائِنِينَ ﴿٥٩﴾

R 8 60. Et banne mécréants, faudré zamais ki zotte pensé ki zotte finne alle pli divant ki Nous. En vérité, zamais banne-là pa pou capave enléve Nou capacité.

وَلَا يَخْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبْقُوا
لَهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et prépare conte banne-là ça ki zotte capave couma l'armée et couma patrouilles-à-cévals lor frontières pou ki zotte capave, par ça moyen-là, éffraye ennemi Allāh et zot ennemi et banne lé zautes ki zotte pa conné, mais ki Allāh conné. Et tout ça ki zotte dépensé dans simé Allāh, pou rembourse zotte ça en entier. Et pa pou faire zotte aukène inzistice.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ
وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُزْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ
اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ
دُونِهِمْ ۚ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ
يَعْلَمُهُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ
تُظَلَمُونَ ﴿٦١﴾

62. Et si banne-là verse côté la paix, alors toi oussi verse ça côté là-même et place to confiance dans Allāh. En vérité, Li-Même Ki Bien-Tandé et Ki Conne-Tout.

وَأَنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاِجْتَمِعْ لَهُمَا
تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٦٢﴾

63. Et si zotte serce pou trompe toi, alors, en vérité, Allāh Li Siffit pou toi. Li-Même Ki finne fortifié toi avec So l'aide et avec l'assistance banne croyants;

وَأَنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ
حَسْبَكَ اللَّهُ ۗ هُوَ الَّذِي آتَاكَ
بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٣﴾

64. Et Li finne inir banne-là zot lé kére dans l'affection. Si to ti dépense tout ça ki éna lor la terre, là-oussi to pa ti pou capave inir banne-là zot lé kére dans l'affection. Mais Allāh Li-Même Ki finne inir banne-là dans l'affection. En vérité, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَأَلْفَ بَيْنٍ قُلُوبِهِمْ ۚ لَوْ أَتَقَفْتَ فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ بَيْنَ
قُلُوبِهِمْ ۚ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ
إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٤﴾

65. O Prophète ! Allāh Li Siffit pou toi et pou banne ki suive toi d'ente banne croyants.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ
بِإِذْنِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٥﴾

R 9 66. O Prophète ! Exhorte banne croyants pou *alle* combatte. Si éna vingt endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé cents ; et si éna cent endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor ène mille mécréants parski banne-là, zotte banne dimounes ki pa comprend.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ ۚ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾

67. Pou lé moment, Allāh finne ranne zot fardeau lézé, parski Li conné éna faiblesse dans zotte. Donc, si éna cent endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé cents; et si éna ène mille d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé mille par l'orde Allāh. Et Allāh Li avec banne endirants.

إِنَّمَا خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَاعْلَمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٧﴾

68. Li pa permette pou ène Prophète pou li faire captifs sans ki li finne prend part dans ène véritébe la guére dans pays. Zotte content banne di biens ça lé monde-là alors ki Allāh désire *pou zotte* l'Aute lé monde-là. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَشْرَىٰ حَتَّىٰ يُتَخَذَ فِي الْأَرْضِ مَثَرِيْدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٨﴾

69. Si ène décret *pou traite zotte avec pardon* dé la part Allāh pa ti déza sorti, certainement ène grand pinition ti pou attrape zotte concernant ça ki zotte finne prend.

لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٩﴾

70. Alors, manze ça ki permette *et* ça ki pur dans ça ki zotte finne gagné couma butins *dans la guére*, et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبَاتٍ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٠﴾

R 10 71. O Prophète ! Dire banne captifs *ki* dans zot la mains : « Si Allāh trouve kik bon kit-soze dans zot lé kére, Li pou donne-zotte meillére ki ça ki finne prend are zotte et Li pou pardonne zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَشْرَىٰ إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧١﴾

72. Et si banne-là serce pou trahir pou confiance, banne-là finne déza trahir confiance Allāh avant. Alors Li ti ranne banne-là impuissant. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَرَأَى يُرِيدُ وَاجِبًا نَتَكَ فَقَدْ خَانُوا
اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٤٢﴾

73. En vérité, banne ki finne croire et ki finne abandonne zot la cazes et ki, avec zot di biens et zot personnes, zotte finne litté dans la cause Allāh et banne ki finne donne-zotte réfize et aide ; ça banne-là, ente zotte, zotte camarades. Et banne ki finne croire mais ki pa finne quitte zot la cazes, zotte *ki finne immigré*, zotte pa ditout responsabe protection ça banne-là ziska ki banne-là émigré. Mais si banne-là serce zot aide dans *zaffaire* la rélizion, alors li zot dévoir pou donne *banne-là* aide ; mais pa conte ène pép avec ki zotte engazé par ène traité. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ أَوْوُوا وَتَصَرَّوْا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ
يُهَاجِرُوا مَا لَكُم مِّنْ وَلَا يَتَّبِعُهُم مِّنْ
شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجَرُوا وَ إِنْ
اسْتَنْصَرُواكُم فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ
النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٣﴾

74. Et banne ki pa croire ; ente zotte zotte camarades. Si zotte pa faire ça *ki finne ordonne* zotte, pou éna banne troubles et banne désordes grave dans pays-là.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا
تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ
كَبِيرٌ ﴿٤٤﴾

75. Et banne ki finne croire et ki finne abandonne zot la cazes, et ki finne litté dans *simé* Allāh, et banne ki finne donne-zotte réfize et aide, ça banne-là ki vramême croyants. Pou banne-là, éna pardon et ène provision honorabe.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ أَوْوُوا وَتَصَرَّوْا
أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤٥﴾

76. Et banne ki finne croire après et ki finne quitte zot la cazes et ki finne litte ensamme avec zotte *dans simé* Allāh — ça banne-là forme partie are zotte. Et d'après Live Allāh, banne ki liyé ente zotte par liens di sang, banne-là ente zotte, zotte pli proce ène are l'aute. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَ
جَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ ؕ وَ
أُولَئِكَ الْأَرْحَامُ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ
فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
بَصِيرٌ ﴿٤٦﴾

R 1

1. *Li ène déclaration, dé la part Allāh et So Mèssazer, ki réfite complétement obzection banne associatéres, avec ki ô banne croyants zotte ti finne engaze zot parole ki Islam pou triomphé dans l'Arabie.*

بَرَآءَةً مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ۚ

2. *Alors, alle partout dans pays pendant quatre mois, et conné qui zamaiz zotte pa pou capave ranne Allāh incapabe dans So banne obzections et ki Allāh pou himilié banne mécréants.*

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ۚ

3. *Et ça li ène proclamation dé la part Allāh et So Mèssazer à tout banne dimounes, zour ki pou éna Pli Grand Pélerinaze, ki Allāh et So Mèssazer oussi péna nanrien pou faire avec banne associatéres. Alors si zotte répentí, ça li pou meillère pou zotte, mais si zotte tourne lé dos, alors conné ki zamaiz zotte pa pou capave ranne Allāh incapabe dans So banne obzections. Et donne banne mécréants nouvelle ène satiment ki donne boucoup doulère,*

وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ ۚ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۚ

4. *Excepté banne associatéres avec ki zotte finne faire ène pacte et ki pa finne montré aukène manquement are zotte là-dans et ki pa finne aide personne conte zotte. Alors respecté traité ki zotte finne faire avec banne-là ziska la fin so lé temps. En vérité, Allāh content banne dimounes droite.*

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۚ

5. *Et quand banne mois sacré-là finne passé, alors cotte zotte trouve banne associatéres ki finne viole zot pacte combatte banne-là, capture zotte, encerclé zotte, et attanne zotte dans tout l'occasion embiscade. Mais si banne-là répentí et observe la Prière et paye Zakâte, alors laisse banne-là zot simé libe. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.*

فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

6. Et si kikène parmi banne associatéres dimanne toi protection, donne li protection pou ki li capave écoute Parole Allāh; ensuite, conduire li ziska so place dé sékirité. Ça li ène favére parski banne-là zotte banne dimounes ki pa comprend.

وَأَن آخِذٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ أَشْتَجَارَكَ
فَاجْزِهِ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ
أَبْلِغْهُ مَا مَنَعَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

R2 7. Bé, selon Allāh 'et So Mèssazer, ki manière capave éna ène traité are banne associatéres excepté banne avec ki ô croyants, zotte finne faire ène traité cotte la Mosquée Sacrée ? Tant ki banne-là reste droite envers zotte, zotte oussi reste droite envers banne-là. En vérité, Allāh content banne dimounes ki azir avec droitire.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ
عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ
عَاهَدُوا عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا
اسْتَقَامُوا لَهُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾

8. Bé ki manière capave ça — place confiance dans banne-là zot traité ? Alors ki si banne-là gagne portée lor zotte, banne-là pa pou respecté vis-à-vis zotte aukène pacte, aukène obligation. Banne-là faire-zotte ô croyants plaisir avec paroles alors ki banne-là zot lé kére nié ça et la plipart parmi banne-là, zotte banne pervers.

كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا
فَيْكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضَوْنَ كُفْمًا
بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ
وَكَثُرُهُمْ فَاسْقُونَهُمْ ﴿٨﴾

9. Banne-là finne sanze banne Signes Allāh pou ène ti prix et finne empêche dimounes suive So simé. Certainement li bien mauvais ça ki banne-là faire !

اِشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. Banne-là pa respecté vis-à-vis ène croyant aukène pacte ni aukène obligation. Et ça banne-là ki banne transgresséres.

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً
أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

11. Mais, si banne-là repentant et observe la Prière et paye Zakâte, alors banne-là vinne zot frères dans la rélizion. Et Nous explique clairement banne Signes pou banne dimounes ki éna connaissance.

فَإِن تَابُوا وَآقَامُوا الصَّلَاةَ وَ
آتَوُا الزَّكَاةَ فَآخَوْا نُكْمًا فِي الدِّينِ
نَفْصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

12. Et si, après banne-là zot pacte, banne-là viole zot serments et servi mauvais langaze conte zot rélizion ô *croyants*, alors combatte banne sêfs mécréance — certainement, banne-là pa prend compte zot prope serments — *alors combatte banne-là*, li possibe ki banne-là ava arrêté *are zot l'attaque*.

وَلَا تَكْتُمُوا آيَمَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ
عَهْدِهِمْ وَطَعْتُمْ فِي دِينِكُمْ
فَقَاتِلُوا أَلِيمةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا آيَمَانَ
لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

13. Esse-ki zotte pa pou combatte banne dimounes ki finne viole zot prope serments et ki finne déterminé pou expilsé le Mèssazer *dépi dans so la caze* et banne-là ti banne premiers pou commence *hostilité* conte zotte ? Esse-ki zotte pére banne-là ? Mais Allāh Li pli Digne ki zotte craigne Li, si zotte *croyants*.

أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَتُوا آيَمَانَهُمْ
وَهُمْؤَا بِآخِرَةِ الرِّسُولِ وَهُمْ
بَدُّكُمْ أَوَّلَ مَرْقَةٍ اتَّخَشَوْهُمْ
قَالَ اللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُمْ أَمْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

14. Combatte banne-là. Par zot la mains, Allāh pou pini banne-là, pou himilié banne-là, pou aide zotte ô *croyants* conte banne-là et pou guéri la poitrine ène pép croyant,

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ
بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْرِجُهُمْ وَيَنْصُرْكُمْ
عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

15. Et pou enléve colére ki dans banne-là zot lé kére. Et Allāh tourne avec clémence vers dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَيَذْهَبْ غَيْظُ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ
اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

16. Esse-ki zotte pensé ki pou laisse zotte *coumme* ça alors ki Allāh pa encore distingué *par l'examen* parmi zotte, banne ki finne litté *dans So simé* et ki pa finne prend personne pou camarade intime en déhors Allāh et So Mèssazer et banne *croyants* ? Et Allāh Li Bien-Conscent ça ki zotte faire.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ
اللَّهُ الَّذِينَ جَاءُوا مِنْكُمْ وَلَمْ
يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ
وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وََلِيَّةً وَاللَّهُ
خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

R 3

17. Li pa travail banne associatéres ki zotte essaye honore ça banne obzectifs pou ça-même ki banne mosquées Allāh finne construire alors ki banne-là témoins zot prope mécréance. Banne-là, zot travail pa pou servi nanrien et banne-là pou reste longtemps dans di Fé.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا
مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ
بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ
وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

18. Sélement ça banne-là ki digne pou mainténir banne mosquées Allāh — banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour et ki observe la Prière et ki paye Zakāte et ki pa pére personne excepté Allāh. Ça banne-là ki éna pli sance pou *compté* dans banne ki *bien-guidé*.

19. Esse-ki zotte considère ça *zaffaire* ki donne boire banne pélerins et entréténir la Mosquée Sacrée li pareil couma *action* dimoune ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et ki litté dans simé Allāh ? Dans régard Allāh, zotte pa *ditout* pareil. Et Allāh pa guide banne dimounes inziste.

20. Banne ki croire et ki émigré *dépi zot la cazes* et ki litté dans simé Allāh avec zot di biens et zot personnes ; dans régard Allāh, zot rang li pli élevé. Et ça banne-là ki pou triomphé.

21. Banne-là zot Seignère donne-zotte bon nouvelle miséricorde dé So part et So plaisir et banne Zardins; là-dans éna ène félicité permanent pou zotte.

22. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. En vérité, cotte Allāh éna ène grand récompense.

23. O banne ki croire ! Pa prend pou camarades zot papa et zot frères si banne-là préfère mécréance ki la foi. Et ça banne, d'ente zotte, ki prend banne-là pou camarades, zotte banne inzistes.

24. Dire : « Si zotte éna l'amour plisse pou zot papa, pou zot garçons, pou zot frères, pou zot madames, pou zot clans, pou di biens ki zotte finne gagné *par zot travail*, pou commerce *ki* zotte pére li tombé et pou banne la cazes ki

إِنَّمَا يَخْمَرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ آَقَامَ
الصَّلَاةَ وَ آَتَى الزَّكَاةَ وَ لَمْ يَخْشَ
إِلَّا اللَّهَ تَفَعَّلَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا
مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَ عِمَارَةَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ
الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ جَاهِدَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ لَا يَشْتَوْنَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَ هَاجَرُوا وَ
جَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ
وَ أَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ
وَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَ
رِضْوَانٍ وَ جَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَجِيمٌ
مُّتَعِيمٌ ﴿٢١﴾

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ
أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
أَبَاءَكُمْ وَ إِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِن
اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَ مَنْ
يَتَوَلَّهُمْ فَوَ لَئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَ آبَاؤُكُمْ
وَ إِخْوَانُكُمْ وَ آَزْوَاجُكُمْ وَ عَشِيرَتُكُمْ
وَ أَمْوَالٌ وَ أَقْتَرَفْتُمُوهَا وَ تَجَارَةٌ
تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَ مَسْكِنٌ تَرْضَوْنَهَا

zotte content, si zotte éna l'amour pou tout-ça plisse ki pou Allāh et So Mésazet et la litte dans So simé, alors attanne ki Allāh vinne avec So zizement. Et Allāh pa guide ça pép ki désobéissant-là.

R 4 25. Et certainement, Allāh finne déza aide zotte dans boucoup l'endroit cotte finne éna la guére et zour bataille Hounaïn quand zot grand nombre ti ranne zotte fiére. Et ça pa ti servi zotte nanrien; et la terre malgré ki li vaste, li ti rétréci pou zotte. Alors zotte ti tourne lé dos pou rétre zotte en arriére.

26. Alors, Allāh ti faire déssanne So tranquillité lor So Mésazet et lor banne croyants et Li ti faire déssanne banne l'armées ki zotte pa ti trouvé, et Li ti pini banne ki pa ti croire. Et ça li récompense banne mécréants.

27. Ensuite, même après ça satiment-là, Allāh pou tourne avec clémence vers dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

28. O banne ki croire! Certainement banne associatéres zotte impur. Alors pa bizin ki banne-là zotte approce la Mosquée Sacré après ça l'année-là ki zot l'année. Et si ô croyants! zotte craigne la mizére, Allāh pou enrici zotte dépi So grand zénérosité si Li oulé. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

29. Combatte ça banne, parmi banne ki finne gagne Live avant Islam, ki pa croire dans Allāh ni dans Dernier Zour et ki pa interdire ça ki Allāh et So Mésazet finne interdire et ki pa finne adopté vrai Rélizion-là couma rélizion ziska ki banne-là paye taxe-là avec zot la main et ki zotte reconnaîte zot l'état dé soumission.

أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهًا
فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
بِأَمْرٍ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ ۝

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ
وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ
قُلْتُمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ
عَلَيْكُمْ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ
وَلَيْتُمْ مُذِرِينَ ۝

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَحَابَ مَذْذُجَاتٍ
رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ
جُنُودًا أَلَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ
كَفَرُوا ۚ وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۝

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى
مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
بَعْدَ عَمَلِهِمْ هَذَا ۚ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَسَوْفَ يُغْنِيَكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ
شَاءَ اللَّهُ ۚ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ
دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ
يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ۝

R 5 30. Et banne Zuifs dire : « Ezra, li garçon Allāh, » et banne Chrétiens dire : « Le Mésse, li garçon Allāh. » Ça li *simplement* paroles zot la bouce. Zotte copié paroles banne ki pa ti croire avant zotte. Ki malédiction Allāh tombe lor zotte ! Couma zotte finne détourné *are la vérité* !

31. Banne-là finne prend zot banne doctères la loi et zot banne moines couma seignéres à parte Allāh. Et *coumme ça-même banne-là finne prend* le Mésse, fils dé Marie; alors ki ti donne zotte l'orde pou adore sèlement Ène Sél BonDié. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. So pureté *et So gloire* dépasse bien loin ça ki banne-là associé *are Li*

32. Banne-là oulé teigne la limière Allāh are zot la bouce; mais Allāh pa pou permette nanrien excepté ki Li compléte So la limière, même ki banne mécréants détesté ça.

33. Li-Même Ki finne avoye So Méssez avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou faire li triomphé lor tout lé zaute rélizions, même ki banne associatères détesté ça.

34. O banne ki croire! En vérité, ène grand nombre banne doctères la loi et banne moines manze di biens banne dimounes par moyens illégal et banne-là empêche *dimounes* suivre simé Allāh. Et banne ki ramasse *cotte zotte* l'or, l'arzent et ki pa dépense ça dans simé Allāh, donne banne-là nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére.

35. Zour quand pou sauffe ça *banne trésors-là* dans di Fé l'Enfer, et zot front, et zot côtés, et zot lé dos pou marqué are

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ۖ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ ۖ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ يَبْغِئُ كُفْرَهُمْ ۝٣٠

لَا تَتَّخِذُوا أَوْلِيَاءَ دُونِ اللَّهِ ۚ وَالْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝٣١

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَهُ أَن يُسْمِعَهُمُ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝٣٢

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۚ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۝٣٣

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكْثُرُوا مِنَ الْآخِبَارِ ۚ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا ينفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝٣٤

يَوْمَ يُخْمَىٰ عَلَيْهَا فِي تَارٍ جَهَنَّمَ فَيُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَ

ça, pou dire banne-là : « Ça-même ça ki zotte ti ramassé pou zotte-mêmes, alors goûte ça ki zotte ti ramassé-là. »

ظَهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ لَا تُفْسِكُمْ
فَذَوْقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

36. En vérité, total banne mois cotte Allāh li douze mois dans Live Allāh, dépi ki Li finne créé banne lé ciéls et la terre. Là-dans éna quatre sacré. Ça li la rélizion ki bien droite. Donc pa bizin zotte faire-zotte-mêmes di tort là-dans. Et zotte tout ensamme, combatte banne associatéres, couma banne-là zotte tout ensamme pé combatte zotte. Et conné ki Allāh Li avec banne dimounes ki craigne Li.

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا
عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ
ذَلِكَ الَّذِينَ الْقِيَمَةُ فَلَا تَطْلُمُوا
فِيهِمْ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ
كَأَنَّهُ كَمَا يَفْعَلُونَكُمْ كَأَنَّهُ
اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

37. Certainement renvoye pli tard ène mois sacré ou soi faire li vinne avant, li amène ène augmentation dans mécréance. Par ça, banne ki pa croire, zotte trouve zotte égaré. Ène l'année banne-là ranne li légal; ène l'autre l'année banne-là ranne li illégal pou ki zotte azisté nombre mois ki Allāh finne faire sacré. Donc banne-là ranne légal ça ki Allāh finne déclare illégal. Finne faire paraître zoli pou-zotte, messanceté zot banne actions. Et Allāh pa guide pép ki mécréant.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ
بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا
وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا مَّا لِيُؤْطُوا عِدَّةَ
مَّا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحِلُّوا مَّا حَرَّمَ اللَّهُ
رُبُّنَ لَهُمْ سَوْءٌ أَعْمَارِهِمْ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

R 6 38. O banne ki croire! Bé ki arrive zotte quand dire zotte : « Alle combatte dans simé Allāh, » zot li pieds tassé lor la terre avec lourdere ? Esse-ki zotte pli content are la vie ça lé monde-là ki l'Aute lé monde. Mais gains ça lé monde-là pou paraître tiguutte dans l'Aute lé monde-là.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ
لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّا قُلْنَا
إِلَى الْأَرْضِ أَنْزَلْنَاهُ بِأَلْحِيوةِ الدُّنْيَا
مِنَ الْآخِرَةِ قَمَاتَا أَلْحِيوةِ الدُّنْيَا
فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾

39. Si zotte pa sorti pou combatte dans simé Allāh, Li pou inflize zotte ène pinition ki donne boucoup doulère, Li pou amène ène l'autre pép dans zot place; et zotte pa pou nuire Li dans aukène façon et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

40. Si zotte pa aide li *le Mèssazer*, alors *conné* ki Allāh ti aide li, *même* quand banne mécréants ti expilsé li *dépi so la caze*, alors ki li ti éne dans ça dé-là, quand tout lé-dé ti dans la grotte, quand li ti dire so compagnon : « Pa bizin to tracassé; en vérité, Allāh Li avec nous. » Alors Allāh ti faire déssanne So tranquillité lor li, et ti aide li avec banne l'armées ki zotte *ô banne croyants* ! pa ti trouvé ; et li ti abaisse parole banne mécréants, et parole Allāh-Même ki pli là-haut. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

41. Sorti lézé ou soi lourd et combatte are zot di biens et zot personnes dans simé Allāh. Ça li meillére pou zotte si zotte éna connaissance.

42. Si distance-là ti courte et voyaze-là ti facile, certainement banne-là ti pou suivre toi. Mais distance-là, avec diffikilté ki ti pou éna, ti paraîte longue pou banne-là. Et banne-là pou faire serment par Allāh, *zotte pou dire* : « Si nous ti capave, certainement nous ti pou sorti are zotte. » Banne-là pé détruire zotte-mêmes. Et Allāh conné ki banne-là vramême banne mentéres.

R 7 43. Ki Allāh montré So indilzence pou toi ! Bé ki faire to finne donne banne-là permission *resté la caze* avant ki finne vinne clair pou toi banne ki cause vrai et *avant* ki to finne reconnaîte banne mentéres ?

44. Banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour pa pou dimanne toi permission pou zotte pa alle combatte are zot di biens et zot personnes. Et Allāh conne bien banne dimounes droite.

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٩﴾

إِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَ سَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعْدَتْ عَنْهُمْ الشُّقَّةُ وَ سَحِلْفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اشْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤١﴾

عَقَّا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٢﴾

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٣﴾

45. Sélement banne ki pa croire dans Allāh et dans Dernier Zour ki pou dimanne toi permission *pou pa allé* et zot lé kéré rempli are doute et zotte hésité dans zot doute.

46. Si banne-là ti oulé sorti *pou alle combatte*, certainement zotte ti pou faire préparatifs pou ça, mais zot départ *pou ça grand obzectif-là* ti pou déplaire Allāh. Et Li finne réténir banne-là derrière; et ti dire *banne-là*: « Reste assizé *dans zot la cazés* avec banne ki reste assizé. »

47. Si banne-là ti sorti are zotte *pou combatte*, banne-là nék ti pou embarasse zotte plisse et banne-là ti pou allé vini ente zotte *ki sincéres* avec l'intention pou créé désorde ente zotte. Et parmi zotte, éna ki éna l'habitude écoute banne-là. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

48. En vérité, avant oussi, banne-là ti serce pou créé désorde; et zotte ti présente divant toi banne zaffaires dans ène façon embrouillé ziska ki la vérité ti vini et ki zizement Allāh ti vinne clair, même ki banne-là ti détesté ça.

49. Et d'ente banne-là éna ki dire : « Donne-moi permission *pou resté* et pa mette moi dans l'épréve. » Attention ! Banne-là finne déza tombe dans l'épréve. Et certainement, l'Enfer pou encerclé *complètement* banne mécréants.

50. Si ène bon kit-soze arrive toi, ça donne banne-là la peine; mais si ène malhére arrive toi, banne-là dire : « Certainement avant même, nous finne prend nou banne précautions. » Et banne-là tourne lé dos avec rézouissance.

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ
قُلُوبُهُمْ قَهُمُ فِي رَيْبِهِمْ
يَتَرَدَّدُونَ ﴿٣٥﴾

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَاَعَدُّوا لَهُ
عُدَّةً وَلَكِنَّ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ
فَتَبَطَّهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ
الْقَاعِدِينَ ﴿٣٦﴾

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُواكُمْ إِلَّا
خَبَالًا وَلَا أَوْضَعُوا خِلَافَكُمْ
يَبْغُوا نَفْسَكُمْ الْفِتْنَةَ ۚ وَفِيكُمْ
سَمْعُونُ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٣٧﴾

لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَ
قَلْبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ
وَوَضَّاهُ اللَّهُ وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٣٨﴾

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ ائْذَن لِّي وَلَا
تَفْتِنِّي ۖ إِنَّ فِي الْفِتْنَةِ سَقَطًا وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٣٩﴾

إِنْ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ
تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا
أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ
قَرِحُونَ ﴿٤٠﴾

51. Dire *banne-là* : « Aukène malhère pa pou arrive nous sauf ça ki Allāh finne écrire pou nous. Li-Même nou Protectère. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place zot confiance. »

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَ عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

52. Dire : « Zotte pa attanne nanrien pou nous excepté ène dans dé bon kit-sozes-là alors ki nous attanne pou zotte ki Allāh inflize-zotte ène pinition dé So part ou soi par nou la mains. Alors attanne; certainement *nous oussi* nous pé attanne avec zotte. »

قُلْ هَلْ تَرَىٰ بُنَىٰ آلِ أَحَدٍ يٰ أَحْسَنِينَ ۖ وَ نَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عَذَابِهِ أَوْ يَأْتِيَنَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾

53. Dire : « Dépensé lé kéré content, ou soi à conte kéré, nanrien pa pou accepté dé zot part. Certainement zotte ène pép désobéissant. »

قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَّلَ مِنْكُمْ إِلَّا تَنْتَهُنَّ قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾

54. Et nanrien pa empêche accepté banne-là zot contributions excepté ki banne-là pa croire dans Allāh et dans So Mésazér et ki zotte pa approce la Prière excepté avec paresse et ki zotte pa dépensé *dans simé Allāh* excepté avec mécontentement.

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقَبَّلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهِونَ ﴿٥٤﴾

55. Et pa bizin to émerveillé par banne-là zot di biens et par zot zenfants. Par ça, Allāh sélement oulé pini banne-là dans ça la vie-là et *Li oulé* ki zot l'âme sorti *quitte* zotte alors ki zotte mécréants.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾

56. Et banne *hypocrites-là* faire serment par Allāh ki zotte certainement forme partie are zotte *ki sincères*, tandisse ki banne-là pa forme partie are zotte; mais banne-là zotte ène pép capon.

وَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ بِمِنْكُمْ وَلَا يَحْنُ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾

57. Si banne-là ti capave trouve ène réfize ou soi banne grottes ou soi *même* ène trou cotte capave entré, certainement banne-là ti pou tourne zotte vers

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ مَدَحَلًا

ça et zotte ti pou précipite zotte vers ça sans contrôle.

لَوْ لَوْ إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٤﴾

58. Et d'ente banne-là, éna ki critique toi lor *partaze* banne l'aumônes. Si donne zotte là-dans, zotte content et si pa donne zotte là-dans, alà ki zotte mécontent !

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ ۖ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَشْخَطُونَ ﴿٥٨﴾

59. Si sèlement banne-là ti contenté are ça ki Allāh et So Mèssazer finne donne zotte et zotte ti dire : « Allāh et So Mèssazer siffit pou nous; certainement Allāh pou donne nous *boucoup* dépi dans So zénérosité; certainement avec ène désir ardent nous tourne vers Allāh, *ça ti pou meillère pou zotte.* »

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾

R 8 60. Banne l'aumônes li zisse pou banne ki dans nécessité, pou banne pauvres, pou banne ki travaille là-dans, pou banne ki zot lé kère bizin réconciliation, pou *libère* banne esclaves, pou banne ki dans dettes, pou la cause Allāh, et pou banne voyazères — li ène obligation *ki vinne* dé côté Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَ الْمَسْكِينِ وَ الْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَ الْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَ فِي الرِّقَابِ وَ الْغَارِمِينَ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ الْبَنِينَ السَّبِيلِ ۖ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَ اللَّهِ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

61. Et parmi banne-là, éna ki blesse le Prophète et zotte dire : « Li écoute tout. » Dire : « *So natire* pou écoute *tout dimoune* li ène bon zaffaire pou zotte. Li croire dans Allāh et li éna confiance dans banne croyants et li ène miséricorde pou banne ki croire d'ente zotte. » Banne ki blesse Allāh So Mèssazer, pou zotte éna ène pinition ki donne *boucoup* doulère.

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَ يَقُولُونَ هُوَ أَذُنٌ قُلْ أَذُنٌ خَيْرٌ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ يُؤْمِنُ لِمُؤْمِنِينَ وَ رَحْمَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَ الَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

62. Banne-là faire serment par Allāh divant zotte pou faire-zotte plaisir alors ki Allāh et oussi So Mèssazer, Li mérite plisse ki banne-là faire Li plaisir si banne-là croyants.

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضَوْكُمْ ۖ وَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْا ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

63. Esse-ki banne-là pa conné ki dimoune ki oppose Allāh et So Mèssazer, pou li éna di Fé l'Enfer; li pou reste là-dans longtemps ? Ça li ça grand himiliation ça.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنِ يُحَادِدِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا
فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٣١﴾

64. Banne hypocrites faire semblant pére attention ki faire déssanne conte zotte ène sourate ki pou informe zotte ça ki dans zot lé kére. Dire : « Continié faire moquerie. En vérité Allāh pou dévoile ça ki zotte faire semblant pére-là. »

يَخَذِرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنْزَلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ
اسْتَهْزِءُوا بِهِ إِنْ اللَّهَ مُخْرِجٌ مِمَّا
تَخَذِرُونَ ﴿٣٢﴾

65. Et si to pose banne-là question, certainement banne-là pou dire : « Nous ti pé sélement faire bavardaze et badinaze. » Dire : « Esse-ki zotte faire moquerie are Allāh, are So banne Signes et are So Mèssazer ?

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا
نُحَاوِسُ وَنُلْعَبُ قُلْ يَا اللَّهُ وَآيَاتِهِ
رَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾

66. « Pa présente aukène eskize. En vérité, zotte finne vinne mécréants après ki zotte ti croire. Si Nous pardonne ène groupe d'ente zotte, Nous capave oussi pini ène l'autre groupe parski banne-là coupabe. »

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ
إِيمَانِكُمْ إِنْ تَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ
مِّنْكُمْ تَعَذِّبْ طَائِفَةً يَأْتِيهِمْ كَانُوا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾

R 9

67. Banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite, zotte éna lien ente zotte. Zotte ordonne ça ki blâmabe et interdire ça ki convénabe. Et zotte réténir zot la mains pou pa dépense dans simé Allāh. Zotte finne oublié Allāh, alors Li oussi finne oublié zotte. En vérité, banne hypocrites ki banne désobéissants.

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم
مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَ
يَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَأُولَئِكَ
يَقْبِضُونَ أَعِدَّ لَهُمْ نَسُوا اللَّهَ
فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

68. Allāh finne promette banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite et banne mécréants di Fé l'Enfer. Banne-là pou reste là-dans longtemps. Ça pou siffi pou banne-là. Et Allāh finne maudit banne-là et pou banne-là, éna ène pinition ki pou diré longtemps.

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتُ
الْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ
حَسْبُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ جَدُّهُمْ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٦﴾

69. Pareil couma banne dimounes ki ti avant zotte. Banne-là ti pli puissant ki zotte et ti éna plisse *ki zotte* dans di biens et dans zenfants. Banne-là ti zouir zot part pou kik lé temps. Zotte oussi finne zouir zot part couma banne avant zotte ti zouir zot part. Et zotte finne passe zot lé temps dans banne paroles initile couma banne-là ti passe zot lé temps dans banne paroles initile. Ça banne-là, zot banne travaux pa pou servi nanrien ni dans ça lé monde-là, ni dans l'Aute. Et ça banne-là ki banne perdants.

70. Esse-ki nouvelle banne ki avant zotte pa finne arrive cotte zotte — *nouvelle* pép Noé, 'Aad et Thamōūd et pép Abraham et banne dimounes Madian et banne la villes ki ti finne renversé ? Zot banne Mésazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Et li pa dans Allāh *So mazesté* Ki Li faire banne-là di tort mais banne-là ti faire zotte-mêmes di tort.

71. Et banne croyants et banne croyantes, ente zotte zotte camarades. Banne-là ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte observe la Prière et paye Zakâte et obéir Allāh et So Mésazér. Ça banne-là, Allāh pou faire-zotte miséricorde. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

72. Et Allāh finne promette banne croyants et banne croyantes, banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps, *li finne promette oussi banne-là* banne Résidences pur dans banne Zardins l'Éternité. Et plaiser Allāh li pli grand *ki tout*. Ça li ça grand triomphe-là.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَآكَثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا ۖ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۖ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ ۖ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ ۖ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ أُولَٰئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاجِدَ طَيِّبَةً فِيهَا جَنَّتِ عَيْنٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

R 10 73. O Prophète! Combatte banne mécréants et banne hypocrites et montré sévérité are banne-là. Et banne-là zot place cotte pou resté li l'Enfer et li bien mauvais ça destination-là !

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ مَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَرِثَسِ الْمَصِيرِ ﴿٤٣﴾

74. Banne-là faire serment par Allāh ki zotte pa ti dire nanrien alors ki certainement banne-là ti dire parole mécréance et banne-là finne rézette la foi après ki zotte ti accepté Islam et zotte ti éna l'intention ferme lor ça ki zotte pa ti pou gagné. Et banne-là finne nourri la haine sélement parski Allāh et So Mésazer finne enrici banne *croyants*-là dépi dans Allāh So zénérosité. Alors si banne-là répent, li pou meillère pou zotte. Mais si banne-là tourne lé dos, alors Allāh pou inflize zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute ène pinition ki donne boucoup doulère et banne-là pa pou éna lor la terre aukène camarade ni aukène aide.

يَخْلِفُونَ بِإِذْنِ اللَّهِ مَا قَالُوا ۚ وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۚ وَمَا تَقْضُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ ۚ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يَعْذِّبْهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۚ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ دَرَجَةٍ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٤٤﴾

75. Et d'ente banne-là, éna ki ti faire ène pacte are Allāh, zotte dire : « Si Li donne nous dépi dans So zénérosité, certainement nous pou faire l'aumône et certainement nous pou *compté* dans banne vertueux. »

وَمِنْهُمْ مَن عَمِدَ إِلَى اللَّهِ لِيُنْزِلَ مِنْ فَضْلِهِ لِنَصَّدَّقَنَّ وَلِنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٥﴾

76. Mais quand Li ti donne banne-là dépi So zénérosité, banne-là ti faire laré are ça, et zotte ti tourne lé dos are zot l'engagement avec répignance.

فَلَمَّا أَتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٦﴾

77. Alors, couma pinition Li ti faire hypocrisie rente dans banne-là zot lé kére ziska zour ki zotte pou raconte Li, parski zotte ti casse promesse ki zotte ti faire are Allāh et parski zotte ti éna l'habitude cause menti.

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٤٧﴾

78. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh conne zot banne secrets et zot

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ

banne concertations ente zotte en secret,
et ki Allāh Li Meillère Savant banne
sozes ki caciette ?

وَنَجُوسُهُمْ وَآتَى اللَّهُ عَلَامُ
الْغَيُْوبِ ﴿٤٨﴾

79. Banne-là-mêmes ki critique
banne croyants ki faire la sarité lé kére
content, et banne ki pa trouve nanrien
pou donné sauf fruits zot labeur. Alors
banne-là moque ça banne *croyants-là*.
Allāh pou réponne zotte pou zot
moquerie. Et pou zotte, éna ène pinition
ki donne boucoup doulére.

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ
لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ
مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٩﴾

80. Ki to dimanne pardon pou
banne-là ou soi to pa dimanne pardon
pou banne-là, même si to dimanne
pardon pou banne-là soissanne-disse
fois, là-oussi zamais Allāh pa pou
pardonne banne-là. Ça, li parski banne-là
ti nié Allāh et So Mèssazer. Et Allāh pa
guide banne dimounes pervers.

إِشْتَغَفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ
إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً
فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥٠﴾

R 11 81. Banne ki ti *arranzé pou* ki
laisse zotte derrière conte l'orde
Mèssazer Allāh, zotte ti rézouir are zotte
reste assizé *dans zot la cazes* et zotte ti
détesté pou combatte dans simé Allāh are
zot di biens et zot personnes et banne-là
ti dire : « Pa alle dans ène salére pareil. »
Dire *banne-là* : « Di Fé l'Enfer so salére
li boucoup pli fort. » Si sélement banne-
là ti capave comprend !

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ
خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ
يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا
فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا
لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٥١﴾

82. Banne-là bizin riyé tiguutte-
même et zotte bizin ploré boucoup
couma récompense pou ça ki zotte ti pé
mérité *pou zot actions*.

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا
جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

83. Et si Allāh rétourne toi vers
kik groupe d'ente banne-là, et ki zotte
dimanne toi permission pou sorti *pou*
alle combatte, alors dire *banne-là* :
« Zamais zotte pou sorti are moi *pou*
participe dans la guére et zamais, avec

فَإِنْ رَجَعْتَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ
فَأَسْتَأْذِنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ
تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ

moi, zotte pou combatte kik l'ennemi. Certainement, premier fois-là, zotte ti content reste assizé *cotte* zotte, alors astère reste assizé are banne ki reste derrière. »

84. Et, zamais pa faire la prière lor kikène ki mort parmi banne-là et pa diboute *cotte* so tombe *pou prié*. Certainement, banne-là finne nié Allāh et So Mèssazer, et zotte finne mort dans l'état *cotte* zotte ti désobéissant.

85. Et pa bizin to émerveillé par banne-là zot di biens et zot zenfants. Certainement, par ça, Allāh oulé sélement pini banne-là dans ça lé monde-là, et *Li oulé* ki zot l'âme quitte zotte alors ki zotte incroyants.

86. Et quand kik sourate finne révéle *ki dire* : « Croire dans Allāh et litté dans *So simé* dans compagnie So Mèssazer, » banne ki éna ricesse d'ente banne-là, dimanne toi permission et zotte dire : « Laisse-nous reste dans compagnie banne ki reste assizé *zot la cazes*. »

87. Ça faire banne-là plaisir pou reste avec banne madames ki reste derrière. Et zot lé kère finne scellé. Donc zotte pa capave comprend.

88. Mais, le Mèssazer et banne ki croire avec li, zotte litté dans *simé Allāh* are zot di biens et zot personnes. Et ça banne-là ki pou gagne *tout* banne bienfaits, et ça banne-là ki pou réissi.

89. Allāh finne prépare pou banne-là banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki coulé*. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Ça li ça grand triomphe-là.

عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ
أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّا تَأْتِيهِمْ عَلَيْهِ ۚ تَكُفِّرُ بآلِهِمْ وَكُفْرًا وَ
كُفْرًا بِآلِهِمْ وَكُفْرًا بِآلِهِمْ ۚ هُمْ فِي سَفْهَةٍ

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ ۚ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي
الْذُنُوبِ ۚ وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ
غَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

وَرَأَى أَنِ يُزَكِّيَ سُوْرَةَ أَنِ آمَنُوا بِآلِهِ
وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ
أُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا
تَكُنْ مَعَ الْقَوْدِينَ ﴿٨٦﴾

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ
وَطَبَعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ قَهْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

لِجِنِّ الرُّسُولِ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَ
أُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ ۚ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ
ذَٰلِكَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾

R 12 90. Et banne ki eskize zotte d'ente banne Bédouins, ti vini pou ki to donne-zotte permission *reste derrière* et banne ki ti cause menti are Allāh et So Mèssazer *zotte oussi* ti reste assizé *cotte zotte*. Ène pinition ki donne boucoup doulère pou attrape banne ki pa croire d'ente zotte.

91. Péna blâme lor banne faibes, ni lor banne malades, ni lor banne ki pa trouve nanrien pou *zotte* dépensé, si zotte sincère are Allāh et So Mèssazer. Péna réproce lor banne bienfaitères. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié,

92. Et ni lor banne ki, quand zotte ti vinne cotte toi pou ki to donne-zotte animaux pou monté *pou ki zotte participe dans la guère*, to ti dire *zotte* : « Mo pa trouve aukène montire pou zotte, » zotte ti retourné tandisse ki zotte li zié ti débordé are larmes, zotte sagrin ki zotte pa trouve nanrien pou dépensé *dans simé Allāh*.

93. Blâme li sélement lor banne ki dimanne toi permission *pou pa participe dans la guère* alors ki zotte rice. Ça faire-zotte plaisir pou reste are banne madames ki reste derrière. Et Allāh finne scelle zot lé kére. Donc zotte péna aukène connaissance.

PARTIE 11

94. Banne-là pou présente zotte zot eskizes quand zotte *ki sincère* pou retourné cotte banne-là. Dire : « Pa présente zot eskizes; jamais nous pou croire zotte. Allāh finne informe nous lor zot condition; et Allāh pou observe zot conduite, et So Mèssazer oussi *pou faire pareil*. Ensuite pou retourné zotte vers Céli Ki conne ça ki

وَجَاءَ الْمَعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾

كَيْسَ عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا اتَّوَكَّلُوا لَمْ يُغْنِ عَنْهُمْ اتِّوَكُّلُهُمْ وَلَا أَمْوَالُهُمْ أَنْ يَفِيضُوا مِنَ الدَّمِّ حَرَجًا وَلَا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ بِرِضْوَانٍ بَانَ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنَا إِنَّ تُوْ مِن لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهَ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. »

فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

95. Quand zotte pou rétourne cotte banne-là, certainement banne-là pou faire serment par Allāh are zotte pou ki zotte laisse banne-là tranquille. Alors laisse banne-là tranquille. Certainement banne-là zotte pourri. Et zot place cotte pou resté li l'Enfer, couma récompense pou ça ki zotte finne gagné *par zot actions*.

سَيَخْلِفُونَ بِاللهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِنَعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ ۗ إِنَّهُمْ لَكَاثِبُونَ وَمَا بِهِمْ مِنْ جَهَنَّمَ ۖ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾

96. Banne-là faire serment are zotte pou ki zotte content are banne-là. *Même* si zotte content are banne-là, certainement Allāh pa content pép désobéissant.

يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۖ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾

97. Dans mécréance et dans hypocrisie, banne Bédouins zotte pire, et zotte éna plisse tendance pou pa reconnaître banne commanements ki Allāh finne faire déssanne lor So Mèssazer. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾

98. Et parmi banne Bédouins, éna considère ça ki zotte dépensé *dans la cause* Allāh couma ène l'amanne. Banne-là attanne ki l'époque malhéres vinne lor zotte *ki sincère*. L'époque malhéres pou vinne lor banne-là mêmes. Et Allāh Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمُ الدَّوَائِرَ ۗ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

99. Et parmi banne Bédouins, éna croire dans Allāh et dans Dernier Zour et zotte considère ça ki zotte dépensé *dans simé* Allāh couma ène moyen pou rapproce zotte are Allāh et *pou* gagne sipplications le Mèssazer *dans zot favére*. Écouté ! Certainement li ène moyen pou rapproce banne-là are Allāh. Allāh pa pou tardé pou admette

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبًا إِلَىٰ اللَّهِ وَرِجَا لِيُحِبَّ اللَّهُ ۗ وَاللَّهُ قَرِيبٌ ۗ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ ۖ سِيُدْ خَلْقُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ

banne-là dans So miséricorde. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

اللَّهُ عَفُوٌّ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾

R 13 100. Et *concernant* banne pli divant *parmi* banne croyants, banne premiers d'ente banne Émigrés et banne Ansārs, et banne ki finne suive banne-là dans ène façon excellent, Allāh Li satisfait are banne-là et banne-là satisfait are Li; et Li finne prépare pou banne-là, banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Ça, li ça grand triomphe-là !

وَالشَّيْقُونَ الْوَلُونَ مِنَ
الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾

101. Et *parmi* banne Bédouins *ki* *habite* autour zotte, éna banne hypocrites et éna oussi *parmi* banne habitants Médine. Banne-là persisté dans l'hypocrisie. To pa conne banne-là, *mais* Nous conne banne-là. Dans dé l'occasions Nous pou pini banne-là ; ensuite pou rétourne banne-là vers ène pinition terrible.

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ
مُتَنَفِّسُونَ وَ مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ
مَرَدُّوا عَلَى النَّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ
نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ
يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾

102. Et éna banne lé zautes ki finne admette zot offenses. Banne-là finne mélanze banne bon actions avec lé zautes ki pa bon. Li pa loin ki Allāh pou tourne vers banne-là avec clémence. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَأَخْرُوجُوا غَيْرَ مُؤْمِنِينَ
عَمَلًا صَالِحًا وَآخِرَ سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن
يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾

103. Prend *pou* *donne* banne *pauves* ène partie banne-là zot di biens couma l'aumône pou ki, par ça, to faire banne-là prope et to pirifié zotte; et prié pou zotte. En vérité, to la Prière pou ène source tranquillité pou zotte. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ
وَتُزَكِّيَهُمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ
صَلَوَتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾

104. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh Li-Même Ki accepté repentance

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ

So banne servitères et Ki prend banne l'aumônes *compte* et ki Allāh Li-Même Li Fort lor accepté repentir, et Li Bien-Miséricordié ?

التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ
وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٣﴾

105. Et dire : « Continié faire zot travail, Allāh pé observe zot conduite, et So Mésazzer et banne croyants *oussi pé faire pareil*. Et pou rétourne zotte vers Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte ça ki zotte ti éna l'habitude faire. »

وَقُلْ اْعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ، وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ
عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

106. Et ti éna lé zoutes — ti laisse ça banne-là attanne décision Allāh, soi Li pou pini zotte, ou soi Li pou tourne vers zotte avec clémence. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَأَخْرُوجُونَ مُرَجُونَ لَا مَرَّةَ لِلَّهِ لَمَّا
يُعَذِّبُهُمْ وَإِنَّمَا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٦﴾

107. Et *parmi banne hypocrites éna* banne ki finne construire ène mosquée pou faire *Islam* di tort et pou propaze mécréance, et pou créé dissension parmi banne croyants, et *couma* ène place-pou-caciette pou banne ki finne déza faire la guère conte Allāh et So Mésazzer. Et certainement banne-là faire serment : « Nous ti oulé sélement le bien. » Et Allāh donne témoignaze ki banne-là zotte vrainême banne mentères.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَارْضَاءَ لِلْإِثْمِ حَارَبَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ قَبْلُ، وَلَيَحْلِفَنَّ إِنْ أَرَادْنَا إِلَّا آلُ الْحُسَيْنِ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٣٧﴾

108. Pa diboute zamais là-dans *pou prié*. En vérité, ène mosquée ki so fondation lor la droitire dépi premier *zour-même*, li pli mérité ki to diboute là-dans *pou prié*. Là-dans éna banne zommes ki envi ki zotte pirifié et Allāh content banne ki pirifié zotte.

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ
عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ
تَقُومَ فِيهِ، فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ
يَتَطَهَّرُوا، وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿٣٨﴾

109. Dimoune ki finne faire so fondation lor la crainte Allāh et So plaisir, esse-ki li meillère, ou soi dimoune ki finne faire so fondation lor bord ène la berze ronéz par dilo et ki pé affaissé et ki

أَقَمْنَ أُسَسَ بُنْيَانِهِ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ
اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مِّنْ أُسَسَ
بُنْيَانِهِ عَلَىٰ شَفَا جُرْفٍ هَاكِ فَانْهَارَ

بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٤﴾

لَا يَزَالُ بُنْيَا لَهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيْبَةً
فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ ۚ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ ۚ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٣١﴾

الْبَائِسُونَ الْعِيَدُونَ الْحَامِدُونَ
السَّائِعُونَ الرَّكَعُونَ السَّاجِدُونَ
الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ
يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا
أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾

114. Et Abraham ti prié pou pardon so papa, sélement à cause ène promesse ki li ti faire li. Mais quand ça finne vinne clair pou li ki *so papa* li ène ennemi Allāh, li ti dissocié li are li. En vérité, Abraham ti éna ène lé kéré bien sensibe et li ti tolérant.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾

115. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li zize égaré ène pép après ki Li finne guide zotte tant ki Li pa montré zotte clairement ça *banne sozes* conte ki zotte bizin protéze zotte. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. En vérité, pou Allāh Li-Même royaume banne lé ciéls et la terre. Li donne la vie et Li cause la mort. Et péna pou zotte en déhors Allāh, aukène camarade, ni aukène aide.

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾

117. En vérité, Allāh finne tourne avec clémence vers le Prophète et banne Émigrés et banne Ansārs ki ti suive li dans ène moment diffikilté après ki lé kéré ène groupe d'ente banne-là ti presque dévié. Malgré ça, Li finne tourne vers banne-là avec clémence. Certainement, Li Rempli dé bonté pou banne-là, Li Bien-Miséricordié *envers zotte*.

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

118. Et *Allāh finne tourne avec clémence* vers ça trois-là oussi ki ti rétrouve-zotte reste derrière ziska ki la terre, malgré ki li vaste, li ti rétréci pou zotte, et zot l'âme oussi ti rétréci pou zotte et banne-là ti arrivé convainki ki péna aukène réfize dépi cotte Allāh excepté *ki alle* vers Li. Ensuite Li finne tourne vers banne-là avec clémence pou ki banne-là répent. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentir, Li Bien-Miséricordié.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا ۚ حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَخِشَوْا أَنَّهُمْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ۚ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾

R 15 119. O banne ki croire ! Craigne Allāh et reste dans compagnie banne véridiques.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾

120. Li pa ti convénabe pou banne habitants Médine et banne Bédouins *ki habite* autour zotte, ki banne-là reste derrière *et* Allāh So Mésazer *li alle combatte* et *li pa ti convénabe* ki banne-là préfère zotte-mêmes ki li. Ça, li parski, dans simé Allāh, la soif, fatigue, la faim pa pou gagne banne-là et banne-là pa pou marce lor kik simé ki pou faire banne mécréants arazé et zotte pa pou gagne kik l'avantaze lor l'ennemi sans ki pa écrire pou zotte ène bon action pou ça. En vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien.

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدْيَنَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنِ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يُرِغْبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَنْ تَقِيسِهِ ذَلِكَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْغُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ ثِيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Et banne-là pa dépense aukène somme, tipti ou gros, et zotte pa traverse aukène vallée sans ki ça *bon action-là* pa pou écrire dans zot favère pou ki Allāh récompense zotte selon meillère action ki zotte finne faire.

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾

122. Li pa possible pou banne croyants ki zotte tout sorti ensamme, alors bé ki faire ène partie dans sak groupe d'ente banne-là pa sorti pou ki zotte gagne ène meillère connaissance la rélizion et pou ki zotte capave averti zot pép quand zotte rétourne cotte banne-là, pou ki banne-là prend zot précaution *conte le mal* ?

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَآفَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

R 16 123. O banne ki croire ! Combatte ça banne d'ente banne mécréants ki prés are zotte et ki banne-là trouve dans zotte ène fermeté sans compromis et conné ki Allāh li avec banne dimounes droite.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِذُّوا فِيكُمْ غُلظَةً ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾

124. Et sak fois ki finne avoye ène sourate, alors d'ente banne-là, éna ki dire : « Ki sanne-là d'ente zotte ki ça *sourate*-là finne augmente so la foi ? » Mais pou banne ki croire, ça finne augmente zot la foi et zotte rézouir *are* ça.

وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَرَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٣٧﴾

125. Mais pou banne ki éna ène maladie dans zot lé kéré, ça *sourate*-là finne augmente, pou-zotte, impureté lor zot impureté et zotte mort dans l'état mécréance.

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٨﴾

126. Esse-ki banne-là pa trouvé ki sak l'année pé faire-zotte passe par l'épréve ène ou soi dé fois ? Malgré ça, banne-là pa repenté ni zotte prend compte *avertissement*.

أَوْ لَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٣٩﴾

127. Et sak fois ki finne faire ène sourate déssanne ; ente zotte, sakène guette l'aute *pou dire par signe* : « Esse-ki kikène pé guette zotte ? » Ensuite zotte détourne zotte *dé* ça. Allāh finne détourne zot lé kéré parski zotte ène pép ki pa *oulé* comprend.

وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرِيكُمْ مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا ۖ صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۚ بَأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٤٠﴾

128. En vérité, ène Mèssazer d'ente zotte-mêmes finne vinne cotte zotte ; ça péze lourd lor li diffikilté ki zotte gagné ; li éna ène bien grand désir pou zot *bien-être*, et li éna boucoup compassion et grand miséricorde pou banne croyants.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾

129. Mais si banne-là tourne lé dos, alors dire *zotte* : « Allāh Li Siffit pou moi. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Et mo place *mo* confiance dans Li. Et Li-Même Seignère Trône Puissant-là. »

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٤٢﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même
Allāh, Mo trouvé. Ça, li banne versets le
Live ki rempli ék sazesse.

الرَّحْمَتِ تِلْكَ آيَاتِ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ٢

3. Esse-ki ça li étonne banne
dimounes ki Nous finne avoye révélation
à ène zomme d'ente banne-là avec ça
l'orde-là : « Donne avertissement à
banne dimounes et donne bon nouvelle à
banne ki croire dans Allāh ki zotte éna
ène rang dé vérité cotte zot Seignére ? »
Banne mécréants dire : « En vérité, li ène
mazicien évident. »

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ
رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ
الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ
عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَٰذَا
لَسِحْرٌ مُبِينٌ ٣

4. En vérité, zot Seignére Li Allāh
Ki finne créé banne lé ciéls et la terre
dans sisse périodes. Ensuite, Li finne
établi Li avec fermeté lor Trône-là ; Li
gouverne tout zaffaire dans ène façon
bien ordonné. Personne pa pou faire
intercession cotte Li mais après So
permission. Ça Allāh-là Li-Même zot
Seignére. Alors faire So adoration. Esse-
ki zotte pa prend compte avertissement ?

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ
عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْأُمُورَ مَا مِنْ شَيْءٍ
إِلَّا عِنْدَ بَعْدِ إِذْ نَبَّهَ ذِكْرُكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٤

5. Zotte tout, zot retour li vers Li.
Promesse Allāh li vrai. En vérité, Li-
Même Li commence la création et Li
réproduire li pou ki Li récompense avec
zistice banne ki croire et ki faire banne
bon actions. Et banne ki pa croire, pou
zotte pou éna dilo bouillante pou boire et
ène pinition ki donne boucoup doulére
parski zotte ti nié la vérité.

لِإِيَّاهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ
حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
لِيُجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ
بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ٥

6. Li-Même Ki finne faire soleil
émette ène la limière brillant et la line
réflecté ène clarté douce et Ki finne fixé
so banne phases pou zotte conne nombre
l'années et kalkil lé temps. Allāh pa finne

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَ
الْقَمَرَ نُورًا ۚ وَقَدْ رَكَّ مَنَازِلَ يُتَعَلَّمُونَ
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْأَحْسَابِ ۚ مَا خَلَقَ اللَّهُ

créé *tout* ça, sauf avec la vérité. Et Li explique banne Signes-là clairement pou ène pép ki éna connaissance.

ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ۖ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

7. En vérité, dans sanzement la nuite et li zour et dans tout ça ki Allāh finne créé dans banne lé ciéls et lor la terre, éna banne Signes pou ène pép ki éna la crainte Allāh.

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٧﴾

8. Banne ki pa espère ça rencontre avec Nous-là, et ki satisfait are la vie ça lé monde-là et ki senti zotte gagne tranquillité are ça ; et banne ki faire insouciant are Nou banne Signes —

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِمَا فِي الْأَيْدِي هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿٨﴾

9. Ça banne-là zot place cotte pou resté, li di Fé à cause ça ki zotte finne gagné *par zot actions*.

أُولَٰئِكَ مَا لَهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩﴾

10. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, zot Seignére pou guide zotte à cause zot la foi. En bas zotte, banne la rivières pou coulé dans banne Zardins de Félicité.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُم بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿١٠﴾

11. Là-bas, banne-là zot la prière *pou* : « O Allāh ! To Pur ! » Et zot salitation là-bas *pou* : « La Paix, » et la fin zot la prière *pou* : « Tout louanze pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes. »

دَعَاؤُهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّاتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۖ وَأُخْرُ دَعَاؤُهُمْ اِذَا قَامُوا لِلْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

R 2 12. Et si Allāh ti faire mauvais conséquences banne dimounes *zot actions* vinne aussi vite ki zotte rode gagne fortune, certainement zot lé temps fixé *pou zot la vie lor la terre* ti pou fini arrivé. Mais Nous pou laisse banne ki pa espère ça rencontre avec Nous-là, *Nous pou laisse* zotte dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَلَوْ يُعِصِلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتَعْجَلْ لَهُمُ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٢﴾

13. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li faire appel are Nous, soi

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا

allonzé lor ène côté, ou soi assizé, ou soi diboute. Mais quand Nous finne délivré li dépi so détresse, li passe so *simé* couma dire zamais li ti appelle Nous pou *enlève* ça malhére ki ti arrive li-là. Coumme ça-même finne faire actions banne extravagants *paraîte* zoli pou zotte.

14. Et, en vérité, Nous ti détruire comié zénérations avant zotte quand banne-là ti transgressé, alors ki zot Mèssazers ti vinne cotte zotte *avant* ça are banne Signes clair, mais banne-là pa ti oulé croire. Coumme ça-même Nous paye banne coupabes.

15. Ensuite, Nous finne faire-zotte siccesséres lor la terre après banne-là pou guetté ki manière zotte pou azir.

16. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne ki pa espère ça raconte avec Nous-là, zotte dire : « Amène ène Coran l'aute ki ça, ou soi sanze-li. » Dire *banne-là* : « Mo péna l'autorité pou sanze ça par mo-même. Mo sélement pé suive ça ki révèle moi. Si mo désobéir mo Seignére, certainement mo pére pinition d'ène zour terribé. »

17. Dire : « Si Allāh ti oulé, mo pa ti pou récite zotte ça, ni Li ti pou faire zotte conne ça. Certainement avant ça *Méssaze-là*, mo finne passe *toute* ène la vie parmi zotte. Alors esse-ki zotte pa raisonné ? »

18. Et ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonze conte Allāh ou soi ki prend *Allāh* So banne Signes pou mensonzes. En vérité, banne coupabes zamais pou réissi.

لِحَنِيَةٍ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا
كَشَفْنَا عَنْهُ صُرَّتَهُ مَرَّكَانَ لَمْ
يَدْعُنَا إِلَىٰ صِرَاطٍ مِّسَّهُ كَذَلِكَ زُيِّنَ
لِلْمُشْرِكِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ
لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ وَكَانُوا لِيَوْمِنَا
كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ خَلِيفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ
بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

وَرَادَّ اثْنَلَىٰ عَلَيْهِمْ أَيَّامُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ
الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَتَيْتَ بِقُرْآنٍ
غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي
أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِي إِنْ
اتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ رَأَيْتُ أَخَافُ
لَنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٦﴾

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا
أَدْرَاكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا
مِنْ قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٨﴾

19. Et banne-là adore dans place Allāh ça ki ni pou faire zotte le mal ni pou profite zotte, et banne-là dire : « Ça banne-là pou faire nou intercession cotte Allāh. » Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte pou informe Allāh ça ki Li pa conné dans banne lé ciéls et lor la terre ? » Allāh Li Pur et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé are Li.

20. Et banne dimounes zotte ti nék ène sél comminuté. Après banne-là finne commence gagne désaccord ente zotte, et si pa ti éna ène décret ki to Seignére ti finne déza prononcé, ti pou fini zizé concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

21. Et banne-là dire : « Bé ki faire ène Signe pa finne déssanne lor li dé la part so Seignére ? » Dire *banne-là* : « L'invizibe li domaine Allāh-Même. Alors attanne. En vérité, *mo oussi* mo avec zotte dans banne ki attanne. »

R 3 22. Et quand Nous faire banne dimounes goûte miséricorde après ki ène malhère finne arrive zotte, alà ki zotte commence comploté conte Nou banne Signes. Dire *banne-là* : « Allāh Li pli Rapide *ki tout* dans faire plan. » En vérité, Nou banne méssazers enrézistré ça ki zotte comploté.

23. Li-Même Ki permette-zotte voyaze lor la terre et lor la mer ziska quand zotte dans *zot* bateaux et ki ça pé vogué avec zotte, *poussé* par ène di vent favorable et ki zotte pé rézouir are ça, *alà* ki ène di vent violent vinne rattrape ça et banne vagues déferle lor zotte partout côté et zotte pensé ki zotte finne encerclé *péna sappé* ; alors zotte prié Allāh, avec promesse ki zotte pou sincère are Li dans *zot* la foi *zotte dire* : « Si To sappe nous are ça, certainement nous pou dans banne ki reconnaissant. »

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَ يَقُولُونَ هُوَ لَا
شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَنْبِئُونَ
اللَّهِ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ سُبْحَنَهُ وَ تَعْلَى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ١٩

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً
فَاخْتَلَفُوا وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
رَبِّكَ لَفُضِّي بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ٢٠

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ
رَبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ٢١

وَإِذْ آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ
ضَرَاءٍ مَسَّيَهُمْ إِذْ آلَهُمْ مَكَرٌ فِي
آيَاتِنَا قُلْ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ
رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ٢٢

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَجَرَيْنَ بِهِمْ
بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا
رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ
كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ
دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ
أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِينَ ٢٣

24. Mais quand Li finne sappe banne-là, alà ki zotte commence commette excès lor la terre avec inzistice. O banne dimounes ! Zot excès pou rétombe lor zotte-mêmes — zotte *gagne sélement* ène zouissance temporaire ça la vie ici là. Ensuite zot rétour li vers Nous. Alors Nous pou informe zotte ça ki zotte ti éna l'habitide faire.

فَلَمَّا أَتَجِبْهُمْ إِذْ هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ
يَغْيِرُ الْحَقُّ، يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ
عَلَى أَنْفُسِكُمْ، مَتَّاعٌ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
ثُمَّ لَا إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

25. L'exempe la vie ça lé monde-là li pareil couma ène dilo ki Nous finne faire déssanne dépi dans lé ciél, ensuite vézétation la terre mélanze are ça, et banne dimounes et banne bétails manze dépi dans ça vézétation-là — ziska quand la terre prend so parire et ki li vinne bien zoli et ki so banne propriétaires pensé ki zotte éna contrôle *total* lor là, alors Nou décret déssanne lor là la nuite ou soi li zour et Nous zette *tout* ça à terre couma ène plantation *céréale* ki finne moissonné couma dire li pa ti existé la veille. Coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ène pép ki réfléci.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ
أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ
نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ
وَالْأَنْعَامُ، حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ
زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ
قَادِرُونَ عَلَيْهَا، أَتَاهَا أَمْرٌ نَا لَيْلًا أَوْ
نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَ
بِالْأَمْسِ، كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٤﴾

26. Et Allāh appelle vers Résidence la paix et Li guide dimoune ki Li oulé vers simé droite.

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ، وَيَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٥﴾

27. Banne ki faire le bien, pou zotte éna pli zoli *récompense* et plisse ki ça encore. Ni noircère, ni himiliation pa pou couvert zot visaze. Ça banne-là ki pou habitants Paradis. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحَسَنَىٰ وَزِيَادًا ۖ وَلَا
يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٦﴾

28. Et banne ki faire banne mauvais actions, pinition pou ène mauvais action, li pou so pareil ; et himiliation pou couvert banne-là. Personne pa pou protéze zotte conte Allāh — zotte pou *paraîte* couma dire zot visazes couvert avec banne taces sombe-la nuite. Ça banne-là ki pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ
سَيِّئَاتِهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَا
يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

29. Et *faire attention* zour cotte Nous pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme. Alors Nous pou dire banne ki donne banne associés *are Allāh* : « Reste cotte zotte été — zotte et zot banne associés-là. » Ensuite, Nous pou sépare zotte, *ça banne-là et l'aute banne-là* ; et *banne ki zotte ti considère couma* associés pou dire : « Pa nous ki zotte ti pé adoré.

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ
لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَ
شُرَكَاءُكُمْ ۖ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَ قَالَ
شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٩﴾

30. « Allāh Li Siffit couma Témoin ente nous et zotte. Ditout nous pa ti au courant zot adoration *pou nous*. »

فَكَفَى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ إِنْ
كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغْفُلِينَ ﴿٣٠﴾

31. Là, ki sak l'âme pou réalisé ça ki li ti pé faire et pou rétourne banne-là vers Allāh zot Vrai Maîte, et tout ça ki zotte ti éna l'habitude inventé-là pou perdi pou zotte.

هٰذَا لِكَ تَبْلُوْا كُلَّ نَفْسٍ مَّا اَسْلَفَتْ
وَرُدُّوْا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰهُمُ الْحَقِّ وَ ضَلَّ
عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٣١﴾

R 4 32. Dire : « Ki sanne-là ki donne-zotte provision dépi dans lé ciél et la terre ? Ou soi, ki sanne-là ki éna pouvoir lor zoreilles et li zié ? Et ki sanne-là ki faire vivant sorti dépi mort et ki faire mort sorti dépi vivant ? Et ki sanne-là ki gouverne tout kit-soze dans l'orde ? Banne-là pou réponne : « Allāh ». Alors dire : « Esse-ki zotte pa pou mette zotte en garde *conte zot banne mauvais activités* ? »

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْاَرْضِ
اَمْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَ الْاَبْصَارَ وَ مَنْ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَ مَنْ يُدْبِرُ الْاَمْرَ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ
اللّٰهُ ۚ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣٢﴾

33. Li-Même Ça Allāh-là ça, zot Vrai Seignére. Après la vérité, bé ki resté sinon l'erré ? Couma zotte laisse zotte détourné *are la vérité* ?

فَذٰلِكُمْ اللّٰهُ رَبُّكُمْ الْحَقُّ ۚ فَمَاذَا بَعَدَ
الْحَقِّ اِلَّا الضَّلٰلُ ۚ فَاَتٰى تَضَرَّعُوْنَ ﴿٣٣﴾

34. Coumme ça-même parole to Seignére conte banne ki ti révolté finne sorti vrai — ki banne-là zamais zotte pou croire.

كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى
الَّذِيْنَ فَسَقُوْا اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٤﴾

35. Dire : « Esse-ki d'ente zot associés, éna kikène ki commence la création, ensuite li répète li ? » Dire : « Allāh *Tout-Sél* Ki commence la

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَّنْ يَّبْدُوْا
الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهُ ۚ قُلِ اللّٰهُ يَّبْدُوْا

R 5 42. Et si banne-là traite toi dé mentère, dire : « Mo éna pou ranne compte pou mo banne actions, et zotte pou zot banne actions. Zotte pa responsabe ça ki mo faire, ni mo responsabe ça ki zotte faire. »

وَأِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ إِنِّي عَمَلِي وَإِلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَأَنْتُمْ بَرِيءُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٧﴾

43. Et d'ente banne-là, éna ki faire semblant écoute toi. Mais esse-ki to capave faire banne sourdes tandé, même ki zotte pa lé comprend ?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٨﴾

44. Et d'ente banne-là, éna ki pé guette toi. Esse-ki to capave guide banne avégues, malgré ki banne-là péna capacité observé ?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾

45. En vérité, Allāh pa faire aukène di tort banne dimounes, mais banne dimounes ki faire di tort zotte-mêmes.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾

46. Et rappelle zour quand Li pou rassemblé banne-là, li pou paraîte pou zotte couma dire, zotte ti reste dans lé monde ène ti lé temps dans la journée. Ente zotte, sakène pou reconnaîte l'aute. Certainement zotte banne perdants, banne ki nié raconte avec Allāh et ki pa laisse zotte guidé.

وَيَوْمَ يُخْشَرُهُمْ كَانُوا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِلْقَاءِ اللَّهِ وَكَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤١﴾

47. Et, soi Nous faire toi trouve ène partie ça ki Nous finne promesse banne-là ou soi Nous donne toi la mort avant ça, en tout cas banne-là zot rétour li pou vers Nous. Alors Allāh Li Témoins lor ça ki zotte faire.

وَأَمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٢﴾

48. Et pou sak pép éna ène Mèssazer. Et quand zot Mèssazer vinne cotte zotte, alors zizement pou donné ente zotte avec zistice et pa pou faire zotte aukène tort.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

49. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là li pou réalisé si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٤﴾

50. Dire : « Mo péna pouvoir pou faire mo-même ni le mal ni le bien, sauf ça ki Allāh oulé. Pou sak pép éna ène lé temps fixé. Quand banne-là zot lé temps fixé arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arrière, ni alle avant ça l'hé-re-là.

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۖ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۚ وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٥٠﴾

51. Dire : « Dire-moi, si Allāh So pinition vinne lor zotte, la nuite ou soi li zour, bé couma banne coupabes-là pou sappé are ça, même si zotte faire vite ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَيْتُمْ إِنْ أَتَيْتُمْ عَذَابَ بَيَاتٍ أَوْ نَهَارًا ۖ مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥١﴾

52. Alors esse-ki quand ça pou arrivé ki zotte pou croire là-dans ? Esse-ki astère éna kik simé pou sauvé ? Et avant ça zotte ti rode ki li vine vite. »

أَتُمْ إِذَا مَا وَقَعَ أَمْنْتُمْ بِهِ ۚ أَلَمْ تَكُنْ قَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٢﴾

53. Ensuite pou dire banne ki finne mal azir : « Goûte ça pinition ki pou diré-là. Pa pé pini zotte excepté pou ça ki zotte finne gagné par zot actions. »

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ ۖ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٣﴾

54. Et banne-là dimanne toi si li vrai ça. Réponne : « Oui ! Par mo Seignère ! Ça li certainement vrai. Et zotte pa pou capave enlève Allāh So capacité. »

وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ لِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَ مَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٤﴾

R 6 55. Et si sak l'âme ki azir mal ti posséde tout ça ki trouve lor la terre, li ti pou rode offére ça couma rançon pou sappe li are pinition-là. Et quand banne-là pou trouve pinition-là, zotte pou caciète zot rémords. Et zizement pou donné ente zotte avec droitire et pa pou faire zotte aukène inzistice.

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۚ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۚ وَ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

56. Attention ! En vérité, tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre li pou Allāh. Attention ! En vérité, Allāh So promesse li vrai, mais la plipart parmi ça banne-là zotte pa conné.

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

57. Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort et vers Li, pou rétourne zotte.

هُوَ يَخْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَلِيَ يُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾

58. O banne dimounes ! En vérité, ène récommandation dé la part zot Seignère finne vinne cotte zotte et ène réméde pou tout ça *banne maladies* ki dans lé kére, et ène guidance et ène miséricorde pou banne croyants.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ شَكْمُ
مَوْعِظَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا
فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

59. Dire : « *Tout ça li* avec Allāh So grâce et So miséricorde. Donc banne-là bizin rézouir are ça. Ça li meillère ki tout ça *banne ricesses* ki zotte ramassé-là »

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ
فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٩﴾

60. Dire : « Esse-ki zotte finne considère ça ki Allāh finne faire déssanne couma provisions pou zotte ; et *par zotte-mêmes* éna là-dans, zotte finne interdire ; éna, zotte finne permette. Dire : « Esse-ki Allāh finne donne-zotte permission *pou ça*, ou soi zotte pé invente banne mensonzes conte Allāh ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن
رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا
قُلْ اللَّهُ آذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ
تَفْتَرُونَ ﴿٦٠﴾

61. Banne ki invente banne mensonzes conte Allāh, bé ki zotte pensé lor Zour Rézirection ? En vérité, Allāh faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart parmi banne-là, zotte pa reconnaissant.

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ
الْكُذِبَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو
فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾

R 7 62. Et to pa engagé dans kik zaffaire et to pa récite, dé So part, kik partie Coran et zotte *ki croire* zotte pa faire kik *bon* travail sans ki Nous sirveille zotte quand zotte okipé là-dans ; et même li poids ène atome, nanrien pa éssappé are *regard* to Seignère, ki li dans la terre, ki li dans lé ciél, ki li pli tipti ki ça, ki li pli grand *ki ça*, mais li *enrézistré* dans ène Live clair.

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ
مِن قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا
كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ
وَمَا يَخْرُجُ عَنْ رَّبِّكَ مِن مَّثَقَالٍ ذَرَّةٍ
فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ
مِن ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ
مُّبِينٍ ﴿٦٢﴾

63. Ecouté ! En vérité, banne camarades Allāh, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé —

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٣﴾

64. Banne ki finne croire et ki finne touzour azir avec droitire,

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٤﴾

65. Pou banne-là, éna bon nouvelle dans la vie ça lé monde-là et dans l'Aute. Péna aukène sanzement dans banne paroles Allāh. Ça même ça grand triomphe-là.

لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٥﴾

66. Et faudré pa ki banne-là zot parole faire toi sagrin; en vérité, tout mazesté li pou Allāh-Même. Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

وَلَا يَخْزُوكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْجَزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٦﴾

67. Attention ! En vérité, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre, li pou Allāh. Banne ki invoque lé zautes en déhors Allāh, *en faite* zotte pa pé suive ça banne associés-là. Banne-là pé suive sélement zot imazinations et zotte pé faire sipositions sélement.

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ ۚ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٧﴾

68. Li-Même Ki finne faire pou-zotte la nuite pou ki zotte réposé là-dans et li zour pou donne l'éclairaze. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki écouté.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ آيَاتٍ لِتَسْكُنُوا فِيهِ ۚ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنْ فِي ذَلِكَ لَا يَتْلُوهُمْ يَتَّبِعُونَ ﴿٦٨﴾

69. Banne-là dire : « Allāh finne prend ène garçon pou Li. » *Allāh* Li Pur ! Li pa bizin nanrien. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Zotte péna aukène préve pou ça *déclaration*-là. Esse-ki zotte dire lor Allāh *banne sozes* ça ki zotte ignoré ?

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ ۚ هُوَ الْغَنِيُّ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَذَا ۚ أَاتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

70. Dire : « Certainement banne ki invente ène mensonge conte Allāh, zotte pa pou remporte siccés. »

قُلْ إِنْ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٧٠﴾

71. Banne-là pou gagne ène ti gain temporaire dans ça lé monde-là. Ensuite zot rétour li pou vers Nous. Alors, Nous pou faire banne-là goûte pinition sévère-là à cause zot mécréance.

مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧١﴾

R 8 72. Et raconte banne-là nouvelle Noé, quand li ti dire so pép : « O mo pép ! Si mo position *cotte Allāh* et mo banne rappels *ki mo faire zotte* par moyen banne Signes Allāh, *si ça offense zotte*, alors mo place *mo confiance* dans Allāh. Donc rassemblé *tout ça ki dans zot pouvoir* et zot banne associés *ki zotte adoré*, et faudré pa ki zotte éna kik doute lor zot pouvoir. Alors, accompli ça ki zotte finne décidé conte moi et pa donne moi aukène répit.

وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ
يَقُومُوا إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَ
تَذَكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ
تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ
ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ
اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٤٢﴾

73. « Mais si zotte tourne lé dos, *rappelle ki mo pa finne dimanne zotte aukène récompense*. Mo récompense li lor Allāh sélement et finne donne moi l'orde pou vinne ène dans banne ki soumette totalement à Allāh. »

فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ
إِن أَجْرِي بِاللَّهِ وَالْمُزِدُّ أَنَّ
أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٤٣﴾

74. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li dans l'Arce et Nous ti faire banne-là héritiers *pays-là* alors ki Nous ti noye banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes. Donc guetté couma ti *terrible* la fin banne ki ti gagne avertissement !

فَكَذَّبُوهُ فَنَبَّيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي
الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلِيفَ وَأَعْرَقْنَا
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُتَذَكِّرِينَ ﴿٤٤﴾

75. Ensuite, après li, Nous ti avoye banne Mésazers cotte zot pép. Zotte ti vinne cotte banne-là avec banne préves clair. Mais banne-là pa finne oulé croire dans ça ki-avant, zotte ti prend pou mensonze. Coumme ça-même Nous scelle lé kére banne transgresséres.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ
فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا
لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ
كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

76. Ensuite, après ça banne-là, Nous ti avoye Moïse et Aaron cotte Pharaon et so banne séfs avec Nou banne Signes, mais banne-là ti azir avec l'arrogance. Zotte ti ène pép ki faire pécé.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُوسَى وَهَارُونَ
إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٤٦﴾

77. Et quand la Vérité ti vinne cotte banne-là dé Nou part, banne-là ti dire : « En vérité, ça li ène mazie clair. »

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
إِنَّ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٧﴾

78. Moïse ti dire : « Esse-ki zotte pé dire ça lor la Vérité quand li finne vinne cotte zotte ? Esse-ki ça li mazie ? Alors ki banne ki faire mazie *pou touffe la vérité*, zamais zotte pa réissi. »

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ ۖ أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاجِدُونَ ﴿٨٧﴾

79. Et banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou détourne nous dé ça *rélizion* ki nous ti trouve nou banne papa grand-papas pé suive, et pou ki zotte tout lé dé gagne grandère dans pays ? Alors ki nous pa croire dans zotte tout lé dé. »

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتَنَّا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمُ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ ۖ وَمَا نَحْنُ لَكُمُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

80. Et Pharaon ti dire : « Faire vinne cotte moi tout banne maziciens expert. »

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ااسْتَوْنِي بِكُلِّ سِحْرِ عَلَيْهِمُ ﴿٨٩﴾

81. Et quand banne maziciens-là finne vini, Moïse ti dire banne-là : « Zette ça ki zotte éna pou zété. »

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمُ مُوسَى األقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٩١﴾

82. Et quand banne-là ti zété, Moïse ti dire zotte : « Ça ki zotte finne améné-là, li pou trompe li zié *sélement*. En vérité, Allāh pou ranne ça inutile. En vérité, Allāh Li pa permette ki travail banne sémères désorde prospéré. »

فَلَمَّا ألقُوا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِلُّ عَمَلِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩٢﴾

83. « Et par So banne paroles, Allāh établi la vérité, même ki banne coupabes détesté ça. »

وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٣﴾

R 9 84. Et personne pa ti obéir Moïse excepté ène zénération dé parmi so pép, par père ki Pharaon et so banne sésf persékite zotte. Et, en vérité, Pharaon ti ène tyran dans pays-là. Et, certainement li ti ène dans banne transgresséres.

فَمَا أَمَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّتُهُ مِّن قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَ مَلَأْتَهُمْ أَن يُفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ ۖ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُشْرِفِينَ ﴿٩٤﴾

85. Et Moïse ti dire : « O mo pép ! Si zotte croire dans Allāh, alors place zot confiance dans Li si *vraimême* zotte finne soumettre *are volonté Allāh*. »

وَقَالَ مُوسَى يَقَوْمِ إِن كُنْتُمْ مِّنْهُمْ بِإِلَهِ فَاعْبُدُوهُ تَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٩٥﴾

86. Et banne-là ti dire : « Dans Allāh-Même ki nous place *nou* confiance. O nou Seignére! Pa faire nous vinne ène l'épréve pou ça pép transgressére-là.

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

87. « Et par To miséricorde, sauve-nous are ça pép mécréant-là. »

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِّنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et Nous ti révèle ça à Moïse et so frère : « Construire banne la cazes dans la ville pou zot banne dimounes ; et zotte tout, faire ki zot banne la cazes faire face dans même direction⁴⁵ et observe la Prière. Et ô Moïse ! donne bon nouvelle à banne croyants. »

وَاَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّآ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

89. Et Moïse ti dire : « O nou Seignere! En vérité, To finne donne Pharaon et so banne sèfs banne ornements et banne ricesses dans la vie ça lé monde-là. Nou Seignére ! Réziltat li ça, zotte cause l'égarement *banne dimounes* dépi To simé. Nou Seignére ! Faire zot ricesse disparaîte et azir avec sévérité lor zot lé kére, parski li *paraîte ki* banne-là pa pou croire ziska ki zotte trouve pinition ki donne boucoup doulére-là. »

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَآئِكَ زِينَةً وَآمَوَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوهُنَّ عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٩﴾

90. Allāh ti dire : « Zotte-dé zot la prière finne accepté. Reste ferme et pa suive simé banne ki pa conné. »

قَالَ قَدْ أُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعِنَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

45. 'Wadj'alōū bouyōutakoum quiblatane' capave signifié: faire ki zot banne la cazes (i) faire face Qiblah c'est-à-dire dans direction établi pou la Prière, ou soi (ii) ène faire face are l'aute, ou soi (iii) faire face dans même direction. Mais, banne-là pa ti éna Qiblah parski Temple Salomon pa ti encore construire. Si vraiment d'après l'histoire, ti construire banne la cazes ène faire face are l'aute, c'est pou banne raisons dé sékirité. Nous préfère troizième interprétation, puisseké ça ti pou permette banne Israélites adore Allāh, alors ki zotte tourné dans ène sél direction ki zotte ti soisir, ça ti pou créé ène sentiment d'inité et dé discipline parmi zotte. Ça explication-là, li appiyé par ça exhortation ki vinne après: 'Aquimous-Salāta' ki vé dire non sélement 'observe la Prière individiel' mais sirtout 'observe la Prière en assemblée'.

91. Et Nous ti faire banne Zenfants Israël traverse la mer, et Pharaon et so banne l'armées ti poursuite zotte avec l'esprit agressif et hostile ziska quand noyade ti attrape li, li ti dire : « Mo croire ki aukène pa digne d'adoration excepté Céli dans Ki banne Zenfants Israël croire et mo ène dans banne ki soumette are *Li*. »

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ
فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا
وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا أَذْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ
أَمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ
بِهِ بَنُوتًا إِسْرَءِيلَ وَ أَنَا مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾

92. Ki ça ça! Astère-là *ki to croire!*
Alors ki avant to ti désobéissant et to ti
ène dans banne sémères désorde.

أَلَمْ يَكُنْ مِن قَبْلُ وَكُنْتُ مِنَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٩٢﴾

93. Alors, azordi Nous pou sauve
toi dans to lé corps-sélement pou ki to
vinne ène Signe pou banne ki *pou vinne*
après toi. Et, en vérité, boucoup banne
dimounes vramême zotte insouciant are
Nou banne Signes,

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلَقْنَا آيَةً وَلِتَكُونَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
ذِينَ هَدَيْنَا سُبُلًا ﴿٩٣﴾

R 10 94. Et Nous ti établi banne
Zenfants Israël dans ène l'endroit
excellent et Nous ti donne banne-là
provisions dans banne bon kit-sozes.
Et banne-là ti gagne désaccord
sélement quand connaissance ti vinne
cotte zotte. En vérité, to Seignère pou
zize ente ça banne-là Zour Rézirection
concernant ça *banne sozes* lor ki zotte
ti en désaccord.

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مَبَوتًا
صَاحِبًا وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا
اِخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ
رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٤﴾

95. Si to dans kik doute lor ça ki
Nous finne faire déssanne lor toi, alors
dimanne banne ki lire Live *ki ti envoyé*
avant toi. Certainement la vérité finne
vinne cotte toi dé la part to Seignère.
Donc jamais pa vinne ène dans banne
ki douté.

فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ
فَسْأَلِ الَّذِينَ يَاقِرُونَ الْكِتَابَ مِن
قَبْلِكَ ۖ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ
فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٥﴾

96. Et jamais pa vinne ène dans
banne ki prend banne Signes Allāh pou
menzonzes, sinon to pou *compté* dans
banne perdants.

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٦﴾

97. Certainement, banne conte-ki l'orde Allāh finne sorti, zotte pa pou croire,

98. Même si tout banne Signes vinne cotte zotte, ziska ki zotte trouve pinition ki donne boucoup doulère-là.

99. A part pép Jonas, bé ki faire pa ti éna banne tel *habitants* la ville ki ti croire pou ki zot croyance ti ava profite zotte ? Quand *pép Jonas* zotte ti croire, Nous ti enlève are-zotte, pinition la honte-là dans la vie ça lé monde-là et Nous ti donne-zotte provision pou kik lé temps.

100. Si to Seignère ti oulé, certainement banne ki lor la terre zotte tout ti pou croire. Esse-ki to capave force dimounes ziska ki zotte vinne croyants ?

101. Et aukène l'âme péna pouvoir pou croire excepté avec Allāh So permission et Li faire So colére *tombe* lor banne ki pa servi *zot* l'esprit.

102. Dire : « Réfléci lor ça ki *pé passé* dans banne lé ciéls et lor la terre. » Mais banne Signes et banne avertissements pa servi nanrien ène pép ki pa croire.

103. Bé ki banne-là attanne ? Sinon pareil couma banne zours *ki* banne ki ti passé avant-zotte *ti conné* ? Dire : « Alors attanne, mo-oussi avec zotte dans banne ki pé attanne. »

104. Alors *l'hére pinition-là*, li coumme-ça — Nous sauve Nou banne Mésazers et banne ki croire. Nous prend li lor Nous pou sauve banne croyants.

R 11 105. Dire : « O banne dimounes ! Si zotte éna kik doute lor mo rélizion, alors *conné ki* mo pa adore banne ki zotte

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٧﴾
وَلَوْ جَاءَ ثُهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا
الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٨﴾

فَلَوْ لَا كَانَتْ قَرْيَةً آمَنَتْ فَتَنْفَعَهَا
إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا
كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَنَتَّعْنَهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٩﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ
كُلَّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرَهُ النَّاسَ
حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٠﴾
وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوَمِّنَ إِلَّا بِإِذْنِ
اللَّهِ ۚ وَيَجْعَلُ الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿١٠١﴾

قُلْ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمُوتِ وَ
الْأَرْضِ ۚ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَ النُّذُرُ
عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٢﴾

فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ آيَاتِ الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ قُلْ فَانْتَظِرُوا إِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٠٣﴾

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ
حَقًّا عَلَيْنَا نُنَجِّي الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ
مِّن دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ

adoré dans place Allāh. Mais mo adore
ça Allāh Ki donne-zotte la mort, et finne
donne moi l'orde ki mo vinne ène dans
banne croyants;

106. « Et finne donne moi ça l'orde-
là oussi: 'Reste tout lé temps incliné
vers Allāh avec l'attention fixé lor la
rélizion et pa vinne zamais ène dans
banne ki donne associés are Allāh ;

107. « Et pa invoque, en dehors
Allāh ça ki ni pou profite toi, ni pou faire
toi di tort. Si to faire ça, certainement to
pou compté dans banne inzistes. »

108. Et si Allāh faire ène malhére
arrive toi, péna personne pou enlève ça
excepté Li, et si Li décide ène bien pou
toi, péna personne pou répousse So
grâce. Li accorde ça grâce-là dimoune ki
Li oulé d'ente So banne servitéres. Et Li
Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

109. Dire : « O banne dimounes!
Certainement la Vérité finne fini vinne
cotte-zotte dé la part zot Seignére. Et
dimoune ki suive guidance-là, li suive li
pou le bien so prope l'âme ; et dimoune
ki finne égaré, li égaré conte zintérêt so
l'âme. Et mo pa ène gardien lor zotte. »

110. Et suive ça ki finne révèle toi,
et montré persévérance ziska ki Allāh
prononce So zizement. Et Li-Même
Meillére dans tout banne zizes.

مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ
الَّذِي يَتَوَكَّلُكُمْ ۖ وَ أُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۖ
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٦﴾

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا
مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٧﴾

وَلِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ
لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَلِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ
لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ مِنْ
عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٣٨﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا
يَفْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا
يُضِلُّ عَلَيْهِمَا ۖ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٣٩﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ
يُحْكَمَ اللَّهُ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٠﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Misericordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même
Allāh, Mo trouvé. Ça li ène Live ; finne
consolide so banne versets et finne ranne
zotte sans aukène imperfection ; ensuite
finne présente zotte en détail. Li vinne
d'Ène Être Bien-Saze, Bien-Conscient.

الَّذِينَ كَتَبَ أَهْلَهُ ثُمَّ
فُضِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ٢

3. Li enseigne ki pa bizin adore
aukène excepté Allāh. En vérité, mo pou
zotte, ène Avertissère et ène Portère bon
nouvelle dé So part.

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ رَافِعِي لَكُمْ مِنْهُ
نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ٣

4. Et Li enseigne oussi ki zotte
bizin dimanne pardon zot Seignère, ensuite
zotte bizin tourne vers Li avec repentance ;
Li pou accorde zotte ène bon provision pou
ène lé temps fixé. Et Li pou donne So grâce
à tout dimoune ki éna mérite. Mais, si zotte
tourne lé dos, alors certainement mo pére
pou-zotte pinition d'ène zour bien grand.

وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا
إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَاعًا حَسَنًا إِلَى
أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ
فَضْلَهُ ۚ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ٤

5. Zot retour li vers Allāh et Li
éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ٥

6. Attention ! Certainement banne-
là pliye zot la poitrine pou ki zotte caciète
zot banne mauvais pensées are Li.
Attention ! Même banne-là couvert zotte
are zot vêtements, là-oussi Li conné ça ki
zotte caciète et ça ki zotte laisse paraître. En
vérité, Li conne très-bien ça ki dans lé kére.

أَلَّا لَهُمْ يَتَنُونُ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا
مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَخْلَعُ مَا يُسْرُونَ ۚ وَمَا يُخْلِنُونَ ۚ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ٦

PARTIE 12

7. Et péna aukène créatire ki
rampé ou soi ki marcé lor la terre, mais li
lor Allāh pou donne li so nourritire. Et Li
conne so l'endroit dé sézour et so place
permanent pou resté. Tout ça li enrézistré
dans ène Live clair.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَىٰ
اللَّهِ رِزْقُهَا ۖ وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَ
مُسْتَوْدَعَهَا ۚ كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ٧

8. Et Li-Même Ki finne créé dans sisse périodes banne lé ciéls et la terre - et So trône li lor dilo - pou ki Li testé zotte pou *conné* ki sanne-là d'ente zotte ki meillère dans conduite. Et si to dire *banne-là* : « Certainement zotte pou réssissité après zot la mort, » certainement banne ki pa croire pou dire : « Ça li sélement ène tromperie clair. »

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٨﴾

9. Et si Nous rétarde banne-là zot pinition ziska ène moment déterminé, certainement zotte pou dire : « Bé ki pé réténir ça ? » Attention ! Ça zour, ça pou tombe lor zotte, pa pou éloigne-ça are zotte, et ça ki zotte ti pé moqué-là pou encerclé zotte.

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَخْبِيهِ أَفَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوعًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهَ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٩﴾

R 2 10. Et si Nous faire dimoune goûté miséricorde dé Nou part et ki ensuite Nous enlève ça are li, certainement li vinne dézespéré, et ingrat.

وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَكْفُرُ ﴿١٠﴾

11. Et si après ki ène malhére finne arrive li, Nous faire li goûté prospérité, certainement li pou dire : « Mo banne diffikiltés finne éloigné are moi. » Vraimême li bien content et li faire vantard,

وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَشَتْه لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحَ فَخُورٌ ﴿١١﴾

12. Excepté banne ki montré l'endurance et ki faire banne bon actions. Ça banne-là ki pou gagne pardon et ène *bien* grand récompense.

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

13. *Banne-là pensé* ki li possibe ki to pou abandonne ène partie dans ça ki finne révèle toi, et to la poitrine pé serré à cause ça et parski banne-là dire : « Bé ki faire ène trésor pa finne déssanne pou li ou soi ène anze pa finne vinne avec li ? » En vérité, to sélement ène Avertissère et Allāh Li Gardien lor tout kit-soze.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَصَافٍ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كُتُبٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ ۖ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٣﴾

14. Ou soi banne-là dire : « Li finne fabrique ça *Coran-là*. » Dire : « Améne

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَسَهُ قُلُوبُنَا بَعْشِرٌ

disse Sourates ki finne fabriqué *et* ki ressemblé ça, *et* invoque ça ki zotte capave en dehors Allāh si zotte véridique »

سُورَةٌ مِثْلِهِ مُفْتَرِيَةٌ ۖ وَادْعُوا مَنِ
اَسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

15. Et si banne-là pa donne-zotte ène réponse *positif*, alors conné ki ça, li finne déssanne sélement-avec connaissance Allāh *et* ki aukène pa digne d'adoration excepté Li. Esse-ki zotte pou soumettre ?

فَاَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا اَنَّمَا
اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ ۚ وَاَنَّهُ لَا إِلَهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَهَلْ
اَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٥﴾

16. Banne ki désire la vie ça lé monde-là ék so banne ornements, Nous pou donne banne-là pleinement *fruit* zot banne actions ici même sans ki faire zotte kik diminution là-dans.

مَنْ كَانَ يَرْيِدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزَيِّنٰهَا
نُؤَفِّ لِيْهِمْ اَعْمٰلَهُمْ فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا
لَا يُبْخَسُوْنَ ﴿١٦﴾

17. Ça banne-là ki pa pou gagne nanrien dans l'Aute lé monde excepté di Fé *et* ça banne travaux ki zotte ti pé faire ici-là pa pou servi nanrien *et* tout ça ki zotte ti pé faire-là pou inutile.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا
النَّارُ ۚ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوْا فِيْهَا وَبِطُلَّ مَا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾

18. Esse-ki *li* capave ène fausse Prophète céli ki lor ène préve clair dé la part so Seignère *et* ki so la vérité pou attesté par ène témoin dé Allāh So part, ki pou vinne après li, *et* ki avant li, ti éna Moïse so Live ki ti ène guidance *et* ène miséricorde ? Banne-là⁴⁶ croire dans li. Et, parmi banne différent sectes-là, dimoune ki rézette li, alors so place cotte pou resté, ki finne

اَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ
شَاهِدٌ مِّنْهُ ۚ وَمِنْ قَبْلِهِ كُتِبَ مُوَسًى
اِمَامًا ۚ وَرَحْمَةً ۚ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهِ ۚ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْاَحْزَابِ ۖ فَالنَّارُ
مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ

46. Pronom 'banne-là', ki finne servi en arabe, indique plisse ki dé dimounes. Mais finne mentionne dé dimounes sélement dans ça verset-là. Le St Prophète^(s.a.w.) *et* le Témoin ki pou suivre li dé la part Allāh. Pa pé faire référence à Moïse mais à so Live. Donc, nous bizin comprend ki ici, pé mentionne ène groupe dimounes, à parte le St Prophète^(s.a.w.) *et* le Témoin. Ça vé dire ki le St Prophète^(s.a.w.), le Témoin *et* ène nombre important banne suivants ça dé-là, zotte tout croire dans la véracité du St Prophète Mohammad^(s.a.w.) *et* zotte témoigne dans so favère. Nous pa bizin oublié ki parfois pé adresse ène Prophète couma ène sél dimoune, mais banne Prophètes, zotte éna ça capacité dans zotte, pou multiplié *et* vinne banne péps. Parfois Allāh appelle ène Prophète ène *Oumma*, 'ène pép (lire verset 16:121). Éna pensé ki pronom 'Oulāika' (banne-là) représente Moïse ék so banne suivants.

promette li, pou di Fé. Donc faudré pa ki to dans doute lor là. Certainement li la vérité dé la part to Seignére. Mais la plipart banne dimounes pa croire.

19. Et ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonge conte Allāh ? Pou présente ça banne dimounes-là divant zot Seignére et banne témoins pou dire : « Alà ça banne ki ti cause menti conte zot Seignére. » Attention ! Lor banne inzistes éna malédiction Allāh,

20. Banne ki empêche *dimounes* suive simé Allāh et ki serce pou ranne li travers ; et ça banne-là mèmes ki pa croire dans l'Aute lé monde-là.

21. Ça banne-là pa capave enlève capacité *banne dimounes Allāh* lor la terre. Et banne-là péna banne camarades en dehors Allāh. Pinition pou doublé pou zotte. Banne-là pa capave tandé et zotte pa capave trouvé.

22. Ça banne-là ki finne cause zot prope la perte et ça ki zotte ti pé fabriqué-là finne perdi pou zotte.

23. Péna doute ki zotte-mêmes ki pou pli grand perdant dans l'Aute la vie-là.

24. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki montré himilité divant zot Seignére, ça banne-là pou habitants Paradis. Zotte pou reste là-dans tout lé temps.

25. L'exemple ça dé groupes-là li pareil couma ène *dimoune* ki avégué et sourde, et ène l'aute ki trouve bien et ki tanne-bien. Esse-ki l'exemple ça dé-là li pareil ? Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٨﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۗ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَنْهَوْنَهَا عَوَاجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٢٠﴾

أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ۚ يُضَعَّفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۖ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٢﴾

لَا جَزَاءَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخِسِرُونَ ﴿٢٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآخَبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٤﴾

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا ۚ بَلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

R3 26. Et certainement Nous ti avoye Noé cotte so pép *et li ti dire* : « En vérité, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement,

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ نَارِي لَكُمْ
نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١﴾

27. « Ki zotte pa pou adore personne excepté Allāh. En vérité, mo père pou-zotte pinition d'ène zour ki donne boucoup doulére. »

أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ إِلَيْنِمْ ﴿١٢﴾

28. Et parmi so pép, banne séfs ki pa ti croire ti dire : « Nous trouvé ki to sélement ène dimoune couma nous et d'après ça ki pé paraîte, nous constaté ki sélement banne ki pli bas parmi nous, zotte ki pé suive toi. Et nous pa trouve dans zotte aukène sipériorité lor nous. Même, nous pensé ki zotte banne mentéres. »

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
مَا نَزَّلَكَ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَزَّلَكَ
إِلَّا تَبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بُكَايَا
الرَّأْيِ ۖ وَمَا تَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ
بَلْ نَتَّبِعُكُمْ كَذِبِينَ ﴿١٣﴾

29. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére, et Li finne accorde moi ène *grand* miséricorde dé So part et ça pé paraîte obskire pou zotte, esse-ki mo pou impose ça lor zotte alors ki zotte détesté ça ?

قَالَ يَقُولُونَ ادْعِيتُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّي وَأَتَّبِعَنِي رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهِ
فَعُوِّيْتُ عَلَيْكُمْ أَنزَلْنَا مُكْمُوهُمَا وَ
آتَيْنَاهُمَا كُرْهُوْنَ ﴿١٤﴾

30. « Et ô mo pép ! Mo pa dimanne-zotte aukène ricesse pou ça. Mo récompense li avec Allāh sélement. Et mo pa pou pousse banne ki croire. Certainement banne-là pou raconte zot Seignére. Mais mo trouve-zotte ène pép ki pé azir dans l'ignorance.

وَيَقُولُونَ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَا لَا، إِنْ
أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ
الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُّلتَقُوا رَبَّهُمْ
وَلِكِنِّي أَرْكُم قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿١٥﴾

31. « Et ô mo pép ! Ki sanne-là ki pou aide moi conte *pinition* Allāh si mo pousse banne-là. Alors esse-ki zotte pa pou réfléci ?

وَيَقُولُونَ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ
طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٦﴾

32. « Et mo pa dire zotte *ki* mo possède banne trésors Allāh ni *ki* mo conne l'invizibe et ni mo dire *ki* mo ène anze et ni mo dire pou banne, ki zotte, zot li zié méprisé, ki Allāh zamais pa pou accorde banne-là

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ
وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ
وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدِرِي أَعْيُنُكُمْ

aukène bon kit-soze. Allāh conne pli bien ça ki dans banne-là zot l'esprit. *Si mo dire ça ki zotte, zotte pé dire*, alors certainement mo pou ène dans banne inzistes. »

33. Banne-là ti dire : « O Noé ! To finne diskite are nous et to finne alle loin dans diskission are nous. Alors amène-nous ça *pinition* avec ki to pé menace nous-là, si to ène dans banne véridiques. »

34. Li ti dire : « Sélement Allāh Ki pou amène ça lor zotte si Li oulé, et zotte pa pou capave enlève *Allāh So* capacité.

35. « Et comié-même mo désire pou conseille zotte, mo conseil pa pou profite zotte si Allāh oulé zize-zotte égaré. Li zot Seignère et pou retourne zotte vers Li. »

36. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ça ? » Dire : « Si mo ti fabrique li, mo pécé ti pou rétombe lor moi. Et mo pa responsabe banne mauvais actions ki zotte faire. »

R 4 37. Et ti révèle Noé : « Parmi to pép, personne pa pou croire excepté banne ki finne déza croire. Alors, faudré pa to dans la peine à cause ça ki banne-là pé faire.

38. « Et construire l'Arce-là divant Nou li zié et *sélon* Nou révélation. Et pa cause nanrien are Moi concernant banne ki finne faire le mal. En vérité, banne-là pou noyé. »

39. Et li ti pé construire l'Arce-là. Et sak fois banne séfs-so-pép ti pé passé cotte li, zotte ti pé moque li. Li ti réponde : « Si zotte pé moque nous *azordi*, certainement *zour-là pou arrivé* cotte nous pou moque zotte couma zotte pé moque *nous azordi*.

لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ
بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنْ إِيَّاكُمْ إِذَا لَمَنِ
الظَّالِمِينَ ٣٣

قَالُوا لَيْسَ لَهُ قُدْرَةٌ قَدْ جَاءَ دَلِيلًا فَكَثُرَتْ
جِدَارَنَا فَاتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتُمْ
الصَّادِقِينَ ٣٤

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِوَالِدَةٍ إِنْ شَاءَ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ٣٥

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ
أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ
يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ تَوَلَّيْهِ
تَرْجِعُونَهُ ٣٦

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ
افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيْ إِجْرَائِي وَأَنَا بِرَبِّي
إِنَّمَا تُجْرِمُونَ ٣٧

وَأَوْحِي إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ
قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَهْتَئِسْ
بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ٣٨

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا
لَا تُخَا طِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا
إِنَّهُمْ مُنْكَرُونَ ٣٩

وَيَصْنَعِ الْفُلْكَ تَوَكَّلْ مَا مَرَّ عَلَيْكَ
مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ
تَسَخَرُوا مِنِّي فَإِنَّا نَسَخَرُ مِنْكُمْ كَمَا
تَسَخَرُونَ ٤٠

40. « Et zotte pa pou tardé pou conné lor ki ène pinition pou tombé ki pou himilié li et *lor ki* pou tombé ène pinition ki pou diré. »

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۖ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٠﴾

41. Ziska ki Nou l'orde ti arrivé et *ki* banne la fontaines ti sourcé avec la force *dépi dans la terre*, Nous ti dire Noé : « Embarque là-dans, ène couple dans sak espèce, mâle et femelle, et to famille *oussi*, excepté banne conte ki décision finne fini prononcé, et *embarque oussi* banne ki croire. » Et tiguitte-même ki ti avec li, ki ti croire.

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ ۖ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ حَلْيُوهَا الْقَوْلُ وَمَنْ أَمَنَ ۚ وَمَا أَمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣١﴾

42. Et li ti dire : « Monte là-dans. *Prié ki* so allé et so mouillaze li avec nom Allāh. En vérité, mo Seignère Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا ۚ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٢﴾

43. Et l'*Arce-là* li ti alle avec banne-là lor banne vagues ki ti couma montagnes. Et Noé ti crié so garçon ki ti dans ène place à l'écart : « O mo garçon ! Embarque avec nous et pa reste avec banne mécréants. »

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ تَوَدَّى نُوحٌ لَوْ أَنَّهُ كَانَ فِي مَعْزِلٍ يُؤَيِّنُكَ اذْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٣﴾

44. Li ti réponne : « Mo pou alle serce réfize vite vers ène montagne ki pou sauve moi are dilo. » Noé ti dire *li* : « Azordi péna aukène protectére conte Allāh So décret ; excepté dimoune ki Li finne faire miséricorde, *li, li pou sappé*. » Et vague-là finne sépare zotte dé, donc li ti dans banne noyés.

قَالَ سَاوِيَ إِلَىٰ جِبَلٍ يَظْهَرُ مِنِّي مِنَ الْمَاءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٣٤﴾

45. Et ti dire : « O la terre ! Absorbe to dilo. Et ô lé ciél ! Arrêté *faire la plie tombé*. » Et niveau dilo ti baissé et l'orde-là ti exékité et l'*Arce-là* li ti pose lor *montagne Al-Djoudi*. » Et ti dire : « Malédiction lor banne transgresséres ! »

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَسْمَأِ أَقْلُوعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَىٰ الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

46. Et Noé ti appelle so Seignére, et li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo garçon, li faire partie mo famille et certainement To promesse li vrai et To-Même zize pli bien ki tout banne zizes. »

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ﴿٣١﴾

47. Li ti dire : « O Noé ! En vérité, li pa faire partie to famille. Certainement ène bien mauvais conduite ça ki li ti éna-là ! Alors pa pose Moi question lor ça kit-soze lor ki to péna aukène connaissance. En vérité, Mo pé averti toi pou ki attention to vinne ène dans banne ignorants. »

قَالَ يَنْتُوهُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٢﴾

48. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo serce To protection attention ki mo pose Toi question lor ça banne kit-sozes lor ki mo péna connaissance et si To pa pardonne moi et To pa faire moi miséricorde, mo pou ène dans banne perdants. »

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٣﴾

49. Alors ti dire : « O Noé ! Déssanne avec la paix dé Nou part et banne bénédictions lor toi et lor banne péps ki pou né dé ça banne dimounes ki ti voyaze avec toi. Éna banne lé zaute péps ki Nous accorde-zotte provisions pou kik lé temps ; ensuite dé Nou part, ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape banne-là. »

قِيلَ يَنْتُوهُ أَهْطِ بِسَلَمٍ مِمَّا وَبَّرَكْتَ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ ۚ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

50. Ça li parmi banne nouvelles dé l'invizibe ki Nous pé révélé toi. Avant ça, to pa ti conne ça banne nouvelles-là, ni toi ni to pép. Alors montré patience. En vérité, bon la fin li pou banne ki éna la crainte Allāh.

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ ۚ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَٰذَا ۚ فَاصْبِرْ ۚ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٥٠﴾

R 5

51. Et cotte banne 'Aad, Nous ti avoye zot frère Hōūd. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. En déhors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Zotte sélement pé invente mensonzes.

وَالِىٰ عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَقْتُوهُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۚ كَذِبٌ ۖ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥١﴾

52. « O mo pép ! Mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement lor Céli Ki finne créé moi. Esse-ki zotte pa raisonné ?

لَيَقُولُنَّ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي ؕ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥٢﴾

53. « Et ô mo pép ! Dimanne zot Seignère pardon, ensuite tourne vers Li avec repentance. Li pou avoye lor zotte banne niazes ki pou déverse banne gros la plies et Li pou azoute *encore plisse* la force lor zot la force. Et pa tourne lé dos are Li par zot banne pécés. »

وَيَقُولُوا اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti dire : « O Hōūd ! To pa finne amène nous aukène préve clair, et nous pa pou abandonne nou banne divinités *simplément* à cause ça ki to finne dire et nous pa pou croire dans toi.

قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٤﴾

55. « Nous pou sélement dire ki ène nou banne divinités finne faire ki ène malhère arrive toi. » Li ti réponne : « En vérité, mo prend Allāh couma Témoin et témoigné zotte-oussi ki mo péna nanrien pou faire are ça *banne* ki zotte prend pou associés

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ ؕ قَالَ إِنِّي أَشْهَدُ اللَّهَ وَآشْهَدُوكُمْ إِنِّي بَرِّي ؕ رِمْتُمْ شُرَكَاءَ اللَّهِ ﴿٥٥﴾

56. « En dehors Li. Donc zotte tout ensamme, faire zot banne complots conte moi et pa donne moi aukène répit.

مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظَرُونَ ﴿٥٦﴾

57. « En vérité, mo place *mo* confiance dans Allāh, mo Seignère et zot Seignère. Et péna aukène créature ki rampé ou soi ki marcé lor la terre, ki Allāh Li pa tini li complètement sous So contrôle. En vérité, mo Seignère Li lor simé droite *pou aide* banne ki place zot confiance dans Li.

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ وَرَبِّي وَرَبِّكُمْ ؕ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ؕ إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٧﴾

58. « Mais si zotte tourne lé dos, mo finne transmette zotte ça *Méssaze* are ça-même ki finne avoye moi cotte zotte, et mo Seignère pou faire ène l'aute pép

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ

prend zot place. Et zotte pa pou capave faire Li aukène mal. En vérité, mo Seignère Li Gardien lor tout kit-soze. »

رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا
إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٨﴾

59. Et quand Nou l'orde ti vini, par Nou miséricorde Nous ti sauve Hōūd et banne ki ti croire avec li. Et Nous ti sauve banne-là are ène pinition bien dir.

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ
مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٩﴾

60. Et ça ti banne 'Aad. Banne-là ti nié banne Signes zot Seignère et zotte ti désobéir So banne Mèssazers et zotte ti suive l'orde sak tyran rébelle.

وَتِلْكَ عَادٌ جَعَلُوا بَايْتَ رَبِّهِمْ
وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ
جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٦٠﴾

61. Et ti faire ène malédiction poursuiue banne-là dans ça lé monde-là et Zour Rézirection. Attention ! Banne 'Aad pa ti croire dans zot Seignère. Attention ! Malédiction lor banne 'Aad, pép Hōūd !

وَاتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ عَادُوا كَفَرُوا
رَبَّهُمْ أَكَلَا بَعْدَ الْعَادِ قَوْمٌ هُودٍ ﴿٦١﴾

R 6 62. Et cotte banne Thamōūd, Nous ti avoye zot frère Sālēh. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. En déhors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Li finne faire zotte sorti dépi la terre et Li finne faire zotte habite là-même. Alors dimanne Li pardon. Ensuite tourne vers Li avec repentance. En vérité, mo Seignère Li Prés, et Li réponne *banne la prières*. »

وَالِي ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَقُومِ
أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ
هُوَ أَنشَأَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ
فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ
إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦٢﴾

63. Banne-là ti dire : « O Sālēh ! Avant ça, to ti parmi nous couma ène dans ki nous ti place nou l'espoir. Esse-ki to interdire nous pou adore ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ? Et certainement nous dans ène doute ki pé troublé nous lor ça Mèssaze vers ki to pé appelle nous-là. »

قَالُوا يٰصَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا
قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ
آبَاؤُنَا وَأَنْتَ لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا
إِلَيْهِ مُرِيبٌ ﴿٦٣﴾

64. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignère et Li finne accorde moi miséricorde dé So part, alors ki sanne-là ki pou aide moi conte *pinition*

قَالَ يَقُومِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّنْ رَبِّي وَأَتَسْبِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ
يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا

Alläh, si mo désobéir Li ? Alors zotte pou sélement augmente mo la perte.

تَزِيدُ وَنَبِيٍّ غَيْرٍ تَخْسِيرٌ ﴿٣١﴾

65. « Et ô mo pép ! Ça li samelle Alläh, pou zotte li ène Signe. Alors, laisse li manze *en paix* lor la terre Alläh et pa faire li aukène di mal pou ki ène pinition, ki prés, pa attrape zotte. »

وَيَقُومُ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً
فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا
تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ
قَرِيبٌ ﴿٣٥﴾

66. Mais banne-là ti coupe so zarrets ; alors *Prophète Sāléh* li ti dire : « Zouir banne bénéfices temporaire pendant trois jours dans zot la cazes. Ça, li ène promesse ki pa capave démenti li. »

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ، ذَلِكُمْ وَعْدٌ غَيْرُ
مَكْذُوبٍ ﴿٣٦﴾

67. Et quand Nou l'orde ti vini, par Nou miséricorde Nous ti sauve Sāléh, et banne ki ti croire avec li, et *Nous ti sauve banne-là* are himiliation dé ça zour-là. En vérité, to Seignère Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا ضَلِحًا وَ
الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَ مِنْ
خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ
الْعَزِيزُ ﴿٣٧﴾

68. Et ène explosion formidabe ti foudroye banne ki ti faire le mal dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki ti là, plat vente, dans zot la cazes,

وَ أَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ
فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جُثُمِينَ ﴿٣٨﴾

69. Couma dire zamais zotte ti habite là. Attention ! Banne Thamōūd pa ti croire dans zot Seignère. Malédiction lor banne Thamōūd !

كَأَن لَّمْ يَخْتَفُوا فِيهَا ، آلَ لُوطٍ لِّمُؤَدَّآ
كَفَرُوا رَبَّهُمْ ، أَلَا بُعْدًا لِّلْمُؤَدَّآ ﴿٣٩﴾

R 7 70. Et, en vérité, Nou banne méssazers ti vinne cotte Abraham are bon nouvelle. Banne-là ti dire : « *Nous souhaite toi la paix !* » Li ti réponne : « *La paix lor zotte* », et li pa ti tardé pou améne ène veau roti.

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ
بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامٌ قَالَ سَلَّمَ
فَمَا لَبِثَ أَن جَاءَ بِوَجِيلٍ حَنِيئٍ ﴿٤٠﴾

71. Mais quand li ti trouvé ki zot la main pa pé arrive cotte ça *veau roti-là*, li finne prend zotte pou banne étranzers *hostile*, et li ti senti li effrayé par zotte. Banne-là ti dire :

فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَوصل إِلَيْهِ
نَجَرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ، قَالُوا

« Pa père. En vérité, nous finne
envoyé cotte pép Lot. »

لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ لُّوطِيٍّ ﴿٤٦﴾

72. Et so madame ti pé diboute à
côté. Li ti riyé. Alors Nous ti donne li
bon nouvelle *naissance* Isaac et *oussi*
après Isaac, Jacob.

وَأَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَلَبَسَ رُتُوبًا
بِإِسْحَاقَ « وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ إِسْحَاقُ يَحْقُوبُ » ﴿٤٧﴾

73. Li ti dire : « Malhére lor moi !
Esse-ki mo pou gagne zenfant alors ki mo
ène vié madame et ki mo mari ki là li ène
vieillard. En vérité, ça li ène soze étranze ! »

قَالَتْ يَوَيْلَ لِيَ آلِ عَبْدِ وَآنَا عَجُوزٌ وَهَذَا
بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٤٨﴾

74. Banne-là ti dire : « Esse-ki to
étonné are l'orde Allāh ? O habitants ça
la caze-là ! Ki Allāh So miséricorde et
So banne benedictions déssanne lor
zotte ! En vérité, Li Céli Ki Digne dé
louanze et dé gloire. »

قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَتُ
اللَّهِ وَبَرَكَتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ
إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ﴿٤٩﴾

75. Et quand la crainte-là ti quitte
Abraham et ki bon nouvelle ti vinne cotte li,
alà ki li diskite are Nous concernant pép Lot.

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَ
جَاءَتْهُ الْبُشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ
لُوطٍ ﴿٥٠﴾

76. En vérité, Abraham ti clément,
li ti éna lé kére bien doux, li ti reste
incliné vers Allāh.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٥١﴾

77. « O Abraham ! Reste à l'écart
are ça *zaffaire-là*. En vérité, to Seignére
finne fini donne So l'orde et certainement
ène pinition, ki pa pou capave répoussé,
pou attrape banne-là. »

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ
جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَأَتَتْهُمْ أُنثَاهُ عَذَابُ
غَيْرِ مَرْدُودٍ ﴿٥٢﴾

78. Et quand Nou banne méssazers
ti vinne cotte Lot, li ti senti li dans la
peine à cause banne-là et li ti senti li
impuissant pou *faire kit-soze pou* banne-
là, et li ti dire : « Ça, li ène zour terrible. »

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ
بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالَ هَذَا
يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٥٣﴾

79. Et, tremblé are la raze, so
banne dimounes galoupé ti vinne cotte li.
Avant ça *oussi* banne-là ti habitué faire
banne mauvais actions. Li ti dire : « O

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ
قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ

mo pép ! Ça banne-là zotte mo ti-filles ça; même selon zotte, banne-là bien pur et mérite respect. Alors craigne Allāh et pa dézonore moi concernant mo banne invités. Esse-ki péna parmi zotte ène zomme ki droite dans so pensée ? »

يَقُولُ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَعْفِي ۚ أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٤٩﴾

80. Banne-là ti sanze tournire conversation-là, zotte ti réponde : « Certainement to conné ki nous péna aukène droit concernant to banne ti-filles.⁴⁷ Et sirement to conné ça ki nous pé rodé. »

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكُمْ مِنْ حَقٍّ وَلَا تَكُنْ لَكُمْ مَأْنِيْدٌ ﴿٥٠﴾

81. Li ti dire : « Si sélement mo ti trouve la force pou résisté zotte ou soi ène l'appui bien solide cotte mo capave gagne protection. »

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٥١﴾

82. Banne méssazers-là ti dire : « O Lot ! En vérité, nous nous banne méssazers to Seignére. Zamais banne-là pou capave arrive ziska toi. Alors quitte la caze allé avec to famille dans ène partie la nuite. Et faudré ki personne parmi zotte pa tourné pou guette derrière, excepté to madame. Certainement ça malhére ki pou arrive to pép pou arrive li oussi. En vérité, l'hére ki finne soisir pou banne-là zot pinition, li lé matin. Esse-ki lé matin li pa prés ? »⁴⁸

قَالُوا يَلُوْطُ إِنَّا نُرْسِلُكَ لِنَصْلُوْا إِلَيْكَ فَاسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرًا تَكُنْ لَهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ ۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ۚ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿٥٢﴾

47. Banne méssants-là ti donne ène tournire pervers are so réponse, dans zenre : 'Ah bon, to pé offére nous to banne ti filles pou ki nous laisse tranquille to banne invités !' li clair ki Prophète Lot pa ti invite ça banne corrompis-là pou abise l'innocence so banne ti filles.

48. Conseil ça banne méssazers-là montré ki dialogue ente Lot ék so pép ti éna lié divant la porte so la caze alors ki li ti dans l'entrée la caze. Donc banne-là pa finne gagne accès à Lot et à banne dimounes dans so la caze. Zotte ava finne pensé pou révini et faire ène l'entrée par force. Mais zotte pa finne gagne ça plaizir-là parski Lot ék so famille ti quitte la ville ti allé dans la nuite.

83. Et quand Nou l'orde ti vini,
Nous ti renverse ça *la ville-là* en bas là-
haut et Nous ti faire tombe lor li ène la
plie roces l'arzile, couce après couce,

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا
سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَابًا رَدًّا ۖ
سَجِيلٌ ۖ مِّنْضُوبٍ ۝۸۳

84. Banne roces ki finne marqué
pou tombé d'après l'orde to Seignère. Et
ça *kalité traitement-là* li pa loin are banne
ki faire inzistice.

مُسَوَّمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ ۖ وَ مَا هِيَ مِنْ
الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ۝۸۴

R. 8 85. Et *Nous ti avoye* cotte banne
Madian zot frère Chou'aib. Li ti dire : « O
mo pép ! Adore Allāh. En dehors Li, zotte
péna aukène ki digne d'adoration. Et,
dans miziré et dans pézé, pa faire *ki*
dimounes gagne moins. En vérité, mo
trouve zotte dans prospérité et mo père
pou-zotte pinition ène zour dé destruction ;

وَأَلَىٰ مَذْيَنَ آخَاهُمْ شُعَيْبٌ ۖ قَالَ يَقَوْمُ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِن إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ
وَلَا تَتَنَقَّصُوا الْكَيْدَ ۖ وَ الْمِيزَانَ
إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ ۖ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ۝۸۵

86. « Et ô mo pép ! Donne plein
mizire et bon poids avec zistice et pa
prive banne *dimounes* banne sozes ki
pou zotte *dé droit*, et pa occasionne
trouble lor la terre couma banne
sémères désorde.

و يَقَوْمِ أَوْفُوا الْكَيْدَ ۖ وَ الْمِيزَانَ
بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ
وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝۸۶

87. « Ça ki Allāh laissé *pou* zotte li
meillère pou zotte, si zotte croyants. Et
mo pa ène gardien lor zotte. »

بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ۚ وَ مَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۝۸۷

88. Banne-là ti réponde : « O
Chou'aib ! Esse-ki to la Prière ordonne toi
ki nous abandonne ça ki nou banne papa
grand-papas ti pé adoré ou soi ki nous
arrête faire ça ki nous oulé are nou di
biens ? Sirement to *pé prend toi pou* ène
dimoune bien malin ki raisonné. »

قَالُوا يَشْعِبُ أَصْلُوكَ تَأْمُرُكَ
أَنْ تَشْرُكَ مَا يَعْْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ
تَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ ۖ إِنَّكَ
كَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ۝۸۸

89. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki
zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé
la part mo Seignère et ki Li finne accorde
moi dé So part ène excellent provision ?
Et mo pa oulé faire dans zot désavantaze
ça ki *mo-même* mo finne empêche zotte

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنْتُ عَلَىٰ
بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَ رَزَقْنِي مِنْهُ رِزْقًا
حَسَنًا ۖ وَ مَا أُرِيدُ أَنْ أَخْلِفَ كُمْ إِلَىٰ
مَا أَنْتُمْ عَنْهُ ۚ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ

faire. Mo sélement oulé apporte réforme autant ki mo capave. Mo péna pouvoir sauf avec l'aide Allāh. Dans Li mo place mo confiance et mo tourne vers Li ;

مَا اسْتَطَعْتُ ۚ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

90. «Et ô mo pép ! Faudré pa ki zot animosité pou moi pousse zotte dans ène *sitation* cotte pareil malhére arrive zotte couma ti arrive pép Noé ou soi pép Hōūd ou soi pép Sālēh ; et pép Lot ki pa loin are zotte ;

وَيَقُولُ لَا يُجْرِمَكُمُ شِقَاقِي أَن يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ ضَلَيْحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾

91. « Et dimanne pardon zot Seignère ; ensuite tourne vers Li avec *répentence*. En vérité, mo Seignère Li Bien-Miséricordié, Li Rempli d'affection. »

وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُم ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾

92. Banne-là ti réponde : « O Chou'aib ! Nous pa comprend grand soze dans ça ki to dire et certainement nous considère toi couma ène *dimoune* faibe parmi nous. Et si pa ti éna to tribi, certainement nous ti pou lapide toi ; et to péna aukène pouvoir lor nous. »

قَالُوا يَشْعِبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا ۖ وَمَا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرُكَ فِينَا ضَعِيفًا ۚ وَلَوْ لَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ ۚ وَمَا أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ﴿٩١﴾

93. Li ti dire : « O mo pép ! Dans zot estimation, esse-ki mo tribi li pli puissant ki Allāh ? Et zotte finne mette Li derrière zotte couma ène soze ki pa mérite l'attention. En vérité, Allāh encerclé tout ça ki zotte faire.

قَالَ يَقُولُوا أَرْهَطِنَ أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ اللَّهِ ۚ وَاتَّخَذَ ثَمُودَ وَرَاءَ كُمُ ظَهْرِيًّا ۚ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٢﴾

94. « Et ô mo pép ! Azir autant ki zotte capave. Moi *oussi* mo pou azir. Zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pou visité par ène pinition ki pou himilié li et zotte pou conné ki sanne-là ki mentére. Et attanne ; en vérité, mo oussi mo pé attanne avec zotte. »

وَيَقُولُوا أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۚ سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ « مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَ مَن هُوَ كَاذِبٌ ۚ وَ أَذْهَبُوا إِلَيَّ مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾

95. Et quand Nou l'orde ti vini ; par Nou miséricorde, Nous ti sauve Chou'aib et banne ki ti croire avec li. Et pinition ti attrape banne ki ti azir avec

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَ أَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ

inzistice dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki ti là, plat vente, dans zot la cazes,

فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جُثَمَيْنِ ۝٥

96. Couma dire zamais zotte ti habite là. Attention ! Malédiction lor banne Madian pareil couma banne Thamōūd ti maudit *avant zotte* !

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۚ أَلَا بُعْدًا لِّلْمَذِينِ ۚ كَمَا بَعْدَتْ ثَمُودُ ۝٦

R 9 97. Et, en vérité, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes et avec ène argument clair et convaincant,

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ۝٧

98. Cotte Pharaon et so banne sés ; et banne-là ti pé suive l'orde Pharaon alors ki Pharaon so l'orde pa ti raisonnabe.

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَوَلَّاهُ مَلَائِكَةً فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ ۚ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ۝٨

99. Li pou marce divant so pép Zour Rézirection, et li pou déssanne banne-là l'endroit cotte pou rente dans di Fé *pareil couma amène troupeau place pou boire dilo*. Et destination cotte pou faire déssanne-là li bien mauvais !

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ ۚ وَبِئْسَ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ ۝٩

100. Et ène malédiction ti poursuiwe banne-là ici-même et *li pou poursuiwe banne-là* Zour Rézirection. Cadeau-là bien mauvais et oussi banne ki recevoir cadeau-là !

وَأُتْبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً ۚ وَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ۝١٠

101. Ça faire partie nouvelles ça banne la villes-là. Nous pé raconte toi ça. Éna parmi ki encore dibouté, *éna parmi* ki finne zetté à terre complètement, *pareil couma faire la moisson céréales*.

ذٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْاَقْبٰى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ۝١١

102. Et Nous pa ti faire banne-là aukène inzistice, mais banne-là ti inziste envers zotte-mêmes ; et zot banne divinités ki zotte ti pé invoqué en dehors Allāh pa ti servi zotte nanrien quand l'orde to Seignére ti vini. Et banne-là ti sélement augmente zot la perte.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ فَمَا اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَّمَّا جَاءَ اَمْرُ رَبِّكَ ۚ وَمَا زَادُوْهُمْ غَيْرَ تَتٰبٰى ۝١٢

103. Et coumme ça-même to Seignère So pinition quand Li attrape banne la villes alors ki zotte pé faire le mal. En vérité, So pinition li donne boucoup doulére, et li sévère.

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿٣٣﴾

104. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou dimoune ki pére pinition l'Aute lé monde-là. Ça, li ène zour cotte tout banne dimounes pou rassemblé. Et ça, li ène zour ki pou témoigné par tout banne dimounes.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَن خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ۚ ذَلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿٣٤﴾

105. Et Nous pou rétarde li sélement pou ène lé temps fixé.

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مُّعَدٍّ وَذِئذِ

106. Zour ki ça pou vini, aukène l'âme pa pou causé excepté avec *Allāh* So permission. Et parmi banne-là, pou éna ki banne malsancés et lé-zautes ki pou banne bienhéérés.

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ﴿٣٥﴾

107. Concernant banne malsancés, banne-là pou dans di Fé. Là-dans, zotté pou éna soupirs et sanglots.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فِى النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿٣٦﴾

108. Banne-là pou reste là-dans tant ki banne lé ciéls et la terre pou diré à moins ki to Seignère décide autrement. En vérité, to Seignère faire ça ki Li oulé.

خَلْقَيْنِ فِيهَا مَادَّامَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿٣٧﴾

109. Et concernant banne ki pou bienhééré, zotte pou dans Paradis, zotte pou reste là-dans tant ki banne lé ciéls et la terre pou diré à moins ki to Seignère décide autrement — ène cadeau ki zamais pa pou coupé.

وَأَمَّا الَّذِينَ سَعَدُوا فِى الْجَنَّةِ خَلْقَيْنِ فِيهَا مَادَّامَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ عَطَاءٌ غَيْرَ مَجْدُودٍ ﴿٣٨﴾

110. Alors, pa bizin to dans aukène doute concernant ça ki banne-là adoré. Banne-là pé adore sélement couma zotte banne papa grand-papas ti pé adoré avant. Et certainement, Nous pou paye banne-là pleinment zot part sans diminution.

فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْْبُدُ هَؤُلَاءُ مَا يَعْْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِن قَبْلُ ۚ وَإِنَّا لَمَوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ ﴿٣٩﴾

R 10 111. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, mais ti éna banne désaccords lor là. Et si pa ti éna ène l'orde ki to Seignère finne déza prononcé, certainement ça *zaffaire*-là ti pou finne zizé ente zotte *par Allāh*. Et, certainement, banne-là zotte dans ène doute ki pé troublé zotte lor ça *Coran-là*,

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِۦ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُتْنِيۦ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١١﴾

112. Et, certainement to Seignère pou donne banne-là, zotte-tout, pleinement *fruit* zot banne actions. En vérité Li Bien-Conscient ça ki banne-là faire.

وَأَنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُؤْذِيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١٢﴾

113. Donc reste droite couma finne ordonne toi *faire*, et *oussi* banne ki finne tourne avec toi *vers Allāh* avec répentance. Et *ô croyants* pa dépasse banne limites. En vérité, Li pé guette bien ça ki zotte faire.

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۚ إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٣﴾

114. Et pa incliné côté banne ki faire le mal, sinon di Fé pou touce zotte *oussi* ; et pa pou éna banne camarades pou zotte en dehors Allāh; ensuite pa pou donne-zotte aukène aide.

وَلَا تَزْكُنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۖ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءٍ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٤﴾

115. Et observe la Prière dans commencement li zour et dans so la fin, et dans certaine parties la nuit *ki costé are li zour*. En vérité, banne vertus éloigne banne mauvais. Ça li ène *grand* conseil pou banne ki donne conseil.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَدُلُّهُنَّ مِنَ اللَّيْلِ ۚ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ۚ ذَلِكَ ذِكْرَىٰ لِلَّذِينَ أُكْرِهْنَ ﴿١١٥﴾

116. Et montré patience. Et, en vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien.

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٦﴾

117. Bé ki faire pa ti éna dans banne zénérations avant zotte, banne dimounes ki éna intellizence ki ti pou interdire corription lor la terre, excepté ène ti nombre ki Nous ti sauvé d'ente banne-là ? Mais banne inzistes ti suive ça *banne*

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَنَّهُۥۙ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِۦۚ

z'affaires ki ti donne-zotte l'aise et confort, et zotte ti banne coupabes.

كَأَنَّا مُجْرِمِينَ ﴿١١٤﴾

118. Et li pa dans *mazesté* to Seignére ki Li détruire banne la villes à tort alors ki zot habitants pé amène réforme.

وَمَا كُنَّا رَبُّكَ لِإِيْهِلِكَ الْفُرَى يَظْلِمُ
وَأَهْلَهَا مُضِلُّوْنَ ﴿١١٨﴾

119. Et si to Seignére ti oulé, certainement Li ti pou faire l'himanité vinne ène sél comminauté, mais banne-là ti pou continié reste en désaccord ente zotte,

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً
وَاحِدَةً وَلَا يَرَالُوْنَ مُخْتَلِفِيْنَ ﴿١١٩﴾

120. Excepté banne ki to Seignére finne faire-zotte miséricorde. Et pour ça, ki Li finne créé banne-là. Mais parole to Seignére pou accompli : « En vérité, Mo pou rempli l'Enfer avec banne djinns et banne dimounes *désobéissant* zotte tout ensamme. »

إِلَّا مَنْ رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ
وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا مَلَأْتُ جَهَنَّمَ
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِيْنَ ﴿١٢٠﴾

121. Et Nous pé raconte toi tout banne nouvelles *important* banne Mésazers *pou* ki par ça Nous faire to lé kére vinne ferme. Et la vérité finne vinne cotte toi là-dans, et ène récommandation et ène rappel pou banne croyants.

وَكَلَّا تَقْصُصَ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ
مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۖ وَجَاءَكَ فِي
هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى
لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٢١﴾

122. Et dire banne ki pa croire : « Azir autant ki zotte capave ; certainement *nous oussi* nous pou continié azir. »

وَقُلْ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ اَعْمَلُوا
عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ ۖ إِنَّا عَمِلُوْنَا ﴿١٢٢﴾

123. « Et attanne, certainement *nous oussi* nous pé attanne. »

وَأَنْتَظِرُوْا ۖ إِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿١٢٣﴾

124. Et, banne lé ciéls et la terre, zot banne kit-sozes ki caciète, zotte pou Allāh et tout banne z'affaires pou rétourne vers Li. Alors adore-Li et place to confiance dans Li. Et to Seignére Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَاللّٰهُ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ
اِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَ
تَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَ مَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٤﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. Ça li banne versets Live clair-là.

الَّذِي تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٢

3. En vérité, Nous finne faire li déssanne — Coran-là ène Live souvent récit — en arabe ène langue clair ki exprime li bien pou ki zotte capave comprend.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٣

4. Grâce à ça Coran ki Nous finne révèle toi, Nous raconte toi meillère récit dans banne faits ki finne établi alors ki avant ça to ti dans banne ki pa ti au courant.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنُ ٤ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ٥

5. *Rappelle* quand Joseph ti dire so papa : « O mo papa ! En vérité, mo finne trouvé dans rêve onze zétoiles et soleil et la line, mo finne trouve zotte pé faire moi obéissance. »

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ٥

6. Li ti dire : « O mo garçon chéri ! Pa raconte to banne frères to rêve-là, sinon banne-là pou faire kik complot conte toi. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou l'homme. »

قَالَ يُبْنَىٰ لَا تَقْصُصْ دُئْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا ٦ إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ٧

7. « Et li pou coumme ça-même; to Seignère pou soisir toi, et Li pou enseigne toi interprétation banne narrations divine et Li pou accompli So banne grâces lor toi et lor famille Jacob, pareil couma avant Li ti accompli ça lor to dé grand-papas Abraham et Isaac. En vérité, to Seignère, Li Conne-Tout et Li Bien-Saze. »

وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ ٧ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٨

R2 8. En vérité, dans récit Joseph et so banne frères, éna banne Signes pou banne ki pose questions.

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلْسَّائِلِينَ ٨

9. *Rappelle* quand banne-là ti dire : « En vérité, nou papa content Joseph et so frère plisse ki nous, alors ki nous ène groupe fort. Certainement, nou papa li dans ène l'errère ki clair.

إِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰ
أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا
لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩﴾

10. « Tué Joseph, ou soi zette-li dans kik l'endroit pou ki l'attention zot papa reste zisse pou zotte et pou ki avec *répentence* zotte vinne banne bon dimounes aprés ça »

وَيَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَظْهَرُوهُ أَرْضًا يَخْلُ
لَكُمْ وَجْهَ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِن بَعْدِهِ
قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿١٠﴾

11. Ène ki ti éna pou causé dans banne-là ti dire : « Pa tué Joseph, mais zette-li dans fond ène puits, kik caravane ava ramasse li. »

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْه
فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ
السَّيَّارَةِ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ﴿١١﴾

12. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Bé ki arrive toi ki to péna confiance dans nous concernant Joseph alors ki, en vérité, nous oulé so bien-être ? »

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ
وَأَنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ﴿١٢﴾

13. « Avoye-li are nous demain. *Coumme-ça* li ava divertir-li et li ava zoué et, certainement nous pou sirveille li. »

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ
وَأَنَّا لَهُ لَحَفُوظٌ ﴿١٣﴾

14. Li ti dire : « En vérité, ça faire moi sagrin ki zotte amène li are zotte et mo pére ki lou-loup manze li alors ki zotte faire néglizence dans veille li. »

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذْهَبُوا بِهِ
وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ
عَنَّهُ غَافِلُونَ ﴿١٤﴾

15. Banne-là ti dire : « Si lou-loup manze li, tandisse ki nous ène groupe fort, alors, certainement, nous pou banne *grand perdants*. »

قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ
عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا الْخَاسِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Et quand banne-là ti amène li are zotte et zotte ti tombe d'accord pou dépose li dans fond ène puits; et Nous ti donne-li ène révélation : « Certainement, ène *zour* to pou informe banne-là ça zaffaire ki zotte ti faire-là, alors ki zotte pa pou réalisé *ki sanne-là toi*. »

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْتَمَعُوا أَن يُجْعَلُوهُ
فِي غَيْبَتِ الْبُيُوتِ وَآوَيْنَاهُ إِلَيْهِ لَتَجِدَنَّاهُمْ
بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٦﴾

17. Et, à soir, banne-là ti vinne cotte zot papa, zotte ti pé ploré.

وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٧﴾

18. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Nous ti alle faire lé course galoupé et nous ti quitte Joseph cotte nou banne zaffaires et lou-loup finne manze li et to pa pou croire nous, même si nous pé cause la vérité. »

قَالُوا يَا أَبَا نَارَ إِتَيْنَاكَ نَسْتَيْقُ وَتَرَكْنَا
يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَ
مَا أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

19. Et banne-là ti vinne avec fausse di-sang lor so sémize. Li ti dire : « Mais zot l'esprit finne faire ça action *criminel*-là paraîte facile et ordinaire pou zotte. Donc, *mo pou montré* ène patience convénabe. Et are Allāh Li-Même ki bizin dimanne aide conte ça ki zotte pé affirmé-là. »

وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ ۚ قَالَ
بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ
جَمِيلٌ ۚ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا
تَصِفُونَ ﴿١٩﴾

20. Et ène caravane voyazères ti arrivé et banne-là ti avoye zotte puizére dilo, et li finne déssanne so séau *dans puits-là*. Li dire : « O *banne dimounes caravane* bon nouvelle ! Alà ène garçon ! » Et banne-là ti caciète-li couma ène marsandise. Et Allāh conne bien ça ki banne-là ti faire.

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ
قَادِلِي دَلُوءًا قَالَ يَبِشْرِي هَذَا غُلَامٌ
وَأَسْرُوهُ بِضَاعَةً ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et banne-là ti vanne li pou ène prix dérizoire, pou impé dirham. Et zotte pa ti intéressé *pou gagne kik profit* are li.

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخِيسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ
وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الرَّاحِدِينَ ﴿٢١﴾

R3 22. Et, Ézyptien ki ti aceté li, li ti dire so madame : « Ranne so sézour honorabe *parmi nous*. Li possibe ki li pou itile pou nous ou soi *ki nous* capave adopté li couma nou garçon. » Et coumme ça-même Nous ti établi Joseph dans pays-là et pou ki Nous enseigne li interprétation banne narrations. Et Allāh Li éna plein pouvoir lor So décision, mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ
لَا مِرَاتِمَ أَكْرَمُنِي مِثْلُوهُ عَسَى أَنْ
يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَكَدًّا وَكَذَلِكَ
مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ
مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۚ وَاللَّهُ غَالِبٌ
عَلَى أَمْرِهِ ۚ وَلَئِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et quand li ti gagne so *l'âze* matirité, « Nous ti accorde li *bon zizement*

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَ

et connaissance. Et coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

عِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣﴾

24. Et ça *madame* ki dans so la
caze-même, li *Joseph* ti pé resté, ti rode
séduire li conte so volonté. Et li ti
vérouille *tout* banne la portes et li ti dire
li : « Vini astère-là. » Li ti réponne :
« Mo serce protection are Allāh ! En
vérité, Li mo Seignére. Li finne ranne mo
sézour *cotte zotte* honorabe. En vérité,
banne inzistes *ki* pa réissi. »

وَرَأَوْنَاهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ
نَفْسِهِ وَعَلَّقَتْ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ
لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ
مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et *madame-là* li ti fini faire so
désir ferme pou li ; et *Joseph li*, li ti pou
éna désir pour *madame-là* si li pa ti
trouve Signe so Seignére. *Li ti* coumme
ça-même pou ki Nous éloigne li are le
mal et l'indécence. En vérité, li ti ène
dans Nou banne Servitères soisi.

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ
رَأَاهَا نَ رَبُّهُ كَذَلِكَ لَنَصْرَفَ
عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُحْلَصِينَ ﴿٢٥﴾

26. Et, sakène pli vite ki l'aute, tout
lé-dé ti galoupe dans direction la porte et
madame-là l'hére li essaye risse *li*, li
finne décire so sémize par derrière, et
zotte ti trouve *madame-là* so seignére
cotte la porte. *Madame-là li* li ti dire :
« Bé ki pinition éna pou dimoune ki ti pé
rode faire le mal are to *madame* excepté
l'emprisonnement ou soi ène pinition ki
donne boucoup doulére ? »

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ
دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ
مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا
أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٦﴾

27. *Joseph li*, li ti dire : « Li-même
ki ti pé rode séduire moi conte mo
volonté. » Et ène témoin dans *madame-
là* so la caze ti témoigné *li ti dire* : « Si so
sémize li déciré par divant, alors
madame-là li pé dire la vérité, et *l'aute-là*
li ène dans banne mentéres.

قَالَ هِيَ رَأَوْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ
شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ
قَدْ مِّنْ قُبُلٍ فَقَدَتْ وَ هُوَ مِنَ
الْكَذِبِينَ ﴿٢٧﴾

28. « Mais si so sémize li déciré
par derrière, alors *madame-là* li finne
cause menti et *li Joseph* li ène dans banne
véridiques. »

وَرَأَوْا نَ قَمِيصَهُ قَدْ مِّنْ دُبُرٍ
فَكَذَّبْتَ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٨﴾

29. Alors quand *mari-là* li finne trouve ki so sémize li deciré par derrière, li ti dire : « En vérité, ça li ène ruse de zot part ô banne *madames*. Zot ruse li vramême grand.

30. « O Joseph ! Passe lor là. Et toi ô femme ! Dimanne pardon pou to pécé. Certainement, to ène dans banne coupabes. »

R4 31. Et banne *madames* dans la ville ti dire : « Azize so madame serce pou séduire so zéne esclave conte so volonté. Li finne ranne li folle d'amour. En vérité, nous trouve ki *madame-là* li dans ène l'errère ki clair. »

32. Et quand *madame-là* li ti tanne zot fourberie, li ti avoye serce banne-là et li ti prépare ène répas pou zotte, et li ti donne sakène d'ente zotte ène couteau, et ensuite li ti dire *Joseph* : « Présente-toi divant banne-là. » Et quand banne-là ti guette li, zotte ti trouvé ki li éna ène grand rang et, dans zot l'étonnement zotte ti coupe zot la mains⁴⁹ et zotte ti dire : « Gloire à Allāh ! Ça li pa ène être himain. Li pa l'aute ki ène anze noble. »

33. *Madame-là* li ti dire : « Et alà li là, concernant li-même zotte ti blâme moi. Vramême mo ti serce pou séduire li conte so volonté. Mais li finne protéze li conte pécé. Et astére, si li pa faire ça ki mo commanne li pou faire, certainement li pou emprisonné et himilié. »

فَلَمَّا رَأَى قَوْمِيَّهٖ قَدْ مِّنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ
مِن كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٩﴾

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا ۖ وَ
اسْتَغْفِرْ لِي ذَنبِي ۚ إِنَّكَ كُنتَ مِنَ
الْخَاطِئِينَ ﴿٣٠﴾

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ
الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ ۖ
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ۚ إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٣١﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ
إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً وَآتَتْ
كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا ۖ وَقَالَتِ
اخْرُجْ عَلَيْنَهُ ۚ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ
وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا
هَٰذَا بَشَرًا ۖ إِنْ هَٰذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣٢﴾

قَالَتْ قَدْ لَبِئْتَ لَوِيتَ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِئْتِهِ ۖ
لَقَدْ رَأَوْا ثَنَّهُ عَنِ نَفْسِهِ ۖ فَاسْتَعْصَمَ ۚ
وَكَيْنَ لَمْ يَفْعَلْ مَا أَمْرُهُ لَيُشْجَنَنَّ ۚ
لَيَكُونَنَّ مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿٣٣﴾

49. 'Qatt'ana aydiyahounna': 'zotte ti coupe zot la mains'. Selon Imām Rāghib, capave prend ça dans sens littéral et oussi dans sens figuiré. Puissequé 'Qat'ana' vé dire 'zotte ti coupé', 'Qatt'ana' vé dire 'zotte ti coupe bien même. Donc, ici nous bizin prend ça dans so sens figuiré : 'zotte ti admette défaite (zotte finne comprend ki Joseph en dehors zot portée).

34. Li ti dire : « O mo Seignére ! Mo préfère prison ki ça cotte banne-là pé invite moi. Et si to pa éloigne are moi zot banne ruses, mo pou verse vers zotte et mo pou vinne ène dans banne ignorants. »

قَالَ رَبِّ السَّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ ۖ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٤﴾

35. Alors so Seignére ti accepté so la prière et Li ti éloigne are li zot complot. En vérité, Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

36. Ensuite li ti paraîte pou banne sèfs-là, après ki banne-là ti trouve banne signes so *innocence* ki pou *préserve* zot réputation zotte bizin emprisonne li pou kik lé temps.

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لِيَسْجُنَّهٗ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

R5

37. Et avec li, dé zommes ki zéne ti rente dans prison. Ène dans ça dé-là ti dire : « En vérité, mo finne trouve moi *dans rêve* pé craze *raisin* pou *faire* di vin. » Et l'autelà ti dire : « Mo finne trouve moi *dans rêve* pé saryé di pain lor mo la tête, zoiseaux ti pé manze là-dans. Renseigne-nous lor so interprétation. En vérité, nous trouvé ki to ène dans banne ki faire le bien. »

وَدَخَلَ مَعَهُ السَّجْنَ فَتَيَيْن ۖ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا ۖ وَ قَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أُحْمَلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ۚ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ ۚ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

38. Li ti réponde : « Nourritire ki servi zotte pa pou encore arrive cotte zotte-dé sans ki mo pa finne faire zotte-dé conne so interprétation avant ki ça *nourritire-là* vinne cotte zotte. Ça li faire partie ça ki mo Seignére finne enseigne moi. En vérité, mo finne rénonce la rélizion banne dimounes ki pa croire dans Allāh et ki nié l'Aute lé monde.

قَالَ لَا يَأْتِيَكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقُنِيهِ إِلَّا نَجَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ۚ ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي ۚ إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٨﴾

39. « Et mo finne suive la rélizion mo banne papa grand-papas, Abraham, Isaac et Jacob. Li pa possibe pou nous, ki nous associé kik kit-soze are Allāh. Ça, li à cause la grâce Allāh lor nous et lor l'himanité, mais la plipart dimounes péna reconnaissance.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِن شَيْءٍ ۚ ذَٰلِكَ مِن فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٩﴾

40. « O mo dé compagnons prison ! Esse-ki ène banne seignéres différent, zotte ki meillère ou soi Allāh Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême* ?

يَصَاحِبِي السَّجْنِ أَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ
خَيْرٌ أَمِ اللَّهِ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤٠﴾

41. « Zotte pa pé adore nanrien en dehors Li mais banne *simpe* noms ki zotte et zot banne papa grand-papas finne donné pou banne *sipposé divinités-là*. Et Allāh pa finne faire déssanne aukène autorité pou ça. Décision li pou Allāh *Tout-Sél*. Li finne donne l'orde ki zotte pa bizin adore aukène excepté Li. Ça, li la rélizion ki bien droite et ki aide *lé zautes* pou vinne droite,³⁰ mais la plipart dimounes pa conné.

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءُ
سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۚ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ
أَمْرٌ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۚ ذَلِكَ
الَّذِينَ الْفَتِنُ الْفَتِيمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

42. « O mo dé compagnons prison ! En cé ki concerne ène dans zotte-dé, li pou verse di vin pou so maîte boire, et concernant l'aute, li pou cricifié et zoiseaux pou manze impé dans so la tête. Z'affaire ki zotte ti envie conné finne fini décidé. »

يَصَاحِبِي السَّجْنِ أَمَّا أَحَدُكُمْ فَتُحْصَى
رَبُّهُ خَمْرًا ۖ وَآمَّا الْآخَرُ فَيُصَلَّبُ
فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ ۚ فَظَنِيَ
الْأَمْرَ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِينَ ﴿٤٢﴾

43. Et li ti dire céli, ki li pensé pou sappé dans ça dé-là : « Mentionne-moi cotte to maîte. » Mais Satan ti faire ki li ti oublié mentionne li are so maîte. Donc li *Joseph* ti reste dans prison pou impé l'années.

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا
اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ ۖ فَانْسَسَهُ الشَّيْطَانُ
ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السَّجْنِ بِضْعَ
سِنِينَ ﴿٤٣﴾

R6

44. Et lé Roi ti dire : « En vérité, mo finne trouve dans rêve sept vaces gras ki sept vaces bien maigue *ti* pé manze zotte et *mo finne trouve oussi* sept zépis vert *di blé* et sept lé zautes *ki ti* sec. O banne séfs ! Explique-moi signification mo rêve si zotte conne interpréte rêve. »

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ ۖ وَسَبْعَ
سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ ۖ وَأُخْرَى يُبْسَتٌ ۚ يَا أَيُّهَا
الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ إِن كُنْتُمْ
لِلرُّؤْيَا تَعْبِرُونَ ﴿٤٤﴾

50. 'Qayyim' vé dire oussi : céli ki fort, puissant, ferme. Là-dans, éna oussi sens dé capacité pou rédressé, pou corrizé. Banne principes fondamental ki éna dans tout banne rélizions-révéle et ki pa sanzé, c'est 'Din oul-Qayyimah' (lire verset 98:6)

45. Banne-là ti réponde : « Banne rêves embrouillé ça. Et nous pa conne interprète ça banne rêves-là. »

قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعِلْمَيْنِ ۝٢٥

46. Et dimoune ki ti sappé dans ça dé prisonniers-là, ki, après ène longue lé temps li finne rappelle *Joseph*, li ti dire : « Mo pou faire zotte conne so interprétation, alors avoye-moi cotte *Joseph*. »

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ۝٢٦

47. « Joseph ! Toi ki ène dimoune véridique ! Explique-nous signification sept vaces gras ki sept vaces bien maigue ti pé manze zotte, et signification sept zépis vert di blé et sept lé zoutes ki ti sec pou ki mo rétourne cotte banne dimounes-là pou ki zotte conné. »

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَبْسُتٌ ۝٢٧ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ۝٢٨

48. Li ti réponde : « Zotte éna pou kiltivé pendant sept l'années à suivre, et laisse dans zépi ça ki zotte pou moissonné sauf impé ki zotte pou manzé là-dans. »

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُّوهُ فِي سُنبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ۝٢٩

49. « Alors, après ça, sept bananés bien dir pou vini ki pou manze tout ça ki zotte ti mette dé côté pou ça, excepté ça impé ki zotte pou gardé-là pou planté après. »

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصِلُونَ ۝٣٠

50. « Alors, après ça, ène l'année pou vini cotte banné dimounes pou gagne banne la plie en abondance et cotte zotte pou éna pou crazé - *boucoup banne fruits et la grains pou tire zi ék dé l'huile*. »

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِضُونَ ۝٣١

R7 51. Et lé Roi ti dire : « Améne-li cotte moi. » Mais, quand méssazer *lé Roi*-là ti vinne cotte li, li ti dire : « Rétourne cotte to seignére et dimanne li ki finne arrive ça banne madames ki ti coupe zot la mains-là.⁵¹ En vérité, mo Seignére, Li conne très bien zot ruse. »

وَقَالَ الْمَلِكُ اسْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي تَقْطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ۝٣٢

52. *Lé Roi ti dire banne madames-là* : « Bé ki ti prend zotte quand zotte ti essaye séduire Joseph conte so volonté ? » Banne-là ti réponde : « Gloire pou Allāh *Ki finne crée ène tel homme* ! Nous pa conne nanrien de mauvais dans li. » *Alors Azize so madame ti dire* : « Astère-là la vérité finne éclaté. Mo-même mo ti rode séduire li conte so volonté. Et, certainement li ène dans banne véridiques. »

قَالَ مَا خَطْبُكَ إِنَّ رَاوَدْتَنِّي يُوسُفَ
عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا
عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ
الْعَزِيزِ إِنِّي حَصَصَ الْحَقُّ زَانَا
رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ
الضَّالِّينَ ﴿٥٢﴾

53. *Joseph ti dire* : « Mo finne *dimanne* ça l'enquête-là pou ki mari-là li conné ki mo pa finne trahir so confiance dans so l'absence et oussi pou ki conné ki, en vérité, Allāh Li pa faire ruse banne dimounes malhonnête réissi. »

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٣﴾

Partie 13

54. « Et mo pa prètanne ki mo loin are kik faiblesse. En vérité, l'âme li pousse *dimoune* bien-même pou faire le mal, sauf ça ki mo Seignère finne faire miséricorde *Ior li*. En vérité, mo Seignère Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ
لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾

55. Et lé Roi ti dire : « Amène-li cotte moi pou ki mo prend li dans mo service personél. » Et après ki li finne cause avec li, li ti dire : « Certainement, à *partir* zordi, to ène dimoune bien-établi et dé confiance cotte nous. »

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصُهُ
لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ
لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٥﴾

56. Li ti réponde : « Faire moi responsabe la Trésorerie pays-là. En vérité, mo conne sirveille bien et mo éna connaissance *nécessaire*. »

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي
حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿٥٦﴾

57. Et coumme ça-même Nous ti établi Joseph dans pays-là. Li ti capave installe li là-dans cotte li oulé. Nous faire Nou miséricorde touche dimoune ki Nous

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ
يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ

oulé. Et Nous pa laisse perdi récompense
banne dimounes ki faire le bien.

بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾

58. Et, en vérité, récompense
l'Aute lé monde li meillère pou banne ki
croire et ki craigne Allāh.

وَلَا جَزَاءُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٨﴾

R8 59. Et banne frères Joseph ti vini et
zotte ti rente cotte li. Et li ti reconnaîte
zotte, mais banne-là ti prend li pou ène
étranzer.

وَجَاءَ إِخْوَتُهُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ
فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٩﴾

60. Et quand li finne fourni banne-là
zot provision, li ti dire zotte : « Amène-moi
zot frère côté zot papa. Esse-ki zotte pa
trouvè ki mo faire plein mizire et ki mo
meillère dans banne ki recevoir *dimounes* ?

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ
اِئْتُونِي بِإَخٍ لَّكُمْ مِّنْ أَبِيكُمْ أَلَا
تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ
الْمُنْزِلِينَ ﴿٦٠﴾

61. « Mais si zotte pa amène li
cotte moi, zotte pa pou gagne aukène
ration *di blé* are moi, et zotte pa pou
approce moi. »

فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَّكُمْ
عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِي ﴿٦١﴾

62. Banne-là ti réponne : « Dans so
cas, nous pou essaye convainc so papa.
Certainement, nous pou faire *li*. »

قَالُوا سُرَّادُ عَنْهُ أَبَاكَ وَ إِنَّا
لَفَاعِلُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et li ti dire so banne servitères :
« Mette banne-là zot marsandise dans zot
bagazes pou ki banne-là reconnaîte ça
quand zotte pou dé rétour cotte zot
famille pou ki li possibe ki zotte révini. »

وَقَالَ لِفَتِيِّنِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ
فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا
انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٦٣﴾

64. Et quand banne-là ti dé rétour
cotte zot papa, zotte ti dire *li* : « O nou
papa ! Finne réfize nous ène *nouveau*
ration *di blé*, alors avoye nou frère are
nous pou ki nous gagne nou ration. Et, en
vérité, nous pou sirveille li bien. »

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا
مِنِعَ مِنَّا الْكَيْلَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَا
نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٤﴾

65. Li ti dire : «Esse-ki, dans so
cas, mo capave éna dans zotte, ène
confiance l'aute ki couma avant mo ti
éna dans zotte concernant so frère ? Et

قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا آمَنَ تَكُمُ
عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ، قَالَ لَهُ خَيْرٌ حَفِظَ

Allāh Li Meillère Protectère, et Li-Même
Li éna plisse miséricorde ki tout banne ki
montré miséricorde. »

وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥﴾

66. Et quand banne-là ti déballe zot bagazes, zotte ti constaté ki finne rétourne zotte zot marsandise. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Bé ki nous bizin *plisse ki ça* ? Alà finne rétourne nous nou marsandise. Nous pou amène provision pou nou famille et nous pou protéze nou frère, et nous pou gagne sarzement ène sameau provision en plisse. Ça li ène sarzement facile *pou gagné*. »

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَآءَ عَتَمُهُمْ
رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَابَنَا مَا نَبْغِي
هَذِهِ بِضَآءُ عَتَمَانَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ
أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزِدَادُ كَيْلَ
بُعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلُ يَسِيرٍ ﴿١٦﴾

67. Li ti dire : « Mo pa pou avoye li avec zotte ziska ki zotte donne moi ène promesse ferme avec nom Allāh ki certainement zotte pou ramène li cotte moi à moins ki zotte gagne kik empéement. » Et quand banne-là finne donne li zot l'engagement ferme, li ti dire : « Allāh sirveille ça ki nous pé dire. »

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِ
مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَن
يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ
قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿١٧﴾

68. Et li ti dire : « O mo banne zenfants ! Pa rente *dans la ville-là* par ène sél la porte, mais rente par banne la portes séparé. Mo pa capave ranne-zotte service dans aukène façon conte Allāh *So décret*. Décision-là, li pou Allāh *Tout-Sél*. Dans Li-Même mo place *mo* confiance, et dans Li-Même ki tout banne ki oulé place *zot* confiance bizin place *zot* confiance. »

وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ
وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ
وَمَا أُغْنِي عَنْكُم مِّنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَّانَ
الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٨﴾

69. Et quand banne-là ti rente façon ki zot papa ti commanne zotte, ça pa ti capave servi zotte nanrien conte Allāh *So décret* excepté ki ti éna ène bésin dans l'esprit Jacob ki li ti *envie* satisfaire. En vérité, li ti posséde *grand* connaissance parski Nous ti enseigne li, mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ
مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِّنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا
حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ
لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

R9 70. Et quand banne-là ti présente zotte cotte Joseph, li ti héberze so frère cotte li. *Et* li ti dire *li* : « En vérité, mo to frère, pa bizin to dans la peine pou ça ki zotte ti pé faire. »

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِشْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٧﴾

71. Et quand li ti fini fourni zotte zot provision pou zot départ, sans pensée li ti mette récipient pou boire-là dans bagaze so frère. Ensuite, ène criére ti crié : « O *banne dimounes* caravane ! Sirement zotte banne voléres. »

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٤٨﴾

72. *Banne dimounes caravane*-là ti tourne vers banne-là et ti dire : « Bé ki zotte finne perdi ? »

قَالُوا وَقَبِلُوا عَلَيْهِم مَّا ذَاكَ أَنْفَقُوا ﴿٤٩﴾

73. *Banne-là* ti réponne : « Nous finne perdi lé Roi so mizire, et dimoune ki améne nous ça, li pou gagne *provision* la sarze ène sameau. Mo-même mo garanti ça. »

قَالُوا نَفَقْدُ صَوَاعَ الْمَلِكِ وَ لِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٥٠﴾

74. *Banne-là* ti dire : « Par Allāh ; sirement, zotte conné ki nous pa finne vini pou créé désorde dans pays-là et ki nous pa ditout banne voléres. »

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٥١﴾

75. *Banne-là* ti dire : « Bé ki pou so pinition si *trouvé* zotte finne cause menti ? »

قَالُوا فَمَا جَزَاءُكَ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٥٢﴾

76. *Banne-là* ti réponne : « Pinition pou ça dimoune dans so bagaze-même ki pou trouve ça *mizire-là*, li-même pou pinition pou ça *vol-là*. Coumme ça-même nous pini banne inzistes. »

قَالُوا جَزَاءُكَ مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاءُكَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٥٣﴾

77. Alors, li ti commence *faire la fouille* avec sacoces banne-là avant sacoce *Joseph* so frère. Ensuite, li ti tire ça *mizire-là* dépi dans sacoce so frère. Coumme ça-même Nous ti faire plan pou Joseph. D'après la loi lé Roi, li pa ti pou capave réténir so frère, à moins ki Allāh

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ

oulé. Nous continié élève dimoune ki
Nous oulé dans niveau so rang. Mais là-
haut tout dimoune ki posséde
connaissance, éna Ène Ki Conne-Tout.

نَزَفَهُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَأِهِ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي
عِلْمٍ عَلَيْهِ ﴿٤٤﴾

78. Banne-là ti dire : « Si li finne
coquin, avant oussi ène so frère ti
coquin. » Mais Joseph finne garde
l'impression ça blâme-là caciète dans so
lé kéré et li pa ti dévoile banne-là ça. Li ti
dire : « Zot situation li bien pire encore. Et
Allâh conne mié ça ki zotte pé décrire. »

قَالُوا إِنَّ يَسْرِقَ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ
قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَ
لَمْ يُبَيِّهَهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرٌّ
مَّكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٤٥﴾

79. Banne-là ti dire : « O toi ki
exerce l'autorité ! En vérité, li éna ène
papa bien âzé, alors prend ène d'ente nous
dans so place. Certainement, nous trouvé
ki to ène dans banne ki faire le bien. »

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا
شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ
إِنَّا نُرْكَكُ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٦﴾

80. Li ti dire : « Nous serce
protection are Allâh attention ki nous
prend ène l'aute dans place dimoune are
ki nous trouve nou di bien ki finne perdi.
Sinon, certainement nous pou compté
dans banne inzistes. »

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ تَأْخُذَ بِنَا وَأَجِدْنَا
مَتَاعًا عِنْدَهُ إِنَّا إِذًا أَتُظْلِمُونَ ﴿٤٧﴾

R10 81. Et quand banne-là finne perdi
tout l'espoir pou raméne li, zotte ti rétire
zotte pou concertation ente zotte
sélement. Ène zot grand frère ti dire :
« Esse-ki zotte pa rappelle ça promesse
solanél ki zot papa ti prend are zotte avec
nom Allâh, et rappelle ça l'inzistice ki
zotte ti faire avant ça dans cas Joseph ?
Donc, mo pa pou quitte pays-là ziska ki
mo papa donne moi permission ou soi ki
Allâh décide pou moi. Et Li Meillère
d'ente banne zizes. »

فَلَمَّا اسْتَأْذَنُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا
قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ
قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ
وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ
فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي
إِلَهِي أَوْ يَحْكَمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ
الْحَكَمِينَ ﴿٤٨﴾

82. Retourne cotte zot papa et dire
li : « O nou papa ! En vérité, to garçon
finne coquin et nous attesté sélement ça
ki nous conné. Et, certainement, nous pa
gardiens lor l'invizibe. »

ادْجِعُوا إِلَىٰ أَيْدِيكُمْ فَتَقُولُوا إِنَّا بَنَاتُ
ابْنِكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا
عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٤٩﴾

83. « Et dimanne *banne dimounes* dans la ville cotte nous ti été et *banne dimounes* ça caravane avec ki nous ti vini. Et, certainement, nous pé dire la vérité. »

وَسَلِّ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَدِّقُونَ ﴿٨٣﴾

84. Li ti réponne : « Mais, zot l'esprit finne faire ça zaffaire *grave*-là paraîte facile et ordinaire pou zotte. Donc, *mo pou montré* ène patience convénabe. Li bien possibe ki Allāh pou raméne zotte-tout cotte moi. En vérité, Li Conne-Tout et Li Bien-Saze. »

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۚ عَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعاً إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٤﴾

85. Et li ti détourne-li dé banne-là, et li ti dire : « O mo doulére pou Joseph ! » Et so li zié ti rempli are larmes à cause sagrin ki li ti pé essaye étouffé.

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفَى عَلَى يُونُسَ ۖ وَابْيَضَّتْ عَيْنُهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٥﴾

86. Banne-là ti dire : « Par Allāh ! To pa pou arrête cause Joseph ziska ki to épulse toi ou même *ziska ki* to détruire toi. »

قَالُوا اتَّالِهِ تَفْتَوُا تَذَكَّرِ يُونُسَ ۖ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَارِكِينَ ﴿٨٦﴾

87. Li ti réponne : « Mo plaigne mo détresse et mo sagrin are Allāh sélement, et mo conné dé côté Allāh ça ki zotte pa conné. »

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَثِّي وَحُزِّي إِلَى اللَّهِ ۖ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

88. « O mo banne garçons ! Alle faire réserce Joseph ék so frère et pa perdi l'espoir dans miséricorde Allāh. En vérité, personne pa dézespéré are miséricorde Allāh, excepté banne mécréants. »

يَبْنِي إِذْ هَبُوا فِتْحَسُّوا ۚ مِنْ يُونُسَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْيِسُوا مِنْ دُورِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْيِسُ مِنْ دُورِ اللَّهِ إِلَّا الْكُفْرُونَ ﴿٨٨﴾

89. Et quand banne-là ti présente zotte divant Joseph li-même, zotte ti dire : « O toi ki éna l'autorité ! La mizère finne gagne nous et nou famille ; et nous finne améne impé-même marsandise. Mais *quand-même*, donne-nous plein mizire, et faire-nous la sarité. En vérité, Allāh récompense banne dimounes saritabe. »

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعٍ مُرْجِسَةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۚ إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٩﴾

90. Li ti dire : « Esse-ki zotte conné ça ki zotte ti faire are Joseph et are so frère alors ki zotte ti ignorant ? »

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَ
أَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَا هَلُونَ ﴿١٠﴾

91. Banne-là ti réponne : « Esse-ki vramême to-même Joseph ? » Li ti dire : « Mo-même Joseph et alà mo frère. En vérité, Allāh finne faire boucoup favéres lor nous-dé. Certainement, dimoune ki droite et ki montré persévérance — en vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien. »

قَالُوا إِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا
يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي زَقْدَ مَنْ اللَّهُ عَلَيْنَا
رَأَيْتُكَ مِنْ يَتَتَّقِي وَيَصْبِرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا
يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١﴾

92. Banne-là ti réponne : « Par Allāh ! En vérité, Allāh finne donne toi sipériorité lor nous et sans doute nous ti compté dans banne ki faire pécés. »

قَالُوا تَأْتَا لِلَّهِ لَقَدْ أَهْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا
وَإِنْ كُنَّا لَخَطِيئِينَ ﴿١٢﴾

93. Li ti dire : « Azordi, péna aukène blâme lor zotte. Ki Allāh pardonne zotte ! Et Li-Même pli Miséricordié d'ente banne ki faire miséricorde. »

قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ ۖ يَعْفُرُ
اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٣﴾

94. « Alle are mo sémize ki là et pose-li divant mo papa, li pou comprend tout. Et rétourne cotte moi are tout banne membres zot famille. »

إِذْ هَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَى
وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا ۚ وَأْتُونِي
بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤﴾

R11 95. Et quand caravane-là ti prend la route, zot papa ti dire : « En vérité, mo pé senti parfim Joseph, même ki zotte pensé ki mo pé radoté. »

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ
رِيْحَ يُوسُفَ لَوْ لَا أَنْ تَفْرِدُونِ ﴿١٥﴾

96. Banne-là ti réponne : « Par Allāh ! Vramême, to dans to-même-errère longtemps-là. »

قَالُوا تَأْتَا لِلَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿١٦﴾

97. Et quand portére bon nouvelle-là ti arrivé, li ti pose ça sémize-là divant li, li finne convainki, li ti dire : « Esse-ki mo pa ti dire zotte ki certainement mo conné dé côté Allāh ça ki zotte pa conné ? »

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ
فَارْتَدَّ بِصَيْرٍ ۚ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ ۖ
إِنِّي أَغْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾

98. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Dimanne *Allāh* pardon pou nous pou nou banne pécés. Sans doute, nous ti banne ki faire pécés. »

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٨﴾

99. Li ti dire : « Certainement, mo pou dimanne mo Seignère pou pardonne zotte. En vérité, Li-Même Ki Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié. »

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٩﴾

100. Et quand banne-là ti présente zotte divant Joseph, li ti donne so papa-mama ène place prés cotte li et li ti dire : « Rente dans l'Égypte en paix si *Allāh* oulé. »

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ
أَبَوَاهُ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ
اللَّهُ أَمْنَيْنِ ﴿١٠٠﴾

101. Et li ti faire so papa-mama assize lor trône-là avec l'honnère et banne-là ti faire prosternation *divant Allāh* à cause li et li ti dire : « O mo papa ! Alà réalisation mo rêve longtemps-là. Certainement, mo Seignère finne faire li vinne vrai. Et Li finne faire ène favère lor moi quand Li finne faire moi sorti dépi dans prison et ki Li finne amène zotte dépi dans désert après ki Satan finne sème discorde ente moi et mo banne frères. En vérité, mo Seignère Li Bienveillant pou dimoune ki Li oulé. Sans doute, Li-Même Ki Conne-Tout, Ki Bien-Saze. »

وَرَفَعَ أَبَوَاهُ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوْا لَهُ
سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ
رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ ۖ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي
حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ
السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ
أَنْ تَزْعُمَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ
إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠١﴾

102. « O mo Seignère ! To finne béni moi are ène part souveraineté et To finne enseigne moi interprétation banne narrations. O Créatère banne lé ciéls et la terre ! To Mo Protectère dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Faire-moi mort dans ène l'état dé soumission are To *volonté* et rassemblé-moi are banne *dimounes* ziste. »

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي
مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۚ فَاطْرَ
السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ تَدَّأْتِ وَلِيَّ فِي
الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ ۚ تَوْفَنِي مُسْلِمًا
وَّالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠٢﴾

103. Ça faire partie banne nouvelles dé l'invizibe *ki* Nous pé révèle toi. Et to pa ti présent parmi banne-là quand zotte

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۚ وَ
مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ اَجْمَعُوْا اَمْرَهُمْ وَ

ti tombe d'accord lor zot plan alors ki zotte ti pé comploté.

هُمْ يَمْكُرُونَ ﴿٣٢﴾

104. Et la plipart banne dimounes pa pou croire malgré ki toi to bien envie.

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

105. Et to pa pé dimanne banne-là aukène récompense pou ça. Li sélement ène recommandation pou l'himanité.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٣٤﴾

R12 106. Et comié banne Signes dans banne lé ciéls et lor la terre ki banne-là croisé lor zot simé et zotte détourne zotte dé ça.

وَكَايْنٍ مِنَ آيَةِ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ يَمْزُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٥﴾

107. Et la plipart dans banne-là pa croire dans Allāh sans ki *ensamme* *ensamme* zotte pa donne banne associés are Li.

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

108. Esse-ki banne-là en sékirité conte pinition Allāh ki pou vini ki pou enveloppe zotte ou soi conte l'Hére-là ki pou vinne ène coup lor zotte sans ki zotte réalisé?

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٧﴾

109. Dire : « Alà mo simé : Mo pé appelle vers Allāh. Nous *établi* lor ène connaissance clair, moi et banne ki pé suive moi. Et Allāh Li Pur et mo pa ène dans banne associatères. »

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَنَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٨﴾

110. Et avant toi, Nous pa ti avoye personne *couma* *Méssazer* mais banne zommes ki Nous ti donne révélations, parmi habitants banne cités. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et esse-ki zotte pa finne trouve ki ti la fin banne ki ti avant zotte ? Et, en vérité, Résidence dans l'Aute lé monde li meillère pou banne ki éna la crainte Allāh. Esse-ki zotte pa raisonné ?

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ ۚ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ وَلَكِنَّ الْأَكْثَرَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٩﴾

111. Ziska ki banne Mèssazers ti dézespéré are banne mécréants ; et banne dimounes zotte ti pensé ki finne dire-zotte mensonze, alors Nou aide ti arrive cotte banne Mèssazers-là. Et Nous ti sauve dimoune ki Nous ti oulé. Et pa capave détourne Nou pinition dépi pép ki faire pécé.

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ
نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١١١﴾

112. En vérité, dans banne récits historique ça banne-là, éna ène lèçon pou banne dimounes ki posséde intellizence. Li pa ène récit ki finne inventé, mais li confirme ça ki déza révéle avant li, et li ène exposé tout kit-soze, et li ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي
الْأَلْبَابِ ۖ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ
وَلَكِن تَصَدِّيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ
تَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١٢﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Alif Lām Mīm Rā = Mo-Même Allāh, Mo pli conné, Mo trouvé. Ça, zotte banne versets Live *parfait*-là. Et ça ki finne révèle toi dé la part to Seignère, li la vérité. Mais la plipart banne dimounes pa croire.

الْمَرَّةِ تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ ۚ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ [٢]

3. Allāh Li-Même Ki finne élève banne lé ciéls sans banne *tel* colonnes ki zotte capave trouvé. Ensuite Li finne établi Li lor trône-là. Et Li finne mette en service soleil et la line. Sakène li en mouvement ziska ène lé temps fixé. Li faire tout banne zaffaires fonctionne bien, Li explique clairement banne Signes pou ki zotte gagne croyance ferme dans ça raconte are zot Seignère.

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمُوتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَحَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُهَا لَمْ يَعْرِفْ صِلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ يَلْقَاءُ رَبَّكُمْ تَوَقُّنُونَ [٣]

4. Et Li-Même Ki finne étale la terre et Ki finne faire là-dans banne montagnes et banne la rivières et dépi toute sorte fruits, Li finne faire là-dans, dé *kalité* paires - *paires mâle* et *paires femelle*. Li faire la nuit couverte li jour. En vérité, là-dans éna banne Signes pou banne dimounes ki réfléchit.

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا ذَوَّجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى الْإِيلَ النَّهَارَ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ [٤]

5. Et lor la terre, éna banne parcelles ène à côté l'aute, et banne zardins raisins et banne plantations céréales et banne pieds tammes ki pousse avec ène sél racine et éna ki pa pousse coumme-ça. Zotte tout zotte arrosé are même dilo. Et *pourtant* lor goût, Nous finne faire certains là-dans sipérière lor lé zautes. En vérité, éna banne Signes là-dans pou banne dimounes ki comprend.

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَبَعُونَ ذَوَّجَتْ مِنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ وَنَخِيلٌ صُفْوَانٌ وَغَيْرُ صُفْوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِضَ لِبَعْضِهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَحْقِلُونَ [٥]

6. Et si to montré étonnement, alors éna de quoi étonné quand banne-là dire : « Ki ça ça ! Quand nous pou vinne la poussière, esse-ki vraiment nous pou dans l'état ène création nouveau ? » Ça banne-là ki nié zot Seignère. Et ça banne-là, pou éna colliers *ferraille* autour zot li cou, et ça banne-là pou banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَأَن تَعْجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ إِذْ أَكُنَّا
تُرَابًا رَّاتًا لِّفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُولَئِكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ
الْأَعْمَلُ فِي أَغْنَا قَوْمَهُمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١﴾

7. Et banne-là dimanne toi pou faire malhère vinne vite *lor* zotte plitôt ki bonhère, alors ki banne pinitions exemplaires ti déza arrivé avant zotte. Et, en vérité, to Seignère éna boucoup clémence pou banne dimounes malgré zot banne mauvais travaux et, en vérité, to Seignère Li oussi Sévère dans So pinition.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ
الْمَثَلُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ
لِّلنَّاسِ عَلَى ظُلُمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

8. Et banne ki pa croire dire : « Bé ki faire pa finne faire ène signe déssanne lor li dé la part so Seignère ? » To ène Avertissère sélement, et pou sak pép éna ène Guide.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ
شَيْءٍ قُوَّةٌ هَٰذَا

R 2 9. Allāh conné ça ki sak fémelle saryé dans so vente et ça ki banne l'itéris diminié et ça ki zotte augmenté. Et cotte Li, sak kit-soze éna ène mizire zisse pou li-même.

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا
تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُوا وَلِكُلِّ شَيْءٍ
عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٣﴾

10. Li Connaissère ça ki invizibe et ça ki vizibe. Li Bien-Grand sans aukène comparaison, Li Très-Haut dans So gloire.

عَلِيمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ
الْمُتَعَالِ ﴿٤﴾

11. Zotte égal ça dé-là dans connaissance Allāh—dimoune, parmi zotte, ki garde so parole secret et dimoune ki prononce li ouvertement, et oussi dimoune ki caciette la nuit et dimoune ki sorti ouvertement dans la journée.

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ
جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ
وَمَنْ سَارِبٌ بِالنَّهَارِ ﴿٥﴾

12. Pou sakène d'ente banne-là éna banne sentinèls divant li et derriére li pou protéze li par l'orde Allāh. En vérité, Allāh pa sanze l'état ène pép tant ki banne-là pa sanze ça ki dans zot lé kére. Et quand Allāh oulé donne ène pép so pinition, personne pa capave répousse ça. Et en déhors Li, banne-là péna aukène protectére.

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُعْذِرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءٌ فَلَا مَرَدَّ لَهُ ۚ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ آلٍ ۚ

13. Li-Même Ki montré-zotte zéclairs pou *inspire* la crainte et l'espoir, et li soulève *là-haut* banne niazes lourd.

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَ طَمَعًا وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۚ

14. Et tonnerre glorifié Li avec So louanze, et banne anzes *oussi faire pareil* à cause la crainte *ki zotte éna* pou Li ; et Li avoye banne zéclairs et Li foudroye, par ça, dimoune ki Li oulé. Et banne-là zotte diskite ente zotte lor Allāh, alors ki Li Sévère dans So pinition.

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ ۚ وَ يُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْحَكْلِ ۚ

15. Bizin adresse banne vrai la prières are Li *Tout-Sél*. Et banne ki zotte appelé en déhors Li, banne-là pa ranne zotte aukène réponse sauf couma ça *dimoune* ki avoye so dé la mains vers dilo pou ki *dilo-là* li zoènné so la bouce, mais ça pa zoènné li. Et la prière banne mécréants li ène simpe gaspillaze.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ ۚ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطٌ كَفَيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ ۚ وَمَا هُوَ بِبَارِعِهِ ۚ وَمَا دُعَاءُ الْكُفَرِيِّنَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۚ

16. Tout banne ki dans banne lé cièls et lor la terre soumette are Allāh, zotte content ou soi *zotte* pa content ; et *oussi* zot l'ombrazes *faire pareil* matin et soir.

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَن فِي السَّمُوتِ وَ الْأَرْضِ طَوْعًا وَ كَرْهًا وَ ظِلُّهُمُ فِي الْبُحُورِ وَ الْأَصْوَارِ ۚ

17. Dimanne *banne-là* : « Ki sanne-là Ki Seignère banne lé cièls et la terre ? » Dire : « Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte finne prend en déhors Li banne aides ki péna aukène pouvoir pou faire ni le bien ni le mal pou zotte-mêmes ? » Dire : « Ène avégue et ène voyant esse-ki zotte capave pareil ? Ou soi, l'obskirité et la limière esse-ki zotte

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمُوتِ وَ الْأَرْضِ ۚ قُلِ اللَّهُ ۚ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَ الْبَصِيرُ ۚ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَةُ

capave pareil ? Ou esse-ki zotte finne donne Allāh banne tel associés ki finne créé *kit-soze* couma So création dé sorte ki zotte finne gagne confizion lor la création ? » Dire : « Allāh Li Créateur tout *kit-soze* et Li-Même Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté suprême*. »

18. Li faire déssanne dilo dépi lé ciél pou ki banne vallées coulé d'après zot capacité et pou ki flot *dilo-là* saryé l'ékime ki flotté. Et dans ça *banne sozes* ki banne-là sauffé dans di fé pou *fabrique* banne ornements ou soi banne istensiles, éna ène l'ékime pareil couma ça. Coumme ça-même Allāh montré l'exempe ça ki vrai ék ça ki fausse. L'ékime-là, li allé couma rébit et ça ki pou profite dimounes li resté lor la terre. Coumme ça-même ki Allāh donne banne l'exemples.

19. Banne ki réponne zot Seignére *So l'appel*, zotte pou gagne bonhére éternel. Et banne ki pa réponne Li, si zotte ti posséde tout ça ki lor la terre et autant encore, certainement zotte ti pou offére ça couma rançon pou *saue* zotte. Ça banne-là ki pou éna ène mauvais compte *pou rendé*. Et zot l'endroit pou resté li l'Enfer. Et ça li ène bien mauvais l'endroit pou resté !

R 3 20. Dimoune ki conné ki ça ki finne révèle toi dé la part to Seignére li la vérité; esse-ki li pareil are dimoune ki li, li avégue ? Sélement banne dimounes ki éna intéllizence ki faire attention;

21. Banne ki rempli zot l'engagement are Allāh et ki pa casse l'alliance;

22. Et banne ki inir ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoègne ensamme et ki craigne zot Seignére et ki pére mauvais comptes *ki éna pou rendé* ;

وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا
مِثْلَهُ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ
قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ ۝۱۴

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ
أَوْدِيَهُ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ
زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ
عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ
زَبَدٌ مِثْلَهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ
وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ
جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ
فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ ۝۱۵

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْخَيْرُ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَسْتَجِيبُوا لَهُ كَوْأَنَّهُمْ
مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ
لَا تُتَدَاوَى بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ
الْحِسَابِ ۝۱۶ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ۝۱۷

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَمَّا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَى ۝۱۸ أَمَّا
يَتَذَكَّرُ أُولَئِكَ ۝۱۹

الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ
يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ ۝۲۰

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا آمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ
يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ
سُوءَ الْحِسَابِ ۝۲۱

23. Et banne ki montré patience dans serce plaisir zot Seignère et ki observe la Prière et ki dépense en secret et ouvertement dans provision ki Nous finne accorde zotte et ki avec le bien zotte répousse le mal, ça banne-là ki pou gagne meillère récompense Résidence *Final*-là —

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَذَرُونَ بِالْحَسَنَةِ
السَّيِّئَةِ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٣﴾

24. Banne Zardins l'Éternité. Banne-là pou rente là-dans et *oussi* banne dimounes ziste, parmi zot banne papa grand-papas, et zot madames et zot zenfants. Et banne anzes pou rente cotte banne-là par sak la porte *et pou dire* :

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ
مِنْ آبَائِهِمْ وَازْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ
وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ
بَابٍ ﴿١٤﴾

25. « *La paix lor zotte! parski zotte finne montré l'endurance ; couma li excellent récompense Résidence Final-là !* »

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ
عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٥﴾

26. Et banne ki casse pacte Allāh après ki zotte finne bien établi li, et ki sépare ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoëne ensamme, et ki créé désorde lor la terre, ça banne-là, lor zotte éna malédiction et zotte pou gagne ène place désagréabe pou resté.

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ
أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ
الدَّارِ ﴿١٦﴾

27. Allāh élarzi banne *moyens* provision et *parfois* Li diminié ça pou dimoune ki Li oulé. Et banne-là rézouir are la vie ça lé monde-là, alors ki la vie ça lé monde-là li sélement ène zouissance temporaire comparé are l'Aute lé monde.

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ
يَقْدِرُ وَفَرَحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
مَتَاعٌ ﴿١٧﴾

R 4 28. Et banne ki pa croire dire : « Bé ki faire pa faire ène Signe déssanne lor li dé la part so Seignère ? » Dire : « En vérité, Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide vers Li dimoune ki tourne *vers Li*,

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ لَا أُنْزِلَ
عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ
يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ
أَنْتَابِ ﴿١٨﴾

29. « Banne ki croire et ki zot lé kére gagne tranquillité dans mazine Allāh-Même. Prête attention, dans mazine Allāh-Même ki lé kére gagne tranquillité ;

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٩﴾

30. « Banne ki croire et ki faire banne bon actions, zotte pou gagne ène grand la zoie et ène l'endroit excellent pou réturné. »

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسَنُ مَا يَرْجُونَ ﴿٣٠﴾

31. Coumme ça-même ki Nous finne avoye toi cotte ène pép — avant zotte, banne lé zaute péps finne traversé — pou ki to récite ça banne-là ça ki Nous finne révèle toi alors ki banne-là nié ar-Rahman Céli Ki montré So grâce, sans limites. Dire : « Li mo Seignére. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Dans Li, mo place mo confiance et mo retour li vers Li. »

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣١﴾

32. Et si ti éna ène Coran par ki banne montagnes ti capave déplacé, ou soi par ki la terre ti capave coupé en morceaux ou soi par ki ti capave cause are banne morts là-oussi banne-là ti pou éna doute. En faite, question zot la foi-là, li dépanne entièrement lor Allāh. Esse-ki banne croyants pa encore réalisé ki, si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou guide tout bannes dimounes vers simé droite. Banne ki pa croire, calamité pa pou arrête tombe lor zotte pou ça ki zotte finne faire, ou soi tombe prés cotte zot la cazes ziska ki Allāh So promesse réalisé. En vérité, Allāh pa manque So promesse.

وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَةٌ بِهِ الْمَوْتُ بَلِّغْ لِلَّهِ الْأَمْرَ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْتِ الْبَلَّغِينَ آمَنُوا أَنْ تَوَيْسَاءُ اللَّهِ لَهْدَى النَّاسِ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَةَ ﴿٣٢﴾

R 5 33. Et, certainement ti moque banne Mésazers avant toi. Mais, Mo ti accorde répit banne ki pa ti pa croire. Ensuite Mo ti attrape banne-là. Et couma terribe Mo pinition ti été !

وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٣﴾

34. Alors, esse-ki Céli Ki pé sirveille sak l'âme pou noté ça ki li mérité par so action, pa Li-Même Ki en

أَفَمَن هُوَ قَارِعٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۖ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ

droit pou dimanne compte ? Et banne-là donne banne associés are Allāh. Dire : « Nomme zotte ! » Ou soi, esse-ki zotte pé renseigne Li lor ça ki Li pa conné lor la terre ? Ou soi, esse-ki ça li banne paroles pou montré sélement ? En faite, finne faire banne mécréants zot plans paraîte zoli pou zotte et banne-là finne trouve zotte empécé pou suive bon simé-là. Et dimoune ki Allāh zize égaré, péna aukène guide pou li.

35. Pou banne-là, éna ène pinition dans ça lé monde-là et, certainement pinition l'Aute lé monde li pli dir. Et péna aukène pou protéze banne-là conte Allāh.

36. L'exempe Paradis ki finne promette banne dimounes ki éna la crainte Allāh, *li tel ki*, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. So fruit li pou tout lé temps et so l'ombrasse *oussi*. Ça, li récompense banne dimounes droite ; et récompense banne mécréants li di Fé.

37. Et banne ki Nous finne donne Live, zotte rézouir are ça ki finne révèle toi-là. Et dans banne *différent* groupes, éna ki désapprouve ène partie là-dans. Dire : « Mo sélement finne gagne l'orde pou mo adore Allāh et pou mo pa donne banne associés are Li. Mo pé appelle *dimounes* vers Li et mo retour li vers Li. »

38. Et coumme ça-même Nous finne faire li déssanne couma ène zizement clair. Et si to suive banne-là zot mauvais désirs après ki connaissance finne vinne cotte toi, pa pou éna pou toi dé la part Allāh aukène camarade ni aukène protectére.

سَمُّهُمْ ءَأَمْ تَنْتَبِهُنَّ بِمَا لَا يَعْلَمُ
فِي الْأَرْضِ أَمْ يَرْيَا هِيَ مِنَ الْقَوْلِ ۚ بَلْ
رُؤْيَى الَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَضَدُّوْا
عَنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا
لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ
لَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ ۚ وَمَا لَهُمْ
مِّنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٣٥﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ ۚ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ أُكُلُهَا
دَائِمٌ وَظِلُّهَا ۚ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ
اتَّقَوْا ۖ وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٦﴾

وَالَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابُ يَفْرَحُونَ
بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ
يُتَكَبَّرُ بَعْضُهُمْ قُلُوبًا لِّأَمَّا أُمِرْتُ أَنْ
أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ ۚ إِلَيْهِ
أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَابِ ﴿٣٧﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا وَعَرَبِيًّا ۚ وَلَئِنْ
اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ
الْعِلْمِ ۚ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن وَّلِيٍّ وَلَا
نَاصِرٍ ﴿٣٨﴾

R 6 39. Et, en vérité, Nous ti avoye banne Mèssazers avant toi et Nous ti donne-zotte madames et zenfants. Et li pa possibe pou ène Mèssazer ki li améne kik Signe sauf are permission Allāh. Pou sak lé temps fixé, éna ène décret *BonDié*.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَ
جَعَلْنَا لَهُمْ آذَانًا وَجَاوِزَةً وَمَا كَانَ
لِرُسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ
اللَّهِ ۚ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٩﴾

40. Allāh efface ça ki Li oulé et Li oussi établi ça ki Li oulé. Et la source tout banne ordonnances li cotte Li.

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ ۖ وَ
عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٤٠﴾

41. Ki Nous faire toi trouve ène partie ça *pinition* avec ki Nous finne menace banne-là ou soi ki Nous donne toi la mort, to responsabilité li sélement pou transmette clairement Mèssaze-là et li lor Nous pou réglé banne comptes.

وَأَن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي
نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَقَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

42. Esse-ki zotte pa trouvé ki Nous pé certainement continié diminié la terre par so banne côtés ? Et Allāh Li zizé et péna personne pou renverse So zizement. Et Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ
لِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾

43. Et banne ki ti avant zotte, banne-là oussi ti faire banne plans. Et tout banne plans dans contrôle Allāh. Li conné ça ki sak l'âme gagné *par so banne actions* ; et banne mécréants pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pou gagne *meillère* récompense Résidence *Final*-là.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَبِلِهِ
الْمَكْرُ جَمِيعًا ۖ يَخْلَعُونَ مَا تَخْسِبُ
كُلُّ نَفْسٍ ۖ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَن
عُقِبِيَ الدَّارِ ﴿٤٣﴾

44. Et banne ki pa croire dire : « To pa ène Mèssazer. » Dire : « Allāh Li siffit couma Témoin ente moi et zotte, et dimoune ki éna connaissance Live-là *li oussi témoin*. »

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَسَتْ مُرْسَلًا
قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
ۖ وَمَن عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٤﴾

lor zotte, quand Li ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Et, dans ça, ti éna ène grand l'épréve dé la part zot Seignére. »

نِعْمَةً اللّٰهُ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰكُمْ مِّنْ اِلٰ
فِرْعَوْنَ يَسُومُوْنَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
وَيَذِيحُوْنَ اَهْبَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ
نِسَاءَكُمْ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ
عَظِيْمٌ ۝۴

R 2 8. Et rappelle quand zot Seignére ti déclaré : « Si zotte reconnaissant, certainement Mo pou accorde zotte plisse encore ; mais si zotte ingrat, certainement Mo pinition li sévere. »

وَاِذْ تَاَذَنَ رَّبُّكُمْ لِّئِنْ شَكَرْتُمْ
لَا يُزِيْدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذَابِيْ
لَشَدِيْدٌ ۝۸

9. Et Moïse ti dire : « Si zotte montré l'ingratitude, zotte et tout banne ki lor la terre ensamme; en vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé tout louanze.

وَقَالَ مُوسٰٓى اِنْ تَكْفُرُوْا اَنْتُمْ وَمَنْ
فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۖ فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ
حَمِيْدٌ ۝۹

10. Esse-ki banne nouvelles banne ki ti avant zotte pa finne arrive cotte zotte, nouvelles pép Noé, et banne Âd, banne Thamoud, et nouvelles banne ki ti vinne après ça banne-là ? Et personne pa conne banne-là sauf Allāh. Banne-là zot Mésazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair, mais banne-là avec arrogance ti pose zot la main lor zot la bouce⁵² et zotte ti dire : « Certainement nous pa croire dans ça zaffaire avec ki finne avoye zotte-là. Et certainement nous dans ène doute ki pé troublé nous lor ça zaffaire vers ça-même ki zotte pé appelle nous-là. »

اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدُۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ ۚ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنٰتِ فَرَدُّوا اَيْدِيَهُمْ
فِيْٓ اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوْٓا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَا
اُرْسِلْتُمْ بِهِ وَاِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا
تَدْعُوْنَٓا لَّيْسَ بِمُرِيْبٍ ۝۱۰

52. Expression 'faraddōu aydiyahoum fī afwāhihim' 'banne-là ti pose zot la main lor zot la bouce. Donc banne mécréants ki pé faire ça action-là. Capave interpréte ça dans dé façons : (i) Banne mécréants pose zot la main divant zot prope la bouce, c'est-à-dire, zotte réfize tout dialogue avec banne Mésazers Allāh et zot suivants. Dimoune azir coumme-ça quand li népli éna arguiment ; (ii) Banne mécréants pose zot la main divant la bouce banne Mésazers-là. Ici oussi, dialogue finne cassé mais d'ène manière différent. Dans ça cas-là, zotte oulé dire banne Mésazers-là : 'Ferme la bouce, pa causé'. Ça dernier partie ça verset-là renforcé ça interprétation-là : 'Certainement nous pa croire dans-ça vers ki zotte pé appelle nous.'

11. Banne-là zot banne Mèssazers ti dire : « Esse-ki zotte éna doute lor Allāh, Créatère banne lé ciéls et la terre ? Li pé appelle zotte pou ki Li pardonne zotte zot banne pécés et pou ki Li accorde-zotte ène délaï ziska ène lé temps fixé. » Banne-là ti dire : « Zotte sélement banne dimounes couma nous-mêmes. Zotte oulé détourne nous dépi ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré. Alors amène-nous ène préve clair. »

قَالَتْ رُسُلُهُمْ آفَىٰ إِلَهُ شَكِّ قَاطِرِ
السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ يَدْعُوكُمْ
لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۖ تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
عَمَّا كُنَّا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا
بِرُسُلٍ مُّبِينٍ ۝

12. Banne-là zot banne Mèssazers ti réponne zotte : « Nous sélement banne dimounes couma zotte. Mais Allāh accorde So grâce dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères. Et Li pa dans nou pouvoir ki nous amène zotte kik préve sans permission Allāh. Et dans Allāh *Tout-Sél* ki banne croyants bizin place zot confiance.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ تَحْنُ إِلَّا
بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ
تَأْتِيَكُمْ بِرُسُلٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَ
عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝

13. « Et bé ki faire nous pa place *nou* confiance dans Allāh Ki, en vérité, finne guide nous lor nou-banne simés *ki bizin* ? Et, certainement nous pou montré patience lor ça banne persékitions ki zotte inflize nous-là. Et banne ki faire confiance, bizin place zot confiance dans Allāh.

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ
هَدَانَا سُبُلَنَا ۚ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا
أَذِيتُمُونَا ۖ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ۝

R 3 14. Et banne ki pa ti croire, ti dire zot banne Mèssazers : « Certainement nous pou mette zotte en déhors nou pays à moins ki zotte rétourne dans nou rélizion. » Alors zot Seignère ti révélé zotte : « En vérité, Nous pou détruire banne ki faire inzistice.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ
لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِي
مِلَّتِنَا ۚ فَأَوْخَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
الظَّالِمِينَ ۝

15. « Et certainement, Nous pou faire zotte habite pays-là après ça banne-là. Ça li pou dimoune ki pére à *cause* so *grand respect* pou Mo position *bien-haute*, et ki faire attention Mo avertissement. »

وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ
وَعِيدِ ۝

16. Et banne-là ti dimanne Allāh la victoire et sak ennemi arrogant ti détruire —

وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٦﴾

17. Vis-à-vis li, pou éna ène l'Enfer et pou faire li boire dilo dipi.

مِّنْ ذَّرَائِهِ جَهَنَّمَ وَيُسْقَى مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٧﴾

18. Li pou boire ça *malgré li*, par ti gorzées, li pa pou capave avale ça facilement *ène sél coup*. Et la mort pou vinne cotte li par tout côté alors ki li pa pou mort et à parte ça, éna ène pinition bien dir *pou li*.

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكْدُئِ سِغَهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٨﴾

19. Cas banne ki pa croire dans zot Seignère, zot banne travaux li pareil couma la sanne ki di vent soufflé lor là avec violence ène zour tempête. Banne-là pa pou éna aukène pouvoir lor ça ki zotte finne gagné *par zot travaux*. Ça-même destruction total-là.

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَى شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الصَّلُّ الْبَعِيدُ ﴿١٩﴾

20. Esse-ki to pas trouvé ki Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité ? Si Li oulé, Li capave enlève zotte et amène *dans zot place* ène nouveau création.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ يَئُودُ هُجُكُمُ يَأْتِي بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٢٠﴾

21. Et ça li pa *ditout* difficile pou Allāh.

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢١﴾

22. Banne-là, zotte tout pou comparaîte divant Allāh ; alors banne faibes pou dire banne ki ti azir avec l'orgueil : « En vérité, nous ti zot suivants, esse-ki zotte capave ranne nous kik service conte pinition Allāh ? » Banne-là pou réponne : « Si Allāh ti guide nous, certainement nous ti pou guide zotte. *Mais astère-là*, li pareil pou nous ki nous montré impatience ou soi nous montré patience, péna aukène simé pou nous sauvé. »

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا قَهْلًا أَنْتُمْ تُؤْمِنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهْدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرُ عَنَّا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٢٢﴾

R 4 23. Et quand zaffaire-là pou décidé, Satan pou dire : « Certainement, Allāh finne faire-zotte ène promesse la vérité, et moi mo finne faire-zotte promesse mais mo finne faire manquement envers zotte. Et mo pa ti éna aukène autorité lor zotte sauf ki mo ti appelle zotte et zotte ti réponne mo l'appel. Alors pa blâme moi, mais blâme zotte-mêmes. Mo pa capave sappe zotte, et zotte pa capave sappe moi. Certainement mo finne déza nié l'association ki zotte donne moi *are Allāh*. » En vérité, pou banne ki pervers, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي ۖ فَلَا تَلُومُوا مَوْلَا أَنْفُسِكُمْ ۚ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ ۚ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ ۚ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٣﴾

24. Et pou admette banne ki croire et ki faire banne bon actions, dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Banne-là pou reste tout lé temps là-dans sélon l'orde zot Seignére. Zot salitation là-bas pou : « *La paix*. »

وَأَدْخَلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴿١٤﴾

25. Esse-ki to pa trouvé couma Allāh finne donne l'exempe ène bon parole ? *Li* pareil couma ène bon pied, *ki* so racine solide et *ki* so sommet li dans lé ciél.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿١٥﴾

26. Li donne so fruits dans tout saison d'après l'orde so Seignére. Et Allāh donne dimounes ène banne l'exemples pou ki zotte tire leçon.

تُؤْتِي أَكْثَرَهَا كُلِّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿١٦﴾

27. Et cas ène mauvais parole li pareil couma ène mauvais pied ki finne déraciné dépi sirface la terre et ki péna aukène stabilité.

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿١٧﴾

28. Par So parole ki établi fermement, Allāh fortifié banne croyants dans la vie ça lé monde-là et dans l'Aute lé monde. Et Allāh zize

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۚ

égaré banne inzistes. Et Allāh faire ça ki Li oulé.

وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ تَدْوِيْفَعْلُ اللّٰهُ
مَا يَشَاءُ ۚ ﴿٢٨﴾

R 5 29. Esse-ki to pa trouve banne ki finne sanze Allāh So banne bienfaits en l'ingratitude et ki finne faire zot pép attérir dans la caze dé destruction —

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ
اللّٰهِ كُفْرًا وَآحَلُّوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ۚ ﴿٢٩﴾

30. Dans l'Enfer ? Banne-là pou brilé là-dans. Et ça li ène mauvais l'endroit repos!

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَ نَهَا وَرِئْسَ الْقَرَارِ ۚ ﴿٣٠﴾

31. Banne-là finne établi banne égals are Allāh pou ki zotte faire *dimounes* perdi Allāh So simé. Dire : « Zouir pou impé lé temps. Ensuite, certainement zot destination li pou vers di Fé. »

وَجَعَلُوا لِلّٰهِ أَنْدَادًا لِّيُضِلُّوا عَنْ
سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِن مَّصِيرُكُمْ
إِلَى النَّارِ ۚ ﴿٣١﴾

32. Dire Mo banne servitères ki croire, ki zotte bizin observe la Prière, et dépense en secret et ouvertement dépi dans provision ki Nous finne donne zotte, avant ki ça zour-là vini cotte pa pou éna ni marsandaze ni l'amitié.

قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِينَ أَمَّنُوا يُقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا
وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا
بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَافٍ ۚ ﴿٣٢﴾

33. Allāh Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et Ki finne faire dilo déssanne dépi dans niazes et Ki, par ça, Li finne faire sorti banne fruits pou zot provisions ; et Li finne soumette, pou zotte, banne navires ki vogue lor la mer d'après So l'orde et Li finne soumette, pou zotte, banne la rivières oussi.

اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ
مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمْ
الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۚ وَ
سَخَّرَ لَكُمْ الْوَاثِقَ ۚ ﴿٣٣﴾

34. Et Li finne soumette, pou zotte, soleil ék la line, ça dé-là pé déplace zotte sans arrêté. Et Li finne soumette, pou zotte, la nuite et li zour.

وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ ۚ
وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ ﴿٣٤﴾

35. Et dans tout *banne sozes*, Li finne donne zotte ça ki zotte finne dimanne Li. Et si zotte essaye compte

وَأَتَاكُمْ مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ ؕ وَإِن
تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تَحْصُوهَا ؕ إِنَّ

banne favéres Allāh, zotte pas pou capave faire so compte. En vérité, dimoune li bien inziste, *li* bien ingrat.

الْاِنْسَانَ لَظُلُومًا كَفَّارًا ۝۱۴

R 6 36. Et rappelle quand Abraham ti dire : « Mo Seignére ! Faire ça la ville-là vinne ène l'endroit la paix et préserve-moi et mo banne zenfants conte l'adoration banne idoles,

وَإِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ ۝۳۶

37. « Mo Seignére ! En vérité, banne *idoles*-là finne égare boucoup dimounes. Alors dimoune ki pou suive moi, certainement li avec moi, et dimoune ki pou désobéir moi, certainement To Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

رَبِّ اِنَّهُمْ اضَلُّنَ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَنْ تَعْبُدْنِيْ فَاِنَّهٗ مُبْتَدِي ۚ وَ مَنْ عَصٰنِيْ فَاِنَّكَ عَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝۳۷

38. « Nou Seignére ! En vérité, mo finne établi ène partie mo déssendance dans ène vallée ki pa kiltivabe, prés cotte To la Caze Sacré — Nou Seignére ! — pou ki zotte observe la Prière. Donc faire lé kéré banne dimounes incliné vers zotte, et nourri zotte avec banne fruits pou ki zotte vinne reconnaissant.

رَبَّنَا اِنِّيْ اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ بُوَادٍ غَيْرِ ذِيْ زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوْا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِيْ اِلَيْهِمْ وَاَرْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُوْنَ ۝۳۸

39. « Nou Seignére ! En vérité, To conné ça ki nous caciette et ça ki nous laisse paraîte. Et nanrien pa caciette pou Allāh ni lor la terre ni dans lé ciél.

رَبَّنَا اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِيْ وَمَا نُعْلِنُ ۚ وَمَا يُخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمٰوٰتِ ۝۳۹

40. « Tout louanze pou Allāh Ki finne donne moi, malgré *mo* vieillesse, Ismaël et Isaac. En vérité, mo Seignére ! Li écoute bien sipplifications.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ وَهَبَ لِىْ عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ ۚ اِنَّ رَبِّىْ لَسَمِيْعُ الدُّعَآءِ ۝۴۰

41. « Mo Seignére ! Faire ki mo observe la Prière et mo banne zenfants *oussi*. O nou Seignére ! Et accepté mo la prière.

رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ ۙ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاۗءِ ۝۴۱

42. «Nou Seignére ! Pardonne-moi, et mo papa-mama et banne croyants zour ki pou éna réglément banne comptes. »

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٣٧﴾

R 7 43. Et zamais pa pensé ki Allāh Li inattentif are ça ki banne inzistes faire. Li accorde banne-là répit sélement ziska zour cotte banne régards pou reste fixe,

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمَ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٣٨﴾

44. Avec frayére, banne-là pou galoupe divant, la tête lèvé, zot régards pa rétourne are zotte, et zot l'esprit li vide *complètement*.

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٣٩﴾

45. Et averti banne dimounes zour cotte pinition-là pou tombe lor zotte, et banne inzistes pou dire : « Nou Seignére ! Accorde-nous ène délai *même* courte. Nous pou réponne To l'appel, et nous pou suivre banne Mèssazers-là. » Allāh pou dire : « Esse-ki zotte pa ti faire serment avant ça ki zamais zotte pou dégringolé ?

وَأَنذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ آجَلٍ قَرِيبٍ ۖ نَجِبْ ۖ دَعَوَتِكَ وَنَتَّبِعِ الرَّسُولَ ۖ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلِ مَا لَكُم مِّنْ ذَٰلِكِ ﴿٤٠﴾

46. « Et zotte reste dans ça banne la cazes banne ki ti faire di tort zotte-mêmes et li finne vinne clair pou zotte couma Nous ti traite banne-là ; et Nous finne donne-zotte banne l'exemples. »

وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُم كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْآمَثَالَ ﴿٤١﴾

47. Et banne-là finne faire tout banne macinations ki zotte capave, mais *réziltat* zot macinations li cotte Allāh, même si zot macinations ti assez puissant pou déplace banne montagnes.

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٢﴾

48. Donc zamais pa pensé ki Allāh manque So promesse ki Li faire are So banne Mèssazers. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li éna pouvoir pou pini couma bizin.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفًا وَعْدِهِ رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿٤٣﴾

49. Zour quand ça la terre-là pou sanzé en ène l'aute la terre et banne lé ciéls *oussî*⁵³, et banne-là pou paraîte divant Allāh Li-Même Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême*.

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَ
السَّمُوتُ وَ بَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ
الْقَهَّارِ ﴿٣٩﴾

50. Et ça zour-là, to pou trouve banne coupabes ensainné.

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ
فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٠﴾

51. Zot vêtements pou faire avec coltar, et di Fé pou enveloppe zot visaze.

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرَانٍ وَ تَغْشَى
وُجُوهُهُمُ النَّارُ ﴿٤١﴾

52. *Li pou coumme-ça* pou ki Allāh récompense *ou pini sak* l'âme pou ça ki li finne faire. En vérité Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾

53. Ça *li ène* Mésaze ki finne transmette avec clarté dans zintérêt l'himanité pou ki banne-là zotte trouve zotte averti par ça et pou ki zotte conné ki Li-Même *Ki Ène Sél BonDié* et pou ki banne ki éna l'intellizence faire attention.

هَذَا بَلَاءٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ وَ
لِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَ
لِيَذْكُرُوا الْأُولَى الْأَلْبَابِ ﴿٤٣﴾

53 Enfin avec conquête la Mecque, par banne mizilmans, l'Arabie ti gagne ène nouveau lé ciel ék ène nouveau la terre. L'ancien système barbare-là ti sanzé, et ti vinne complètement différent.

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Misericordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Alif Lām Rā = Mo-Même
Allāh, Mo trouvé. Ça li banne versets
Live-là et ène Coran clair.

الْحَنِتُّكَ أَيُّ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ
مُبِينٍ [٢]

PARTIE 14

3. Souvent banne mécréants
souhaité ki zotte-mêmes ti ava Misilmans.

لَبَّ رُبَّمَا يَوْمَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا
مُسْلِمِينَ [٣]

4. Laisse banne-là manzé boire
et zourir pou ki zot fausse l'espoir
distraindre zotte. Mais banne-là pa pou
tardé pou conné.

ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُهُمُ
الْأَمْلَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ [٤]

5. Et zamais Nous pa ti détruire
ène la ville sans ki li ti gagne couma
avertissement ène Live ki finne désigné.

وَمَا أَهْلَكْنَاهُ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا
كِتَابٌ مُعْلَمٌ [٥]

6. Aukène pép pa capave alle
avant zot l'hère fixé et ni zotte capave
reste en arriére.

مَا تَشِيقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَأْخِرُونَ [٦]

7. Et banne-là ti dire : « O toi, lor ki,
finne faire déssanne ça Récommandation-
là, to certainement ène fou.

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ [٧]

8. « Bé ki faire to pa amène banne
anzes cotte nous si to ène dans banne
véridiques ? »

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ [٨]

9. Nous pa faire banne anzes
déssanne mais avec la vérité et alors pa
pou accorde banne mécréants-là aukène
répît.

مَا نُنَزِّلُ الْمَلَكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
إِذًا مُنظَرِينَ [٩]

10. En vérité, Nous-Même
Nous finne faire déssanne ça
Récommandation-là, et très certainement
Nous pou so Gardien.

إِنَّا نَحْنُ نُزِّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ
لَحَفِظُونَ [١٠]

11. Et, certainement Nous ti avoye, avant toi, *banne Mèssazers* dans banne groupes banne *péps* anciens.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ
الْأَوَّلِينَ ﴿١١﴾

12. Et aukène Mèssazer pa ti vinne cotte banne-là sans ki zotte pa ti boufonne li.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٢﴾

13. Coumme ça-même Nous faire ça *l'habitude boufonné-là* rente dans lé kére banne ki faire pécs.

كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

14. Banne-là pa croire dans li ça *Mèssazer-là* bien ki l'exempe banne anciens finne passé.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٤﴾

15. Et même si Nous ouvert pou banne-là ène la porte dans lé ciél et ki zotte continié monté à travers ça *pou* ki zotte trouve are zot li *zié Signes* ki le *Prophète* li vrai,

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ
فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٥﴾

16. *Là-oussi* certainement banne-là pou dire : « Nou li *zié* finne embrouillé à *cause kik intoxicant* ou plitôt nous ène pép ki finne ensorcélé. »

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا
بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ﴿١٦﴾

R2 17. En vérité, Nous finne faire banne constéllations *zétoiles* dans lé ciél et Nous finne faire ça zoli pou banne ki guetté.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَ
زَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٧﴾

18. Et Nous finne protéze ça *banne* lé *ciéls-là* conte tout satan ki rézété.

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٨﴾

19. Excepté céli ki écoute en caciète *kik révélation pou déforme li* après, alors ène la flamme brillant poursuiwe li.

إِلَّا مِنْ أَسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ
شَهَابٌ مُبِينٌ ﴿١٩﴾

20. Et Nous finne étale la terre et Nous finne enfonce banne montagnes solidement là-dans et Nous finne faire tout poussé là-dans dans proportions ki bizin.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ
وَأَنْبَثْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَزُودٍ ﴿٢٠﴾

21. Et, là-dans, Nous finne place pou zotte, banne moyens l'existence et pou banne-là *oussi* ki pa nourri par zotte.

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرِزْقَيْنَ ﴿٢١﴾

22. Et péna nanrien ki Nous péna so banne réserves *sans limites* ; et Nous pa faire li déssanne excepté dans ène mizire déterminé.

وَأِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُ إِلَّا يَقْدِرُ مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾

23. Et Nous avoye banne di vents ki faire reproduire *banne plantes* et Nous faire dilo déssanne dépi dans banne niazes et Nous donne zotte boire ça, alors ki zotte-mêmes pa ti capave mette ça en réserve.

وَأَرْسَلْنَا الرِّيْحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٣﴾

24. Et, en vérité, Nous-Même Nous donne la vie, et Nous donne la mort et Nous-Même Héritier *tout kit-soze*

وَأَنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et, en vérité, Nous conne banne d'ente zotte ki alle divant, et Nous conne banne ki tardé derrière.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٥﴾

26. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même pou rassemblé banne-là. Certainement, Li-Même *Ki Bien-Saze et Ki Conne-Tout*.

وَأَنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ رَأْسَهُ بِحِكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٢٦﴾

R 3 27. Et, en vérité, Nous finne créé l'homme are l'arzile sec ki résonné et ki finne formé are la boue noir.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٧﴾

28. Et auparavant, Nous ti créé djinn dépi di fé banne di vents bien brillant.

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السُّمُورِ ﴿٢٨﴾

29. Et *rappelle* quand to Seignére ti dire banne anzes : « En vérité, mo pé alle créé l'homme are l'arzile sec ki résonné, ki finne formé are la boue noir ;

وَلَاذِ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٩﴾

30. « Alors, quand Mo pou fini forme li correctement, et ki Mo pou fini

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ

soufflé Mo Parole dans so lé kére, alors
courbé dans zot soumission pou li. »

رُّوحِي فَقَعُوْا لَهُ سٰجِدِيْنَ ﴿٣١﴾

31. Donc banne anzes ti faire
soumission, zotte tout ensamme,

فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اٰجَمْعُوْنَ ﴿٣١﴾

32. Excepté Iblis ; li ti réfizé pou
vinne are banne ki faire soumission.

لَاۤ اِِبٰلِيسَ ؕ اَبٰى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ

السَّٰجِدِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. Allāh ti dire : « O Iblis ! Bé ki
arrive toi ki to pa are banne ki faire
soumission ? »

قَالَ يٰۤاِبٰلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ

مَعَ السَّٰجِدِيْنَ ﴿٣٣﴾

34. Li ti réponne : « Mo pa pou
soumettre are ène himain ki To finne créé
are l'arzile sec ki résonné, ki finne formé
are la boue noir. »

قَالَ لَمَآ كُنْ لَا سَجْدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ

صَلْصَالٍ مِنْ حَمَآ مَّسْنُوْنٍ ﴿٣٤﴾

35. Allāh ti réponne : « Alors
sorti dépi ici, parski, certainement, to
ène rézété.

قَالَ فَاخْرِجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَٰجِعٌ ﴿٣٥﴾

36. « Et certainement, malédiction
pou lor toi ziska Zour Zizement. »

وَرَاۤنَّ عَلٰٓمِكَ اللَّعْنَةُ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٣٦﴾

37. Li ti dire : « Mo Seignére !
Alors accorde-moi ène délai ziska zour
ki banne-là pou réssissité. »

قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْ اِلٰى يَوْمٍ يُبْعَثُوْنَ ﴿٣٧﴾

38. Li ti réponne : « Certainement,
to ène dans banne ki finne gagne ène
délai,

قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿٣٨﴾

39. « Ziska zour l'Hére fixé-là. »

اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿٣٩﴾

40. Li ti dire : « Mo Seignére !
Parski To finne déclare moi égaré,
certainement mo pou faire paraîte zoli
pou banne-là zot sézour lor la terre et
certainement mo pou faire zotte tout
égaré,

قَالَ رَبِّ بِمَاۤ اَعْوَيْتَنِيْ لَاۤ اَزِيْنُكَ لَهُمْ

فِي الْاَرْضِ وَلَاۤ اُغْوِيْتَهُمْ اٰجَمْعِيْنَ ﴿٤٠﴾

41. « Excepté To banne Servitères
ki To finne soisir d'ente zotte. »

لَاۤ اَعْبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٤١﴾

42. Allāh ti dire : « Li Mo responsabilité *pou montré ça simé droite-là*.

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٢﴾

43. « En vérité, to péna aukène pouvoir lor Mo banne servitères sauf ça banne dimounes, dans banne égarés, ki pou suivre toi *par zotte-mêmes*. »

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٣٣﴾

44. Et, en vérité, l'Enfer li l'endroit ki finne promette pou tout ça banne-là ;

وَأَنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٤﴾

45. Li éna sept la portes, *et sak la porte éna ène partie ki finne alloué pou li d'ente ça banne-là*.

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ ۖ وَمِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْشُورٌ ﴿٣٥﴾

R 4 46. En vérité, banne dimounes droite pou dans *milié* banne Zardins et banne la sources.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٣٦﴾

47. « Rente là-dans, en paix, *et en sékirité*. »

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِينَ ﴿٣٧﴾

48. Et Nous pou enlève tout ça ki banne-là capave éna couma rankére dans zot lé kéré *dé sorte ki zotte pou vinne* couma banne frères, zotte pou *assizé* lor banne canapés, zotte faire face ène are l'aute.

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٣٨﴾

49. Fatigue pa pou touce banne-là là-dans et pa pou mette zotte dehors dépi-là.

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٣٩﴾

50. O Prophète ! Donne Mo banne servitères nouvelle ki certainement Mo-Même Ki Bien-Pardonnant, Ki Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا عِبَادِيَ أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٠﴾

51. Et *annonce oussi* ki Mo pinition li pinition ki donne boucoup doulére.

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْآلِيمُ ﴿٤١﴾

52. Et informe banne-là lor banne visitères Abraham.

وَنَبِّئُهُم بِأَبْرَاهِيمَ ﴿٤٢﴾

53. Quand banne-là ti rente cotte li et zotte ti dire : « *La paix lor toi*, » li ti réponne : « En vérité, nous gagne père are zot *arrivée*. »

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti dire : « Pa père, en vérité, nous donne toi bon nouvelle ène garçon rempli are connaissance. »

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٤﴾

55. Li ti dire : « Esse-ki zotte donne moi ça nouvelle-là alors ki la vieillesse finne gagne moi ? Lor ki *zaffaire* zotte *base* zotte pou donne moi ça bon nouvelle-là ? »

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَى أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَا تَبَشِّرُونَ ﴿٥٥﴾

56. Banne-là ti dire : « Nous finne donne toi bon nouvelle ki *basé* lor la vérité. Donc pas vinne ène dans banne ki dézespéré. »

قَالُوا بَشِّرْنَا بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْقَاظِيِينَ ﴿٥٦﴾

57. Li ti dire : « Ki sanne-là ki perdi l'espoir dans gagne miséricorde so Seignère sauf banne égarés ? »

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٧﴾

58. Li ti dire: « Bé ki zot mission ô banne méssazers ? »

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٨﴾

59. Banne-là ti dire : « En vérité, finne avoye nous vers ène pép coupabe,

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ﴿٥٩﴾

60. « Excepté banne disciples Lot. Ça *banne-là*, certainement nous pou sauve zotte tout,

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمَنْجُوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦٠﴾

61. « Sauf so madame. Nous estimé ki sirement li pou ène dans banne ki pou reste derrière. »

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦١﴾

R.5 62. Et quand banne méssazers-là ti vinne cotte famille Lot,

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ بِالْمُرْسَلِينَ ﴿٦٢﴾

63. Li ti dire : « En vérité, zotte ène groupe étranzers. »

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٦٣﴾

64. Banne-là ti dire : « En faite, nous finne vinne cotte toi avec ça ki banne-là ti pé douté-là.

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٦﴾

65. « Et nous finne vinne cotte toi avec la vérité et certainement nous pé dire la vérité.

وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٣٧﴾

66. « Donc quitté-allé avec to famille dans ène partie la nuite, et suive banne-là par derrière et personne parmi zotte pa bizin guette derrière et astére allé cotte finne donne zotte l'orde *allé*. »

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٣٨﴾

67. Et Nous ti annonce li ça décret-là ki, couma lé matin arrivé, racine ça banne-là pou coupé.

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمَرَ أَنَّ دَابِرَهُ هُوَ لَاءٌ مَقْطُوعٌ مُّضِيحِينَ ﴿٣٩﴾

68. Et banne habitants la ville ti vini, et zotte ti pé rézouir.

وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٠﴾

69. Li ti dire : « En vérité, banne-là zotte mo invités, alors pa dézondere moi.

قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٤١﴾

70. « Et craigne Allāh et pa himilié moi. »

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٤٢﴾

71. Banne-là ti dire : « Esse-ki nous pa finne défanne toi *récévoir* tout *sorte kalités* dimounes ? »

قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعُلَمِينَ ﴿٤٣﴾

72. Li ti dire : « *Guetté* ça mo banne ti-filles ça. *Prend compte* banne-là zot *pidéze* si zotte finne décidé pou faire n'importe quoi. »

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٤٤﴾

73. Par to la vie, *O Prophéte* ! Banne-là *oussi* zotte dans zot l'ivresse, couma banne avégues ki, dans confzision, pé rode zot simé.

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤٥﴾

74. Alors pinition-là avec so tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là l'hére soleil ti lévé.

فَاخَذَ ثَهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٤٦﴾

75. Et *la ville-là* Nous ti renverse li en-bas là-haut, et Nous ti avoye lor banne-là la plie roces l'arzile.

فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا سَاوِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤٥﴾

76. En vérité, éna là-dans banne Signes pou banne ki conne observé.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٤٦﴾

77. Et ça *la ville-là* li trouve lor ène la route ki existé encore.

وَرَأَتْهَا لَيْسَ بِيَلٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٧﴾

78. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne croyants.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

79. Et pép Aïka oussi certainement ti faire pécés.

وَلَا كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٤٩﴾

80. Donc Nous ti pini banne-là oussi couma bizin. Et ça dé *la villes-là*, zotte *ensévéli* à côté ène la route clair ki *dimounes* bien conné.

فَأَنتَقِمْنَا مِنْهُمْ وَرَأَتْهُمَا لَيَامًا مِّن مَّيْمَنٍ ﴿٥٠﴾

R 6 81. Et, certainement banne habitants al-Hidjre oussi ti traite banne Mèssazers dé mentères.

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحَجَرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٥١﴾

82. Et Nous ti donne banne-là Nou banne Signes. Mais banne-là ti tourne lé dos are ça.

وَأَتَيْنَهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٥٢﴾

83. Et banne-là ti pé taille roces dans forme la cazes dans banne montagnes, en sékirité.

وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا أَمْنِينَ ﴿٥٣﴾

84. Alors pinition-là avec so tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là lé matin.

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُضْحِينَ ﴿٥٤﴾

85. Et tout ça ki banne-là ti gagné par zot travail pa ti servi zotte nanrien.

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٥﴾

86. Et Nous pa finne créé banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente lé dé excepté avec la vérité, et certainement l'Hére-là pou vini. Alors montré tolérance are banne-là dans ène bien zoli façon.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٥٦﴾

87. En vérité, to Seignére Li-Même
Grand Créatère-là, Li Conne-Tout.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٧﴾

88. Et, en vérité, Nous finne donne
toi ça sept versets ki souvent répété, et
oussi Grand Coran-là.

وَلَقَدْ آتَيْنَكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٨﴾

89. Pa avoye to régard avec l'envie
lor ça banne zouissances temporaire ki
Nous finne donne certain groupes dans
banne-là et pa tourmente toi pou ça
banne-là et baisse to lé zaille *miséricorde*
pou banne croyants.

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ
أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ
وَاخْفُضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٩﴾

90. Et dire : « En vérité, Mo ène
Avertissére ki averti clairement. »

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٩٠﴾

91. Couma touzour, Nous pou faire
dèssanne pinition lor banne ki divise
zotte en sectes,

كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩١﴾

92. Et ki pou divise le Coran en
banne morceaux.⁵⁴

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩٢﴾

93. Alors, par to Seignére, certai-
nement Nous pou interroze banne-là
zotte tout

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾

94. Lor ça ki zotte ti éna l'habitude
faire.

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

54. Même ki verbe-là li au passé, nous préfère traduire ça verset-là par le fitire, parski éna là-dans ène avertissement inquiétant pou banne Misilmans. Pou souligne l'idée dé certitude, le Coran présente au passé la plipart banne prophécies ki pou certainement accomplir parski lé passé li pa sanzé. Li bon relire verset 87 ziska verset 92 ; finne présente le Coran couma ène grand Live. Alors tout banne ki malgré ki zotte déclare ki zotte banne servitéres Saint Coran, zotte pa prend compte so méssaze central dé l'inité et ki divise zotte en sectes, zotte pou fini par divise le Coran pratiquement en morceaux. En faite, sak groupe oulé ki so interpretation li correct. Alors sak groupe, zotte accroce zotte are banne versets ki appiye zot point dé vue et zotte rézétte banne versets ki alle conte zot zintérêts. Cassire li tellement nette ki péna aukène possibilité dé compromis ente banne sectes-là. Banne dimounes même-Oummah rétrouve zotte séparé, et le Coran divisé.

95. Donc déclare ouvertement ça
ki finne ordonne toi *faire* et détourne-toi
dé banne associatères.

فَاَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

96. En vérité, Nous pou siffi pou
toi conte banne moquées,

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٦﴾

97. Ki établi ène l'aute divinité are
Allāh, mais banne-là pa pou tardé pou
conné.

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾

98. Et, en vérité, Nous conné ki to
lé kère li sèrré à cause ça ki banne-là
dire⁵⁵.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا
يَقُولُونَ ﴿٩٨﴾

99. Mais avec louanze to Seignére,
célébré So saintété et vinne ène dans
banne ki prosterné *divant* Li.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ
السَّاجِدِينَ ﴿٩٩﴾

100. Et *continié* adore to Seignére
ziska ki la mort zoègne toi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْمُدُّوا ظُهُورَكُم مِّنْ دُونِ
الْحَبَلِ الْأَسْوَدِ الَّيْثُوبِ ﴿١٠٠﴾

55 Le St Prophète Mohammad^(s.a.w) pa ti pé gagne la peine à cause banne mécréants
ti pé moque li, mais parski banne-là ti pé donne banne associés are Allah.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Décret Allāh pé costé. Pa *bizin* zotte pressé pou li vini. *Allāh* Li pur et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé are Li.

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۖ
 سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ٢

3. Par So l'orde, Li faire déssanne banne anzes avec révélation lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères, *Li* dire ça : « Averti pou ki banne dimounes conné ki aukène pa digne d'adoration excepté Moi et craigne-Mo *Tout-Sél.* »

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ
 عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْزِلُوا
 إِلَهُه لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ٣

4. Li finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé are Li.

خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ ۖ
 تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ٤

5. Li finne créé l'homme d'ène goutte sperme. Et alà ki li vinne ène quéréllère déclaré.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ
 خَصِيمٌ مُبِينٌ ٥

6. Et banne bétails oussi Li finne créé zotte. Zotte pou trouve dans ça banne *zanimaux-là* la salère et banne lé zaute l'avantazes. Et là-dans même éna ki zotte manzé.

وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا ۚ لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ
 وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ٦

7. Et éna la beauté pou zotte dans ça banne *zanimaux-là* quand zotte raméne banne-là lé soir, et lé matin quand zotte améne banne-là dans pâtiraze.

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَ
 حِينَ تَسْرَحُونَ ٧

8. Et banne-là transporte zot fardeaux ziska dans pays cotte zotte pa ti pou capave arrivé excepté are boucoup diffikilté pou zotte-mêmes. En vérité, zot Seignére Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié.

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِلَاغِيهِ
 إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَّءُوفٌ
 رَحِيمٌ ٨

9. Et *Li finne* créé banne cévals, et banne milets et banne bourriques pou ki zotte monte lor là et couma ène *source* dé beauté. Et Li pou créé ça ki zotte pa encore conné.

وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْحَمِيرَ لِيَتَرَكَّبُوا ۚ وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

10. Et Li lor Allāh pou montré bon simé; et éna *banne* simés ki dévié *are bon direction*. Et si *Allāh* Li oulé, Li ti pou guide zotte tout.

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ ۖ وَهُوَ الَّذِي يَهْدِي الْجَارِ ۚ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٠﴾

R2 11. Li-Même Ki finne faire dilo déssanne pou zotte dépi dans niazés, ça servi zotte couma la boisson; et are ça, éna banne zarbes *ki poussé*; et zotte faire *zot z анимаux* manzé là-dans.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ ۖ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١١﴾

12. Avec ça, Li faire poussé pou zotte *toute sorte* kiltivations, et pieds zolives, et pieds tammes, et pieds raisins, et tout kalité fruits. En vérité, dans ça, éna ène *Signe* pou ène pép ki réfléci.

يُنْثِيَتْ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالرَّيْتُونَ ۚ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٢﴾

13. Et Li finne soumette, pou zotte, la nuit et li zour, et soleil et la line ; et banne zétoiles *oussi* finne trouve zotte soumette par So l'orde. En vérité, éna dans tout ça, banne *Signes* pou ène pép ki servi *zot* l'esprit.

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۚ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٣﴾

14. Et *Li finne soumette* banne sozes ki Li finne créé, pou zotte, lor la terre ; *zot* coulères varié. En vérité, éna dans ça, ène *signe* pou ène pép ki faire attention.

وَمَا ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٤﴾

15. Et Li-Même Ki finne soumette la mer pou ki zotte manze la sair frais dépi là-dans et *pou* ki zotte tire dépi là-dans banne ornements ki zotte mette lor zotte. Et to trouve là-dans banne navires ki pé fanne banne vagues pou ki, zotte serce *Allāh* So banne bienfaits et pou ki zotte montré *zot* reconnaissance.

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لَكُمْ لَتَكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا ۚ وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حُلِيَّةً وَتَلْبَسُونَ نَهَا۟جَ ۚ وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ ۚ فِيهِ وَتَلْتَبَتُّغُوا مِنْ قَضَلِهِ ۚ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٥﴾

16. Et Li finne enfonce banne montagnes solidement lor la terre pou approvisionne zotte,⁵⁶ et oussi banne la rivières et banne simés pou ki zotte *bien* guidé.

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَ
أَنْهَارًا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

17. Et banne *lé* zautes points répere; et par banne zétoiles, banne-là suive bon direction.

وَعَلَّمَتْهُمُ الرُّجُومَ لَّيْهَتَدُونَ ﴿١٧﴾

18. Alors, Céli Ki créé, esse-ki Li pareil couma céli ki pa *capave* créé? Esse-ki zotte pa oulé faire attention?

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿١٨﴾

19. Et si zotte essaye compte banne favéres Allāh, zotte pa pou *capave* faire so compte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَأِنْ تَعَدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ
اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩﴾

20. Et Allāh conné ça ki zotte *caciette* et ça ki zotte *laisse* paraître.

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُُونَ وَمَا تُغْلِبُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et banne ki banne-là invoqué en dehors Allāh, pa créé nanrien, mais banne-là zotte-mêmes zotte finne créé.

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا
يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢١﴾

22. *Banne-là* banne morts, zotte pa vivants; et zotte pa conné quand pou faire zotte réssissité.

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢٢﴾

56. Boucoup savants finne traduire ‘an tamīda bikoum’ par ‘ki banne *montagnes-là* sécoué are zotte’. Couma Allāh ki pé énimére impé So banne bienfaits lor l’himanéité, Li *capave* dire : ‘ Nous finne créé banne montagnes pou occasionne banne destrictions partout.’ ‘Tamīda’ vinne dépi verbe ‘māda’ ki vé dire approvisionné. ‘Māidah’ vé dire ène la tabe garni are nourritire. Façon ki nous finne traduire li, verset-là vinne clair : Li bon ki rappelle l’himanéité ki banne montagnes zotte essentiél parski zotte fourni banne êtres vivant zot nourritire. Banne montagnes zoué ène rôle vital pou condense dilo ki pé évaporé sans zarrét dépi banne lacs, la mers et l’océans. Banne la plies ki réziltat dé tout ça, retourne lor la terre pou créé banne immense saines alimentaires. Nék ça tradition-là ki en accord avec ça ki verset-là pé faire comprendre. Rélation ki éna ente dilo ék nourritire li évident. Banne la rivières finne zoué ène rôle bien important dans l’histoire dé la civilisation. Zotte finne créze banne simés à travers banne montagnes.

R 3 23. Zot BonDié Li Ène Sél BonDié. Et banne ki pa croire dans l'Aute lé monde, zot lé kére li étranzer *are la vérité*. Et zotte banne orgueillés.

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۖ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٣﴾

24. Péna doute ki Allāh conné ça ki banne-là caciette et ça ki zotte laisse paraître. En vérité, Li pa content banne orgueillés.

لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٤﴾

25. Et quand dire banne-là: «Bé ki été ça, ça ki Allāh zot Seignére finne révélé?» Banne-là dire : « Ça, li banne zistaires banne dimounes longtemps ! »

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَا ذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾

26. *Couma dire banne-là oulé ki Zour Rézirection zotte saryé tout zot prope fardeaux et ène partie banne fardeaux banne ignorants ki zotte égaré. Attention ! Li bien mauvais ça ki banne-là saryé-là!*

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَ مِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّوهُمْ بَغِيرَ عِلْمِ الْأَسَاءِ مَا يَزِيدُونَ ﴿٢٦﴾

R 4 27. En vérité, banne ki ti avant banne-là, banne-là *oussi* ti comploté, mais Allāh ti démoli zot constriction par so fondation-même dé sorte ki toit-là ti tombe lor banne-là dépi là-haut zotte ; et pinition-là ti attrape banne-là cotte zotte pa ti *même* imaziné.

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوَقِهِمْ وَآتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. Alors, Zour Rézirection, Li pou faire banne-là gagne dézonére et Li pou dire : « Cotte Mo 'banne associés' pou banne-là-mêmes ki zotte ti pé faire opposition *are banne Prophètes* ? » Banne ki posséde connaissance pou dire : « Azordi la honte et malhére certainement pou attrape banne mécréants. »

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْحِلمَاتِ الْخِزْيُ الْيَوْمَ وَالسُّوءُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٨﴾

29. Banne ki banne anzes donne la mort alors ki zotte pé faire di tort zot l'âme, zotte pou offére *zot* soumission, *zotte dire*: «Nous pa ti éna l'habitude azir mal!» *Pou dire banne-là*: «Non! En vérité, Allāh conne bien ça ki zotte ti pé faire,

الَّذِينَ تَتَوَفَّيهِمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقُوا السَّلَامَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ ۖ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

30. «Alors, rente par banne la portes l'Enfer pou *ki* zotte reste longtemps là-dans. Et cotte banne orgueillés-là pou resté li vrainême bien mauvais!»

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
فَلَيْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٣٠﴾

31. Et *quand* dire banne dimounes droite: «Bé *ki* été ça? ça *ki* Allāh zot Seignère finne révéélé?» Banne-là réponne: «Ça *ki* meillère.» Pou banne *ki* faire le bien, éna le bien dans ça lé monde-là et Résidence l'Aute lé monde li certainement meillère. Et sans doute, Résidence banne dimounes droite li excellent -

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ
رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا خَيْرٌ ۚ لِلَّذِينَ
أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنْ نَجْعَلَ
الدُّنْيَا لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

32. Banne Zardins l'Éternité, là-dans banne-là pou rentré, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Là-dans, banne-là pou gagne ça *ki* zotte oulé. Coumme ça-même Allāh récompense banne dimounes droite.

جَدَّتْ عَذْرَاءٌ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ ۚ
كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٢﴾

33. Banne *ki* banne anzes donne-zotte la mort alors *ki* zotte pur, banne anzes-là pou dire: «La paix lor zotte! Rente dans Paradis à cause ça *ki* zotte ti éna l'habitude faire.»

الَّذِينَ تَتَوَفَّيهِمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ ۚ
يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۖ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

34. Bé *ki* banne-là pé attanne ? Excepté *ki* banne anzes vinne cotte zotte ou bien *ki* l'orde to Seignère arrivé. Coumme ça-même banne *ki* ti avant-zotte ti faire. Et Allāh pa ti faire banne-là di tort, mais zotte ti éna l'habitude faire zotte-mêmes di tort.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ
الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ ۚ كَذَلِكَ
فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا
ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Mauvais *réziltats* zot banne actions ti gagne zotte ; et ça *ki* zotte ti pé mouqué-là ti encerclé zotte.

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٥﴾

R 5 36. Et banne associatères dire : « Si Allāh ti oulé, nous pa ti pou adore nanrien en dehors Li, ni nous, ni nou banne papa

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا

grand-papas, et nous pa ti pou interdire nanrien sans *l'orde dépi cotte Li*.» Coumme ça-même banne avant banne-là ti faire. Mais, esse-ki banne Mèssazers éna kik responsabilité à parte ki transmette Mèssaze-là avec clarté?

37. Et certainement Nous ti avoye cotte sak pép ène Mèssazer *pou dire banne-là*: «Adore Allāh et éloigne-zotte are banne idoles.» Alors, dans banne-là, éna ki Allāh ti guide zotte et, dans banne-là, éna ki ti mérite l'égarement. Alors, alle partout lor la terre et guette la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne Prophètes*.

38. Même si to éna grand désir ki banne-là *bien* guidé, alors *conné* ki en vérité, Allāh Li pa guide banne ki faire *lé zantes* égaré. Et péna aukène aide pou banne-là.

39. Et banne-là faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki Allāh pa pou réssissite banne ki mort. Sans doute *Li pou réssissite zotte* —ène *tel* promesse ki Li Responsabe pou ça, mais la plipart banne dimounes pa conné.

40. *Li pou réssissite banne-là* pou ki Li ranne clair pou banne-là ça *banne zaffaires* lor ki zotte ti en désaccord, et pou ki banne ki pa ti croire conné ki zotte ti banne mentéres.

41. Nou parole concernant ène soze, quand Nous oulé li, sélement Nous dire li: «Existé,» et li commence existé.

R 6 42. Et banne ki finne abandonne zot la cazes pou *la cause* Allāh après ki finne traite zotte avec inzistice, certainement Nous pou donne banne-là ène zoli place

أَبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ
كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رُسُلًا أَنْ
اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۖ
فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ
حَقَّقْتُ عَلَيْهِ الضَّلَالَةَ ۖ فَسِيرُوا فِي
الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝

إِنْ تَحَرَّضَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ ۖ وَمَا لَهُمْ مِنْ
نَاصِرِينَ ۝

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا
يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ ۖ بَلَى وَعْدًا
عَلَيْهِمْ حَقًّا ۖ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ۝

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ
وَلِيُعَلِّمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنََّّهُمْ كَانُوا
كَذِبِينَ ۝

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ
يَكُنْ يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا

cotte pou resté dans ça lé monde-là; et, en vérité, récompense l'Aute lé monde li pli grand si sélement banne-là ti conné —

فَنَافِلُهُمْ حَسَنَةٌ ۖ وَآجُرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

43. Banne ki montré l'endurance et ki mette zot confiance dans zot Seignére.

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٣﴾

44. Et avant toi, Nous pa ti avoye personne *couma* Mèssazer mais banne zommes ki Nous ti donne révélations. Alors si zotte pa conné, dimanne banne are ki, finne confié banne Rappels ki vinne dé côté Allāh.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ۚ وَهُمْ يَكْفُرُونَ ۚ

45. Et Nous ti avoye banne-là avec banne Signes clair et banne Écritires *Saintes*. Et Nous finne faire déssanne lor toi, Rappel-là pou ki, avec clarté, to explique banne dimounes ça ki finne avoye zotte et pou ki zotte réfléci.

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۚ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ ۚ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٥﴾

46. Banne ki faire banne complots, esse-ki zotte senti zotte en sékirité avec l'idée ki Allāh pa pou faire zotte englouti dans la terre, ou soi ki pinition-là pa pou attrape zotte cotte zotte pa ti même imaziné ?

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٦﴾

47. Ou soi ki Li pa pou attrape banne-là dans zot *mouvements* allé-vini. Banne-là pa pou capave enléve capacité Allāh dans So banne obzectifs.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُيبِهِمْ فَمَا لَهُمْ بِمُعْجِزَيْنِ ﴿٣٧﴾

48. Ou soi, ki Li pa pou détruire banne-là tiguutte par tiguutte? En vérité, zot Seignére Li Rempli dé compassion, Li Bien-Miséricordié.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٣٨﴾

49. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki banne l'ombrazes tout banne sozes ki Allāh finne créé, zotte déplace zotte à droite et à gauche, zotte pé prosterné divant Allāh avec himilité.

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَتَّحُونَ ظِلُّهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et tout créature vivant ki dans banne lé ciéls, et lor la terre li soumette are Allāh avec *himilité*, et banne anzes oussi, et zotte pa azir avec l'orgueil.

وَاللَّهُ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٥٠﴾

51. Banne-là craigne zot Seignére Ki là-haut zotte et zotte faire tout ça ki ordonne zotte *pou faire*.

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ أَفْعَالًا ۚ ﴿٥١﴾

R 7

52. Et Allāh finne dire : « Pa prend dé divinités pou zot *adoration*. En vérité, Li-Même Ki Ène Sél BonDié. Alors craigne Mo Tout-Sél. »

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَٰهِينَ إِلَّا نِي ۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۚ فَآيَايَ فَارْهَبُونَ ﴿٥٢﴾

53. Et pou Li, tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre ; et tout lé temps *droit pou soisir* vrai simé apparténir à Allāh. Alors, esse-ki zotte craigne ène l'aute ki Allāh ?

وَلَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الرِّبُّنِ وَأَصْبَاءُ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

54. Et tout bénédiction ki zotte gagné, li *vinne* côté Allāh. Et quand ène malhére arrive zotte, Li-Même, ki zotte siplié *pou enléve* ça.

وَمَا يَكُمُ مِنَ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْرُونَ ﴿٥٤﴾

55. Ensuite, quand Li enléve malhére-là are zotte, àla *ki* ène partie d'ente zotte, commence donne banne associés are zot Seignére,

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٥﴾

56. Pou ki banne-là nié ça ki Nous finne donne zotte. Alors, zourir encore impé; mais zotte pa pou tardé pou conné.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۖ فَتَمَتَّعُوا بِهِمْ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

57. Et, dans provision ki Nous finne donne zotte, banne-là mette dé côté ène partie pou ça *banne fausse divinités* lor ki zotte pa conne nanrien. Par Allāh, certainement pou dimanne-zotte *compte* lor tout ça ki zotte finne inventé.

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ ۖ تَاللَّهِ لَتَسْتَلْنَ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Et banne-là attribié banne ti-filles are Allāh — Allāh Li Pur! — alors ki zotte, zotte éna ça ki zotte désiré.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَنَهُ ۖ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et quand donne ène dans banne-là nouvelle ène *naissance* ène ti fille, so visaze vinne sombe à cause sagrin ki li rode réfoulé.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنْثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٩﴾

60. Li reste caciète are dimounes à cause ça mauvais nouvelle ki li finne gagné-là. Esse-ki li pou garde li malgré la honte ou soi li pou enterre li dans la poussière? Attention! Li mauvais ça ki banne-là zizé!

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ ۖ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ ۖ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Pire exempe applique lor banne ki pa croire dans l'Aute lé monde; alors ki l'exempe ki pli élevé li pou Allāh. Et Li-Même Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۚ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦١﴾

R 8 62. Et si Allāh ti pou attrape banne dimounes pou zot banne fautes, Li pa ti pou laisse lor ça *la terre-là* ène sél créatire vivant. Mais Li accorde banne-là ène délai ziska ène limite fixé. Quand banne-là zot l'hére fixé arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arrière, ni alle avant ça *l'hére-là*.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et banne-là attribié are Allāh ça ki zotte-mêmes détesté; et zot la langue prononce ça mensonge-là: ki meilleure *dans tout kit-soze* li pou zotte. Sans doute, pou banne-là, éna di Fé, et certainement, zotte pou trouve zotte abandonné *là-dans*.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكُذْبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ ۚ لَا جَرَءَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٣﴾

64. Par Allāh, en vérité, Nous ti avoye *banne Mésazers* cotte banne péps avant toi. Mais Sātan ti faire *banne péps-là* zot banne actions *paraîte* zoli pou zotte. Donc, *Satan* li pou zot patron ça zour-là, et pou banne-là éna ène pinition ki donne boucoup doulère.

تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَرَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانَ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

65. Et Nous pa finne faire Live-là déssanne lor toi excepté pou ki to

وَمَا آتَيْنَاكَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا

explique banne-là avec clarté ça *banne* sozes lor ki banne-là en désaccord et couma ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥﴾

66. Et Allāh finne faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et avec ça Li rédonne la vie la terre après so la mort. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki *oulé* écouté.

وَاللَّهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْيَارَ بِهِ
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿١٦﴾

R 9 67. Et, en vérité, dans banne bétails, éna ène léçon pou zotte. Nous faire-zotte boire dans ça ki banne-là éna dans zot 'vente - dépi ente banne excréments et di sang — di lait *ki* pur, et agréabe pou banne ki boire ça.

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۚ
نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ
فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا
لِّلشَّارِبِينَ ﴿١٧﴾

68. Et dépi banne fruits pieds tammes et *dépi* raisins *Nous faire-zotte boire* — zotte faire are ça, banne la boissons intoxicant et ène aliment excellent. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki servi *zot* l'esprit.

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ
تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۚ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾

69. Et to Seignére ti donne l'inspiration à mouce di miel, *Li dire-li*: «Faire banne la cazes dans banne collines et dans banne pieds et dans banne treillazes ki banne *dimounes-là* construire.

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي
مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا ۖ وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا
يَعْرِشُونَ ﴿١٩﴾

70. «Ensuite, manze dépi dans tout *kalité* fruits, ensuite suive avec soumission banne simés *ki* to Seignére finne prescrire.» Ène la boisson sorti dépi dans zot vente, so banne coulères varié. Là-dans éna guérison pou banne dimounes. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki réfléci.

ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي
سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا
شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ
لِّلنَّاسِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٠﴾

71. Et Allāh Li créé zotte, ensuite Li faire zotte mort, et, d'ente zotte éna ki arrive l'âze sénile cotte zotte perdi tout

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ ۚ وَإِلَىٰ
مِنْكُمْ مِّن يُّرَدُّ إِلَىٰ أَزْدِلِ الْعُمُرِ لِكَيْ

zot savoir après ki zotte ti gagne li. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٤٦﴾

R 10 72. Et Allāh finne favorize certains parmi-zotte lor lé zautes dans banne di biens *ça lé monde-là*. Mais banne ki pli favorizé pa rétourne *ène partie* zot di biens à banne ki zot la main droite possédé pou ki ça banne-là vinne égal *are zotte* là-dans. Esse-ki zotte nié banne bienfaits Allāh?

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۖ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٤٧﴾

73. Et Allāh finne faire pou-zotte, banne compagnes d'ente zotte-mêmes ; et, dépi zot compagnes, li finne faire, pou zotte, zenfants et ti-zenfants ; et Li finne donne-zotte banne bon kit-sozes couma provision. Esse-ki banne-là pou croire dans banne sozes ki fausse et zotte pou nié banne bienfaits Allāh?

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۚ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٤٨﴾

74. Et banne-là adore, en déhors Allāh, ça ki péna aukène pouvoir pou faire zotte kik bienfait *ki sorti* dépi dans banne lé ciéls, ou soi *dépi* la terre, et zotte péna aukène capacité même.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٩﴾

75. Pa donne banne l'exempes-réssemblance concernant Allāh. En vérité, Allāh conné et zotte pa conné.

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

76. Allāh donne l'exempe ène esclave ki dans possession *ène kikène* et ki péna aukène pouvoir lor n'importe ki kit-soze et ça *dimoune* ki Nous finne donne li, dé Nou part, ène zoli provision et li dépense là-dans en secret et ouvertement. Esse-ki zotte pareil? Tout louanze pou Allāh. Mais la plipart d'ente banne-là pa conné.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ ۖ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنْ ثَمَرِ زَيْتُونٍ فَهُوَ يَنْفُقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۚ هَلْ يَسْتَوُونَ ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

77. Et Allāh donne *oussi* l'exempe dé zommes. Ène là-dans li miét, li péna aukène pouvoir lor n'importe ki kit-soze,

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى

et *li-même* li ène fardeau pou so maîte —
Cotte avoye li, li pa raméne nanrien
nouvelle dé bon. Esse-ki ça *dimoune*-là,
li capave pareil are ça *dimoune* ki
ordonne la zistice, et ki *li-même* li lor
simé droite?

مَوْلَاهُ ۖ أَيْنَمَا يُوجِّهُهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۚ
هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ ۚ
وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٤﴾

R 11 78. Et *connaissance* l'invizibe
banne lé ciéls et la terre appartenir à
Allāh, et l'orde concernant l'Hére, li
simplément ène zaffaire ène clin d'oeil ou
bien pli rapide ki ça. En vérité, Allāh éna
tout pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَ
مَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ
هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾

79. Et Allāh finne faire zotte sorti
dépi dans vente zot mama, alors ki zotte
pa ti conne nanrien, et Li finne donne-
zotte zoreilles et li zié et lé kéré pou ki
zotte montré reconnaissance.

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ
لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا ۚ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾

80. Esse-ki banne-là pa trouvé ki
pé réténir banne zoiseaux en soumission
dans l'atmosphère lé ciél. Personne pa
réténir zotte sauf Allāh. En vérité, dans
ça, éna ène Signe pou ène pép ki croire.

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْ
السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ۚ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٤٧﴾

81. Et Allāh finne faire zot la cazes
ène l'endroit répos pou zotte et Li finne
faire pou zotte avec la peau zanimaux
banne la cazes ki zotte trouve lézé quand
zotte voyazé et *oussi* quand zotte faire
escale. Et avec zot la laine, zot fourrures
et zot poils, Allāh finne *fourni* zotte
banne obzets ménazé et banne zeffets
pou ène lé temps.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا
تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ
رِقَاعِمْ ۚ إِنَّهَا أَصْوَابُهَا وَأَوْبَارُهَا
وَأَشْعَارُهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ ﴿٤٨﴾

82. Et dans ça ki Li finne créé,
Allāh finne faire pou-zotte *banne* sozes
ki *donne* l'ombraze; et dans banne
montagnes, Li finne faire pou-zotte
banne abris; et Li finne faire pou-zotte
banne vêtements ki protéze zotte conte la
salére et banne vêtements avec mailles
métallique ki protéze zotte dans zot la

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا ۖ وَجَعَلَ
لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ
تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ ۚ كَذَلِكَ يُتِمُّ

guère. Coumme ça-même Li complète
So banne grâces lor zotte pou ki zotte
soumette are *Li*.

نَعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨٧﴾

83. Mais si banne-là tourne lé dos,
alors to responsabilité li sélement pou
transmette Mèssaze-là avec clarté.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ
الْمُبِينُ ﴿٨٨﴾

84. Banne-là conne Allāh So grâce
très bien et pourtant banne-là nié ça
grâce-là et la plipart d'ente banne-là,
zotte banne ingrats.

يَخْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا
وَكَثُرَ لَهُمُ الْكُفْرُ وَكَانَ
عِ

R 12 85. Et *pense* zour cotte Nous pou
désigne ène témoin dans sak pép; alors
banne ki pa finne croire pa pou gagne
permission *pou plaide zot cas* et pa pou
même laisse zotte approce ça seuil la
Porte Allāh.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ
لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ
يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٩﴾

86. Et quand banne inzistes pou
trouve pinition-là, pa pou ranne ça lézé
pou banne-là et pa pou accorde zotte
aукène délai.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا
يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٩٠﴾

87. Et quand banne associatéres
pou trouve zot-banne ki zotte ti associés
are *Allāh*, zotte pou dire: «Nou Seignère!
Ça banne-là, zotte nou banne *divinités*-
associés ki nous ti pé invoqué en déhors
dé Toi.» Alors, banne-là pou réponne
zotte par ça parole-là: «En vérité, zotte
banne mentéres.»

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ
قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ
كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ ۖ فَآلِقُوا
بَيْنَهُمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَعَاذِبُونَ ﴿٩١﴾

88. Ça zour-là, banne-là pou offére
zot soumission are Allāh et tout ça ki
zotte ti éna l'habitude inventé pou perdi
pou zotte.

وَأَلْقُوا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَ
ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٩٢﴾

89. Banne ki pa croire et ki
empéce *dimounes* suive simé Allāh,
Nous pou augmente pinition lor pinition
pou zotte parski zotte ti pé azir dans ène
façon corrompi.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ زِدْ لَهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ
بِمَا كَانُوا يَفْسِدُونَ ﴿٩٣﴾

90. Et *pense* zour cotte, dans sak pép, Nous pou désigne d'ente banne-là ène témoin conte zotte et Nous pou amène toi couma ène témoin conte banne-là. Et Nous finne faire le Live déssanne lor toi couma ène explication tout kit-soze avec clarté, *couma* ène guidance et ène miséricorde et ène bon nouvelle pou tout banne ki soumette *are Allāh*.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠﴾

١٠
١١
١٢

R 13 91. En vérité, Allāh ordonne-zotte observe la zistice et azir avec bonté envers *lé* zautes et pou donne *dans* So cause couma *donné* pou proce parents; et Li interdire l'indécence, action blâmabe et transgression. Li averti zotte pou ki zotte faire attention.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١١﴾

92. Et rempli *zot* l'engagement avec Allāh quand zotte finne faire ène pacte, et pa viole banne serments après ki finne ranne ça ferme alors ki zotte finne prend Allāh couma *zot* Garant. En vérité, Allāh conné ça ki zotte faire.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾

93. Pa bizin zotte faire couma ça madame ki ti défaire, brin par brin, so di fil fuseau après ki ça finne éffilé. Zotte servi *zot* serments couma ène moyen pou trompe zotte ente zotte, attention ki ène pép vinne pli puissant ki ène l'aute. Certainement Allāh pou testé zotte par ça, et Zour Rézirection, certainement Li pou ranne clair pou zotte ça *banne* sozes lor ki zotte ti en désaccord.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غُرْلَهُمَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَثَاءِ تَتَخَذُونَ آيْمَانَكُمْ دَخْلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۚ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۚ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٣﴾

94. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou faire-zotte ène sél comminauté. Mais Li zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé, et certainement pou interroze zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

95. Et pa servi zot serments couma ène moyen pou trompe zotte ente zotte, sinon *zot* li pied pou glissé après ki li ti tini ferme et zotte pou goûte ça ki mauvais parski zotte ti empêche *dimounes* suive simé Allāh. Et pou zotte, éna ène pinition terribé.

96. Et pa sanze pou ène ti prix Allāh So pacte. En vérité, ça ki avec Allāh, li meillère pou zotte si sélement zotte ti conné.

97. Ça ki zotte possédé *li* pou épuisé tandisse ki ça ki cotte Allāh ça pou diré *tout lé temps*. En vérité, Nous pou donne banne ki persévéré zot récompense d'après ça ki pli excellent ki tout dans zot banne actions.

98. Dimoune ki azir avec droiture, ki li ène missié ou soi ène madame, et li ène croyant, certainement Nous pou faire li amène ène la vie pur et, certainement Nous pou donne banne-là zot récompense d'après ça ki pli excellent ki tout dans zot banne actions.

99. Et quand to récite le Coran, dimanne Allāh So protection conte Satan ki rézété.

100. En vérité, li péna aukène pouvoir lor banne ki croire et ki place zot confiance dans zot Seigneuré.

101. So pouvoir li sélement lor banne ki prend li pou camarade et lor banne ki donne banne associés are *Allāh Li-Même*.

R 14 102. Et quand Nous remplace ène Signe par ène l'aute — et Allāh pli conné ça ki Li faire déssanne — banne-là dire: «To sélement ène fabricatère.» Mais en faite, la plipart d'ente banne-là pa conné.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا الشَّوَاءَ بِمَا صَدَقْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٥﴾

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُخَوِّدَنَّهُ حَيَوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٩﴾

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿١٠٠﴾

إِنَّمَا سُلْطَانُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ ۚ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠١﴾

وَلَا ذَا بَدَلَتْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنْزِلُ قَالُوا إِنَّمَا آثَتِ مُفْتَرٍ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Dire: «L'Esprit dé Saintété finne faire li déssanne avec la vérité dé la part to Seignère pou ki Li fortifié banne ki croire et couma ène guidance et ène bon nouvelle pou banne Misilmans. »

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ
بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾

104. Et, en vérité, Nous conné ki banne-là pé dire ki nék ène dimoune ki pé enseigne li. *Mais* langaze dimoune ki banne-là faire allizion-là li étranzer alors ki sanne-là li langue arabe *ki* bien clair.

وَلَقَدْ نَخْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا
يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي
يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَٰذَا لِسَانُ
عَرَبِيٍّ مُبِينٌ ﴿٣٤﴾

105. En vérité, banne ki pa croire dans banne Signes Allāh, certainement Allāh pa pou guide zotte; et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

106. Sélement banne ki pa croire dans banne Signes-Allāh ki invente banne mensonzes, et ça banne-là ki banne mentéres.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْكَاذِبُونَ ﴿٣٦﴾

107. Dimoune ki pa croire dans Allāh après ki li finne croire excepté céli ki finne oblizé *parski pression ti plisse ki li capave sipporté*, alors ki so lé kére trouve la paix dans so la foi *dans Allāh, li pa bizin éna aukène crainte*, mais banne dimoune ki, lé kére content, rénié *zot rélizion* — lor banne-là, éna colére Allāh; et pou banne-là, éna ène pinition terribé.

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ
أُكْرِهَ ۖ وَقُلُّبُهُ مَطْمَئِنٌّ بِمَا كُفِيَ
وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ ۖ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٧﴾

108. Ça *li* *parski* banne-là finne préfère la vie ça lé monde-là ki *la vie* l'Aute lé monde-là, et *parski* Allāh pa guide pép ki mécréant.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ ۖ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٨﴾

109. Ça banne-là ki Allāh finne mette scellé lor zot lé kére, lor zot zoreilles et lor zot li zié. Et ça banne-là ki insouciant.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى
قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۖ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿٣٩﴾

110. Sans aukène doute, ça banne-là ki pou perdant dans l'Aute lé monde.

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ
الْخَسِرُونَ ﴿٤٠﴾

111. Alors, en vérité, to Seignére — pou banne ki finne émigré après ki ti persékite zotte, et ki ensuite finne litté *bien-même pou la cause Allāh* et ki finne persévéré — certainement, après ça, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ
بَعْدِ مَا قُتِلُوا لَكُمْ جَاهِدُوا وَصَبَرُوا
إِنَّ رَبَّكَ مِنَ الْغَفُورِ رَحِيمٌ ﴿١١١﴾

R 15 112. Zour cotte sak l'âme pou vini pou plaide pou li-même et cotte pou paye sak l'âme tout pou ça ki li finne faire et cotte pa pou traite banne-là avec inzistice.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ
نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا عَمِلَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١٢﴾

113. Et Allāh donne l'exempe ène la ville ki ti pé zouir sékirité et la paix; dé tout côté so provision ti pé vinne là en abondance. Mais li ti nié banne favéres Allāh. Alors Allāh ti faire ça *banne habitants-là* goûte ène l'existence enveloppé are la famine et la frayére à cause ça ki banne-là ti éna l'habitide faire.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ
أَمْنًا مَطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا
رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ
بِأَنْعَمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ
الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٣﴾

114. Et, en vérité, ène Mèssazer ti vinne cotte banne-là d'ente zotte-mêmes. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors pinition-là ti attrape banne-là pendant ki zotte ti pé faire l'inzistice.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿١١٤﴾

115. Alors manze dans ça ki permette et bon *sélon goût, la santé et circonstance* dans provision ki Allāh finne donne zotte et montré reconnaissance pou banne favéres Allāh si Li-Même Ki zotte adoré.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
لِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٥﴾

116. Ça sélement ki pa permette pou zotte! Ça ki mort *par li-même* et di sang, et la vienne coçon et tout *zanimaux* lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh. Mais dimoune ki trouve li obligé *par nécessité* alors ki li péna l'envie *pou manze* ça et ki li pa dépasse banne limites, alors sirement Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ
وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ
بِهِ فَمِنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. A cause mensonge ki zot la langue prononcé, pa dire: «Ça li permette, ça li pa permette,» pou ki zotte fabrique mensonge conte Allāh. En vérité, banne ki fabrique mensonge conte Allāh ki pa réissi.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ
الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَ هَذَا حَرَامٌ
لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۚ إِنَّ
الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

118. *Li* ène ti bénéfice. Et *ensuite* banne-là pou gagne ène pinition ki donne beaucoup doulère.

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٨﴾

119. Et auparavant, Nous ti interdire banne Zuifs tout céki Nous finne raconte toi. Nous pa ti faire banne-là aukène di tort, mais banne-là ti pé faire zotte-mêmes di tort.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا
مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۖ وَمَا
ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١١٩﴾

120. Alors, en vérité, to Seignère, pou banne qui faire le mal par ignorance et ki répenté après ça et ki corrige zotte — certainement après ça, to Seignère Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا
السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ
بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٠﴾

R 16 121. En vérité, Abraham ti ène nation dans li-même,⁵⁷ touzour obéissant à Allāh et tout lé temps incliné vers Li. Et li pa ti ène dans banne associatères;

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا
لِلَّهِ حَنِيفًا ۖ وَ لَمْ يَكُ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢١﴾

122. *Li* ti touzour reconnaissant pou Allāh So banne favères. Allāh Li ti soisir li et Li ti guide li vers ène simé droite.

شَاكِرًا لِأَنْعَمِهِ ۖ وَاجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢٢﴾

123. Et Nous ti donne li ène zoli part dans ça lé monde-là; et dans l'Aute lé monde, li pou certainement *compté* dans banne dimounes ziste.

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَآتَيْنَاهُ
فِي الْآخِرَةِ لِمَنْ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٣﴾

124. Ensuite, Nous finne révèle toi ça : « Suive simé Abraham ki ti touzour

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ آيَاتِنَا

57. 'Abraham ti ène nation dans li-même' ça vé dire ki li ti éna sémence ék potentiél d'ène grand nation ki Allāh ti promet li.

incliné vers Allāh et li pa ti ène dans banne associatéres. »

125. Ti impose Sabbat lor banne ki ti tombe en désaccord lor li *le Prophète Abraham et lor so rélizion*,⁵⁸ et certainement, Zour Rézirection to Seignére pou zize ente banne-là concernant ça *banne-sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

126. Invite vers simé to Seignére avec sazesse et ène bon exhortation, et raisonne avec banne-là avec *argument* ça ki meillére. En vérité, to Seignére pli conné ki sanne-là ki finne égaré dépi So simé, et Li pli conné banne ki *bien* guidé.

127. Et si zotte *oulé* pini *banne oppresséres*, alors inflize *banne-là* ène pinition égal à di tort ki finne faire zotte; mais si zotte montré patience, alors certainement ça li meillére pou banne ki patient.

128. Et, ô *Prophète!* Endire avec patience; et, en vérité, to patience li possible sélement avec *l'aide* Allāh. Et pa prend tracas pou banne-là et pa bizin to angoussé à cause zot banne complots.

129. En vérité, Allāh Li avec banne dimounes droite et banne ki faire le bien.

مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَ مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٣﴾

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣٥﴾

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ ۚ وَالْمَوْعِظَةُ الْحَسَنَةُ وَجَدَ لَهُمْ بِآيَاتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۚ وَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٣٦﴾

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ ۚ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿٣٧﴾

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿٣٩﴾

58. Contexte-là li clair. Pé cause lor la foi inébranlabe Abraham dans l'inité d'Allāh et so dévotion sincère pou Li (lire versets 121, 122). Donc ici pé faire référence à Abraham et banne désaccords ki banne Israélites éna ente zotte concernant so la foi et so conduite. La plipart d'ente zotte ti pé pratique idolâtrie dans banne formes différent et ti bien probabe ki pou zistifié zot pratique, zotte finne mette ça lor Abraham. Dans ça contexte-là, li paraîte ki Sabbat ti non sélement ène zour répos mais oussi ène zour dé purification et dé repentance.

PARTIE 15

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. La pureté et la gloire pou Céli
Ki ti amène So servitère are Li, la nuité,
dépi la Mosquée Sacré ziska la Mosquée
Eloigné ki Nous finne béni so alentour,
pou ki Nous montré li impé Nou banne
Signes. En vérité, Li-Même Li Bien-
Tandé et Li Bien-Trouvé.

بِذِكْرِ اللَّهِ الَّذِي أَشْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا
مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ
الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ
مِنَ الْبَيْتِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ [٢]

3. Et Nous ti donne Moïse Live-
là, et Nous ti faire ça *Live-là* ène
guidance pou banne Zenfants Israël,
Nous ti dire banne-là: «Pa prend aukène
protectère en dehors Moi,

وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكَتَبَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ آلَا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي
وَكِيلًا [٣]

4. «O déssendants banne ki Nous
ti transporte *dans l'Arce* are Noé.» En
Vérité, li ti ène servitère reconnaissant.

ذُرِّيَّةَ مَن حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّكَ كَانَ عَبْدًا
شَكُورًا [٤]

5. Et Nous ti communique
clairement banne Zenfants Israël décret
ki ti dans Live-là: «Certainement, dans
dé l'occasions, zotte pou créé désorde
dans pays-là et zotte pou montré ène
grand l'arrogance.»

وَقَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي الْكِتَابِ
لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ
عُلُوًّا كَبِيرًا [٥]

6. Alors, quand ti arrive l'hére
pou accomplissement premier ça dé
avertissements-là, Nous ti avoye conte
zotte impé Nou banne servitères ki ti éna
ène puissance terrible dans la guére, et
banne-là ti pénète *ziska* dans l'intéiriére
zot la cazes. Et li ti ène avertissement ki
ti éna pou accompli.

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لَّنَا أُولِي بَأْسٍ شَرِيحٍ فَجَاءُوا
خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا [٦]

7. Ensuite, Nous ti rédonne-zotte
capacité pou vainc banne-là, et Nous ti
aide zotte avec di biens et banne garçons.
Et Nous ti faire-zotte pli nombré.

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَ
أَمَدَدْنَكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَكُمْ
أَكْثَرَ تَفْغِيرًا [٧]

8. Si zotte faire le bien, zotte pé faire le bien-là pou zot prope l'âme, et si zotte faire le mal, li dans l'âme-là so dézavantaze. Et quand l'hére promesse dernier zours pou arrivé, pou ki zot banne ennemis-là dézonore zot visazes et pénète dans la Mosquée pareil couma banne-là ti pénète là-dans premier fois et pou ki zotte détruire complètement tout ça ki zotte-mêmes pou gagné par la force.

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبَذَرُوا فِي الْبُحْرِ أَوْ مَا عُلُوًّا تَخَيَّرُوا ﴿٨﴾

9. Li possible ki zot Seignére faire-zotte miséricorde. Mais si zotte rétourne couma avant, Nous oussi Nous pou rétourné et Nous finne faire l'Enfer ène prison pou banne mécréants.

عَلَى رُءُوسِهِمْ أَنْ يَرَحِمَكُمُ بِهِ وَإِنْ عُثِرْتُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٩﴾

10. En vérité, ça Coran-là guide vers ça ki pli droite et li annonce bon nouvelle à banne croyants ki faire banne bon actions ki zotte pou gagne ène grand récompense ;

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِينَ هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿١٠﴾

11. Et pou ki li annonce à banne ki pa croire dans l'Aute lé monde, ki Nous finne prépare pou zotte ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَتَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا وَهُمْ لَا يُخْلَوْنَ مِنْهُ وَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١﴾

R 2 12. Et l'homme li sipplié pou le mal couma dire li pé sipplié pou le bien; et l'homme li bien pressé.

وَيَذُرُّ النَّاسُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولا ﴿١٢﴾

13. Et Nous finne faire la nuit et li zour couma dé Signes, et Nous finne efface Signe la nuit Nous finne remplace li par li zour, et Nous finne faire Signe li zour rempli are la limière pou ki zotte capave serce banne grâces are zot Seignére, pou ki zotte conne nombre banne l'années et conne calkil lé-temps. Et Nous finne explique tout kit-soze par ène explication détaillé.

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ فَمَحْوُتَ آيَةِ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابِ وَكُلُّ شَيْءٍ فَصْلَانَهُ تَفْصِيلًا ﴿١٣﴾

14. Et dans li cou sak dimoune, Nous finne attace rézisse so banne actions, et

وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعَهُ فِي عُقُبِهِ

Zour Rézirection, Nous pou faire sorti pou li ène live ki li pou trouve ouvert en grand.

15. «Lire to live. Azordi to prope l'âme li siffit pou faire to compte conte toi.»

16. Dimoune ki suive bon simé, li suive li sélement pou *le bien* so *prope* l'âme; et dimoune ki égare li-même, li égare li, conte *bénéfice* ça l'âme-là sélement. Et aukène portère fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute. Et zamais Nous pini avant ki Nous avoye ène Mèssazer.

17. Et quand Nous oulé détruire ène la ville, Nous laisse so banne dimounes ki vive dans l'aisance et dans l'abondance *azir couma zotte oulé*. Alors, banne-là commette, là-dans, tout kalités pécé ziska ki décision *pinition* ki tombe lor ça *la ville-là* li zistifié. Alors Nous détruire li are ène destruction compléte.

18. Et comié banne zénérations Nous finne détruire après Noé! Et to Seignére Li Siffit couma Connaissére et Observatére banne péchés So banne servitéres.

19. Dimoune ki désire ça la vie ici-là, Nous faire vite pou li là-dans ça ki Nous oulé, *et* pou banne ki Nous oulé. Ensuite Nous finne réserve l'Enfer pou li; li pou brûlé là-dans, condamné, *et* rézété.

20. Et dimoune ki content l'Aute la vie-là et ki faire zeffort pou *gagne* ça couma bizin faire zeffort, et ki croyant — ça banne-là ki zot zefforts pou apprécié *par Allāh*.

21. Nous aide zotte tout, ça banne-là et l'aute banne-là, dépi banne cadeaux to Seignére. Et banne cadeaux to Seignére, zotte accessibe.

وَنُخْرِجُهُ لَكَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَتْلُقُهُ
مُنْشُورًا ۝۱۳

إِقرأ كِتَابَكَ ۚ كَفَىٰ بِتَفْسِكَ الْيَوْمَ
عَلَيْكَ حَسِيبًا ۝۱۵

مَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ
ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ
وِزْرَتُهُ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ
حَتَّىٰ تَبْعَثَ رَسُولًا ۝۱۷

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا
مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا ۚ وَحَقَّ عَلَيْهَا
الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ۝۱۹

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ ۚ وَ
كَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا
بَصِيرًا ۝۱۸

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاقِبَةَ ۖ جَعَلْنَا لَهُ
فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا
لَهُ جَهَنَّمَ ۖ يَصْلُهَا مَذْمُومًا
مَذْمُورًا ۝۱۹

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَتْ سَعِيَّتُهُمْ
مَشْكُورًا ۝۲۰

كُلًّا نُمِدُّهُ هُوْلًا ۖ وَهُوَ لَآءٍ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۚ
وَمَا كَانَتْ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ۝۲۱

22. Guetté couma Nous finne favorize éna parmi banne-là lor lé zautes *dans ça la vie-là*, et certainement l'Aute la vie-là pou pli grand dans niveaux *rang* et pli grand dans excellence.

أَنْظُرْ كَيْفَ قَضَلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ
وَلَا خَيْرَ لَهُ الْبَرُّ ذَرَجَاتٍ وَالْكَبِيرُ تَقْضِيلاً ۝۲۲

23. Pa installe ène l'aute divinité are Allāh, sinon to pou trouve toi tombe dans dézonére et l'abandon.

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهاً آخَرَ فَتَقْعُدَ
مَذْمُوماً مَخْذُوماً ۝۲۳

R 3

24. Et to Seignére finne ordonné ki zotte pa adore aukène à parte Li et *ki* zotte montré la bonté pou *zot* papa-mama. Si ène dans ça dé-là, ou bien tout lé dé zoenne la vieillesse cotte toi, zamaï pa dire banne-là ène parole ki montré dégoût, ni faire zotte aukène réproce, mais cause are zotte are banne paroles zentille.

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا لِيَاءَهُ
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۚ إِمَّا يَنْبَغِ لَكَ
عِنْدَكَ الْكِبَرُ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا
تَقُلْ لَهُمَا آيُفٌ وَلَا تُنْهَرُ هُمَا وَقُلْ لَهُمَا
قَوْلًا كَرِيمًا ۝۲۴

25. Et are tendresse, baisse pou zotte to lé zaile himilité. Et dire : « Mo Seignére ! Faire zotte tout lé-dé miséricorde pareil couma zotte finne élevé moi dans *mo* l'enfance.»

وَاغْضُضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ
وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْنِي صَغِيرًا ۝۲۵

26. Zot Seignére conne pli bien, ça ki dans zot l'esprit. Si zotte banne dimounes ziste, alors certainement *Allāh* Li Bien-Pardonnant pou banne ki tourne avec constance vers *Li*.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۚ إِنَّ
تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْآذَانِ
عَفْوَ ۝۲۶

27. Et donne proce-parent ça ki doit li, et *donne oussi* dimounes pauve, et voyazére, mais pa gaspille d'ène façon extravagant.

وَأَبْذَا النَّفْسِ حَقُّهُ وَالْمُسْكِينِ وَابْنِ
السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ۝۲۷

28. En vérité, banne gaspilléres, zotte *azir couma* frères are banne satans; et Satan li montré l'ingratitude pou so Seignére.

إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ۝۲۸

29. Et si to éna pou éloigne toi are banne-là dans to réserce miséricorde dé to Seignére ki to espéré, *là-oussi* dire banne-là ène parole zentille.

وَلَمَّا تَخَرَّصْتَ عَنْهُمْ ابْتَغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ
رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
مَّيْسُورًا ۝۲۹

30. Pa garde to la main attaché are to li cou *par l'avarice* ni étale li trop-même *par extravagance*; sinon to pou trouve toi accablé are blâme *ék* régreys.

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ
وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا
مَّحْسُورًا ﴿٣٠﴾

31. En vérité, to Seignére augmente *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié *li*. En vérité, Li conne bien So banne servitères et Li guette zotte bien.

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا
بَصِيرًا ﴿٣١﴾

R4 32. Et pa tué zot zenfants à cause pére la misère. Nous Ki donne provision banne-là et zotte oussi. Certainement tué banne *zenfants*-là, li ène grand pécé.

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةً إِمَّا يَكُنْ
نَحْسٌ تَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ
كَانَ خَطَاً كَبِيرًا ﴿٣٢﴾

33. Et pa approce l'adiltère. En vérité, li ène soze obscène et *li* ène mauvais simé.

وَلَا تَقْرَبُوا الزَّوْجَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً
سَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٣﴾

34. Et pa tué l'âme ki Allāh finne interdire *tué* sauf pou ène cause ziste. Et dimoune ki finne tué *par kikéne* inzistement, Nous finne donne certainement autorisation so héritier *pou dimanne représailles*; mais par rapport à meurtre-là, li pa bizin dépasse limites *fixé* *parski* certainement li pé aidé *par la loi*.

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ ۚ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا
لِرَبِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِف فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ
كَانَ مُنْصُورًا ﴿٣٤﴾

35. Et pa approce di biens orphélin sauf dans meillère manière, ziska ki li arrive so matirité. Et rempli *zot* l'engagement, *parski* certainement pou interroze *dimounes* lor *zot* l'engagement.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ
أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۚ وَأَوْفُوا
بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٥﴾

36. Et faire plein mizire quand zotte miziré, et pézé are ène balance zisse; ça li bien bon et so réziltat li meillère.

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمُوزِنُوا
بِالْقِسْطِ ۚ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ ذَلِكَ خَيْرٌ
وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٦﴾

37. Et pa suive ça ki to pa éna connaissance lor là. En vérité, zoreille, li zié et lé kére, are tout-ça pou dimanne banne comptes.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۚ إِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ
عِنْدَهُ مَسْئُولًا ﴿٣٧﴾

38. Et pa marce lor la terre are arrogance, parski certainement to pa pou capave fanne la terre, ni to pou capave arrive hautère banne montagnes.

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن
تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٨﴾

39. Tout ça, so mauvais li détestabe dans régard to Seignére.

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ
مَكْرُوهًا ﴿٣٩﴾

40. Ça faire partie sazesse ki to Seignére finne révèle toi. Et pa installe ène l'aute divinité are Allāh, sinon pou zette toi dans l'Enfer, condamné et rézété.

ذَلِكَ مِنَّا آوَلَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ
الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
فَتُلْغَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki zot Seignére finne soisir garcons pou-zotte et Li finne prend pou Li-Même banne ti filles parmi banne anzes? En vérité, zotte pé dire ène parole bien grave.

أَفَأَصْطَلِكُمْ رَبُّكُمُ بِالْجُنِّينَ وَأَتَّخَذَ مِنَ
الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَتَقُولُونَ
قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾

R 5 42. En vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne l'explication *banne versets* dans différent façons pou ki banne-là faire attention. Mais ça li nék augmente banne-là zot répignance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ
لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾

43. Dire: «Si ti éna lé zaute divinités are Li couma banne-là pé dire, alors banne *idolâtes-là* ti ava sirement serce ène simé vers Céli Ki posséde Trône-là.»

قُلْ لَّوْكَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ
إِذْ أَتَا بَنُوتُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٣﴾

44. Allāh Li Pur et Li Bien là-haut are ça ki banne-là préttanne.

سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا
كَبِيرًا ﴿٤٤﴾

45. Sept lé ciéls-là et la terre et banne ki là-dans célébré So gloire, et péna nanrien ki pa glorifié Li are So louanze, mais ô *banne dimounes!* zotte pa comprend ça banne-là zot façon glorifié. En vérité, Allāh Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

تَسْبِيحُهُمْ لَهُ السَّمُوتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَ
مَنْ فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ
بِحَمْدِهِ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ
تَشْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٥﴾

46. Et quand to récite le Coran, Nous place ène voile invizibe ente toi et banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là;

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ
وَالْبَيْنِ الْإِنِّ لَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا خِرَقًا
حِجَابًا مُّشْتُورًا ﴿٤٦﴾

47. Et Nous finne mette banne couvertires lor banne-là zot lé kéré pou ki zotte pa comprend li, et *Nous finne mette* dans zot zoreilles ène direté. Et, quand dans le Coran, to faire mention to Seignère, Li Tout-Sél, banne-là zotte tourne lé dos are répignance.

وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوَّاعًا عَلَى آذَانِهِمْ تُفَوِّرًا ﴿٤٧﴾

48. Nous conne pli bien, ça ki banne-là écouté quand zotte écoute toi, et quand zotte cause en secret et quand banne inzistes dire: «Zotte nék pé suive ène dimoune ki finne ensorcélé.»

تَنْحُنْ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَى إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَشْحُورًا ﴿٤٨﴾

49. Guetté couma banne-là donne toi banne comparaisons. Donc, banne-là zotte tellement égaré ki zotte pa capave trouve aukène simé.

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٩﴾

50. Et banne-là dire: «Et quand nous pou vinne banne lé zos ék débris, esse-ki vramême nous pou réssissité dans ène nouveau création?»

وَقَالُوا إِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا إِنْ تَأْتِينَا حَيَاتٌ بَعْدَ الْمَوْتِ فَإِنَّا نَحْنُ حَرْفُ الْمَقْدُونِ ﴿٥٠﴾

51. Dire: «Même si zotte vinne roces ou soi ferraille,

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥١﴾

52. «Ou soi ène tel création ki zotte pensé pli dir.» Ensuite banne-là pou dimandé: «Ki sanne-là ki pou faire nous révini?» Réponne: «Céli Ki ti créé-zotte premier fois.» Alors banne-là pou sacouille zot la tête are toi et zotte pou dire: «Quand ça?» Réponne: «Li possibe ki li prés,

أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ ۖ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا ۖ قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ ۖ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥٢﴾

53. «*Li pou zour ki Li pou appelle zotte, alors zotte pou réponne Li are So louanze et zotte pou pensé ki zotte finne reste dans lé monde impé lé temps sélement.*»

يَوْمَ يَذْعُوكُمْ عُتُقُكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ ۖ وَتُظَنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٣﴾

R 6

54. Et dire Mo banne servitères ki zotte bizin *toujour* dire ça ki meillère.

وَقُلْ لِّلْعِبَادِ يَنْفَعُ لَوْ أَنَّهُمْ عَلَّمُوا هِيَ أَحْسَنُ ۖ

Certainement Satan sème la discorde parmi banne-là. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou l'homme.

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٦﴾

55. Zot Seignère conne zotte pli bien ki tout. Si Li oulé, Li pou faire-zotte miséricorde; ou bien si Li oulé, Li pou pini zotte. Et Nous pa finne avoye toi couma ène gardien lor banne-là.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَشَاءُ يَرْحَمَكُمُ أَوْ إِنَّ يَشَاءُ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٥﴾

56. Et to Seignère conne pli bien banne ki dans lé ciéls et lor la terre. Et en vérité, Nous finne faire éna d'ente banne Prophètes sirpasse lé zautes dans excellence, et Nous finne donne David, Zabour.⁵⁹

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَطَلْنَا بَغْضَ النَّبِيِّنَ عَلَى بَغْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُدَ رُبُورًا ﴿٥٦﴾

57. Dire: «Appelle banne ki zotte imaziné couma divinités en déhors Allāh. Banne-là péna aukène pouvoir ni pou enléve, ni pou éloigne dé zotte kik malhére.

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفِ الضَّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَخْوِيلًا ﴿٥٧﴾

58. Ça banne ki banne-là invoqué, zotte-mêmes, ente zotte, zotte serce moyen, ki sanne-là plisse ki l'aute, pou rapproce zotte are zot Seignère; et zotte espère So miséricorde et zotte pére So pinition. En vérité, pinition to Seignère li ène soze ki bizin redouté.

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٨﴾

59. Péna ène la ville ki Nous pa pou détruire avant Zour Rézirection ou bien ki Nous pa pou pini li are ène pinition dir. Ça finne écrire dans Live-là.

وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْيَوْمِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّكَ فِي الْكِتَابِ مَشْهُورًا ﴿٥٩﴾

60. Et nanrien pa capave empêche-Nous avoye banne Signes excepté ki banne péps ancien ti prend ça pou mensonze. Et Nous ti donne Thamōūd samelle-là couma ène Signe bien clair,

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَعْمَى وَلَوْ هُوَ آتِيَنَّا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَ

59. 'Zabour' vé dire banne Ecritires lor 'banne la peaux zanimaux'.

mais banne-là ti traite ça *samelle-là* inzistement. Et Nous pa avoye banne Signes sauf pou avertir.

مَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَحْذِيرًا ﴿٣٦﴾

61. Et *rappelle* quand Nous ti dire toi: «En vérité, to Seignère finne encercle banne dimounes-là. Et Nous pa ti faire ça vision ki Nous ti montré toi-là mais couma ène l'épréve pou banne dimounes et *pareil pou* l'arbe maudit dans le Coran. Et Nous averti banne-là. Mais ça nék ti faire banne-là augmente zotte dans grand transgression.

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ ۚ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءُيَا الَّذِي أَرَّيْنَكَ إِلَّا قُبْحَةً لِلنَّاسِ ۚ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ ۚ وَنُحَوِّهُمْ ۖ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٣٧﴾

R 7 62. Et *rappelle* quand Nous ti dire banne anzes: «Soumette are Adam,» alors zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li ti dire: «Esse-ki mo bizin soumette are kikène ki To finne créé are l'arzile?»

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ قَالَ ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ﴿٣٨﴾

63. Li ti dire: «Esse-ki To finne pensé? *Esse-ki* ça *kalité dimoune-là* ki to donne préférence lor moi? Si To accorde-moi ène répit ziska Zour Rézirection; certainement mo pou améne sous mo contrôle tout so banne déssendants excepté ène ti nombre.»

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ ۖ لَئِنْ آَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لِأَخْتِنِكَ ۚ دُرِّيَّتُهُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٩﴾

64. *Allāh* ti dire: «Sorti dépi-là! Et banne ki pou suivre toi d'ente banne-là; certainement l'Enfer pou zot récompense — ène récompense complet.

قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٤٠﴾

65. «Et séduire, are to la voix, banne ki to capave d'ente banne-là; et avoye conte banne-là to cavalerie et to banne soldats-à-pied, et associé-toi are banne-là dans di biens et zenfants, et faire banne-là banne promesses.» Et, nék tromperie ki Satan promette banne-là.

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ ۚ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمُ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ ۚ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدْهُمْ ۚ مَا يَحِيدُهُمْ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٤١﴾

66. En vérité, Mo banne servitères, to péna aukène pouvoir lor banne-là. Et to Seignère Li Siffit couma Protectére.

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَحِيدًا ﴿٤٢﴾

67. Zot Seignère, Li-Même Ki faire banne navires vogué lor la mer pou zotte pou ki zotte serce So banne bienfaits. En vérité, Li Bien-Miséricordié pou zotte.

رَبُّكُمْ الَّذِي يُزِيحُ لَكُمْ الْفُلْكَ فِي
الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ﴿١٧﴾

68. Et quand kik malhére arrive zotte dans la mer, banne ki zotte invoqué, excepté Li, pou perdi pou zotte. Mais quand Li rétourne zotte à terre sain et sauf, zotte tourne lé dos et l'homme li bien ingrat.

وَلَا إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ
تَدْعُونَ إِلَّا رِيبًا هَاجِلًا تَجْعَلُكُمُ إِلَى
الْبَرِّ آخِرَ ضَعْفٍ وَأَنْتُمْ كَافِرُونَ ﴿١٨﴾

69. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité are l'idée ki Li pa pou faire terrain ki lor la pente glissé, saryé et englouti zotte ou soi ki Li pa pou avoye lor zotte ène violent tempête di sabe; et alors zotte pa pou trouve aukène protectère pou zotte?

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ تَخْصِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ
يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ
وَكِيلًا ﴿١٩﴾

70. Ou bien, esse-ki zotte senti zotte en sékirité are l'idée ki Li pa pou rétourne zotte ène dézième fois là-bas dans la mer et ki Li pa pou avoye lor zotte ène di vent tempête, et ki Li pa pou noye zotte à cause zot péna la foi? Alors zotte pa pou trouve pou zotte, là-dans, aukène protectère conte Nous.

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ
فَيَغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْكُمْ تَبِيلًا ﴿٢٠﴾

71. Et, en vérité, Nous ti honore banne zenfants Adam et Nous ti transporte banne-là lor la terre et la mer, et Nous ti approvisionne banne-là are banne bon kit-sozes, et Nous ti donne-zotte sipériorité lor boucoup d'ente banne ki Nous finne créé.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا
فِي تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾

R8 72. *Rappelle* zour quand Nous pou convoque sak pép are so séf. Alors dimoune ki pou recevoir so live dans so la main droite — banne-là, zotte pou lire zot live; et pa pou faire zotte aukène di tort même-pa ène brin dans fente la grain tamme.

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنثَىٰ بِمَا صَمَّيْنَاهُمْ
فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَٰئِكَ
يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٢٢﴾

73. Mais dimoune ki avégue dans ça lé monde-là, li pou avégue dans l'Aute lé monde-là et *li* pou encore pli égaré are *bon* simé.

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ
أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٣﴾

74. Et, en vérité, banne-là ti presque occasionne toi banne tourments *bien dir* concernant ça ki Nous finne révèle toi, pou ki to invente conte Nous l'aute kit-soze ki ça, et alors sirement banne-là ti pou prend toi pou camarade.

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُوكَ عَنِ الَّذِي
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَةً ۖ
وَإِذَا لَا تَجِدُ ذَلِكَ خِلِيلًا ﴿٤٤﴾

75. Et si Nous pa ti faire toi ferme, to ti pou capave incline ène tiguutte vers banne-là.

وَلَوْ لَا أَنْ تَبْثُثَنَّا لَقَدْ كُنْتَ تَرْكَنُ
إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٤٥﴾

76. Alors, Nous ti pou faire toi goûte dans ça la vie-là ène doubte pinition et dans la mort oussi ène doubte pinition, alors to pa ti pou trouve pou to-même aukène aide conte Nous.

إِذَا كَادَ قَتْلُكَ ضَعْفَ الْحَيَاةِ وَضَعْفَ
الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٤٦﴾

77. Et, en vérité, banne-là pé presque déstabilize toi dans pays pou ki zotte expilsé toi dépi là-dans. Mais dans ça cas-là, banne-là *zotte-mêmes* pa ti pou resté après toi, sauf pou impé lé temps.

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ
لَيُخْرِجُوكَ مِنْهَا ۚ وَإِذَا لَا يَلْبِثُونَ
خَلْقَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٧﴾

78. Ça li Nous façon *azir* are Nou banne Mésazers ki Nous ti avoyé avant toi; et to pa pou trouve aukène sanzement dans Nou façon *azir*.

سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا
ۖ لَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٤٨﴾

R 9 79. Observe la Prière quand soleil pé pâli et pé décliné ziska l'obskirité la nuite; et récitation *le Coran* à l'aube. En vérité, récitation *le Coran* à l'aube li spécialement acceptabe cotte *Allāh*.

اقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِ الشَّمْسِ إِلَى عَسَى
الْأَيْلِ وَقُرْآنِ الْفَجْرِ ۚ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ﴿٤٩﴾

80. Et, dans ène partie la nuite, faire la Prière Tahadjdoud are l'aide ça *Coran* là. Li, pou toi, en plisse ça ki obligatoire. Li possibe ki to Seignère pou élève toi dans ène rang ki mérite louanze.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ ۖ
عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا
مَخْمُودًا ﴿٥٠﴾

81. Et dire: «Mo Seignère! Faire mo l'entrée ène l'entrée rempli are vérité, et faire mo sortie ène sortie rempli are vérité,. Et accorde-moi dé To part ène assistant puissant.»

وَقُلْ رَبِّ آذْخُلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مَخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨١﴾

82. Et proclame: «La vérité finne vini, et mensonge finne disparaître. Certainement mensonge li appelé pou disparaître.»

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨٢﴾

83. Et Nous révèle dans le Coran ça ki ène guérison et ène miséricorde pou banne croyants; mais li nék augmente la perte banne inzistes.

وَنُزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٣﴾

84. Et quand Nous accorde l'homme banne favéres, li tourne lé dos et li réplié lor li-même li éloigne li; et quand le mal arrive li, li dézespéré boucoup.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأٰ بِجَانِبِهِ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَكْشُو سًا ﴿٨٤﴾

85. Dire: «Sakène azir façon ki li oulé. Et zot Seignère Li conne bien ki sanne-là ki pli *bien* guidé concernant *bon* simé-là.»

قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ ۖ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٥﴾

R 10 86. Et banne-là pose toi question lor l'âme. Dire: «L'âme li vinne dépi commanement mo Seignère. Et finne donne-zotte nék impé connaissance *lor là*.»

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ۚ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٦﴾

87. Et si Nous oulé, Nous capave certainement enlève ça ki Nous finne révèle toi, alors to pa pou trouve pou toi aukène protectère conte Nous pou ça,

وَلَكِنْ هِنَّا لَنَنْضَحُكَ بِالْحَقِّ ۖ وَآؤْ حِينًا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٧﴾

88. Excepté *par* miséricorde dé la part to Seignère. En vérité, So grâce lor toi li grand.

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ ۚ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَافٍ ﴿٨٨﴾

89. Dire: «Si banne dimounes et banne djinns zoëne ensamme pou produire ça Coran-là so semblabe, banne-là pa pou capave produire so semblabe, même si ente zotte, ène aide l'aute.»

قُلْ لَّيِّنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٩﴾

90. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne dans pliziére façons toute sorte l'exemples pou banne dimounes, mais la plipart banne dimounes réfize tout, sauf mécréance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لِّقَابِي أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا كُفُورًا ﴿١٠﴾

91. Et banne-là dire: «Zamais nous pou croire dans toi ziska ki to faire sorti pou nous ène la source dépi dans la terre;

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ
لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿١١﴾

92. «Ou bien ki to gagne ène zardin pieds tammes, et pieds raisins et ki damilié ça to faire banne la rivières sorti en abondance;

أَوْ تَكُونُ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّجِيلٍ وَعِنَبٍ
فَتَفْجُرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿١٢﴾

93. «Ou bien, couma to finne préttanne, to faire lé ciél tombe lor nous en morceaux, ou bien ki to amène divant-nous Allāh et banne anzes;

أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتِ عَلَيْنَا
جُفَاءً أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ
قَبِيلًا ﴿١٣﴾

94. «Ou bien ki to éna ène la caze en l'or, ou bien ki to monte dans lé ciél; et nous pa pou croire to l'ascension ziska ki to faire déssanne lor nous ène live ki nous capave lire.» Réponne: «Mo Seignère Li Pur! Mo nék ène être himain ki finne avoyé couma Mésaszer.»

أَوْ يَكُونُ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ ذُحْرٍ
أَوْ تَرَفَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنَزَّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا
تَقْرَأُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ
إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿١٤﴾

R 11 95. Et nanrien pa empêche banne dimounes croire, quand guidance-là finne vinne cotte zotte, sauf ki zotte dire: «Esse-ki Allāh finne avoye ène himain couma Mésaszer?»

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ
هُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ
بَشَرًا رَسُولًا ﴿١٥﴾

96. Dire: «Si ti éna lor la terre banne anzes ki pé marcé en paix et en tranquillité, certainement Nous ti pou avoye-zotte ène anze couma Mésaszer dépi dans lé ciél.»

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ
يَّمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ
السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿١٦﴾

97. Dire: «Allāh Li Siffit couma Témoin ente moi et zotte; en vérité, Allāh conne bien So banne servitères et Li guette zotte bien.»

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
لَئِنْ كَانَ يَعْبادُهُ خَيْرًا أَبْصِيرًا ﴿١٧﴾

98. Et banne dimounes ki Allāh guidé, zotte-mêmes ki bien guidé, et banne dimounes ki Allāh zize égaré, to pa pou trouve aukène aide pou banne-là en déhors Li. Et Zour Rézirection, Nous pou rassemblé zotte lor zot visaze, *zotte pou* avégues, miéts et sourdes. Zot place cotte pou resté pou l'Enfer. Sak fois ki li pou affaibli, Nous pou augmente pou-zotte la flamme-là.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ ۚ
وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ
وُجُوهِهِمْ عُمِيَآ ۖ وَبُكْمًا ۖ صُمًّا ۖ
مَا أُولَاهُمْ جَهَنَّمَ ۚ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ
سَعِيرًا ﴿٨٨﴾

99. Ça *li* banne-là zot récompense, parski banne-là ti nié Nou banne Signes et zotte ti dire: «Ki ça ça! Quand nous vinne banne lé zos ék débris, esse-ki vraitême Nous pou réssissité dans ène nouveau création?»

ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِآيَاتِنَا وَقَالُوا ۖ إِذَا كُنَّا عِظَا ۖ
رُقَاتَا ۖ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا
جَدِيدًا ﴿٨٩﴾

100. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Çà Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, Li capave créé banne-là zot pareils? Li finne fixé pou banne-là ène terme; péna doute là-dans. Mais banne inzistes réfize *tout* excepté mécréance.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ
يَخْلُقْ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ اٰجَلًا
لَّا رَيْبَ فِيْهِ ۚ قَابِىَ الظَّٰلِمُوْنَ اِلَّا
كُفُوًا ﴿٩٠﴾

101. Dire: «Même si zotte ti possède banne trésors miséricorde mo Seignére, là-oussi certainement zotte ti pou réténir ça à cause pére pou dépensé, et l'homme li laré.»

قُلْ لَّوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَاۤئِنَ رَحْمَةِ
رَبِّىْ اِذَا لَمْ تَسْكُتْمْ خَشْيَةَ الْاِرْنَاقِ ۚ
وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُوْرًا ﴿٩١﴾

R 12 102. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse néf Signes clair. Dimanne banne Zenfants Israël. Quand li ti vinne cotte banne-là, Pharaon ti dire li: «O Moïse! Certainement mo pensé ki to ène dimoune ensorcélé.»

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى تِسْعَ اٰيٰتٍ
بَيِّنٰتٍ فَعَسَلَ بِرَبِّىْ اِسْرَءٰىلَ اِذَا
جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ اِنِّىْ لَا ظَنُّكَ
يَمُوسٰى مَسْحُوْرًا ﴿٩٢﴾

103. Li ti réponne : « To conne bien *ki* personne pa finne avoye ça *banne Signes-là* excepté Seignére banne lé ciéls et la terre, couma préves pou ouvert zot li zié ; et, en vérité, ô

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتُ مَا اَنْزَلَ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا
رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بِصَآئِرٍ وَارِىٰنٍ

Pharaon ! Mo pensé ki to ène dimoune ki finne fini détruire. »

لَا ظَنُّكَ يَفِزُ عَوْنُ مَثْبُورٍ ۝۳۳

104. Alors *Pharaon* ti déterminé pou expulsé banne-là dépi dans pays-là, mais Nous ti noye li et oussi banne ki ti are li, zotte tout ensamme.

فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِزَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
فَاغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ۝۳۴

105. Et après li, Nous ti dire banne Zenfants Israël : « Habite dans la terre *ki finne* promette-là ; et quand arrive *l'hé* promesse banne Dernier Zours, Nous pou améne zotte tout ensamme *encore ène fois*. »

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَآءِيلَ
اَسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ
جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ۝۳۵

106. Et Nous finne faire ça *Coran-là* déssanne are la vérité, et are la vérité ki li finne déssanne. Et Nous finne avoye toi nék couma Portére bon nouvelle et couma Avertisseure.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلَهُ وَمَا
أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝۳۶

107. Et Nous finne divise le *Coran* en banne parties pou ki to capave lire li are banne dimounes par intervalles, et Nous finne faire li déssanne morceau par morceau.

وَقَرَأْنَاهُ فَتَفَرَّقَ عَلَى النَّاسِ
عَلَى مُكْتَبٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ۝۳۷

108. Dire : « Zotte croire là-dans ou bien zotte pa croire ; en vérité, banne ki finne récévoir connaissance avant ça, quand récite zotte ça *Coran-là*, banne-là tombe prosterné lor zot visazes.

قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ
أَوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُثْلَى
عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ۝۳۸

109. « Et banne-là dire : « Nou Seignére Li Pur ! En vérité, promesse nou Seignére pa pou manqué pou accomplir. »

وَيَقُولُونَ سُبْحَنَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ
رَبِّنَا لَمَفْعُوكَ ۝۳۹

110. Banne-là tombe lor zot visazes, zotte ploré, et ça li augmente zot himilité⁶⁰.

وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَ
يَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۝۴۰

60 Ça montré l'état l'esprit ène mizilman quand li prosterne-li. Li réalise so banne faiblesses et grandére Allah. Le St Prophète^(s.a.w) ti pé faire prosternation après ki li ti récite banne versets semblabe.

111. Dire: «Invoque Allāh ou soi invoque ar-Rahmān, Céli Ki montré So grâce, sans limites. Par n'importe ki nom ki zotte adresse zot la prière *are Li*; pou Li, tout banne pli zoli noms⁶¹.» Et pa prononce to la prière ni are la voix haute, ni are la voix *trop* bas, mais serce ène simé ente lé dé.

قُلْ اِذْعُوا لِلّٰهِ اَوْ اِذْعُوا الرَّحْمٰنَ
اَيَّامًا تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى
وَلَا تَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافُتْ بِهَا
وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿١١١﴾

112. Et dire: «Tout louanze pou Allāh Ki pa finne prend ène garçon pou Li et Li péna aukène associé dans So royaume, et Li pa bizin personne pou donne *Li* aide à cause kik faiblesse *dans Li*.» Et proclame So grandère bien-même.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ
وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِى الْمُلْكِ
وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الدُّنْيَا وَكَثِيْرُهُ
تَكْبِيْرًا ﴿١١٢﴾

61 Allah éna banne attribits innombrabe et dans nou la prière, nous bizin invoque ça attribit Allah ki éna rapport are nou réquête.

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li; Céli Ki Bien-Miséricordié.
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
2. Tout louanze pou Allāh Ki finne faire déssanne le Live lor So servitère et Li pa finne faire nanrien travers ni là-dans ni dans li *le Prophète*,⁶²
- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۝۲
3. *Li finne faire li ène* gardien pou ki li donne avertissement ène pinition sévère dé So part et *pou ki* li donne bon nouvelle à banne croyants ki faire banne bon actions, ki pou zotte pou éna ène zoli récompense,
- قِيمًا لِّيُنْذِرَ رَبًّا سَاحِدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝۳
4. Cotte zotte pou resté tout lé temps;
- مَّا كَثُوبٌ فِيهِ وَآبَدًا ۝۴
5. Et *pou ki* li averti banne ki dire: «Allāh finne prend ène garçon pou Li.»
- وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۝۵
6. Banne-là péna aukène connaissance lor là et ni zot banne papa grand-papas. Li ène parole bien grave ki sorti dé zot la bouce. Banne-là nék pé dire ène mensonge.
- مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا بُرْهَانٍ ۝۶
7. *Pou convainc banne-là*, li possible ki to pé tué to-même avec doulère derrière zotte *avec to Mésage*, même si zotte pa croire dans ça Parole-là.
- فَلَعَلَّكَ بَاطِلٌ مُّفْسِكٌ عَلٰىٰ اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوْا بِهٰذَا الْحَدِيثِ اَسَفًا ۝۷
8. En vérité, Nous finne faire tout ça ki lor la terre couma ène ornement pou ça *la terre-là*, pou ki Nous testé banne-là et guetté ki sanne-là d'ente banne-là ki meillère dans *zot* conduite.
- اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلٰى الْاَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۝۸

62. Pronom 'hōū' dans 'lahōū', li pou lé servitère d'Allāh et oussi pou lé Live. Nous finne suive ça ki verset-là oulé faire comprendre.

9. Et en vérité, Nous pou faire tout ça ki lor là *vinne* ène sol aride.

وَأَنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٩﴾

10. Esse-ki to pensé ki banne dimounes la Caverne et l'Inscription-là, zotte ti ène merveille parmi Nou banne Signes?

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَافِىِّ وَالرَّقِىِّوْ كَانُوا مِن آيَاتِنَا عَجَبًا ﴿١٠﴾

11. Quand banne zéne zens ti prend réfize dans la Caverne, banne-là ti dire: «Nou Seignére! Accorde-nous miséricorde dé To part et guide-nous dans nou zaffaire.»

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَافِىِّ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١١﴾

12. Alors, Nous ti empêche banne-là tandé, dans Caverne-là, *banne nouvelles dehors* pendant kik l'années.

فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَافِىِّ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١٢﴾

13. Ensuite, Nous ti faire zotte sorti *dépi dans ça l'état-là* pou ki Nous conné ki sanne-là dans ça dé partis-là ki conne compte pli bien lé temps ki zotte ti resté là-dans.

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْطَىٰ لِمَا لِيَتْوَا أَمَدًا ﴿١٣﴾

R 2 14. Nous pou raconte toi banne-là zot vrai récit. En vérité, banne-là ti banne zénes ki ti croire dans zot Seignére, et Nous ti faire-zotte progressé dans guidance.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ ۖ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُم هُدًى ﴿١٤﴾

15. Et Nous ti fortifié zot lé kéré quand zotte ti diboute pou dire: «Nou Seignére, Li Seignére banne lé ciéls et la terre. Zamais nous pou invoque kik divinité en dehors Li, *si nous faire ça* certainement nous pé prononce ène parole déméziré.

وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لَن نَّدْعُوهُ مِنْ دُونِهِ ۚ إِلٰهًا لَّا تُقَدُّ قُلُوبُنَا إِذًا شَطَطًا ﴿١٥﴾

16. «Ça banne-là, nou banne dimounes ça, zotte finne prend pou zot *adoration* banne divinités en dehors Li. Bé ki faire zotte pa améne ène l'autorité clair concernant ça banne *divinités-là*? Et ki sanne-là ki commette ène pli grand

هُؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً ۚ لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطٰنٍ بَيِّنٍ ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَىٰ

inzistice ki dimoune ki invente ène
menzonze concernant Allāh?

الْمُكَذِّبَاتِ ١٧

17. «Et quand zotte finne sépare
zotte are banne-là et are ça ki banne-là
adoré en déhors Allāh, alors serce réfize
dans Caverne-là; zot Seignère pou
répanne lor zotte So miséricorde et pou
ranne zot zaffaire facile pou zotte.»

وَلَاذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَ مَا يَغْبُدُونَ إِلَّا
اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ الْكَافِرَاتِ يَنْشُرُكُمْ رَبُّكُمْ
مِّن رَّحْمَتِهِ وَيَهْدِي لَكُمْ مِّنْ أَمْرِكُمْ
مُرَفَّقًا ١٤

18. Et to ti pou capave trouve soleil
l'hére li l'évé, li ti éloigne li are zot
Caverne lor côté droite, et l'hére li coucé,
li ti déplace li en travers divant banne-là,
lor côté gauche, et banne-là zotte ti dans
ène partie ki éna bien l'espace, dans ça
Caverne-là. Ça li parmi banne Signes
Allāh. Dimoune ki Allāh guidé, li bien
guidé; mais dimoune ki Li zize égaré, to
pa pou trouve pou-li ène camarade ki pou
guide li.

وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَن
كَاهِفِهِمْ ذَاتِ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ
تَقَرَّبُ إِلَهُمُ ذَاتِ الشَّمَالِ وَ هُمْ فِي
فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّ
يَهْدِي اللَّهُ فَوْهًا لِّمُهْتَدٍ وَ مَن يُضِلِّ فَلَن
تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ١٥

R 3 19. To pou capave croire banne-là
éveillé, alors ki zotte pé dormi et Nous
tourne tourne banne-là côté droite et côté
gauche, et zot li chien pé allonze so dé la
patte-divant lor seuil l'entrée-là. Si to ti
capave zette ène regard lor banne-là,
sirement to ti pou tourne lé dos are zotte
to ti pou sauvé et certainement to ti pou
rempli ék frayère et ék émerveillement
are banne-là.

وَيَخَسِبُهُمْ أَيُّهَا ظَا وَ هُمْ رُقُودٌ ١٦
نُقَلِّبُهُمْ ذَاتِ الْيَمِينِ وَ ذَاتِ
الشَّمَالِ ١٧ وَ كَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ
بِالْوَصِيدِ لَوِ طَلَعَتْ عَلَيْهِمْ لَوِ لَيْتَ
مِنْهُمْ فِرَارًا وَ كَلِمَاتٍ مِنْهُمْ رُغْبًا ١٨

20. Et coumme ça-même Nous ti
faire banne-là sorti dé zot l'état pou ki
zotte interroze zot camarades ente zotte.
Ène dans banne-là ti dire : « Comié lé
temps zotte finne resté dans ça l'état-
là ? » Banne-là ti réponne : « Nous finne
resté dans ça l'état-là pendant ène la
zournée ou bien ène partie ène la
zournée. » Banne lé zantes-là ti dire :
« Zot Seignère conne pli bien ça lé temps
ki zotte ti resté-là. Astère, avoye ène

وَ كَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ
قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا
لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا
رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا
أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ

kikène dans zotte en ville avec ça banne pièces l'arzent ki zotte éna-là, et ki li guetté qui manzé pli pur et ki li apporte-zotte provision dépi dans ça. Et faudré ki li montré li poli, mais li pa bizin renseigne personne lor zotte ;

فَلْيَنْظُرْ آيَتَهَا أَزْكَىٰ طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ﴿٣٠﴾

21. « Parski, en vérité, si banne-là triomphé lor zotte, banne-là pou lapide zotte, ou soi banne-là pou faire zotte rétourne dans banne-là zot rélizion, alors zamaiz zotte pou réissi. »

إِنَّهُمْ لَآ يَظْهَرُونَ عَلَيْكُمْ يَنْجُمُونَكُمْ أَوْ يُحْيِدُونَكُمْ فِي مَلَأَتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذَا أَبَدًا ﴿٣١﴾

22. Et coumme ça-même Nous finne faire *banne dimounes* au courant ça banne-là pou ki zotte conné ki promesse Allāh li vrai et ki concernant l'hé-re-là péna aukène doute lor là. *Et rappelle lé temps* quand banne dimounes ti dispité ente zotte lor banne-là, et éna ti dire : « Construire ène l'édifice lor zotte. »⁶³ Banne-là zot Seignére conne zotte pli bien. Banne ki ti gagné dans zot décision ti dire : « Certainement nous pou contruire ène place d'adoration lor zotte. »

وَكَذَٰلِكَ أَعِزَّنَا عَلَيْهِمْ لِیَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا ۖ إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ فَبُكُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ ۚ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ﴿٣٢﴾

23. Éna parmi banne-là pou dire : « Zotte ti trois, quatrième-là ti zot li chien. » Banne lé zautes-là pou essaye déviné et pou dire : « Zotte ti cinq, sisième-là ti zot li chien. » *Encore lé zautes parmi* banne-là pou dire : « Zotte ti sept, huitième-là ti zot li chien. » Dire : « Mo Seignére conne pli bien zot nombre réel. Sélement impé *dimounes* éna connaissance lor zotte. Donc pas diskité concernant banne-là sauf ène diskission ki d'après l'apparence et pa serce renseignement concernant zotte are personne parmi banne-là.

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّآيَهُمْ كَلْبُهُمْ ۖ وَیَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادَهُمْ كَلْبُهُمْ ۖ وَجَمَاعٌ بِالْعَنَیْبِ ۖ وَیَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ قُلْ رَّبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا یَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ۚ تَدْفَعُونَ أَمْثَارَ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا ۚ وَلَا تَسْتَفْتِیْ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٣٣﴾

63. 'Construire ène édifice lor zotte' vé dire : 'construire ène monument commémoratif lor l'emplacement zot caverne'.

R 4 24. Et zamaïs pa dire pou ène kit-soze : « Certainement mo pou faire ça demain, »

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٤﴾

25. A moins ki Allāh oulé. Et mazine to Seignère quand to oublié ène kit-soze, et dire : « Li pa loin ki mo Seignère pou guide moi vers ça ki encore pli prés are bon simé ki sanne-là. »

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا تَسَنَّيْتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي ۖ لَا قَرْبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا ﴿٢٥﴾

26. Et banne-là ti reste trois cent bananés dans zot Caverne, et zotte ti azoute néf encore.

وَلَيْسُوا فِي كُفْرِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ ۖ وَازْدَادُوا تَسَعًا ﴿٢٦﴾

27. Dire : « Allāh conne pli bien comié lé temps banne-là ti resté là-dans. » L'invizibe dans banne lé ciéls et la terre li pou Li. Vraimême Li trouve bien! Vraimême Li tanne bien ! Péna pou banne-là aukène camarade à parte Li, et Li pa permette personne éna ène part dans So l'autorité.

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَيْسُوا بِهِ غَيِّبِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ ۚ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿٢٧﴾

28. Et récite ça ki finne révèle toi dans Live to Seignère. Personne pa capave sanze So banne paroles, et to pa pou trouve aukène réfize en déhors Li.

وَأَثَلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۚ وَكَانَ تَجَدُّ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٨﴾

29. Et montré patience to-même dans compagnie banne ki invoque zot Seignère matin et soir dans réserce So plaisir et pa détace to régard are banne-là pou serce l'ornement la vie ça lé monde-là ; et pa obéir dimoune ki Nous finne ranne so lé kére indifférent are mazine Nous et ki suive so banne mauvais désirs et ki so cas dépasse tout limites.

وَأَضِلُّ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَوْفِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۚ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ ۚ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ ۚ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ﴿٢٩﴾

30. Et dire : « Li la vérité dé la part zot Seignère ; et dimoune ki oulé, li libe pou croire, dimoune ki oulé, li libe pou pa croire. » En vérité, Nous finne prépare pou banne inzistes ène di Fé, so banne mirailles pou entoure

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ ۖ مَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا ۖ أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ وَإِنْ يَسْتَعِثُّوا يُعَاثُوا

banne-là. Et si banne-là dimanne dilo, pou donne zotte boire ène dilo couma di plomb ki finne fonde, li pou brile zot visazes. Ça brévaze-là, couma li bien mauvais ! Et l'endroit répos-là couma li détestabe !

بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ
بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾

31. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions — certainement, Nous pa pou laisse perdi récompense banne ki faire bon travail.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٢﴾

32. Ça banne-là ki pou gagne banne Zardins l'Éternité, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Pou orne zotte là-dans are banne bracelets en l'or et zotte pou porte banne vêtements vert en la soie fin et vêtements brocard, et là-dans zotte pou appiyé are coussins lor banne canapés. Récompense-là couma li bon ! Et place répos-là, couma li excellent !

أُولَٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُخَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُندُسٍ وَاسْتَبْرَقٍ مُتَّحِينَ فِيهَا مِنْ أَلْوَاحٍ رَافِئَاتٍ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣٣﴾

R 5 33. Et donne banne-là l'exempe dé zommes. Nous ti faire pou ène dans ça dé-là dé zardins pieds raisins, et Nous ti entoure ça dé zardins-là avec pieds tammes, et ente lé dé, Nous ti mette banne plantations.

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٤﴾

34. Sakène dans ça dé zardins-là ti pé rapporte so fruits en abondance sans jamais manqué. Ente ça dé-là Nous finne faire coule ène la rivière.

كُلَّتَا الْجَنَّتَيْنِ تَاتٍ أَكْلَمًا وَلَمْ تَزِلْ مِنْهُ شَيْئًا وَقَصَّرْنَا خِلْفَهُمَا نَهْرًا ﴿٣٥﴾

35. Et li ti éna banne fruits en abondance. Et li ti dire so compagnon avec ki li ti pé conversé : « Mo pli rice ki toi dans di biens et pli fort grâce à mo clan. »

وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَادِثُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٦﴾

36. Et li ti rente dans so zardin alors ki li ti pé faire li-même di tort. Li ti dire : « Mo pa pensé ki ça, dans aukène moment, pou arrivé détruire !

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٧﴾

37. « Et mo pa pensé ki l'Hére-là pou vini. Même si rétourne moi vers mo Seignère, certainement mo pou trouve ène meillère l'endroit de rétour ki ça *zardin-là*. »

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً ۖ وَلَئِنْ رُدِّدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٧﴾

38. So compagnon ti dire li, alors ki li pé converse avec li : « Esse-ki to pa croire dans Céli Ki finne créé toi are la poussière, ensuite d'ène goutte sperme, *Ki* ensuite finne façonne toi en ène l'homme *parfait* ? »

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاهُ رَجُلًا ﴿٣٨﴾

39. « Mais *moi, mo croire* Li-Même Allāh Ki mo Seignère et mo pa associé personne are mo Seignère.

لَيْكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٩﴾

40. « Quand to ti rente dans to zardin, bé ki faire to pa ti dire : « Ça ki Allāh désiré *ki réalisé*. Péna aukène pouvoir excepté dans Allāh ? » Si to trouve moi inférière are toi dans di biens et dans banne zenfants ;

وَلَوْ لَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ ۖ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ إِنَّ تَرِينَ أَنَا أَقَلُّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٤٠﴾

41. « Li possible ki mo Seignère donne moi ène kit-soze ki meillère ki to zardin et ki Li avoye dépi dans lé ciél lor ça *zardin ki pou toi-là*, ène pinition couma réglément dé compte dé sorte ki li vinne ène terrain vide et stérile.

فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُوَفِّيَنَّ خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَيُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤١﴾

42. « Ou soi ki so dilo déssanne tellement dans profondère la terre ki to pa capave rétrouve li. »

أَوْ يُصْبِحَ مَاءً وَهًا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤٢﴾

43. Et so récolte ti détruire ; alors li ti commence torde so dé la mains pou tout ça ki li ti dépensé là-dans et *tout ça plantation-là* ti tombé *en ruine* lor so treillaze. Et li ti dire : « Malhére lor moi, si sèlement mo pa ti associé personne are mo Seignère ! »

وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفْيَهُ عَلَىٰ مَا آتَفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ لِيَلَيْتَنِي لَمْ أَشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٣﴾

44. Et pa ti éna aukène groupe pou aide li conte Allāh et li pa ti capave sappe li-même.

وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةً يَتُصَرِّفُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٤﴾

45. Dans banne moments pareil, secours-là li vinne *sélement* dé côté Allāh Ki le Vrai. Li-Même Meillère en cé ki concerne conséquence.

هٰذَاكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ
ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٣٥﴾

R 6 46. Et donne banne-là l'exempe la vie ça lé monde-là : *li* pareil couma dilo ki Nous faire déssanne dépi dans lé ciél, végétation la terre mélanze li are ça et li vinne ensuite l'herbe sec, cassé en morceau morceau ki banne di vent dispersé. Et Allāh éna pouvoir total lor tout ça ki Li oulé.

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ
نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ
الرَّيْحُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٣٦﴾

47. Banne ricesses et banne zenfants, zotte ène l'ornement la vie ça lé monde là. Mais, selon to Seignére, banne bon actions dirabe zotte meillère couma récompense et meillère en céki concerne l'espoir.

الْعَالِ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَةُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
ثَوَابًا وَخَيْرًا أَمَلًا ﴿٣٧﴾

48. Et ça zour ki Nous pou faire banne montagnes bouzé *dépi zot place* et to pou trouve *tout banne nations* la terre sorti pou confrontation ène *nation* are l'*aute* et Nous pou rassemblé zotte *tout* et Nous pa pou laisse aukène d'ente zotte.

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ
بَادِرَةً ۖ وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ
أَحَدًا ﴿٣٨﴾

49. Et pou présente banne-là divant to Seignére dans ranzées : « En vérité, zotte finne vinne cotte Nous couma Nous ti créé-zotte premier fois. Mais zotte ti pensé ki zamais Nous ti pou fixé pou-zotte ène lé temps *pou l'accomplissement* Nou promesse. »

وَعَرْضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ
نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٣٩﴾

50. Et Live-là pou déposé *divant banne-là* et to pou trouve banne coupabes terrifié are ça ki éna là-dans ; et banne-là pou dire : « Malhére lor nous ! Bé ki kalité Live ça ? Li pa omette nanrien, ki li ti kit-soze, ki li grand kit-soze ; mais tout li finne détaillé. » Et banne-là pou trouve divant zotte, tout ça ki zotte finne faire. Et to Seignére pa traite personne inzistement.

وَوَضِعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ
مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يُوبِلْتَنَّا مَا لَ هٰذَا
الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا
أَخْضَعْنَا ۚ وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا خٰٓصِرًا
لَّيْ لَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٠﴾

R 7 51. Et *rappelle* l'époque quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam, » banne-là ti soumette excepté Iblis. Li ti ène dans banne djinns ; et li ti désobéir l'orde so Seignère. Esse-ki zotte pou prend li et so banne déssendants pou camarades dans Mo place alors ki banne-là banne ennemis pou zotte ? Pou banne inzistes, ça li ène bien mauvais l'éssanze.

52. Mo pa ti faire banne-là témoins création banne lé ciéls et la terre, ni zot prope création. Et li pa dans *Mo mazesté* Moi ki Mo prend couma aides banne ki mette *lé zautes* dans l'errère.

53. Et *rappelle* zour cotte Li pou dire : « Appelle banne ki zotte considére couma Mo banne associés. » Alors zotte pou appelle banne-là, mais ça banne-là pa pou réponne zotte. Et Nous pou place ène barrière ente banne-là.

54. Et banne coupabes pou trouve di Fé-là et zotte pou comprend ki zotte pou tombe là-dans et zotte pa pou trouve aukène simé pou sauvé are ça.

R 8 55. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne, dans plisière façons, toute sorte l'exemples pou l'himanité, mais l'homme li ène quéréllère plisse ki tout kit-soze.

56. Et nanrien pa ti empêche banne dimounes croire et serce pardon zot Seignère quand guidance-là ti vinne cotte banne-là excepté ki zotte ti soisir pou suivre simé banne péps-avant avec banne même conséquences, ou soi zotte ti attanne ki pinition *Allāh* vinne direct lor zotte.

57. Et Nous pa avoyé banne Mésazers excepté couma Portéres bon

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا اٰدَمَ فَسَجَدُوْا اِلَّا اِبْلٰسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهِ ۚ اَفَتَتَّخِذُوْنَهُ وَذُرِّيَّتَهُ اَوْلِيَاۡءَ مِنْ دُوْنِیْ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ۗ بِئْسَ لِلظَّٰلِمِيْنَ بَدَلًا ﴿٥١﴾

مَا اَشْهَدُ تَهُمْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَا خَلَقَ اَنْفُسِهِمْ ۚ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّيْنَ عَصَا ۙ ﴿٥٢﴾

وَيَوْمَ يَقُوْلُ نَادُوْا شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ فَلَهُمْ قُلُوْبٌ لَا يَسْمَعُ وَاَلَهُمْ وُجُوْهٌ لَا يَبْصُرُ ۚ فَهُمْ كَالْاَحْجَاثِ ۚ فَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُم مَّوْبِقًا ۙ ﴿٥٣﴾

وَرَاَ الْمُحْرِمُوْنَ النَّارَ فَظَنُّوْۤا اَنَّهُمْ اِلَیْهَا مُوَاقِعُوْهَا وَلَمْ يَجِدُوْا عَنْهَا مَصْرَفًا ۙ ﴿٥٤﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ۙ ﴿٥٥﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُوْۤا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوْۤا رَبَّهُمْ ۚ لَآ اَنْ تَاْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْاَوَّلٰیْنَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ فُبُلًا ۙ ﴿٥٦﴾

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ

nouvelle et couma Avertisséres. Et banne ki pa croire, zotte diskite avec l'aide mensonzes pou ki zotte rode réfitte la vérité are ça. Et zotte prend pou plaisanterie Mo banne Signes et oussi ça ki finne donne zotte couma avertissement.

وَمُنْذِرِينَ ۖ وَيَجَادِلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا
آيَاتِي وَمَا أُنْذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٤﴾

58. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki quand faire li rappelle banne Signes so Seignére, li tourne lé dos are ça, et li oublie ça ki so dé la mains finne avoye divant li? En vérité, Nous finne mette banne voiles lor banne-là zot lé kére pou ki zotte pa comprend li, et *Nous finne mette* ène directé dans zot zoreilles. Et si to appelle banne-là vers guidance-là, zamais zotte pa pou laisse zotte guidé.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ
عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدُهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى
قُلُوبِهِمُ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ
وَقْرَاءَةً لَّان تَذَرُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ
يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٨﴾

59. Et to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Rempli dé miséricorde ; si Li ti attrape banne-là pou ça ki zotte mérité pou zot actions, certainement Li ti pou faire pinition-là vinne vite pou zotte. Mais banne-là éna ène le temps fixé, conte-ça zotte pa pou trouve aukène réfize.

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهم
بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ۚ بَلْ
لَهُمْ مَوْعِدٌ لَّن يَجْعَدُوا مِن دُونِهِ
مَوْثِلًا ﴿٥٩﴾

60. Et ça banne la villes-là, quand zotte ti finne commette banne actions immoral, Nous ti détruire zotte. Et Nous ti fixé ène le temps pou zot destruction.

وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَ
جَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ﴿٦٠﴾

R 9 61. Et rappelle quand Moïse ti dire so zène *compagnon* : « Mo pa pou arrêté ziska ki mo arrive zonction dé la mers-là, même si mo éna pou marcé pendant ène banne siècles. »

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَتْلِهِ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ
مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦١﴾

62. Mais quand zotte dé ti arrive zonction ça dé la mers-là, zotte ti oublié zot poisson, et ça poisson-là vite ti faire so simé dans la mer.

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا
فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦٢﴾

63. Et quand zotte ti arrive pli loin, li ti dire so zène *compagnon* : « Améne-

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِقَتْلِهِ إِتَيْنَا عَدَاءَكَ

nous nou dézéné. En vérité, Nous finne senti boucoup fatigue are nou voyaze-là. »

لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا انْصَابًا ﴿٣﴾

64. Li ti réponne : « Esse-ki to ti trouvé, quand nous ti prend réfize cotte ça rocher-là, alors mo ti oublié poisson-là — nék Satan ki finne faire moi oublié mentionne *toi* ça — li ti faire so simé dans la mer dans ène façon étranze ? »

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْخُوتَ رَوْمًا أَنَسِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَن أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٣﴾

65. Li ti dire : « Ça même ki nous ti pé sercé. » Alors zotte ti rétrace zot pas, zotte ti rétourné.

قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَى آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٤﴾

66. Et zotte ti trouve dans Nou banne servitères ène ki Nous ti donne li miséricorde dé Nou part et ki Nous ti donne li connaissance dé Nou part.

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِزِّنَا وَعِلْمُنْهُ مِنَ الْقَدَمِ الْعِلْمِ ﴿٥﴾

67. Moïse ti dire li : « Esse-ki mo capave suive toi à condition ki to enseigne moi ène partie ça guidance ki finne enseigne toi. »

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَى أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦﴾

68. Li ti réponne : « Certainement to pa pou capave éna patience dans mo compagnie ;

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧﴾

69. « Et couma to pou capave gagne patience lor banne zaffaires ki to pa comprend ? »

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِط بِهِ خُبْرًا ﴿٨﴾

70. Li ti dire : « Si Allāh oulé, to pou trouve moi patient, et mo pa pou désobéir toi dans nanrien. »

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٩﴾

71. Li ti dire : « Alors, si to pou suive moi, pa pose moi aukène question lor nanrien tant ki mo pa mentionne-toi li. »

قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُخْبِرَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿١٠﴾

R 10 72. Alors tout lé dé ti reprend zot la route ziska ki zotte ti embarque lor ène bateau, li ti faire ène trou là-dans. Moïse ti dire : « Esse-ki to finne faire ène trou là-dans

فَاطْلُقْهُمْ فِي إِدْرَاكِهَا فِي السَّيْفِينِ خَرَقَهُمَا قَالَ أَخَرَقْتَهُمَا لِيُغْرِقَ أَهْلَهُمَا

pou noye so banne okipants ? Certainement
to finne faire ène zaffaire grave. »

لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا مُّرَافًا ﴿٤٧﴾

73. Li ti réponne : « Esse-ki mo pa
ti dire *toi* ki certainement to pa pou capave
éna patience dans mo compagnie ? »

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ
صَبْرًا ﴿٤٨﴾

74. *Moïse* ti dire : « Pa
réprimanne-moi parski mo finne oublié
et pa faire trop dir are moi à cause mo
zaffaire *oublié-là*. »

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُزِيقْنِي مِنْ أَمْرِي عُشْرًا ﴿٤٩﴾

75. Alors zotte-dé ti reprend zot la
route ziska ki zotte ti zoëne ène
adolescent, li ti tué li, *Moïse* ti dire : « Esse-
ki to finne tué ène dimoune innocent sans *ki*
li ti tué ène l'aute ? Certainement, to finne
faire ène soze horrible ! »

فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا اتَّيَا غُلَامًا فَفْتَلَهُ قَالَ
أَقْتُلْتُ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ ۚ لَقَدْ
جِئْتَ شَيْئًا نُكَرًا ﴿٥٠﴾

PARTIE 16

76. Li ti réponne : « Esse-ki mo pa
ti dire *toi* ki zamais to pa pou capave reste
dans mo compagnie avec patience ? »

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ
مَعِيَ صَبْرًا ﴿٥١﴾

77. *Moïse* ti dire : « Si après ça, mo
pose *toi* kik question, pa réténir moi dans
to compagnie, parski to pou finne déza
gagne assez eskize dé mo côté. »

قَالَ إِنْ سَأَلْتِكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا
فَلَا تُصَحِّبْنِي ۚ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي
عُذْرًا ﴿٥٢﴾

78. Zotte ti continié zot simé ziska
ki zotte ti arrive cotte banne habitants
ène la ville. Zotte ti dimanne manzé are
so banne habitants; mais banne-là ti
réfize récévoir zotte. Et zotte ti trouve
dans ça *la ville-là* ène miraille ki ti pé
rode tombé, et li ti rédresse li. *Moïse* ti
dire : « Si to ti oulé, to ti capave prend
ène paiement pou ça. »

فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ
إِسْتَطْعَمُوا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُصَيِّفُوهُمَا
فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ
فَأَقَامَهُ ۚ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَنَزَّلْتَ عَلَيْهِ
أَجْرًا ﴿٥٣﴾

79. Li ti réponne : « Ça li *moment*
séparation ente moi et *toi*. Mo pou dire
toi astère-là signification ça ki to pa finne
capave gagne patience pou ça-là.

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ
بِثَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٥٤﴾

80. « Concernant bateau-là, li pou banne dimounes pauve ki faire travail la mer; et mo finne oulé abime li, parski derrière banne-là ti éna ène lé roi ki ti pé saisi tout banne bateaux par la force.

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَزَدَتْ أَنْ أَعْيَبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٨٠﴾

81. « Et concernant adolescent-là, so papa-mama ti croyants. Nous ti pére ki, par so rébellion et so ingratitude, li opprime ça dé-là.

وَأَمَّا الْعُلَمَاءُ فَكَانَ آبَاؤُهُ مُؤْمِنِينَ فَخَشِينَا أَنْ يَرُوهَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨١﴾

82. « Alors Nous ti oulé ki zotte dé, zot Seignère donne zotte en éssanze ène zenfant meillère ki-li, dans pureté, et ki éna plisse l'affection.

فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨٢﴾

83. « Et concernant miraille-là, li ti pou dé garçons orphélin dans la ville-là, et ti éna en bas ça, ène trésor ki ti pou tout lé dé; et zot papa ti ène dimoune ziste. Donc to Seignère ti oulé ki zotte tout lé dé arrive zot matirité avant ki zotte déterre zot trésor, couma ène miséricorde dé la part to Seignère ; et mo pa finne faire ça par mo propre volonté. Ça *li* explication ça ki to pa finne capave sipporté avec patience. »

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَوَعَدْنَاهُ عَن أَمْرَيْنِ فِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٣﴾

R 11 84. Et banne-là interroze toi lor Dhoul-Qarnayn. Dire : « Certainement, mo pou cite zotte impé so l'histoire. »

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٤﴾

85. En vérité, Nous ti établi so puissance lor la terre et Nous ti donne li banne moyens pou accompli tout kit-soze.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٥﴾

86. Et li ti suive ène simé.

فَاتَّبَعَهُ سَبْعًا ﴿٨٦﴾

87. Ziska ki li ti arrive place cotte soleil coucé, li ti trouve li pé couce couma dans ène la mare la boue ki dégaze mauvais l'odère ; et prés cotte ça, li ti trouve ène pép. Nous ti dire : « O Dhoul Qarnayn ! Ou soi to pini, ou soi to traite banne-là avec bonté. »

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا الْقَارِئِينَ إِنَّمَا أَنْتُمْ تُعَذِّبُونَ وَإِنَّمَا أَنْتُمْ تُنَجِّدُ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٧﴾

88. Li ti dire : « Concernant dimoune ki faire banne actions immoral, certainement Nous pou pini li, ensuite pou ramène li vers so Seignère Ki pou pini li par ène pinition ki donne boucoup la peine.

قَالَ إِنَّمَا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا ثَكْرًا ﴿٨٨﴾

89. « Mais concernant dimoune ki croire et ki faire banne bon actions, pou li, pou éna ène zoli récompense, et Nous pou donne li dépi dans Nou commanement ça *banne paroles* ki facile *pou pratiqué*. »

وَأَمَّا مَن آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ إِلَّا حُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُ مِن أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٩﴾

90. Ensuite li ti suive ène *l'autre* simé.

ثُمَّ آتَبَهُ سَبَبًا ﴿٩٠﴾

91. Ziska ki li ti arrive place cote soleil lèvé, li ti trouve li pé lèvé lor ène pép ki Nous pa finne donne aukène abri conte ça.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ يَجْعَلْ لَهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩١﴾

92. Li ti coumme ça. En vérité, Nous englobe dans Nou connaissance tout ça *banne expériences* ki li ti éna *pou traversé*.

كَذَٰلِكَ ۖ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩٢﴾

93. Ensuite, li ti suive ène *l'autre* simé.

ثُمَّ آتَبَهُ سَبَبًا ﴿٩٣﴾

94. Ziska ki li ti arrive ène l'endroit ente dé montagnes, li ti trouve, prés cote ça dé-là, ène pép ki à peine capave comprend ène so parole.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٤﴾

95. Banne-là ti dire : « O Dhoul Qarnayn ! En vérité, Gog et Magog pé créé désorde lor la terre. Esse-ki nous capave paye toi ène l'impôt pou ki to construire ène barrière ente nous et banne-là ? »

قَالُوا يَا ذَا الْقُرْتَيْنِ إِنَّا يَا جُوجَ وَمَا جُوجَ مَفْسُودُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٥﴾

96. Li ti réponne : « Pouvoir ki mo Seignère finne donne moi là-dans, li meillère. Mais zotte capave aide moi avec la force *zot main-d'oeuvre* ; mo pou construire ène barrière ente zotte et banne-là.

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٦﴾

97. « Améne-moi banne blocs fer. » *Banne-là ti faire ça ziska ki après ki ti nivelé remblaiyaze ente ça dé montagnes-là, li ti dire : « Soufflé. » Banne-là ti faire banne soufflets marcé ziska ki quand li ti faire ça rouze couma di fé, li ti dire : « Améne-moi cuive ki finne fonde pou ki mo verse ça lor là. »*

أَتُوْنِي زُبْرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ
بَيْنَ الصَّدْقَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ
إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ أَتُوْنِي أَفْرِغْ عَلَيَّ
قَطْرًا ﴿٩٧﴾

98. Et *Gog et Magog* zotte pa ti capave grimpe ça, et zotte pa ti capave perce ène simé à travers ça.

فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا
اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٨﴾

99. Li ti dire : « Ça li ène miséricorde dé la part mo Seignére. Mais quand promesse mo Seignére pou accompli, Li pou craze ça en morceaux. Et promesse mo Seignére li certainement vrai. »

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنِّي ۖ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ
رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ ۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٩﴾

100. Et ça zour-là, Nous pou laisse éna d'ente banne-là répanne par vagues lor lé zautes et pou soufflé dans trompette-là et Nous pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme.

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي
بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَهُمْ
جَمْعًا ﴿١٠٠﴾

101. Et ça zour-là, Nous pou présente l'Enfer face à face à banne mécréants,

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ
عَرْضًا ﴿١٠١﴾

102. Banne ki zotte li zié ti couvert are ène voile ki ti faire zotte empêche pense Moi et banne-là pa ti capave même tandé.

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنِ
ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠٢﴾

R12 103. Esse-ki banne mécréants pensé ki zotte capave prend Mo banne servitères pou protectères dans Mo place ? En vérité, Nous finne prépare l'Enfer couma ène l'accueil pou banne mécréants.

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا
عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٣﴾

104. Dire : « Esse-ki Nous donne-zotte nouvelle banne ki pli pire perdants concernant zot banne actions ?

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٤﴾

105. « Banne ki *tout* zot zefforts
finne perdi dans *serce gains* la vie ça lé
monde-là et zotte pensé ki zotte pé faire
banne bon travaux. »

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ يَحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٥﴾

106. Ça banne-là ki nié banne
Signes zot Seignère et rencontre avec Li.
Donc zot banne actions pa pou servi
nanrien ; et Zour Rézirection, Nous pa
pou donne zotte aukène poids *dans* zot
balance.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
وَإِلْقَائِهِمْ فَأَصْبَحَتِ أَعْمَالُهُمْ فَلَا تُقِيمُ
لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ﴿١٦﴾

107. Ça, li zot récompense —
l'Enfer, parski zotte pa ti croire, et zotte
ti pé faire moquerie are Mo banne Signes
et are Mo banne Mésazers.

ذَٰلِكَ جَزَاءُ هُم جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَ
اتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٧﴾

108. En vérité, banne ki croire et ki
faire banne bon actions, zotte pou éna
couma l'Endroit d'accueil, banne
Zardins Paradis,

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٨﴾

109. Banne-là pou reste là-dans tout
lé temps ; zotte pa pou désire aukène
séparation are ça.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٩﴾

110. Dire : « Si l'ocean ti vinne l'encre
pou banne paroles mo Seignère, certai-
nement l'ocean ti pou fini avant ki banne
paroles mo Seignère ti pou épuisé, même si
Nous amène so pareil couma aide. »

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَّكَلِمَاتِ
رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ
رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿٢٠﴾

111. Dire : « Mo sélement ène être
himain couma zotte ; *mais* finne révélé moi
ki zot BonDié-Même *Ki Ène Sél BonDié*.
Donc, dimoune ki espère rencontre so
Seignère, faudré ki li faire banne bon
actions et faudré ki li pa associé aukène
dans l'adoration so Seignère.

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مُثَقِّلٌ بُحْتَىٰ إِلَيَّ أُنْتُمُ
إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا
إِلْقَاءَ رَبِّهِ فَلْيُغْمِلْ عَمَلًا صَادِقًا وَ
لَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿٢١﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Celi Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Kāf Hā Yā 'Ayn Sād = To-Même Siffisant et Guide. O Connaissére ! O Véridique !

كَلِمَاتٍ ۝۲

3. Ça li ène récit miséricorde to Seignére pou So servitére Zacharie,

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۝۳

4. Quand li ti invoque so Seignére dans ène invocation sécret.

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۝۴

5. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo lé zos finne vinne faibe et mo la tête pé briyé are sévé blanc, mais zamais, mo Seignére, mo pa finne retrouve moi malhéré dans faire To sipplications *parski zotte réalisé* ;

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝۵

6. « Et, en vérité, mo pére mo banne proces après moi, et mo madame li stérile. Alors accorde-moi dé To part ène héritier,

وَرَبِّي خَفِئْتُ الْمَوَالِيَ مِن دُونِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ۝۶

7. « Pou ki li vinne mo héritier et héritier famille Jacob. Mo Seignére ! Faire ki li faire *Toi* plaisir. »

يَرْثَنِي وَيَرِثْ مِن آلِ يَعْقُوبَ هُوَ أَجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝۷

8. « O Zacharie ! En vérité, Nous donne toi bon nouvelle ène garçon. So nom pou Yahya. Nous pa finne donne personne ça nom-là avant. »

يُزَكِّرُنَا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ إِسْمُهُ يُحْيَىٰ لَمْ تَجْعَلْ لَهُ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ۝۸

9. Li ti dire : « Mo Seignére ! Couma mo pou gagne ène garçon alors ki mo madame li stérile, et ki mo finne arrive dans ène vieillesse extrême ? »

قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝۹

10. Anze-là ti dire li : « Li pou coumme ça. To Seignére finne dire :

قَالَ كَذَلِكَ ۚ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئْ

« Ça li facile pou Moi, et certainement auparavant Mo ti créé toi, quand to pa ti nanrien. »

وَقَدْ خَلَقْتَكُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ۝

11. Li ti dire : « Mo Seignére! Désigne ène signe pou moi. » *Allāh* ti dire : « To signe, li ça, ki to pa pou cause are personne pendant trois *jours et trois* la nuites à suivre. »

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۚ قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝

12. Alors li ti sorti dépi dans la samme pou avance vers so pép et li ti faire-zotte signes pou glorifié *Allāh* matin et soir.

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝

13. *Allāh* ti dire : « O Yahya ! Attrape bien ferme Live-là. » Et Nous ti donne li la sazesse dépi dans so l'enfance,

يُيَخِّى خُذِ الصَّبْرَ بِقُوَّةٍ ۚ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝

14. Et tendresse *lé kéré* dé Nou part et la pureté. Et li ti pieux,

وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً ۚ وَكَانَ تَقِيًّا ۝

15. Et *li* ti respectueux envers so parents. Et li pa ti arrogant ni rébelle.

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا ۝

16. Et la paix ti lor li ça zour ki li ti né et zour li ti mort et *la paix pou lor li* zour pou faire li réville.

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَ يَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝

R 2 17. Et faire mention Marie *pareil* *couma* dans Live-là, quand li ti rétire li dépi are so famille pou alle dans ène l'endroit dans l'est,

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّخَذَتْ مِن آهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝

18. Et li ti mette ène *zenre* barrière ente li ék banne-là. Alors, Nous ti avoye li Nou Anze, et li ti paraîte dans ène forme ène dimoune parfait.

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا ۚ فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝

19. *Marie* ti dire : « Certainement mo serce réfize conte toi are Céli Ki Tout-Miséricordié si vramême to éna So la crainte. »

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ ۖ إِن كُنْتَ تَقِيًّا ۝

20. Li ti réponne : « Mo sélement ène méssazer to Seignére pou donne toi *bon nouvelle* ène garçon pur. »

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿٢٠﴾

21. Li ti dire : « Couma mo pou capave gagne ène garçon alors ki aukène zomme pa finne touce moi et ki mo pa ène madame ki éna ène conduite indigne ? »

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢١﴾

22. Li ti dire : « Li *pou* coumme ça. *Mais* to Seignére finne dire : « Li facile pou Moi ; et pou ki Nous faire li ène Signe pou banne dimounes et ène miséricorde dé Nou part, et li ène soze ki finne décrété. »

قَالَ كَذَلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئٌ وَنَحْنَعَلُهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢٢﴾

23. Donc *Maryam* ti enceinte li ; et avec li *dans* so vente li ti prend réfize dans ène l'endroit éloigné.

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٣﴾

24. Et doulére pou accoucé ti amène li vers tronc ène pied tamme. Li ti dire : « Malhére lor moi ! Si sélement mo ti mort avant ça et mo ti vinne ène soze complètement oublié. »

فَاجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جُذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ﴿٢٤﴾

25. Alors *anze-là* li ti appelle li dépi ène l'endroit ki ti en bas li. Li ti dire : « Pa tracasse toi. To Seignére finne place ène ruisseau *pli* bas en bas toi ;

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٥﴾

26. « Et sacouille dans to direction tronc pied tamme-là. Li pou faire tombe lor toi banne tammes frais *et* mire ;

وَهَزَيْتِ إِلَيْكِ جُذْعَ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ﴿٢٦﴾

27. « Alors manzé et boire, et rafraîci to li zié. Et si to trouve kikène, dire : « Mo finne voué ène carème pou Céli Ki Tout-Miséricordié ; donc, azordi, mo pa pou cause avec aukène dimoune. »

فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي حَيْثُ مَا قَامَ تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنَّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٧﴾

28. Ensuite, li ti saryé li, li ti amène li cotte so pép. Banne-là ti dire : « O Marie ! To finne faire ène soze bien mauvais !

فَاتَتْ بِهَ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يُمَزِّمُ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٨﴾

29. « O sére Aaron ! To papa pa ti ène mauvais dimoune et to mama pa ti ène madame ki ti éna ène conduite indigne ! »

يَا خُتَ هَؤُؤَنَ مَا كَانَ أَبُؤُكَ أَمْرَ أَسْوَأَ
وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا ۝

30. Alors, li ti faire ène signe dans zenfant-là so direction. Banne-là ti dire : « Couma nous pou capave cause are ène kikène ki ène zenfant dans so berceau ? »

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ؕ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ
كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ۝

31. Li ti dire : « En vérité, mo ène servitère Allāh. Li finne donne moi Live, et Li finne faire moi ène Prophète ;

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ؕ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَ
جَعَلَنِي نَبِيًّا ۝

32. « Et Li finne faire moi béni cotte mo pou été et Li finne récommance moi la Prière et l'aumône tant ki mo vivant ;

وَجَعَلَنِي مُبْرَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ س وَ
أَوْطِئْتَنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ
حَيًّا ۝

33. « Et Li finne faire moi respectueux envers mo mama et Li pa finne faire moi arrogant, et ène ki pa béni.

وَبَرًّا بِوَالِدَتِي ؕ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا
شَقِيًّا ۝

34. « Et la paix ti lor moi zour mo ti né et la paix pou lor moi zour mo pou mort et zour pou faire moi réville. »

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَ
يَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ۝

35. Ça ti Jésus, fils de Marie. Ça li ène déclaration la vérité, lor ça-même banne-là éna doute.

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ؕ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي
فِيهِ يَمْتَرُونَ ۝

36. Li pa dans Allāh So mazesté ki Li prend pou Li ène garçon. Allāh Li Pur. Quand Li décide ène soze , Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ ؕ سُبْحَنَهُ
إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا ؕ فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ۝

37. Jésus ti dire : « Et, en vérité, Allāh Li mo Seignére et zot Seignére. Donc adore-Li, ça li simé droite. »

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُواهُ هَٰذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝

38. Mais banne groupes-là pa ti d'accord ente zotte. Alors, malhére lor banne ki pa croire, à cause renconte ène zour terrible !

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ؕ قَوْلٌ
لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمَ عَظِيمٍ ۝

39. Couma banne-là pou tanne bien et pou trouve bien ça zour zotte pou vinne cotte Nous ! Mais, azordi, banne inzistes zotte dans ène l'errère ki clair.

أَشْمَعُ بِهِمْ ذَا بَصَرٍ يَوْمَ يَأْتُوا نَكَالِكِ
الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٩﴾

40. Et averti banne-là zour cotte zotte pou gagne régret quand pou ranne zizement. Mais astère zotte dans l'insouciance, alors zotte pa croire.

وَأَنذَرُ لَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ
وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾

41. En vérité, Nous pou hérite la terre et tout banne ki lor là, et vers Nous ki pou ramène zotte tout.

إِنَّا نَخْنُ تَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْكَ
هَاجٍ يُرْجَعُونَ ﴿٤١﴾

R 3 42. Et faire mention Abraham pareil couma dans Live-là. En vérité, li ti ène dimoune véridique, et ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكَوْبِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ
صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤٢﴾

43. Quand li ti dire so papa : « O mo papa ! Bé ki faire to adore ça ki pa tandé et ki pa trouvé et ki pa profite toi dans nanrien ?

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا
يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ
شَيْئًا ﴿٤٣﴾

44. « O mo papa ! En vérité, mo finne gagne ène connaissance ki to pa finne gagné. Donc suive-moi, mo pou guide toi vers ène simé droite.

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا
لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا
سَوِيًّا ﴿٤٤﴾

45. « O mo papa ! Pa faire adoration Satan ; en vérité, Satan li ène rébelle conte Céli Ki Tout-Miséricordié.

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٥﴾

46. « O mo papa ! En vérité, mo pére ki ène pinition arrive toi dépi Céli Ki Tout-Miséricordié et ki to vinne ène camarade pou Satan. »

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابُ مِنَ
الرَّحْمَنِ فَعُكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٦﴾

47. Li ti réponne : « O Abraham ! Esse-ki to tourne lé dos are mo banne divinités ? Si to pa rénoncé, certainement mo pou lapide toi. Astère laisse-moi tout sél pou ène longue lé temps. »

قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ إِلَهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ
لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ كَرَّ جَمْعَتِكَ وَأَهْجُرَنِي
مَرَّةً ﴿٤٧﴾

48. Abraham ti dire : « La paix lor toi ! Certainement mo pou dimanne mo

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ لَكَ رَبِّي

Seignére pardon pou toi. En vérité, Li
faire moi boucoup grâces.

لَئِنَّكَ كَانَتْ فِيَّ حَافِيًا ۝٤٨

49. « Et mo pou reste éloigné are
zotte et ça ki zotte invoqué en dehors
Allāh ; et mo pou prié mo Seignére. Li
possibe ki mo pa pou retrouve moi malhééré
dans faire sipplications mo Seignére *parski*
zotte *réalisé*. »

وَأَعْتَزِلْكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ
رَبِّي شَقِيًّا ۝٤٩

50. Alors quand li ti sépare li are
banne-là et are ça ki zotte ti pé adoré en
déhors Allāh, Nous ti accorde li Isaac et
Jacob et Nous ti faire sakène ène Prophète.

فَلَمَّا اعْتَزَلَ لَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ؕ وَ
كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۝٥٠

51. Et Nous ti accorde banne-là dépi
Nou miséricorde, et Nous ti donne banne-là
ène dégré bien haute dans cause la vérité.

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ
لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ۝٥١

R 4 52. Et faire mention Moïse *pareil*
couma dans Live-là. En vérité, li ti ène
soisi et li ti ène Mèssazer, ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ
مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ۝٥٢

53. Et Nous ti appelle li dépi côté
droite le Mont *Sinai*, et Nous ti faire li
approcé are *Nous* pou ène conversation
intime.

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۝٥٣

54. Et par Nou miséricorde, Nous
ti accorde li so frère Aaron *couma* ène
Prophète.

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ
نَبِيًّا ۝٥٤

55. Et faire mention Ismaël *pareil*
couma dans Live-là. En vérité, li ti bien
stricte lor *garde* so promesse. Li ti ène
Mèssazer, ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ
صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ۝٥٥

56. Et li ti pé ordonne so pép la
Priére et l'aumône, et so Seignére ti bien
satisfait are li.

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ
وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۝٥٦

57. Et faire mention Idris *pareil*
couma dans Live-là. En vérité, li ti ène
dimoune véridique, et ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ
صِدِّيقًا نَّبِيًّا ۝٥٧

58. Et Nous ti élève li ziska ène rang haute.

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٨﴾

59. Ça banne-là ki Allāh ti accorde-zotte banne bienfaits, banne ki ti Prophètes dans banne déssendants Adam et dans banne ki Nous ti transporté dans l'Arce avec Noé, et dans banne ki ti déssendants Abraham et Israël ; et dans banne ki Nous ti guidé et ti soisir. Quand récite banne-là banne Signes Céli Ki Tout-Miséricordié, alors ploré ploré, zotte tombe à zénoux et zotte prosterné *divant Allāh*.

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُحِيًّا ﴿٥٩﴾

60. Ensuite banne déssendants ki ti vinne après banne-là ti néglize la Prière, et zotte ti suive zot mauvais désirs. Donc zotte pou renconte destruction,

فَخَلَفَ مِنْ بَٰعِثِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا ﴿٦٠﴾

61. Excepté banne ki repenté, ki croire et ki faire banne bon actions. Ça banne-là pou rente dans Paradis et pa pou faire zotte aukène inzistice —

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦١﴾

62. Banne Zardins l'Éternité ki Céli Ki Tout-Miséricordié finne promette So banne servitères *alors ki zotte encore* dans l'invizibe pou banne-là. Certainement, So promesse pou arrivé.

جَنَّتٍ عَذْنٍ وَلَّتَيْنِ وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ﴿٦٢﴾

63. Banne-là pa pou tanne nanrien là-dans ki inutile, mais sélement *salitation la paix*, et banne-là pou éna là-dans zot nourritire matin et soir.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا مِمَّا يَحْتَمُونَ بِحُكْرَةٍ وَعَاشِيًّا ﴿٦٣﴾

64. Ça li ça Paradis ki Nous donne couma héritaze à banne dans Nou banne servitères ki vertueux.

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٤﴾

65. Et banne anzes pou dire: «Nous pa déssanne excepté avec l'orde to Seignére. Pou Li, tout ça ki divant nous et tout ça ki derrière nous et tout ça ki ente ça ; et to Seignére pa oublié *nanrien*. »

وَمَا تَعْنَزُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٥﴾

66. Li-Même Seignère banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. Alors faire So adoration et persévéré dans So adoration. Esse-ki to conne kikèné ki égal are Li ?

رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا
فَاعْبُدْهُ وَ اضْطَعِزْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ
يَكُنْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿١٦﴾

R 5 67. Et l'homme dire : « Quand mo pou mort, esse-ki vrainême pou faire moi sorti vivant ? »

وَ يَقُولُ الْاِنْسَانُ اِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ
اُخْرَجُ حَيًّا ﴿١٧﴾

68. L'homme, esse-ki li pa rappelle ki Nous ti créé li avant ça quand li pa ti nanrien ?

اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ
وَ كُنَّا بِكُ شَيْعًا ﴿١٨﴾

69. Et, par to Seignère, certainement Nous pou rassemblé banne-là et banne satans *oussi* ; ensuite, certainement Nous pou amène zotte à zénoux autour l'Enfer.

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيْطٰنِ ثُمَّ
لَنُخْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿١٩﴾

70. Alors Nous pou tire, dépi dans sak groupe, ça banne parmi zotte ki ti pli tėti dans zot rébellion conte Céli Ki Tout-Miséricordié.

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ اَيُّهُمْ
اَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٢٠﴾

71. Et certainement Nous conne pli bien banne ki pli mérite pou brilé là-dans.

ثُمَّ لَنَخْنُ اعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اَوَّلِيْهَا
صَلِيًّا ﴿٢١﴾

72. Et pa pou éna èné sél parmi zotte ki pa pou déssanne là. Pou Allāh, li èné décret définitif.

وَ اِنْ مِنْكُمْ رَّا وَاَرَادُهَا جَ كَانَ عَلَى
رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٢٢﴾

73. Alors, Nous pou sauve banne dimounes droite et Nous pou laisse banne inzistes à zénoux là-dans.

ثُمَّ نُنَجِّي الْذٰلِيْنَ اتَّقُوا وَ تَذَرُ
الظٰلِمِيْنَ فِيْهَا جِثِيًّا ﴿٢٣﴾

74. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne mécréants dire banne croyants : « Léquéel dans ça dé groupes-là ki pli bien placé et ki faire èné l'assemblé ki impréssionne plisse ? »

وَ اِذَا تُثْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَيُّ
الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَ اَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٢٤﴾

75. Et avant banne-là, comié banne zénération Nous finne détruire ki ti mié ki zotte dans di biens, et dans l'apparence !

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَانًا وَرِئَیًا ﴿٤٥﴾

76. Dire : « Céli Ki Tout-Miséricordié donne ène longue délai banne ki dans l'errére ziska ki zotte trouve ça zaffaire avec ki finne menace zotte-là, soi li pinition-là, soi li l'Hére-là ; alors zotte pou comprend ki sanne là ki dans pire sitation et ki sanne là ki pli faibe dans clan.

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الصَّلَاةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا ۖ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِنَّمَا الْعَذَابُ وَإِنَّمَا السَّاعَةُ ۖ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَظْعَفُ جُودًا ﴿٤٦﴾

77. Et Allāh pou faire progressé dans guidance banne ki suive guidance. Et, selon to Seignére, banne bon actions dirabe, zotte meillére par rapport are récompense et meillére par rapport are réziltat.

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ۚ وَالْبَاقِيَتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًا ﴿٤٧﴾

78. Esse-ki to finne trouve dimoune ki pa croire dans Nou banne Signes ? Et ki dire : « Certainement, pou donne moi di biens ék zenfants. »

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَا أُوتِيَنَّ مَالًا وَلَا وَكْدًا ﴿٤٨﴾

79. Esse-ki li éna accès à l'invizibe ou bien esse-ki li finne prend ène l'engagement avec Céli Ki Tout-Miséricordié ?

أَطْلَعَمَ الْغُلَبَاءُ ۚ إِنَّمَا اتَّخَذُوا عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٤٩﴾

80. Bien au contraire ! Certainement Nous pou enrézistré ça ki li dire, et Nous pou prolonze pinition-là bien-même pou li.

كَلَّا ۖ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٥٠﴾

81. Et Nous pou hérite dépi are li tout ça ki li mentionné et tout sél li pou vinne cotte Nous.

وَنَرِئُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٥١﴾

82. Et banne-là finne adopté banne divinités en déhors Allāh pou ki banne divinités-là vinne ène source l'honné et puissance pou zotte.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٥٢﴾

83. Pa ditout ! Banne-là pou nié adoration ki *ça banne disciples-là* faire zotte et pou vinne zot adversaires.

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٣﴾

R6 84. Esse-ki to pa trouvè ki Nous finne avoye conte banne mécréants banne satans ki pé excite zotte dans plisière façons *pou désobéir* ?

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤْذُهُمْ أَوْ تُبَشِّرُهُمْ أَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَاتُ أَنْ لَا يَغْفَلَ عَلَيْهِمْ وَإِنَّمَا تَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾

85. Alors, pa bizin to pressé conte banne-là. Nous pé tini ène compte détaillé pou zot *actions*.

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا تَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٥﴾

86. *Rappelle ça* zour quand Nous pou rassemblé banne dimounes ki droite couma ène délégation *honoré* vers Céli Ki Tout-Miséricordié.

يَوْمَ نَخْشِرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ﴿٨٦﴾

87. Et Nous pou pousse banne coupabes vers l'Enfer couma pousse ène troupeau vers l'endroit pou boire dilo !

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَفْدًا ﴿٨٧﴾

88. Personne pa pou éna pouvoir pou intercédé sauf dimoune ki finne gagne ène promesse dé la part Céli Ki Tout-Miséricordié.

لَا يُمْكِنُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٨﴾

89. Et banne-là pou dire : « Céli Ki Tout-Miséricordié finne prend pou Li ène garçon. »

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ﴿٨٩﴾

90. Certainement, zotte finne faire ène soze bien révoltant !

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٩٠﴾

91. Encore impé, banne lé ciéls ti pou éclaté à cause ça, et la terre ti pou fanne et banne montagnes ti pou tombé en morceaux,

تَحَادُّ السَّمُوتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩١﴾

92. Parski banne-là finne attribié ène garçon are Céli Ki Tout-Miséricordié.

أَن دَعَا إِلَى الرَّحْمَنِ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

93. Alors ki li pa ditout dans *gloire*
Céli Ki Tout-Miséricordié ki Li prend
pou Li ène garçon.

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۖ

94. En vérité, péna personne ni
dans banne lé ciéls ni lor la terre ki pa
pou vinne couma ène servitère cotte Céli
Ki Tout-Miséricordié.

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِلَّا اَتٰى
الرَّحْمٰنَ عَبْدًا ۚ

95. En vérité, Li finne entoure
banne-là *par So connaissance* et Li finne
compte zotte avec précision.

لَقَدْ اَخْطٰهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۝

96. Et sakène dans banne-là pou
vinne tout sél cotte Li, Zour Rézirection.

وَكُلُّهُمْ اَتٰىهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا ۝

97. En vérité, banne ki croire et
ki faire banne bon actions, Céli Ki
Tout-Miséricordié pou créé l'amour
profond pou zotte.

إِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ
سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ۝

98. Et, en vérité, Nous finne ranne
ça *Coran-là* facile dans to langue *arabe*
pou ki, par ça, to donne bon nouvelle à
banne dimounes droite, et *pou ki*, par ça,
to averti ène pép contestataire.

فَاَنۢمَا يَسۡزِئُهٗٓ يَلِسٰنِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِيْنَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَّدُنَّا ۝

99. Et, avant banne-là, comié banne
zénérations Nous ti détruire ! Esse-ki to
capave trouve ène sél d'ente ça banne-là
ou bien esse-ki to capave tanne ène
mirmire concernant banne-là ?⁶⁴

وَكَمۡ اَھْلَڪُنَا قَبْلَهُمۡ مِّنۡ قَرْنٍ ؕ هَلۡ
تُحِشُّ مِنْهُمۡ مِّنۡ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمۡ
رَجَافَ زُلۡزَلٰٓةٍ ۝

64 Ici éna ène avertissement sévère pou banne Nations Chrétiens de l'Occident. Zot puissance, réssources, prospérité et progrès matériel, tout ça ranne-zotte arrogant ; mais zotte blié ki banne croyances fausse et vive dans péchés, tout-ça pou cause zot-détriction.

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
2. Tā Hā = O homme parfait ! طه ﴿٢﴾
3. Nous pa finne faire déssanne lor toi le Coran pou ki to senti toi malhéré ; مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٣﴾
4. Mais pou ki li ène recommandation pou dimounne ki éna crainte Allāh ; إِلَّا تَذَكُّرَةً لِّمَن يَخْشَى ﴿٤﴾
5. Et dans forme ène révélation dé la part de Céli Ki finne créé la terre et banne lé ciéls ki haute. تَنزِيلًا لِّمَن خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمُوتِ الْعُلَى ﴿٥﴾
6. Li-Même Céli Ki Tout-Miséricordié Ki finne établi Li lor Trône-là. الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٦﴾
7. Pou Li, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et tout ça ki ente ça dé-là et tout ça ki dans banne profondéres la terre. لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٧﴾
8. Et si to cause fort, certainement Li conne tout secret, même ça ki pli caciette ki ça encore. وَأَن تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٨﴾
9. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Li possède tout banne zoli noms. اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿٩﴾
10. Et esse-ki l'histoire Moïse finne arrive cotte toi ? وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿١٠﴾
11. Quand li ti trouve ène di fé, et li ti dire so famille : « Reste-là, mo apercevoir ène di fé ; li possibe mo pou raméne, dépi ça, ène boutte di bois allimé ou li possibe ki mo trouve cotte ça di fé-là ène guidance. » إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا أَلْعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١١﴾

12. Et quand li ti arrive cotte ça *di fé-là*, ti faire-*li* ça l'annonce-là : « O Moïse !

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَوْمُوسَى ١٢

13. « En vérité, Mo to Seignère. Donc rétire to souliers, parski to dans Vallée sacré *Touwā*.

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَأَخْلَعْ نَعْلَيْكَ ج إِنَّكَ بِأَلْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ١٣

14. «Et Mo-Même finne soisir toi, donc écoute ça ki pé révéle-là,

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ١٤

15. « En vérité, Mo Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Moi. Alors faire Mo adoration, et observe la Prière pou to mazine Moi. »

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي ١٥
أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ١٥

16. En vérité, l'Hére-là pou vini — Mo prés pou manifesté li — pou ki récompense sak l'âme pou so zefforts.

إِنَّ السَّاعَةَ آيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُجْزَى
كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى ١٦

17. Pa laisse li détourne toi dé ça, ça dimoune ki pa croire là-dans et ki suive so banne mauvais désirs, sinon to pou détruire.

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا
وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى ١٧

18. « Bé ki ça ça ki dans to la main droite, ô Moïse ?»

وَمَا تِلْكَ يَمِينُكَ يَوْمُوسَى ١٨

19. Li ti réponne : « Ça mo bâton, mo appiye moi lor là et avec ça, mo faire banne feuilles tombé pou mo banne moutons, et mo servi ça pou lé zautes sozes. »

قَالَ هِيَ عَصَايَ ج أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ
بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى ١٩

20. Li ti dire : « O Moïse ! Zette li *par terre*. »

قَالَ أَلْقِهَا يَوْمُوسَى ٢٠

21. Alors li ti zette li *par terre*, et ène coup li ti couma dire ène serpent ki pé bouzé vite.

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ٢١

22. Allāh ti dire : « Attrape-li et pa pére. Nous pou ranne li dans so premier l'état.

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۖ هَذَا سَنُعِيدُهَا
سِيرَتَهَا الْأُولَى ٢٢

23. « Et presse to la main conte to flanc à *travers l'ouverture to tunique*. Li pou sorti blanc sans aukène défaut — encore ène Signe,

وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضًا مِّنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى ۚ [٢٣]

24. « Pou ki Nous montré toi certains Nou banne pli grand Signes.

لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى [٢٤]

25. « Alle cotte Pharaon. En vérité, li finne dépasse *tout* limites !»

إِذْ هَبَّ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ [٢٥]

R 2 26. Li ti dire : « Mo Seignère ! Ouvert mo la poitrine pou moi,

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي [٢٦]

27. « Et facilite mo mission pou moi ;

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي [٢٧]

28. « Et délié noeud mo la langue,

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي [٢٨]

29. « Pou ki banne-là comprend mo discours,

يَفْقَهُوا قَوْلِي [٢٩]

30. « Et donne-moi ène assistant dans mo famille —

وَاجْعَلْ لِّي زَوْجًا مِّنْ أَهْلِي [٣٠]

31. « Aaron, mo frère;

هَٰؤُلَاءِ آخِي [٣١]

32. « Augmente mo la force par li,

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي [٣٢]

33. « Et faire-li partaze mo mission,

وَاشْرِكْهُ فِي أَمْرِي [٣٣]

34. « Pou ki nous glorifié Toi beaucoup,

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا [٣٤]

35. « Et *pou ki* nous mazine Toi beaucoup ;

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا [٣٥]

36. « En vérité, To guette nous bien. »

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا [٣٦]

37. *Allāh* ti dire : « O Moïse, to réquète finne accepté !

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ [٣٧]

38. « Et, certainement, Nous ti faire toi favére dans ène l'aute l'occasion,

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ [٣٨]

39. « Quand Nous ti révèle to
mama ça soze *important* ki ti révéle-là,
Nous ti dire li :

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٩﴾

40. « Place-li dans coffret-là et
lance ça *coffret-là* dans la rivière, ensuite
la rivière pou zette li lor rivaze pou ki
kikène ki ène ennemi pou moi et ène
ennemi pou li, prend li. » Et Mo ti
répanne lor toi Mo l'amour pou ki to
élevé divant Nou li zié.

أَن آتٰهُ فِيهِ فِي الثَّابُوتِ قَافِزٍ فِيهِ
فِي الْيَمِّ فَلْيُلْهِمِ إِلَيْهِ بِالسَّاحِلِ
يَا هَذِهِ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ ۖ وَالْقَيْثُ
عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِّمَّنِي ۖ وَلِتُضِنَّ عَلَيَّ
مِثْلِي ﴿٤٠﴾

41. « Quand to sére ti marcé *ti*
suive toi et li ti dire : « Esse-ki mo
indique zotte ène *kikène ki* pou prend so
sarze ? » Alors Nous ti rétourne toi are to
mama pou ki so li zié rézouir et *pou ki* li
pa tracassé. Et to ti tué ène dimoune,
mais Nous ti délivré toi are *to* la peine. Et
Nous ti testé toi dans ène banne façons.
Et to ti reste pendant plisière l'années
parmi banne habitants Madian. Alors, ô
Moïse, to finne arrive niveau nécessaire.

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ
تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَ قَتَلْتَ نَفْسًا
فَنَجَّيْنَكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ
فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ۚ ثُمَّ
جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يُّمُوسَىٰ ﴿٤١﴾

42. « Et Mo finne soisir toi pou
Mo-Même.

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤٢﴾

43. « Allé, toi et to frère, avec Mo
banne Signes et pa faire néglizence dans
mazine Moi.

إِذْ هَبَّ آتَتْ وَ أَخُوكَ بِأَيَّتِي وَلَا تَنِيَا
فِي ذِكْرِي ﴿٤٣﴾

44. « Allé, tout lé dé, cotte Pharaon
parsi vraiment li finne dépasse *tout*
limites.

إِذْ هَبَّ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٤﴾

45. « Et, zotte tout lé dé, cause avec li
are banne paroles zentille. Li possible li ava
faire attention ou soi li ava éna la crainte. »

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ
يُنْشَىٰ ﴿٤٥﴾

46. Banne-là ti réponne : « Nou
Seignére ! En vérité, nous père ki li
commette excès lor nous ou soi ki li
dépasse *tout* limites *dans so*
transgression. »

قَالَ رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ
عَلَيْنَا أَوْ أَن يَطْغَىٰ ﴿٤٦﴾

47. *Allâh* ti dire : « Pa père parski Mo are zotte dé. Mo tandé et Mo trouvé. »

قَالَ لَا تَخْأَ فَإِنِّي مَعَكُمْ أَشْمَعُ وَ
أَرَى ٢٤

48. « Alors, allé tout lé-dé cotte li et dire *li* : « En vérité, nous Mèssazers to Seignére, alors avoye banne Zenfants Israël are nous et pa tourmente banne-là. En vérité, nous finne améne ène Signe dé la part to Seignére ; et la paix li pou lor dimoune ki suive guidance-là ;

فَأَتَيْنَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ
مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَا تَحْذَرْنَاهُمْ
قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ
عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ٢٥

49. « En vérité, finne révèle nous ki pinition-là pou attrape dimoune ki nié *Méssaze Allâh* et ki tourne lé dos are ça. »

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن
كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ٢٦

50. *Pharaon* ti dire : « O Moïse, alors zotte-dé, bé ki sanne-là ki zot Seignére ? »

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَمُوسَىٰ ٢٧

51. Li ti réponne : « Nou Seignére Li Céli Ki finne donne sak soze so natire, ensuite Li finne guide *li* vers so fonction convénabe. »

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ
ثُمَّ هَدَىٰ ٢٨

52. *Pharaon* ti dire : « Alors bé ki position banne zénérations avant ? »

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ٢٩

53. Li ti réponne : « Ça so connaissance li avec mo Seignére enrézistré dans ène Live. Mo Seignére Li pa faire errére ni Li oublié. »

قَالَ عَلِمَهَا هِندُ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ
رَبِّي وَلَا يُنْسَىٰ ٣٠

54. *Li-Même* Ki finne faire la terre ène berceau pou zotte et Ki finne faire pou-zotte, banne simés ki traverse li et Ki faire déssanne dépi dans lé ciél la plie et par ça Nous produire banne paires mâle et oussi fémmelle dé toute sorte vézétations.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَاسْلَكَ
لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَخَرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ ثَبَاتٍ
شَتَّىٰ ٣١

55. Manzé là-dans, faire zot bétails manzé. En vérité, dans tout ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki éna intellizence.

كُلُوا وَارْزُقُوا أَنْعَمَ مَكَّمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّأُولِي النَّهْيِ ٣٢

R 3 56. Dépi ça *la terre-là* ki Nous finne créé zotte et là-dans ki Nous pou faire zotte retourné et dépi là-dans *même* Nous pou faire zotte sorti ène dézième fois.

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٦﴾

57. En vérité, Nous ti montré li *Pharaon* tout Nou banne Signes; mais li ti prend ça pou mensonze et li ti réfize *croire*.

وَلَقَدْ آَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَابَىٰ ﴿٥٧﴾

58. Li ti dire : « O Moïse ! Esse-ki to finne vinne cotte nous pou expilsé nous dépi dans nou la terre avec to mazie ?

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٥٨﴾

59. « Certainement nous pou améne toi ène mazie pareil couma ça ; alors fixé ène rendez-vous ente nous ék toi, ki ni nous, ni toi *nous* pa pou manqué — dans ène l'endroit convénabe *pou nous tout lé dé*. »

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَأَجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٩﴾

60. *Moïse* ti dire : « Zot rendez-vous li pou zour Fête, et pép bizin rassemblé quand soleil finne monte là-haut. »

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخَشِّرَ النَّاسُ ضَحَّىٰ ﴿٦٠﴾

61. Alors *Pharaon* ti rétire li et li ti complète so plan, ensuite li ti vini *pou rendez-vous-là*.

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦١﴾

62. *Moïse* ti dire banne-là : « Malhére lor zotté ! Pa fabrique mensonze conte Allāh, sinon Li pou détruire zotte par kik pinition. Et certainement dimoune ki fabrique ène mensonze, li pou détruire. »

قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيَلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَيَّ إِلَٰهٍ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ ﴿٦٢﴾

63. Ensuite banne-là ti diskite ente zotte lor zot zaffaire, et zotte ti éna diskission sécret.

فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا التَّجْوَىٰ ﴿٦٣﴾

64. Banne-là ti dire : « Certainement ça dé-là, zotte dé maziciens ki oulé expilsé zotte dépi dans zot la terre par zot mazie et *banne-là* oulé abolir zot banne meillère traditions.

قَالُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرَانِ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمْ ۖ وَيَذْهَبَ بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ ﴿٦٤﴾

65. « Alors rassemblé zot banne ruses et vini *régroupé* en ranzéés. Et certainement azordi dimoune ki pou vainkére, li-même pou réissi. »

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّوَصِفَاءً
وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اشْتَغَلَ ٥٦

66. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Ou bien to zété, ou bien nous banne premiers pou zété. »

قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَلِي
تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى ٥٧

67. Li ti dire : « *Non*, mais zété zotte. » Et ène coup zot banne la cordes et zot banne bâtons ti paraîte pou li, par zot mazie, couma dire zotte pé galoupé.

قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِجَابٌ لَّهُمْ وَصِيَّهُمْ
يَخِيلُ أَلَيْسَ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا
تَسْقَى ٥٨

68. Et Moïse ti ressenti ène crainte dans li.

فَأَوَّسَّ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَى ٥٩

69. Nous ti dire : « Pa pére, certainement to pou vainkére.

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى ٦٠

70. « Et zette ça ki dans to la main droite, li pou avale ça ki banne-là finne fabriqué, parski ça ki banne-là finne fabriqué-là, li sélement ène tric mazicien. Et ène mazicien, ki côté li pou vini, li pa pou réissi *casse plan Allāh*. »

وَأَلْقَ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفَ مَا صَنَعُوا
رِئْمًا صَنَعُوا كَيْدُ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ
السَّحَرُ حَيْثُ أَتَى ٦١

71. Alors banne maziciens ti trouve zotte oblizé tombé en prosternation. Zotte ti dire : « Nous croire dans Seignére Aaron et Moïse. »

فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ
هَارُونَ وَمُوسَى ٦٢

72. *Pharaon* ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo donne-zotte permission ? Certainement li zot séf ki finne enseigne-zotte mazie. Certainement mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé, et certainement mo pou cricifié zotte lor troncs pieds tammes ; et certainement zotte pou conné ki sanne-là dans nous ki capave inflize pinition pli sévère et pli dirabe. »

قَالَ امْنُتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ
فَلَا قُطْعَانَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ مِنْ
خِلَافٍ وَلَا وَصَلَتَكُمْ فِي جُدُوعِ
النَّخْلِ ذُو لَعَلْمَنْ آيُنَا أَشَدُّ عَذَابًا
أَبْقَى ٦٣

73. Banne-là ti dire : « Nous pa pou donne toi préférence lor banne Signes clair ki finne vinne cotte nous, ni *nous pou préfère toi* lor Céli Ki finne créé nous. Alors décide ça ki to éna pou décidé; to capave donne décision sélement concernant la vie ça lé monde-là.

قَالُوا لَنْ تُؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٢٧﴾

74. « En vérité, nous finne croire dans nou Seignère pou ki Li pardonne nous nou banne péchés, et *pardonne-nous* mazie ki to ti finne force lor nous *pou nous faire*. Et Allāh Li-Même Meillère, Li l'Éternel.

إِنَّا أَمَّا بِرَبِّنَا لَا يَغْفِرُ لَنَا خَطِيئَاتِنَا مَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ ۖ وَاللَّهُ خَبِيرٌ وَآبِقٌ ﴿٢٨﴾

75. En vérité, dimoune ki dans péché, ki vinne cotte so Seignère, certainement pou li, éna l'Enfer. Ni li pou mort là-dans, ni li pou reste vivant.

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٢٩﴾

76. Mais banne dimounès ki vinne cotte Li couma croyants et ki finne faire banne bon actions, ça banne-là ki pou gagne banne rangs bien haute,

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ ﴿٣٠﴾

77. Banne Zardins l'Éternité, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Et ça, li récompense banne ki pirifié zotte.

جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّىٰ ﴿٣١﴾

R 4 78. Et, en vérité, Nous ti révèle Moïse : « Amène Mo banne servitères la nuit avec toi, et tappe *are to bâton* pou banne-là ène simé sec à travers la mer. To pa pou éna crainte ki pou rattrape toi, et to pa pou pére.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ ۖ أَنْ أَسْرِ بِعَبَادِي فَاضْرِبْ لَهُم مَّطَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا ۖ لَا تَخَفْ دَرَكًا وَلَا يَخْشَىٰ ﴿٣٢﴾

79. Alors Pharaon ti poursuive banne-là avec so banne l'armées. Et dépi dans la mer, ça *dilo* ki ti éna pou englouti-zotte ti englouti zotte.

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَوْمِ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٣٣﴾

80. Et Pharaon ti égare so pép et li pa ti donne zotte bon guidance.

وَأَصْلَ فِرْعَوْنَ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ﴿٣٤﴾

81. « O Zenfants Israël ! Nous finne délivré zotte are zot ennemi, et Nous ti faire ène pacte avec zotte, lor côté droite le Mont *Sinai*, et Nous ti faire déssanne lor-zotte Manna et Salwā.

يَبْنِي إِسْرَءِيلَ قَدْ أَتَجَيْنَكُم مِّنْ
عَدُوِّكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ
الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ۝

82. « Manzé banne bon kit-sozes dans ça ki Nous finne fourni zotte et pa dépasse limites là-dans pou ki Mo colére pa tombe lor zotte ; et dimoune lor ki Mo colére tombé, li sibir destruction.

كُلُّوْا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا
فِيهِ فَيَحْجَلَ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۚ وَمَن يَحْجَلْ
عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ۝

83. « Et, en vérité, Mo Extrêmement-Pardonnant pou banne ki répent et ki croire et ki faire banne bon actions et ki ensuite reste ferme lor guidance-là.

وَرَأَيْنَا لَنَفَّارٍ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ۝

84. « Et, ô Moïse ! Bé ki finne faire toi quitte to pép vite vite ?»

وَمَا أَغْنَىٰكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمُوسَىٰ ۝

85. Li ti réponne : « Banne-là *pa loin* zotte lor mo traces et mo finne vinne vite vers Toi, mo Seignére, pou ki To content. »

قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَىٰ أَتْرَبِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ ارْتَضَىٰ ۝

86. *Allāh* ti dire : « Pendant to l'absence, Nous finne testé to pép ; et Samiri finne égare zotte. »

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ
وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ۝

87. Alors, Moïse, avec colére et tristesse, ti retourne cotte so pép. Li ti dire : « O mo pép ! Esse-ki zot Seignére pa ti faire zotte ène zoli promesse ? Esse-ki lé temps fixé ti paraîte longue pou zotte ? Ou bien zotte ti souhaité ki colére dépi zot Seignére tombe lor zotte parski zotte finne casse promesse *ki zotte ti faire are moi* ?»

فَرَجَعَهُ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ
أَسْفَاهُ قَالَ يُقَوْمُ أَلَمْ يَعِدْكُمْ
رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ
الْعَهْدُ أَمْ أَدْرَأْتُمْ أَن يُحْجَلَ عَلَيْكُمْ
غَضَبُ مِن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي ۝

88. Banne-là ti dire : « Li pa avec nou prope volonté ki nous finne viole promesse *ki nous ti faire are toi* ; mais nous ti sarzé are fardeaux ornements pép *Pharaon*, et nous ti zette zotte *dans ène moule* et coumme ça même Samiri ti zété. »

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا
وَلَكِنَّا حَمَلْنَا أَوْزَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوْمِ
فَقَدْ فُتِنَا فكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ۝

89. Ensuite, avec banne ornements-là, li ti faire sorti *dépi dans di fé* pou banne-là ène veau ki ti éna ène lé corps sans la vie ki ti produire ène méglement. Alors li, *ék so banne compagnons* zotte ti dire : « Ça li zot bondié, et bondié Moïse, mais li finne oublié *pou dire zotte ça*. »

فَأَخْرَجَ لَهُمْ جَسَدًا لَهُ خَوَارٍ
فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى
فَنَسِيَ^{٨٩}

90. Esse-ki banne-là pa trouvé ki li pa ranne-zotte aukène réponse et ki li péna aukène pouvoir pou faire zotte ni le mal ni le bien ?

أَفَلَا يَذْرُؤْنَ أَنَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا^{٩٠}

R 5 91. Alors ki Aaron ti dire banne-là avant *ki Moïse retourné* : « O mo pép ! Finne sélement mette zotte dans l'épréve par ça. Et, en vérité, Céli Ki Tout-Miséricordié li zot Seignère ; donc suive-moi et obéir mo l'orde. »

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
يَقُولُ إِنَّمَا فَتِنْتُكُمْ بِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكُمُ
الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي^{٩١}

92. Banne-là ti réponde : « Certainement, nous pou continié faire *veau-là* so l'adoration ziska ki Moïse retourne parmi nous. »

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَكِفِينَ حَتَّى
يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى^{٩٢}

93. Moïse ti dire : « O Aaron ! Quand to finne trouvé ki banne-là finne égaré, bé ki ti empêche toi *réprimanne zotte* ?

قَالَ يَهْرُؤُنْ مَا مَنَّكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ
صَلُّوا^{٩٣}

94. « *Esse-ki* pou ki to pa suive moi ? Esse-ki to finne désobéir mo l'orde ? »

أَلَا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي^{٩٤}

95. Aaron ti réponde : « O garçon mo mama, pa attrape *moi* par mo la barbe ni par *sévé* mo la tête.⁶⁵ En vérité, mo ti pére ki to dire *moi* : « To finne faire ène division dans banne Zenfants Israël et to pa finne observe mo parole. »

قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي
إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ
بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي^{٩٥}

65. Nous pa bizin prend ça expression-là littéralement : 'Pa attrape *moi* par mo la barbe, ni par *sévé* mo la tête'. Ça vé dire 'pa himilié moi'.

96. Moïse ti dire : « Bé ki to éna pou dire, ô Samiri ? »

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ﴿٩٦﴾

97. Li ti réponne : « Mo finne trouvé ça ki zotte pa finne trouvé. Mo finne adopté ène partie l'enseignement Mèssazer-là, mais mo finne rénonce ça oussi. Et li coumme-ça ki mo l'esprit finne faire ça paraîte zoli pou moi. »

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٧﴾

98. Moïse ti dire : « Sorti dépi là ! Pendant tout to la vie, to pou éna pou dire : « Pa touce moi, » et certainement éna pou toi ène promesse pinition ki pa pou manqué pou accomplir lor toi. Astère-là, guette to divinité pou li-même ki to ène fervent adoratére. Certainement Nous pou brile li ; ensuite, Nous pou disperse li dans la mer.

قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ مِنِّي وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ يُخْلَقَهُ ۖ وَانْظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٨﴾

99. « Zot BonDié Li sélement Allāh en déhors Ki, aukène pa digne d'adoration. Li englobe tout banne sozes dans So connaissance. »

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٩﴾

100. Coumme ça-même Nous raconte toi banne nouvelles ki finne passé. Et certainement, Nous finne donne toi ène Rappel dé Nou part.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ آتَيْنَكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿١٠٠﴾

101. Dimoune ki tourne lé dos are ça, certainement li pou saryé ène fardeau lour Zour Rézirection.

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ﴿١٠١﴾

102. Li pou reste longtemps dans ça condition-là ; et Zour Rézirection, li bien mauvais pou banne-là couma fardeau !

خَلِيدِينَ فِيهِ ۚ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ﴿١٠٢﴾

103. Zour ki pou soufflé dans trompette-là. Et ça zour-là, Nous pou rassemblé banne ki commette pécés et ki éna li zié blé.

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٣﴾

104. Banne-là pou faire conversation ente zotte are ti la voix, *banne-là pou dire* : « Zotte finne reste là disse zours sélement. »

يَتَحَاكَّتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَيْسَتْكُمْ إِلَّا
عَشْرًا ۝٣٣

105. Nous conne pli bien ça ki banne-là pou dire, quand, parmi banne-là, dimoune ki finne suive pli bon simé pou dire : « Zotte finne reste ène zour sélement. »

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَيْسَتْكُمْ إِلَّا يَوْمًا ۝٣٥

R 6 106. Et banne-là pose toi question lor banne montagnes. Dire : « Mo Seignère pou craze zotte en morceaux et pou disperse zotte couma la poussière. »

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي
نَسْفًا ۝٣٦

107. « Et Li pou laisse zotte couma ène la plaine aplani et stérile, »

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۝٣٧

108. « Cotte to pa pou trouve aukène courbe, ni hautères ou bas fonds. »

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۝٣٨

109. Ça zour-là, banne-là pou suive convocatère-là ki *droite* péna aukène travers dans li ; et banne la voix pou baissé divant Céli Ki Tout-Miséricordié, to pa pou tanne nanrien excepté ène mirmire.

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۝٣٩

110. Ça zour-là, intercession pou profite sélement dimoune ki Céli Ki Tout-Miséricordié permette et ki Li satisfait are so parole.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۝٤٠

111. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derrière zotte et banne-là pa capave saisi ça avec *zot* connaissance.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۝٤١

112. Et tout banne visazes pou soumettre divant Céli Ki tout lé temps Vivant, Ki existé par Li-Même et Ki soutenir tout. Et dimoune ki saryé *fardeau* so pécé, li pou sans siccés.

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۝٤٢

113. Mais dimoune ki faire banne bon actions alors ki li croyant, li pa pou craigne kik inzistice ou kik la perte.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَا يَخَفُ ظُلُمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٣﴾

114. Et coumme ça-même Nous finne faire ça déssanne, ène Coran en arabe *dans ène langue clair ki exprime li bien*; et Nous finne explique là-dans, dans ène banne façons, certain avertissements pou ki banne-là craigne Allāh ou bien ki ça créé souvénir Allāh dans zotte.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَ
صَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٤﴾

115. Allāh Ki Véritabe lé Roi, Li Trés-Haut *dans So gloire* ! Et pa bizin to pressé pou *récitation* le Coran avant ki complète so révélation pou toi, et dire : « Mo Seignère augmente-moi dans connaissance. »

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ
بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ
وَحْيُهُ ۚ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٥﴾

116. Et, en vérité, Nous ti faire ène pacte avec Adam avant, mais li ti oublié et Nous pa ti trouve dans li aukène volonté pou *désobéir* Nous.

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ نَنسِيهِ
وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٦﴾

R 7 117. Et quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam, » bé tout ti soumette excepté Iblis. Li ti réfizé.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٧﴾

118. Alors Nous ti dire : « O Adam ! En vérité, ça li ène ennemi pou toi et pou to madame, zamaïs pa laisse li faire zotte-dé sorti dépi dans zardin-là, sinon to pou malhéré ;

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوُّكَ وَ
لِرِزْقِكَ فَلَا يُغْرِبْكَ عَنْ الْجَنَّةِ
فَتَشْقَىٰ ﴿١١٨﴾

119. « Finne décidé pou toi ki to pa pou reste sans manzé là-dans ni sans vêtements.

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٩﴾

120. «Et ni to pou reste assoiffé là-dans, ni to pou exposé are *l'ardère* soleil. »

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ ﴿١٢٠﴾

121. Mais Satan ti mirmire banne mauvais sizestions dans li ; li ti dire : « O

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ

Adam ! Esse-ki mo indique toi ça zarbe l'éternité et ène royaume ki zamaïs gâté ?»

أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْغُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبُلُ ۝

122. Alors zotte tout lé dé ti manze là-dans, alors zot faiblesse ki dans zot nature et ki pa apparent ti vinne clair pou zotte. Et zotte ti commence couvert zotte avec banne feuilles zardin-là.⁶⁶ Et Adam ti désobéir so Seignére et li ti dévié are simé-là.

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ ذُرِّي الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ۝

123. Ensuite, so Seignére ti soisir li, et Li ti tourne vers li avec clémence et Li ti donne li guidance.

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ۝

124. Allāh ti dire : « Allé dépi-là zotte-dé ensamme are tout banne compagnons, zotte finne vinne ennemis ente zotte-mêmes. Et si ène guidance vinne cotte-zotte dé Mo part, alors dimoune ki pou suive Mo guidance, li pa pou égaré ni li pou malhéré.

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَأَمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ وَتَنِي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ۝

125. « Mais dimoune ki tourne lé dos are Mo Rappel, certainement li pou amène ène la vie dans diffikilté, et Zour Rézirection, Nous pou réssissite li avégue. »

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ۝

66. La plipart banne tradictéres finne prend tout ça dans ène façon literal. Éna assez témoignaze dans texte-là ki pa permette ène interprétation literal. Li clair ki pa pécé ki pé mentionné ici, pé faire référence à ène faiblesse ki pa apparent, parski pé dire ki zot 'saoâte' – zot faiblesse ti vinne clair pou zotte. Si ti question dé zot nidity physique, bé ki faire zotte pa conscient dé ça à partir zot naissance ziska ça incident en question-là ? 'Saoā' signifié ène acte ki faire gagne la honte ou soi ène tendance pou faire le mal. Quand ène dimoune, so pas commence glissé, li découvert so banne faiblesses ki caciète. Ça banne faiblesses-là zotte sycolozique et interne, zotte éna connexion avec l'esprit ék lé kére. Pa capave couvert ék caciète ça avec banne feuilles. Dans ça contexte-là, c'est pardon Allāh ki pou couvert pécé Adam et Eve. A cause ça-même, zotte ti implore pardon Allāh. En faite, 'zotte ti commence couvert zotte avec banne feuilles zardin-là', ça vé dire ki zotte ti prend réfize sous protection Allāh. Mais li clair ki le Coran montré nous ki Allāh ti enseigne Adam banne paroles la prière ki pou débarasse li are l'effet so errére. Alors Allāh ti tourne vers li avec miséricorde et clémence.

126. Li pou dire : « Mo Seignére ! Bé ki faire To finne réssissite moi avégue, alors ki avant mo ti pé trouvé ? »

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿٢٦﴾

127. Allāh pou dire : « Li pou coumme ça-même. Nou banne Signes ti vinne cotte toi, et to ti néglize zotte; azordi, coumme ça même, pou oublie toi. »

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ مَرْتَنَى ﴿٢٧﴾

128. Et coumme ça-même Nous pou récompense dimoune ki extravagant et ki pa croire dans banne Signes so Seignére ; et certainement pinition l'Aute lé monde-là li pou pli dir et pli dirabe.

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَشْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿٢٨﴾

129. Esse-ki ça pa servi banne-là couma guidance ? Comié banne zénérations Nous ti détruire avant zotte ? Azordi zotte pé marce dans banne places cotte banne-là ti pé resté. En vérité, éna banne Signes dans ça, pou banne ki éna intellizence.

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ﴿٢٩﴾

R 8 130. Et si pa ti ène parole déza prononcé par to Seignére et ène lé temps déza fixé, certainement pinition-là li ti pou reste collé are banne-là.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا ۖ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿٣٠﴾

131. Sipporte donc avec patience ça ki banne-là dire et avec louanzes to Seignére célébré So gloire avant ki soleil lévé et avant ki li coucé et célébré So gloire dans banne l'héres la nuit et dans tout lé dé l'extrémité li zour pou ki to gagne satisfaction.

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ أَتَائِ الثَّيْلِ فَسَبِّحْ ۖ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ﴿٣١﴾

132. Et pa avoye to régard avec l'envie lor ça banne zouissances temporaire ki Nous finne donne certain groupes parmi banne-là ; tout ça li splendére la vie ça lé monde-là,

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ

pou ki Nous testé banne-là par ça⁶⁷.
Et provision to Seignère li meillère et
li pli dirabe.

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَارْزُقْكَ خَيْرُ ۚ
أَبْقَى ۝

133. Et ordonne to pép faire la
Prière et montré persévérance pou ça.
Nous pa dimanne toi nourritre; Nous-
Même donne toi provision. Et *bon* la fin
li pou la droiture.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۚ لَا
تَسْأَلُكَ رِزْقًا ۚ وَنَحْنُ نَرْزُقُكَ ۚ وَالْعَاقِبَةُ
لِلتَّقْوَى ۝

134. Et banne-là dire : « Bé ki faire
li pa amène cotte nous ène Signe dé la
part so Seignère ? » Esse-ki témoignaze
clair, ki éna dans banne l'Écritires Avant,
pa ti vinne cotte banne-là.

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ ۚ
أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ مَا فِي الصُّحُفِ
الْأُولَى ۝

135. Et si Nous ti détruire banne-là
par ène pinition avant li, certainement
zotte ti pou dire : « Nou Seignère, bé ki
faire To pa finne avoye nous ène
Méssazer pou ki nous ti pou capave suivre
To banne commanements avant ki nous
ti pou himilié et couvert are la honte ? »

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ
لَقَالُوا إِنَّا بَنَّا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا
فَنُنَبِّئَهُ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نُنْزِلَ ۚ
نَحْزِي ۝

136. Dire : « Sakène pé attanne ;
donc attanne, zotte oussi ; et certainement
zotte pou conné ki sanne-là ki banne
dimounes *lor* simé droite et ki sanne-là ki
bien guidé. »

قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا ۚ فَسَتَعْلَمُونَ
مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنْ
أَهْتَدَى ۝

67 Tout ça banne zalousies, banne compétitions malsain ki termine par banne la guères et ki amène la misère banne dimounes et ki faire di sang coulé – tout ça li réziltat direct ou soi indirect d'ène soif fou, insensé pou accapare ricesses matériel et confort physique. Finne prévenir banne mizilmans pou pa avoye zot régard avec l'envie lor ricesses lé zoutes.

PARTIE 17

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Réglément zot compte finne costé pou banne dimounes ; et malgré ça, banne-là tourne lé dos avec insouciance.

إِن تَرَبُّ النَّاسَ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ٢

3. Aukène nouveau Rappel pa vinne cotte banne-là, dé la part zot Seignére, sans ki zotte pa faire ène badinaze are ça alors ki zotte pé écoute ça.

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُّحَدِّثٍ إِلَّا اَشْتَمَوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ٣

4. Et lé kère banne-là distrait. Et banne inzistes garde zot banne délibérations secret — et zotte dire : « Esse-ki ça, li l'aute ki ène himain couma zotte-mêmes ? Esse-ki zotte pou laisse zotte alle vers so mazie alors ki zotte pé trouvé ? »

لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِّثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ أَأَنْتُمْ تَبْصُرُونَ ٤

5. Li ti réponde : « Mo Seignére conné ça ki pé dire dans lé ciél et lor la terre. Et Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout. »

قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ٥

6. Mais, banne-là ti dire : « Banne rêves embrouillé ça. Pa ça oussi. Li finne invente li. Li plitôt ène poète. Alors laisse-li amène-nous ène Signe pareil couma ti avoye banne anciens Prophètes are banne Signes. »

بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَخْلَامٍ بَلْ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ ٦

7. Avant banne-là, aukène la ville ki Nous finne détruire, zamaïs pa ti croire. Alors esse-ki ça banne-là pou croire ?

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ٧

8. Et Nous pa ti avoye personne avant toi couma banne Mèssazers sauf banne zommes ki Nous ti donne révélations. Alors dimanne banne ki bien calé dans banne Rappels Allāh, si zotte pa conné.

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوْحِي إِلَيْهِمْ فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ٨

9. Et Nous pa ti donne banne-là, banne lé corps ki pa ti manze nourritire et zotte pa ti banne ki pou vive tout lé temps.

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا إِلَّا يَأْكُلُونَ
الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٩﴾

10. Ensuite, Nous ti rempli, pou banne-là, *Nou* promesse-là et Nous ti sauve banne-là et banne ki Nous ti oulé et Nous ti détruire banne transgressées.

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ
نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠﴾

11. Et, en vérité, *astère* Nous finne faire déssanne pou zotte ène Live ; là-dans éna *tout ça ki bizin pou zot exhortation.* Esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ?

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ
إِنْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١١﴾

R 2 12. Et comié banne la villes Nous finne détruire, zotte ti pé commette banne inzistice ; et après zotte, Nous ti crée banne lé zaute péps.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ
ظَالِمَةً وَآَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
آخَرِينَ ﴿١٢﴾

13. Et quand banne-là ti senti *Nou* pinition, alà ki zotte *rode* sauvé are ça.

فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا
يَرْكُضُونَ ﴿١٣﴾

14. « Pa sauvé, mais rétourne dans banne comforts là-dans-même ki zotte ti pé rézouir, et dans places cotte zotte ti pé resté pou ki faire zotte ranne compte. »

لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ
فِيهِ وَمَسْكَنَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُشْعَلُونَ ﴿١٤﴾

15. Banne-là ti dire : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne inzistes ! »

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٥﴾

16. Et zotte ti continié criyé coumme ça ziska ki Nous ti faire zotte couma ène plantation *céréale* ki finne moissonné, *et Nous ti faire* zotte vinne la sanne.

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى
جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٦﴾

17. Et Nous pa ti créé par l'amizement, lé ciél et la terre et ça ki ente ça dé-là.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لَٰحِينَ ﴿١٧﴾

18. Et si Nous ti désire trouve ène passe-temps, certainement Nous ti pou prend ça dépi Nous-Même, si zamais Nous ti éna pou faire *li*.

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آَلًا يَتَّخِذُوهُ
مِنْ دُونِنَا لَإِن كُنَّا فَعِلِينَ ﴿١٨﴾

19. Bien au contraire, Nous lance la vérité conte fausseté, et li craze so la tête et alà ki li disparaîte. Et malhére lor zotte pou ça ki zotte attribié are *Allāh*.

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ
فَيَذَرُوهٗ قَاذًا هُوًّا ذَاهِقًا ۚ وَ لَكُمْ
الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٩﴾

20. Et pou Li, tout banne ki dans lé ciéls et lor la terre. Et banne ki dans So présence zotte pa montré l'orgueil dans So adoration ni zotte fatigué ;

وَلَهُۥ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ
مَنْ عِنْدَهٗ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ
عِبَادَتِهٖۚ وَلَا يَسْتَحْسِرُوْنَ ﴿٢٠﴾

21. Banne-là glorifié *Li* la nuite, li zour, sans ki zotte discontinué.

يُسَبِّحُوْنَ اَلَيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُوْنَ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki banne-là finne prend pou zotte lor la terre banne divinités ki faire *banne morts* réville ?

اِمَّا اتَّخَذُوْا اِلٰهَةً مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ
يُنۢشِرُوْنَ ﴿٢٢﴾

23. Si ti éna, dans ça dé-là *lé ciél et la terre*, banne divinités en déhors *Allāh*, certainement tout lé dé ti pou fini dans désorde. Alors gloire à *Allāh*, Seignére Trône-là, *Li* bien là-haut are ça ki zotte attribié are *Li*.

لَوْ كَانَتْ فِيْهِمۡ اِلٰهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتۡ
فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
يَصِفُوْنَ ﴿٢٣﴾

24. Pa pou questionne *Li* lor ça ki *Li* faire mais pou questionne banne-là.

لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. Esse-ki banne-là finne prend, en déhors *Li*, banne divinités ? Dire : « Produire zot préve. Ça *Coran-là* li ène *source* l'honnére pou banne ki avec moi et ène *source* l'honnére pou banne ki avant moi. » Mais la plipart parmi banne-là, zotte pa conne la vérité, alors zotte tourne lé dos are ça.

اِمَّا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اِلٰهَةً ۚ قُلْ
هَآءِ اَنْۢبِيَآؤُنَا نَحْكُمُ ۖ هَٰذَا اِذْ كُرۡمِن
مَّيِّ دُوۡكُرۡمِنۡ قَبۡلِ ۚ بَلْ اَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُوْنَ ۚ الْحَقُّ لَهُمۡ مُّعۡرِضُوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et Nous pa ti avoye aukène *Méssazer* avant toi ki Nous pa ti donne li révélation : « Aukène pa digne d'adoration excepté *Moi*, alors faire *Mo* adoration. »

وَمَاۤ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبۡلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا
نُوۡحِيۡۤ اِلَيْهِۤ اَنۡهٗ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا
فَاعْبُدُوْنِ ﴿٢٦﴾

27. Et banne-là dire : « Céli *Ki* Tout-Miséricordié finne prend ène garçon pou *Li*. » *Allāh* *Li* Pur. Non,

وَقَالُوْا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ
بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٢٧﴾

banne-là zotte sélement banne servitères honorés.

28. Banne *servitères-là* pa causé avant ki Li causé, et zotte azir d'après So commanement.

لَا يَشْفَعُونَ لَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِ
يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derrière banne-là, et banne-là pa faire intercession sauf pou dimoune *are ki* Allāh satisfait et banne-là zotte lor zot garde conte *pécé* par la crainte et respect pou Li.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَرْضَىٰ وَهُمْ
مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٩﴾

30. Et n'importe ki sanne-là parmi banne-là ki pou dire : « Mo ène divinité en dehors Li, » ça dimoune-là, Nous pou paye li avec l'Enfer. Coumme ça-même Nous récompense banne inzistes.

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ
فَذَلِكْ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَلِكَ
نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾

R 3 31. Esse-ki banne mécréants pa trouvé ki banne lé ciéls et la terre ti *ratqane- ène* masse fermé et ki ensuite Nous ti sépare ça dé-là ? Et Nous finne créé tout kit-soze vivant dépi dilo. Esse-ki banne-là pa pou amène la foi ?

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۖ أَفَلَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٣١﴾

32. Et Nous finne place lor la terre banne montagnes solide pou approvisionne banne-là et Nous finne trace là-dans banne simés larze pou ki banne-là *bien* guidé.

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ
تَمِيدَ بِهِمْ ۖ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا
سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et Nous finne faire lé ciél ène toit ki bien protégé ; et banne-là tourne lé dos are so banne Signes.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَفَافًا مَحْفُوظًا ۖ وَهُمْ
عَنِ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et Li-Même Ki finne créé la nuite et li zour et soleil et la line, sakène pé flotté dans ène l'orbite *ki pou* li.

ذَٰهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۚ كُلٌّ فِي فَلَكٍ
يَسْبَحُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et Nous pa finne accorde la vie éternel à aukène himain avant toi. Donc si to mort, esse-ki banne-là pou vive *ici* éternellement ?

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ
أَفَأَنْتَ مِمَّنْ فُهِمَ الْخُلْدُ ۚ ﴿٣٥﴾

36. Sak l'âme pou goûte la mort, et Nous pou testé zotte direment par le bien et le mal et vers Nous ki pou faire zotte réturné.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۚ وَ
تَبْلُوكُم بِالسَّيِّئِ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۚ وَ
إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand banne mécréants trouve toi, zotte nék faire plaisanterie lor toi. *Banne-là dire* : « Esse-ki li-même ça *dimoune* ki cause *mal* lor zot banne divinités-là ? » Alors ki banne-là-mêmes ki nié *tout* mention ar-Rahmân Céli ki *Tout-Miséricordié*.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۖ أَهَذَا الَّذِي
يَذْكُرُ إِلَهُتَكُمْ ۚ وَهُمْ يَذْكُرُ
الرَّحْمَنَ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

38. L'homme finne créé avec l'impatience *dans so natire*. *Certainement* Mo pou montré zotte Mo banne Signes, mais pa dimanne Moi faire vite.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَجٍ ۚ
سَآوِرُكُمْ آيَاتٍ فَلَا تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٣٨﴾

39. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾

40. Si sélement banne mécréants ti conné l'hére quand zotte pa pou capave répousse di fé-là ni dépi zot visaze, ni dépi zot lé dos et ki zotte pa pou gagne aide.

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا
يَكْفُوتُ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا
عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٠﴾

41. Plitôt ça pou arrive banne-là ène coup sans ki zotte attanne et ça pou faire zotte abazourdi ; et zotte pa pou capave répousse li, et pa pou accorde zotte aukène répit.

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤١﴾

42. Et, en vérité, ti moque banne Mèssazers avant toi, mais ça ki banne-là ti pé moqué-là ti encerclé ça banne d'ente zotte ki ti pé moqué-là.

وَلَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَخَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مِمَّا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٢﴾

R 4

43. Dire : « Ki sanne-là ki capave protéze-zotte la nuite, li zour are *pinition* Céli ki *Tout-Miséricordié* ? » Pourtant banne-là finne tourne lé dos are mazine zot Seignére.

قُلْ مَنْ يَكْلُو كُفْرًا بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
مِنَ الرَّحْمَنِ ۚ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ
رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki banne-là éna banne divinités ki capave protéze zotte conte Nous ? Banne *divinités*-là pa capave aide zotte-mêmes ente zotte ; et *personne* pa pou capave prend zotte en l'amitié conte Nous.

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مَتَّاعِيَصِبُونَ ﴿٣٣﴾

45. Au contraire, Nous finne accorde banne-là et zot banne papa grand-papas impé bénéfices temporaire ziska ki la vie ti vinne longue pou zotte. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Nous pé avance lor *zot* territoire, Nous pé réduire li à partir so banne parties ki pli éloigné ? Esse-ki banne-là capave sorti vainkérés ?

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَسْرُونَ أَتَأْتَانِي الْأَرْضَ تَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٣٥﴾

46. Dire : « Mo averti zotte sélément d'après révélation *Allāh*. » Mais banne sourdes pa capave tanne l'appel quand averti zotte.

قُلْ إِنَّمَا أُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنْذَرُونَ ﴿٣٦﴾

47. Et si *même* ène souffle pinition to Seignère ti touce banne-là, certainement zotte ti pou criyé : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne inzistes. »

وَلَكِنَّ مَسْئَلَهُمْ تَفَحُّةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٣٧﴾

48. Et Zour Rézirection, Nous pou établi banne balances ziste pou ki pa faire aukène l'âme kik di tort. Et même si li poids ène la grain moutarde, Nous pou amène li *pou montré*. Et Nous Bien-Siffisant pou réglé banne comptes.

وَتَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٣٨﴾

49. Et certainement Nous ti donne Moïse et Aaron le Discernement et ène la Limière et ène Rappel pou banne dimounes droite,

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٩﴾

50. Banne ki craigne zot Seignère en secret, et ki mette zotte en garde conte l'Hére *Zizement*.

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٠﴾

51. Et ça li ène Rappel sacré ki Nous finne faire déssanne ; alors esse-ki zotte pou nié ça ?

وَهَذَا ذِكْرُ مُبَارَكٍ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٤١﴾

R 5 52. Et avant ça, certainement Nous ti donne Abraham so guidance et Nous ti conne li bien.

53. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki ça banne idoles are ça-même ki zotte pé accorde zot dévotion-là ? »

54. Banne-là ti réponde : « Nous finne trouve nou banne papa grand-papas adore ça *banne idoles-là*. »

55. Li ti dire : « En vérité, zotte-mêmes et zot banne papa grand-papas *zotte* finne dans ène errère ki évident. »

56. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous avec la vérité, ou bien to ène dans banne ki faire plaisanterie ? »

57. Li ti dire : « Mais zot Seignére, Li Seignére banne lé ciéls et la terre. Li-Même Ki finne créé *tout* ça ; et mo ène dans banne ki donne témoignaze lor là.

58. « Et par Allāh, certainement mo pou faire plans conte zot banne idoles quand zotte pou tourne zot lé dos zotte pou allé. »

59. Donc li ti casse zotte en morceaux excepté zot principal-là pou ki banne-là capave tourne vers li *pou zot l'enquête*.

60. Banne-là ti dire : « Ki sanne-là ki finne faire ça are nou banne divinités ? Sirement, li ène dans banne inzistes. »

61. Banne-là ti dire : « Nous finne tanne ène zéne homme ti pé cause *mal* lor banne *divinités-là*. Li appelle Abraham. »

62. Banne-là ti dire : « Alors amène-li divant li zié banne dimounes pou ki banne-là capave témoigné. »

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عَلِيمِينَ ﴿٥٢﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذَا التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٣﴾

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عِبَادِينَ ﴿٥٤﴾

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٥﴾

قَالُوا أَاجْعَلْنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٦﴾

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ ٱلَّذِي فَطَرَهُنَّ ۖ وَآنَا عَلَىٰ ذٰلِكُمْ مِنَ الشَّٰهِدِينَ ﴿٥٧﴾

وَتَاللّٰهِ لَآ كَيْدَ لَّآضُنَّاكُمْ بَعْدَ أَن تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٨﴾

فَجَعَلَهُمْ جُزَآءً ۖ إِلَّا كَيْدَآلَهُمْ لَعَلَّهُمْ ۖ إِلَٰهٌ يُرْجَعُونَ ﴿٥٩﴾

قَالُوا مَن فَعَلَ هَٰذَا بِإِلَٰهِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٠﴾

قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَدْعُهُمْ يُقَالُ لَهُ ۖ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦١﴾

قَالُوا قَاتِلُوهُمْ عَلَىٰٓ أَغْوَيْنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦٢﴾

63. Banne-là ti dire : « Esse-ki toi ça ô Abraham ki finne faire ça are nou banne divinités ? »

قَالُوا أَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا يَا إِبْرَاهِيمَ

64. Li ti dire : « Attention ! Ène kikène finne faire ça. Alà grand suspect-là. Donc dimanne banne idoles-là si toutefois zotte capave causé. »⁶⁸

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ بَعْضُكُمْ هَذَا
فَسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ

65. Alors, banne idolâtes-là ti rétourne vers zot banne semblabes et zotte ti dire : « Certainement, zotte-mêmes zotte banne inzistes. »

فَرَجَعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ
أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ

66. Et banne-là ti oblizé baisse zot la tête avec la honte et zotte ti dire Abraham : « Certainement to conné ki banne-là pa causé. »

ثُمَّ نَكِسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ ۖ لَقَدْ
عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ

67. Li ti dire : « Esse-ki zotte pou adore dans place Allāh ça ki dans aukène façon pa pou profite zotte ni pou faire zotte di tort ? »

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ

68. « Faire honté pou zotte et pou ça ki zotte adoré dans place Allāh ! Esse-ki zotte pa raisonné ? »

إِنْ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

69. Banne-là ti dire : « Brîle li et aide zot banne divinités, si zotte oulé faire kit-soze pou zot divinités. »

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ فَعِلِينَ

68. Éna banne tradictères ki évite donne ène tradiction literal ça verset-là ; zotte pére ki ça capave montré ki Abraham ti cause menti. Banne idolâtes-là bien conné ki ène idole, grand couma li grand, pa capave casse ène l'aute idole en morceaux et ki Abraham-même ki finne faire ça, et ki li pé taquinne zotte pou montré alà couma zot croyance li bête. En faite, ça parole-là pa finne dire pou détourne banne dimounes dé la vérité. Li ène style puissant pou présente argument-là dans ène façon convaincant. Et personne pa ti akize li dé mensonge pou ça. Zotte finne réalise l'errére zot croyance (lire versets 65 à 68). Et nous pa bizin oublié ki Abraham ti déza annoncé, en public, so l'intention pou casse banne idoles-là en morceaux (lire verset 58).

70. Nous ti dire : « O di fé !
Réfroïdi-toi et vinne ène *source* la paix
pou Abraham. »

قُلْنَا يَنْتَارُ كُوفٍ بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى
رَأْسِهِمْ ﴿٦٩﴾

71. Et banne-là ti oulé employe ène
ruse conte li *pou faire li di tort*, mais
Nous ti faire *ki* banne-là *ki* pli grand
perdants.

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمْ
الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾

72. Et Nous ti sauve li et Lot *et ti*
amène zotte vers la terre ki Nous ti béni
pou banne péps.

وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي
بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

73. Et Nous ti donne li Isaac et
Jacob couma so ti zenfant, et Nous ti faire
zotte tout vinne banne dimounes ziste.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
نَافِلَةً ۚ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

74. Et Nous ti faire-zotte banne
dirizants ki guide *banne dimounes*
d'après Nou commanement et Nous ti
donne-zotte révélation pou faire banne
bon travaux, pou observe la Prière et pou
paye Zakâte. Et banne-là ti pé adore
Nous *Tout-Sél*.

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا
وَإِذْ حِينَا إِلَيْهِمْ فَعَلَّ الْخَيْرَاتِ وَ
إِقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ ۚ وَ
كَانُوا لَنَا عِبِيدِينَ ﴿٧٣﴾

75. Et Nous ti donne Lot sazesse et
connaissance et Nous ti delivré li are la ville
ki ti pé commette banne vices. En vérité,
banne-là ti ène pép méssant *et* rébelle.

وَلُوطًا أَتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ
مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ
الْخَبِيثَاتِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَاسِقِينَ ﴿٧٤﴾

76. Et Nous ti admette li dans Nou
miséricorde. En vérité, li ti ène dans
banne dimounes ziste.

وَإِذْ خَلَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا ۚ إِنَّهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

R 6 77. Et *rappelle* Noé quand li ti
sipplié *Nous* avant ça, et Nous ti écoute
so la prière et Nous ti sauve li et so
famille are grand détresse-là.

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا
لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

78. Et Nous ti aide li conte pép ki ti
prend Nou banne Signes pou mensonzes.
En vérité, banne-là ti ène pép méssant.
Donc Nous ti noye zotte tout.

وَوَصَّيْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَآخَرْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾

79. Et *rappelle* David et Salomon quand zotte ti donne zot zizement lor zaffaire ène plantation quand banne moutons banne dimounes ti alle brouté là-bas la nuite et Nous ti témoin zot zizement.

وَدَاوُدَ وَ سُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفِثَتْ فِيهِمُ الْقَوْمُ وَ كُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٢١﴾

80. Et Nous ti faire Salomon comprend ça *zaffaire-là* et Nous ti donne tout lé dé sazesse et connaissance. Et Nous ti soumette banne montagnes, et banne zoiseaux pou célébré avec David banne louanzes *Allāh*. Et Nous-Même Nous en action *pou tout ça*.

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَ كُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَ عِلْمًا وَ سَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَ الطَّيْرَ وَ كُنَّا فاعِلِينَ ﴿٢٢﴾

81. Et Nous ti enseigne li pou faire pou-zotte banne vêtements avec mailles métallique pou ki ça protéze zotte conte la violence ente zotte *dans la guére*. Alors esse-ki zotte pou montré reconnaissance ?

وَ عَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُؤٍ لَّكُمْ لِيُخْصِتْكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٢٣﴾

82. Et *Nous ti soumette* pou Salomon di vent violent ki, avec so l'orde, ti soufflé vers la terre ki Nous ti béni. Et Nous conne bien tout kit-soze.

وَلَسَلَّيْنَا الرِّيحَ بَأْسَةً تَجْري بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَ كُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ﴿٢٤﴾

83. Et *Nous ti soumette pou li* banne plonzères ki ti plonzé *dans dilo profond* pou li et ki ti pé faire banne lé zaute travaux oussi. Et Nous-Même Ki ti pé protéze banne-là.

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَ يَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَ كُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٢٥﴾

84. Et *rappelle* Job quand li ti implore so Seignére, *li ti dire* : « Malhére finne gagne moi, et Toi, To Pli-Miséricordié Ki tout banne ki montré miséricorde. »

وَ أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسْنِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٢٦﴾

85. Alors Nous ti accepté so la priére, Nous ti enlève affliction ki li ti éna et Nous ti donne li so famille et avec zotte, autant encore, couma ène miséricorde dé Nou part, et couma ène rappel pou banne adoratéres.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَ آتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَ مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ وِزْرِنَا وَ ذَكَرْنَاهُ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾

86. Et *rappelle* Ismaël et Idris et Dhoul-Kifle, zotte tout ti *compté* dans banne ki persévéré.

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ
كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٦﴾

87. Et Nous ti admette banne-là dans Nou miséricorde. En vérité, zotte ti *compté* dans banne dimounes ziste.

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et *rappelle* Dhoul-Nōūn, quand li ti allé en colére et li ti croire ki Nous pa pou sévère are li. Alors, dépi banne profondères l'obscurité, li ti crié : « Aukène pa digne d'adoration excepté Toi. *Toi To Pur !* Certainement mo finne ène dans banne inzistes. »

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَافِرًا
فَتَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
سُبْحَنَكَ ۖ إِنَّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٨﴾

89. Alors, Nous ti accepté so la prière et Nous ti sauve li are so détresse-là. Et coumme ça-même Nous délivré banne croyants.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ
كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآمِنِينَ ﴿٨٩﴾

90. Et *rappelle* Zacharie quand li ti implore so Seignère, *li ti dire* : « Mo Seignère ! Pa laisse moi tout sél *sans zenfant*, et To Meillère Ki tout banne héritiers. »

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ لَا تَذَرْنِي
فَرْدًا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٩٠﴾

91. Alors Nous ti accepté so la prière et Nous ti accorde li Jean-Baptiste, et Nous ti guéri so madame pou li. En vérité, banne-là *zotte tout* ti pé pressé sakène pli vite ki l'aute dans faire banne bon actions et banne-là ti pé invoque Nous avec l'espoir et la crainte et zotte ti himble divant Nous.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَى
وَأَصْلَحْنَاهُ ۖ وَرَوْحَهُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا
يُسرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا
رِعْبًا وَرَهْبًا ۖ وَكَانُوا آتَاخِشِينَ ﴿٩١﴾

92. Et *rappelle* ça *madame* ki ti sirveille so chasteté. Alors Nous ti soufflé dans li are Nou parole et Nous ti faire li ék so garçon ène Signe pou banne péps.

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا
فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا
ابْنَةً آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٢﴾

93. En vérité, ça zot comminuté-là, *li ène sél comminuté* ; et Moi, Mo zot Seignère; donc adore-Moi.

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَأَنَا
رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٣﴾

94. Mais *après* ça, banne-là ti divise zotte ente zotte dans zot zaffaire, et zotte tout pou retourne vers Nous.

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۖ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ﴿٧٤﴾

r7 95. Alors dimoune ki faire banne bon travaux et ki croyant, so zeffort pa pou reste sans ki ça pa apprécié et certainement Nous pou enrézistré ça.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعِيدِهِ ۖ وَإِنَّا لَهُ كَآتِبُونَ ﴿٧٥﴾

96. Et li ène la loi ki pa sanzé pou tout la ville ki Nous finne détruire, ki banne *habitants*-là pa pou révini.

وَحَرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٦﴾

97. *Li pou coumme* ça même quand pou largue Gog et Magog, et quand zotte pou précipite zotte dépi tout banne hautéres,

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَاجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٧٧﴾

98. Et vrai promesse-là pé costé, et alors li zié banne ki pa croire pou guetté fixé-même, *et zotte pou dire* : « Malhére lor nous ! Certainement nous finne montré l'insouciance pou ça; pire encore, nous ti banne inzistes ! »

وَإِتْرَبَبَ الْوَعْدِ الْحَقِّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ يَوْنِلَنَّا كُنُفًا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾

99. « En vérité, zotte et ça ki zotte adoré en dehors Allāh pou combistibe l'Enfer. Zotte pou déssanne là-dans ? »

إِن كُنتُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ۖ أَأَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿٧٩﴾

100. Si ça banne-là ti banne divinités, banne-là pa ti pou déssanne là-dans ; et tout pou reste longtemps là-dans.

لَوْ كَانَ هَٰؤُلَاءِ إِلَهًا مَّا وَرَدُوهَا ۖ وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾

101. Là-dans, banne zémissements pou banne-là *zot sort* ; et là-dans, zotte pa pou tanne nanrien *à parte* ça.

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿٨١﴾

102. En vérité, banne pou ki l'orde banne bon kit-sozes dé Nou part finne fini donné, *Nous* pou améne ça banne-là loin are ça *l'Enfer*-là.

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ ۖ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿٨٢﴾

103. Banne-là pa pou tanne même so pli tipti son et zotte pou reste tout lé temps dans ça ki zot l'âme désiré.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَتَهَا وَهُمْ فِي مَا
اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خِلَدُونَ ﴿٣٧﴾

104. Grand Terrère-là pa pou mette banne-là dans la peine, et banne anzes pou zoënné zotte, et pou dire zotte : « Ça li zot zour ki ti promette zotte. »

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَ
تَتَلَقَّيْنَهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ
الَّذِي كُنْتُمْ تُوعِدُونَ ﴿٣٨﴾

105. Zour cotte Nous pou enroule banne lé ciéls couma enroule banne rouleaux ki finne écrire par ène scribe. Couma Nous ti commence premier création, Nous pou répète li, ène promesse ki engaze Nous ; certainement Nous pou accomplir ça.

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ
لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ تُعِيدُهُ
وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٣٩﴾

106. Et, en vérité, Nous ti écrire dans Psaumes dé David, après exhortation-là, ki Mo banne servitères-ziste pou hérite la terre-là.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ ﴿٤٠﴾

107. En vérité, là-dans, éna ène Mèssaze important pou banne ki faire adoration Allāh.

إِنَّ فِي هَذَا الْبَلَاغِ لَقَوْلٍ عَمِيدٍ ﴿٤١﴾

108. Et, Nous pa finne avoye toi mais couma ène miséricorde pou tout banne péps.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾

109. Dire : « En vérité, finne révèle moi ki zot BonDié-Même Ki Ène Sél BonDié. Esse-ki zotte pou soumettre ? »

قُلْ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِإِيَّائِي أَنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ
وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٤٣﴾

110. Mais, si banne-là tourne lé dos, dire zotte : « Mo finne faire zotte-tout l'annonce pareil pareil, et mo pa conné si ça ki finne promette zotte-là li proce ou soi li éloigné.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ إِيَّاكُمْ عَلَى سَوَاءٍ
وَإِنْ أَدْرِي أَقْرَبُكُمْ أَمْ يَبْعِدُكُمْ
تُسَوِّدُونَ ﴿٤٤﴾

111. « En vérité, Li conné parole ki zotte cause fort et Li conné ça ki zotte caciète.

لَا تَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ
مَا تَكْتُمُونَ ﴿٤٥﴾

112. « Et mo pa conné; li possibe
ça li pou ène l'épréve pou zotte, et *li*
sélement ène zouissance pou ène lé
temps. »

وَأَن آذِرِي لَعَلَّهٗ فِتْنَةً لَّكُمْ وَ
مَتَّاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١٢﴾

113. Et li ti dire : « Mo Seignére !
Zize avec la vérité. Et nou Seignére Li
Tout-Miséricordié, are Li-Même ki *nous*
bizin dimanne aide conte ça ki zotte pé
affirmé-là. »

قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۚ وَرَبُّنَا
الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا
تَفَعَّلُوا تَصِفُونَ ﴿١١٣﴾

- R 1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
 2. O banne dimounes ! Craigne
zot Seignère. En vérité, violent secousse
l'Hére désigné-là li ène soze terribé,
 3. Zour ki zotte pou trouve ça,
tout mama ki pé allaité pou oublié ça ki
li pé allaité et tout madame enceinte pou
rézette so fardeau, et to pou trouve
banne dimounes *couma dire* sou alors ki
zotte pa sou, mais pinition Allāh pou
certainement dir.
 4. Et parmi banne dimounes, éna
ki, sans aukène connaissance, zotte diskite
lor Allāh et ki suive tout satan rébelle,
 5. Lor ki, finne éna décision ki
dimoune ki faire camarade are li, li pou
égare li et li pou conduire li vers pinition
la Fournaise l'Enfer.
 6. O banne dimounes ! Si zotte
dans doute concernant la Rézirection:
alors réfléci lor ça fait-là ki, en vérité,
Nous finne créé zotte dépi la poussière,
ensuite d'ène goutte sperme, ensuite
d'ène *tipti* caillot ki éna tendance pou
forme ène lien, ensuite d'ène boule la
sair, en partie formé, en partie pa formé
pou ki Nous explique zotte clairement
sécret la création. Et Nous faire reste
dans l'itérus ça ki Nous oulé pendant ène
lé temps fixé ; ensuite Nous faire zotte
sorti dans forme ène ti baba pou ki
ensuite zotte arrive zot l'âze matirité. Et
parmi zotte, éna ki gagne la mort, et éna
parmi zotte ki trouve li-même arrive ène
l'âze sénile cotte li pa conne nanrien
après *ki li ti éna* connaissance. Et to
trouve la terre *finne vinne* sec sans la vie,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ ۖ إِنَّ
زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝۲
يَوْمَ تَرَوْنها تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ
عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ
حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَى
وَمَا هُمْ بِسُكَرَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ
شَدِيدٌ ۝۳
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ يَتَّبِعُهُ كُلُّ شَيْطَانٍ
مَّرِيدٍ ۝۴
كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ
يُضِلُّهُ وَ يَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ
السَّعِيرِ ۝۵
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ
الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن نُّرَابٍ
ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن
مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَ غَيْرِ مُّخَلَّقَةٍ
لِّنُنَبِّئَ لَكُمْ وَ نَقُرُّ فِي الْآذَانِ
مَا تَشَاءُ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ
نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَتَبْلُغُوا
أَشَدَّ كُفْرًا وَ مِنْكُمْ مَنْ يُتَوَقَّى وَ
مِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ
لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَ
تَرَى الْآرْضَ هَامِيَةً فَإِنَّا أَنزَلْنَا

mais quand Nous faire dilo déssanne lor là, li rémié et li gonflé et li faire poussé toute sorte zoli paires *dé vézétations*.

عَلَيْهَا الْمَاءُ اهْتَرَتْ وَ رَبَّتْ وَ
اَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ ذَوْيَةٍ بِهَيْجَةٍ ١٦

7. Ça, li parski Allāh Li la Vérité et ki Li redonne la vie banne morts ; et ki Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ;

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّ
الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ١٧

8. Et parski l'Hére-là *certainement* pou vini ; péna aukène doute là-dans et parski Allāh pou réssissite banne ki dans tombe.

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَ
أَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ١٨

9. Et parmi banne dimounes, éna ki, sans aukène connaissance, diskite lor Allāh, sans aukène guidance, sans aukène Live ki donne la limière,

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
يَغْيِرُ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ
مُنِيرٍ ١٩

10. Li tourne lor so côté avec l'*orgueil* pou ki li amène dans l'égarement *banne dimounes* dépi dans simé Allāh. Pou li, éna la honte dans ça lé monde-là ; et Zour Rézirection, Nous pou faire li goûte pinition la Fournaise l'*Enfer*.

ثَانِيًا عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ ۚ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَ
نُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابَ
الْحَرِيقِ ٢٠

11. Ça, li à cause ça ki to dé la mains finne avoye divant et certainement Allāh pa inziste pou *So* banne servitères.

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ
لَئِيسٌ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ٢١

R 2 12. Et parmi banne dimounes, éna ki adore Allāh dans ène façon marzinal *cotte facilement li capave perdi la foi* ; si ène bon kit-soze arrive li, li satisfait are ça, et si li éna pou passe par kik l'épréve, li détourne li *dépi* Allāh. Li faire la perte dans ça monde-là et dans l'Aute. Ça li ène la perte ki bien clair.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ اللَّهَ عَلَى
حَزْفٍ ۚ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ لِّطَمَآنٍ
بِهِ ۚ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ لِّانْقَلَبَ
عَلَىٰ وُجُوهِهِ تَدْخِيرَ الدُّنْيَا ۚ وَالْآخِرَةُ ۚ
ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ٢٢

13. Li invoque en déhors Allāh ça ki ni capave faire li di tort, ni profite li. Ça, li l'égarement extrême.

يَذْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْصُرُهُ وَمَا
لَا يَنْفَعُهُ ۚ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ٢٣

14. Li invoque ça ki so di tort li pli prés ki so bénéfice. En vérité, li bien mauvais, protectére-là ! Et li bien mauvais, associé-là !

يَدْعُوا لِمَنْ ضَرَّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ
لَيْئَسَ الْمَوْلَى وَلَيْئَسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

15. En vérité, Allāh pou faire banne ki croire et ki faire banne bon travaux, rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. En vérité, Allāh faire ça ki Li oulé.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ، إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا
يُرِيدُ ﴿١٤﴾

16. Dimounes ki pensé ki Allāh zamais pa pou oulé aide li le Prophète dans ça lé monde-là et dans l'Aute, laisse li, si li capave, trouve ène simé ziska lé ciél et laisse li coupe l'aide Allāh. Ensuite, laisse li guetté si so ruse capave enlève ça ki pé faire li arazé là !

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ
بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ
هَلْ يَدْهَبَنْ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

17. Et coumme ça-même Nous finne faire déssanne ça Coran-là couma banne Signes clair. Et, en vérité, Allāh guide dimoune ki Li oulé.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۖ
أَنْ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ﴿١٦﴾

18. En vérité, banne croyants et banne Zuifs et banne Sabéens et banne Chrétiens et banne Mazes et banne associatères, en vérité, Allāh pou zize ente banne-là Zour Rézirection. En vérité, Allāh Li Témoine lor tout kit-soze.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالصَّابِئِينَ وَالتَّصْرِيَّةَ وَالْمَجُوسَ
وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾

19. Esse-ki to pa trouvé ki are Allāh-Même, pé soumettre tout banne ki dans banne lé ciéls et tout banne ki lor la terre, et soleil, et la line, et banne zétoiles, et banne montagnes, et banne zarbes, et banne zanimaux, et boucoup banne dimounes ? Mais éna boucoup ki mérite pinition. Et dimoune ki Allāh himilié li, péna personne ki pou donne li l'honnére. En vérité, Allāh faire ça ki Li oulé.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي
السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَ
الْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ
وَالْدَوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ۚ وَ
كَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۚ وَمَنْ
يُؤْمِنِ اللَّهَ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ ۚ إِنَّ
اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾

20. Alà dé *groupes* ki pé dispité lor zot Seignére. Concernant banne ki pa croire, pou taille banne vêtements dépi di Fé pou zotte; pou déverse dilo bouillante lor zot la tête,

هَذِهِ خَصْمِنِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ
فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ
مِّن تَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ
الْحَمِيمُ ﴿٢٠﴾

21. Avec ça, ça ki dans zot vente pou fonde et zot la peau *oussi*.

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢١﴾

22. Et pou banne-là, pou éna banne marteaux ferraille ;

وَلَهُمْ مَّقَامٌ مِّن حَرِيدٍ ﴿٢٢﴾

23. Sak fois ki banne-là pou rode sorti dépi là-dans à cause zot détresse, pou rétourne zotte là-dans *et pou dire zotte* : « Goûte pinition la Fournaise l'Enfer. »

كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ
غَمٍّ أَعِيدُوا فِيهَا وَذُقُوا عَذَابَ
الْحَرِيقِ ﴿٢٣﴾

R 3 24. En vérité, Allâh pou faire banne ki croire et ki faire banne bon actions, rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Pou orne zotte, là-dans, are banne bracelets en l'or et are perles et zot vêtements, là-dans, pou la soie.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ لُؤْلُؤًا وَ
لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٤﴾

25. Et banne-là pou guidé vers parole pur *sélement* et zotte pou guidé vers simé ça Allâh Ki Digne dé louanze.

وَهَذِهِ إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ
وَهَذِهِ إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٥﴾

26. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *banne dimounes* suive simé Allâh et ki empêche zotte alle la Mosquée Sacré ki Nous finne établi également pou tout dimounes ki zotte pé reste là-bas, ou ki-zotte visitères dépi désert; et dimoune ki inzistement rode créé déviation là-dans, Nous pou faire li goûte ène pinition ki donne boucoup doulère.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنِ
سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ
فِيهِ وَالْبَادِ وَ مَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ
يُظْلَمِ نُزُفَهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾

R 4 27. Et *rappelle* quand Nous ti désigne pou Abraham l'emplacement la Caze Sacré et Nous ti dire : « Pa associé nanrien are Moi et garde Mo la Caze

وَرَأَى بَنِي إِسْرَءِيلَ إِذْ يَخْرُجُونَ
مِنَ الْبَيْتِ أَن لَا تُشْرِكَ بِي شَيْئًا وَ

prope pou banne ki faire so lé tours et pou banne ki diboute et pou banne ki incliné, et ki faire prosternation dans la Prière.

طَهَّرْ بَنِيَّ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٤﴾

28. « Et annonce le Pélerinaze à banne dimounes. Banne-là pou vinne cotte toi éna à pied et éna lor tout montires ki pou maigue à cause fatigue longue voyaze, et zotte pou vini par tout banne simés ki éloigné et encaissé,

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ
رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ
كُلِّ نَجَّةٍ عَمِيقٍ ﴿٢٨﴾

29. Pou ki zotte capave témoigne zot banne prope l'avantazes et pou ki zotte prononce nom Allāh, pendant banne jours fixé, lor zanimaux dans banne bétails ki Li finne fourni zotte. Alors manzé là-dans et nourri banne ki dans détresse, et banne ki dans nécessité.

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَى مَا
رَزَقْنَاهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۖ فَكُلُوا
مِنْهَا وَأَطِعُوا الْبَاسِ الْفَقِيرَ ﴿٢٩﴾

30. « Ensuite banne-là bizin okipe zot hygiène personnel, et zotte bizin accompli zot vœux et zotte bizin faire lé tour ça la Caze ki bien Ancien-là. »

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا
نُذُورَهُمْ وَلِيَطَوفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ ﴿٣٠﴾

31. Coumme ça-même Nous ti donne l'orde pou faire. Et dimoune ki honore banne sozes sacré Allāh, li pou bon pou li d'après so Seignére. Et banne bétails permette pou zotte sauf ça ki finne annonce zotte. Donc reste éloigné are impureté banne idoles et évite tout parole fausse,

ذَلِكَ هَـ وَ مَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ
حَبِيرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۚ وَأَجَلْتُ لَكُمْ
الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُشْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ
الزُّورِ ﴿٣١﴾

32. Et reste tout lé temps incliné vers Allāh, sans donne Li aukène associé. Et dimoune ki associé n'importe quoi are Allāh, li tombe couma dire dépi ène hautère et banne zoiseaux souk li ou soi di vent prend li allé dans ène l'endroit loin.

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَ مَنْ
يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ
فَتَخَطَّفَهُ الطَّيْرُ ۚ أَوْ تَهْوَى بِه
الرَّيْحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣٢﴾

33. Li coumme ça. Et dimoune qui honore banne Signes sacré Allāh, certainement ça li sourcé dépi la droitière lé kére.

ذَلِكَ هَـ وَ مَنْ يُعْظَمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا
مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٣﴾

34. Dans ça banne *zanimaux* pou sacrifié-là, éna banne l'avantazes pou zotte pou ène lé temps fixé; ensuite banne-là zot place sacrifice li cotte ça la Caze ki bien Ancien-là.

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
ثُمَّ مَجْلُهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾

R 5 35. Et Nous finne établi, pou sak pép, so rite sacrifice pou ki banne-là prononce nom Allāh lor *zanimaux* dans banne bétails ki Li finne fourni zotte. Donc zot BonDié Li Ène Sél BonDié; alors soumette are Li. Et donne bon nouvelle à banne ki montré himilité,

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا
لَّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ
مِّنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ ۚ قَالَهُمْ
إِلَهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا ۚ وَبَشِّرِ
الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٥﴾

36. Banne ki, quand pé mentionne nom Allāh, zot lé kére rempli are la crainte *ék respect* et ki endire avec patience lor tout ça ki arrive zotte et ki observe la Prière et ki dépense dans provision ki Nous finne donne zotte.

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا آصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي
الصَّلَاةِ ۚ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et parmi banne Signes sacré Allāh, Nous finne désigne pou-zotte banne sameaux ki pou sacrifié. Là-dans, éna boucoup bon kit-soze pou zotte. Donc prononce nom Allāh lor zotte, alors ki zotte *attaché* en lignes. Et quand zotte tombé *mort* lor zot flanc, manze là-dans, et nourri dimoune ki dans *nécessité* mais ki satisfait are so sort, et dimoune ki mendié. Coumme ça-même Nous finne soumette ça banne *zanimaux*-là pou zotte pou ki zotte reconnaissant.

وَالْبُذُنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ
اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۚ فَاذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۚ فَإِذَا
وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَ
أَطْعِمُوا الْقَارِيَةَ وَالْمُعْتَرَّةَ ۚ كَذَلِكَ
سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

38. Banne-là zot la sair pa arrive cotte Allāh, ni zot di sang, mais ô banne *dimoune* ! Zot *prope* droiture ki arrive cotte Li. Coumme ça-même Li finne soumette banne-là pou zotte, pou ki zotte proclame grandère Allāh à cause Li finne guide zotte. Et donne bon nouvelle à banne ki faire le bien.

لَن يَنَالِ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَآؤُهَا
وَلَكِن يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ ۚ
كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ
عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٨﴾

39. En vérité, Allāh prend défense banne dimounes ki croire. En vérité, Allāh pa content tout dimoune ki trahir confiance *et* ki ingrat.

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا
إِنَّ اللَّهَ لَا يَجِبُ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٩﴾

R 6 40. Permission *pou* combatte finne accordé à banne conte ki finne faire la guère, parski finne traite zotte avec inzistice. Et Allāh certainement éna pouvoir pou aide zotte —

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَتِّلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلِمُوا
وَلَا يَنْصُرُهُمُ اللَّهُ لَقَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

41. Banne ki finne expilsé, sans aukène zistice, dépi cotte zotte ti pé resté, sélement parski zotte finne dire : « Nou Seignére li Allāh. » Et si Allāh pa ti faire ki parmi banne dimounes éna répousse *l'attaque* lé zoutes, certainement *tout* ça ti pou démoli, banne ermitazes, banne l'églises, banne synagogues et banne mosquées cotte nom Allāh mentionné souvent. En vérité, Allāh pou aide dimoune ki aide Li. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant —

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ
حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْ
لَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
بِبَعْضٍ لَهِدَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَ
صَلُوكٌ وَمَسْجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ
اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ
يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

42. Banne ki, si Nous établi zotte lor la terre, zotte pou observe la Prière et pou paye Zakâte et pou ordonne ça ki convénabe et interdire ça ki blamâbe. Et li pou Allāh, décision final tout banne zaffaires.

الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ
أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَ
أَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ
الْمُنْكَرِ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤٢﴾

43. Et si banne-là traite toi dé mentére ; avant banne-là, pép Noé, et *banne tribis* 'Aad et Thamōūd, zotte oussi ti *habitié* contrédire ;

وَأِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَقَوْمُ عَادٍ وَقَوْمُ
﴿٤٣﴾

44. Et pép Abraham et pép Lot *ti faire pareil* ;

قَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٤﴾

45. Et *oussi* banne habitants Madian. Et, ti traite Moïse *oussi* dé mentére. Mais Mo ti donne répit banne mécréants ; ensuite, Mo ti attrape zotte. Et couma danzéré li ti été ça *zaffaire* nié Moi-là !

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَى
فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ
فَكَيْفَ كَانَ نَجِيرٌ ﴿٤٥﴾

46. Et comié banne la villes Nous finne détruire alors ki zotte ti pé faire tyrannie, zotte en ruine, tombé lor zot toits ! Et *comié* banne puits ki finne abandonné et banne palais construire solidement *ki finne conne même sort*.

فَكَأَيُّنَ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا تَارِيَةً عَلَى عُرُوشِهَا وَ يَتْرِ مُعْتَلًى وَقُضِرَ مَشِيدُ ﴿٢٦﴾

47. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre pou ki zotte gagne ène lé kéré ki, par ça, zotte comprend ; et banne zoreilles ki, par ça, zotte tandé ? En vérité, li zié pa avégué, mais lé kéré ki dans la poitrine ki avégué.

أَقَلَّمْ يَسِيرُوهَا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٢٧﴾

48. Et banne-là dimanne toi pou faire pinition-là vinne vite, mais Allāh zamais Li manque So promesse. Et, en vérité, ène zour cotte to Seignère, *parfois* li couma mille bananés d'après ça ki zotte compté.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٢٨﴾

49. Et comié banne la villes ki Mo ti accorde répit alors ki zotte ti pé faire inzistice. Ensuite Mo ti attrape zotte et retour-là li vers Moi.

وَكَأَيُّنَ مِنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَ هِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَالَّتِي أَلَمَّصِيرُ ﴿٢٩﴾

R 7 50. Dire : « O banne dimounes, pou zotte mo nék ène Avertissère ki averti clairement. »

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا كُنُزٌ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٣٠﴾

51. Banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna pardon et ène provision honorabe.

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾

52. Mais, banne ki faire zefforts pou ki Nou banne Signes pa efficace, ça banne-là pou banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٣٢﴾

53. Et zamais Nous finne avoye avant toi ène Mèssazer ou soi ène Prophète sans ki, quand li éna kik désir *personnel*, Satan pa finne intervenir dans so désir. Alors Allāh enraye l'intervention Satan. Ensuite Allāh établi avec fermeté So banne Signes. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَتَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٣﴾

54. *Li coumme ça-même* pou ki Li faire l'intervention Satan ène l'épréve pou banne ki, dans zot lé kére éna ène maladie, et ène l'épréve pou banne ki zot lé kére finne endirci. Et, en vérité, banne inzistes zotte *finne alle* bien loin dans zot l'opposition,

لَيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً
لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَ
الْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ
لَفِي شِقَاقٍ بَعيدٍ ﴿٥٤﴾

55. Et pou ki banne ki finne recevoir connaissance conné ki li la vérité dé la part to Seignère et pou ki zotte croire là-dans et ki zot lé kére montré himilité divant Li. Et, en vérité, Allāh guide banne ki croire vers simé droite.

وَلِيُعَلِّمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ
فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ
الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

56. Et banne ki pa croire pou continié éna doute lor là ziska ki l'Hérelà arrive ène coup cotte zotte *sans ki* zotte pé attanne ou soi ki pinition d'ène zour dstrictière tombe lor zotte.

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِزْيَةٍ
مِّنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً
أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

57. Ça zour-là, royaume-là li pou Allāh. Li pou zize ente banne-là. Alors banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou dans Zardins de Félicité.

أَلَمْ لِك يَوْمَ مِزْيَةٍ يُبَيِّنُهَا
فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي
جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٧﴾

58. Mais banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou menzonzes, ça banne-là pou gagne ène pinition ki donne himiliation.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَإُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٨﴾

R 8

59. Et banne ki émigré pou la cause Allāh ; ensuite ki *ennemi* tué ou soi ki mort, Allāh certainement pou fourni-zotte ène zoli provision. Et, en vérité, Allāh Li Meillère dans banne ki donne provision.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ
قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا
حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ﴿٥٩﴾

60. Certainement Allāh pou admette banne-là dans ène place ki pou faire-zotte boucoup plaisir. Et, en vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

لَهُمْ جَنَّاتُ مَدْخَلًا يُرْضَوْنَ فِيهَا وَإِنَّ
اللَّهَ لَعَلِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

61. *Li* coumme ça. Et dimoune ki inflize *so oppressére* ène pinition égal à di tort ki finne faire li et ki ensuite sibir ène di tort encore, certainement Allāh pou aide li. En vérité, Allāh Li Effacére banne péchés, Li Bien-Pardonnant.

ذٰلِكَ وَمَنْ عَاثَبَ بِمِثْلِ مَا عُوْقِبَ بِهِ
ثُمَّ بُعِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصُرَهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢١﴾

62. *Li* parski Allāh faire la nuite rente dans li zour, et Li faire li zour rente dans la nuite et parski Allāh Li Bien-Tandé et Li Bien-Trouvé,

ذٰلِكَ يَآٓءُ اللَّهُ يُؤَلِّمُ الْيَلَّ فِي النَّهَارِ
وَيُؤَلِّمُ النَّهَارُ فِي الْيَلِّ وَآٓءُ اللَّهُ
سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ﴿٢٢﴾

63. Ça, *li* parski Allāh, Li-Même la Vérité, et ça ki banne-là invoqué en dehors Li, li mensonge ça, et parski Allāh Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison*.

ذٰلِكَ يَآٓءُ اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ وَآٓءُ مَا
يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَآٓءُ
اللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٢٣﴾

64. Esse-ki to pa finne trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et ki la terre couvrit avec verdire ? En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscent.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللَّهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَآءً رَفَتْصِيْعُ الْاَرْضِ مُخْضَرَّةً ؕ اِنَّ
اللَّهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿٢٤﴾

65. Pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et, en vérité, Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاَنَّ
اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٢٥﴾

R 9 66. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh finne soumette pou zotte tout ça ki lor la terre et banne navires ki vogue lor la mer par So l'orde ? Et Li réténir banne sozes ki là-haut *dans lé ciél* pou ki zotte pa tombe lor la terre excepté avec So permission.⁶⁹ En vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, et Li Bien-Miséricordié pou banne dimounes.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي
الْاَرْضِ وَ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
يَاْمُرُهُ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ اَنْ تَقْعَ عَلَى
الْاَرْضِ ؕ اَلَا بِاِذْنِهِ اِنَّ اللَّهَ بِالْكَاسِ
لَرءُؤْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٦﴾

69. Excepté avec Allāh So permission, li fort possible ki ici pé faire référence à banne météorites ki constamment pé bombarde la terre.

67. Et Li-Même Ki finne donne-zotte la vie. Ensuite, Li pou faire-zotte mort; ensuite Li pou rédonne-zotte la vie. En vérité, l'homme li bien ingrat.

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٧﴾

68. Nous finne établi pou sak pép banne rites sacrifices ki banne-là observé. Banne-là péna pou diskite avec toi lor là ; et invite *banne dimounes* vers to Seignére. En vérité, to lor guidance ki bien établi.

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَبِّئُكَ فِي الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٨﴾

69. Et si banne-là diskite are toi, alors dire : « Allāh conne pli bien ça ki zotte faire.

وَلَا يَجَادِلُكَ فَقُلْ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

70. «Allāh pou zize ente-zotte zour Rézirection lor ça *banne sozes* lor ki zotte en désaccord.»

اللَّهُ يَخْتَكُم بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٧٠﴾

71. Esse-ki to pa conné ki Allāh conne tout ça ki dans lé ciél et lor la terre ? En vérité, tout ça, li dans ène Live, et certainement ça li facile pou Allāh.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧١﴾

72. Et banne-là adore en dehors Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène préve décisif, et zotte adore ça soze lor ki zotte péna aukène connaissance. Et péna aukène aide pou banne ki faire le mal.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا يَظْلِمُونَ مِنْ تُصْنِيفٍ ﴿٧٢﴾

73. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, to pou trouve *signe* mécontentement lor visazes banne ki pa croire. Encore-impé zotte ti pou attaque banne ki récite zotte Nou banne Signes. Dire : « Esse-ki mo informe zotte ène kit-soze ki pire ki ça ? Li di Fé ! Allāh finne promette ça à banne ki pa croire. Et destination-là li bien mauvais !

وَلَا إِذَا تَنَادَوْا عَلَيْهِمْ أَيْتَنَّا بِآيَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَعَكَّادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَقَاتِبْتُكُمْ بِشَرِّ مِمَّنْ ذَلِكُمْ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾

R 10 74. O banne dimounes, pé donne zotte ène comparaison ; donc écoute li. En vérité, banne ki zotte invoqué en dehors Allāh, banne-là pa capave créé *même* ène mouce, même si zotte inir zot *la force* pou ça. Si mouce-là arrace are banne-là ène kit-soze, banne-là pa capave réprend ça are li. Sercère ène *bienfait* et ça soze cotte-ki pé serce *bienfait*-là, zotte *tout lé dé* faibe.

75. Et banne-là pa donne Allāh So l'estime couma Li bizin estimé. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, *Li* Tout-Puissant.

76. Et Allāh soisir banne Mèssazers parmi banne anzes et parmi banne dimounes. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Bien-Trouvé.

77. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derrière banne-là et pou rétourne *tout* banne zaffaires vers Allāh.

78. O banne ki croire ! Incliné et prosterné *dans la Prière* et adore zot Seignére et faire banne bon actions pou ki zotte réissi.

79. Et litté dans *simé* Allāh couma bizin litté. Li finne soisir zotte. Et Li pa finne impose lor zotte aukène diffikilté dans la rélizion — *suive* *simé* zot papa Abraham. *Allāh* Li-Même *Ki* ti nomme-zotte Misilmans avant et dans ça *Live*-là, pou ki le Mèssazer vinne ène témoin lor zotte et pou ki zotte, zotte témoins lor l'himanité. Donc, observe la Prière et paye Zakâte et accroce-zotte fort are Allāh. Li-Même zot Maîte ! Et Li Excellent couma Maîte et Li Excellent couma Aide !

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مِّثْلُ قَاسْتَمْعُوا
لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ
وَإِنْ يَسْأَلُهُمُ الذُّبَابُ شَيْعًا
لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ
الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ ﴿٧٤﴾

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ
لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٥﴾

اللَّهُ يَضْطَرُّنَ مِنَ الْحَافِكَةِ رَسُولًا
وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٦﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَأَلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَ
اسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا
الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٨﴾

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ
اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ
مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ
سَمِعُكُمْ الْمُسْلِمِينَ مَنْ قَبْلُ
وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا
عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى
النَّاسِ قَاتِلِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ
مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ
النَّصِيرُ ﴿٧٩﴾

PARTIE 18

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
2. Certainement banne croyants
ki remporte siccés,
- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝۲
3. Banne ki himble dans zot la
Priére,
- الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۝۳
4. Et ki éloigne-zotte are *tout* ça
ki inutile,
- وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝۴
5. Et ki *réguilier* dans paye Zakâte,
- وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ۝۵
6. Et ki protéze zot chasteté —
- وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۝۶
7. Mais pa are zot madames ou
soi are ça ki zot la main droite possédé,
certainement là pa capave blâme zotte ;
- إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۝۷
8. Mais banne ki rode en déhors
ça, ça banne-là ki banne transgresséres —
- فَمَنِ ابْتَنَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ۝۸
9. Et ki veille lor banne dépôts ki
finne confié zotte et *ki* veille lor zot
l'engagements,
- وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِهِمْ ذَوُّهُمْ
رَاعُونَ ۝۹
10. Et ki sirveille avec boucoup
soins *l'observance* zot la Priéres.
- وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ
يَحْفَظُونَ ۝۱۰
11. Ça banne-là ki banne héritiers,
- أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۝۱۱
12. Ki pou hérite Paradis, zotte pou
reste là-dans tout lé temps.
- الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ۝۱۲
13. En vérité, Nous finne créé
l'homme d'ène extrait l'arzile ;
- وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ
مِّن طِينٍ ۝۱۳
14. Ensuite, Nous finne mette li
couma ène goutte sperme dans ène place
stabe et protégé ;
- ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْقًا فِي فَرْجٍ
مَّكِينٍ ۝۱۴

15. Ensuite, Nous finne façonne sperme-là couma ène *tipti* caillot ki éna tendance pou forme ène lien ; ensuite Nous finne façonne ça caillot-là couma ène morceau di sang caillé ki péna ène forme *mais ki ressemblé la sair*, ensuite Nous finne transforme ça morceau ki couma di sang caillé sans forme-là en lé zos ; ensuite Nous finne donne ça banne lé zos-là ène révêtement la sair ; ensuite Nous finné développe li dans ène l'autre forme création. Alors l'Être Béni Li Allāh, Céli *Ki* Meillère parmi banne créatères !

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٥﴾

16. Ensuite, après ça, certainement zotte éna pou mort.

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٦﴾

17. Ensuite, Zour Rézirection, certainement zotte pou réssissité.

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٧﴾

18. Et, en vérité, Nous finne créé là-haut-zotte sept simés, et zamais Nous néglizent are la création.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous finne faire dilo déssanne dépi dans lé ciél d'après ène mizire, et Nous finne faire li reste dans la terre — et certainement Nous bien capabe pou faire li disparaîte.

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْوَادِئِ الْوَاثِلَاتِ عَلَىٰ ذَهَابٍ بِمِ لَقْدَرُودُنِ ﴿١٩﴾

20. Et par ça, Nous produire, pou zotte, banne zardins pieds tammes et pieds raisins. Là-dans, éna banne fruits en abondance pou zotte et zotte manze dans ça banne fruits-là ;

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ تَجْوِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَاحِشٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et, ène pied ki sorti dépi la terre lor Mont Sināi *Nous-Même ki faire ça poussé*, li produire dé l'huile ék assaisonnement pou banne ki manzé.

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْأَكْلِيلِ ﴿٢١﴾

22. Et, en vérité, dans banne bétails, éna ène léçon pou zotte. Nous

وَلَا نَكُفُّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ

donne-zotte boire dans ça ki dans banne-là zot vente, et là-dans zotte éna boucoup bienfaits et zotte manze là-dans oussi ;

وَمِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٣﴾

23. Et banne-là et banne navires oussi transporte zotte.

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

R 2 24. Et, en vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Alors li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Pou zotte, péna aukèna ki digne d'adoration en dehors Li. Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ? »

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ
يُقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّ إِلَهِ
غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et, d'ente so pép, banne séfs ki pa ti croire, ti dire : « Ça li nék ène himain couma zotte ; li rode faire li sipérière lor zotte. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne anzes déssanne. Zamais nous pa finne tanne parle ça zaffaire-là parmi nou banne papa grand-papas avant.

فَقَالَ الْمَلَكُ الْإِنْسَانُ كَفَرُوا مِنْ
قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ
أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ
مَلَكًا ۖ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا
الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾

26. « Li sélement ène dimoune ki finne vinne fou. Donc, attanne ène tiguitte lé temps concernant so la fin couma li pou été. »

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ مَّا تَتَرَبَّصُوا بِهِ
حَتَّىٰ جُنُودٌ ﴿٢٦﴾

27. Li ti dire : « O mo Seignère ! Aide-moi parski banne-là finne traite moi dé mentère. »

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كُنتُ بِنُوحٍ ﴿٢٧﴾

28. Alors, Nous ti avoye li ène révélation — Nous ti dire : « Construire l'Arce-là divant Nou li zié et selon Nou révélation. Et quand Nou l'orde pou vini et ki banne la fontaines pou sourcé avec la force dépi dans la terre, prend à bord ça l'Arce-là ène paire dans sak l'espèce, mâle et femelle, et to famille oussi excepté ça banne, parmi banne-là, conte ki décision finne fini prononcé. Et pa adresse Moi concernant banne ki finne faire le mal ! En vérité, zotte pou noyé.

فَإِذْ أَخْبَرْنَا لُوطَ بْنَ إِدْرِيسَ أَنَّ ابْنَهُ
وَحِينَئِذٍ قَدِ اجْتَمَعَ شَرٌّ مُّكْتُمُونَ ۖ
فَأَسْلَمْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَأَهْلِكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ ۖ وَلَا تَنْجُوا لِبَنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۖ
إِنَّهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٨﴾

29. « Et quand to pou finne installe toi dans l'Arce-là, toi et banne ki avec toi, dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne sauve nous are ça pép inziste-là ! »

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى
الْقُلُوبِ فَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّسَنَا
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

30. « Et dire : « Mo Seignére ! Faire-moi débarqué dans ène façon béni, parski To-Même Meillére dans banne ki faire *dimounes* arrive zot destination. »

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبْرَكًا وَأَنْتَ
خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٣٠﴾

31. En vérité, dans ça, éna banne Signes. Et tout lé temps, Nous finne faire *banne dimounes* passe par banne l'épréves.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَرَانَ كُنَّا مُبْتَليينَ ﴿٣١﴾

32. Ensuite, Nous ti faire sorti, après banne-là, ène l'aute zénération.

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et Nous ti avoye, parmi banne-là, ène Mèssazer, *sorti* dépi dans zotte-mêmes *et li ti dire* : « Adore Allāh. Zotte péna aukène ki digne d'adoration à parte Li. Esse-ki zotte pa craigne Allāh ? »

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٣٣﴾

R 3 34. Et, d'ente so pép, banne séfs ki pa ti croire et ki ti prend raconte l'Aute lé monde-là pou mensonge, et ki Nous ti donne-zotte l'aisance et confort dans ça la vie-là, *zotte* ti dire : « Ça, li nék ène himain couma zotte. Li manze dépi *même nourriture* ça ki zotte manzé et li boire dépi *même la boisson* ça ki zotte boire ;

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ
مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ
مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٤﴾

35. « Et si zotte obéir ène himain pareil couma zotte, alors certainement zotte pou banne perdants.

وَلَكِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ
إِذَا لَخَسِرُونَ ﴿٣٥﴾

36. « Esse-ki li promette zotte, ki quand zotte pou mort et ki zotte pou vinne la poussière et lé zos, pou faire zotte sorti *encore* ?

أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ
تُرَابًا وَعِظًا مَا أَنَّكُمْ مُنْجُونَ ﴿٣٦﴾

37. « *Li* loin, bien loin are la réalité ça ki finne promette zotte-là.

هِيَ هَاتِ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٧﴾

38. « Nous éna la vie ça lé monde-là sélement. Nous mort *ici-même* et *ici-même* nous vive et zamais nous pou réssissité.

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٨﴾

39. « Li nék ène dimoune ki finne invente ène mensonze conte Allāh ; et nous pa pou amène la foi dans li. »

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ يُفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

40. Li ti dire : « Mo Seignère ! Aide-moi parski zotte finne traite moi dé mentére. »

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَبُونَ ﴿٤٠﴾

41. Allāh ti dire li : « Certainement, zotte pa pou tardé pou régretté. »

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْرِحَنَّ ذُوْمِئِينَ ﴿٤١﴾

42. Alors pinition-là avec so tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là dans la zistice et ti faire zotte vinne *couma* banne saletés *ki banne torrents saryé*. Alors, malédiction lor pép ki faire le mal !

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُرَاءً ۖ فَبِعَذَابِ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

43. Ensuite, Nous ti faire sorti, après banne-là, banne lé zaute zénérations.

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٣﴾

44. Aukène pép pa capave alle avant zot l'hére fixé et ni zotte capave reste en arriére.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٤﴾

45. Ensuite, Nous ti avoye Nou banne Mèssazers ène après l'aute. Sak fois ki ène pép zot Mèssazer ti arrive cotte zotte, banne-là ti traite li dé mentére. Donc, Nous ti faire banne-là éna suivre l'aute *dans destruction*, et Nous ti faire zotte banne simpe zistiores. Donc, malédiction lor pép ki pa croire !

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَاءَ كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةٌ رُسُلُهَا كَذَبُوهُ فَآتَيْنَاهُمْ بِغُضُنَّهِمْ بِغُضَا ۖ وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ ۖ فَبِعَذَابِ الْقَوْمِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٥﴾

46. Ensuite, Nous ti avoye Moïse et so frère Aaron, avec Nou banne Signes, et ène argument clair et convaincant,

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَ أَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٦﴾

47. Cotte Pharaon et so banne séfs ; mais banne-là ti montré l'arrogance et zotte ti ène pép rébelle.

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَٰ مَلَأْنَاهُمْ فَاسْتَكْبَرُوا وَ
كَانُوا قَوْمًا عَٰلِينَ ﴿٢٤﴾

48. Et banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou amène la foi dans dé dimounes pareil couma nous-mêmes alors ki zot pép, zotte nou banne esclaves ? »

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ بِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
قَوْمُهُمَا لَنَا عِبْدُونَ ﴿٢٥﴾

49. Donc banne-là ti traite ça dé-là dé mentères et banne-là ti dans banne ki ti détruire.

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٢٦﴾

50. Et certainement Nous ti donne Moïse Live-là pou ki banne-là *bien* guidé.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ
يَهْتَدُونَ ﴿٢٧﴾

51. Et Nous ti faire le fils de Marie et so mama ène Signe et Nous ti donne zotte-dé réfize vers ène l'endroit élevé ki ti réposant et *rempli* are la sources *dilo*.

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَ أُمَّهُ آيَةً وَ
أَوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ ذُبُورٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَ
مَعِينٍ ﴿٢٨﴾

R 4 52. O banne Mèssazers ! Manze dans banne sozes ki pur et faire banne bon actions. En vérité, Mo bien conné ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

53. Et, en vérité, ça *ki* zot comminauté-là, li ène sél comminauté, et Mo zot Seignére. Donc craigne-Moi.

وَأِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ
أَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٣٠﴾

54. Mais, banne-là ti divise zot banne zaffaires morceau par morceau ente zotte-mêmes, sak groupe ti pé rézouir are ça ki li éna.

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا
كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣١﴾

55. Donc, laisse banne-là dans zot confizion pendant kik lé temps.

فَذَرَهُمْ فِي عَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٢﴾

56. Esse-ki banne-là pensé ki, avec banne di biens et zenfants par *ça-même* ki Nous pé aide zotte-là,

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَّالٍ
وَبَنِينَ ﴿٣٣﴾

57. Nous pé faire zotte alle divant-divant dans le bien ? Pa ditout. Mais zotte pa ranne zotte-mêmes compte.

نَسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ ۚ بَلْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٣٤﴾

58. En vérité, banne ki, par la crainte *ék respect* pou zot Seignére, zotte mette zotte-mêmes en garde *conte pécé*,

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne ki croire dans banne Signes zot Seignére,

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

60. Et banne ki pa donne associés are zot Seignére,

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et banne ki donné ça ki zotte donné alors ki zot lé kéré rempli are la crainte parski zotte pou rétourne vers zot Seignére,

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦١﴾

62. Ça banne-là ki montré l'empressement dans faire bon actions, et zot banne premiers-mêmes dans *faire* ça.

أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et Nous pa mette lor personne ène fardeau ki li en dehors so capacité ; et avec Nous, éna ène Live ki cause la vérité et pa pou traite banne-là inzistément.

وَلَا تُكَلِّفْ نَفْسًا وِزْرًا وَلَا تُلْهِمْ فِي شَيْءٍ حَتَّىٰ يُنْطَلِقَ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

64. Mais banne-là zot lé kéré complètement insouciant are ça *Live-là*. Et zot banne travaux li différent are ça ki zotte pé faire *paraîte-là* ;

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرَةٍ مِنْ هَذَا وَ لَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَمَلُونَ ﴿٦٤﴾

65. Ziska ki Nous attrape are *Nou* pinition ça banne, d'ente banne-là, ki vive dans lixe, alà ki zotte crié au secours !

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٦٥﴾

66. « Azordi, pa crié au secours; en vérité, dé Nou part, pa pou éna aukène secours pou-zotte.

لَا تَجْعَرُوا أَلَيْسَ بِكُمْ نَارٌ وَلَا تَنْصَرُونَ ﴿٦٦﴾

67. « En vérité, ti récite zotte Mo banne Signes, mais zotte ti éna l'habitide tourne lor zot talons *et éloigne* zotte,

قَدْ كَانَتْ آيَاتِي عَلَيْكُمْ فُكِّنْتُكُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تُنْكِرُ صَوْتَ رَبِّكَ أَلَم تَلَمَّسْ

68. « *Lé kéré* rempli are l'orgueil, la nuite zotte ti pé raconte banne sottises lor ça *Coran-là*. »

مُسْتَكْبِرِينَ ۖ بِهِ سِمَاتُ الْهَاجِرُونَ ﴿٦٨﴾

69. Esse-ki banne-là pa finne médité lor ça parole *Allāh*-là ou soi esse-ki finne vinne cotte zotte ça ki pa ti vinne cotte zot banne papa grand-papas avant ?

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا
كَمَيَاتٍ أَبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾

70. Ou soi, esse-ki banne-là pa reconnaîte zot Mèssazer. Donc zotte nié li ?

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ
مُنْكَرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Ou soi, esse-ki banne-là dire : « Li finne perdi so l'esprit ? » Au contraire, li finne vinne cotte banne-là avec la vérité; et la plipart parmi banne-là détesté la vérité.

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ حِجَّةٌ بَلْ جَاءَهُمْ
بِالْحَقِّ وَاصْتَرَهُمُ الْبَحْثُ كَرَهُونَ ﴿٧١﴾

72. Et si la vérité ti pou suive banne-là zot désirs, certainement banne lé ciêls et la terre et tout ça ki là-dans ti pou tombe dans ène grand désorde. Au contraire, Nous finne amène cotte banne-là zot Exhortation, mais astère zotte pé tourne lé dos are zot *prope* Exhortation.

وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ
لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ
فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ
عَنْ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧٢﴾

73. Ou soi, esse-ki to pé dimanne banne-là kik récompense ? Mais récompense *ki* to Seignére *donné*, li meillère et Li-Même Meillère dans banne ki donne provision.

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَقَرْجُكَ خَيْرٌ
وَهُوَ خَيْرُ الرِّزْقَيْنِ ﴿٧٣﴾

74. Et, en vérité, to pé invite banne-là vers ène simé droite ;

وَأَنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٤﴾

75. Et, en vérité, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, zotte pé certainement dévié dépi ça simé-là.

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّا كِبُوتٌ ﴿٧٥﴾

76. Et si Nous faire banne-là miséricorde et enlève zot mal, certainement zotte pou persisté dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ
لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٦﴾

77. Et, en vérité, Nous ti attrape banne-là are pinition, mais zotte pa ti montré l'himilité divant zot Seignére, et ni zotte ti oulé sipplié.

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٧﴾

78. Ziska ki Nous pou ouvert lor banne-là ène la porte d'ène pinition dir, alà ki zotte plonzé dans dézespoir là-dans.

حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا
ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ
مُبْلِسُونَ ﴿٢٨﴾

R 5 79. Et Li-Même Ki finne créé pou- zotte, zoreilles, et li zié, et lé kére, *mais* zotte montré bien tiguutte reconnaissance.

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا
تَشْكُرُونَ ﴿٢٩﴾

80. Et Li-Même Ki finne multiplié zotte lor la terre ; et vers Li, zotte pou rassemblé.

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٣٠﴾

81. Et Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort, et sanzement la nuite et li zour dépanne lor Li. Esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ?

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ
اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٣١﴾

82. Mais banne-là dire pareil couma banne anciens ti pé dire.

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٣٢﴾

83. Zotte dire : « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et ki nous pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vramême nous pou réssissité ?

قَالُوا إِذًا أَمْثَلُنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظًا مَّا
ءَرَأْنَا لَكُمبُوعُونَ ﴿٣٣﴾

84. « Certainement, auparavant, ti promette nous ça, nous et nou banne papa grand-papas. Ça li sélement banne zistiores banne dimounes longtemps. »

لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِن
قَبْلُ إِنَّ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٤﴾

85. Dire : « Bé pou Ki sanne-là la terre et *tout* ça ki là-dans, si zotte conné ? »

قُلْ لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

86. Banne-là pou dire : « Pou Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ? »

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾

87. Dire : « Bé Ki sanne-là Ki Seignére sept lé ciéls, et Seignére Grand Trône-là ? »

قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ ﴿٣٧﴾

88. Banne-là pou réponne : « Zotte pou Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte pa pou vive avec la crainte ? »

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٨﴾

89. Dire : « Ki sanne-là Ki dans So la main éna royauté tout banne kit-soze et Ki donne protection, mais conte Ki péna aukène protection, si zotte conné ? »

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

90. Banne-là pou dire : « *Tout ça li pou Allāh.* » Dire : « Couma zotte finne laisse-zotte trompé ? »

سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ فَأَنَّى تُشْحَرُونَ ﴿٩٠﴾

91. En faite, Nous finne améne cotte banne-là la vérité et certainement zotte banne mentéres.

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩١﴾

92. Allāh pa finne prend aukène garçon pou Li, et péna aukène *l'autre* divinité avec Li, sinon certainement sak divinité ti pou allé avec ça ki li finne créé, et certainement éna parmi banne-là ti pou domine lé-zautes. Allāh So pureté et So *gloire* dépasse bien loin tout ça ki zotte attribié are *Li* !

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا أَذْنَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩٢﴾

93. Li-Même Ki conne l'invizibe et ça ki vizibe ! Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé are *Li* !

عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٩٣﴾

R 6 94. Dire : « Mo Seignère ! Si To montré-moi ça *pinition* avec ki finne menace banne-là,

قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيدُنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٤﴾

95. « Mo Seignère ! Alors pa faire moi ène dans banne dimounes inziste. »

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾

96. Et, en vérité, Nous éna pouvoir pou montré toi ça *pinition* avec ki Nous pé menace banne-là.

وَأَنَا عَلَىٰ أَنْ تُرِيدَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِرُونَ ﴿٩٦﴾

97. Répousse le mal are ça ki meillère. Nous conne bien ça *banne paroles* ki banne-là inventé-là.

إِذْفَعُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ وَتَحْنُ أَغْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٧﴾

98. Et dire : « Mo Seignère ! Mo serce protection are Toi conte incitations banne satans.

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿٩٨﴾

99. « Et mo serce protection are Toi, ô mo Seignére, pou ki banne-là pa costé cotte moi. »

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٩﴾

100. Ziska ki la mort vinne cotte ène parmi banne-là, li dire : « Mo Seignére ! Faire moi rétourné *lor la terre*, »

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿١٠٠﴾

101. « Pou ki mo capave azir bien dans ça *la vie* ki mo finne laissé *derrière-là*. » Zamaïs ! Li sélement ène parole ki li pé prononcé. Et derrière banne-là, éna ène barrière ziska zour *ki* zotte pou réssissité.

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا ۚ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۚ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِم بِذَرٍّ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠١﴾

102. Et quand pou soufflé dans trompette-là, ça zour-là, pa pou éna aukène lien parenté ente banne-là ; et zotte pa pou capave pose questions ente zotte.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Alors banne ki zot balances pou *pli* lourd dans banne bon actions, ça banne-là ki pou remporte siccés.

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٣﴾

104. Mais banne ki zot balances pou lézé, ça banne-là ki finne cause la perte zot l'âme ; zotte pou reste longtemps dans l'Enfer.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٤﴾

105. Di Fé pou brile zot visazes, et zotte pou grimacé are *doulére* là-dans.

تَلْفَحُ وَجُوهُهُمْ النَّارُ وَ هُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٥﴾

106. « Esse-ki pa ti récite zotte Mo banne Signes et zotte ti prend ça *banne Signes-là* pou mensonzes ? »

أَلَمْ تَكُنْ أَيْتِي تَتْلُو عَلَيْنَا فَاكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٦﴾

107. Banne-là pou dire : « Nou Seignére ! Nou malsance ti pli fort ki nous, et nous ti ène pép égaré.

قَالُوا رَبَّنَا عَلَّمْتَنَا مَا لَمْ نَكُن نَشْقُوهُنَا وَ كُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٧﴾

108. « Nou Seignére ! Faire-nous sorti dépi là ; si nous réfaire *pareil*, certainement nous pou banne inzistes. »

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٨﴾

109. *Allāh* pou dire : « Disparaîte là-dans et pa adresse Moi la parole.

قَالَ اخْسَوْا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٩﴾

110. « En vérité, ti éna ène groupe Mo banne servitères ki ti pé dire : « Nou Seignère ! Nous croire ; donc pardonne-nous et faire-nous miséricorde, parski To-Même Meillère dans banne ki faire miséricorde. »

إِنَّكَ كَانَتْ قَرِيبًا مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٠﴾

111. « Mais zotte ti ridicilise banne-là ziska ki ça *zaffaire ridicilise* banne-là ti faire zotte oublié mazine Moi alors ki zotte ti pé moque banne-là.

فَاتَّخَذُوا تَمْوَهُمْ سَخِرَیًّا حَتَّى أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١١﴾

112. « Certainement azordi, Mo finne récompense banne-là pou zot persévérance parski, en vérité, zotte-mêmes ki banne triomphants. »

إِنِّي جَزَّيْتُهُمْ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا ۖ أَتَّهَمُوهُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿١١٢﴾

113. *Allāh* pou dire : « Comié l'années zotte finne resté lor la terre ? »

قُلْ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٣﴾

114. Banne-là pou dire : « Nous finne reste ène zour, ou bien ène partie ène la journée, mais dimanne banne ki garde compte. »

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْجِلْ الْعَادَاتِ ﴿١١٤﴾

115. Li pou dire : « Zotte finne resté ène tiguitté lé temps même, si zotte éna connaissance !

قُلْ إِنْ لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنْكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٥﴾

116. « Esse-ki zotte ti pensé ki Nous finne créé zotte sans aukène but, et ki pa pou raméne zotte vers Nous ?⁷⁰

أَوَحْسَبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٦﴾

70 Finne créé l'homme pou ki li réalise ène grand but – pou ki li développe dans-li banne kalités divine. Li-même zoué pli grand rôle dans entier la création ou soi tout-au-moins dans ça partie la création ki éna rapport avec nou l'inivers. Parski li éna ène grand but pou li réalisé, donc so la vie pa pou fini après so départ dépi ça lé monde-là et à partir ki so l'âme finne quitte so lé corps physique. L'âme de l'homme pou continié-même so voyaze dans ène nouveau lé monde, sous ène nouveau forme et dans ène nouveau lé corps ki pa physique. So itinéraire pa pou éna limite.

117. « Ça Allāh Ki Vrai lé Roi, Li
Trés-Haut *dans So gloire* ! Aukène pa
digne d'adoration excepté Li, Seignére
Trône Glorieux-là ! »

فَتَعَلَّى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٧﴾

118. Et dimoune ki invoque ène
l'aute divinité are Allāh *et ki* pou ça li pa
éna préve, certainement so compte li
cotte so Seignére. En vérité, banne
mécréants pa pou réissi.

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا
يُزْهَقَنَّ لَهُ بِهِ فَاثِمًا حَسَابُهُ عِنْدَ
رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٨﴾

119. Et dire : « Mo Seignére ! Faire
pardon et miséricorde parski To-Même
Meillére dans banne ki faire
miséricorde. »

قُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ
الْرَّحِيمِينَ ﴿١١٩﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Li ène Sourate ki Nous finne
révéla et ki Nous finne ranne obligatoire ;
et Nous finne révéla là-dans banne
commanements clair pou ki zotte mette
zotte-mêmes en garde.

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا
فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ٢

3. Femme adiltère et zomme
adiltère ou soi ène fornicatrice et ène
fornicatère— fouette sakène dans ça dé-là
cent coutte fouette. Et pa laisse pitié pou
ça dé-là gagne zotte concernant ça la loi
Allāh-là, si zotte croire dans Allāh et dans
Dernier Zour. Et ène groupe banne
croyants bizin assisté zot pinition.

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ
وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةً جَلْدَةٍ وَلَا
تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ
كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَلَيْشَهِدَ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ
الْمُؤْمِنِينَ ٣

4. Zomme adiltère ou soi ène
fornicatère li péna relation sexuel
excepté are ène femme adiltère ou soi are
ène fornicatrice ou soi are ène femme ki
idolâte; et femme ki faire adiltère ou soi
ène fornicatrice, nék ène zomme adiltère
ou soi ène fornicatère ou soi ène idolâte
ki éna relation sexuel are li. Et ça li
interdit pou banne croyants.

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ
مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ
مُشْرِكٌ وَحُرْمَةُ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ٤

5. Et banne ki calomnié banne
madames vertueuse, ensuite, zotte pa
produire quatre témoins, fouette-zotte
quatre-vingt coutte fouette et zamaïs pa
accepté zot témoignaze, et ça banne-là ki
banne transgresséres —

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ
يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ
ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً
أَبَدًا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ٥

6. Sauf banne ki repenté après ça et
ki corrize zotte parski en vérité, Allāh Li
Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَ
أَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٦

7. Et banne ki calomnié zot
madames, et ki péna témoin à parte
zotte-mêmes, alors témoignaze ène sél
dans banne-là pou siffi si li témoigne

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ آزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ
لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ

quatte fois avec nom Allāh, *li dire* ki certainement li dans banne ki dire la vérité ;

أَحَدَهُمْ أَذْبَعُ شَهِدَتْ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٤﴾

8. Et so cinquème *serment*-là, *li pou dire* ki malédiction Allāh tombe lor li si li ène dans banne mentéres.

وَالْعَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ
مِنَ الْكَذِبِينَ ﴿٥﴾

9. Et *madame*-là, ça pou éloigne pinition are li, si li témoigne quatte fois avec nom Allāh, *li dire* ki certainement so *mari* li ène dans banne mentéres.

وَيَذَرُوهَا الْعَذَابُ أَنْ تَشْهَدَ أَذْبَعُ
شَهِدَتْ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَذِبِينَ ﴿٦﴾

10. Et so cinquème *serment* *li pou dire* ki colére Allāh tombe lor li-même si *mari*-là li ène dans banne ki cause vrai.

وَالْعَامِسَةُ أَنَّ عَصَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧﴾

11. Et si pa ti la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte et ki Allāh Li Fort lor accepté repentir et Li Bien-Saze bé ki ti pou arrive zotte ?

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ
اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾

R 2 12. En vérité, banne ki ti invente mensonze-là forme ène groupe parmi zotte-mêmes. Pa pensé ki ça *li ène zaffaire* mauvais pou zotte, au contraire li ène bien pou zotte. Pou *paye* sakène parmi banne-là pou ça ki li finne gagné pou so *part* pécé ki li finne commette et dimoune ki ti zoué rôle principal là-dans parmi banne-là, li pou gagne ène pinition terrible.

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالذِّكْرِ عِصْيَا
مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ
خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا
اكتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

13. Banne croyants et banne croyantes, quand zotte finne tanne parle ça *zaffaire*-là, bé ki faire zotte pa finne pense bien pou zot prope dimounes et dire : « Ça li ène mensonze ki clair ? »

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَ
الْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا
هَذَا الذِّكْرُ مُبِينٌ ﴿١٠﴾

14. Bé ki faire banne-là pa ti produire quatte témoins pou *prouve* ça ? Parski banne-là pa ti produire banne témoins *nécessaire*, alors ça banne-là mêmes mentéres d'après Allāh.

لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ
فَإِذَا لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ
عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١١﴾

15. Et si pa ti la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute, certainement ène grand pinition ti pou attrape zotte pou ça *calomnie* dans ki zotte finne plonze zotte ;

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

16. Quand zotte ti reprend ça parole propazé-là avec zot la langue et zotte à *zot tour* zotte ti dire are zot la bouce ça *soze* lor ki zotte péna aukène connaissance *exacte* et zotte ti considère ça *ki zotte ti faire-là* couma sans importance alors ki ça, cotte Allāh, li bien grave.

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا ۖ وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

17. Et quand zotte ti appranne ça, bé ki faire zotte pa ti dire ? : « Nous péna aukène droit pou cause lor ça. *O Allāh* To Pur, ça li ène calomnie grave ! »

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا ۖ سُبْحَنَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ﴿١٧﴾

18. Allāh exhorte-zotte pou zamais rétombe dans ène soze pareil si zotte croyants.

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَوَدُّوا لِأَمْثَلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٨﴾

19. Et Allāh explique zotte clairement banne commanements ; et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٩﴾

20. En vérité, banne ki content ki l'indécence répanne parmi banne croyants, pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Et Allāh conné alors ki zotte, zotte pa conné.

إِنَّ الَّذِينَ يُجِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۖ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et si pa ti éna la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte et *le fait* ki Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié, l'indécence ti pou répanne parmi zotte.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّافٌ رَحِيمٌ ﴿٢١﴾

R 3

22. O banne ki croire ! Pa suive banne traces Satan. Et dimoune ki suive traces Satan *li bizin conné* ki en vérité, li ordonne l'indécence et ça ki blâmabe ; et si

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَوْلَا

pa ti éna la grâce et miséricorde Allāh lor zotte, zamaïs personne parmi zotte ti pou pur. Mais Allāh pirifié dimoune ki Li oulé ; et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout

23. Et, parmi zotte, banne ki posséde ricesses et l'aisance, zotte pa bizin faire serment ki zotte pa pou donne *nanrien* à zot banne proce parents, à banne ki dans nécessité et à banne ki finne émigré pou la cause Allāh. Et zotte bizin pardonné et montré tolérance. Esse-ki zotte pa content ki Allāh pardonne zotte ? Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

24. En vérité, banne ki calomnié banne madames vertueuse ki pa méfiante et ki croyante, *banne-là* zotte maudit dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Et pou zotte, pou éna ène pinition terrible,

25. Zour cotte zot la langue et zot la mains et zot li pieds pou témoigne conte zotte pou ça ki zotte ti pé faire.

26. Ça zour-là, Allāh pou paye banne-là exactement ça ki zotte mérité *couma pinition*, et banne-là pou conné ki Allāh Li-Même Li la Vérité Évident.

27. Banne mauvais kit-sozes, zotte pou banne mauvais dimounes ; et banne mauvais dimounes, zotte éna *tendance* pou banne mauvais kit-sozes. Et banne bon kit-sozes, zotte pou banne bon dimounes; et banne bon dimounes, zotte éna *tendance* pou banne bon kit-sozes. Ça banne-là *zotte* innocent are ça ki banne *calomniatères-là* pé dire. Pou zotte éna pardon ék ène provision honorabe.

R4

28. O banne ki croire ! Pa rente dans aukène la caze ki pa zot la caze tant

فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحِمَهُ مَا رَزَى مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَئِنْ اللَّهُ يُرِيدَ أَنْ يَشَاءَ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

وَلَا يَأْتِلْ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغُفْلَتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٥﴾

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾

يَوْمَئِذٍ يُوفِّيهِمُ اللَّهُ ذِكْرَهُمْ الْحَقِّ وَ يَحْكُمُونَ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٧﴾

الْحَمِيمُ لِلْغَيْبِثِينَ وَالْخَبِيرُونَ لِلْغَيْبِثِ وَالطَّيِّبَاتِ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا

ki zotte pa finne dimanne permission et salué banne okipants *la caze-là*. Ça li meillère pou zotte pou ki zotte mette zotte-mêmes en garde.

29. Et si zotte pa trouve personne là-dans, alors pa rente là-dans tant ki pa donne-zotte permission. Et si dire zotte : « Rétire-zotte, » alors rétire zotte ; ça li pli pur pou zotte. Et Allāh conne bien ça ki zotte faire.

30. Li pa ène pécé pou zotte ki zotte rente dans banne la cazes ki pa habité mais cotte éna zot banne zaffaires. Et Allāh conné ça ki zotte laisse paraître et ça ki zotte caciette.

31. Dire banne croyants ki zotte garde zot regard baissé et ki zotte sirveille zot parties privé. Ça li pli pur pou zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

32. Et dire banne croyantes ki zotte garde zot regard baissé et ki zotte sirveille zot parties privé et ki zotte pa bizin expose zot beauté natirel et zot embellissement excepté ça ki apparent par li-même, et ki zotte bizin rabatte lor zot la poitrine zot tchador ki couvert zot la tête, et zotte pa bizin expose zot beauté natirel et zot embellissement, excepté are zot mari, ou soi zot papa, ou soi papa zot mari, ou soi zot garçons, ou soi garçons zot mari, ou soi zot frères, ou soi garçons zot frères, ou soi garçons zot sères, ou soi zot servantes ou soi banne *madames ki allé vini* cotte zotte ou soi ça ki zot la main droite possédé ou soi banne tel servitères mâle ki péna aukène désir sexuel ou soi banne zéne zenfants ki pa encore éna aukène conscience banne parties privé banne *madames*. Et banne

غَيْرَ بِيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٨﴾

فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ اذْجِعُوا فَاذْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٣٠﴾

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوْنَ أَبْصَارَهُمْ وَيَحْفَظُوا أَرْوَاحَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣١﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۚ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَتِ النِّسَاءِ ۚ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنَ

croyantes-là pa bizin marce avec ène tel style ki faire rémarque certains aspects zot beauté ki zotte caciéte normalement. Et ô banne croyants, zotte-tout tourne ensamme vers Allāh avec repentance pou ki zotte capave réissi.

زَيَّنْتِهِنَّ ۖ وَتُؤَيِّنَ إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et arrangez mariazes banne véves *ki* parmi zotte, et ça banne parmi zot esclaves, zommes et madames *ki éna* bonne conduite. Si banne-là pauve, Allāh pou accorde-zotte banne moyens par So grâce. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

وَأَنذَرُوهَا إِلَى يَوْمِهَا وَبِئْسَ مَا تَكْتُمُ ۚ إِنَّ يَوْمَئِذٍ يُغْزِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

34. Et banne *ki* pa trouve *moyens* pou mariazes, bizin reste chaste ziska *ki* Allāh donne-zotte moyens dépi So zénérosité. Et banne parmi zot esclaves *ki* désire ène contrat pou zot libération, écrire ça contrat pou banne-là si zotte trouve dans banne-là *kik bon capacité*, et donne banne-là dans Allāh So banne di biens *ki* Li finne donne zotte. Et zot banne servantes *ki* désire marié, pa empêche banne-là marié pou force banne-là pou amène ène mauvais la vie pou *ki* ô *croyants* ! zotte gagne banne gains la vie ça lé monde-là. Mais si ène dimoune oblize banne-là, alors, certainement, après *ki* banne-là finne oblizé, Allāh Li pou Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَلَيْسَتْ خَافِئَةً ۚ إِنَّا لَنَجِدُهُنَّ وَغَايَةً ۚ وَكَأَنَّهُنَّ الْيَتَامَىٰ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۚ وَأَنذَرُوهَا إِلَى يَوْمِهَا وَبِئْسَ مَا تَكْتُمُ ۚ إِنَّ يَوْمَئِذٍ يُغْزِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Et certainement, Nous finne avoye-zotte banne Signes clair et l'exemple banne *ki* ti passé avant zotte et ène exhortation pou banne *ki* craigne Allāh.

وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾

R 5 36. Allāh Li la Limière banne lé ciéls et la terre. So la limière li pareil couma ène niche, là-dans éna ène la lampe. La lampe-là li endans ène verre. Verre-là li couma dire ène zétoile *ki* brillé. La lampe-là, li allimé avec dé l'huile

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلٌ نُورٍ ۚ كَمِشْكُوتٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۚ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ

d'ène pied béni — ène pied zolive ki pa ni dé l'Est, ni dé l'Ouest — so dé l'huile li presque pou allimé par li-même, même si di fé pa touce li. Ène la limière lor ène la limière. Allāh guide vers So la limière dimoune ki Li oulé. Et Allāh propose banne dimounes banne paraboles. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

37. La limière-là li allimé dans banne la cazes ki Allāh finne ordonné ki zotte élevé et ki mazine So nom là-dans. Banne-là pé célébré So gloire, là-dans, matin et soir,

38. Banne zommes ki ni transaction ni commerce détourne zotte dépi mazine Allāh et dépi observe la Prière et paye Zakāte. Banne ki rédoute ène zour cotte lé kére et régard pou bouleversé,

39. Pou ki Allāh récompense zotte d'après ça ki pli excellent dans zot banne actions et pou ki Li accorde zotte encore plisse dépi So grâce. Et Allāh donne provision dimoune ki Li oulé sans compté.

40. Et banne ki pa croire, zot banne travaux li pareil couma ène miraze dans ène désert. Dimoune ki bien soif pensé ça dilo ça, ziska ki li arrive cotte ça, li trouvé ki li nanrien ça. Et là-bas, li trouve Allāh Ki pou réglé tout so compte et Allāh Li Rapide dans réglé compte.

41. Ou bien zot banne actions pareil couma banne ténèbes dans ène la mer vaste et profond ki couvert par ène vague, lor là éna ène l'aute vague, lor sanne-là éna banne niazes ; banne couces ténèbes ène lor l'aute. Quand li faire sorti so la main, à peine ki li trouve li ; et dimoune ki Allāh pa finne donne li la limière, pa pou éna aukène la limière pou li.

يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ ۚ يَكَادُ زَيْتُهَا
يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُورٌ عَلَى
نُورٍ ۚ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَ
يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

فِي بُيُوتِ الَّذِينَ أَنْزَلْنَا الْقُرْآنَ وَيُذَكِّرُ
فِيهَا اسْمُهُ ۚ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ
وَالْآصَالِ ﴿٣٨﴾

رَجَالٌ ۚ لَا تُلْهِيمُهُمْ تِجَارَةً وَلَا بَيْعًا عَنْ
ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَرِيتَاءِ
الرَّحْمَةِ ۚ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ
فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٩﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَ
يَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ وَاللَّهُ يَزِدُّ
مَن يَشَاءُ بِعَدْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ
بِقِيَعَةٍ يَّخْسَبُهُ الظَّمَانُ مَاءً ۚ
حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَ
وَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابًا ۚ
وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾

أَوْ كَظُلُمٍ فِي بَهِرٍ لَّيْلِيٍّ يَّغْشَاهُ
مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ
سَحَابٌ ۚ ظُلُمْتُكُمْ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۚ
إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْذِبْهَا ۚ وَمَنْ
لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٢﴾

R 6

42. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh-Même Ki tout banne Ki dans lé ciél et lor la terre glorifié et ki banne zoiseaux oussi *faire pareil* avec zot lé zailles étalé ? Sakène conne so *façon* la prière et so *façon faire* glorification Allāh. Et Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَقِيتُ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢﴾

43. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre et destination-là li vers Allāh.

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٣﴾

44. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh pousse banne niazes doucement ? Ensuite Li réini zotte, ensuite Li entasse zotte dé-sortie ki to trouve la plie sorti dépi dans zot milié. Et Li faire déssanne la grêle dépi dans banne hautéres, c'est-à-dire dépi banne montagnes-niazes ki trouve dans ça *banne hautéres-là*. Et Li faire ça tombe lor dimoune ki Li oulé et Li éloigne ça are dimoune ki Li oulé. Encore impé, l'éclat so zéclairs capave faire arrête trouvé.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلْمِهِ وَيَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَآ بَرْقُهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٢٤﴾

45. Allāh faire la nuite, li zour, sakène suive l'aute. En vérité, là-dans éna éne leçon pou banne ki éna li zié.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لَأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٢٥﴾

46. Et Allāh finne créé tout zanimaux dépi dilo. Là-dans, éna ki rampe lor zot vente, et là-dans éna ki marce lor dé la pattes, et là-dans éna ki marce lor quatte *la pattes*. Allāh créé ça ki Li oulé. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

47. En vérité, Nous finne faire déssanne banne Signes clair. Et Allāh guide dimoune ki Li oulé vers simé droite.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٧﴾

48. Et banne-là dire : « Nous croire dans Allāh et dans le Mésazzer et nous obéir, » Ensuite, après ça, éna parmi

وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ وَآطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ

banne-là, zotte tourne lé dos. Mais ça banne-là *zotte* pa banne croyants.

ذٰلِكَ ۚ وَمَا اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٨﴾

49. Et quand appelle banne-là vers Allāh et So Mèssazer pou ki li zize ente banne-là, alà ki éna parmi banne-là *zotte* tourne lé dos !

وَإِذَا دُعُوْا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ لِيَحْكَمْ بَيْنَكُمْۙ اِذَا قَرِئْتُ مِنْهُمْ مَّخْرَضُوْنَ ﴿٣٩﴾

50. Et si banne-là *pensé ki éna* kik droit dans zot favère, zotte galoupe vers li avec l'esprit soumission.

وَاِنْ يَكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ يَآثُوْا اِلَيْهِ مُذْخِنِيْنَ ﴿٤٠﴾

51. Esse-ki éna ène maladie dans zot lé kère ? Ou bien esse-ki zotte éna doute ou soi zotte pére ki Allāh et So Mèssazer pou faire zotte kik l'inzistence ? Au contraire, banne-là mêmes ki banne inzistes.

اَفِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌۙ اَمْ اذْتَابُوْا ۚ اَمْ يَخَافُوْنَ اَنْ يَّحِيفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُوْلُهُ ۚ بَلْ اُولٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُوْنَ ﴿٤١﴾

R 7 52. Réponse banne croyants, quand appelle zotte vers Allāh et So Mèssazer pou ki li zize ente zotte, li sélement ki zotte dire : « Nous tandé, et nous obéir. » Et ça banne-là ki réissi.

اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذَا دُعُوْا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ لِيَحْكَمْ بَيْنَكُمْۙ اَنْ يَقُوْلُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٤٢﴾

53. Et dimoune ki obéir Allāh et So Mèssazer et ki craigne Allāh et ki prend Li couma bouclier *pou so prope protection*, ça banne-là ki pou triomphé.

وَمَنْ يُطِيعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ ۖ وَيَخَشِ اللّٰهَ ۖ يَتَّقِهٖ فَاولٰٓئِكَ هُمُ الْفَائِزُوْنَ ﴿٤٣﴾

54. Et banne-là faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort même, ki si to donne-zotte l'orde, certainement zotte pou sorti *pou alle combatte*. Dire : « Pa faire serment. *Façon azir*, li l'obéissance dans ça ki convénabe. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire. »

وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ اَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۚ قُلْ لَا تُقْسِمُوْا ۚ طَاعَةٌ مَّعْرُوْفَةٌ ۚ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٤٤﴾

55. Dire : « Obéir Allāh et obéir le Mèssazer. » Et si banne-là tourne lé dos, alors *rappelé ki dimoune ki azir coumme-* ça li pou responsabe pou ça ki finne confié li et zotte pou responsabe pou ça ki finne confié zotte. Et si zotte obéir li, zotte pou

قُلْ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ ۚ عَلَيْنَكُمْ مَّا حُمِّلْتُمْ ۚ وَاِنْ تَطِيعُوْهُ تَهْتَدُوْا ۚ

bien guidé. Et responsabilité le Mèssazer li sèlement pou transmette clairement Mèssaze-là.

وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٥﴾

56. Allāh finne promette banne ki croire d'ente zotte et ki faire banne bon actions, ki certainement Li pou faire banne-là banne Siccesséres lor la terre pareil couma Li ti faire Siccesséres d'ente banne ki ti avant zotte ; et ki certainement Li pou établir pou banne-là zot rélizion ki Li finne soisir pou zotte ; et ki certainement Li pou donne zotte en éssanze sékirité et la paix après zot crainte — zotte pou adore Moi, zotte pa pou donne aukène associé are Moi ; et après ça, banne ki montré ingratitide, ça banne-là ki pou banne rébelles.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ وَلَهُمْ كُنُوتٌ لَهُمْ دِينُهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٦﴾

57. Et observe la Prière et paye Zakāte et obéir le Mèssazer pou ki faire-zotte miséricorde.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٧﴾

58. Zamais pa pensé ki banne mécréants capave enlève, lor la terre, capacité banne croyants ; zot l'endroit cotte pou resté li di Fé et vraiment li bien mauvais ça destination-là.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِي النَّارِ وَلَا يَتُوبُ الْمَصِيرُ ﴿٥٨﴾

R 8 59. O banne ki croire ! Banne ki zot la main droite possédé et banne parmi zotte ki pa encore arrive l'âze piberté, banne-là bizin dimanne-zotte permission avant ki banne-là rente ô croyants ! dans zot la samme dans trois moments différent : avant la Prière Fadjar, quand zotte ô croyants ! zotte enlève zot vêtements, midi dans l'été et après la Prière 'Ichā'. Li trois moments intimité pou zotte. Lé zaute moments, péna aukène blâme ni lor zotte, ni lor banne-là, pou allé vini ène cotte l'aute. Coumme ça-mème Allāh explique banne Signes clairement pou zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَآذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ۚ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ۚ ثَلَاثُ عَوَارِثٍ لَكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ هَٰئِهِ ۚ طَوَافُونَ ۚ عَلَيْهِمْ بَغْضٌ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

60. Et quand banne zenfants parmi zotte arrive *zot* piberté, banne-là *oussi* bizin dimanne permission *avant rentré* pareil couma *zot* banne l'ainés avant zotte ti pé dimanne permission. Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne l'ordes pou zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَاِذَا بَلَغَ الْاَطْفَالُ مِنْكُمْ الْهَلُمَّ فَلْيَسْتَاذِنُوْا كَمَا اسْتَاذَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ ۚ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٠﴾

61. Et banne madames âzé ki finne dépasse l'âze marié — péna pou réproce zotte si banne-là mette dé côté zot vêtements *extérieur*, sans ki zotte étale zot sarmes. Mais li meillére pou banne-là si zotte préfère azir avec plisse pidére. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَزْنِيْنَ زِيْحًا فَلْيَسْ عَلَيْنَهُنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَّصْنَعْنَ شِيْءًا بِهِنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِيْنَتِهِنَّ ۚ وَاَنْ يَّسْتَعْضِفْنَ خَيْرٌ لَّهِنَّ ۚ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٦١﴾

62. Péna kik empêcement pou ène avégue, et péna kik empêcement pou ène boité, et péna kik empêcement pou ène malade, et ni pou zotte-mêmes ki zotte manze dans zot prope la caze ou soi dans la caze zot papa ou soi dans la caze zot mama ou soi dans la caze zot frères ou soi dans la caze zot sères ou soi dans la caze zot tontons paternel ou soi dans la caze zot tantines paternel ou soi dans la caze zot tontons maternel ou soi dans la caze zot tantines maternel ou soi dans ça *la caze* ki so la clé dans zot possession ou soi *dans la caze* zot camarade. Péna aukène empêcement pou zotte ki zotte manze ensamme ou soi séparément. Mais quand zotte rente dans banne la cazes, salié zot banne dimounes avec salitation la paix — ène salitation *ki vinne* côté Allāh, *li* rempli are bénédiction et pureté. Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne l'ordes pou zotte pou ki zotte servi *zot* l'esprit.

لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَاْكُلُوْا مِنْ بُيُوْتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَبَآئِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اُمَّهَاتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخَوَاتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ عَمَمَتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخَوَالِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ خَالَاتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكَتُمْ يَمٰنِيَهُنَّ اَوْ صَدِيْقِكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَاْكُلُوْا جَمِيْعًا اَوْ اَشْتَاتًا ۚ فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوْتًا فَسَلِّمُوْا عَلَى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبْرَكَةً طَيِّبَةً ۚ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٢﴾

R9 63. Banne *vrai* croyants zotte sélement banne ki croire dans Allāh et dans So Mèssazer et quand banne-là

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ رَسُوْلِهِ ۚ وَاِذَا كَانُوْا مَعًا عَلَى اَمْرٍ جَامِعٍ

zotte dans so compagnie pou ène zaffaire ki concerne zotte tout, banne-là pa allé avant ki zotte dimanne li permission. En vérité, banne ki dimanne toi permission, ça banne-là ki croire *réellement* dans Allāh et *dans* So Mésazer. Alors, quand banne-là dimanne toi permission *pou allé* à cause kik travail personel, donne permission banne dimounes ki to oulé parmi banne-là et dimanne Allāh pardon pou zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

64. Pa considère l'appel Mésazer-là parmi zotte couma ène l'appel ki zotte faire ente zotte. Allāh conne bien ça banne parmi zotte ki caciète-caciète zotte glissé zotte allé. Alors banne ki oppose So l'orde, bizin prend garde, attention ki ène l'épréve afflize zotte ou soi ki ène pinition ki donne boucoup doulére tombe lor zotte.

65. Attention ! En vérité, li pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Li conné dans ki *condition* zotte été. Et zour pou raméne zotte vers Li, Li pou informe zotte lor ça ki zotte finné faire. Et Allāh conne bien tout kit-soze

لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ
يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ
لِخُصْ شَأْنٍ بِهِمْ فَأَذِنَ لِمَن شِئْتُم مِّنْهُمْ
وَأَسْتَغْفِرْ لَهُمْ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣﴾

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ
بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُم لِأُوٰذٍ ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ
فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ
قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ ۚ وَيَوْمَ يُزْجَعُونَ
إِلَيْهِ فَيُنْتَبِهُمُ بِمَا عَمِلُوا ۚ وَاللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

R1 1. Avec nom Allāh Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Li Ène Être Béni Céli Ki finne faire déssanne Al-Fourquâne - le Saint Coran - lor So servitère pou ki li ène Avertissère pou tout lé mondes,

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ
لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا [2]

3. Céli Ki possède royaume banne lé ciéls et la terre. Et Li pa finne prend aukène garçon pou Li. Et Li péna aukène associé dans royaume-là et Li finne créé tout banne kit-sozes et Li finne donne zotte zot zisse proportion.

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا [3]

4. Et banne-là finne prend, en dehors-Li, banne divinités ki pa créé nanrien alors ki zotte-mêmes finne créé, et banne divinités ki péna aukène pouvoir pou faire zotte-mêmes ni le mal, ni le bien et ki pa contrôle ni la mort, ni la vie, ni Rézirection.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا [4]

5. Et banne ki pa croire dire : « Ça li sélement ène mensonge ki li finne fabriqué et banne lé zaute dimounes finne aide li là-dans. » Et certainement, banne-là finne commette ène l'inzistice et finne dire ène mensonge.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرًى وَأَعَانَتْ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ ۖ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَدُورًا [5]

6. Et banne-là dire : « Banne zistoires banne dimounes longtemps ça et li finne faire écrire ça et pé dicté li ça, matin et soir. »

وَقَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۚ اَلْتَتَّبِعَهَا فِيهِ ۖ تَمْلى عَلَيْهِمْ بَكْرَةً ۖ وَأَصْنِئًا [6]

7. Dire : « Céli Ki conne banne secrets dans banne lé ciéls et lor la terre finne révèle ça. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا [7]

8. Et banne-là dire : « Ki ça Mèssazer-là ça, ki consomme nourriture

وَقَالُوا مَا لِيَ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ

et ki marcé dans banne bazars ? Bé ki faire pa finne avoye li ène anze pou donne avertissement ensamme are li ?

دَيَمِشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْ لَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ
مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ تَذِيرًا ۝٨

9. « Ou soi, ti bizin avoye li kik trésor, ou soi li ti bizin éna ène zardin pou ki li manze dépi là-dans. » Et banne inzistes dire : « Zotte pé sélement suive ène dimoune ki finne ensorcélé. »

أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ
يَاْكُلُ مِنْهَا ۚ وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِن
تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ۝٩

10. Guetté couma banne-là faire banne comparaisons pou toi ! Donc banne-là finne égaré et zotte pa pé capave trouve simé.

أَنْظُرْ كَيْفَ صَرَبُوا لَكَ الْأَمْعَالَ فَضَلُّوا
ۚ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۝١٠

R 2 11. Li Ène Être Béni Céli Ki, si Li oulé, Li pou accorde toi meillére ki tout ça, banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé, et Li pou donne toi banne palais.

تَبَارَكَ الَّذِي إِن شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ
ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ۝١١

12. Mais, banne-là nié l'Hére-là, et pou dimoune ki nié l'Hére-là, Nous finne prépare ène di Fé ki flambé.

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ
كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۝١٢

13. Quand ça di Fé-là trouve banne-là dépi ène place bien loin, zotte pou tanne so furie et so ronflément.

إِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا
تَغَيُّطًا وَزَفِيرًا ۝١٣

14. Et quand pou zette banne-là dans ène l'espace serré là-dans, attaché ensamme are banne la saines, l'hére-là, banne-là pou prié pou zot *prope* destruction.

وَلَا إِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَنَا ضَيْقًا
مُتَقَرِّبِينَ دَعَا هُنَالِكَ ثُبُورًا ۝١٤

15. « Azordi pa prié pou ène sél destruction, mais prié pou boucoup destructions. »

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا
ثُبُورًا كَثِيرًا ۝١٥

16. Dire : « Esse-ki ça li meillére, ou soi Zardin l'Éternité ki finne promette banne dimounes droite ? Li pou zotte couma récompense et couma destination *final*. »

قُلْ أَذَلِكْ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي
وُعدَ الْمُتَّقُونَ ۚ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَ
مُصِيرًا ۝١٦

17. Là-dans, banne-là pou éna tout ça ki zotte désiré *et* zotte pou resté tout lé temps là-dans. Li ène *tel* promesse ki to Seignére Li Responsabe pou *accomplir* ça.

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ۖ كَانَ عَلَىٰ رِبِّكَ وَعْدًا مَّشْعُولًا ﴿١٤﴾

18. Et zour quand Li pou rassemblé banne-là et banne ki zotte adoré en déhors Allāh, Li pou dimandé : « Esse-ki zotte ki finne égaré Mo banne servitères ki là ou bien banne-là finne égaré dépi *bon* simé-là *par* zotte-mêmes ? »

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ أَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٥﴾

19. Banne-là pou dire : « Tout pureté pou Toi ! Li pa convénabe pou nous ki nous prend lé zaute protectères ki Toi ; mais To finne accorde banne-là et zot banne papa grand-papas certains bénéfices à tel point ki banne-là finne oublié *To* avertissement-là et zotte finne vinne ène pép ki pou détruire. »

قَالُوا سُبْحَنَكَ مَا كَانَ يُثْبِتُنَا لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَأَبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ ۖ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٦﴾

20. *Alors Nous pou dire* banne-là *zot* adoratères : « Astére-là, banne-là finne démenti ça ki zotte ti pé dire. Pa pou éna pou zotte ni essapatoire, ni secours. » Et, parmi zotte, dimoune ki pou azir inzistement, Nous pou faire li goûte ène grand pinition.

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ ۖ فَمَا تَشْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ۖ وَمَنْ يَظْلِمِ وُتَّكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٧﴾

21. Et zamais Nous ti avoye avant toi banne Mésazers ki pa ti consomme nourritire ou soi ki pa ti marcé dans banne bazars. Et Nous faire éna parmi-zotte ène l'épréve pou lé zautes. Esse-ki zotte pou montré patience ? Et to Seignére Li Trouve-Bien.

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۖ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ۚ أَتَضِلُّونَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿١٨﴾

PARTIE 19

R 3 22. Et banne ki pa espére raconte Nous, zotte dire : « Bé ki faire pa ti faire banne anzes déssanne lor nous ? » Ou soi « Bé ki faire nous pa trouve nou Seignére ? » Certainement banne-là éna

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلِيْكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ

trop l'orgueil et zotte finne dépasse limites dans zot l'insolence.

وَعَتُّوْهُوَ كَبِيْرًا ﴿٢٣﴾

23. Zour cotte banne-là pou trouve banne anzes — ça zour-là pa pou éna bon nouvelle pou banne coupabes ; et zotte pou dire : « Si sélement ti éna ène grand barrière ! »

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِيْنَ وَ يَقُوْلُوْنَ حَجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٢٤﴾

24. Et Nous pou tourné vers tout ça ki banne-là finne faire et Nous pou faire ça vinne couma la poussière ki éparpillé.

وَقَدِمْنَا اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ هَبًا مِّنْهُوْرًا ﴿٢٥﴾

25. Ça zour-là, banne habitants Paradis pou mié placé concernant zot Résidence permanent et zotte pou dans meillére position concernant zot l'endroit pou reposé.

اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ مَقِيْلًا ﴿٢٦﴾

26. Et rappelle zour quand lé ciél pou fanne are *grondement* banne niazes et *quand* pou faire banne anzes déssanne en grand nombre —

وَيَوْمَ تَشْقٰى السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَ نَزَّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيْلًا ﴿٢٧﴾

27. Ça zour-là vrai royaume-là li pou Céli Ki Tout-Miséricordié et li pou ène zour bien pénibe pou banne mécréants.

اَلْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ اِلْحَقٌ لِلرَّحْمٰنِ ؕ وَ كَانَ يَوْمًا عَلٰى الْكٰفِرِيْنَ عَسِيْرًا ﴿٢٨﴾

28. Et ça zour-là, dimoune inziste, dans *dézespoir* li pou ronze so dé la mains et li pou dire : « Ah ! Si sélement mo ti suive même-simé ensamme avec Méssazer-là !

وَيَوْمَ يَعِصُ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ اَتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ﴿٢٩﴾

29. « Malhére lor moi ! Si sélement mo pa ti prend intel pou camarade intime !

يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِيْ لَمْ اَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيْلًا ﴿٣٠﴾

30. « Certainement li-même ki finne égare moi dépi Rappel *Allāh* après ki ça finne vinne cotte moi. » Et Satan li abandonne dimoune.

لَقَدْ اَضَلَّنِيْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِيْ ؕ وَ كَانَ الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَدُوْلًا ﴿٣١﴾

31. Et Mèssazer-là pou dire : « O mo Seignére ! En vérité, mo pép finne traite ça Coran-là couma ène soze abandonné. »

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣١﴾

32. Et coumme ça-même pou sak Prophète, Nous finne faire ène ennemi parmi banne dimounes ki faire pécés. Et to Seignére Li Siffit couma Guide et couma Aide.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا إِبْرَاهِيمَ نَبِيًّا وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًّا وَنَصِيرًا ﴿٣٢﴾

33. Et banne ki pa croire, zotte dire : « Bé ki faire *tout* le Coran pa finne déssanne lor li ène sél fois ? » *Nous finne révèle li* coumme ça pou ki Nous ranne to lé kére pli ferme par ça moyen-là. Et Nous finne bien arrange li dans ène meillére façon ki facile *oussi*.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً ۖ كَذَلِكَ لِيُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٣﴾

34. Et banne-là pa pou amène toi aukène comparaison sans ki Nous fourni toi la vérité et ène excellent explication.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Banne ki pou trouve zotte-mêmes trainé ensamme ensamme lor zot visaze ziska l'Enfer — ça banne-là pou dans sitiation ki pli misérabe et zotte pou pli égaré dépi simé *droite*.

الَّذِينَ يُخَشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٥﴾

R 4 36. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, et Nous ti nomme avec li so frère Aaron couma so assistant.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٦﴾

37. Et Nous ti dire : « Allé zotte tout lé-dé cotte pép ki finne prend Nou banne Signes pou mensonzes. » Ensuite, Nous ti détruire banne *dimounes*-là complètement.

فَقُلْنَا أَذْهَبَ إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا ۖ فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٧﴾

38. Et *concernant* pép Noé, quand banne-là ti traite banne Mèssazers démentérés, Nous ti noye zotte et Nous ti faire banne-là ène Signe pou l'humanité.

وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَبُوا الرُّسُلَ ۖ أَخْرَجْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً ۚ

Et Nous finne prépare pou banne inzistes ène pinition ki donne boucoup doulère.

وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ۝٣٨

39. Et *Nous ti détruire banne* 'Aad et Thamōūd, et pép ar-Rasse et boucoup zénérations ente ça.

وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ۝٣٩

40. Et à sakène ça banne-là Nous ti raconte banne l'exempes *banne péps avant*; et Nous ti détruire complètement sakène *parmi banne-là*.

وَحُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ ز وَحُلًّا تَبَرَّاتَا تَثْبِيرًا ۝٤٠

41. Et banne-là finne bizin visite la ville lor ça-même ki ti déverse ène mauvais la plie. Esse-ki banne-là pa finne trouve li ? Mais zotte pa attanne ki zotte pou réssissité *après la mort*.

وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمِيطَتْ مَطَرُ السَّوَاءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنها بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ۝٤١

42. Et quand banne-là trouve toi, zotte nék faire plaisanterie lor toi. « Esse-ki li-même ça ki Allāh finne avoyé couma ène Mèssazer ?

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُوكَ لَهْزًا هُزْوَاهُ أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ۝٤٢

43. « En vérité, li finne presque égare nous dépi nou banne divinités si nous pa ti reste fidèle are ça *banne divinités-là*. » Et quand banne-là pou trouve pinition-là, certainement, zotte pou conné ki sanne-là pli égaré dépi simé *droite*.

إِن كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ إِلَهِنَا لَوْ لَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَن أَضَلَّ سَبِيلًا ۝٤٣

44. Esse-ki to finne trouve ça dimoune ki finne prend so mauvais désir pou so divinité ? Esse-ki to capave vinne ène gardien lor li ?

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ ۚ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ۝٤٤

45. Esse-ki to pensé ki la plipart parmi banne-là zotte tandé et zotte comprend ? Zotte sélément couma bétail — et même pire dans *zot* comportement.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِن هُمْ إِلَّا خَالِدَاتَا بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝٤٥

R 5 46. Esse-ki to pa trouvé couma to Seignére allonze l'ombrage. Et si Li ti oulé, Li ti pou faire li reste en place. Ensuite, Nous faire soleil ène indicatère lor ça.

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۚ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاوِيَةً ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا ۝٤٦

47. Ensuite, tiguitte par tiguitte,
Nous amène li vers Nous.

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٣٤﴾

48. Et Li-Même Ki finne faire la
nuite ène couverture pou zotte et *Ki finne*
faire sommeil pou reposé, et Li finne
faire li zour pou l'avancement *ék progrès*.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَ
النَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٣٥﴾

49. Et Li-Même Ki avoye banne di
vents couma ène bon nouvelle pou
annonce So miséricorde et Nous faire
dèssanne dépi dans lé ciél dilo pur,

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً طَهُورًا ﴿٣٦﴾

50. Pou ki, par ça moyen-là, Nous
donne la vie à ène la terre mort et *pou ki*,
dépi ça-même, Nous donne boire banne
ki Nous finne créé en grand nombre
couma banne bétails et banne dimounes.

لِنُخْطِي بِهِ بِلَدَةٍ مَوْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا
خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَا سَيِّ كَثِيرًا ﴿٣٧﴾

51. Et, en vérité, Nous finne
explique banne-là ça, dans ène banne
façons varié, pou ki zotte faire attention,
mais la plipart banne dimounes réfize
tout sauf mécréance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا
فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٣٨﴾

52. Si Nous ti oulé, Nous ti pou faire
sorti dans sak la ville ène Avertissére.

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ
تَذِيرًا ﴿٣٩﴾

53. Donc pa obéir banne
mécréants, mais engaze conte banne-là
ène grand la litte par ça *Coran-là*.

فَلَا تُطِيعُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ
جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٤٠﴾

54. Et Li-Même Ki pou faire ça dé
la mers-là ène zoègne l'aute ; sanne-là,
dans goût li agréabe et bien doux, l'aute-
là li salé et amer ; et, ente zotte-dé, Li
finne place, *pou lé moment*, ène barrière
et ène grand séparation.

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا
عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ
بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٤١﴾

55. Et Li-Même Ki finne créé
l'homme dépi dilo et Ki finne faire pou li
banne proces par dèssendance et banne
proces par alliance. Et to Seignére Li
Tout-Puissant.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا
فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ
قَدِيرًا ﴿٤٢﴾

56. Et banne-là adore en déhors
Allâh ça ki ni pou profite zotte, ni pou
faire-zotte di tort. Et ène mécréant
touzour li ène soutien *pou banne ki litte*
conte so Seignère.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ
وَلَا يَضُرُّهُمْ ۚ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ
ظَهِيرًا ﴿٥٦﴾

57. Et Nous ti avoye toi sélement
couma Portère bon nouvelle et couma
Avertissère.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٧﴾

58. Dire : « Mo pa pé dimanne-
zotte aukène récompense pou ça, excepté
dimoune ki oulé, li capave prend ène
simé *ki alle* vers so Seignère. »

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَتَىٰ
شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٨﴾

59. Et éna confiance dans Céli Ki
tout lé temps Vivant et Ki zàmais mort,
et avec So louanze célébré So saintété et
Li Siffit couma Connaissère pécés So
banne servitères.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ
وَسَيِّئُ يَحْمَدُهُ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ إِذْ تُؤَيَّدُ
عِبَادِهِ خَيْرًا ﴿٥٩﴾

60. Li-Même Ki, en sisse périodes,
Li finne créé banne lé ciéls et la terre et
tout ça ki trouve ente ça dé-là. Ensuite Li
finne établi Li *fermement* lor Trône-là.
Li Tout-Miséricordié. Donc renseigne-
toi lor Li are kikène ki bien conné.

إِلَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى
الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمَنُ فَسَلِّ بِهِ خَيْرًا ﴿٦٠﴾

61. Et quand dire banne-là :
« Prosterne divant ar-Rahmān : Céli Ki Tout-
Miséricordié, » banne-là dire : « Et ki sanne-
là ki Tout-Miséricordié ? Esse-ki nous pou
prosterne divant ça ki to donne nous
l'orde ? » Et ça augmente zot répnance.

وَلَا إِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ
قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَّا سَجْدُ لِمَا
يُنْفَخُ مِنْهُ الْهَبْ ۚ تَأْمُرُنَا وَدَاٰهُمُ يُفُوْرًا ﴿٦١﴾

R 6 62. *Li Ène Être Béni Céli Ki finne*
faire banne constellations dans lé ciél et
finne place là-dans ène la Lampe *ki*
donne la limière et ène la line ki éclairé.

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا
وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦٢﴾

63. Et Li-Même Ki finne faire la nuite
et li zour, ène suive l'aute pou dimoune ki
oulé-prend compte *avertissement* ou soi ki
oulé-montré reconnaissance.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً
لِّمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٣﴾

64. Et banne servitères ar-Rahmān :
Céli Ki Tout-Miséricordié, zotte ça banne
ki marce lor la terre avec himilité et quand
banne ignorants adresse-zotte la parole,
zotte dire : « *La paix* ! »

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى
الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ
قَالُوا سَلَامًا ﴿٣١﴾

65. Et zotte ça banne ki passe la
nuite dans prosternation et diboute
divant zot Seignére,

وَالَّذِينَ يَسْتَنُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا
وَقِيَامًا ﴿٣٢﴾

66. Et zotte ça banne ki dire :
« Nou Seignére, détourne pinition
l'Enfer dé nous; en vérité, so pinition li
ène tourment affreux,

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٣٣﴾

67. « En vérité, li mauvais couma
ène place dé repos et couma ène place
permanent pou resté. »

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٣٤﴾

68. Et zotte ça banne quand zotte
dépensé, ni zotte gaspillé ni zotte faire
laré mais zotte modéré ente ça dé-là ;

وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا
لَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٣٥﴾

69. Et zotte ça banne ki pa invoque
aукène l'aute divinité avec Allāh, et ki
pa tué aukène dimoune ki Allāh finne
empêcé tué, sauf pou ène cause ziste ; ni
zotte commette fornication. Et dimoune
ki faire ça, li pou paye prix so pécé ;

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
لَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَ مَنْ يَفْعَلْ
ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٣٦﴾

70. Zour Rézirection, so pinition
pou doublé et li pou reste longtemps là-
dans couvert are himiliation—

يُضَعَّفَ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
وَيَحْلُدُ فِيهِ مُهَانًا ﴿٣٧﴾

71. Excepté banne ki répent et ki
croire et ki faire banne bon actions ; ça
banne-là, Allāh pou sanze zot banne
mauvais actions en banne bon actions,
et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-
Miséricordié.

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا
صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ
حَسَنَاتٍ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٣٨﴾

72. Et zotte ça banne ki répent et ki
faire banne bon actions, zotte tourne
vraimême vers Allāh avec *vrai* repentir ;

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى
اللَّهِ مَتَابًا ﴿٣٩﴾

73. Et zotte ça banne ki pa donne
fausse témoignaze, et quand zotte passe
divant ène soze initile, zotte passe zot
simé avec dignité ;

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا
بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٢٣﴾

74. Et zotte ça banne, quand
rappelle-zotte banne Signes zot Seignère,
zotte pa traite ça avec ène l'esprit sourde
et avégue ;

وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ
يَخْرُجُوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٢٤﴾

75. Et zotte ça banne ki dire :
« Nou Seignère ! Accorde-nous, dépi
nou conzoints et nou zenfants, la zoie
nou li zié et faire *sakène d'ente* nous
vinne ène dirizant pou banne dimounes
droite. »

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ
أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْ لَنَا
لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٢٥﴾

76. Ça banne-là-ça ki pou gagne
couma récompense ène rang élevé *dans*
Paradis parski zotte finne montré
patience ; et là-dans, pou réception zotte
avec salitations et *la* paix.

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرَّةَ بِمَا صَبَرُوا وَ
يُلْقَوْنَ فِيهَا زَحْيَةً وَسَلَامًا ﴿٢٦﴾

77. Zotte pou reste là-dans tout lé
temps. Li excellent couma ène Sézour dé
répos et couma ène Résidence
permanent.

خَالِدِينَ فِيهَا حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَ
مَقَامًا ﴿٢٧﴾

78. Dire : « Si pa ti éna zot la
priére, mo Seignère pa ti pou prend zotte
aukène compte. Mais *astère* ki zotte
finne contrédire *So* *Méssaze*, certai-
nement *So pinition* li pou reste collé *are*
zotte. »

قُلْ مَا يَعْذِبُكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ
لَبَدَّ لَكُمْ فَكذبتم فسوف يكون لزاما ﴿٢٨﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Tā Sīn Mīm = Céli Ki Pur, Ki
Bien-Tandé, Ki Bien-Conné.

تَسْمِ ٢

3. Ça li banne versets Live ki
ranne *banne sozes* clair.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٣

4. Li possible ki to pé tué to-même
are doulére parski banne-là pa pé croire.

لَعَلَّكَ بَآخِئَةً نَفْسَكَ أَلا يَكُونُ مُؤْمِنِينَ ٤

5. Si Nous oulé, Nous capave
faire déssanne lor banne-là dépi dans lé
ciél ène Signe, coumme ça zot li cou ti
ava courbé divant ça *Signe-là*.

إِنْ تَشَاءْ نَنْزِلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَاءِ آيَةً
فَقَظَلْتَ أَغْنَا فُھُمْ لَهَا خَا ضَوِیْنَ ٥

6. Et aukène nouveau Rappel pa
vinne cotte banne-là dé la part Céli Ki
Tout- Miséricordié sans ki zotte tourne lé
dos are ça.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ
مُحَدِّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ٦

7. En vérité, banne-là finne prend
ça *Rappel-là* pou mensonge ; mais zotte
pa pou tardé pou gagne banne nouvelles
lor *réalisation* ça *banne sozes* ki zotte ti
pé moqué-là.

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَتْبَؤْا مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِؤْنَ ٧

8. Esse-ki banne-là pa finne
observe la terre - comié toute sorte paires
dé *vézétations* excellent ki Nous finne
faire poussé là-dans ?

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِن
كُلِّ دَوْۓٍ كَرِيمٍ ٨

9. En vérité, là-dans éna ène Signe ;
mais la plipart parmi banne-là pa oulé croire.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً، وَمَا كَانَ أَغْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ٩

10. Et, en vérité, to Seignère, Li-
Même Li Tout-Puissant, Li Bien-
Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ١٠

R 2

11. Et *rappelle* quand to Seignère ti
appelle Moïse, *Li ti dire* : « Alle cotte
pép inziste-là —

وَلَا تَنَادِ رَبَّكَ مُوسَىٰ إِنَّ أَثَرِ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ١١

12. « Pép Pharaon. Esse-ki banne-là péna la crainte Allāh ? »

قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَأَلَا يَتَّقُونَ ﴿١٢﴾

13. Li ti dire : « Mo Seignére, certainement mo père banne-là traite moi dé mentére ;

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿١٣﴾

14. « Et mo la poitrine li serré et mo la langue li pa largué ; donc avoye To Mésaze cotte Aaron oussi.

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي
قَدْ رَسِلَ إِلَى هَرُونَ ﴿١٤﴾

15. « Lor là, banne-là éna selon zotte ène sarze criminel conte moi ; alors mo père ki zotte tué moi. »

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿١٥﴾

16. Allāh ti dire : « Li pa pou coumme ça ; allé zotte tout lé-dé are Nou banne Signes ; en vérité, Nous avec zotte et Nous Bien-Tandé.

قَالَ كَلَّا ۖ فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ﴿١٦﴾

17. « Donc allé zotte-dé cotte Pharaon et dire : « En vérité, nous nous Mésazers Seignére tout banne lé mondes

فَاتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

18. « Pou donne toi mésaze ki to laisse banne Zenfants Israël alle avec nous. »

أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٨﴾

19. Pharaon ti dire : « O Moïse ! Esse-ki nous pa ti élevé toi parmi nous quand to ti zenfant ? Et comié bananés to la vie to finne reste parmi nous;

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِيمَنَا وَلِيدًا وَكَيْتَبَتْ
فِيْنَا مِنْ عُمْرِكَ سِنِينَ ﴿١٩﴾

20. « Et to ti commette ça action ki to ti commette là et to ti ène dans banne ingrats. »

وَفَعَلْتَ فَعَلْتَكِ الْبَئِثَ فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ
الْكُفْرِينَ ﴿٢٠﴾

21. Moïse ti dire : « Mo ti faire ça alors ki mo l'esprit ti embrouillé.

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذْ أَوْأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢١﴾

22. « Alors, quand mo finne père zotte, mo finne sauvé dépi cotte zotte. Ensuite, mo Seignére finne accorde moi

فَقَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي
رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢﴾

l'autorité et la sazesse et Li finne faire
moi ène dans banne Mèssazers.

23. « Et esse-ki ça ène favère dé to
part ki to pé réproce moi *alors* ki to finne
faire banne Zenfants Israël esclaves ? »

وَبَلَدِكَ نِعْمَهُ تَمُمَهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتُ
بَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ ﴿٢٣﴾

24. *Pharaon* ti dire : « Seignère
banne lé mondes, bé ki été ça ? »

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ۖ ﴿٢٤﴾

25. *Moïse* ti dire : « Seignère
banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente
ça dé-là. *Li* ti meillère si zotte ti capave
convainki. »

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۖ ﴿٢٥﴾

26. *Pharaon* ti dire banne ki ti
autour li : « Esse-ki zotte pa tandé ? »

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَوِعُونَ ۖ ﴿٢٦﴾

27. *Moïse* ti dire : « Zot Seignère
et Seignère zot banne papa grand-papas
avant. »

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۖ ﴿٢٧﴾

28. *Pharaon* ti dire : « Certainement,
zot Mèssazer ki finne avoyé vers zotte-là li
ène fou. »

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ
لَمَجْنُونٌ ۖ ﴿٢٨﴾

29. *Moïse* ti dire : « Seignère de
l'Est et de l'Ouest et tout ça ki trouve ente
ça dé-là, si sélement zotte ti capave
comprend. »

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا
بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۖ ﴿٢٩﴾

30. *Pharaon* ti dire : « Si to prend
pou toi ène l'aute divinité ki moi, certai-
nement mo pou faire toi prisonnier. »

قَالَ لَئِنْ أَخَذْتُ الْمَغَارِبَ لِآجَعَلَثَكَ
مِنَ الْمَسْجُونِينَ ۖ ﴿٣٠﴾

31. *Moïse* ti dire : « Ki ça ça !
Même si mo pé amène toi ène soze ki
clair ! »

قَالَ أَوْ لَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ۖ ﴿٣١﴾

32. *Pharaon* ti dire : « Alors amène
ça, si to pé dire la vérité. »

قَالَ فَاتِّبِعْ بِمَ إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ۖ ﴿٣٢﴾

33. Alors li ti zette so bâton, et ène
coup li ti *paraîte* ène serpent ki bien vizibe.

قَالَ لَنْفِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلُحِبُّكَ مُبِينٌ ۖ ﴿٣٣﴾

34. Et *dépi endans so tunique* li ti
rétire so la main, ène coup li ti *paraîte*
blanc pou banne ki ti pé guetté.

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٣٤﴾

R 3 35. *Pharaon* ti dire banne séfs ki ti
entoure li : « Certainement ça li ène
mazicien expert.

قَالَ لِلْمَلَاحِظَةِ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

36. « Li pé rode mette zotte dehors
dépi dans zot pays avec so mazie. Alors,
ki zotte conseillé ? »

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Banne-là ti dire : « Renvoye li
ék so frère *pou kik lé temps*, et avoye
banne rassembléres dans banne la villes,

قَالُوا أَزِجُهُ وَآخَاهُ وَابْعَثْ فِي
الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٧﴾

38. « Ki pou améne toi toute sorte
maziciens expert. »

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِقَاكِ عَلَيْهِمْ ﴿٣٨﴾

39. Alors banne maziciens ti
rassemblé zour ki ti finne faire conné et
l'hére ki ti finne fixé.

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٩﴾

40. Et ti dire banne dimounes :
« Esse-ki zotte *oussi* zotte pou rassemblé,

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٤٠﴾

41. « Pou ki nous capave suive banne
maziciens-là si zotte ki pou vainkéres ? »

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمْ
الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾

42. Et quand banne maziciens-là ti
arrivé, zotte ti dire Pharaon : « Esse-ki
pou éna kik récompense pou nous si nous
vainkéres ? »

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّا
لِنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَعْمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٢﴾

43. Li ti dire : « Oui, et certainement,
alors zotte pou parmi mo banne favoris. »

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٣﴾

44. Moïse ti dire banne-là : « Zetté
ça ki zotte éna pou zetté. »

قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٤٤﴾

45. Alors banne-là ti zette zot
banne la cordes et zot banne bâtons et
zotte ti dire : « Par l'honnére Pharaon,
certainement nous pou *sorti* vainkéres. »

فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِحِرَّةِ
فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٥﴾

46. Ensuite Moïse ti zette so bâton
et ène coup li ti avale tout ça ki banne-là
ti fabriquè.

فَالْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ
مَا يَأْكُفُونَ ﴿٢٦﴾

47. Alors, banne maziciens ti
tombe dans prosternation.

فَالْقِي السَّحَرَةُ سُجُودِينَ ﴿٢٧﴾

48. Banne-là ti dire : « Nous croire
dans Seignère tout banne lé mondes,

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

49. « Seignère Moïse et Aaron. »

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٢٩﴾

50. *Pharaon* ti dire : « Zotte finne
croire dans li avant ki mo finne donne-
zotte permission. Certainement li zot sèf
ki finne enseigne-zotte mazie. Zotte pa
pou tardé pou conne *so conséquence*.
Certainement mo pou coupe zot la main
li pied, côté opposé et certainement mo
pou cricifié zotte tout. »

قَالَ امْنُتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنِ لَكُمْ
لَأَنَّهُ لَكَبِيرٌ كُفُّوا الَّذِي عَلَّمَكُمُ السَّحَرَ
فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ هَلْ يَكُ قَطْعَنَ أَيْدِيكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا وَصَلَتْنَكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٣٠﴾

51. Banne-là ti dire : « Li pa
grave ; en vérité, vers nou Seignère ki
nous pou rétourné.

قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٣١﴾

52. « Certainement nous espéré ki
nou Seignère pou pardonne nous nou
banne péchés parski nous banne premiers
dans banne croyants. »

إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا
كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

R 4 53. Et Nous ti révèlé Moïse : « Allé
avec Mo banne servitères la nuite ; certai-
nement pou poursuite zotte. »

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي
إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٣٣﴾

54. Et Pharaon ti avoye dans banne
la villes banne rassemblères *ki ti*
annoncé :

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ خَشْرِينَ ﴿٣٤﴾

55. « Certainement ça banne-là
zotte sélement ène ti groupe,

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٣٥﴾

56. « Et certainement, zotte finne
faire nous bien en colére ;

وَلَا تَنْفَعُنَا أَعْيُنُنَا وَلَا تَنْفَعُنَا أَعْيُنُنَا وَلَا تَنْفَعُنَا أَعْيُنُنَا ﴿٣٦﴾

57. « Alors ki nous tout, nous lor nou garde. »

وَاِنَّا لَجَمِيعٌ خٰذِرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Donc Nous finne faire banne-là sorti dépi dans banne zardins et banne la sources dilo.

فَاَخْرَجْنٰهُمْ مِّنْ جَنَّتٍ وَعَيْوُنٍ ﴿٥٨﴾

59. Et dépi banne trésors et dépi ène l'endroit dé sézour honorabe.

وَكَنُوزٍ وَمَقٰهٍ كَرِيْمٍ ﴿٥٩﴾

60. Li ti coumme ça et Nous ti donne en héritaze banne Zenfants Israël ça banne kit-sozes-là.

كَذٰلِكَ ؕ وَاَوْرَثْنٰهَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿٦٠﴾

61. Et, l'hére soleil ti lévé, banne l'armées Pharaon-là ti poursuiue zotte.

فَاتَّبَعُوْهُمْ مُّشْرِقِيْنَ ﴿٦١﴾

62. Et quand ça dé groupes-là sakène ti trouve l'aute, banne compagnons Moïse ti dire : « Certainement, banne-là finne rattrape nous. »

فَلَمَّا تَرٰٓءِ الْجَمْعِيْنَ قَالِ اَصْحَبُ مُوسٰٓى اِنَّا لَمَذْكُوْنٌ ﴿٦٢﴾

63. Li ti réponne : « Pa ditout ! En vérité, mo Seignère Li avec moi. Certainement Li pou guide moi. »

قَالَ كَلٰٓءِ اِنَّ مَعِيَ رَبِّيْ سَيَهْدِيْنِ ﴿٦٣﴾

64. Alors, Nous ti révèle Moïse : « Tappe la mer are to bâton. » Alors, la mer-là li ti fanne et sak partie ti couma ène grand montagne.

فَاَوْحَيْنَاۤ اِلٰى مُّوسٰٓى اِنْ اَضْرَبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَءَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فَرَقٍ كَالطُّوْدِ الْعَظِيْمِ ﴿٦٤﴾

65. Et Nous ti laisse banne lé zoutes-là approce ça place-là.

وَاَزَلَفْنَا ثُمَّ الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٥﴾

66. Et Nous ti sauve Moïse et tout banne dimounes ki ti avec li.

وَاَنْجَيْنَا مُوسٰٓى وَمَنْ مَّعَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ﴿٦٦﴾

67. Ensuite Nous ti noye lé zoutes.

ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِيْنَ ﴿٦٧﴾

68. En vérité, là-dans ti éna ène Signe. Malgré ça la plipart banne dimounes pa ti vinne croyants.

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَايَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٦٨﴾

69. Et, en vérité, to Seignère Li-Même Li Tout-Pusissant, Li Bien-Miséricordié.

وَلَا رَيْبَ لَكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٣٦﴾

R 5 70. Et récite banne-là nouvelle Abraham,

وَإِذْ نَادَىٰ عَلَيْهِمْ نَبَأُ إِبْرَاهِيمَ ﴿٣٧﴾

71. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki zotte adoré ? »

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٣٨﴾

72. Banne-là ti dire : « Nous adore banne idoles et nous pou continié faire zot dévotion. »

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْظِلُّ لَهَا مَقْصُودِينَ ﴿٣٩﴾

73. Li ti dire : « Esse-ki banne-là tanne zotte quand zotte appelle *banne-là* ? »

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُم إِذْ تَدْعُونَ ﴿٤٠﴾

74. « Ou bien *esse-ki* banne-là profite zotte ou soi faire *zotte* di tort ? »

أَوْ يَنْفَعُونَكُم أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٤١﴾

75. Banne-là ti dire : « Non, mais nous finne trouve nou banne papa grand-papas faire coumme ça. »

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٤٢﴾

76. Li ti dire : « Bé ki zotte pensé lor ça ki zotte adoré-là - »

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٤٣﴾

77. « Zotte et zot banne papa grand-papas avant *zotte* ? »

أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٤٤﴾

78. « Certainement *tout ça* banne idoles-là zotte mo ennemis, sauf Seignère tout banne lé mondes,

فَرَأَيْتَهُمْ عَدُوٌّ لِيَ الْإِلَهِاتِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾

79. « Ki finne créé moi, et Li-Même Ki guide moi ; »

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٤٦﴾

80. « Et Ki donne moi manzé et Ki donne moi boire ; »

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٤٧﴾

81. « Et quand mo malade, Li-Même Ki guéri moi ; »

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٤٨﴾

82. « Et Ki pou faire-moi mort,
ensuite pou rédonne moi la vie,

وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِي ﴿٨٢﴾

83. « Et Ki, mo espéré, Zour
Zizement, pou pardonne moi mo banne
offenses.

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ
الدِّينِ ﴿٨٣﴾

84. « Mo Seignère ! Accorde-moi
la sazesse et zoènne-moi avec banne
dimounes ziste ;

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَارْحَمْنِي
بِالصَّلَاحِ ﴿٨٤﴾

85. « Et accorde-moi ène réputation
honorabe et dirabe dans la postérité.

وَاجْعَلْ لِّي رَسُولًا مِّمَّنْ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٥﴾

86. « Et faire-moi ène dans banne
héritiers Zardin Félicité ;

وَاجْعَلْنِي مِنْ ذُرِّيَةِ الْجَنَّةِ النَّارِ ﴿٨٦﴾

87. « Et pardonne mo papa ; certai-
nement li dans banne ki finne égaré ;

وَاعْفُ زَنِّي لِلَّهِ إِنَّهُ كَانَ مِنَ
الضَّالِّينَ ﴿٨٧﴾

88. « Et pa couvert moi avec la
honte zour quand banne dimounes pou
réssissité,

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٨﴾

89. « Zour cotte di biens et banne
zenfants pa pou servi nanrien,

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٩﴾

90. « Mais li tout sél pou délivré ki
vinne cotte Allāh avec ène lé kére ki
soumette. »

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٩٠﴾

91. Et pou amène Paradis prés are
banne dimounes droite.

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩١﴾

92. Et l'Enfer pou exposé divant li
zié banne ki finne égaré.

وَبُرْزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩٢﴾

93. Et pou dire banne-là : « Cotte
ça ki zotte ti pé adoré

وَقِيلَ لَهُمْ آيَنَّمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٣﴾

94. « En dehors Allāh ? Esse-ki
banne-là capave aide zotte ou soi sécoure
zotte-mêmes ? »

مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ
يَنْتَصِرُونَ ﴿٩٤﴾

95. Alors pou zette banne-là là-dans par zot la tête, banne-là et banne ki finne égaré,

فَكُنُكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُنُ ﴿٩٥﴾

96. Et banne l'armées Iblis, zotte tout ensamme.

وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٦﴾

97. Banne-là pou dire, alors ki zotte pou dispité ente zotte-mêmes là-dans ;

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٧﴾

98. « Par Allāh, certainement nous ti dans ène l'errère ki clair,

تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَبِغِي ضَلِيلٍ مُّبِينٍ ﴿٩٨﴾

99. « Quand nous ti prend zotte pou égal are Seignère tout banne lé mondes.

إِذْ نُسَوِّبُكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٩﴾

100. « Et sélement banne coupabes ki finne égare nous.

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿١٠٠﴾

101. « Et astère nous péna aukène intercessère,

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠١﴾

102. « Ni aukène camarade dévoué ;

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠٢﴾

103. « Si sélement nous ti capave rétourné encore ène fois *dans le monde* pou ki nous ti capave dans *groupe* banne croyants !»

قَالُوا أَنْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

104. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croyants.

لَا فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۚ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

105. Et, en vérité, to Seignère, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٥﴾

R 6 106. Pép Noé ti traite banne Mésazers dé mentères,

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ بِالْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٦﴾

107. Quand zot frère Noé ti dire zotte : « Esse-ki zotte péna la crainte Allāh ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٧﴾

108. « En vérité, mo ène Mèssazer
digne dé confiance pou zotte.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٣٨﴾

109. « Donc craigne Allāh et obéir
moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا نَصِيحَتِي ﴿٣٩﴾

110. « Et mo pa dimanne zotte
aukène récompense pou ça. Mo
récompense li sélement avec Seignère
tout banne lé mondes. »

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِن أَجْرِي
لِلَّهِ عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٠﴾

111. « Donc craigne Allāh et
obéir-moi. »

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا نَصِيحَتِي ﴿٤١﴾

112. Banne-là ti dire : « Esse-ki
nous pou croire toi, alors ki banne
dimounes ki pli bas ki suive toi ? »

قَالُوا آتُونَا مِنْكَ آيَةً تَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾

113. Li ti dire : « Et mo pa conné ça
travail ki banne-là ti pé faire.

قَالَ وَمَا عَلَيَّ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

114. « Banne-là zot compte, li
responsabilité Mo Seignère sélement, si
nék zotte ti conscient !

إِن حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَو تَشْعُرُونَ ﴿٤٤﴾

115. « Et mo pa pou pousse banne ki
croire.

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٥﴾

116. « Mo sélement ène Avertissère
ki averti clairement. »

إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٦﴾

117. Banne-là ti dire : « Si to pa arrêté
ô Noé, certainement pou lapide toi. »

قَالُوا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يَنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
الْمَرْجُومِينَ ﴿٤٧﴾

118. Li ti dire : « Mo Seignère ! Mo
pép finne traite moi dé mentère.

لَقَدْ قَالَ رَبِّي إِنَّ قَوْمِي كَذِبُونَ ﴿٤٨﴾

119. « Donc zize dans ène façon
décisif ente moi et banne-là et sauve moi
et banne croyants ki avec moi. »

فَأَفْتَحَ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحًا وَنَجَّيْنِي وَ
مَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

120. Alors Nous ti sauve li et banne
ki ti avec li, dans l'Arce sarzé.

فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ
الْمَشْحُونِ ﴿٥٠﴾

121. Ensuite Nous ti noye banne ki
ti reste derrière.

ثُمَّ أَعْرَفْنَا بَعْدَ الْبَقِيَّةِ ﴿٣١﴾

122. En vérité, éna dans ça ène
Signe, mais la plipart parmi banne-là pa
ti croire.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً، وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

123. Et, en vérité, to Seignère, Li-
Même Li Tout-Puissant, Li Bien-
Miséricordié.

وَلَا رَيْبَ لَكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٣٣﴾

R 7 124. Tribi ‘Aad ti traite banne
Méssazers dé mentères.

كَذَّبَتْ عَادٌ إِلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾

125. Quand zot frère Hōūd ti dire
zotte : « Esse ki zotte pa oulé vinne
banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٥﴾

126. « En vérité, mo ène Méssazer
digne dé confiance pou zotte,

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٣٦﴾

127. « Donc craigne Allāh, et obéir
moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمْرًا

128. « Et mo pa dimanne zotte
aukène récompense pou ça. Mo
récompense li sélement avec Seignère
tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ، إِنْ أَجْرِيَ
لِلَّهِ عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

129. « Esse-ki pou ranne zotte célebe
zotte construire lor sak l’endroit haute
banne moniments ki pa pou servi nanrien ?

أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿٣٨﴾

130. « Et zotte établir banne l’isines
et développe l’industrie couma dire zotte
pou vive pou tout lé temps ?

وَتَتَّخِذُونَ مَصَارِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿٣٩﴾

131. « Et quand zotte avoye la main
lor dimounes, zotte avoye la main couma
banne dominères.

وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿٤٠﴾

132. « Donc, craigne Allāh et obéir-
moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمْرًا

133. « Et craigne Céli Ki finne aide zotte avec tout ça ki zotte conné, وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

134. « Li finne aide zotte avec banne bétails et banne zenfants, أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿٣٤﴾

135. « Et avec banne zardins, et banne la sources dilo. وَجَنَّتِ وَعُيُونٍ ﴿٣٥﴾

136. « En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour terrible. » إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٦﴾

137. Banne-là ti dire : « Li pareil pou nous ki to prêché ou soi ki to pa ène dans banne ki prêché. قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَضْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿٣٧﴾

138. « Ça li sélement banne coutimes banne dimounes longtemps. إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾

139. « Et pa pou pini nous. » وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿٣٩﴾

140. Alors banne-là ti traite li dé mentére et Nous ti détruire banne-là. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croire, فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَعْنَاهُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۚ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

141. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié. مَع ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤١﴾

R 8 142. Tribi Thamōūd oussi ti traite banne Mèssazers dé mentéres, كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٢﴾

143. Quand zot frère Sālēh ti dire banne-là: «Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite? إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلا تَتَّقُونَ ﴿٤٣﴾

144. «En vérité, mo ène Mèssazer digne dé confiance pou zotte ; إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٤٤﴾

145. «Donc craigne Allāh, et obéir-moi. فَاتَّقُوا اللَّهَ وَآطِيعُوا أَمْرًا

146. «Et mo pa pé dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement avec Seignére tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾

147. « Esse-ki zotte *pensé ki* pou laisse zotte reste ici, coumme-ça, dans sékirité,

أَثَرُكُمْ فِي مَا هُمْنَا أَمْنِينَ ﴿٣٧﴾

148. « Au milié banne zardins et banne la sources dilo,

فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٣٨﴾

149. « Et banne plantations céréales et banne pieds tammes avec banne grappes *lourd* ki prés pou cassé ?

وَرُودٍ وَنَخْلٍ طَلَعَهَا هُضَيْمٌ ﴿٣٩﴾

150. « Et, avec habilité, zotte taille dans banne montagnes *roces dans forme* banne la cazes.

وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرَاهِينَ ﴿٤٠﴾

151. « Donc craigne Allāh et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمْرًا ﴿٤١﴾

152. « Et pa obéir l'orde banne ki dépasse limites,

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٤٢﴾

153. « Ki créé désorde lor la terre et ki pa amène l'orde *ék sékirité*. »

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٣﴾

154. Banne-là ti dire : « To sélement ène ensorcélé ;

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿٤٤﴾

155. « To sélement ène himain couma nous. Donc amène nous ène Signe, si to ène dans banne véridiques. »

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا ۚ فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٤٥﴾

156. Li ti dire : « Ça li ène samelle ; li éna so tour pou boire. Zotte oussi zotte éna zot tour pou boire, zour ki finne soisir.

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٤٦﴾

157. « Et pa faire li aukène mal, sinon pinition d'ène zour terrible pou tombe lor zotte. »

وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٤٧﴾

158. Mais banne-là ti coupe so
zarrets, et ensuite zotte ti régressé.

فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَدِيمِينَ ﴿١٥٨﴾

159. Alors, pinition-là ti tombe lor
banne-là. En vérité, éna là-dans ène
Signe, mais la plipart parmi zotte pa ti
croire.

فَاخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ
وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٩﴾

160. Et, en vérité, to Seignére, Li-
Même Li Tout-Puissant, Li Bien-
Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

R 9 161. Pép Lot ti traite banne
Méssazers dé mentères,

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالْمُرْسَلِينَ ﴿١٦١﴾

162. Quand zot frère Lot ti dire
zotte : « Esse-ki zotte pa oulé vinne
banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦٢﴾

163. « En vérité, mo ène Méssazer
digne dé confiance pou zotte.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولُ أُمِينٍ ﴿١٦٣﴾

164. « Donc craigne Allāh et obéir-
moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٦٤﴾

165. « Et mo pa pé dimanne zotte
aukène récompense pou ça. Mo
récompense Li sélement avec Seignére
tout banne lé mondes ;

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنِ أَجْرِي
إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾

166. « Esse-ki, parmi tout banne
créatires, zotte *soisir* pou approce banne
mâles ?

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٦﴾

167. « Et zotte laisse dé côté zot
banne madames ki zot Seignére finne
créé pou zotte. La vérité li là, zotte ène
pép transgressère. »

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ
أَزْوَاجِكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّعْذُونَ ﴿١٦٧﴾

168. Banne-là ti dire : « Si to pa
arrêté, ô Lot ! Certainement to pou dans
banne ki pou expilsé *dépi* dans ça
localité-là. »

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٨﴾

169. Li ti dire : « En vérité, mo détesté zot *mauvais* pratique.

قَالَ رَبِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٩﴾

170. « Mo Seignère ! Sauve-moi et mo famille are ça ki zotte pé faire. »

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٧٠﴾

171. Alors Nous ti sauve zotte tout, li et so famille,

فَنَجِّينَهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧١﴾

172. Sauf ène vié madame *ki ti* parmi banne ki ti reste derrière.

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَيْرِينَ ﴿١٧٢﴾

173. Ensuite, Nous ti détruire lé zantes.

ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ ﴿١٧٣﴾

174. Et Nous ti faire tombe lor banne-là ène la plie ; et li mauvais ça la plie pou banne ki finne averti-là.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٤﴾

175. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi ça banne-là pa ti croire.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

176. Et, en vérité, to Seignère, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَلَا رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٦﴾

R. 10 177. Pép Aïka ti traite banne Mèssazers dé mentères,

كَذَّبَ أَصْحَابُ الْمِرْثَلِينَ ﴿١٧٧﴾

178. Quand Chou'aib ti dire zotte : « Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

179. « En vérité, mo ène Mèssazer digne dé confiance pou zotte.

رَبِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٩﴾

180. « Donc craigne Allāh, et obéir-moi,

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٨٠﴾

181. « Et mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense Li sélement avec Seignère tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨١﴾

182. « Donne plein mizire et pa vinne dans banne ki donne moinse, أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨٢﴾

183. « Et péze avec ène balance ki zisse, وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٣﴾

184. « Et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte *dé droit* et pa occasionne trouble lor la terre couma banne sémères désorde. وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٤﴾

185. « Et craigne Céli Ki finne créé zotte et banne zénérations ki ti avant. » وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَ الْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٥﴾

186. Banne-là ti dire : « To sélement ène ensorcélé. قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٦﴾

187. « Et to sélement ène himain couma nous, et nous pensé ki toi to ène dans banne mentéres, وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَطَّلُكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٧﴾

188. « Alors, faire tombe lor nous kik morceau dépi lé ciél, si to ène dans banne véridiques. » فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٨﴾

189. Li ti dire : « Mo Seignére conne pli bien ça ki zotte faire. » قَالَ رَبِّيَّ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٩﴾

190. Donc banne-là ti traite li dé mentére. Alors pinition zour ène niaze *dstrictére* ki faire *partout* sombe ti attrape banne-là. Certainement, li ti pinition d'ène zour terrible. فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٩٠﴾

191. En vérité, là-dans éna ène Signe, mais la plipart parmi ça banne-là pa ti croire. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩١﴾

192. Et, en vérité, to Seignére — Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié. يَعْلَمُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩٢﴾

R 11 193. Et, en vérité, li ène révélation dépi Seignére tout banne lé-mondes. وَلَئِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٣﴾

194. L'Esprit, Fidèle are responsa-
bilité-là, ti déssanne avec ça

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿٣٣﴾

195. Lor to lé kéré pou ki to vinne
ène dans banne Avertissères,

عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٣٥﴾

196. Dans langue arabe bien clair.

يَلِسَانٍ عَرَبٍ مُّبِينٍ ﴿٣٦﴾

197. Et, certainement, ça *Live-là* li
mentionné dans banne l'Écritires banne
péps avant.

وَأَنَّهُ لَفِي ذُبْرِ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٧﴾

198. Et esse-ki li pa ène Signe pou
banne-là ki banne savants banne
Zenfans Israël reconnaîte ça ?

أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةٌ أَن يَّعْلَمَهُ عُلَمَؤُا
بَنِي إِسْرَآءِيلَ ﴿٣٨﴾

199. Et si Nous ti faire ça déssanne
lor ène non-Arabe,

وَكُتِرَ لَّنْهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿٣٩﴾

200. Et ki li ti lire banne-là ça, là
oussi banne-là pa ti pou croire là-dans.

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَا نُوَابِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

201. Coumme ça-même Nous finne
faire ça *mécréance-là* rente dans lé kéré
banne ki commette péchés ;

كَذَٰلِكَ سَلَكَنَا فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

202. Banne-là pa pou croire là-dans
tant ki zotte pa trouve pinition ki donne
boucoup doulére-là.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٤٢﴾

203. Et li pou attrape banne-là ène
coup sans ki zotte ranne zotte-mêmes
compte.

فَيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٣﴾

204. Et banne-là pou dire : « Esse-ki
pou donne nous répit ? »

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٤٤﴾

205. Ki ça ça ! Esse-ki banne-là
dimanne ki Nou pinition vinne vite ?

أَفِعْدَا إِنَّا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٤٥﴾

206. Bé ki to pensé ? Si Nous laisse
banne-là zouir bénéfices ça *lé monde-là*
pou impé l'années,

أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٤٦﴾

207. Et ki ensuite ça pinition avec
ki Nous ti menace zotte-là vinne
cotte zotte,

ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٣٧﴾

208. Tout ça bénéfice ki Nous finne
laisse banne-là zourir pa pou servi zotte
nanrien.

مَا آغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ﴿٣٨﴾

209. Et Nous pa finne détruire
aукène la ville sans ki li pa finne gagne
banne Avertissères dé Nou part.

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا
نُذُرٌ مُنذِرُونَ ﴿٣٩﴾

210. Ça li ène Rappel, et Nous pa
inziste.

ذِكْرَىٰ شَذَّ مَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٠﴾

211. Et pa banne satans ki finne
déssanne avec ça révélation-là.

وَمَا تَنْزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٤١﴾

212. Banne-là pa digne pou ça, ni
zotte éna capacité pou faire ça ;

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَظِيلُ عَنْهُمْ ﴿٤٢﴾

213. En vérité, finne écarte zotte pou
ki zotte pa écoute ça Parole Divine-là.

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَرُوفُونَ ﴿٤٣﴾

214. Donc pa invoque aukène l’aute
divinité are Allāh, sinon pou compte toi
dans banne ki gagne pinition.

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ
الْمُضِلِّينَ ﴿٤٤﴾

215. Et averti to banne proce
parents,

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٤٥﴾

216. Et baisse to lé zaille miséricorde
pou banne croyants ki suive toi.

وَاخْضَعْ بِمَا حَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٦﴾

217. Alors si banne-là désobéir toi,
dire : « En vérité, mo péna aukène
responsabilité dans ça ki zotte faire. »

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرَبِّي وَمِمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٤٧﴾

218. Et place to confiance dans Céli
Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٤٨﴾

219. Ki trouve toi quand to diboute
pou prié,

الَّذِي يَزُكُّ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٩﴾

220. Et *Ki* trouve to banne
mouvements parmi banne ki faire
prosternation *divant Li*.

وَتَقَلَّبَكَ فِي الشَّجَرَيْنِ ﴿٣١﴾

221. En vérité, Li-Même Li Bien-
Tandé, Li Conne-Tout.

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٢﴾

222. Esse-ki mo dire zotte, lor ki
sanne-là banne satans déssanne ?

هَلْ أَنْتُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنْزِلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٣٣﴾

223. Banne-là déssanne lor tout
dimoune ki grand mentére *et* ki faire
pécé.

تَنْزِلُ عَلَىٰ كُلِّ آثَاكٍ أَثِيمٌ ﴿٣٤﴾

224. Banne-là transmette ça ki zotte
tandé, et la plipart parmi banne-là, zotte
banne mentéres.

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٣٥﴾

225. Et *concernant* banne poètes —
sélement banne égarés ki suive zotte.

وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٣٦﴾

226. Esse-ki to pa finne trouvé ki
dans sak vallée, banne-là zotte pé érré
couma banne affolés,

أَكْمَرْتَهُمْ فِي هَلٍ وَّادٍ يَّهْمُونَ ﴿٣٧﴾

227. Et ki zotte dire ça ki zotte pa
faire ? —

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٨﴾

228. Excepté banne ki croire et
ki faire banne bon actions, et ki
mazine Allāh boucoup et ki défanne
zotte-mêmes *sélement*-après ki finne
traite zotte inzistement. Et banne
inzistes pa pou tardé pou conné ki ça
l'endroit dé rétour *cotte* zotte pou
rétourné !

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
ذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْهُمْ
مَا ظَلَمُوا ۚ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ
مَنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٣٩﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. Tā Sīn = Céli Ki Pur, Ki Bien-Tandé. Ça li banne versets Coran, et ène Live ki ranne banne sozes clair,

طس ت تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ۝

3. Ène guidance et ène bon nouvelle pou banne croyants,

هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝

4. Ki observe la Prière et ki paye Zakāte et ki éna croyance ferme dans l'Aute lé monde-là.

الَّذِينَ يُؤْتُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝

5. En vérité, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, Nous finne faire zot banne actions *paraîte* zoli pou zotte, alors zotte couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ۝

6. Ça banne-là ki pou gagne ène pinition bien mauvais et zotte ki pou banne pli grand perdants dans l'Aute lé monde-là.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخَسَرُونَ ۝

7. Et, en vérité, to pé recevoir le Coran dépi Céli Ki Bien-Saze et Ki Conne-Tout.

وَلَا تَكُن لِّلْقُرْآنِ كُذُّونَ ۝ فَحَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝

8. *Rappelle* quand Moïse ti dire so famille : « En vérité, mo trouve ène di fé. Mo pou ramène zotte kik information dépi ça ou soi mo pou ramène-zotte ène boutte di bois allimé pou ki zotte capave réssauffe zotte. »

إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِبَةِ إِيِّىَ أَنْتُمْ نَارًا سَاطِئَةً مِّنْهَا يَخْبِرُ أَوْ أَتَيْكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۝

9. Et quand li ti arrive cotte ça, ti annonce li : « Céli Ki dans di fé-là, Li béni et *oussi* banne ki autour ça. Et la gloire pou Allāh, Seignére banne lé mondes ;

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَن بُورِكَ مَن فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

10. « O Moïse ! En vérité, Mo Allâh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

يُمُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٠﴾

11. « Et zette to bâton. » Et quand li ti trouve ça pé bouzé couma dire li ène serpent, li ti tourne lé dos pou sauvé sans ki li ti guette derrière : « O Moïse ! Pa bizin to pére. En vérité, Mo-Même Ça, dans Mo présence banne Mèssazers pa pére,

وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَكَفَّ يُعَقِّبُ ۚ يُمُوسَى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ﴿١١﴾

12. « Mais dimoune ki faire le mal, et ki ensuite remplace le mal par le bien, pou li, en vérité, Mo Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾

13. « Et fonce to la main dans to tunique so l'ouvertire, li pou sorti blanc, sans aukène défaut. Ça li ène parmi néf Signes à l'intention Pharaon et so pép. En vérité, banne-là zotte ène pép pervers. »

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۚ فِي ثَمَرِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿١٣﴾

14. Mais quand Nou banne Signes ki donne clarté ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Ça li ène mazie clair. »

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٤﴾

15. Et banne-là ti rézette ça, inzistement et avec arrogance, alors ki zot lé kére ti convainki par ça. Donc guetté couma mauvais ti la fin banne ki ti azir avec corription.

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٥﴾

R.2 16. Et, en vérité, Nous ti donne David et Salomon la connaissance, et ça dé là ti dire : « Tout louanze pou Allâh Ki finne donne-nous excellence lor boucoup So banne servitères croyant. »

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا ۖ وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦﴾

17. Et Salomon ti héritier David. Et li ti dire : « O banne dimoune, finne enseigne nous, langaze banne

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ ۚ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلِّمْنَا مَنَظِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا

zoiseaux, et finne donne nous tout kit-soze. En vérité, ça li la grâce manifeste *Allāh*. »

مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۖ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ
الْمُبِينُ ۝۱۷

18. Et ti rassemblé divant Salomon so banne l'armées djinns, zommes et zoiseaux et banne-là ti groupé dans banne divisions séparé,

وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝۱۸

19. Ziska quand banne-là ti arrive vallée Al-Naml, ène madame Namlite ti dire : « O banne Naml ! Rente dans zot la cazes, attention ki Salomon et so banne l'armées craze zotte sans ki banne-là conné.

حَتَّىٰ إِذَا اتَّوَا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ ۖ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسْكِنَكُمْ ۖ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ ۖ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝۱۹

20. Alors li *Salomon* ti faire ène sourire et *madame-là* so banne paroles-là ti faire li riyé ; et li ti dire : « Mo Seignère ! Accorde-moi capacité pou mo montré reconnaissance pou To banne favères ki To finne accorde moi et mo papa-mama et pou mo faire banne *tel* bon actions ki pou faire Toi plaisir, et, par To miséricorde, admette-moi dans *groupe* To banne servitères ziste. »

فَتَبَسَّ ضَاحِكًا ۖ مِنْ قَوْلِهَا ۖ وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَن أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَن أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ۝۲۰

21. Et li ti faire ène inspection banne zoiseaux, et li ti dire : « Bé ki arrive moi ki mo pa trouve Houdhoud ? Esse-ki li ène dans banne absents ?

وَتَفَقَّهَ الطَّيْرُ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَىٰ الْهُدُودَ ۖ إِنَّمَا كَانَ مِنَ الْعَائِمِينَ ۝۲۱

22. « Certainement, mo pou pini li avec ène pinition dir, ou soi mo pou tué li à moins ki li amène moi ène raison clair *pou* explique so *l'absence*. »

لَا عَذَابَ لَهُ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ أَوَلَا أَدَّبَحْتَهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِي بِسُلْطَنٍ مُّبِينٍ ۝۲۲

23. Et li pa ti éna pou attanne longtemps ki *Houdhoud* ti vini et li ti dire : « Mo finne gagne connaissance ça soze lor ki to pa éna connaissance ;

فَمَكَتْ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ ۖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَأٍ

et mo finne vinne cotte toi avec ène
nouvelle sire dépi Saba ;

يَقِينِ ٢٣

24. « En vérité, mo finne trouve
ène madame pé régne lor banne-là, et
li finne gagne tout kit-soze et li éna
ène trône magnifique.

لِيَّ وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ٢٤

25. « Mo finne trouve li et so pép
pé faire prosternation are soleil au lié
are Allāh ; et Satan finne faire ki zotte
banne actions *paraîte* zoli pou zotte et
finne empêche zotte suive *bon* simé.
Donc zotte pa *bien* guidé —

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ
وَالْقَمَرِ وَذِينَ اللَّهِ وَذِينَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
أَعْمَاءَ لَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا
يَهْتَدُونَ ٢٥

26. « Et Satan finne ordonne
banne-là ki zotte pa faire prosternation
are Allāh Ki faire *paraîte* ça ki caciète
dans banne lé ciéls et lor la terre, et Ki
conné ça ki zotte caciète et ça ki zotte
laisse *paraîte*.

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي
السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ
مَا تُعْلِنُونَ ٢٦

27. « Allāh ! Aukène pa digne
d'adoration excepté Li, Seignére
Trône Puissant-là. »

يَا أَيُّهَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ٢٧

28. Salomon ti dire : « Nous pou
guetté si to finne dire la vérité, ou soi
to dans banne ki cause menti.

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ ٢٨

29. « Allé avec mo lette ki là et
présente banne-là ça, ensuite rétire-toi
dépi cotte zotte et guetté ki réponse
banne-là pou donné. »

إِذْ هَبَّتْ بِكُنُثَيْهِ هَذَا فَاَلْقَاهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ
تَوَلَّى عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ٢٩

30. La Reine ti dire : « O banne
séfs ! Finne rémette-moi certainement
ène lette ki mérite l'estime.

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا إِنَّي أُلْقِيْ إِلَيْ
كِتَابٍ كَرِيمٍ ٣٠

31. « En vérité, li dé la part
Salomon et li coumme-ça : « Avec
nom Allāh, Céli Ki montré So grâce,
sans limites, Ki donné sans ki dimanne
Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié ;

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ٣١

32. « Pa montré l'arrogance are moi et vinne cotte moi avec ène l'esprit soumission. »

يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا أَعْيُوْا عَلَيَّ وَاتُّوْنِي مُسْلِمِيْنَ ۝۳۲

R3 33. *La Reine* ti dire : « O banne sèfs ! Conseille-moi lor mo zaffaire-là. Zamais mo pa décide ène zaffaire tant ki zotte pa présent are moi *pou conseille moi.* »

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا أَفْتُونِيْ فِيْ أَمْرِيْ ۚ مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُوْا ۝۳۳

34. Banne-là ti réponde : « Nous banne ki éna puissance et nous banne guériers rétoutabe ; mais li lor toi pou commandé. Donc guetté ki l'orde to pou donné. »

قَالُوْا نَحْنُ أَوْلُوْا قُوَّةً وَآدُلُوْا بِأَسْ شَرِيْهٍ ۚ وَالْأَمْرُ إِلَيْكَ فَانْظُرِيْ مَاذَا تَأْمُرِيْنَ ۝۳۴

35. Li ti dire : « En vérité, banne lé rois quand zotte rente dans ène pays, zotte dévalise li ; et parmi so habitants, zotte faire banne ki pli honorabe vinne banne ki pli himilié. Et coumme ça-même ki zotte azir.

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوْكَ إِذَا دَخَلُوْا قَرْيَةً أَفْسَدُوْهَا وَجَعَلُوْا أَعْزَّةَ أَهْلِهَا ۚ أَذِلَّةً ۚ وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ۝۳۵

36. « Mais, certainement, mo pou avoye banne-là ène cadeau, ensuite mo pou guetté avec ki *réponse* banne envoyés-là pou rétourné. »

وَالَّذِيْ مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَظَرُوْهُ يَوْمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُوْنَ ۝۳۶

37. *Alors quand envoyé la Reine* li ti arrive cotte Salomon, sanne-là ti dire : « Esse-ki avec *zot* ricesse ki zotte oulé aide moi ? Mais ça ki Allâh finne donne moi, li meillère ki ça ki Li finne donne zotte. Mais zotte fière are zot cadeau.

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمٰن قَالَ أَتُمَدُّوْنَ وَيَمَالٰز فَمَا آتٰنِيْ اِلٰهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتٰكُمْ ۚ بَلْ اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُوْنَ ۝۳۷

38. « Réturne cotte banne-là, parski certainement nous pou vinne cotte banne-là avec banne l'armées conte ki banne-là pa pou éna aukène pouvoir; et nous pou faire banne-là sorti dépi-là couvert are dézonére et zotte pou himilié. »

اَرْجِعْ اِلَيْهِمْ فَلَنَايِيْتَنَّهُمْ يَجْنُوْۤا لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا اَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُوْنَ ۝۳۸

39. Li ti dire : « O banne notabes ! Ki sanne-là parmi zotte ki pou amène moi so trône⁷¹ avant ki banne-là vinne cotte moi avec ène l'esprit soumission ? »

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَكُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي
بِعَرْشَهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٩﴾

40. Ène séf puissant parmi banne djinns ti dire : « Mo pou amène toi ça avant ki to décampé ; et certainement, pou ça *travail-là*, mo bien fort et mo digne dé confiance. »

قَالَ عَفَرْتُكَ مِنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ
أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ ۚ وَلَا تَنِيَّ عَلَيْهِ
لَقَوِيَّ أَمِينٌ ﴿٤٠﴾

41. Céli ki ti éna connaissance Live-là ti dire : « Mo pou amène toi ça pli vite ki to ène clin d'oeil. » Et quand li ti trouve ça placé divant li, li ti dire : « Ça, *li* par la grâce mo Seignère, afin ki Li testé moi si mo reconnaissant ou soi ingrat. Et dimoune ki reconnaissant, li reconnaissant pou l'avantaze so *prope* l'âme, et dimoune ki ingrat, en vérité, mo Seignère Li pa bizin nanrien, Li Zénéré. »

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْغَيْبِ
أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَبْتَدِيَ إِلَيْكَ
طَرَفُكَ ۚ فَلَمَّا رَأَاهُ مُسْتَقَرًّا عِنْدَهُ
قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي ۖ لِيَبْلُوَنِي
أَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۚ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا
يَاشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي
غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤١﴾

71. Tradiction littéral dé 'ayyoukoum ya'tinī bi arshihā' li ça : ki sanne-là parmi zotte ki pou amène moi so trône...'. D'après banne versets ki vinne après, li clair ki Salomon pa pé cause lor la Reine-là so trône-même. Li oulé ène copie fidèle et ki la Reine étonné pou trouvé ki li, Salomon possède ène trône exactement couma so prope trône. Parmi banne nobles dans royaume Salomon, sakène oulé ki Salomon confié li ça travail-là, li pensé ki li pou fabrique li pli vite ki lé zantes. Finalement, finne présente trône-là divant Salomon. Certainement li finne donne l'orde pou faire certain sanzements pou capave faire ça couma ène vrai réplique trône la Reine dé Saba, pou ki la Reine népli éna l'arrogance avec ça pensée ki li possède ène trône unique dans so zenre. Expression 'nakkirōu lahā 'arshahā' – 'faire ki so prope trône paraîte bien ordinaire pou li' appiye nou banne explications. Finne faire ça avec but pou montré la Reine ki so trône, li pa ça spécial ki li ti pé pensé avant. Sens dé 'nakkirōu' li ça : 'faire *soze-là* paraîte ordinaire'. Ditout la reine pa montré réaction d'ène dimoune ki so trône finne dérobé récemement ou soi d'ène dimoune ki pa capave reconnaîte so prope trône à cause banne artisans finne ranne ça méconnaissabe par zot travail. So réponse ti simplément réponse d'ène dimoune ki finne trouve ène obzet ki bien rëssemblé ça ki li conné.

42. Li ti dire : « Faire ki so trône paraîte bien ordinaire pou li, à nous guetté si li pé suivre bon simé, ou soi li ène dans banne ki pa suivre bon simé. »

قَالَ تَجِدُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرُ أَتَفْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

43. Et quand *la Reine-là* li ti vini, ti dire *li* : « Esse-ki to trône li coumme-ça. » Li ti réponne : « Couma dire li-même. Et avant ça, nous finne déza gagne la connaissance et nous finne déza soumette. »

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ ۖ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ ۖ وَأُوتِينَا الْحِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٢٣﴾

44. Et ça ki li ti habitié adoré en déhors Allāh ti ène obstak pou li *pou li croire* parski li ti vinne dépi ène pép mécréant.

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَتَّبِعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّمَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

45. Ti dire li : « Rente dans palais-là! Et quand li ti guette ça, li ti pensé ki ça, li dilo profond, et li ti découvert so dé la zammes. *Salomon* ti dire : « Li ène palais pavé avec plaques en verre poli. » *La Reine* ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne faire mo l'âme di tort et mo soumette *ensamme* avec *Salomon* are Allāh, Seignére banne lé mondes. »⁷²

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۖ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً ۖ وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ ۖ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ۖ وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٥﴾

R 4 46. Et, en vérité, Nous ti avoye cotte banne *Thamōūd* zot frère *Sāléh* ki ti dire : « Adore Allāh. » Mais zotte ti séparé en dé groupes ki ti pé dispité ente zotte.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَاحِبًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ ۖ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَيْنِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٢٦﴾

47. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki faire zotte rode ki le mal vinne vite plitôt ki le bien ? Bé ki faire zotte pa dimanne Allāh pardon pou ki faire-zotte miséricorde ? »

قَالَ يَقُولُونَ لِمَ تَشْتَعِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۚ لَوْ لَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٧﴾

72. Quand faire dallaze ène parquet avec verre poli et bien transparent, ça donne l'impression ène sirface bassin dilo. La Reine dé Saba ti éna ène intéllizence exceptioné. Vite li ti comprend Salomon so méssaze. Éna banne zaffaires ki parfois affiche banne kalités ki réellement pa pou zotte. Ça l'impression dé gloire et dé puissance ki soleil donne nous ; en réalité, ça appartenir à Allāh, le Créatére.

48. Banne-là ti dire : « Nous trouve dans toi et dans banne ki avec toi banne portères malhére. » Li ti dire : « *Vrai raison* zot mauvais fortune, li cotte Allāh. Mais, zotte ène pép ki pé passe par ène épréve. »

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ ۚ قَالَ طَبَّرُكُمُ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٢٨﴾

49. Et dans la ville, ti éna ène groupe néf *dimounes* ki ti pé créé désorde dans pays et ki pa ti pé amène réforme.

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٢٩﴾

50. Banne-là ti dire : « Ente zotte, faire serment par Allāh ki certainement nous pou attaque li et so famille-*oussi* la nuite ; ensuite, certainement nous pou dire so héritier : « Nous pa ti témoin destruction so famille et certainement nous pé cause vrai. »

قَالُوا تَقَا سَمُّوا بِاللَّهِ لِنُبَيِّتَنَّهٗ ۖ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَدِّقُونَ ﴿٣٠﴾

51. Et banne-là ti faire ène plan, et Nous oussi Nous ti faire ène plan *pou* dézoué zot plan sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte.

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يُشْعُرُونَ ﴿٣١﴾

52. Donc guetté couma ti ène *fiasco* réziltat zot plan ! En vérité, Nous ti détruire banne-là et zot pép, zotte tout ensamme.

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۖ أَنَا ذَاكَ مَزْنُهُمْ وَقَوْمُهُمْ آجَمَعِينَ ﴿٣٢﴾

53. Et là-bas, en ruines, ti zot la cazes parski zotte ti banne inzistes. En vérité, là-dans, éna ène Signe pou ène pép ki possède connaissance.

فَبَلَكَ بِمُؤْتَمِرِهِمْ خَادِعَةٌ ۖ بِمَا ظَلَمُوا إِبْرَاهِيمَ فِي ذَلِكَ لَا يَتْلُوا آيَةَ لِقَوْمِهِمْ يُعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

54. Et Nous ti sauve banne ki croire et ki ti éna la crainte Allāh.

وَأَنْجَيْنَا الْذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٣٤﴾

55. Et *Nous ti avoye* Lot couma ène *Méssazer*, quand li ti dire so pép : « Esse-ki zotte commette l'indécence alors ki zotte trouve bien so mal ? »

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٣٥﴾

56. « Ki ça ça ! Esse-ki zotte approce banne zommes pou satisfaire zot désir plitôt ki banne madames ? Mais zotte ène pép ki montré l'ignorance *lor banne conséquences.* »

أَعْيَبَكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٦﴾

57. Mais réponse so pép li ti sélément ki zotte ti dire : « Mette famille Lot déhors dépi dans zot la ville ; certainement banne-là zotte banne dimounes ki passe zotte pou pur. »

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Alors, Nous ti sauve li et so famille-oussi excepté so madame. Nous ti décrété ki li pou parmi banne ki pou reste derriére.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ فَقَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٨﴾

59. Et Nous ti faire tombe lor zotte ène la plie et li mauvais ça la plie-là pou banne ki finne gagne avertissement.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٩﴾

R 5 60. Dire : « Tout louanze pou Allāh et ki la paix lor So banne servitères ki Li finne soisir ! Esse-ki Allāh Ki Meillère ou soi ça ki zotte associé *are Li-là ?* »

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَيْرُ مَا يُشْرِكُونَ ﴿٦٠﴾

PARTIE 20

61. Ou bien, Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, et Ki finne faire déssanne pou zotte, dépi dans lé ciél, dilo avec ça-même ki Nous finne faire banne bien zoli verzers poussé ? Li pa dans zot capacité pou faire *banne verzers-là* zot banne zarbes poussé. Esse-ki éna kik l'aute divinité are Allāh ? *Non*, mais banne-là zotte ène pép ki pé dévié *dépi simé droite.*

بِأَمْرِ مِّنْ خَلْقِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتَأْتِبُنَا بِهِ حُدَارٍ ذَاتَ بَهْجَةٍ ۚ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَلَّ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُونَ ﴿٦١﴾

62. Ou bien, Ki sanne-là Ki finne faire la terre ène l'endroit répos et Ki finne place banne la rivières à travers ça et Ki finne place banne montagnes solide lor là et Ki finne mette ène séparation

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلْفَهَا أَنهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيًا وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۚ إِنَّ اللَّهَ

ente dé la mers ? Esse-ki éna ène l'oute divinité are Allāh ? *Non* mais la plipart parmi banne-là pa conné.

مَعَ اللَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

63. Ou bien, Ki sanne-là Ki réponne l'appel dimoune ki dans détresse quand li invoque Li et Ki sanne-là Ki enlève le mal et Ki faire-zotte siccessére lor la terre ? Esse-ki éna ène l'oute divinité are Allāh ? Zotte prend bien tiguutte compte *avertissement*.

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يُخْرِجُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ خُلْفَاءَ الْأَرْضِ ۚ إِنَّ إِلَهَهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٨﴾

64. Ou bien, Ki sanne-là Ki guide zotte dans tout banne *sortes* l'obskirités la terre ék la mer et Ki sanne-là Ki avoye banne di vents couma ène bon nouvelle pou annonce So miséricorde ? Esse-ki éna ène l'oute divinité are Allāh ? Allāh Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li*.

أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ مَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ إِنَّ إِلَهَهُ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٩﴾

65. Ou bien, Ki sanne-là Ki commence la création et Ki ensuite répète li, et Ki sanne-là Ki approvisionne zotte dépi lé ciél et la terre ? Esse-ki éna ène l'oute divinité are Allāh ? Dire : « Produire zot préve si zotte véridique. »

أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ إِلَهَهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٠﴾

66. Dire : « Personne, ni dans banne lé ciéls ni lor la terre, conne l'invizibe sauf Allāh, et banne-là pa conné quand zotte pou réssissité. »

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٣١﴾

67. *Non*, mais banne-là zot connaissance lor l'Aute lé monde finne arrive so limite ; mais plitôt zotte éna doute lor là ; non, mais zotte avégue concernant ça.

بَلْ إِذْ ذُكِّرُوا بِالْآخِرَةِ نَبَلْ هُمْ فِي شَيْءٍ مِّنْهَا تَبَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٣٢﴾

R 6 68. Et banne ki pa croire, zotte dire : « Ki ça ça ! Quand nous et nou banne papa grand-papas pou vinne la poussière, esse-ki vrainême nous pou réssissité ?

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ إِذَا عُنَّا تُرَبًّا وَآبَاءُنَا أَمْ نَكُونُ الْمُحْرَجُونَ ﴿٣٣﴾

69. « Certainement auparavant, ti promette nous ça, nous et nou banne papa grand-papas. Ça li sélement banne zistaires banne dimounes longtemps. »

لَقَدْ وُعِدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا
مِنْ قَبْلُ ۚ إِنَّ هَذَا إِلَّا سَاطِرٌ
الْأَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾

70. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne coupabes ! »

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٧٠﴾

71. Et pa mette toi dans la peine pou banne-là et pa bizin to angoissé à cause zot complots.

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي
ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧١﴾

72. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli*, si zotte banne véridiques ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧٢﴾

73. Dire : « Li possible ki ène partie ça *pinition ki finne* promette zotte-là, et ki zotte pé rodé li vinne vite-là, li ziste derrière zotte. »

قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدْفٌ لَكُمْ
بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٣﴾

74. Et, en vérité, to Seignère faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart parmi banne-là pa reconnaissant.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. Et, en vérité, to Seignère conne tout ça ki banne-là zot la poitrine caciette et tout ça ki zotte laisse paraître.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ
وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٥﴾

76. Péna nanrien ki caciette ni dans banne lé ciéls ni lor la terre ki pa *inscrire* dans ène Live clair.

وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٦﴾

77. En vérité, ça Coran-là explique banne Zenfants Israël la plipart ça *banne* sozes lor ki zotte en désaccord.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَفُضُّ عَلَى بَنِي
إِسْرَآءِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٧﴾

78. Et, en vérité, li ène guidance et ène miséricorde pou banne croyants.

وَأِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. En vérité, to Seignère pou décide ente banne-là par So zizement, et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Conné.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٩﴾

80. Donc place to confiance dans Allāh ; certainement to lor la vérité manifeste.

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٨٠﴾

81. En vérité, to pa capave faire banne morts tandé et to pa capave faire banne sourdes tanne l'appel quand zotte tourne lé dos, zotte allé.

إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨١﴾

82. Et to pa capave guide banne avégués et tire zotte dépi zot errére. To capave faire sélement banne ki croire dans Nou banne Signes tandé, alors zotte vinne obéissant.

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ ۚ إِنَّ تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Et quand sentence-là concernant zot destruction pou prononcé conte banne-là, Nous pou faire sorti pou banne-là dépi dans la terre ène insecte⁷³ ki pou blesse zotte parski banne dimounes pa ti croire dans Nou banne Signes.

وَلَا إِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٣﴾

73. D'après le St Coran, (lire ch.24 ver.46) et dictionnaires LANE et AQRAB, nom « dābbah » li servi pou tout banne zanimaux ki rampé lor zot vente ou soi ki marce lor dé la pattes ou soi ki marce lor quatte la pattes, et oussi pou tout banne insectes ki péna lé zailles.

Sélon l'Évanzile (Luc 21:11), la peste li pou ène signe le Messie so l'arrivée. D'après le St Prophète^(s.a.w.), dābbatoul-'ard pou faire so l'apparition dans banne derniers jours (lire dans Mouslim). Éna savants misilman ki finne écrire ki dābbatoul-'ard pou paraîte dans l'époque le Messie ou le Mahdi.

En février 1898, le Messie Promis Ahmad^(a.s.) ti gagne révélation d'ène épidémie la peste dévastatère ki pa pou tardé pou éclaté et ki pou signe so véracité. So la Caze (physique ék spiritiél) pou reste protézé. Effectivement, à partir octobre 1902, dans Punjab, villaze après villaze ti dévasté par ça. Boucoup banne ki ti oppose le Messie Promis ti détruire. Li bon conné ki au commencement 20ème siècle, la peste ti faire 13 millions victimes à travers lé monde, sélon Encyclopaedia Americana. Là-dans, 10 millions, dans période 1894-1914, ti dans l'Inde, d'après World Book Encyclopaedia. Finne découvert dans nou l'époque ki virus la peste li propazé par morsure banne pices ; zotte banne insectes ki péna lé zailles et ki transporté sirtout par lé rats. Ça li ène grand préve véracité le St Coran et le St Prophète Mohammad^(s.a.w.) parski, dans so l'époque, personne pa ti capave conné couma ça maladie-là propazé.

R 7 84. Et *rappelle* zour quand Nous pou rassemblé dépi sak pép, ène groupe dans banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et zotte pou placé dans banne ranzées *séparé*,

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا
مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٧﴾

85. Ziska quand banne-là arrivé, Li pou dire : « Esse-ki zotte ti *pressé* pou prend Mo banne Signes pou mensonzes, alors ki zotte pa ti *encore* éna plein connaissance lor là ? *Sinon*, bé ki zotte ti pou faire *alors* ? »

حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ أَعَذَّتْكُمْ بِآيَاتِي
وَلَمْ تَحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّا ذَٰ
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

86. Et zizement pou prononcé conte banne-là parski zotte ti azir inzistement, et zotte pou sans paroles pou *défanne* zotte.

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا
فَهُمْ لَا يَنْظِقُونَ ﴿٨٩﴾

87. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Nous finne faire la nuite pou ki banne-là réposé là-dans, et li zour pou permette zotte trouvé ? En vérité, là-dans, éna certainement banne Signes pou ène pép ki croire.

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا
فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

88. Et zour ki pou soufflé dans trompette-là, n'importe ki sanne-là dans banne lé ciéls et n'importe ki sanne-là lor la terre pou effrayé, sauf céli ki Allāh oulé. Et tout pou vinne cotte Li avec himilité.

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ مِّنْ
فِي السَّمُوتِ وَمِنَ الْأَرْضِ ۚ وَلَا
مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلُّ أَتَوَّهٍ
دَاخِرِينَ ﴿٩١﴾

89. Et to trouve banne montagnes ki to pensé zotte fixé en place, alors ki zotte pé flotté couma banne niazes flotté. Ça li travail Allāh Ki finne faire tout kit-soze ferme et résistant. En vérité, Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَنَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً
وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنِعَ اللَّهُ
الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا
تَفْعَلُونَ ﴿٩٢﴾

90. Banne dimounes ki pou vinne avec le bien, pou gagne meillère ki ça *couma récompense*, et, ça zour-là, banne-là pou en sékirité conte tout frayé.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ وَ
هُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَ يُؤْمَضُّ أُمْنُونٌ ﴿٩٣﴾

91. Et banne ki pou vinne avec le mal, pou précipite zotte par zot figure dans di Fé ; *et pou dire banne-là* : « Esse-ki pa pé paye zotte pou ça ki zotte ti pé faire ? »

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وَجُوهُهُمْ
فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٩١﴾

92. *Dire* : « Finne donne moi l'orde sélement-pou adore Seignère ça la Ville-là *la Mecque*⁷⁴, ki Li finne sanctifié ; et tout kit-soze li pou Li-Même ; et finne donne-moi l'orde pou ki mo vinne dans banne ki soumettre,

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ
الَّذِي خَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٢﴾

93. « Et pou ki mo récite le Coran. » Alors, dimoune ki suive bon simé, li pé suive li pou *l'avantaze* so prope l'âme ; et *concernant* dimoune ki égaré, dire *li* : « Mo sélement ène dans banne Avertissères. »

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ ۚ فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا
يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا
أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٩٣﴾

94. Et dire : « Tout louanze pou Allāh ; Li pa pou tardé pou montré zotte So banne Signes et zotte pou reconnaître ça *banne Signes-là*. » Et to Seignère Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيَّرَكُمْ بِأَيَّتِهِ
فَتَعْرِفُونَهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِخَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

74 Banne Mecquois ti pére ki la Ka'aba perdi so l'importance et ki zotte zotte perdi zot prestize ék zot l'influence couma banne garants la Ka'aba si arrivé ki idolâtrie disparaîte dépi l'Arabie parski dans la Ka'aba ti éna tout zot banne idoles ki ti bien important. Ça verset-là pé enlève ça fausse l'idée-là dépi dans zot l'esprit et pé garantie zotte ki la Mecque en tant ki Cente d'ène Mouvement Mondial avec ça méssaze-là pou tout l'himanité : Péna aukène ki digne d'adoration excepté Allah, Li Tout-Sél, - ça pou donne la Ka'aba so prestize et so grand l'importance et respect ziska la fin lé monde.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Tā Sīn Mīm = Céli Ki Pur, Ki Bien-Tandé, Ki Bien-Conné.

طسّم [٢]

3. Ça li banne versets Live ki ranne *banne sozes* clair.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ [٣]

4. Nous pé récite toi, avec la vérité, impé dépi nouvelle Moïse et Pharaon pou *bénéfice* banne ki croire.

تَشْلُوا عَلَيْكَ مِنْ لَدُنَّا مُوسَى وَفِرْعَوْنَ
بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ [٤]

5. En vérité, Pharaon ti azir avec arrogance lor la terre, et li ti divise so banne habitants en groupes - li ti pé rode affaibli ène groupe parmi banne-là, li ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. En vérité, li ti ène dans banne ki créé désorde.

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ
أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ
يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ
إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ [٥]

6. Et Nous ti oulé accorde *Nou* favère à banne ki ti considéré couma faibe lor la terre et *Nous ti oulé* faire banne-là vinne banne sèfs et faire zotte vinne banne héritiers ;

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُّوا
فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ
الْوَارِثِينَ [٦]

7. Et établir banne-là lor la terre, et montré Pharaon et Hāmān et zot banne l'armées ça ki zotte ti pé pére are banne-là.

وَنُمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي
فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ
مَكَانًا يُؤَيِّدُونَهُ [٧]

8. Et Nous ti révèle mama Moïse : « Allaita li ; et quand to pou pére pou li, alors *mette li dans coffret-là* et zette li dans la riviére et pa pére et pa prend tracas ; certainement Nous pou rétourne toi li et Nous pou faire li ène dans banne *Méssazers*. »

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ
فَإِذَا خَفَتْ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَ
لَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۚ إِنَّا رَاَدُّوهُ
إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ [٨]

9. Et famille Pharaon ti ramasse li pou ki *sans ki zotte ti douté* li pou vinne ène ennemi et ène *cause* détresse pou

فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ
عَدُوًّا وَحَزَنًا ۚ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَ

zotte. En vérité, Pharaon et Hāmān et zot banne l'armées zotte ti banne fautifs.

جُنُودَهُمَا كَانُوا خُطُوعِينَ ﴿٩﴾

10. Et madame Pharaon ti dire : « *Li pou ène la zoie pou mo li zié et pou toi oussi. Pa tué li. Li possibe ki li pou itile pou nous, ou bien ki nous prend li couma nou garçon.* » Et banne-là pa ti pé réalisé *ça ki ti pou arrivé.*

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ ۖ عَسَىٰ أَن يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠﴾

11. Et lé kéré mama Moïse ti libéré *are tout inquietude.* Encore impé, li ti pou dévoile *ça secret-là,* si Nous pa ti renforcé so lé kéré pou ki li *compté* dans banne croyants.

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرَّغًا إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَن رَّبَّنَا عَلَي قُلُوبِنَا إِتَّكُنَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾

12. Et li ti dire *Moïse* so sére : « *Suive-li.* » Alors, li ti pé sirveille li dé loin sans ki banne-là ti remarqué.

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ذُقْ فَلَمَّا كَانَ أَبَا جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

13. Et avant même, Nous pa finne permette pou li *ki* banne nourrices *allaite li.* Alors sére *Moïse* li ti dire : « *Esse-ki mo indique-zotte ène famille ki pou élève li pou zotte et ki pou bienveillant pou li ?* »

وَحَرَّامَنَا عَلَيْهِ الْمَرَضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٣﴾

14. Alors, Nous ti rétourne li are so mama pou ki *mama-là* so li zié rézouir et *pou ki* li pa tracassé, et *pou ki* li conné ki promesse Allāh li vrai. Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَبَشِّرِهَا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

R 2 15. Et quand li ti gagne so la force bien-même et so maturité, Nous ti donne li la sazesse et connaissance, et coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَدَعْلَمًا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥﴾

16. *Caciette caciette* li ti rente dans la ville alors ki so banne habitants pa ti pé prête attention, et li ti trouve là-dans dé zommes ti pé la guère - *sanne-là* li dans so prope pép, et l'aute-là, li dans *pép* so banne ennemis. Et dimoune ki

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ شِيعَةِ هَٰذَا وَمِنَ الْغَدَاةِ فَاسْتَعَاثَ الْذِي مِنْ

dans so pép ti appelle li pou aide li conte céli ki ti dans *pép* so banne ennemis. Alors Moïse ti donne li ène coute poing et ti entraîne so la mort. Moïse ti dire : « Ça li travail Satan ; en vérité, li ène l'ennemi et ène trompère manifeste. »

شَيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ
فَوَكَرَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ
هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ
مُضِلٌّ مُبِينٌ ﴿٢٣﴾

17. Li ti dire : « Mo Seignère ! Certainement mo finne faire di tort mo l'âme, donc pardonne-moi. » Alors, Li ti pardonne li. En vérité, Li-Même Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي
فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴿٢٤﴾

18. Li ti dire : « Mo Seignère ! Parski To finne accorde moi To grâce, zamais mo pa pou ène soutien pou banne coupabes. »

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ
أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾

19. Et lé matin, li ti rente dans la ville père père, li lor so garde, alà dimoune ki ti appelle li la veille-là pou aide li, li appelle li *encore* pou secourir li. Moïse ti dire li : « En vérité, li clair ki to ène transgressé. »

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ
فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ
يَسْتَصْرِحُهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ
لَغَوِيٌّ مُبِينٌ ﴿٢٦﴾

20. Et quand li ti décide pou empoigne zot l'ennemi commun, sannelà ti dire : « O Moïse ! Esse-ki to éna l'intention tué moi couma to ti tué ène dimoune hier ? To désire sélement pou vinne ène tyran lor la terre et to pa oulé vinne kikène ki faire la paix. »

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي
هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَمُوسَى أَتُرِيدُ
أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا
بِالْأَمْسِ ۖ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ
جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿٢٧﴾

21. Et ène dimoune galoupé ti vini dépi l'autre bout la ville. Li ti dire : « O Moïse, en vérité, banne sêfs pé faire plan conte toi pou tué toi. Alors, sorti *allé* ; en vérité, mo ène dans banne ki souhaite le bien pou toi. »

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنَ أَقْصَا الْمَدِينَةِ
يَسْعَى قَالَ يَمُوسَى إِنَّ الْمَلَأَ
يَأْتِمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ
إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٨﴾

22. Alors li ti sorti dépi-là père père, li ti pé zette so regard partout *autour li*. Li ti dire : « Mo Seignère ! Sauve-moi dépi ça pép inziste-là. »

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ
رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

R 3

23. Et quand li ti tourne so visaze vers Madian, li ti dire : « Mo espéré ki mo Seignère pou guide moi lor bon simé. »

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٣﴾

24. Et quand li ti arrive l'endroit cotte éna dilo dans Madian, li ti trouve là ène groupe dimounes ki ti pé faire zot z анимаux boire. Et à l'écart dé zotte, li ti trouve dé zénes filles ki finne éloigne zot troupeau. Li ti dimandé : « Bé ki arrive zotte ? » Dé-là ti réponne : « Nous pa capave faire nou troupeau boire tant ki banne berzers-là pa rétourné dépi là avec zot troupeau, et nou papa li bien vié. »

وَلَمَّا دَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۖ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ ۖ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٤﴾

25. Li ti faire zot z анимаux boire pou ça dé-là. Ensuite li ti mette li à l'écart dans l'ombraze, et li ti dire : « Mo Seignère ! En vérité, mo ène mendiant pou tout bien ça ki to oulé faire déssanne lor moi. »

فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَتَرْتُ لِي مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٥﴾

26. Et ène dans ça dé-là ti vinne cotte li, li ti pé marcé honte honté. Li ti dire : « Mo papa appelle toi pou récompense toi parski to finne faire nou troupeau boire pou nous. » Alors quand li ti vinne cotte li et li ti raconte li récit-là ; papa-là, li ti dire : « Pa pére, to finne délivré dépi ça pép inziste-là. »

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ ۖ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهَا وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ ۖ قَالَ لَا تَخَفْ ۖ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٦﴾

27. Ène dans ça dé-là ti dire : « O mo papa ! Employe-li parski meillère dimoune ki to capave employé li céli ki fort et ki digne dé confiance. »

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ ۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٢٧﴾

28. Li ti dire Moïse : « Mo éna l'intention donne toi en mariaze ène dé-mo dé ti-filles ki là à condition ki to reste dans mo service pou huit bananés. Mais si to complète disse bananés, ça li dépanne lor toi. Et mo pa oulé mette aukène fardeau lor toi. Si Allāh oulé, to pou trouve moi ène dans banne dimounes ziste. »

قَالَ رَبِّي أُرِيدُ أَنِ اتَّخِذَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَى أَن تَأْجُرَنِي ثَمَنِي ۖ حَبِّحْ ۖ فَإِنِ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۖ وَمَا أُرِيدُ أَن أَسْأَلَكَ عَلَيْهِ ۖ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٨﴾

29. Moïse ti dire : « Ça li *réglé* ente moi et toi. N'importe ki dans ça dé termes-là mo rempli, pa bizin éna aukène inzistice envers moi ; et Allāh Li ène Garant lor ça ki nous pé dire. »

R 4 30. Et quand Moïse ti rempli so terme, et ti prend so famille li ti allé, li ti trouve ène di fé dépi côté le Mont. Li ti dire so famille : « Reste là, en vérité, mo finne trouve ène di fé ; li possible ki mo pou ramène kik information *utile* pou zotte dépi ça, ou soi ène boutte di bois allimé pou ki zotte capave réssauffe zotte. »

31. Et quand li ti arrive cotte ça, ti appelle li dépi côté droite vallée-là, dans l'endroit béni, à partir pied-là : « O Moïse ! En vérité Mo-Même Allāh Seignère tout banne lé mondes ;

32. « Et zette to bâton. » Et quand li ti trouve ça pé bouzé couma dire li ène serpent, li viré *li sauvé* sans ki li guette derrière : « O Moïse ! Avancé et pa pére. En vérité, to ène dans banne ki en sékirité.

33. « Fonce to la main dans to *tunique* so l'ouvertire ; li pou sorti blanc, sans aukène défaut. Et serre to lé bras conte toi *pou to débarasse toi* are la crainte. Alors ça, li pou dé préves dé la part to Seignère pou Pharaon et so banne séfs. En vérité, banne-là zotte ène pép rébelle. »

34. Li ti dire : « Mo Seignère, mo finne tué ène dimoune dans banne-là et mo pére ki zotte tué moi.

35. « Et mo frère Aaron — li plisse conne causé ki moi ; alors avoye li are moi couma aide pou ki li donne témoignaze mo véracité. En vérité, mo pére banne-là traite moi dé mentère. »

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا
الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ
وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٩﴾

فَلَمَّا قَضَى مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ
بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا
قَالَ لَأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا
تَعْلِي أْتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ
مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا أَنهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ
الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ
الشَّجَرَةِ أَن يُمُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾

وَأَن أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تُهْتَزُّ
كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ
يُعْقِبْ يَمُوسَى أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ
إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣٢﴾

أَسْلَكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخَرُّجَ بَيْضَاءَ
مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ
جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذُنُوكَ
بُزْهَانٌ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَ
مَلَائِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٣٣﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ
أَن يُقَتِّلُونِ ﴿٣٤﴾

وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا
فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي
أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٥﴾

36. *Allāh* ti dire : « Nous pou fortifié to lé bras avec l'aide to frère, et Nous pou donne zotte tout lé-dé ène signe convaincant. Et grâce are Nou banne Signes, banne-là pa pou capave touce zotte *par kik mal*. Zotte dé et banne ki suive zotte pou *sorti* vainkérés. »

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَ
نَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُونَ
إِلَيْكُمَا بِآيٰتِنَا أَنْتُمَا وَمَنِ
اتَّبَعُكُمَا الْغٰلِبُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand Moïse ti vinne cotte banne-là are Nou banne Signes clair, banne-là ti dire : « Ça, li sélement ène mazie ki finne inventé, et nous pa finne tanne cause ça parmi nou banne papa grand-papas avant. »

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسٰى بِآيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ
قَالُوا مَا هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرٰى وَمَا
سَوَّخْنَا بِهٖ فِىٓ اٰبَاۡئِنَا اِلَّا وٰلِدَيْنِ ﴿٣٧﴾

38. Et Moïse ti dire : « Mo Seignère conne pli bien ki sanne-là ki finne amène ène guidance dé So part et ki sanne-là ki pou gagne Résidence Final-là. En vérité, banne inzistes pa pou réissi. »

وَقَالَ مُوسٰى رَبِّىْٓ اَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ
بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ تَكُوْنُ لَهٗ
عَاقِبَةُ الدَّارِ ۚ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ
الظَّالِمُوْنَ ﴿٣٨﴾

39. Et Pharaon ti dire : « O banne séfs ! Mo pa conne aukène divinité pou zotte à parte moi. O Hāmān ! Allime di fé pou moi lor *briques* l'arzile et construire pou moi ène édifice haute pou ki mo capave gagne ène coup d'oeil lor ça divinité Moïse-là, bien ki mo croire li ène dans banne mentéres. »

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَأُ مَا
عِلْمْتُ لَكُم مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِىْ ۚ
فَاَوْقِدْ لِّىْ يِهَامُنَ عَلَى الطِّينِ
فَاَجْعَلْ لِّىْ صَرْحًا لَّحِىٍّ اَطْلِعْ اِلٰى اِلٰهٍ
مُّوسٰى وَآِنِّىْ لَا ظَنُّهُ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٣٩﴾

40. Et li et so banne l'armées ti pé azir avec l'arrogance lor la terre, sans aukène raison et zotte pensé ki pa pou ramène zotte cotte Nous.

وَاِسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُوْدُهٗ فِى الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوْۤا اَنَّهُمْ لَآئِنَّا لَا
يُرْجَعُوْنَ ﴿٤٠﴾

41. Alors, Nous ti attrape li et so banne l'armées, et Nous ti zette zotte dans la mer. Donc guetté couma ti *mauvais* la fin banne dimounes inziste !

فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِى
الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِمِيْنَ ﴿٤١﴾

42. Et Nous ti faire banne-là vinne banne séfs ki ti pé invite *banne dimounes* vers di Fé, et Zour Rézirection, zotte pa pou gagne aukène aide.

وَجَعَلْنٰهُمْ اٰرَمَةً يَّذْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۚ
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنصَرُوْنَ ﴿٤٢﴾

43. Et Nous ti faire ène malédiction suive banne-là dans ça lé monde-là ; et Zour Rézirection, zotte pou dans banne ki privé dé bénédctions.

وَأَتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ
وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٢٣﴾

R 5 44. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, après ki Nous ti détruire banne zénérations avant, pou éclairer l'esprit banne dimounes et couma ène guidance et ène miséricorde pou ki zotte prend compte avertissement.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ
مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

45. Et to pa ti côté l'ouest *lé Mont Sinai* quand Nous ti communique Moïse Commannement-là et to pa ti ène dans banne témoins.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ
قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ
مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٢٥﴾

46. Mais, *après Moïse*, Nous ti créé banne zénérations et la vie ti vinne longue pou zotte; et to pa ti ène résident parmi banne dimounes Madian *ki to ti pé* récite zotte Nou banne Signes. Mais Nous Ki ti avoye banne Mésazers.

وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ
عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۖ وَمَا كُنْتَ تَأْوِيًا
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ
آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٢٦﴾

47. Et to pa ti lor flanc *Mont Thor* quand Nous ti pé appelé. Mais *Nous finne* avoye toi couma ène miséricorde dé la part to Seignère pou ki to averti ène pép ki personne pa ti vinne averti avant toi pou ki zotte prend compte avertissement.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا
وَلَكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ
قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن
قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

48. Et attention ki, quand ène malhére arrive banne-là à cause ça ki zotte-mêmes finne faire, zotte dire : « Nou Seignère ! Bé ki faire To pa ti avoye nous ène Mésazers pou ki nous ti capave suive To banne Signes et pou ki nous ti pou capave dans *groupe* banne croyants ? »⁷⁵

وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُمْ مُّصِيبَةٌ بِمَا
فَعَمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا
لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

75. Banne-là pa capave condamne Allāh, parski Li avoye tout lé temps banne Avertisseres cotte banne dimounes avant ki Li pini zotte pou zot mauvais actions.(lire ch 6 ver 132)

49. Mais *astère* quand la vérité finne vinne cotte-zotte dé Nou part, banne-là dire : « Bé ki faire pa ti accorde li pareil couma ça ki ti accorde Moïse ? » Esse-ki avant, zotte pa ti nié ça ki Moïse ti gagné ? Banne-là ti dire : « Aaron et Moïse zotte sélement dé maziciens, sakène pé aide l'aute. » Et zotte ti dire : « Nous rézette zotte-tout sans exception. »⁷⁶

قَالُوا لَوْ لَا أُوتِيَ مَثَلٌ مَّا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۖ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا ۖ وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ ﴿٤٩﴾

50. Dire : « Alors, améne ène Live dé la part Allāh ki ène meillère guidance ki ça dé *Lives-là — la Torah et le Coran* — pou ki mo capave suive li si zotte véridique. »

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٠﴾

51. Mais si banne-là pa réponne toi, alors conné ki banne-là pé sélement suive zot banne prope désirs. Et ki sanne-là ki plisse égaré ki dimoune ki suive so prope désirs sans aukène guidance dé la part Allāh ? En vérité, Allāh pa guide pép ki inziste.

فَإِنْ لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِخَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

R 6 52. Et, en vérité, Nous ti avoye banne-là révélation ène après l'aute pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾

53. Banne ki Nous ti donne-zotte Live avant ça *Coran-là — éna dans ça-banne-là ki croire dans ça Coran-là* ;

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ ۖ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾

54. Et quand récite banne-là ça, zotte dire : « Nous croire là-dans. Certainement, li la vérité dé la part nou Seignère. Certainement, même avant ça, nous ti soumette. »

وَإِذَا يَثْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا ۚ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٤﴾

76. Ici, li clair ki pé mentionne banne Zuifs. 'Nous rézette zotte tout sans exception' vé dire : 'Nous rézette tout banne ki vinne avec nom Allāh accompagné avec soi-disant banne Signes'. Ça li résimé ça maladie ki afflize tout banne ki rézette Prophète zot l'époque.

55. Ça banne-là pou récévoir zot récompense dé fois à cause zotte persévéré et à cause zotte répousse le mal par le bien et zotte dépense dans provision ki Nous finne donne zotte.

أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ
بِمَا صَبَرُوا وَ يَذَرُونَ بِالْحَسَنَةِ
السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفقُونَ ﴿٥٥﴾

56. Et quand zotte tanne banne sozes inutile, zotte tourne lé dos are ça et zotte dire : « Pou nous, nou banne actions et pou zotte, zot banne actions. Ki la paix lor zotte. Nous pa intéressé are banne ignorants. »

وإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ
وَقَالُوا إِنَّا أَعْمَالُنَا وَكُمُ الْاَعْمَالُ
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا تَبْتَغِ الْجَاهِلِينَ ﴿٥٦﴾

57. En vérité, to pa pou capave guide *tout* dimoune ki to content, mais Allāh guide dimoune ki Li oulé et Li-Même Li conne pli bien banne ki mérite ki zotte *bien* guidé.

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ
اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٧﴾

58. Et banne-là dire : « Si nous pou suivre avec toi ça guidance-là, pou arrace nous dépi nou la terre. » Esse-ki Nous pa finne établi pou banne-là ène l'enceinte sacré dé sékirité, cotte ça-même pé amène tout kalité fruits couma ène provision dé Nou part ? Mais la plipart parmi banne-là zotte pa conné.

وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ
تُتَخَطَّفُ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَمْ نُمَكِّنْ
لَهُمْ حَرَمًا مِّنَّا يُحِبُّوهُ لَآئِهِ
ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رَّزَقًا مِّن لَّدُنَّا
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et comié la villes Nous finne détruire ki ti pé montré zot insolence dans zot façon vive ! Et alà ça *banne dimounes-là* zot la cazes ki à peine finne habité après zotte. Et, en vérité, Nous Ki finne vinne héritiers.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ
مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسْجِدُهُمْ لَمَّا
تُسْكَنُ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَ
كُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٩﴾

60. Et to Seignère zamais Li pa détruire banne la villes sans ki Li pa finne avoye dans zot la *ville* mère, ène Mèssazer ki récite zotte Nou banne Signes. Et Nous pa pou detruire banne la villes à moins ki zot habitants zotte inziste.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ
حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَّسُولًا يَتْلُوا
عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَ مَا كُنَّا مُهْلِكِي
الْقُرَىٰ إِلَّا وَ أَهْلِهَا ظَالِمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et n'importe quoi ça ki
Nous finne donne zotte, *tout* ça li
sélement ène zouissance pou kik lé
temps et ène l'ornement la vie ça lé
monde-là ; et ça ki avec Allāh li
meillère et li pli dirabe. Alors esse-ki
zotte pa comprend ?

وَمَا أُوْتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّاعٌ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا
عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۖ فَلَا تَغْفُلُونِ ۚ

R 7 62. Dimoune ki Nous finne faire-li
ène zoli promesse et ki pou trouve ça
réalisé, esse-ki li pareil couma dimoune
ki Nous finne accorde li zisse banne
l'avantazes temporaire ça la vie-là et ki
ensuite Zour Rézirection, li pou ène
dans banne ki éna pou comparaïte
divant Allāh pou ranne compte zot
banne actions ?

أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ
لَا يَتَذَكَّرُ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ مَتَاعًا ۚ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ
الْمُخْضَرِّينَ ۚ

63. Et ça zour-là, Li pou appelle
banne-là et Li pou dire : « Cotte Mo
banne associés ki zotte ti pé
prétanne-là ? »

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ
شُرَكَاءِي الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۚ

64. Banne lor ki sentence
pinition pou appliqué, zotte pou
dire : « Nou Seignére ! Ça banne-là
ça, ki nous finne égaré ; nous finne
égare-zotte pareil couma *nous-mêmes*
nous finne égaré. *Astère-là* nous
désavoué zotte et nous tourne vers
Toi. Pa nous ki banne-là ti pé
adoré. »

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا
هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا ۚ أَغْوَيْنَهُمْ
كَمَا غَوَيْنَا ۚ تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ ۚ مَا
كَانُوا لَنَا بِيَعْبُدُونَ ۚ

65. Et pou dire : « Appelle zot
banne *soi-disant* associés. » Et zotte
pou appelle banne-là, mais banne-là pa
pou réponne zotte. Et zotte pou trouve
pinition-là. Si sélement zotte ti suive
bon guidance-là !

وَقِيلَ اذْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۚ
لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ۚ

66. Et ça zour-là, Li pou appelle
banne-là et Li pou dire : « Bé ki réponse
zotte ti faire banne Mésazers ? »

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَا ذَا
أَجَبْتُمْ الْمُرْسَلِينَ ۚ

67. Alors, ça zour-là, tout banne zaffaires pou paraîte obskire pou banne-là et zotte pa pou capave même pose questions ente zotte.

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٧﴾

68. Mais concernant dimoune ki répentí et ki croire et ki faire banne bon actions, li possibe ki li pou dans banne ki gagne siccés.

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٨﴾

69. Et to Seignére créé tout ça ki Li oulé, et Li sélectionne là-dans. Li pa dans banne-là zot domaine pou soisir. Gloire à Allāh ! Li Bien là-haut are tout ça ki zotte associé are Li.

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ۚ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٩﴾

70. Et to Seignére conné ça ki banne-là zot la poitrine caciète et ça ki zotte laisse paraîte.

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٠﴾

71. Et Li-Même Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Pou Li tout louanze au commencement et dans l'Aute lé monde-là. Pou Li Zizement-là. Et vers Li pou raméne zotte.

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ ۚ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧١﴾

72. Dire : « Bé ki zotte pensé ? Si Allāh faire la nuité diré lor zotte ziska Zour Rézirection, bé ki divinité éna en déhors Allāh ki pou capave améne-zotte la limière ? Alors, esse-ki zotte pa pou écouté ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ ۖ أَمْ لَا تَسْمَعُونَ ﴿٧٢﴾

73. Dire : « Bé ki zotte pensé ? Si Allāh faire li zour diré lor zotte ziska Zour Rézirection, bé ki divinité éna en déhors Allāh ki pou capave améne-zotte la nuité pou ki zotte réposé là-dans ? Alors, esse-ki zotte pa observé ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ ۖ أَمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٣﴾

74. Et par So miséricorde ki Li finne faire la nuité et li zour, pou ki zotte réposé là-dans et ki zotte serce So banne bienfaits, et pou ki zotte reconnaissant.

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. Et ça zour-là, Li pou appelle banne-là et Li pou dire : « Cotte Mo banne associés ki zotte ti pré-tanne-là. »

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٥٥﴾

76. Et Nous pou produire dépi sak pép ène témoin, et Nous pou dire : « Améne zot préve. » Alors, banne-là pou conné ki la vérité li pou Allāh *Tout-Sél*. Et ça ki banne-là ti éna l'habitide fabriqué pou perdi pou banne-là.

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

R 8 77. En vérité Korah li ti dépi pép Moïse, mais li ti azir couma ène tyran envers banne-là. Et Nous ti donne li autant trésors ki zot banne la clés certainement ti pou péze lourd *même*-pou ène groupe dimounes fort. Quand so pép ti dire li : « Pa faire vantard ; en vérité, Allāh pa content banne ki faire vantard ;

إِنْ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ، وَأَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُتُوبِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٥٧﴾

78. « Et serce Résidence l'Aute lé monde-là dans ça ki Allāh finne donne toi et pa néglize to part dans ça lé monde-là, et faire le bien pareil couma Allāh finne faire toi le bien ; et pa serce pou créé désorde lor la terre. En vérité, Allāh pa content banne ki créé désorde. »

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٥٨﴾

79. Li ti dire : « Finne donne moi *tout* ça, sélement-à-cause connaissance ki mo éna. » Esse-ki li pa conné ki, avant li, Allāh ti détruire banne zénérations ki ti pli puissant ki li et ki ti éna plisse ricesses ? Et pa pou dimanne banne coupabes *pou* donne ène explication pou zot banne péchés.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۖ وَأَلَمْ يَعْلَمَنَّ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَآكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ دُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾

80. Alors li ti paraîte divant so pép avec *tout* so parire. Banne ki ti désire la

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ، قَالَ

vie ça lé monde-là ti dire : « Si sélement nous ti éna *ricesses* pareil couma ça ki Korah finne gagné-là! En vérité, li posséde ène grand fortune. »

81. Mais banne ki ti réception connaissance ti dire : « Malhére lor zotte ! Récompense Allāh, li meillère pou dimoune ki croire et ki faire banne bon actions. Ça li pou accordé à banne endirants sélement. »

82. Alors, Nous ti faire ki la terre ti englouti li et so la caze ; et li pa ti éna aukène groupe pou aide li conte Allāh et li pa ti capave faire nanrien pou résisté décret Allāh.

83. Et banne ki la veille zotte ti envié so rang, zotte ti commence dire : « Ah ! En vérité, Allāh Ki augmente *banne moyens* provision pou banne ki Li oulé, parmi So servitères, et Ki *parfois* diminué ça. Si Allāh pa ti montré So favére lor nous, certainement Li ti pou faire nous *oussi* englouti. Ah ! Banne ingrats ki pa réissi. »

R9 84. Ça li Résidence l'Aute lé monde. Nous accorde ça à banne ki pa oulé *folie* grandère pou zotte lor la terre ni *créé* désorde. Et la fin li pou banne dimoune droite.

85. Dimoune ki vinne avec le bien, li pou gagne meillère ki ça couma récompense et dimoune ki vinne avec le mal — *li bizin conné* ki banne ki faire banne mauvais actions pou payé selon ça ki zotte finne faire sélement.

86. En vérité, Céli Ki finne ranne obligatoire lor toi le Coran, *Li* pou ramène toi certainement vers to l'endroit

الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
يَلْبِثُ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ
كَذُوحٌ عَظِيمٌ ﴿٨١﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ
ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنَ آمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا وَلَا يُلْقِيهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٢﴾

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا
كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُهُ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٨٣﴾

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ
بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَآتُ اللَّهُ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْ لَا أَن مَنَّ اللَّهُ
عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَآتُ لَا يُفْلِحُ
الْكَاذِبُونَ ﴿٨٤﴾

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ
لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا
فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٥﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ
عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٨٦﴾

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ
لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُلْ رَّبِّي أَعْلَمُ مَنْ

dé retour. Dire : « Mo Seignère Li pli conné ki sanne-là ki améne guidance et ki sanne-là ki dans ène l'errère ki évident. »⁷⁷

جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَهُوَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨٦﴾

87. Et to pa ti pé attanne ki pou révèle toi Live-là, mais *li* ène miséricorde dé la part to Seignère ; donc zamais pa vinne ène soutien pou banne mécréants.

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَن يُلْقٰى إِلَيْكَ الْكِتٰبُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et pa bizin laisse banne-là détourne toi dépi banne Signes Allāh, après ki finne avoye toi ça ; et *continié* appelle *l'himanité* vers to Seignère et zamais pa vinne ène dans banne associatéres.

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيٰتِ اللّٰهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٨﴾

89. Et pa appelle aukène l'aute divinité-avec-Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Tout kit-soze pou conne destruction sauf *Allāh* So manifestation. Pou Li, zizement-là ; et vers Li, pou faire zotte rétourné.

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ تَدْعُ كُلُّ شَيْءٍ هَآلِكًا إِلَّا وَجْهَهُ ۚ يَوْمَ يَقُولُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٩﴾

77 Éna savants ti éna ça l'opinion-là ki ça verset-là li ti révéle alors ki le St Prophète^(s.a.w) ti pé quitte la Mecque couma ène fugitif pou alle Médine. Là-dans éna ène grand prophécie : ène zour li pou éna pou quitte la Mecque et à la fin li pou rétourné couma ène vainkére et ène conquérant. Et disse bananés après so départ, ça-même ti arrivé. Le St Prophète^(s.a.w) so mission ti ène réissite total ék remarquabe.

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الْم [٢]

3. Esse-ki banne dimounes pensé ki parski zotte dire : « Nous croire, » pou laisse zotte sans ki pou mette zotte dans l'épréve ?

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ [٣]

4. Et, en vérité, Nous ti testé banne ki ti avant zotte. Coumme ça, Allāh certainement pou distingue banne ki véridiques et certainement Li pou reconnaître banne mentéres.

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ [٤]

5. Ou soi, banne ki faire banne mauvais actions, esse-ki zotte pensé pou sauvé are pinition zotte pou dévance Nous ? Zot zizement li bien mauvais !

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْفِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ [٥]

6. Dimoune ki espére raconte Allāh, pou li en vérité, l'hére ki finne fixé par Allāh pé vini. Et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَكَ مُدًا وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ [٦]

7. Et dimoune ki faire zefforts dans simé Allāh, li pé faire zefforts pou l'avantaze so l'âme. En vérité, Allāh Li Indépendant dé tout l'inivers.

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ [٧]

8. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, certainement Nous pou débarasse zotte are zot banne mauvais et certainement Nous pou récompense banne-là d'après ça ki pli excellent ki tout dans zot banne actions.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ [٨]

9. Et Nous finne ordonne l'homme pou montré la bonté pou so papa-mama ; mais si zotte-dé dispite are toi pou ki to

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ

oussi associé are Moi ça ki to péna aukène connaissance lor là, alors pa obéir banne-là. Zot rétour li vers Moi et Mo pou informe zotte ça ki zotte finne faire.

بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطْعَمُوا رَأْيِي مَرْجِعُكُمْ
فَأَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, certainement Nous pou admette banne-là dans *groupe* banne dimounes ziste.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كُنْزُ خَلْقَتِهِمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾

11. Et parmi banne dimounes, éna ki dire : « Nous croire dans Allāh, » mais quand, pou la cause Allāh, faire zotte souffert, zotte considère persékition dé la part banne dimounes couma-dire pinition Allāh. Et si kik aide vini dé la part to Seignère, certainement banne-là pou dire : « En vérité, nous ti avec zotte. » Esse-ki Allāh pa pli conné ça ki éna dans lé kère tout banne dimounes ?

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ
فَإِذَا أُذِيقُوا فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً
النَّاسِ كَذَّابِ اللَّهِ وَلَكِنْ جَاءَ نَصْرُ
مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ
أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ
الْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

12. Et Allāh certainement pou distingue banne ki croire et certainement Li pou réconnâite banne hypocrites.

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١٢﴾

13. Et banne ki pa croire, zotte dire banne ki croire : « Suive nou simé et nous pou saryé certainement *fardeau* zot pécés, » alors ki zotte pa pou saryé nanrien dépi *fardeau* banne-là zot pécés. En vérité, zotte banne mentères.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا
اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطِيئَتَكُمْ
وَمَا هُمْ بِحَاِثِينَ مِنْ خَطِيئَتِهِمْ
شَيْءٌ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٣﴾

14. Mais certainement zotte pou saryé zot prope fardeaux ék lé zaute fardeaux are zot prope fardeaux. Et Zour Rézirection, certainement pou interroze zotte lor ça ki zotte finne inventé.

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ
أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٤﴾

R2 15. Et, en vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Et *Noé so la loi* li ti reste parmi banne-là mille bananés moinse cinquante. Et, délize ti emporte banne-là alors ki zotte ti inziste.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ
فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ
عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿١٥﴾

16. Mais Nous ti sauve li et banne ki ti avec li dans l'Arce. Et Nous ti faire ça l'Arce-là ène Signe pou tout banne péps.

17. Et rappelle Abraham quand li ti dire so pép : « Adore Allāh et craigne Li. Ça li meillère pou zotte si sélement zotte ti conné !

18. « Zotte nék pé adore idoles en déhors Allāh et zotte pé fabrique ène mensonge. En vérité, banne ki zotte adoré en déhors Allāh péna pouvoir pou donne zotte zot provision. Donc serce zot provision cotte Allāh et adore-Li et montré Li zot reconnaissance. Vers Li, pou rétourne zotte. »

19. « Et si zotte contrédire la vérité, alors banne zénérations avant-zotte ti habitié contrédire. Et responsabilité Mèssazer-là li sélement pou transmette Mèssaze-là avec clarté. »

20. Esse-ki banne-là pa trouvé couma Allāh commence la création, ensuite Li répète ça ? En vérité, ça li facile pou Allāh.

21. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma Li finne commence la création, ensuite Li pou faire sorti ène l'aute création *pli tard*. »⁷⁸ En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

22. Li pini dimoune ki Li oulé et Li accorde miséricorde dimoune ki Li oulé et vers Li, pou rétourne zotte.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَ
جَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾

وَأَبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا
اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ۖ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوتَانَا
وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ
لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ
الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٩﴾

وَأَن تَكْفُرُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن
قَبْلِكُمْ ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿٣٠﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرٌ ﴿٣١﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ
يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٢﴾

يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن
يَشَاءُ ۚ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٣٣﴾

78. Finne dire même soze ki dans verset 53:48 (Al-Nadjam) avec ène tipti sanzement dans mot ki finne soisir. Au lié 'al-ākhêrah' (ça ki vinne plitard), là-bas éna le mot 'al-oukhra' (l'aute) combiné avec 'al-nasha'h', li clair ki pé cause ène l'aute type création ki pou vini dans ène l'époque fitire.

23. Et zotte pa pou capave enlève capacité *Allāh* ni lor la terre, ni dans lé ciél ; et zotte péna en déhors *Allāh* aukène camarade ni aukène aide.

R 3 24. Et banne ki pa croire dans banne Signes *Allāh* et raconte avec Li — ça banne-là ki dézespère Mo miséricorde. Et ça banne-là ki pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére.

25. Et réponse so pép *li* ti sélement ki zotte ti dire : « Tué-li ou soi brûle-li. » Mais *Allāh* ti sauve li are di fé. En vérité, dans ça éna banne Signes pou ène pép ki croire.

26. Et *Abraham* ti dire : « En vérité, zotte finne prend pou zot *adoration* banne idoles en déhors *Allāh*, *sélement* par amour ente zotte dans la vie ça lé monde-là. Ensuite, Zour Rézirection, ente zotte, sakène pou nié l'aute et zotte pou maudit zotte-mêmes ente zotte. Et zot l'endroit cotte pou resté li pou di Fé et pa pou éna personne pou aide zotte. »

27. Et Lot ti croire dans li ; et *Abraham* ti dire : « En vérité, mo pé émigré vers mo Seignère. En vérité, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

28. Et Nous ti donne li Isaac et Jacob et Nous ti établi dans so banne déssendants, don dé prophécie et le Live, et Nous ti donne li so récompense dans ça lé monde-là ; et dans l'Aute lé monde certainement li pou ène dans banne dimounes ziste.

29. Et *Nous* ti avoye Lot ; quand li ti dire so pép : « Certainement zotte pé commette ça indécence ki aukène parmi banne dimounes zamaïs pa ti commette avant zotte.

وَمَا آتَيْتُمْ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٣﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَكُونُونَ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ لَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٥﴾

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيلعن بعضكم بعضاً وما لكم التَّارُكُومَ لَكُمْ مِنْ نَصِيرِينَ ﴿٢٦﴾

فَأَمَّن لَه لُوطٌ م وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَاتَيْنَاهُ أُجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَرَأَيْنَاهُ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٨﴾

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

30. « Esse-ki en faite zotte approce banne zommes *pou satisfaire zot désirs charnel* et zotte commette brigandaze lor simé ? Et zotte faire banne sozes blâmabe dans zot l'assemblées ! » Mais réponse so pép li ti sélement ki zotte ti dire : « Améne lor nous pinition Allâh si to dans banne ki cause vrai. »

أَرَيْتُكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ
السَّيْلَ ۚ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيِكُمْ
الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ
إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٠﴾

31. Li ti dire : « Mo Seignére, aide-moi conte ça pép ki créé désorde-là. »

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٣١﴾

R 4 32. Et quand Nou banne Mésazers ti améne *cotte* Abraham nouvelle-là, banne-là ti dire : « Certainement, Nous pou détruire banne habitants ça la ville-là. En vérité, so banne habitants zotte banne inziste. »

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ
بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا إِنَّكَ مَهْلِكُؤُنَا أَهْلَ
هَذِهِ الْقَرْيَةِ ۚ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا
ظَالِمِينَ ﴿٣٢﴾

33. Li ti dire : « Mais Lot li là-bas ! » Banne-là ti réponde : « Nous conne pli bien ki sanne-là ki là-bas. Certainement, Nous pou sauve li et so famille, excepté so madame ki ène dans banne ki *pou* reste derrière. »

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا اتَّخُنَا عِلْمُ
يَمَنٍ فِيهَا ۖ لَنَنْجِيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا
أَمْرًا تَهُ ۚ وَكَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ ﴿٣٣﴾

34. Et quand Nou banne Mésazers ti vinne *cotte* Lot, li finne senti li dans la peine pou zotte et li ti senti li impuissant pou *faire kit-soze pou* zotte. Et banne-là ti dire : « Pa pére et pa tracasse toi ; en vérité, Nous pou sauve toi et to famille excepté to madame ki pou ène dans banne ki *pou* reste derrière. »

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سَيِّئًا
إِيَّاهُمْ وَصَاقَ بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالُوا لَا
تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّكَ مِّنْجُوكَ
وَأَهْلَكَ إِلَّا أَمْرًا تَكَ كَانَتْ مِنَ
الْغَيْرِينَ ﴿٣٤﴾

35. « Certainement Nous pou faire tombe lor banne habitants ça la ville-là ène pinition dépi dans lé ciél à cause zotte finne faire rebelles. »

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ
الْقَرْيَةِ رِجْرًا مِّنَ السَّمَاءِ ۖ يَمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٥﴾

36. Et, dans ça, certainement Nous finne laisse ène Signe bien clair pou ène pép ki oulé comprend.

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً ۚ بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et cotte Madian, *Nous ti avoye* zot frère Chou'aib ki ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh et garde l'espoir lor Dernier Zour ; et pa occasionne trouble lor la terre couma banne sémères désorde. »

وَأِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ فَقَالَ
يَقُومِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ
الْآخِرَ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ ﴿٣٧﴾

38. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors ène tremblément dé terre terribe ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki là, plat vente, dans zot la cazes.

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
فَصَبَّحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٣٨﴾

39. Et *Nous ti détruire banne* 'Aad et Thamūd ; et ça li bien vizibe pou zotte à travers *ruines* cotte banne-là ti resté. Et Satan ti faire banne-là zot banne travaux *paraîte* zoli pou zotte, et coumme ça li ti empêche banne-là suive simé *droite* pourtant zotte ti banne dimounes ki capave reconnaîte *la vérité*.

وَعَادًا وَثَمُودًا ۖ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ
مِّنْ مَّسْكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ
الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ
عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٩﴾

40. Et *Nous ti détruire* Korah et Pharaon et Hāmān. Et, en vérité, Moïse ti vinne cotte banne-là avec banne Signes bien clair, mais zotte ti azir avec arrogance lor la terre ; pourtant zotte pa ti capave alle pli divant ki *Nous, pou sappé are Nou pinition*.

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا
فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا
سَاقِيْنَ ﴿٤٠﴾

41. Alors, *Nous ti attrape sakène d'ente* zotte à cause so pécé ; parmi banne-là, ti éna conte ki *Nous ti avoye ène* tempête di sabe violent ; et parmi banne-là, ti éna ki ène explosion terribe ti foudroye zotte ; et parmi banne-là, ti éna ki *Nous ti* faire la terre englouti zotte ; et parmi banne-là, ti éna ki *Nous ti* noye zotte. Et Allāh pa ti ditout inziste are banne-là, mais banne-là ki ti inziste are zot prope l'âme.

فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِمْ ۖ فَمِنْهُمْ مَّنْ
أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا ۖ وَمِنْهُمْ
مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ ۖ وَمِنْهُمْ مَّنْ
خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ ۖ وَمِنْهُمْ مَّنْ
أَغْرَقْنَا ۖ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ
وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤١﴾

42. Cas banne ki prend banne protectéres en dehors Allāh li couma cas ça zaraignée, ki faire ène la caze pou li. Et, en vérité, la caze ki pli frazile, li la caze zaraignée, si sélement banne-là ti conné !

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ
أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ ۖ
إِذَا تَوَلَّىٰ سَفْهُاءُ ۚ إِنَّ أَوْهَنَ
الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ ۖ
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

وَقَارُونَ

43. En vérité, Allāh conne tout ça ki banne-là invoqué en déhors Li. Et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٣﴾

44. Mais ça, li banne comparaisons ki Nous propose banne dimounes, mais sélement banne ki éna connaissance ki comprend ça.

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۚ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٣٤﴾

45. Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Certainement, dans ça éna ène Signe pou banne croyants.

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

PARTIE 21

R 5 46. Récite ça ki finne révèle toi dépi dans Live-là et observe la Prière. En vérité, la Prière empêche commette l'indécence et empêche faire ça ki blâmabe ; et en vérité, mazine Allāh, li pli grand vertu. Et Allāh conné ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَتْلُوا مَّا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ ۖ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٣٦﴾

47. Et pa diskite are banne ki finne gagne Live avant zotte sauf avec *argument* ça ki meillère, excepté are banne ki inziste parmi banne-là avec zotte pa faire aukène *diskission*. Et dire : « Nous croire dans ça ki finne révèle nous et dans ça ki ti révèle zotte et nou BonDié et zot BonDié Li Ène Sél et nous faire soumission are Li. »

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا ۖ وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et coumme ça-même Nous finne faire déssanne Live-là lor toi. Donc banne ki Nous finne accorde zotte ène *vrai connaissance* Live-là, zotte croire là-dans ; et parmi ça banne *dimounes la Mecque-là oussi*, éna ki croire là-dans. Et sélement banne ingrats ki nié Nou banne Signes.

وَكَذَلِكَ أُنْزِلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et to pa ti récite aukène Live avant ça, ni to ti écrire li avec to la main droite ; sinon banne ki *habitié* contrédire ti pou éna banne doutes.

وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكُمْ إِذَا لَأَزْتَابَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٣٩﴾

50. Mais, li banne Signes bien clair
ki *finne inscrire* dans lé kéré banne ki
finne gagne la connaissance. Et sélement
banne inzistes ki nié Nou banne Signes.

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ
أُوتُوا الْحِكْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا
الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

51. Et banne-là dire : « Bé ki
faire pa faire banne Signes déssanne
lor li dépi so Seignére ? » Dire :
« Banne Signes, zotte avec Allāh
sélement, et mo nék ène Avertissére ki
averti clairement. »

وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن
رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ وَ
إِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

52. Esse-ki ça pa siffit pou banne-
là *couma Signe* ki Nous finne faire
déssanne lor toi ça Live ki pé récite
zotte-là ? En vérité, éna dans ça ène
grand miséricorde et ène rappel pou ène
pép ki croire.

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
يُثْلِقُ عَلَيْهِمْ إِنَّا فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةٌ وَ
ذِكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

R 6 53. Dire : « Allāh Li Siffit couma
Témoin ente moi et zotte. Li conné ça ki
dans banne lé ciéls et lor la terre. » Et
banne ki croire dans mensonge et pa croire
dans Allāh, ça banne-là ki banne perdants.

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيِّنَاتٍ وَ بَيْنَكُمْ
شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَ
الْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَ
كَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là dimanne toi pou faire
pinition-là vinne vite ; et si pa ti éna ène
limite fixé, certainement pinition-là ti
pou attrape zotte. Et certainement, li pou
attrape zotte ène coup sans ki zotte ranne
zotte-mêmes compte.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ
مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ
بَغْةٌ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٤﴾

55. Banne-là dimanne toi pou faire
pinition-là vinne vite, mais, en vérité,
l'Enfer pé encerclé banne mécréants.

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَٰئِنْ
جَهِنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٥﴾

56. Zour ki pinition-là pou
enveloppe zotte, dépi là-haut zotte et
dépi en bas zot li pieds et Allāh Li pou
dire : « Goûte *fruit* zot actions. »

يَوْمَ يَخْشَهُمُ الْعَذَابُ مِن فَوْقِهِمْ وَ
مِن تَحْتِ آرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٦﴾

57. O Mo banne servitères ki
croire ! En vérité, Mo la terre li vaste ;
donc adore Mo Tout-Sél.

يُجَادِي الَّذِينَ آمَنُوا لَٰنَ أَرْضِي
وَإِسْعَىٰ قَرِيبًا يَّ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٧﴾

58. Sak l'âme pou goûte la mort ;
ensuite vers Nous *ki* pou rétourne zotte.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ
إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne ki croire et ki faire
banne bon actions — en vérité, Nous pou
loze zotte dans banne Résidences élevé
dans Paradis, en bas ça éna banne la
rivières *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans
tout lé temps. Li excellent couma
récompense pou banne ki travaille *bien*,

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٥٩﴾

60. Banne ki montré patience et ki
place *zot* confiance dans *zot* Seignére.

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et comié zanimaux-éna ki pa
saryé *zot* prope nourritire ! Allāh approvi-
sionne banne-là et zotte oussi. Et Li-
Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَكَايْنٍ مِّنَ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۚ
اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

62. Et si to dimanne banne-là : « Bé
Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et
la terre et *Ki* finne mette en service soleil
et la line ? » Sirement, banne-là pou
réponne : « Allāh ». Donc couma zotte
finne détourné *are la vérité* ?

وَلَيِّنَ سَأَلْتَهُم مِّن خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَا
الْاَرْضِ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لِيَقُولُوْ
اللَّهُ ۚ فَاَنَّىٰ يُؤْفَكُوْنَ ﴿٦٢﴾

63. Allāh élarzi *banne moyens*
provision pou dimounne ki Li oulé d'ente
So banne servitères et *parfois* Li diminué
ça pou li. En vérité, Allāh conne bien
tout kit-soze.

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَّشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ ۚ وَيَقْدِرُ لَهُ ۚ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

64. Et si to dimanne banne-là : « Bé
Ki sanne-là Ki faire dilo déssanne dépi
dans lé ciél et *Ki* par ça redonne la terre la
vie après so la mort ? » Certainement,
banne-là pou réponne : « Allāh. » Dire :
« Tout louanze pou Allāh ! » Mais la
plipart parmi banne-là pa comprend.

وَلَيِّنَ سَأَلْتَهُم مِّن تَرَاوِي السَّمٰوٰتِ
مَاءً فَاَخْيَا بِهٖ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ مَوْتِهَا
لِيَقُولُوْا اللّٰهُ ۚ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ
اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٦٤﴾

R7 65. Et la vie ça lé monde-là, li
simplément ène l'amizement et ène zoué.
Et en vérité, Résidence l'Aute lé monde li
vrai la vie, si sélement banne-là ti conné.

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا لَهْوٌ وَ
لَعِبٌ ۚ وَالْاٰخِرَةُ الْاٰخِرَةُ لَھِی
الْحَيٰوةُ النُّعْمُ ۚ كَاَنُتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٥﴾

66. Et quand banne-là embarque lor ène navire, zotte prié Allāh avec sincérité dans zot la foi envers Li. Mais, quand Li ramène zotte à terre sain et sauf, alà ki zotte donne *Li* banne associés,

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ؕ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

67. Pou ki zotte montré zot ingratitide pou ça ki Nous finne accorde zotte et pou ki zotte zouir bénéfice temporaire. Mais zotte pa pou tardé pou conné *ki so réziltat*.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۖ وَلِيَتَمَتَّعُوا ۚ فَسَوْفَ يَخْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

68. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Nous finne établi *pou* zotte ène l'enceinte sacré cotte éna sékirité, alors ki tout autour zotte, pé enlève dimounes⁷⁹ ? Esse-ki banne-là pou croire dans mensonze et zotte pou nié favére Allāh ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مًّا وَهُمْ يُتَخَفُّ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ؕ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٣٨﴾

69. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki fabrique ène mensonze lor Allāh, ou soi ki contrédire la vérité quand ça arrive cotte li ? Esse-ki péna ène place pou resté dans l'Enfer pou banne mécréants ?

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ؕ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٣٩﴾

70. Et banne ki litté pou Nou cause — certainement Nous pou guide banne-là lor Nou banne simés. Et, en vérité, Allāh Li avec banne ki faire le bien.

وَالَّذِينَ جَاءُوا هُدًى وَآمَنُوا فَاتَّبَعُوا مَا هَدَى اللَّهُ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٠﴾

79 Pé témoigne ki la Ka'aba li la Caze Sacré d'Allah. Dépi l'arrivée de l'Islam quand finne déclaré par Allah ki ça li Qiblah permanent pou l'humanité, et même dépi l'époque l'Ignorance quand banne Arabes pa ti éna aukène respect pou la vie dimoune, ça territoire Haram ki conténir la Ka'aba ti reste ène l'endroit dé sékirité et de paix même-quand pa ti éna sékirité tout-autour.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même
Allāh, Mo pli conné.

الْم ٢

3. Banne Romains finne gagne
défaite

عَلِبَتِ الرُّومُ ٣

4. Lor la terre costé are l'Arabie,
et banne-là après zot défaite, zotte pou
victorié

فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ
عَلَيْهِمْ سَيُغْلِبُونَ ٤

5. Dans impé l'années. L'orde *ki*
marcé, li pou Allāh, avant et après ça. Et
li pou ça zour cotte banne croyants pou
rézouir

فِي بضعِ سِنِينَ هَٰذَا أَمْرٌ مِنْ
قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدِ وَ يَوْمَئِذٍ يَكْفُرُ
الْمُؤْمِنُونَ ٥

6. Are l'aide Allāh. Li aide
dimoune ki Li oulé, et Li-Même Li Tout-
Puissant, Li Bien-Miséricordié.

يَنْصُرُ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَ هُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٦

7. Ça li promesse Allāh. Allāh pa
pou manque So promesse, mais la plipart
banne dimounes pa conné.

وَ عَدَّ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ
أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٧

8. Banne-là éna ène connaissance là-
haut là-haut lor la vie ça lé monde-là, et zotte
insouciant are *la vie* l'Aute lé monde-là.

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَ هُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ
غَفْلُونَ ٨

9. Esse-ki banne-là pa refléci
dans zot prope l'esprit ? Allāh finne créé,
sélement avec la vérité et pou ène lé
temps fixé, banne lé ciéls, et la terre et
tout ça ki ente ça dé-là. Mais, en vérité,
boucoup dimounes pa croire dans
renconte avec zot Seignére.

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ
اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا
بِالْحَقِّ وَ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَ لَٰنَ كَثِيرًا
مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ
لَكُفْرُونَ ٩

10. Esse-ki banne-là pa finne alle
partout lor la terre pou guetté couma ti
mauvais la fin banne ki ti avant zotte ?
Banne-là ti pli fort ki zotte et banne-là ti
pé kiltive la terre et ti pé péplé-li bien

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَ أَنَارُوا الْأَرْضَ

plisse ki zotte finne péplé li ; et banne-là zot Mèssazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Et Allāh pa ti oulé faire banne-là di tort, mais banne-là ti faire di tort zot prope l'âme.

وَعَمَرُوها أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَ
جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ، فَمَا
كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٠﴾

11. Alors, mauvais ti la fin banne ki ti commette banne mauvais actions parski zotte ti prend banne Signes Allāh pou mensonzes et zotte ti faire moquerie are ça.

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا
السُّوْءِ أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَ
كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣١﴾

R 2 12. Allāh commence la création ; ensuite Li répète li. Ensuite, vers Li, pou retourne zotte.

اللَّهُ يَبْدُؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ
لِيُوَدَّ تَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾

13. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, banne coupabes pou *plonzé* dans dézespoir.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٣٣﴾

14. Et d'ente zot-banne *soi disant* associés *ki zotte donne Allāh*, pa pou éna aukène intercessére pou zotte et zotte pou rénié zot banne associés *ki zotte finne fabriqué-là*.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاؤُا
وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

15. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, ça zour-là banne-là pou séparé ène are l'aute.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ
يَتَفَرَّقُونَ ﴿٣٥﴾

16. Alors, concernant banne ki ti croire et ki ti faire banne bon travaux, pou faire banne-là rézouir dans ène Zardin.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿٣٦﴾

17. Et, concernant banne ki pa ti croire et ki ti prend Nou banne Signes et raconte l'Aute lé monde-là pou mensonzes, pou assiré ki ça banne-là présent dans pinition-là.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَ
لِقَاءِ الْآخِرَةِ قَالُوا لَيْلِكَ فِي الْعَذَابِ
مُحْضَرُونَ ﴿٣٧﴾

18. Donc, Allāh Li *tout lé temps* Pur, et là *oussi* quand lé soir zoènnne zotte et quand gramatin zoènnne zotte —

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ
تُصْبِحُونَ ﴿٣٨﴾

19. Et pou Li, tout louanze dans banne lé ciéls et lor la terre, et dans l'après-midi *oussi* et quand zotte trouve soleil pé déssanne.

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
عَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿٣٩﴾

20. Li faire sorti vivant dépi mort, et Li faire sorti mort dépi vivant. Et Li redonne la terre la vie après so la mort. Et coumme ça-même pou faire-zotte sorti.
- R 3 21. Et ène parmi So banne Signes *li* ça, ki Li finne créé zotte are la poussière, et alà ki zotte vinne banne himains ki pé éparpillé *lor la terre*.
22. Et ène parmi So banne Signes *li* ça, ki Li finne créé banne conzoints pou zotte dépi zot *prope l'espèce-même*, pou ki zotte gagne tranquillité l'esprit are banne-là ; et Li finne mette ente-zotte l'amour et tendresse. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.
23. Et parmi So banne Signes, éna création banne lé ciéls et la terre et diversité zot banne langues et coulères. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki possède connaissance.
24. Et parmi So banne Signes, éna zot sommeil pendant la nuîte et li zour ; et zot réserce So banne bienfaits. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki oulé écouté.
25. Et ène parmi So banne Signes *li* ça, ki Li montré-zotte zéclair dans l'état la crainte et l'espoir et *ki* Li faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et *ki* par ça Li redonne la terre la vie après so la mort. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki raisonné.
26. Et parmi So banne Signes *li* ça, ki lé ciél et la terre pé mainténir par So l'orde. Ensuite, quand Li pou crié zotte d'ène sél l'appel *ki sorti* dépi la terre, alà ène coup zotte pou sorti.
- يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿٢٠﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢١﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوِلَايَكُمُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَلَمِينَ ﴿٢٣﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ مَنْأُكُمْ بِأَثِيلٍ فَالْثَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمَعُونَ ﴿٢٤﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٥﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنْ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرَجُونَ ﴿٢٦﴾

27. Et pou Li banne ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Zotte tout zotte montré Li zot l'obéissance.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ
لَهُ قَانِتُونَ ﴿٢٧﴾

28. Et Li-Même Ki commence la création, ensuite Li répète li. Et ça li facile pou Li. Et dans banne lé ciéls et lor la terre, So l'exempe li pli sublime ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ
الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ
يَعْلَمُ الْغُيُوبَ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾

R 4 29. Li propose-zotte ène parabole concernant zotte-mêmes. Esse-ki zotte éna, parmi zot-esclaves, banne associés dans provision ki Nous finne donne zotte dé-sorte ki zotte vinne banne *partenaires* égal dans ça are banne-là à tel point ki zotte craigne banne-là couma zotte craigne zotte-mêmes ente zotte ? Coumme ça-même Nous explique clairement banne Signes pou ène pép ki comprend.

صَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ
هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ
فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ
كَخِيفَتَكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَلِكَ نَفْصِلُ
الْأَيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٩﴾

30. En faite, banne inzistes suive zot prope désirs bas sans ki zotte conné. Et ki sanne-là ki capave guide dimoune ki Allāh finne zize égaré ? Et péna aukène aide pou banne-là.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ
اللَّهُ ۚ وَمَا لَهُمْ مِّنْ مُّصْرِينَ ﴿٣٠﴾

31. Alors reste tout lé temps incliné vers la verité avec to l'attention fixé lor la rélizion et suive la natire Allāh,⁸⁰ lor là ki Li finne façonne banne dimounes. Péna sanzement dans création Allāh. Ça, li la rélizion ki bien droite et ki aide lé zoutes pou vinne droite. Mais la plipart banne dimounes pa conné.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتُ
اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ
لِخَلْقِ اللَّهِ ۚ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ ۚ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

80. Ici, la natire Allāh représente So banne attribits ; et montré ki l'homme capave réflète dans so prope personne, banne attribits Allāh. D'aillère, li sél façon pou évolié spirituellement. Li clair ki banne zanimaux péna ça qualité-là couma banne êtres himains. Li ène qualité ki distingue banne dimounes are lé reste la création. Pa capave gagne proximité Allāh sans ki pa gagne banne qualités ki réflète banne qualités Allāh. Pa bizin oublié ki Allāh Li Infini alors ki l'homme li pa infini. Donc, progrès dé l'homme li pou reste tout lé temps endans banne limites-pou-banne-himains.

32. Reste tout lé temps incliné vers Li avec *répétance* et craigne-Li et observe la Prière et pa vinne ène dans banne associatères -

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾

33. Dans banne ki finne divise zot rélizion et ki finne forme banne sectes — sak groupe pé rézouir avec ça ki li éna.

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et quand ène malhére arrive banne dimounes, zotte invoque zot Seignére, zotte tourne vers Li avec *répétance*, ensuite quand Li faire banne-là goûte miséricorde dé So part, alà ki ène groupe d'ente banne-là zotte *commence* donne banne associés are zot Seignére,

وَإِذَا مَسَّ النَّاسُ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَاهُمْ مِنْهُ رَحْمَةٌ إِذَا فَرِحُوا مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٤﴾

35. Dé façon ki zotte nié ça ki Nous finne donne zotte. Alors zouir banne bénéfices temporaire, mais zotte pa pou tardé pou conné *ki so réziltat*.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَهُمْ فَتَمْتَعُوا بِهِمْ قَسُوفَ تَخْلَعُونَ ﴿٣٥﴾

36. Esse-ki Nous finne faire déssanne lor banne-là kik l'autorité ki cause lor ça ki banne-là pé associé are Li ?

أَمْ أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand Nous faire banne dimounes goûte miséricorde, zotte rézouir are ça; mais quand ène malhére arrive banne-là à cause ça ki zot la mains finne avoye divant, alà ki zotte dézespéré.

وَإِذَا آذَيْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْتِنطُونَ ﴿٣٧﴾

38. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminué ça ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki croire.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٨﴾

39. Alors donne proce-parent so droit et dimoune ki dans nécessité et voyazére *oussi*. Ça li meillére pou banne ki serce plaisir Allāh, et ça banne-là ki pou réissi.

قَاتِلْ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمَشْكِينَ وَابْنِ السَّبِيلِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et tout ça ki zotte donné lor l'intérêt pou ki li rapporte augmentation dans ricesse banne dimounes, pa pou augmenté dans régard Allāh, mais tout ça ki zotte donné couma Zakāte pou serce plaisir Allāh — ça banne-là ki pou faire *zot ricesse* multiplié.

وَمَا آتَيْتُم مِّن دَبَّارٍ لِّبُؤٍ فِي أَمْوَالِ
النَّاسِ فَلَا يَزُبُّوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا
آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ
اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٤٠﴾

41. Allāh Ki finne créé zotte, ensuite Li finne donne zotte *zot* provisions, ensuite Li pou faire-zotte mort, ensuite Li pou rédonne-zotte la vie. Esse-ki éna kikène parmi zot associés-ki zotte donne Allāh ki capave faire ène dans ça banne zaffaires-là ? Allāh Li Pur, et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé are Li.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُؤْمِنُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكُمْ مَن شَيْءٍ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

R 5 42. Corription finne paraîte lor la terre et lor la mer à cause ça ki banne la mains banne dimounes finne gagné *par zot banne mauvais travaux*, pou ki Li faire zotte goûte *fruit* ène partie zot banne actions pou ki zotte rétourne vers Li.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٢﴾

43. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma ti *mauvais* la fin banne ki ti avant zotte. La plipart parmi banne-là ti banne associatéres. »

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ كَانُوا أَكْثَرَهُمْ مُّشْرِكِينَ ﴿٤٣﴾

44. Et tourne to visaze vers la Rélizion ki bien droite et ki aide *lé zaute rélizions* pou vinne droite avant ki arrive ça zour ki Allāh pa pou renvoyé dans aukène façon. Ça zour-là, banne-là pou divisé *en banne groupes séparé*.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ
أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ
يَوْمَئِذٍ يَصْدَعُونَ ﴿٤٤﴾

45. Banne ki pa croire pou payé pou zot mécréance ; et banne ki faire banne bon actions, zotte pé prépare *le bien* pou zotte-mêmes —

مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَ مَن عَمِلَ
صَالِحًا فَلَا نَفْسَهُم بِمَهْدُونَ ﴿٤٥﴾

46. Pou ki, dépi So banne bienfaits, Li récompense banne ki croire et ki faire banne bon actions. En vérité, Li pa content banne mécréants.

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنْ قَضَائِهِ إِنَّهُ لَا يَجِبُ الْكُفْرِينَ ﴿٤٦﴾

47. Et parmi So banne Signes *li ça*,
ki Li avoye banne di vents couma portéres
banne bon nouvelles et pou ki Li faire-zotte
goûte dépi So miséricorde, et pou ki banne
navires capave vogué sêlon So l'orde et
pou ki zotte capave serce dépi So banne
bienfaits, et pou ki zotte reconnaissant.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ
مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَ
لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et, en vérité, avant toi, Nous ti
avoye banne Mèssazers vers zot prope
péps. Zotte ti amène banne-là banne
Signes bien clair. Ensuite Nous ti pini
banne coupabes couma bizin. Et li ti Nou
dévoir pou sêcourir banne croyants.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى
قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُموهُمْ وَ
كَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾

49. Allāh-Même Ki avoye banne di
vents dé sorte ki zotte soulève ène niaze,
ensuite Li répanne ça dans lé ciél couma
Li oulé, ensuite Li faire ça dans différent
morceaux et to trouve la plie sorti dépi
dans so milié. Et quand Li faire ça tombé
lor ki Li oulé d'ente So banne servitères,
alà ki zotte rézouir ;

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ
سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ
وَيَخْلُقُ كِسْفًا مِمَّا تَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ
مِنْ خِلْمِهِ فَاِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٣٩﴾

50. Alors ki avant ça — avant ki ti
faire ça la *plie-là* déssanne lor banne-là -
zotte ti *plonzé* dans dézespoir.

وَلَا تَكُنُوا مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَانُوا
مِن قَبْلِهِ كَمُبْتَلِينَ ﴿٤٠﴾

51. Donc, considère banne Signes
miséricorde Allāh, couma Li rédonne la terre
la vie après so la mort. En vérité, Li-Même
Ça Allāh Ki rédonne banne morts la vie et Li
éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

فَانظُرْ إِلَى اثْنَيْ عَشَرَ نَفِيسًا
يُخَيِّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ
لَمَخِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

52. Et si Nous avoye ène di vent *lor*
banne-là zot plantation et ki banne-là
trouve ça finne vinne zaune, certainement
zotte pou *commence* montré zot
ingratitude après tout ça *favére-là*.

وَلَيُنْزِلَنَّ الْأَمْطَارُ مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٤٢﴾

53. Et to pa pou capave faire banne
morts tandé et to pa pou capave faire
banne sourdes tanne l'appel quand zotte
tourne lé dos zotte allé.

فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ
الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٤٣﴾

54. Et to pa capave guide banne avégues *et tire zotte dépi zot l'errére*. To capave faire sélement banne ki croire dans Nou banne Signes tandé ; banne-là ki montré soumission.

وَمَا آتَتْ بِهِمُ الْعُمِّي عَنْ ضَلَلَتِهِمْ
إِنْ تُسْمِعْ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿٥٤﴾

R 6 55. Allāh Ki finne créé zotte dans *ène l'état* faiblesse, et Li finne donne-zotte viguère après faiblesse. Ensuite, après viguère, Li finne cause faiblesse et vieillesse. Li créé ça ki Li oulé. Et Li-Même Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٥﴾

56. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, banne coupabes pou faire serment ki zotte finne reste pa même ène ti lé temps— Coumme ça-même zotte finne détourné *are simé droite*.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ
الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ
كَذَلِكَ كَانُوا يُفَكُّونَ ﴿٥٦﴾

57. Mais banne ki finne gagne la connaissance et la foi, pou dire : « D'après Live Allāh, certainement zotte finne resté ziska Zour Rézirection. Et alà Zour Rézirection li-là. Mais zotte pa ti oulé conné. »

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ
لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ
الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكُمْ فِيكُمْ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

58. Et ça Zour-là, banne inzistes, zot eskize pa pou profite zotte ; et pa pou laisse zotte approce ça seuil la *Porte Allāh*.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مَعَذَرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne expose toute sorte paraboles pou banne dimounes, et, en vérité, si to amène banne-là ène Signe, sans doute banne ki pa croire pou dire : « Zotte nék banne mentéres. »

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ
لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
مُطَّوَّلُونَ ﴿٥٩﴾

60. Coumme ça-même Allāh scelle lé kére banne ki péna connaissance.

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Donc montré patience. En vérité, promesse Allāh li vrai et pa laisse banne ki péna certitude *dans la foi* ébranle toi.

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا
يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦١﴾

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné. الْم ٢
3. Ça li banne versets Live ki éna Sazesse, تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ٣
4. Li ène guidance et ène miséricorde pou banne ki faire le bien, هَذِي وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ٤
5. Banne ki observe la Prière et paye Zakāte, et zotte éna ène la foi ferme dans l'Aute la vie. الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ٥
6. Ça banne-là ki lor guidance dé la part zot Seignère et ça banne-là ki pou réissi. أُولَئِكَ عَلَى هَدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٦
7. Et parmi banne dimounes, éna céli ki prend banne paroles inutile en éssanze pou bon guidance pou ki li cause l'égarement lé zantes dépi simé Allāh, par zot ignorance; et li faire plaisanterie are ça. Pou ça banne-là éna ène pinition ki donne himiliation. وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَهُوَ يَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ٧
8. Et quand recite-li Nou banne Signes, li tourne lé dos avec l'orgueil couma dire li pa finne tanne ça, couma dire dans so dé zoreilles éna ène directé. Alors, annonce li ène pinition ki donne boucoup doulére. وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّى مُّسْتَكْبِرًا كَان لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَن فِي أذْنَيْهِ وَقَرَّأَ فَبَشَّرَهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٨
9. En vérité, banne ki croire et faire banne bon travaux — pou zotte pou éna banne Zardins Félicité, إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ٩
10. Cotte zotte pou resté tout lé temps. Allāh So promesse li vrai ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ١٠

11. Li finne créé banne lé ciéls sans banne *tel* colonnes ki zotte capave trouvé et Li finne enfonce banne montagnes solidement lor la terre pou approvisionne zotte et Li finne propaze là-dans tout banne espèces zanimaux et Nous finne faire dilo déssanne dépi banne niazes et Nous finne faire poussé dans ça *la terre-là* toute sorte paires *dé vézétations* excellent.

خَلَقَ السَّمُوتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ
تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ ذَوْجٍ كَرِيمٍ ۝

12. Ça, li création Allāh. Alors montré-moi ça ki banne lé zautes en dehors Li finne créé. En faite, banne inzistes zotte dans ène l'errère ki clair.

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝

R2 13. Et en vérité, Nous ti donne Louqmân sazesse *et Nous ti dire* : « Montré reconnaissance pou Allāh. » et dimoune ki reconnaissant, li reconnaissant sélement pou *lé bien* so prope l'âme. Et dimoune ki ingrat, alors, certainement Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé louanze.

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ
لِلَّهِ ۚ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۚ
وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفِيرٌ حَمِيدٌ ۝

14. Et quand Louqmân ti dire so garçon alors ki li ti pé donne li conseil : « O mo garçon chéri ! Pa donne banne associés are Allāh. En vérité, donne banne associés are *Allāh*, li ène grand inzistice. »

وَرَأَى قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يُعْظَمُهُ
يُبَيِّنُ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝

15. Et Nous finne ordonne l'homme concernant so papa-mama — so mama saryé li *dans so vente* avec faiblesse lor faiblesse et so sévrage prend dé bananés — « Montré reconnaissance pou Moi et pou to papa-mama. Destination-là li vers Moi.

وَوَضَّيْنَا لِلْإِنْسَانِ يَوْمَ الْآلِدِيهِ حَمَلَتُهُ
أُمُّهُ وَهَنًا عَلَى وَهْنٍ وَفَضَّلَهُ فِي
عَالَمِينَ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ۚ إِلَيَّ
الْمَصِيرُ ۝

16. « Et si banne-là dispite avec toi pou ki to associé are Moi ça ki to péna aukène connaissance lor là, alors pa obéir zotte. Mais, avec bienveillance, reste ène compagnon pou zotte dé, dans ça lé monde-là, et *dans banne zaffaires spiritiél*, suive

وَأِنْ جَاهَدَكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا
لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَ
صَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفٌ ۚ وَأَتَّبِعْ

simé céli ki reste incliné vers Moi. Ensuite, zot retour li vers Moi, et Mo pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. »

سَيُنَبِّئُكَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾

17. « O mo garçon chéri ! Même si li poid ène la grain moutarde, même si li dans ène roce ou soi dans lé ciéls ou soi dans la terre, Allāh certainement pou ramène li. En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Au-Courant.

يُنَبِّئُكَ إِنَّ تَكْ مِنْ ثِقَالِ حَبَّةٍ مِنْ
خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي
السَّمُوتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٣٢﴾

18. « O mo garçon chéri ! Observe la Prière et ordonne ça ki convénabe et interdire ça ki blâmabe et sipporte avec patience *tout malhère* ça ki capave arrive toi. En vérité, ça li parmi banne zaffaires ki *dimanne* ène volonté ferme.

يُنَبِّئُكَ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَامْزِ بِالْمَعْرُوفِ
وَإِنِّ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَسِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ
إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٣٣﴾

19. « Et pa détourne to visaze avec l'orgueil are banne dimounes et pa marce lor la terre avec l'arrogance. En vérité, Allāh pa content dimoune ki orgueille, vantard.

وَلَا تُصَوِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي
الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ
مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٣٤﴾

20. « Et marce avec ène l'allire modéré, et baisse to la voix. En vérité, la voix ki pli désagrèabe li la voix bourrique. »

وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ
صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ
الْحَمِيرِ ﴿٣٥﴾

R 3 21. Esse-ki zotte pa trouvé ki Allāh finne soumette pou zotte tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et ki *Li* finne complète So banne bienfaits lor zotte, ça ki paraîte et ça ki caciète ? Et parmi banne dimounes, éna ki diskite lor Allāh sans aukène connaissance, ni guidance, ni ène Live ki donne la limière.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي
السَّمُوتِ وَمِمَّا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ
نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا
هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٣٦﴾

22. Et quand dire banne-là : « Suive ça ki Allāh finne faire déssanne, banne-là réponne : « Nous pou suivre plitôt ça *simé* lor ki nous finne trouve nou banne papa grand-papas. » Ki ça ça ! Même si Satan ti pé invite banne-là vers pinition la Fournaise ?

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْنَا
آبَاءَنَا وَكُنَّا كَأَنَّ الشَّيْطَانَ يَدْعُوهُمْ
إِلَى عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٧﴾

23. Et dimoune ki soumette *totalement* are Allāh et ki faire banne zoeuves dé bienfaizance, certainement li finne attrape ène poignée solide. Et tout banne zaffaires à la fin *pou* *réturne* vers Allāh.

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ۖ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٣٣﴾

24. Et banne dimounes ki pa croire, pa laisse zot mécréance afflize toi ; zot rétour li vers Nous, et Nous pou informe zotte ça ki zotte finne faire. En vérité, Allāh bien conné ça ki dans la poitrine.

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ ۖ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٤﴾

25. Nous pou laisse banne-là zourir impé banne bénéfices temporaire ça *lé monde-là*, ensuite Nous pou pousse banne-là vers ène pinition bien dir.

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٣٥﴾

26. Et si to dimanne banne-là : « Bé Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre ? » certainement banne-là pou réponne : « Allāh ! » Dire : « Tout louanze pou Allāh. » Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۗ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

27. Pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. En vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé louanze.

لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٣٧﴾

28. Et si tout banne pieds lor la terre ti banne plimes et *ki* l'océan *ti l'encre*, avec sept *lé zautes* l'océans azouté are li après ça, *là-oussi* banne paroles Allāh pa ti pou épuisé. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾

29. Zot création et zot rézirection li sélement couma *création et rézirection* ène sél être. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Bien-Trouvé.

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَحْكُمُكُمْ إِلَّا كَنْفُسٌ وَّاحِدَةٌ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾

30. Esse-ki to pa finne trouvé ki Allāh faire la nuitte rente dans li zour et *Li* faire li zour rente dans la nuitte et *ki* Li

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ الْلَيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي الْلَيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَ

finne mette en service soleil et la line,
sakène pé bouze vers zot terme fixé et ki
Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire ?

الْقَمَرِ كُلِّ يَجْزِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ
اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣٠﴾

31. Ça li coumme ça parski certain-
nement Allāh Li-Même la Vérité, et ki
tout ça ki banne-là invoqué en déhors Li,
mensonze ça, et ki Allāh Li Bien-Haut
dans So gloire, Li Bien-Grand sans
aukène comparaison.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ
هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣١﴾

R 4 32. Esse-ki to pa finne trouvé ki
banne navires vogue lor la mer par Allāh
So favère pou ki Li montré zotte impé
dans So banne Signes ? En vérité, dans
ça, éna banne Signes pou tout dimoune
ki patient, et reconnaissant.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِنِعْمَتِ اللَّهِ يُلَوِّسُكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٢﴾

33. Et quand, couma banne
couvertires, banne vagues enveloppe
banne-là, zotte prié Allāh, avec sincérité
dans zot la foi pou Li. Mais, quand Li
ramène zotte lor la terre sain et sauf, alors
parmi banne-là, éna ki suive simé droite.
Et personne pa nié Nou banne Signes
sauf banne ki grand traîtes et bien ingrats.

وَأِذَا غَشِيَهمْ مَوَاجٌ كَالظُّلَلِ دَعَا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ؕ فَلَمَّا نَجَّهمْ
إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا كَلٌّ خَثَارٍ كَفُورٍ ﴿٣٣﴾

34. O banne dimounes ! Craigne zot
Seignère, et pére ça zour cotte ène papa pa
pou capave ranne so garçon kik service, ni
ène garçon pou capave ranne so papa kik
service. Certainement, promesse Allāh li
vrai. Alors, pa laisse la vie ça lé monde-là
trompe zotte, et pa laisse Trompère-là
trompe zotte lor Allāh.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَاخْشَوْا يَوْمَ مَا
لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ
هُوَ جَارٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ
الْخَرُوفُ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, Allāh Li-Même Ki
possède connaissance l'Hére-là. Et Li
faire la plie tombé. Et Li conné ça ki éna
dans banne matrices. Et aukène l'âme pa
conné ki li pou gagné demain par so
travail, et aukène l'âme pa conné lor ki la
terre li pou mort. En vérité, Allāh Li
Conne-Tout, Li Bien-Au-Courant.

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۖ وَيُنَزِّلُ
الْغَيْثَ ۖ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا
تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا
تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٥﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même
Allāh, Mo pli conné.

الْم ٢

3. Li révélation Live-là — péna
aukène doute lor là — *li* dé la part
Seignére tout banne lé mondes.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ٣

4. Esse-ki banne-là dire : « Li
finne fabrique ça »? Au contraire, li la
vérité dé la part to Seignére pou ki to
averti ène pép ki pa finne gagne
Avertissére avant toi ; li possibe ki zotte
ava *bien* guidé.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ
نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ٤

5. Allāh Ki finne créé banne lé
ciéls et la terre et ça ki ente ça dé-là dans
sisse périodes ; ensuite Li finne établi Li
lor Trône-là. En déhors Li, péna pou
zotte aukène camarade, ni aukène
intercessére. Esse-ki zotte pa prend
compte *avertissement* ?

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ
مَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى
عَلَى الْعَرْشِ ۚ مَا لَكُمْ مِّن دُونِهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ٥

6. Li planifié So l'ordonnance
dépi lor lé ciél pou ki ça *pratiqué* lor la
terre; ensuite *après* ki ça *ordonnance-là*
finne complète so cycle li pou monte
vers Li dans ène zour ki d'après zot-
façon-compté li égal à mille bananés.

يُذَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ
ثُمَّ يَعْرُجُ فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَارُهُ
أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ٦

7. Li-Même Ça, Ki conne ça ki
invizibe et ça ki vizibe, Céli Ki Tout-
Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

ذَٰلِكَ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ
الرَّحِيمُ ٧

8. Ki finne faire excellent tout ça
ki Li finne créé. Et Li finne commence
création l'homme dépi l'arzile.

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ
خَلْقَ الْإِنسَانِ مِن طِينٍ ٨

9. Ensuite, Li finne faire So
déssendance d'ène extrait d'ène fluide ki
paraîte péna valére.

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِن سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ
مَّهِينٍ ٩

10. Ensuite, Li finne harmonise so forme et Li finne soufflé dans li are So l'esprit. Et Li finne donne-zotte zoreilles et li zié et lé kére.⁸¹ Mais impé-même reconnaissance ki zotte montré !

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوْحِهِ وَ
جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَ
الْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

11. Et banne-là dire : « Quand nous pou perdi dans la terre, esse-ki vraitême nous pou révinne ène nouveau création ? » En faite, banne-là pa croire dans renconte avec zot Seignére.

وَقَالُوا لَوْآءِ إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا
لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَائِ
رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ﴿١١﴾

12. Dire : « L'anze la mort, ki Allāh finne faire responsabe pou zotte, li pou donne-zotte la mort. Ensuite, pou retourne zotte vers zot Seignére. »

قُلْ يَتَوَفَّيْكُمْ مَلَائِكَةُ الْمَوْتِ الَّتِي
وَعَلَّ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٢﴾

R 2 13. Si sélement to ti capave trouvé quand banne coupabes pou baisse zot la tête dans présence zot Seignére et zotte pou dire : « Nou Seignére ! Nous finne trouvé, nous finne tandé ; donc renvoye-nous pou ki nous faire banne bon actions, parski astére nous finne gagne certitide. »

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو
رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا
وَسَمِعْنَا فَانْجِئْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا
مُقِرُّونَ ﴿١٣﴾

14. Et si Nous ti oulé, Nous ti capave donne sak l'âme so bon guidance. Mais Mo parole concernant banne méssants ti éna pou réalisé : « En vérité, Mo pou rempli l'Enfer are banne djinns et banne dimounes zotte tout ensamme. »

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى
وَلَكِن حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ
جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿١٤﴾

15. Alors goûte pinition zot actions parski zotte finne oublié renconte zot zour ki là. En vérité, Nous oussi Nous finne oublié zotte. Et goûte ça pinition ki pou diré-là, à cause ça ki zotte ti pé faire.

فَذُوقُوا يَمَّا نَسِيْتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَٰذَا إِنَّا نَسِينَكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ
الْخُلْدِ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

81. Dans le St Coran, mot 'fouā'd' vé dire: 'lé kére et oussi siéze central dé la pensée et dé l'intélect. (lire 28:11; 53:12; 46:27; 14:38)

16. Sélement banne-là ki croire dans Nou banne Signes, banne ki, quand rappelle zotte ça *banne Signes-là*, zotte tombe dans prosternation, et avec louanzes zot Seignère, zotte célébré So saintété et zotte pa orgueillé.

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٦﴾

17. Zot flancs reste éloigné are zot li lit ; et zotte invoque zot Seignère avec crainte et l'espoir, et dans provision ki Nous finne donne zotte, zotte dépensé.

تَتَجَاوَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٧﴾

18. Et aukène l'âme pa conné ki ça la zoie, pou li zidé, ki finne gardé caciète pou banne-là couma récompense zot banne *bon* actions.

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مِّمَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

19. Dimoune ki croire, esse-ki li pareil couma dimoune ki désobeissant ? Zotte pa pareil.

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ ﴿١٩﴾

20. Et concernant banne ki croire et ki faire banne bon travaux, pou zotte pou éna banne Zardins *couma* Résidence *Eternel* - ène l'accueil pou ça ki zotte ti pé faire.

أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ رُزْقًا لَّا يَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et concernant banne désobeissants, zot place cotte pou resté pou di Fé. Sak foi ki zotte pou rode sorti dépi là-dans, pou faire zotte retourne là-dans, et pou dire zotte : « Goûte pinition di Fé ki zotte ti pé démenti-là. »

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهَا تُكذَّبُونَ ﴿٢١﴾

22. Et, en vérité, Nous pou faire banne-là goûte pinition ki moins fort avant pinition ki pli grand-là pou ki zotte retourne vers Nous avec *répentence*.

وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ الْعَذَابِ الَّا ذِي دُونَ الْعَذَابِ الَّا كَبُرَ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki après ki finne rappelle-li banne Signes so Seignère, li tourne lé dos are ça ? En vérité, Nous pou tire venance are banne coupabes.

وَمَن أَظْلَمُ مِمَّنْ دُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٣﴾

R 3 24. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là — donc pa gagne doute lor renconte avec *Allāh Li-Même* — et Nous ti faire ça ène guidance pou banne Zenfants Israël.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَائِهِمْ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٣٢﴾

25. Et, quand banne-là ti sipporte avec patience, Nous ti faire parmi banne-là banne Imāms ki ti pé guide *lé pép* d'après Nou commannement. Et zotte ti éna la foi ferme dans Nou banne Signes.

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَرْبَعَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٣٣﴾

26. En vérité, to Seignére, Li pou zize ente banne-là, Zour Rézirection, concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

إِنَّا رَبُّكَ هُوَ يُفَصِّلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣٤﴾

27. Esse-ki ça pa guide banne-là : comié zénérations Nous finne détruire avant zotte et *ki astére-là* zotte, zotte pé marce dans ça banne-là zot la cazes *abandonné-là* ? En vérité, dans ça, éna banne Signes. Esse-ki zotte pa pou écouté ?

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٣٥﴾

28. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Nous pousse dilo ziska ène la terre ki finne sec et *ki par ça moyen-là* Nous produire banne récoltes ki zot bétails et zotte-mêmes manzé là-dans ? Esse-ki zotte pa trouvé ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٣٦﴾

29. Et banne-là dire : « Quand ça la victoire-là *pou vini* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٧﴾

30. Dire : « Zour la victoire-là, banne mécréants, zot croyance pa pou profite zotte nanrien et pa pou accorde zotte aukène répit. »

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٣٨﴾

31. Alors, détourne-toi dé banne-là et attanne. Banne-là *oussi* pé attanne.

فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ لَهُمْ يَوْمَ تُنْظَرُونَ ﴿٣٩﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. O Prophète ! Craigne Allāh et pa suive *désirs* banne mécréants et banne hypocrites. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ
وَالْمُنَافِقِينَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ٢

3. Et suive ça ki finne révélé toi dé la part to Seignère. En vérité, Allāh Li Bien- Conscient ça ki zotte faire.

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ ۖ إِنْ لَيْتَكَ مِنْ رَبِّكَ إِدْرًا
اللَّهُ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ٣

4. Et place to confiance dans Allāh, et Allāh Li Siffit couma Protectère.

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ٤

5. Allāh pa finne faire pou aukène dimoune dé lé kére dans so la poitrine, et Li pa finne faire zot banne madames vinne zot mamas, banne ki zotte-mêmes finne faire interdit pou zotte *simplement* parski zotte finne appelle banne-là mamas ; et Li pa finne faire zot garçons adoptif zot *vrai* garçons. Ça li *simplement* ène parole *ki sorti* dépi zot la bouce; et Allāh Li dire la vérité et Li guide vers simé *droite-là*.

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي
جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمْ الَّتِي
تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ
أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ
قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَقُولُ
الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ٥

6. Appelle banne-là par *nom* zot papa. Ça li pli droite d'après Allāh. Mais si zotte pa conne banne-là zot papa, alors *considère* banne-là *couma* zot frères dans la foi et zot camarades. Et li pa ène pécé dé zot part si zotte faire kik errère lor là, mais *li ène pécé* ça ki zot lé kére faire délibérément. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ ۚ هُوَ أَقْسَطُ
عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ
فَاُخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَوَالِدِيُّكُمْ ۚ وَ
لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ
بِهِ ۚ وَلَكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ
اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ٦

7. Le Prophète li pli prés are banne croyants ki zot prope personnes ; et so banne madames, zotte *couma* banne mamas pou banne-là. Et d'après Live Allāh, banne parents par di sang, zotte pli

النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ
وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۚ وَأُولُو الْأَرْحَامِ
بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ

proces ente zotte-mêmes ki avec certains d'ente banne croyants ou soi d'ente banne Émigrants excepté si, *par bienveillance*, zotte faire kik action convénabe pou zot camarades *dans la rélizion*. Ça oussi li inscrire dans *la Natire So Live*.

8. Et quand Nous ti prend are banne Prophètes zot l'engazement et are toi et are Noé et are Abraham et are Moïse et are Jésus, fils de Marie. Et Nous ti prend ène l'engazement bien ferme are banne-là,

9. Pou ki Li interroze banne véridiques lor zot véracité. Et Li finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne boucoup doulére.

R 2 10. O banne ki croire! Rappelle favére Allāh lor zotte, quand banne l'armées ti arrive cotte zotte et ki Nous ti avoye conte banne-là ène di vent et *oussi* banne l'armées ki zotte pa ti trouvé. Et Allāh Li trouve bien ça ki zotte faire.

11. Quand banne-là ti arrive cotte zotte par là-haut zotte, et par en-bas zotte et ki *zot* régards ti pé troublé et ki lé kére ti pé arrive cotte la gorze et zotte ti faire toute sorte sippositions *indigne* lor Allāh.

12. Là, banne croyants ti passe par l'épréve et zotte ti trouve zotte sécoué par ène sécouse violent.

13. Et quand banne hypocrites et banne ki dans zot lé kére éna ène maladie ti dire : « Allāh et So Mèssazer pa finne promette nous nanrien excepté tromperie. »

14. Et quand ène groupe parmi banne-là ti dire : « O banne dimounes Yathrib, péna aukène sance pou zotte

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ
تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَٰكُمْ مَّعْرُوفًا كَانَ
ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٣٣﴾

وَلَا إِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ
وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَ
عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا
غَلِيظًا ﴿٣٤﴾

لَيَسْأَلَنَّ الضَّالِّينَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ
وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ كُرُوا نِعْمَةً
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ
كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٣٦﴾

إِذْ جَاءَوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ
الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ
الظُّنُونًا ﴿٣٧﴾

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا
زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿٣٨﴾

وَلَاذِ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَ
رَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٣٩﴾

وَلَاذِ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ
يَثْرِبَ لَا مَقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَ

résisté *l'ennemi* ; alors retourné. » Et ène groupe parmi banne-là ti dimanne le Prophète permission *pou allé* ; zotte dire : « En vérité, nou banne la cazes zotte exposé. » Et, *en faite*, zotte pa ti exposé. Banne-là ti pé rode sauvé sélément.

يَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ ﴿١٣﴾ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٤﴾

15. Et si ène percée ti faire *dans la ville par l'ennemi* conte banne-là par tout so banne côtés, et ki ti dimanne banne-là pou faire soulèvement *ensamme avec lé zautes* conte banne *Misilmans*, certainement zotte ti pou faire li et pou ça, zotte ti pou tardé impé même.

وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ لَا تَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا فِيهَا إِلَّا بَسِيرًا ﴿١٥﴾

16. Et, en vérité, banne-là ti déza faire ène pacte are Allāh ki zotte pa pou tourne lé dos. Et pou bizin ranne compte lor tout pacte *ki finne faire* are Allāh.

وَلَقَدْ كَانُوا عَاكِدُوا عَلَى اللَّهِ مِنَ قَبْلُ لَا يُولُوتُونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٦﴾

17. Dire : « La fuite pa pou profite zotte si zotte sauvé pou pa mort ou soi pou pa tué-zotte, et là-oussi impé bénéfices sélément ki pou faire zotte zourir. »

قُلْ لَّن يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَحُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٧﴾

18. Dire : « Ki sanne-là ki capave protéze zotte conte Allāh si Li oulé faire zotte kik mal ou soi *si* Li oulé faire kik miséricorde pou zotte ? » Et banne-là pa pou trouve pou zotte en dehors Allāh aukène camarade ni aukène aide.

قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِن أَرَادَ بِكُمْ سُوًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۖ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٨﴾

19. En vérité, Allāh Li conné ça-banne parmi zotte ki dresse banne obstak *pou empêche dimounes litte dans So simé* et ça banne ki dire zot frères : « Vinne vers nous ; » et banne-là pa vinne combatte excepté impé *parmi zotte*.

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّظِينَ مِنكُمْ وَ الْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۚ وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٩﴾

20. Banne-là bien laré *dans zot l'aide* envers zotte *ki sincère*. Mais quand ène *l'occasion* ki cause la frayére présenté, to pou trouve banne-là tourne zot regard vers toi, zot li zié roulé pareil couma ène

أَشْحَةً عَلَيْكُمْ ۚ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَإِذَا

dimoune ki finne tombe sans connaissance à cause la mort pé costé. Mais ène fois ki la frayère-là allé, banne-là blesse zotte *ki sincere* avec la langue fité, banne-là bien laré dans faire le bien. Ça banne-là zamais pa finne croire. Donc Allāh pou faire ki zot banne actions pa pou servi nanrien. Et ça li facile pou Allāh.

ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُواكُمْ بِالْسِنَةِ
جَدَادٍ أَشَحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ
يُؤْمِنُوا فَأَخْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣١﴾

21. Banne-là pensé ki ça banne tribis *ki ti pé attaqué-là* pa finne allé, et dans cas banne tribis-là révini banne *la foi faibe-là* ti ava souhaité si zotte ti dans désert parmi banne Bédouins *et* ki zotte pé dimanne nouvelle concernant zotte *ki sincères*. Et si banne-là ti parmi zotte, impé même ki banne-là ti pou combatte.

يَحْسِبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ
يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ
بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ
أَنْبَاءِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا
قَتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٢﴾

R 3 22. En vérité, dans Prophète Allāh zotte éna ène excellent modèle pou dimoune ki garde l'espoir dans Allāh et dans Dernier Zour et ki mazine Allāh boucoup.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ
الْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

23. Et quand banne croyants ti trouve banne l'armées *banne tribis ennemi*, zotte ti dire : « Ça même ki Allāh et So Mèssazer ti promette nous ; et Allāh et So Mèssazer ti dire la vérité. » Et ça ti nék augmente zot la foi et zot soumission.

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ « قَالُوا
هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ » وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا
وَتَسْلِيمًا ﴿٣٤﴾

24. Parmi banne croyants, éna banne zommes ki finne montré *zot sincérité* dans l'engazement ki zotte ti faire are Allāh. Et parmi banne-là, éna ki finne accompli zot voeu. Et parmi banne-là, éna ki pé attanne *encore* et zotte pa finne faire aukèné sanzement *dans zot condition* ;

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا
عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ
قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا
بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٣٥﴾

25. Pou ki Allāh récompense banne véridiques pou zot sincérité et pini banne hypocrites si Li oulé, ou soi Li tourne avec clémence vers banne-là. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ
يُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ إِنِ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٣٦﴾

26. Et Allāh finne renvoye banne mécréants avec zot la raze ; zotte pa finne gagne aukène bien. Et Allāh ti Siffi pou banne croyants dans zot combat. Et Allāh Li Bien Fort, Li Tout Puissant.

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا ۚ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٣١﴾

27. Et d'ente banne ki finne gagne Live avant Islam, Allāh finne faire déssanne dépi zot forteresses banne ki ti pé aide banne ennemis-là, et Li finne mette terrère dans zot lé kére. O banne croyants ! zotte finne tué ène groupe là-dans et zotte finne faire prisonnier ène groupe.

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ ۚ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٣٢﴾

28. Et Li finne faire-zotte vinne héritiers banne-là zot la terre et zot la cazes et zot di biens et ène la terre ki zotte pa finne encore pose li pied lor là. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَأَوْزَقَكُمْ أَرْضَهُمْ وَأَيَّارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَّغَوْهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٣٣﴾

R 4 29. O Prophète ! Dire to banne madames : « Si zotte désire la vie ça lé monde-là et so parire, alors vini, mo pou donne zotte ça banne l'avantazes matériel-là et mo pou renvoye zotte dans ène façon digne.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكُمْ إِن كُنْتُمْ تُرِيدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٣٤﴾

30. « Mais si zotte désire Allāh et So Mésazer et Résidence l'Aute lé monde-là, alors en vérité, pou banne d'ente zotte ki faire banne bon actions, Allāh finne prépare ène grand récompense. »

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدْنَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

31. O banne madames Prophète ! Dans cas, cotte ène parmi zotte commette ouvertement kik acte indécent, pinition-là pou doublé pou li. Et ça li facile pou Allāh.

يُنِسَاءَ النَّبِيِّ مَنِ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضَعَّفَ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٦﴾

PARTIE 22

32. Et kikène d'ente zotte ki obéir Allāh et So Mésazer et ki faire banne

وَمَنْ يَقْنُتْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ

bon actions, Nous pou donne li so récompense double, et Nous finne prépare pou li ène provision honorabe.

تَعْمَلْ صَالِحًا تُؤْتَهَا أُجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۖ
وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣٣﴾

33. O banne madames Prophète ! Zotte pa couma n'importe ki madame pourvi ki zotte reste pieuse. Alors pa cause avec ène la voix douce pou ki dimoune, ki dans so lé kéré éna ène maladie, pa gagne tentation ; et dire banne paroles convénabe.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ لَسْتَنْ كَا حِدٍ مِّنَ النِّسَاءِ
لَٰنِ اَتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ الَّذِي فِيْ قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ
قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٣﴾

34. Et reste avec dignité dans zot la cazes et pa embellir zotte dans style embellissement ça l'époque l'ignorance ki finne passé et observe la Prière et paye Zakâte et obéir Allāh et So Mésazer. En vérité, ô membres la Famille Prophète ! Allāh oulé éloigne dé-zotte, toute sorte impureté et Li oulé pirifiyé zotte complètement.

وَقَرْنَ فِيْ بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ
تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُولٰٓئِ وَاقْمُنَّ
الصَّلٰوةَ وَارْزُقْنَ الرِّكْوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ ۚ اَتَمَّكَ يٰرِئِدُ اللّٰهُ لِيَذْهَبَ
عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Et mazine ça ki pé recité dans zot la cazes dépi banne Signes Allāh et la sazesse. En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Au-Courant.

وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ
اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا
خَبِيْرًا ﴿٣٥﴾

R 5 36. En vérité, banne zommes ki soumette are Allāh, et banne madames ki soumette are Allāh, et banne croyants et banne croyantes, et banne zommes obéissant et banne madames obéissant, et banne zommes véridique et banne madames véridique, et banne zommes ki sipporte avec patience, et banne madames ki sipporte avec patience, et banne zommes ki himble et banne madames ki himble, et banne zommes ki faire la sarité et banne madames ki faire la sarité, et banne zommes ki faire carême et banne madames ki faire carême, et banne zommes ki préserve zot chasteté et banne madames sirveillantes concernant

لَٰنَ الْمُسْلِمِيْنَ وَ الْمُسْلِمٰتِ وَ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنٰتِ وَ الْقَنَتِيْنَ وَ
الْقَنٰتِ وَ الصّٰدِقِيْنَ وَ الصّٰدِقٰتِ وَ
الصّٰبِرِيْنَ وَ الصّٰبِرٰتِ وَ الْخٰشِعِيْنَ وَ
الْخٰشِعٰتِ وَ الْمُتَصَدِّقِيْنَ وَ الْمُتَصَدِّقٰتِ
وَ الصّٰرِئُوْمِيْنَ وَ الصّٰرِئٰتِ وَ الْخٰفِظِيْنَ
فُرُوْجَهُمْ وَ الْخٰفِظٰتِ وَ الدّٰعِيِيْنَ

zot *chasteté*, et banne zommes ki mazine Allāh boucoup et *oussi* banne madames ki faire souvéance Allāh, Allāh finne prépare pou banne-là ène pardon et ène grand récompense.

37. Et quand Allāh et So Mèssazer finne décide ène zaffaire, li pa permette pou ène croyant, ni pou ène croyante ki zotte éna choix dans ça zaffaire ki concerne zotte-là. Et dimoune ki désobéir Allāh et So Mèssazer, li finne égare li-même dans ène l'égarement ki évident.

38. Et quand to ti dire céli ki Allāh finne accorde li banne bienfaits et ki to *oussi* finne accorde li banne bienfaits : « Réténir to madame, *pa divorce are li*, et craigne Allāh. » Et to finne caciète dans to l'esprit ça ki Allāh ti pou faire paraître. Et to ti pé craigne banne dimounes alors ki Allāh éna plisse droit ki to craigne Li. Ensuite quand Zaid ti arrête tout relation avec li, Nous finne donne toi li en mariaze pou ki, pou banne croyants, péna aukène empècement concernant *mariaze* avec banne madames de zot garçons adoptif quand ça banne garçons adoptif là finne arrête tout relation avec banne-là. Et Allāh So décret li éna pou réalisé.

39. Péna aukène empècement pou le Prophète concernant ça ki Allāh finne ranne obligatoire pou li. Ça ti pratique Allāh ki ti établi dans banne ki finne déza passé avant. Et Allāh So décret li pa pou manqué pou réalisé,

40. Ça li pratique Allāh en favére banne avant ki ti transmette banne Mèssazes Allāh, ki ti craigne Li et ki pa ti craigne personne excepté Allāh. Et Allāh Li Siffit pou réglé banne comptes.

اللَّهُ كَثِيرًا وَالدُّعَاءُ ۖ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٧﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۚ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ﴿٣٨﴾

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِمْ وَتَخْشَى النَّاسَ ۚ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ ۚ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاهَا بِرَبِّهَا لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٩﴾

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ۖ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٤٠﴾

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٤١﴾

41. Mohammad li pa papa aukène dé zot banne zommes, mais li Allāh So Mésazer et li Sceau tout banne Prophètes⁸² et Allāh conne bien tout kit-soze.

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰئِن دُسُّوَالِلَهُ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۖ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣١﴾

R 6 42. O banne ki croire ! Mazine Allāh boucoup ;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٣٢﴾

43. Et célébré So saintété matin et soir.

وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٣٣﴾

44. Li-Même Ki avoye So banne bénédctions lor zotte, et So banne anzes

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ

82. Mot ‘Khātam al-Nabiyyīn’, capave éna 4 significations possible : (i) Lé St Prophète^(s.a.w.) ti lé Sceau dé Prophètes, c-à-d. pa capave considère aukène Prophète couma éne vrai Prophète à moïnse ki so apostolat finne estampé are sceau Prophète Mohammad^(s.a.w.). Sak Prophète ki ti avant, so apostolat bizin confirmé et attesté par le St Prophète^(s.a.w.) et oussi personne pa capave gagne apostolat après li à moïnse ki li ène so suivant. (ii) Lé St Prophète^(s.a.w.) li meillère, li pli noble, li pli parfait ki tout banne Prophètes et li oussi ène la source d’embéllissement pou zotte. (iii) Lé St Prophète^(s.a.w.) li lé dernier dé tout banne Prophètes portères la loi. Çà interprétation-là, li accepté par banne grand théoloziens couma Ibn ‘Arabī, Shah Walī-oullāh, Imām ‘Alī Qārī, Moudjaddid Alf Thānī, et par lé zautes encore. Selon ça banne grand savants ék saints-là, après li, aukène Prophète pa capave vini ki pou anile so *Millah* ou soi ki pou en déhors so *Oummah* (lire dans Foutūhāt, Tafhīmāt, Maktūbāt et Yawāqīt wa’l Djawāhir). Lé St Prophète^(s.a.w.) so madame, Hadrat Aïcha finne dire : « Quoulōū innahōū khātam-oul ambiyyāē’ wa lā taquoulōū lā nabiyya b’adahōū » c-à-d. « Dire: En vérité, li khātam dé banne Prophètes mais pa dire : péna Prophète après li. » (Takmila Madjma-‘oul Bahār p 15). Ch 108 al-Kaothar ti révélé, dans la Mecque, au commencement Islam so quatte premier bananés. Dans verset 4, Allāh dire ki banne ennemis St Prophète^(s.a.w.) pou *abtar* sans déssendance. Tout so banne garçons ti mort en bas-âze, éna avant et éna après ça révélation-là. Donc, so banne ennemis ti bien ridikilize li. Zotte dire ki li-même, li sans déssendance. Par ça verset 41 ch 33, Allāh pé réponne zot critique. Physiquement, lé St Prophète^(s.a.w.) li pa papa aukène parmi zotte ; mais dans so capacité dé *Rasoul-oullāh* Mésazer d’Allāh, li pou éna banne suivants, ène déssendance spiritiél. Plisse ki ça – li khātam-an Nabiyyīn, li pou éna pouvoir pou élève lé zautes ziska rang spiritiél de Prophète. Li papa non sélement pou banne croyants ordinaire, mais pou banne Prophètes. Vraimême, banne ennemis-là ki ti vinne sans déssendance parski zot zenfants ti embrasse l’Islam. Banne zenfants-là ti senti-zotte honté et himilié si arrive faire mention zot lien dé ascendance physique. (iv) ‘Khātam al-Nabiyyīn’ vé dire oussi ki le St Prophète^(s.a.w.) li le dernier dé Prophètes dans ça sens-là ki tout ça banne zoli qualités et attribits dé prophétat finne arrive zot perfection dans li.

prié pou zotte, pou ki Li faire zotte sorti dépi dans tout banne sortes l'obscurités pou améne zotte vers la limière. Et Li Bien-Miséricordié pou banne croyants.

لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٣٣﴾

45. Ça zour quand banne-là pou raconte Li, zot salitation pou : « *La paix* ! ». Et Li finne prépare pou banne-là ène récompense honorabe.

تَجِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۚ وَ
أَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٣٥﴾

46. O Prophète ! En vérité, Nous finne avoye toi couma ène Témoin et couma ène Portère bon nouvelle et couma ène Avertissére,

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا
وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٣٦﴾

47. Et couma ène Convocatère *ki appelle dimounes* vers Allāh par So l'orde et couma ène la Lampe rayonnant.

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِآذَانِهِ وَسِرَاجًا
مُنِيرًا ﴿٣٧﴾

48. Et annonce banne croyants ça bon nouvelle-là ki zotte pou gagne dé la part Allāh ène grand bienfait.

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ
فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٣٨﴾

49. Et pa suive banne mécréants et banne hypocrites et pa prête attention are zot embêtements et place to confiance dans Allāh et Allāh Li Siffit couma Protectère.

وَلَا تُطِيعِ الْكُفْرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ
أَذْرَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
وَكِيلًا ﴿٣٩﴾

50. O banne ki croire ! Quand zotte marié avec banne croyantes, et ki ensuite zotte divorcé avec banne-là avant ki zotte finne touce banne-là, alors zotte péna aukène droit lor banne-là concernant délai pou attanne *ki prescrire* ki zotte calkilé. Et fourni banne-là ène quantité siffisant banne biens matériel et laisse banne-là allé dans ène zoli façon.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ
الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ
تَعْتَدُونَهَا ۖ فَمَتَّعُوهُنَّ وَسِرَّحُوهُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٠﴾

51. O Prophète ! En vérité, Nous finne permette pou toi to banne madames ki to finne donne zotte zot dot, et banne ki to la main droite possédé parmi banne ki Allāh finne accorde toi couma butins gagné dans la guère ; et *Nous finne permette pou toi*

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَعْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ
الَّتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
بِيَمِينِكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهِ عَلَيْكَ وَبَنَاتٍ

banne ti filles to tonton paternel et banne ti filles to banne tantines paternel, et banne ti filles to tonton maternel et banne ti filles to banne tantines maternel ki finne émigré avec toi et n'importe kik l'aute croyante si li offère li *en mariaze* are le Prophète, pourvi ki le Prophète désire marié are li ; ça *banne dispositions-là* li pou to tout-sél et non pou banne *lé zaute* croyants - Nous conné ça ki Nous finne faire obligatoire pou banne-là concernant zot madames et banne ki zot la main droite possédé — pou ki péna aukène diffikilté pou toi à *cause ça ki zotte capave pé pensé*. Et Allâh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

52. To capave renvoye to *mariaze* are n'importe ki d'ente banne-là *si to oulé* et to capave réténir cotte toi n'importe ki to oulé ; et si to oulé *réprend* n'importe ki sanne-là parmi banne avec ki to finne séparé, péna aukène blâme lor toi. Coumme ça, li pli probabe ki banne-là zot li zié pou consolé *et pou rézouir* et zotte pa pou désolé et ki zotte tout pou content are ça ki to finne donne zotte. Et Allâh conné ô *croyants!* ça ki dans zot lé kéré ; et Allâh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

53. Et li pa permette pou toi *pou marié* avec banne madames en dehors ça *banne catégories-là*, ni pou prend dans place banne-là, banne *lé zaute* madames même-si zot banne bon qualités faire toi plaisir excepté ça ki to la main droite possédé. Et Allâh, Li Vizilant lor tout kit-soze.

R 7 54. O banne ki croire ! Pa rente dans banne la cazes Prophète, à moins ki finne invite zotte pou ène répas, mais non pa ki *zotte là avant*, zotte pé attanne so cuisson. Mais rentré quand invite zotte ; et quand zotte finne fini manzé, dispersé sans

عَمَّكَ وَبَنَاتِ عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَ
بَنَاتِ خَلَّتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ ز
وَأَمْرًا مُؤَمَّنَةً إِنْ وَهَبْتَ نَفْسَهَا
لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ قَدْ
عَلِمْنَا مَا قَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَ
مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونُ عَلَيْكَ
حَرَجٌ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥١﴾

تُرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُؤْوِي إِلَيْكَ
مَنْ تَشَاءُ ۚ وَمِنْ ابْتِغَايَتِ مِمَّنْ عَزَلْتَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۚ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ تَقْرَءَ
أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَخْرُجَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَا
أَنْتِ تَفْعَلْنَ كُلُّهُنَّ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي
قُلُوبِكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥٢﴾

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدِ وَلَا أَنْ
تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ
حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۚ وَكَانَ
اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا ﴿٥٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا
بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى
طَعَامٍ غَيْرِ نَظِيرٍ لَهُ ۚ وَلَكِنْ إِنْ
دُعِيتُمْ فَأَدْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ

montré zotte familier pou faire conversation. Ça, certainement li incommode le Prophète, et li senti li zéné are zotte *pou dire* ça, mais Allāh pa senti Li zéné *pou dire* ça ki vrai. Et quand zotte dimanne so banne *madames*-là kit-soze, dimanne banne-là derrière ène rideau, ça li ène *façon* pli pur pou zot *prope* lé kéré et pou lé kéré banne-là. Et li pa permette ki zotte donne la peine Allāh So Mèssazer et ni zamais ki après li, zotte marié are so banne *madames*. Ça, certainement li bien grave sèlon Allāh.

55. Ki zotte laisse paraître ène kit-soze ou soi zotte caciète li, en vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

56. Lor là pa capave réproce banne *madames*-là nanrien concernant zot papa, ou soi zot banne garçons, ou soi zot banne frères, ou soi garçons zot banne frères, ou soi garçons zot banne sères, ou soi zot servantes ou soi banne *madames* ki allé vini cotte zotte ou soi banne ki zot la main droite possédé. Et ô banne *madames* Prophète ! craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Témoin lor tout kit-soze.

57. En vérité, Allāh avoye So banne bénédiction lor le Prophète, et So banne anzes zotte prié pou li. O banne ki croire ! Zotte oussi ! implore banne bénédiction Allāh lor li, et salié li avec salitation la paix.

58. En vérité, banne ki faire Allāh et So Mèssazer vexé — Allāh finne maudit zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute, et Li finne prépare pou zotte ène pinition ki donne himiliation.

59. Et banne ki cause mal lor banne croyants et banne croyantes pou ça ki zotte pa mérité, certainement banne-là pé saryé fardeau ène calomnie et ène pécé évident.

فَانْتَشَرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ۚ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ ۚ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٤﴾

إِنْ تُبْدُوا شَيْئًا أَوْ تَخْفَوْهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٥﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ ۚ وَاتَّقِينَ اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٥٦﴾

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ ۚ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيٍ مَا اخْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿٥٩﴾

R 8

60. O Prophète ! Dire to banne madames et to banne ti filles et banne madames banne croyants, ki zotte raméne lor zotte, ène partie zot vêtements extérière, *dépi zot la tête, lor zot visaze*. Li pli probabe ki capave distingue zotte et ki pa offense zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ
وَبَنَاتِ الْمُؤْمِنِينَ يَدْنَيْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ
جَلَابِيزِهِنَّ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ
فَلَا يُؤْذَيْنَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿٣٠﴾

61. Et si banne hypocrites, et banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, et banne ki répanne banne *fausse* rimére dans la ville, zotte pa arrêté, certainement Nous pou faire toi diboute conte zotte *pou pini zotte* ; alors zotte pou reste impé *lé temps-même* dans to voisinaze.

لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهُ الْمُتَفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَ الْمُرْجِفُونَ فِي
الْمَدِينَةِ لَنُغْرِبَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا
يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣١﴾

62. Banne maudits ça. Cotte zotte pou été, pou attrape zotte et pou tué zotte sans pitié.

فَإِنَّ مَلَائِكَتَيْنِ مِنَّا لَمَّا تَقِفُوا أُخْذُوا
فُتِلُوا تَفْتِيلًا ﴿٣٢﴾

63. Ça li l'habitide Allāh avec banne ki finne allé avant, et to pa pou trouve zamais kik sanzement dans l'habitide Allāh.

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ ۚ وَ
لَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٣٣﴾

64. Banne dimounes pose toi question lor l'Hére-là. Dire : « Connaissance pou ça, li avec Allāh sélement. » Et bé ki pou faire toi conné ki li possibe ki l'Hére-là li prés ?

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۚ قُلْ
لَا أَعْلَمُهَا عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَمَا يُذَرِّكَ
كَعَلَّ السَّاعَةِ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٣٤﴾

65. En vérité, Allāh finne maudit banne mécréants et finne prépare pou-zotte ène la Fournaise.

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرِينَ وَآعَدَ لَهُمْ
سَعِيرًا ﴿٣٥﴾

66. Zotte pou reste bien longtemps là-dans. Zotte pa pou trouve là-dans aukène camarade, aukène aide.

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَ
لَا نَصِيرًا ﴿٣٦﴾

67. Ça zour cotte pou tourne et rétourne banne-là zot visaze dans di Fé, zotte pou dire : « Ah ! Si sélement nous ti obéir Allāh et nous ti obéir le Mésazér ! »

يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ
يَقُولُونَ يَلَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ وَ
أَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٣٧﴾

68. Et banne-là pou dire : « Nou Seignère ! Nous finne obéir nou banne sèfs et nou banne grand dimounes, et zotte finne égare nous dépi *bon* simé.

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَ
كُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلًا ﴿٧٨﴾

69. « Nou Seignère ! Donne banne-là doube pinition, et maudit zotte avec ène grand malédiction. »

رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ
وَآلَعْنَهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٧٩﴾

R 9 70. O banne ki croire ! Pa vinne pareil couma banne ki ti contrarié *et ki ti calomnié* Moïse ; mais Allāh ti déclare li innocent are ça ki banne-là ti pé dire *lor li*. Et sèlon Allāh, li ti ène *dimoune* honorabe.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ أَذَوْا مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ اللَّهُ مِمَّا
قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٨٠﴾

71. O banne ki croire ! Craigne Allāh et dire ène parole franc.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ
قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٨١﴾

72. Li pou réforme zot conduite pou zotte, et Li pou pardonne zotte zot banne péccés. Et dimoune ki obéir Allāh et So Mèssazer, li pou conne certainement ène grand triomphe.

يُضْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ نَارَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٨٢﴾

73. En vérité, Nous finne offére banne lé ciéls et la terre et banne montagnes responsabilité la *Loi BonDié*, mais zotte finne refizé pou prend ça sarze-là et zotte finne gagne pére are ça alors ki l'homme *parfait* finne prend ça sarze-là. En vérité, li finne montré li bien sévère *envers li-même*, li pa ti faire ditout attention *banne conséquences* ça *responsabilité-là*.

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ
يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٨٣﴾

74. Pou ki Allāh pini banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite et banne associatéres et banne associatrices ; et *pou ki* Allāh tourne avec clémence vers banne croyants et banne croyantes. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ دَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٨٤﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Tout louanze pou Allāh; pou Li-Même tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et pou Li-Même tout louanze dans l'Aute lé monde-là. Et Li Bien-Saze, Li Bien-Au-Courant.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ ۖ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ٢

3. Li conné ça ki rente dans la terre et ça ki sorti dépi là-dans et ça ki déssanne dépi dans lé ciél et ça ki monte là-dans. Et Li-Même Li Bien-Miséricordié, Li Bien-Pardonnant.

يَعْلَمُ مَا يَلْبِغُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَنْزِلُ فِيهَا ۖ وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ٣

4. Et banne ki pa croire dire : « L'Hére-là pa pou vinne lor nous. » Dire: « Bé ki faire non ? Par mo Seignére Ki conne l'invizibe, certainement li pou vinne lor zotte. Nanrien pa éssappe Li, ni dans banne lé ciéls, ni lor la terre, pa même poids ène atome ou soi ki pli tipti ou ki pli grand ki ça, mais *tout écrire* dans ène Live clair,

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ ۖ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمُوتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ ۖ لَا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ٤

5. « Pou ki Li récompense banne ki croire et ki faire banne bon actions. Ça banne-là ki pou gagne pardon et ène provision honorabe. »

لَيَجْزِيَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ۖ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ٥

6. Et banne ki faire zefforts conte Nou banne Signes dans but pou enlève *Nou* capacité, ça banne-là ki pou gagne pinition d'ène sipplie ki donne boucoup doulére.

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُجْعِرِينَ ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رَّجْزٍ أَلِيمٌ ٦

7. Et banne ki finne récévoir connaissance, trouve tout ça ki finne révélé toi dé la part to Seignére li la vérité, et li guide vers simé Céli Ki Tout-Puissant et Ki Digne dé louanze.

وَبَرَىٰ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۖ هُوَ الْحَقُّ ۖ وَهُوَ يَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ٧

8. Et banne ki pa croire dire :
« Esse-ki nous indique-zotte ène dimoune
ki pou informe zotte *ki*, quand pou faire
zotte vinne la poussière, certainement zotte
pou *rente* dans ène nouveau *staze* création ?

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى
رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلَّ
مُمْرَقٍ ۖ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٨﴾

9. « Esse-ki li finne fabrique ène
mensonze conte Allāh ou soi éna kik folie
dans li ? » *Non*, mais banne ki pa croire dans
l'Aute lé monde *zotte* pé souffert pinition et
zotte bien loin dans l'égarement.

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ ۚ
بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي
الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٩﴾

10. Esse-ki banne-là, zotte pa
avoye *zot* regard lor ça *banne Signes* ki
paraîte divant zotte ou soi ki *finne déza*
passé avant zotte dans lé ciél et lor la
terre ? Si Nous ti oulé, Nous ti capave
faire la terre englouti zotte, ou soi faire
tombe lor-zotte banne morceaux dépi
dans lé ciél. En vérité, dans ça, éna ène
Signe pou tout servitère ki répenti.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ
مَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ إِنَّ
نَشَأَ نُخَسِفُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطُ
عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۖ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّحُلِّ عِبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿١٠﴾

R2 11. En vérité, Nous ti accorde
David ène *grand* bienfait dé Nou part
quand Nous ti dire : « O banne
montagnes ! Tourne *vers Allāh* avec
soumission-total ensamme avec li, et ô
banne zoiseaux ! *zotte oussi*. » Et Nous ti
faire ferraille vinne mou pou li.

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِمَّا فُضِّلْنَا ۖ يُجِبَالُ
أَوَّيٍّ مَّعَهُ وَ الطَّيْرُ ۖ وَ أَتَيْنَا لَهُ
الْحَدِيدَ ﴿١١﴾

12. *Et Nous ti dire David* : « *Pou*
zot défense faire banne longue vêtements
avec mailles métallique et faire *so* banne
boucles-là dans dimensions ki bizin, et
faire banne bon actions. En vérité, Mo
trouve bien ça ki zotte pé faire. »

إِنِ اعْمَلْ سِيغَتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَ
اعْمَلُوا صَالِحًا ۖ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١٢﴾

13. Et *Nous ti soumette* di vent pou
Salomon, *di vent-là* so parcours lé matin
ti vaut ène *trazé* ène mois et so parcours
le soir ti vaut *oussi* ène *trazé* ène mois. Et
Nous ti faire ène la source cuive, ki ti
liquide, coulé pou li. Et dans banne
habitants montagnes - *capave appelle-*

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوها شَهْرٌ وَ
رَوَاحُها شَهْرٌ ۖ وَ أَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ
الْقِطْرِ ۖ وَ مِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ
يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ ۖ وَ مَن يَزِغُ

zotte djinns, éna ki ti pé travaille sous li, par l'orde so Seignére, et, parmi banne-là, céli ki pou dévié are Nou l'orde, Nous pou faire li goûte pinition la Fournaise.

مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقُهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ١٣

14. Banne-là ti pé faire pou li ça ki li ti oulé - banne palais et banne staties et banne bassins couma banne réservoirs et banne *gros* saudrons bien fixé en place : « Travaille avec gratitude ô banne dimounes dé la Maison de David ; » mais impé-même parmi Mo banne servitères ki reconnaissant.

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَتٍ ۚ رَاعِمْلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ١٤

15. Et quand Nous ti décide *Salomon* so la mort, nanrien pa ti indique banne-là ki li ti mort sauf ène bête la terre⁸³ ki ti ronze so badine. Alors quand ça ti tombé, ti vinne clair pou banne djinns ki si zotte ti conne l'invizibe, zotte pa ti pou reste dans ça pinition dégradant-là.

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاتِهِ ۖ فَلَمَّا خَرَ تَبَيَّنَتِ الْجِنَّ أَن لَّوْكَأُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لِيَنُؤُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ١٥

16. En vérité, ti éna ène Signe pou banne *pép Saba* dans zot localité - dé zardins à droite et à gauche. *O pép Saba !* Manzé dans provision zot Seignére, et montré zot reconnaissance pou Li. *Capitale Saba* ti ène bon la ville et la ville-là ti éna ène Seignére Bien-Pardonnant.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ ۖ جَنَّاتٍ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُّوا مِنْ رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ ١٦

17. Mais banne-là ti tourne lé dos. Alors, Nous ti avoye conte banne-là ène inondation dévastatère *dépi* ène la digue ki finne défoncé. Et dans place zot dé zardins-là, Nous ti donne-zotte dé zardins ki ti produire banne fruits amer, banne pieds tamaris et impé pieds maçons.

فَاعْرَضُوا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِي أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِّنْ سِذْرٍ قَلِيلٍ ١٧

83. Mot 'dābbah', li appliqué lor n'importe ki forme la vie animal. Bizin prend expression 'bête la terre' dans so sens métaphorique. Ici pé faire référence à garçon dé Salomon ki pa ti hérite banne qualités spiritiél so papa, ni so banne bon façons pou dirize pays. Salomon ti soumette banne sésfs puissants, ki nous capave appelle djinns. Dans règne so garçon, banne-là finne comprend ki règne Salomon finne fini. Donc, zotte ti rébellé conte l'État avec siccés. Et l'Empire ti fini par cassé en morceaux.

18. Li coumme-ça ki Nous ti paye banne-là pou zot mécréance. Et sélement banne ingrats ki Nous paye *coumme-ça*.

ذٰلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِمَا كَفَرُوا ۚ وَ هَلْ نُجْزِيْ اِلَّا الْكَافِرَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous ti place, ente banne-là et banne la villes ki Nous ti béni, banne *lé zaute* la villes bien vizibe. Et Nous ti ranne banne trazés ente tout ça *banne la villes-là* possible *dans ène façon facile*. Alors voyaze ente tout ça, en sékirité, la nuite li zour.

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيْهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَ قَدَرْنَا فِيْهَا السِّيْرَ ۚ سِيْرُوا فِيْهَا لِيَاْيَ وَ اَيَّا مَا اَمْنَيْنَ ﴿١٩﴾

20. Mais banne-là *ti vinne ingrat*, *zotte* ti dire : « Nou Seignère ! Faire distances ente nou banne *étapes dans nou* voyages vinne pli longue. » Et banne-là ti faire zotte-mêmes di tort. Alors, Nous ti faire banne-là banne simpe zistories *pou banne nations*, et Nous ti mette zotte en morceaux morceaux. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune patient *et reconnaissant*.

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعِْذْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَهُمْ اَحَادِيْثَ وَ مَرَرْنَهُمْ كُلَّ مُمْرَرٍ ۚ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّحَلِ صَبْرٍ شٰكُوْرٍ ﴿٢٠﴾

21. Et Iblis ti trouve certainement so l'opinion lor banne-là vrai. Alors, banne-là ti suive li, sauf ène groupe banne *vrai* croyants.

وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ اِبْلٰسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢١﴾

22. Et li pa ti éna aukène pouvoir lor banne-là. Mais Nous ti oulé distingue banne ki ti croire dans l'Aute lé monde-là are banne ki ti éna doute lor là. Et to Seignère Li Vizilant lor tout kit-soze.

وَ مَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ رِّن سُلْطٰنٍ اِلَّا لِنَحْلَمَ مَنْ يُّؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ ۚ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِيْ شَكٍّ ۚ وَ رَبُّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ﴿٢٢﴾

R 3 23. Dire : « Invoque banne ki zotte imaziné *couma divinités* en déhors Allāh. Banne-là pa contrôle *même* pa poid ène atome ni dans banne lé ciéls ni lor la terre, ni zotte éna kik part dans ça dé-là et péna personne dans banne-là pou aide Li. »

قُلْ اِذْعُوْا اِلَیَّ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِی السَّمٰوٰتِ وَ لَا فِی الْاَرْضِ وَ مَا لَهُمْ فِيْهِمَا مِنْ شَرْكٍ ۚ وَ مَا لَهُ مِنْهُمْ مِّنْ ظٰهِرٍ ﴿٢٣﴾

24. Et aukène intercession pa pou servi nanrien cotte Li - sauf pou ça dimoune, en so favére-même Li finne permette ça - ziska quand la frayére finne

وَ لَا تَتَفَعَّلُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَكَ اِلَّا لِمَنْ اٰذِنَ لَهُ ۚ حَتّٰى اِذَا فُرِغَ عَنْ قُلُوْبِهِمْ

enlevé dépi banne-là zot lé kére, zotte pou dimanne *banne ki sipposé pé faire intercession* pou zotte : « Bé ki zot Seignére finne dire ? » Banne-là pou réponne : « *Li finne dire la vérité.* » Et Li-Même Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison.*

قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ٣٣

25. Dire *banne mécréants* : « Ki sanne-là Ki donne-zotte provision dépi dans banne lé ciéls et lor la terre ? » *Tomême* dire : « Allâh. Soï nous, soi zotte lor bon simé ou soi dans ène l'errére évident. »

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ٣٥

26. Dire : « Pa pou interroze zotte lor nou pécés et pa pou interroze nous lor ça ki zotte faire. »

قُلْ لَا تَسْأَلُونَنَا عَمَّا آجَرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ٣٦

27. Dire : « Nou Seignére pou rassemblé nous tout ; alors Li pou zize ente nous avec zistice et Li-Même Li Grand Zize, Li Conne-Tout. »

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ٣٧

28. Dire : « Montré-moi banne ki zotte zoènné are Li couma associés. Zamais *li coumme ça* ! Au contraire Li-Même Allâh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. »

قُلْ أَزُوقِي الَّذِينَ أَحَقَّتْ بِهِمْ شُرَكَاءُ كَلَاءٌ بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٣٨

29. Et Nous ti avoye toi sélement couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére pou tout l'himanité ; mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا خَافَةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَئِنْ أَكْثَرَ النَّاسُ لَا يَعْلَمُونَ ٣٩

30. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là *pou réalisé* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٤٠

31. Dire : « Pou zotte, li promesse ène zour *fixé*, zotte pa pou capave reste même ène moment, en arriére are ça, ni dévance *même-pou ène moment*, ça l'hére-là. »

قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْجِرُونَ تَنْفَعُ عَنْهُ سَاعَةٌ وَلَا تَسْتَنْقِذُونَ ٤١

R4 32. Et banne ki pa croire dire : « Zamais nous pou croire dans ça Coran-là, ni dans ça *banne prophécies* ki divant li-là *dans banne lives avant*. » Si sélement to ti capave trouvé quand pou faire banne inziistes diboute dans présence zot Seignère, éna pou rézette blâme lor lé zautes ! Banne ki ti considéré faibe pou dire banne ki ti arrogant : « Si pa ti éna zotte, certainement nous ti pou banne croyants. »

33. Banne ki ti arrogant pou dire banne ki ti considéré faibe : « Esse-ki nous ti empéce zotte suivre *bon* guidance après ki li ti vinne cotte zotte ? *Non*, mais zotte-mêmes ti coupabe. »

34. Et banne ki ti considéré faibe pou dire banne ki ti arrogant : « Li plitôt zot macinations la nuite li zour quand zotte ti ordonne nous pou pa croire dans Allāh et pou donne Li banne égal. » Et banne-là pou caciette zot rémords quand zotte pou trouve pinition-là. Et Nous pou mette banne colliers *ferraille* autour li cou banne ki ti réfize croire. Et pou paye zotte sélement pou ça ki zotte finne faire.

35. Et zamais Nous pa ti avoye kikène pou avertir ène la ville sans ki so banne dimounes aisé pa ti dire : « En vérité, nous pa croire dans ça *méssaze* avec ki finne avoye zotte-là. »

36. Et banne-là ti dire : « Dans banne di biens et zenfants, nous éna pli boucoup, et pa pou pini nous. »

37. Dire : « En vérité, mo Seignère élarzi *banne moyens* provisions pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminué ça ; mais la plipart banne dimounes pa conné. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُؤْمِنَ بِهِدَا
الْقُرْآنَ وَلَا يَأْتِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْتُوا
عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى
بَعْضٍ بِالْقَوْلِ يَقُولُ الَّذِينَ
اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْ
أَنْتُمْ لَكُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ
اسْتَضَعُوا أَنْتُمْ صَدَدُكُمْ عَنِ
الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ
مُجْرِمِينَ ﴿٣٣﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْإِيلِ وَالنَّهَارِ
إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَ
نَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَأَسْرُوا
النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَ
جَعَلْنَا الْأَغْلَلَ فِي آعْنَاقِ الَّذِينَ
كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٣٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ
إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا
أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٥﴾

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا
وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٦﴾

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

R 5 38. Et ni zot di biens, ni zot zenfants, ki pou amène zotte pli prés cotte Nous dans rang. Mais banne ki croire et ki faire banne bon actions, ça banne-là pou gagne doubte récompense pou ça ki zotte finne faire et zotte pou en sékirité dans banne Résidences élevé.

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا زَقَّ وَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ﴿٣٨﴾

39. Et *concernant* banne ki faire zefforts conte Nou banne Signes *dans but* pou enlève *Nou* capacité, *Nous* pou faire ça banne-là présent dans pinition-là.

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Dire : « En vérité, mo Seignére élarzi *banne* moyens provisions pou dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères, et *parfois* Li diminué ça pou li. Et ça ki zotte dépensé, Li pou remplace li. Et Li Meillère dans banne ki donne provisions.

قُلْ إِنْ رِزْقِي يَهْسُطُ الرِّزْقُ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ يَقْدِرُ لَهُ مَا أُنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَ هُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٤٠﴾

41. Et zour quand Li pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme, alors Li pou dire banne anzes : « Esse-ki zotte-mêmes ki banne-là ti pé adoré ? »

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِبْرَاهِيمَ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤١﴾

42. Banne-là pou dire : « *Toi* To Pur. To nou Protectére conte banne-là. *Non* mais banne-là ti pé adore banne djinns ; la plipart d'ente zotte ti croire dans banne *djinns*-là. »

قَالُوا سُبْحَنَكَ أَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤٢﴾

43. « Alors, ça zour-là, zotte pa pou éna aukène pouvoir ni pou profite zotte, ni pou nuire zotte ente zotte-mêmes. » Et Nous pou dire banne ki ti pé faire le mal : « Goûte pinition di Fé ki zotte ti pé nié-là. »

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَ نَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٣﴾

44. Et quand récite zotte Nou banne Signes clair, banne-là dire : « Ça li sélement ène dimoune ki pé rode détourne zotte dépi ça ki zot banne

وَإِذَا تَنَادَوْا عَلَيْهِمْ إِبْرَاهِيمُ أَنْتَ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصَدَّكُمْ عَمَّا كَانُ يَعْبُدُ آبَاءَهُمْ وَقَالُوا مَا

papa grand-papas ti pé adoré. » Et banne-là dire : « Ça li sélement ène mensonze ki finne fabriqué. » Et banne mécréants dire lor la vérité quand ça vinne cotte zotte : « Ça li nék ène mazie manifeste. »

هَذَا إِلَّا لَأَنكَ تُفْتَرَىٰ ۖ وَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ ۖ إِنَّ
هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّؤَيَّنٌ ﴿٣٣﴾

45. Et Nous pa ti donne banne-là banne Lives ki zotte ti étidié et Nous pa ti avoye personne cotte banne-là pou avertir zotte avant toi.

وَمَا آتَيْنَهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا
وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ
تَذِيرٍ ﴿٣٥﴾

46. Et banne ki ti avant banne-là, banne-là oussi ti *habitié* contrédire et ça banne *ici-là*, pa finne arrive *même* ène dizième ça ki Nous ti accorde banne *lé zoutes-là* ; mais banne-là ti traite Nou banne Mèssazers dé mentères. Alors couma *terrible* li ti été *conséquences* nié Moi !

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ وَمَا
بَلَّغُوا مَعَشَارَ مَا آتَيْنَهُمْ فَكَذَّبُوا
رُسُلِي ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٣٦﴾

R6 47. Dire : « Mo nék récommanne zotte ène sél zaffaire : ki zotte reste diboute divant Allāh dé par dé, ou soi ène par ène, ensuite *ki* zotte réfléci. Zotte pou trouvé *ki* péna aukène folie dans zot compagnon, li là sélement pou avertir zotte d'ène pinition dir ki pé vini. »

قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ ۖ أَن
تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِزْيِ ثَمَرَةٍ
تَتَعَفَّفُوا عَنْهَا ۚ بِصَاغِيبِكُمْ مِنْ
حِثَّةٍ ۚ إِنَّ هُوَ إِلَّا تَذِيرٌ لَّكُمْ بَيْنَ
يَدَيَّ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٣٧﴾

48. Dire *banne-là* : « N'importe ki récompense ki mo finne capave dimanne zotte — li pou zotte. Mo récompense, li avec Allāh sélement et Li Témoin lor tout kit-soze. »

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۚ
إِنِ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٣٨﴾

49. Dire : « En vérité, mo Seignère lance ça Vérité-là *conte mensonze*. *Li-Même* Meillère Savant banne sozes ki caciette. »

قُلْ إِنِّي رَقِيبٌ ۖ بِالحَقِّ ۖ عَلَّامُ
الْغُيُوبِ ﴿٣٩﴾

50. Dire : « La vérité finne vini, et mensonze pa capave ni créé *kik kit-soze* à partir nanrien, ni renouvelé ène *kit-soze*. »

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَ
مَا يُعِيدُ ﴿٤٠﴾

51. Dire : « Si mo pé égaré, mo pé égaré dans mo désavantaze même ; et si mo *bien* guidé, li grâce à ça ki mo Seignére finne révélé moi. En vérité, Li Bien-Tandé, Li Prés. »

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى
نَفْسِي ۖ وَإِنْ اهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحِي
لِي رَبِّي ۖ إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥١﴾

52. Si sélement to ti capave trouvé quand banne-là pou gagne frayère-là ! Alors pa pou éna aukène éssapatoire, et pou attrape zotte dépi ène l'endroit prés.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ ۖ
أَخَذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥٢﴾

53. Et banne-là pou dire : « *Astère-là* nous croire dans ça. » Mais couma zotte pou capave gagne la foi d'ène position tellement loin ?⁸⁴

وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ ۖ وَإِنَّا لَهُمُ التَّنَاوُشُ
مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

54. Alors ki avant, banne-là ti réfize croire dans ça et zotte ti pé lance zotte dans banne sippositions *insensé* dépi ène position éloigné.

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ ۖ وَ
يَقْضِ فُؤُونُ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ
بَعِيدٍ ﴿٥٤﴾

55. Et pou place ène barrière ente banne-là et ça ki zotte désiré, couma ti faire avant avec zot banne pareils.⁸⁵ En vérité, zotte dans ène doute ki pé troublé zotte.

وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا
فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ
كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ ﴿٥٥﴾

84. Ça verset-là vé dire ki banne mécréants, bien bonhére zotte finne prend zot distance are la vérité. Donc, zotte pa pou capave gagne la foi quand pinition-là pou vini.

85 Banne adversaires l'islam oulé empéce mission St Prophète^(s.a.w) réalisé. Mais zotte pa pou réissi accomplir dézir zot lé kére. Avant-oussi banne ki ti oppose zot Prophètes, zotte pa ti réissi accomplir ça banne même dézirs-là.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Tout louanze pou Allāh, Ki
Créatère banne lé ciéls et la terre, Ki
finne désigne banne anzes couma
Messazers, zotte posséde banne lé zailles,
dé, trois et quatte. Li azoute dans So
création ça ki Li oulé. En vérité, Allāh
éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
جَاعِلِ الْمَلَكِةِ دُرَّةً أَوْ لَيٍّ أَجْنَحَةٍ
مَّثَنُيَ وَثَلَّثَ وَرُبَعَ مَزِيدُ فِي الْخَلْقِ
مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۝۲

3. Ça ki Allāh accorde banne
dimounes couma miséricorde, personne
pa capave empéce *gagne* ça. Et ça ki Li
empéce *gagné*, personne pa capave
avoye ça après Li. Et Li-Même Li Tout-
Puissant, Li Bien-Saze.

مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا
مُمْسِكَ لَهَا ۚ وَمَا يُمْسِكْ ۚ فَلَا مُرْسِلَ
لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ۝۳

4. O banne dimounes ! Rappelle
favère Allāh lor zotte. Esse-ki éna kik
créatère l'aute ki Allāh ki donne-zotte
provision dépi dans lé ciél et la terre ?
Aukène pa digne d'adoration excepté
Li. Donc couma zotte pé détourné *are*
la vérité ?

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَآتَىٰ تَوْفِيقُونَ ۝۴

5. Et si banne-là traite toi dé
mentère ; en vérité, ti traite banne
Messazers Allāh dé mentères avant toi.
Et pou rétourne tout banne zaffaires
vers Allāh.

وَأَنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلُ
مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝۵

6. O banne dimounes ! En vérité,
Allāh So promesse li vrai. Donc pa laisse
la vie ça lé monde-là trompe zotte et pa
laisse Trompère-là trompe zotte
concernant Allāh.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ وَ
لَا يَغُرَّنَّكُمُ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ۝۶

7. En vérité, Satan li ène ennemi
pou zotte; donc traite li couma ennemi.
Li appelle so banne partisans nék pou ki
banne-là forme partie *are* banne
habitants la Fournaise l'Enfer.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ
عَدُوًّا ۚ إِنَّكُمْ يَدْعُوا بِهِ لِكُونُوا
مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝۷

8. Banne ki pa croire, pou zotte éna ène pinition dir. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna pardon et ène grand récompense.

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝٨

R2 9. Dimoune pou ki, finne faire so mauvais action *paraîte* zoli dé sorte ki li considère ça bon, esse-ki li *pareil couma dimoune ki croire et ki faire bon action* ? En vérité, Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé, et Li guide dimoune ki Li oulé. Donc pa laisse to l'âme épuisé avec regrets pou banne-là. En vérité, Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَاهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۝٩

10. Et Allāh Ki avoye banne di vents ki soulève banne niazés. Ensuite Nous pousse ça ziska ène la terre mort et avec ça Nous rédonne la terre la vie après so la mort. La Rézirection li pou coumme ça même.

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَاهُ بِالْأَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذَلِكَ النُّشُورُ ۝١٠

11. Dimoune ki oulé l'honnére, *li bizin conné ki tout l'honnére appartenir à Allāh*. Tout parole pur monte vers Li, et banne bon actions aide ça *bon parole-là* pou monté. Et banne ki complote banne mauvais actions, pou zotte éna ène pinition dir, et complot ça banne-là pa pou éna aukène l'effet.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا ۖ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْحُكْمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ۚ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَمَكْرٌ أُولَئِكَ هُوَ يُجْوَرُ ۝١١

12. Et Allāh finne créé zotte are la poussière, ensuite d'ène goûte sperme, ensuite Li finne faire-zotte banne couples. Et aukène femelle pa tombe enceinte, ni li donne naissance ène *zenfant* sans ki Allāh Li pa conné. Et aukène dimoune ki so la vie finne prolongé, li péna la vie prolongé, ni so la vie diminié sans ki ça pa *inscrire* dans ène Live. En vérité, ça li facile pou Allāh.

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَثْقَالٍ وَلَا تَتَصَدَّرُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝١٢

13. Et dé la mers-là pa pareil, sanne-là so *dilo* li potabe, doux et agréabe

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ فِي هَذَا عَذَابٍ

pou boire et l'aute-là *so dilo* salé et amer.
Et *pourtant* dépi sakène, zotte manze la
sair frais, et *dépi sakène* zotte tire banne
ornements ki zotte mette lor zotte ; et to
trouve là-dans banne navires pé fanne
banne vagues pou ki ô *banne dimounes* !
zotte serce *Allāh* So banne bienfaits et
pou ki zotte montré *zot* reconnaissance.

فَرَأَتْ سَائِعَةً شَرَّابَةً وَهَذَا مِلْحٌ
أُجَاجٌ، وَ مِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا
طَرِيًّا وَ تَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً
تَلْبَسُونَهَا وَ تَرَى الْفُلْكَ فِيهِ
مَوَازِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٣﴾

14. Li faire la nuite rente dans li
zour, et Li faire li zour rente dans la
nuite. Et Li finne mette en service soleil
et la line ; sakène pé alle *sélon* so
parcours pou ène lé temps fixé. Li-Même
Ça Allāh-là zot Seignère. Royaume-là li
pou Li, et banne ki zotte invoqué en
déhors-Li possède même-pa ça tipti film
mince *blanc* ki lor ène la grain tamme.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ يُولِجُ
النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ، وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ
وَ الْقَمَرَ كُلَّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى
ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ، وَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ
قُطْمِيرٍ ﴿١٤﴾

15. Si zotte invoque banne-là,
banne-là pa pou tanne zot l'appel et
même si banne-là tandé, banne-là pa pou
capave réponde zotte. Et Zour
Rézirection, banne-là pou nié ça *zaffaire*
zotte ti faire *banne-là* banne associés *are*
Allāh. Et personne pa capave renseigne
toi couma Céli Ki Bien-Au-Courant.

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ
وَ لَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ، وَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرْكُمْ، وَ لَا
يَنْبِئُكَ مِثْلُ خَيْرٍ ﴿١٥﴾

R 3 16. O banne dimounes! Zotte, zotte
banne simpe mendiants vis-à-vis Allāh,
mais Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli
Ki Digne dé louanze.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى
اللَّهِ وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٦﴾

17. Si Li oulé, Li capave faire zotte
disparaîte et amène *dans zot place* ène
nouveau création.

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَ يُبْدِلْ
بِكُمْ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿١٧﴾

18. Et ça, li pa difficile pou Allāh.

وَ مَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٨﴾

19. Et aukène *l'âme* portée
fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute.
Et si ène *l'âme* bien sarzé appelle vers so
sarze ène *l'aute* pou aidé, même ène part
là-dans pa pou saryé *par l'aute-là*, même

وَ لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى، وَ إِنْ تَدْعُ
مِثْقَلَةَ إِلَى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ
شَيْءٌ وَ لَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى، إِنْ مَّا تُنذِرُ

si li ène proce parent. To capave averti
sélement banne ki craigne zot Seignére
en sécret et ki observe la Priére. Et
dimoune ki pirifié li, li pirifié li sélement
pou so prope l'avantaze ; et destination
final li vers Allāh.

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَزَكَّى فَإِنَّمَا
يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٩﴾

20. Et dimoune avégue et dimoune
ki trouvé, zotte pa pareil,

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

21. Et ni banne l'obskirités et la
limière zotte pareil,

وَلَا الظُّلُمُتْ وَلَا النُّورُ ﴿٢١﴾

22. Ni l'ombraze et l'ardére soleil.

وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢٢﴾

23. Et banne vivants pa pareil
couma banne morts. En vérité, Allāh
faire dimoune ki Li oulé tandé, et toi
to pa capave faire banne ki dans
tombe tandé.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ
إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَا أَنتَ
بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٣﴾

24. To sélement ène Avertissére.

إِن أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾

25. En vérité, Nous finne avoye
toi, avec la Vérité, couma ène Portére
bon nouvelle et couma ène Avertissére,
et péna aukène pép cotte ène Avertissére
pa finne passé.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا يُؤْمِنُ أَقْصَىٰ الْأَخْلَافِ ۚ نَذِيرٌ ﴿٢٥﴾

26. Et si banne-là traite toi dé
mentére, certainement banne ki ti avant,
zotte-oussi ti *habitié* contrédire zot
Méssazers. Banne-là, zot Méssazers ti
vinne cotte banne-là avec banne Signes
clair, et avec banne Ecritires *Saintes* et
avec Live ki donne la limière.

وَلَا يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ ۖ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
وَالزُّبُرِ ۚ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٦﴾

27. Ensuite Mo ti attrape banne ki
pa ti croire, et couma *terrible* li ti été
conséquences nié Moi!

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٧﴾

R 4 28. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh
faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et ki,
par ça, Nous faire sorti banne fruits toute

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۚ

sorte coulères; et dans banne montagnes éna banne rayés blanc et rouze, zot coulères li varié, et éna ki bien noir.

29. Et, coumme ça-même, éna banne dimounes, et banne zanimaux, et banne bétails coulères différent. D'ente So banne servitères, sélement banne ki éna connaissance ki craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Pardonnant.

30. En vérité, *sélement* banne ki suive Live Allāh et ki observe la Prière, et ki, dans provision *ki* Nous finne donne zotte, zotte dépense en secret et ouvertement, zotte *ki* espère ène transaction ki zamais pou détruire ;

31. Pou ki Li donne banne-là pleinement zot récompense et *même* augmente *pou* zotte dépi dans So grâce. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien conne apprécié.

32. Et ça ki Nous finne révèle toi dépi dans Live-là, li la vérité, li confirme ça ki *déza révélé* avant li. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient et *Li* Bien-Trouvé concernant So banne servitères.

33. Alors Nous finne accorde, couma l'héritaze, Live-là à ça banne ki Nous finne soisir d'ente Nou banne Servitères. Et dans banne-là, éna banne ki sévère are zot prope personnes *pou* ène *bon cause* et dans banne-là, éna banne ki suive simé droite, et dans banne-là éna banne ki, par volonté Allāh, zotte divant divant *plisse ki lé zautes* dans banne travaux dé bienfaizance. Ça li ène grand favére *dé la part Allāh*.

وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٣٥﴾

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَأَلْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ ۚ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٣٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٣٧﴾

لِيُؤْتِيَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ آوَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْغَيْبِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾

ثُمَّ آوَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِنَّهُمْ لَمِنَ الْغَيْبِ ۚ وَنُفِيسَهُمْ ۖ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَائِقٌ بِالْخَيْرَاتِ ۖ يُؤَادِنُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِذَلِكَ خَبِيرٌ ﴿٤٠﴾

34. Banne Zardins l'Eternité !
Banne-là pou rente là-dans. Pou orne
zotte, là-dans, are banne bracelets en l'or
et avec perles, et zot vêtements, là-dans,
pou la soie.

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا
مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ لُؤْلُؤًا وَ
لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٤﴾

35. Et banne-là pou dire : « Tout
louanze pou Allāh Ki finne débarasse
nous are *nou* banne soucis ! En vérité,
nou Seignère Li Bien-Pardonnant, Li
Bien conne apprécié ;

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا
الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٥﴾

36. Allāh Ki, par So grâce, Li finne
installe nous dans Résidence l'Eternité ;
ni la peine pou touce nous là-dans, ni
fatigue pou touce nous là-dans.

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ
فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَ
لَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٦﴾

37. Et banne ki pa croire, pou zotte
éna di Fé l'Enfer. Pa pou décrété pou
zotte ki zotte mort et pa pou diminié pou
zotte di Fé-là so pinition. Coumme ça-
même Nous paye tout dimoune ingrat
pou so travail.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ
لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَ لَا
يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ
نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٧﴾

38. Et banne-là pou hirlé là-dans :
« Nou Seignère ! Faire-nous sorti, nous
pou faire banne actions différent are ça ki
nous ti pé faire. » « Esse-ki Nous pa ti
accorde zotte ène la vie assez longue pou
ki dimoune ki oulé réfléci, li réfléci lor
là ? Et Avertissère-là ti vinne cotte zotte.
Alors, goûte *pinition-là* et pa pou éna
aukène aide pou banne inzistes. »

وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
أَوْ لَمْ نَعْمَرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ
تَذَكَّرَ وَجَاءَ كُمْ النَّذِيرُ فَذُوقُوا
فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٨﴾

R 5 39. En vérité, Allāh conne
banne secrets banne lé ciéls et la
terre. En vérité, Li conne bien ça ki
éna dans la poitrine.

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمُ غَيْبِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ
لَهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٩﴾

40. Li-Même Ki finne faire-zotte,
banne siccésères lor la terre. Alors,
dimoune ki pa croire, *conséquences* so
réfizé-là pou lor li. Pou banne mécréants,
zot mécréance nék pé augmente

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ
فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَ لَا يَزِيدُ
الْكُفْرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا

mécontentement dans regard zot Seignère ; et zot mécréance nék pé augmente la perte pou banne mécréants.

مَقْتًا ۚ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ إِلَّا خَسَارًا ۝

41. Dire : « Esse-ki zotte finne trouve zot *soi-disant* associés ki zotte invoqué en déhors Allāh ? Montré-moi ça partie la terre ki banne-là finne créé ? Ou soi, esse-ki banne-là éna ène part dans *création* banne lé ciéls ? » Ou soi, esse-ki Nous finne donne banne-là ène Live ki par ça, zotte lor ène préve clair ? *Non*, mais banne inzistes nék pé promesse tromperie ente zotte-mêmes .

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمُوتِ ۚ أَمْ آتَيْنَهُمُ كِتَابًا فُهِمَ عَلَىٰ بَيِّنَاتٍ مِّثْلَهُ ۚ بَلْ إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ۝

42. En vérité, Allāh pé réténir banne lé ciéls et la terre pou ki zotte pa dévié *dépi* zot *position*. Et si zotte dévié, personne pa capave réténir zotte excepté Li. En vérité, Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

إِنَّ اللَّهَ يُمِصُّكَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ أَنْ تَزُولَا ۚ وَلَكِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ۝

43. Et banne-là ti faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki si ène Avertissère vinne cotte zotte, certainement zotte pou suive *bon* guidance-là mié ki n'importe ki l'aute pép. Mais quand ène Avertissère finne vinne cotte banne-là, ça finne nék augmente zot dégoût,

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۝

44. A cause zot l'orgueil lor la terre et zot macinations. Mais ça banne macinations-là enveloppe sélement banne ki faire ça. Donc esse-ki zotte attanne ène l'aute façon ki Allāh ti traite banne dimounes longtemps ? Et zamaïs to pa pou trouve kik sanzement dans pratique Allāh et zamaïs to pa pou trouve kik variation dans pratique Allāh.

يَا شَيْكِبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ ۚ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ ۚ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ ۚ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ۝

45. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne ki ti avant zotte ?

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ

Et banne-là ti pli puissant ki zotte. Et li pa dans *la gloire* Allāh ki n'importe quoi, dans banne lé ciéls ou soi lor la terre, capave enlève So capacité. En vérité, Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

46. Et si Allāh ti attrape banne dimounes pou ça ki zotte faire, Li pa ti pou laisse aukène créature vivant lor *la terre* so sirface; mais Li accorde banne-là ène délai ziska ène lé temps fixé; et quand l'Hére fixé-là arrivé, alors *faire attention* parski en vérité, Allāh éna ène regard profond lor So banne servitères.

كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمُوتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا
قَدِيرًا ﴿٣٥﴾

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا
مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ
أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ
بَصِيرًا ﴿٣٦﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Yā Sīn = Yā Sayyed — O Leader Parfait !

يَس ٢

3. Par le Coran, rempli ék Sazesse,

وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ٣

4. En vérité to ène dans banne Méssazers,

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ٤

5. Lor simé droite.

عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ٥

6. Ça li révélation Céli Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ٦

7. Pou ki to averti ène pép ki zot banne papa grand-papas pa ti averti. Donc zotte néglizents.

لِيُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ٧

8. En vérité, parole-là li finne sorti vrai conte la plipart d'ente banne-là parski zotte pa croire.

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٨

9. En vérité, Nous finne mette autour zot li cou banne colliers ferraille ki monté ziska zot menton dé sorte ki zot la tête finne repoussé en arrière.

لَمَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ٩

10. Et Nous finne mette ène barrière divant zotte et ène barrière derrière zotte et Nous finne recouvert zotte, dé sorte ki zotte pa capave trouvé.

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ١٠

11. Et pou zotte li pareil, ki to averti zotte ou soi ki to pa averti zotte, zotte pa pou croire.

وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ١١

12. To capave averti sélement dimoune ki suive Avertissement-là et ki craigne en sécret Céli Ki Tout-

إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ ۖ فَكَشَتْهُ بِمَغْفِرَةٍ ۚ

Miséricordié. Donc, annonce-li bon nouvelle pardon et ène récompense honorabe.

آجِرْ كَرِيمٌ ۝۱۲

13. En vérité, Nous-Même Nous donne banne morts la vie et Nous écrire ça ki zotte avoye divant zotte et ça ki zotte laisse derrière ; et Nous finne enrézistré tout kit-soze dans ène Réziste clair.

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ۝۱۳

R 2 14. Et explique banne-là parabole banne habitants la ville-là quand banne Mèssazers ti vinne là-bas.

وَاصْرَفْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ ۚ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ۝۱۴

15. Quand Nous ti avoye cotte banne-là dé Mèssazers, et ki zotte ti traite tout-lé-dé dé mentéres. Donc, Nous ti renforci dé-là par ène troisième et banne-là ti dire : « En vérité, finne avoye nous cotte zotte couma Mèssazers. »

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا ۖ فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَاٰهُكُمْ مُّرْسَلُونَ ۝۱۵

16. Banne-là ti réponde : « Zotte sélement banne himains couma nous, et Céli Ki Tout-Miséricordié pa finne faire nanrien déssanne. Zotte sélement pé cause menti. »

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ ۖ إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ۝۱۶

17. Banne-là ti dire : « Nou Seignère conné ki, en vérité, nous So banne Mèssazers ki finne avoyé cotte zotte ;

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَاٰهُكُمْ لَمُرْسَلُونَ ۝۱۷

18. « Et nou responsabilité li sélement pou transmette Mèssaze-là avec clarté. »

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝۱۸

19. Banne-là ti dire : « En vérité, nous trouve signe ène mauvais sort de zot part ; si zotte pa arrêté, certainement nous pou lapide zotte ; et certainement ène pinition ki donne boucoup doulère pou gagne-zotte dé nou part. »

قَالُوا إِنَّمَا تَطَّيَّرُنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۹

20. Banne-là ti réponne : « Zot mauvais sort li are zotte-mêmes. Esse-ki zotte dire ça parski finne averti zotte ? Non, mais zotte ène pép ki dépasse tout limites. »

قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ
بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّشْرِقُونَ ﴿٣٠﴾

21. Et dépi quartier pli éloigné are la ville-là, ène zomme ti galoupé ti vini. Li ti dire : « O mo pép ! Suive banne Mèssazers-là.

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ
يَسْأَلُ قَالَ يُقَوْمِ اتَّبِعُوا
الْمُرْسَلِينَ ﴿٣١﴾

22. « Suive banne ki pa dimanne-zotte aukène récompense et banne-là zotte bien-guidé.

اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٣٢﴾

PARTIE 23

23. « Et ki raison mo éna pou mo pa adore Céli Ki finne créé moi, et vers Li-Même, pou rétourne zotte ?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ لَا يَعْبُدُونَ اللَّهَ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ
أُنْزِلُ تَرْجِعُونَ ﴿٣٣﴾

24. « Esse-ki mo pou prend banne lé zautes divinités en dehors Li ? Si Céli Ki Tout-Miséricordié oulé faire moi kik mal, banne-là zot intercession pa pou servi moi nanrien, ni zotte pou capave sauve moi.

أَتَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرَدَّنِ
الرَّحْمَنُ بَصُرًا لَا تَعْنِي عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ
شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٣٤﴾

25. « En vérité, dans ène cas pareil, mo pou dans ène l'errère ki évident.

إِنِّي إِذْ أَلْفَيْ صَلِيلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٥﴾

26. « En vérité, mo croire dans zot Seignère, donc écoute-moi. »

إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ﴿٣٦﴾

27. Ti dire li : « Rente dans Paradis. » Li ti dire : « Si sélement mo pép ti conné,

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي
يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

28. « Pou ki raison mo Seignère finne pardonne moi et finne mette moi dans banne honorés ! »

بِمَا عَفَرْتُكَ رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ
الْمُكْرَمِينَ ﴿٣٨﴾

29. Et après li, Nous pa ti avoye conte so pép aukène l'armée dépi lé ciél. Nanrien Nous pa ti oulé avoyé.

وَمَا أَنْزَلْنَاهُ عَلَى قَوْمِهِ مِنْ
جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٣٩﴾

30. Li ti sélement ène sél explosion
formidabe et alà ki banne-là ti vinne
couma la sanne ki finne teigne.

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ﴿٣٠﴾

31. Li triste pou l'himanité !
Aukène Mèssazer pa vinne cotte zotte
sans ki zotte pa boufonne li.

يَحْشُرَةٌ عَلَى الْعِبَادِ ۖ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣١﴾

32. Esse-ki banne-là zotte pa finne
trouvé comié zénérations Nous finne
détruire avant zotte ? Et ki, en vérité,
banne-là pa pou rétourne cotte zotte.

أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et pou faire zotte tout
ensamme comparaîte divant Nous.

وَأَنْ كُلَّ لَمَّا جُمِعَ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٣﴾

R 3 34. Et la terre *ki finne* mort li ène
Signe pou banne-là. Nous rédonne li la vie
et Nous faire sorti, dépi là-dans, banne la
grains. Et dépi là-dans, zotte manzé.

وَأَيُّ لَّهُمُ الْأَرْضُ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَآخَرُهَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et Nous finne mette, là-dans,
banne zardins pieds tammes et pieds
raisins et Nous finne faire sorti *dépi* là-
dans banne la sources,

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٥﴾

36. Pou ki banne-là manze dépi so
banne fruits et dépi ça ki zot la mains
finne produire. Esse-ki banne-là pa
réconnaissant ?

لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ ۚ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Li Pur Céli Ki finne créé tout
banne sozes par paires dans ça ki la terre
faire poussé et dépi banne *dimounes*-là
mêmes, et dépi ça ki banne-là ignoré.

سُبْحَنَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْمِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et la nuite, li ène Signe pou
banne-là ; dépi ça, Nous enlève li zour et
alà ki banne-là dans l'obskirité !

وَأَيُّ لَّهُمُ اللَّيْلُ بِمَا تَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارُ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٨﴾

39. Et soleil pé déplace lor parcours
ki finne établi pou li. Ça li décret Céli Ki
Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٩﴾

40. Et Nous finne établi banne phases pou la line, ziska ki li rétourne dans so forme avant couma ène vié brance sec pied tamme.

وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ
كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٦﴾

41. Li pa permette ki soleil ratrappe la line, et la nuite pa capave dépasse li zour. Zotte tout flotte lor ène orbite séparé séparé.

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي
فُلْكِ يَشْهَوْنَ ﴿٣٧﴾

42. Et ène Signe pou banne-là li ça ki Nous saryé banne-là zot déssendance dans banne navires sarzé.

وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي
الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿٣٨﴾

43. Et Nous pou créé pou banne-là, banne lé zaute moyens-semblabe, lor ça-même zotte pou voyazé.

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٣٩﴾

44. Et si Nous oulé, Nous capave noye banne-là ; alors, banne-là pa pou éna personne pou sécourir zotte, ni zotte pou délivré,

وَلَإِنْ نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ
لَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٤٠﴾

45. Sauf par miséricorde dé Nou part et couma ène bénéfice pou kik lé temps.

لَا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤١﴾

46. Et quand dire banne-là : « Faire attention ça banne zaffaires ki divant zotte et ça ki derrière zotte, pou ki faire-zotte miséricorde, zotte pa prend compte. »

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ
وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٢﴾

47. Et aukène Signe dans banne Signes zot Seignère pa vinne cotte banne-là, sans ki zotte pa tourne lé dos are ça.

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ
إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٣﴾

48. Et quand dire banne-là : « Dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte, » banne ki pa croire dire banne croyants : « Esse-ki nous pou nourri dimoune ki si Allāh ti oulé, Li ti capave nourri li ? Zotte sélement dans ène l'égarment ki clair. »

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ انْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ
اللَّهُ ۖ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ
آمَنُوا اطَّعِمُوهُمْ مِنْ تَوْحِشَاتِنَا ۚ اللَّهُ
أَطْعَمَهُمْ ۖ إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
مُبِينٍ ﴿٤٤﴾

49. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾

50. Banne-là pé attanne sélement ène sél explosion formidabe *ki* pou foudroye zotte pendant *ki* zotte pé dispité.

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٠﴾

51. Et banne-là pa pou capave faire ène testament, ni zotte pou rétourne cotte zot famille.

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

R 4 52. Et pou soufflé dans trompette-là, alà *ki* dépi zot tombe, zotte pou précipite vers zot Seignère.

وَنُفِثَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٤٢﴾

53. Banne-là pou dire : « Malhére lor nous ! *Ki* sanne-là *ki* finne léve nous dépi nou l'endroit dé répos ? Ça, li ça-même *ki* Céli *Ki* Tout-Miséricordié ti promette-là, et banne Méssazers-là ti dire la vérité. »

قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَن بَعَثَنَا مِن مَّرْكِزٍ غَيْرِ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٤٣﴾

54. Li pou ène sél explosion formidabe, et alà *ki* pou faire zotte tout comparaîte divant Nous.

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٤٤﴾

55. Et ça zour-là, pa pou faire aukène l'âme aukène tort et pa pou paye zotte excepté pou ça *ki* zotte ti éna l'habitide faire.

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٥﴾

56. En vérité, ça zour-là, banne habitants Paradis pou rézouir dans zot banne *différent* okipations.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكَّهُونَ ﴿٤٦﴾

57. Banne-là et zot conzoints pou dans banne l'ombrases agréabe, appiyé *are coussins* lor banne canapés.

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ﴿٤٧﴾

58. Zotte pou gagne banne fruits là-dans et zotte pou gagne tout ça *ki* zotte pou dimandé.

لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مِمَّا يُدْعَوْنَ ﴿٤٨﴾

59. Pou salié zotte avec « La Paix » ène parole dé la part d'ène Seignére Ki Bien-Miséricordié.

سَلَّمَ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٩﴾

60. Et *Allâh* pou dire : « O banne coupabes ! Azordi, sépare zotte are banne dimounes droite.

وَأَمَّا زُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٦٠﴾

61. « O banne zenfants Adam ! Esse-ki Mo pa ti ordonne zotte pou pa adore Satan — parski certainement li pou-zotte ène ennemi déclaré —

أَلَمْ آعْهَدْ إِلَيْكُمْ يٰبَنِي آدَمَ أَن
لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُّبِينٌ ﴿٦١﴾

62. « Et ki zotte adore Moi. Ça même simé droite.

وَأَن آعْبُدُونِي هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٢﴾

63. « Et certainement, li finne égare ène grand nombre d'ente zotte. Alors ki faire zotte pa ti servi zot l'esprit ?

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ
تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

64. « Ça, li l'Enfer ki ti promette zotte.

هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٤﴾

65. « Rente là-dans azordi, parski zotte ti réfize croire. »

إِضْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٥﴾

66. Ça zour-là, Nous pou scelle zot la bouce. Et zot la mains pou dire-Nous tout et zot li pieds pou donne témoignaze lor ça ki zotte ti gagné par zot travail.

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُغْلِمُنَا
أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٦٦﴾

67. Et si Nous ti oulé, Nous ti pou capave créve banne-là zot li zié, alors zotte ti pou galoupe divant pou sêye alle vers simé-là, mais couma zotte ti pou capave trouvé ?

وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ
فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَلَّىٰ يَبْصُرُونَ ﴿٦٧﴾

68. Et si Nous ti oulé, Nous ti pou capave transforme banne-là pou ki zotte reste fixé dans zot place, alors zotte pa ti pou capave ni avancé ni rétourne en arriére.

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ
فَمَا اسْتَبَقُوا عَوًا مُّضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾

R 5 69. Et dimoune ki Nous donne li ène longue la vie, Nous faire li retourne dans ène *l'état cotte éna* diminution so banne fakiltés. Esse-ki banne-là pa comprend ?

وَمَنْ نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٦﴾

70. Et Nous pa finne enseigne li la poésie, et ça li pa convénabe pou li. Li sélement ène Rappel et ène Coran ki ranne *banne sozes* clair,

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٣٧﴾

71. Pou ki li averti tout banne ki vivant et pou ki l'orde *Allāh* accompli conte banne mécréants.

لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٣٨﴾

72. Esse-ki banne-là pa trouvé ki dans banne sozes ki Nou la main finne faire, Nous finne créé pou zotte, banne bétails ; et zotte, zotte propriétières ça *banne zanimaux-là* ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِ مَا عَمِلَتْ أَيْدِيئَانَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٣٩﴾

73. Et Nous finne soumette ça *banne bétails-là* pou banne-là dé sorte ki parmi ça, éna ki zotte servi couma moyens transport et parmi ça, éna ki zotte manzé.

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٤٠﴾

74. Et, là-dans, zotte éna banne *lé zaute* bénéfices et banne la boissons. Esse-ki banne-là pa pou reconnaissant ?

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٤١﴾

75. Et zotte finne prend pou zotte en dehors *Allāh* banne *lé zaute* divinités pou ki zotte capave gane aide !

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٢﴾

76. *Mais* banne-là pa pou capave aide zotte. *Au contraire* banne-là pou comparaîte *divant Allāh*, couma ène l'armée, *pou donne témoignaze* conte zotte.

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحَضَّرُونَ ﴿٤٣﴾

77. Et pa laisse banne-là zot parole mette toi dans la peine. En vérité, Nous conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte proclamé.

فَلَا يَخْزُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّآ نَعْلَمُ مَا يُبْسِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَمَا يُبْصِرُونَ

78. Esse-ki l'homme li pa trouvé ki
Nous finne créé li d'ène *simpe* goutte
sperme ? Et alà ki li ène querellère
déclaré !

أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ
نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٨٦﴾

79. Et li fabrique banne zistoires
lor Nous, et li oublié so propre création.
Li dire : « Ki sanne-là ki capave rédonne
la vie banne lé zos quand zotte finne
pourri ? »

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا دَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ
مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٨٧﴾

80. Dire : « Céli Ki finne créé ça
banne lé zos-là premier fois, Li-Même
pou rédonne-ça la vie ; et Li conne tout
l'espèce création,

قُلْ يُخَبِّرُهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ
بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٨٨﴾

81. « Céli Ki produire pou zotte di
fé dépi pied vert-là, et alà ki avec-ça
zotte allime *di fé*.

إِلَّا الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ
نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٩﴾

82. « Céli Ki finne créé banne lé
ciéls et la terre, esse-ki Li pa capave créé
banne-là zot-pareils ? » Bien sire et Li-
Même Créatère Saprême, Li Conne-Tout.

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ
الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٩٠﴾

83. En vérité, So l'orde, quand Li
décide ène soze, Li sélement dire li :
« Existé, » et li commence existé.⁸⁶

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٩١﴾

84. Donc, la Pureté li pou Céli Ki
éna, dans So la main, royauté lor tout kit-
soze ! Et vers Li, pou rétourne zotte.

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَمِينِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ
شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٩٢﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Par banne ki ranze-zotte dans rangs serré,

وَالصَّفِّ صَفًّا ۝٢

3. Et par banne ki répousse le mal avec la force,

فَالزُّجُرِثِ زَجْرًا ۝٣

4. Et par banne ki récite le Coran couma ène Rappel,

فَالْتِلِيتِ ذِكْرًا ۝٤

5. En vérité, zot BonDié Li Ène Sél,

إِنَّ إِلَهُكُمْ لَوَاحِدٌ ۝٥

6. Seignère banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente lé dé, et Seignère tout banne l'endroits dépi ça-même la limière répanne.

رَبُّ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ۝٦

7. En vérité, Nous finne décore lé ciél ki pli en bas avec ène l'ornement banne zétoiles ;

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ
يَالْكُوكِبِ ۝٧

8. Et finne protéze li conte tout satan rébelle.

وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ۝٨

9. Banne-là pa capave tanne nanrien dépi ça l'Assemblée Siprême banne êtres dans le ciél ; et pé bombarde zotte par tout côté,

لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذَّفُونَ
مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝٩

10. Pé répousse zotte, et pou zotte, éna ène pinition ki pou reste collé are zotte —

دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۝١٠

11. Excepté céli ki saisi kik-soze en caciète, alors ène la flamme brillant pou poursuive li.

إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ
تَارِقٌ ۝١١

12. Alors, dimanne banne-là si-pa ça ki zotte capave créé li pli dirabe ki ça

فَاسْتَفْتِهِمْ أَهْمْ أَمْ أَحَدٌ خَلَقًا أَمْ مِنْ

ki Nous finne créé ? En vérité, Nous finne créé banne-là à partir l'arzile ki collé.

خَلَقْنَاهُ رَاتًا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ
كَأَرْبٍ ۝١٢

13. La réalité li ça, *ki* to émerveillé *par la création* alors ki banne-là faire moquerie.

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۝١٣

14. Et quand averti banne-là, zotte pa prend compte.

وَاِذَا دُعُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝١٤

15. Et quand zotte trouve ène Signe, zotte rode faire moquerie *are ça*.

وَاِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ۝١٥

16. Et zotte dire : « Ça, li nék ène magie ki manifeste.

وَقَالُوا اِنْ هَذَا اِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝١٦

17. « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vraitême nous pou réssissité ?

عِذَا مِثْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَمًا مَّا عِ رَاتَا
لَمُبْعُونُونَ ۝١٧

18. « Et nou banne papa grand-papas avant *oussi* ? »

اَوْ اَبَاؤُنَا الْاَوَّلُونَ ۝١٨

19. Dire : « Oui, et *ensuite* zotte pou himilié. »

قُلْ تَعْمَوْا اَنْتُمْ دَاخِرُونَ ۝١٩

20. Alors, li pou ène sél l'appel avec réproce, alà banne-là pou commence trouvé.

فَاَتَمَّا هِيَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ
يَنْظُرُونَ ۝٢٠

21. Et banne-là pou dire : « Malhére lor nous ! Ça li Zour Réglement banne comptes. »

وَقَالُوا لَیْوَلَّنَا هَذَا یَوْمُ الدِّینِ ۝٢١

22. « Ça, li Zour décision *final* ki zotte ti prend pou mensonze. »

هَذَا یَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِیْ كُنْتُمْ بِه
تُكْذِبُونَ ۝٢٢

R2 23. *Et pou dire banne anzes* : « Rassemblé banne ki finne azir avec inzistice et zot banne compagnons et ça ki zotte ti pé adoré

اَحْشُرُوا الَّذِیْنَ ظَلَمُوا وَاَزِدْهُمْ وِمَا
كَانُوا یَعْبُدُونَ ۝٢٣

24. « En dehors Allāh ; et conduire zotte lor simé la Fournaise *l'Enfer* ;

مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَاهْدُوهُمْ اِلٰی صِرَاطِ
الْجَحِیْمِ ۝٢٤

25. « Et arrête banne-là ène moment parski certainement bizin interroze zotte. »

وَقِفُّهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُؤُونَ ﴿٢٥﴾

26. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa pé aide zotte-mêmes ente zotte ? »

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٦﴾

27. En faite, ça zour-là zotte pou banne ki admette *zot banne pécés*.

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٧﴾

28. Et éna pou tourne vers lé zoutes et banne-là pou interroze zotte-mêmes ente zotte.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Banne-là pou dire : « En vérité, zotte ti approce nous côté droite. »

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٩﴾

30. Banne-là pou réponne : « Non, mais zotte-mêmes ki pa ti croyants,

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٣٠﴾

31. « Et nous pa ti éna aukène pouvoir lor zotte, mais zotte-mêmes ki ti ène pép rébelle.

وَمَا كَانُوا لَنَا عَلَيْكُمْ مِن سُلْطَنِ ۖ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾

32. « Astére, parole nou Seignére finne accompli conte nous. Certainement nous pou goûte *pinition-là*.

فَحَقَّقَ عَلَيْنَا قَوْلَ رَبِّنَا ۖ إِنَّكَ لَذَٰئِقُونَ ﴿٣٢﴾

33. « Et nous finne égare zotte parski certainement nous ti banne égarés nous-mêmes. »

فَاغْوَيْنَكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿٣٣﴾

34. En vérité, ça zour-là, banne-là zotte tout pou gagne *zot part* dans *pinition-là*.

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, coumme ça-même Nous traite banne coupabes.

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾

36. Parski quand ti dire zotte : « Aukène pa digne d'adoration excepté Allāh, » zotte ti montré l'arrogance.

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et banne-là ti dire :
« Esse-ki nous bizin abandonne
nou banne divinités à cause ène
poète fou ? »

وَيَقُولُونَ ارْثِنَّا لَنَا رِجْوَ الْإِهْتِنَا إِشْكَارِ
مَجْنُونٍ ۚ

38. La réalité li ça, ki li finne
amène la vérité et li finne témoigne
véracité tout banne Mésazers.

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ۚ

39. En vérité, zotte pou goûte
pinition ki donne beaucoup doulére.

إِنَّكُمْ لَذَٰرِقُونَ الْعَذَابَ الْآلِيمَ ۚ

40. Et pa pou paye zotte excepté
pou ça ki zotte finne commette —

وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ

41. Excepté Allāh So banne
servitères éli ;

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۚ

42. Pou ça banne-là, pou éna ène
provision ki finne désigné —

أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّغْلُوظٌ ۚ

43. Banne fruits, et banne-là pou
honoré,

فَوَاكِهٌ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ۚ

44. Dans banne Zardins dé Délices,

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۚ

45. Assizé lor banne divans face à
face ;

عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ۚ

46. Pou faire cirkile ente-zotte
ène coupe rempli are dilo dépi ène la
source,

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِّنْ مَّعِينٍ ۚ

47. Li blanc, ène délice pou banne
ki boire,

بَيضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ۚ

48. Là-dans pa pou éna intoxi-
cation et banne-là pa pou perdi zot raison
are ça.

لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ۚ

49. Avec zotte, pou éna banne
vierzes ki éna zot régards baissé par
modestie et ki éna zoli li zié bien
ouvert,

وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ۚ

50. Couma dire zotte banne di zéfs⁸⁷ ki couvert.

كَانَتْهُمْ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٥٠﴾

51. Alors éna pou tourné vers lé zautes et zotte pou interroze zotte-mêmes ente zotte.

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥١﴾

52. Ène dans banne-là pou dire : « En vérité, mo ti éna ène compagnon,

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥٢﴾

53. « Ki ti pé dire : ‘Esse-ki vramême to ène dans banne ki donne attestation ça parole-là ?

يَقُولُ أَتُنْكَلِ مِنِّ الْمَصْدُوقِينَ ﴿٥٣﴾

54. ‘Quand nous pou mort et ki nous pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vramême nous pou payé pou nou banne actions ?’ »

إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۖ إِنَّا لَمَعْمُورُونَ ﴿٥٤﴾

55. Li pou dimandé : « Esse-ki zotte envie zette ène coup d’oeil lor li ? »

قَالَ هَلْ أُنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٥﴾

56. Alors li pou zette ène coup d’oeil ; li pou trouve li dans milié la Fournaise l’Enfer.

فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءٍ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

57. Li pou dire : « Par Allāh ! Encore ène tiguitte, to ti pou cause mo la perte.

قَالَ تَاللَّهِ إِن كُذِّتَ لَتُرْدِينَ ﴿٥٧﴾

58. « Si pa ti bienfait mo Seignère, certainement mo ti pou ène dans banne ki finne présenté dans l’Enfer.

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُخْضَرِّينَ ﴿٥٨﴾

87. Mot ‘baïd li baïdah’ so pliriél. Ça vé dire ‘banne di zéfs l’autruche’ ou bien ‘di zéf’ en zénéral. Capave appelle ène dimoune ki bien protézé ‘baïdat oul-balad’ (di zéfs pays), pé compare li ici are di zéf l’autruche ki renferme ène ti l’autruche, parski dans ça cas-là, l’autruche mâle pé protéze li. Ça oussi vé dire ki ça dimoune-là dans so noblesse, li inégalabe, li couma di zéf ki finne laissé tout sél. Ou soi, ça montré ki dimoune-là, li ène séf ou bien ène seignère, ou soi fierté pays-là, ou soi li bien connu et souvent lé zautes consilté li. Expression ‘baïdoun maknōun’ vé dire : banne ki faire fierté Paradis, ou soi banne ki bien protézé.

59. « Esse-ki *li pa vrai ki* nous pa pou mort *encore*,

أَفَمَا تَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٩﴾

60. « Sauf nous premier la mort et ki pa pou pini nous ? »

لَا مَوْتَنَا الْأُولَىٰ وَ مَا تَحْنُ بِمُعَدِّينَ ﴿٦٠﴾

61. En vérité, *pou banne croyants*, ça, li ça grand triomphe-là.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦١﴾

62. Alors, banne travaillères bizin travaille pou *gagne ène rang* pareil à ça.

لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَمَلُونَ ﴿٦٢﴾

63. Esse-ki ça, li meillère couma accueil pou banne invités ou soi pied zaqqōum?

أَذَلِكَ خَيْرٌ تُرَلَّا شَجَرَةُ الرَّقْومِ ﴿٦٣﴾

64. En vérité, Nous finne faire ça ène l'épréve pou banne inzistes.

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٤﴾

65. En vérité, li ène pied ki pousse dans fond la Fournaise l'Enfer.

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُبُ فِي آصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٥﴾

66. So banne fruits, zotte couma dire banne la tête serpents.

طَلْعَهَا كَانَتْ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٦﴾

67. Et certainement banne-là pou manze là-dans et zotte pou rempli zot vente are ça.

قَاتَهُمْ لَا يَكُلُونَ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٧﴾

68. Ensuite, certainement banne-là pou gagne lor là ène mélanze dilo bouillante pou boire.

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٨﴾

69. Ensuite, certainement banne-là zot rétour, li pou vers la Fournaise l'Enfer.

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَا إِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٩﴾

70. En vérité, zotte ti trouve zot banne papa grand-papas égaré,

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٧٠﴾

71. Et zotte finne galoupe lor zot traces.

فَهُمْ عَلَىٰ أَثَرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧١﴾

72. Et, en vérité, la plipart banne péps-avant ti égaré avant zotte.

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧٢﴾

73. Alors ki, en vérité, Nous ti avoye banne Avertissères dans banne-là. وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ٤٣

74. Guetté couma ti *mauvais* la fin banne ki ti gagne avertissement, فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذِرِينَ ٤٤

75. Excepté Allāh So banne servitères éli. إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ٤٥

R 3 76. Et, en vérité, Noé ti appelle Nous. Couma li ti excellent, réponse ki Nous ti donne *li* ! وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْيَنْصَحْ الْمُجْرِبُونَ ٤٦

77. Et Nous ti sauve li et so famille are ça grand détresse-là ; وَنَجِّنِيهِ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ٤٧

78. Et Nous ti faire so banne déssendants *reste* banne sêls sirvivants. وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ٤٨

79. Et Nous ti laisse pou li ène *bon renom* dans banne zénérations après — وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ٤٩

80. « *Ki la paix* lor Noé *parmi* banne *péps* dans lé mondes ! » سَلَّمَ عَلَىٰ نُوْحٍ فِي الْعَلَمِينَ ٥٠

81. En vérité, coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien. إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ٥١

82. En vérité, li ti ène dans Nou banne servitères croyant. إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ٥٢

83. Ensuite, Nous ti noye lé zautes. ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ٥٣

84. Et, en vérité, dans so groupe ti éna Abraham ; وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ٥٤

85. Quand li ti vinne cotte so Seignère avec ène lé kère ki ti soumette ; إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ٥٥

86. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki ça ki zotte adoré-là ? إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ٥٦

87. « *Esse-ki, en dehors Allāh, zotte* oulé banne mensonzes couma *zot* divinités ? أَرَأَيْكُمْ آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ٥٧

88. « Bé ki zot pensée lor Seignére banne lé mondes ? »

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

89. Ensuite, li ti zette ène régard lor banne zétoiles,

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٩﴾

90. Et li dire : « En vérité, mo senti ène malaise. »

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. Alors, banne-là ti tourne lé dos are li, zotte ti allé.

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩١﴾

92. Ensuite, li ti trompe zot vizilance pou alle cotte zot banne divinités et li ti dire : « Esse-ki zotte pa manzé ? »

فَرَاغَ إِلَى إِلَهِهِمْ فَقَالَ آلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩٢﴾

93. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa causé ? »

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٣﴾

94. Alors, sans ki *kikène* conné, avec so la main droite li ti donne banne *idoles-là* coup ki bizin.

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ صَرْبًا يَأْتِمِنِينَ ﴿٩٤﴾

95. Alors, banne-là galoupé ti vinne cotte li.

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزْفُونَ ﴿٩٥﴾

96. Li ti dire *zotte* : « Esse-ki zotte adore ça ki zotte-mêmes finne skilté ? »

قَالَ اتَّعْبُدُونَ مَا تَنْجِتُونَ ﴿٩٦﴾

97. « Alors ki Allāh finne créé zotte et oussi ça ki zotte fabriqué ? »

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

98. Banne-là ti dire : « Prépare ène bûcher pou li et zette-li dans fournaise-là. »

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٨﴾

99. Donc, banne-là ti monte ène complot conte li, mais Nous ti donne-zotte pire humiliation.

فَارَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩٩﴾

100. Et li ti dire : « En vérité, mo pé alle vers mo Seignére. Certainement Li pou guide moi. »

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿١٠٠﴾

101. Et li ti prié : « Mo Seignére !
Accorde-moi ène héritier ki pou ène dans
banne *dimounes* pieux. »

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣١﴾

102. Alors, Nous ti donne li bon
nouvelle ène garçon bien indilzent.

فَبَشِّرْهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿٣٢﴾

103. Et quand garçon-là li ti arrive
l'âze pou travaille avec li, li ti dire : « O
mo garçon chéri ! En vérité, mo ti trouve
dans rêve, ki mo ti pé offère toi couma
sacrifice. Alors guetté ki to pensé *lor*
là. » Li ti réponne : « O mo papa ! Faire
ça ki finne ordonne toi *faire*. En vérité, si
Allāh oulé, to pou trouve moi ène dans
banne ki persévéré *dans la foi*. »

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَئِي لَرِّي
أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا
تَرَى ۖ قَالَ يَا بَتِ أِفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ
سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٣﴾

104. Et quand tout lé dé ti finne
soumette *are l'orde Allāh*, et ki li ti finne
mette li par terre lor so front,

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿٣٤﴾

105. Alors, Nous ti criyé li : « O
Abraham !

وَتَادَيْنَاهُ أَنِ يَأْتِ بِرَهِيمَ ﴿٣٥﴾

106. « En vérité, to finne accompli to
rêve-là. » Certainement, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۚ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾

107. En vérité, ça, li ti ène l'épréve
bien clair.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٣٧﴾

108. Et Nous ti sauve li en éssanze
ène grand sacrifice.

وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿٣٨﴾

109. Et Nous ti laisse pou li ène *bon*
renom dans banne zénérations après.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٣٩﴾

110. « *Ki la* paix lor Abraham ! »

سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٤٠﴾

111. Coumme ça-même Nous
récompense banne ki faire le bien.

كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤١﴾

112. En vérité, li ti ène dans Nou
banne servitères croyant.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٢﴾

113. Et Nous ti donne li bon nouvelle Isaac, ène Prophète et ène dans banne *dimounes* pieux. وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٣﴾

114. Et Nous ti accorde li et Isaac banne bénédictions. Et dans zot banne déssendants éna banne ki faire le bien et éna banne ki clairement cruel envers zotte-mêmes.⁸⁸ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَ عَلَى إِسْحَاقَ ۖ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ﴿١١٤﴾

R 4 115. Et, en vérité, Nous ti accorde Moïse et Aaron banne favéres. وَلَقَدْ مَنَّآ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١١٥﴾

116. Et Nous ti sauve tout lé dé et zot péps are ça grand détresse-là ; وَ نَجَّيْنَاهُمَا وَ قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١١٦﴾

117. Et Nous ti aide banne-là et zotte ki ti sorti victorié. وَ نَصَّرْنَاهُمْ فكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٧﴾

118. Et Nous ti donne zotte-dé ène Live ki ti bien clair. وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٨﴾

119. Et Nous ti guide zotte-dé lor simé droite. وَ هَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٩﴾

120. Et Nous ti laisse pou zotte-dé ène bon *rénom* dans banne zénérations après. وَ تَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٠﴾

121. « *Ki la paix* lor Moïse et Aaron ! » سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢١﴾

88. Mot ‘zālim’ vé dire ‘cruel’ et ‘zoulm’ vé dire ‘cruauté’. Normalement, ça applique lor tout catégorie déviation dépi simé droite. Mais éna exceptions cotte servi ça pou exprime louanze. Dans verset 35:33, éna parmi So banne servitères soisi ki Allāh finne appelle li ‘zālimoun lināfsihi’ ki cruel envers li-même. Ça li pou banne dimounes ki traite zotte-mêmes avec sévérité au fir et à mézire ki zotte avance dans simé Allāh. Dans ça-même catégorie-là, éna ki so niveau li pli élevé, cotte appelle li ‘mouqtaṣid’ – (ki reste lor simé droite-là) et ‘sābiqoun lil-khāirāt’- (ki sirpasse lé zoutes dans banne zoeuves dé bienfaizance). En faite, dans banne premier étapes voyaze spiritiél, l’homme bizin exerce ène certaine mézire dé cruauté envers li-même pou li ranne li-même capabe pou faire banne bon zoeuves. Allāh faire éloze banne ki sévère envers zotte-mêmes à cause zot l’amour pou Li et Li donne-zotte titre dé ‘zālimoun lināfsihi’- (céli ki cruel envers so prope être).

122. En vérité, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

123. En vérité, zotte tout lé-dé ti
compté dans Nou banne servitères
croyant.

إِنَّهُمْ مِمَّنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾

124. En vérité, Elie *oussi* ti ène dans
banne Mèssazers.

وَأَنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٩﴾

125. Quand li ti dire so pép : « Esse-
ki zotte pa pou craigne Allāh ?

إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَكَلَا تَتَّقُونَ ﴿٤٠﴾

126. « Esse-ki zotte invoque Ba'al,
et abandonne Céli Ki Meillère dans
banne créatères,

أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
الْخَالِقِينَ ﴿٤١﴾

127. « Allāh, zot Seignère et
Seignère zot banne papa grand-papas
avant ?»

اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٤٢﴾

128. Mais banne-là ti traite li dé
mentère, et certainement zotte pou éna
pou comparaîte *divant Allāh*,

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿٤٣﴾

129. Excepté Allāh So banne
servitères éli.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤٤﴾

130. Et Nous ti laisse pou li ène *bon
renom* dans banne zénérations après.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٤٥﴾

131. « *Ki la paix* lor Ilyāsīn !»

سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ إِسْمَٰئِيلَ ﴿٤٦﴾

132. En vérité, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٧﴾

133. En vérité, li ti ène dans Nou
banne servitères croyant.

إِنَّهُ مِمَّنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

134. Et, en vérité, Lot *oussi* ti ène
dans banne Mèssazers ;

وَأَنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٩﴾

135. Quand Nous ti sappe li et tout
so famille,

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٥٠﴾

136. Excepté ène vié madame *ki ti* dans banne *ki ti* reste derrière.

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَيْرَيْنِ ﴿٣٦﴾

137. Ensuite, Nous ti détruire lé zautes.

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرَيْنِ ﴿٣٧﴾

138. Et, en vérité, lé matin, zotte traverse cotte banne-là *enterré*,

وَأَنْتُمْ لَتَمُوتُنَّ عَلَيْهِمْ مُّصْرِعِينَ ﴿٣٨﴾

139. Et, la nuite *oussi*. Alors, esse-*ki* zotte pa raisonné ?

هَٰكَذَا بَالِيلٌ أَقْلًا تَعْقِلُونَ ﴿٣٩﴾

R 5 140. Et en vérité, Jonas *oussi* ti ène dans banne Mèssazers,

وَأَنْ يُّؤْتَسَ لِمَنْ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٠﴾

141. Quand li ti sauvé vers bateau *ki* ti sarzé-là ;

إِذَا بَقِيَ إِلَى الْفُلِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾

142. Et li ti prend part dans tiraze au sort *lor l'orde lé zaute okipants bateau-là* et li ti dans banne *ki ti éna pou zetté dans la mer*.

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿٤٢﴾

143. Et poisson-là ti avale li alors *ki* li ti pé blâme li-même.

فَالْتَقَمَهُ الْخُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٣﴾

144. Et si li pa ti ène dans banne *ki* glorifié *Allāh*,

فَلَوْلَا أَنْتَهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿٤٤﴾

145. Certainement li ti pou reste dans *poisson-là* so vente ziska Zour Rézirection.

لَكِنَّتَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٤٥﴾

146. Ensuite, Nous ti zette li dans ène l'endroit désert cotte péna zarbes alors *ki li ti bien* malade.

فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿٤٦﴾

147. Et Nous ti faire pousse la-haut li ène pied calebasse.

وَأَنْبَثْنَاهُ عَلَى شَجَرَةٍ يُقْطَعُ مِنْهَا ﴿٤٧﴾

148. Et Nous ti avoye li *couma* Mèssazer cotte cent mille *dimounes* ou plisse,

وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ آلَافٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿٤٨﴾

149. Et banne-là ti croire ; alors
Nous ti donne banne-là provision pou
kik lé temps.

فَامَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٩﴾

150. Alors, dimanne banne-là si to
Seignére éna ti-filles tandisse ki zotte éna
garçons.

فَاسْتَفْتَيْهِمْ بَرِّئَتْكَ الْبَنَاتُ وَ لَهُمْ
الْبَنُونَ ﴿٤٠﴾

151. Esse-ki Nous finne créé banne
anzes sexe féminin et banne-là ti témoins
pou ça ?

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَ هُمْ
شَا هِدُونَ ﴿٤١﴾

152. Attention! Certainement li ène
dé zot prope inventions *quand* banne-là
dire :

أَلَا إِنَّهُمْ يَنُفِّكُهُمْ لَيَقُولُنَّ ﴿٤٢﴾

153. « Allāh finne enzendré
zenfants. » Et sans doute, zotte banne
mentères.

وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٣﴾

154. Esse-ki Li finne soisir banne ti-
filles plitôt ki banne garçons ?

أَصْطَفَىٰ الْبَنَاتِ عَلَىٰ الْبَنِينَ ﴿٤٤﴾

155. Bé ki arrive zotte ? Couma
zotte zizé ?

مَا لَكُمْ تَكْتَفٍ تَحْكُمُونَ ﴿٤٥﴾

156. Esse-ki zotte pa réfléci ?

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

157. Ou soi, esse-ki zotte éna kik
préve clair ?

أَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِينٌ ﴿٤٧﴾

158. Alors, produire zot Live, si
zotte véridique.

فَاتُوا بِكُتُبِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾

159. Et banne-là prétañne ène lien
famille ente Li et banne djinns, alors ki,
en vérité, banne djinns conné ki certai-
nement zotte pou éna pou comparaîte
divant Allāh Ki pou zize zotte.

وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْجَنَّةِ نَسْبًا وَ
لَقَدْ عَلِمْتِ الْجِنَّةُ أَنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿٤٩﴾

160. Allāh So pureté et So gloire
li bien loin are ça ki banne-là attribié
are Li !

سُبْحٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٥٠﴾

161. Bizin faire exception pou Allâh
so banne servitères éli are ça banne kalité
paroles-là.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦١﴾

162. En vérité, zotte et banne ki
zotte adoré —

فَأَنكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦٢﴾

163. Aukène parmi zotte pa capave
mette *personne* dans l'égarement conte Li.

مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ يَفَاتِرِينَ ﴿١٦٣﴾

164. Excepté dimoune ki pou brûlé
dans la Fournaise l'Enfer.

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿١٦٤﴾

165. Et banne ki pou rente dans
l'Enfer pou dire : « Péna ène sél parmi
nous ki pa pou éna so place désigné.

وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٥﴾

166. « Et, en vérité, nous pou banne
ki pou ranzé en rangs ;

وَأَنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿١٦٦﴾

167. « Et, en vérité, nous pou banne
ki pou glorifié Allâh. »

وَأَنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٧﴾

168. Alors ki vraitmème banne-là ti
pé dire :

وَأَن كَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٦٨﴾

169. « Si nous ti posséde ène Rappel
dé la part Allâh couma ça ki pou banne
péps avant,

لَوْ أَن عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٩﴾

170. « Certainement nous ti pou
vinne Allâh So banne servitères éli. »

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٧٠﴾

171. Alors ki *quand* ça vinne cotte
banne-là zotte pa croire là-dans, mais
zotte pa pou tardé pou conné so
conséquences.

فَلْكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧١﴾

172. Et, en vérité, Nou décret finne
déza sorti concernant Nou banne
servitères, banne Mésazers-là,

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا
الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٢﴾

173. Ki, en vérité, zotte ki pou
gagne aide ;

لَا تَنفَعُ لَهُمُ الْمَنُصُّورُونَ ﴿١٧٣﴾

174. Et *ki*, en vérité, Nou l'armée ki pou *sorti* victorié.

وَرَأَى جُنْدَنَا لَهُمُ الْغُلَبُونَ ﴿١٤٣﴾

175. Alors, détourne-toi dé banne-là pou kik lé temps,

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٤٤﴾

176. Et observe banne-là, parski banne-là pa pou tardé pou trouvé.

وَأَبْصَرَهُمْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٤٥﴾

177. Esse-ki Nou pinition ki banne-là oulé vinne vite ?

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤٦﴾

178. Mais quand ça pou déssanne dans zot la cour, li pou ène gramatin bien mauvais pou banne ki finne gage avertissement.⁸⁹

فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَابُ الْمُنْذِرِينَ ﴿١٤٧﴾

179. Alors détourne-toi dé banne-là pou kik lé temps.

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾

180. Et observe *banne-là*, parski banne-là pa pou tardé pou trouvé.

وَأَبْصَرَهُمْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٤٩﴾

181. To Seignère, Seignère dé l'honnère *et dé puissance*, So pureté et So gloire li bien loin are ça ki banne-là attribié *are Li*.

سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٥٠﴾

182. Et *ki la* paix lor banne Mésazers !

وَسَلَّمَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٥١﴾

183. Et tout louanze pou Allāh, Seignère tout banne lé mondes.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٥٢﴾

89 Ça capave pé faire référence à ça-zour banne mizilmans ti prend la Mecque. Li ti ène zour bien mauvais et himilant pou banne habitants la Mecque quand ène l'armée de 10,000 soldats mizilmans ti rente dans so banne faubourgs et bien vite la ville-là ti tombe dans la mains banne croyants-là. La Bible appelle-zotte disse mille Saints. (Deut.33:2)

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Sād = Céli Ki Véridique dans So Parole. Par le Coran rempli ék recommandations,

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ [٢]

3. Mais banne ki pa croire, zotte plonzé dans *fausse* grandère et dans l'ennementé.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ [٣]

4. Comié zénérations avant banne-là Nous finne détruire ! Banne-là ti crié *au secours*, mais ti népli lé moment pou sappé *are pinition-là*.

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا
وَلَا تَحِثِّينَا مَتَى [٤]

5. Et banne-là étonné ki ène Avertissière vinne cotte zotte d'ente zotte-mêmes ; et banne mécréants dire : « Ça li ène mazicien *et* ène grand mentère.

وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَكَانَ
الْكَافِرُونَ هَذَا سَجَرًا كَذَابًا [٥]

6. « Esse-ki li finne faire *tout* ça banne divinités-là vinne Ène Sél BonDié ? En vérité, ça li ène soze bien étonnant. »

أَجْعَلِ الْإِلَهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا
لَشَيْءٌ عَجَبٌ [٦]

7. Et banne séfs dans banne-là zotte *ti dire* ça, zotte ti allé : « Allé *dépi-là* et reste fidèle are zot banne divinités. En vérité, ça li ène soze ki finne faire avec ène but.

وَأَنطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا
عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ [٧]

8. « Zamais nous pa finne tanne ça dans kik l'aute rélizion. Li sélement ène fabrication.

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ
إِنَّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ [٨]

9. « Parmi nous *tout*, esse-ki lor li sélement, ki finne faire déssanne Récommandation-là ? » En faite, banne-là dans doute concernant Mo Récommandation. La réalité, li ça, ki zotte pa encore goûte Mo Pinition.

أَنزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۖ بَلْ
هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِي ۚ بَلْ لَّمَّا
يَذُوقُوا عَذَابَ [٩]

10. Esse-ki banne-là posséde banne trésoirs miséricorde to Seignére Ki Tout-Puissant, *et* Ki Grand Donatére ?

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ
الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿١٠﴾

11. Ou soi, royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente ça délà, li pou zotte ? Alors, laisse banne-là séye monté par tout banne moyens *ki zotte éna*.

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ﴿١١﴾

12. Li ène l'armée banne *tribis ennemi* ki finne allié ensamme-là ki pou sauvé dans défaite ici-même.

جُنُودًا مَّا هُنَّ لَكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ﴿١٢﴾

13. Avant banne-là *oussi*, pép Noé, et *tribis* 'Aad et Pharaon, Seignére banne camps l'armée, zotte ti *habitié* contrédire banne *Méssazers*.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَ عَادٌ وَ
فِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٣﴾

14. Et *tribi* Thamoud, et pép Lot, et banne habitants Aika — zotte ti ça banne groupes *ki finne déza mentionné-là*.

و ثَمُودُ وَ قَوْمُ لُوطٍ وَ أَصْحَابُ لُؤَيْكَةَ
أُولَئِكَ الْأَحْزَابِ ﴿١٤﴾

15. Tout, sans exception, ti traite zot Méssazers dé mentéres ; alors Mo pinition *lor zotte ti zistifié*.

إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ
عِقَابُ ﴿١٥﴾

R 2 16. Et banne-là nék pé attanne ène sél cri bien éffrayant ; *et* pa pou éna aukène répit pou ça.

وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا
لَهُمْ مِنْ قَوَاقٍ ﴿١٦﴾

17. Banne-là dire : « Nou Seignére ! Avoye vite lor nous nou-part-pinition avant Zour *Réglément* banne comptes. »

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْعَتَا قَبْلَ يَوْمِ
الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

18. Donc sipporte avec patience ça ki banne-là dire, et rappelle Nou servitère David, l'homme ki ti éna boucoup pouvoirs. En vérité, li ti tourne sans arrêt *vers Allāh* avec himilité.

لَضِيضٍ عَلَى مَا يَفْعُلُونَ وَ إِذْ كُرِعَ عَبْدَنَا
دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٨﴾

19. En vérité, Nous ti soumette banne montagnes⁹⁰ pou li. Avec li, zotte ti pé glorifié *Allāh* à soir et quand li zour ti pé lévé.

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ
بِالْعُشِيِّ وَالْأَشْرَاقِ ﴿١٩﴾

20. Et *Nous ti soumette pou li*, banne zoiseaux⁹¹ réini ensamme. Zotte tout ti éna attachement are li.

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ ﴿٢٠﴾

21. Et Nous ti consolide so royaume et Nous ti donne li la sazesse et l'art dé convainc dans so parole.

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَتَيْنَهُ الْحِكْمَةَ وَفَضَّلْنَا الْخِطَابَ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki nouvelle banne ki ti dispité-là finne arrive cotte toi, quand zotte ti franci miraille so la samme ? —

وَهَلْ أَتَاكَ نَبُوءُ الْخُسُوفِ إِذْ تَسُوْرُوا
الْمُحَرَّابَ ﴿٢٢﴾

23. Quand zotte ti rente cotte David et *ki* li ti effrayé par zotte, banne-là ti dire : « Pa pére, *nous* dé-dimounes ki pé dispité ; ène dans nous finne faire l'inzistice are l'aute, donc zize ente nous avec la vérité. Et reste dans limites et guide-nous vers simé droite. »

إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ
قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمِي بَعْضُنَا
عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا
تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٣﴾

24. « En vérité, ça, li mo frère; li éna quatre vingt dize néf brébis et moi, mo éna ène *sél* brébis. Pourtant li dire *moi* : « Place-li sous mo garde, » et are so parole li fine faire pression lor moi. »

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ
نَجْجَةً وَلِي نَجْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ
أَكْفُلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٤﴾

25. *David* ti dire : « En vérité, li finne faire l'inzistice are toi quand li ti dimanne pou zoëne to brébis are so banne brébis. Et, en vérité, la plipart banne associés ente zotte, zotte cause zotte-

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجَّتِكَ
إِلَى نَجَاتِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ
لَيَبْتَغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ لَا إِلَهَ إِلَّا
الَّذِينَ

90. Mot 'djibāl'- (montagnes) capave représente banne tribis puissant de banne montagnes et ki ti sous contrôle David. Pé capave oussi faire référence à banne richesses minéral ki ti pé exploité ça l'époque-là.

91. 'at-ṭair'-(zoiseaux) représente ça banne dimounes, ki possède banne talents exceptionnèl, et ki envolé là-haut lor lé zailles zot banne accomplissements.

mêmes di tort, excepté banne ki croire *dans* Allāh et ki faire banne bon actions. Et ça banne-là zotte pa boucoup. » Et David finne comprend ki finne testé li ; alors li ti dimanne so Seignére pardon, li ti tombé prosterné avec himilité et li ti répent.

أَمِنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ
وَذَلَّلْنَاهُ أَذًى أَتَمَّا فَتَتَنَّهُ فَاِستَغْفَرَ رَبَّهُ
وَحَرَّ رَاكِعًا وَآتَا بَ ۚ

26. Alors Nous ti pardonne li pou ça ; et, en vérité, li ti éna ène rang proce dé Nous, et *li pou gagne* ène excellent l'endroit pou resté.

فَعَفَرْنَا لَهُ ذَلِكْهُ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا
لَكُفْلًا وَحُسْنَ مَآبٍ ۚ

27. « O David ! En vérité, Nous finne faire toi ène *Nou* représentant lor la terre ; alors zize ente banne dimounes avec la vérité et pa suive banne désirs inutile, sinon ça pou égare toi dépi simé Allāh. » En vérité, banne ki finne égaré dépi simé Allāh, zotte pou gagne ène pinition dir parski zotte finne oublié Zour *Réglément* banne comptes.

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ
فَاخْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ
الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ
الْحِسَابِ ۚ

R 3 28. Et li pa pou nanrien ki Nous finne créé lé ciél et la terre et ça ki ente lé-dé. Ça, li l'opinion banne ki pa croire. Malhére donc lor banne mécréants à cause *pinition* di Fé-là !

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكْهُ ظَنُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ
النَّارِ ۚ

29. Esse-ki Nous pou traite banne ki croire et ki faire banne bon actions couma banne ki commette le mal lor la terre ? Esse-ki Nous pou traite banne *dimounes* droites couma banne pervers ?

أَمْ تَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ تَجْعَلُ
الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۚ

30. *Li* ène Live ki Nous finne révèle toi. *Li* rempli ék bénédiction pou ki banne-là refléci lor so banne versets, et pou ki banne ki posséde intellizence prend compte *avertissement*.

كِتَابَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا
آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرُوا أَلْوَابِ ۚ

31. Et à David Nous ti accorde Salomon *ki ti* ène excellent servitère. En vérité, li ti continié tourne *vers* Nous avec himilité.

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ
إِنَّهُ أَوَّابٌ ۚ

32. Quand, lé soir, ti présente
divant li banne cévals dé race ki galoupe
vite,

إِذْ عَرَضَ عَلَيْكَ بِالْعِشِيِّ الصُّفُوفُ
الْجِيَادُ ﴿٣٢﴾

33. Li li ti dire : « En vérité, mo
content banne cévals parsi zotte rappelle
moi mo Seignére, so l'attacement ti à tel
point *ki* quand zotte ti disparaîte derrière
ène séparation *li ti dire* :

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْغَيْرِ عَنْ
ذِكْرِ رَبِّي ۖ حَتَّى تَوَارَثَ بِالْحَبَابِ ﴿٣٣﴾

34. « Rétourne-zotte cotte moi. »
Alors li ti commence caresse *zot* la
zamme et *zot* li cou.

رُدُّوْهَا عَلَيَّ ۖ قَطِيفٌ مَّسْحًا بِالسُّوقِ وَ
الْأَعْتَاكِ ﴿٣٤﴾

35. Et, en vérité, Nous ti testé
Salomon quand Nous ti mette lor so
trône ène *simpe* lé corps. Alors li ti
tourne *vers Allāh pou serce* So
miséricorde.

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ ۖ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ
جَسَدًا ۖ ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٥﴾

36. Li ti dire : « O mo Seignére !
Pardonne-moi et accorde-moi ène
royaume ki, après moi, pa pou vinne
dans possession dimoune ki pa digne pou
ça. En vérité, To-Même Ki Grand
Donatère. »

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا
يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ ﴿٣٦﴾

37. Alors Nous ti soumette di vent
pou li ; li ti soufflé doucement, sélon so
désir, là cotte li ti rode allé,

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُحَاءً
حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٧﴾

38. Et banne zéants — toute sorte
constrictères capabe et banne plonzères,

وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿٣٨﴾

39. Et banne lé zautes, attaché ék la
sainnes.

وَالْحَرِينَ مَقْرَّيْنِ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٩﴾

40. « Ça, li Nou don ça, donc faire
favére, *libére* zotte ou soi réténir zotte
sans ki éna pou ranne compte. »

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

41. Et, certainement, li ti éna ène
rang proce dé Nous et li pou gagne ène
excellent l'endroit pou resté.

وَلَا يَلْبَسُ لَهُ عِثْرٌ كَمَا لَبِئْتَ وَحُشِنَ مَا بِيَدِ ﴿٤١﴾

R 4 42. Et rappelle Nou servitère Job, quand li ti appelle so Seignère *li ti dire* : « En vérité, Satan finne mette moi dans détresse et souffrance. »

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٣٨﴾

43. *Allāh ti dire* : « Tappe to montire avec to li pied pou ki li alle vite. Là-bas éna dilo frais pou lave toi et pou boire. »

أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۖ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٣٩﴾

44. Et Nous ti donne-li so famille et avec-zotte encore couma-zotte couma ène miséricorde dé Nou part et couma ène rappel pou banne ki posséde intellizence.

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَىٰ لِرَأْسِ الْأَلْبَابِ ﴿٤٠﴾

45. Et *Nous ti dire* : « Prend dans to la main ène poignée banne ti brances sec et ça ki vert oussi ; et tappe avec ça et pa viole to serment. » En vérité, Nous ti trouve li éna l'endurance. Li ti ène excellent servitère. En vérité, li ti continié tourne vers Nous avec humilité.

وَاخْذُ بِيَدِكَ ضَعْفًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَثْ ۚ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَادِقًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤١﴾

46. Et rappelle Nou Servitères Abraham et Isaac et Jacob, banne *dimounes* ki ti éna pouvoir et vision.

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٢﴾

47. En vérité, Nous ti soisir banne-là spécialement pou faire *dimounes* mazine Résidence l'Aute lé monde-là.

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ الْآخِرَةِ ﴿٤٣﴾

48. Et, en vérité, dans Nou regard, zotte ti *compté* dans banne élis, et banne ki éna boucoup excellent qualités.

وَلَا تَهُمُّ عِنْدَنَا لِمِنَ الْمُضْطَحِّقِينَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٤﴾

49. Et rappelle Ismaël et Isaïe et Ezéchiel ; zotte tout ti *compté* dans banne meillères.

وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٥﴾

50. Ça, li ène Rappel. Et, en vérité, pou banne *dimounes* droite, pou éna ène excellent l'endroit pou resté,

هَذَا ذِكْرُهُمْ وَلَئِنْ لَّمْ تَتَّقِ اللَّهَ لَخُسنَ مَا بِ﴿٤٦﴾

51. Banne Zardins l'Éternité, pou faire *zot* banne la portes ouvert en grand pou banne-là.

جَدَّتْ عَذْنٌ مُفْتَحَةً لَهُمْ أَبْوَابٌ ﴿٥١﴾

52. Là-dans, banne-là pou appiyé *are coussins*; là-dans zotte pou dimanne banne fruits en abondance ék la boisson.

مُتَكِّئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥٢﴾

53. Et avec banne-là pou éna banne *zène filles* ki zot régards baissé *par modestie*, banne compagnes même l'aze.

وَعِنْدَهُمْ قُصِرَتُ الطَّرْفِ أَثْرَابٌ ﴿٥٣﴾

54. Ça, li ça ki finne promette zotte pou Zour *Réglément* banne comptes.

﴿٥٤﴾ هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٤﴾

55. En vérité, ça li Nou provision ; zamais li pou épuisé.

إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ تَفَافٍ ﴿٥٥﴾

56. Ça, li pou banne *croyants*. Et, en vérité, pou banne rébelles, pou éna ène mauvais l'endroit pou retourné —

هَذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ ﴿٥٦﴾

57. L'Enfer ; banne-là pou rente là-dans. Et li bien mauvais, place ki finne préparé-là !

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَيُسْـَٔسُ السَّعَادُ ﴿٥٧﴾

58. Ça-même *ki pou arrivé*. Banne-là pou éna pou goûte li - dilo bouillante et ène la boisson ki pi et glacial à l'extrême.

هَذَا فَلْيَذُقُوهُ حَمِيمٌ وَنَسِيقٌ ﴿٥٨﴾

59. Et banne lé zaute *sozes* même-zenre are ça.

وَأَخْرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٥٩﴾

60. « Alà ène l'armée, ki pou précipite *là-dans* avec zotte. Pa pou éna aukène l'accueil bienvéni pou banne-là. En vérité, banne-là pou brilé dans di Fé. »

هَذَا قَوْمٌ مُفْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۖ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٦٠﴾

61. Banne-là pou réponde : « Au contraire, zotte *ki maudit*. Péna l'accueil bienvéni pou zotte. Zotte-mêmes ki finne prépare ça pou nous. Et l'endroit pou resté-là li bien mauvais ! »

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ ۖ أَنْتُمْ قَدْ مَتَمُّوهُ لَنَا ۖ فَيُسْـَٔسُ الْقَرَارُ ﴿٦١﴾

62. Banne-là pou dire *oussi* :
« Nou Seignère ! Céli ki finne prépare ça
pou nous — azoute ène pinition doube
pou li dans di Fé. »

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ
عَذَابًا ضَعْفًا فِي النَّارِ ﴿٣٦﴾

63. Et banne-là pou dire : « Bé ki
arrive nous ki nous pa trouve banne
zommes ki nous ti pé compte zotte dans
banne malfaitères ? »

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَدَىٰ رَجَاءَ كُنَّا
نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٣٧﴾

64. « Esse-ki parski nous ti pé
tourne zotte en ridikile ou soi parski zotte
finne éssappé are *nou* regard ? »

اتَّخَذَ لَهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ رَأَيْتَ عَنَّهُمُ
الْأَبْصَارُ ﴿٣٨﴾

65. En vérité, ça li pou ène fait —
banne habitants di Fé pou dispité ente zotte.

إِنَّ ذَٰلِكَ لَعَوٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٣٩﴾

R 5 66. Dire : « Mo sélement ène
Avertissère, et péna aukène ki digne
d'adoration excepté Allāh, Céli Ki Ène
Sél, Ki domine tout par *So gloire et So*
mazesté siprême ;

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِن إِلَٰهٍ إِلَّا
اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤٠﴾

67. « Seignère banne lé ciéls et la
terre, et ça ki ente lé dé, Li Tout-
Puissant, Li Extrêmement-Pardonnant.

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّارُ ﴿٤١﴾

68. Dire : « Li ène bien grand
nouvelle,

قُلْ هُوَ تَبَوَّءَ عَظِيمٌ ﴿٤٢﴾

69. « Zotte pé tourne lé dos are ça ;

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٤٣﴾

70. « Mo pa ti éna aukène
connaissance lor l'Assemblé Siprême
banne êtres dans lé ciél quand zotte ti pé
diskité ente zotte ;

مَا كَانَ لِي مِن عِلْمٍ بِٱلْمَلَأِ ٱلْأَعْلَىٰ إِذْ
يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

71. « Excepté ki finne révèle moi
ki mo sélement ène Avertissère ki averti
clairement. »

إِنْ يُؤَخِّرْهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا تَزِيرُ
مُؤْمِنِينَ ﴿٤٥﴾

72. Quand to Seignère ti dire banne
anzes : « En vérité, Mo pou alle créé
l'homme avec l'arzile ;

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا
مِّن طِينٍ ﴿٤٦﴾

73. « Donc, quand Mo pou finne donne-li so zisse proportion, et ki Mo pou finne soufflé dans li avec Mo l'Esprit, alors tombe en soumission pou li. »

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي
فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٤٣﴾

74. Donc banne anzes, zotte tout ensamme ti soumette.

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٤٤﴾

75. Mais Iblis *pa ti soumette*. Li ti montré l'arrogance, et li ti ène dans banne mécréants.

إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾

76. *Allāh* ti dire : « O Iblis ! Bé ki finne empêche toi pou soumette are ça ki Mo finne créé avec *pouvoir* Mo dé la mains ? Esse-ki to finne azir avec l'orgueil ou soi to *considère toi* ène dans banne haut-placés ? »

قَالَ يَا بَلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيدِي ۖ أَاسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ﴿٤٦﴾

77. Li ti dire : « Mo meillère ki li. To finne créé moi are di Fé et To finne créé li are l'arzile. »

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿٤٧﴾

78. *Allāh* ti dire : « Alors sorti dépi là, parski en faite to rézété.

قَالَ فَاحْرَبْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٤٨﴾

79. « Et en vérité, Mo malédiction pou lor toi ziska Zour Zizement. »

وَأِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٩﴾

80. Li ti dire : « Mo Seignère ! Alors accorde-moi ène répit ziska zour ki zotte pou réssissité. »

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٥٠﴾

81. *Allāh* ti dire : « En vérité, to ène dans banne ki finne gagne répit,

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٥١﴾

82. Ziska zour ça moment ki finne déterminé-là. »

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٥٢﴾

83. Li ti dire : « Alors *mo faire serment* par To puissance, certainement mo pou égare zotte tout ;

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لأُعَوِّدَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٣﴾

84. « Excepté To banne servitères
ki To finne soisir d'ente zotte. »

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ ﴿٨٤﴾

85. *Allāh* ti dire : « Alors la vérité
li ça, et la vérité ki Mo pé dire :

قَالَ فَالْحَقُّ زَوَّ الْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٥﴾

86. « Certainement Mo pou rempli
l'Enfer are toi et are tout ça banne, d'ente
banne-là, ki pou suive toi, zotte tout
ensamme. »

لَا مَلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَتَّبَعُ
مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٦﴾

87. Dire : « Mo pa dimanne-zotte
aukène récompense pou ça, et mo pa ène
dans banne ki faire semblant.

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَ مَا أَنَا
مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٧﴾

88. « Ça li sélement ène Rappel
pou tout banne péps.

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

89. « Et certainement après impé lé
temps zotte pou conne so *réalité*
nouvelle-là.

وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٩﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

2. Révélation Live-là *li* dé la part
Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ

3. Certainement-Nous Ki finne
révéle toi Live-là avec la vérité ; donc adore
Allāh avec sincérité pou Li, dans la rélizion.

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ
اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

4. Attention ! L'obéissance
sincère li pou Allāh *sélement*. Et banne ki
finne prend protectères pou zotte en
déhors Li, *zotte dire* : « Nous pé adore
banne-là sélement pou ki zotte rapproce
nous are Allāh pou ki gagne grand
rangs. » En vérité, Allāh pou zize ente
banne-là concernant ça *banne sozes* lor ki
zotte en désaccord. En vérité, Allāh pa
guide dimoune ki ène mentère ingrat.

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ، وَالَّذِينَ
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا
تَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ
زُلْفَى ، إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا
هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ، إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

5. Si Allāh ti oulé prend ène garçon
pou Li, Li ti pou soisir céli ki Li oulé parmi
ça ki Li finne créé. *Allāh* Li Pur, Li-Même
Allāh, Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par*
So gloire et So mazesté siprême.

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَى
مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ، سُبْحَنَهُ هُوَ اللَّهُ
الْوَّاحِدُ الْقَهَّارُ

6. Li finne créé banne lé ciéls et la
terre avec la vérité. Li faire la nuit
enveloppe li zour, et Li faire li zour
enveloppe la nuit ; et Li finne mette en
service soleil et la line; sakène pé bouzé
lor so l'orbite pou ène lé temps fixé.
Attention ! Li-Même Li Tout-Puissant,
Li Extrêmement-Pardonnant.

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ، يُكَوِّرُ
الْأَيُّلَ عَلَى النَّهَارِ وَ يُكْوِّرُ النَّهَارَ عَلَى
الَّيْلِ ، وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ، كُلٌّ
يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ، أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ
الْغَفَّارُ

7. Li finne créé zotte d'ène sél
être ; ensuite, à partir ça *être-là*, Li finne
faire so compagne ; et Li finne faire
dèssanne pou-zotte huit couples banne
bétails. Li finne créé zotte dans matrice zot
mama, création après création, dans trois
stazes l'obskirités. Ça, Li Allāh, zot

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا
زَوْجَكُمْ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةً
أَزْوَاجًا ، يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ
خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ

Seignére. Pou Li royaume-là. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc couma zotte pé détourné are *So adoration ?*

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ؕ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَآتَىٰ تَصْرَفُونَ ﴿٤﴾

8. Si zotte ingrats, certainement Allāh Li Indépendant dé zotte. Et Li pa content l'ingratitude dé la part So banne servitères. Mais si zotte reconnaissant, Li content ça dans zotte. Et aukène l'âme portère fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute. Ensuite, zot rétour li pou vers zot Seignére, et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. En vérité, Li conne bien ça ki *caciette* dans la poitrine.

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ ؕ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ؕ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

9. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li invoque so Seignére, li tourne vers Li avec *repentance*. Ensuite, quand Li accorde li ène bienfait dé So part, li oublié ça *soze* ki li ti pé imploré auparavant-là; et li commence donne banne égaux are Allāh, pou ki li cause égarement *banne dimoune*s dépi Allāh So simé. Dire : « Tire impé bénéfices temporaire dé to mécréance, certainement to ène dans habitants di Fé. »

وَلَا ذَا مَسِّ الْإِنْسَانِ ضُرَّةَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَىٰ وَثْقِهِ ۚ إِذَا أَخْوَلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْذَادًا لِّيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ؕ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۚ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٦﴾

10. Dimoune ki prié Allāh avec dévotion pendant banne l'hères la nuite, *parfois* li prosterné, *parfois* li reste diboute et ki craigne l'Aute lé monde-là, et ki espère miséricorde so Seignére, esse-ki *li pa ène dimoune ki possède la connaissance ?* Dire : « Banne ki possède connaissance, esse-ki zotte pareil are banne ki péna connaissance ? » En vérité, sélement banne ki possède l'intelligence ki prend *avertissement* compte.

أَمَّنْ هُوَ قَارِئُ أَتَاءِ النَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ ۚ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ ؕ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ؕ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾

R2 11. Dire : « O Mo banne servitères ki croire, craigne zot Seignére. Éna le bien pou banne ki faire le bien dans ça la vie ici-là. Et la terre Allāh li vaste. En vérité, banne ki persévéré, zotte pou gagne zot récompense sans compté. »

قُلْ يٰٓعِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ؕ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ؕ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٨﴾

12. Dire : « En vérité, finne donne moi l'orde pou adore Allāh avec sincérité pou Li dans la rélizion.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا
لَهُ الدِّينَ ﴿١٢﴾

13. « Et finne donne moi l'orde pou vinne premier-même dans banne ki soumette are Allāh. »

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٣﴾

14. Dire : « En vérité, mo pére pinition d'ène zour terribé si mo désobéir mo Seignére. »

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٤﴾

15. Dire : « Allāh-Même Ki mo adoré, avec sincérité pou Li dans mo la rélizion.

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٥﴾

16. « Donc adore, en dehors Li, ça ki zotte oulé. » Dire : « En vérité, banne perdants pou banne ki pou cause la perte zot l'âme et zot familles Zour Rézirection. » Attention ! Ça, li pou ène la perte évident.

فَاَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ۚ قُلْ
إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ
وَآهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ أَلَا ذَلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾

17. Banne-là, pou éna là-haut zotte, banne couces di Fé, et en bas zotte, banne couces pareil. Ça-même ki Allāh faire So banne servitères rédouté. « Donc ô Mo banne servitères ! Craigne Mo Tout-Sél. »

لَهُمْ مِنْ قَوَائِمِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ
تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ
عِبَادَكَ لِئَعْبَادَ قَاتِقُونَ ﴿١٧﴾

18. Et banne ki finne éloigne zotte are banne idoles pou ki zotte pa adore ça banne idoles-là et ki tourne vers Allāh - pou zotte, éna bon nouvelle. Donc, annonce bon nouvelle à Mo banne servitères,

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ
يَعْبُدُوهَا وَأَتَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ
الْبُشْرَى ۖ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٨﴾

19. Banne ki écoute la Parole et ki suive ça ki li conténir dé meillère, ça banne-là ki Allāh finne guidé et ça banne-là ki posséde l'intellizence.

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ
وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾

20. Dimoune lor ki condamnation pinition li appliqué, esse-ki li capave sappé ? Esse-ki to capave sappe dimoune ki dans di Fé ?

أَقَمْنِ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةَ الْعَذَابِ ۚ أَفَأَنْتَ
تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿٢٠﴾

21. Mais, banne ki craigne zot Seignère, pou zotte, éna banne Résidences élevé, finne construire lor là banne lé zaute Résidences élevé, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Allāh finne faire ça promesse-là ; et Allāh pa alle conte So promesse.

لَيْكِنَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ
مِّنْ قُوَّةٍ هَا غُرَفٌ مِّمَّنِيَّةٌ ۖ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ ۖ لَا يُخْلِفُ
اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٣٩﴾

22. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél, ensuite Li faire li coulé couma banne la sources lor la terre et ensuite, par ça moyen-là Li faire sorti banne pâtirazes ki varié dans zot coulère ? Ensuite, zotte vinne sec et to trouve zotte vinne zaune; ensuite Li ranne zotte casse cassé en tipti morceaux couma brins la paille. En vérité, dans ça, éna ène rappel pou banne dimounes ki posséde l'intelligence.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَسَلَكَهُ يَنَابِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ
يَهْبِئُ بِهِ الْقُرُوفَ الْمُضْفَرَّةَ ثُمَّ يَجْعَلُهُ
حُطَا ۖ مَا دَرَكَ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿٤٠﴾

R 3 23. Dimoune ki Allāh finne ouvert so la poitrine pou ki li accepté Islam dé sorte ki li établi lor ène la limière dé la part so Seignère, esse-ki li pou pareil couma banne dimounes ki pa pense ditout Allāh ? Malhére donc lor banne ki zot lé kére finne endirci conte mazine Allāh ! Ça banne-là ki dans ène l'errère manifeste.

أَقَمْنَ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِإِسْلَامٍ فَهُوَ
عَلَىٰ نُورٍ مِّنْ رَبِّهِ ۖ قَوْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ
قُلُوبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۖ أُولَٰئِكَ فِي صُلْبٍ
مِّمَّنِيَّةٍ ﴿٤١﴾

24. Allāh finne révèle Mésage ki meillère ki tout, ène Live ki éna ressemblance ék répétition, dans li-même so banne versets. La peau banne ki craigne zot Seignère frissonné are ça Live-là so récitation. Ensuite zot la peau et zot lé kére ramolli are souvenir Allāh. Ça, li guidance Allāh ; par ça, Li guide dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, péna aukène guide pou li.

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا
مَّثَانِي ۖ تَفْشِيرُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۖ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَ
قُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۖ ذَلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ
يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ ۖ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٤٢﴾

25. Esse-ki dimoune ki éna zisse so visaze ki pou protéze li conte pire pinition Zour Rézirection, li capave sappé ? Et pou dire banne inzistes : « Goûte gain pou travail ça ki zotte ti pé faire. »

أَقَمْنَ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا
مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٤٣﴾

26. Banne ki ti avant zotte, ti *habitié* contrédire. Alors pinition-là ti attrape banne-là cotte zotte pa ti *même* imaziné.

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٦﴾

27. Alors, Allāh finne faire banne-là goûte himiliation dans la vie ça lé monde-là, mais pinition l'Aute lé monde-là, li pou certainement pli grand, si sélement banne-là ti conné !

فَإِذَا أَنَّهُمُ اللَّهُ الْخَزِيءُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ مَلَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

28. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne propose toute sorte paraboles pou banne dimounes pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٨﴾

29. Ène Coran ène *Live* ki pou souvent *récité* en arabe dans ène *langue clair* ki *exprime li bien* ; péna nanrien travers là-dans, pou ki banne-là vinne banne dimounes droite.

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٣٩﴾

30. Allāh propose ène parabole — ène dimoune ki appartenir à pliziéne associés ki en désaccord ente zotte, et ène dimoune ki appartenir zisse à ène sél personne. Esse-ki ça dé-là zotte égal sélon zot sitation ? Tout louanze pou Allāh. Mais la plipart dans banne-là pa conné.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا هَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

31. Certainement, to pou mort et certainement banne-là *oussi* pou mort.

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٤١﴾

32. Ensuite, en vérité, Zour Rézirection, zotte pou dispite ente zotte divant zot Seignére.

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٤٢﴾

PARTIE 24

R 4 33. Donc, ki sanne-là ki faire ène pli grand inzistice ki dimoune ki cause menti conte Allāh et ki contrédire la vérité quand ça *vérité-là* vinne cotte li ? Esse-ki péna dans l'Enfer ène place pou banne mécréants resté ?

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ ۗ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْغَافِرِينَ ﴿٤٣﴾

34. Mais dimoune ki finne améne la vérité et *dimoune* ki confirme ça *la vérité*-là ; ça banne-là ki banne dimounes droite.

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٤﴾

35. Zotte pou gagne cotte zot Seignére tout ça ki zotte désiré ; ça li récompense banne ki faire le bien ;

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥﴾

36. Pou ki Allāh enlève dé-zotte conséquences banne pire travaux ki zotte finne faire et ki Li donne zotte zot récompense d'après ça *ki* pli excellent ki tout dans zot actions.

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَ يَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾

37. Esse-ki Allāh Li pa Siffit pou So servitère ? Et banne-là pé faire toi pére are ça banne ki en déhors Li. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, péna aukène guide pou li.

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّتُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٧﴾

38. Et dimoune ki Allāh guidé, péna personne pou égare li. Esse-ki Allāh Li pa Tout-Puissant, Céli Ki éna pouvoir pou pini couma bizin ?

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٨﴾

39. Et si to dimanne banne-là : « Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre ? » Certainement zotte pou réponne : « Allāh. » Dire : « Si Allāh oulé faire moi kik mal, esse-ki zotte pensé ki banne ki zotte invoqué en déhors Allāh capave enlève ça mal ki *inflizé* par Li-là ? Ou soi, si Li oulé faire moi miséricorde, esse-ki banne-là capave réténir So miséricorde ? » Dire : « Allāh Li Siffit pou moi. Et banne ki oulé faire confiance, zotte place zot confiance dans Li. »

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ أَرَادَنِيَ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٩﴾

40. Dire : « O mo pép ! Azir autant ki zotte capave, moi oussi mo pou continié azir ; zotte pa pou tardé pou conné,

قُلْ يَقُولُوا عَمَلُوا عَلَى مَكَاتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

41. « Lor ki sanne-là ène pinition pou tombé ki pou himilié li, et lor ki

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ

sanne-là ki ène pinition ki dirabe pou déssanne. »

عَلَيْهِمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣١﴾

42. En vérité, Nous finne faire déssanne lor toi Live-là avec la vérité pou *di bien* l'himanité. Donc, dimoune ki suive guidance-là, *li* pou l'avantaze so prope l'âme ; et dimoune ki égare li-même, li pé égare li pou so prope désavantaze. Et to pa responsabe banne-là *zot zaffaires*.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَ مَنِ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِ ۖ وَ مَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٣٢﴾

R 5 43. Allāh prend banne l'âmes *banne vivants* l'hère zot la mort ; et oussi banne ki pa *encore* mort, pendant zot sommeil. Ensuite, Li réténir banne l'âmes conte ki Li finne décrète la mort, et Li renvoye lé zautes ziska ène délai fixé. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا ۖ وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ ۖ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٣﴾

44. Esse-ki banne-là finne prend pou-zotte banne intercesséres en déhors Allāh ? Dire : « Même si banne *soi-disant intercesséres-là* péna aukène pouvoir lor nanrien, ni zotte éna intellizence ? »

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ ۚ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا ۖ وَلَا يَضُرُّوْنَ ﴿٣٤﴾

45. Dire : « Tout intercession dépanne lor Allāh. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre. Ensuite, vers Li, pou retourne zotte. »

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۚ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ ۖ ثُمَّ رَٰلَيْهِ ۖ تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

46. Et quand mentionne Allāh Li Tout-Sél, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, zot lé kère crispé are dégoût, mais quand mentionne banne en déhors Li, alà ki zotte rézouir.

وَإِذَا دُكِرَ لِلَّهِ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآلِآخِرَةٍ ۖ وَ إِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٣٦﴾

47. Dire : « O Allāh ! Créatère banne lé ciéls et la terre, Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe, To *Tout-Sél* pou zize ente To banne servitéres concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord. »

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ عَلِمِ الْغَيْبِ ۖ وَ الشَّهَادَةِ ۖ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et si banne inzistes ti posséde tout ça ki lor la terre et autant encore, certainement zotte ti pou offére ça couma rançon pou sappe dépi ça pire pinition Zour Rézirection ; et dé la part Allāh, li pou paraîte *clair* pou zotte ça-ki zamais zotte pa ti calkilé.

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَا فِتْنَةً لَهُمْ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ وَبَدَّ اللَّهُ مِنَ النَّاسِ مَا لَهُمْ يَكُونُوا يَخْتَسِبُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et ça ki zotte finne gagné *par zot travail*, so banne mauvais *conséquences* pou paraîte *clair* pou zotte et ça ki zotte ti pé moqué-là pou encerclé zotte.

وَبَدَّ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li sipplié Nous. Ensuite quand Nous accorde li ène bienfait dé Nou part, li dire : « Finne accorde moi ça lor base connaissance *ki mo èna*. » Li plitôt ène l'épréve ; mais la plipart d'ente banne-là pa conné.

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا تَارِكُهُ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ ۚ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

51. Banne ki ti avant zotte, ti pé dire ça même; mais tout ça ki zotte ti gagné *par zot banne mauvais actions* pa ti servi zotte nanrien.

قَدْ قَالُوا لَهَا الْإِنْسَانُ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٤١﴾

52. Donc ça ki zotte ti gagné *par zot travail*, so banne mauvais *conséquences* ti attrape zotte ; et d'ente ça banne *mécréants-là* — banne ki azir avec inzistice, ça ki zotte finne gagné *par zot travail*, so banne mauvais *conséquences* pou attrape zotte *oussi* ; et zotte pa pou capave enléve Allāh So capacité.

فَاصْبِرْ لَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا ۚ وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا ۚ وَمَا لَهُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٢﴾

53. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié ça pou li ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki croire.

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٤٣﴾

R6 54. Dire : « O Mo banne servitères ki finne commette banne excès conte zot prope l'âme ! Pa désespère miséricorde Allāh; en vérité, Allāh pardonne tout banne péchés. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قُلْ يُعْبَادِي الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ
أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا
لَّأَنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

55. « Et tourne vers zot Seignère, et soumette are Li avant ki pinition vinne cotte zotte, alors zotte pa pou gagne aukène secours.

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن
قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا
تُنصَرُونَ ﴿٥٥﴾

56. « Et ça ki finne avoye-zotte dé la part zot Seignère, suive so meillère *partie* avant ki pinition-là vinne cotte-zotte ène coup sans ki zotte pé ranne zotte-mêmes compte,

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن
رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
بَغْتَةً وَ أَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

57. « Pou ki aukène l'âme pa dire : 'Couma mo régrette mo banne manquements malgré ki *mo* ti dans présence Allāh ! En vérité, mo ti ène dans banne moquées.'

أَن تَقُولَ نَفْسٌ يُعَسِّرُنِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ
فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِن كُنْتُ لَمِنَ
السَّآخِرِينَ ﴿٥٧﴾

58. « Ou soi pou ki li pa dire : 'Si sélement Allāh ti guide moi, mo ti pou certainement *compté* dans banne dimounes droite.'

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ
مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٨﴾

59. « Ou soi pou ki li pa dire, quand li trouve pinition-là : 'Si sélement mo éna ène rétour, alors mo pou ène dans banne ki faire le bien !»

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَىٰ الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ
لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾

60. Allāh pou réponde : « Attention ! Mo banne Signes ti vinne cotte toi, mais to ti prend ça pou mensonze, et to ti azir avec arrogance et to ti ène dans banne mécréants. »

بَلْ قَدْ جَاءَ ثَلَاثُ آيَاتٍ فَكَذَّبْتَ بِهَا وَ
اسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٠﴾

61. Et Zour Rézirection, to pou trouve banne ki ti menti conte Allāh - zot visaze sombre. Esse-ki péna dans l'Enfer ène place pou banne orgueillés resté ?

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا
عَلَىٰ اللَّهِ وَجُوهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ
فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦١﴾

62. Et Allāh sauve banne dimounes droite et amène zotte ziska zot place dé sékirité et dé triomphe ; malhère pa pou arrive zotte, et ni zotte pou désolé.

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٦﴾

63. Allāh Li Créatère tout kit-soze et Li-Même Ki veille lor tout kit-soze.

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٣٧﴾

64. Pou Li, banne la clés banne lé ciéls et la terre ; et banne ki pa croire dans banne Signes Allāh, ça banne-là ki banne perdants.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٨﴾

R 7 65. Dire : « Esse-ki ène l'aute divinité ki Allāh ki zotte dimanne moi pou adoré, ô banne ignorants ? »

قُلْ أَغْفِرِ اللَّهُ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٣٩﴾

66. Et, en vérité, finne révèle toi et banne avant toi : « Si to associé partenaires are Allāh, certainement to travail pa pou servi nanrien et certainement to pou ène dans banne perdants.

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ ۖ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْطَبَنَّ عَمَلُكَ وَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٠﴾

67. « Plitôt, adore Allāh et vinne ène dans banne dimounes reconnaissants. »

بَلِ اللَّهُ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٤١﴾

68. Et banne-là pa donne Allāh So l'estime couma Li bizin estimé. Et la terre entier pou dans So contrôle-même, Zour Rézirection ; et avec So la main droite ki banne lé ciéls pou enroulé. Allāh Li Pur et Li Bien là-haut are ça ki zotte associé are Li.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۚ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ وَالسَّمُوتُ مَطْوِيَّتٌ بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾

69. Et pou soufflé dans trompette-là et tout banne dans lé ciéls et tout banne lor la terre pou tombé sans connaissance excepté céli ki Allāh oulé épargné. Ensuite pou soufflé là-dans, ène dézième fois, alà ki banne-là pou diboute pou attanne zizement-là.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَحِقَ مَنْ فِي السَّمُوتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ ۚ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٤٣﴾

70. Et la terre pou brillé avec la limière so Seignére; et pou dépose Live *banne actions divant banne-là* et pou amène banne Prophètes et banne Témoins et pou ranne zizement ente banne-là avec la vérité, et pa pou traite zotte inzistement.

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجَاءَتْ بِالتَّبَيِّنَاتِ وَالشُّهَدَاءِ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

71. Et pou récompense pleinement sak l'âme pou ça ki li finne faire. Et Li conne bien-même ça ki banne-là faire.

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

R 8 72. Et, par troupes, pou pousse banne ki pa croire vers l'Enfer ziska ki zotte arrive là ; alors so banne la portes pou ouvert, et so banne gardiens pou dire banne-là : « Esse-ki, d'ente zotte-mêmes, banne Mésazers pa ti vinne cotte zotte ki ti pé récite zotte, banne Signes zot Seignére et ki ti averti-zotte raconte zot zour ki là ? » Banne-là pou réponne : « Oui, mais certainement décret pinition-là finne réalisé, dans la zistice, conte banne mécréants. »

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ
زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتِيَحَتْ
أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ
يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ
آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِن حَقَّتْ
كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

73. Pou dire *banne-là* : « Rente par banne la portes l'Enfer pou *ki* zotte reste là-dans longtemps. Et place cotte banne orgueillés pou resté li bien mauvais ! »

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا ۖ فَبُئْسَ مَثْوًى
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٤٣﴾

74. Et, par groupes, pou conduire banne ki ti craigne zot Seignére, vers Paradis, ziska ki zotte arrive là, so banne la portes pou ouvert et so banne gardiens pou dire zotte : « *Ki la* paix lor zotte ! Zotte finne arrive dans ène bien excellent l'état, donc rente là-dans pou *ki* zotte resté tout lé temps. »

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى
الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَ
فُتِيحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا
خَالِدِينَ ﴿٤٤﴾

75. Et banne-là pou dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne accompli So promesse envers nous et Ki finne faire nous héritiers ça territoire-là. Nous pou installe nous dans Zardin-là cotte nous

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا
وَعْدَهُ وَآوَدَّنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ
الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ

oulé. » Couma li excellent, récompense
banne *bon* travaillères !

الْعَمِلِينَ ﴿٤٥﴾

76. Et to pou trouve banne anzes pé
faire lé tour Trône-là, avec louanze zot
Seignére zotte pé célébré So saintété⁹². Et
pou zize ente banne-là avec la vérité. Et
pou dire : « Tout louanze pou Allāh
Seignére l'inivers. »

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ
الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ
تُضِيءُ بَيِّنَاتُهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

92 Banne attribits Allah pou trouve zot manifestation total Zour Zizement et
banne anzes 'lor duty' pou faire So glorification ék So louanze. Ou bien ça verset-
là vé dire ki l'Unicité d'Allah pou établi dans l'Arabie et banne vrai servitéres
d'Allah, dans ça lé monde-là ék banne anzes dans lé ciél pou célébré So gloire ék
So louanze.

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
 So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
 dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Hā Mim = Ki Digne dé
 Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.
 حَمِّمٌ ٢
3. Révélation Live-là *li* dé la part
 Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.
 تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ
 الْعَلِيمِ ٣
4. Céli Ki pardonne pécé, Ki
 accepté répentance, Ki Sévère dans So
 pinition, Ki possède banne bienfaits en
 abondance. Aukène pa digne d'adoration
 excepté Li. Destination *final* li vers Li.
 غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ
 الْحِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
 إِلَهُ الْمَصِيرِ ٤
5. Personne pa diskite lor banne
 Signes Allāh, excepté banne ki pa croire.
 Alors faudré pa ki to trompé par banne-là
 zot banne *mouvements* allé-vini dans pays.
 مَا يَجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ
 كَفَرُوا فَلَا يَغْزِرُكَ تَقْلُبُهُمْ فِي
 الْبِلَادِ ٥
6. Pép Noé et banne *lé zaute*
 groupes après ça banne *opposants* Noé-là
 ti *habitié* contrédire avant ça banne-là, et
 sak pép ti faire zefforts pou arrête zot
 Mésazer. Et zotte ti diskite avec
 fausseté pou essaye réfite la vérité avec
 ça. Alors, Mo ti attrape zotte. Et couma
 terrible Mo pinition ti été !
 كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَ
 الْأَخْرَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ سَوْغَةً كُلُّ
 أُمَّةٍ يَرْسُولُهُمْ لِيَأْخُذُوا وَ
 جَاءُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ
 فَأَخَذْتَهُمْ نَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ٦
7. Et coumme ça-même parole to
 Seignére ti réalisé conte banne
 mécréants: ki zotte banne habitants di Fé.
 وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى
 الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ٧
8. Banne ki porte Trône-là et
 banne ki autour ça ; avec louanzes zot
 Seignére, zotte célébré So saintété, et
 zotte croire dans Li et zotte implore
 pardon pou banne ki croire, zotte dire :
 « Nou Seignére ! To englobe tout kit-
 soze dans To miséricorde et To
 connaissance. Alors, pardonne banne ki
 répenté et ki suive To simé ; et protéze
 banne-là conte pinition l'Enfer.
 الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ
 يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ
 وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا
 وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ
 لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ
 وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ٨

9. « Nou Seignére ! Et admette banne-là dans banne Zardins l'Eternité ki To finne promette zotte, et oussi banne ki vertueux d'ente zot banne papa grand-papas, zot madames et zot zenfants. En vérité, To-Même To Tout-Puissant, To Bien-Saze.

رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَذْنٍ إِلَّاهِ
وَعَذَّتْهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ
أَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾

10. « Et protéze zotte conte banne mauvais sozes; et dimoune ki To protézé, ça zour-là, conte banne mauvais sozes, en vérité, To finne faire li miséricorde, et ça li ça grand triomphe-là. »

وَقِهِمُ السَّيَّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيَّئَاتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠﴾

R 2 11. Certainement pou annonce banne ki pa croire : « Bien pli grand ti mécontentement Allāh, quand ti appelle zotte vers la foi et zotte ti réfizé, ki zot prope dégoût pou zotte-mêmes, *azordi*. »

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لَمَقْتُ
اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ مَقْعَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ
تَدْعُونَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١١﴾

12. Banne-là pou dire : « Nou Seignére ! To finne faire nous mort dé fois, et To finne rédonne nous la vie dé fois, et nous admette nou banne pécsés. Esse-ki éna ène simé pou sorti ? »

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَثْنَتَيْنِ وَ
أَخْيَرْتَنَا أَثْنَتَيْنِ فَأَعْتَرَفْنَا
بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ
سَبِيلٍ ﴿١٢﴾

13. Pou dire banne-là : « Li coumme ça parski, quand ti invoque Allāh Li Tout-Sél, *sans aukène associé*, zotte pa ti croire, mais quand ti donne Li banne associés, zotte ti croire. Donc décision-là li pou Allāh Ki Bien-Haut dans *So gloire*, Ki Bien-Grand *sans aukène comparaison*.

ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ
كَفَرْتُمْ بِهِ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُونَ
فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٣﴾

14. Li-Même Ki finne montré zotte So banne Signes et Ki finne faire déssanne provision pou zotte dépi dans lé ciél ; mais personne pa prend compte *avertissement* excepté dimoune ki tourne vers Allāh.

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ
لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ
إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾

15. Donc, invoque Allāh avec sincérité pou Li dans la rélizion malgré ki banne mécréants détesté ça.

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Li élève banne rangs, Li Seignère Trône-là. Par So l'orde, Li avoye l'esprit-là lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères pou ki Li donne *banne dimounes* avertissement ça Zour zot-renconte avec Li,

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٦﴾

17. Zour ki banne-là pou comparaîte. Nanrien ki concerne zotte pa pou caciète are Allāh. « Ça zour-là, pou Ki sanne-là royaume-là ? » « Li pou Allāh, Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout par So gloire et So mazesté siprême.

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ ۚ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۚ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٧﴾

18. « Ça zour-là, pou récompense sak l'âme pou ça ki li finne gagné par so travail. Azordi, pa pou éna aukène inzistice! En vérité, Allāh Li Rapide lor réglé banne comptes. »

الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٨﴾

19. Et averti banne-là zour ki pé costé-là, cotte lé kére pou arrive ziska la gorze, étouffé avec l'angoisse. Pa pou éna pou banne ki ti faire le mal, aukène camarade dévoué, ni aukène intercessère ki so *intercession* pou accepté.

وَأَنْذَرُهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظُلُمٍ ۖ مَا لَظْلُمٍ ۖ مَا لَظْلُمٍ ۖ مِنْ حَوْمٍ ۖ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿١٩﴾

20. Li conné traite ça ki li zié faire et ça ki la poitrine caciète.

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿٢٠﴾

21. Et Allāh zize avec la vérité, mais banne ki zotte invoqué en déhors Li, pa capave zize nanrien. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ ۖ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ شَيْئًا ۖ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢١﴾

R 3 22. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne ki ti avant zotte ? Banne-là ti bien pli puissant ki zotte et *pli fort* dans banne traces ki *banne-là finne laissé* lor la terre. Pourtant, Allāh ti attrape banne-là à cause zot banne pécés et zotte pa ti éna aukène protectère conte Allāh.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ ۖ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۖ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢٢﴾

23. Ça, li parski zot banne
Méssazers ti vinne cotte zotte are banne
Signes bien clair, mais zotte pa ti croire,
alors Allāh ti attrape zotte. En vérité, Li
Bien-Fort, et Li Sévère dans So pinition.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ
رَأْسَهُ قُوًى شَدِيدَ الْحَقِّ ۝۲۳

24. Et, en vérité, Nous ti avoye
Moïse are Nou banne Signes et are ène
arguiment clair et convaincant

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ
مُّبِينٍ ۝۲۴

25. Cotte Pharaon et Hamān et
Korah; mais banne-là ti dire : « *Li* ène
mazicien et ène grand mentère. »

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَكَارُونَ فَكَالُوا
سِحْرَ كَذَّابٍ ۝۲۵

26. Et quand li ti vinne cotte banne-
là avec la vérité dé Nou part, banne-là ti
dire : « Tué banne garçons banne
dimounes ki finne croire avec li, et laisse
zot madames vivant. » Mais plan banne
mécréants *li* pou ène simpe gaspillaze.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ
الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلٰلٍ ۝۲۶

27. Et Pharaon ti dire : « Laisse moi
pou ki mo tué Moïse ; et li ava invoque so
Seignére ! En vérité, mo pére ki li sanze
zot rélizion ou bien ki li répanne désorde
et corription dans pays. »

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ
وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ
دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ
الْفِسَادَ ۝۲۷

28. Et Moïse ti dire : « En vérité,
mo serce réfize cotte mo Seignére et zot
Seignére conte tout *dimoune* arrogant ki
pa croire dans Zour *Réglément* banne
comptes. »

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ
مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
الْحِسَابِ ۝۲۸

R 4 29. Et ène zomme croyant parmi pép
Pharaon, ki ti caciette so la foi, ti dire :
« Esse-ki zotte pou tué ène dimoune parski
li dire : ‘Mo Seignére Li Allāh,’ alors ki li
finne vinne cotte zotte avec banne Signes
bien clair dé la part zot Seignére ? Et si li
ène mentère, so mensonge pou tombe lor li;
mais si li véridique, alors ène partie are ça
ki li finne menace zotte-là pou tombe lor
zotte. En vérité, Allāh pa guide dimounes
ki transgressère et ki grand mentère.

وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ
يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ
كَاذِبًا فَاعْلَمِهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ
صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ
اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ۝۲۹

30. « O mo pép ! Azordi, zotte posséde royaume-là, zotte pé triomphé lor la terre. Bé ki sanne-là ki pou aide nous conte pinition Allāh si ça vinne lor nous ? » Pharaon ti dire : « Ça ki mo comprend, ça-même mo pé faire zotte comprend, et mo pé guide zotte sélement lor simé la droite. »

يَقْضُوا لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٠﴾

31. Et dimoune ki croyant-là ti dire : « O mo pép ! Mo pére pou zotte ène soze pareil couma zour cotte banne péps ti forme coalition conte zot Prophètes ;

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَقْضُوا رَبِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣١﴾

32. « Pareil couma cas pép Noé, et banne tribis 'Aad et Thamōūd et banne ki ti vinne après zotte. Et Allāh pa désire aukène inzistice pou So banne servitères.

مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾

33. « Et ô mo pép ! En vérité, mo pére pou zotte ça zour cotte banne dimoune, ente zotte, ène pou appelle l'aute pou gagne aide,

وَيَقْضُوا رَبِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٣﴾

34. « Ça zour-là zotte pou tourne lé dos pou sauvé. Pa pou éna aukène défensére pou zotte conte Allāh. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, pa pou éna pou li aukène guide. »

يَوْمَ تَوَلَّوْا مُذِيبِينَ ۚ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٤﴾

35. Et, en vérité, Joseph ti vinne cotte zotte avant, avec banne Signes bien clair, mais zotte ti continié dans doute concernant ça ki li ti amène cotte zotte ziska quand li ti mort, zotte ti dire : « Zamaïs Allāh pou avoye ène Mésazér après li. » Coumme ça-même Allāh zize égaré banne transgresséres ki éna doutes,

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ ۚ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا ۚ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٍ ﴿٣٥﴾

36. Banne ki diskite lor banne Signes Allāh sans ki aukène autorité finne vinne cotte zotte. Ça, li détestabe dans régard Allāh et d'après banne ki croire. Coumme ça-même Allāh scelle lé kére tout dimoune arrogant et dominére.

يَا الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَهُمُ دُكْبَرُ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكِبٍ ۚ جَبَّارٌ ﴿٣٦﴾

37. Et Pharaon ti dire : « O Hāmān ! Construire pou moi ène édifice haute pou ki mo arrive ziska ça banne simés-là

وَقَالَ فِرْعَوْنُ لَهَا مِنْ ابْنِ بَنِي صَرَخًا
لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٧﴾

38. « Ki simés banne lé ciéls pou ki mo capave zette ène coup d'oeil lor BonDié Moïse, et pourtant, vramême mo croire ki li ène mentère. » Et coumme ça-même ti faire *paraîte* zoli pou Pharaon so banne mauvais actions, et li finne détourné dépi simé *droite* ; et mauvais plan Pharaon pa ti capave sappé are destruction.

أَشْبَابَ السَّمُوتِ فَأَطْلَعَ إِلَى رَأْيِ
مُوسَى وَرَأَى لَهْظُهُ كَاذِبًا وَكَذَلِكَ
رَبَّنَا لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلٍ وَصَدَّ عَنْ
السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي
تَبَابٍ ﴿٣٨﴾

R 5 39. Et dimoune croyant-là ti dire : « O mo pép ! Suive moi. Mo pou guide zotte lor simé la droiture.

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يِقْوِمِ اتَّبِعُونَ
أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٩﴾

40. « O mo pép ! Ça la vie ça lé monde-là, li sélement ène zouissance pou impé lé temps; et, en vérité, l'Aute lé monde-là, li Résidence ki permanent.

يَقْوِمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٤٠﴾

41. « Dimoune ki faire ène mauvais action, pou pini li avec so pareil-même ; mais dimoune ki faire ène bon action, ki li zomme ou madame, et li croyant, ça banne-là pou rente dans Zardin-là ; là-dans zotte pou gagne provision sans compté.

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَثَمِي
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ يُدْرَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٤١﴾

42. « Et ô mo pép ! *Bien drôle* ! Bé ki arrive moi ki mo appelle zotte vers la délivrance alors ki zotte appelle moi vers di Fé ?

وَيَقْوِمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَى
وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ﴿٤٢﴾

43. « Zotte invite moi pou pa croire dans Allāh, et pou associé are Li ça *zaffaire* lor ki mo péna aukène connaissance, alors ki moi, mo appelle zotte vers Céli Ki Tout-Puissant, Ki Extrêmement-Pardonnant.

تَدْعُونَنِي لَا كُفْرًا بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ
مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ زِدْ أَنَا أَدْعُوكُمْ
إِلَى الْعَزِيزِ الْعَقَّارِ ﴿٤٣﴾

44. « Péna doute, ça vers ki zotte pé appelle moi, li péna aukène droit pou ki invoque li, ni dans ça lé monde-là ni dans l'Aute ; et nou rétour li certainement vers Allāh et certainement banne transgresséres pou banne habitants di Fé.

لَا جَزْمَ لَكُمْ فِي الْإِيمَانِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَهُوَ يَتَوَلَّى الْإِْتِمَارَ
لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَآخِرَةِ وَ أَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَ أَنْ
الْمُشْرِكِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۝

45. « Donc zotte pa pou tardé pou rappelle ça ki mo pé dire zotte-là. Et mo confié mo zaffaire are Allāh. En vérité, Allāh éna ène régard profond lor So banne servitéres. »

فَسْتَذْكُرُونَ مَا أَقُولَ لَكُمْ وَ أَقِصُّ
أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ
بِالْعِبَادِ ۝

46. Alors, Allāh ti protéze li conte tout banne mauvais *conséquences* ki banne-là ti pé comploté, et ène pire pinition ti encerclé pép Pharaon —

فَوَلَّيْنَا اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَ حَاقَ
بِالْإِْتِمَارِ سُوءُ الْعَذَابِ ۝

47. Di Fé-là. Pou expose banne-là are ça, matin et soir. Et zour, quand l'Hérou pou vini, *pou dire* : « Faire pép Pharaon rente dans pinition ki pli dir-là. »

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَ
عَشِيًّا وَ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ۝

48. Et quand dans di Fé, zotte pou dispité ente zotte ; et banne faibes pou dire banne ki ti orgueillés : « En vérité, nous ti zot disciples ; esse-ki, zotte pou soulaze-nous d'ène partie di Fé-là ? »

وَ إِذْ يَتَخَفَتُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ
الضُّعْفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا
لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا
نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ۝

49. Banne ki ti orgueillés pou dire : « En vérité, nous tout nous là-dans. Certainement Allāh finne déza zize ente So banne servitéres. »

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا
إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ۝

50. Et banne dans di Fé-là pou dire banne gardiens l'Enfer : « Implore zot Seignère pou ki Li ranne pinition-là lézé pou nous pou ène zour *sélement*. »

وَ قَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَوِّفُ عَنَّا يَوْمًا مِنَ
الْعَذَابِ ۝

51. Banne-là pou dire : « Esse-ki zot banne Mésazers pa ti vinne cotte zotte avec banne Signes bien clair ? » Banne-là pou dire : « Oui. » Banne

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ وَ قَالُوا فَاذْهَبُوا

gardiens-là pou réponne : « Alors continié prié. » Mais la prière banne mécréants li ène simpe gaspillaze.

R 6 52. En vérité, Nous pou secourir Nou banne Mèssazers et banne croyants, dans ça lé monde-là, et zour cotte banne témoins pou diboute,

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ٥٢

53. Zour cotte banne eskizes banne inzistes pa pou profite zotte, et pou éna malédiction lor zotte, et zotte pou éna ène bien mauvais place cotte pou resté.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذَرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ٥٣

54. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse guidance-là, et Nous ti faire banne zenfants Israël héritiers Live-là —

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَى وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ٥٤

55. Ène guidance et ène rappel pou banne dimounes ki posséde intellizence.

هُدًى وَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ٥٥

56. Donc prend patience. Certainement, promesse Allāh li vrai. Et dimanne pardon pou to banne manquements et avec louanze to Seignére célébré So saintété soir et matin.

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعُشِيِّ وَالْأَبْكَارِ ٥٦

57. Banne ki diskite lor banne Signes Allāh sans ki aukène autorité finne vinne cotte zotte, péna nanrien dans zot la poitrine excepté ène *fausse désir* ça grandère ki zamais zotte pou gagné. Donc, serce réfize cotte Allāh. En vérité, Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِخَيْرٍ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ ۚ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ ۖ فَاسْتَجِذْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ٥٧

58. En vérité, création banne lé ciéls et la terre, li dépasse *bien loin* création banne dimounes, mais la plipart dimounes pa conné.

لَخَلْقُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٥٨

59. Et dimoune ki avégue et dimoune ki trouvé, zotte pa pareil; et banne ki croire et ki faire banne bon actions, et banne ki faire le mal zotte

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۚ

oussi *pa pareil*. Impé même ki zotte prend compte *avertissement*.

لَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٥٩﴾

60. En vérité, l'Hére-là pou vini, péna aukène doute lor là, pourtant la plipart dimounes pa croire.

إِنَّ السَّاعَةَ لَا يَبْلُغُهَا
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et zot Seignère ti dire :
« Implore-Moi. Mo pou réponne zotte
zot la prière. Banne ki, zot l'orgueil
empêche zotte adore Moi, certainement
zotte pou rente dans l'Enfer, zotte pou
banne méprisés. »

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ ذَاخِرِينَ ﴿٦١﴾

R 7 62. Allāh Ki finne faire pou-zotte
la nuit pou ki zotte reposé là-dans et li
zour pou *permette* zotte trouvé. En
vérité, Allāh li Seignère dé grâces pou
l'humanité ; mais la plipart banne
dimounes pa reconnaissant.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا
فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٢﴾

63. Ça, Li Allāh zot Seignère,
Créatère tout kit-soze. Aukène pa digne
d'adoration excepté Li. Donc, couma
zotte pé détourné *are la vérité* ?

ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآَنِي تُؤْفَكُونَ ﴿٦٣﴾

64. Coumme ça-même banne ki
nié banne Signes Allāh, zotte pé
détourné *are la vérité*.

كَذَٰلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٤﴾

65. Allāh Ki finne faire pou-zotte,
la terre couma ène l'endroit pou reposé et
lé ciél ène strictire *pou zot servir*, et Ki
finne façonne zotte et Ki finne ranne zot
forme parfait et Ki finne approvisionne
zotte avec banne sozes bon et pur. Ça Li
Allāh zot Seignère. Allāh, Seignère
l'inivers Li Béni.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا
وَالسَّمَاءَ بَنَاءً وَصَوَّرَكُمُ فَأَحْسَنَ
صُورَكُمُ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ
ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَرَّكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

66. *BonDié* Li Vivant. Aukène pa
digne d'adoration excepté Li. Donc,
implore-Li avec sincérité pou Li dans la
rélizion. Tout louanze pou Allāh,
Seignère l'inivers.

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

67. Dire : « En vérité, finne empéce moi pou mo adore banne ki zotte invoqué en déhors Allâh, alors ki banne Signes bien clair finne vinne cotte moi dé la part mo Seignére, et mo finne gagne l'orde pou soumette are Seignére l'inivers. »

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

68. Li-Même Ki finne créé zotte are la poussière, ensuite d'ène goutte sperme, ensuite d'ène tipti caillot ki éna tendance pou forme ène lien ; ensuite Li faire zotte né zenfant ; ensuite *Li faire* zotte *grandi* ziska ki zotte gagne zot plein viguère pou ki ensuite zotte vinne vié et pou ki zotte arrive ène lé temps fixé malgré éna d'ente zotte, pou gagne la mort avant, et *li coumme ça* pou ki zotte raisonné.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَ مِنْكُمْ مَنْ يُوْتَوَّى مِنْ قَبْلٍ وَ لِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى وَ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Li-Même Ki donne la vie et *Ki* cause la mort. Et quand Li décide ène soze, Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ فَإِذَا قُضِيَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٩﴾

R 8 70. Esse-ki to pa finne trouve banne ki dispité lor banne Signes Allâh ? Couma banne-là pé détourné are *la vérité* !

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنْتِ يُضَرِّفُونَ ﴿٧٠﴾

71. Banne ki prend Live-là pou mensonze et *oussi ça Mésaze* are *ça-même* ki Nous finne avoye Nou banne Mésazers. Mais banne-là pa pou tardé pou conné ;

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَ بِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

72. Quand colliers ferraille pou autour zot li cou et banne la saines *oussi* ; avec ça pou traine zotte

إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧٢﴾

73. Dans dilo bouillante ; ensuite pou brile zotte dans di Fé.

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٣﴾

74. Ensuite, pou dire zotte : « A cotte ça banne ki zotte ti considére couma associés

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٤﴾

75. « En dehors Allāh ? » Banne-là pou dire : « Banne-là finne disparaîte dépi cotte nous. Au contraire, nous pa ti pé invoque nanrien *en dehors Allāh* auparavant. » Coumme ça-même Allāh pou zize égaré banne mécréants.

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ تَكُن تَدْعُوهُمْ مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾

76. Ça, li parski zotte ti pé zibilé lor la terre sans raison et parski zotte ti pé azir avec insolence.

ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٤٦﴾

77. « Rente par banne la portes l'Enfer, zotte pou reste longtemps là-dans. Et place cotte banne arrogants pou resté, li bien mauvais ! »

أَدْخُلُوا أَبْوََابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٤٧﴾

78. Alors, prend patience. En vérité, Allāh So promesse li vrai. Et, ki Nous faire toi trouve ène partie ça *pinition* avec ki Nous finne menace banne-là, ou soi ki Nous donne toi la mort, *en tout cas* li vers Nous ki pou retourne banne-là.

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرَبِّتْكَ بِبَعْضِ آلَاءِنَا نَعِدُكَ هُمْ أَوْ نَتَوَفَّيْتَكَ فَإِئِنَّا بِرُجْعِهِمْ ﴿٤٨﴾

79. En vérité, Nous ti avoye banne Mèssazers avant toi; dans banne-là, éna ki Nous finne donne toi zot nouvelle et éna là-dans ki Nous pa finne donne toi zot nouvelle ; et li pa possible pou aukène Mèssazer ki li amène ène Signe, excepté avec permission Allāh. Mais quand l'orde Allāh arrivé, zaffaire-là li zizé avec la vérité, et l'hère-là banne ki contrédire *la vérité* pou banne perdants.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٤٩﴾

R 9 80. Allāh Ki finne faire pou-zotte banne bétails pou ki, éna là-dans, zotte servi pou monte lor là et, éna là-dans, zotte manzé —

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوهَا وَفِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ الْآلَاءُ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٠﴾

81. Et zotte éna là-dans, banne *lé* zaute avantazes — et pou ki, par ça *banne bétails-là*, zotte capave satisfaire tout bésain ki *capave* éna dans zot lé

وَلَكُمْ فِيهَا مَتَاعٌ وَرَبُّكُمْ يَسْمَعُ الْوَعْدَ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

kére. Et zotte laisse zotte transporté lor
ça *banne bétails-là* et lor banne navires.

وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨١﴾

82. Et Li montré-zotte So banne
Signes ; alors léquél *dans* banne Signes
Allāh zotte pou nié ?

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَآيَى آيَاتِ اللَّهِ
تُشْكِرُونَ ﴿٨٢﴾

83. Esse-ki banne-là pa finne alle
partout lor la terre et zotte pa finne guetté
couma ti la fin banne ki ti avant zotte ?
Banne-la-là ti pli nombré ki zotte et bien
pli puissant et *pli fort* dans traces *laissé* lor
la terre. Mais tout ça ki banne-là ti gagné
pa ti servi zotte nanrien.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا آغَى
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٣﴾

84. Et quand zot banne Méssazers
ti vinne cotte banne-là avec banne Signes
bien clair, banne-là ti zibilé à cause
connaissance ki zotte ti possédé. Et ça ki
zotte ti pé-moqué-là, ti encerclé zotte.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَرَحُّوا بِمَا عَنْدهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَ
كَانَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٤﴾

85. Et quand banne-là ti trouve
Nou pinition, zotte ti dire : « Nous croire
dans Allāh Tout-Sél et nous rénié tout ça
ki nous ti pé associé are Li. »

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ
وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ
مُشْرِكِينَ ﴿٨٥﴾

86. Mais zot la foi pa ti profite
zotte quand zotte ti trouve Nou pinition.
Ça li la loi Allāh ki finne *toujour* marcé
concernant So banne servitéres. Ça
l'hére-là banne mécréants finne
rétrouve-zotte perdants.

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا
رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي
قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ
هَٰؤُلَاءِ الْكَافِرُونَ ﴿٨٦﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Hā Mīm = Ki Digne dé
Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حَمْدٌ ٢

3. Le Coran, li révélation dé la
part de Céli Ki Tout-Miséricordié, Ki
Bien-Miséricordié.

تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ٣

4. Ène Live, ki so banne versets
finne expliqué bien clairement et ki pou
lire bien souvent, dans ène langue clair et
éloquent pou banne dimounes ki éna
connaissance,

كَتَبَ نُصِّلَتْ أَيْتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ٤

5. Ène portére bon nouvelle et ène
avertissére. Mais la plipart parmi banne-là
zotte tourne lé dos are ça et zotte pa écouté.

بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ فَأَعْرَضَ
أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ٥

6. Et banne-là dire : « Nou lé kéré
dans banne couvertires, donc protézé conte
ça l'enseignement vers ki to pé appelle
nous-là, et dans nou zoreilles éna ène
dreté, et éna ène voile ente nous et toi.
Donc continié faire to travail, certainement
nous oussi nous pou faire nou travail. »

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكْتَةٍ مِّمَّا
تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ
بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ
إِنَّا عَمِلُونَ ٦

7. Dire : « Mo sélement ène
himain couma zotte. Finne révèle moi ki
zot BonDié-Même Ki Ène Sél BonDié ;
donc alle droite vers Li et dimanne Li
pardon. » Et malhére lor banne
associatères,

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ
إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَوَاحِدٌ
فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا ۚ وَ
وَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ٧

8. Ki pa donne Zakâte et zotte-
mêmes-ça ki réfize croire dans l'Aute lé
monde-là.

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ٨

9. En vérité, banne ki croire et ki
faire banne bon actions, pou zotte éna
ène récompense ki zamais pou arrêté.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ٩

R 2 10. Dire : « Esse-ki vraiment zotte réfize pou croire dans Céli Ki finne créé la terre dans dé périodes ? Et esse-ki zotte donne Li banne égals ? » Ça, Li Seignére l'inivers.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

11. Et Li finne place banne montagnes solide dans so banne parties élevé et Li finne mette bénédiction là-dans; et dans quatre périodes Li finne bien mizire, là-dans, *la terre* so banne nourritires dans quantités ki bizin — *li* pareil pou *tout*-banne ki sercé.

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِي مِنْ فَوْجِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِلنَّاسِ لِيُنْزِلَ فِيهَا مِنْ مَاءٍ غَدِقٍ ﴿١١﴾

12. Ensuite, Li finne porte So l'attention vers lé ciél alors ki li ti ène *zenre* la fimée, et Li ti dire li et la terre *oussi* : « Vini tout lé dé, avec contentement ou soi force zotte. » Tout lé dé ti dire : « Nous vinne avec contentement. »

ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَ لِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿١٢﴾

13. Et, dans dé périodes, Li ti divise zotte en sept lé ciéls, et Li ti révèle sak lé ciél so fonction. Et Nous finne décore lé ciél ki pli bas avec banne la lampes et banne moyens protection. Ça, li décret Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

فَقَضَيْنَ سَبْعَ سَمُوتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَحِفْظٍ ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٣﴾

14. Mais si banne-là tourne lé dos, alors dire : « Mo averti zotte d'ène pinition pareil couma pinition *ki ti tombe lor banne tribis* 'Aad et Thamōūd. »

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صِيعَةً مِثْلَ صِيعَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٤﴾

15. Quand banne Mésazers ti vinne cotte zotte, dépi commencement ziska la fin, *banne Mésazers-là ti dire* : « Adore sélement Allāh, » zotte ti dire : « Si nou Seignére ti oulé, certainement Li ti pou faire déssanne banne anzes. Certainement nous pa croire dans ça *Mésaze* are ki finne avoye zotte-là. »

إِذْ جَاءَتْهُمْ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَكًا فَأَنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Concernant *tribi* 'Aad, zotte ti comporte zotte avec arrogance lor la terre sans raison et zotte ti dire : « Ki sanne-là ki pli fort ki nous ? » Esse-ki banne-là pa trouvé ki Allāh Ki finne créé zotte, Li pli fort ki zotte ? Mais zotte continié nié Nou banne Signes.

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا
قُوَّةً أَدَّكُم يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي
خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَ
كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٦﴾

17. Donc, Nous ti avoye conte banne-là ène di vent violent *ki ti soufflé* pendant plisière zours mofine, pou ki Nous faire zotte goûte pinition himiliation dans ça la vie-là. Et pinition l'Aute la vie-là, li certainement pli himiliant et personne pa pou sècourir zotte.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي
أَيَّامٍ تَحْسَبُ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ
الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ
لَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَى وَهُمْ
لَا يُنصَرُونَ ﴿١٧﴾

18. Et concernant *tribi* Thamōūd, Nous ti donne-zotte guidance-là, mais zotte ti préfère reste avégue au lié ki *suive* guidance-là ; donc calamité ène pinition himiliant ti tombe lor zotte pou ça ki zotte finne gagné *par zot mauvais travaux*,

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا
الْعَمَى عَلَى الْهُدَى فَأَخَذَتْهُمْ صَوْفَةُ
الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous ti sauve banne ki ti croire et ki ti azir avec droitire.

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا
يَتَّقُونَ ﴿١٩﴾

R3 20. Et zour cotte pou rassemblé banne ennemis Allāh *et pou conduire* zotte vers di Fé, pou faire zotte marce par groupes, dans l'orde ;

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ
فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٢٠﴾

21. Ziska quand zotte arrive-là, zot zoreilles et zot li zié et zot la peau pou done témoignaze conte zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ
سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾

22. Et banne-là pou dire zot la peau : « Bé ki faire zotte témoigne conte nous ? » Banne-là pou réponde : « Allāh finne faire nous causé ; Li-Même Ki faire tout kit-soze causé. Et Li-Même Ki ti créé-zotte premier fois, et vers Li-Même ki finne rétourne zotte.

وَقَالُوا لِمَ شَهِدْتُمْ
عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي
أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ
مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾

23. « Et zotte pa ti capave caciète zotte are ça zaffaire ki zot zoreilles et zot li zié et zot la peau pou témoigne conte zotte, mais zotte ti pensé ki Allâh Li pa ti conne grand soze lor ça ki zotte ti pé faire.

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

24. « Et ça pensée ki zotte ti pé entreténir lor zot Seignére finne cause zot destruction. Et astére zotte finne rétrouve zotte dans banne perdants. »

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٤﴾

25. Astére, si banne-là capave sipporté, alors di Fé li l'endroit cotte zotte pou resté ; et si zotte dimanne l'audience pou ki capave écoute zotte, pa pou écoute zotte.

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَحْسِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٥﴾

26. Et Nous ti désigne pou banne-là, banne compagnons ki ti faire paraîte zoli pou zotte ça ki ti déza passé et ça ki ti attanne zotte pou plitard ; et sentence-là ti zistifié conte zotte, pareil couma conte banne comminautés banne grand-dimounes et banne dimounes ordinaire ki finne passé avant zotte. En vérité, zotte ki ti banne perdants.

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٦﴾

R 4 27. Et banne mécréants dire : « Pa écoute ça Coran-là, mais faire tapaze pou pa écoute ça pou ki zotte victorié. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٧﴾

28. Et, certainement Nous pou faire banne mécréants goûte ène pinition dir et certainement Nous pou paye zotte pou ça ki pli pire dans zot banne actions.

فَلَنذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Ça, li la paye banne ennemis Allâh : di Fé. Pou banne-là, éna là-dans, couma payement, ène place cotte pou bizin reste longtemps parski zotte ti pé nié Nou banne Signes.

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارِ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلُودِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٩﴾

30. Et banne mécréants pou dire : « Nou Seignére ! Montré nous, d'ente banne djinns et banne dimounes, banne

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا آتِنَا الَّذِينَ أَضَلَّنَا مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

ki finne égare nous, pou ki nous piétine
zotte en bas nou li pieds pou ki compte
zotte dans banne ki plisse himilié. »

31. En vérité, banne ki dire : « Nou
Seignére Li Allāh, » et ki ensuite reste
ferme, banne anzes pou déssanne lor
banne-là *pou dire zotte* : « Pa pére et pa
bizin zotte désolé, mais rézouir dans
Zardin ki finne promette zotte.

32. « Nous zot camarades dans ça
la vie-là et dans l'Aute la vie-là. Là-dans,
zotte pou gagne tout ça ki zot l'âme
désiré et, là-dans, zotte pou gagne tout ça
ki zotte dimandé —

33. « Ène réception dé la part Céli
Ki Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié. »

R 5 34. Et ki sanne-là ki meillère dans
so parole ki dimoune ki invite *lé zautes*
vers Allāh et *ki faire banne bon actions*,
et *ki dire* : « En vérité, mo ène dans
banne ki soumette ? »

35. Et le bien et le mal zotte pa
pareil. Répousse *le mal* avec ça ki
meillère. Et alà ki dimoune ente ki et to-
même éna ennemité, li vinne couma dire
ène camarade dévoué.

36. Mais ça, li accordé sélement à
banne ki montré l'endurance ; et ça li
accordé sélement à banne ki éna ène
grand part *dé bonté*.

37. Et si ène incitation Satan incite
toi, alors serce réfize are Allāh. En
vérité, Li-Même Li Bien-Tandé, Li
Conne-Tout.

38. Et parmi So banne Signes, éna
la nuite et li zour, et soleil et la line. Pa

تَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا
مِنَ الْكَافِلِينَ ﴿٣١﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ
اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
الْمَلَائِكَةُ أَلَّا يَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا
وَأُبَشِّرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿٣٢﴾

تَنَحْنُ أُولَئِكَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي
أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣٣﴾
نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٤﴾

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ
وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٥﴾

وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
إِذْ قَعَّ بِالَّذِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي
بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ
حَمِيمٌ ﴿٣٦﴾

وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا ۖ وَمَا
يُلْقِيهَا إِلَّا ذُو حِظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
فَاسْتَوِذْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٣٨﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ

prosterne divant soleil, ni divant la line ;
mais prosterne divant Allāh Ki finne
créé tout ça, si *vraimême* Li-Même Ki
zotte adoré.

39. Mais si banne-là montré
l'orgueil, alors zotte *bizin conné ki* banne
ki avec to Seignère, zotte célébré So
saintété nuite et zour et zotte pa fatigué.

40. Et parmi So banne Signes, éna
ça: ki to trouve la terre finne vinne sec,
mais quand Nous faire dilo déssanne lor
là, li rémié et li gonflé *avec verdire*. En
vérité, Céli Ki finne rédonne ça *la terre-*
là la vie, certainement Li capave rédonne
banne morts la vie. En vérité, Li éna
pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

41. En vérité, banne ki montré
l'esprit-travers concernant Nou banne
Signes, zotte pa caciette are Nous *regard*.
Dimoune ki pou zété dans di Fé, esse-ki
li meillère, ou soi dimoune ki pou arrivé
sain et sauf Zour Rézirection ? Faire ça
ki zotte oulé. En vérité, Li trouve bien
tout ça ki zotte faire.

42. En vérité, banne ki pa croire
dans Rappel-là quand ça finne vinne
cotte zotte; *zotte pou pini*. Et en vérité, li
ène Live puissant.

43. Mensonze pa capave approce
ça *Rappel-là* ni par divant li, ni par
derrière li. *Li* ène révélation dépi Céli Ki
Bien-Saze et Ki Digne dé louanze.

44. Pa pé dire toi nanrien à parte ça
ki finne dire banne Mèssazers avant toi.
En vérité, to Seignère, Li Céli Ki possède
pouvoir pardonné et Ki possède *oussi*
pouvoir pou inflize pinition ki donne
boucoup doulére.

وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا
لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ
إِنْ كُنْتُمْ رَآيَاكُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٣٨﴾

فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَهُمْ لَا يَشْعُمُونَ ﴿٣٩﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ
خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا
لَمُحْيِي الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا
يَخْفَوْنَ عَلَيْهَا آفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ
خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿٤١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا
جَاءَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَكَاِبَةٌ ﴿٤٢﴾

لَا يَأْتِيهِمُ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ
لَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ
حَكِيمٍ ﴿٤٣﴾

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ
مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَ
ذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٤﴾

45. En vérité, si Nous ti faire ça, ène Coran dans ène langue étranzer, sirement banne-là ti pou dire : « Bé ki faire pa finne ranne so banne versets clair ? Ki ça ça ! Ène langue étranzer et ène *Prophète* arabe ? » Dire : « Li ène guidance et ène guérison pou banne ki croire. » Et banne ki pa croire, éna ène direté dans zot zoreilles, et pou banne-là, ça *Live-là*, li ène brouillard *couma dire* pé appelle banne-là dépi ène l'endroit bien loin.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَجَمِيًّا لَقَالُوا لَا
فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۖ أَعَجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ
قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ
وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ
وَقرُّوهُ هُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ
يُتَادُونَ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٣٥﴾

R 6 46. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse *Live-là*, mais finne éna banne diverzences lor là; et si pa ti éna ène parole ki ti déza prononcé par to Seignère, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini zizé ente zotte *par Allāh*. Et en vérité, concernant ça *Coran-là*, banne-là zotte dans ène doute ki pé troublé zotte.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَآخْتَلَفَ
فِيهِ ۚ وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ
مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿٣٦﴾

47. Dimoune ki faire le bien, li pou *l'avantaze* so prope l'âme ; et dimanne ki faire le mal, li pou conte ça même *l'âme-là*. Et to Seignère Li pa ditout inziste envers So banne servitères.

مَنْ عَمِلْ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ
فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

PARTIE 25

48. Connaissance l'Hére-là, li pou *Allāh Li Tout-Sél*. Et aukène fruit *dans certain variétés* li pa sorti dépi dans so l'enveloppe et aukène femelle pa enceinte, ni li accoucé sans ki *Allāh Li* pa conne ça. Et zour ki Li pou appelle banne-là, *pou dimanne zotte* : « Cotte Mo banne *soi-disant* associés ? » Zotte pou réponde : « Nous déclare are Toi ki, parmi nous, péna aukène témoin *pou ça*. »

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ يُدْعُوْنَ السَّاعَةَ ۚ وَمَا
تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِّنْ اَكْمَامِهَا ۚ وَمَا
تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضْمُرُ اِلَّا بِعِلْمِہٖ ۚ
وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ اَيْنَ شُرَكَآءِیْ ۚ قَالُوْا
اِذْ تَكُنَّ ۚ مَا مِنَّا مِنْ شَہِیْدٍ ﴿٣٨﴾

49. Et tout ça ki zotte ti pé invoqué avant, pou perdi pou zotte, alors zotte pou réalisé ki péna aukène essapatoire pou zotte.

وَصَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا یَدْعُوْنَ مِنْ قَبْلُ وَ
ظَنُّوْا مَا لَهُمْ مِنْ مَّحِیْصٍ ﴿٣٩﴾

50. L'homme li pa fatigué pou prié pou le bien, mais si le mal touce li, li dézespéré, et li perdi *tout* l'espoir.

لَا يَسْتَعِزُّ إِلَّا نَسْكَانٌ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ زَوَانٍ
مَسَّهُ الشَّرُّ فَيُؤْوسُ قَنُوطٌ ٥٠

51. Et si Nous faire-li goûte miséricorde dé Nou part après ki ène malhére finne arrive li, certainement li pou dire : « Pou moi-même ça ; et mo pa pensé ki l'Hére-là pou arrivé. Mais, si pou rétourne moi vers mo Seignére, certainement mo pou trouve cotte Li ça ki pli excellent. » Alors, en vérité, Nous pou informe banne mécréants tout ça ki zotte finne faire, et certainement Nous pou faire zotte goûte ène pinition bien dir.

وَلَيْنَ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ
ضُرَاءٍ مَسَّاهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا
أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً ۖ وَلَيْنَ رُجِعْتُ إِلَى
رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَى ۖ فَلَنُنَبِّئَنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا ۖ وَلَنُذِيقَنَّهُمْ
مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ٥١

52. Et quand Nous accorde l'homme ène favére, li tourne lé dos, li rétire-li et li *fini par* éloigne-li ; et quand malhére arrive li, alà ki li *vinne* céli ki faire banne longue sipplications.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَ
نَأْجَاهُ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَكَدَّ وَدُعَاءٍ
عَرِيضٍ ٥٢

53. Dire : « Bé ki zotte pensé : si ça, li dé la part Allāh et ki zotte pa croire là-dans — ki sanne-là ki pli égaré ki dimoune ki finne arrive bien loin dans so l'opposition ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ نَصٌّ
كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي
شِقَاقٍ بَعِيدٍ ٥٣

54. Nous pa pou tardé pou montré banne-là Nou banne Signes *ki pou paraître* lor l'horizon et dans zotte-mêmes ziska ki li vinne bien clair pou zotte ki ça, li la vérité. Esse-ki li pa siffit ki to Seignére, Li Témoine lor tout kit-soze ?

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي
أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ
الْحَقُّ ۖ وَأَوَّلُهُمْ يَكْفُرُ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدٌ ٥٤

55. Attention ! Banne-là sirement dans doute concernant raconte avec zot Seignére. Attention ! En vérité, Li encerclé tout kit-soze !

إِلَّا أَنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ ۚ
إِلَّا أَنَّهُ يَكِلُ شَيْءٌ مُجِيطٌ ٥٥

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Hā Mīm = Ki Digne dé
Louanze, Ki Seignère dé l'Honnére.

حَمْدٌ [2]

3. 'Aīn Sīn Qāf = Ki Bien-Conné,
Ki Bien-Tandé, Ki possède Tout-Pouvoir.

عَسَقٌ [3]

4. Li dans ça façon-là ki Allāh, Ki
Tout-Puissant, Ki Bien-Saze pé avoye toi
révélation et banne avant toi oussi Li ti
donne révélation.

كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ [4]

5. Pou Li, ça ki dans banne lé ciéls
et ça ki lor la terre et Li-Même Li Bien-
Haut dans So gloire, Li Bien-Grand.

لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ [5]

6. Banne lé ciéls ti pou presque
éclaté dans zot hautères céleste ; et banne
anzes, avec louanze zot Seignère, zotte
célébré So saintété, et zotte dimanne
pardon pou banne lor la terre. Attention !
En vérité, Allāh Li-Même Bien-
Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

تَكَادُ السَّمُوتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِنْ
هُوَ الْعَفْوَ الرَّحِيمُ [6]

7. Et banne ki prend pou-zotte
banne protectères en déhors Li, Allāh pé
sirveille zotte. Et to pa gardien lor zotte.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
اللَّهُ خَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
بِوَكِيلٍ [7]

8. Et coumme ça-même Nous
finne révéle toi ène Coran en arabe pou
ki to averti Mama banne cités⁹³ et banne

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ

93. Premier la Caze-même ki finne construire pou adore Allāh, li la Ka'aba ki dans la Mecque. Allāh appelle ça la ville-là 'Oummoul Qourā' (Mama banne la villes). Pé faire référence à l'importance ça la ville-là par rapport à banne lé zaute la villes, ou bien li vraiment premier la ville ki finne construire. Ça pou montré ki dans banne lé temps ancien, tiguette par tiguette ène la ville finne formé autour ça Premier la Caze Allāh, ki finne construire par banne dimounes ki nous pa conné. Banne lé zaute himains finne appranne construire zot la villes d'après modèle ça Mama banne la villes-là.

ki *habite* tout autour, et *pou* ki to averti zotte lor Zour Rassemblement, lor là péna aukène doute. Ène groupe pou dans Paradis et ène *l'aute* groupe pou dans la Fournaise *l'Enfer* ardent.

يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۝۸

9. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne-là ène sél pép. Mais Li admette dans So miséricorde dimoune ki Li oulé. Et banne inzistes, péna pou zotte aukène protectére, ni aide.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۚ وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَةٍ وَلَا نَصِيرٍ ۝۹

10. Esse-ki banne-là finne prend pou-zotte banne protectéres en déhors Li ? Mais Allāh Li-Même Ki *Vrai* Protectére-là. Et Li rédonne banne morts la vie et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَاءَ ۚ فَاللهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۰

R 2 11. Et dans tout *zaffaire* lor ki zotte éna diverzence, so zizement li dans la main Allāh. *Dire* : « Ça, Li Allāh, mo Seignére ; dans Li, mo place mo confiance et vers Li mo tourne moi. »

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ۖ ذَرْكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَاللَّهُ أُنِيبُ ۝۱۱

12. *Li-Même* Créatére banne lé ciéls et la terre *dépi nanrien ditout*. Li finne faire pou zot-bénéfice, banne couples d'ente zotte-mêmes et d'ente banne bétails *oussi Li finne faire* banne couples. Li multiplié zotte là-dans. Péna nanrien pareil couma Li ; et Li Céli Ki Bien-Tandé et Ki trouve bien.

فَاطْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۖ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا ۚ وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا ۚ يَذُرُّكُمْ فِيْهِ ۖ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝۱۲

13. Pou *Li-Même* banne la clés banne lé ciéls et la terre. Li élarzi *banne moyens* provision et *oussi* Li diminié ça pou dimoune ki Li oulé. En vérité, Li conne bien tout kit-soze.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يَنْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۱۳

14. Li finne prescrire pou zotte *dépi* dans la rélizion ça *banne commandements* lor ki Li ti exhorte Noé ; et ça ki Nous finne révèle toi ; et ça *banne*

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا ۖ وَالَّذِيٓ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ ۚ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ

commannements lor ki Nous ti exhorte Abraham et Moïse et Jésus, *li* ça : « Établir la rélizion et pa bizin ki zotte divisé lor là. » Ça soze vers ki to pé appelle zotte-là, li dir pou banne associatéres. Allāh soisir pou Li-Même dimoune ki Li oulé et Li guide vers Li-Même dimoune ki tourne vers *Li*.

15. Et ente zotte-mêmes, banne-là *pa* ti éna désaccord et zotte *pa* ti divisé mais à cause rivalité ente zotte, après ki connaissance ti finne vinne cotte zotte. Et si *pa* ti éna ène parole déza prononcé par to Seignére pou ène lé temps fixé, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini zizé ente banne-là *par* Allāh. Et, en vérité, banne ki finne vinne héritiers Live-là après banne-là, zotte dans ène doute ki pé troublé zotte lor ça.

16. Alors, appelle *l'himanité* vers ça. Et montré persévérance couma finne ordonne toi *faire* et *pa* suive zot banne mauvais désirs, et dire : « Mo croire dans tout Live révéle par Allāh ; et finne ordonne moi pou mo azir avec zistice ente zotte. Allāh Li nou Seignére et zot Seignére. Pou nous, *récompense* nou banne actions, et pou zotte, *récompense* zot banne actions. Péna aukène quérrelle ente nous et zotte. Allāh pou rassemblé nous et destination-là li vers Li.

17. Et banne ki diskite lor Allāh après ki So l'appel finne accepté, zot argument péna valére dans régard zot Seignére ; et colére Allāh pou *tombe* lor zotte et zotte pou gagne ène pinition dir.

18. Allāh Ki finne révéle le Live avec la vérité et *oussi* la Balance. Et bé ki pou faire toi conné, li possibe ki l'Hérelà li prés ?

إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا
الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى
الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۗ اللَّهُ
يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ
مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ
الْعِلْمُ بَغِيًّا بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى لَفَقَضِي
بَيْنَهُمْ دَرَانًا ۚ أَلَّذِينَ أُورِثُوا الْكُتُبَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مِرْيَبٌ ﴿١٥﴾

فَلِذَلِكَ فَادْعُ ۚ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ ۚ
وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ هُمْ ۚ وَقُلْ أَمِنْتُ بِمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كُتُبٍ ۚ وَأُمرْتُ لِأَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ ۗ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ لَنَأَعْمَلَ لِنُؤَادَ
لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۗ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ۗ
اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا
اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ﴿١٧﴾

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَ
الْمِيزَانَ ۗ وَمَا يُدْرِيكُ لَعَلَّ السَّاعَةِ
قَرِيبٌ ﴿١٨﴾

19. Banne ki pa croire là-dans, zotte oulé faire li vinne vite ; mais banne ki croire, zotte rédoute ça, et zotte conné ki li certainement la vérité. Attention ! Banne ki diskite lor l'Hére-là, certainement zotte dans ène l'égarement extrême.

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا
وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا
وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ ۚ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ
يُمَاكِرُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٩﴾

20. Allāh Li Bienveillant pou So banne servitères. Li donne provision dimoune ki Li oulé et Li-Même Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ ۚ
وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٢٠﴾

R 3 21. Dimoune ki désire récolte l'Aute lé monde-là, Nous pou augmente li dans so récolte ; et dimoune ki désire récolte ça lé monde-là, Nous pou donne li so *part* dans ça, mais pa pou éna aukène part pou li dans l'Aute lé monde-là.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي
حَرْثِهِ ۚ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهِ مِنْهَا ۚ وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
نَصِيبٍ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki banne-là éna banne associés Allāh ki finne établi, pou-zotte, banne la lois la rélizion ki Allāh pa finne donne l'orde pou ça ? Et si pa ti éna *Nou* décret pou zizement final, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini décidé ente banne-là. Et, en vérité, pou banne inzistes, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ
مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

23. To pou trouve banne inzistes dans la crainte à cause ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions*, et ça certainement pou arrive zotte. Mais banne ki croire et *ki faire banne bon actions*, zotte pou dans banne prairies dé banne Zardins. Zotte pou trouve cotte zot Seignére tout ça ki zotte désiré. Ça li Allāh So grand grâce.

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ
وَاقِعٌ بِهِمْ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَتِ الْجَنَّةِ ۚ لَهُمْ مَا
يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ
الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

24. Li avec ça-même ki Allāh annonce bon nouvelle à So banne servitères ki croire et *ki faire banne bon actions*. Dire : « Mo pa dimanne-zotte aukène récompense pou ça, excepté l'affection *ki éna* ente proce-parents. »

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۚ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ أَجْرًا ۚ إِنَّمَا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۚ وَمَنْ

Et dimoune ki accompli ène bon action,
Nous pou ranne pli zoli pou-li beauté so
la bonté. En vérité, Allāh Li Bien-
Pardonnant, et Li Bien conne apprécié.

يَقْتَرِفْ حَسَنَةً تَرْزُدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۖ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٣﴾

25. Esse-ki banne-là dire : « Li
finne fabrique ène mensonge conte
Allāh ? » Alors, si Allāh ti oulé, Li ti pou
scelle to lé kére. Mais Allāh efface
mensonge et Li établi la vérité par So
banne commanements. En vérité, Li
conne bien ça ki éna dans lé kére.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۖ فَإِنْ
يَشَاءِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ ۖ وَوَيُمِمْ اللَّهُ
الْبَاطِلَ ۖ وَيُحَقِّقِ الْحَقَّ ۖ يَكْلِمُتَهُ ۖ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٥﴾

26. Et Li-Même Ki accepté
répentence So banne servitères et Ki
pardonne banne péchés. Et Li conné ça ki
zotte faire.

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ ۖ
وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ ۖ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

27. Et Li réponde *la prière* banne ki
croire et *ki* faire banne bon actions,
et dépi dans So grâce, Li donne zotte
plisse ; et *concernant* banne mécréants,
éna pou-zotte ène pinition dir.

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۖ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٣٧﴾

28. Et si Allāh ti accorde So banne
servitères *moyens* provision avec
extrême larzesse, certainement zotte ti
pou faire révolte lor la terre ; mais Li
faire déssanne avec ène *zisse* mizire ça ki
Li oulé. En vérité, Li-Même Li Bien-Au-
Courant et Li trouve bien concernant So
banne servitères.

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي
الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ ۖ إِنَّهُ
بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣٨﴾

29. Et Li-Même Ki faire déssanne
la plie après ki banne-là finne
dézespéré et *Li-Même* Ki répanne So
miséricorde et Li-Même Li Protectére
et Li Digne dé Louanze.

وَهُوَ الَّذِي يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا
قَنَطُوا ۖ وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۖ وَهُوَ الْوَلِيُّ
الْحَمِيدُ ﴿٣٩﴾

30. Et parmi So banne Signes, *éna*
la création banne lé ciéls et la terre, et
tout banne créatures vivant ki Li finne
dispersé dans ça dé-là. Et Li éna pouvoir
pou rassemblé banne-là quand Li oulé.

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَ
فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ ۖ وَهُوَ عَلَى جَمْعِهِمْ إِذَا
يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

R 4 31. Et aukène malhére pa arrive zotte mais *li* à cause ça ki zot la mains finne gagné *par zot travail*. Et Li pardonne boucoup *banne sozes*.

وَمَا أَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ
أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣١﴾

32. Et zotte pa pou capave enléve capacité *Allāh* lor la terre ; et en déhors *Allāh* zotte péna ni protectére, ni aide.

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَا لَكُمْ
مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن دَلِيلٍ وَلَا تَصِيرُ ﴿٣٢﴾

33. Et parmi So banne Signes, éna banne voiliers lor la mer pareil couma banne montagnes -

وَمِنَ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٣﴾

34. Si Li oulé, Li capave calmé di vent dé sorte ki *banne voiliers-là* zotte vinne immobile lor *la mer* so sirface. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune ki montré patience *et ki reconnaissant* -

إِن يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِبَ
عَلَى ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٤﴾

35. Ou soi Li capave détruire *banne okipants* ça *banne bateaux-là* à cause ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions*, mais Li pardonne boucoup *sozes* —

أَوْ يُوقِظَهُنَّ ۚ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ
كَثِيرٍ ﴿٣٥﴾

36. Et pou ki banne ki diskite lor Nou banne Signes conné *ki péna aukène* éssapatoire pou zotte.

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آلِهَتِهِمْ
لَهُمْ مِنَ مَّحِيصٍ ﴿٣٦﴾

37. Et tout ça ki finne donne zotte, li ène provision temporaire ça la vie-là et ça ki avec *Allāh* li Meillére et pli dirabe pou banne ki croire et ki place zot confiance dans zot Seignére,

فَمَا أُوتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَ أَتَى
لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et banne ki évite banne pécés pli grave et banne indécentes, et même ki zotte en colére, zotte pardonné,

وَالَّذِينَ يَخْتَفُونَ كِبَرُ الْأَثَمِ وَ
الْفَوَاحِشَ ۚ إِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ
يَغْفِرُونَ ﴿٣٨﴾

39. Et banne ki écoute zot Seignére, et ki observe la Priére et *ki zot banne zaffaires décidé* par banne consiltations ente zotte et *ki dépense* dans provision ki Nous finne donne zotte,

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ ۖ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ ۖ وَآمَرُوهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ ۖ وَ
مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki, quand faire-zotte inzistice, zotte riposté.

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٤٠﴾

41. Et compensation ène tort li ène, pareil are ça-même ; mais dimoune ki pardonné et ki par ça apporte ène réforme, so récompense li lor Allāh. En vérité, Li pa content banne inzistes.

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

42. Mais certainement péna aukène blâme lor banne ki riposté après ki finne faire-zotte inzistice.

وَلَمَنِ اتَّبَعَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٢﴾

43. Blâme li sélement lor banne ki traite banne dimounes avec inzistice et ki faire transgression lor la terre sans raison. Ça banne-là pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulère.

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٣﴾

44. Et dimoune ki montré patience et ki faire pardon — certainement, ça dimanne ène grand détermination.

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٤﴾

R 5 45. Et dimoune ki Allāh zize égaré — après ça, péna aukène protectère pou li. Et to pou trouve banne inzistes ki pou dire quand zotte trouve pinition-là : « Esse-ki péna kik simé pou rétourné ? »

وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ دَلِيلٍ ۖ وَمِنْ بَعْدِهِ ۖ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَذَا لَمْ يَكُنْ إِلَيْنَا مَرَدًّا ۖ وَمِنْ سَبِيلِ اللَّهِ ﴿٤٥﴾

46. Et to pou trouve zotte exposé divant ça pinition-là, zotte pou paraître impuissant à cause himiliation, zotte pou guette ça avec ène REGARD caciète caciète. Et banne ki croire pou dire : « En vérité, banne perdants zotte banne ki finne cause zot prope la perte et la perte zot familles, Zour Rézirection. » Attention ! En vérité, banne inzistes pou dans ène pinition ki pou diré longtemps.

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَتٍ مِنَ الدَّرِّ يُنْظَرُونَ مِنْ طَرَفٍ خَفِيٍّ ۚ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخُسْرَيْنِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَآهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٦﴾

47. Et banne-là pa pou éna aukène protectère pou sécourir zotte en dehors Allāh. Et dimoune ki Allāh zize égaré, péna aukène simé pou li.

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يَنْصُرُوهُمْ ۖ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٧﴾

48. Réponne l'appel zot Seignére avant ki ça zour-là vini cotte dé la part Allāh pa pou éna moyen pou répousse ça. Ça zour-là, pa pou éna aukène réfize pou zotte et pa pou éna aukène possibilité pou zotte pou nié.

اِسْتَجِيبُوا لِلرَّكْعَةِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُم مِّنْ
مَّلْجٍ يَوْمَئِذٍ ۚ وَمَا لَكُم مِّنْ تَكْوِيلٍ ﴿٢٨﴾

49. Mais si banne-là tourne lé dos, alors Nous pa finne avoye toi couma ène gardien lor banne-là. To responsabilité li sélement pou transmette clairement Mèssaze-là. Et, en vérité, quand Nous faire l'homme goûte miséricorde de Nou côté, ça faire li rézouir. Mais si ène malhère arrive banne-là à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte, alà ki l'homme montré li bien ingrat !

فَإِنْ أَعْرَضُوا ثِمَّ آرْسَلْنَاهُمْ
حَفِظًا ۚ لَّانْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاءُ وَإِنَّا إِذَا
أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَدَرَسَ بِهَا جَوَّ
لَّانْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ يَّمَّا قَدْ مَتَّ أَتَدِيهِمْ
فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٢٩﴾

50. Pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre. Li créé ça ki Li oulé. Li donne dimoune ki Li oulé banne ti filles et Li donne dimoune ki li oulé banne garçons;

يَلُو مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَخْلُقُ
مَا يَشَاءُ ۚ يَهْبِ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّا ثَوَّابُونَ
لِمَنْ يَشَاءُ الذِّكْرُ ﴿٣٠﴾

51. Ou soi Li mélanze banne-là, mâles et femelles. Et Li ranne stérile dimoune ki Li oulé. En vérité, Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَّا ثَوَّابُونَ
لِمَنْ يَشَاءُ عَاقِبَةُ أَمْرِنا عَلَيْهِمْ قَدِيرٌ ﴿٣١﴾

52. Et li pa possibe pou ène himain ki Allāh cause avec li, sauf à travers révélation, ou soi dépi derrière ène voile, ou soi ki Li avoye ène mèssazer pou ki li révèle par Allāh So commanement ça ki Li oulé⁹⁴. En vérité, Li Bien-Haut dans So gloire, Li Bien-Saze.

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا
أَوْ مِنْ وَرَائِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ
رُسُلًا ۚ فَبُيُوحِ بِأَذْنِهِ مَا يَشَاءُ ۚ
إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٣٢﴾

94 Pé mentionne trois façons ki Allah cause are So banne servitères et ki Li révèle Li-Même are zotte :

Li cause are zotte directement sans l'aide d'ène intermédiaire.

Li faire zotte trouve ène vision – capave conne so interprétation, capave pa conné; ou soi Li faire zot tanne banne paroles quand zotte à l'état éveillé quand zotte pa pé trouve céli ki pé cause are zotte.

Allah avoye ène mèssazer – ène anze ki transmette So Mèssaze.

53. Et coumme ça-même Nous
finne révèle toi ène grand révélation par
Nou commanement. To pa ti conné ki
été Live-là, ni ki été la foi. Mais Nous
finne faire ça *révélation* ène la limière pou
ki Nous guide, avec ça, banne ki Nous
oulé d'ente Nou servitères. Et, en vérité,
to guide *l'himanité* vers simé droite,

وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ اَمْرِنَا
مَا كُنْتَ تَدْرِى مَّا الْكِتٰبُ وَلَا الْاٰيٰمَانُ
وَلٰكِنْ جَعَلْنٰهُ نُورًا نَّهْدِيْ بِهٖ مَّنْ نَّشَآءُ
مِّنْ عِبَادِنَا وَاِنَّكَ لَتَهْدِيْ اِلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٥٣﴾

54. Simé Allāh ; pou Li-Même tout
ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor
la terre. Attention ! Vers Allāh ki tout
banne zaffaires rétourné.⁹⁵

صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَ
مَا فِى الْاَرْضِ ؕ اِلَّا اِلَى اللّٰهِ تَصِيْرُ الْاُمُوْرُ ﴿٥٤﴾

95 Islam – ça-même la vie, la limière et simé ki amène vers Allah et ki faire
l'homme réalise ça grand but bien haute-là pou léquel Allah finne créé li.

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]
2. Hā Mīm = Ki Digne dé
Louanze, Ki Seignère dé l'Honnéré. حَمْدٌ [2]
3. Par ça Live ki ranne *banne*
sozes clair, وَالِكِتَابِ الْمُبِينِ [3]
4. En vérité, Nous finne faire ça
ène Coran *ki pou souvent récit*, en arabe
dans ène *langue clair* et ki *éprime li*
bien pou ki zotte comprend. إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ [4]
5. Et, en vérité, ça *Coran-là* li en
sékirité avec Nous dans Mama Live-là* ;
certainement li exalté et li rempli ék sazesse. وَرَأَاهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلَّكُمْ تَحْكُمُونَ [5]
6. Esse-ki Nous pou laisse tombé
faire Rappel-là are zotte, *simplément*
parski zotte ène pép extravagant ? أَفَتَضْرِبُ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ [6]
7. Et comié banne Prophètes
Nous ti envoyé dans banne péps avant ! وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ [7]
8. Et aukène Prophète pa ti vinne
cotte banne-là sans ki zotte pa ti
bouffonne li. وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيِّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ [8]
9. Et Nous finne détruire banne
ki ti sipérière dans puissance ki ça
banne-là et l'exempe banne péps avant
finne déza passé. فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَامْضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ [9]
10. Et si to dimanne banne-là :
« Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَ

96. Ça titre Oummoul-Kitāb (Mama Live-là) li appliqué lor le Coran so premier sourate parski sourate al Fātiḥah li couma ène la grain ki éna dans-li tout banne enseignements dé base et tout banne essentiéls Live-là. Ici, li paraîte ki li appliqué lor schéma tout banne composants Live-là. Ène schéma ki cotte Allāh dans ène forme ki dimounes pa capave comprend.

et la terre ?» Certainement zotte pou réponne : « Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout, Ki finne créé *tout* ça, »

الْأَرْضَ لَيَقُولَنَّ خَلَقْتَنِي الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿١٠﴾

11. *Céli* Ki finne faire la terre ène berceau pou zotte et Ki finne faire pou zotte, là-dans, banne simés pou ki zotte capave guide zotte;

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١١﴾

12. Et Ki faire dilo déssanne dépi dans lé ciél avec zisse mizire, et, par ça, Nous rédonne la vie ène la terre mort. Coumme ça-même pou faire zotte réssissité ;

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٢﴾

13. Et Céli Ki finne créé tout banne sozes par paires et *Ki* finne faire pou-zotte banne navires et banne bétails lor là-même zotte monté,

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمُ مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٣﴾

14. Pou ki zotte installe zotte avec fermeté lor *zanimau-là* so lé dos et ensuite *pou ki* quand zotte finne bien installe zotte lor là, zotte mazine favère zot Seignère, et *ki* zotte dire : « Li Pur Céli Ki finne soumette ça pou nous ; et nous, nous péna capacité pou maîtrise ça.

لَتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٤﴾

15. « Et, en vérité, vers nou Seignère *ki* nous pou rétourné. »

وَأَنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٥﴾

16. Et banne-là affirmé ki, parmi *Allāh* So banne servitères éna *ki* zotte ène partie dé Li. En vérité, l'homme li manifestement ingrat.

وَجَعَلُوا آلَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا لِّإِنِّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٦﴾

R 2 17. Esse-ki Li finne prend pou Li banne ti filles parmi ça ki Li finne créé-là, et Li finne honore zotte avec banne garçons ?

أَوَاتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَكُمْ بَالِبِينَ ﴿١٧﴾

18. Et quand donne, ène dans banne-là, nouvelle ça ki li attribié are Céli Ki Tout-Miséricordié, so visaze vinne sombe à cause ça *sagrin* ki li rode réfoulé-là.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Ki ça ça ! Zotte attribié are Allāh céli ki finne' élevé dans banne parires et ki dans diskission li pa capave exprime li avec clarté ?

أَوْ مَنْ يُنَشِّئُوا فِي الْجُلِيِّ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٩﴾

20. Et banne-là décrire banne anzes, ki banne servitéres Céli Ki Tout-Miséricordié, couma banne fémelles. Esse-ki banne-là, zotte ti témoins création banne anzes-là ? Alors certainement pou inscrire zot témoignaze et pou interroze zotte.

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبُدُ الرَّحْمَنِ إِنَاءً أَشْهَدُوا خَلَقَهُمْ ثُمَّ كُتِبَ لَهُمْ مَا عَمِلُوا ﴿٢٠﴾

21. Et zotte dire : « Si Céli Ki Tout-Miséricordié ti oulé, nous pa ti pou adore banne-là. » Zotte péna aukène connaissance lor ça. Zotte pé faire sippositions sélement.

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَالَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki Nous finne donne zotte, avant ça, ène Écritire ki zotte pé trapé fort ?

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢٢﴾

23. Mais zotte dire : « Nous finne trouve nou banne papa grand-papas suive ène certain simé, et certainement nous pé guide nous lor zot pas. »

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ مِثْلِ الَّذِي هُمْ يُنَادُونَ ﴿٢٣﴾

24. Et coumme ça-même zamais Nous pa ti avoye avant toi ène Avertissére dans kik la ville, sans ki so banne dimounes aisé pa ti dire : « En vérité, nous finne trouve nou banne papa grand-papas suive ène certain simé, et nous pé suive zot pas. »

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِثْلَ نَذِيرِ إِنَّا قَالَ مُتَرَفُّوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ مِثْلِ الَّذِي هُمْ يُنَادُونَ ﴿٢٤﴾

25. Avertissére-là ti dire : « Ki ça ça ! Même si mo amène-zotte ène meillére guidance ki ça ki zotte finne trouve zot banne papa grand-papas ti pé suive ? » Banne-là ti dire : « En vérité, nous pa croire dans ça l'enseignement avec ki finne avoye zotte-là. »

قُلْ أَوْ كُنُوزِيكُمْ يَأْهَدِي وَمِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Alors Nous ti pini zotte couma bizin. Et guette couma ti *mauvais* la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne Prophètes*.

فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَ
تَقْوَاهُ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٦﴾

R 3 27. Et *rappelle* quand Abraham ti dire so papa et so pép : « En vérité, mo péna nanrien pou faire are tout ça ki zotte adoré,

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي
بَرَاءٌ لِمَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٧﴾

28. « Excepté are Céli Ki finne créé moi, parski, certainement Li pou guide moi. »

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٨﴾

29. Et Li ti faire ça ène parole ki pou diré dans *Abraham* so déssendance, pou ki banne-là rétourné.

وَجَعَلْنَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾

30. En faite, Mo ti accorde banne-là et zot banne papa grand-papas ène zouissance temporaire ziska ki la vérité et ène Mèssazer ki explique clairement ti vinne cotte zotte.

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى
جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٣٠﴾

31. Mais quand la vérité ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Ça li ène mazie et nous pa croire là-dans. »

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ
وَأَنْتَ بِهٖ كَافِرٌ ﴿٣١﴾

32. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne faire ça Coran-là déssanne lor ène grand dimoune dans ça dé la villes-là ? »

وَقَالُوا لَوْ لَا نَزَّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَى رَجُلٍ
مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣٢﴾

33. Esse-ki banne-là ki distribié miséricorde to Seignére ? Nous-Même ki distribié, parmi banne-là, zot moyens pou vive dans la vie ça lé monde-là ; et Nous donne éna parmi-zotte supériorité lor lé zoutes dans grades pou ki éna faire lé zoutes soumette are zotte. Et miséricorde to Seignére li meillére ki ça ricesse ki zotte ramassé-là,

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ نَحْنُ
قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّوَاقِشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمُ بَعْضًا سُلْطَانًا
وَرَحْمَتَ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et si pa ti, ki tout l'himanité ti pou vinne ène sél type dimounes, certainement Nous ti pou donne banne ki pa croire dans Céli Ki Tout-Miséricordié

وَلَوْ لَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً
لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ

banne toits en l'arzent pou zot la cazes et
banne l'escaliers *en l'arzent*, lor là-même
zotte ti pou capave monté; سَقْفًا مِّنْ فَضَّةٍ وَ مَعَارِجَ عَلَيْهَا
يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

35. Et banne la portes *en l'arzent* pou zot la cazes et banne
canapés *en l'arzent*, lor là zotte ti pou
appiyé *are coussins*. و لِيُؤْتِيَهُمْ آسَافًا وَ سُرُرًا عَلَيْهَا
يَتَّكِفُونَ ﴿٣٥﴾

36. Et même en l'or. Mais tout ça,
li sélement ène zouissance temporaire la
vie ça lé monde-là; et l'Aute lé monde-
là, sèlon to Seignère, li pou banne
dimounes droite. و زُخْرَفًا وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعٌ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةُ عِنْدَ
رَبِّكَ لِمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

R 4 37. Et dimoune ki éloigne li are
mazine Céli Ki Tout-Miséricordié, Nous
désigne pou li ène satan ki pou so
compagnon. و مَن يَخْشَ عَنِ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُفَيْضُ
لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٧﴾

38. Et, en vérité, banne *satans*-là
empêche banne-là suive simé *droite* alors
ki zotte croire ki zotte *bien* guidé ; و اِنَّهُمْ لَيَصُدُّوْنَهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ
يَخْسِبُونَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣٨﴾

39. Ziska, quand ène tel *dimoune*-
là vinne cotte Nous, li dire so
compagnon : « Si sélement ente moi et
toi ti éna distance ente l'Est et l'Ouest. »
Couma li mauvais ça compagnon-là! حَتّٰى اِذَا جَاۤءَنَا قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِي وَ بَيْنَكَ
بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسِفُ الْقَرِيْنَ ﴿٣٩﴾

40. « Puisseké zotte finne azir
inzistement, alors ça *zaffaire* ki zot
partenaires dans pinition-là, ça pa pou
profite zotte nanrien azordi. » و لَنْ يَنْفَعَكُمْ اٰلِیَوْمَ اِذْ ظَلَمْتُمْ اَنۢكُمۡ
فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki to capave faire banne
sourdes tandé, ou soi guide banne
avégues, ou soi dimoune ki dans ène
l'égarement ki évident ? اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِی الْعُمْیَ
وَمَنْ كَانَ فِی ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ﴿٤١﴾

42. Et même si Nous enlève toi,
alors certainement Nous pou tire
vengeance are banne-là ; فَاِنَّمَا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا وَهُمْ
مُنْتَقِمُونَ ﴿٤٢﴾

43. Ou soi Nous pou faire toi trouvé ça ki Nous finne promette banne-là, parski certainement Nous éna pouvoir total lor banne-là.

أَوْ نُرِيَّتَكَ الَّذِي وَعَدْنَهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٣٣﴾

44. Donc accroce-toi avec fermeté are ça ki finne révèle toi, parski to lor simé droite.

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٤﴾

45. Et, en vérité, li ène Rappel pou toi et pou to pép ; et certainement pou interroze zotte *lor là*.

وَلَا تَأْتِ كُذْرًا لَّكَ وَلِيقُومَنَّ ۚ وَسَوْفَ تَسْعَلُونَ ﴿٣٥﴾

46. Et dimanne banne d'ente Nou banne Mèssazers ki Nous finne envoyé avant toi : « Esse-ki Nous ti désigne banne *lé zaute* divinités pou adoré en déhors Céli Ki Tout-Miséricordié ? »

وَسَعَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا ۚ يُعْبَدُونَ ﴿٣٦﴾

R 5 47. Et, en vérité, Nous ti envoie Moïse avec Nou banne Signes cotte Pharaon et so banne séfs et li ti dire : « En vérité, mo ène Mèssazer *dé la part* Seignére tout banne *lé mondes*. »

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

48. Mais, quand li ti vinne cotte banne-là avec Nou banne Signes, alà ki zotte ti tourne ça en ridicile !

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et Nous pa ti montré banne-là aukène Signe ki pa ti pli grand ki so précédent et Nous ti attrape zotte avec pinition pou ki zotte rétourne *vers Nous*.

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۚ وَآخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et banne-là ti dire : « O toi mazicien ! Prié to Seignére pou nous, d'après l'engazement ki Li finne faire are toi ; certainement nous pou banne ki *bien guidé*. »

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الشَّجَرُ اذْمُكِنَّا رَبَّكَ يَمَّا مَعَهُ عِنْدَكَ ۚ إِنَّا لَمَهْتَدُونَ ﴿٤٠﴾

51. Mais quand Nous ti enlève pinition-là are banne-là, alà ki zotte ti faire violation *zot l'engazement* !

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٤١﴾

52. Et Pharaon ti faire proclamé parmi so pép, li ti dire : « O mo pép ! Esse-ki royaume l'Égypte li pa pou moi et *oussi* ça banne la rivières ki coulé sous mo contrôle ? Alors, esse-ki zotte pa trouvé ?

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يُسْمِعُ
أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ
تَجْرِي مِن تَحْتِي ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥٢﴾

53. « En faite, mo meillère ki ça misérabe-là ki à peine si li capave exprime li clairement.

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مِثْلُ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٣﴾

54. « Et bé ki faire pa finne faire banne bracelets en l'or déssanne lor li, ou soi *ki faire* banne anzes pa finne accompagne li en rangs serré ?»

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْكَ آسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ
جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٤﴾

55. Et li pa ti éna aukène considération pou so pép, et banne-là ti obéir li. En vérité, banne-là ti ène pép pervers.

فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَاطَاعُوهُ وَإِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٥﴾

56. Alors, quand banne-là ti faire- Nous bien en colère, Nous ti tire vengeance are zotte ; donc Nous ti noye zotte tout. »

فَلَمَّا أَسْفَوْا اتَّقَمْنَا مِنْهُمْ
فَاغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٦﴾

57. Et Nous ti faire-zotte ène récit ki apparténir au passé et ène l'exempe pou banne zénérations fitire.

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٧﴾

R 6 58. Et quand cite Marie so garçon couma ène l'exempe, alà ki to pép faire grand tapaze are ça.

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا
قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne-là dire : « Esse-ki nou banne divinités zotte meillère ou soi li ? » Banne-là mentionne toi ça, simplément pou capave diskité. Zotte plitôt ène pép quéréllère.

وَقَالُوا إِلٰهَتَنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ
لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٩﴾

60. Li ti sélement ène servitère ki Nous ti accorde li *Nou* favère et Nous ti faire li ène l'exempe pou banne Zenfants Israël.

إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ
مَثَلًا لِّلْبَاقِينَ إِسْرَاءَ يُلٰ ﴿٦٠﴾

61. Et si Nous ti oulé, certainement
Nous ti capave faire, d'ente-zotte, banne
anzes ki pou banne siccesséres lor la terre.

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي
الْأَرْضِ يَخْلُقُونَ ﴿٤١﴾

62. Mais, en vérité, li ène Signe
l'Hére-là.⁹⁷ Pa bizin zotte éna doute lor
là, mais suive moi. Ça li simé droite.

وَلَا يَعْزُبُ عَنْكَ الْغَافِلُونَ وَلَا يَخَافُكَ
الْمُتَكَبِّرُونَ ﴿٤٢﴾

63. Et pa laisse Satan détourne
zotte *dépi simé droite*. En vérité, li pou-
zotte ène ennemi déclaré.

وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ ﴿٤٣﴾

64. Et quand Jésus ti vinne avec
banne Signes bien clair, li ti dire : « En
vérité, mo finne vinne cotte zotte avec la
sazesse et pou éclairer zotte lor impé ça
banne sozes lor ki zotte en désaccord.
Donc craigne Allāh et obéir moi.

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ
بِالْحِكْمَةِ وَلَا بَيِّنَاتٍ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي
تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا نَجِيَّكُمْ ﴿٤٤﴾

65. « En vérité, Allāh, Li-Même
mo Seignére et zot Seignére. Donc
adore-Li ; ça li simé droite. »

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤٥﴾

66. Mais banne groupes-là ti en
désaccord ente zotte-mêmes ! Alors,
malhére lor banne inzistes à cause
pinition d'ène zour ki donne
boucoup doulére !

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ
لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ
الْعِلْمِ ﴿٤٦﴾

97. 'As-Sā'ah' so tradiction litéral li 'l'Hére'. Verset 54:2 zette ène l'éclairaze
lor ça mot-là. Là-bas, montré ki l'Hére vé dire banne sanzements révolutionnaires ki
ti pou faire par le St Prophète Mohammad^(s.a.w.). Événement ki la line ti fanne en dé,
ti signe ki pé annonce révolution spiritiél ki pa pou tardé pou arrivé. Donc, l'Hére-là
pé faire référence à l'arrivée dé Jésus dans lé Derniers Temps et are révolution
spiritiél ki ensamme are ça.

Sélon le St Coran, Jésus so mission li pou Banī Isrā'el sélement. Li ti vinne ène 600
bananés avant lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.) et li finne décédé (lire versets 3:145;
5:117 etc.). Donc, ici pé faire comprend ki ène l'aute ki pou vini, ki pou bien
réssemblé Jésus dans so l'esprit ék puissance, ki pou faire ça grand travail dé
réforme-là. Bien sîre, li pou bizin dans lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.) so Oummah
sélon versets Khātam an-Nabiyyīn (33:41 et 4:70). Jésus li-même ti expliqué ki
dézième retour d'Élie (Élias) finne réalisé dans la personne dé Jean (Yahya)-(lire
Matthieu 11:14; 17:12)

67. Esse-ki ça même ki banne-là attanne ki l'Hére-là vinne ène coup cotte zotte sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte ?

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٧﴾

68. Ça zour-là, banne camarades pou vinne ennemis ente zotte-mêmes, sauf banne dimounes droite.

أَلَا خَلَاءُ يَوْمَئِذٍ بِمُضْغِهِمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٨﴾

R 7 69. « O Mo banne servitères! Azordi, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé ;

يَعْبَادُ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَخَزَّنُونَ ﴿٦٩﴾

70. « Banne ki croire dans Nou banne Signes et ki finne soumettre ;

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٧٠﴾

71. « Rente dans Zardin-là, zotte et zot conzoints, zotte pou gagne l'honnére et contentement là-dans. »

ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَآزْوَاجُكُمْ تُخْبَرُونَ ﴿٧١﴾

72. Pou faire cirkilé ente banne-là banne plats en l'or et banne coupes ; et là-dans pou éna tout ça ki banne l'âme désiré, et tout ça ki agréabe pou li zié. « Et zotte pou reste là-dans tout lé temps. »

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا مَا تَشْتَهُوا ۖ لَا تَفْسُدُ فِيهَا وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ ۖ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٢﴾

73. « Et alà ça Zardin-là ki Nous finne faire zotte hérité à cause ça ki zotte ti pé faire.

وَبَلَدِكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أَوْفِئْتُمْوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٣﴾

74. « Éna pou zotte, là-dans, banne fruits en abondance, dans ça-même zotte pou manzé. »

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٤﴾

75. En vérité, banne coupabes pou reste longtemps dans pinition l'Enfer.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٥﴾

76. Ça di Fé-là pa pou affaibli pou banne-là, et zotte pou plonzé dans dézespér là-dans.

لَا يُقَاتِرُهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٦﴾

77. Et Nous pa ti faire zotte aukène di tort mais zotte-mêmes ti banne inzistes.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٧﴾

78. Et banne-là pou crié : « O toi ki en sarze *l'Enfer* ! *Nous souhaité* ki to Seignére fini nous ène fois ! » Li pou réponne : « Zotte éna pou resté là-dans. »

وَنَادَوْا بِمَلِكٍ لِّيَقْضِيَ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۚ
قَالَ إِنَّكُمْ مَا تُكْفُرُونَ ﴿٤٨﴾

79. *Allāh* pou dire : « En vérité, Nous ti amène-zotte la vérité ; mais la plipart d'ente zotte détesté la vérité. »

لَقَدْ جِئْتَكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ
لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٤٩﴾

80. Esse-ki zotte finne prend ène décision pou faire kik soze ? Alors, en vérité, Nous *oussi* Nous finne prend ène décision pou faire kik soze.

أَمْ أَمْرُكُمْ أَمْ أَمَرْنَا مُنْذِرِينَ ﴿٥٠﴾

81. Esse-ki banne-là pensé ki Nous pa tanne zot secrets et zot complots ? Mais oui ! Et Nou banne Mèssazers reste cotte zotte pou mette *tout* par écrit.

أَمْ يَحْسِبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ ۖ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ
يَكْتُبُونَ ﴿٥١﴾

82. Dire : « Si Céli Ki Tout-Miséricordié ti éna ène garçon, alors mo ti pou premier dans banne adoratéres. »

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ فَتَقَاتَا أَوَّلَ
الْعِلْمِ ۚ إِنَّكُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٢﴾

83. Li Pur, Seignére banne lé ciéls et la terre, Seignére Trône-là *Ki* Bien là-haut are tout ça ki zotte attribié *are* *Li*.

سُبْحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٥٣﴾

84. Donc, laisse banne-là passe zot lé temps dans banne paroles inutile et *laisse* zotte amize zotte, ziska ki zotte raconte zot zour ki finne promette zotte-là.

فَذَرَهُمْ يَخْوضُونَ وَيَلْعَبُونَ ۖ حَتَّىٰ
يُلْقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٥٤﴾

85. Et Li-Même Ki BonDié dans lé ciél et BonDié lor la terre ; Li-Même Ki Bien-Saze, Ki Conne-Tout.

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ
إِلَهٌ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٥٥﴾

86. Et *Li Ène Être Béni* Céli Ki posséde royaume banne lé ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé ; et connaissance l'Hére-là li avec Li, et vers Li-Même pou faire zotte retourné.

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ وَهُدًى ۖ وَهُوَ
السَّاعِدُ ۖ وَالْيَوْمُ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

87. Et banne ki banne-là invoqué en dehors-Li péna aukène pouvoir intercession excepté céli ki témoigne la vérité et banne-là conne *ça bien*.

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شِئَ بِالْحَقِّ رَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

88. Et si to dimanne banne-là : « Ki sanne-là Ki finne créé zotte ? », certainement zotte pou réponne : « Allāh. » Donc couma zotte pé détourné *are la vérité* ?

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٨﴾

89. Et *rappelle quand ça Prophète-là* li ti dire : « O mo Seignère ! Ça banne dimounes-là zamais zotte pou croire. »

وَقِيلِمْ يَرْبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

90. Et *Nou réponse* : « Donc détourne-toi dé zotte, et dire : « La paix ! » et banne-là pa pou tardé pou conné.⁹⁸ »

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

98 Allah pé console le St Prophète^(s.a.w). Li pé dire li ki même ki pé oppose li et pé persékite li, l'époque-là pé arrivé vite quand so banne ennemis pou vinne sous so l'autorité et ki Islam pou répanne dans tout l'Arabie. Et quand ça pou arrivé, li bizin pardonne so banne ennemis. Et ça finne passe exactement coumme-ça.

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]
2. Hā Mīm = Ki Digne dé
Louanze, Ki Seignère dé l'Honneur. حَمْدٌ [٢]
3. Par ça Live ki ranne banne
sozes clair. وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ [٣]
4. En vérité, Nous finne révèle li
dans ène la nuite béni. En vérité, Nous-
Même Ki *dépi touzour* pé donne avertis-
sement. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ [٤]
5. Là-dans ki décide tout banne
questions sazesse, فِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ [٥]
6. Li ène tel commanement ki li
vinne dé Nou côté. En vérité, Nous-Même
Ki *dépi touzour* pé avoye banne Mèssazers, أَمْرًا مِّنْ عِندِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ [٦]
7. Couma ène miséricorde dé la
part to Seignère. En vérité, Li-Même Li
Bien-Tandé, Li Conne-Tout, رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ [٧]
8. Dé la part Seignère banne lé
ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé, si
sélement zotte ti capave gagne conviction. رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنُوتَ مُقَوَّنِينَ [٨]
9. Aukène pa digne d'adoration
excepté Li. Li donne la vie et Li cause la
mort. Li zot Seignère et Seignère zot
banne papa grand-papas avant. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ [٩]
10. Et pourtant banne-là pé amizé
dans doute. بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ [١٠]
11. Alors, attanne zour cotte lé ciél
pou produire ène la fimée⁹⁹ vizibe, فَازْتَفِقْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُحَانٍ مُّبِينٍ [١١]

99. Pé faire référence à niaze ki bombe atomique produire.

12. Ki pou enveloppe banne dimounes. Ça, li pou ène pinition ki donne boucoup doulère.

يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ١٢

13. Alors, banne-là pou sipplié : « Nou Seignère ! Enlève pinition-là are nous ; en vérité, nous banne croyants. »

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ١٣

14. Bé couma avertissement-là pou servi banne-là astère, alors ki finne déza vinne cotte-zotte ène Mèssazer ki explique clairement.

أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ١٤

15. Malgré ça, banne-là finne tourne lé dos are li et zotte finne dire : « Li finne appranne avec lé zautes, li ène fou ! »

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ١٥

16. Certainement Nous pou enlève pinition pou impé lé temps, mais zotte pou retourne certainement dans ça banne sozes-là.

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا لَّاتُكْمَ عَائِدُونَ ١٦

17. Ça zour cotte Nous pou attrape zotte avec ène grand pinition, certainement Nous pou pini zotte couma bizin. »

يَوْمَ تَبُطُّشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى جَإِنَّا مُنْتَقِمُونَ ١٧

18. Et certainement, avant banne-là, Nous ti testé pép Pharaon, et ène Mèssazer honorabe ti vinne cotte zotte,

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ١٨

19. Li ti dire : « Livré moi banne servitères Allāh. En vérité, mo pou zotte, ène Mèssazer digne dé confiance ;

أَن أَدِّوْا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنَّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ١٩

20. « Et pa montré zotte orgueillé vis-à-vis Allāh. En vérité, mo vinne cotte zotte avec ène préve clair et convaincant.

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِكُم مِّنْ لَّدُنِّي سُلْطَانٍ مُّبِينٌ ٢٠

21. « Et, en vérité, mo serce réfize cotte mo Seignère et zot Seignère, attention ki zotte lapide moi.

وَأَنِّي عَذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ٢١

22. « Et si zotte pa croire moi, alors reste éloigné are moi. »

وَلَا لَّيْلٌ لَّيْلٌ تُؤْمِنُونَ إِنِّي فَاعْتَرِضُونِ ٢٢

23. Alors, li ti prié so Seignére, *li ti dire* : « Ça banne-là, en vérité, zotte ène pép ki faire pécé. »

قَدْ عَارَبْتَهُ أَتَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٣﴾

24. *Allāh ti dire* : « Alle avec Mo banne servitères pendant la nuit ; certainement *banne-là* pou poursuive zotte. »

فَأَسْرِ بِعَبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٢٤﴾

25. « Et laisse la mer derrière *alors ki li* calme. En vérité, banne-là zotte ène l'armée ki pou noyé. »

وَأَنْزَلِ الْبَحْرَ دَهَوًا إِنَّهُمْ يَخْشَوْنَ يُجْرًا ﴿٢٥﴾

26. Comié banne zardins et banne la sources dilo banne-là ti laisse derrière zotte !

كَمْ تَرَكَؤُا مِنْ جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٦﴾

27. Et banne plantations céréales et banne l'endroits d'honneur !

وَذُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٧﴾

28. Et banne délices *et confort* ki ti pé faire zotte rézouir !

وَتَخْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فِكْهِينَ ﴿٢٨﴾

29. *Li ti* coumme ça. Et Nous ti donne *tout-ça* ène l'aute pép couma héritaze.

كَذَلِكَ نَدْ وَادَّرُفْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٩﴾

30. Et lé ciél et la terre pa ti ploré lor zotte. Et pa ti accorde zotte aukène répit.

فَمَا يَكُنْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَ مَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٣٠﴾

R 2 31. Et, certainement Nous ti delivré banne zenfants Israël dépi ça sipplie dégradant-là

وَلَقَدْ بَعَجْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣١﴾

32. *Ki ti inflizé* par Pharaon. En vérité, li ti orgueillé, *même* dans banne ki dépasse limites.

وَمِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et, avec connaissance, Nous ti soisir banne-là lor banne péps *zot l'époque*.

وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَ الْعُلَمَاءِ ﴿٣٣﴾

34. Et Nous ti donne banne-là certains Signes, ti éna là-dans ène l'épréve bien clair.

وَأَتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَدٌ مُبِينٌ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, banne-là dire :

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٥﴾

36. « Apart nou premier la mort-là, péna aukène l'aute *la mort* et nous pa pou réssissité.

إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٦﴾

37. « Alors, raméne nou-banne ancêtes, si zotte véridique. »

فَاتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٧﴾

38. Esse-ki banne-là meillère ou soi pép Toubba' et banne ki ti avant ça banne-là ? Nous ti détruire banne-là parski zotte ti faire pécés.

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ ۚ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٨﴾

39. Et pa dans zoué zoué ki Nous finne créé banne lé ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادٍ ﴿٣٩﴾

40. Nous pa finne créé *tout* ça mais avec la vérité, mais la plipart ça banne-là zotte pa comprend.

مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

41. En vérité, Zour Décision-là, li ène l'héne ki fixé pou banne-là zotte tout ;

إِنَّ يَوْمَ الْفُضْلِ مِنْهَا تَنْقَضُونَ ﴿٤١﴾

42. Ça zour cotte ène camarade pa pou aukène itilité pou ène l'aute camarade, et cotte banne-là pa pou gagne aukène aide,

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٢﴾

43. Sauf banne ki Allāh finne faire-zotte miséricorde. En vérité, Li-Même Li Tout- Puissant, Li Bien-Miséricordié.

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٣﴾

R 3 44. En vérité, pied Zaqqōum

إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٤﴾

45. Pou nourritire banne ki faire pécés,

طَعَامُ الْآثِمِينَ ﴿٤٥﴾

46. Couma cuive ki finne fonde, li pou boui dans *zot* vente

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٦﴾

47. Couma bouillonement dilo bouillante.

كَغَلِيِّ الْحُمَمِ ﴿٤٧﴾

- 667

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. يَسْمِ اللّٰهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝۱
2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére. حَمِ ۝۲
3. Révélation Live-là li dé la part Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝۳
4. En vérité, dans banne lé ciéls et lor la terre, éna banne Signes pou banne croyants. اِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ لَآيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝۴
5. Et dans zot prope création et *dans création* tout banne créatures ki Li finne éparpillé *lor la terre*, éna banne Signes pou ène pép ki éna certitude dans la foi. وَفِي خَلْقِكُمْ وَاٰتِيَّتُكَ مِنْ دَآبِّئِكَ لَقُوْلٌ يُؤْمِنُوْنَ ۝۵
6. Et *dans* sanzement la nuite li zour et dans provision ki Allāh finne faire déssanne dépi lé ciél, et, par ça *moyen-là*, Li rédonne la terre la vie après so la mort et *dans* sanzement di vents, éna banne Signes pou ène pép ki servi *zot* l'esprit. وَ اٰخِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَاَنزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مَنۢ رِّزْقًا فَآخِطَا بِوَالْاَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ تَضْرِيْفِ الرِّيْحِ اٰيٰتُ لِّقَوْمٍ يَّفْقَهُوْنَ ۝۶
7. Ça, li banne Signes Allāh ki Nous pé récite toi avec la vérité. Donc, après *ki banne-là finne rézette parole* Allāh et So banne Signes, dans ki parole zotte pou croire ? تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ تَتْلُوْهَا عَلٰیكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِآيِّ حٰوِيْثٍۭۙ بَعْدَ اللّٰهِ وَ اٰيٰتِهِۦ يُؤْمِنُوْنَ ۝۷
8. Malhére lor tout dimoune ki grand mentére *et* ki commette boucoup pécés, وَنَزَلَ لِكُلِّ اَفَّاكٍ اٰثِمٍ ۝۸
9. Ki tanne banne Signes Allāh pé récité pou li *prend compte*, mais li persisté dans so l'orgueil, couma dire li pa pé tanne ça. Alors donne-li nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére. يَسْمَعُ اٰیٰتِ اللّٰهِ تُثْلٰ عَلَیْهِ ثُمَّ یُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا کَاَنۢ لَّمۡ یَسْمَعْهَا ۚ فَجَشَدَهُ بِعَذَابِ الْلِیْمِ ۝۹

10. Et, quand li appranne kit-soze dépi Nou banne Signes, li tourne ça en ridikile. Ça banne-là pou gagne ène pinition himiliant.

وَأَذَا عَلِيمٌ مِّنْ آيَاتِنَا شَيْئًا لِتَخَذَهَا هُزُوًا أُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٠﴾

11. L'Enfer li divant banne-là, et ça ki zotte finne gagné *par zot mauvais travail* pa pou servi zotte nanrien, ni banne ki zotte finne prend couma protectères en déhors Allāh. Et zotte pou gagne ène grand pinition.

مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٥١﴾

12. Ça, li ène *vrai* guidance. Et banne ki pa croire dans Signes zot Seignère, pou zotte, éna siplice ène pinition ki donne boucoup doulère.

هَٰذَا هُدًى لِّلَّذِينَ كَفَرُوا يُبَايِعُونَ رِيبَهُمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزِ أَلِيمٍ ﴿٥٢﴾

R2 13. Allāh Li-Même Ki finne soumette la mer pou zotte pou ki banne navires vogue lor là par So l'orde, et pou ki zotte serce dé So banne bienfaits, et pou ki zotte reconnaissant.

أَلَلَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَتَسْتَنَغُوا مِنْ فَوْقِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٣﴾

14. Et Li finne soumette pou zotte, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre ; tout ça *vinne* dé So part. En vérité, là-dans, éna banne Signes pou ène pép ki réfléché.

وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا نَّهْذِهِ لَكُمْ فِي ذَلِكَ لَآلِئَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٤﴾

15. Dire banne ki croire *ki* zotte bizin pardonne banne *ki persékite* zotte et ki pa attanne banne zours *ki* Allāh finne *promette-là-pou-vini*, pou ki Li paye ène pép pou ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions*.

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَخْشَوْنَ رَبَّهُ بِالْغَيْبِ أَلَيْسَ بِهِمْ عِلْمٌ وَلَا يَرْجُونَ آيَاتِ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٥﴾

16. Dimoune ki faire le bien, li *faire* li pou so propre l'âme, et dimoune ki faire le mal, li *faire* li conte li-même. Ensuite, vers zot Seignère *ki* pou rétourne zotte.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

17. Et, en vérité, Nous ti donne banne Zenfants Israël Live et pouvoir et banne prophètes ; et Nous ti approvisionne

وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَآءَ عِلْمَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْبَةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنْ

zotte are banne sozes *bon et pur* et Nous ti donne zotte sipériorité lor banne péps zot l'époque.

الطَّيِّبَاتِ وَقَضَلْنَهُمْ عَلَى الْعِلْمَيْنِ ﴿١٤﴾

18. Et Nous ti donne banne-là banne instructions clair concernant la Loi. Zotte pa ti éna désaccord ente zotte excepté après ki *vrai* connaissance-là ti vinne cotte zotte, à cause zalouzie ente zotte. En vérité, Zour Rézirection, to Seignère pou zize ente banne-là concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

وَاتَّبَعْنَاهُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِنَ الْآمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ لَا بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٨﴾

19. Ensuite, Nous ti établir toi lor ène simé clair concernant la Loi ; donc suive ça et pa suive banne désirs initile ça banne ki péna connaissance-là.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

20. En vérité, banne-là pa pou servi toi nanrien vis-à-vis Allāh. Et certainement banne inzistes, ente zotte zotte camarades ; mais Allāh Li Camarade banne dimounes droite.

إِنَّهُمْ لَكَايُفَعُونَكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٠﴾

21. Ça, li ène *Live ki renferme* banne préves clair *et raisonnabe* pou l'himanité et li ène guidance et ène miséricorde pou ène pép ki éna ène la foi ferme.

هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢١﴾

22. Banne ki commette banne mauvais actions, esse-ki ça banne-là pensé ki Nous pou traite-zotte même façon ki banne ki croire et ki faire banne bon travaux *couma dire* zot la vie et zot la mort pareil ? Ça zizement ki zotte faire-là li *bien* mauvais !

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مِّمَّنْ أَحْيَاهُمْ وَمَمَّا تَهُمُّ بِحَسَابٍ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢٢﴾

R 3

23. Et Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité pou ki récompense sak l'âme pou ça ki li finne gagné *par so travail* ; et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

24. Esse-ki to finne trouve dimoune ki finne prend so prope désir pou so divinité, et ki Allāh finne zize égaré lor base kik connaissance, et *ki Allāh* Li finne scelle so zoreilles et so lé kére et finne mette ène couverture lor so li zié ? Après *ki Allāh* finne condamne *li*, ki sanne-là ki pou guide li ? Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ عَشُورَةً ۚ فَمَنْ يَهْدِيهِ يَوْمَ بَعْدَ إِلَهٍ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et banne-là dire : « A part nou la vie ça lé monde-là, péna nanrien ; nous pou mort et nous pou vive *ici* ; et sélement lé Temps ki pou détruire nous. » Mais banne-là péna aukène connaissance lor là, zotte sélement pé faire sippositions.

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٥﴾

26. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, zot argument li sélement ki zotte dire : « Raméne nou-banne ancêtes si zotte véridique. »

وَلَا تَأْتِيهِمْ أَهْلُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مَّا كَانُوا يَحْكُمُونَ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٦﴾

27. Dire : « Allāh Li donne-zotte la vie ; ensuite Li donne-zotte la mort ; ensuite Li pou rassemblé zotte, Zour Rézirection, péna aukène doute lor là. Mais la plipart dimounes pa conné. »

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

R 4 28. Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et zour cotte l'Hére-là pou arrivé, ça zour-là, banne ki rézette la vérité *ki* pou banne perdants.

وَاللَّهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفَخُ الْمُبْطِلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et to pou trouve sak pép à zénoux. Pou appelle sak pép vers so live, et pou dire zotte : « Azordi pou paye zotte pou ça ki zotte finne faire. »

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا ۚ الْيَوْمَ تُحْزَنُونَ ۚ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

30. « Ça, li Nou Live ; li témoigne conte zotte avec la vérité. Certainement, Nous finne faire mette par écrit *tout* ça ki zotte finne faire. »

هَذَا كِتَابُنَا يُنْفِخُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّا كُنَّا تَسْتَنسِخُهُمَا ۚ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾

31. Et, en cé ki concerne banne ki ti croire et ki ti faire banne bon actions, zot Seignére pou admettre zotte dans So miséricorde. Ça-même ça triomphe clair-là.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣١﴾

32. Mais concernant banne ki pa ti croire, *pou dire banne-là* : « Esse-ki pa ti récite zotte Mo banne Signes ? Mais zotte ti montré l'arrogance et zotte ti ène pép coupabe. »

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي
تُثَلِّ عَلَيْكُم فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et quand ti dire *zotte* : « Allāh So promesse li certainement vrai et concernant l'Hére-là, péna aukène doute lor là, » zotte ti dire : « Nous pa conné l'Hére-là ki été ça ? Nous pensé ki li sélement ène sipposition, et nous pa sire *ki li pou vini* ! »

وَأَذِ قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ
لَأَرْيَبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا تَدْرِي مَا
السَّاعَةُ إِنَّ لَظُنُنَّا أَكْثَرًا وَمَا نَحْنُ
بِمُسْتَقْذِفِينَ ﴿٣٣﴾

34. Et banne mauvais *conséquences* zot banne actions pou paraîte *clair* pou zotte, et ça, ki zotte ti pé moqué-là, pou enveloppe zotte.

وَبَدَّ لَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et pou dire *zotte* : « Azordi, Nous pou oublié zotte, pareil couma zotte ti oublié raconte zot zour ki là. Et zot place cotte pou resté, li di Fé et zotte pa pou gagne aukène aide.

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِفُكُمْ كَمَا نَسِيفْنَا
لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَا وَدَّكُمْ النَّارُ
وَمَا لَكُمْ مِّنْ تَوَّابِينَ ﴿٣٥﴾

36. « Li coumme ça, parski zotte finne tourne en ridikile banne Signes Allāh et *parski* la vie ça lé monde-là finne trompe zotte. » Donc, ça zour-là, pa pou faire banne-là sorti dépi-là et pa pou laisse zotte costé cotte ça seuil-la *Porte Allāh*.

ذِكْرُكُمْ إِنَّا نَعْتَدُكُمْ آيَاتٍ فَالْتَمِذُوا
وَعَرَّضْنَاكُمْ لِلْحُلُوفِ الدُّنْيَا ۖ قَالِ يَوْمَ
لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٦﴾

37. Donc, tout louanze li pou Allāh, Seignére banne lé ciéls et la terre, Seignére tout banne lé mondes.

قُلِ لِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ
الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

38. Et pou Li, la mazesté dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَلَهُ الْكِبَرِيَّاتُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٨﴾

PARTIE 26

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Hā Mīm = Ki Digne dé
Louanze, Ki Seignère dé l'Honnére.

حَمْدٌ ٢

3. Révélation Live-là, li dé la part
Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ

4. Nous pa finne créé banne lé
ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente ça
dé-là mais avec la vérité et pou ène terme
fixé ; mais banne ki pa croire, zotte
tourne lé dos are avertissement ki finne
donne zotte.

الْحَكِيمِ ٣

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ٤

5. Dire : « Bé ki zotte pensé lor ça
banne ki zotte invoqué en dehors Allāh ?
Montré-moi ça ki banne-là finne créé dé la
terre ? Ou soi esse-ki banne-là éna kik part
dans *création* banne lé ciéls ? Améne-moi
ène Live *révéle* avant sanne-la là, ou soi
kik trace connaissance *dans zot favére* si
zotte véridique »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ
أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ ۚ إِيْتُونِي
بِكُتُبٍ مِّن قَبْلِ هَٰذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّنْ
عِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٥

6. Et ki sanne-là ki pli égaré ki
dimoune ki, au lié *ki li prié* Allāh, li prié
banne ki pa pou réponne-li ziska Zour
Rézirection, et ki zotte-mêmes zotte
ignorant concernant invocation ki pé
faire zotte.

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غٰفِلُونَ ٦

7. Et quand pou rassemblé banne
dimounes, banne *soi disant divinités*-là pou
vinne ennemis pou banne *dimounes*-là et pou
nié adoration ki *banne-là* ti pé faire zotte.

وَلَا إِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً
وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ٧

8. Et quand récite banne-là Nou
banne Signes clair, banne ki pa croire dire
concernant la vérité quand ça vinne cotte
zotte : « Ça li ène mazie manifeste. »

وَلَا إِذَا تَنَادَىٰ عَلَيْهِمْ أَيْتُنَا بِآيَاتِنَا قَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَٰذَا
سِحْرٌ مُّبِينٌ ٨

9. Esse-ki banne-là dire : « Li finne invente ça ? » Dire : « Si mo finne invente ça, alors, dans aukène façon zotte pou capave sêcourir moi conte Allâh. Li conne pli bien ça banne paroles *inutile* ki zotte content causé là. Li Siffit couma Témoin ente moi et zotte. Et Li-Même Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ وَكُفِيَ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾

10. Dire : « Mo pa ène nouveauté dans banne Mésazers, et mo pa conné ça ki pou faire are moi ni are zotte. Mo sélément pé suive ça ki finne révèle moi ; mo sélément ène Avertissére ki averti clairement. »

قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنِ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٠﴾

11. Dire : « Dire-moi, si ça *Live-là* li dé la part Allâh et ki zotte pa croire là-dans, et ki ène témoin d'ente banne zenfants Israël donne témoignaze lor arrivée ène ki ressemblé li et ki li *li* finne croire alors ki zotte, zotte montré l'orgueil, *bé ki pou zot sort ?* » En vérité Allâh pa guide pép ki inziste.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنَ عِندِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ قَامَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾

R 2 12. Et banne ki pa croire dire lor banne ki croire : « Si ça ti ène bien, banne-là pa ti pou capave dépasse nous pou *accepté* ça. » Et puisqué banne-là pa finne laisse zotte guidé par ça, zotte pou dire : « Ça li ène vié mensonge. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَلَاذْكَامَ يَهْتَدُوا بِهِمْ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١٢﴾

13. Et avant ça, ti éna Live Moïse ki ti ène guidance et ène miséricorde; et sanne-la là li ène Live dans langue arabe ki accompli *banne prophécies avant* pou ki li averti banne ki faire le mal ; et *li* couma ène bon nouvelle pou banne ki faire le bien.

وَمِن قَبْلِهِ كُتِبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا صِدْقٌ مِّمَّا نَسَاْنَا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۖ وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

14. En vérité, banne ki dire : « Nou Seignére Li Allâh, » et ki ensuite zotte reste ferme, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٤﴾

15. Ça banne-là pou banne habitants Zardin-là; zotte pou reste là-dans tout lé temps — ène récompense pou ça ki zotte ti pé faire.

أَوَلَيْكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ الَّذِينَ فِيهَا ۚ
جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Et Nous finne ordonne l'homme pou montré la bonté pou so papa-mama. So mama saryé li *dans so vente* dans doulére et li mette li au monde dans doulére. Et so zestation et so sévrage *prend* trente mois ziska quand li arrive so matirité et ki li gagne quarante ans, li dire : « Mo Seignère ! Donne-moi capacité pou ki mo reconnaissant pou banne bienfaits ki To finne accorde moi et mo papa-mama *oussi*, et pou ki mo faire banne *tel* bon actions ki faire Toi plaisir. Et établir, pou moi, mo banne déssendants lor la piété. En vérité, mo tourne vers Toi et, en vérité, mo ène dans banne ki soumette *are Toi*. »

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا
حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَ
حَمَلُهُ وَفُضِّلَهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۖ حَتَّىٰ
إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً
قَالَ رَبِّ آفُزْ عَنِّي ۖ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ ۚ وَ
أَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ ۚ وَأَضْلِمَ
لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۖ إِنَِّّي كُنْتُ مِنَ الْإِنسَانِ
رَافٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦﴾

17. Are ça banne-là-mêmes ki Nous accepté ça ki meillère dans ça ki zotte finne faire et Nous passe lor zot banne mauvais actions. *Zotte pou* parmi banne habitants Zardin-là, selon vrai promesse ki ti faire zotte.

أَوَلَيْكَ الَّذِينَ تَتَّقِبَلُ عَنْهُمْ
أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَتَتَجَاوَزُ عَنْ
سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ۖ وَعَدَ
الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٧﴾

18. Mais dimoune ki dire so papa-mama : « Ouf ! » *pou montré so dégoût pou zotte et ki dire* : « Esse-ki zotte menace moi *are ça parole-là* : ki pou faire moi réssissité alors ki ène banne zénérations finne disparaîte avant moi ! » Et tout lé dé zotte implore secours Allāh, *zotte dire zot garçon* : « Malhére lor toi ! Croire, certainement Allāh So promesse li vrai. » Mais li dire : « Ça li sélement banne zistiores banne dimounes longtemps. »

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَا
أَتَعَذِّبُنِي أَنْ أُخْرِجَ ۚ وَقَدْ خَلَّيْتَ
الْفُؤَادَ مِنْ قَبْلِي ۚ وَهُمَا يَسْتَفِخِفَانِ
اللَّهُ وَيَلَكَّ مِنْ تَلَاتٍ ۚ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا ۚ
فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٨﴾

19. Lor ça banne-là-mêmes ki ça sentence *pinition* finne zistifié *couma li ti zistifié* d'ente banne comminautés banne djinns et banne dimounes ki ti avant zotte. En vérité, banne-là ti banne perdants.

أَوَلَيْكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
فِي أُمَمٍ ۖ قَدْ خَلَّيْتَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ
الْجِنَّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿١٩﴾

20. Et pou tout, éna banne grades d'après ça ki zotte ti pé faire, et pou ki Li, *Allāh* récompense zotte pleinement pou zot travail ; et pa pou faire-zotte aukène inzistice.

وَلِكُلِّ دَرَجَتٍ مِّمَّا عَمِلُوا
وَلِيُوقِيَهُمْ اَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et zour quand pou présente are di Fé banne ki pa ti croire ; *pou dire* zotte : « Zotte finne fini zot banne bienfaits dans zot la vie ça lé monde-là et zotte finne tire banne bénéfices temporaire are ça. Azordi, pou paye zotte par ène pinition himilant parski, sans raison, zotte ti faire arrogant lor la terre et parski zotte ti faire rébelle. »

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى
النَّارِ اَاْهُمْ اَشْهَتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي
حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَاَسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا
فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا
كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢١﴾

R 3 22. Et mazine ça frère banne 'Aad quand li ti averti so pép, dans banne collines di sabe — et banne Avertissères ti vini avant li et après li, *li ti dire* : « Adore *Allāh* sélement. En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour terrible. »

وَاذْكُرْ اٰهًا عَادٍ اِذْ اَنْذَرَ قَوْمَهُ
بِالْاَخْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ النُّذُرُ مِنْ
بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ اَلَّا تَعْبُدُوْا
اِلَّا اللّٰهَ اِذْ اِنِّيْ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢٢﴾

23. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou détourne nous dépi nou banne divinités ? Alors, amène-nous ça *pinition* avec ki to pé menace nous-là si to ène dans banne véridiques. »

قَالُوْا اٰجِئْتَنَا بِتٰوْفِكُنَا عَنْ اِلٰهِنَا
فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا اِنْ كُنْتَ مِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٣﴾

24. Li ti dire : « En vérité, connaissance-là li sélement avec *Allāh*. Et, mo transmette zotte ça *méssage* avec ki finne avoye moi-là, mais mo trouvé ki zotte ène pép *bien* ignorant. »

قَالَ اِنَّمَا اِلٰهُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَاُبَلِّغُكُمْ مَّا
اُرْسِلْتُ بِهِ وَاَلْحِقْ بِيْ اَرْسُلَكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُوْنَ ﴿٢٤﴾

25. Alors quand banne-là ti trouve ça *pinition*-là pé dirize vers zot banne vallées, *dans forme* ène niaze, zotte ti dire : « Ça li ène niaze ki pou donne nous la plie. » « Au contraire ! Ça même ki zotte ti oulé li vinne vite — ène di vent, là-dans éna ène pinition ki donne boucoup doulére. »

فَلَمَّا رَاُوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ اَوْدِيَّتِهِمْ
قَالُوْا هٰذَا عَارِضٌ مُّطَرٌّكَ بَلْ هُوَ
مَّا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيْحٌ فَبِهَا عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾

26. « Li pou détruire tout par l'orde So Seignère. » Alors, zotte ti vinne tel ki, à parte zot la cazes, nanrien pa ti resté pou guetté. Coumme ça-même Nous paye pép ki coupabe.

تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَاصْبَحُوا
لَا يَرَى إِلَّا مَلَكُوتَهُمْ ۖ كَذَلِكَ نَجْزِي
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٦﴾

27. Et, certainement Nous ti établi banne-là d'ène façon meillère ki-ça cotte Nous finne établir zotte ; et Nous ti donne banne-là zoreilles et li zié et lé kére. Mais ni banne-là zot zoreilles, ni zot li zié, ni zot lé kére pa ti servi zotte nanrien, parski zotte ti nié banne Signes Allāh, et ça ki zotte ti pé ridikilisé-là ti encerclé zotte.

وَلَقَدْ مَكَّنَّهُمْ رَفِئًا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَآبْصَارًا وَآفِيدَةً ۖ
فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ
وَلَا آفِيدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ ۚ إِذْ كَانُوا
يُحَادِّثُونَ ۖ يَا أَيُّهَا اللَّهُ وَحَاقَ بِهِمْ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢٧﴾

R 4 28. Et, en vérité, Nous ti détruire banne la villes ki ti autour zotte, et Nous ti varié *Nou* banne Signes pou ki zotte retourné.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَ
صَرَّفْنَا الْإِلَهَ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

29. Alors bé ki faire, ça banne-là pa ti aide zotte, banne ki zotte ti prend pou banne divinités en déhors Allāh pou ki zotte gagne rapprochement *are Li* ? Au contraire, banne-là ti perdi pou zotte. Et ça li *réziltat* zot mensonge et ça ki zotte ti inventé.

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ
دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً ۖ بَلْ صَلَّوْا
عَنْهُمْ ۖ وَذَلِكَ أَفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٢٩﴾

30. Et *rappelle* quand Nous ti avoye cotte toi ène groupe djinns ki ti oulé écoute *récite* le Coran. Et quand zotte ti assisté ça *récitation*-là, zotte ti dire *ente* zotte : « Reste tranquille et *écouté* ; » et quand ça ti terminé, zotte ti retourne cotte zot pép pou avertir *banne-là*.

وَإِذْ صَرَّفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ
يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ ۖ فَلَمَّا حَضَرُوهُ
قَالُوا أَنصِتُوا ۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ
قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِينَ ﴿٣٠﴾

31. Zotte ti dire : « O nou pép ! En vérité, nous finne écoute ène Live, ki finne révélé après Moïse, ki accomplir ça ki *déza révélé* avant li ; li guide vers la vérité et vers simé droite.

قَالُوا يَاقَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنْزِلَ مِنْ
بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣١﴾

32. « O nou pép ! Réponne céli ki appelle vers Allāh ; et croire dans Li. Li pou pardonne zotte zot pécs et Li pou protéze zotte conte ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَقُومَتَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ
يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيَجْزِيَ الَّذِينَ
عَذَابُ الْآلِيمِ ﴿٣٢﴾

33. « Et banne ki pa réponne céli ki pé appelle vers Allāh, banne-là pa capave enlève capacité Allāh lor la terre et zotte pa pou éna protectéres en déhors Li. Ça banne-là ki dans ène l'errére manifeste !

وَمَنْ لَا يُجِيبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ
فِي الْأَرْضِ وَلَا يَكُنْ لَهُ مِنْ دُونِهِ أُوْلِيَاءُ
أُولَئِكَ فِي صَلَاتٍ مُبِينٍ ﴿٣٣﴾

34. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Ça Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et Ki pa finne fatigué par zot création, Li éna pouvoir pou donne banne morts la vie ? Bien sire ! en vérité, Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

أُولَئِكَ يَرَوْنَ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَئْيَأْ بِخَلْقِهِنَّ
يَقْدِرُ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ۚ بَلَىٰ ۚ إِنَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٤﴾

35. Et zour cotte pou présente are di Fé banne ki pa ti croire, *pou dire* zotte : « Esse-ki ça, li pa la vérité ? » Banne-là pou dire : « Bien sire, par Nou Seignére ! » Li pou dire : « Alors goûte pinition-là parski zotte pa ti croire. »

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ
أَلَيْسَ هَٰذَا بِالْحَقِّ ۚ قَالُوا بَلَىٰ ۚ
رَبَّنَا ۖ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

36. Donc montré patience couma banne Mésazers, ki ti posséde grand détermination, ti montré patience, et pa bizin to pressé concernant ça banne-là. Zour ki banne-là pou trouve ça pinition avec ki ti mènece zotte-là, *li pou paraître* pou zotte couma dire zotte finne reste dans lé monde impé lé temps-même dans ène la zournée. Mésaze finne transmette ; et sélement pép rébelle-là ki pou détruire.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ
الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ ۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ
يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبِسُوا إِلَّا
سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ۚ بَلَمَّ ۚ قَهْلُ يُفْلِكَ
فَإِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٣٦﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Banne ki pa croire et ki empéce
banne dimounes suive simé Allāh — Li
faire zot banne actions vinne ène simpe
gaspillaze.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ٢

3. Mais banne ki croire et ki faire
banne bon actions et ki croire dans ça ki
finne révélé Mohammad — et li la vérité
dé la part zot Seignère — Li pou
débarasse zotte are zot banne mauvais et
Li pou réforme zot conduite.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأَمَّنُوا بِمَا نُنَزَّلُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ٣

4. Li coumme ça parski banne ki
pa croire, zotte suive mensonge, alors ki
banne ki croire, zotte suive la vérité ki
vinne dé la part zot Seignère. Coumme
ça-même Allāh explique banne
dimounes par banne-là zot l'exemples.

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ
وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ
رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ
أَمْثَالَهُمْ ٤

5. Et quand zotte raconte banne
mécréants dans la guère, donne banne-là
coup dans li cou; et quand zotte finne
vainc banne-là, alors serre zot noeuds
bien. Ensuite, pli tard *largue* banne-là
couma ène favère ou soi conte ène
rançon — ziska ki la guère dépose so
fardeau. Li bizin coumme ça. Et si Allāh
ti oulé, Li ti capave pini banne-là *Li-
Même*, mais pou ki Li testé éna d'ente
zotte par lé zautes. Et banne ki finne tué
dans simé Allāh, Li pa pou laisse zot
banne actions perdi.

فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ
الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثَخِنْتُمُوهُمْ
فَقُتِلُوا أَوْ تَوَتَّعُوا قَوْمًا مَتًّا بَعْدُ وَلَا مَا
فَدَاءٌ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ
ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَا نَتَّصِرَ مِنْهُمْ
وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ
وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ
يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ٥

6. Li pou guide banne-là et Li pou
réforme zot conduite.

سَيَهْدِيهِمْ وَيُضِلُّهُمُ بِاللَّهُمَّ ٦

7. Et Li pou admette banne-là
dans ça Zardin ki Li finne déza faire zoli
et distingué pou zotte.

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ٧

8. O banne ki croire ! Si zotte aide dans simé Allāh, Li pou aide zotte et Li pou ranne ferme zot pas.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا
اللَّهَ يَنصُرْكُم وَيُخْرِجْ أَعْدَاءَكُمْ

9. Mais banne ki pa croire, pou zotte éna la ruine, et Li pou faire zot banne actions vinne ène *simpe* gaspillaze.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَأَضَلَّ
أَعْمَالَهُمْ

10. Ça, li parski banne-là détesté ça ki Allāh finne révéle. Alors, Li finne ranne zot banne travaux inutile.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنزِلَ اللَّهُ فَاتَّبَعَ
أَعْمَالَهُمْ

11. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté ki ti la fin banne ki ti avant zotte ? Allāh ti détruire banne-là; et pou banne mécréants, li pou pareil coumme ça.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ دَمَّرَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ زُرُوعَهُمْ وَأَمْثَلَهُمْ

12. Ça, li parski Allāh Li Protectére banne ki croire ; et pou banne mécréants, péna aukène protectére pou zotte.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَ
لِلْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ

R2 13. En vérité, Allāh pou admettre banne ki croire et ki faire banne bon actions, dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé, alors ki banne ki pa croire, zotte zouir banne bénéfices temporaire, et zotte manze couma banne bétails manzé, et zot place cotte pou resté li pou di Fé.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يَسْتَمْتِعُونَ بِأَمْثَلِ النَّارِ لِمِثْلِ
الَّذِينَ هُمْ

14. Et comié la villes, ki pli puissant ki to la ville ki finne expilsé toi, ki Nous finne détruire ! Banne *dimounes*-là pa ti gagne aukène aide.

وَكَايْنٍ مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن
قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتَ أَهْلَ كُلِّهَا
فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ

15. Dimoune ki lor ène préve clair dé la part so Seignére, esse-ki li pareil couma banne dimounes pou ki, finne faire *paraite* zoli zot banne mauvais actions et ki suive zot banne mauvais désirs ?

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَن
زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ ۚ وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ

16. Alà ène description Zardin ki finne promette pou banne dimounes droite ; là-dans éna banne la rivières dilo ki pa gâté ; et banne la rivières di lait ki so goût pa sanzé ; et banne la rivières di vin - ène délice pou banne ki boire; et banne la rivières di miel clarifié. Et, là-dans, banne-là pou gagne tout kalité fruits, et pardon dé la part zot Seignére. *Esse-ki ça banne-là* capave pareil are banne ki sézourne dans di Fé et ki gagne pou boire dilo bouillante dé sorte ki li décire zot tripes ?

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ ، فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ ، وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ ، وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ، وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى ، وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ، وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ ، كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَوْثِيماً فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ۝١٦

17. Et dans banne-là, éna banne ki écoute toi ziska quand zotte quitte to présence, zotte dire banne ki finne gagne la connaissance : « Bé ki li fék raconté-là ? » Lor ça banne-là zot lé kére, ki Allāh finne mette scellé et zotte suive zot mauvais désirs.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ، حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُدْتُوا أَلَعِلَّمَاذَا قَالَ أَلِفَكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۝١٧

18. Mais banne ki suive *bon* guidance-là, Li guide zotte plisse encore, et Li accorde zotte zot droitire.

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَاتَّبَعُوا تَقْوَاهُمْ ۝١٨

19. Bé ki banne-là attanne sinon ki l'Hére-là vinne cotte zotte ène coup. So banne Signes finne déza arrivé. Mais, bé ki rappel-là pou servi zotte quand l'Hére-là li pou finne fini arrivé cotte zotte ?

فَمَنْ يَنْظُرُونَ لَآ السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً ، فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا ، فَأَنَّى لَهُمْ إِذْ جَاءَتْهُمْ ذِكْرُهُمْ ۝١٩

20. Donc conné ki vramême aukène pa digne d'adoration excepté Allāh; et dimanne pardon pou to fautes *ki pa délibéré* et *dimanne pardon* pou banne croyants et banne croyantes. Et Allāh conné zot banne allé et vini et zot l'endroit cotte zotte resté.

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۝٢٠

R 3 21. Et banne ki croire dire : « Bé ki faire ène sourate pa finne révéle ? » Mais quand finne révéle ène sourate décisif et ki finne mentionne là-dans pou combatte, to trouve banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, zotte pé guette

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْ لَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ ، فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ ، رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ

toi avec regard ène dimoune ki tombe
sans connaissance face à la mort. Ki
destruction attrape zotte !

الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ
لَهُمْ ۞

22. L'obéissance et ène parole
convénabe *ti pou meillère pou banne-là*. Et
quand zaffaire-là finne décidé, li mié pou
banne-là ki zotte reste sincère are Allāh.

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمْتَ
الْأَمْرَ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ
خَيْرًا لَهُمْ ۞

23. Esse-ki, si accorde-zotte
l'autorité, li possible ki zotte créé désorde
lor la terre et *ki zotte coupe zot banne*
liens dé parenté ?

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا
فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۞

24. Ça banne-là ki Allāh finne
maudit dé sorte ki Li finne faire-zotte
sourde et ranne zotte li zié avégue.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ۞

25. Esse-ki banne-là pa oulé réfléci
lor ça Coran-là, ou soi esse-ki lor zot lé
kére éna so cadenas *ki zot la main-même*
finne faire ?

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ
أَقْفَالٌ ۞

26. En vérité, banne ki tourne lé
dos, *ki rénié la foi* après ki *bon* guidance-
là finne vinne clair pou zotte, Satan finne
séduire zotte et li finne donne-zotte
fausse l'espoir.

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِن
بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ ۖ الشَّيْطَانُ
سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَ لَهُمْ ۞

27. Ça, li parski zotte finne dire
banne ki détesté ça ki Allāh finne révéle :
« Certainement, dans certain sozes nous
pou obéir zotte. » Et Allāh conne zot
banne secrets.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا
مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ
الْأَمْرِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ۞

28. Mais bé ki pou arrivé are
banne-là quand banne anzes pou donne-
zotte la mort, banne *anzes-là* pou tappe
zot visaze et zot lé dos ?

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ
يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ۞

29. Ça, li parski zotte ti pé suivre ça
ki ti faire Allāh en colère et *ki* zotte ti
détesté So plaisir. Donc Li finne ranne
zot banne actions initile.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَشْخَطَ اللَّهَ
وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَخْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۞

R 4 30. Banne ki dans zot lé kéré éna ène maladie, esse-ki zotte pensé ki Allāh pa pou faire paraîte zot banne rankéres ?

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْعَأَهُمْ ۖ

31. Et si Nous ti oulé, Nous ti capave montré toi banne-là pou ki to réconnaîte zotte par zot traits. Et certainement to pou réconnaîte zotte par ton zot discours. Et Allāh Li conne zot banne actions.

وَلَوْ نَشَاءُ لَكَرَيْنُكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمِهِمْ وَلَعَرَفْتَهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ۖ

32. Et, certainement Nous pou testé zotte ziska ki Nous distingue ça banne d'ente zotte ki litté *dans simé Allāh* et banne ki montré l'endurance. Et, *par moyens l'épréves*, Nous pou ranne manifeste zot vrai valére.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجْهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ ۖ وَنَبْلُوَنَّكُمْ ۖ

33. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *banne dimounes* suivre simé Allāh et ki oppose le Mèssazer, après ki *bon* guidance-là finne vinne clair pou zotte, zotte pa pou nuire Allāh ditout, et Li pou ranne zot banne actions inutile.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ ۖ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ۖ وَسَيُحِيطُ أَعْمَالُهُمْ ۖ

34. O banne ki croire ! Obéir Allāh et obéir Mèssazer-là et pa ranne zot banne actions inutile.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ۖ

35. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *banne dimounes* suivre simé Allāh et ki ensuite mort alors ki zotte mécréants — Allāh certainement pa pou pardonne zotte.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۖ

36. Donc pa montré faiblesse, sinon zotte pou *bizin* sollicite la paix alors ki *certainement* zotte pou sorti victorié. Et Allāh Li avec zotte, et Li pa pou prive-zotte *récompense* zot banne actions.

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ ۖ وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ ۖ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَبْتَرِكَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۖ

37. La vie ça lé monde-là, li sélement ène zoué et ène l'amizement, mais si zotte éna la foi et si zotte montré la droiture, Li

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ ۖ وَلَهُمْ دَرَجَاتٌ ۖ وَأَنْتُمْ فِيهَا تَتَخَفُونَ ۖ

pou accorde zotte zot récompense et Li pa
pou dimanne zotte zot di biens.¹⁰⁰

لَا يَسْأَلُكُمْ أَثْوَالُكُمْ ۚ

38. Si Li dimanne zotte ça, et Li
insisté *lor là* are zotte, zotte pou faire
laré, et Li pou faire zot banne rankines
paraîte.¹⁰¹

إِنْ يَسْأَلْكُمْ هَا فَيُخَفِّكُمْ تَبَخَّلُوا وَ
يُخْرِجْ أَصْغَارَكُمْ ۚ

39. Guetté ! Zotte ça, ça banne ki
finne appelé pou dépense dans simé
Allāh et parmi zotte, éna ki laré. Et
dimoune ki laré, li pé faire laré are so
prope l'âme.¹⁰² Et Allāh Li pa bizin
nanrien, et zotte ki dans bésouin. Et si
zotte tourne lé dos, Li pou remplace zotte
par ène l'aute pép ; alors ça banne-là pa
pou *laré* couma zotte.

هَآأَنْتُمْ هَآؤَآءَ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي
سَبِيلِ اللّٰهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخَلْ ۚ وَمَنْ
يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلْ عَن نَّفْسِهِ ۚ وَاللّٰهُ
الْغَنِيُّ ۚ وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ ۚ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا
يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۖ ثُمَّ لَا
يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۚ

100 Finne ordonne banne mizilmans pou combatte dans la cause d'Allah. Pou ça, zotte pou bizin faire sacrifice financier. Mais Allah Li-Même Li pa bizin l'arzent. C'est pou zot bénéfice ki finne dimanne zotte faire sacrifice l'arzent ék oussi zot prope la vie parski pa pou capave éna siccés sans banne tel sacrifices. Banne vrai croyants bizin comprend et mette en pratique ça grand léçon-là.

101 Pé explique réaction banne hypocrites.

102 L'avarice li ène maladie mortel ki détruire la santé moral ék spiritiél de l'homme. Lire verset 9:35. Li ça dimoune rice-là ki so l'avarice ou soi so fierté empêche-li aide kikène ki dans le bésouin. D'abord li pliye so front pou montré so agacement. Ensuite li tourne ène côté. Finalement li montré so lé dos are dimoune démini-là. Pinition Allah li bien approprié.

8. Et pou Allāh, banne l'armées lé ciéls et la terre ; et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾
وَاللّٰهُ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَكَانَ

9. En vérité, Nous finne avoye toi couma Témoin et couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére,

اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَٰهِدًا وَ مَبَشِّرًا وَ نَذِيرًا ﴿٩﴾

10. Pou ki zotte croire dans Allāh et dans So Mèssazer et pou ki zotte aide li et honore li et pou ki zotte célébre Allāh So saintété matin et soir.

لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَ تَعَزَّزُوْهُ وَ تُوْقِرُوْهُ وَ تَسْبِيْحُوْهُ بَكْرَةً وَ اَصِيْلًا ﴿١٠﴾

11. En vérité, banne ki faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi, zotte pé faire serment dé fidélité et d'obéissance are Allāh. La main Allāh li lor zot la mains. Donc dimoune ki faire violation so serment, li pé faire ène violation ki dans so prope désavantaze; et dimoune ki reste fidèle are pacte ki li finne faire are Allāh, certainement Li pou accorde li ène grand récompense.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ وَ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْۚ فَمَنْ نَكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثْ عَلٰى نَفْسِهٖۚ وَ مَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَیْهِ اللّٰهُ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١١﴾

R2 12. Parmi banne Bédouins, banne ki ti faire en sorte ki laisse zotte derrière, zotte pou dire toi : « Nou di biens et nou familles finne okipe nous; alors dimanne pardon pou nous. » Zotte dire avec zot la langue ça ki pa dans zot lé kére. Dire : « Ki sanne-là ki capave faire kit-soze pou zotte conte Allāh, si Li oulé faire-zotte di tort, ou soi si Li oulé faire-zotte di bien ? En faite, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَا اَمْوَالُنَا وَ اَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَاۚ يَقُوْلُوْنَ بِالْحَقِّۖ هُمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْئًاۚ اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًاۚ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١٢﴾

13. En faite, zotte ti pensé ki zamais Mèssazer-là et banne croyants pa pou rétourne cotte zot familles; et finne faire ça paraîte zoli dans zot lé kére et zotte finne nourri ène mauvais pensée et zotte ène pép ki finne perdi.

بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَ الْمُؤْمِنُوْنَ اِلٰى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَ زِدْتَنِيْكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَ ظَنَنْتُمْ ظَنًّا سَوْءًاۖ وَ كُنْتُمْ قَوْمًا بُُوْرًا ﴿١٣﴾

14. Et banne ki pa croire dans Allāh et dans So Mèssazer — en vérité, Nous finne prépare pou banne mécréants ène la Fournaise.

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا
أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾

15. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre. Li pardonne dimoune ki Li oulé et pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَعْفُو
لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ
كَانَ اللَّهُ عَفُوًّا رَحِيمًا ﴿١٤﴾

16. Quand après la victoire zotte ki sincère pou alle prend butins la guère, banne ki ti faire en sorte ki laisse zotte derrière pou dire : « Laisse nous suive zotte. » Banne-là rode sanze parole Allāh. Dire : « Zamais zotte pa pou suive nous. Coumme ça-même Allāh ti dire avant. » Alors banne-là pou dire : « Zotte pé plitôt envié nous. » Pa ditout, mais banne-là pa comprend grand-soze.

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَى
مَغَارِمٍ لِتَأْخُذُوا هَذَا زُرُونَا نَتَّبِعْكُمْ
يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ ۖ قُلْ
لَن تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ
قَبْلُ ۚ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا ۚ بَلْ
كَا نُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

17. Dire banne Bédouins ki ti faire en sorte ki laisse zotte derrière : « Pou appelle zotte pou combatte conte ène pép guérier rédoutabe ; zotte pou combatte conte banne-là ou bien banne-là soumette. Alors, si zotte obéir, Allāh pou accorde-zotte ène zoli récompense ; mais si zotte tourne lé dos couma zotte ti tourne lé dos avant, Li pou pini zotte avec ène pinition ki donne boucoup doulère. »

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدُّ عَوْنٍ
إِلَى قَوْمِ أُولَئِكَ بِأَسْ شَدِيدٍ تَقَاتِلُوهُمْ أَوْ
يُسَلِّمُوا ۚ فَإِن تَطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ
أَجْرًا حَسَنًا ۚ وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا
تَوَلَّيْتُمْ مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿١٦﴾

18. Péna aukène blâme lor dimoune avégue, ni aukène blâme lor dimoune boité, ni aukène blâme lor dimoune malade si zotte pa prend part dans la guère. Et dimoune ki obéir Allāh et So Mèssazer, Li, Allāh pou admette li dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé ; mais dimoune ki tourne lé dos, Li pou pini li avec ène pinition ki donne boucoup doulère.

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ ۖ وَلَا عَلَى
الْعَرِجِ حَرَجٌ ۖ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ ۚ
وَمَن يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ
مَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾

R 3 19. En vérité, Allāh ti content are banne croyants, quand zotte ti faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi en bas l'Arbe-là, et Li ti conné ça ki ti dans zot lé kére, et Li finne faire tranquillité déssanne lor zotte, et Li finne récompense zotte avec ène la victoire ki proce ;

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ
يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ
مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ
عَلَيْهِمْ وَأَتَاهُمُ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٩﴾

20. Et par boucoup butins la guére ki zotte ti pé gagné. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَمَغَارِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُ وَنَهَا
كَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٢٠﴾

21. Allāh finne promette-zotte boucoup butins la guére ki zotte pou prend, et Li finne donne zotte ça d'avance, et Li finne empêche la mains banne dimounes touce zotte pou ki ça li ène Signe pou banne croyants et pou ki Li guide-zotte lor simé droite.

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَغَارِمَ كَثِيرَةً
يَأْخُذُ وَنَهَاكَ أَنْ تَعْجَلَ لَكُمْ هَذِهِ
كَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً
لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٢١﴾

22. Et Li finne promette zotte ène l'aute victoire ki zotte pa encore remporté, mais Allāh finne fini encerclé li. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ
اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرًا ﴿٢٢﴾

23. Et si banne ki pa croire faire la guére conte zotte, certainement banne-là pou tourne lé dos zotte pou sauvé ; alors banne-là pa pou trouve ni protectére ni sécourére.

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا
إِلَّا ذَبَارًا ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا ﴿٢٣﴾

24. Ça li Allāh So pratique ki ti appliqué dans le passé ; zamais to pa pou trouve kik sanzement dans pratique Allāh.

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ
كَانَ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٤﴾

25. Et Li-Même Ki finne empêche la mains banne-là touce zotte et Ki finne empêche zot la mains touce banne-là, dans vallée la Mecque, après ki Li finne donne-zotte la victoire lor banne-là. Et Allāh trouve bien ça ki zotte faire.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ
دَآئِدِيَّكُمْ عَنْهُمْ بَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ
أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٥﴾

26. Ça banne-là ki pa finne croire et ki finne empêche-zotte gagne accès la Sainte Mosquée et oussi banne offrandes ki fine réténir pou ki zotte pa arrive zot place sacrifice. Et si pa ti éna banne croyants et banne croyantes ki zotte pa conné, ki zotte ti capave piétiné dé sorte ki à cause banne-là, ène mal ti capave arrive zotte sans ki zotte conné, *Allāh ti capave permette zotte pou combatte, mais Li pa finne faire li pou ki Li capave admette dans So miséricorde dimoune ki Li oulé. Si banne croyants-là ti finne séparé are banne mécréants, certainement Nous ti pou pini banne mécréants parmi banne-là avec ène pinition ki donne boucoup doulére.*

هُمَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا
أَنْ يَبْلُغَ مَحَلَّهُ ۖ وَكَوْلَا رَجَالٍ
مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ
تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّعُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ
مِنْهُمْ مَعْرَكَةٌ يَتَغَيَّرُ عَلَيْهِمْ ۚ لِيُذْخِلَ
اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا
لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿٢٦﴾

27. Quand banne ki pa ti croire ti faire dans zot lé kéré ki ça paraîte ène question d'offense à zot dignité, ène question d'indignation banne zours l'Ignorance, alors Allāh ti faire déssanne So tranquillité lor So Mèssazer et lor banne croyants, et Li ti faire zotte attaché are parole la droiture et zotte ti éna meillére droit pou ça et zotte ti digne pou ça. Et Allāh Li conne bien tout kit-soze.

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ
الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ
اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ ۖ وَعَلَى
الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى
وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۖ وَكَانَ
اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٧﴾

R 4 28. En vérité, Allāh finne réalise clairement pou So Mèssazer so Vision-là. Certainement, zotte pou rente dans la Sainte Mosquée, si Allāh oulé, en toute sékirité, éna zot la tête razé, éna zot sévé coupé au ras ; zotte pa pou éna aukène crainte. Mais Li ti conné ça ki zotte pa ti conné. Donc, Li finne destine pou zotte, à parte ça, ène la victoire proce.

لَقَدْ صَدَّقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الْرُّءْيَا بِالْحَقِّ ۚ
لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ
اللَّهُ أَوْمِنِينَ ۖ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَ
مُقَصِّرِينَ ۖ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ
تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا
قَرِيبًا ﴿٢٨﴾

29. Li-Même Ki finne avoye So Mèssazer, avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou ki Li faire li triomphé lor tout banne lé zaute rélizations. Et Allāh Li Siffit couma Témoin.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٩﴾

30. Mohammad *li* Allāh So Mèssazer. Et banne ki avec li, zotte ferme envers banne mécréants, et doux ente zotte-mêmes. To trouve banne-là pé incliné, pé prosterné *dans la Prière*, zotte pé serce banne bienfaits Allāh et So plaisir. Zot visazes finne marqué par traces banne prosternations. Ça li zot signalement dans la Torah. Et dans l'Évanzile finne compare zotte à ène sémence ki zermé pou vinne ène ti pousse, ensuite li ranne li pli fort, ensuite li grossit, et li tini li ferme lor so prope tize, li faire la zoie banne kiltivatéres — pou ki Allāh Li faire banne mécréants arazé à cause banne-là.¹⁰³ Allāh finne promette pardon et ène grand récompense à banne ki croire et ki faire banne bon actions d'ente banne-là.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ
أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا
مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا ذِئْبًا سِيمًا هُمْ فِي
وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَٰلِكَ
مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ مِثْلُ خِثِّي ذَٰلِكَ
مَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ مِثْلُ كَرْزِعٍ أَخْرَجَ شَطَاةً فَازَرَعَهُ
فَاسْتَوْدَعَهُ قَاسِتُوى عَلَى سَوْقِهِ
يُغِيبُ الرِّزْقَ لِيُغْيِظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ
ذَعَا اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا
عَظِيمًا ﴿٣٠﴾

103 'Ça li zot-signalement dans la Torah'- ça banne paroles-là capave pé faire référence are ça description la Bible-là : '...li finne resplendi de Paran so montagne. Et li finne sorti dans milié disse mille saints...' (Deut.33:2). Et ça expression-là : 'et dans l'Evanzile finne compare zotte à ène sémence', ça capave pé faire reference are ène l'aute parabole la Bible : 'Ène sémère finne sorti pou sémé... Ène l'aute partie sémence ti tombe lor bon la terre ; li ti rapporte fruits, ène la grain ti donne cent, ène l'aute soissante, ène l'aute trente...' (Matt. 13:3-8). Li paraîte ki premier description-là, li appliqué lor banne compagnons St Prophète Mohammad^(s.a.w) et dézième parabole, li pou banne suivants so Messie Promis. Zotte pou commence par ène ti Djama'ate, mais finne destiné ki zotte pou continié progressé dans zot mission-pou propaze Islam partout dans lé monde ziska ki li triomphe lor tout lé zaute rélizions. Zot progrès, zot pouvoir, zot prestize et zot système Khilāfat, avec so fruits en abondance, exactement couma le St Prophète^(s.a.w) finne prédire – tout ça pou provoque l'étonnement et zalousie banne adversaires.

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. O banne ki croire ! Pa dévance
Allāh et So Mèssazer, mais craigne
Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li
Conne-Tout.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ
يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ [٢]

3. O banne ki croire ! Pa élève zot
la voix lor la voix Prophéte, et pa cause
are li à haute voix, couma zotte causé
fort-fort ente zotte-mêmes, pou ki zot
banne *bon* actions pa vinne inutile sans ki
zotte réalisé.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا
أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا
تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ
لَا تَشْعُرُونَ [٣]

4. En vérité, banne ki baisse zot la
voix dans présence Allāh So Mèssazer
— ça banne-là ki Allāh finne guide zot lé
kére vers la droiture à travers banne
l'épréves. Pou zotte, éna pardon et ène
grand récompense.

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ
اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ
قُلُوبَهُمْ لِيَتَّقُوا اللَّهَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
عَظِيمٌ [٤]

5. En vérité, banne ki appelle toi,
à haute voix dépi en dehors *to* banne
appartements — la plipart d'ente zotte
péna l'esprit.

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ
الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ [٥]

6. Si zotte ti patienté ziska ki to
sorti vers zotte, certainement ça ti pou
meillère pou zotte. Mais Allāh Li Bien-
Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ [٦]

7. O banne ki croire ! Si ène
dimoune pervers vinne cotte zotte avec kik
nouvelle, examine ça bien, attention ki, par
ignorance zotte faire di tort banne
dimounes et pou ki, par la suite, zotte pa
pou éna pou régrété ça ki zotte finne faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ
فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا
بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ
نَادِمِينَ [٧]

8. Et conné ki parmi zotte, éna Allāh
So Mèssazer ; si li écoute zotte dans la plipart
banne zaffaires, certainement zotte pou dans
diffikiltés. Mais Allāh finne faire zotte

وَاعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ
لَوْ طِيعْتُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ

content la foi et Li finne ranne ça zoli dans zot lé kére ; et Li finne faire zotte détesté mécréance, l'immoralité, et désobéissance. Ça banne-là mêmes ki *bien* guidé,

وَلَيْكَ اللَّهُ حَبِيبٌ إِلَيْكُمْ الْإِيمَانُ وَ زَيْنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَ كَرَّةَ إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَ الْفُسُوقَ وَ الْوُضْيَانَ هَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٨﴾

9. Par la grâce et favére Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَ نِعْمَةً هَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩﴾

10. Et si dé groupes banne croyants faire la guére ente zotte, alors *bizin* faire la paix ente zotte dé ; et si *par la suite* ène ça dé-là li transgresse conte l'aute, alors combatte conte ça groupe agressére-là ziska ki li rétourne lor commanement Allāh. Si li réturné *lor là*, alors faire la paix ente zotte dé avec zistice et reste équitabe. En vérité, Allāh content banne ki équitabe.

وَلَا تَأْتُوا الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأْضَلُّوْا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ نَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأْضَلُّوْا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَ أَقْسَطُوهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿١٠﴾

11. En vérité, *tout* banne croyants, *ente zotte zotte* frères. Donc faire la paix ente zot frères, et craigne Allāh pou ki faire-zotte miséricorde.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأْضَلُّوْا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١١﴾

R 2

12. O banne ki croire ! Ène pép pa bizin moque ène *l'aute* pép. Ça banne-là capave meillére ki banne premiers-là ; et banne madames *pa bizin moque* banne *lé zaute* madames. Ça banne-là capave meillére ki banne premiers-là. Et ente zotte, ène pa bizin diffame l'aute, et ente zotte ène pa bizin donne l'aute *kik* sobriquet *insilant*. Li bien vilain *gagne* ène mauvais réputation après *ki finne* *professe* la foi ; et banne ki pa répent, ça banne-là ki banne inzistes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ هَ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٢﴾

13. O banne ki croire ! Évite *gagne* trop soupçons ; parski dans certain cas, soupçon li certainement ène pécé. Et pa espionné ; et ente zotte, ène pa bizin cause mal lor l'aute dans so l'absence. Esse-ki ène d'ente zotte ti a content manze la sair so frère mort ? Zotte pou

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ

éna répignance pou ça. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté repentance, Li Bien-Miséricordié.

مَيِّتًا فَكْرِهْتُمْ مَوْلَا تَقْوَاهُ ۖ وَاللَّهُ بَإِنَّ اللَّهَ
تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

14. O banne dimounes ! En vérité, Nous finne créé zotte d'ène mâle et d'ène femelle, et Nous finne faire-zotte, banne clans et banne tribis pou ki zotte capave reconnaîte zotte ente zotte. En vérité, dans régard Allāh, dimoune ki pli honorabe d'ente zotte li céli ki pli droite parmi zotte.¹⁰⁴ En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien- Conscient.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَكُمْ مِنْ ذَكَرٍ
وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَكُمْ سُعُبًا وَقَبَائِلَ
لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ
أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٤﴾

15. Banne Bédouins dire : « Nous croire » Dire *banne-là* : « Zotte pa encore croire, mais plitôt dire : 'Nous finne embrasse Islam,' parski vrai la foi pa encore rente dans zot lé kére. » Mais si zotte obéir Allāh et So Mésazer, Li pa pou diminié nanrien dans zot banne actions. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا
وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ
الْأَيْمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ ۚ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا
إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥﴾

104 Après ki finne cause lor fraternité islamique dans dé dernier versets, sanne verset-là établi la règle fondamentale pou la fraternité ék l'égalité tout banne dimounes : ki pa bizin zize ène dimoune - zomme ou madame- par coulère so la peau, ou soi par grandère so fortune, ou soi par so rang, ou soi par so statut social, ou soi par so ascendance, ou soi par so race, mais bizin zize li par so grandère moral ék par façon ki li rempli so banne obligations envers Allah et envers so semblabe. Tout la race himaine li ène sél famille. Si zotte finne divisé en tribis, nations, races - tout-ça li dans but ki sakène gagne meillère connaissance l'aute la-là et pou ki sakène capave tire bénéfice dépi banne signes partikilier et banne bon kalités so prochain. A l'occasion dernier Pélerinaze, le St Prophète^(s.a.w) ti dire ça oussi divant ène grand rassemblement : 'O banne dimounes ! Zot BonDié Li Ène Sél et zot ancète li ène. Ène Arabe péna aukène sipériorité lor ène non-Arabe, ni ène non-Arabe éna sipériorité lor ène Arabe. Ène blanc péna sipériorité lor ène dimoune la peau rouze ; ni ène dimoune la peau rouze lor ène blanc, sauf par ça quantité ék kalité ki li rempli so devoirs envers BonDié et l'homme. En vérité, dans régard Allāh, dimoune ki pli honorabe d'ente zotte li céli ki pli droite parmi zotte.' (lire Baihaquī). Ça li ène principe bien démocratique.

16. Banne croyants, zotte sélement banne ki croire *vraimême* dans Allāh et So Mèssazer, et *ki* ensuite pa montré doute, mais *ki* litté avec zot di biens et zot personnes dans simé Allāh. Ça banne-là ki banne véridiques.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَزْتَابُوا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٦﴾

17. Dire : « Esse-ki zotte pou informe Allāh lor zot la foi, alors ki Allāh conné tout ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre, et Allāh conne bien tout kit-soze ? »

قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾

18. Banne-là rappelle toi zot conversion à l'Islam couma dire zotte finne faire toi ène favére. Dire : « Pa rappelle moi zot conversion à l'Islam couma dire zotte finne faire moi ène favére. Au contraire, Allāh Ki finne faire favére lor zotte quand Li finne guide zotte vers la foi, si zotte véridique. »

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَذِكُمْ لِلدِّيمَانِ إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

19. En vérité, Allāh conne secrets banne lé ciéls et la terre. Et Allāh trouve tout ça ki zotte faire.

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسْهُوَاللّٰهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝١

2. Qāf = Céli Ki possède Tout-
Pouvoir. Par ça Coran glorieux-là ki
Nous présente couma ène Témoin dé
to véracité.

ق ۞ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيْدِ ۝٢

3. En faite, banne-là étonné ki ène
Avertissére d'ente zotte-mêmes finne
vinne cotte zotte. Et banne mécréants
dire: « Ça li ène soze étranze ! »

بَلْ عَجَبُوْا اَنْ جَاءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ
فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ۝٣

4. « Ki ça ça ! Quand nous pou
mort et ki nou pou vinne la poussière,
esse-ki nous pou réssissité ? Ça li ène
rétour ki loin are réalité. »

ءِذَا وُثِّنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذٰلِكَ رَجْعٌ
بَعِيْدٌ ۝٤

5. Nous conné par comié, la terre
pé diminié banne-là; et cotte Nous, éna
ène Live ki préserve tout.

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَ
عِنْدَنَا كِتٰبٌ حٰفِيْظٌ ۝٥

6. Au contraire, banne-là finne
rézette la vérité quand li finne vinne
cotte zotte, et astére zotte dans ène l'état
dé confizion.

بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ
فِيْ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ۝٦

7. Esse-ki banne-là pa finne
observe lé ciél là-haut zotte, couma
Nous finne construire li et couma Nous
finne embellir li ; et péna aukène défaut
là-dans ?

اَلَمْ يَنْظُرُوْا اِلَى السَّمٰوٰتِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ
بَنَيْنٰهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ۝٧

8. Et la terre — Nous finne étale li
et Nous finne enfonce banne montagnes
solidement là-dans et Nous finne faire
poussé là-dans tout sorte zoli paires dé
végétations,

وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَالْقَيْنٰهَا فِيْهَا رَوٰسِيْ
وَاَنْبَتْنٰهَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ ذَوْۢىٍّ ۚ بِهِيْجٍ ۝٨

9. Pou ouvert li zié dimounes et
couma ène Rappel pou tout servitère ki
tourne vers Nous.

تَبٰصِرَةً ۚ وَذِكْرٰى لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ۝٩

10. Et Nous faire déssanne dépi dans lé ciél dilo ki rempli ék bénédiction et par ça, Nous produire banne zardins et banne moissons céréales,

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا
فَأَنْبَثْنَا بِهِ حَبًّا وَحَبِّ الْحَصِيدِ ﴿١٠﴾

11. Et banne pieds tammes haute avec zot banne rézines entassé ène lor l'aute,

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ﴿١١﴾

12. Couma provision pou *Nou* banne servitères ; et, par ça, Nous redonne la vie ène la terre mort. Coumme ça même Rézirection-là.

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَخْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً
مَيِّتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١٢﴾

13. Avant banne-là, pép Noé et pép ar-Rasse et *banne* Thamōūd, zotte ti *habitié* contrédire.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ
الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٣﴾

14. Et oussi *banne* 'Aad, et Pharaon et banne frères Lot,

وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٤﴾

15. Et banne habitants Aïka et pép Toubba'. Zotte tout ti traite banne Mésazers dé mentères. Donc, Mo avertissement ti prouvé vrai.

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ
كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدُ ﴿١٥﴾

16. Esse-ki Nous finne fatigué avec premier création ? Au contraire, banne-là zotte dans confizion concernant ène nouveau création.

أَفَعَيَيْنَا بِالْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي
لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾

R 2 17. Et, en vérité, Nous finne créé l'homme et Nous au courant ça ki so l'esprit sigzère *li*, et Nous plisse prés are li ki so la veine zigulaire.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَتَعْلَمُ مَا
تُوَسَّوْسُ بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٧﴾

18. Quand dé *anzes-là* ki enrézistré, ène assizé côté droite et l'aute côté gauche, zotte enrézistré *banne paroles* et *banne actions* dé l'homme,

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّينَ عَنِ الْيَمِينِ
عَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٨﴾

19. Li pa prononce ène parole sans ki li pa éna cotte li ène *anze* gardien touzour prêt pou inscrire.

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ
عَتِيدٌ ﴿١٩﴾

20. Et certainement l'agonie la mort pou arrivé. « Ça même ki to ti pé rode fuir. »

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۖ
ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ۚ

21. Et pou soufflé dans trompette-là : « Ça, Zour Promesse-là ça. »

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۚ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعْدِ ۚ

22. Et sak l'âme pou vini ; avec li pou éna ène *anze* ki pou poussé vers l'Enfer et ène *anze* ki pou temoigné.

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَها سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ۚ

23. « To ti insouciant are ça, astére Nous finne enlève to voile dépi are toi, et azordi to régard li perçant. »

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۚ

24. Et so camarade pou dire : « Alà ça ki-avec-moi ki finne paré. »

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۚ

25. « Zotte dé, zette dans l'Enfer tout ingrat endirici ki grand ennemi *la vérité*, »

أَلَيْقَا فِي جَهَنَّمَ كُلٌّ كَقَارِعِنِي ۚ

26. « Ki empêche faire le bien, ki transgressère et ki douté, »

مَتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُغْتَدٍ مَرِيْبٌ ۚ

27. « Ki place à côté Allāh ène l'autre divinité. Donc zotte dé, zette-li dans pinition ki dir là. »

إِلَّٰذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيهِ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۚ

28. So associé pou dire : « Nou Seignère ! Pa moi ki finne faire li rébellé mais *li-même* li ti alle bien loin dans l'égarément. »

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۚ

29. Allāh pou dire : « Pa diskité dans Mo présence, Mo ti déza donne-zotte avertissement-là. »

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعْدِ ۚ

30. « Cotte Moi, l'orde pa sanzé et Mo pa ditout inziste envers *Mo* banne servitères. »

مَا يَبْدُلُ الْقَوْلَ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٌ ۚ

R 3 31. Ça zour-là, Nous pou dire l'Enfer : « Esse-ki to rempli ? » et li pou réponne : « Esse-ki éna encore ? »

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ۚ

32. Et pou rapproce Paradis are banne dimounes droite, li pou népli loin.

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣٢﴾

33. « Alà ça ki ti promette zotte — pou tout dimoune ki ti tourne touzour vers *Allāh* et ki ti sirveille so banne actions,

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِكُلِّ أَذٍ حَافِيٍّ ﴿٣٣﴾

34. Ki ti craigne Céli Ki Tout-Miséricordié en sécret et ki ti vinne vers *Li* avec ène lé kéré repentant.

مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنََ الْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٣٤﴾

35. « Rente là-dans en paix. Ça li Zour l'Éternité. »

إِذْ خُلُوْهُمَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٥﴾

36. Là-dans, banne-là pou gagne ça ki zotte oulé ; et cotte Nous, éna plisse encore.

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٦﴾

37. Et comié zénérationes ki Nous finne détruire avant zotte ki ti pli dir ki zotte dans puissance. Banne-là ti faire banne la caves dans la terre. Esse-ki ti éna kik réfize pou zotte ?

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٣٧﴾

38. En vérité, dans ça, éna ène avertissement pou dimoune ki éna ène lé kéré ou bien ki dresse so zoreille pou écouté et ki attentif.

إِنِّي فِي ذَلِكَ لَظَوْرٍ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٨﴾

39. Et, en vérité, Nous finne créé banne lé ciéls et la terre, et, ça ki ente ça dé-là, dans sisse périodes, et aukène fatigue pa finne touce Nous.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَوَجَدَ النَّاسَ كَافِرِينَ ﴿٣٩﴾

40. Donc montré patience lor ça ki banne-là dire et, avec louanze to Seignère, célébré So saintété avant ki soleil lévé et avant ki *li* coucé.

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٤٠﴾

41. Et célébré So saintété dans ène partie la nuite et après banne proster-nations ki finne prescrire.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَآذَانَ السَّجُودِ ﴿٤١﴾

42. Et écoute avec attention ! Ça
zour ki crière-là pou lance ène l'appel
dépi ène l'endroit ki prés.

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ
مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٣٢﴾

43. Ça zour cotte zotte pou tanne,
en vérité, explosion-là ; ça, li zour cotte
pou sorti dépi dans tombes-là.

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ۖ
ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٣٣﴾

44. En vérité, Nous Ki donne la vie
et Nous Ki cause la mort ; et destination-
là, li vers Nous,

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَرَأَيْنَا
الْمَصِيرَ ﴿٣٤﴾

45. Zour cotte la terre pou fanne
dépi là-haut banne-là à cause vitesse
mouvement — ça li pou ène rassem-
blément facile pou Nous.

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا
ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٣٥﴾

46. Nous pli conné ça ki banne-là
dire; et to péna pou mission pou force
zotte. Donc, avec le Coran, averti
dimoune ki pére Mo avertissement.

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ
يَخَافُ وَعَيْنِ ﴿٣٦﴾

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki
donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki
Bien-Miséricordié.
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]
2. Par banne ki disperse ène *bon*
dispersion.
- وَالذُّرِّيَّتِ ذُرًّا [٢]
3. Ensuite, *par* banne ki saryé
banne poids lourd,
- فَالْحُمِلَتِ وِقْرًا [٣]
4. Ensuite, *par* banne ki déplace
zotte avec facilité,
- فَالْجَرِيَّتِ يُسْرًا [٤]
5. Ensuite, *par* banne ki distribié
l'autorité,
- فَالْمَقْسَمَتِ أَمْرًا [٥]
6. En vérité, ça ki finne promette
zotte-là, li vrai ;
- إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ [٦]
7. Et zizement-là, certainement
pou arrivé.
- وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ [٧]
8. Par lé ciél ki éna banne simés
tracé,
- وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ [٨]
9. En vérité, zotte éna banne
façons voir ki différent.
- إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ [٩]
10. Li-même pou détourné are
ça *la vérité*-là céli ki éna pou
détourné.
- يُؤْفِكُ عَنْهُ مِنَ الْفِكِّ [١٠]
11. Malédiction lor banne ki faire
banne sippositions,
- قَتَلَ الْخَرَّاصُونَ [١١]
12. Ki plonzé dans néglizence !
- الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرٍءٍ سَاهُونَ [١٢]
13. Banne-là dimandé : « Quand
pou éna zour zizement-là ? »
- يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ [١٣]
14. *Li* pou zour cotte zotte pou
tourmenté lor di Fé.
- يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ [١٤]

15. « Goûte *conséquence* zot méssanceté. Ça même ki zotte ti pé oulé ki li vinne vite. »

ذُقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ
بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾

16. En vérité, banne dimounes droite pou dans milié banne Zardins et banne la sources,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾

17. Zotte pou prend ça ki zot Seignére pou accorde zotte, parski, avant ça, zotte ti pé faire le bien,

أَخَذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿٥٣﴾

18. Zotte ti pé dormi ène ti partie la nuite sélement ;

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿٥٤﴾

19. Et, dans banne dernier l'héres la nuite, zotte ti pé implorer pardon ;

وَبِالْأَشْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٥٥﴾

20. Et dans zot di biens, ti éna ène part pou banne mendiants, et pou banne ki pa dimandé malgré ki zotte dans bésion.

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٥٦﴾

21. Et lor la terre, éna banne Signes pou banne ki éna certitude dans la foi,

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

22. Et *oussi* dans zotte-mêmes. Esse-ki zotte pa trouvé ?

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥٨﴾

23. Et dans lé ciél, éna zot nourritre et *oussi* ça ki finne promette zotte. »

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٥٩﴾

24. Et par Seignére lé ciél et la terre, certainement li *oussi* vrai couma le fait ki zotte pé causé.

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ
بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

R 2 25. Esse-ki récit banne visitéres honoré Abraham finne arrive cotte toi ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ
الْمُكْرَمِينَ ﴿٦١﴾

26. Quand banne-là ti rente cotte li et ti dire : « *La Paix !* » Li ti réponne : « *La Paix !* » *li paraîte zotte ti ène banne étranzers.*

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ؕ قَالَ سَلَامٌ ؕ قَوْمٌ مُّكَرُّونَ ﴿٢٦﴾

27. Et li ti alle discrètement cotte so famille et li ti vinne avec ène veau gras,

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِوَعْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٧﴾

28. Et li ti place ça divant banne-là. Li ti dire : « *Esse-ki zotte pa manzé ?* »

فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et li ti ressenti ène la pére vis-à-vis banne-là. Banne-là ti dire : « *Pa pére.* » Et zotte donne li bon nouvelle *naissance* ène garçon ki pou posséde connaissance.

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ؕ قَالُوا لَا تَخَفْ ؕ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٢٩﴾

30. Alors so madame ti léve so la voix et ti tappe so visaze are so la main en même temps ki li costé et li ti dire : « *Mo ène vié madame stérile !* »

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَخٍ فَصَكَثَ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٣٠﴾

31. Banne-là ti dire : « *Coumme ça-même to Seignére finne dire. En vérité, Li-Même Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.* »

قَالُوا كَذَلِكَ ؕ قَالَ رَبُّكِ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣١﴾

PARTIE 27

32. *Abraham* ti dire : « *Alors, ki zot mission, ô banne méssazers ?* »

يَا أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٢﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٣﴾

33. Banne-là ti dire : « *En vérité, finne avoye nous cotte ène pép coupabe,*

لِنُنْزِلَ عَلَيْهِمْ حِجَابًا رَّغَةً وَتُطِينِ ﴿٣٤﴾

34. « *Pou ki nous avoye lor banne-là banne roces l'arzile,*

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٥﴾

35. « *Ki réservé, dans régard to Seignére, pou banne ki commette banne excés.* »

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾

36. Et Nous ti faire sorti banne croyants ki ti là,

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾

37. Et Nous ti trouve là-dans
sélement ène famille ki ti obéissant.

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٧﴾

38. Et, dans ça, Nous ti laisse ène
Signe pou banne ki rédoute pinition ki
donne boucoup doulére.

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ
الْعَذَابَ الْإِلَهِيَّ ﴿٣٨﴾

39. Et, dans l'histoire Moïse oussi
ti éna ène tel Signe quand Nous ti avoye
li cotte Pharaon avec ène préve clair et
convaincant,

وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ
بِسُلْطَنِ مُيَسَّرِينَ ﴿٣٩﴾

40. Mais, avec so banne séfs, li
finne tourne lé dos are Moïse et li ti dire :
« Ça li ène mazicien ou soi ène fou. »

فَتَوَلَّىٰ بِرْكَانِهِ وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٤٠﴾

41. Alors Nous ti attrape li avec so
banne l'armées et Nous ti zette zotte dans
la mer et li li-même ti blâmabe.

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي
الْبَحْرِ وَهُوَ مُلَيَّمٌ ﴿٤١﴾

42. Et ti éna ène Signe dans tribi
'Aad, quand Nous ti avoye conte zotte, di
vent destrictère-là.

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ
الْعَاقِمَةَ ﴿٤٢﴾

43. Li pa ti épargne nanrien lor so
passaze sans ki li pa ranne li couma lé
zos pourri.

مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ
كَالِ الزَّوْجِ الْمَرْمَرِ ﴿٤٣﴾

44. Et, ti éna ène Signe dans tribi
Thamoud, quand ti dire banne-là :
« Zouir banne bénéfices pou ène certain
lé temps. »

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ
حِينٍ ﴿٤٤﴾

45. Mais zotte ti révolté conte
l'orde zot Seignère. Alors la foude ti
tombe lor zotte tandisse ki zotte ti pé
guetté ;

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمْ
الصُّلْحَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٥﴾

46. Et zotte pa ti capave lévé-
dibouté, ni défanne zotte-mêmes.

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا
مُنتَصِرِينَ ﴿٤٦﴾

47. Et Nous ti détruire pép Noé
avant banne-là. En vérité, zotte ti ène pép
désobéissant.

وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا
فِي قَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿٤٧﴾

- R3 48. Et Nous finne construire lé ciél avec *Nou* pouvoirs et certainement Nous pé continié faire so agrandissement.¹⁰⁵ وَالسَّمَاءِ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٢٨﴾
49. Et la terre, Nous finne étale li, et excellent façon ki Nous finne faire so préparation couma ène berceau. وَالْأَرْضِ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٢٩﴾
50. Et à partir sak soze Nous finne créé dé éléments *ki faire* ène paire pou ki zotte prend compte Rappel-là. وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾
51. Alors, galoupe vers Allāh. En vérité, dé So part, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement. فَقَرِّءُوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٣١﴾
52. Et pa associé are Allāh aukène l'aute divinité. En vérité, dé So part, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement. وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾
53. Coumme ça-même aukène Mèssazer pa ti vinne cotte banne ki ti avant banne-là sans ki zotte ti dire : « *Ça li* ène mazicien ou soi ène fou. » كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ ﴿٣٣﴾

105 Ça concept ki l'inivers pé continié agrandi finne déza accepté couma ène 'fait' par la comminauté scientifique. Découverte-là ti faire en 1920 par Edwin Hubble, alors ki plisse ki 1,300 bananés avant ça, le Saint Coran ti finne mentionne ça et li lé sél Live Sacré ki faire référence à ça. Dans ch 21:31, mot '**Ratqâne**' – ène masse fermé, ça vé dire oussi obskirité total. Tout-ça montré clairement ki au 'commencement', l'inivers ti ène 'trou noir'. Et ça méssaze dans ch 21:105 'zour cotte Nous pou enroule banne lé ciéls couma enroule banne rouleaux ki finne écrire *par ène scribe...*', li ène méssaze clair ki l'inivers li 'pa éternel. La science donne même-description pou formation ène 'trou noir'. A la fin tout pou disparaîte dans le domaine de l'inconnu. Et verset-là continié : 'Couma Nous ti commence premier création, Nous pou répète li, ène promesse ki engaze Nous ; certainement Nous pou accomplir ça'. L'inivers ki écrazé lor li-même, li ré-sorti dépi l'obskirité total et système la creation-là li recommencé. Li paraîte ki ça phénomène-là pé continié répété-allé même.

54. Esse-ki ça même récommandation ki éna finne continié transmette lé zautes ? Zotte plitôt ène pép rébelle.

أَتَوَاصُوا بِهِۦٓ بَلْ هُمْ قَوَّمٌ طَاغُونَ ﴿٥٤﴾

55. Alors, détourne-toi dé zotte ; et pa pou blâme toi.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٥﴾

56. Et continié faire exhortation parski exhortation-là li certainement profite banne croyants.

وَذَكِّرَ فَإِنَّ الذِّكْرَ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٦﴾

57. Et Mo pa finne créé banne djinns et banne dimounes mais pou ki zotte adore Moi.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٧﴾

58. Mo pa oulé aukène provision dé la part banne-là et Mo pa oulé *oussi* ki zotte nourri Moi.

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ﴿٥٨﴾

59. En vérité, Allāh Li-Même pli Grand Approvisionnement, et Ki possède puissance et Ki Fort.

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٩﴾

60. Donc, sort banne ki faire le mal, li certainement pareil couma sort zot semblables *ki ti avant zotte* ; alors pa bizin zotte dimanne Moi faire *pinition-là vinne* vite.

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَجِيبُونَ ﴿٦٠﴾

61. Donc, en vérité, malhére lor banne ki pa croire, à cause zot zour ki finne promesse zotte-là. »

قَوْلِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦١﴾

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١
2. Par le Mont *Sinai* ; وَالطُّورِ ۝٢
3. Et *par* ène Live ki finne écrire ; وَكُتِبَ مَسْطُورٍ ۝٣
4. Lor *banne pazes* la peau ki
finne déployé ; فِي رَقٍ مَّنْشُورٍ ۝٤
5. Et *par* la Caze *Sacré* ki tout lé
temps Fréquenté ; وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ۝٥
6. Et *par* Toit élevé-là ; وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۝٦
7. Et *par* la mer ki bouillonné ; وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ۝٧
8. En vérité, pinition to Seignère
li pou réalisé. إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۝٨
9. Personne pa capave répousse ça. مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ۝٩
10. Zour cotte lé ciél pou
terriblement secoué, يَوْمَ تَمُودُ السَّمَاءُ مَوْرًا ۝١٠
11. Et *cotte* banne montagnes pou
déplace zotte, ène déplacement extraor-
dinaire. وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ۝١١
12. Alors, malhére, ça zour-là, lor
banne ki *habitié* contrédire, فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِمَا يُوعَدُونَ ۝١٢
13. *Banne* ki amize zotte dans
banne discours initile. الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ۝١٣
14. Zour cotte pou pousse banne-là
britalement vers di Fé l'Enfer. يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً ۝١٤
15. « Alà di Fé ki zotte ti pé nié. هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝١٥
16. « Alors, esse-ki li mazie ça ou
soi zotte pa pé trouvé ? أَفَسِحْرُ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ۝١٦

17. « Brilé là-dans ; montré patience ou soi pa montré patience, li pareil pou zotte. Pou paye zotte sélement pou ça ki zotte ti pé faire. »

إِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا وَلَا تَصِيرُوا جِ سَوَاءٍ
عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْرَوْنَ مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

18. En vérité, banne dimounes
droite pou dans banne Zardins et dans
Félicité,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٨﴾

19. Zotte pou zourir ça ki zot
Seignére finne accorde zotte ; et zot
Seignére pou protéze zotte conte pinition
la Fournaise *l'Enfer*.

فَاَكْهَيْنَ بِمَا آتٰهُمْ رَبُّهُمْ ۚ وَوَقَّعْهُمْ
رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ﴿١٩﴾

20. « Manzé et boire dans la zoie
couma récompense à cause ça ki zotte ti
pé faire.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. « Appiyé *are coussins* lor
banne divans placé en ranzéés. » Et
Nous pou donne zotte pou compagnes
banne zène filles avec zoli li zié noir
bien ouvert.

مُتَكِّئِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ ۖ وَ
رَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢١﴾

22. Et banne ki croire et ki zot banne zenfants suive zotte dans la foi — Nous pou zoënnè zot zenfants are zotte. Et Nous pa pou diminié pou zotte nanrien dans *récompense* zot banne actions. Sak dimoune, li responsabe pou ça ki li finne gagné *par so banne actions*.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ
بِإِيمَانٍ الْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا
أَلْقَيْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ

23. Et Nous pou fourni zotte are
fruits et la viande *en abondance* coumaa
zotte pou oulé.

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَ لَحْمٍ مِّمَّا
يَشْتَهُونَ ﴿٢٣﴾

24. Là, zotte pou passe dé main en main ène coupe, péna là-dans aukène soze inutile ni pécé.

تَأْتِيهِمْ ﴿٢٣﴾

يَتَسَاءَلُونَ فِيهَا كَاسًا لَّا تَغُورُ فِيهَا وَلَا

25. Couma dire zotte banne perles
bien gardé; banne garçons pou cirkilé
parmi zotte dans zot service.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ عِلْمَانٌ لَهُمْ كَانَهُمْ
لَوْ لَوْ مَكْنُونٌ ﴿٢٥﴾

26. Et ente zotte, banne-là pou tourne ène are l'aute et zotte pou pose question.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ
يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٦﴾

27. Zotte pou dire : « En vérité, avant ça, nous ti dans nou famille et nous ti bien pére mécontentement Allāh ;

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا
مُشْفِقِينَ ﴿٢٧﴾

28. « Mais Allāh finne faire favére lor nous et Li finne protéze nous conte siplice ça souffle brillant-là.

فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَدْنَا عَذَابَ
السَّمُومِ ﴿٢٨﴾

29. « En vérité, avant, nous ti éna l'habitude prié Li. En vérité, Li-Même Li Bienveillant, Li Bien-Misericordié. »

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ
الرَّحِيمُ ﴿٢٩﴾

R 2 30. Donc donne avertissement. Par la grâce to Seignére, to pa pé prétañne dévine l'avénir ni to ène fou.

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ
وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٣٠﴾

31. Esse-ki banne-là dire : « Li ène poète; nous pé attanne kik calamité ki lé temps pou faire tombe lor li ? »

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ
الْمُنُونِ ﴿٣١﴾

32. Dire : « Alors attanne ! En vérité, mo oussi mo avec zotte dans banne ki attanne. »

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣٢﴾

33. Esse-ki zot raisonnement ki finne ordonne zotte ça, ou soi esse-ki zotte ène pép rébelle ?

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَا مُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ
قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٣﴾

34. Esse-ki banne-là dire : « Li finne invente ça li-même ? » En faite, zotte pa pou croire.

أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

35. Alors, faudré ki zotte améne ène récit pareil, si zotte pé cause la vérité !

قُلْيَا تَأْوِي بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا
صَادِقِينَ ﴿٣٥﴾

36. Esse-ki finne créé banne-là dépi nanrien dîtout ou soi zotte-mêmes zotte banne créatères ?

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ
الْحَافِقُونَ ﴿٣٦﴾

37. Esse-ki banne-là finne créé banne lé ciéls et la terre ? En faite, zotte péna aukène certitide.

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِدَلٍّ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٧﴾

38. Esse-ki banne-là posséde banne trésors to Seignére ou soi zotte banne gardiens pou ça ?

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُضْتَوِطُونَ ﴿٣٨﴾

39. Esse-ki banne-là éna ène l'écelle ki arrive ziska lé ciél ki par ça zotte capave tandé banne conversations ? Alors, céli ki écoute pou zotte, faudré ki li améne ène l'autorité clair.

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَوِعُونَ فِيهِ ﴿٣٩﴾ فَلَيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿٤٠﴾

40. Esse-ki Li éna banne ti filles et zotte, zotte éna banne garçons ?

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki to dimanne banne-là kik récompense dé sorte ki zotte senti zotte alourdi are dettes ?

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِن مَّغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤١﴾

42. Esse-ki banne-là posséde connaissance l'invizibe dé sorte ki zotte écrire li ?

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٢﴾

43. Esse-ki banne-là rode faire kik complot ? Mais banne ki pa croire ki pou victimes complot-là.

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki banne-là éna ène divinité l'aute ki Allāh ? Allāh So pureté dépasse bien loin ça ki banne-là associé are Li.

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٤﴾

45. Et si banne-là trouve kik morceau niaze pé déssanne, zotte pou dire : « Banne niazas ène-lor-l'aute pa pou tardé pou suive. »

وَلَا يَرَوْنَ كَيْدًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿٤٥﴾

46. Donc, laisse zotte tout sél ziska ki zotte renconte ça ki ti promette-là - zot zour cotte la foude pou tombe lor zotte,

فَذَرَهُمْ حَتَّى يُلْقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِينَ فِيهِمْ يُضْعَفُونَ ﴿٤٦﴾

47. Zour cotte zot macinations pa pou servi zotte nanrien, et *cotte* zotte pa pou gagne aide.

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٢٧﴾

48. Et, en vérité, pou banne ki faire le mal, pou éna ène l'aute pinition à parte ça. Mais la plipart parmi zotte pa conné.

وَأَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

49. Alors attanne avec patience zizement to Seignére ; parski certainement to divant Nou li zié ; et avec louanze to Seignére, célébré So saintété quand to luvé *pou prié*.

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢٩﴾

50. Et célébré So saintété dans ène partie la nuite et *oussi* après ki banne zétoiles finne coucé.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٣٠﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Par zétoile-là quand li tombé,

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ [2]

3. Zot compagnon ni li finne erré, ni li finne égaré,

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ [3]

4. Et ni li cause d'après *so prope* désir.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ [4]

5. Ça, li sélement ène révélation *pur*, ki finne révéle.

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ [5]

6. Céli Ki posséde banne grand Pouvoirs finne enseigne li,

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ [6]

7. Céli Ki posséde grand Puissance. Ensuite, Li finne établi Li *lor So trône*,

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ [7]

8. Alors ki Li ti lor l'Horizon ki pli haute,

وَهُوَ بِالْأَعْلَىٰ [8]

9. Ensuite li *le Prophéte* ti rapproce-li *are Allāh*, ensuite li ti déssanne *vers l'himanité*.

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ [9]

10. Dé sorte ki li vinne *couma* ène la corde pou dé l'arcs, ou encore pli prés *ki ça*.

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ [10]

11. Alors Li ti révélé So servitère ça ki Li ti révéle.

فَأَوْخَىٰ إِلَىٰ عَنبِئِهِ مَا أَوْخَىٰ [11]

12. Lé kére *Prophéte* pa ti trompé lor ça ki li ti trouvé.

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ [12]

13. Esse-ki zotte rode diskite are li lor ça ki li ti trouvé ?

أَفْتُمِرُّوْهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ [13]

14. Et certainement, li ti trouve Li ène dézième fois.

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ [14]

15. Cotte Pied maçon ki ti dans
l'extrême limite,

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَى ۝۱۵

16. Prés are ça éna Zardin
Résidence Éternel,

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى ۝۱۶

17. Quand ça ki *servi pou* couvert-
là, li ti couvert Pied maçon-là.

إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى ۝۱۷

18. Régard-là pa ti détourné et ni li
ti égaré.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ۝۱۸

19. En vérité, li ti trouve ça ki pli
grand dans banne Signes so Seignére.

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ۝۱۹

20. Alors, esse-ki zotte finne
trouve *zot divinités* Lât et 'Ouzzâ ?

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝۲۰

21. Et Manât, l'aute troisième-là ?

وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةِ الْآخَرَىٰ ۝۲۱

22. «Esse-ki pou-zotte, banne
mâles et pou Li, banne femelles ?»

الْكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ ۝۲۲

23. Ça alors, li ène partaze inziste.

تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ ۝۲۳

24. Li sélement banne noms ki zotte
finne donné, zotte et zot banne papa grand-
papas, *banne noms* pou ki Allāh pa finne
faire déssanne aukène autorité. Banne-là pé
suive sélement banne sippositions et ça ki zot
l'âme désiré alors ki *bon* guidance dé la part
zot Seignére finne déza vinne cotte zotte.

إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَ
أَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۚ
إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ مَا تَهْوَى
الْأَنْفُسُ ۚ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ
الْهُدَىٰ ۝۲۴

25. Esse-ki l'homme capave gagne
tout ça ki li oulé ?

أَمْ لِلَّذَرِّ نَسَانَ مَا تَمَسَّى ۝۲۵

26. Pou Allāh la-fin *sak soze* et ça
ki avant ça.

بَلْ قِيلَ لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ۝۲۶

R 2 27. Et comié anzes éna dans banne
lé ciéls, mais zot intercession pa pou
servi nanrien, sauf après ki Allāh finne
accorde permission en favére dimoune ki
Li oulé et *are ki* Li satisfait.

وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمُوتِ لَا تُغْنِي
شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ
اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ۝۲۷

28. En vérité, dans banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, éna zotte persisté dans donne banne anzes noms banne féminelles ;

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
لَيَسْمُنَ الْمَلَائِكَةُ تَسْمِيَةً لَا تُنْفَى ۚ

29. Et banne-là péna aukène connaissance là-dans. Zotte sélement pé suive banne sippositions ; et banne sippositions pa servi nanrien conte la vérité.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ
إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
شَيْئًا ۚ

30. Donc, détourne-toi dé ça dimoune ki tourne lé dos are mazine Nous et ki sélement serce la vie ça lé monde-là.

فَاعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ ۖ عَنْ ذِكْرِنَا
لَمْ يَرْدِ إِلَّا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ

31. Ça-même limite extrême banne-là zot connaissance. En vérité, to Seignère conne pli bien dimoune ki égaré dépi So simé, et Li conne pli bien dimoune ki bien guidé.

ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِمَنْ اهْتَدَىٰ ۚ

32. Et pou Allāh, ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre pou ki Li paye banne ki finne faire le mal d'après zot banne actions et pou ki Li récompense, avec ça ki meillère, banne ki faire le bien,

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوْا
وَلِيَجْزِيَ الَّذِينَ اَحْسَنُوْا بِالْحَسَنٰى ۚ

33. Banne ki évite banne pécés graves et banne indécences sauf banne tipti tipti fautes — en vérité, to Seignère Li Débordant dans pardonné. Li conne zotte bien-même dépi, quand ki Li finne créé zotte à partir la terre et quand zotte ti embryons dans vente zot mama. Pa prend zotte pou pur. Li conne pli bien dimoune ki droite.

الَّذِينَ يَخْتَفُونَ كَبَرًا اَكْثَرًا
الْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ
الْمَعْفِرَةِ ۚ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذَا اَنْشَاكُمْ
مِّنَ الْاَرْضِ وَاِذَا اَنْتُمْ اَجْنَّةٌ فِيْ بُطُوْنٍ
اُمَّهَتَكُمْ ۚ فَلَا تُرْكُوْا اَنْفُسَكُمْ ۚ هُوَ
اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى ۚ

R 3 34. Esse-ki to trouve dimoune ki tourne lé dos ;

اَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ ۚ

35. Et ki donne tiguutte et ki donne à conte kéré ?

وَاَعْطٰى قَلِيْلًا وَّاَكْثَرًا ۚ

36. Esse-ki li éna connaissance
l'invizibe dé sorte ki li capave trouvé ?

أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى ۝٣٦

37. Esse-ki li pa finne informé dé
ça ki éna dans banne Écritires Moïse,

أَفَلَمْ يَنْتَبِهْ إِنِّي صُحُفٌ مُّوسَى ۝٣٧

38. Et Abraham ki finne montré li
fidèle are so l'engazement ? _

وَأَبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ۝٣٨

39. Ki aukène portére fardeau pa
pou saryé fardeau ène l'aute ;

أَلَا تَذَرُ وَازِرَةً وِّدَّرَ الْآخَرَى ۝٣٩

40. Et ki l'homme pa pou gagne
nanrien excepté *fruit* so zefforts ;

وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ۝٤٠

41. Et ki so zeffort pa pou tardé
pou reconnaîte ;

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى ۝٤١

42. Alors li pou récompensé avec
maximum récompense pou ça ;

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءُ الْأَوْفَى ۝٤٢

43. Et ki à la fin, *tout* éna pou
arrive vers to Seignére ;

وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَى ۝٤٣

44. Et ki Li-Même Ki faire *banne*
dimounes riyé et Ki faire *zotte* ploré.

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ۝٤٤

45. Et ki Li-Même Ki cause la mort
et Ki donne la vie ;

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَا ۝٤٥

46. Et ki Li-Même Ki créé banne
paires, mâle et femelle,

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَ
الْأُنثَى ۝٤٦

47. A partir ène goutte sperme
quand ça finne émette,

مِنْ تَطْفِئَةٍ لَّا دَأَىٰ تُمْنَى ۝٤٧

48. Et ki li So responsabilité
réalise sorti dézième création-là ;

وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْآخَرَى ۝٤٨

49. Et ki Li-Même Ki faire vinne
rice et Ki accorde ricesse ziska
satisfaction,

وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَى ۝٤٩

50. Et ki Li-Même Ki Seignére Sirius;

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَى ۝٥٠

51. Et ki Li-Même Ki ti détruire
premier *tribi* 'Aad,

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ۖ

52. Et *tribi* Thamōūd *oussi*, et Li pa
ti laisse nanrien *dé zotte*,

وَتَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ ۖ

53. Et Li ti détruire pép Noé avant
banne-là. En vérité, *banne-là* ti pli inziste
et pli rébelle ki tout —

وَقَوْمُ نُوحٍ ۚ مِن قَبْلُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمُ
أَظْلَمَ وَأَطَىٰ ۖ

54. Et Li ti renverse *banne* la villes
corrompi *pép Lot*,

وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ۖ

55. Dé sorte ki ça ki *servi pou*
couvert-là, ti couvert *zotte*.

فَنَعَسَ مَا غَشَىٰ ۖ

56. Donc dans *banne* bienfaits to
Seignére, ô *homme* ! Léquéel to oulé
contesté ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ۖ

57. Ça, li ène Avertissére couma
banne Avertisséres avant.

هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِرِ الْأُولَىٰ ۖ

58. Ça l'hére ki pou éna pou
approcé, li finne *déza* costé,

أَرْفَعُ الْآزِفَةَ ۖ

59. A part Allāh, personne pa
capave éloigne ça ;

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۖ

60. Alors esse-ki *zotte* étonné are
ça l'annonce-là ?

أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۖ

61. Et *zotte* riyé et *zotte* pa ploré ?

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ۖ

62. Et *zotte* reste insouciant dans
ène façon orgueillé ?

وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ ۖ

63. Alors prosterne divant Allāh, et
faire So adoration.

فَسَجِدُوا لِلَّهِ ۖ وَأَعْبُدُوا^{الْحَقَّ} ۖ

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]
2. L'Hére-là finne costé et la line
finne fanne. إِثْرَبَّتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ [٢]
3. Et si banne-là trouve kik Signe,
zotte détourne figure et zotte dire : « Ça li
ène mazie ki tout lé temps faire. » وَلَا يَدْرَأُ آيَةً يَعْرِضُوا وَيَقُولُوا
سِحْرٌ مُّسْتَمَرٌّ [٣]
4. Et banne-là éna l'habitude
contrédire, et zotte suive zot prope
caprices, alors ki sak décret Allāh pou
établi dans so lé temps. وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ
أَمْرِ مُّسْتَقَرٍّ [٤]
5. Et certainement finne déza
arrive cotte-zotte impé banne nouvelles
ki éna ène avertissement là-dans. وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ
مُزْدَجَرٌّ [٥]
6. Li ène sazesse ki finne arrive so
perfection, mais avertissements, pa servi
zotte nanrien. حِكْمَةً بَالِغَةً فَمَا تَغْنِي التُّذْرُ [٦]
7. Donc détourne-toi dé banne-là.
Zour cotte Convocatère-là pou appelle
zotte vers ène soze désagréabe, فَتَوَلَّ عَنْهُمْ مِثْوَ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِيَ إِلَى شَيْءٍ
نَّكَرٍ [٧]
8. Zot régards baissé, zotte pou
sorti dépi dans zot tombes couma dire zotte
banne sauterelles éparpillé par tout côtés, حُشًّا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ
الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ [٨]
9. Zotte pou précipite vers
Convocatère-là. Banne mécréants pou
dire : « Ça li ène zour pénibe. » مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ
هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ [٩]
10. Avant banne-là, pép Noé ti
habitié contrédire. En effet, zotte ti traite
Nou servitére dé mentère et zotte ti dire :
« Li ène fou et ène rézété. » كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا
عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْئُوكَ وَازْدُجِرْ [١٠]
11. Alors, li ti prié so Seignère :
« En vérité, mo finne accablé, donc
donne-moi To aide ! » فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ [١١]

12. Alors, Nous ti ouvert banne la portes lé ciél pou *ki ène dilo la plie torrentiel tombé.*

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ﴿١٢﴾

13. Et Nous ti faire sorti dépi dans la terre banne la sources dé sorte *ki dé dilo-là ti zoènné dans ène but ki ti déza décrété.*

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَاتْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٣﴾

14. Et Nous ti transporte li lor ça l'Arce *ki ti faire are plances ék coulous.*

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوَّاحِ وَدُسُرٍ ﴿١٤﴾

15. Ça ti vogué sous Nou. regard ; ène récompense pou céli ki finne rézété.

تَجَرَّيْ بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِّمَن كَانَ كُفِرًا ﴿١٥﴾

16. Et, en vérité, Nous finne faire ça ène Signe pou banne zénérations *fitire. Mais esse-ki éna ki prend compte avertissement ?*

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٦﴾

17. Alors couma *terrible* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٧﴾

18. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué. Mais, esse-ki éna ki prend compte avertissement ?*

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿١٨﴾

19. Tribi 'Aad ti contrédire *zot Mésazzer. Alors couma terrible* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

كَذَّبْتَ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٩﴾

20. En vérité, Nous ti avoye conte banne-là ène di vent violent, *ti ène zour malhére interminabe,*

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ ﴿٢٠﴾

21. Li ti arrace banne dimounes couma dire zotte ti banne troncs pieds *tammes ki déraciné.*

تَنْزِعُ النَّاسَ كَانْتَهُمُ أَعْجَادُ نَحْلٍ مُنْقَعِرٍ ﴿٢١﴾

22. Alors, couma *terrible* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿٢٢﴾

23. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé et pou pratiqué. Mais, esse-ki éna ki prend compte avertissement ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٢٣﴾

R 2 24. Tribi Thamōūd oussi ti traite banne Avertisières dé mentères.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٤﴾

25. Et banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou suivre ène dimoune, ène d'ente nous-mêmes ? Alors, en vérité, nous pou dans ène l'érre grave et dans la folie.

فَقَالُوا أَبَشَرًا مِمَّنَّا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ ۖ إِنَّا إِذًا لَفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٥﴾

26. « Esse-ki finne faire Rappel-là déssanne lor li tout sél d'ente nous. Non, mais li ène grand mentère rempli are arrogance. »

أَلَيْكِي الذُّخْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَابٌ أَشْرٌ ﴿٢٦﴾

27. « Dimain banne-là pou conné ki sanne-là ki grand mentère rempli are arrogance!

سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الْأَشْرُ ﴿٢٧﴾

28. « En vérité, Nous pou avoye samelle-là couma ène test pou banne-là. Donc, observe banne-là, ô *Sāléh* et prend patience,

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فَتَنَّا لَهُمْ فَأَرْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿٢٨﴾

29. « Et dire banne-là ki dilo-là li partazé ente samelle-là ék banne-là, et ki bizin observe sak l'hére ki ki finne fixé pou boire. »

وَنَبِّئُهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مُخْتَصِرٌ ﴿٢٩﴾

30. Mais, banne-là ti appelle zot camarade, et li ti dresse li lor pointe so li pieds, so dé la mains lévé là-haut, pou donne so coup et li ti coupe zarrets samelle-là.

فَنَادَا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ﴿٣٠﴾

31. Alors, couma *terrible* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

كَفَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣١﴾

32. En vérité, Nous ti avoye conte banne-là ène sél souffle et zotte ti vinne couma ça ki taillé dans palissade et ki crazé en bas li pied.

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُخْتَطِرِ ﴿٣٢﴾

33. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué*. Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٣٣﴾

34. Pép Lot oussi ti traite banne Avertissérés dé mentéres.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, Nous ti faire tombe lor zotte ène la plie roces, sauf *lor* famille Lot ki nous ti délivré avant l'aube,

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٥﴾

36. Couma ène favére dé Nou part. Coumme ça-même Nous récompense dimoune ki reconnaissant.

نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٦﴾

37. Et, en vérité, li ti averti banne-là lor Nou satiment, mais zotte ti doute avertissement-là.

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٧﴾

38. Et, en vérité, banne-là ti rode par *tromperie* pou détourne li dé so banne visitéres. Alors Nous ti avégélé zot li zidé, *et Nous ti dire* : « Donc, goûte Mo pinition et Mo avertissement. »

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِمْ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٨﴾

39. Et, en vérité, bonhére lé matin, zotte ti gagne ène pinition ki ti diré.

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقَرٌّ ﴿٣٩﴾

40. « Donc, goûte Mo pinition et Mo avertissement. »

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٤٠﴾

41. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué*. Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٤١﴾

R 3 42. Et, en vérité, banne Avertissérés ti vinne cotte pép Pharaon.

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤٢﴾

43. Banne-là ti prend tout Nou banne Signes pou mensonzes. Alors, Nous ti attrape zotte avec attrapé Céli Ki Bien-Fort *et Ki* Tout-Puissant.

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخَذَ عَزِيزٌ مُقْتَدِرٌ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki zot banne mécréants meillére ki ça banne-là ? Ou soi éna ène exemption pou zotte *ki finne promette* dans banne Écritires ?

أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكُمْ أَمْ لَكُمْ
بِرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٣٣﴾

45. Esse-ki banne-là dire : « Nous ène groupe ki pou victorié ? »

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنتَصِرُونَ ﴿٣٥﴾

46. Pa pou tardé pou mette miltitide-là en dérouté et banne-là pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé*.¹⁰⁶

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٣٦﴾

47. En faite, l'Hére *grand bouleversement*-là, li banne-là zot lé temps fixé, et l'Hére-là li pou pli terribé et pli amer.

بَلِ السَّاعَةِ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ
أَذْهَى وَأَمَرُّ ﴿٣٧﴾

48. En vérité, banne qui faire pécé, zotte dans l'errére *grave* et *dans* la folie.

إِنَّ الْمُبْجِرِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٣٨﴾

49. Zour cotte pou traine zotte, lor zot visaze, dans di Fé, *et pour dire* zotte : « Goûte ça contact l'Enfer là. »

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِِهِمْ
ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٣٩﴾

50. En vérité, Nous finne créé tout kit-soze avec mizire *couma bizin*.

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٠﴾

51. Et Nous l'orde li *éxékité* nék ène sél coup couma ène clin d'oeil.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٤١﴾

52. Et, en vérité, Nous finne détruire *avant-zotte* banne groupes couma zotte. Alors, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ
مُدَّكِيرٍ ﴿٤٢﴾

106 Ça li ène prophécie formidabe concernant défaite écrazant ki l'armée puissant de 1000 combattants banne mécréants mecquois ti sibir, 18 mois après l'Hégire, par 313 combattants mizilmans. Avant ki bataille-là commencé, le Saint Prophète, avec boucoup fervére ék doulére, ti prié Allah. Li ti dire : 'O Allah, avec himilitéé, mo implore Toi pou réalize To promesse. Si ça ti groupe *mizilmans*-là arrivé détruire, alors népli pou éna To adoration lor la terre.' Li ti quitte so la tente, li ti faire face place cotte pou la guére, li ti récite ça verset-là : 'Pa pou tardé pou mette miltitide-là en dérouté et banne-là pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé*.'

53. Et tout ça ki banne-là finne
faire, li *inscrire* dans banne rézistes.

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ٥٣

54. Et tout *zaffaire*, tipti ou soi
grand, li inscrire.

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ٥٤

55. En vérité, banne dimounes
droite pou dans milié banne Zardins et
banne la rivières,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ٥٥

56. Lor Siége la vérité dans
présence lé Roi Ki Tout-Puissant.

فِي مَقْعَدٍ صَدِيقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ٥٦

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]
2. Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li, الرَّحْمَنُ [2]
3. Li finne enseigne le Coran. عَلَّمَ الْقُرْآنَ [3]
4. Li finne créé l'homme. خَلَقَ الْإِنْسَانَ [4]
5. Li finne enseigne li l'art pou exprime *li* clairement. عَلَّمَهُ الْبَيَانَ [5]
6. Soleil et la line zotte *suive zot simé* d'après ène calkil *fixé*. الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ يَحْسَبَانِ [6]
7. Et banne plantes sans tize et banne zarbes zotte soumette *are volonté Allāh*. وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ [7]
8. Et lé ciél, Li finne élève li là-haut, et Li finne établi ène mizire, وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ [8]
9. Pou ki zotte pa dépasse mizire-là. أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ [9]
10. Et péze donc *tout kit-soze* avec zistice et pa faire kik manquement dans pézé. وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ [10]
11. Et la terre ! Li finne faire ça *couma ène soutien* pou So banne créatires ; وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ [11]
12. Là-dans, éna *tout* banne *kalité* fruits et banne pieds tammes avec banne fruits enveloppé. فِيهَا فَاكِهَةٌ وَاللَّهُ أَكْبَرُ [12]
13. Et là-dans éna banne la grains dans zot l'enveloppes et banne plantes aromatique. وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ [13]
14. Donc, zotte dé, ô *djinns* et *hommes*, léqué! banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ? فَيَأْتِي آلَاءُ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ [14]

15. Li finne créé l'homme dépi l'arzile sec ki résonné et ki pareil couma potterie ki finne cuit.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝١٥

16. Et Li finne créé djinns dépi la flamme di fé.

وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ تَارٍ ۝١٦

17. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا كُذِّبُوا ۝١٧

18. Seignére dé dé-l'Orients et Seignére dé dé-l'Occidents.

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝١٨

19. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا كُذِّبُوا ۝١٩

20. Li pou inir dé la mers-là, zotte pou zoènne ensamme ène *zour*.¹⁰⁷

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ۝٢٠

21. Ente ça dé-là, éna *astére-là* ène barrière *ki* zotte pa capave franci.

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ۝٢١

22. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا كُذِّبُوا ۝٢٢

23. Banne perles et banne corails sorti dépi dans ça dé-là.

يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۝٢٣

24. Donc, zotte-dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا كُذِّبُوا ۝٢٤

25. Et pou Li, banne navires dressé lor la mer, *haute* couma banne montagnes.

وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ ۝٢٥
كَالْأَعْلَامِ ۝٢٥

26. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا كُذِّبُوا ۝٢٦

R 2 27. Tout ça ki lor ça *la terre-là* éna pou disparaîte.

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۝٢٧

107. Pé prophétise l'ouverture canal Suez et canal Panama.

28. Et *sélement* pou reste rang et dignité to Seignére Ki posséde la gloire et l'honnére.

وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٨﴾

29. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَكْذِبِينَ ﴿٢٩﴾

30. Tout banne ki dans banne lé ciéls et lor la terre implore Li-Même. Sak zour Li *manifesté* Li dans ène nouveau éclat.

يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٣٠﴾

31. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَكْذِبِينَ ﴿٣١﴾

32. O dé grand puissances, Nous pa pou tardé pou porte Nou l'attention lor zotte !

سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَيْنِ ﴿٣٢﴾

33. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَكْذِبِينَ ﴿٣٣﴾

34. O compagnie banne djinns et banne hommes !¹⁰⁸ Si zotte capave alle en dehors frontières banne lé ciéls et la terre, alors allé ; mais zotte pa pou capave allé, sauf avec ène raisonnement puissant.

يَمْخَشُرُ الْجِنُّ وَالْإِنسُ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَفْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَإِنَّهُمَا لَا يَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٤﴾

35. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَكْذِبِينَ ﴿٣٥﴾

36. Pou avoye lor zotte, ène la flamme di fé sans la fimée et ène *colonne* la fimée sans di fé et zotte pa pou capave aide zotte ente zotte.¹⁰⁹

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٦﴾

37. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَكْذِبِينَ ﴿٣٧﴾

108. Pé adresse compagnie banne puissances capitaliste et compagnie banne lé péps.

109. Pé faire référence à banne rayons cosmiques.

38. Et quand lé ciél pou fanne et pou vinne rouze couma cuir rouze —

فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
كَالِدِّهَانِ ﴿٣٨﴾

39. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَنِ ﴿٣٩﴾

40. Ça zour-là, pa pou pose question aukène dimoune lor so péchés ni aukène djinn *oussi*.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا
جَانٌّ ﴿٤٠﴾

41. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَنِ ﴿٤١﴾

42. Pou réconnaîte banne coupabes par zot marques et pou saisi zotte par touffe sévé lor front, et par li pieds.

يُعَرِّفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيَوْمُضَوْنَ
بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٤٢﴾

43. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَنِ ﴿٤٣﴾

44. Ça li l'Enfer ki banne coupabes ti nié.

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٤﴾

45. Banne-là pou tourne en rond ente ça *di Fé-là* et dilo *ki* extrêmement bouillante.

يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ إِنْ
﴿٤٥﴾

46. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَنِ ﴿٤٦﴾

R 3 47. Mais pou dimoune ki pére, avec ène grand respect, *grandére et dignité* rang So Seignére, éna dé Zardins —

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتُ
﴿٤٧﴾

48. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَنِ ﴿٤٨﴾

49. Dé *Zardins-là* éna plisière brances.

ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ﴿٤٩﴾

50. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَايَ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَنِ ﴿٥٠﴾

51. Dans dé *Zardins*-là, éna dé la sources dilo ki pé coulé.

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥١﴾

52. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٢﴾

53. Dans dé *Zardins*-là, éna tout *kalité* fruits par paires.

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٣﴾

54. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٤﴾

55. Appiyé *are banne coussins banne-là pou* lor banne tapis ki doublé *are brocart*. Et banne fruits mir ça dé *Zardins-là pou* apendant en bas à *cause zot poids*.

مُتَكِّئِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَاطِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ۚ وَجَنَّاتٍ دَانِ ﴿٥٥﴾

56. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٦﴾

57. Là-dans, éna *oussi* banne *zène filles* ki zot régard baissé *par modestie* et ki ni aukène zomme ni aukène djinn pa finne toucé avant banne-là —

فِيهِنَّ قُصُورَاتُ الْطَّرِيفِ ۖ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٥٧﴾

58. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٨﴾

59. Couma dire zotte banne ribis et banne ti perles.

كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٩﴾

60. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٠﴾

61. Esse-ki récompense la bonté li capave l'aute ki la bonté ?

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦١﴾

62. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٢﴾

63. Et à parte ça dé-là, éna dé *lé zaute Zardins* —

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَيْنِ ﴿٦٣﴾

64. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبِينَ ﴿١٣﴾

65. *Dé Zardins-là*, zotte vert foncé à cause boucoup feuillaze.

مُدَّهَا مَتْنٍ ﴿١٤﴾

66. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبِينَ ﴿١٥﴾

67. Dans dé *Zardins-là*, éna dé la fontaines ki pou déverse dilo en abondance.

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَصْاخُتَانِ ﴿١٦﴾

68. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبِينَ ﴿١٧﴾

69. Dans dé *Zardins-là*, éna tout kalité fruits, et tammes et grénades.

فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿١٨﴾

70. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبِينَ ﴿١٩﴾

71. Là-dans, éna banne *zéne filles* ki vertueuse et zoli —

فِيهِنَّ خَيْرٌ حَسَنٌ ﴿٢٠﴾

72. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبِينَ ﴿٢١﴾

73. Banne zoli *zéne filles* avec zoli li zié noir bien ouvert, zotte bien gardé dans banne pavillons —

خُورٌ مَّقْصُودَاتٌ فِي الْغِيَاكِ ﴿٢٢﴾

74. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبِينَ ﴿٢٣﴾

75. Ki ni aukéne zomme ni aukéne djinn pa finne toucé avant banne-là —

لَمْ يَطْمِئْهُمْ نَأْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جِئَانٌ ﴿٢٤﴾

76. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبِينَ ﴿٢٥﴾

77. Appiyé are coussins vert et zotte pou lor banne tapis splendide.

مُتَكِرَيْنَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضِرٍ وَعَبَقَرِي حَسَنٌ ﴿٢٦﴾

78. Donc, zotte dé, léquél banne
bienfaits zot Seignére zotte pou nié¹¹⁰ ?

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٥٨﴾

79. Nom to Seignére Ki posséde la
gloire et l'honnére, Li Béni.

تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٥٩﴾

110. Li pa pou nanrien ki finne répète ça verset-là 31 fois dans ça sourate-là parski ça sourate-là pé faire référence à banne grand grand favéres et bénédictionns innombrabe ki Allah finne donne à l'homme. Là-dans pé cause oussi pinition Allah ki pou tombe lor l'homme dans forme la guére atomique. Avertissement li servi banne ki oulé prend compte.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Quand l'Événement-là pou
arrivé —

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝۲

3. Personne pa pou capave nié so
arrivée.

لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۝۳

4. Éna ki li pou abaissé, éna li pou
élévé.

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ۝۴

5. Quand la terre pou sécoué avec
violence,

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۝۵

6. Et ki banne montagnes pou
pilvérisé complètement,

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝۶

7. Alors banne montagnes-là
zotte pou vinne couma la poussière
éparpillé,

فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ۝۷

8. Et zotte, zotte pou divisé en
trois groupes :

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝۸

9. Prémieument, banne côté droite —
couma bienhéré ça banne côté droite-là été!

فَأَصْحَبُ الِّمِئَمَةِ ۝ مَا أَصْحَبُ
الِّمِئَمَةِ ۝۹

10. Dézièment, banne côté
gauche — couma malsancé ça banne côté
gauche-là été !

وَأَصْحَبُ الْمَشْأَمَةِ ۝ مَا أَصْحَبُ
الْمَشْأَمَةِ ۝۱۰

11. Troizièment, banne ki pli
divant, zotte pou pli divant ;

وَالسَّيْقُونَ السَّيْقُونَ ۝۱۱

12. Ça banne-là ki pou banne ki
rapprocé are Allāh.

أُولَٰئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝۱۲

13. Zotte pou dans banne Zardins
dé Délices —

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝۱۳

14. Ène grand groupe dans banne
premiers dimounes,

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ۝۱۴

15. Et ène ti nombre dans banne-
après.

وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿١٥﴾

16. Assizé lor banne canapés orné
are l'or et pierres précieuse,

عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٦﴾

17. Zotte pou appiyé are coussins
lor ça banne canapés-là, zotte pou faire
face ène are l'aute.

مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٧﴾

18. Banne garçons ki zamais pa
pou vieilli pou cirkilé pou servi zotte,

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٨﴾

19. Avec banne coupes, banne
brocs et banne verres rempli dépi ène la
source ki continié coulé même —

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ ۖ وَكَأْسٍ مِّنْ
مَّعِينٍ ﴿١٩﴾

20. Banne-là pa pou gagne mal de
tête are ça, ni zotte pou soulé are ça—

لَّا يَصْدَعُونَ عَنْهَا ۖ وَلَا يُنْزِفُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et banne garçons-là pou améne
tout kalité fruits, banne-là pou soisir là-
dans,

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢١﴾

22. Et ène zenre la sair zoiseaux,
zotte pou éna dépi là-dans ça ki zotte
désiré.

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et dans banne Zardins-là pou
éna banne zoli zéne filles avec zoli li zié
noir bien ouvert,

وَحُودٍ عَيْنٍ ﴿٢٣﴾

24. Pareil couma banne perles ki
finne bien caciette et protégé,

كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿٢٤﴾

25. Couma récompense pou ça ki
banne-là finne faire.

جَزَاءٍ يَّمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

26. Banne-là pa pou tandé là-dans
aukène parole inutile ou coupabe,

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا ۖ وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٦﴾

27. Mais sélement parole
salitation : « La paix ! La paix ! »

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٧﴾

28. Et banne côté droite, couma وَ أَصْحَبُ الْيَمِينِ ۚ مَا أَصْحَبُ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾
bienhééré ça banne côté droite-là été !

29. *Zotte pou* au milié banne pieds فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٣٩﴾
 maçons ki sans piquants,

30. Et *zotte pou au milié* banne وَّ طَلْحٍ مَّنْضُودٍ ﴿٤٠﴾
 rézines bananes,

31. Et banne l'ombraze ki étalé, وَّ ظِلِّ مَّمْدُودٍ ﴿٤١﴾

32. Et dilo ki continié déversé. وَّ مَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٤٢﴾

33. Et banne fruits en abondance, وَّ فَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٤٣﴾

34. Ki pa pou manqué *zamaïs*, et ki لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٤٤﴾
 pa pou interdit,

35. Et *zotte pou éna* banne épouses وَّ فُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٤٥﴾
 noble —

36. En vérité, Nous finne créé إِنَّا أَنشَأْنَهُنَّ إِنْشَاءً ﴿٤٦﴾
 banne-là dans ène façon excellent.

37. Et Nous finne faire banne-là فَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَادًا ﴿٤٧﴾
 banne vierzes,

38. Ki éna l'affection et ki même عُرْبًا أَثَرًا بَا ۖ ﴿٤٨﴾
 l'âze,

39. Pou banne ki côté droite. لَّا أَصْحَبُ الْيَمِينِ ۖ ﴿٤٩﴾

R 2 40. Ène grand groupe dans banne ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٥٠﴾
 premiers *dimounes*.

41. Et ène grand groupe dans وَّ ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿٥١﴾
 banne-aprés.

42. Mais banne côté gauche — couma وَ أَصْحَبُ الشِّمَالِ ۚ مَا أَصْحَبُ الشِّمَالِ ﴿٥٢﴾
malsancé ça banne côté gauche-là été !

43. *Banne-là pou* dans milié banne فِي سَمُومٍ وَ حَمِيمٍ ﴿٥٣﴾
 di vents brillant et dilo bouillante.

44. Et dans l'ombrage ène la fimée noir,
 وَظِلٍّ مِّن يَّحْمُومٍ ﴿٣٣﴾
45. Ni li frais, ni li faire kik di bien.
 لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٣٤﴾
46. Avant ça, en vérité, banne-là ti pé vive dans l'aisance et dans l'abondance,
 إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٣٥﴾
47. Et zotte ti pé persisté dans pécé grave.
 وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٣٦﴾
48. Et zotte ti pé dire: «Ki ça ça! Quand nous pou mort et pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vrainmême nous pou réssissité ?
 وَكَانُوا يَقُولُونَ ۖ أَيُّدَا مِثْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظًا ۖ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٣٧﴾
49. « Et nous banne ancêtes avant oussi ? »
 أَوْ آبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٣٨﴾
50. Dire : « Certainement, banne premiers et banne ki vinne après,
 قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٣٩﴾
51. « Certainement pou rassemblé zotte tout, dans l'hère fixé pou zour ki finne désigné.
 لَمَجْمُوعُونَ ۖ إِلَىٰ مِثْقَاتِ يَوْمٍ مَّحْلُومٍ ﴿٤٠﴾
52. « Alors, ô zotte ki finne égaré et finne contrédire la vérité!
 ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٤١﴾
53. « Certainement zotte pou manze dépi dans pied Zaqqōum,
 لَا يَخْلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٤٢﴾
54. « Et zotte pou rempli zot vente are ça,
 فَمَلَأُوهَا مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٤٣﴾
55. « Et zotte pou boire lor là, dilo bouillante,
 فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٤٤﴾
56. « Et zotte pou boire couma ène sameau ki tout lé temps assoiffé. »
 فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ﴿٤٥﴾
57. Ça pou zot l'accueil Zour Zizement.
 هَٰذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٤٦﴾

58. Nous-Même, Nous finne créé zotte. Alors, bé ki faire zotte pa réconnâite ça ? نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٨﴾

59. Bé ki zotte pensé ça goutte sperme ki zotte émette-là ? أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٩﴾

60. Esse-ki zotte *ki* finne créé ça, ou soi Nous *Ki* Créatère-là ? ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٦٠﴾

61. Nous finne décrète la mort pou zotte *tout*, et *nanrien* pa capave empêce Nous نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَ مَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦١﴾

62. Pour sanze zot formes *actuel* et faire zotte sorti dans ène forme ki zotte pa conné. عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et certainement, zotte finne conné *couma finne faire zotte sorti l'hére zot* premier création. Alors bé ki faire zotte pa médité *lor* là ? وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٣﴾

64. Esse-ki zotte guetté ça ki zotte sémé ? أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٤﴾

65. Esse-ki zotte ki faire li poussé ou soi Nous *Ki* faire *li* poussé ? ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٥﴾

66. Si Nous ti oulé, certainement Nous ti capave ranne ça casse cassé en tipti morceaux *couma banne brins la paille* et alors zotte pa ti pou arrête faire lamentation : لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٦﴾

67. « En vérité, *alà* ki nous plonzé dans dette ! إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. « Et même nous finne *complétement* démini. » بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٨﴾

69. Esse-ki zotte finne considère dilo ki zotte boire ? أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٩﴾

70. Esse-ki zotte ki faire li
dëssanne dépi banne niazes ou soi Nous
Li faire *li* dëssanne ?

ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ
نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٤٩﴾

71. Si Nous ti oulé, Nous ti capave
ranne li amer. Alors, bé ki faire zotte pa
réconnaissant ?

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا
تَشْكُرُونَ ﴿٥٠﴾

72. Esse-ki zotte finne considère di
fé ki zotte allimé ?

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٥١﴾

73. Esse-ki zotte ki produire so
pied ou soi Nous Ki Productière-là ?

ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ
الْمُنْشِئُونَ ﴿٥٢﴾

74. Nous finne faire ça ène rappel
et ène l'avantaze pou banne voyazéres.

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَ مَتَاعًا
لِّلْمُقْوِينَ ﴿٥٣﴾

75. Alors avec nom to Seignère Ki
Bien-Grand, célébré So sainteté.

بِسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٤﴾

R 3 76. Non, mais mo cite couma préve
banne galaxies *zétoiles* —

فَلَا أَقْسِمُ بِمَوْقِعِ النُّجُومِ ﴿٥٥﴾

77. Et, en vérité, ça li ène grand
préve si sélement zotte ti conné —

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّئَلَّا تَخْلُمُون عَظِيمٌ ﴿٥٦﴾

78. *Ki* ça li vraitême ène Coran
noble,

لَئِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٥٧﴾

79. Dans ène Live bien protégé,

فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ﴿٥٨﴾

80. Personne pa pou touce ça, sauf
banne ki pirifié.

لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٥٩﴾

81. *Li* ène révélation dé la part
Seignère tout banne lé mondes.

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٠﴾

82. Esse-ki, lor ça discours *céléste*-
là, ki zotte faire tromperie *are*
dimounes ?

أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُذْهَبُونَ ﴿٦١﴾

83. Et esse-ki lor zot contrédire
Livre-là ki zotte établi *moyen* pou *gagne*
zot nourritire ?

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٦٢﴾

84. Bé ki faire alors, quand l'âme
dimoune dans l'agonie li arrive cotte so
la gorze,

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْخُلُقُومَ ﴿٨٣﴾

85. Et zotte pé guetté l'hé-re-là —

وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٨٥﴾

86. Et Nous pli prés are li ki zotte,
mais zotte pa trouvé —

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا
تُبْصِرُونَ ﴿٨٦﴾

87. Si zotte péna aukène compte
pou rendé ; bé ki faire alors

فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٧﴾

88. Zotte pa capave raméne ça
l'âme-là, si zotte véridique ?

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٨﴾

89. Et si dimoune dans l'agonie-là
li d'ente banne ki rapprocé are Allāh,

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٩﴾

90. Alors, pou li éna confort, et
parfim bonhére et ène Zardin de Délices;

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. Et si li compté dans banne côté
droite,

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾

92. Alors, « Ki la paix lor toi ki ène
dans banne côté droite ! »

فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٢﴾

93. Mais si li compté dans banne ki
contrédire la vérité et ki finne égaré,

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ
الضَّالِّينَ ﴿٩٣﴾

94. Alors pou li pou éna ène
l'accueil dilo bouillante,

فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٩٤﴾

95. Et li pou brilé dans la Fournaise
l'Enfer.

وَتَصْلِيَةٌ جَهِيمٍ ﴿٩٥﴾

96. Assirément, ça li ène vérité
sire-même.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٦﴾

97. Donc, avec nom to Seignére Ki
Bien-Grand, célébré So saintété.

يَا سَمِيعُ يَا شَكِيمُ ﴿٩٧﴾

- R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]
2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre célébré saintété Allāh ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.
- سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ [٢]
3. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre. Li donne la vie et Li cause la mort et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.
- لَهُ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ [٣]
4. Li-Même Ki Premier et Ki Dernier et Ki Manifeste et Ki Reste-Caciette et Li-Même conne tout kit-soze bien.
- هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ [٤]
5. Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans sisse périodes ensuite Li finne établi Li lor Trône-là. Li conné ça ki rente dans la terre et ça ki sorti dépi là-dans et ça ki déssanne dépi dans lé ciél et ça ki monte là-dans. Et Li avec zotte cotte zotte été. Et Allāh trouve bien tout ça ki zotte faire.
- هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلْجِ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ [٥]
6. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre ; et vers Allāh ki pou rétourne tout zaffaire.
- لَهُ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ [٦]
7. Li faire la nuite rente dans li zour et Li faire li zour rente dans la nuite ; et Li conne bien ça ki dans la poitrine.
- يُورِثُ الْيَتِيمَ فِي النَّهَارِ وَالنَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ [٧]
8. Croire dans Allāh et So Mésazér, et dépense dans simé Allāh dépi dans ça ki Li finne faire-zotte héritiers. Et, d'ente zotte, banne ki croire et ki dépensé, banne-là pou gagne ène grand récompense.
- آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِينَ فِيهِ ۚ قَالُوا لَوْ كُنَّا آمِنُوا بِمَنْكُمُ وَأَنْفَقْنَا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ [٨]

9. Bé ki arrive zotte ki zotte pa croire dans Allāh, alors ki le Mèssazer pé appelle zotte pou ki zotte croire dans zot Seignère, alors ki ô banne zenfants Adam ! Li finne déza prend are zotte zot l'engazement, si vrainême zotte banne croyants ?

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ
يَدْعُوكُمْ لَتُؤْمِنُوا بِهِمْ فَقَدْ أَخَذَ
مِيثَاقَكُمْ أَنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩﴾

10. Li-Même Ki révêle So servitère banne Signes manifeste pou ki Li faire zotte sorti dépi dans banne toute sorte l'obskirités pou amène zotte vers la limière. Et, en vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié pou zotte.

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ
بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَعَزِيزٌ ذَرِيعٌ ﴿١٠﴾

11. Bé ki arrive zotte ki zotte pa dépense dans simé Allāh alors ki l'héritaze banne lé ciéls et la terre, li pou Allāh ? D'ente zotte, banne ki finne dépensé et ki finne combatte avant la Victoire, zotte pa pareil, au contraire ça banne-là, zotte sipérière en rang are banne ki finne dépensé et ki finne combatte après. Et Allāh finne promette ça ki meillère couma récompense à sakène. Et Allāh Li Bien-Consient ça ki zotte faire.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَاللَّهُ مِيرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ
لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ
الْفَتْحِ وَقَاتَلَ أُولَٰئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً
مِّنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَاتَلُوا
وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١١﴾

R 2 12. Ki sanne-là ki pou faire Allāh ène zoli prêt ? Alors Li pou multiplié ça pou li et li pou gagne ène récompense honorabe.

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٢﴾

13. Ça zour cotte to pou trouve banne croyants et banne croyantes, zot la limière pé galoupé, divant zotte et lor zot côté droite, et pou dire zotte : « Bon nouvelle pou zotte azordi ! Banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Ça li ça grand triomphe-là. »

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
يَسْعَىٰ نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ
بِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّتِ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

14. Ça zour cotte banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite pou dire banne ki croire : « Zette ène regard lor nous-oussi pou ki nous gagne impé dépi zot la limière ; » pou dire *banne-là* : « Rétourne en arrière et serce kik la limière *si zotte capave*. » Alors, pou place ente banne-là ène miraille avec ène la porte là-dans ; so l'intérière *li pou tel façon ki pou éna miséricorde là-dans* et so l'extérière *li pou tel façon ki pou éna pinition divant li*.

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُوا نَاقَتَنَا تَقْتَ بَشِيرٍ وَنُورِكُمْ قَتِيلٍ اَرْجِعُوا وَّرَاءَكُمْ فَاَلْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قَبْلِهِ الْعَذَابُ [١٣]

15. Banne *hypocrites-là* pou crié banne *croyants-là* : « Esse-ki nous pa ti avec zotte ? » Banne-là pou réponne : « Bien sire, mais zotte ti laisse zotte alle dans tentation et zotte ti hésité et douté, et zot banne désirs inutile ti trompe zotte ziska ki décret Allāh ti vini alors ki Trompère-là ti trompe zotte lor Allāh.

يُنَادُواهُمْ اَلَمْ تَكُنْ مَعَكُمْ ؕ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَاِذْتَبْتُمْ وَغَرَّكُمْ اَلْمَآلُ حَتَّىٰ جَاءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَدُورُ [١٤]

16. « Alors, azordi, pa pou accepté aukène rançon are zotte, ni are banne ki pa finne croire. Zot place cotte pou resté, li di Fé ; ça-même ki zot camarade, et destination-là li bien mauvais ! »

قَالِيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ؕ مَا اَوْسَكُمُ النَّارُ ؕ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ [١٥]

17. Esse-ki moment-là pa finne arrivé pou banne croyants ki zot lé kére vinne himble dans mazine Allāh et *dans* la vérité ki finne déssanne, et ki zotte pa vinne pareil couma banne ki finne recevoir Live avant *zotte* ? Et lé temps ti vinne longue pou ça banne-là, alors zot lé kére ti endirci. Et la plipart d'ente zotte ti révolté *conte zot l'engagement*.

اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ اُوْتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ [١٦]

18. Conné ki Allāh rédonne la terre la vie après so la mort. Nous finne ranne banne Signes clair pou zotte pou ki zotte comprend.

رَاٰعِلْمُوْا اَنَّ اللّٰهَ يَخِيّ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ اٰلَايَتِ لَعَلَّكُمْ تَحْقُلُونَ [١٧]

19. En vérité, banne zommes ki faire l'aumône et banne madames ki faire l'aumône, et banne ki faire Allāh ène bon prêt—Ça pou multiplié pou zotte, et pou zotte pou éna *oussi* ène récompense honorabe—

إِنَّ الْمَصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا
اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَاعَفُ لَهُمْ
لَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٩﴾

20. Et banne ki croire dans Allāh et *dans* So banne Mésazers, ça banne-là ki banne véridiques et banne Témoins *la vérité* dans régard zot Seignère. Banne-là pou gagne zot récompense et zot la limière. Mais banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là pou habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ
هُمْ الصَّدِّيقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ
رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٢٠﴾

R3 21. Bizin conné ki la vie ça lé monde-là li sélement ène zoué et ène l'amizement et ène ornement et li faire zotte rivalisé ente zotte dans l'orgueil et dans multiplié ricesse et zenfants. *Ça la vie là* li pareil couma ça la plie ki produire vézétation ki faire rézouir banne kiltivatéres. Ensuite li vinne sec, et to trouve li vinne zaune, ensuite li cassé en tipti morceaux *couma banne brins la paille*. Et, dans l'Aute lé monde-là, éna ène pinition dir et *oussi* ène pardon dé la part Allāh, et So plaisir, alors ki la vie ça lé monde-là li sélement ène bénéfice temporaire trompère.

اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ
زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي
الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ
أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيمُ
فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطًا مَّاءٌ
وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْخُرُودِ ﴿٢١﴾

22. Alle divant, sakène pli vite ki l'aute, dans serce pardon zot Seignère, et ène Zardin *ki* so grandère li grandère lé ciél et la terre ki finne préparé pou banne ki croire dans Allāh et *dans* So banne Mésazers. Ça, li la grâce Allāh ; Li accorde li dimoune ki Li oulé et Allāh possède la grâce immense.

سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٢﴾

23. Aukène malhére pa arrivé lor la terre, ni dans zot *prope* personnes ki li pa *inscrire* dans ène Live avant-ki Nous faire li existé. En vérité, ça, li facile pou Allāh

مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَ أَهَآءَ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٣٣﴾

24. Pou ki zotte pa tourmente zotte pou ça ki finne éssappe zotte et *pou* ki zotte pa faire vantard à cause ça ki Li finne donne zotte. Et Allāh pa content banne ki orgueillé, et vantard,

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٣٤﴾

25. Ki faire laré et *ki* récommanne banne dimounes pou faire laré. Et dimoune ki tourne lé dos, alors, certainement Allāh Li pa bizin nanrien et Li Digne dé louanze.

يَا الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٣٥﴾

26. En vérité, Nous ti avoye Nou banne Mésazers are banne Signes bien clair et Nous ti avoye avec banne-là le Live et la Balance pou ki banne dimounes azir avec zistice ; et Nous ti faire déssanne ferraille, là-dans éna *matériaux* pou la guére violent et banne l'avantazes pou l'himanité et pou ki Allāh reconnaîte banne ki aide Li et *ki* aide So banne Mésazers malgré Li Invizibe. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۚ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٣٦﴾

R 4 27. Et, en vérité, Nous ti avoye *oussi* Noé et Abraham, et Nous ti établi dans zot déssendants, banne Prophètes et *Nous ti* donne-zotte Live. Alors d'ente banne-là, éna ti suive *bon* guidance-là, mais boucoup d'ente banne-là ti banne rebelles.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٣٧﴾

28. Ensuite, Nous ti faire Nou banne Mésazers suive banne-là zot pas, et Nous ti faire Jésus, fils dé Marie suive *zot* pas, et Nous ti donne li l'Évanzile. Et Nous ti mette compassion et miséricorde dans lé kére

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ ۚ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً ۚ وَرَهْبَانِيَّةً

banne ki ti suive li. Et zotte ti invente systême amène la vie moine — Nous pa ti prescrire ça pou zotte — *donc zotte ti invente* ça simplément pou serce plaisir Allāh. Mais zotte pa ti observe li couma ti bizin observe li — *avec so vrai l'esprit.*¹¹¹ Et, Nous ti donne banne ki croire *et ki faire banne bon actions*, d'ente banne-là, zot récompense, mais boucoup d'ente banne-là ti banne rébelles.

ابْتَدَعُوها مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ اِلَّا
ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا
حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ فَاتَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ ۖ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ
فٰسِقُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. O banne ki croire ! Craigne Allāh et croire dans So Mèssazer. Li pou donne zotte ène doube part dé So miséricorde et Li pou accorde-zotte ène la limière, zotte pou marce là-dans et Li pou pardonne zotte ; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié,

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ وَ
اٰمَنُوْا بِرِسُوْلِهِۦ يُوْثِقْكُمْ كِفْلَيْنِ مِّنْ
رَّحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ نُوْرًا تَمْشُوْنَ
بِهٖ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٩﴾

30. Pou ki banne ki finne gagne Live *avant Islam* pa pensé ki banne *Misilmans*-là péna aukène capacité pou gagne kik part dépi dans la grâce Allāh, alors ki, en vérité, tout grâce li dans la main Allāh. Li accorde li dimoune ki Li oulé. Et Allāh possède la grâce immense.

لَعَلَّآ يَعْزِمَ اَهْلُ الْكِتٰبِ اَلَّا يَتَّقُوْۤا
عَلٰى شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللّٰهِ ۗ وَاَنَّ
الْفَضْلَ يَسِيْرٌ اِلَيْهِ يُوْثِقُوْۤا مِّنْ
بِشْرِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٣٠﴾

111. Dans verset 26, Allah dire ki Li ti faire déssanne al-Mīzān (la Balance) pou ki banne dimounes évite banne extrêmes et ki zotte adopté simé ki au milié. Le Saint Prophète finne même dire : ‘Péna systême amène la vie moine dans l’Islam.’ (lire Athīr). Islam li pa ène rélizion pou banne visionnaires ki vive dans ène lé-monde dé zot prope conception ou soi dé zot prope création ki dissocié are banne réalités la vie. Dans l’Islam, péna place pou banne tel enseignement : ‘Pa bizin prend compte *pou ou* lendimain,’ couma la Bible enseigné (lire Matt. 6:34). L’Islam li enseigne : ‘Sak l’âme bizin guette ça ki li avoye divant pou lendimain.’ (Coran 59:19). Ène vrai mizilman li céli ki rempli complètement tout so banne obligations envers Allah et envers l’homme.

PARTIE 28

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans Ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. En vérité, Allāh finne tanne parole céli ki *ti* pé diskite are toi à propos so mari et ki *ti* pé plaigne are Allāh. Et Allāh *finne* tanne zotte-dé zot conversation. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ٢

3. Banne d'ente zotte ki sépare zotte are zot madames *simplément* parski zotte appelle banne-là mamas ; banne-là pa *capave* vinne zot mamas ; zot mama li sélement céli ki finne donne-zotte naissance ; et, en vérité, banne *zommes*-là pé dire ène parole blâmabe et fausse. Et en vérité, Allāh Li Effacére banne pécés, Li Bien-Pardonnant.

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا الرَّيَاضُ وَلَكِنَّهُمْ لَبِقُولِ مَنْكُرٍ مِنَ الْقَوْلِ وَذُرَاءِ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ٣

4. Et banne ki sépare zotte are zot madames *simplément* parski zotte appelle banne-là mamas, ensuite zotte rétire zot parole, alors zotte bizin libère ène esclave avant ki *mari et femme*, zotte gagne contact *conzibal*. Finne récommanne zotte pou faire ça. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَٰلِكُمْ تَوْعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ٤

5. Mais dimoune ki péna moyen *pou* ça, li bizin faire carême pendant dé mois à suivre avant ki zotte-dé gagne contact *conzibal*. Et dimoune ki pa *capave faire ça oussi*, alors *li* bizin donne manzé soissante dimounes pauve. Ça *li* *coumme-ça* pou ki zotte croire dans Allāh et *dans* So Mésazer. Et ça *li* banne limites *prescrire par* Allāh. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٥

6. En vérité, banne ki oppose Allāh et So Mésazzer, zotte pou détruire couma banne avant-zotte ti détruire ; et Nous finne déza avoye banne Signes clair. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki donne himiliation.

7. Ça Zour cotte Allāh pou réssissite banne-là zotte tout. Et Li pou informe banne-là ça ki zotte ti pé faire. Allāh finne garde compte pou ça, alors ki zotte finne oublié ça. Et Allāh Li Témoins lor tout kit-soze.

R2 8. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh conne tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre ? Péna aukène conversation sécret à trois sans ki Li zot Quatrième, ni à cinq sans ki Li zot Sizième, ni moïnse ki ça, ni plisse, sans ki Li pa avec banne-là cotte zotte-capave été. Ensuite, Zour Rézirection, Li pou informe banne-là lor ça ki zotte ti pé faire. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

9. Esse-ki to pa finne trouve banne pou ki, finne interdire banne concertations *ente zotte* en sécret; ki rétourne ensuite lor ça ki finne empéce zotte faire, et ki faire concertations en sécret pou *faire* pécé et transgression et pou désobéir le Mésazzer ? Et, quand zotte vinne cotte toi, zotte salié toi avec ça *salitation* are ki Allāh *Li-Même* pa finne salié toi ; et *ente zotte*, zotte dire : « Bé ki faire Allāh pa finne pini nous pou ça ki nous dire ? » L'Enfer li siffit pou zotte. Zotte pou brûlé là-dans. Et li ène bien mauvais destination !

10. O banne ki croire ! Qand zotte faire banne concertations *ente zotte* en sécret, pa faire concertations pou *commette* pécé, transgression et *pou* désobéir le Mésazzer, mais faire concertations pou *ki*

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كَيْتُوا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِقَوْمٍ الْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٦﴾

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٧﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَافِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادُّهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ آيِنٌ مَّا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يُعَادُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْكَثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَخْصِيَّتِ الرَّسُولِ زَوْادًا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُكُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَيُشْسِ الْمَصِيرُ ﴿٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَجَّوْا بِالْكَثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَخْصِيَّتِ الرَّسُولِ وَتَتَنَجَّوْا بِالْبِرِّ

capave gagne la piété et la droiture. Et craigne Allāh vers Ki pou rassemblé zotte.

11. Si faire banne réinions secret pou promouvoir le mal, ça li vinne nék dé côté Satan pou ki li mette dans tracas banne dimounes ki croire ; et li pa pou nuire banne-là ditout sauf avec permission Allāh. Et dans Allāh ki banne croyants bizin place zot confiance.

12. O banne ki croire ! Quand dire zotte : « Faire place ! » dans zot banne réinions, alors faire place ; et Allāh pou faire place pou zotte oussi. Et quand dire zotte : « Lévé dépi dans zot place, » alors lévé. Allāh pou élève niveau rang banne ki croire d'ente zotte et banne ki finne recevoir connaissance. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

13. O banne ki croire ! Quand zotte konsilté le Mèssazer en privé, offère kik-soze couma Sadka avant zot consiltation. Ça li meillère pou zotte, et li pli pur oussi. Mais si zotte pa trouve nanrien pou donné, alors, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

14. Esse-ki zotte père pou offère kik-soze couma Sadka avant zot consiltation en privé ? Mais, quand zotte pa faire ça et ki Allāh finne accepté zot repentir, alors observe la Prière et paye Zakāte et obéir Allāh et So Mèssazer. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

R3

15. Esse-ki to pa finne trouve banne ki faire camarades are ène pép are ki Allāh finne en colère ? Ça banne-là pa are zotte ni are banne lé zantes-là et banne-là faire serment lor mensonze alors ki zotte conné.

وَالْتَقَوْا ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّمَا التَّجَوُّى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَإِذَا قِيلَ فَأَنْشَرُوا فَأَنْشَرُوا ۚ وَإِذَا قِيلَ امْكُثُوا فامْكُثُوا ۚ وَلَا تَمَسُّوا الْأَعْنَافَ وَالْجَبَلِ ۚ وَارْجِعْ إِلَى اللَّهِ بِمَا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ ﴿٦٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَجَاسَّعْتُمْ الرُّسُلَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ تَجَوُّكُمْ صَدَقَةٌ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦١﴾

ءَأَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ تَجَوُّكُمْ صَدَقَةٌ ۚ فَإِذَا لَمْ تَفْعَلُوا ۚ تَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَاللَّهُ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۖ وَيَخْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَكْمُمُونَ ﴿٦٣﴾

16. Allāh finne prépare pou banne-là ène pinition dir. En vérité, li mauvais ça ki zotte ti éna l'habitude faire-là.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

17. Banne-là finne faire zot serments *couma* ène bouclier pou zot banne *messancetés* et zotte empêche banne *dimounes* suivre simé Allāh ; donc pou zotte, pou éna ène pinition ki donne humiliation.

لَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٧﴾

18. Ni zot di biens, ni zot zenfants pa pou servi zotte nanrien conte Allāh. Ça banne-là pou banne habitants di Fé ; zotte pou reste longtemps là-dans.

لَنْ تَغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَزْوَاجُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٨﴾

19. Ça zour cotte Allāh pou réssissite banne-là zotte tout *ensamme*, banne-là pou faire serment are Li pareil couma banne-là faire serment are zotte et banne-là pensé ki *zotte-mêmes* zotte lor ène *bon* fondation. Faire attention ! En vérité, banne-là *mêmes* ki banne mentéres.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُخْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَخْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٩﴾

20. Satan finne domine banne-là et li finne faire banne-là blié mazine Allāh. Ça banne-là ki partisans Satan. Faire attention ! En vérité, banne partisans Satan ki banne perdants.

اسْتَخْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَٰئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. En vérité, banne ki oppose Allāh et So Mésazzer, ça banne-là ki dans banne ki pli bas.

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ فِي الْآدَاءِ لَيْنٌ ﴿٢١﴾

22. Allāh finne décrété : « En vérité, Mo pou *sorti* victorié Moi et Mo banne Mésazzers. » En vérité, Allāh, Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

كَتَبَ اللَّهُ لَا غَلِبَتْنَا أَنَا وَرُسُلُنَا إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٢﴾

23. To pa pou trouve banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, zotte content banne ki oppose Allāh et So Mésazzer, même si li zot papa ou soi zot

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ

banne garçons ou soi zot banne frères ou
soi banne dimounes zot tribi. Ça banne-
là, Allāh finne inscrire *vrai* la foi dans
zot lé kére et Li finne fortifié zotte par
ène parole dé So part et Li pou admette
zotte dans banne Zardins, en bas ça éna
banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste
tout lé temps là-dans. Allāh, Li satisfait
are zotte, et zotte satisfait are Li. Ça
banne-là ki banne partisans Allāh. Faire
attention ! En vérité, banne partisans
Allāh ki réissi.

أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ
وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ
حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٣﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans Ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et
tout ça ki lor la terre célébré Allāh So
saintété et Li-Même Ki Tout-Puissant,
Ki Bien-Saze.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

3. Li-Même Ki, quand ti éna
premier l'exil, Li ti mette banne-là déhors
dépi cotte zotte ti pé resté, banne ki pa ti
croire d'ente banne ki finne gagne Live
avant Islam. O banne croyants ! zotte pa ti
croire ki banne-là pou sorti pou allé et
banne-là ti croire ki zot banne forteresses
pou défanne zotte conte Allāh. Mais Allāh
ti arrive cotte banne-là, cotte banne-là pa
ti attanne et Li ti mette la térrére dans
banne-là zot lé kére dé sorte ki zotte ti
détruire zot banne la cazes avec zot la
maines et la maines banne croyants. Donc
prend léçon are ça, ô zotte ki éna li zié !

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ
مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
مَكَانَتُهُمْ خُصُوفُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَنشَأَهُمُ
اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا ۚ وَ
كَذَّبَ فِي قُلُوبِهِمُ الرَّعْبُ يَخْرِبُونَ
بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَ أَيْدَى
الْمُؤْمِنِينَ ۚ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ
الْأَبْصَارِ ۝

4. Et si Allāh pa ti décrète l'exil
pou banne-là, certainement Li ti pou pini
zotte *dans ène l'aute façon* dans ça lé
monde-là. Et dans l'Aute lé monde, pou
zotte, éna pinition di Fé.

وَلَوْ لَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَائِ
لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
عَذَابُ النَّارِ ۝

5. Ça li parski banne-là finne
oppose Allāh et So Mésazzer ; et
dimoune ki oppose Allāh — alors, en
vérité, Allāh Li sévère dans So pinition.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ
وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ۝

6. N'importe ki pied tamme ki
zotte finne abatte ou soi ki zotte finne
laisse diboute lor so racine, li ti avec
permission Allāh pou ki Li donne banne
rébelles la honte.

مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَبَنَةٍ أَوْ نَرَسْتُمْوهَا
فَأَيْمَةً عَلَىٰ أَوْصُلِهَا فَمَا ذَنْ لَّهِ
لِيُخْرِجَ الْفَاسِقِينَ ۝

7. Et tout ça ki Allāh finne accorde
So Mésazzer couma boutins dépi *dans di*
biens ça banne-là, pou-ça zotte pa finne

وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا
أَوْ جَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ

engaze ni banne cévals, ni banne sameaux ;
mais Allāh accorde So Mèssazer pouvoir
lor dimouné ki li oulé et Allāh éna pouvoir
pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلَيَحْنَنَّ اللَّهُ يَسْلُطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾

8. Tout ça ki Allāh finne accorde
So Mèssazer couma butins dépi *dans di*
biens banne habitants banne la villes-là, li
pou Allāh et pou le Mèssazer, et pou
banne parents proce, et *pou* banne
orphélins et *pou* banne ki dans nécessité
et *pou* banne voyazères pou ki ça *butins-*
là pa cirkile *sélement* parmi banne ki
rices d'ente zotte. Et ça ki le Mèssazer
donne zotte, prend-li, et ça ki li pa
permette zotte, évité. Et craigne Allāh. En
vérité, Allāh Li sévère dans So pinition.

مَا آفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى
فَإِلَهُ وَلِيَّ الرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى
وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ « كَيْ لَا
يَكُونُ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ »
وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥﴾

9. Ça banne *butins-là*, zotte pou
banne Réfiziés pauvres ki finne expilsé
dépi l'endroit cotte zotte ti pé resté et *ki*
finne dépossédé dé zot di biens alors ki
banne-là ti pé serce la grâce dé la part
Allāh et So plaisir et *ki* banne-là ti pé
aide Allāh et So Mèssazer. Ça banne-là
ki banne véridiques *dans zot la foi* ;

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ
فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَ
يَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ ﴿٦﴾

10. Et *pou* banne ki ti finne établi-
zotte avant ça-banne *émigrés-là*, *dans ça la*
ville-là et *établi* zot la foi et ki content
banne ki finne vinne vers zotte pou serce
réfize, et ki pa trouve dans zot la poitrine
aukène l'envie pou ça ki ça banne *émigrés-*
là finne récévoir, mais ki donne préférence
banne lé zoutes lor zotte-mêmes, malgré ki
zotte-mêmes zotte dans pénurie. Et banne
ki débarasse zotte are convoitise zot prope
l'âme, ça banne-là ki réissi.

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْمِلَّةَ مِنَ
قَبْلِهِمْ يَحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَ
لَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا
أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ
كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ
شُكَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٧﴾

11. Et *banne butins*, zotte oussi *pou*
banne ki finne vinne après banne-là.
Zotte dire : « Nou Seignére, pardonne-
nous et nou banne frères ki finne dévance
nous dans la foi, et pa laisse dans nou lé

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ
رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا

kére aukène rankine conte banne ki croire. Nou Seignère, en vérité, To Rempli dé bonté, To Bien-Miséricordié.

لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾

R2 12. Esse-ki to pa finne trouve banne ki hypocrites ? Banne-là dire zot banne frères ki réfize croire, d'ente banne ki finne gagne Live *avant Islam* : « Si expilsé zotte, certainement nous pou sorti avec zotte, et zamais nous pou obéir personne conte zotte ; et si faire combat conte zotte, certainement nous pou aide zotte. » Mais Allāh témoigné ki certainement zotte banne mentéres.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾

13. Si mette banne-là déhors *dépi cotte zotte pé resté*, certainement banne ki *promette aide*-là pa pou sorti avec zotte ; et si faire combat conte ça banne-là, certainement banne ki *promette*-là pa pou aide banne-là. Et même si banne ki *promette*-là aide banne-là, certainement zotte pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé* ; et alors, banne-là pa pou gagne aide.

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُولَيَنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٣﴾

14. O banne croyants ! En vérité, banne-là éna dans zot lé kére ène pli grand crainte pou zotte ki pou Allāh. Ça *li* parski banne-là zotte ène pép ki pa comprend.

لَا تَتُومُوا شُرَكَاءَ رَبِّكُمْ فِي صُدُورِهِمْ مِنْ اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٤﴾

15. Banne-là zotte tout ensamme pa pou combatte zotte ki *croyants* sauf dans banne la villes fortifié ou soi dépi derrière banne mirailles. Banne-là zot la guére ente zotte li violent. To croire ki banne-là zotte ini mais zot lé kére divisé. Ça *li* parski banne-là zotte ène pép ki pa raisonné.

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قَرَىٰ مُخَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٥﴾

16. Zot cas *li* couma cas banne ki, impé lé temps avant zotte, ti goûte mauvais conséquence zot conduite. Et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٦﴾

17. *Ou soi couma cas Satan quand li ti dire l'homme : « Pa croire ; » mais quand li pa finne croire, li ti dire li : « Mo péna nanrien pou faire are toi. Certainement mo pére Allāh, Seignére banne lé mondes. »*

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ رَبِّ بَرِّئْ مِنِّي مِنْكَ رَبِّ أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

18. Et zotte-dé zot la fin *li ça*, ki tout lé dé pou dans di Fé, zotte pou reste longtemps là-dans. Et ça *li* récompense banne ki faire le mal.

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَ ذَلِكَ جَزَاُ الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

R3 19. O banne ki croire ! Craigne Allāh ; et sak l'âme bizin guette ça ki li avoye divant pou lendemain. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

20. Et pa bizin vinne couma banne ki ti oublié Allāh, alors *Allāh* Li ti faire zotte oublié zot prope l'âme. Ça banne là ki banne rebelles.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٢٠﴾

21. Banne habitants di Fé et banne habitants Zardin-là, zotte pa pareil. Banne habitants Zardin-là ki pou triomphé.

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢١﴾

22. Si Nous ti faire ça Coran-là déssanne lor ène montagne, certainement to ti pou trouve li vinne himble et *to ti pou trouve-li* fanne en morceaux avec la crainte Allāh. Et ça banne paraboles-là, Nous propose banne dimounes ça, pou ki zotte réfléci.

لَوْ أَنزَلْنَاهُ هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مَّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Li-Même Allāh, en dehors dé Ki aukène pa digne d'adoration, Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe. Li Même Ki montré So grâce, sans limites, Ki Bien-Miséricordié.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٣﴾

24. Li-Même Allāh, en dehors dé Ki aukène pa digne d'adoration, Li Céli Ki Souverain, Ki Très-Saint, Ki Source

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَلَمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهِتَمُونَ

dé la Paix, Ki accorde sékirité, Ki
Protectére, Ki Tout-Puissant, Ki rémette
en bon état, Ki possède mazesté. Allāh,
So pureté et So gloire dépasse bien loin
ça ki banne-là associé *are Li*.

الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾

25. Li-Même Allāh, Céli Ki créé,
Ki formé, Ki façonné. Pou Li-Même tout
banne zoli noms. Tout ça ki dans banne lé
ciéls et lor la terre célébré So saintété, et
Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٢٥﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. O banne ki croire ! Pa prend Mo l'ennemi et zot l'ennemi couma camarades, zotte offère banne-là l'affection, alors ki banne là pa finne croire dans la vérité ki finne vinne cotte zotte *ki croyants* ; banne-là finne expilé le Mèssazer et zotte *oussi dépi* cotte zotte *ti pé resté, simplément* parski zotte croire dans Allāh, zot Seignére. Si zotte sorti pou litté dans Mo simé, et pou serce Mo plaisir, *pa prend banne-là couma camarades*, zotte avoye banne-là *mèssazes* l'amitié en secret, alors ki Mo pli conné ça ki zotte caciète et ça ki zotte laisse paraître. Et dimoune ki faire ça d'ente zotte, certainement li finne égare li dépi simé droite.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
عَدُوِّيَّ وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ
إِلَيْهِمْ بِالْمُودَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا
جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
وَأَيَّكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِ
وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسْرِتُونَ إِلَيْهِمْ
بِالْمُودَّةِ وَآنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ
سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝۲

3. Si banne-là trouve zotte *n'importe* cotte ça, banne-là pou azir couma ennemis are zotte, et banne-là pou avoye zot la mains divant et pou tire zot la langue dans zot direction pou faire-zotte di tort et banne-là ti a voudre ki zotte *oussi* vinne mécréants.

إِنْ يَتَّخِذُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَ
يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ
بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ۝۳

4. Ni zot banne liens parenté, ni zot banne zenfants pa pou servi zotte nanrien Zour Rézirection. Li pou zizé ente zotte. Et Allāh trouve bien ça ki zotte faire.

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا
أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ
بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝۴

5. Éna pou zotte, ène excellent modèle dans Abraham et banne ki ti avec li, quand banne-là ti dire zot pép : » En vérité, nous péna nanrien pou faire are zotte, ni are ça ki zotte adoré en dehors Allāh. Nous pa croire dans ça *ki* zotte croire. L'ennementé et la haine finne lévé

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي
إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا
لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُكُمْ وَمِمَّا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَ

ente-nous-ék zotte pou touzour ziska ki zotte croire dans Allāh Li Tout-Sél. » — Sauf ki Abraham ti dire so papa : « Certainement, mo pou dimanne pardon pou toi malgré ki mo péna aukéne pouvoir cotte Allāh dans to-favére » : « Nou Seignére ! Dans Toi *ki* nous place *nou* confiance, et vers Toi *ki* nous tourné avec *répentence* et destination-là li vers Toi.

بَدَّابَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ لَا
قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا اسْتَغْفِرَنَّ لَكَ
وَمَا أُمِلُّكَ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا
عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا وَإِلَيْكَ
الْمَصِيرُ ﴿٥﴾

6. « Nou Seignére ! Pa faire nous ène l'épréve pou banne ki pa croire et pardonne-nous, nou Seignére ; *parski*, en vérité, To-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. »

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا
وَاعْفُ عَنَّا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٦﴾

7. En vérité, dans ça banne-là, éna ène excellent l'exempe pou zotte et pou tout banne ki espére dans Allāh et dans Dernier Zour. Et dimoune ki tourne lé dos, — en vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن
كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَفَزَحَّ
يَتَوَلَّى فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٧﴾

R2 8. Li possibe ki Allāh mette l'amitié ente zotte et ça banne, d'ente banne-là, avec-ki zotte éna l'ennemité. Et Allāh, Li Tout-Puissant ; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ
الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُمْ مَّوَدَّةً وَاللَّهُ
قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨﴾

9. Allāh pa défanne-zotte montré bienveillance et azir équitablement envers banne ki pa finne combatte conte zotte dans *zaffaire* la rélizion et ki pa finne expilsé zotte dépi cotte zotte ti pé resté. En vérité, Allāh content banne ki équitable.

لَا يَنْهٰكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا تِلٰوْا
فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ
اَنْ تَبَرُّوْهُمْ وَتُقْسِطُوْا اِلَيْهِمْ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ﴿٩﴾

10. Allāh nék finne défanne zotte pou faire camarades avec banne ki finne combatte conte zotte dans *zaffaire* la rélizion, et ki finne expilsé zotte dépi cotte zotte ti pé resté et ki finne aidé dans zot expilsion. Et banne dimounes ki faire camarades avec banne-là, ça banne *dimounes*-là ki inziste.

اَتَمَّا يَنْهٰكُمُ اللّٰهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوْكُمْ
فِي الدِّينِ وَآخَرُجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ وَ
ظَاهَرُوْا عَلٰى اٰخِرٰجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْ ؕ
مَنْ يَتَوَلَّوْهُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿١٠﴾

11. O banne ki croire ! Quand banne croyantes vinne cotte zotte couma réfizié, vérifié banne-là *zot l'intention*. Allāh conne pli bien banne-là zot la foi. Alors si zotte trouvé *ki* banne-là *zotte* croyantes, pa rétourne zotte cotte banne mécréants. Banne *madames*-là pa permette pou banne-là et banne *mécréants*-là pa permette pou banne *madames*-là. Mais donne banne *maris*-là ça ki banne-là finne dépensé *pou banne madames*-là. Et li pa ène pécé dé zot part pou marié banne *madames*-là quand zotte finne donne banne-là zot dot. Et pa garde banne liens conzigal avec banne mécréantes, mais réclame *remboursement* ça ki zotte finne dépensé ; et ki banne *mécréants*-là réclame ça ki zotte finne dépensé. Ça li zizement Allāh. Li zize ente zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

12. Et si d'ente zot *madames*, éna quitte zotte pou alle cotte banne mécréants et ki, à zot tour, zotte gagne butins dé guère, alors donne ça banne croyants-là ki zot *madames* finne allé, pareil ça ki banne-là ti dépensé *pou zot madames*. Et craigne Allāh dans *Li-Même* Ki zotte croire.

13. O Prophète ! Quand banne croyantes vinne cotte toi *et* faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi *ki* zotte pa pou associé nanrien are Allāh et *ki* zotte pa pou coquin et *ki* zotte pa pou commette adiltère et *ki* zotte pa pou tué zot zenfants, et *ki* zotte pa pou faire kik calomnie ki zotte-mêmes zotte finne inventé délibérément, et *ki* zotte pa pou désobeir toi dans ça qui convénabe, alors accepté zot serment dé fidélité et d'obéissance et dimanne Allāh ki Li pardonne zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمْ
الْمُؤْمِنَاتُ مُهْجِرَاتٍ قَامَتِجْنُوهُنَّ
أَلَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ
عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ
إِلَى الْكُفَّارِ لَكُنَّ لَهُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ
يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَلَا تَنْفِقُوا مَا أَنْفَقُوا وَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا
اتَّيَمُمْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا
بِعَصَمِ الْكُفَّارِ وَاسْأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ
وَلَيْسَ لَكُمْ أَنْفَقُوا مِنْ دُونِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ
يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١١

وَإِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ أَدْوَابِكُمْ إِلَى
الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ
ذَهَبَتْ أَدْوَابُهُمْ مِثْلَ مَا أَنْفَقُوا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ١٢

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ
يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ
شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا
يَقْتُلْنَ أَوْ لَا دَهْنَ وَلَا يَأْتِينَ
بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ
وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ
فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ١٣

14. O banne ki croire ! Pa faire
camarades are ène pép *ki* Allāh finne en
colére are zotte. Banne-là finne
dézespéré are l'Aute lé monde pareil
couma banne mécréants finne dézespéré
are banne ki dans tombes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا
غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَكْسُوْا مِنْ
الْأُخْرَةِ كَمَا يَكْسُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ
الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]
2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et
tout ça ki lor la terre célébre Allāh So saintété.
Et Li-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ [2]
3. O banne ki croire ! Bé ki faire
zotte dire ça ki zotte pa faire ? يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا
لَا تَفْعَلُونَ [3]
4. Li bien détestabe dans régard
Allāh ki zotte dire ça ki zotte pa faire. كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا
تَفْعَلُونَ [4]
5. En vérité, Allāh content banne
ki litte dans So simé dans rangs serré
couma dire zotte ène strictire solide
soudé are di plomb. إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِهِ صَفًّا ۖ هَآئِهِمْ بُنْيَانُ
مَرْصُوصٍ [5]
6. Et rappelle quand Moïse ti
dire so pép : « O mo pép ! Bé ki faire
zotte maltraite moi, alors ki zotte
conné ki mo Allāh So Mésazer ki
finne avoyé cotte zotte ? » Alors quand
banne-là ti dévié dépi simé droite,
Allāh ti faire zot lé kére dévié ; et
Allāh pa guide pép rébelle. وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ لِمَ
تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ
اللَّهِ إِلَيْكُمْ ۖ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ
قُلُوبَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ [6]
7. Et rappelle quand Jésus, fils de
Marie, ti dire : « O banne Zenfants Israël !
En vérité, mo Allāh So Mésazer ki finne
avoyé cotte zotte pou accompli ça ki déza
révéle avant moi dans la Torah et pou
annonce bon nouvelle concernant ène
Mésazer ki pou vinne après moi, so nom
pou Ahmad.¹¹² » Et quand li ti vinne cotte وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ
رَإِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ
يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ
يَأْتِي مِنْ بَعْدِي ۖ اسْمُهُ أَحْمَدُ ۚ فَلَمَّا

112 Jésus finne parle de l'arrivée d'ène Prophète après-li. Li appelle-li le Consolatére, l'Esprit de Vérité. Li bon lire : Jean 12:13; 14:16, 17; 15:26; 16:7; pou trouvé ki (1) le Consolatére ou soi l'Esprit de Vérité pa pou capave vini à moins ki Jésus quitte ça lé monde-là; (2) li pou reste pou touzoir dans lé monde; (3) li pou dire boucoup banne sozes ki Jésus pa ti capave dire parski lé monde pa ti pou capave suivre ça; (4) li pou guide l'humanité vers toute la vérité; à suivre

banne-là avec banne préves clair, banne-là ti dire : « Ça li ène mazie clair ».

8. Mais ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente mensonge conte Allāh, alors ki pé appelle li vers Islam ? Et Allāh pa guide pép ki inziste.

9. Banne-là oulé teigne la limière Allāh par *souffle* zot la bouce, mais Allāh pou ranne so la limière parfait malgré ki banne mécréants détesté ça.

10. Li-Même Ki finne avoye So Mèssazer avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou ki Li faire ça triomphé lor tout *lé zaute* rélizations malgré ki banne associatéres détesté ça.

R2 11. O banne ki croire ! Esse-ki mo indique-zotte ène transaction ki pou sauve zotte are ène pinition ki donne boucoup doulère ?

12. Zotte *bizin* croire dans Allāh et dans So Mèssazer, et zotte *bizin* litté dans simé Allāh avec zot di biens et zot personnes. Ça li meillère pou zotte, si sèlement zotte ti conné.

جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٤﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٦﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨﴾

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

(5) li pa pou dire nanrien dé li même, mais li pou dire tout ça ki li tandé; (6) li pou glorifié Jésus et pou témoigne so véracité.

Tout-ça li en harmonie avec statut et mission du St Prophète Mohammad^(s.a.w.) exactement couma le St Coran finne décrire : (1) Le St Prophète ti vini après ki Jésus ti quitte lé monde ; (2, 3) li le dernier Prophète Portère ça la loi ki pou tout l'humanité ziska dernier zour. Jésus so mèssaze ti pou banne zenfants Israël sèlement et pour ène lé temps limité ; (4) le St Prophète finne donne lé monde ène la loi complet dans tout so banne détails ki ti permette l'humanité accède à toute la verité ; (5) le St Prophète pa ti cause d'après so désir mais li ti dire ça ki Allāh ti dire li (53:4) ; (6) li ti glorifié Jésus (2:254 ; 3:56).

Donc ça prophécie-là li applique lor le St Prophète Mohammad^(s.a.w.). Capave applique-ça, en corollaire, lor so Messie Promis Ahmad^(s.s.) - Fondateur Mouvement Ahmaddiyya dans l'Islam, parski dans so personne èna lieu dézième Manifestation du St Prophète Mohammad^(s.a.w.) - lire (62:4).

13. Li pou pardonne zotte zot pécés,
et Li pou admette zotte dans banne
Zardins, en bas ça éna banne la rivière *ki*
coulé, et *Li pou admette zotte dans banne*
Résidences pur *ki* dans banne Zardins
l'Éternité. Ça li ça grand triomphe-là.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٍ
طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

14. Et ène l'aute *bon nouvelle*
oussi ki zotte pou content : l'aide dé la
part Allāh et ène victoire *ki* prés. Donc
donne bon nouvelle à banne croyants.

وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ
قَرِيبٌ وَبَشِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

15. O banne ki croire ! Vinne banne
aides Allāh couma Jésus, fils de Marie ti
pé dire so banne disciples, « Ki sanne-là ki
pou mo banne aides pou *la cause* Allāh ? »
Banne disciples ti dire : « Nous Allāh So
banne aides. » Alors ène groupe banne
Zenfans Israël ti croire tandisse ki ène
l'aute groupe ti réfize croire. Alors Nous
ti aide banne ki ti croire conte zot
l'ennemi et zotte ti sorti victorié.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هُوْنُوا أَنْصَارَ اللَّهِ
كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِحَوَارِيْنِهِ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمْنَتْ طَائِفَةٌ مِنْ
بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا
الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَاصْبَحُوا
ظَاهِرِينَ ﴿١٥﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et
tout ça ki lor la terre célébré saintété
Allāh, Ki Lé Roi, Ki Bien-Saint, Ki
Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

يُسَبِّحُ اللَّهَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝

3. Li-Même Ki finne avoye dans
banne oummyyîne¹¹³, ène Mèssazer
d'ente zotte-mêmes, ki récite zotte So
banne Signes, et ki pirifié zotte et ki
enseigne zotte le Live et la Sazesse
alors ki avant, zotte ti dans ène
l'égrement évident.

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ
يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝

4. Et Li pou avoye li parmi lé
zautes, d'ente banne-là-mêmes, ki pa
encore zoëne zotte¹¹⁴. Et Li-Même Ki
Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

وَالْآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

5. Ça, li la Grâce Allāh. Li donne
li dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li
possède la grâce immense.

ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

6. L'exempe banne ki ti
responsabe la Loi la Torah, mais ki pa ti
observe li, li pareil couma ène bourrique

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ
يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا

113 Oummyyîne vé dire (i) banne analphabètes, banne ki pa finne appranne lire, écrire ; (ii) banne ki pa finne gagne ène Écriture révéilé.

114 Le Saint Prophète so méssaze li destiné pou tout banne péps pou tout l'époques. Verset-là signifié ki le Saint Prophète pou paraîte dans ène l'aute pép ki pa encore zoëne so banne suivants immédiat. Malgré ki ène long l'époque pou sépare ça dé pép-là, mais zotte pou zoëne par ressemblance extraordinaire zot banne kalités exceptionnel, zot sacrifices, et zot l'esprit d'unité de dévotion pou Islam. Abou Hurairah^(r.a.) ti oulé conné ki ça banne-là ça, le Saint Prophète ti pose so la main lor Salmān le Perse, li ti dire : 'Même si la foi éna pou alle ziska Pleiades, ène dimoune de ça banne-là pou sirement rétrouve li.' (lire Boukhārī). Le Messie Promis Ahmad (1835-1908), Fondatère Mouvement Ahmadiyya dans l'Islam ti dé déssendance perse.

qui pé saryé banne Lives. Couma li mauvais, l'exempe banne dimounes ki traite banne Signes Allāh dé mensonzes ! Et Allāh pa guide ça pép ki inziste-là.

يٰٓثٰٓسُ مِثْلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِآيٰتِ
اللّٰهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٦١﴾

7. Dire : « O banne Zuifs ! Si zotte pensé ki zotte camarades Allāh et ki tout banne lé zaute dimounes exclire là-dans, alors souhaite la mort si zotte véridique. »

قُلْ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ هٰذَا وَاِنْ زَعَمْتُمْ
اَنَّكُمْ اَوْلِيَآءُ لِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ النَّاسِ
فَتَمَتُّوْا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٦٢﴾

8. Mais zamais banne-là pa pou souhaite ça, à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte. Et Allāh conne bien banne inzistes.

وَلَا يَتَمَتُّوْنَ اَبَدًا يٰٓمٰٓثُ
اٰمِدْ يٰٓهٰمْ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٦٣﴾

9. Dire : « La mort, are ça-même ki zotte pé sauvé-là, certainement li pou rattrape zotte. Ensuite pou rétourne zotte vers Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّوْنَ مِنْهُ
فَاِنَّهُ مُلْقِيْكُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عَلِيْمِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٤﴾

R2 10. O banne ki croire ! Quand, dans ène partie zour Vendrédi, finne faire l'appel pou la Prière, alors faire vite pou alle cotte mazine Allāh, et laisse dé côté tout transaction. Ça, li meillère pou zotte, si sélement zotte ti conné.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ
مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ
اللّٰهِ وَذَرُوْا الْبَيْعَ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٥﴾

11. Et quand la Prière fini, alors dispersé dans pays, et serce dépi dans grâce Allāh et mazine Allāh boucoup pou ki zotte gagne siccés.

فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي
الْاَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ
وَازْكُرُوْا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ
تُفْلِحُوْنَ ﴿٦٦﴾

12. Mais quand banne-là trouve kik commerce ou soi kik divertissement, zotte détace zotte pou alle vite vers ça et zotte laisse toi diboute tout sél. Dire : « Ça ki avec Allāh, li meillère ki divertissement et commerce, et Allāh Li Meillère d'ente banne ki donne provisions. »

وَاِذَا رَاَوْا تِجَارَةً اَوْ لَهْوًا اِنْفَضُّوْا
اِلَيْهَا وَتَرَكُوْكَ قٰٓرِعًا ؕ قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ
خَيْرٌ مِنَ الدَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ ؕ وَاللّٰهُ
خَيْرُ الرَّٰزِقِيْنَ ﴿٦٧﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Quand banne hypocrites vinne
cotte toi, zotte dire : « Nous donne
témoignaze ki certainement to Allāh So
Méssazer. » Et Allāh connaît ki
vraimême to So Méssazer. Et Allāh
attesté ki certainement banne hypocrites
zotte banne mentéres.

وَإِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ
بِأَنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يُخَلِّمُ
بِأَنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ٢

3. Banne-là finne faire are zot
serments ène bouclier. Alors zotte empéce
banne dimounes suive simé Allāh.
Vraimême li mauvais ça ki zotte ti pé
faire !

لَا تَخْذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا
كَانُوا يَكْمَلُونَ ٣

4. Ça, li parski banne-là ti croire
d'abord et ensuite zotte ti nié. Alors
finne mette scellé lor zot lé kére. Donc
zotte pa comprend.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ٤

5. Et quand to trouve banne-là, zot
l'apparence physique émerveille toi ; et si
banne-là causé, to écoute zot discours.
Zotte couma dire banne dibois sec ki finne
mette diboute, sakène pé tini l'aute. Zotte
pensé ki sak calamité pé dirize lor zotte-
mêmes. Banne-là ki ennemi-là. Alors
faire attention are zotte. Ki malédiction
Allāh tombe lor zotte ! Couma banne-là
finne détourné are la vérité !

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ
يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَانَتْهُمْ
مُسْتَدَّةً يُحْسِبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ
عَلَيْهِمْ هُمْ الْعَدُوُّ فَاحْذَرُهُمْ قَاتَلَهُمُ
اللَّهُ زَالَى يُؤْفَكُونَ ٥

6. Et quand dire banne-là : « Vini
pou ki Allāh So Méssazer implore pardon
pou zotte, » zotte détourne la tête et to
trouvé ki zotte reste en arrière avec l'orgueil.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ
رَسُولُ اللَّهِ لَوْ أَنَّ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ
يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ٦

7. Li pareil pou banne-là, ki to
dimanne pardon pou zotte ou soi to pa
dimanne pardon pou zotte, Allāh zamais
pa pou pardonne zotte. En vérité, Allāh
pa guide ça pép ki rébelle-là.

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ٧

8. Banne-là mêmes ki dire : « Pa dépensé lor banne ki avec Mèssazer Allāh, pou ki banne-là dispersé *et abandonne li*, » alors ki banne trésors banne lé ciéls et la terre zotte pou Allāh ; mais banne hypocrites pa comprend.

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَىٰ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُّوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨﴾

9. Banne-là dire : « Si nous rétourne Médine, céli ki pli honorabe certainement pou faire sorti dépi ça *la ville-là* céli ki pli bas ; » alors ki *tout* l'honnére li pou Allāh et pou So Mèssazer et pou banne croyants; mais banne hypocrites pa conné.

يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

R2 10. O banne ki croire ! *Faire en sorte* ki zot banne di biens et zot banne zenfants pa distraire zotte dépi mazine Allāh. Et banne ki faire ça — ça banne-là ki banne perdants.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۖ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٠﴾

11. Et dépensé dépi dans provision ki Nous finne donne zotte, avant ki la mort vinne cotte ène d'ente zotte et ki li dire : « Mo Seignére ! Si sélement To accorde moi répit pou ène ti lé temps pou ki mo capave faire la sarité et *pou ki* mo capave vinne ène dans banne dimounes ziste. »

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَّ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۖ فَأَصَّدَّقَ ۚ وَ أَكُنَ مِنَ الصَّٰلِحِينَ ﴿١١﴾

12. Et Allāh zamais pa pou accorde ène l'âme répit quand so lé temps fixé finne arrivé. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا ۚ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre célébré saintété Allāh ; pou Li Royaume-là ; et pou Li, tout louanze ; et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ [٢]

3. Li-Même Ki finne créé zotte, ensuite éna d'ente zotte ki mécréants, et éna d'ente zotte ki croyants. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ
مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ [٣]

4. Li finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Et ô banne dimounes ! Li finne donne zotte zot formes et Li finne ranne zot formes bien zoli. Et destination-là li vers Li.

خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَ
صَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ
الْمَصِيرُ [٤]

5. Li conné tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Li conné ça ki zotte caciéte et ça ki zotte laisse paraîte ; et Allāh conne bien ça ki éna dans la poitrine.

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا
تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ [٥]

6. Esse-ki ça pa finne arrive cotte-zotte, nouvelle ça banne dimounes avant ki pa ti croire ! Alors banne-là ti goûte mauvais conséquences zot conduite ; et pou banne-là, ti éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
قَبْلُ زَقَا قُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ [٦]

7. Ça li parski zot banne Mésazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes manifeste, mais zotte ti dire : « Esse-ki banne himains ki pou guide nous ? » Donc zotte pa ti croire et zotte ti tourne lé dos, et Allāh Li Indépendant dé zotte et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَّتَّهَدُونَ
فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَعْصَى اللَّهُ وَاللَّهُ
عَنِّي حَمِيدٌ [٧]

8. Banne ki pa croire, zotte affirmé ki zotte pa pou réssissité. Dire : « Péna doute, par mo Seignére, certainement pou réssissite zotte, alors certainement pou informe zotte lor ça ki zotte finne faire. Et ça li facile pou Allāh. »

رَعِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّيَنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكِ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝۸

9. Donc, croire dans Allāh et dans So Mèssazer et dans ça la Limière ki Nous finne faire déssanne-là. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنَّوْذِرَ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝۹

10. Ça zour cotte Li pou rassemblé zotte pou Zour Rassemblément-là, li pou ça zour cotte pou éna gains et pertes-là. Et dimoune ki croire dans Allāh et ki faire banne bon actions, Allāh Li pou débarasse li ça dimoune-là are so banne mauvais et Li pou admette li dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé ; zotte pou reste tout lé temps là-dans. Ça, li ça grand triomphe-là.

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝۱۰

11. Et banne ki pa croire et ki traite Nou banne Signes dé mensozses, ça banne-là pou banne habitants di Fé ; zotte pou reste longtemps là-dans. Et destination-là couma li mauvais !

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَسَاءَ الْمَصِيرُ ۝۱۱

R2 12. Tout malhére ki arrivé, li sélement avec permission Allāh. Et dimoune ki croire dans Allāh, Li guide so lé kére lor simé droite. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۱۲

13. Et obéir Allāh et obéir Mèssazer-là. Mais si zotte tourne lé dos, alors Nou Mèssazer li responsabe sélement pou transmette clairement Mèssaze-là.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝۱۳

14. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, et dans Allāh ki banne croyants bizin place zot confiance.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝۱۴

15. O banne ki croire ! En vérité, parmi zot madames et zot zenfants éna ki zot l'ennemis. Donc faire attention are banne-là ! Et si zotte laisse passé et zotte détourne zot régard et zotte pardonné, alors, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَدْوَابِكُمْ
وَأَوْلَادِكُمْ وَعَدُوِّكُمْ قَاخِذٌ وَّهُمْ جَ وَإِنْ
تَتَّقُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥﴾

16. En vérité, zot di biens et zot zenfants, zotte sélement ène l'épréve ; mais cotte Allāh éna ène grand récompense.

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ
عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

17. Donc craigne Allāh autant ki zotte capave, et écouté, et obéir, et dépensé dans So simé, ça li meillère pou zotte. Et banne dimounes ki zot l'âme finne protézé conte l'avarice, ça banne-là mêmes ki réissi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَ
أَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ ۚ
مَنْ يُؤَقِّ شَرَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿١٧﴾

18. Si zotte faire Allāh ène bon prêt, Li pou multiplié ça pou zotte, et Li pou pardonne zotte. Et Allāh, Li Bien conne apprécié et Li Bien-Indilzent.

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَاعِفْهُ
لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Li Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. O Prophète ! Quand zotte
divorce are zot madames, divorce are
banne-là pou lé temps *ki finne prescrire*
pou banne-là, et garde compte lé temps-
là ; et craigne Allāh, zot Seignére. Pa
faire zotte quitte zot la caze et banne-là
pa bizin quitté allé *par zotte-mêmes* à
moins ki zotte commette ène indécence
manifeste. Et ça, li banne limites *fixé par*
Allāh ; et dimoune ki dépasse banne
limites Allāh, certainement li finne faire
di tort so prope l'âme. To pa conné ; li
possible ki par la suite, Allāh faire kik-
soze *ki nouveau* arrivé.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ
فَطَلَقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ
وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ
بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ
نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُخْدِثُ
بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ۝۲

3. Ensuite quand banne *madames-*
là arrive zot lé temps *ki finne fixé*, garde
zotte dans ène façon convénabe, ou soi
sépare-zotte-mêmes are banne-là dans
ène façon convénabe, et prend d'ente
zotte couma témoins dé dimounes ki
droite ; et donne *vrai* témoignaze pou
l'amour Allāh. Li coumme ça *ki*
dimoune, ki croire dans Allāh et dans
Zour Dernier, finne récommandé *pou*
faire. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou
ouvert pou li ène la porte,

فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَ
أَشْهَدُوا ذَا ذِي عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَأَقِيمُوا
الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنِ
كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَ
مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۝۳

4. Et Li pou accorde li provision
cotte *dimoune-là* li pa capave *même*
imaziné. Et dimoune ki place so confiance
dans Allāh — Allāh Li Siffit pou li. En
vérité, Allāh Li accompli So décision. Li
finne mette ène mizire pou tout kit-soze.

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ
يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ
بَالِغُ أَمْرِهِ ۚ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ
قَدْرًا ۝۴

5. Et si zotte éna doute *lor lé*
temps pou *attanne* concernant ça banne,
dans zot banne madames, ki né pli espéré
pou gagne zot règles, alors *conné ki* lé
temps ki finne prescrire pou banne-là, li

وَالَّذِينَ يَبُسُّونَ مِنَ الْمَحْضِ مِنْ نِّسَائِكُمْ
إِنْ أَرَبْتُمْ فَحِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ ۚ وَالَّذِينَ
لَمْ يَحْضُنْ وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ

trois mois ; et même zaffaire pou banne ki pa encore gagne zot régles. Et banne ki enceintes, zot lé temps fixé li pou ziska ki zotte finne délivré dé zot fardeau. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou facilite so banne zaffaires pou li.

أَنْ يَضَعَنَّ حَمْلُهَا وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ
يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۝

6. Ça, li Allāh So l'orde ki Li finne révèle zotte. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou débarasse li are so banne mauvais, et Li pou augmente so récompense boucoup même.

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ
اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ
أَجْرًا ۝

7. Pendant ça lé temps ki finne prescrire-là faire banne-là reste cotte zotte-mêmes zotte resté, selon zot moyens ; et pa tourmente banne-là, pou créé banne diffikiltés pou banne-là pou force zotte allé. Et si banne-là enceintes, alors dépense lor banne-là ziska ki banne-là délivré dé zot fardeau. Et si banne-là faire allaitement zenfant-là pou zotte, alors donne banne-là zot récompense ; et, en concertation, décide zot banne zaffaires dans ène façon convénabe, mais si zotte gagne diffikilté ente zotte, alors ène l'aute madame ava faire allaitement zenfant-là pou papa-là li-même.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ
وُجُوْكُمْ وَلَا تَضَارُّوهُنَّ لِيُضَيِّقُوا
عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمِلٍ
فَاتَّقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعَنَّ
حَمْلَهُنَّ ۚ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاتُّوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ ۚ وَأَتِمُّوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ ۚ
وَإِنْ تَعَا سَرْتُمْ فَسَرِّضْهُ لَهَا أُخْرَىٰ ۝

8. Dimoune ki dans l'aisance, li bizin dépense dépi so fortune ; et dimoune ki so réssource li restreint, li bizin dépense d'après ça ki Allāh finne donne li. Allāh pa mette lor personne ène fardeau ki en dehors ça ki Li finne donne li. Allāh pa pou tardé pou apporte l'aisance après diffikiltés.

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ ۚ وَمَنْ قُدِرَ
عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ ۚ
لَا يَكْفِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ
اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۝

R 2 9. Comié la villes ki ti révolté conte commanement zot Seignére et So banne Mésazers, et Nous ti dimanne-zotte compte avec sévérité et Nous ti pini zotte avec ène pinition ki donne boucoup la peine.

وَكَايْنٍ مِنَ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا
وَرُسُلِهِ فَحَا سَبْنَهَا حَسَابًا شَدِيدًا ۚ
وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُكَرًا ۝

10. Alors, zotte ti goûte banne mauvais conséquences zot conduite, et la fin-zot-zaffaire ti la ruine.

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿١٠﴾

11. Allāh finne prépare pou banne-là ène pinition dir ; donc craigne Allāh ô banne dimounes ki éna l'intéllizence et ki finne croire. Certainement Allāh finne avoye zotte ène Rappel,

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ۚ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١١﴾

12. Ène Mèssazer ki récite-zotte banne Signes manifeste Allāh, pou ki li faire sorti dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités banne ki croire et ki faire banne bon actions *pou améne* zotte vers la limière ; et dimoune ki croire dans Allāh et ki faire banne bon actions, *Allāh* Li pou admette li dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. En vérité, Allāh finne faire pou li ène excellent provision.

رُسُلًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١٢﴾

13. Allāh Ki finne créé sept lé ciéls et pareil coumme ça pou la terre. *Allāh* So l'orde déssanne en abondance da milié ça banne-là, pou ki ô banne *dimounes* zotte conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé et ki Allāh englobe tout kit-soze dans So connaissance.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ ۚ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٣﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. O Prophète ! Bé ki faire to
finne interdire *pou toi* ça ki Allāh finne
permette toi. To serce pou faire plaisir to
banne madames ? Et Allāh Li Bien-
Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ
لَكَ ۚ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٢

3. En vérité, Allāh finne faire
obligatoire pou-zotte l'annilation zot
serments *par rapport à ça ki finne fék*
mentionné-là, et Allāh Li zot Gardien ; et
Li-Même Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ ۚ
وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ٣

4. Et quand le Prophète ti confié
ène so banne madames ène zaffaire et
quand sanne-là ti divulgué ça et ki Allāh ti
informe li *le Prophète* lor là, li ti faire so
madame conne ène partie là-dans et li ti
passe lor ène partie. Et quand li ti informe
li ça, sanne-là ti dire : « Ki sanne-là ki
finne informe toi ça ? » Li ti réponde :
« Céli Ki Conne-Tout, Ki Bien-Au-
Courant *Ki* finne informe moi ça. »

وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ
حَدِيثًا ۚ فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ
عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ ۚ وَأَعْرَضَ عَنْ
بَعْضٍ ۚ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَن
أَنْبَأَكَ هَذَا ۚ قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ
الْخَبِيرُ ٤

5. Si zotte tout lé dé, zotte tourne
vers Allāh avec repentance, *li pou*
meillère pou zotte parski zot lé kére finne
déza incliné *dans ça direction-là*. Mais si
sakène pou soutenir l'aute conte li,
certainement Allāh Li so Aide et Gabriel
oussi et banne dimounes ziste-oussi
d'ente banne croyants; et lor là, banne
anzen-oussi zotte so banne aides.

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ
قُلُوبُكُمَا ۚ وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ
هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ٥

6. Si li divorce avec zotte, li
possible ki so Seignère accorde li dans zot
place banne madames ki meillère ki
zotte, banne ki soumette, ki croyantes, ki
obéissantes, ki faire repentance, ki
content faire l'adoration, ki content faire
carême, banne veuves et banne vierzes.

عَلَىٰ رُبِّهِ ۖ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ
أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكَ ۚ مَسْلُومَاتٍ ۚ مَوْلَانِ
قَبِلْتُ ۚ تَبَلَّتْ عِيْدَتِي ۚ سَرَحْتُ ۚ نَبَّيْتُ
وَأَبْكَرًا ٦

7. O banne ki croire ! Protéze zot prope personnes et zot familles d'ène di Fé ki alimenté are dimounes et roces, et *ki* sirveillé par banne anzes dir et sévère. Banne-là pa désobéir Allāh lor ça ki Li finne ordonne zotte ; et zotte faire ça ki finne commanne zotte *faire*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اقْتُوا أَنْفُسَكُمْ وَ
أَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَ
الْجِبَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاطٌ شِدَادٌ
لَّا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٤﴾

8. O banne ki pa croire ! Pa présente banne eskizes azordi. Pou paye zotte sélement pou ça ki zotte ti pé faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَحْتَذِرُوا الْيَوْمَ
إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥﴾

R2

9. O banne ki croire ! Tourne vers Allāh avec ène répentance sincère. Li possible ki zot Seignère ava débarasse zotte are zot banne mauvais et *ki* Li admette zotte dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé, zour cotte Allāh pa pou himilié ni le Prophète, ni banne ki finne croire ensamme are li. Zot la limière pou galoupé divant zotte et lor zot côté droite *oussi*. Zotte pou dire : « Nou Seignère, ranne nou la limière parfait pou nous et pardonne-nous. En vérité, To éna pouvoir pou faire tout ça ki To oulé. »

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً
نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ﴿٦﴾ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ
النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ۖ نُورُهُمْ
يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ
يَقُولُونَ رَبَّنَا آتِنَا لَنَا نُورَنَا وَ
اغْفِرْ لَنَا ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧﴾

10. O Prophète ! Améne ène la litte conte banne mécréants et banne hypocrites et montré fermeté vis-à-vis zotte. Et place cotte banne-là pou resté li l'Enfer et destination-là li bien mauvais !

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ
الْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَاهُمُ
جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾

11. Allāh propose banne mécréants l'exempe madame Noé et madame Lot. Banne-là zotte ti sous l'autorité dé d'ente Nou banne servitères pieux, mais zotte dé ti faire malhonnête are *Nou* dé *servitères*-là ; et ça dé-là pa finne capave sauve zotte ditout conte *pinition* Allāh et ti dire *zotte* : « Zotte dé, rente dans di Fé are banne ki rentré. »

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ
نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ ۚ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ
مِّنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتُهُمَا ۖ فَلَمَّ
يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا
النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿٩﴾

12. Et Allâh propose banne croyants l'exempe madame Pharaon quand li ti dire : « Mo Seignère ! Construire pou moi ène la caze cotte Toi, dans Zardin-là et délivré-moi dé Pharaon et so banne actions et délivré-moi dé ça pép inziste-là. »

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ
فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنَ فِرْعَوْنَ وَ
عَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾

13. Et oussi l'exempe Marie, ti fille Imrân ki ti protéze so chasteté, ensuite Nous ti soufflé impé dépi Nou l'Esprit dans zenfant-là li-même ; et li mama-là, ti attesté banne paroles so Seignère et So banne Lives et li ti ène dans banne obéissants.

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ
فَرْجَهَا فَنفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ
بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ لَهَا مِنَ
الْقَنِينَ ﴿١٤﴾

PARTIE 29

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Li Ène Être Béni Céli Ki dans
So la main, éna royaume-là, et Li éna
pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ;

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٢

3. Céli Ki finne créé la mort et la vie
pou ki Li testé zotte — léquel d'ente zotte
ki meillère dans conduite. Et Li-Même Ki
Tout-Puissant, et Ki Bien-Pardonnant.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ٣

4. Céli Ki finne créé sept lé ciéls
staze par staze. Dans création Céli Ki Tout-
Miséricordié, to pa pou trouve aukène
discordance. Ensuite, rétourne to regard *lor*
là. Esse-ki to trouve kik imperfection ?

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوتٍ ۚ فَإِنَّهُمْ الْبَصَرُ هَلْ تَرَى مِنْ فُتُورٍ ٤

5. Ensuite, réguetté en dé fois, to
regard pou rétourne cotte toi frustré et
fatigué.

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ٥

6. Et, en vérité, Nous finne décore
lé ciél ki pli bas are banne la lampes et
Nous finne faire-ça pou répousse banne
satans et Nous finne prépare pou banne-là,
pinition la Fournaise *l'Enfer*.

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ٦

7. Et pou banne ki pa croire dans
zot Seignère, éna pinition l'Enfer. Et
destination-là li bien mauvais !

وَاللَّذِينَ كَفَرُوا يَرْبِيهِمْ عَذَابٌ جَهَنَّمُ ۖ وَيُسَّ السَّمِيعُ ٧

8. Quand pou zette zotte là-dans,
zotte pou tanne li ronflé en même temps
ki li pé bouillonné.

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورٌ ٨

9. Li presque pou éclaté avec furie.
Sak fois ki pou zette ène groupe *mécréants*
là-dans, *di Fé-là* so banne gardiens pou
dimanne banne-là : « Esse-ki ène
Avertissère pa ti vinne cotte zotte ? »

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ۖ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ٩

10. Banne-là pou dire: “Bien sire, certainement ène Avertissère ti vinne cotte nous, mais nous ti contrédire *li*, et nous ti dire : « Allāh pa finne avoye nanrien, zotte nék dans ène l'égarement grave. »

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرُهُ فَكَذَّبْنَا
فَلَمَّا تَزَلَّ اللَّهُ مِنْ سَيِّءٍ بِرَأْسِهِ إِنَّا
رَأَيْنَا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٦٧﴾

11. Et banne-là pou dire : « Si sélement nous ti écouté *avec attention* ou soi nous ti servi *nou* l'esprit, nous pa ti pou parmi banne habitants la Fournaise *l'Enfer*. »

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي
أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦٨﴾

12. Alors, banne-là pou admette zot pécés. Ki destruction tombe lor banne habitants la Fournaise *l'Enfer* !

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ
السَّعِيرِ ﴿٦٩﴾

13. En vérité, banne ki craigne zot Seignère en secret, pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧٠﴾

14. Et soi zotte caciette zot parole ou soi zotte divulgué *li*, Li conné bien ça ki dans la poitrine.

وَأَسْرُوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ لَأَنَّهُ عَلَيْهِ
يَذَاتُ الصُّدُورِ ﴿٧١﴾

15. Céli Ki finne créé *tout*, esse-ki Li pa conné ? Et Li-Même Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscent.

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ ﴿٧٢﴾

R2 16. Li-Même Ki finne faire la terre dans ène l'état soumission pou zotte. Donc, alle dans tout so banne simés et manze dépi dans *Allāh* So provision. Et la Rézirection pou vers Li.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا
فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ
وَلَا يَبْسُودُ الثُّمُورُ ﴿٧٣﴾

17. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité conte Céli Ki dans lé ciél, ki Li pa pou faire zotte englouti dans la terre ? Et alà ki *la terre-là* li pé tremblé !

أَمْ أَمِنْتُمْ مَنِ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ
الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿٧٤﴾

18. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité conte Céli Ki dans lé ciél, ki Li pa pou avoye lor zotte ène ouragan rocs ? Alors zotte pou conné couma *terrible* Mo avertissement-là ti été ?

أَمْ أَمِنْتُمْ مَنِ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ
عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ
نَذِيرِ ﴿٧٥﴾

19. Et, en vérité, banne ki ti avant zotte, ti *habitié* contrédire, alors couma *terrible* Mo pinition ti été !

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرٌ ۝١٩

20. Esse-ki banne-là pa trouve là-haut zotte, banne zoiseaux pé étale, ensuite zotte pé ramasse zot lé zailles ? Personne pa réténir zotte sauf Céli Ki Tout-Miséricordié. En vérité, Li trouve bien tout kit-soze.

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفْتٍ
وَقَائِمٌ مِمَّا يُمَسِّكُهُمُ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۚ
لَهُمْ كُلُّ شَيْءٍ بِوَيْبَرٍ ۝٢٠

21. Ça banne ki *représente* zot l'armée-là, esse-ki banne-là capave aide zotte conte Céli Ki Tout-Miséricordié ? Banne mécréants zotte nék dans ène illision.

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ
يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ ۚ إِنَّ
الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ۝٢١

22. Ou soi, ki sanne-là ki pou donne-zotte provision si Li réténir So provision ? Mais zotte persisté dans zot rébellion et dans zot répugnance.

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ
رِزْقَهُ ۚ بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ۝٢٢

23. Céli ki rampe rampé lor so figure, li avancé, esse-ki li pli bien guidé ou soi céli ki dibouté, li avancé lor simé droite ?

أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى
أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝٢٣

24. Dire : « Li-Même Ki finne créé zotte, et Ki finne faire pou-zotte, zoreilles, li zié, et lé kéré ; *mais* impé même reconnaissance ki zotte montré.

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مِمَّا
تَشْكُرُونَ ۝٢٤

25. Dire : « Li-Même Ki finne multiplié zotte lor la terre, et vers Li-Même ki zotte pou rassemblé.

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ۝٢٥

26. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là *pou accomplir* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ۝٢٦

27. Dire : « Connaissance-là li sélement avec Allāh. Et mo nék ène Avertissére ki averti clairement. »

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا
نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝٢٧

28. Mais quand banne-là pou trouve ça dé prés, visaze banne ki pa croire pou défiguré are sagrin, et pou dire *banne-là*: « Alà ça ki zotte ti pé réclamé-là. »

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِم تَدَّعُونَ ﴿٢٨﴾

29. Dire : « Dire-moi, si Allāh détruire moi et banne ki avec moi, ou bien si Allāh faire-nous miséricorde, alors ki sanne-là ki pou protéze banne mécréants conte ène pinition ki donne boucoup doulére ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٩﴾

30. Dire : « Li-Même Ki Tout-Miséricordié. Nous finne croire dans Li et Nous finne place *nou* confiance dans Li. Et zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki dans ène l'errére manifeste. »

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾

31. Dire-banne-là : « Dire-moi, si arrivé ki *tout* zot dilo disparaîte dans profondére la terre, alors ki sanne-là ki pou raméne-zotte, dilo banne la sources ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَّعِينٍ ﴿٣١﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Nōūn. Par la plume et *par* ça ki
banne-là écrire.

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ [٢]

3. Par la grâce to Seignère to pa
ène fou.

مَا أَنْتَ بِزَنْعَمَةٍ رَبُّكَ بِمَجْنُونٍ [٣]

4. Et, en vérité, pou toi, éna ène
récompense ki zamais pou arrêté.

وَأَنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ [٤]

5. Et, en vérité, to éna banne
qualités moral bien grand.

وَأَنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ [٥]

6. Et to pou trouvé, et banne-là
oussi pou trouvé

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ [٦]

7. Léquéel d'ente zotte *ki* fou.

بِأَيُّكُمْ الْمَفْتُونُ [٧]

8. En vérité, to Seignère Li pli
conné ki banne ki finne égaré dépi So
simé et Li pli conné ki banne ki *bien*
guidé.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَهِينَ [٨]

9. Donc pa obéir banne ki *habitié*
contrédire.

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ [٩]

10. Banne-là oulé ki si to montré
molesse, alors zotte *oussi* pou montré
molesse.

وَذُؤا لَوْ تَذَهِنَ فَيَذَهِنُونَ [١٠]

11. Et pa écoute tout dimoune ki
fort lor faire serment, et *ki* méprisabe,

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مِّمِّينٍ [١١]

12. *Ki* grand diffamatère, grand
colportère calomnies,

هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ [١٢]

13. *Ki* empéce *faire* le bien, ki
transgressère, ki faire pécé,

مَتَّاءٍ لِلْخَيْرِ مُخْتَدٍ أَثِيمٍ [١٣]

14. *Ki* malélvé et *ki*, en plisse, so
naissance li illézitime ;

عُتِلَّ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٍ [١٤]

15. Tout ça parski li posséde di biens et banne zenfants *nombré*.

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٥﴾

16. Quand récite li Nou banne Signes, li dire : « Banne zistiores dimounes longtemps ! »

إِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾

17. Nous pou marque li lor so mizeau.

سَنَسْمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ﴿١٧﴾

18. En vérité, Nous pou testé banne-là couma Nous ti testé banne propriétaires zardin-là, quand zotte ti faire serment ki certainement zotte pou faire so récolte *lendimain* gramatin.

لَا تَأْتِيهِمْ كَمَا بَلَّوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٨﴾

19. Et banne-là pa ti faire aukène exception, *zotte pa ti dire* : « *Si ça faire Allāh plaisir*. »

وَلَا يَسْتَنْثُونَ ﴿١٩﴾

20. Alors ène calamité dé la part to Seignère ti tombe lor ça *zardin-là* tandisse ki banne-là ti pé dormi.

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et gramatin, li ti couma dire *tout* finne coupé.

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢١﴾

22. Alors gramatin, ente zotte sakène ti appelle l'aute.

فَتَنَادَا مُصْبِحِينَ ﴿٢٢﴾

23. *Zotte ti dire* : « Alle bonhére gramatin lor zot plantation si zotte oulé faire récolte. »

أَيُّنَ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

24. Donc banne-là ti allé, zotte ti pé cause doucement.

فَانْطَلِقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ﴿٢٤﴾

25. *Zotte ti pé dire* : « Pa laisse aukène dimoune pauve rente là-dans azordi conte zot zintérêts. »

أَنْ لَا يَدْخُلْنَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مُّشْكِينَ ﴿٢٥﴾

26. Alors, zotte ti alle bonhére gramatin avec ène l'air décidé.

وَعَدُوا عَلَى حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٦﴾

27. Mais quand zotte ti trouve li dans so l'état, zotte ti dire : « Certainement nous, nous banne égarés ! »

فَلَمَّا رَاَوْهَا قَالُوا لَوْلَا نَأْتَا ضَالُّونَ ﴿٦٨﴾

28. « En réalité nous finne privé dé tout. »

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٩﴾

29. Céli ki ti meillére d'ente banne-là li ti dire : « Esse-ki mo pa ti dire zotte : « Bé ki faire zotte pa célébré Allāh So la gloire ? »

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٧٠﴾

30. Alors banne-là ti dire : « Gloire pou nou Seignére ! En vérité, nous ti banne inzistes. »

قَالُوا سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٧١﴾

31. Ensuite ente zotte, banne-là ti tourne sakène vers l'aute, sakène ti pé blâme l'aute.

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلََاُمُونَ ﴿٧٢﴾

32. Banne-là ti dire : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne rebelles. »

قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طُغِيَّانَ ﴿٧٣﴾

33. « Li possibe ki nou Seignére donne nous en éssanze ène meillére zardin ki ça ; certainement nous sipplié nou Seignére avec himilité pou ça. »

عَسَى رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٧٤﴾

34. Coumme ça-même pinition-là. Et, certainement, pinition l'Aute lé-monde, li pli grand. Si sélement zotte ti conné.

كَذَلِكَ الْعَذَابُ ، وَالْعَذَابُ الْآخِرَةُ لَظِيْلٌ أَكْبَرُ مَلَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

R 2 35. En vérité, pou banne dimounes droite, éna banne Zardins dé Félicité cotte zot Seignére.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتِ الْجَنَّةِ ﴿٧٦﴾

36. Esse-ki Nous pou faire même traitement are banne ki soumette are Nous, pareil couma are banne ki coupabes ?

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٧٧﴾

37. Bé ki arrive zotte ? Couma zotte zizé !

مَا لَكُمْ تَدْكِرُ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٧٨﴾

38. Esse-ki zotte éna ène Live *ki* zotte lire là-dans

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٨﴾

39. *Ki*, en vérité, là-dans pou éna ça *ki* zotte soisir ?

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Ou soi, esse-ki zotte finne faire ène pacte *ki* engaze Nous ziska Zour Rézirection, *ki* certainement zotte pou gagne tout ça *ki* zotte décidé ?

أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٤٠﴾

41. Dimanne banne-là, léqué! d'ente banne-là garanti ça ?

لِيَسْلَهُمُ إِلَهُهُمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤١﴾

42. Ou soi, esse-ki éna dans zot favère banne *ki* zotte associés are *Allāh* ? Alors banne-là éna pou produire zot banne associés si zotte pé dire la vérité.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فُلْيَا تُوْا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤٢﴾

43. Ça zour cotte *banne-là* pou faire face calamité-là, et *ki* pou appelle zotte pou prosterné, zotte pa pou capave.

يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٣﴾

44. Zot regard pou baissé, l'humiliation pou couvert zotte. Et, en vérité, ti appelle zotte pou prosterné alors *ki* zotte ti sain et sauf *mais* zotte *pa* ti obéir.

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذُلُّهُمْ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَائِمُونَ ﴿٤٤﴾

45. Donc, laisse-Moi et banne *ki* traite ça parole-là dé mensonge ; tiguitte tiguitte Nous pou risse zotte vers destruction-là dans ène façon *ki* zotte *pa* pou même conné.

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Et Mo pou accorde banne-là répit. Mo plan li certainement bien fort.

وَأْمُرْ لِيهِمْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ لَمِنْ مَّتَدِرِينَ ﴿٤٦﴾

47. Esse-ki to dimanne banne-là kik récompense *ki* zotte senti zotte écazé par so poids-là ?

أَمْ تَشَاءُ لَهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿٤٧﴾

48. Esse-ki banne-là posséde l'invizibe dé sorte *ki* zotte capave écrire *li* ?

أَمْ وَجَدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤٨﴾

49. Donc, montré patience *quand* to pé attanne concernant décision to Seignère et pa bizin to vinne couma l'homme *ki ti avalé par* Poisson-là, quand li ti sipplié *so Seignère* et ki li ti pé étouffé *are sagrin*.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُكِنُّ كَصَاحِبِ
الْخُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٦٩﴾

50. Si ène bienfait dé la part so Seignère pa ti arrive cotte li, certainement ti pou zette li dans ène l'endroit désert cotte péna zarbes et li ti pou blâmé *par so pép*.

لَوْ لَا أَن تَذَرَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ
بِالْعُرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٥٠﴾

51. Mais so Seignère ti soisir li et ti faire li ène dans banne *dimounes* zistes.

فَاجْتَبِهْ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥١﴾

52. Et, en vérité, quand banne mécréants tanne le Rappel, zotte ti a voudré, avec zot régard *la raze*, faire toi tombé *dépi to rang élevé*. Et banne-là dire : « Certainement, li ène fou. »

وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ
بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ
يَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾

53. Alors ki li nék ène Rappel pou tout banne lé mondes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُفُّوا عَنَّا إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٥٣﴾

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
2. Inévitable-là. الْهَاقَّةُ ۝
3. Bé ki été Inévitable-là ? مَا الْهَاقَّةُ ۝
4. Et bé ki pou faire toi conné ki
été Inévitable-là ? وَمَا آذَرْتُكَ مَا الْهَاقَّةُ ۝
5. Banne Thamōūd et 'Aad ti
prend pou mensonge catastrophe
écrazant-là.¹¹⁵ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ۝
6. Alors concernant banne
Thamōūd, zotte ti détruire par ène
souffle bien violent. فَإِذَا ثَمُودُ فَاهْرِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ۝
7. Et concernant banne 'Aad,
zotte ti détruire par ène di vent glacial,
violent et rugissant, وَأَمَّا عَادٌ فَاهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ
عَاتِيَةٍ ۝
8. Ki Li Allāh ti faire soufflé
conte banne-là pendant sept la nuites et
huite jours à suivre, dé sorte ki to ti
capave trouve banne habitants-là
renversé par terre couma banne troncs
creux pieds tammes ki finne tombé. سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَنِيَةَ أَيَّامٍ
حُسُومًا ۖ فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى ۖ
كَأَنَّهُمْ أَعْجَارٌ نُهْلٍ خَارِيَةٍ ۝
9. Esse-ki to trouve kik trace ça
banne-là ? فَهَلْ تَرَى لَهُم مِّن بَاقِيَةٍ ۝
10. Et Pharaon et banne ki ti avant
li et banne la villes renversé en bas là-
haut, zotte ti commette banne pécés. وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ
بِالْغَاطَةِ ۝

115. Ça tradition-là, li basé lor explication coranique présenté dans versets 101:5 et 6:66 - 'ça zour cotte banne dimounes pou couma banne ti papillons ki éparpillé, et banne montagnes pou vinne couma la laine ki pa encore peigné' ; ça, li pa ène événement ordinaire, mais ène calamité bien bien grand couma ça ki produire par banne bombes à hydrozène ou soi bombes à neutrons. Explosion ki pé mentionné ici, li pou pilvériser banne montagnes.

11. Et banne-là ti désobéir
Méssazer zot Seignére ; alors Li ti
attrape zotte avec ène pinition ki ti
continié vinne pli sévère.

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً
رَّابِيَةً ۝

12. En vérité, quand dilo-là ti cause
délice, Nous ti transporte zotte lor
bateau-là,

إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ۝

13. Pou ki Nous faire ça ène rappel
pou zotte et pou ki banne zoreilles ki
capave réténir, zotte réténir ça.

لِيَجْعَلَهَا أَكْمَرُ تَذَكُّرَةٍ وَتَعِيَهَا أُذُنٌ
وَأَعْيَةٌ ۝

14. Et quand ène sél coup pou
soufflé dans trompette-là,

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ تَفْخُفٌ وَاحِدَةٌ ۝

15. Et ki la terre et banne
montagnes pou soulévé et pou crazé ène
sél coup en morceaux,

وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً
وَاحِدَةً ۝

16. Ça Zour-là, *grand* événement-
là pou arrivé.

فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝

17. Et lé ciél pou fanne et ça Zour-
là, li pou vinne frazile.

وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ۝

18. Et banne anzes pou là lor so
banne rébords ; et là-haut banne-là ça
Zour-là, ça huit anzes-là pou porte
Trône to Seignére.

وَالْمَلِكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ
رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ۝

19. Ça Zour-là, zotte pou
comparaîte *divant Allāh* ; et aukène zot
banne secrets pa pou reste caciette.

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۝

20. Alors, ça dimoune ki pou
gagne so dossier dans so la main droite,
li pou dire : « Vinne lire mo dossier. »

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ
هَآؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيهِ ۝

21. « En vérité, mo ti conné ki mo
éna pou faire face are mo compte. »

إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْقٍ حِسَابِيهِ ۝

22. Donc li pou éna ène la vie
agréabe,

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝

23. Dans ène zardin élevé, فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝۳۱
24. Zardin-là so banne grappes fruits
pou apendant en bas à cause zot poids. تُطَوُّفُهَا دَانِيَةٌ ۝۳۲
25. Pou dire banne-là : « Manzé et
boire avec plaisir, à cause ça banne bon
actions ki zotte ti faire dans banne zours
ki finne passé. » كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي
الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۝۳۵
26. Mais, ça dimoune ki gagne so
dossier dans so la main gauche, li pou
dire : « Ah ! Si sélement pa ti donne moi
mo dossier ! » وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۖ فَيَقُولُ
يَلَيْتَنِي لَمْ أُدْرِكْ كِتَابِيهِ ۝۳۶
27. « Et ki mo pa ti conné ki mo
compte été ! » وَلَمْ أَذِرْ مَا حَسَابِيهِ ۝۳۷
28. « Ah ! Si sélement ça zizement-
là ti ène décret pou mo fini ène fois ! » يَلَيْتَنِي مَا كَانَتِ الْقَاضِيَةُ ۝۳۸
29. « Mo banne ricesse pa finne
servi moi nanrien ; » مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَا لِيهِ ۝۳۹
30. « Mo pouvoir finne détruire et
disparaîte dépi cotte moi. » هَلَكْتُ عَنِّي سُلْطَانِيهِ ۝۴۰
31. Pou dire : « Attrape li et
ensainne li, » خُذْهُمَا فَغُلُّوهُمَا ۝۴۱
32. « Ensuite, zette li dans la
Fournaise l'Enfer. » ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُمَا ۝۴۲
33. « Ensuite, mette li dans ène la
sainne longuère soissane-disse coudées ; » ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا
فَأَسْلُكُوهُمَا ۝۴۳
34. « En vérité, li pa ti croire dans
Allāh Ki Bien-Grand, » إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ۝۴۴
35. « Et li pa ti récommanne donne
manzé dimoune pauve. » وَلَا يَخْضَعُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمُشْكِينِ ۝۴۵
36. « Donc, azordi li péna kik
camarade dévoué ici ; » فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ۝۴۶

37. « Ni aukène nourritire excepté
matière pi, mélanzé are di sang, ki sorti
dans banne plaies,

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غَسِيلِينَ ﴿٢٤﴾

38. «Ki personne pa manzé sauf
banne ki finne faire pécés. »

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٢٥﴾

R 2 39. Donc faire attention! Mo faire
serment par tout ça ki zotte trouvé,

فَلَا أَقْسَمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٢٦﴾

40. Et par tout ça ki zotte pa
trouvé,

وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾

41. Ki, en vérité, li parole *ki*
transmette par ène Mèssazer noble ;

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٢٨﴾

42. Et li pa parole ène poète ;
impé-même ki zotte croire !

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٢٩﴾

43. Et li pa parole ène kikène ki
prétanne devine l'avenir, zotte prend
impé-même compte *avertissement* !

وَلَا يَقُولُ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾

44. *Li* ène révélation dé la part
Seignére banne lé mondes.

تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾

45. Et, si li ti invente certaines
paroles lor Nou compte,

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿٣٢﴾

46. Certainement, Nous ti pou
attrape li par so la main droite,

لَا خَذَلْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٣٣﴾

47. Ensuite, certainement Nous ti
pou trance so la veine zigulaire,

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٣٤﴾

48. Et, personne d'ente zotte pa ti
pou capave protéze li *conte* Nous

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٣٥﴾

49. Et, en vérité, li ène rappel pou
banne dimounes droite,

وَأَنَّهُ لَتَذَكُّرَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾

50. Et, en vérité, Nous conné ki
parmi zotte, éna ki *habitié* contrédire
Nou banne Signes.

وَأَنَّا لَتَنْخَلَعَنَّ مِنْكُمْ مُكْذِبِينَ ﴿٣٧﴾

51. Et, en vérité, li pou ène *cause*
régret pou banne mécréants.

وَأِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥١﴾

52. Et, certainement li la vérité
réel.

وَأِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥٢﴾

53. Alors, avec nom to Seignére Ki
Bien-Grand, célébré So saintété.

هَٰذَا فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٣﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Ène kikène ki pose question
finne dimanne lor pinition ki pa pou
manqué pou tombe

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۝۲

3. Lor banne mécréants, péna
personne pou répousse ça pinition-là.

لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ۝۳

4. Li dé la part Allāh, Seignére
tout banne simés l'ascension.

مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۝۴

5. Banne anzes et l'Esprit-là
monte vers Li dans ène zour ki so dirée li
cinquante mille bananés.

تَخْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ
كَانَ وَقْفَةً أُرْهِ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۝۵

6. Donc, sipporte avec ène bél
patience.

فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ۝۶

7. Certainement banne-là trouve
ça loin,

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۝۷

8. Mais Nous trouvé ki li prés.

وَنَرَاهُ قَرِيبًا ۝۸

9. Zour cotte lé ciél pou vinne
couma cuive ki finne fonde,

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ۝۹

10. Et banne montagnes pou vinne
couma la laine ki pa encore peigné,

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝۱۰

11. Et aukène camarade dévoué pa
pou pose question lor kik camarade
dévoué.

وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ۝۱۱

12. Pou place banne-là ène façon
ki sakène trouve l'aute. Et pou sauve
li-même are pinition ça zour-là,
coupabe-là ti à voudre donne couma
rançon so banne zenfants,

يُبْصَرُونَ تَهُمُ يَوْمَ الْمُجَرِّمِ لَوْ يَفْتَدِي
مِنْ عَذَابٍ يَوْمَئِذٍ بِبَنِيهِ ۝۱۲

13. Et so femme et so frère,

وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ۝۱۳

14. Et so banne proce parents ki ti
donne li réfize,

وَفَصِّلَ الَّذِينَ تُغُوهُ ۖ [١٣]

15. Et *li ti à voudre* donne couma
rançon tout banne ki lor la terre si
sélement ça ti capave sauve li.

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ۖ [١٥]

16. Faire attention ! En vérité, li
ène la flamme di Fé sans la fimée,

كَأَنَّهَا لَظْفَى ۖ [١٦]

17. Li pou arrace la peau.

نَزَّاعَةً لِّلشَّوْىِ ۖ [١٧]

18. Li pou appelle dimoune ki
finne tourne so lé dos et ki ti pé rétire-li,

تَدْعُو مَنْ أَذْبَرَ وَتَوَلَّى ۖ [١٨]

19. Et ki ti ramasse et ki ti réténir
banne ricesses.

وَجَمَعَ فَأَوْعَى ۖ [١٩]

20. En vérité, l'homme finne né
impatient et laré.

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۖ [٢٠]

21. Quand malhére touche li, li
rempli are lamentations,

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۖ [٢١]

22. Mais, quand le bien arrive li, li
vinne grand laré,

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۖ [٢٢]

23. Excepté banne ki prié,

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۖ [٢٣]

24. Banne ki constant dans zot la
Priére,

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۖ [٢٤]

25. Et banne ki dans zot di biens
éna ène part déterminé

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۖ [٢٥]

26. Pou banne mendiants et banne
deshérités *ki pa mendié* ;

لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْزُومِ ۖ [٢٦]

27. Et banne ki attesté ki zour
Zizement, li vrai,

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّوَاتِ الدِّينِ ۖ [٢٧]

28. Et banne ki rédoute pinition zot
Seignére —

وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ ۖ [٢٨]

29. En vérité, pinition zot Seignére
li tel ki pa capave en sékirité conte ça —

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٩﴾

30. Et banne ki préserve zot parties
privé —

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَفْزُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٣٠﴾

31. Mais pa are zot madames ou
soi are banne ki zot la main droite
possédé ; alors certainement, pa capave
blâme zotte ;

إِلَّا عَلَىٰ آزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
فَأِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣١﴾

32. Mais banne ki rode en déhors
ça, ça banne-là ki banne transgressées —

فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et banne ki veille lor banne
dépôts ki finne confié zotte et ki veille
lor zot engazements,

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et banne ki reste droite dans
zot banne témoignazes,

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et banne ki sirveille zot la
Priére.

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٥﴾

36. Ça banne-là pou dans banne
Zardins, zotte pou honorés.

بِأُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَّمُونَ ﴿٣٦﴾

R2 37. Mais ki arrive banne mécréants
ki zotte galoupe vers toi,

فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مَهْطِعِينَ ﴿٣٧﴾

38. Dépi côté droite et dépi côté
gauche, zotte vinne dans groupes différent ?

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٨﴾

39. Esse-ki sakène d'ente banne-là
espéré ki pou faire li rente dans Zardin dé
Félicité ?

أَيُطَمِّعُ كُلُّ مَرْءٍ مِّنْهُمْ أَنْ يَدْخَلَ جَنَّةً
نَّعِيمٍ ﴿٣٩﴾

40. Zamais ! En vérité, Nous finne
créé banne-là are ça ki zotte conné.

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

41. Alors faire attention ! Mo faire
serment par Seignére banne l'orient et
banne l'occidents ki certainement Nous
éna pouvoir

فَلَا أَقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا
لَقَادِرُونَ ﴿٤١﴾

42. Pou remplace *banne-là* par
banne meillère ki zotte et *personne* pa
capave dévance Nous,

عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ ۖ وَمَا نَحْنُ
بِمُسْبِقِينَ ﴿٣٢﴾

43. Donc, laisse zotte passe *zot* lé
temps dans banne paroles initiles et dans
l'amizements ziska ki zotte renconte zot
zour ki finne promette zotte,

فَذَرُهُمْ يَخْوْضُوا ۖ وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلْقُوا
يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٣٣﴾

44. Ça zour cotte banne-là pou
sorti avec précipitation dépi dans *zot*
tombes couma dire zotte pé galoupe vers
places *zot prope* sacrifice,

يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا
كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصَبٍ يُّؤْفَضُونَ ﴿٣٤﴾

45. Zot régard baissé, et
himiliation pou couvert zotte. Ça li ça
zour ki ti promette zotte-là.¹¹⁶

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذُلُّهُ
ذَٰلِكَ الْيَوْمَ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٣٥﴾

116 Pé donne ène description exact comportement banne mécréants ça zour
quand banne mizilmans ti rente en vainkérés dans la Mecque.

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. En vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép, *Nous ti dire li* : « Averti to pép avant ki ène pinition, ki donne boucoup doulére, tombe lor zotte.

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٢

3. Li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo pou zotte, ène Avertissére ki averti clairement.

قَالَ يَقْوِمِ رَبِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ٣

4. « Adore Allāh et craigne-Li et obéir-moi !

إِنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا ٤

5. « Li pou pardonne zotte zot péchés, et Li pou accorde-zotte ène répit ziska ène lé temps fixé. En vérité, pa capave renvoye lé temps fixé par Allāh quand ça arrivé, si sélement zotte ti conné.»

يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخَذِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ ۚ مَلَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ٥

6. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne invite mo pép vers *Toi* la nuite li zour,

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ٦

7. « Mais, mo l'appel nék finne augmente zot la fuite.

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاءِي إِلَّا فِرَارًا ٧

8. « Et, en vérité, sak fois ki mo finne appelle zotte pou ki To pardonne zotte, zotte finne mette zot lé doigts dans zot zoreilles, et zotte finne enveloppe zotte dans zot vêtements, et zotte finne entété et zotte finne azir avec ène grand l'orgueil.

وَرَبِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ۖ سِتْكَبَارًا ٨

9. « Ensuite, en vérité, mo finne appelle zotte ouvertement *pou suivre* To simé.

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهْرًا ٩

10. « Ensuite, mo finne faire, dans zot l'intention, banne proclamations public, et mo finne cause *oussi* are zotte en privé.

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ١٠

11. « Et mo ti dire : « Serce pardon zot Seignère, parski, en vérité, Li Extrêmement-Pardonnant.

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١١﴾

12. « Li pou avoye la plie en abondance pou zotte,

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١٢﴾

13. « Et Li pou aide zotte avec ricesses et banne zenfants, et Li pou donne-zotte banne zardins, et Li pou donne-zotte banne la rivières.

وَيُمِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَأَبْنٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٣﴾

14. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa attribié dignité are Allāh?

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٤﴾

15. « Alors ki Li finne créé zotte dans *banne formes différent et dans banne l'états ki finne continié varié.*

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٥﴾

16. « Esse-ki zotte pa trouvé couma Allāh finne créé sept lé ciéls staze par staze,

أَلَمْ تَرَ أَكَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٦﴾

17. « Et Li finne place là-dans la line couma ène la limière et Li finne faire soleil couma ène la lampe ?

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ﴿١٧﴾

18. « Et Allāh finne faire zotte sorti dépi dans la terre couma *faire sorti* vézétation.

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٨﴾

19. « Ensuite, Li pou faire zotte retourne là-dans, et Li pou faire zotte sorti *dépi là-dans* dans ène façon spécial.

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٩﴾

20. « Et Allāh finne faire la terre ène l'espace vaste pou zotte,

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿٢٠﴾

21. « Pou ki zotte capave parcour so banne larze simés. »

لِيَتَسَلَّكُوا مِنْهَا سُبُلًا فَجَازًا ﴿٢١﴾

R2

22. Noé ti dire : « Mo Seignère ! Certainement, banne-là finne désobéir moi, et zotte finne suivre dimoune ki so di biens et so banne zenfants nék finne augmente so la perte.

قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مِن لَّدُنِّي مَالَهُ وَوَكَّدَهُ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢٢﴾

23. « Et zotte finne faire ène grand complot. »

وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٣﴾

24. « Et ente zotte-mêmes zotte pé dire : « Zamais pa abandonne zot banne divinités. Et zamais pa abandonne ni Wadd, ni Souwā'ā, ni Yaghōuce, ni Ya'ōūq, ni Nasr. »¹¹⁷

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٤﴾

25. « Et banne-là finne égare bon nombre *dimounes*, donc pa faire banne inzistes progressé sauf dans l'erré. »

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٥﴾

26. A cause zot banne pécés, ti noye banne-là, et ti faire zotte rente dans di Fé et banne-là pa ti trouve pou zotte-mêmes banne aides en dehors Allāh.

مِمَّا خَطِيئَتُهُمْ أُعْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا ۚ فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٦﴾

27. Et Noé ti dire : « Mo Seignère, pa laisse lor la terre ène sél d'ente banne mécréants couma so habitant ;

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٧﴾

28. « En vérité, si To laisse banne-là, zotte pou égare To banne servitères et zotte nék pou enzendre banne pervers et banne ingrats.

إِنَّكَ إِن تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٨﴾

29. « Mo Seignère ! Pardonne-moi et mo dé parents et *oussi* dimoune ki rente dans mo la caze couma ène croyant, et *pardonne* banne croyants et banne croyantes et pa augmente banne inzistes excepté dans destruction. »¹¹⁸

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ لِلْمُؤْمِنَاتِ مَوْلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٩﴾

117. Pé mentionne ène-dé idoles banne païens arabe.

118 Le Saint Prophète^(s.a.w.) ti servi tout façons pou invite banne mécréants vers Islam. Zotte ti réfizé. Dans bataille Ohoud, li ti bien blessé ; li ti perdi boucoup di sang, li ti dire : 'Couma ène pép capave gagne le salut quand zotte finne blesse zot Prophète et finne couvert so visaze avec di sang pa pou aukène faute mais parski li appelle zotte vers Allah. O Allah ! Pardonne mo pép parski zotte pa conné ça ki zotte pé faire.' (lire Zourqānī et Hishām)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. Dire : « Mo finne gagne
révélation ki ène groupe banne djinns ti
écoute avec attention et zotte ti dire :
« En vérité, Nous finne tanne ène Coran
ki merveille,

قُلْ أُوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ
الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ۝

3. « Li guide vers la droiture ;
alors Nous finne croire là-dans. Et nous
pa pou associé personne are nou
Seigneuré.

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ
بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝

4. « Et nous croire ki, en vérité,
nou Seigneuré So mazésté li bien haute.
Li pa finne prend pou Li ni madame,
ni garçon.

وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً
وَلَا وَلَدًا ۝

5. « Et ki li vrai ki ène imbécile
parmi nous ti pé dire banne sozes exazéré
lor Allāh.

وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ
شَطَطًا ۝

6. « Et, en vérité, nous ti pensé ki
banne dimounes et banne djinns zamais
zotte dire mensonze lor Allāh.

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝

7. « Et, en vérité, parmi banne
dimounes ordinaire, ti éna ki ti pé serce
protection are banne ki ti considéré
couma grand dimounes. Donc, banne-là
ti faire banne grands-là persisté plisse
dans zot banne mauvais actions et dans
zot imbécilité.

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ
بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝

8. « Et, en vérité, banne-là ti pé
pensé, pareil couma zotte pensé, ki Allāh
zamais pou avoye kikène couma Mëssazer.

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ
اللَّهُ أَحَدًا ۝

9. « Et, en vérité, nous ti serce
pou touce lé ciél, mais nous finne trouve
li rempli are banne gardes solide et banne
la flamme di Fé.

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُدِثًّا
حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ۝

10. « Et, en vérité, nous ti éna l'habitude prend place dans so banne l'endroit cotte capave écouté. Mais astére, dimoune ki rode écouté, li trouve ène la flamme di fé en embiscade pou li.

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ
فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا ۝^[١٠]

11. « Et, en vérité, nous pa conné si le mal finne destiné pou banne lor la terre, ou soi si zot Seignére oulé *bien* guide zotte.

وَأَنَّا لَا تَدْرِيْٓ أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَنْ فِي
الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝^[١١]

12. « Et, en vérité, éna d'ente nous ki banne dimounes droite et éna d'ente nous ki autrement ; et nous finne divisé en sectes avec banne l'opinions différent.

وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ ۖ
كُنَّا طَرَائِقَ قَدَرًا ۝^[١٢]

13. « Et, en vérité, nous conné ki zamais nous pa pou capave enlève capacité Allāh lor la terre, ni nous capave ranne Li impuissant par *nou* la fuite.

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ ۖ
لَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ۝^[١٣]

14. « Et, en vérité, quand nous ti tanne l'appel pou suivre *bon* guidance-là, nous ti croire là-dans. Et dimoune ki croire dans so Seignére, li pa pére aukène la perte, ni aukène inzistice.

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ ۖ فَمَنْ
يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا
رَهَقًا ۝^[١٤]

15. « Et, en vérité, éna d'ente nous ki finne soumette *are Allāh*, et éna d'ente nous ki inzistes. » Et banne ki soumette *are Allāh* — ça banne-là ki serce *bon* guidance-là,

وَأَنَّا مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ ۖ
فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝^[١٥]

16. Et, concernant banne inzistes, zotte pou combistibe pou l'Enfer.

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ
حَطَبًا ۝^[١٦]

17. Et si banne-là reste lor simé droite-là, certainement Nous pou donne-zotte dilo pou boire en abondance,

وَأَن لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ
لَأَسْقَيْنَهُمْ مَّاءً غَدَقًا ۝^[١٧]

18. Pou ki Nous testé zotte là-dans. Et dimoune ki pou tourne lé dos *are mazine* so Seignére, *Allāh* pou pousse li dans ène pinition ki pou continié augmenté.

لَنَنْفِتَنَّهُمْ فِيهِ ۖ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ
رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝^[١٨]

19. Et, en vérité, tout banne places adoration, zotte pou Allāh. Alors pa invoque personne are Allāh.

وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝

20. Et, en vérité, quand Allāh So Servitère pé diboute pé prié Li, banne-là presque pou suffoque li quand zotte tombe lor li en masse.

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۝

R2 21. Dire : « Mo invoque mo Seignére sélément, et mo pa associé personne are Li. »

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝

22. Dire : « En vérité, mo péna aukène pouvoir pou faire zotte ni le mal, ni le bien. »

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝

23. Dire : « En vérité, zamais personne pa pou capave protéze moi conte Allāh, et zamais mo pa pou capave trouve kik réfize en déhors Li.

قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۝

24. « Sauf mo capave transmette révélation ki vinne dé la part Allāh et So banne Mésazes. » Et banne ki désobéir Allāh et So Mésazer, pou zotte éna di Fé l'Enfer ; zotte pou reste longtemps là-dans.

إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَخُصَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ۝

25. Banne-là pou continié pa croire ziska ki zotte trouve ça ki finne promette zotte-là ; et zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pli faibe dans banne dimounes ki pou banne aides pou zotte et ki sanne-là ki pli tiguite dans nombre.

حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعُفٌ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ۝

26. Dire : « Mo pa conné si ça soze ki finne promette zotte-là li prés ou soi si mo Seignére finne faire so lé temps longue. »

قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ مِمَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۝

27. Li Connaissére banne sozes caciette ; et Li pa pou accorde personne maîtrise lor So domaine dé l'invizibe,

غِلْمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ۝

28. Sauf céli ki Li soisir couma So
Méssazer. Et Li faire ène détacement
anzes escorte li par divant et par derrière.

إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ
مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَيَمْنُ خَلْفَهُ رَصَدًا ﴿٢٨﴾

29. Pou ki Li conné ki So banne
Méssazers-là finne transmette banne
Méssazes zot Seignére. Et Li encerclé
tout ça ki are banne-là et Li garde compte
tout kit-soze.¹¹⁹

لِيَعْلَمَ أَنَّ قَدْ أَفْلَحُوا رَسَلَتْ رُسُلَهُمْ وَ
أَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَخْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ
عَدَدًا ﴿٢٩﴾

119 Dans verset 27, ça expression Izhār ‘alal-Ghaïb vé dire gagne connaissance souvent et en abondance dé ça banne secrets de l’inconnu ki éna rapport avec et ki concerne banne événements ki éna grand grand l’importance. Verset 28 li montré ène façon incontestabe pou distingue ente natire et l’impact banne secrets de l’inconnu ki révéilé lor ène Méssazer d’Allah et banne secrets ki dévoilé à banne lé zaute croyants pieux. Distinction-là li là : banne Méssazers, zotte gagne Izhār ‘alal-Ghaïb – maîtrise lor l’inconnu ; mais banne lé zaute dimounes pieux, zotte pa zourir ça distinction-là. Révélation ki banne Méssazers Allah gagné, ça li reste sous la protection divine. Banne l’esprits satanique pa capave déforme ça, tandisse ki banne secrets ki dévoilé à banne lé zaute dimounes pieux, ça li péna garantie dé sékirité. Verset 29 : tout ça, li parski banne Méssazers-là zotte éna pou accompli ène grand mission divine et zotte éna pou délivré ène grand Méssaze dé la part Allah.

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. O toi ki bien enveloppé dans
drap !

يَا أَيُّهَا الْمُرْسَلُ [٢]

3. Lévé la nuit *pou prié* excepté
ène ti partie là-dans,

فُيَا أَيْدِلَ إِلَّا قَلِيلًا [٣]

4. So la moitié ou soi réduire
impé là-dans,

نُصْفَةً أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا [٤]

5. Ou soi azoute *impé* là-dans; et
récite le Coran dans ène façon clair et
pausé.

أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا [٥]

6. En vérité, Nous pou faire
dèssanne lor toi ène Commannement ki
péze lourd.

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا [٦]

7. En vérité, levé la nuit *pou prié*
li moyen pli efficace pou contrôle l'âme et
moyen pou donne parole plisse fermeté.

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ
قِيلًا [٧]

8. En vérité, to éna pendant la
journée banne longue okipations.

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا [٨]

9. Alors, mazine nom to Seignère
et consacre toi totalement à Li.

وَإِذْ كَرَّمَاسَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا [٩]

10. Li Seignère dé l'Est et dé
l'Ouest. Aukène pa digne d'adoration
excepté Li. Donc, prend-Li couma
Protectére.

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا [١٠]

11. Et endire avec patience ça ki
banne-là dire ; et quitte banne-là dans
ène façon convénabe.

وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا
جَمِيلًا [١١]

12. Et laisse-Moi are banne ki
habitié contrédire la vérité et ki vive dans
l'aisance et l'abondance. Et donne
banne-là impé répit.

وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ
مَهْلَهُمْ قَلِيلًا [١٢]

13. En vérité, Nous éna avec Nous
banne la saines *férraille* *lourd* et ène la
Fournaise.

إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا ۝

14. Et ène manzé ki faire étouffé et
ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۝

15. Zour cotte la terre et banne
montagnes pou tremblé et cotte banne
montagnes pou vinne couma banne ti
collines-di-sabe ki pou grainé.

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ
الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ۝

16. En vérité, Nous finne avoye
cotte-zotte ène Mèssazer ki ène témoin
lor zotte, pareil couma Nous ti avoye ène
Mèssazer cotte Pharaon;

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ
كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝

17. Mais Pharaon ti désobéir
Mèssazer-là. Alors Nous ti attrape li avec
ène pinition terrible.

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ
أَخْذًا أَوْيَلًا ۝

18. Si zotte réfize croire, couma
alors zotte pou protéze zotte conte ène
zour ki pou faire sévé banne zenfants
vinne blanc ?

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا
يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝

19. Lé ciél pou fanne are *frayére* ça
zour-là ; et *Allāh* So promesse pa pou
manqué pou réalisé.

إِلَّا السَّمَاءُ مَطْفِئَةٌ بِمَا كَانَتْ وَعْدُهُ
مَفْعُولًا ۝

20. En vérité, ça li ène rappel.
Alors, dimoune ki oulé, li ava prend ène
simé vers so Seignére.

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ
رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

R2 21. En vérité, to Seignére conné ki
to reste diboute *pou prié* presque dé-tièrs
la nuite, et *parfois* pendant so la moitié,
et *parfois* so ène tière, et *oussi* ène
groupe d'ente banne ki avec toi. Et *Allāh*
décide dirée la nuite et li zour. Li conné
ki zotte pa pou capave observe ça *façon-*
là. Alors Li finne tourne vers zotte avec
clémence. Donc récite dans le Coran ça
ki possible *pou zotte*. Li conné ki pou

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثَيِ
الَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ
النَّائِثِينَ مَعَكَ ۚ وَاللَّهُ يَقْدِرُ الْيَلَّ وَالْ
لَيْلَ الْهَمَّاءُ عَلِيمٌ أَنْ لَنْ تُخْصَوْهُ فَتُحَاب
عَلَيْكُمْ فَأَقْرَأُوا مَا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ۚ
عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ ۚ وَ

capave éna parmi zotte, banne malades et banne lé zautes ki voyaze dans pays pou serce Allāh So bienfait, et banne lé zautes encore ki pou combatte dans simé Allāh. Donc récite là-dans ça ki possible pou zotte et observe la Priére et paye Zakāte, et faire Allāh ène bon prêt. Et n'importe kik bien ki zotte avoye divant-zotte pou zotte-mêmes, zotte pou trouve li cotte Allāh, li pou meillère ki ça et pli grand couma récompense. Et implore pardon Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

أَخْرُوجْ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ
مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ۚ وَالْأَخْرُوجْ يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ ۚ قَاتِلُوا مَا تَسَرَّ مِنْهُ ۚ وَ
آتُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاقْرَأُوا
اللَّهُ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقْرِمُوا
لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ
خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا ۚ وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ مَا لَمْ
يَكُنْ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. O toi ki finne enveloppe-toi
dans to vêtement!

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۝

3. Léve-toi et donne avertissement,

قُمْ فَأَنْذِرْ ۝

4. Et to Seignére, ô toi célébré So
grandére,

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۝

5. Et to banne vêtements,¹²⁰
purifié zotte,

وَرِثَاكَ فَنطهِّرْ ۝

6. Et are tout impureté, éloigne toi
complètement ;

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۝

7. Et pa accorde banne favére pou
ki to rode plisse en retour ;

وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۝

8. Et pou l'amour to Seignére,
endire avec patience.

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۝

9. Et quand pou soufflé dans
trompette-là,

فَإِذَا نُفِثَ فِي النُّفُورِ ۝

10. Alors ça zour-là li pou ène zour
dir,

فَذَلِكَ يَوْمٌ مَّيْذَنُ يَوْمَ عَسِيرٍ ۝

11. Pou banne mécréants, li pa pou
facile.

عَلَى الْكُفْرَيْنِ غَيْرُ يَسِيرٍ ۝

12. Laisse-moi Sél are céli ki Mo
finne créé.

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۝

13. Et Mo ti donne li di biens en
abondance,

وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَا مَمْدُودًا ۝

120. 'Thiyābaka' (to banne vêtements) capave signifié oussi 'to lé kére'. Li vé
dire oussi 'to banne compagnons' ou soi 'to banne proces' ki autour dé toi.

14. Et banne zenfants *garçons et ti filles* ki ti présent *divant li*,

وَبَنِينَ شُهُودًا ۝۱۳

15. Et mo finne prépare pou Li tout so banne bésoins en abondance.

وَمَهَّدَتْ لَهُ تَمَهِيدًا ۝۱۵

16. Malgré ça, avec gourmandise li oulé ki Mo donne *li* encore.

ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ۝۱۶

17. Pa ditout ! En vérité, li ti ène ennemi are Nou banne Signes.

كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِإِيْتِنَا عَنِيدًا ۝۱۷

18. Mo pou inflize li ène l'épréve ki pou accablé li.

سَأُذِيقُهُ صَعُودًا ۝۱۸

19. Certainement li finne réfléci et li finne calkilé !

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝۱۹

20. Ki la ruine tombe lor li ! Couma li finne calkilé!

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝۲۰

21. Ki la ruine tombe lor li encore! Couma li finne calkilé!

ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝۲۱

22. Ensuite, li finne guette *autour li*.

ثُمَّ نَظَرَ ۝۲۲

23. Ensuite, li finne dirci so visaze, li finne renfrogné,

ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۝۲۳

24. Ensuite, li finne tourne lé dos et li finne montré dédain,

ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۝۲۴

25. Et li ti dire : « Ça li nék ène mazie ki *dimounes tout lé temps* transmette ; »

فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ ۝۲۵

26. « Li nék parole ène himain. »

إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۝۲۶

27. Mo pa pou tardé pou zette li dans 'Saqar'.

سَأُضِلُّهُ سَقَرًا ۝۲۷

28. Bé ki pou faire toi conné ki été 'Saqar' ?

وَمَا أَذُرُكَ مَا سَقَرًا ۝۲۸

29. Li pa épargne nanrien et li pa laisse nanrien.

لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٩﴾

30. Li roussi la peau.

لَوَاحٍ لِّلْبَشْرِ ﴿٣٠﴾

31. Là-haut ça, éna dize-néf anzes.

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣١﴾

32. Et Nous pa finne désigne personne sauf banne anzes couma gardiens di Fé-là. Et Nous pa finne fixé zot nombre excepté couma ène l'épréve pou banne mécréants, pou ki banne ki finne recevoir Live capave gagne la certitude et pou ki banne croyants capave augmente zot la foi, et pou ki banne ki finne gagne Live avant Islam et oussi banne croyants zotte pa douté, et pou ki banne mécréants et banne ki éna ène maladie dans zotte lé kéré capave dire : « Bé ki Allāh oulé par ça l'exemple-là ? » Li coumme ça ki Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé. Et personne pa conné banne l'armées to Seignère excepté Li-Même. Et ça li nék ène Rappel pou l'homme.

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً سَاءَ مَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ ۚ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا ۚ لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَزْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۚ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا يُخْلَمُ بِهِ جُنُودٌ ۚ إِنَّكَ رَءِىَ مَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْبَشْرِ ﴿٣٢﴾

R2 33. Faire attention ! Par la line,

كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٣﴾

34. Et par la nuite quand li rétire li,

وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ ﴿٣٤﴾

35. Et par l'aube quand li montré-li,

وَالصُّبْحِ إِذَا أَصْفَرِ ﴿٣٥﴾

36. En vérité, li ène dans banne grand calamités-là.

إِنَّهَا لَا تَخَذِي الْكُبَرِ ﴿٣٦﴾

37. Li ène avertissement pou l'homme,

تَذِيرًا لِّلْبَشْرِ ﴿٣٧﴾

38. Pou dimoune d'ente zotte ki oulé alle divant ou soi ki oulé reste derrière.

لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن يَتَّقِدَّمَ ۖ أَوْ يَتَّخِذْ

39. Sak l'âme li responsabe pou ça ki li finne gagné par so banne actions ;

كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِيْنَةً ﴿٣٨﴾

40. Excepté banne ki côté droite. لَا أَصْحَبَ الْيَمِينِ ۖ
41. Zotte pou dans banne Zardins,
zotte pou intéroze zotte-mêmes ente
zotte فِي جَنَّتٍ تَنْتَبِئُ سَاءَ لَوْ نَوْنُ ۖ
42. Lor banne coupabes, عَنِ الْمُجْرِمِينَ ۖ
43. « Bé ki finne faire zotte rente
dans l'Enfer ? » مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۖ
44. Banne-là pou dire : « Nous pa
ti dans banne ki faire la Prière, قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ۖ
45. « Et nous pa ti pé donne banne
pauves manzé, وَلَمْ نَكُ نَطْعِمُ الْمِسْكِينَ ۖ
46. « Et nous ti pé passe *nou* lé
temps dans banne causé initiles avec
banne ki okipe-zotte are banne paroles
initiles. وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ۖ
47. « Et nous ti pé prend Zour
Zizement pou mensonze, وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ ۖ
48. « Ziska ki la mort ti zoènne
nous. » حَتَّىٰ آتَيْنَا الْيَقِينَ ۖ
49. Alors, l'intercession banne
intercesséres pa pou profite zotte
nanrien. فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۖ
50. Bé ki arrive banne-là ki zotte
tourne lé dos are Exhortation-là, فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ۖ
51. Couma dire banne bourriques
ki finne gagne pére كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ۖ
52. Pé sauvé divant ène lion ? فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ۖ
53. Mais sakène d'ente banne-là li
oulé ki accorde li banne pazes ouvert
rempli ék révélations. بَلْ يَرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ
صُحُفًا مِّنْشَرَّةٍ ۖ

54. Ça zamais ! En vérité, banne-là
pa ti pé rédoute l'Aute lé-monde.

كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ۝

55. Ça zamais ! En vérité, ça
Coran-là li ène exhortation.

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ۝

56. Alors, dimoune ki oulé, li bizin
rappelle ça.

فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرَهُ ۝

57. Et banne-là pa pou rappelle ça
sauf si Allāh oulé. Li-Même Ki Digne ki
craigne Li et Ki Digne pou pardonné.

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ
ٱلَّذِى يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلتَّقْوَىٰ وَآهْلُ ٱلْمُخْزِفَةِ ۝

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Faire attention ! Mo cite Zour
Rézirection couma témoin.

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ۝۲

3. Et faire attention ! Mo cite
couma témoin conscience-là ki pa arrêté
blâme li-même.

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۝۳

4. Esse-ki l'homme li pensé ki
Nous pa pou rassemblé so banne lé zos ?

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَلَّنْ نَجْمَعَهُ

5. Ki faire non ! Nous capave
même-rémette en place ziska so banne
l'extrémités lé doigts.

عَظْمَهُ ۝۴
بَلَىٰ قَدْ دُرِينَا عَلَىٰ أَنْ تُصَوِّيَ بَنَانَهُ ۝۵

6. Mais l'homme oulé continié
faire péchés au fir et à mézire ki li avancé.

بَلَىٰ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۝۶

7. Li dimandé : « Quand pou Zour
Rézirection ? »

يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ ۝۷

8. Quand li zidé pou ébloui,

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۝۸

9. Et la line pou éclipsé,

وَحَسَفَ الْقَمَرُ ۝۹

10. Et soleil et la line pou réini
ensamme,¹²¹

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝۱۰

11. Ça Zour-là, l'homme pou dire :
« Cotte pou sauvé ? »

يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفْرُ ۝۱۱

12. Faire attention ! Péna réfize !

كَأَلَّا لَا وَزَرَ ۝۱۲

121. Le St Prophète Mohammad^(s.a.w.) ti prédire ki l'éclipse la line dans 13me la nuit et l'éclipse soleil dans 28me-zour même-mois Ramaḍān, zotte pou dé signes véracité so Mahdi (lire Dar Qutni). Effectivement, dans vivant so Mahdi Ahmad^(a.s.) 1835-1908, ça dé signes-là ti paraîte dans mois Ramaḍān 1894 (E.C.) ène dé l'année après so révéndication.

Parmi banne signes so 2ème arrivée, Jésus oussi ti mentionne ça : « Zisse après tribilation ça banne zours-là, soleil pou obskirci et la line pou arrête donne so la limière... » (Matthieu 24:29)

13. Vers to Seignére *même* ki éna
l'endroit répos, ça zour-là.

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ۝۱۳

14. Ça Zour-là, pou informe
l'homme ça ki li finne avoye divant et ça
ki li finne laisse derrière.

يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ
وَأَخَّرَ ۝۱۴

15. En réalité, l'homme li conne
li-même à fond,

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ۝۱۵

16. Même si li présente so banne
eskizes.

وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ ۝۱۶

17. Pa rémié to la langue avec ça
révélation-là pou to faire vite pou
préserve ça.

لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ۝۱۷

18. En vérité, lor Nous *ki dépanne*
so collection et so récitation.

إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ۝۱۸

19. Et, quand Nous *récite toi* ça,
alors *suive* so récitation.

فَإِذَا قَرَأَهُ قَاتِبٌ قُرْآنَهُ ۝۱۹

20. Ensuite, en vérité, so
explication li Nou responsabilité.

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۝۲۰

21. Faire attention ! Zotte content
plîtôt ça *la vie* ki temporaire-là ;

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ۝۲۱

22. Et zotte délaisse la Vie-Aprés.

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ۝۲۲

23. Ça Zour-là pou éna banne
visazes resplendissant,

وَجُودَهُ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ۝۲۳

24. *Zot* regard li vers zot Seignére;

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۝۲۴

25. Et ça Zour-là pou éna banne
visazes *l'air* maussade,

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۝۲۵

26. Zotte sire ki ène calamité
écrazant pou arrive zotte.

تَظُنُّ أَنَّ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۝۲۶

27. Faire attention ! Quand *l'âme*
mourant-là li finne arrive ziska so la gorge,

كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ الْمُرَاقِبَ ۝۲۷

28. Et ki dire : « Bé ki ça sorcier-
là-ça ki pou sappe li ? »

وَقِيلَ مَنْ عَدُوٌّ لِي

29. Et ki li sire ki l'hére séparation-
là ça ;

وَذُكِّرَ أَنَّهُ الْفِرَاقُ

30. Et ki ène tibia pé frotte are ène
l'autre tibia ;

وَالْتَفَتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ

31. Ça zour-là pou pousse li vers to
Seignére.

إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ

R2 32. Parski li pa ti attesté la vérité-là
et li pa ti faire la Prière ;

فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى

33. Au contraire li ti continié
contrédire la vérité et li tourne lé dos ;

وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى

34. Ensuite, li marce avec l'orgueil
li ti alle cotte so famille.

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَى آهِلِهِ يَتَمَطَّى

35. « Malhére lor toi ! Et malhére
encore !

أَوَّلَى لَكَ فَأَوَّلَى

36. « Et encore malhére lor toi ! Et
malhére encore ! »

ثُمَّ أَوَّلَى لَكَ فَأَوَّلَى

37. Esse-ki l'homme pensé ki pou
laisse li sans contrôle ?

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ
سُدًى

38. Esse-ki li pa ti ène goutte
sperme ki finne émette ?

أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِنْ مَرْحِيٍّ يُمْنَى

39. Ensuite ça ti vinne ène tipti
caillot ki éna tendance pou forme ène
lien; ensuite Li finne créé li et Li finne
donne li so zisse proportion.

ثُمَّ كَانَ عِلْقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّى

40. Ensuite, Li finne faire dépi-ça
ène couple, mâle et femelle.

فَجَعَلَ مِنْهُ الذَّكَرَ وَ
الْأُنثَى

41. Esse-ki ène Tel Être péna
pouvoir pou réssissite banne morts ?

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ
الْمَوْتَى

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Esse-ki pa ti éna ène l'époque
ki ti passé lor l'homme cotte li pa ti ène
kit-soze ki ti capave mentionné ?

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ
لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا ٢

3. En vérité, Nous finne créé
l'homme d'ène goutte d'ène mélanze
sperme ki Nous ti faire passe par banne
épréves. Ensuite, Nous finne faire li ène
être ki tandé et ki trouvé.

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ
أَمْشَاجٍ ۖ ثُمَّ بَدَّلْنَاهُ سَوِيعًا
بَصِيرًا ٣

4. En vérité, Nous finne montré li
bon simé-là, soi ki li reconnaissant ou soi
ingrat.

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرًا وَإِنَّمَا
كُفُورًا ٤

5. En vérité, Nous finne prépare
pou banne mécréants, banne la saines et
banne colliers *ferraille* et ène la
Fournaise.

إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَلًَا
وَسَعِيرًا ٥

6. En vérité, banne vertueux pou
boire d'ène coupe, so mélanze li pou are
kāfūr - camphre.

إِنَّ الْكَافِرَ يَشْرَبُ مِمَّنْ كَانِ
مِرْجَاهَا كَافُورًا ٦

7. Ène la fontaine ça ; banne
servitères d'Allāh pou boire là-dans.
Zotte pou faire li déverse so *dilo* avec
pression.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا
تَفْجِيرًا ٧

8. Zotte accompli *zot* serment et
zotte père ène zour cotte so mal pou
répanne partout.

يُؤْفُونَ بِالْأُكُودِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ
شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ٨

9. Et pou *Allāh* So l'amour,
banne-là donne manzé banne pauvres,
banne orphelins et banne captifs.

وَيُطْعَمُونَ الْطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِمْ مُشْكِنًا
وَيَتَرْتِمًا وَآسِيرًا ٩

10. Banne-là dire: « Nous donne
zotte manzé sélement pou plaisir Allāh.
Nous pa oulé dé zotte ni récompense, ni
remerciement.

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ
مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا ١٠

11. « En vérité, nous redoute de nou Seignère ène zour renfrognement èk calamité. »

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١١﴾

12. Alors Allāh pou protéze banne-là conte le mal dé ça zour-là et pou accorde-zotte splendère et la zoie.

فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١٢﴾

13. Et Li pou récompense banne-là pou zot fermeté, avec ène Zardin et *banne vêtements* la soie.

وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٣﴾

14. Là-dans, appiyé *are coussins* lor banne canapés, banne-là pa pou conne là-dans ni la salère extrême, ni froid extrême.

مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٤﴾

15. Et so banne l'ombraze pou versé lor banne-là et so banne grappes fruits pou incliné bien bas à *cause zot poids*.

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ﴿١٥﴾

16. Et pou faire cirkilé parmi banne-là banne vaisselles en l'arzent et *oussi* banne coupes cristal ;

وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا ﴿١٦﴾

17. En cristal d'arzent ; banne-là finne arranze *tout* ça avec ène l'art extraordinaire.

قَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٧﴾

18. Et, là-dans, pou donne banne-là boire d'ène coupe, so mélanze pou *are zandjabīl* - zinzamme,

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٨﴾

19. Là-dans, pou éna ène la fontaine ki pou appelle 'Salsabil' !¹²²

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ﴿١٩﴾

122 Mot Kāfūr dans ver.6, li sorti dépi verbe Kafara ki vé dire : couvert, supprimé, enlevé. Ça faire nous comprend ki ça boisson camphe-là pou réfroidi banne passions animal dans l'homme. Donc lé kère banne croyants pou pirifié et nettoyé dépi banne pensées impur et zotte pou zouir fraicère de la connaissance divine ki profond. Mot Zandjabīl dans ver. 18, li composé de zanā ki vé à suivre

20. Banne zénes ki pa pou vieilli-
zamai pou cirkilé pou servi zotte.
Quand to trouve banne *zénes*-là, to pensé
ki zotte banne perles éparpillé.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ
إِذَا رَأَوْهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ٢٠

21. Et quand to guetté, to trouve là
ène grand bonhére et ène grand royaume.

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا
كَبِيرًا ٢١

22. Lor banne-là, pou éna banne
vêtements la soie fin, *coulére* vert et
oussi brocard. Et pou orne banne-là
are banne bracelets l'arzent. Et zot
Seignére pou donne-zotte boire ène la
boisson pur.

عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَرِاسَاتٌ زُرَّةُ
وَحُلُوفٌ أَسْوَدٌ مِنْ فِضَّةٍ هُمْ يَسْقَوْنَ
رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ٢٢

23. En vérité, ça li zot récompense
et zot zeffort finne apprécié.

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ
سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ٢٣

R2 24. En vérité, Nous finne révèle toi
Coran-là par étapes.

إِنَّا نَخْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ
تَنْزِيلًا ٢٤

25. Alors, attanne avec patience
zizement to Seignére et pa obéir
personne ki faire pécé ou soi ki ène
ingrat, d'ente banne-là.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا
أَوْ كَفُورًا ٢٥

26. Et mazine nom to Seignére
matin et soir.

وَإِذْ كَرَأْسُ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ٢٦

27. Et pendant la nuite, prosterne
divant Li et célébré So saintété ène
longue *lé temps* la nuite.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا
طَوِيلًا ٢٧

dire grimpé et de djabal ki vé dire montagne. Zinzamme spirituél ki éna l'effet d'ène tonic lor système spiritiél, li ça manifestation la beauté et la gloire d'Allah ki donne nourriture à l'âme. Renforci avec ça manifestation-là, voyazére spiritiél-là pou capave traverse banne déserts sombre et escalade ça banne hautères à pic ki li pou trouvé lor so simé. Mot salsabil vé dire dimanne simé *ki pou prend*. Donc ver. 19 vé dire : l'hére li arrive l'étape zandjabil, voyazére spiritiél-là li finne tellement intoxiqué are l'amour Allah ki dans so anxiété bien fort pou li zoènné so Allah, li dimanne partout et are sakèneki simé ki pli prés et ki pli vite pou capave arrive seuil la Porte Allah.'

28. En vérité, banne-là content
ça *la vie* ki temporaire-là et zotte
néglize zour bien lourd ki divant
zotte là.

إِنَّ هَؤُلَاءِ يُجِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ
وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٣٨﴾

29. Nous finne créé banne-là, et
Nous finne fortifié zot constitution et
quand Nous oulé, ène *coup* Nous capave
sanze zot formes complètement.

نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ جَوْ
إِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٣٩﴾

30. En vérité, ça li ène Rappel.
Alors dimoune ki oulé, li capave prend
ène simé vers so Seignére.

إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ
إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٤٠﴾

31. Et zotte pa capave exerce zot
désir sauf quand Allāh oulé ça. En vérité,
Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤١﴾

32. Li admette dans So miséricorde
dimoune ki Li oulé ; et banne inzistes, Li
finne prépare pou zotte ène pinition ki donne
boucoup doulére.

يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَ
الظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٤٢﴾

- R1 1. Avec nom Allâh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Par banne *enzins* ki lancé avec
doucere, وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ٢
3. Ensuite, *ki* accéléré et soufflé
fort, فَالْخَصِيفَتِ عَصْفًا ٣
4. Et *par* banne ki diffise avec ène
diffision total, وَالنَّشْرَتِ نَشْرًا ٤
5. Ensuite, zotte faire banne
distinctions clair.¹²³ فَالْفَرْقَتِ فَرْقًا ٥
6. Et *par* banne ki délivré le
Rappel *partout*, فَالْمُلْقِيَتِ ذِكْرًا ٦
7. Zotte éna eskize *parski* *dévoir*
finne accompli ou soi avertissement
finne faire, عُذْرًا أَوْ نُذْرًا ٧
8. En vérité, ça ki *finne* promette
zotte-là éna pou arrivé. إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعًا ٨
9. Alors, quand banne zétoiles
pou obskirci, فَإِذَا التَّجُومُ طُمِسَتْ ٩
10. Et, quand pou faire *toute sorte*
l'ouvertires dans lé ciél, وَرَادَا السَّمَاءِ فُرِجَتْ ١٠
11. Et, quand pou arrace banne
montagnes, وَلَاذَا الْجِبَالِ تُسْفَتْ ١١
12. Et, quand pou faire banne
Méssazers-là vinne dans l'hére *ki*
finne fixé — وَرَادَا الرُّسُلِ أُقْتَتَتْ ١٢

123. (Ver. 1-5) Li clair ki pé faire référence à voyaze dans l'espace, et placement banne satellites dans zot l'orbites couma zoutils dé propagande et dé comminications et lancement banne sondes et laboratoires et télescopes dans l'espace pou étidié ça ki pé passé dans lé ciéls. Li l'époque cotte l'homme pou faire grand grand progrès dans science ék technolozie.

13. Bé pou ki-zour ça zot-l'hére-là
finne fixé ?

لَا يَوْمَ يُؤْمَرُ أُحْشَرْتُ ۝۱۳

14. Pou-zour Décision-là !

لِيَوْمِ الْقَضِ ۝۱۴

15. Et bé ki pou faire toi conné ki li
été, zour Décision-là ? —

وَمَا أَذْرَكَ مَا يَوْمُ الْقَضِ ۝۱۵

16. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۱۶

17. Esse-ki Nous pa ti détruire
banne péps avant ?

أَلَمْ نُهْلِكِ الْآوَّلِينَ ۝۱۷

18. *Astére*, Nous pou faire banne
péps, ki vinne après, suive zotte ?

ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۝۱۸

19. Coumme ça-même Nous traite
banne coupabes.

كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۝۱۹

20. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۲۰

21. Esse-ki Nous pa finne créé
zotte d'ène fluide ki *paraîte* péna
valére ;

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ۝۲۱

22. Et Nous finne mette li dans ène
place stabe et protézé,

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۝۲۲

23. Pou ène dirée déterminé ?

إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ۝۲۳

24. Ensuite, Nous finne donne *li* so
mézire. Couma Nous donne mézire dans
ène excellent façon !

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَدَرُونَ ۝۲۴

25. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۲۵

26. Esse-ki Nous pa finne faire la
terre pou conténir

أَلَمْ تَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۝۲۶

27. Banne vivants et banne morts ?

أَحْيَاءَ وَآمَوَاتًا ۝۲۷

28. Et Nous finne place là-dans
banne montagnes haute, et Nous finne
donne-zotte dilo dou pou boire.

وَجَعَلْنَا فِيهَا دَرَارِىَ شَمِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَكُمْ
مِمَّا فُرَاتًا ﴿٢٨﴾

29. Malhére lor banne ki *habitié*
contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٩﴾

30. « *Astére*, avance vers ça ki
zotte ti pé prend pou mensonge.

إِطِيعُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٣٠﴾

31. « Avance vers ça *zenre*
l'ombraze ki éna trois parties,¹²⁴

إِطِيعُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ﴿٣١﴾

32. « Ki pa donne l'ombraze ni
protéze conte la flamme. »

لَا ظِلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ النَّارِ ﴿٣٢﴾

33. En vérité, li avoye en l'air
banne la flammes *immense* couma banne
sâteaux,

لَهَا تَرْبِي بِشَرٍّ كَالْقَصْرِ ﴿٣٣﴾

34. Couma dire zotte *formé are*
banne sameaux coulère cuive.

كَأَنَّهُ جُمِلَتْ صَفْرًا ﴿٣٤﴾

35. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité*!

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٥﴾

36. Ça li ène zour cotte banne-là pa
pou *capave* causé,

هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٦﴾

37. Ni banne-là pou gagne
permission pou présente banne eskizes.

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٧﴾

38. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٨﴾

39. « Ça li zour Décision-là ; Nous
finne rassemblé zotte et *tout* banne
dimounes avant.

هَذَا يَوْمُ الْقُضْلِ جَمَعْنَكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾

40. Si zotte éna kik ruse, alors servi
li conte Moi »

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ﴿٤٠﴾

124. Pé faire référence à niaze radioactif ki explosion atomique produire.

41. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣١﴾

R2 42. En vérité, banne dimounes
droite, zotte pou dans *milié* banne
l'ombrazes et banne la fontaines,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿٣٢﴾

43. Et banne tel fruits ça ki zotte
désiré.

وَفَوَاحِشَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٣٣﴾

44. « Manzé et boire avec plaisir, à
cause ça ki zotte ti faire. »

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٤﴾

45. En vérité, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥﴾

46. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾

47. « Manzé et zouir pou impé
lé temps. En vérité, zotte banne
coupabes. »

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ ﴿٣٧﴾

48. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٨﴾

49. Et quand ti dire banne-là :
« courbé. » zotte pa ti courbé.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَزْكُوعُونَ ﴿٣٩﴾

50. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾

51. Donc, dans ki parole, après
sanne-là-là, banne-là pou croire ?

يَعْلَمُ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾

PARTIE 30

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
2. Lor ki kit-soze, banne-là pé
interroze zotte-mêmes ente zotte ?
3. Lor nouvelle ki éna grand
l'importance-là,
4. Lor ça-même ki zotte en
désaccord.
5. Attention ! Banne-là pa pou
tardé pou conné.
6. Attention encore ! Banne-là pa
pou tardé pou conné.
7. Esse-ki Nous pa finne faire la
terre couma ène li lit,
8. Et banne montagnes couma
banne piquets ?
9. Et Nous finne créé zotte par
paires,
10. Et Nous finne faire zot
sommeil pou zot répos,
11. Et Nous finne faire la nuitte
couma ène couverture,
12. Et Nous finne faire li zour pou
zot gagne-pain.
13. Et Nous finne construire là-
haut zotte, sept *lé ciels* solide.
14. Et Nous finne faire *soleil* ène la
lampe brillant.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

يَا عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۝

عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ۝

الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ۝

وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۝

وَخَلَقْنَكُمْ أَزْوَاجًا ۝

وَجَعَلْنَا بَيْنَكُمْ سُبُلًا ۝

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۝

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شَدِيدًا ۝

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝

15. Et Nous faire dilo déssanne en abondance dépi banne niazes sarzé are dilo, وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝١٥

16. Pou ki Nous produire, par ça, banne la grains et vézétation, لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝١٦

17. Et banne zardins ki bien fourni. وَجَعَلْنَا أَلْفَافًا ۝١٧

18. En vérité, zour Décision-là li éna ène l'hére ki fixé — إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝١٨

19. Ça zour quand pou soufflé dans trompette-là et ki zotte pou vinne groupe par groupe. يَوْمَ يُثْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝١٩

20. Et ki lé ciel pou ouvert et li pou vinne banne la portes même, وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝٢٠

21. Et ki pou mette banne montagnes en marce et zotte pou vinne couma dire zotte ène miraze. وُسَيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝٢١

22. En vérité, l'Enfer li là en embiscade, إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝٢٢

23. Pou banne rébelles, li ène l'endroit cotte zotte pou rétourné, لِلطَّغْيِينِ مَأْبًا ۝٢٣

24. Banne-là pou reste là-dans dé siécles et dé siécles. لَيَبْقَيْنَ فِيهَا آخَفًا ۝٢٤

25. Là-dans, zotte pa pou goûte ni fraicére ni la boisson, لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝٢٥

26. Sauf dilo bouillante et ène liquide ki pi et ki glacial à l'extrême, إِلَّا حَمِيمًا وَعَسًا ۝٢٦

27. Ène la paye convénabe pou zotte ; جَزَاءً وَفَاتًا ۝٢٧

28. En vérité, banne-là pa ti attanne ki éna pou ranne compte, إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝٢٨

29. Et banne-là, carrément ti démenti Nou banne Signes.

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كَذَّابًا ۝

30. Et Nous finne préserve tout dans ène Live.

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝

31. « Alors goûté ! Nous pa pou augmente zotte sauf dans pinition. »

فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝

R 2 32. En vérité, pou banne dimounes droite, éna ène triomphe —

لَا لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝

33. Banne Zardins avec clôtires et banne pieds raisins,

حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝

34. Et banne zène filles *tout* même l'âze,

وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝

35. Et banne coupes ki débordé.

وَعُاسًا دِهَاقًا ۝

36. Là-dans, banne-là pa pou tanne aukène parole inutile ni mensonge.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدًّا ۝

37. Ène récompense dé la part de Seignère — ène cadeau bien calkilé *sélon zot banne actions* —

جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا ۝

38. *Li-Même* Seignère banne lé ciels et la terre et tout ça ki trouve ente ça dé-là, Céli Ki Tout-Miséricordié. Banne-là pa pou éna aukène droit pou adresse Li la parole.

رَّبِّ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ۝

39. Ça zour cotte l'Esprit-là et banne anzes pou reste diboute en rangs ; banne-là pa pou adresse la parole sauf kikène ki Céli Ki Tout-Miséricordié pou permette li et li pou dire ça *parole* ki droite-là.

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۝ لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝

40. Ça zour-là, sirement pou vini. Alors, dimoune ki oulé, li bizin prépare so l'endroit dé retour vers so Seignère.

ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا بَالًا ۝

41. En vérité, Nous finne
donne-zotte, avertissement ène
pinition ki prés ; ène zour cotte
l'homme pou trouve ça ki so la main
finne avoye divant *li* et cotte
mécréant-là pou dire : « Si sélement
mo ti la poussière ! »¹²⁵

إِنَّا أَنْذَرْنَكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا هُمُومٌ
يَنْظُرُوا الْمَرْءَ مَا قَدَّمَتْ يَدُهُ وَيَقُولُ
الْكُفْرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴿٧٨﴾

125 Li capave ça pinition ki banne dimounes ki faire pécés zotte gagné dans ça lé monde-là. Dans ch 32 ver. 22, finne décrire ça pinition-là couma pinition ki moins fort par rapport à ça pli grand pinition ki finne réservé dans l'Aute lé monde-là.

- RI 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
2. Par banne ki, quand zotte
déplace zotte en bas dilo, zotte rissé pou
faire coulé,
- وَالْزُرْعَتِ غَرْقًا ۝
3. Et *par* banne ki déplace zotte
avec grand vitesse à *travers* banne pays,
- وَالنَّشِيطَتِ نَشْطًا ۝
4. Et *par* banne ki traverse banne
longue distances avec grand vitesse lor
surface banne l'océans,
- وَالشَّيْخَتِ سَبْعًا ۝
5. Et *par* banne ki litté ente zotte
pou gagne siprémacie,
- فَالشَّيْقَتِ سَبْعًا ۝
6. Et *par* banne ki faire plan et ki
bien accompli zot devoir.
- فَالْمُدْرِتِ أَمْرًا ۝
7. Zour cotte ça ki éna pou gagne
couma tremblément *dé terre-là*, li pou
gagne so sécouse violent,
- يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۝
8. Et ène l'autre *sécouse* pou
suive li,
- تَتَّبِعُهَا الزَّادِفَةُ ۝
9. Ça zour-là, banne lé kéré pou
tremblé,
- قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝
10. Et banne-là zot regard pou
baissé.
- أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ۝
11. Banne-là pou dire : « Esse-ki
vraimême nous pou rétourne dans nou
premier l'état ?
- يَقُولُونَ إِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَاكِرَةِ ۝
12. « Ki ça ça ! Même quand nous
pou vinne banne lé zos pourri ?»
- إِذَا كُنَّا عِظَامًا تَخْرَقَةً ۝
13. Banne-là dire : « Alors, ça, li
pou ène rétour rempli are la perte. »
- قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۝

14. Alors, li pou ène sél l'appel
avec réproce.

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾

15. Et alâ ! Banne-là zotte *tout* pou
déhors lor la Plaine.

فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

16. Esse-ki l'histoire Moïse finne
arrive cotte toi ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿١٥﴾

17. Quand so Seignére ti appelle li
dans vallée sacré *Touwā*, *ti dire li* :

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ
طُوًى ﴿١٦﴾

18. « Alle cotte Pharaon. En vérité,
li finne rébellé,

إِذْ هَبَّ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿١٧﴾

19. « Et dire-*li* : « Esse-ki to ti a
voudré ki to pirifié ?

فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَى أَنْ تَزَكَّى ﴿١٨﴾

20. « Et *ki* mo guide toi vers to
Seignére pou ki to gagne *So* crainte. »

وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى ﴿١٩﴾

21. Alors li ti faire li trouve grand
Signe-là,

فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَى ﴿٢٠﴾

22. Mais li ti prend *ça* pou
mensonze et li ti désobéir.

فَكَذَّبَ وَعَصَى ﴿٢١﴾

23. Ensuite, li ti faire-vite li ti
tourne lé dos.

ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَى ﴿٢٢﴾

24. Et li ti faire rassemblement so
pép et li ti proclamé,

فَحَشَرَ فَنَادَى ﴿٢٣﴾

25. Et li ti dire : « Mo zot seignére
ki pli haute *dans* mazelé. »

فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى ﴿٢٤﴾

26. Alors, Allāh ti attrape li pou so
pinition exemplaire l'Aute lé monde et
ça lé monde-là.

فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى ﴿٢٥﴾

27. En vérité, là-dans, éna ène
léçon pou dimoune ki éna la crainte so
Seignére.

إِنِّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةٌ لِّمَن يَخْشَى اللَّهَ ﴿٢٦﴾

- R 2 28. Esse-ki zotte pli dir pou créé, ou soi lé ciél ki Li finne construire ? ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خُلُقًا أَمْ السَّمَاءُ بُنِيَ بِهَا ۚ
29. Li finne soulève so hautére, et Li finne faire li parfait. رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيَهَا ۚ
30. Et Li finne faire so la nuite sombre et Li finne faire sorti so lé matin; وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ۚ
31. Et, après ça, Li finne étende la terre. وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ۚ
32. Li finne faire sorti, dépi dans ça, so dilo et so banne pâtirazes. أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ۚ
33. Et banne montagnes, Li finne fixé-zotte ferme. وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ۚ
34. Tout ça li ène provision pou zotte et pou zot banne bétails. مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۚ
35. Mais quand pli grand calamité-la pou vini, فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَىٰ ۚ
36. Ça zour cotte l'homme pou rappelle tout ça soze pou ça-même ki li ti faire zefforts, يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ ۚ
37. Et ki pou faire l'Enfer bien vizibe pou dimoune ki guetté. وَبُذِّتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَىٰ ۚ
38. Alors, concernant dimoune ki révolté, فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ ۚ
39. Et ki préfère la vie ça lé monde-là, وَاشْرَىٰ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۚ
40. En vérité, la Fournaise l'Enfer pou l'endroit cotte li pou resté. فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ۚ
41. Mais, concernant dimoune ki pére grandére et dignité rang so Seignére et ki réténir so l'âme conte banne mauvais désirs, وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَىٰ النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ۚ

42. En vérité, Zardin-là li pou
l'endroit cotte *li* pou resté.

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٦﴾

43. Banne-là dimanne toi lor
l'Hére-là : « Quand li pou arrivé ? »

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ
مُرْسِلُهَا ﴿٣٧﴾

44. Dans ki pensée to trouve toi
concernant so mention ?

فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ﴿٣٨﴾

45. *Lé temps-là* so limite, li
dépanne lor to Seignére.

إِلَى رَبِّكَ مُنْتَهَىهَا ﴿٣٩﴾

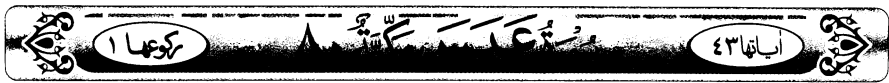
46. To nék ène Avertissére pou
dimoune ki craigne ça *l'Hére-là*.

إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ مَنِ يَخْشَاهَا ﴿٤٠﴾

47. Ça zour cotte banne-là pou
trouve ça, li pou couma dire zotte pa ti
resté *dans lé monde* excepté ène soirée
ou soi so matinée.¹²⁶

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبِتُوا إِلَّا
بِعَشِيَّةٍ أَوْ صُحُورٍ ﴿٤١﴾

126 Pinition-là so lé temps, so l'endroit, so forme li pou prend, tout ça pa compté. Ça ki important c'est ki banne mécréants bizin réalisé astére-là ki quand pinition divine vini, li pou tellement sévère, vite, ène coup sans ki attane ki zotte pou senti couma dire période zot prospérité ék zouissance dans ça lé monde-là – li ti bien courte couma dire ène soirée ou soi ène matinée.

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]
2. Li ti renfrogné et li ti tourne figure, عَبَسَ وَتَوَلَّى [٢]
3. Parski avégue-là ti vinne cotte li ; أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى [٣]
4. Et bé ki pou faire toi comprend ki li possibe ki li pé serce pirifié li, وَمَا يَذُرِيكَ لَعَلَّهُ يَريَّحِي [٤]
5. Ou soi, li possibe ki li prend compte, et ki Rappel-là capave profite li ? أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى [٥]
6. Et en cé ki concerne céli ki indifférent, أَمَّا مَنْ اسْتَعْغَى [٦]
7. To donne li to l'attention, فَأَنَّتْ لَهُ تَصَدَّى [٧]
8. Alors ki to pa responsabe si li pa pirifié li — وَمَا عَلَيْكَ إِلَّا يَرْحَى [٨]
9. Mais céli ki presse pressé li vinne cotte toi, وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى [٩]
10. Et li éna la crainte Allāh, وَهُوَ يَخْشَى [١٠]
11. Li, to néglizé. فَأَنَّتْ عَنْهُ تَلَهَّى [١١]
12. Faire attention ! En vérité, li ène Rappel — كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ [١٢]
13. Alors, céli ki oulé, li bizin mazine ça — فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ [١٣]
14. Li dans banne Ecritires ki honoré, فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ [١٤]
15. Exalté et pur, مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ [١٥]

16. Dans la mains banne scribes, يَا أَيُّدِي سَفَرَةٍ ۞
17. *Ki* noble et pieux. كِرَامٍ بَرَكَةٍ ۞
18. *Ki* la ruine saisi l'homme !
Couma li ingrat ! قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ ۞
19. Avec quoi Li finne créé li ? مِنْ آيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۞
20. D'ène goutte sperme ! Et *Allāh*
Li-Même finne créé li et finne donne li
so zisse proportion ; مِنْ نُّطْفَةٍ ۞ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۞
21. Ensuite, Li finne faire simé-là
facile pou li, ثُمَّ السَّيْلَ يَسْرَهُ ۞
22. Ensuite, Li donne li la mort et
Li faire li rente dans ène tombe ; ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۞
23. Ensuite, quand Li oulé, Li pou
réssissite li. ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۞
24. Faire attention ! Li pa encore
complété ça ki *Allāh* Li finne commanne
li *faire*. كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ۞
25. Donc, l'homme bizin zette ène
régard lor so nourritire ; فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۞
26. Couma Nous verse dilo en
abondance, أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۞
27. Ensuite, Nous fanne la terre
couma bizin, ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۞
28. Ensuite, Nous faire la grain
poussé là-dans, فَأَنبَثْنَا فِيهَا حَبًّا ۞
29. Et banne raisins et légumes, وَعِنَبًا وَقَضْبًا ۞
30. Et pied zolive et pied tamme, وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۞
31. Et banne zardins bien fourni,
avec clôtires. وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۞

32. Et banne fruits et banne
pâtirazes,

وَفَاكِهَةً وَأَبًّا ۚ

33. Ène provision pou zotte et pou
zot banne bétails.

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنعَامِكُمْ ۚ

34. Mais quand ça cri ki faire
tapaze *couma* l'oraze-là pou vini,

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَّةُ ۚ

35. Ça zour-cotte l'homme pou
fuir so frère,

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۚ

36. Et so mama et so papa,

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ۚ

37. Et so madame et so banne
zenfants,

وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ۚ

38. Ça zour-là, sak dimoune
parmi banne-là pou éna assez tracas
pou *li-même* ki pou ranne li indifférent
are lé zantes.

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ
يُغْنِيهِ ۚ

39. Ça zour-là, éna visazes ki pou
rayonné,

وَجُودًا يَوْمَئِذٍ مُّسْفَرَةٌ ۚ

40. Riyant, *et* zoyé.

ضَاحِكَةً مُّسْتَبْشِرَةً ۚ

41. Et, ça zour-là, éna visazes ki
pou éna la poussière lor zotte,

وَوُجُودًا يَوْمَئِذٍ عَلَيْهِمَا غَبَرَةٌ ۚ

42. L'obskirité pou couvert zotte.

تَرَهَقَهَا قَتَرَةٌ ۚ

43. Ça banne-là mêmes ki ti réfize
croire et ki ti tombe dans banne vices.

يَعِٰ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ ۚ

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Quand soleil pou enroulé,

وَإِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ [2]

3. Et quand banne zétoiles pou
obskirci,

وَإِذَا النُّجُومُ اتَّكَدَرَتْ [3]

4. Et quand pou déplace banne
montagnes,

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ [4]

5. Et quand pou abandonne banne
samelles ki disse mois pleine,

وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ [5]

6. Et quand pou rassemblé banne
zanimaux sauvaze,

وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ [6]

7. Et quand banne la mers, ène
pou déverse *so dilo* dans l'aute,

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ [7]

8. Et quand pou réini ensamme
banne dimounes *différent*,

وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ [8]

9. Et quand pou pose question lor
ti ti fille-là ki enterré vivant —

وَإِذَا الْمَوْءِدَةُ سُئِلَتْ [9]

10. « Pou ki crime finne tué li ? »

يَا أَيُّ ذُنُوبٍ قُتِلَتْ [10]

11. Et quand banne lives *pou*
publié et pou bien répanne,

وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ [11]

12. Et quand pou conne banne
sécrets lé ciél,

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ [12]

13. Et quand pou faire la Fournaise
l'Enfer flambé,

وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ [13]

14. Et quand pou faire Paradis
vinne prés,

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُرْلِفتْ [14]

15. Sak l'âme pou conné ça ki li
finne *améne are li* pou présenté.

عِلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ [15]

16. Donc faire attention ! Mo prend à témoin banne ki faire banne activités caciette caciette et ki ensuite zotte rétire zotte en sécret,

فَلَا أُقْسِمُ بِالْحُتِّسِ ۝۱۶

17. C'est-à-dire banne navires ki dans l'hére ki capave caciette ou soi dans banne l'endroits cotte capave caciette zotte reste caciette.

الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ۝۱۷

18. Et Mo prend à témoin la nuite quand li vini et ensuite li allé,

وَالَّيْلِ إِذَا عَشْعَسَ ۝۱۸

19. Et par l'aube quand li commence respiré,

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۝۱۹

20. Ki ça li vraitéme parole révéle d'ène Mésazer ki noble ;

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝۲۰

21. Ki posséde puissance, et ki établi dans présence Seignére Trône-là,

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝۲۱

22. Li éna droit l'obéissance ; et là-bas cotte Seignére Trône-là li digne dé confiance.

مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۝۲۲

23. Et zot compagnon li pa ène fou.

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۝۲۳

24. Et, en vérité, li ti trouve Allāh Li-Même lor l'horizon clair.

وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ۝۲۴

25. Et li pa laré lor explique l'invizibe.

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۝۲۵

26. Et li pa parole d'ène Satan ki rézété.

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۝۲۶

27. Alors, cotte zotte pé allé ?

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۝۲۷

28. Ça li nék ène Rappel pou tout banne lé mondes,

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝۲۸

29. Pou banne d'ente zotte ki désire marce droite,

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ۝۲۹

30. Et zotte pa capave désire
nanrien sauf ça ki Allāh, Seignère banne
lé mondes, oulé.

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

127 Ver 1-2 pé cause le déclin de l'Islam parski Allah appelle le Saint Prophète Sirādjān-mounīra (Soleil ki rayonnant) ; et le Saint Prophète finne dire ki so compagnons zotte couma banne zétoiles ki donne guidance.

Ver. 4 pé montré ki banne grand puissances matérialiste non sélement pou paraîte, mais zotte pou bouze zot influence de territoire en territoire, de continent en continent, et banne pays ène après l'aute pou passe sous zot domination.

Ver. 5 pé montré ki pou éna banne moyens transport pli rapide.

Ver. 6 pé cause lor banne parcs natirel et zoo cotte pou rassemblé toute sorte zanimaux. Ça oussi indique banne l'aute moyens transport pou capave transporte et réini ensamme banne gros gros zanimaux couma l'éléphant, rhinocéros, hippopotame.

Ver. 7 pé prophétise l'ouverture canal Suez et canal Panama. Soudjjirat vé dire oussi : prend di fé. Donc ver. 7 pé dire oussi quand banne la mers pou prend di fé. Ici pé cause lor banne batailles naval cotte boucoup navires dé guére impliqué. Banne éssanzes puissance di fé, li pou couma dire la mer pé prend di fé.

Ver. 8 pé montré ki banne moyens transport et comminication pou tellement développé ki lé monde pou vinne ène villaze global.

Ver. 9-10 montré ki ène zour pou vini cotte pou éna la peine capital pou pini banne crimes pareil et cotte pou reconnaîte droits banne madames.

Ver. 11 pé prophétise l'invention la presse moderne et so l'impact dans lé monde.

Concernant ver. 12, c'est lé monde non-mizilman matérialiste ki pé grimpe banne hautères dans lé ciél pou découvert l'espace-so-banne-sécrets.

Ver. 13 pé expliqué ki pou éna banne la guères couma dire la Fournaise (l'Enfer) pé flambé. Progrés matériel grand couma li grand, li pa pou servi nanrien si finne gagne-ça conte plaisir Allah. L'égoïsme de l'homme pou crée banne tel tensions mondial ki ça pou abouti par banne la guères dévastatère ki pou couma vrai la Fournaise (l'Enfer) ki pé flambé.

Ch 55 ver. 36 cause lor banne rayons cosmique. Le Saint Prophète finne donne ène description extraordinaire pou ça pép matérialiste, égoïste et trompère-là. Li appelle banne-là par nom Dadjjāl – Grand Trompère-là. Zotte éna ène sél li zié. Zot régard li sélement lor lé monde matérialiste-là. Banne Dadjjāl pé invite zot prope destruction.

Ver 16-17 pé cause lor banne navires dé guére-espion couma sous-marins.

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Quand lé ciél pou fanne, إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ٢
3. Et quand banne zétoiles pou
dispersé, وَرِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ٣
4. Et quand banne la mers pou
débordé, وَرِذَا الْيَبَاوُفُجَّرَتْ ٤
5. Et quand pou déterre ça ki dans
banne tombes, وَرِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ٥
6. Alors sak l'âme pou conné ça
ki li finne réalisé et ça ki li finne négлизé. عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ٦
7. O homme ! Bé ki finne trompe
toi concernant to Seignére Ki Noble ? يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ
الْكَرِيمِ ٧
8. To Seignére Ki finne créé toi ;
ensuite Li finne façonne toi bien et Li
finne donne toi proportion ki bizin. الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ٨
9. Dans n'importe ki forme ki Li
finne oulé, Li finne façonne toi. فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ٩
10. Faire attention ! Mais zotte
prend Zizement-là pou mensonze. كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالذِّينِ ١٠
11. Et, en vérité, éna lor zotte,
banne gardiens, وَرَأَىٰ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ١١
12. Banne enrézistréres honoré, كِرَامًا كَاتِبِينَ ١٢
13. Ki conné tout ça ki zotte faire. يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ١٣
14. En vérité, banne pieux pou
dans grand bonhére ; إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ١٤
15. Et, en vérité, banne pervers pou
dans ène la Fournaise ; وَرَأَىٰ الْمُجْرِمَ لَفِي جَحِيمٍ ١٥

16. Là-dans, banne-là pou brilé
Zour Zizement ;

يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٦﴾

17. Et banne-là pa pou capave pa
présent là-dans.

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٧﴾

18. Et bé ki pou faire toi conné ki
été Zour Zizement-là ?

وَمَا آذَرَكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾

19. Encore ène fois, bé ki pou faire
toi conné ki été Zour Zizement-là ?

ثُمَّ مَا آذَرَكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٩﴾

20. Ça zour cotte li pa pou dans
pouvoir aukène l'âme pou faire kit-soze
pou ène l'aute l'âme. Et ça zour-là,
commannement-là li pou Allâh Tout-Sél.

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا
وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿٢٠﴾

128 Verset 2 pé faire référence à 19 : 91,92. li vé dire ki ça l'époque-là, fausse doctrines banne chrétiens pou domine lé monde. BonDié pou en colére et So pinition pou manifesté dans lé monde dans ène banne façons.

Ver. 5 pé cause progrès ki archéolozie pou faire.

Ver. 12 l'homme finne créé libe dans so zizement et dans so pouvoir pou soisir. Li responsabe pou décision ki li prend et pou banne actions ki li faire. Ena banne Enrézistréres honoré pou ça.

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. يَسْمِ اللّٰهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمُ ﴿١﴾
2. Malhère lor banne ki donne moïnse *dans pézé et dans miziré* ; وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ﴿٢﴾
3. Banne quand, éna pou miziré pou prend are banne dimounes, zotte réclame plein mizire ; الَّذِيْنَ اِذَا اٰتٰكُلُوْا عَلٰى الْاَشْيَءِ يَسْتَوْفُوْنَ ﴿٣﴾
4. Mais, quand zotte miziré ou soi zotte pézé pou donne banne *dimounes-là*, zotte faire moïnse. وَ اِذَا كٰلُوْهُمۡ اَوْ رَزَقُوْهُمۡ يُخْسِرُوْنَ ﴿٤﴾
5. Esse-ki ça banne-là pa conné ki zotte pou réssissité, اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمۡ مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿٥﴾
6. Ène zour terribe, لَيُّوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٦﴾
7. Zour cotte l'himanité pou reste diboute divant Seignére tout banne lé mondes ! يَوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧﴾
8. Faire attention ! En vérité, dossier banne pervers li dans Sidjdjîn. كَلَّا اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سَجِيْنٍ ﴿٨﴾
9. Et ki pou faire toi conné ki été Sidjdjîn ? وَمَا اٰذَرٰكَ مَا سَجِيْنٌ ﴿٩﴾
10. Li ène Live ki finne écrire *dans ène manière détaillé et complet*. كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿١٠﴾
11. Ça Zour-là malhère lor banne ki *habitié* contrédire, وَيْلٌ يُّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١١﴾
12. Banne ki ti prend Zour Zizement pou mensonze. الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ بِیُّوْمِ الدِّيْنِ ﴿١٢﴾
13. Et personne pa prend ça Zour-là pou mensonze sauf banne ki transgressères, ki faire pécé, وَمَا يَخْذِبُ بِهِۦٓ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَفِيْمٍ ﴿١٣﴾

14. *Banne ki* quand récite zotte Nou banne Signes, zotte dire : « Ça banne zistoires dimounes longtemps ! »
 إِذَا تُثْلَى عَلَيْهِ أَيْتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٤﴾
15. Faire attention ! En faite, ça ki banne-là finne gagné par zot banne actions finne rouille zot lé kére.
 كَلَّا بَلْ عَرَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾
16. Faire attention ! En vérité, ça Zour-là, pou barre zotte dé zot Seignére pou pa trouve Li.
 كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمِئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ﴿١٦﴾
17. Ensuite, en vérité, banne-là pou brûlé dans la Fournaise l'Enfer,
 ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٧﴾
18. Ensuite pou dire zotte : « Ça même ça ki zotte ti pé prend pou mensonge-là. »
 ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٨﴾
19. Faire attention ! En vérité, dossier banne vertieux li dans 'Illiyin.
 كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٩﴾
20. Et ki pou faire toi conné ki été 'Illiyin ?
 وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿٢٠﴾
21. Li ène Live ki finne écrire dans ène manière détaillé et complet.
 كَتَبَ مَرْقُومٌ ﴿٢١﴾
22. Banne ki rapprocé are Allāh zotte pou trouve li.
 يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٢﴾
23. En vérité, banne vertueux pou dans grand bonhére,
 إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٣﴾
24. Assizé lor banne canapés zotte pou observé.
 عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٤﴾
25. To pou reconnaîte lor zot visazes, fraicére grand bonhére-là.
 تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٥﴾
26. Pou donne-zotte boire d'ène la boisson pur et scellé.
 يُشَقُّونَ مِنْ تَحْتِ مَخْتُومٍ ﴿٢٦﴾

27. So scellé li pou avec musc —
banne ki éna l'envie fort *pou* ça, ça
banne aspirants-là, ente zotte, sakène
bizin essaye dépasse l'aute pou ça.

خِتْمُهُ مِسْكٌ ۖ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَّا فَيَسْ
الْمُتَنَّا فُسُونُ ﴿١٤﴾

28. Et so mélanze pou avec *dilo*
Tasnīm,

وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿١٥﴾

29. Ène la fontaine, banne ki
rapprocé *are Allāh* pou boire là-dans.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿١٦﴾

30. En vérité, banne ki ti coupabes,
zotte ti pé moque banne croyants,

لَٰنَ الَّذِينَ أَجْرُمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ
أَمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿١٧﴾

31. Et quand zotte passe prés cotte
banne *croyants*-là, zotte faire clins d'oeil
ente zotte,

وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَرُونَ ﴿١٨﴾

32. Et quand zotte retourne cotte
zot familles; zotte retourné, zotte zibilé ;

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا
فَكِهِينَ ﴿١٩﴾

33. Et quand zotte trouve banne
croyants -là, zotte dire. « En vérité, ça
banne-là ki banne égarés ;»

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٢٠﴾

34. Mais pa finne avoye banne-là
pou vinne gardiens lor banne *croyants*-là.

وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفَظِينَ ﴿٢١﴾

35. Donc, azordi, banne *croyants*
ki pou moque banne mécréants,

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ أَمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ
يَضْحَكُونَ ﴿٢٢﴾

36. Assizé lor banne canapés,
banne *croyants*-là pou observé,

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾

37. Esse-ki pa pé paye banne
mécréants-là *pleinement* pou ça ki zotte
ti pé faire ?

يٰۤاَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا الصَّٰلِحِينَ
فَإِنْ يَتَّبِعُوا الْكُفَّارَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَفْعَلُوا ﴿٢٤﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Quand lé ciél pou éclaté,

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ٢

3. Et *ki* li pou écoute so Seignére,
et *ki* li pou oblizé faire ça —

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ٣

4. Et quand la terre pou élarzi,

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ٤

5. Et *ki* li pou zette déhors ça ki
dans li et *ki* li dévide li ;

وَالْقَتَّ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ٥

6. Et *ki* li pou écoute so Seignére
et *ki* li pou oblizé faire ça —

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ٦

7. Toi, ô homme, en vérité, to
faire zefforts dir *pou progressé* vers to
Seignére ; alors to pou zoëne Li.

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ
كَدْحًا فَلْمَلِكِهِ ٧

8. Donc, concernant dimoune ki
pou gagne so dossier dans so la main
droite,

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ٨

9. Alors, en vérité, pou faire ène
compte facile are li,

فَسَوْفَ يَحْصِبُ حِسَابًا يَّسِيرًا ٩

10. Et li pou rétourne cotte so
famille dans la zoie.

وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ١٠

11. Mais concernant dimoune ki
pou gagne so dossier derrière so lé dos,

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ١١

12. Certainement, li pou implore
destruction *lor li-même*,

فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ١٢

13. Et li pou brûlé dans la
Fournaise.

وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ١٣

14. En vérité, li ti pé vive dans la
zoie au sein so famille ;

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ١٤

15. En vérité, li ti pé pensé ki
zamai li pou réssissité.

لَا رَيْبَ لَكَ أَنْ لَنْ يَجُودَ ۝١٥

16. Bé ki faire non ? En vérité, so
Seignère conne li très bien.

بَلْ جَرَّانَ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ۝١٦

17. Donc faire attention ! Mo
prend à témoin ça lueur ki zisse après
coucé soleil .

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۝١٧

18. Et la nuite et ça ki li enveloppé,

وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۝١٨

19. Et la line quand li vinne pleine,

وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۝١٩

20. Ki certainement, zotte pou
passe d'ène l'état à ène l'autre l'état.

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۝٢٠

21. Alors, bé ki arrive banne-là ki
zotte pa croire ?

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝٢١

22. Et quand récite banne-là le
Coran, zotte pa prosterné dans
soumission ?

وَلَا إِقْرَأْ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ لَا يَسْجُدُونَ ۝٢٢

23. Au contraire, banne ki réfize
croire, zotte donne démenti.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ ۝٢٣

24. Et Allāh pli conné ça ki banne-
là garde caciète dans zot lé kére.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۝٢٤

25. Donc, donne-zotte nouvelle
ène pinition ki donne boucoup doulére.

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝٢٥

26. Mais banne ki croire et ki faire
banne bon actions, pou zotte éna ène
récompense ki zamai pou arrêté.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝٢٦

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١
2. Par lé ciél ki éna banne
constéllations *zétoiles*, وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝٢
3. Et *par* Zour Promis-là, وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۝٣
4. Et *par* céli ki donne
témoignaze, et céli lor ki, ça
témoignaze-là pé porté,¹²⁹ وَشَاحِدٍ وَمَشْهُودٍ ۝٤
5. Malédiction lor banne dimounes
Trancées-là ; قَتِيلَ أَصْحَابِ الْأَخْدُودِ ۝٥
6. Banne dimounes ça di fé ki
rempli are combistibe ; النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ۝٦
7. Quand zotte ti assizé à côté ça, إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝٧
8. Et zotte ti témoins ça ki zotte ti
pé faire are banne croyants. وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۝٨
9. Et zotte ti haïr banne-là
simplément parski banne-là ti croire
dans Allāh Ki Tout-Puissant et Ki
Digne dé louanze ; وَمَا نَقْمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
الْحَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝٩
10. Pou Li-Même, royaume banne
lé ciéls et la terre, et Allāh Li Témoïn
lor tout kit-soze. الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝١٠
11. En vérité, banne ki persékite
banne croyants et banne croyantes et
ki ensuite zotte pa répentî, pou zotte إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ

129 Tout Prophète ou Réformatère d'Allah, li ène Shāhéd parski li ène témoignaze vivant de l'existence d'Allah. Li oussi ène Mashhōūd parski Allah donne témoignaze so véracité. Allah montré banne signes et miracles à travers So élu. Le Messie Promis Ahmad li Shāhéd et Mashhōūd pou le Saint Prophète ; et le Saint Prophète li Shāhéd et Mashhōūd pou so Messie Promis.

éna pinition l'Enfer et pou zotte éna
pinition la Fournaise.

عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝

12. En vérité, banne ki croire et ki
faire banne bon travaux, pou zotte, éna
banne Zardins, en bas ça éna banne la
rivières ki coulé — ça, li grand
triomphe-là.

لَئِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْكَبِيرُ ۝

13. En vérité, to Seignère So
attrapé li dir.

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝

14. En vérité, Li-Même Ki donne
ène commencement et Ki répète-ça ;

لَهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ۝

15. Et Li-Même Ki Bien-
Pardonnant, Ki Rempli d'affection ;

وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ ۝

16. Li Seignère Trône-là, Li
possède la gloire et l'honneur ;

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝

17. Céli Ki réalise pleinement ça
Ki Li oulé.

فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ ۝

18. Esse-ki to finne tanne parlé
l'histoire banne l'armées-là ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۝

19. Banne l'armées Pharaon et
Thamoud ?

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ۝

20. Mais, banne ki pa croire, zotte
persisté dans contrédire.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۝

21. Alors ki Allāh encerclé zotte
sans ki zotte réalisé.

وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝

22. Mais, li ène Coran glorieux.

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ۝

23. Lor ène tablette bien protégé.

يَعْلَمُ فِي كُتُبٍ مَحْفُوظَةٍ ۝

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Par lé ciél et par ça ki éna pou
paraîte la nuit —

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝۲

3. Et bé ki pou faire toi conné ki
été ça ki éna pou paraîte la nuit ?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝۳

4. Li zétoile ki bien briyé-là —

النَّجْمِ الثَّاقِبِ ۝۴

5. Péna aukène l'âme ki péna ène
gardien lor li.

إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝۵

6. Donc, ki l'homme réfléci lor ça
soze are ki li finne créé.

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝۶

7. Finne créé li d'ène fluide ki
ézakilé,

خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝۷

8. Ki sorti ente lé reins et côtes,

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝۸

9. En vérité, Allāh Li éna pouvoir
pou rétourne li.

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝۹

10. Zour cote tout banne secrets
pou dévoilé.

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝۱۰

11. Alors, li pa pou éna aukène la
force ni personne pou aide li.

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۝۱۱

12. Par lé ciél ki vinne encore-et-
encore avec la plie,

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجَمِ ۝۱۲

13. Et par la terre ki ouvert pou
faire vézétation sorti,

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدَءِ ۝۱۳

14. En vérité, li ène parole décisif,

إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۝۱۴

15. Et li pa ène plaisanterie.

وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۝۱۵

16. En vérité, banne-là pé faire ène
complot,

إِنَّهُمْ يَحِيدُونَ كَيْدًا ۝۱۶

17. Et *Moi oussi* Mo pé faire ène
plan.

وَأَعِيدُ كَيْدًا ۞

18. Alors, accorde banne
mécréants ène répit. Accorde banne-là
ène répit pou impé lé temps.

فَمَوَّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهَلُهُمْ ذُرِّيَّةً ۝

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسْمَا لِلّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝۱

2. Célébré sainteté nom to Seignère, le Très-Haut,

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلٰى ۝۲

3. Céli Ki créé et Ki donne proportion ki bizin,

الَّذِيْ خَلَقَ فَسُوِّىْ ۝۳

4. Et Ki détermine *tout kit-soze* et Ki guidé,

وَالَّذِيْ قَدَّرَ فَهَدٰى ۝۴

5. Et Ki produire pâtiraze ;

وَالَّذِيْ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ۝۵

6. Ensuite Li faire ça vinne banne ordires noir.

فَجَعَلَهُ غُثًا اَخْوٰى ۝۶

7. Nous pou enseigne toi *le Coran* et to pa oublié *li*,

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰى ۝۷

8. Excepté ça ki Allāh oulé. En vérité, Li conne ça ki paraîte et ça ki caciette.

اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ ؕ اِنَّهُ يَخْلُمُ السَّرٰىءَ مَا يَخْفٰى ۝۸

9. Et Nous pou accorde toi *tout* facilité.

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ۝۹

10. Donc, continié rappelé. Rappel-là li profitabe.

فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى ۝۱۰

11. Dimoune ki éna la crainte, li pou prend compte ;

سَيَذَكِّرْكَ مَنِ يَخْشٰى ۝۱۱

12. Mais céli ki pli malsancé, li pou éloigne-li are ça,

وَيَتَجَنَّبُهَا اِلَّا شَقٰى ۝۱۲

13. Li-même ki pou rente dans pli grand di Fé-là.

الَّذِيْ يَضِلُّ النَّارَ الْكُبْرٰى ۝۱۳

14. Alors, ni li pou *dans ène l'état* mort là-dans, ni li pou *dans ène l'état* vivant.

ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ۝۱۴

15. En vérité, céli ki pirifié li-même, bé li-*même* ki pou réissi,

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۝١٥

16. Et ki mazine nom so Seignére, et ki faire la Priére.

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝١٦

17. Mais zotte préfère la vie ça lé monde-là,

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝١٧

18. Alors ki la vie l'Aute lé monde li meillére et li pli dirabe.

وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۝١٨

19. En vérité, ça li *enseigné* dans banne Écritires avant,

إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝١٩

20. Banne Écritires Abraham et Moïse.

۝٢٠ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Esse-ki nouvelle ça *calamité* ki
accablant-là finne vinne cotte-toi ?

هَلْ أَتَتْكَ حَافِيَةُ الْغَاشِيَةِ ٢

3. Ça zour-là, éna visazes *ki* pou
déprimé ;

وَجُودُهُ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ٣

4. Préokipé, et fatigué,

عَامِلَةٌ تَأْسِبَةٌ ٤

5. *Banne-là* zotte pou rente dans
ène di Fé ardent;

تَضَلُّ نَارًا حَامِيَةً ٥

6. Pou faire zotte boire dépi ène la
source bouillante,

تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ أَرِيَّةٍ ٦

7. Zotte pa pou gagne aukène
nourritire sauf d'ène l'herbe sec, amer et
ki éna zépines,

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ٧

8. Ni ça faire grossi, ni ça
satisfaire la faim.

لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ٨

9. Et ça zour-là, éna visazes pou
frais et reposé,

وَجُودُهُ يَوْمَئِذٍ تَائِعَةٌ ٩

10. Satisfait are zot zefforts,

لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ١٠

11. Dans ène Zardin ki élevé,

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ١١

12. Cotte to pa pou tanne aukène
causé inutile;

لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِأَعْيَةٍ ١٢

13. Là-dans, éna ène la source ki
coulé,

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ١٣

14. Là-dans, éna banne canapés ki
finne élevé,

فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ١٤

15. Et banne coupes bien placé,

وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ١٥

16. Et banne coussins ranzé *dans l'orde*,

وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٦﴾

17. Et banne tapis ki étalé *avec goût*.

وَزَرَائِبُ مَبْتُوثَةٌ ﴿١٧﴾

18. Esse-ki banne-là pa finne guette banne sameaux, couma zotte finne créé ?

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْآدَامِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٨﴾

19. Et lé ciel, couma finne élève li ?

وَالِى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٩﴾

20. Et banne montagnes, couma zotte finne enfoncé solidement *dans la terre* ?

وَالِى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿٢٠﴾

21. Et la terre, couma li finne étalé ?

وَالِى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢١﴾

22. Donc faire exhortation, to éna pou faire exhortation sélement ;

فَذَكِّرْهُ لَأْتَمَّا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢٢﴾

23. To pa finne nommé couma ène surveillant lor banne-là.

كُنْتُ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٣﴾

24. Mais céli ki tourne lé dos et ki réfize croire,

إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٤﴾

25. Allāh pou pini li are ça pinition ki pli grand-là.

فَيَعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٥﴾

26. En vérité, retour banne-là, li vers Nous,

إِنَّ إِلَيْنَا أِيَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

27. Alors, en vérité, *pou réglé* banne-là zot compte, ça li lor Nous.

ثُمَّ لَنْ عَلَيْهِنَا حِسَابُهُمْ ﴿٢٧﴾

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١
2. Par l'Aube,
- وَالْفَجْرِ ۝٢
3. Et *par* Disse la Nuit-là,
- وَلَيْلٍ عَشِيرٍ ۝٣
4. Et *par* Pair-là et Impair-là,
- وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝٤
5. Et *par* la Nuite-là quand li pé
allé vers so la fin,
- وَالْأَيْلِ إِذَا يَسِرُهُ ۝٥
6. Esse-ki là-dans *pa* éna ène
témoignaze solide pou dimoune ki
posséde l'intelligence ?
- هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حَجْرِ ۝٦
7. Esse-ki to *pa* finne trouvé
couma to Seignére ti traite banne 'Aad,
- أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝٧
8. *Tribi* Iram ki ti posséde banne
bâtiments élevé,
- إِذْ ذَاتِ الْيَمَادِ ۝٨
9. *Bâtiments* pareils coumme ça,
zamai ti finne construire dans ça banne
rézions-là ;
- الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۝٩
10. Et *banne* Thamōūd ki ti créze
rochers dans vallée-là ?
- وَتَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ
بِالْوَادِ ۝١٠
11. Et Pharaon, Seignére boucoup
camps l'armée ?
- وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَارِ ۝١١
12. Ça *banne-là* ki ti transgressé
dans *banne* pays,
- الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۝١٢
13. Et *ki* ti commette là-dans
boucoup désorde.
- فَاَعْتَرَوْا فِيهَا الْفَسَادَ ۝١٣
14. Alors to Seignére ti faire tombe
lor *banne-là* So fouette pinition.
- فَصَبَّ عَلَيْهِمُ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۝١٤
15. En vérité, to Seignére *Li là*, Li
pé veillé.
- إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝١٥

16. Concernant l'homme, quand so Seigneuré testé li et honore li et accorde li banne favéres, alors li dire : « Mo Seigneuré finne honore moi. »

فَإِنَّمَا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ
فَاخْرَجَتْهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ۝

17. Mais quand Li testé li et Li réduire so provision pou li, alors li dire : « Mo Seigneuré finne himilié moi. »

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ
فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ ۝

18. Faire attention ! En réalité, zotte pa honore orphélin,

كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ۝

19. Et ente zotte, zotte pa exhorte zotte-mêmes pou donne manzé banne pauvres,

وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۝

20. Et zotte manze complètement l'héritaze *lé zautes*,

وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ۝

21. Et zotte content banne ricesses avec ène l'amour ki péna limite.

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝

22. Faire attention ! Quand la terre pou broyé complètement ;

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۝

23. Et ki to Seigneuré pou vini, et banne anzes *oussi*, ranzée lor ranzée ;

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝

24. Et ki ça zour-là, pou améne l'Enfer *prés* ; ça zour-là l'homme pou *oulé* prend compte *avertissement* ; mais ça zour-là couma li pou possibe pou li pou prend compte *avertissement* ?

وَجَاءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ ۚ يَوْمَئِذٍ
يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ۝

25. Li pou dire « Ah ! Si sélement mo ti avoye divant *moi impé bon travail* pou mo la vie *ici* ! »

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۝

26. Donc ça zour-là, personne pa pou capave pini couma *Allāh* So pinition,

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ۝

27. Et personne pa pou capave garotté couma Li garotté ;

وَلَا يُؤْثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۝

28. O toi, âme en paix !

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٣٨﴾

29. Retourne vers to Seignère, to
satisfait are *Li et Li* satisfait are *toi*.¹³⁰

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٣٩﴾

30. Donc rente parmi Mo banne
servitères,

فَاذْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٤٠﴾

31. Et rente dans Mo Zardin.

وَاذْخُلِي جَنَّتِي ﴿٤١﴾

130 Ça li niveau pli haute dé développement spiritiél quand ène servitère li bien satisfait are so Seignère et ki so Seignère li bien satisfait are li. (58 : 23). Quand li arrive ça niveau céleste-là, li finne fini libère li are tout banne faiblesses moral et li trouve-li renforcé avec ène la force spiritiél. Li finne ‘uni’ avec Allah et li pa capave existé sans Li. C’est dans ça lé monde là-même et pa aillère ki li gagne accès au Paradis.

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Faire attention ! Mo prend pou
témoin ça la Ville-là — لَا أُفْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ٢
3. Alors ki ène *zour* to pou
déssanne dans ça la Ville-là — وَأَنْتَ حَلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ٣
4. Et *mo* prend pou témoin papa-
là et ça garçon ki li finne enzendré-là, وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ٤
5. En vérité, Nous finne créé
l'homme pou *amène* ène *la vie* la litte ék
labeur dir. لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ٥
6. Esse-ki li pensé ki personne
péna pouvoir lor li ? لَيْسَ أَیَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ٦
7. Li dire : « Mo finne gaspille
boucoup di biens. » يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا ٧
8. Esse-ki li pensé ki personne pa
pé guette li ? أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَآ أَحَدٌ ٨
9. Esse-ki Nous pa finne donne li
dé li zié, أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ٩
10. Et ène la langue et dé la léve ? وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ١٠
11. Et Nous finne indique li dé-
simé haute-là. وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ١١
12. Mais li pa finne lance li dans
simé 'Aqabah-là. فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ١٢
13. Et ki pou faire toi conné ki été
'Aqabah-là ? وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ١٣
14. Li libération ène esclave, فَكَ رَقَبَةً ١٤
15. Ou soi, dans ène *zour* famine,
donne manzé أَوْ اطْعَمْتُ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ١٥

16. Ène orphélin ki ène parent
proce,

يَتِيْمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۝^{١٦}

17. Ou soi ène pauve ki couvert are
la poussière.

أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ۝^{١٧}

18. Ensuite, li ti bizin ène parmi
banne ki croire et *ki* ente zotte, zotte
conseille zotte-mêmes pou montré
persévérance, et *ki* ente zotte, zotte
conseille zotte-mêmes pou montré
miséricorde.

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ۝^{١٨}

19. Ça banne-là ki banne dimounes
dans côté droite.

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝^{١٩}

20. Mais banne ki pa croire dans
Nou banne Signes, zotte banne dimounes
dans côté gauche.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ
الْمَشْأَمَةِ ۝^{٢٠}

21. Ène di fé renfermé ène-coup-
pou *franci* lor zotte.

لَعَلَّ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ۝^{٢١}

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Par soleil et *par* l'hére ki li commence rayonné, وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ٢
3. Et *par* la line quand li suive li, وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ٣
4. Et *par* li zour quand li révèle *soleil-là* so splendére وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ٤
5. Et *par* la nuité quand li enveloppe li *zour-là*, وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ٥
6. Et *par* lé ciél, et façon Li finne créé ça ! وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ٦
7. Et *par* la terre, et façon Li finne étende ça ! وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ٧
8. Et *par* l'âme, et manière Li finne façonne ça bien ! وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ٨
9. Et Li finne implante dans *nature* ça-là, capacité pou reconnaître so côté pervers et so droitire. فَالَهُمَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ٩
10. Et, vraitême li gagne siccés, dimoune ki développe ça *droitire-là*, قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ١٠
11. Et, certainement, li sans siccés ça dimoune ki corrompe ça. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ١١
12. *Banne* Thamōūd ti contrédire la *vérité* à cause zot l'esprit rébellion. كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ١٢
13. Quand dimoune ki ti pli mofine d'ente banne-là ti lévé, إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ١٣
14. Alors, Allāh So Mésazer ti dire banne-là : « *Mazine* samelle Allāh et so droit pou boire dilo. » فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ١٤

15. Mais, banne-là ti traite li démentère et zotte ti coupe *samelle-là* so zarrets ; alors zot Seignère ti détruire zotte complément à cause zot pécé et Li ti raze ça *localité-là*.¹³¹

فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوْهَا ۖ فَذَمَّ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ يَذَّكِّيْهِمْ فَسَوْفَ ۙ

16. Et Li pa ti faire aukène souci *pou* so banne conséquences.

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۙ

131 Prophète Saléh^(a.s.) ti pé alle d'ène place à ène l'autè lor so samelle pou propaze Allah So Mèssaze. Quand banne mécréants mette l'obstak dans simé samelle-là, c'est ki zotte pé empéce Prophète Saléh^(a.s.) accomplir so dévoir ki Allah finne confié li. Donc zotte finne attirer pinition Allah lor zotte.

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
- يَسْمُو اللّٰهَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمُ ۝۱
2. Par la nuit quand li enveloppe
tout,
- وَاللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ۝۲
3. Et *par* li zour quand li éclairé,
- وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ۝۳
4. Et *par* la création ça ki mâle ék
ça ki femelle,
- وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ۝۴
5. En vérité, zot zefforts li varié.
- اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتٰى ۝۵
6. Alors, concernant dimoune ki
donné *pou la cause Allāh* et ki droite,
- فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى ۝۶
7. Et ki attesté tout ça ki bon.
- وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ۝۷
8. Nous pou accorde li *tout*
facilité *pou faire le bien*.
- فَسَنِيْسِرُهٗ لِيُسْرٰى ۝۸
9. Mais, concernant dimoune ki
laré et ki indifférent,
- وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ۝۹
10. Et ki contrédire ça ki ziste,
- وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ۝۱۰
11. Nous pou faire *simé* détresse-là
paraîte facile pou li.
- فَسَنِيْسِرُهٗ لِّلْعُسْرٰى ۝۱۱
12. Et quand li pou détruire, so
ricesse pa pou servi li nanrien.
- وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهٗ اِذَا تَرَدّٰى ۝۱۲
13. En vérité, li lor Nous pou
guidé.
- اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ۝۱۳
14. Et, en vérité, la fin et commen-
cement-là li dans Nou contrôle.
- وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاَوَّلٰى ۝۱۴
15. Donc, Mo averti zotte
concernant ène di Fé ki flambé.
- فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظٰى ۝۱۵
16. Personne pa pou rente là-dans
excepté dimoune ki pli mofine,
- لَا يَصْلِيْهَا اِلَّا الْاَشْقٰى ۝۱۶

17. *Céli* ki contrédire *la vérité* et ki tourne lé dos.

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿١٧﴾

18. Alors ki dimoune ki pli droite, *Nous* pou éloigne-li are ça,

وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ﴿١٨﴾

19. *Céli* ki donne so di biens pou ki li gagne purification,

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ﴿١٩﴾

20. Et non pa parski li doit ène kikène ène favère ki bizin répayé.

وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ﴿٢٠﴾

21. *Li* donne so ricesse sélement pou serce plaisir so Seignére Ki le Très-Haut *dans So gloire*.

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿٢١﴾

22. Et, certainement *Li* pou satisfait *are li*.

وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿٢٢﴾

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
2. Par li zour quand li bien
éclairé, وَالصُّحَىٰ ۝۲
3. Et *par* la nuit quand li répanne
so l'obscurité, وَالْأَيْلَ إِذَا سَجَىٰ ۝۳
4. To Seignére ni Li finne
abandonne toi, ni Li mécontent *are* toi. مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝۴
5. Et, en vérité, *sak* *sitation* ça ki
suiwe li meillére pou toi ki ça ki avant ça. وَلَا خَيْرَ لَّكَ خَيْرُكَ لَكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝۵
6. Et, certainement to Seignére pa
pou tardé pou accorde toi et to pou
satisfait. وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝۶
7. Esse-ki Li pa ti trouve toi
orphélin, et Li finne donne toi réfize ? أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۝۷
8. Et esse-ki Li *pa* ti trouve toi pé
rodé-même *pou zoenne Li*, et Li finne
guide toi ? وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۝۸
9. Et esse-ki Li *pa* ti trouve toi
dans le bésain, et Li finne enrici *toi* ? وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۝۹
10. Donc, concernant orphélin, pa
maltraite-*li*, فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۝۱۰
11. Et, concernant dimoune ki
dimanne *to l'aide*, pa réprimanne-*li*, وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۝۱۱
12. Et, concernant bienfait to
Seignére, raconte *lé zautes-ça* bien-
même. وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝۱۲

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Esse-ki Nous pa finne ouvert
pou toi to la poitrine ?

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ٢

3. Et esse-ki Nous pa finne
déssarze toi dé to fardeau

وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ٣

4. Ki ti pé craze to lé-dos ?

الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ٤

5. Et esse-ki Nous pa finne
réhausse to renommée pou toi ?

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ٥

6. Et, en vérité, avec diffikilté,
éna soulazement.

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ٦

7. En vérité, avec diffikilté, éna
soulazement.

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ٧

8. Donc, quand to finne libére toi,
faire tout zefforts,

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ٨

9. Et tourne vers to Seignére avec
empressement.

وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ٩

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
2. Par Figue-là et Zolive-là, وَالْزَيْتُونِ ۝
3. Et *par* le Mont Sinaï, وَطُورِ سَيْنِينَ ۝
4. Et *par* ça la Ville-là, l'endroit
dé sékirité, وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝
5. En vérité, Nous finne créé
l'homme dans banne pli excellent
conditions *ki capave*. لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ
تَقْوِيمٍ ۝
6. Ensuite, *si li azir inzistement*,
Nous raméne li *dans l'état* pli bas ki
banne *dans l'état* bas, ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝
7. Excepté banne ki croire et ki
faire banne bon actions, alors pou zotte,
éna ène récompense ki zamais pou
arrêté. إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝
8. Alors, après ça, bé ki-ça ki pou
démenti toi lor *zaffaire* la rélizion ? فَمَا يَكْذِبُكَ بَعْدَ لِذِينَ ۝
9. Esse-ki Allāh, Li pa Meillére
Zize dans tout banne zizes ? يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ يَا أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ۝

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Récite avec nom to Seignére Ki finne créé,

لَا تُقْرَأُ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝۲

3. Ki finne créé l'homme d'ène caillot ki éna tendance pou forme ène lien.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝۳

4. Récite ! Et to Seignére Li pli Noble ki tout,

لَا تَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝۴

5. Céli Ki finne enseigne l'homme par plime-là,

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝۵

6. Ki finne enseigne l'homme ça ki li pa ti conné.

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝۶

7. Faire attention ! En vérité, l'homme montré li rébelle,

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِكَيَّطِي ۝۷

8. Parski li considère li indépendant.

أَن رَّاهُ اسْتَعَى ۝۸

9. En vérité, retour-là, li vers to Seignére.

إِن رَّاهُ إِلَى رَبِّكَ الرُّجَى ۝۹

10. Esse-ki to finne trouve céli ki empéce

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى ۝۱۰

11. Ène Nou servitère quand li pé prié?

عَبْدًا إِذَا صَلَّى ۝۱۱

12. Bé ki to pensé si servitère-là li lor bon guidance ?

أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَى ۝۱۲

13. Ou soi, si li ordonne la droiture ?

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَى ۝۱۳

14. Bé ki to pensé, si empécère-là, li contrédire la vérité et li tourne lé dos ?

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۝۱۴

15. Esse-ki li pa réalisé ki Allāh pé guetté ?

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى ۞

16. Attention ! Mais si li pa désisté, certainement Nous pou traîne li par touffe cévé lor so front,

كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ ۖ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۞

17. Ène touffe cévé, lor front, d'ène mentère et coupabe.

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۞

18. Alors, laisse li appelle so banne compagnons.

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۞

19. *Nous* Nous pou appelle *Nou* banne anzes l'Enfer.

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۞

20. Faire attention ! Pa cédé divant li, mais prosterné, et rapproce-toi are Allāh.

يٰٓأَيُّهَا كَلَّا ۖ لَا تَطْعَمُ وَلَا تُشْرَبُ ۖ وَاقْتَرِبْ ۞

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Céli Ki donné sans
ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. En vérité, Nous finne faire li
déssanne dans la Nuite Al-Qadr.¹³²

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ٢

3. Et bé ki pou faire toi conné ki
été la Nuite Al-Qadr ?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا كَيْلَةُ الْقَدْرِ ٣

4. La Nuite Al-Qadr li meillère ki
mille mois.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ٤

5. Dans ça *la Nuite-là*, banne anzes
déssanne et l'Esprit-là, avec zot Seignère-
So-décret concernant tout zaffaire.

تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ٥

6. *La Paix* — ça pou *continié*
ziska naissance l'aube.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ٦

132. 'Qadr' vé dire valére; siffizance; dignité; décret; destinée; pouvoir (*Dictionnaire LANE*). D'après banne plisière significations pou Qadr, et dé laïlah, nous capave interpréte ça verset-là coumme-ça: Finne révélé le St Coran dans ène la nuitte ki finne soisir spécialement pou manifestation dé banne pouvoirs Allāh; ou soi finne révélé li dans ène la nuitte ki éna même valére ki tout banne la nuittes azouté ensamme; ou soi dans ène la nuitte dé dignité, dé mazesté et d'honneur; ou soi dans ène la nuitte dé siffizance, c-à-d. le St Coran satisfaire totalement tout banne bésoins moral et spiritiél dé l'homme. Ou bien ça vé dire ki Allāh finne révélé li dans la Nuite dé Décret ou Destinée; c-à-d. ti révélé le St Coran dans lé temps cotte ti décrète destinée dé l'homme, cotte ti établi schema fitire dé l'inivers, et cotte ti établi pou tout lé temps ki pou vini, banne vrai principes dé guidance pou l'himanité. L'époque pou l'arrivée d'ène Grand Réformatère, appelle ça-oussi Laïlat-oul-Qadr, parski, dans ça l'époque-là pécé ék vice pou répanne partout et banne puissances l'obskirité pou dominé. Li vé dire oussi ça la nuitte spécial dans banne dernier disse la nuittes impair dé Ramadān quand ti commence révélé le St Coran. Ou soi li capave signifié ça période 23 bananés ministère St Prophète^(s.a.w.) quand ti pé révélé li le St Coran tiguutte par tiguutte. V 4 vé dire ki banne bénédiction Laïlat-oul-Qadr zotte innombrabe.

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Banne ki pa finne croire parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam* et *oussi* banne associatéres, zotte pa finne désisté *dépi zot mécréance* même ki préve clair finne vinne cotte zotte —

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُتَفَكِّينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٢﴾

3. Ène Mèssazer dé la part Allāh ki recite-zotte, banne Écritires pur,

رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ﴿٣﴾

4. Là-dans, éna banne enseignements éternel.

فِيهَا كُتِبَ قَيِّمَةٌ ﴿٤﴾

5. Et banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa finne divisé excepté après ki préve clair finne vinne cotte zotte.

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ﴿٥﴾

6. Et ti ordonne banne-là sélement ki zotte adore Allāh, avec sincérité pou Li dans la rélizion, tout lé temps incliné vers Li et *ki* zotte observe la Prière et paye Zakāte et ça-même la rélizion *ki conténir* ça banne enseignements ki dirabe-là.

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٦﴾

7. En vérité, banne ki pa croire parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam* et banne associatéres *oussi*, zotte pou dans di Fé l'Enfer. Zotte pou reste longtemps là-dans. Ça banne-là ki banne pires parmi banne créatires.

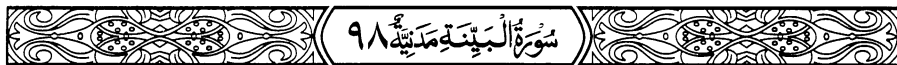
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

8. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, ça banne-là ki banne meillères parmi banne créatires.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٨﴾

9. Zot récompense li cotte zot Seignère — banne Zardins l'Éternité, en bas ça éna banne la rivières ki

جَزَاءُ مَا عَمِلُوا ۖ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ

coulé ; zotte pou reste tout lé temps là-
dans. Allāh Li Bien-Satisfait are zotte,
et zotte bien satisfait are Li. Ça, li pou
dimoune ki craigne so Seignère.

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَلِكَ
﴿ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝۱﴾

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Quand la terre pou sécoué are
so *violent* tremblément,

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝۲

3. Et *ki* la terre pou zette dehors
so banne fardeaux,

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝۳

4. Et *ki* l'homme pou dire : « Bé
ki li gagné ? »

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝۴

5. Ça zour-là, *la terre-là* li pou
raconte so banne nouvelles ;

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۝۵

6. Parski to Seignére pou finne
déza révéle li ça.

يَا أَيُّهَا رَبِّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝۶

7. Ça zour-là, banne dimounes
pou avancé par groupes séparé pou ki
Nous montré-zotte *réziltats* zot banne
actions.

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا
أَعْمَالَهُمْ ۝۷

8. Alors dimoune ki faire ène
bien, poid ène atome, li pou trouve li,

فَمَنْ يَحْمِلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝۸

9. Et dimoune ki faire ène mal,
poid ène atome, li pou trouve li.

وَمَنْ يَحْمِلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝۹

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Par banne cévals *rapide*
essoufflé, ki ronflément sorti dépi dans
zot la poitrine,

وَالْعُدَيْتِ ضَبْعًا ۝۲

3. Et ki faire zaillir banne
étincelles di fé,

فَالْمُؤَيَّتِ قَدْحًا ۝۳

4. Et ki faire banne l'attaques
dans territoire ennemi à l'aube ;

فَالْمُخَيَّرِ تِ ضَبْعًا ۝۴

5. Et ki, par ça, zotte soulève
banne niazes la poussière,

فَأَثَرَنَ بِهِ نَفْعًا ۝۵

6. Et ki, par ça, zotte pénète ziska
dans cente banne rangs ennemi,

فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۝۶

7. En vérité, l'homme li ingrat
envers so Seignère ;

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۝۷

8. Et, en vérité, li ène témoin pou
ça ;

وَلَا يَشْفَعُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لِشَهِيدٌ ۝۸

9. Et, en vérité, li éna ène l'amour
fou pou la ricesse,

وَلَا يَشْفَعُ الْخَيْرُ لِشَهِيدٍ ۝۹

10. Alors, esse-ki li pa conné ki
quand pou faire sorti banne ki dans
tombes ?

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝۱۰

11. Et ki pou dévoile ça ki dans la
poitrine,

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝۱۱

12. En vérité, ça zour-là, banne-là
zot Seignère Li Bien-Conscient
concernant banne-là.

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۝۱۲

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Ça Grand Tapaze éffroyabe-là
ki pou réveille banne ki dans torpére dé
l'insouciance !

الْقَارِعَةُ ۝۲

3. Bé ki été ça Grand Tapaze
éffroyabe-là ?

مَا الْقَارِعَةُ ۝۳

4. Et bé ki pou faire toi conné ki
été ça Grand Tapaze éffroyabe-là ?

وَمَا أَذْرَكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝۴

5. Ça zour cotte banne dimounes
pou couma banne ti papillons ki
éparpillé,

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ
الْمَبْثُوثِ ۝۵

6. Et ki banne montagnes pou
vinne couma la laine ki pa encore
peigné ;

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝۶

7. Alors, concernant dimoune ki
so balance péze lourd à cause so banne
bon actions,

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝۷

8. Li pou zourir ène la vie agréabe.

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝۸

9. Mais, concernant dimoune ki
so balance péze lézé,

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝۹

10. So mama pou Hāwiyah.

فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝۱۰

11. Et bé ki pou faire toi conné ki
été ça Hāwiyah-là ?

وَمَا أَذْرَكَ مَا هِيَ ۝۱۱

12. Li ène di Fé brîlant.

بِئْسَ تَارَ حَامِيَةٍ ۝۱۲

- R1
1. Avec nom Allâh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
 2. Compétition pou gagne richesses *matériel* finne distraire zotte, أَلْهَكُمُ التَّكَاثُرُ ٢
 3. Même ziska ki zotte arrive cimitières. حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ٣
 4. Faire attention ! Zotte pa pou tardé pou conné. كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ٤
 5. Encore ène fois, faire attention ! Zotte pa pou tardé pou conné. ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ٥
 6. Faire attention ! Si sélement zotte ti conné avec connaissance certaine, كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ٦
 7. En vérité, zotte ti pou trouve la Fournaise *l'Enfer* dans ça la vie-là même. لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ٧
 8. Ensuite, en vérité, dans l'Aute lé monde, zotte pou trouve li avec li zié certitide. ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ٨
 9. Alors, ça zour-là, certainement pou interroze-zotte lor banne favéres *ki ti accorde zotte dans ça lé monde-là*. ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ٩

133 Avec certitide-raisonnement ('Ilm al-Yaqeen), capave, dans ça lé monde-là, réconnaîte l'Enfer. Dans l'état Barzakh, ki ente premier création et Zour Zizement, capave trouve l'Enfer avec li zié-dé-certitide ('Aïn al-Yaqeen). Et, Zour Zizement, quand pou goûte pinition-là, pou goûte l'Enfer avec certitide-par-l'expérience (Haqq al-Yaqeen). Quand ène dimoune trouve ène la fimée dé loin, so l'intéllizence dire-li ki bizin éna di fé là bas. Quand li costé, li trouve di fé-là avec so li zié-dé-certitide ('Aïn al-Yaqeen). Rente dans di fé-là, gagne brûlé, ça li la certitide-par-l'expérience (Haqq al-Yaqeen) de l'existence di fé-là.

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

2. Par témoignaze lé Temps,

وَالْعَصْرِ ۞

3. En vérité, l'homme li *tout* lé
temps dans ène *l'état* la perte,

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ۞

4. Excepté banne ki croire et ki
faire banne bon actions, et ki ente zotte,
zotte conseille zotte-mêmes pou établir
lor *principe* la vérité ; et ki ente zotte,
zotte conseille zotte-mêmes la
persévérance.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يُجْزَوْنَ ۖ وَأَصْوَاهُ بِالْحَقِّ ۖ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۞

- R1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
 2. Malhére lor tout médisant, tout
diffamatére, وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ٢
 3. Ki ramasse ricesse, et ki
compte et récompte ça. وَالَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ٣
 4. Li pensé ki so ricesse pou ranne
li immortel. يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ٤
 5. Faire attention ! Certainement
pou zette li dans Houṭamah-là. كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ٥
 6. Bé ki pou faire toi conné ki été
Houṭamah-là ? وَمَا أَذْرَكَ مَا الْحُطَمَةُ ٦
 7. Li Allāh So di Fé *dans forme*
combistibe ki finne stocké-là, تَارَا لِلَّهِ الْمُوقَدَةُ ٧
 8. Ki pou attaque lé kéré instantané-
nément *par vibration* so banne rayons. الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْفَاعِدَةِ ٨
 9. En vérité, ça pou *servi* conte
banne-là, ça ki enfermé إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ٩
 10. Dans banne colonnes étendu.¹³⁴ عَلَىٰ فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ١٠

134. (Ver. 5-10) Selon banne dictionnaires arabe, *hoṭamah* éna dé significations (i) *haṭamah* - vé dire crazé, pulvérisé pou faire vinne banne particules bien tipti à l'extrême et (ii) *hiṭmah* - particule ki pli tipti-même ki capave. Alors *hiṭmah* li reziltat ki obténir quand casse ène soze pou faire li vinne dans so pli tipti constituants. Donc nous capave applique ça-dé significations-là à ène particule extrêmement bien tipti ki finne arrive limites cotte li népli encore capave divisé si li oulé conserve so constituants. Li clair ki pé cause lor atome, lor explosion atomique - guette banne versets après. Li extraordinaire ki mot *hoṭamah* li sonne couma mot atome. Pé dire ici ki ène lé-temps pou vini cotte pou zette l'homme dans *hoṭamah* Pé faire référence à ène explosion atomique et so l'effet dévastatére, sirtout la mort instantané ki provoqué par so banne rayons gamma ki voyaze avec vitesse la limière. Versets 9-10 explique ça ki pé passé dans ène masse nucléaire ki pé alle explosé.

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Esse-ki to pa finne trouvé
couma to Seignère ti traite pép
l'Éléphant ?

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَبِ
الْفِيلِ ۝۲

3. Esse-ki Li pa ti faire zot plan
foiré ?

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝۳

4. Et Li ti avoye lor-zotte banne
niazes zoiseaux,

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝۴

5. Ki ti cogne *morceau morceau*
cadaves banne-là conte banne roces
l'arzile ;

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝۵

6. Et Li ti faire banne-là vinne
couma la paille coupé *facile* pou
manzé.¹³⁵

فَجَعَلَهُمْ كَعَصِفٍ أَلْوِي ۝۶

135. (Ver. 2-6) As.hāb al-Fil vé dire pép l'Éléphant ou soi banne propriétaires l'éléphant. Ti nom donné à l'armée Abraha parski ti éna ène ou soi plisière l'éléphants là-dans. Li ti vice-roi Yémen pou lé roi chrétien dé l'Abyssinie. Avec ène l'armée dé 20 000 soldats, li ti vinne avec l'intention pou détruire la Ka'aba pou li répanne la rélizion chrétienne. Quand li ti arrive pa loin are la Mecque, li ti faire appelle banne séfs Quoraish pou négocié are zotte lor sort la Ka'aba. Séf délégation ti 'Abd al Mouṭṭalib, grand papa St Prophète^(s.a.w.). Au lié ki li ti sipplié pou pa détruire la Ka'aba, li ti dimanne ki retourne-li so 200 sameaux ki banne soldats ti prend. Abraha ti trouve so réquête-là bien drôle, ki manière li pé dimanne ène ti favére alors ki la Ka'aba-là pou alle détruire. Pou montré ki zamais la Ka'aba pa pou tombe dans la main so banne ennemis, 'Abd al Mouṭṭalib ti réponne: «Moi mo propriétaire ça banne sameaux-là, et la Ka'aba éna so prope Maîte Ki pou protéze li.» Li pa ti capave offére résistance. Li, ék so banne compagnons, ti alle prend réfize dans banne collines à côté. Avant ki li ti quitte la Ville-là, avec boucoup l'angoisse li ti prié. Li ti dire: « Pareil couma ène dimoune protéze so la caze et so banne di biens dépi pillaze, O Toi Seignère! Défanne To prope la Caze et pa laisse la Croix triomphé lor la Ka'aba.»

L'armée Abraha ti attaqué par ène l'épidémie la variole bien grave. Dans zot frayère et confizion, zotte ti commence rétire zotte. Zot banne guides ti abandonne zotte. Boucoup ti mort dans banne vallées et ène inondation ti saryé zotte par milliers, ti zette zotte dans la mer. Éna ki banne zoiseaux ti manze zot cadaves.

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Pou faire banne Quoraish gagne l'attacement ente zotte,

إِذَا يَلَفُ قُرَيْشٍ ۝۲

3. Et pou promouvoir zot l'attacement ente zotte, *Nous finne arranzé pou ki zotte éna banne voyazes commercial dans l'hiver et dans l'été.*¹³⁶

إِلَيْهِمْ رَحَلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝۳

4. Donc, zotte bizin adore Seignère ça la Caze Sacré-là,

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝۴

5. Ki finne nourri zotte conte la faim, et Ki finne donne-zotte sékirité conte la crainte.

الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ ۖ وَأَمَّنَهُمْ
مِّنْ خَوْفٍ ۝۵

136 Par la grâce d'Allah, dans l'hiver, pou faire commerce, caravanes banne Quoraish ti pé alle Yémen et dans l'été, zotte ti pé alle la Syrie, Palestine. Par ça activité-là, banne-là ti gagne ène certain prestize à part ki zotte ti ranne zot la ville prospère ; et par zot contact régulier avec banne zuifs dans Yémen et banne chrétiens dans la Syrie, zotte ti finne bizin tanne parlé ça banne prophécies concernant l'arrivée d'ène grand Prophète dans l'Arabie. Tout ça li banne favéres Allah – ti éna oussi ène préparation pou ki banne-là capave accepté Prophète-là quand li arrivé.

- R1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
2. Esse-ki to finne trouve ça dimoune ki contrédire la rélizion-là ?	أَرَأَيْتَ الَّذِي يَكْذِبُ بِالذِّينِ ﴿٢﴾
3. Li-même ça dimoune ki répousse orphélin.	فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٣﴾
4. Et li pa encouraze lé zautes pou nourri dimoune pauve.	وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَشْكِينِ ﴿٤﴾
5. Donc, malhére lor banne ki prié,	فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٥﴾
6. Mais ki néglizent are zot la Priére.	الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٦﴾
7. Banne ki <i>content</i> faire parade,	الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ﴿٧﴾
8. Et ki empéce <i>banne dimounes</i> gagne même-banne ti avantazes.	لِيُؤْمِنُوا بِالْمَعُونِ ﴿٨﴾

137 Éna 2 principes de base dans l'Islam :

(i) adoration d'Allah et
(ii) service à l'himanité. Si kikène néglize ça dé principes-là, alors li pé nié carrément la Rélizion.

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

2. En vérité, Nous finne accorde
toi l'abondance *de bien* ;

إِنَّا آعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

3. Donc, faire la prière pou to
Seigneuré, et offére sacrifice.

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

4. En vérité, to ennemi-même ki
pou sans déssendance.¹³⁸

إِنِّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Dire : « O banne mécréants !

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ٢

3. « Mo pa pou adore ça ki zotte adoré ;

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ٣

4. « Ni zotte, zotte adoratéres Céli ki mo adoré.

وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ٤

5. « Et zamais mo pa pou vinne adoratére ça ki zotte finne adoré.

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ٥

6. « Et ni zotte pou vinne adoratéres Céli ki mo adoré.

وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ٦

7. « Pou zotte, zot rélizion ; et pou moi, mo rélizion. »

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ٧

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. Quand l'aide Allāh et victoire-
là pou arrivé,

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۝

3. Et ki to trouve banne dimounes
pé rente par l'armées dans la rélizion
Allāh,

وَرَأَيْتِ النَّاسَ يَخْلُؤْنَ فِي دِينِ اللَّهِ
أَفْوَاجًا ۝

4. Alors, avec louanze to
Seignère, célébré So saintété, et implore
So pardon. En vérité, Li Fort lor accepté
répentance.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُ
كَانَ تَوَّابًا ۝

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Ki dé la mains Abou Lahab¹³⁹ détruire, et ki li-même détruire !

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝۲

3. So ricesse et ça ki li finne gagné *par so travail* pa pou servi li nanrien.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝۳

4. Li pa pou tardé pou rente dans ène di Fé ki flambé ;

سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَا تَ لَهَبٍ ۝۴

5. Et so madame *oussi*, partout li allé li saryé di bois-pou-brûlé.¹⁴⁰

وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝۵

6. Autour so li cou, pou éna ène la corde *ki faire avec fibres-palmier* ki finne tressé.

عِ فِي حَبْرٍ هَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝۶

139. Abou Lahab 'Papa banne la flammes' désigne oussi ène dimoune colérique et rébelle dé natire ou soi ène dimoune ki enflamme lé zautes. So nom réel ti Abdal-'Ouzza. Li ti ène tonton lé St Prophète^(s.a.w.).

'Dé la mains papa banne la flammes' vé dire oussi dé grand puissances, dans banne Derniers Zours, ki pou contrôle banne zarmes atomique ék nicléaire et ki par ça-même zotte pou conne zot prope destruction.

140. *Haṭab* vé dire di bois-pou-brûlé, calomnie. Capave applique ça verset-là à banne ki répanne calomnies et fausse akisations lor l'Islam et le Saint Prophète^(s.a.w.).

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Dire : « Li-Même Allāh,
l'Unique ;

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ [2]

3. « Allāh l'Indépendant, Céli Ki
tout *dimoune* sipplié ;

اللَّهُ الصَّمَدُ [3]

4. « Li pa enzendre *personne*, ni
Li finne enzendré *par kikène* ;

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ [4]

5. « Et péna *personne* ki So
semblabe. »

لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ [5]

- R1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
 2. Dire : « Mo serce réfize cote
Seignére dé l'aube, قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ٢
 3. « Conte le mal ki Li finne créé. مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٣
 4. « Et conte le mal l'obskirité
quand li propazé, وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٤
 5. « Et conte le mal banne ki
soufflé lor banne noeuds *pou défaire*
zotte, وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ٥
 6. « Et conte le mal dimoune *ki*
envié quand li envié. » يَا وَيْلَكُمْ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٦

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki
montré So grâce, sans limites, Ki donné
sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-
Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

2. Dire : « Mo serce réfize cotte
Seignére dé l'humanité,

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝

3. « Lé Roi dé l'humanité,

مَلِكِ النَّاسِ ۝

4. « BonDié dé l'humanité,

إِلَهِ النَّاسِ ۝

5. « Conte le mal ça chuchoteur
sournois-là,

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝

6. « Ki chuchote dans lé kére
banne dimounes,

الَّذِي يُوسْوَسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝

7. « D'ente banne djinns et banne
dimounes. »

يَعِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

**LA PRIÈRE KI ÉNA POU
FAIRE QUAND FINI FAIRE
RÉCITATION TOUT LÉ
SAINT CORAN**

دعا ختم القرآن

❖ O Allāh ! Faire-moi miséricorde
par ça Grand Coran-là ;

اَللّٰهُمَّ ارْحَمْنِيْ بِالْقُرْآنِ الْعَظِيْمِ

❖ et faire ki li vinne pou moi ène
Guide ék ène la Limière,

وَاجْعَلْهُ لِيْ اِمَامًا وَنُوْرًا

❖ et ène Guidance ék ène
Miséricorde. O Allāh !

وَهْدًى وَرَحْمَةً. اَللّٰهُمَّ

❖ faire-moi rappelle ça ki mo finne
oublié là-dans ;

ذَكِّرْنِيْ مِنْهُ مَا نَسِيتُ

❖ et enseigne-moi ça ki mo ignoré
là-dans ;

وَعَلِّمْنِيْ مِنْهُ مَا جَهِلْتُ

❖ et nourri-moi are so récitation, la
nuite,

وَارْزُقْنِيْ تِلَاوَتَهُ اِنَاءَ اللَّيْلِ

❖ li zour ; et faire li vinne, dans mo
favére,

وَالنَّهَارِ وَاجْعَلْهُ لِيْ

❖ ène Préve, O Seignére dé tout
l'inivers !

حُجَّةً يَا رَبَّ الْعَالَمِيْنَ.

Allāh : Li BonDié So nom prope.

Al-Safā et al-Marwah 2 : 159 : Zotte dé collines prés are la Ka'aba dans la Mecque. Lor l'orde Allāh, Abraham ti quitte so madame Agar et so garçon Ismaël dans désert prés cotte ça dé collines-là. Agar ti galoupe sept fois ente ça dé-là dans pé serce dilo pou so zenfant. Ça sept parcours-là forme partie dans rites Pélérinaze.

'Arafāt 2:199 : Li nom ène la plaine ou soi ène vallée prés are la Mecque cotte banne pèlerins passe zot troisième zournée ziska 'Aṣar, mois dhoul-Hidjja. Li environ 15 kilomètes are la Mecque.

B'al 37:126 : Désigne tout banne fausse divinités.

Badr 3:124 : Ça vé dire la pleine line. Ici li nom ène l'endroit sitié presqué lor la route ente la Mecque ék Médine. Là ti éna premier bataille ente Misilmans ék banne Quoraish dé la Mecque. Banne ennemis ti sibir ène grand défaite.

Bakkah 3:97 : Ça li vallée la Mecque so nom.

Dhoul-Qarnayn 18:84,87,95 : C'est lé roi Cyrus, fondatère l'empire Médo-Perse.

Djālōūt 2:251,252 : Dans la Bible, so nom équivalent li Goliath (I Samuel 17:4) ki signifié banne ki alle partout avec ène l'esprit ravazère ék destructif. Ça vé dire oussi ène leader ou soi ène zéant.

Djinn : dans lé St Coran, ça mot-là li itilisé dans ça banne sens-là :

- (i) Banne l'esprits dé mal ki inspire banne mauvais pensées. Zotte banne azents Satan ;
- (ii) Banne êtres imazinaires ki banne infidèles prié ;
- (iii) Banne habitants banne rézions banne montagnes dans lé nord l'Europe ki banne lé zautes ti pé considéré couma banne zêtres différent avec banne lé zaute zêtres himains et ki ti pé vive séparé dépi banne nations civilise dé l'Asie, mais ki ti

destiné pou réalize banne grand progrès matériel dans banne Derniers Temps et pou faire ène grand révolte conte la rélizion ;
 (iv) Banne dimounes ki appartenir à banne rélizions et à banne nationalités opposé ;
 (v) Banne dimounes sauvaze dans lé temps préhistorique ki ti pé habite dans banne cavernes et grottes et ki pa ti pé soumettre à aukène règle dé conduite.

Hadjj : Li Pélérinage à la Mecque.

Ka'aba 5 : 96,98 : Li la Caze Sacré à la Mecque, vers ça-même banne Misilmans faire face pendant la Prière.

Manna 2 : 58 ; 7 : 161 ; 20 : 81 : Signification principal ça mot-là li : (i) ène favère; (ii) ène kit-soze ki gagné sans la peine ni diffikilté ; (iii) goutte di miél.

Mash'ar-al-Harām 2 : 199 : Li nom ène tipti colline dans Mouzdalifah ki sitié ente la Mecque ék 'Arafāt. Li environ 9 kilomètes are la Mecque. Là banne pèlerins passe zot la nuite après zot rétour dépi 'Arafāt dans l'après-midi névième journée mois Hadjj.

'Oumrah 2 : 197 : Pélérinage moins important. Là-dans certain rites Grand Pélérinage li omette.

Quoraish 106 : 2 : lé St Prophète^(s.a.w) appartenir à ça tribi-là ki éna ène rénom à la Mecque.

Salwā 2 : 58 ; 7 : 161 ; 20 : 81 : Ène zoiseau coulère blanc ki trouvé dans certain partie l'Arabie et dans banne pays voisin. Signification principal ça mot-là li : (i) tout ça ki ranne ène dimoune content et héré ; (ii) di miél.

Tālōūt 2 : 250 : Saül so nom (I Samuel 10 : 23)

Yathrib 33:14: Ancien nom Médine.

Zaïd 33:38: Li ène esclave libéré du St Prophète^(s.a.w.). Li ti marié are *Zaïnab*, ti fille tantine St Prophète^(s.a.w.). *Zaïd* ti divorce li.

Zakāte 2:44; 2:84; 2:111...: *littéralement*, ça vé dire augmentation ou soi purification; *techniquement*, li vé dire l'aumône ou la dîme obligatoire ki Islam prescrire.

MAZIE, MAZICIEN: ch 7:110-119 explique bien clair signification mazie (sihr) et mazicien (sāhir). Dans ch 2 :103, ‘zotte ti enseigne’ *sihr* vé dire: ‘zotte ti enseigne tromperie.’

BANNE MÉCRÉANTS, BANNE KI NIÉ, BANNE KI PA CROIRE, BANNE KI RÉFIZE CROIRE par rapport are Islam, c’est banne ki malgré ki présente-zotte Islam dans meilleure façon, zotte pa oulé croire.

BANNE ASSOCIATÉRES ET BANNE ASSOCIATRICES, c’est banne zommes et banne madames ki faire shirk, ki associé banne parténaires are Allāh.

L'INDEX

AARON (PROPHÉTE HAROUN)

- Moïse ti prié pou ki désigne – pou seconde li. 20:30-36; 26:14; 28:35
- Ti nomme – Prophète. 4:164; 6:85; 10:76; 19:54; 21:49
- ti conte adoration veau 20:91
- Moïse ti en colére are – lor adoration veau par so pép. 7:151; 20:93,94
- Moïse ti prié pou – so pardon 7:152
- Banne favéres Allāh lor – 37:115

ABLITIONS

- Faire – avant la Prière (Ṣalāte). 5:7

ABOU LAHAB

- ék so madame. 111:2-6

ABRAHAM (PROPHÉTE IBRAHĪM)

- La vérité lor – li trouve dans le St Coran. 19:42
- ti dans groupe Noé. 37:84
- ti mette so papa en garde conte l'idolâtrie. 6:75
- Ti avoye – cotte banne adoratéres idoles ék zétoiles. 6:75,77-79; 21:53
- ti raisonne avec so pép conte l'adoration banne zétoiles. 6:75,77-79; 37:86-88
- ti casse banne idoles et ti expose zot faiblesses. 21:58,59; 37:94
- Ti zette – dans di fé. 21:69,70; 37:98
- so émigration. 21:72; 37:100
- ti prié pou pardon so papa. 9:114; 19:48; 26:87; 60:5
- ti gagne l'ordes are Allāh et li ti suive ça. 2:125
- ti gagne bon nouvelle concernant naissance Ismaël. 37:101,102
- ti gagne nouvelle naissance Jacob. 11:72; 21:73
- ti trouve dans rêve ki li pé faire sacrifice so garçon Ismaël. 37:103
- ti abandonne Ismaël dans ène vallée ki pa kiltivabe. 14:38
- ti construire la Caze Allāh. 2:126,128
- ti prié avec Ismaël pou ki Allāh avoye ène Mèssazer parmi banne habitants la Mecque. 2:128-130
- ti gagne l'orde pou proclame le Pélerinaze à tout l'himanité. 22:28
- et so banne étranzers-mèssazers ki ti donne li nouvelle pinition pou pép Lot. 11:70,71; 51:33
- ti amène ène veau rôti pou so banne étranzers. 11:70
- ti plaide are Allāh en favére pép Lot. 11:75
- ti diskite avec lé roi. 2:259
- ti oulé conné lor rénaissance so pép. 2:261
- ti véridique. 19:42
- et Isaac et Jacob, zotte ti banne zommes dé puissance et dé vision. 38:46

INDEX

ACTIONS

- so conséquences. 17:14
- Sacrifice; cotte pou gagne plaisir Allāh, ou sacrifié ou-même, et ou servi l’humanité. 2:208, 263; 11:52; 59:10; 64:17; 76:9,10; 92:20,21

ACTIONS (Ça ki bon)

- Bien, faire le bien. 2:196; 3:135; 5:94; 7:57
- ça ki dirabe 18:47
- so récompense li disse fois plisse. 6:161
- Confiance: respect strict pou banne sozes ki finne confié ou. 2:284; 4:59; 23:9; 70:33
- Contrôle ou-même. 4:136; 7:202; 18:29; 30:30; 38:27; 79:41,42
- Coopération. 5:3
- Couraze. 2:178; 3:173-175; 9:40; 20:73,74; 34:40; 46:14
- Dépense banne di biens pou plaisir Allāh. 2:178; 17:27
- Employés: bon traitement pou banne – 4:37
- Excellé dans faire le bien. 2:149
- Gratitude. 2:153,173,186,244; 3:145; 5:7,90; 14:8; 39:8,67; 46:16
- Himilité. 6:64; 7:14,56,147; 16:24,30; 17:38; 28:84; 31:19,20; 40:36
- (Le) bien et le mal: récommence le bien et interdire le mal. 3:11
- Maîtrise ou colére. 3:135
- Nourri dimoune ki affamé 76:9; 90:15-17
- Paix; faire la – ente banne dimounes banne péps. 4:115; 49:10
- Pardon. 2:110; 3:135,160; 4:150; 5:14; 7:200; 12:93; 24:23; 41:35; 42:38-41
- Parents proce; bon traitement pou banne – 2:178; 16:91; 30:39
- Parents; bon traitement pou banne – 4:37; 17:24,25
- Patience. 2:46,154,156,178; 11:12; 13:23; 16:127,128; 28:81; 29:61; 39:11; 42:44; 103:4
- Pauves; prend soin banne – 2:84,178,216; 4:9,37; 8:42; 9:61; 17:27; 24:23; 30:39; 51:20; 59:7; 76:9; 90:17
- Persévérance. 13:23; 41:31-33
- Principes dé base pou banne – 2:208; 4:75; 5:17; 6:163; 60:2; 92:19-22
- Propeté. 2:223; 4:44; 5:7; 22:30; 74:5,6
- Pureté. 2:223; 5:7; 9:103,108; 24:22; 33:34; 74:5; 87:15; 91:10,11
- Régard; garde – baissé. 24:31,32
- Respect pou banne engagements. 2:178; 5:2; 16:92; 17:35; 23:9; 70:33
- Sassetété. 17:33; 23:6-8; 24:31,34,61; 25:69; 33:36; 70:30-32
- Sincérité. 39:3,4; 98:6; 107:5-7
- Soupçon; bizin évité 49:13
- Témoignaze, donne vrai – 4:136; 5:9; 25:73
- Vérité. 4:136; 5:120; 9:119; 17:82; 22:31; 25:73; 33:25; 36:71; 39:33
- Voisin; bon traitement pou – 4:37
- Zistice. 5:9; 6:153; 16:91; 49:10

INDEX

ACTIONS (Ça ki mauvais)

Adiltère. 17:33
Arrogance. 2:35,88; 4:174; 7:37,41,49,76,77,89,134; 10:76; 14:22; 23:47;
25:22; 27:5,6; 28:40; 29:40; 34:32-34; 38:75,76; 39:60; 40:48,49; 41:16,39;
45:32; 46:11,21; 71:8; 74:24
Attitude hautaine. 17:38; 23:47; 31:19
– ça ki initile. 23:4; 74:46
Cause mal lor l'aute. 49:13
Désespoir. 39:54
Diffamation. 49:12
Extravagance. 7:32; 17:27,28; 27:5,6
Intoxicants. 2:220; 5:91,92
L'Envie. 113:6
Laré; faire – 4:38; 47:39; 57:25; 59:10; 64:17
Mensonze. 22:31; 25:73
Mizire moïnse dans donné. 83:2-4
Moquerie. 49:12
Péze banne actions. 7:9-10
Péze moïnse dans donné. 83:2-4
Sobriquets; donne – 49:12
Suive ça lor ki ou péna aukène connaissance. 17:37
Trahir confiance. 4:106,108; 8:28,59
Malhonnête ça ki li zié faire. 40:20
Vol, coquin. 5:39
Zoué la sance. 2:220; 5:91,92

ADAM

– ti premier prophète. 2:31
Banne anzes ti étonné quand ti désigne – couma vicaire (Khalifa) Allāh. 2:31
– ti gagne connaissance banne sozes créé et ti donne li nouvelle ki banne
attribits Allāh pou manifesté. 2:32
Banne anzes ti gagne l'orde pou aide – 2:35; 7:12; 15:30; 17:62; 20:117
– ti gagne l'orde pou pa costé cote ène pied. 2:36; 7:20
– ti couvert li avec banne feuilles. 7:23
– pa ti désobéir délibérement. 20:116
Avec So dé la main, Allāh ti créé li, ça vé dire ki ti donne li banne fakiltés
physique, moral et spiritiél. 38:76
Ti enseigne – banne enseignements élémentaire lor banne valéres kiltirél.
20:119,120
– ti habite dans ène zardin. 2:36
– ti gagne l'orde pou émigré. 2:37,39
– ti créé avec l'arzile. 3:60
– ti éna dé garçons. 5:28

INDEX

ADULTÈRE

- li défanne. 17:33; 25:69
- Pinition pou – 24:4
- Préves ki bizin pou prouve – 24:5
- Banne actions ki amène vers – finne défanne 24:28-32
- Pinition pou ène conduite ki costé are – 4:16,17
- Kikène ki akise so madame d’ – et pinition pou fausse akisations. 24:7-11
- Quand akise banne madames chaste d’ – 24:5
- Zomme – li marié ék femme – ou soi ène femme idolâte. 24:3

ADMINISTRATION BANNE ZAFFAIRES PBLIC

- Bizin confié pouvoir à banne ki éna plisse capacité pou administré. 4:59
- Banne représentants ki lé pép finne élire bizin réserce l’avis lé pép dans – 3:160
- par consultations mutuels. 42:39
- Bizin exerce pouvoir avec zistice et équité. 4:59
- Bizin sirveille sékirité l’État et assire so défense. 3:201
- Li obligatoire pou obéir Allāh, et So Prophète et banne ki au pouvoir. 4:60

ADOPTION

- Zenfants ‘adopté’ pa capave vinne couma vrai zenfants. 38:5

ADORATION

- But – 1:5; 2:22
- (i) SALÂTE (PRIÈRE OBLIGATOIRE)
 - obligatoire. 4:104; 24:57
 - Ablitions pou – 5:7
 - Li interdit pou prié dans l’état d’excitation ou d’impureté. 4:44
 - Postires dans – 22:27
 - L’héres – 2:239; 4:104; 11:115; 17:79
 - Observance – 2:44,111,239,278; 5:56; 8:4; 9:71; 27:4; 31:5
 - Quand capave écourte – 4:102
 - Couma accomplir – face à l’ennemi. 4:103
 - La – dé Vendrédi. 62:10-12
 - dé Tahadjdjour. 3:16-19, 17:80; 32:17; 73:2-9
 - empêche commette l’indécence et faire ça ki blâmabe. 29:46
 - Bizin réguilier dans – 70:24
 - Néglizence dans – li condamné. 107: 5-7
 - Récommanne lé zautes pou faire – 20:133
 - Faire – en assemblée. 2:44
 - Faire – convénablement et dans l’état dé pureté. 4:44; 7:32
 - Allāh donne zotte zot besoins banne ki constant dans – 20:133
- (i) CARÊME
 - Li prescrire pendant mois Ramadan. 2:184-186
 - Exemption – 2:186

INDEX

- Expiation pou banne – manqué. 2:185
- (ii) PÉLERINAZE (HADJ)
- Li obligatoire pou tout Misilman ki éna banne moyens pou faire ça voyaze-là. 3:98
 - Directives concernant – 2:197-204; 5:2,3
 - Pinition pou banne ki empêche banne dimounes pou alle la Mosquée Sacré. 22:26
 - Ti donne Abraham l'orde pou proclame – à l'himanité. 22:28
 - so banne buts. 22:29-34
- (iii) ZAKÂTE
- finne prsecirre. 2:111; 22:79; 24:57; 73:21
 - so banne buts. 9:60
 - couma bizin distribié. 9:60

AFFLICTIONS

Ki but derrière banne –? 2:156-158

AÏKA

Banne habitants – ti pini par Allāh parski zotte ti traite zot Mèssazer dé mentére. 50:15

ALIMENTS

- Directives concernant – 5:5
- ki nous consommé, bizin ki zotte permette et sain. 2:169; 16:115
 - ki nous consommé influence nou comportement. 23:52
 - sain, zotte permette pou banne croyants. 5:94
 - La terre ék problème approvisionnements en – 2:262; 41:11

ALIMENTS KI INTERDIT

- li zanimau ki finne mort par li-même. 2:174; 5:4
- li di sang. 2:174; 5:4; 16:116
- li coçon. 2:174; 5:4; 6:146; 16:116
- li ça (zanimau) lor ki ène l'aute nom ki Allāh finne prononcé. 2:174; 5:4; 6:146; 16:116
- li la sair ène zanimau ki finne étranglé ou étouffé, ou ki mort are coups, ou ki mort par ène chute, ou ki finne tué par ène coutte corne. 5:4
- li la sair ène zanimau ki ène zanimau sauvaze finne tué, à moins ki finne capave égorze li selon banne régles. 5:4
- pou consommé, li ça lor ki nom Allāh pa finne prononcé. 6:122

INDEX

ALLAH

- L'existence – 2:22,29; 3:3,19; 6:74; 13:3,4; 22:19; 87:2-6
- L'unicité – 2:164; 112:2
- Péna aukène ki digne d'adoration excepté – 2:164; 2:256; 3:3,19
 - Li la limière banne lé ciéls et la terre. 24:36
- Nanrien pa ressemblé are – 42:12; 112:5
- Li zié dimoune pa capave trouve – 6:104
 - manifesté Li à travers So banne attribits. 6:104
 - montré So banne servitères simé pou zoénne Li. 29:70
- Li nécessaire faire zéfforts pou rencontre Allāh. 84:7
- Entier la création bizin Allāh. 112:3
 - possède ène connaissance parfait tout kit-soze. 2:256; 10:62
 - Li pli prés are l'homme ki so la veine zigulaire. 50:17
 - Tout-Sél conne l'inconnu. 27:66
 - Li conne ça ki manifeste et ça ki caciette. 3:30
 - possède tout pouvoir pou accomplir So banne décrets. 2:21
 - soisir banne Mèssazers pou guide l'himanité. 22:76
 - donne So banne Mèssazers la victoire lor zot adversaires. 58:22
 - avoye banne anzes pou aide banne ki persévérants. 41:31,32
 - Li péna partenaires. 2:117; 6:164; 25:3
 - péna aukène défaut. 2:33
 - péna zenfants. 2:117; 4:172; 6:101; 18:5,6
 - pa finne prend madame pou Li et Li péna aukène garçon. 6:102; 72:4
 - pa finne enzendre personne, ni Li finne enzendré par kikène. 112:4
 - Li péna aukène associé. 9:31
 - Li Pur et Li Bien là-haut are ça banne qualités ki banne idolâtes prêtanne ki zot banne divinités éna. 17:44
- Assoupissement pa gagne – 2:256
- Mainténir banne lé ciéls et la terre pa fatigue –. 2:256
 - pa finne affaibli par création banne lé ciéls et la terre. 50:39
 - Li pa oublié zamais. 19:65; 20:53
 - pa faire aukène inzistice are personne. 3:183; 10:45
 - Li-Même Ki Premier, Ki Dernier, Ki Manifeste, Ki Reste-Caciette. 57:4
 - pa récommance le mal. 7:29
- Personne pa nourri – 6:15; 51:58
 - pa détruire aukène la ville sans aukène avertissement. 17:16; 26:209; 28:60
- Tout kit-soze soumette are volonté – et are banne la lois ki faire par Li Tout-Sél. 13:16
- Banne la lois – pa sanzé zamais. 13:78; 35:44
 - Li Créatère banne lé ciéls et la terre. 14:33,34; 29:62; 45:5; 50:7-12; 67:4,5
 - réponne la prière banne sippliants. 2:187
- Volonté – et So Mèssazer pou touzour triomphé. 58:22
- Conséquence quand rézette commanements – 3:138
 - accorde à tout créature so moyen pou vive. 11:7; 29:61

INDEX

Nék raconte avec – ki donne vérité la paix d'esprit. 89:28-30
– possède banne attribits nombré. 7:181; 59:23-25
Banne attribits parfait zotte pou – sélement. 7:181; 59:25
– Tout-Sél conne lé fitire et lé passé. 20:111
Zamais pa bizin désespère miséricorde – 6:13,55; 7:157; 10:59; 11:120; 12:88;
39:54; 40:8
– Tout-Sél éna pouvoir pou donne la vie. 15:24
– So volonté ki triomphé. 22:15; 22:19; 85:17
– éna plein pouvoir lor So décret. 12:22
– prend en considération sak action, n'importe ki so l'importance capave été.
31:17
– multiplié récompense banne ki dépense zot di biens pou So cause. 2:262
– aide banne croyants. 30:48
– So trône li repose lor dilo. 11:8
Banne ki fabrique mensonge lor –, zotte pa pou prospéré. 10:18
– pou pini moqueries banne mécreants. 2:16
L'homme so natire témoigne existence – 7:173,174

(i) ALLAH SO L'AMITIÉ

– li pou banne dimounes droite. 45:20
– li pou banne croyants. 2:258
– li Siffizant. 4:46
– Li Gardien Protecté. 42:10

(ii) ALLAH, SO BANNE ATTRIBITS

Al-Moudhill : Céli Ki abaisse l'orguellié. 3 :27
Al-Khabīr : Céli Ki Bien-Conscient dé tout. 4 :36; 22 :64; 64 :9; 66 :4; 67 :15
Al-Samī : Céli Ki Bien-Tandé. 4 :59; 22 :62; 24 :61; 40 :21
Al-'Alīm : Céli Ki Conne-Tout. 4 :36,71; 22 :60; 34 :27; 59 :23; 64 :12
Al-Baṣīr : Céli Ki Trouve-Tout. 4 :59; 22 :76; 40 :21,57; 60 :4
Al-Moudjīb : Céli Ki exauce la prière. 11 :62
Al-Shakōūr : Céli Ki Conne-Bien apprécié. 35 :35
Rafī'oud-Daradjāte : Céli Ki élève banne rangs. 40 :16
Al-Mountaqīm : Céli Ki riposté couma bizin. 32 :23
Al-Barr : Le Bienveillant. 52 :29
Al-Ṣamad : l'Indépendant, Céli Ki tout sipplié 112 :3
Al-Wahhāb : Le Grand Donaté. 3 :9; 38 :36
Al-Moun'im : Céli Ki accorde banne favéres. 1 :7
Al-Mouizz : Céli Ki accorde l'honneur. 3 :27
Al-Mou'min : Céli Ki accorde sékirité. 59 :24
Dhoul-Taol : Céli Ki possède banne bienfaits en abondance. 40 :4
Al-Wāsi' : Céli Ki montré grand zénérosité, l'Infini. 4 :131; 24 :33
Al-Ra'ōuf : Céli Ki rempli dé bonté. 3 :31; 24 :21
Al-Khāliq : Le Créaté. 36 :82; 59 :25

INDEX

- Ahsan-oul-Khālīqīn : Le Meillère dé créatères : 23 :15
 Al-Moumīt : Céli Ki cause la mort, le Destructé. 40 :69; 50 :44; 57 :3
 Al-Rashīd : Céli Ki dirize vers simé droite. 72 :3
 Al-Wakīl : Céli Ki dispose banne zaffaires, le Gardien. 3 :174; 4 :82; 11 :13; 17 :3; 33 :4
 Al-‘Afuww : Céli Ki efface banne pécés, Céli Ki Bien-Indilzent. 4 :150; 22 :61; 58 :3
 Al-Bāsīt : Céli Ki augmente banne moyens provisions, Céli Ki élarzi. 17 :31; 30 :38; 42 :13
 Al-Mouqsīt : Céli Ki Équitabe. 60 :9
 Al-Moutakabbir : Céli Ki possède mazesté. 59 :24
 Al-Mouṣawwir : Céli Ki façonne. 59 :25
 Al-Rāfi : Céli Ki donne élévation spiritiél. 3 :56
 Al-Awwal : Le Premier. 57 :4
 Al-Halīm : Céli Ki Bien-Indilzent. 2 :226
 Al-Ghaffār : Céli Ki Extrêmement Pardonnant. 22 :61; 38 :67; 64 :15
 Ghāfir-oudh-Dhambi : Céli Ki pardonne banne pécés. 40 :4
 Wāsi‘oul-Maghfirah’ : Céli Ki libéral dans So pardon. 53 :33
 Al-Ghafūr : Céli Ki Bien-Pardonnant. 4 :25,44,57; 22 :61; 58 :3; 60 :13; 64 :15
 Al-Waliyy : Camarade. 4 :46; 12 :102; 42 :10,29
 Al-Djāmi‘ : Céli Ki rassemble banne dimounes zour zizement. 3 :10; 34 :27
 Al-Madjīd : Céli Ki possède la gloire. 85 :16
 Al-Akram : Céli Ki pli Noble. 96 :4
 Ar-Rahmān : Céli Ki montré So grace, sans limites, Ki donné sans Ki dimanne Li.1 :3
 Al-‘Azīm : Céli Ki Bien-Grand. 42 :5; 56 :97
 Al-Kabīr : Céli Ki Bien-Grand sans aukène comparaison. 4 :35; 22 :63; 31 :31; 34 :24
 Al-Hafiz : Céli Ki conserve bien. 34 :22
 Al-Hādi : Le Guide. 22 :55
 Al-Shāfi : Le Guérissère. 17 :83; 41 :45
 Al-Naṣir : L’Aide. 4 :46
 Al-Bātin : Céli Ki Reste-Caciette; Céli par Ki réalité sak kit-soze li révéle. 57 :4
 Al-‘Aliyy : Céli Ki Bien-Haut dans So gloire. 4 :35; 22 :63; 31 :31; 42 :5; 43 :52
 Al-Mouta‘ālā : Le Très-Haut. 13 :10; 42 :5; 87 :2; 92 :21
 Al-Qōuddōus : Le Saint. 59 :24
 Al-Laṭīf : Céli Ki Bien-Conné tout banne subtilités, Ki Bienveillant. 6 :104; 12 :101; 22 :64; 31 :17; 42 :20
 Al-Wārith : l’Héritier. 15 :24; 21 :90; 28 :59
 Al-Fattāh : Grand-Zize-là, l’Arbite, Céli Ki ouvert banne la portes siccés pou l’humanité. 34 :27
 Al-Hakīm : Céli Ki Bien-Saze, Zize-là. 35 :3
 Khaīr-oul-Hākīmīn : Le Meillère dans tout banne zizes. 10 :110

INDEX

Ahkamoul-Hākīmīn : Meillère Zize dans tout banne zizes. 95 :9
 Malik-in-nās : Le Roi dé l'himanité. 114 :3
 'Ālimoul-Ghaībi wash-Shahādah : Céli Ki conne ça ki invisibe et ça ki visibe.
 59 :23
 Al-Ākhér : Le Dernier. 57 :4
 Al-Mouhyī : Céli Ki donne la vie. 21 :51; 40 :69
 Al-Nōūr : La Limière. 24 :36
 Al-Hayy : Le Vivant. 2 :256; 3 :3
 Al-Rabb : Le Créatère, Le Seignère, Le Nourricier, Céli Ki faire évolié. 1 :2; 5 :28
 Dhoul-Ma'āridj : Seignère tout banne simés l'ascension. 70 :4
 Dhoul-Madjid : Seignère dé l'honnère. 85 :16
 Dhoul-Djalāl : Seignère dé mazesté. 55 :28
 Dhoul-Intiquām : Céli Ki éna pouvoir pou pini couma bizin. 39 :38
 Mālikoul-Moulk : Seignère dé la Souvèraineté. 3 :27
 Dhoul-'Arsh : Seignère Trône-là. 21 :23; 40 :16; 85 :16
 Al-Wadōūd : Céli Ki Rempli d'affection. 11 :91; 85 :15
 Al-Bāri : Céli Ki formé. 59 :25
 Al-Haqqoul-Mobīn : La Vérité Évident. 24 :26
 Al-Zāhēr : Le Manifeste (Céli Ki So l'existence li indiqué clairement par tout
 ça ki Li finne créé). 57 : 4
 Mālik Yaum-id-Din : Maîte Zour Zizement. 1 : 4
 Ni'mal-Maulā' : Céli Ki Excellent couma Maîte. 22 : 79
 Al-Raḥīm : Céli Ki Bien-Miséricordié. 1 :3; 4 :24,57,97
 Al-'Azīz : Le Tout-Puissant. 4 :57; 22 : 75; 59 :24; 64 :19
 Al-Quarīb : Céli Ki Bien Prés. 34 :51
 Al-Karīm : Le Noble. 27 :41
 Al-Tawwāb : Céli Ki Fort lor accepté repentance. 2 :55
 Al-Mouqtadir : Le Tout-Puissant. 54 :43,56
 Al-Wāhéd : Céli Ki Ène Sél. 13 : 17; 38 : 66; 39 : 5
 Al-Badi' : Le Premier cause dé la création. 2 : 118; 30 : 28; 85 : 14
 Al-Salām : Source dé la paix. 59 :24
 Al-Qadīr : Céli Ki posséde pouvoir ék l'autorité. 16 :71; 30 :55; 64 :2
 Al-Quawiyy : Céli Ki Bien-Fort. 22 :75; 33 :26; 40 :23; 51 :59
 Al-Ḥamīd : Céli Ki digne dé tout louanze. 22 :65; 31 :27; 41 :43; 42 :29; 60 :7
 Al-Mouquīt : Céli Ki préserve; Céli Ki préserve fakilté banne êtres vivants, Le
 Puissant. 4 :86
 Al-Mohaimin : Le Protectère. 59 :24
 Khaīr-oul-Rāzéquīn : Le Meillère Approvisionné. 22 :59; 34 :40; 62 :12
 Shadīd oul-'Iquāb : Céli Ki Sévère dans So pinition. 40 :4
 Al-Ḥasīb : Céli Ki dimanne banne comptes. 4 :7; 4:87
 Sari'oul-Hisāb : Céli Ki Rapide lor (réglé) banne comptes. 3 :200; 13 :42
 Al-Mou'id : Le Répétitère, Céli Ki reproduire la vie. 30 :28; 85 :14
 Quabél-it-Taub : Céli Ki accepté repentance. 40 :4
 Dhou-Intéquām : Céli Ki posséde pouvoir pou riposté couma bizin. 3 :5; 39 :38

INDEX

Al-Wāliy : Céli Ki gouverne. 42 :29
AL-Qayyūm : Céli Ki existé par Li-Même et lor Ki dépanne l'existence tout
kit-soze. 2 :256
Al-Ghaniyy : Céli Ki pa bizin nanrien. 2 :268; 22 :65; 27 :41; 31 :27; 60 :7; 64 :7
Al-Malik : Le Souvêrain. 59 :24
Al-Matīn : Céli Ki Fort. 51 :59
Al-Djabbār : Céli Ki faire soumettre, Céli Ki remette en bon état. 59 :24
Al-Kāfī : Céli Ki Siffizant. 39 :37
Al-Quahhār : Céli Ki dommine tout (par So gloire et par So mazesté siprême)
12 :40; 38 :66; 39 :5
Al-Razzāq : l'Approvisionné. 22 :59; 51 :59; 62 :12
Al-Haqq : Le Vrai. 10 :33
Al-Aḥad : l'Unique, Le Seignêre de l'Unicité. 112 :2
Al-Raḳīb : Le Vizilant. 33 :53
Al-Shahīd : Le Témoin. L'Observatêre. 4 :80; 33 :56; 34 :48.

ALLAH, SO L'AMOUR

– pou banne ki place So confiance dans Li. 31 :160
– faire gagne bénédiction. 27 :9
Nous gagne – quand nous tourne vers Li. 2 :223
– li pou banne ki persévéré. 3 :147
– li pou banne ki accomplir zot dévoirs. 3 :77; 9 :4,7
– li pou banne ki zize avec équité. 5 :43
– li pou banne ki faire lé bien à banne lé zautes. 2 :196; 3 :135,149
– capave gagné par banne ki faire zéfforts pou ça. 29 :70

ALLAH, SO CONNAISSANCE

Banne lé ciéls et la terre, zotte dans – 2 :256
– lor banne faits ki azite lé kére dimoune. 50 :17
– lor l'hêre-là et ça ki madame concévoir dans so vente. 41 :48
– lor banne secrets et banne sozes caciète. 20 :8
– lor banne pensées secret et banne sozes prononcé. 6 :4
– lor banne feuilles ki tombé. 6 :60
– lor banne entrétiens secret. 58 :8

ALLAH, DÉPENSÉ DANS SO SIMÉ

– li obligatoire. 2 :196; 57 :8,11; 64 :17
Avertissement pou banne ki réténir zotte pou pa – 2 :196; 47 :39
– ça ki nous éna dé meillêre. 2 :268; 3 :93
Bienfait ki gagné quand – 64 :17,18
Banne ki finne – après la victoire, zotte pa pareil are banne finne – avant. 57 :11
Quand finne –, pa faire banne réproches après. 2 :263,265
Allāh multiplié So favêres lor banne ki – 2 :246,262

INDEX

Comié bizin – 2 :220
Lor ki bizin dépensé – 2 :216
– ouvertement et en secret. 2 :275
Banne ki – zotte ki réissi. 2 :4-6
Bon nouvelle pou banne ki – 2 :273
Récompense pou banne ki – 2 :273

ALLAH, SO BANNE FAVÉRES

Nous pa capave compté –14 :35; 16 :19
Allāh faire boucoup grâce lor banne dimounes. 27 :74

ALLAH, SO GLOIRE, SO SAINTÉTÉ; BIZIN CÉLÉBRÉ PAR SO LOUANZE

Tout glorifié Allāh.17 :45; 24 :42; 59 :2; 62 :2
Allāh recommanne banne dimounes pou glorifié Li par So louanzes. 33 :43; 40 :56; 87 :2
Glorifié Allāh avant ki soleil lévé, avant ki li coucé et pendant la nuite. 50 :40-41
Glorifié Allāh dans ène grand partie la nuite.76 :27
Banne anzes glorifié Allāh.2 :31; 40 :8
Tonnerre glorifié Allāh par So louanze. 13 :14
Banne zoiseaux (c-à-d. banne ki finne gagne élévation spiritiél) et banne montagnes (c-à-d. banne séfs) zotte glorifié Allāh. 38 :19,20
Banne montagnes ék banne zoiseaux, zotte célébré avec David louanze Allāh. 21 :80; 34 :11

ALLAH, SO MISÉRICORDE

Banne ki finne faire pécé capave gagne – Allāh. 39 :54
– li immense. 6 :148; 7 :157; 40 :8
– li sans limites. 10 :59; 39 :54; 40 :8
Allāh finne faire – obligatoire lor li. 6 :13,55
Personne pa bizin dézespére – 12 :88; 39 :54
L’homme finne créé pou li capave gagne – 11 :120
– Li pou céli ki dimanne pardon. 4 :111

ALLAH, BIZIN IMPLORE SO PARDON

Li moyen pou gagne prospérité et la force. 11 :53; 71 :11-13
Li moyen pou attirer lor nous So miséricorde. 4 :65
Li moyen pou attirer lor-nous, protection conte So sâtiment. 8 :34

ALLAH, NOUS BIZIN MAZINE LI

Par ça, nous gagne la paix d’esprit. 13 :29
Par ça, couraze et la foi li renforcé. 8 :46
Par ça, nous gagne siccés. 62 :11

INDEX

ALLAH, NOUS POUR RENCONTE LI

Banne ki pa croire ki éna pou rencontre Li, zotte banne arrogants. 16 :23; 25 :22
Dans rencontre avec Allāh, banne désirs mondain fonne. 26 :46-52

ALLAH, RÉVÉLATION À L'HOMME

Allāh révèle Li par l'intermédiaire So banne servitères ki Li finne soisir. 4 :164-166
Allāh finne révèle Li à sak pép à travers banne Messazers. 10 :48
Allāh révèle Li dans diverse façons. 42 :52,53
Banne incroyants oussi faire banne vrai rêves. 12 :37,44

ALLAH, SO BANNE SIGNES

– signifié oussi So banne commanements. 2 :243
Finne ordonne banne croyants pou reste loin are banne ki moque – 4 :141

ALLAH, ASSOCIÉ BANNE PARTÉNAIRES ARE LI / FAIRE SHIRK

– li interdit. 4 :49; 22 :32
– li ène faute grave. 31 :14
Péna pardon pou céli ki – 4 :49; 4 :117
Ou pa bizin obéir ou parents si zotte rode faire ou – 29 :9
Si ti éna lé zautes divinités à parte Allāh, tout l'inivers ti pou fini dans désorde.
21 :23; 23 :92
Banne ki – zotte pé égare zotte-mêmes avec zot fausse eskizes. 39 :4
Allāh Li Unique dans So personne. 112 :2,3
Allāh Li Unique dans So banne attributs. 112 :5
Li interdit pou dimanne pardon pou banne idolâtes. 9 :113
Banne ki serce l'aide en dehors Allāh, zotte pa réissi jamais. 23 :118
Banne raisons ki conte donne banne associés are Allāh. 27 :60-66
Banne idolâtes pensé ki zot banne divinités pou donne zot l'honneur ék
pouvoir. 19 :82
Faiblesses banne idolâtes. 21 :24,25
Arguments conte ça z'affaire donne banne associés are Allāh. 10 :69; 13 :34;
16 :53; 17 :43,44
Banne idoles pa créé nanrien, zotte-mêmes finne créé. 16 :21
Banne fausse divinités, zotte banne morts. 16 :22
L'homme so nature, li conte l'idolâtrie. 16 :54

ÂME (section L'ÂME)

ANSARS (BANNE KI AIDÉ)

Allāh satisfait are zotte. 9 :100
Allāh finne tourne avec clémence vers zotte. 9 :117

INDEX

ANZES

- Banne – témoigne l'Unicité Allāh. 3 :19
- Banne ki craigne Allāh croire dans l'existence banne – 2 :178
- Céli ki pa croire dans banne – li pé éloigne li are simé droite. 4 :137
- Banne – zotte accomplir ça ki Allāh ordonne zotte faire. 66 :7
- Banne – zotte ni mâles ni femelles. 37 :151
- L'arrivée banne – 6 :112,159; 16 :34; 25 :22,23
- Banne – ék banne l'esprits zotte déssanne avec l'orde Allāh. 97 :5
- Banne – éna sélement connaissance ki finne donne zotte. 2 :33
- Banne – zotte différent dans zot capacités ék zot pouvoirs. 35 :2
- Banne – soutenir lé Trône (c-à-d. banne attributs Allāh). 69 :18
- Banne – gardiens. 13 :12
- Banne – ki enrégistré actions sak dimoune. 82 :11-13

ANZES, ZOT FONCTIONS

- (i) Zotte transmette paroles Allāh. 22 :76
- (ii) Zotte en sarze banne l'âmes. 32 :12
- (iii) Zotte inflize sâtiments à banne ennemis banne Prophètes. 6 :159; 96 :19
- (iv) Zotte aide banne croyants et donne-zotte bon nouvelles. 41 :31-33
- (v) Zotte effraye ennemis banne Prophètes. 3 :125
- (vi) Zotte témoigne l'Unicité Allāh. 3 :19
- (vii) Zotte attesté véracité banne Prophètes. 4 :167
- (viii) Zotte glorifié Allāh par So louanze. 39 :76
- (ix) Zotte prié pou ki banne croyants gagne pardon. 40 :8; 42 :6
- (x) Zotte prié pou ki banne croyants et le St Prophète gagne bénédiction. 33 :44,57
- (xi) Zotte tini ène réziste banne actions tout dimoune. 82 :11-13
- (xii) Zotte faire banne croyants vinne ferme. 8 :13

ARABES

- Banne – avant Islam ti pé offére sacrifice himain are zot banne idoles. 6 :138
- Banne – ti pé considère naissance ène ti fille couma ène malhére. 16 :59; 43 :18
- Banne – ti nié Allāh So grâce. 21 :37

ASSOCIÉ BANNE DIVINITÉS ARE ALLĀH

- pa permette. 4 :49; 4 :117
- li péna fondement. 30 :36

BADR

- Prophécie lor – 30 :5; 54 :45-49
- Banne ennemis ti oulé ène zizement. 8 :20
- Signe, dans – 3 :14
- Allāh So aide dans – 3 :124; 8 :10; 8 :18
- Banne Misilmans ti vinne pli ferme dans – 8 :12
- Position sak groupe dans – 8 :43

INDEX

- Banne incroyants ti pé vante zot mérites quand zotte ti alle – 8 :48,49
- Banne incroyants ti gagne battu dans – 8 :51,52
- Banne prisonniers dé guère ki ti capturé dans – 8 :71

BAI'AH, OU SERMENT DÉ FIDÉLITÉ ET D'OBÉISSANCE

- ki faire are lé Prophète, li serment are Allāh. 48 :11
- Banne compagnons ki faire – are lé Prophète. 48 :19
- Ti donne l'orde le St Prophète pou accepté – dé banne madames. 60 :13
- , ki so banne conditions? 60 :13

BAIT OUL-HARĀM (LA KA'ABA)

- li Premier la Caze ki finne établi pou l'humanité. 3 :97
- li ène l'endroit dé paix et dé sékirité pou l'humanité. 2 :126; 3 :98
- Le Prophète Abraham ti alle là-bas. Pélerinaze à – li ène devoir. 3 :98
- So nom li Ka'aba. 5 :98
- So nom li oussi Masdjidoul-Harām. 17 :2
- Prophécie ki montré ki pou protéze – conte banne attaques. 52 :5,6

BAPTÊME

- Invitation pou adopté banne attributs Allāh. 2 :139

BARZAKH

- Après la mort éna ène barrière ki empêche réturné lor la terre. 23 :101

BATAILLE

- Azhāb. 33 :11-26
- Badr. (section Badr)
- Honain. 9 :25
- Khaïbar. 33 :28
- Tabōūk. 48 :12
- Ohoud. 3 :122,123,128,153-156

BÉBÊTE LA TERRE (DĀBBAT OUL-ARD)

- vé dire ène kikène ki satisfaire so banne instincts bas. 34 :15
- signifié banne bactéries la peste. 27 :83

BÉTAIL

- finne créé pou bienfaits dé l'homme. 6 :143-145; 16 :6,67,81; 23 :22; 39 :7; 40 :80,81

(LA) BIBLE

- Éna sanzement là-dans. 2 :80; 5 :14,16

INDEX

BIENS (*section DI BIENS*)

BRIGANDS OU VOLÉRES

Zot pinition. 5 :39

CAÏN

– ti garçon Adam. 5 :28-32

CALIFAT

Promesse pou restaure – dans Islam. 24 :56

CALOMNIE ET MÉDISANCE

– li défanne. 24 :5, 24-27; 104 :2

CARÊME (*section ADORATION*)

(BANNE DIMOUNES LA) CAZE (AHL-OU-L-BAIT)

- indique banne madames Abraham. 11 :74
- indique banne épouses du St Prophète Mohammad^(s.a.w.). 33 :34; 66 :5
- zot pureté. 33 :34

(LA) CAZE ANCIEN OU LA KA'ABA (*section BAIT-OU-L-HARĀM*)

Circuit autour – 22 :30

CHOU'AIB (LÉ PROPHÉTE)

- Ti avoye – cotte banne Madian. 7 :86; 11 :85; 29 :37
- ti récommance so pép pou miziré ék pézé zisse zisse. 7 :86; 11 :85,86
- so pép ti menace pou expilsé li dépi so la ville. 7 :89
- so pép ti foudroyé par tremblément dé terre. 7 :92; 11 :95,96

CHRISTIANISME

- finne dépasse banne limites prescrit parski zotte finne prend ène mort pou BonDié. 4 :172
- Li ène mauvais doctrine pou dire BonDié finne prend pou li ène garçon. 9 :30,31
- Philosophie occidental et so réfitation. 82 :7-13
- Sakène saryé so prope fardeau. Personne pa prend lor li pécé ène l'aute. 6 :165; 53 :39
- Pa capave accepté doctrine Trinité. 5 :74,75
- Prophécie lor –, so grand progrès. 18 :19
- Prophécie lor – so chute après so dézième siccés. 18 :33-45; 20 :103-105
- , so période progrès li disse siècle. 20 :104
- Ricesse banne nations chrétien li ène l'épréve pou zotte. 20 :132

INDEX

CIÉL (section LÉ CIÉL)

COÇON

Li illégal consomme la sair – 2 :147; 5 :4; 6 :146; 16 :116

COMMERCE

- li permette. 2 :276; 4 :30
- pa bizin détourne l'attention dépi la prière ou soi dépi mazine Allāh. 9 :24; 24 :38; 62 :12
- Ki – ki apporte plisse profit? 61 :11-14; 35 :30,31
- Essanze bon guidance pou l'égarement, li ène – ki pa rapporté. 2 :17

COMMINAUTÉ SPIRITIÉL

Banne dimounes ki forme partie dans groupe ki béni. 4 :70,71

CONNAISSANCE

- Dimoune ki éna – li meillère ki céli ki péna. 39 :10
- faire comprend banne sozes.39 :10
- Allāh encouraze l'homme pou gagne – 96 :4-6
- Alle partout pou serce – 18 :66,67
- Banne ki éna vrai –, zotte-mêmes ki craigne Allāh. 35 :29
- Allāh élève rang banne ki possède – 58 :12
- Pé conseille banne croyants pou gagne – rélizié. 9 :122
- Pé conseille lé Prophète pou prié pou augmente – 20 :115
- Banne Prophètes zotte instruit par Allāh. 21 :80
- Finne avoye Prophètes pou enseigne – 2 :152
- Le Coran enseigne banne dimounes pou étidié la Natire. 3 :191, 192; 10 :6,7; 13 :4,5; 16 :11-17; 17 :13; 35 :28,29
- Le Coran ordonne pou étidié banne conditions ki existe dans banne nations différent. 17 :22; 22 :46,47; 29 :21
- Le Coran récommence nous pou étidié l'histoire banne différent nations. 12 :112; 30 :10; 33 :63; 35 :44,45; 40 :22;
- Avec la –, l'homme capave maîtrise banne la Force la natire. 17 :71; 21 :80-83; 45 :13,14

CONSILTATION

- li nécessaire pou tout zaffaires administratif important. 3 :160; 42 :39

CONSTANCE OU PERSÉVÉRANCE

- dans serce aide Allāh, li prescrire pou banne croyants. 2 :154
- Allāh Li avec banne ki montré – 2 :154
- Épréves la crainte, la faim, perte dans di biens, la vie ék récoltes, mais éna bon nouvelle pou banne ki montré – 2 :156
- Banne ki réellement montré – 2 :157

INDEX

CONTRATS

Bizin faire – par écrit. 2 :283

Dé témoins nécessaire quand faire – 2 :283

CONTROVERSESES

Méthode convénabe pou – 16 :126; 29 :47

(CÉLI KI) COQUIN

Pinition pou – 5 :39

CORAN, LE SAINT

But dé so révélation tiguutte par tiguutte. 17 :107; 25 :33,34

Bizin dimanne protection Allāh avant ki récite – 16 :99

So récitation bizin écouté avec attention. 7 :205

Ène l'aute nom pou le –, li le Live. 15 :2

Finne appelle le –, Écritire Pur ki conténir banne commanements éternels. 98 :3,4

Allāh So promesse pou protéze – 15 :10; 56 :78-81

– annonce bon nouvelles et donne avertissements. 19 :98

– li ène Exhortation pou banne ki craigne Allāh. 20 :3,4

– li ène Révélation dé la part Créatère banne lé ciéls et la terre. 20 :5

– li ène Live bien gardé. 56 :79

– faire distinction ente vérité ék mensonge. 25 :2

– finne mentionné dans banne Écritires sacré banne Prophètes avant. 26 :197,198

– li ène remède et ène miséricorde pou banne croyants. 17 :83

– li adresse li dans diverse façons à tout banne catégories dimounes. 18 :55; 39 :28

59 :22

– récommanne nous pou mazine Allāh constamment dans :

(i) faire observation. 28 :73; 51 :22

(ii) réflexion ék méditation. 2 :220,267; 7 :185; 34 :47; 4 :83; 47 :25

(iii) servi l'esprit ék discernement. 6 :152; 16 :13; 23 :81; 28 :61

(iv) serce la connaissance. 20 :115; 29 :44; 35 :29

(v) réflexion lor banne problèmes d'orde intellectuel. 9 :122; 17 :48

(vi) développement vision spirituel. 7 :199; 11 :21; 28 :73

(vii) montré reconnaissance envers Allāh. 14 :8; 16 :15; 23 :79; 56 :71

Ki faire le – pa finne révélé en bloc? 25 :33

Ki faire ène live ki finne fini écrire pa finne avoyé directement dépi lé ciel? 17 :94

Ki faire le – pa finne révélé lor ène grand personnaze? 43 :32

Dans –, éna banne versets ki décisif et éna ki capave donne différent interprétation. 3 :8; 39 :24

– li ène Live ki éna banne vérités nouveau et ène guidance nouveau pou sak

INDEX

- l'époque, pou tout niveau. 18 :10
Banne compagnons du St Prophète ti vinne noble et pieux par le – 80 :17
– li ène Live ki pou souvent lire. 12 :3
– li ène la limière et ène Live ki explique bien et ki guide dans banne simés dé la paix. 5 :16,17
Mensonze pa capave zamais costé cotte – 41 :43
Banne ki désire marce droite capave tire profit are – 81 : 28,29
– li ène Live honoré et gardé. 85 :22,23
– li décisif et définitif. 86 :14,15
– li conténir tout banne commanements fondamental. 98 :3,4
– li protégé par Allāh. 15 :10
– découraze serce zizement Allāh dans tout kit-soze 5 :102
Péna aukène doute dans le – 2 :3
– li ène guidance pou banne ki droite. 2 :3
– li ène réméde. 10 :58; 17 :83; 41 :45
– li ène exposé dé tout ça ki nécessaire pou l'homme pou le plein développement so la vie, et li ène guidance et ène miséricorde pou banne ki faire soumission. 10 :58; 16 :90
– prescrire Allāh So adoration. 2 :222
Sazesse ki renfermé dans – péna limites. 18 :110; 31 :28
– li instriment ki faire plisse l'effet pou propaze la vérité. 25 :53
– li inégalabe. 2 :24; 10 :39; 11 :14,15; 17 :89; 52 :35
– ti révéle dans ène la Nuite béni. 44 :4; 97 :2-6
Péna contradictions dans – 4 :83
Avant ki récite – bizin serce protection Allāh conte banne mauvais incitations. 16 :99

CORAN (LE), BANNE PROPHÉCIES KI ÉNA LÀ-DANS

- Émigration du St Prophète et so retour. 17 :81; 28 :86
Bataille Badr, et victoire banne Misilmans. 30 :5,6; 79 :7
Bataille Ahzāb. 38 :12; 54 :46; 79 :8
Banne nations Arabes pou accepté Islam. 56 :4
Banne persans finne vainc banne Romains (Byzantins) ki dans moins néf bananés pou vainc banne persans. Dans ça-même intervalle-là, Islam pou réissi faire so fondation ferme par so victoire décisif conte banne incroyants à Badr. 30 :3-4
Banne Zuifs pou okipe la Palestine. 17 :105
Encore ène fois banne Misilmans pou okipe la Palestine. 21 :106-107
Émerzence dé Gog et Magog, et banne événements ki pou suivre. 21 :97-105
Ouvertire canal Suez et canal Panama. 55 :20,21; 82 :4
Banne navires haute haute lor la mer. 55 :25
Himiliation banne Zuifs. 3 :113; 7 :168
Banne ki finne gagne Live (avant Islam) pou accepté Islam. 3 :200
Développement moyens transport. 16 :9; 36 :43; 81 :50

INDEX

Montagnes pou anéanti (ça vé dire oussi banne grand royaumes) 56 :6; 77 :11
Rayons cosmiques et bombes atomiques. 44 :11; 55 :36
Banne zanimaux pou regroupé dans banne zoos. 81 :8
Banne péps et banne nations pou rassemblé. 81 :6
L'administration pou la zistice criminel. 81 :9
Banne Lives; augmentation dans volume publications. 81 :11
Progrés dans domaine zéolozie, minéralozie et l'astronomie. 81 :12; 84 :5
Voyazes interplanétaire. 84 :4
Pou ouvert banne tombes. 82 :5
Pécé pou augmenté. 81 :13
Banne ki pa croire dans Allāh pou augmenté. 82 :7-9; 114 :5,6
Rénnaissance Islam pou après so déclin. 32 :6; 81 :19
Banne la guéres et banne trembléments dé terre. 99 :2
La terre pou zette dehors so banne trésors. 84 :5; 99 :3
Banne signes Derniers Temps. 81 :3-17
Découverte banne nouveau pays et continents. 84 :4
Protection – par Allāh. 15 :10
Expansion Islam après émigration. 17 :81,82
La Guéres mondial et regroupement banne nations. 18 :100
Destricction banne puissances nicléaires. 55 :32; 111 :2

CRÉATION DÉ L'HOMME

L'homme pa finne créé sans but. 23 :116; 75 :37
Étapes dans – 22 :6; 23 :13-15; 35 :12; 39 :7; 40 :68; 86 :6-8
L'homme finne créé dans forme ki pli parfait. 95 :5
But dé – 51 :57
Ène sél espèce l'homme ki finne créé. 4 :2; 16 :73; 30 :22

CRÉATION DÉ L'INIVERS

–, li pa sans but. 21 :17-18
–, li ti dans tout banne conditions ki sazessé exizé. 15 :86; 39 :6; 46 :4

CRÉATION SPIRITIÉL

Pareil couma lé corps, – li faire par étapes. 22 :6,7
Sak étape dans création physique li corresponde à ène étape dé – 23 :13-18

CROYANCE (IMĀN)

– expliqué dans 49 :15,16
– tout sél pa siffit. 3 :180; 29 :3,4
Différence ente croyance et satisfaction intélectuél. 2 :261
Commancement pou croire dans Allāh et dans So Mésaszer. 3 :180; 4 :171; 7 :159; 57 :8; 64 :9
– dans tout banne Prophètes et zot Lives. 2 :137; 29 :47
– so récompense et sacrifice di biens et ou prope personne dans simé Allāh. 61

INDEX

- :11-13; 64 :10
- dans la vie après. 2 :5
- li accompagné par banne bon actions. 2 :26; 18 :89; 41 :9; 95 :7
- Banne Signes Allāh renforci la foi. 9 :124; 33 :22,23; 47 :18
- Zisse quand satiment vini, l'hé-re-là ki croire, ça li pa acceptable. 10 :52,53,91-93; 40 :86

(BANNE VRAI) CROYANTS

- Qualités – 2 :4-6,166,286; 8 :3-5,75,76; 9 :124; 24 :52,53,63; 31 :5,6; 32 :16,17; 42 :24; 58 :23
- Connaissance sire li enraciné dans lé kére – 12 :109
- Allāh Li Camarade pou – 2 :258; 3 :69; 8 :20; 47 :12
- Allāh finne prend responsabilité pou aide – 22 :39; 30 :48
- Banne grand rangs pou – 9 :20; 20 :76; 58 :12
- pou réceptionner banne favéres innombrable d'Allāh. 33 :48
- Allāh dirize – dépi l'obscurité vers la lumière. 2 :258
- zotte ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. 5 :70; 6 :49
- Allāh pou guide – plisse encore. 47 :18
- zot objectif principal, c'est pou plaire Allāh. 9 :72
- zotte ki gagne succès. 23 :3-12
- Bon actions – pa pou rézété. 21 :95
- Finne promette – banne Résidences pur et banne Zardins l'Éternité. 9 :72
- zotte pou honorés. 30 :16
- Pou pardonne – et pou donne zotte ène provision honorabe. 8 :5,75
- Finne prépare récompense honorabe pou – 33 :45
- Éna récompense excellent pou – 4 :147; 17 :10
- Récompense éternel pou – 41 :9; 84 :26; 95 :7
- montré l'empressement dans faire bon actions. 23 :62

DAVID (PROPHÈTE DA'ŪD)

- ti vainc so banne ennemis et ti établi so royaume. 2 :252
- Allāh ti renforci royaume – 38 :21
- Ti faire – vicaire Allāh lor la terre. 38 :27
- Allāh ti donne – ène grand connaissance. 27 :16
- Allāh ti accorde – So banne favéres. 34 :11
- Ti enseigne – pou faire vêtements avec mailles métallique. 21 :81; 34 :11,12
- Allāh ti soumette banne (habitants) montagnes et banne zoiseaux (c-à-d. banne ki faire bon travaux) pou célébré avec – louanges Allāh. 21 :80; 34 :11; 38 :19,20
- Banne tentatives pou agresse – pa ti réissi. 38 :22
- et comparaison intéressant lor banne brébis. 38 :24
- ti implore pardon So Seignére. 38 :25
- Pa pou kik péché ki li ti implore pardon. 38 :76
- et Salomon ti zize zaffaire la moisson. 21 :79-80
- Live – pa ti ène Live la loi. 17 :56

INDEX

DHOUL-QARNAYN (CYRUS LE GRAND, ROI DE PERSE)

Finne mentionne – dans 18 :84

– ti arrive place cote soleil levé, (c-à-d Balouchistan et Afghanistan) et dans ène l'endroit dans l'ouest cote soleil coucé (c-à-d la Mer Noire) 18 :87-91

– ti construire ène rempart. 18 :97-99

DI BIENS

– zotte ène moyen de soutien. 4 :6

Pa bizin ki gagne di biens dans ène façon illégal ou inziste. 2 :189; 4 :30

DI FÉ

– signifié la guère. 5 :65

Moïse ti pé retourné dépi Madian, li ti trouve – dans ène vision. 20 :11; 27 :8; 28 :30

Parabole – ki produire dépi di bois vert. 36 :81; 56 :72-74

– sans la fimée dans Derniers Temps. 55 :36

(PROPOS) DIFFAMATOIRE

Allāh pa apprécié ki ténir – en public. 4 :149

DILO (RÉVÉLATION)

– li couma source la vie. 11 :8; 21 :31

(BANNE) DISCIPES

Ti appelle–, banne aides Allāh. 3 :53

DISSENSION

Problèmes – 3 :104,106; 8 :47

DIVORCE (section MARIAZE)

DJIHĀDE (LA LITTE DANS SIMÉ ALLAH)

Li recommandé pou banne croyants faire – 22 :79

Grand – (c'est prêche Allāh So parole) 25 :53

– avec ou di biens. 8 :73

Dans –, pa bizin dépasse limites. 2 :191

Arrivé tué ène croyant ou soi li sorti vainkére dans –, ki so récompense? 4 :75

Commanement – li pou lé Prophète et tout banne croyants. 4 :85

(BANNE) DJINNS (BANNE ZOMMES D'ÈNE CLASSE SOCIAL ÉLÉVÉ)

Allāh finne créé – et banne 'Ins' pou ki zotte adore Li. 51 :57

–, zotte banne dimounes ki amène lé zautes sous zot l'autorité. 6 :129

Iblis faire partie – 18 :51

'Ins', zotte banne lé pép. 55 :34

INDEX

- (c-à-d. habitants banne montagnes) zotte ti sous l'autorité lé Roi David. 27 :40
- ki ti vinne zoègne le St Prophète, zotte ti banne zuifs dé 'Nasibin'. 46 :30
- ki ti écoute récitation St Coran, zotte ti banne zuifs ki ti habite banne l'endroits en dehors la Mecque. 72 :2
- Création – avec di Fé signifié ki zotte en colère vite. 15 :28

DOCTRINE KI ALLAH ÉNA ÈNE GARÇON

Islam condamne ça – 2 :117; 6 :101,102; 10 :69; 18 :5,6; 19 :36,91-93; 23 :92; 37 :150-160; 39 :5; 112 :2-4

DOT (*section* MARIAZE)

(LA) DROITIRE (LA) TAQWA

Bizin adore Allāh pou ki ou gagne – 2 :22
Ki été –? 2 :178
Aide zotte ente zotte dans la piété et – 2 :55

DROITS DÉ L'HOMME

– ki obligations éna là-dans. 4 :37-41; 17 :24-40; 25 :64-73

ÉGALITÉ

Tout banne croyants, zotte frères, donc égal. 3 :104; 49 :11
Tout banne dimounes, zotte égal. 49 :14

ÉLÉPHANTS

Banne – ti faire partie dans l'armée Abraha, Gouvernere Yémen, ki ti envahi la Mecque. 105 :2

ÉLIE

– ti ène dans banne Mèssazers. 37 :124
– ti mette so pép en garde conte l'idolâtrie. 37 :126
– so pép ti traite li dé mentère. 37 :127
– ti laisse ène rénom dans banne zénérations après. 37 :130

ÉLISÉE

– ti dans banne meillères. 38 :49

ÉMIGRATION

Céli ki faire – pou la cause Allāh, li pou gagne so récompense. 4 :101

EMPRUNT

Bizin faire tout transaction – par écrit. 2 :283
Bizin fixé d'avance date ki – terminé. 2 :283

INDEX

Pou ça, bizin éna témoins. 2 :283

(L') ENFER

- , ça-même pli mauvais l'endroit pou resté. 13 :19
- dans ça la vie ici-là et dans l'aute. 18 :101; 29 :55
- li aide pou ène rénaissance spiritiél. 101 :9-12
- li pa éternel. 11 :108
- so nourritires. 88 :7,8
- Dilo glacial et dilo bouillante couma la boissons pou banne habitants – 78 :26,27
- Dans ça lé monde là-même, banne habitants – zotte faire navette ente ça dé-là (c-à-d. zotte faire face are toute sorte diffikiltés). 55 :45
- 'Zaqqōūm' li nourritire banne habitants – 56 :53
- , li réziltat avéglement spiritiél. 17 :73
- li ène l'état cotte coupabe-là li encerclé par la mort, mais li pa mort. 14 :18
- Céli ki exclé dé la presence d'Allāh, li pé vive dans – 83 :16,17
- Di Fé – li lévé dans l'interiére lé kére. 104 :7,8
- Li caciète are li zié. 26 :92
- li en embiscade, li pé attanne banne rébelles. 78 :22-31
- Manifestation – dans ça la-vie-là. 79 :37
- Dize-néf anzes pé sirveille di Fé – 74 :31,32
- Grondément di Fé – (c-à-d. so salére intense) 25 :13; 67 :8
- so sept la portes, ène nombre mécréants finne réparti pou sakène. 15 :45
- Pou servi banne roces couma combistibes dans – 2 :25; 66 :7
- Tout rébelles têt pou rente dans di Fé – 19 :70-72
- Banne dimounes pieux pa pou tanne – so pli tipti mirmire. 21 :102-103
- La Fournaise – pou flambé (c-à-d. dans Derniers Temps, pécé pou répanne tellement ki di Fé – pou prés are banne ki faire pécés) 81 :13

ENSEIGNEMENTS MORAL (*section ACTIONS*)

(BANNE) ESCLAVES

Libéré –, li ène acte bien méritoire. 2 :178; 4 :93; 5 :90; 9 :60; 90 :14

(L') ESPRIT

- signifié Allāh So grâce. 4 :172
- 'RŌŪH' signifié anze. 19 :18
- fidéle. 26 :194
- en paix. 89 :28-31
- ki blame li-même. 75 :3
- Allāh finne soufflé So – dans l'homme, ça vé dire ki l'homme li capave récévoir révélations. 15 :30; 21 :92; 32 :10; 38 :73

(L') ESPRIT SAINT- (LE SAINT ESPRIT)

INDEX

- ti fortifié Jésus. 2 :88
- , li vinne dé côté Allāh, li rempli dé vérité et li fortifié banne croyants. 16 :103

L'ÉTAT

- Rélations international. 16 :93,95; 60 :9,10
- Gouverné en consiltation are l'opinion. 3 :160; 42 :39
- Banne dimounes ki mié kalifié ki nous bizin placé dans positions l'autorité. 4 :59
- Ki zistice ki forme base ène gouvernement? 4 :59, 106-108,136; 5 :9; 16 :91; 38 :27; 42 :16
- Bizin obéir banne ki éna l'autorité lor nous. 4 :60
- Quand la guére vinne obligatoire ou soi permette? 2 :191-194; 4 :76; 8 :40; 22 :40-42
- La paix 8 :56-64; 9 :1-4

(L') ÉVANZILE

- ti révéélé. 3 :4; 5 :47,48
- Description banne disciples St Prophète dans – 48 :30

ÉVOLUTION

- Allāh finne créé l'homme dans banne formes ék conditions différent. 71 :15,18

EXPIATION

- Personne pa capave expié péccé ène l'aute. 6 :165

EZÉKIEL (DHOUL-KIFL)

- Destruction Zérisalem par Nabouchodnosor et vision –. Là-dans, Allāh ti montré li ki la ville détruit dé Zérisalem pou restauré dans cent bananés. 2 :260

EZRA

- Banne Zuifs ti prend li pou Garçon BonDié. 9 :30

ÉZYPTE (section L'ÉZYPTE)

FARDEAU

- Sakène saryé so prope – 29 :13,14; 35 :19

FIGUE

- Par – pé faire référence à Adam et au fait ki l'esprit himain finne créé à l'imaze BonDié. 95 :2

(LA) FLAMME BRILLANT

- pou poursuive banne ki écoute en caciette. 15 :19; 37 :11; 72 :10

INDEX

(LA LIMIÈRE DÉ LA) FOI

Allāh rétire banne croyants dé l'obscurité et amène zotte vers la lumière. 2 :258; 57 :13

(RÉNIÉ SO LA) FOI

Céli ki –pa pou nuire la rélizion Allāh dans aukène façon. 3 :145
Dans place céli ki – li allé, Allāh pou faire vinne boucoup dimounes. 5 :55
Céli ki – pa bizin pini li pou ça, so pinition dans la main Allāh. 2 :218; 3 :87-91,145; 4 :138; 5 :55; 16 :107

FORNICATION

– li interdit. 17 :33; 25 :69
Satiment pou – 24 :3

FRATERNITÉ

– dé l'homme, li prescrire par Islam. 3 :104; 49 :11,14

GABRIEL

Pa croire dans –, ki so consequence? 2 :98,99

(BANNE) GARDIENS ZINTÉRÊT LÉ ZAUTES 2 :283; 4 :6,7

GAZE

Mette en – 2 :284

GOG ET MAGOG

Gog représente banne puissances dé l'Est et Magog, puissances dé l'Ouest. 18 :95,100
La guère ente – 18 :100
– pou envahir tout la terre. 21 :97
Banne croyants pa pou goûte pinition ki Allāh pou inflize – 21 :101-103
Pou éna rénaissance l'Islam après l'apparition – 21 :98

GOLIATH (DJĀLŪT)

– so défaite. 2 :250,251

LA GUÈRE

– li ène di fé ki allimé, et but Allāh, c'est pou teigne li. 5 :65
– li permette pou répousse l'agression. 2 :191; 22 :40-42
– li permette pou défanne banne libertés rélizieuse. 2 :194
Pa permette transgression même pendant –. 2 :191,193,194; 16 :127
Bizin arrête – si banne ennemis oulé cessation, mais pa à cause la frayère. 8 :62,63; 47 :36
Bizin respecté traité. 9 :4

INDEX

Li ène devoir pou sauvegarde la sékirité. 8 :61
Bizin sirveillance avec vizilence banne frontières. 3 :201
Bizin montré fermeté dans -. 8 :17; 8 :58
Banne ki ennemis tué dans -, zotte banne martyrs. 2 :155; 3 :141,170
Grand - ente banne nations. 18 :48,49,100-102
Banne dispositions ki bizin prend pou ki la guére arrêté. 49 :10,11

(BANNE PRISONNIERS DÉ) GUÉRE

Dans banne combats réguiliers ki capave faire - 8 :68
Bizin libére - couma ène favére ou soi conte ène rançon. 47 :5
Capave arranze marriaze pou - 24 :33
Capave libére - sous condition. 24 :34

GUIDANCE

Allāh guide sak soze (vers so fonction convénabe). 20 :51
Allāh guide céli ki Li oulé lor simé droite. 24 :47; 28 :57
Banne ki suive bon -, Allāh guide zotte encore plisse. 47 :18
Sans l'aide Allāh pa capave gagne - 7 :44
Bizin éna la foi ék la droitire pou ki guide nous. 10 :10
- pa pou servi nanrien si tourne lé dos are li. 27 :81,82
La priére pou ki bien guidé. 1 :6
Finne promette - à banne ki soumette totalement. 3 :21
Bizin suive - pou gagne siccés. 2 :6

HĀMĀN

- ti commandant l'armée Pharaon. 28 :9
- ti Ministe Travaux Public Pharaon. 28 :39; 40 :37

HĀRŌŪT ET MĀRŌŪT

- ti dé sazes dé Babylone. 2 :103

(L') HÉRITAZE

La loi lor - 4 :8,9,12,13,177
Bizin faire ène testament di biens et couma répartir ça. 2 :181
Modifié ène testament, li ène pécé. 2 :182
Capave rectifié partialité ou soi l'errére ène testament. 2 :183
Couma pou divise di biens-là, ça finne fixé par Allāh. 4 :12
L'Hére partaze - faudré pa oublié banne proce parents, banne orphélins et
banne pauvres. 4 :9
Part banne héritiers. 4 :12
Banne maris hérite dé zot madames. 4 :13
Banne madames hérite dé zot maris. 4 :13
Couma pou partaze banne di biens ène kikène ki mort et ki péna zenfant.
4 :13, 177

INDEX

HIMILITÉ

Bizin pa détourne visaze avec l'orgueil are dimounes et pa marce lor la terre
avec arrogance. 31 :19
Banne croyants bizin montré – 31 :20

HOMICIDE

–, li pa permette. 4 :93,94
Pinition pou – 4 :93
Banne types dé meurtes. 4 :93,94

(L') HOMME

– finne créé avec l'impatience (dans so nature). 21 :38
But création dé – 51 :57
Finne créé – pou ki li adore Allāh. 1 :5; 51 :57
Li dans – so nature pou croire dans Allāh. 57 :9
Lor la nature Allāh ki finne façonne – 30 :31; 91 :8,9
– finne créé dans banne pli excellent conditions (ki capave). 95 :5
– éna capacité pou recevoir révélation. 15 :29,30
Allāh finne indique – simé droite ék mauvais simé. 91 :9
– li libe dans so banne actions. 4 :41
Allāh fournit banne facilités à – en rapport avec so banne actions. 92 :6-11
La création entier finne soumette pou servi – 2 :30; 22 :66; 31 :21; 45 :14
– bizin serce protection Allāh sélement. 2 :42
Allāh pa exize dé – ça ki en dehors so capacité. 2 :234,287; 23 :63; 65 :8
– ki éna l'attachement pou ça lé monde-là sélement pa pou éna aukène part dans
l'Aute lé monde. 2 :201; 4 :135; 42 :21
– finne créé faibe. 4 :29
Banne ki désire lé bien dans ça la vie-là et dans l'Aute la vie pou gagne ène bon
récompense. 2 :202; 42 :21
Finne récommance – pou traite so parents avec bonté. 17 :24; 29 :9; 31 :15; 46 :16
Ène l'époque ti passé cotte – pa ti ène kit-soze ki capave mentionné. 76 :2
Àu commencement l'himanité ti forme ène sél comminauté. 2 :214
– finne créé dépi l'arzile. 3 :60; 7 :13; 18 :38
Allāh forme – dans vente dé la femme. 3 :7
– bizin répousse lé mal avec ça ki éna dé meillère. 23 :97
Allāh finne soufflé dans – are So l'Esprit. 32 :10
– li montré ingratitude. 10 :13; 11 :10-12; 41 :52
Trois dévoirs dé – 5 :93-94
– pou vive ék pou mort lor ça la terre-là. 7 :26
Meillère vêtement dé – li la droiture. 7 :27
Différent degrés dans développement physique dé – 22 :6; 23 :13-15
Pinition ki réservé à – ki arrête croire après ki li finne croire. 3 :107
La création dé – dans trois (niveaux) l'obscurités. 39 :7

INDEX

- Pou testé – dans so di biens et dans so personne. 2 :156-158; 3 :187
- Di biens ék banne zenfants, zotte banne épréves pou – 8 :29
- Soumission total à Allāh donne le salit. 2 :132; 4 :126
- , li impatient. 70 :20-22
- , li ène grand quéréllère. 18 :55
- , vite li désespéré. 30 :37; 41 :50
- content ricesse et li avare. 17 :101; 89 :21
- éna ène tendance transgressé. 96 :7-8
- ki pa éna la foi et la droiture, li perdant. 103 :3,4
- li sipérière lor lé reste la création. 17 :71

(LA TRÊVE) HOUDAÏBIYYA

- Ti faire – pou sékirité banne Misilmans ki habite la Mecque. 48 :25,26
- ti ène victoire. 48 :2

HOUDHOUD

- ti commandant banne l'armées Salomon. 27 :21

HOUNAÏN

- Allāh ti aide banne croyants zour – 9 :25-27

(BANNE) HYPOCRITES

- ti pé séye instigue banne Immigrants conte banne Ansārs (Aides) et oussi instigue ça dé groupes-là conte le St Prophète. 63 :8,9
- ti crtique le St Prophète. 9 :50,58,61
- ti offère zot aide à banne incroyants conte le St Prophète. 59 :12
- ti pé essaye éffraye banne Misilmans. 4 :84
- Éna maladie dans lé kére – 2 :11
- créé désorde. 2 :13
- zot banne leaders zotte banne satans. 2 :15
- zot eskizes. 2 :15
- faire semblant croire. 2 :15
- éna doubte face. 4 :73,74
- zotte zoué dé côtés. 4 :144
- Pou – éna ène pinition ki donne boucoup doulère. 4 :139
- zotte camarades pou banne incroyants. 4 :140

IBLĪS

- ti réfize pou soumettre are Adam. 2 :35; 7 :12,13; 15 :31,32; 17 :62; 18 :51; 20 :117
- ti réfize pou soumettre are Adam parski li ti arrogant. 2 :35; 38 :75
- pa ti ène anze, mais li ti ène dans banne djinns. 18 :51

INDEX

IDLÂTRIE

Ki raison dimounes inventé pou zistifié– 39 :4
L'orde Allāh pou reste à l'écart dé l'– 22 :31,32
Pép Noé ti éna banne idoles différent différent. 71 :24
Noé ti prêche à so pép ki BonDié Li Unique, mais zotte ti insisté lor – 71 :8,9
Pép Hōūd ti idolâte. 11 :54
Pép Abraham ti idolâte. 26 :72
Banne raisons pou pa adore Lāt, 'Ouzzā et Manāt. 53 :20-24
L'impuissance banne idoles. 22 :74
Banne raisons pou pa adore banne fausse divinités. 21 :23
Tout banne Prophètes ti éna pou mission pou efface – 16 :37
La prière d'Abraham cotte li dimanne protection conte – 14 :36

IDRĪS (PROPHÉTE ENOCH)

–, li ti montré patience ék persévérance. 21 :86
–, li ti ène dimoune véridique et ène Prophète. 19 :57
–, Nous ti élève li ziska ène rang haute. 19 :58

(BANNE) INCROYANTS (*section MÉCRÉANTS*)

INFANTICIDE

– li interdit. 17 :32

(L') INIVERS

Tout zaffaire dans – li dans so place ki bizin, et tout dans l'harmonie là-dans.
67 :2-5
Faire soumettre tout – pou l'homme. 14 :33-35; 16 :11-15; 45 :13-14

INTERCESSION

Personne pa capave faire – cotte Allāh sans So permission. 2 :256
Banne idoles péna aukène pouvoir pou faire – 43 :87
Le St Prophète capave faire – cotte Allāh parski li témoigne en favère la vérité.
20 :110; 34 :24; 43 :87
Péna – cotte Allāh pou banne mécréants. 6 :52
Banne anzes capave faire – cotte Allāh avec So permission. 53 :27
Bon ék mauvais – 4 :86

(L') INTÉRÊT (RIBĀ)

– li interdit. 2 :276,277,279-281; 3 :131; 30 :40
– pa amène prospérité réel. 30 :40
Avertissements conte mauvais consequences – 2 :280

INTIMITÉ (PERSONNEL) 24 : 59,60

INDEX

(BANNE) INTOXICANTS

– zotte interdit. 2 :220; 5 :91,92

ISAAC

Abraham ti gagne bon nouvelle naissance – 11 :72; 37 :113; 51 :29

Réaction mama-là quand li ti tanne bon nouvelle – 11 :72; 51 :30

Allāh ti accorde So bénédictions à – 37 :114

Abraham, – et Jacob ti éna pouvoir ék vision. 38 :46

– ék Jacob, zotte ti dé leaders ki ti pé guide zot péps et zotte ti pé gagne révélations dé la part Allāh. 21 :73,74

ISLAM

Finne donne ça nom – pou ki so banne adeptes noye zotte complètement dans (l'amour) Allāh. 2 :113; 6 :154,163

Allāh Li-Même ki finne donne ça nom –là à ça rélizion-là. 22 :79

Banne principes fondamental dé l'– 2 :4,5

–, li ène rélizion complét. 5 :4

–, li sél rélizion ki accepte. 3 :86

–, li sél vrai rélizion dans regard Allāh. 3 :20

Péna contrainte dans – 2 :257; 18 :30; 25 :58; 28 :57

Quand nous accepté – nous pa pé faire favére are personne. 49 :18

– sélement ki guide lor bon simé. 3 :21; 72 :15

Péna aukène rélizion ki meillère ki – 4 :126

Péna diffikilté pou suivre – 2 :186; 5 :7; 22 :79

–, li ène poignée solide. 31 :23

Quand pratique –, capave vinne dans banne avant ki ti gagne favéres. 1 :6,7; 4 :70

– finne comparé à ène bon pied. 14 :25

– pa reconnaîte aukène priviléze. 49 :14

–recommanne la zistice même-vis-à-vis l'ennemi. 5 :9

– recommanne la zistice envers banne mécréants. 60 :9

– li même rélizion ça ki Abraham, Noé, Moïse et Jésus ti pé suivre. 42 :14

– prescrire bon traitement pou tout dimounes. 4 :37

Prophécie lor triomphe dé l'– 13 :42

Prophécie concernant l'ascendance de l'– dans trois premier siécles et so déclin dans disse siécles ki vinne après. 32 :6

– exize croire dans tout banne Prophètes. 2 :137

Li obligatoire pou tout banne croyants ki zotte prêche – 9 :123

ISMAËL

La vérité dans le Saint Coran lor – 19 :55

– ti prémier garçon Abraham. 37 :102

Rêve Abraham cotte li trouve ki li pé sacrifié so garçon –. 37 :103

– ki ti pou sacrifié, pa Isaac. 37 :103-106,113

INDEX

- sacrifié – vé dire : laisse-li dans la Vallée dé la Mecque cotte péna ni nourritire, ni dilo. 37 :108; 14 :38
- ti ène Mèssazer et ène Prophète. 19 :55
- ti respecté so promesse. 19 :55
- ti récommanne so pép pou faire la prière et l'aumône. 19 :56

(BANNE) ISRĀĒL, BANNE ZENFANTS (BANĪ ISRĀĒL)

- Israël ti Jacob so nom. 3 :94; 19 :59
- Siprémacie – lor lé zaute nations ça l'époque-là. 2 :48; 2 :123
- Banne favères ki Allāh ti pé continié faire lor – 2 :48; 2 :123
- Cruautés dé Pharaon vis-à-vis – 2 :50; 7 :142; 14 :7; 28 :5
- Ti avoye Moïse pou sauve – are tyrannie Pharaon. 28 :6
- Moïse ti dimanne Pharaon pou pa tourmente – et pou libéré zotte. 7 :106; 20 :48
- Pharaon et so banne séfs ti promette pou libéré – si faire soulaze mizère ki Pharaon ék so banne pé traversé, mais zotte pa ti tini zot parole. 43 :50,51
- Allāh ti dimanne Moïse pou améne – en déhors l'Égypte. 20 :78; 26 :53; 44 :24
- ti traverse la mer et Pharaon ék so pép ti noyé. 2 :51; 7 :137; 17 :104
- , zot nombre dans l'époque l'Éxode. 2 :244
- Niazes ti donne – l'ombraze quand zotte ti pé traverse désert Sinaï. 2 :58; 7 :161
- , zot désir pou rétourne dans l'idolâtrie après ki zotte finne traverse la mer sain et sauf. 7 :139
- Quand – ti dimanne dilo, Moïse ti tappe roce-là avec so bâton et dilo ti sorti avec pression. 2 :61; 7 :161
- ti gagne Manna et Salwā. 2 :58
- ti adore veau alors ki Moïse ti alle lor Mont (Sinaï). 2 :52,94
- Ti brûle veau-là. 20 :98
- Moïse ti pini banne idolâtes. 2 :55
- Allāh ti commanne – pou tué ène vace. 2 :68-70
- ti oulé manze l'aute nourritire ki Manna et Salwā. 2 :62
- Allāh ti prend ène l'engagement are – en bas Mont (Sinaï). 2 :64,94; 7 :172
- Ti sécoué – zot banne séfs par ène tremblément dé terre. 7 :156
- ti oulé trouve Allāh face-à-face. 2 :56
- ti réfize l'orde Moïse pou reste dans Palestine. 5 :22
- ti rézette banne Signes Allāh et ti tué banne Prophètes. 2 :62
- ti viole lé Sabbat et zotte ti vinne méprisé couma banne sinzes. 2 :66; 7 :167
- Prophécie lor pire pinition ki banne Zuifs pou sibir ziska zour Rézirection. 7 :168
- ti demandé ki nomme ène lé roi pou zotte. Allāh ti désigne Talōūt lé roi pou zotte; l'épréve la rivière c-à-d. l'abondance di biens. 2 :247,250
- Royauté dans – ti institié à travers David. 2 :252
- Douze leaders spiritiél dans – 5 :13
- Apostolat ék royauté dans – 5 :21
- ti maudit par Jésus et David. 5 :79
- ti falsifié zot Live. 2 :80

INDEX

I'TIKĀF 2 :188

JACOB

- Ti donne madame Abraham bon nouvelle – so naissance. 11 :72
- Israël ti nom de – 3 :94
- ti absténir are ène certaine nourritires. 3 :94
- ti récommanne so banne garçons pou souténir avec fermeté l'unicité Allāh tout lé temps. 2 :133,134

JEAN (PROPHÈTE YAHYA)

- Alors ki Zacharie ti pé prié, banne anzes ti annonce li naissance dé – 3 :40; 19 :8
- Allāh Li-Même ti donne ça nom dé --là. 19 :8
- Ti donne – connaissance la Thora et la sazesse dépi so l'enfance. 19 :13
- , so piété et so droitire. 19 :14
- ti accomplir certain prophécies ancien. 3 :40
- ti faire bon traitement are so parents. 19 :15
- La paix lor – zour ki li ti né, zour ki li ti mort et zour ki pou faire li réville. 19 :16

JÉSUS

- Ti donne Marie bon nouvelle naissance dé – 3 :46; 19 :21
- Bon nouvelle-là ti ène sirprise pou Marie. 3 :48; 19 :21
- ti né sans papa. 3 :48; 19 :21,22
- Finne commanne Marie pou observe ène voeu dé silence après naissance dé – 19 :27
- ti né dans saison quand tammes ti mir. 19 :26
- ti cause couma ène saze dans so l'enfance. 3 :47
- Marie ti amène – cotte so pép. 19 :28
- ti Prophète pou Bani Israël. 3 :50
- ti créé banne zoiseaux (c-à-d.) li ti instruire banne dimounes ordinaire dans la spiritualité et banne-là finne gagne hautère dans zot spiritualité. 3 :50; 5 :111
- ti guéri banne avégues ék banne léprés. 3 :50; 5 :111
- ti redonne la vie banne ki ti mort (spiritiéllement). 5 :111
- ti appranne la Torah. 5 :11; 3 :49
- Banne Zuifs ti rénié – alors ki banne disciples ti accepté li. 3 :53
- Banne disciples dé – ti pé gagne révélations. 5 :112
- Ti avoye – avec banne Signes clair et ti fortifié – avec le Saint Esprit. 2 :254; 5 :111
- Banne Zuifs ti rode cricifié – mais Allāh ti promette li pou sauve li are la mort lor la croix. 3 :55,56
- Ti mette – lor la croix. 4 :158
- pa ti mort lor la croix, mais ti perdi connaissance et ti déssanne li dans ça l'état-là. 2 :73; 4 :158
- Banne Zuifs pa ti réissi tué – 5 :111

INDEX

Après ki – finne sappé are la mort lor la croix, li ti alle vers ène rézion élevé
cotte ti éna banne la sources dilo (Cachemire). 23 :51
– ti mort ène la mort natirél. 5 :118
La prière – pou ène la tabe garni pou so pép. 5 :115
'Kalématoḥōū' en référence à –vé dire ki li ti Allāh So Signe. 4 :172
Ti élève – à ène niveau spiritiél. 3 :46
– ti vinne dans l'accomplissement banne prophécies dans l'Ancien Testament.
3 :51; 5 :47; 61 :7
–, Allāh So servitère et so Prophète. 19 :31
– ti nék ène Mèssazer Allāh. 5 :76
Ti ordonne – pou faire la prière, faire la sarité et traite bien so mama. 19 :32,33
– ti prêche so pép Allāh So Unicité. 3 :52; 5 :118; 19 :37; 43 :65
Banne ki prend – pou BonDié, zotte banne incroyants. 5 :18,73,74
Prève ki – et so mama pa ti dé divinités. 5 :76
Ti créé – are l'arzile. 3 :60
Banne Zuifs ék banne Chrétiens persisté dans zot croyance ki – ti mort lor la
croix. 4 :160
– pa ti Allāh So garçon. 3 :60; 10 :69; 17 :112...
Banne versets Coran ki attesté la mort dé – 3 :56,145; 5 :76,118; 7 :26; 17 :94;
21 :35

JOB (PROPHÈTE AYŌŪB)

Cotte mentionne – 4 :164; 6 :85; 21 :84,85; 38 :42
– ti tourmenté par so banne ennemis. 38 :42
– ti gagne l'orde pou émigré. 38 :43
– ék so famille ti rézoènne ensamme après so émigration. 21 :85; 38 :44

JONAS (PROPHÈTE YOUNOUS)

–, so l'aute nom li Dhoun-Nōūn. 21 :88
– ti ène dans banne Mèssazers. 4 :164; 6 :87; 37 :140
– ti sirpasse banne dimounes (so l'époque) 6 :87
– ti sauvé vers ène bateau ki ti sarzé. 37 :141
Quand – ti pé voyazé par bateau, ti éna ène tempête; zotte ti zette li dans la mer.
37 :142
Ène poisson ti avale – et ti vomì li. 37 :143-146
Allāh ti faire pousser là-haut li ène pied calebasse. 37 :147
Ti avoye – (couma Mèssazer) cotte cent mille dimounes. 37 :148
– so pép ti croire dans li et Allāh ti écarte dépi banne croyants, pinition are ki
ti menace zotte-là. 10 :99
Allāh ti donne provisions dans ça lé monde-là à – so pép parski zotte finne
croire dans li. 37 :149

JOSEPH (PROPHÈTE YOUSOUF)

Banne signes ki éna dans la vie – ki appliqué lor le St Prophète. 12 :8

INDEX

- so dévotion pou Allāh dans so l'enfance et so expérience banne vrai rêves. 12 :5
- Jacob conseille – ki pa raconte so banne frères so rêve. 12 :6
- so banne frères ti zaloux li. 12 :6
- so banne frères ti pé faire plan pou tué li. 12 :10
- so banne frères ti amène li dans bois et ti zette li dans ène puits. 12 :16
- so banne frères ti cause menti are Jacob, zotte ti dire li ki loup-loup finne dévore li. 12 :18
- Banne dimounes caravane ti rétire – dépi dans puits et ti vanne couma esclave. 12 :20,21
- Aziz dé l'Égypte ti aceté – 12 :22
- Femme Aziz ti essaye séduire – conte so gré. 12 :25
- Femme Aziz ti invite banne madames la ville-là, zotte ti acclame – couma ène anze. 12 :32,33
- Ti zette – dans prison. 12 :36
- Allāh ti donne – connaissance interprète banne rêves. 12 :38
- ti interprète rêves lé roi. 12 :48,49
- Ti libère – et ti nomme li couma séf Trésorier l'Égypte. 12 :55,56
- Ti éna la famine et – so banne frères ti vinne rode di blé cotte li. 12 :59
- so banne frères ti vinne dé fois dans l'Égypte et zotte ti amène zot tipti frère Benzamin are zotte. 12 :64-70
- Jacob ti conseille zotte pou rente par banne la portes séparé. 12 :68,69
- Plan Allāh pou garde Benzamin dans l'Égypte. 12 :77
- ti mette coupe-là dans bagaze so frère. 12 :71
- ti pardonne so banne frères. 12 :93
- Pardon dé St Prophète en comparaison are céli dé –12 :93
- ti avoye so sémize pou so papa trouvé. 12 :94
- Jacob ti alle l'Égypte are so famille et – ti réception zotte. 12 :100
- Quand – ti mort, so pép ti croire ki aukène prophète pa pou vinne après li. 40 :35

KA'ABA OU LA CAZE SACRÉ (section BAIT OUL-HARĀM)

KAOTHAR (L'ABONDANCE DÉ BIEN)

Le St Prophète^(s.a.w.) ti gagne – 108 :2

KHATMÉ NABOUWWATE

La porte l'apostolat, li pa fermé. 2 :39; 40 :35; 72 :8

Le St Prophète^(s.a.w.) li lé Khātāmoun-Nabbīyīn (le sceau dé Prophètes, céli ki pli grand dans banne Prophètes). 33 :41

KORAH (QUARŌUN)

- ti ène membre dé Bani Israël. 28 :77
- so l'arrogance pou Bani Israël. 28 :77
- ti responsabe dé la trésorerie. 28 :77
- so arrogance et so pinition. 28 :79,82

INDEX

LA CHASSE

Zibié captiré par banne zoiseaux et banne zanimaux ki finne dressé pou – li
halāl pou manzé. 5 :5

LA GUÈRE (*section* GUÈRE)

LAÏLA TOUL-QADR (LA NUITTE DÉ DESTINÉE)

– so signification. 97 :2-6

L'ÂME DE L'HOMME (RŌUH)

– li ène création Allāh. 17 :86
–, dans so purification éna so salut. 91 :10

L'ARCE

Ti ordonne Noé pou construire – 11 :38; 23 :28

LÉ CIÉL

– finne créé avec ène but. 16 :4
Allāh finne construire – avec So banne pouvoirs. 51 :48
Banne – et la terre ti ène masse ki fermé ki ensuite ti éclaté. 21 :31
– ti totalement are gaz. 41 :12
Sept – ti créé dans dé périodes ou dé l'étapes différent. 41 :13
– et la terre finne créé dans sisse périodes different. 41 :13
– li ène toit bien protézé et li protéze bien. 21 :33
Banne planètes flotte sakène dans ène l'orbite. 36 :41
Orbites banne zétoiles dans – 51 :8
Banne – péna banne tel colonnes ki nous capave trouvé. 31 :11
Rapport ki éna ente nourritire et – 10 :32
Allāh exerce ène contrôle total lor banne – 39 :68
– pou ouvert et pou vinne banne la portes (c-à-d.) plisière Signes pou paraîte,
et Allāh pou favorise banne croyants par So bénédictions; et sâtiment pou
tombe lor banne mécréants. 78 :20
Pou conne banne secrets – (c-à-d. pou faire grand progrès dans banne sciences
dé l'astronomie et dé l'espace). 81 :12
– pou faire banne l'ouvertires dans – ; – pou fanne. 77 :10; 22 :2
– pou vinne couma cuive ki finne fonde (à cause so salére intense). 70 :9
Banne planètes et banne zétoiles embelli –37 :7; 41 :18; 67 :6
Banne morceaux – pou tombe lor la terre couma pinition (signifié boucoup la
plie et tempêtes) 17 :93; 26 :188; 34 :10
Finne faire tout kit-soze déssanne dépi – 15 :22; 40 :14

INDEX

LÉ KÉRE

- Voile lor – 18 :58
- avégle. 22 :47
- mette scéllé lor – 30 :60; 40 :36; 42 :25; 63 :4

L'ÉZYPTE

- Lé roi –, so rêve. 12 :44
- Pép – ti afflizé par banne calamités. 7 :134-136

(LA) LINE

- et so banne phases.36 :40,41
- aide pou calkil lé temps ék lé zaute zaffaires. 2 :190
- gagne so la limière dépi soleil. 71 :17
- Croissant – 36 :40
- signifié pouvoir arabe. 54 :2
- Capave compare – à banne réformatères ki pou suivre lé St Prophète^(s.a.w.) ki comparé à soleil. Banne-là pou prend la limière dépi are li. 91 :3
- aide pou détermine lé temps. 2 :190
- Prophécie lor l'éclipse soleil ék – pou marque l'arrivée du Méssie. 75 :10

(BANNE KI FINNE GAGNE) LIVE AVANT ISLAM (AHL OUL-KITĀB)

- pa ti capave réforme zotte avant l'arrivée St Prophète^(s.a.w.). 98 :2-4
- zotte banne Zuifs ék Chrétiens. 4 :154, 172
- Islam appelle – vers Allāh So l'Unicité. 3 :65
- pou continié croire ki Jésus ti mort lor la croix. 4 :160

LIVES

- Prophécie lor diffizion – 81 :11

(MAMA BANNE) LIVES (OUMM OUL-KITĀB)

- Le Saint Coran, li – 3 :8; 13 :40; 43 :5

(LA) LOI (CHARIA)

- But –, li pou soulaze fardeau l'himanité. 4 :29

LOT (LE PROPHÉTE)

- ti ène dans banne Méssazers. 37 :134
- Finne mentionne – ensamme avec Abraham. 21 :72
- ti amène croyance dans Abraham et li ti émigré avec li. 21 :72
- so pép ti éna mauvais conduite. 26 :166,167; 29 :30
- ti averti so pép pou arrête zot mauvais conduite. 26 :166; 27 :55,56
- Pép – ti interdit li pou recevoir étranzers. 15 :71
- Pép – ti rézette li et ti menace pou exile li. 26 :168; 27 :57

INDEX

Pép – ti dimanne avoye pinition lor zotte.29 :30
– so la prière. 29 :31
Avertissement concernant destruction pép – 15 :59; 27 :58; 29 :32
– ti senti li dans la peine par l'arrivée banne méssazers-là. 29 :34
Pép – ti visite li quand banne méssazers-là ti vini. 11 :79; 15 :68
– ti gagne l'orde pou quitte la ville dans la nuit. 11 :82; 15 :66
– ti gagne l'orde pou pa guette derrière li. 15 :66
Pép – ti enséveli en bas ène la plie roces. 7 :85; 11 :83,84; 15 :75; 26 :174; 27 :59; 54 :35
Rézette –, c'est rézette tout banne Prophètes. 54 :34
Allāh compare banne incroyants are madame – et madame Noé. 66 :11
– ti saze, ti éna connaissance et li ti ziste.21 :75,76

MADAME

Égalité spiritiél ente zommes ék – 3 :196; 33 :36; 57 :13
Allāh finne créé – ék zomme d'ène même espèce. 7 :190; 16 :73; 30 :22; 42 :12
Banne zommes zotte gardiens lor banne madames. 4 :35

MAGOG (section GOG)

MADIAN (SO BANNE HABITANTS) 7 :86; 9 :70; 11 :85

MA'IDA

Jésus ti prié pou ki Allāh avoye ène la tabe garni. 5 :115

(LE) MAL

Finne créé banne êtres himains pur, et zotte libe pou soisir le bien ou – 76 :3,4;
91 :8-10
– ki li manifeste, ki li caciète, li interdit.6 :121,152; 7 :34
Pinition pou –, li pou en proportion are —là. 6 :161; 10 :28; 28 :85; 40 :41
Banne incroyants zotte persiste dans simé – 7 :29
L'homme, so conscience réproce li quand li faire – 7 :23; 75 :3
– ki dépasse mézire, li amène vers l'enfer. 2 :82
Lé bien répousse – 11 :115
– li pardonné par repentance. 3 :136,137; 4 :111; 16 :120; 42 :26
Li dans l'homme so natire pou détesté – 49 :8; 91 :8,9
Suive pas St Prophète^(s.a.w.), ça protéze conte – 3 :32
La prière protéze conte – 29 :46
Pou bizin ranne compte pou – ki faire délibérement. 2 :226; 5 :90; 20 :116

MARIAZE : LE MARI ET LA FEMME

–, li ène l'engazement solanél. 4 :22
Li permette pou prend en – ziska quatte madames. 4 :4
Bizin traite banne madames avec égalité, 4 :130; 33 :5

INDEX

Si li pa pou capave traite plisière madames avec égalité, alors zomme-là bizin marié ène sél. 4 :4
Zomme ék madame, zot dévoirs ente zotte. 2 :229; 4 :20
Résidence sirveillé pou banne madames coupabe dé mauvaise conduite. 4 :16
Mari ék femme, zotte couma ène vêtement ène pou l'aute. 2 :188
– li ène source dé trankilité pou tout lé-dé. 7 :190
Bizin éna bienveillance ène pou l'aute. 2 :238
– li ène contrat ki lié tout lé-dé partie. 4 :22
– li obligatoire si éna moyens. 24 :33-34
– avec banne idolâtes, li interdit. 2 :222; 60 :11,12
–, so but. 2 :224
Li interdit faire ène proposition – à ène madame ki dans so période d'attente ki finne prescrire. 2 :236
Marié ène madame conte so volonté, li interdit. 4 :20
Ki banne madames ki zommes pa capave marié? 4 :23-25
Madame divorcé et veuve, zotte libe pou rémarié. 2 :233,235,236
Lozement pou banne madames divorcé et banne veuves. 2 :241; 65 :2,7

DOT

– mariaze finne prescrire. 4 :25
Ki kit-soze ki capave remplace dot? 2 :237
Madame-là li capave remette so dot so mari. 4 :5

RAPPORT CONZIGAL

– li interdit quand madame-là dans so règles. 2 :223
Quand ène zomme pé faire so 'rétraite' dans la mosquée, li interdit pou li ki li alle établi – 2 :188
–, li interdit dans période Pélerinaze. 2 :198
Ki but – 2 :224

PÉRIODE POU ATTANNE (IDDAT) AVANT RÉMARIÉ

– so l'observance. 65 :2
– pou ène veuve. 2 :235
– pou madame divorcé. 2 :229
– pou femme enceinte. 65 :5
– pou madame ki péna so règles. 65 :5

DIVORCE

Procédire pou – 2 :230,231
– ki capave cassé. 2 :232
– ki pa capave cassé. 2 :231
Banne disposition ki bizin prend concernant zenfants après divorce. 2 :234

INDEX

PÉRIODE SÉVRAGE

– li dé bananés. 2 :234

VOEU D'ABSTINENCE- MARI-LÀ CONCERNANT SO MADAME

La période maximal li quatte mois, après quoi, soi éna réconciliation ou divorce. 2 :227,228

MARIE

Le Saint Coran mentionne banne vrai événement lor la vie – 3 :45; 19 :17

–, so famille ék so naissance. 3 :36,37

– ti sous la garde dé Zacharie. 3 :38

Allāh ti fourni – so bésains. 3 :38

– so piété, so sassetété et so grandére. 21 :92; 66 :13

– so véracité. 5 :76

– ti ène soisi d'Allāh. 3 :43

Visite ène anze dans forme ène dimoune, ça ti nék ène vision. 19 :18

(BANNE) MARTYRS

– zotte vive tout lé temps. 3 :170

(LA) MECQUE

– li rempli are bénédctions. 3 :97

– éna ça nom-là oussi Balad-al amīn (la ville dé paix ék dé sékirité). 95 :4

La prière ki Abraham ti faire pou – et so sékirité. 2 :127; 14 :36

– li sacré. 27 :92

Prophécie lor retour St Prophète^(s.a.w.) à la – après so émigration. 17 :81; 28 :86; 90 :3

Zéfforts ki nécessaire pou retourne – 2 :151

Prophécie concernant sékirité – 28 :58

Prophécie concernant l'avénir dé – 3 :97

Avec la conquête dé –, critique banne Zuifs ti réfité. 2 :151

Prophécie concernant conquête dé – 13 :32

(BANNE) MÉCRÉANTS OU INCROYANTS

– zotte nié l'existence Allāh. 2 :29

– zotte nié banne favéres Allāh. 16 :113

Éna banne colliers ferraille autour – zot li cou. Zotte suive banne coutimes ki péna sens. 36 :9

Siperstition – dé la Mecque. 5 :104

– pa gagne siccés. 10 :70-71

Banne actions – pa pou servi zotte nanrien dans l'Aute lé monde. 11 :17

Raison zot mécréance, c'est ki zotte préfère la vie ça lé monde-là lor la vie l'Aute lé monde. 14 :4

Ki faire banne anzes pa déssanne lor –? 17 :96

– zot la fin. 68 :18-34

INDEX

- Ène pinition sévère pé attanne – 83 :11-17
– prend l'errère dans place bon guidance; ça action-là pa rapporte zotte nanrien. 2 :17
– zotte sourdes parski zotte persisté dans lé mal. 2 :19
– zotte miéts parski zotte pa oulé exprime zotte pou enlève zot doute. 2 :19
– zotte avégues parski zotte pa oulé trouve banne sanzements dans conduite banne Misilmans. 2 :19
– zot lé kére li couma roces. 2 :25
– zot banne actions pou initile. 2 :218
Ki faire – pa pou recompense? 78 :22-31
– pou gagne sâtiment brîlire interne et externe. 85 :11
Par tout banne côtés, pinition pou envahir – 85 :20,21
Banne anzes pou déssanne lor – sélement pou pini zotte. 25 :23,24

MÉDISANCE ET CALOMNIE (*section CALOMNIE*)

MENDIÉ

- pa encourazé. 2 :274; 4 :33

(LA) MER

- Zonction dé la mers signifié la fin systéme apostolat banne dessendants spiritiél dé Moïse et commencement systéme-là dans Islam. 18 :61

MÉ'RĀDJ (ASCENSION SPIRITIÉL)

- Le St Prophète^(s.a.w.) ti gagne dé fois vision –53 :14
Li pa ti faire errère, li ti bien trouve vision-là. 53 :18
– dé Moïse. 18 :61-63
Vision, là-dans-même lé Prophète ti quitte Masdjid-oul-Harām pou alle Masdjid-oul-Aqsā, ça li Isrā'. 17 :2
Li ti ène vision clair. 17 :61

MÉSSAZERS (*section PROPHÉTES*)

- Ti traite tout banne – dé sorciers et dé fous. 51 :53
Nié ène Méssazer, c'est nié tout lé zaute Méssazers. 26 :106,124,142,161,177
Banne Méssazers pou azir couma Témoins. 4 :42; 16 :85,90; 33 :46

(LÉ) MÉSSIE

- ti ène servitère Allāh. 4 :173

MEURTRE

- Commette ène –, li interdit. 17 :34; 25 :69
Réprésaille ou la loi Talion. 2 :179

INDEX

(BANNE) MISILMANS

- bizin faire compétitions ente zotte dans banne bon travaux. 2 :149
- pa ti intéressé pou combatte. 2 :217
- zotte meillère pép ki finne créé pou bénéfice l'himanité. 3 :111
- Finne interdire – pou combatte dans lé Mois Sacré, mais si agresse zotte, zotte capave défanne zotte. 2 :218
- Éna restriction lor fraternité avec banne incroyants. 3 :29

MOBĀHALA (COTTE INVOQUE NOM ALLAH POUR SOUTĒNIR LA VÉRITÉ)

- Ti lance invitation – à banne Zuifs. 62 :7
- Ti lance invitation – à banne Chrétiens. 3 :62

LE SAINT PROPHĒTE MOHAMMAD^(s.a.w.)

- ti éna banne qualités parfait. 20 :2; 68 :5
- Le St Coran mentionne nom – 3 :145; 33 :41; 42 :3; 48 :30
- Ti révèle le St Coran à – 15 :88; 16 :45; 26 :193-196; 47 :3
- so ressemblance are Moïse. 73 :16
- Banne prophécies concernant – dans la Thora et l'Évangile. 7 :158; 46 :11,13
- ti pé recevoir Allāh So révélations pareil couma banne Prophètes ki ti avant li. 4 :164; 42 :4
- pa ti ène nouveauté dans banne Mésazers. 46 :10
- ti arrive ène niveau ki pli élevé possible lor cé ki concerne rapprochement avec Allāh. 53 :9
- ti sceau dé Prophètes. 33 :41
- ti lé leader parfait. 36 :2
- Banne ki faire serment dé fidélité are –, zotte pé faire ça are Allāh. 48 :11
- Céli ki obéir –, li pé obéir Allāh. 4 :81
- Ti avoye – couma ène miséricorde pou tout l'himanité. 21 :108
- ti ène dans banne Mésazers Allāh. 36 :4
- li Envoyé Allāh pou tout l'himanité. 4 :80; 7 :159; 34 :29
- so l'arrivée accomplir la prière Abraham. 2 :130
- À travers banne Prophètes, Allāh ti prend l'engagement are banne dimounes, ki zotte pou croire dans – et aide li. 3 :82
- Allāh pou protéze – conte banne dimounes. 5 :68
- Banne anzes ti pé protéze et ti pé aide – 13 :12; 66 :5
- li couma ène la lampe ki donne ène la lumière rayonnant. 33 :47
- Si suive –, bé pou gagne l'amour d'Allāh. 3 :32
- Quand vinne – so discipe, alors capave gagne degré spiritiél pli haute. 4 :70
- ti éna désir ardent ki tout l'himanité croire dans li. 18 :7; 26 :4; 93 :8
- pa ti conne ni lire, ni écrire. 29 :49
- Allāh pa ti pini banne incroyants la Mecque alors ki – ti parmi zotte. 8 :34
- so Isrā' dépi Masjid il-Harām ziska Masjid il Aqsā. 17 :2
- so Mé'rāaj'. 53 :9-14
- Allāh ék banne anzes avoye bénédictions lor – 33 :57

INDEX

Finne ordonne banne croyants pou soumettre zot dispites – pou ki li zizé. 4 :66
– ti réssissite banne ki ti mort spiritièllement. 8 :25
– so banne missions principal. 2 :130; 62 :2,3; 9 :128
– so tracas pou so banne disciples. 3 :160; 9 :128
Banne ennemis ti persékite – et ti empêche li faire la prière. 96 :10,11
Banne incroyants ti faire complots pou assassine – 8 :31
– so émigration à Médine. 9 :40
– ti gagne l’assurance dé la part Allāh ki li pou retourne la Mecque. 28 :86
Banne hypocrites ti protesté conte façon ki – ti distribié l’arzent l’aumône. 9 :58
Banne hypocrites ti protesté conte lé fait ki – écoute banne complaints ki dépose conte zotte. 9 :61
– pa ti éna connaissance dé l’invisibe. 6 :51
– zamais li ti exize ène récompense are banne dimounes. 6 :91; 12 :105; 23 :73
– ti éna ça sél désir-là ki banne dimounes tourne vers Allāh. 25 :58
Ti recommanne – pou continié adore So Maîte ziska so dernier soupir. 15 :100
Ti recommanne – pou transmette à banne dimounes, révélations ki li ti pé gagné. 5 :68
Allāh réfite allégation banne incroyants ki – ti ène fou. 68 :3-7
Ti avoye – après ène interruption dans Mèssazers. 5 :20
– so banne madames zotte couma mamas pou banne croyants. 33 :7
Pou pini sévèrement banne ki calomnié – 9 :61; 33 :58
Obzections conte –, zotte mêmes-obzections ki ti faire conte banne Prophètes avant. 41 :44
Banne incroyants dimanne – ki faire Allāh pa cause are zotte. 2 :119
Banne incroyants dimanne – ki faire li pa amène ène signe. 2 :119; 6 :38; 7 :204
Pé réponne objection cotte banne incroyants dire ki ène kikène pé enseigne – le Coran. 16 :104
Banne incroyants pensé ki – ti bizin éna banne trésors ou soi banne zardins ou soi grandère royal. 11 :13; 25 :9
Banne incroyants réclame miracles dépi – 17 :91-94
Allāh exhorte – pou sipporte avec patience, moquerie ék persékition, banne incroyants. 6 :35; 15 :98,99; 27 :71; 36 :77
Allāh exhorte – pou exerce vizilance et pou propaze la vérité. 74 :2,3
Siccés dans propagation dé l’Islam. 110 :3
– ti gagne commanement pou serce l’aide Allāh ék bénédiction. 110 :4
– ti ène homme parfait, ène l’exemple parfait. 22 :2; 33 :22
Prophécie ki montré ki banne disciples – pou hérite banne trésors ék banne palais. 25 :11
L’orde ki Allāh donne – ça appliqué oussi pou so pép. 10 :95; 17 :24,25; 30 :39; 65 :2
Prophécie concernant ène témoin ki pou attesté – so véracité. 11 :18
Pureté – so la vie avant ki Allāh finne faire li Mèssazer. 10 :17
– so mèssaze, li universel. 7 :159; 10 :58; 22 :50; 34 :29
Ti accorde – ène abondance de biens. 108 :2

INDEX

MOHAMMAD^(s.a.w.), SO BANNE COMPAGNONS

- zotte ti éna banne rangs spiritiél bien élevé. 2 :116; 24 :37
- Sacrifice banne Émigrants et banne Ansars (Aides) 9 :117
- Affection banne Ansars pou banne Emigrés. 59 :10
- zot affection ente zotte. 48 :30
- Allāh ti content are banne Émigrants et banne Ansars (Aides). 9 :100
- Allāh ti satisfait are serment ki banne croyants ti faire à Houdaïbiyya. 48 :19
- zotte ti éna ène l'esprit dé sacrifice bien développé malgré zot manque dé moyens. 9 :92
- Banne croyants bizin mazine banne sacrifices ça – 18 :29
- Banne zéfforts ki – ti deployé pou la cause dé l'Islam. 37 :2-4; 79 :2-6; 100 :2-6
- ti éna constance dans zot la prières. 26 :220
- La prière St Prophète^(s.a.w.) pou li gagne banne compagnons prêt pou tout sacrifice. 17 :81

MOHAMMAD^(s.a.w.), SO BANNE MADAMES

- , zotte banne mamas pou banne Misilmans. 33 :7
- Pa permette pou marié aukène d'ente – 33 :54
- Position ki – okipé et zot conduite. 33 :31-34
- Ti donne – pou soisir ente ène la vie mondain ék ène la vie voué à la foi. 33 :29,30
- Le St Prophète^(s.a.w.) ti confié ène secret à ène so madame. Madame-là ti divulgué ça. 66 :4
- Le St Prophète^(s.a.w.) ti arrête prend di miel pou faire plaisir – 66 :2
- Banne hypocrites ti calomnié Ayésha. 24 :12
- Allāh ti lave ça akisation-là. 24 :17
- Mariaze St Prophète^(s.a.w.) are Zāinab ti recommandé par Allāh. 33 :38

(SYSTÈME AMÈNE LA VIE) MOÏNE

- Allāh pa ti prescrire – pou banne Chrétiens, zotte-mêmes finne impose ça lor zotte-mêmes. 57 :28

(DOUZE) MOIS

Nombre dé –. 9 :36

- Banne – sacré. 2 :195; 9 :36

MOIS HARĀM

- Caractère sacré – 2 :218

MOÏSE

- Lé St Coran mentionne banne vrai événements la vie dé – 19 :52
- But l'arrivée – ti pou libère pép Israël dépi cruautés ék persékition Pharaon ék pou encouraze zot progrès. 28 :6,7
- so naissance, et lé fait ki ti mette li dans la rivière dans ène coffret. 20 :40; 28 :8

INDEX

Ti fille Pharaon ti ramasse – 28 :9,10
– ti réfize banne nourrices; et ti raméne li cotte so mama. 28 :13
Ti accorde – sazesse ék connaissance. 28 :15
– ti donne ène copte ène coute poing et li ti cause so la mort. 20 :41; 28 :16
– ti repentant. 28 :16,17
Pép Pharaon, zot séfs, ti faire concertations et zotte ti decide pou tué –. Ène
kikène ti avertir – 28 :21
– ti émigré à Madian. 20 :41; 28 :23
À Madian, – ti aide dé madames dans faire zot troupeau boire. 28 :24,25
Ti propose – mariaze à condition ki li reste Madian pou servi famille-là pendant
huite bananés. 28 :28
– ti retourne dépi Madian accompagné are so famille. 28 :30
– ti trouve ène di fé dépi côté montagne Sinaï. 20 :11; 27 :8; 28 :30
– ti trouve ki so bâton prend ène forme serpent et li ti éffrayé. 7 :108; 20 :21,22;
27 :11; 28 :32
– ti montré Pharaon néf signes. 7 :134; 17 :102; 27 :13
– ti prié pou ki désigne Aaron pou aide li. 20 :30-36
26 :14; 28 :35
– ék Aaron ti gagne l’orde pou alle cotte Pharaon. 20 :43-45; 26 :16-18
– ék Aaron ti prêche Pharaon. 7 :105,106; 10 :76-79; 17 :102,103
– ti trouve so la main paraîte blanc sans ki li ressenti aukène mauvais l’effet. 7
:109; 20 :23; 28 :33
– ti faire ène débat are Pharaon. 20 :50-53; 26 :19-34
Pharaon ti exize ène signe are – 7 :107; 26 :32
– ti montré so banne signes. 7 :108,109; 79 :21
Pharaon ti dimanne aide so banne maziciens, zotte ti lance défi – 7 :112-117;
26 :37-41
La vérité lor banne trics banne maziciens-là. 7 :117,118
Banne maziciens ti admette zot défaite ék zotte ti croire dans Moïse ék so
BonDié. 7 :121-123; 20 :71; 26 :47-49
Pharaon ti décide pou tué – et – finne conne ça. 40 :27,28
Allāh ti pini pép Pharaon. 7 :131-134
Pép Pharaon ti sipplié – pou prié pou éloigne pinition-là. 7 :135; 43 :49-51
À cause la frayère ki ti éna pou Pharaon, sélement impé zénes ti accepté –10
:84
– ti ordonne so pép pou construire zot la caze dé façon ki zotte faire face dans
ène même direction. 10 :88
– ti prié pou ki pini Pharaon ék so pép. 10 :89
– ti gagne l’orde pou améne Banī Israēl en déhors dé l’Ezypte. 26 :53
Pharaon ti poursuive – et li ti noyé. 44 :24-30
–, accompagné are so pép ti traverse la mer sans danzer. 10 :91
– et so pép ti traverse la mer quand la marée ti bas. 2 :51; 44 :25
L’hére Pharaon ti pé noyé, li ti declare ki li croire dans BonDié – 10 :91
Ti appelle – lor Mont Sinaï pou quarante zours. 7 :143

INDEX

- ti gagne vision spiritiél lor Mont Sinaï. 20 :10,11
- ti rode trouve Allāh face-à-face. 7 :144
- Allāh ti cause are – et ti donne li banne Tablettes. 7 :145,146
- ti rétourne cotte so pép et ti condamne Samiri. 7 :151; 20 :96-98
- ti conduire so pép ziska Mont Sinaï so versant. 7 :156,172
- ti ordonne Bani Israël pou rente dans la Terre Sainte; zotte ti réfizé et zotte ti pini.5 :22-27
- ti ordonne Bani Israël pou sacrifié ène vace. 2 :68
- so mé'rādj et so raconte are lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.). 18 :61-63
- Fausse akisation conte – 33 :70

MONT SINAÏ

- Par témoignaze – 52 :2; 95 :3
- Par témoignaze – et so zolive. 23 :21

(BANNE) MONTAGNES

- Création – 41 :11
- But création – 16 :16; 31 :11
- Banne Thamōūd ti créze dans – pou faire zot la cazes. 7 :75; 15 :83; 26 :150
- L'Arce dé Noé finalement ti pose lor – al-Djoudi. 11 :45
- c-à-d. so banne habitants are David ti pé célébré louanzas Allāh.34 :11
- vé dire habitants banne montagnes. 21 :80; 38 :19
- vé oussi dire banne dimounes puissant. 20 :106
- Destruction – 52 :11; 70 :10; 101 :6

(LA) MORT

- vé dire quitte ça lé monde-là. 19 :24
- signifié la peine ék tourment. 14 :18
- signifié sommeil. 39 :43
- Personne pa – sans l'orde Allāh. 3 :146
- Sakène bizin passe par – 3 :186; 21 :36; 29 :58
- Péna la vie éternél dans ça lé monde-là. 21 :35,36
- Li impossible pou rétourne dans ça lé monde-là après – 21 :96; 23 :100,101; 39 :43
- Dé la vie (ène dans ça lé monde-là et l'aute dans l'Aute lé monde) et dé la – (l'état avant naissance et la – après la vie). 40 :12
- signifié ène niveau spiritiél bas. 2 :57
- La vie ék – indique progrès grandère ék déclin ène pép ou ène nation. 29 :21
- Rédonne la vie banne morts. 6 :123; 75 :38-41
- Banne ki – spiritiéllement. 6 :37

INDEX

(LA VIE APRÈS LA) **MORT**

- Promesse d'ène dézième – 2 :29; 53 :48
- li important. 10 :5
- , li ène la vie pou tout lé temps. 29 :65; 40 :40
- li meillère ki la vie ça lé monde-là. 4 :78; 12 :110; 17 :22
- Nék banne croyants ki pou tire bénéfices dans – 17 :72,73
- Dans l'Aute lé monde, pou prend sak action en considération. 18 :50; 20 :16
- Pou récompense banne croyants dans – 2 :26
- Allāh pou favorize banne ki faire zefforts pou gagne banne biens dé – 17 :20
- Banne croyants pou trouve Allāh dans – 75 :24
- Pinition dans – pou pli sévère. 39 :27
- Pinition sévère pou banne ki pa croire dans – 17 :11
- Banne incroyants péna aukène arguments pou souténir zot croyance ki péna – 6 :30,31; 16 :39; 17 :50-52; 36 :79-82

(BANNE) **MORTS**

- pa pou rétourne zamais lor ça la terre-là. 21 :96; 23 :100,101
- Banne ki mort spiritièllement capave réssissité dans ça lé monde-là. 8 :25,43

MOSQUÉE

- Banne –, zotte ouvert pou tout dimounes. 22 :26
- Personne péna droit pou empéce adoration Allāh dans banne – 2 :215
- Masdjid il-Harām ék Masdjid il Aqsā. 17 :2
- ki banne hypocrites ti construire pou caciète Abou Amir. 9 :107

(BANNE) **NATIONS**

- Décadence – après ki zotte finne gagne grandère. 7 :35
- zotte trouve-zotte détruire quand zotte faire transgression. 17 :17
- faire progrès à condition ki zotte réforme zotte. 13 :12

(DIVERSITÉ DANS LA) **NATURE**

- Signes dans la nature. 13 :4,5
- Harmonie dans la nature. 67 :4,5

(BANNE) **NIAZES**

- Allāh faire – monté. 13 :13
- donne-nous provision dilo. 15 :23
- Allāh dirize – cotte Li oulé. 24 :44
- La plie, la grêle ék irrigations banne vaste rézions. 24 :44; 30 :49-51
- La plie ki déversé par –, li ène préve ki BonDié Li Ène et Li Unique. 2 :165

NOÉ (LE PROPHÈTE NOUH)

- Banne événements dans la vie –, c'est banne prophécies concernant le St Prophète^(s.a.w.). 11 :50

INDEX

Allāh finne soisir couma Prophète. 3 :34
– ti prêche so pép. 7 :60; 10 :72; 11 :26,27; 23 :24; 71 :2-21
Pép – ti rézette li. 7 :65; 10 :74; 11 :28; 23 :25; 54 :10
Défi pép –, si li capave avoye sâtiment lor zotte. 11 :33
– ti construire l'Arce et so pép ti riye li. 11 :38,39
Délize ti vinne couma ène pinition lor pép – 11 :41,42; 23 :28
– so garçon ti réfize embarque lor l'Arce et li ti noyé. 11 :43,44
L'Arce dé – ti sarzé plein plein. 26 :120
– ti prié en favère so garçon. 11 :46,47
L'Arce dé – enfin ti pose lor montagne al-Djoudi. 11 :45
Délize-là li ène signe pou banne dimounes. 54 :16
Système dé Prophètes dans so déssendance. 57 :27
Rézette –, c'est rézette tout banne Prophètes. 26 :106

OBÉISSANCE ÉK SOUMISSION

– à Allāh et à So Méssazer, li prescrire pou nous. 3 :133,173
– à Allāh et à So Méssazer faire gagne banne rangs spiritiél ki pli haute. 4 :70
– à Allāh et à So Méssazer amène siccés. 24 :53
Finne prescrire ki bizin obéir l'autorité. 4 :60
Finne avoye banne Méssazers pou ki dimounes obéir zotte. 4 :65
Bizin obéir le St Prophète^(s.a.w.) pou ki capave gagne l'amour Allāh. 3 :32
Obéir lé Méssazer, li couma obéir Allāh. 4 :81

(BANNE L') OCÉANS

Prophécie concernant zonction dé l'océans. 50 :20,21
Prophécie concernant navigation banne grand navires. 55 :25

OHOUD

Bataille – 3 :122,123
L'ennemi ti retourne fristré la Mecque. 3 :128
Léçons ki bizin tiré dépi – 3 :140-144,153-172
Ki ti cause malhére banne Misilmans à – 3 :153,154
Banne Misilmans ti pé gagne victoire au commencement. 3 :153
Après so rétraite, l'ennemi ti passe à l'attaque. 3 :154
Plaintes banne hypocrites à – 3 :155
Ti pardonne banne coupabes. 3 :156
Lé St Prophète^(s.a.w.) ti traite banne coupabes avec indilgence. 3 :160

ORBITES DANS LÉ CIÉL

Soleil ék la line, sakène pé flotte dans (so) l'orbite. 21 :34; 36 :41

(BANNE) ORPHÉLINS

Faudré pa ki opprime banne – 93 :10
Nourrir – 90 :16

INDEX

Soins ki bizin donne – 2 :221
Bizin sauvegarde di biens – 4 :3; 6 :153; 17 :35
Pinition pou banne ki détourne di biens – 4 :11
Bizin élève – convénablement. 4 :7
Bizin traite – avec zistice. 4 :128

PACTE OU TRAITÉ 9 :4,7,12,13

(BANNE) PACTES, OU CONTRATS, OU ENGAGEMENTS

Respect pou –5 :2
Quand rézette –8 :59

(LA) PAIX

Li interdit pou réserce – à cause zotte pensé ki zotte faibe. 47 :36
Quand ennemi verse côté –, bizin faire pareil. 8 :62

PARABOLE OU SEMBLANCE

– ène dimoune ki allime ène di fé. 2 :18
– banne la plie ék zéclairs. 2 :20,21
– ène moustik. 2 :27
– banne zoiseaux ki réponne l'appel. 2 :261
– ène la grain ki produire sept zépis. 2 :262
– banne la grains sémé lor roces. 2 :265
– ène abriti. 6 :72
– céli ki pa réconnaîte banne Signes BonDié.7 :176,177
– li chien assoiffé. 7 :177
– ène plantation lor banne terrains élevé. 2 :266
– ène plantation ki brûle par salère ène tourbillon. 2 :267
– ène inondation recouvert are l'ékime. 13 :18
– ène bon pied. 14 :25,26
– ène mauvais pied. 14 :27
– di lait pur ék délicié. 16 :67
– banne la boissons intoxicant et ène aliment excellent. 16 :68
– mouce di miél. 16 :69,70
– l'esclave ék dimoune libe. 16 :76
– dimoune miét ék céli ki récommanne la zistice. 16 :77
– madame ki défaire, brin par brin so di fil fuseau. 16 :93
– ène la ville ki en paix et sékirité mais ki nié favéres Allāh. 16 :113
– dimoune ki rice ék arrogant ék dimoune ki pauve ék himble. 18 :33-45
– fitilité ça la vie-là. 18 :46
– ène kikène ki associé n'importe ki kit-soze are Allāh. 22 :32
– l'impuissance banne ki dimounes invoqué en déhors Allāh. 22 :74
– la limière banne lé ciéls ék la terre. 24 :36
– ène miraze dans désert. 24 :40

INDEX

- l'obscurité épais lor ène la mer vaste et profond. 24 :41
- zaraignée ki faire ène la caze pou li. 29 :42
- maîte ék esclave ki pa capave considéré couma parténaires. 30 :29
- ène esclave ki appartenir à plisière maîtes. 39 :30
- ène bourrique ki pé saryé ène la sarze lives. 62 :6
- banne arrogants ki propriétaire ène zardin. 68 :18-34

PARADIS

- La vie dans –; fruits – 2 :26
- Grandère – 3 :134; 57 :22
- Dans – éna satisfaction pou tout banne désirs dé l'âme. 41 :32,33
- après la mort et – dans ça lé monde-là. 55 :47
- lor la terre. 2 :36
- Zamais pou expilsé banne ki dans – 15 :49
- Description – li symbolique. 13 :36; 47 :16; 57 :13
- Personne pa capave gagne ène l'idée (réel) – 32 :18
- Pou conduire banne croyants vers – 39 :74
- Banne habitants –, zot rangs grand. 83 :19-21
- Banne croyants pou zourir – dans ça lé monde-là oussi. 55 :47

(BANNE DIMOUNES) PARADIS

- Banne croyants ki faire le bien. 2 :26
- Banne dimounes droite ki bien faire zot devoirs envers Allāh. 3 :134-137
- Banne ki constant et ki persévéré. 13 :23
- Banne ki obéir Allāh plisse. 56 :11
- Banne côté droite. 56 :28
- Pou rapproce Paradis are banne dimounes droite. 50 :32

PARADIS (ÇA KI DISTINGUE)

- Banne fruits ék l'ombrage – pou éternél. 13 :36
- Pli grand favère –, c'est gagne plaisir Allāh. 3 :16; 9 :72
- Banne Résidences pur dans – 9 :72
- Banne Résidences élevé dans – 25 :76; 39 :21
- Dans –, éna l'abondance dilo, di lait, di vin ék di miél ki zamais pa pou perdi zot savère. 47 :16
- , so banne zardins ék la rivières. 3 :16,196,199; 4 :14,58, 123; 5 :13,86; 7 :44; 9 :72,89,100; 10 :10; 13 :36; 22 :15,24; 25 :11; 47 :16; 58 :23; 61 :13; 64 :10
- Dans –, parquet pou couvert are tapis. 55 :55
- Tapis ék coussins dans – 88 :16,17
- Boissons pur dans – 83 :26-29
- Di vin dans – pa provoque aukène zaffaire inutile ni péché. 52 :24
- Banne la sources mélanzé are camphe dans – 76 :6,7
- Banne la sources mélanzé are zinzamme dans – 76 :18
- Ène la fontaine ki pou appelle 'Salsabil' dans – 76 :19

INDEX

Ène la boisson pur mélanzé are Tasnīm dans – 83 :28
Nourritire dans – 19 :63
Nourritire ék la boisson dans – 77 :43,44
Pied banane ék pied maçon dans – 56 :29,30
Tammes ék grenades dans – 55 :69
Raisins dans – 78 :33
Tout kalités fruits dans – 55 :53; 77 :43
Fruits –, li couma récompenses pou banne bon actions. 37 :42-44
Banne grappes fruits bien incliné bas dans – 76 :15
La sair zoiseaux dans – 56 :22
L'ombrage – 13 :36
Vêtements en la soie fin coulère vert dans – 18 :32
Bracelets en l'or dans – 18 :32; 35 :34
Coupes en l'or ék en l'arzent dans – 43 :72
Banne madames pur dans – 3 :16; 4 :58
Banne (vierzes) ki éna zoli li zié bien ouvert et zot regard li baissé dans – 37 :49,50
Banne zénes pou servi banne habitants – 52 :25; 56 :18; 76 :20
Banne anzes pou salié banne habitants – 13 :24,25

PARADIS (SO DESCRIPTION)

Banne habitants – pa pou conne ni salére, ni fraicére. 76 :14
Péna banne paroles inutile dans –19 :63
Péna la mort, ni pinition dans – 37 :59,60; 44 :57
Banne habitants – pou gagne ène vision Allāh. 75 :23,24
Pli grand récompense –, li plaisir Allāh. 9 :72

PARDAH (VOILE POU BANNE MADAMES)

Banne recommandations lor – 24 :31-32,61; 33 :60
Banne madames azé, zotte exempté. 24 :61
Banne l'hére ki bien privé. 24 :59

PARDON

Pardonne ène tort ki finne sibir, so récompense li are Allāh. 42 :41

PARENTS

Bizin bien traite banne – 17 :24; 29 :9; 31 :15
Bizin prié pou – 17 :25
Bizin obéir – excepté quand zotte rode force-ou pou donne associé are Allāh. 29 :9

PARIRE

Pa défanne ki nous prend soin nou – 7 :32

INDEX

PAUVES

Bizin prend soin banne – 69 :35; 90 :12-17; 107 :2-4

(BANNE) PAUVES, BANNE KI DANS BÉSOINS

Li nous dévoir pou donne assistance – 51 :20; 90 :15-17

Sort banne ki pa donne zot l'attention – 107 :4

PÉLÉRINAZE (*section* ADORATION)

PERSÉVÉRANCE OU CONSTANCE (*section* CONSTANCE OU PERSÉVÉRANCE)

PÉP (TRIBI)

- (1) – 'Aad. 7 :66; 11 :51
– 'Aad ti pini par ène tempête violent. 46 :25,26
– Thamōūd. 7 :74; 11 :62
- (2) Samelle-là ti ène signe pou – Thamōūd. 11 :65
– Thamōūd ti coupe zarrets samelle-là et zotte ti gagne pinition. 11 :66-68
– Thamōūd ti foudroyé par ène tremblément dé terre. 7 :79
- (3) Pép Chou'aib ti banne habitants Aïka. 15 :79
Pép Chou'aib ti faire pécés et ti traite banne Mésazers dé mentères. 15 :79; 50 :15
- (4) – Toubba'. 50 :15
– Toubba' et zot destruction. 44 :38; 50 :15
- (5) – ar-Rasse ti ène clan Tribi Thamōūd. 25 :39
- (6) – dé l'Éléphant ti l'armée dirizé par Gouvernére abyssin dé Yémen. 105 :2
Zotte ti rode détruire Ka'aba. 105 :3
- (7) Banne Sabéens. 5 :70
- (8) Banne habitants Catacombes. 18 :10
Cotte catacombes-là zotte sitié. 18 :18
Banne dimounes régroupé dans catacombes-là, zot nombre. 18 :23
Comié lé temps zotte finne reste dans catacombes. 18 :26
Zot li chien. 18 :19
- (9) Banne habitants Hidjre– zot pinition. 15 :81-85

PÉRIODE POU ATTANNE, (IDDAT) AVANT RÉMARIÉ (*section* MARIAZE)

PÉRIODE SÉVRAGE (*section* MARIAZE)

(LA) PESTE

–, so apparition dans banne Derniers Temps, parski pa finne croire dans banne Signes Allāh. 27 :83

INDEX

PHARAON

Lé St Coran affirmé ki lé corps – ti préservé. 10 :93
Malédiction lor pép – dans ça monde-là et dans l’aute. 11 :100
28 :43

PIED MAÇON (KI DANS L’EXRÊME LIMITE) (SIDRAT OUL-MOUNTAHĀ’). 53 :15

POÉTE

Mohammad^(s.a.w.) pa ti ène – 36 :70; 69 :42
Couma reconnaîte ène – 26 :225-227

POLYGAMIE

Permette marié ziska quatre madames. 4 :4
Traitement égal pou banne madames. 4 :4
Pa permette ki préfère ène et ki néglize ène l’aute. 4 :130

PRÉDESTINATION

– so signification. 7 :35; 57 :23,24
Allāh finne détermine mézire tout kit-soze. 25 :3; 54 :50; 65 :4
Le bien et le mal, li réziltat la loi Allāh. 4 :79,80
L’homme li libe pou azir couma li oulé, mais li pou sibir conséquence so acte.
74 :39
Croyants et incroyants, zotte tout aidé par Allāh. 17 :21

(LA) PRIÈRE (SALĀTE, CARÊME, PÉLÉRINAZE ET ZAKĀTE-section ADORATION)

Li nécessaire prié. 25 :78
– li adressé are Allāh sélement. 7 :195; 13 :15; 46 :6
Allāh écoute – céli ki en détresse. 27 :63
Allāh réponne – So banne dimounes. 2 :187; 40 :61
Même si pé faire banne bon actions, bizin continié prié. 2 :124
– enseigné par Allāh attire So bénédictions avec plisse efficacité. 2 :38
Bizin prié pou gagne le bien tout lé-dé lé mondes. 2 :201,202
Bizin prié Allāh et persévéré là-dans. 19 :66; 20 :15
Néglize – amène destruction. 19 :60

(LA) PRIÈRE DÉ TOUT LÉ ZOURS – SALĀTE (section ADORATION)

(BANNE LA) PRIÈRES DANS LE SAINT CORAN

– pou ki guidé dans simé droite. 1 :2-7
– pou gagne la paix ék provisions. 2 :127 (la prière Abraham)
La prière pou ki – accepté et pou ki gagne enseignement lor méthode prié. 2 :128-130 (la prière Abraham ék Ismaïl)

INDEX

- pou gagne le bien tout lé dé lé mondes. 2 :202; 7 :157
- pou serce l'aide conte banne incroyants. 2 :251 (la prière Talōūt)
- pou implore pardon Allāh. 2 :286 (la prière banne croyants)
- pou ki épargne nous are pinition ék pou obténir l'aide Allāh. 2 :287
- pou ki lé kére pa dévié après ki finne gagne guidance. 3 :9 (la prière banne croyants)
- pou ki pécés pardonné. 3 :17
- pou la grâce BonDié. 3 :54 (la prière banne disciples Jésus)
- pou la grâce ék l'aide. 3 :27,28
- pou gagne constance ék persévérance. 3 :148; 7 :127
- pou sauvé are di Fé. 3 :192
- pou pardon banne pécés ék pou enlève lé mal. 3 :194,195
- pou serce protection conte banne opprèsséres. 4 :76
- pou faire distinction ente croyants ék désobéissants. 5 :26 (la prière Moïse)
- pou ki compté dans banne zistes. 5 :84,85
- pou la prospérité. 5 :115 (la prière Jésus pou so pép)
- pou pardon banne erréres. 7 :24 (la prière Adam ék so madame)
- pou victoire la vérité lor mensonge. 7 :90
- pou gagne miséricorde Allāh. 7 :150,152,156
- pou délivré dépi lé mal banne opprèsséres. 10 :86,87
- pou destruction banne opprèsséres. 10 :89
- pou sékirité quand embarqué lor ène bateau. 11 :42
- pou sékirité quand finne installé lor lé dos ène montire. 43 :14,15
- pou ki forme partie dans banne zistes. 12 :102 (la prière Joseph)
- pou banne parents. 17 :25
- pou rente bien dans ène l'endroit ék pou sorti bien. 17 :81
- pou ou-même ék ou dessendance. 14 :36-42 (la prière Abraham)
- pou gagne miséricorde ék pou guidance. 18 :11
- pou gagne banne zenfants pieux. 19 :5-7; 21 :90 (la prière Zacharie)
- pou siccés dans propaze la vérité. 20 :26-36 (la prière Moïse)
- pou augmente connaissance. 20 :115
- capave délivré are ène affliction. 21 :84 (la prière Job)
- pou protézé conte conséquences ène manquement. 21 :88 (la prière Jésus)
- pou l'aide Allāh et So zizement. 21 :113
- pou gagne la victoire lor banne ki rézette la vérité. 23 :27 (la prière Noé)
- pou arrive destination bien. 23 :30 (la prière Noé)
- pou pa compté dans banne méssants. 23 :94,95
- pou protézé conte incitations banne l'esprit du mal. 23 :98,99
- pou pardon pécés et pou miséricorde. 23 :119
- pou éloigné are pinition l'Enfer. 25 :66,67
- pou famille ék zenfants. 25 :75
- pou serce sazesse ék pou ki compté dans banne pieux. 26 :84-90 (la prière Abraham)
- pou victoire la vérité. 26 :118,119

INDEX

- pou ki délivré are tortire l'ennemi. 26 :170
- pou vinne reconnaissant et dans banne pieux. 27 :20 (la prière Salomon)
- pou la paix lor dimounes pieux. 27 :60
- pou le pardon. 28 :17 (la prière Moïse)
- pou ki délivré are dimounes inziste. 28 :22 (la prière Moïse)
- pou serce le bien are Allāh. 28 :25 (la prière Moïse)
- pou l'aide conte banne méssants. 29 :31 (la prière Lot)
- pou ène garçon pieux. 37 :101 (la prière Abraham)
- pou gagne pardon ék ène grand royaume. 38 :36 (la prière Salomon)
- pou ki nous délivré are l'Enfer et nou banne mauvais. 40 :8-10
- pou apprécié banne favéres Allāh. 46 :16
- pou gagne l'aide Allāh quand nous accablé. 54 :11 (la prière Noé)
- pou ki délivré are rankére. 59 :11
- pou serce réfize conte banne incroyants. 60 :5,6 (la prière Abraham)
- pou ki Allāh parfaire So bénédiction lor nous. 66 :9
- pou ki délivré dépi Pharaon et banne méssants. 66 :12 (la prière madame Pharaon)
- pou pardon tout banne croyants. 71 :29 (la prière Noé)
- pou ki protézé conte tout banne mal. 113 :2-6; 114 :2-5

PRISONNIERS DÉ GUÉRE (*section LA GUÉRE*)

(BANNE) **PROPHÉCIES**

- donne banne bon nouvelles ou soi banne avertissements. 18 :57
- Accomplissement – ki donne avertissements, ça capave retardé ou soi annilé si éna repentance. 10 :99; 43 :50,51; 44 :16
- Si banne conditions pa respecté, – concernant bon nouvelles, capave pa accomplir. 5 :27
- Certain – annoncé par ène Prophète, et ki li accomplir, ça attesté so véracité. 13 :41; 40 :29

(LÉ SAINT CORAN SO BANNE) **PROPHÉCIES** (*section CORAN*)

(BANNE) **PROPHÉTES**

- Allāh révèle impé So banne secrets à – 3 :180; 72 :27,28
- zotte sans péché et zotte protézé conte l'erré. 21 :28; 53 :3-4
- Prophète et Mésazer, li pareil. 19 :52-55
- Raison l'arrivée – 20 :135; 28 :48
- Ti avoye – à tout banne péps. 10 :48; 13 :8; 16 :37
- Sipériorité ki certain – éna lor lé zoutes. 2 :254; 17 :56
- Éna 2 types dé –, – ki vinne are la loi ék – ki pa amène la loi. 2 :254; 5 :45
- Le St Coran mentionne impé – sélement. 4 :165; 40 :79
- Mêmes mêmes obzections ki banne adversaires soulévé conte – 41 :44; 51 :53
- Pa croire dans ène Prophète li même soze ki pa croire dans tout – 4 :151

INDEX

- ti soumette are volonté Allāh. 10 :73
- Finne faire – parmi banne dimounes sélement. 12 :110
- Allāh Li-Même soisir – 6 :125; 16 :3
- But l'arrivée –, li pou pirifié banne dimounes et pou guide zotte vers zot Seignère.79 :18-20
- pa capave azir dans ène façon déloyal. 3 :162
- Innocence – 21 :28
- fausse pa pou réissi. 69 :45-48
- Tout lé temps banne dimounes finne moque – et finne persékite zotte. 6 :113; 21 :42; 25 :32; 36 :31; 43 :8
- Allāh donne secours disciples – 2 :215
- Satan mette obstaks dans simé –, mais zotte pa réissi zamais. 22 :53
- zotte la corde Allāh ki nous bizin attrapé are fermeté. 3 :104
- Banne mécréants prétanne ki banne dimounes, pou zot prope zintérêts, finne corrompe – 26 :154
- Banne mécréants prétanne ki – éna démenche dans zotte et ki zotte banne maziciens. 34 :44; 51 :53
- Banne mécréants traite – dé mentères. 3 :185; 34 :46
- Allāh aide – dans tout lé dé lé mondes. 37 :172, 173; 40 :52
- zotte banne himains. 14 :12; 18 :111; 19 :59; 21 :8,9
- zotte marié ék zotte éna zenfants. 13 :39
- zotte manzé. 21 :9; 25 :8,21
- craigne Allāh sélement. 33 :40
- gagne révélations dans langue zot pép. 14 :5
- transmette méssaze Allāh à banne dimounes. 5 :100; 33 :40
- Dévoirs –, li pou avertir banne dimounes et pou donne zotte bon nouvelles. 6 :49
- pa rode aukène récompense are banne dimounes. 11 :30,52
- ék zot disciples, zotte touzour sorti victorié lor banne lé zautes. 40 :52; 58 :22
- Banne tentatives pou tué – 2 :62; 3 :113; 4 :156
- Tout – pa ti gagne Live séparé séparé. 2 :214
- zotte tout zot mission li pou établir Unicité Allāh. 23 :53
- Pou ki raison – ék banne croyants, zotte sibir afflictions? 2 :156,215
- Banne adversaires – réclame banne sozes exorbitant. 2 :119

(BANNE) QUORAISH

- finne protégé conte mauvais plan Abraha. 106 :2-5

RAPPORT CONZIGAL(*section* MARIAZE)

RÉCOMPENSES ÉK PINITIONS

- zot réglémentations. 4 :41,79,80; 6 :161

RÈGLES OU MENSTRUES

- Bizin pirifié après – 2 :223

INDEX

RÉLATION CONZIGAL

- so but. 30 :22

RÉPENTIR OU RÉPENTANCE

- permette gagne pardon ék miséricorde Allāh. 2 :161
- li tout lé temps possible. 3 :90
- Bizin serce pardon Allāh, en même temps faire repentance. 11 :4
- faire banne mauvais penchants vinne bon. 25 :71
- Allāh pardonne tout banne péchés. 39 :54
- Bizin ki – li sincère. 66 :9
- Allāh accepté vrai – 9 :104; 42 :26
- Après vrai –, bizin faire lé bien. 25 :72
- Ki sanne-là ki so – pou accepté? 4 :18; 16 :120
- Ki sanne-là ki so – pou rézetté. 4 :19

RÉPRÉSAILLES

- sauvegarde la vie dimounes. 2 :179,180

RÉVÉLATION

- li accordé à banne Prophètes et à banne lé zautes. 4 :164,165; 5 :112; 20 :39; 28 :8
- li ène expérience ki arrivé dans lé monde. 4 :165; 10 :48; 35 :25; 40 :79
- Li dans zot langue ki banne dimounes gagne – 14 :5
- so banne types. 42 :52
- déssanne lor lé kére. 2 :98; 26 :193-195; 53 :11,12
- donne guidance et li encouraze la droiture. 2 :39; 7 :36; 14 :2; 17 :83; 41 :45; 47 :3
- Sans –, péna la vie spiritiél. 31 :21
- Banne élus Allāh ki récévoir – 16 :3
- li pousse dimounes réfléchir. 16 :45
- vé dire oussi inspiration. 16 :69

RÉZIRECTION (APRÉS LA MORT)

- li ène certitude. 22 :8; 23 :116; 58 :19
- Rézirection spiritiél. 2 :57,74,261; 6 :37; 8 :25; 30 :51; 41 :40

RÉZIRECTION BANNE MORTS

- Pa pou réssissite lor la terre banne ki finne mort physiquement. 21 :96; 23 :101; 36 :32; 39 :43
- vé dire oussi : ène pép, so rénaissance, so retour à la vie. 7 :58
- Banne Prophètes ti ramène à la vie spiritiél banne ki mort spiritiéllement. 6 :37; 8 :25
- Jésus ti donne la vie banne ki ti mort spiritiéllement. 5 :111

INDEX

RÉZIRECTION SO ZOUR

- Péna doute lor – 4 :88
- vé dire oussi l'Hére-là. 20 :16
- Éna – pou sak individi. 19 :96
- vé dire oussi destruction, la ruine. 54 :2; 70 :43-45

SABA, SO LA REINE

- et Salomon. 27 :23-45

SABA, SO LA REINE

- et Salomon. 27 :23-45

SABBAT

- Pratique et profanation – par banne Zuifs. 2 :66,67; 4 :48,155; 7 :164; 16 :125

SABÉENS (section PÉP)

SACRIFICE

- so rites, li prescrit pou sak pép. 22 :35
- Bizin offére – à Allāh sélement. 22 :35
- La sair ék di sang animal ki sacrifié pa arrive ziska Allāh, mais l'esprit are-ki pé faire ça —là, ça ki arrive cotte Li. 22 :38

SAFĀ ET MARWAH

- zotte banne Signes Allāh. 2 :159

SALĀTE (section ADORATION)

SALEH (LE PROPHÉTE)

- Ti avoye – cotte banne Thamōūd. 7 :74; 11 :62; 27 :46
- Pép – zot nom ti As.hāb-oul-Hidjre. 15 :81
- ti exhorte so pép pou serce pardon Allāh. 11 :62
- Ène groupe néf dimounes ti pé créé désordre dans la ville – 27 :49
- Ti éna plan pou tué – la nuite. 27 :50
- Samelle-là ti ène signe pou pép – 7 :74; 11 :65; 26 :156
- Pép – ti coupe zarrets samelle-là. 7 :78; 26 :158
- Ti pini pép – pou zot transgression. 7 :79,80; 11 :68
- Pép – ti akise li ki li ène ensorcélé et ki li travaille pou avance zintérêts ène l'aute. 26 :154
- Pa croire dans –, li même zaffaire ki rézette tout banne Prophètes. 26 :142; 54 :24

SALOMON (LE PROPHÉTE SOLÉIMAN)

- ti David so héritier. 27 :17

INDEX

- Connaissance ki Allāh ti donne –, li ti spécial. 21 :80; 27 :16
Allāh ti donne – tout. 27 :17
Propaganne banne rébelles conte – 2 :103
Ti soumette banne di vents pou – (c-à-d. so pép ti servi banne voiliers pou zot commerce). 21 :82; 34 :13; 38 :37
Banne plonzères ti dans so service. 21 :83
Banne Djinns, c-à-d. banne artisans ti construire pou – banne palais, zotte ti fabrique banne staties, banne marmites la cuisine ék banne saudrons. 34 :13,14
Banne satans, (c-à-d. banne zéants ék banne esclaves) ki ti pé travaille pou –, zotte ti ensainné. 38 :38,39
– so banne l'isines ti pé fabrique banne obzets à partir cuive ki finne fonde. 34 :13
– so l'armée ti divise en trois sections, (banne ti classe, banne Zuifs et banne dimounes pieux). 27 :18
Ti enseigne – pou ki li comprend langue l'Écritire sacré. 27 :17
– so l'armée ti progressé ziska vallée Namal. 27 :19
– ti dimanne la Reine dé Saba soumette. 27 :29-32
La Reine dé Saba ti avoye – banne présents. 27 :36
– ti ordonne pou fabrique ène trône ki rèssemblé trône la Reine dé Saba. 27 :39-42
La Reine dé Saba ti alle cotte – et li ti croire dans Allāh. 27 :43-45
– so l'amour pou banne cévals dé race. 38 :32-34
– ti trouve dans ène vision ki so garçon pou incompetént en tant ki so siccéssére. 38 :35
– ti tourne vers Allāh avec constance. 38 :31
– ti éna ène rang élevé dans régard Allāh. 38 :41

(LÉ) SALUT

- Finne promette – à banne ki pratique la droitire. 2 :6; 19 :73
Dimoune ki gagne –, BonDié content li et li zouir la paix. 3 :32; 89 :30-31
– par la prière. 2 :187
– conte lé mal. 8 :30
– par purification l'âme. 91 :10
– quand dimanne pardon et quand suive bon guidance. 3 :136; 39 :54-56
– li éternél. 11 :109; 18 :109; 95 :7
Pou –, li nécessaire ki croire dans tout banne Lives révéélé. 2 :5

SAMEAUX

- Prophécie ki – pou abandonné couma moyen dé transport. 81 :5

SĀMIRĪ

- Quand Moïse ti alle lor Mont Sinaï, – ti fabrique ène veau pou adoration. 20 :89
Moïse ti questionne – lor so conduite. 20 :96
– ti soisir simé désobéissance. 20 :97
– so pinition. 20 :98

INDEX

(LA) SARITÉ

- Faire –, so récompense. 2 :262,266
- péna valère, si ensuite faire réproches et inzires. 2 :263-265
- Ène bon parole et pardon, li meillère ki faire suive – are réproches ou inzires. 2 :264
- Donne bon kit-sozes dans faire – 2 :268
- Meillère, faire – en secret ki ouvertement. 2 :272,275

SATAN

- péna pouvoir lor banne ki croire et ki finne place zot confiance dans Allāh. 16 :100
- nék éna pouvoir lor banne ki prend li pou camarade et ki donne Allāh banne associés. 15 :43; 16 :101
- pa ti éna aukène participation dans création l'inivers. 18 :52
- sirveille l'homme mais sanne la-là pa trouve li. 7 :28
- li ène ennemi déclaré pou l'homme. 17 :54; 25 :30; 35 :7; 36 :61; 43 :63
- ti trompe Adam. 2 :37; 7 :21-23
- li éna ène tempérament di Fé. 7 :13
- li ène mauvais compagnon. 4 :39
- ti gagne répit. 7 :15,16
- ti dézonoré. 7 :14
- pou veille tout l'occasion pou empêche dimounes suive simé droite et pou ki zotte vinne ingrats. 7 :17,18
- pousse dimounes pou faire désobéissance. 19 :84
- trompe so banne camarades, li faire zotte pére. 3 :176
- place banne obstaks dans simé banne Prophètes. 22 :53,54
- Tout banne dimounes méssants ék rébelles, zotte ène – 2 :169
- Bizin évite – 2 :169
- Ki façon pou protéze conte – 7 :201,202
- li-même li péna pouvoir, mais li servi faiblesse banne dimounes. 14 :23; 15 :43
- égare dépi simé droite céli ki faire camarade are li. 22 :5
- Allāh ti répousse – et ti renvoye-li. 15 :35,36

SÂTIMENT

- li inflizé lor banne ki pa prend compte avertissements ki banne Mèssazer Allāh donne zotte. 6 :132; 17 :16; 42 :22
- Allāh pa pini conte la zistice. 11 :118; 29 :22
- But –, c'est pou apporte réforme. 23 :77,78
- Allāh pa pressé pou inflize – 22 :48-52
- li vini après ki finne commette transgressions et inzistices. 4 :31
- pou vol. 5 :39
- pa vinne toute suite. 6 :19; 10 :12; 11 :9
- pou céli ki finne commette adiltère. 24 :3

INDEX

- pou céli ki finne calomnié ène madame chaste. 24 :5
- li éloigné, si implore pardon Allāh.8 :34
- li servi couma ène exempe et ène lèçon. 2 :67
- Répentance ék expiation écarte – 5 :40
- Ti écarte – dé pép dé Jonas. 10 :99
- Miséricorde Allāh écarte – 7 :157

(BANNE) SAZES

- ki zotte banne traits. 13 :20-25

(BANNE) SERMENTS

- Allāh pa prend compte – sans valére. 2 :226
- Bizin respecté – ki faire. 5 :90; 16 :92
- Quand pa respecté –, ki so expiation? 5 :90; 66 :3
- Pa bizin faire – pou trompe dimounes. 16 :93,95
- Banne ki faire – pou pa approce zot madames. 2 :227,228

(BANNE) SERVITÉRES (ALLAH KI TOUT-MISÉRICORDIÉ)

- marce lor la terre avec himilité. 25 :64
- réponne banne ignorants par salitation ‘la paix’. 25 :64
- passe zot la nuite dans Allāh So adoration. 25 :65
- , quand zotte dépensé, ni zotte gaspillé, ni zotte faire laré. 25 :68
- zotte pa invoque aukène l’aute divinité avec Allāh, ni zotte tué kikène illégalement, ni zotte commette fornication. 25 :69
- zotte pa donne fausse témoignaze. 25 :73
- zot récompense. 25 :76,77

SIMÉ DROITE

- Prié pou ki Allāh guide ou lor – 1 :6
- Le St Prophète ti prend – 6 :162; 36 :5; 43 :44
- Le St Prophète guide vers – 14 :2,3; 23 :74,75; 42 :53
- Le St Coran guide vers – 5 :17

SOBRIQUETS

- Pa bizin raille banne dimounes par banne – 49 :12

SOLEIL

- répanne so la limière et la line reflécté ça. 10 :6; 25 :62
- Allāh finne faire – ék la line soumette are so l’orde. Sakène pé flotte lor ène l’orbite ki pou li. 7 :55; 21 :34
- Éclipses – ék la line et zot significations. 75 :8,10
- faire banne l’ombrazes oussi. Ki zot significations? 25 :46,47
- li pa ène obzet d’adoration. 41 :38

INDEX

SOUMISSION (*section* **OBÉISSANCE ET SOUMISSION**)

TABLETTE BIEN GARDÉ

Finne écrire le St Coran lor ène – 85 :23

(BANNE) TABLETTES MOÏSE

– ti éna tout kit-soze (ki ti) servi couma récommandation. 7 :146

Dans so colére, Moïse ti depose banne —là, ti empoigne so frère, et li ti reprend
—là quand so colére ti passé. 7 :151,155

(L'EXPÉDITION VERS) TABŌUK

Ti ordonne banne Misilmans pou alle vers – pou combatte si bizin. 9 :41

Distance ziska – ti longue. 9 :42

TAGHŌUT

– zotte banne transgressées ki ti dépasse tout limites, bizin évite zotte. 2 :257,258; 4 :52,61,77; 5 :61; 16 :37; 39 :18

TALŌUT (LÉ ROI SAUL)

– ti nommé couma lé roi. 2 :248

Ti testé – so banne compagnons par la rivière. 2 :250

(AT)-TAQWA (*section* **LA DROITIRE**)

TAYAMMOUM (ABLITION – QUAND PÉNA DILO)

Dans ki circonstance li permette. 4 :44; 5 :7

TÉMOINS

Pou bien préserve témoignaze, bizin éna dé – zommes, ou soi ène – zomme et dé –madames. 2 :283

Testament bizin attesté par dé –5 :107-109

Faire l'emprunt ou soi établir banne contrats et banne accords, bizin faire tout ça par écrit dans présence banne – 2 :283

Bizin éna dé – madames dans place ène – zomme. 2 :283

Li zié, zoreilles ék la peau pou témoigné. 41 :21-24

Bizin rézette banne témoignaze douté. 5 :107

(LA) TERRE (AL-ARD)

– so capacité pou accorde provision. 41 :10,11

Création – et banne lé ciel dans sisse périodes. 11 :8; 32 :5; 41 :10,11

Création –, li ène préve ki Allāh existé parski la terre pou continié approvisionne l'homme pou so bésoins. 41 :10,11

– finne créé en même temps ki banne lé zaute obzets dans lé ciél dans nou système solaire. 79 :31

INDEX

- tourne lor so prope axe. 27 :89
- li rond. 55 :18
- Prophécie ki – pou élarzi. 84 :4

(LA) TERRE SAINTE

- li la Palestine. 5 :22
- Banne Banī Israēl ti désobéir Moïse; donc ti détourne zotte-dé – 5 :27
- Banne Zuifs pou rassemblé dans banne Derniers Temps. 17 :105
- finalement pou vinne pou Misilmans. 21 :106-113

THAMŌŪD (section PÉP)

(LA) THORA

- ti révéle à Moïse, li renferme la guidance, la limière et instriction nécessaire pou banne Banī Israēl. 3 :4; 5 :45; 6 :155; 23 :50; 28 :44; 37 :118...
- Banne Prophètes dans lignée Moïse ti pé donne zizement d'après – 5 :45
- Banne prophécies concernant le St Prophète^(s.a.w.) dé l'Islam dans – 7 :158; 48 :30
- Banne ki prétagne ki zotte croire dans – mais zotte pa pratique so banne commanements. 62 :6
- Finne promesse boucoup de bien à banne croyants dans – si zotte ti croire dans le St Coran. 5 :67
- Pép dé – finne invite pou reconnaîte le St Prophète^(s.a.w.). 5 :16,17,20
- Banne textes – finne déformé. 2 :80; 3 :79; 5 :14,16

TOMBE

- Éna ène – spiritiél à part tombe physique-là. 80 :22
- Ène prophécie : Quand pou déterre banne tombes dans banne Derniers Temps. 82 :5
- Faire sorti banne ki dans tombes vé dire, donne zotte élévation spiritiél. 100 :10

TOUBBA' (section PÉP)

(BANNE) TRAITÉS (section PACTES)

(LA) TRINITÉ

- condamné. 4 :172; 5 :74

TROMPETTE(-LÀ)

- Quand pou soufflé dans – 6 :74; 18 :100; 20 :103; 23 :102; 27 :88; 36 :52; 39 :69; 50 :21; 69 :14; 78 :19

TUTELLE (section BANNE GARDIENS ZINTÉRÊT LÉ ZAUTES)

INDEX

VEAU EN L'OR

Adoration – 2 :52; 7 :149; 20 :91

(LA) VIE

- li ène la litte avec banne épréves dir. 90 :5
- li simplément ène l'amizement et ène zoué et – dans l'Aute lé monde li vrai – 29 :65
- Comparaison ente – ici et – dans l'aute lé monde. 57 :21
- Éna ène but pou la création dé l'homme. 23 :116
- Dilo, li la source la vie. 21 :31
- Finne créé tout kit-soze par paires. 36 :37; 51 :50
- L'homme, so évolution. 18 :38; 23 :13-15; 40 :68; 53 :33; 71 :15-19

(LA) VIE

- li ène la litte avec banne épréves dir. 90 :5
- li simplément ène l'amizement et ène zoué et – dans l'Aute lé monde li vrai – 29 :65
- Comparaison ente – ici et – dans l'aute lé monde. 57 :21
- Éna ène but pou la création dé l'homme. 23 :116
- Dilo, li la source la vie. 21 :31
- Finne créé tout kit-soze par paires. 36 :37; 51 :50
- L'homme, so évolution. 18 :38; 23 :13-15; 40 :68; 53 :33; 71 :15-19

(LA) VIE DANS ÇA LÉ MONDE-LÀ

- li (paraîte) zoli pou banne incroyants. 2 :213
- Banne ki zot croyance pa fort, zotte content – 2 :201
- li inférière are la vie l'aute lé monde. 3 :16; 4 :78; 9 :38
- li ène ti sézour comparé are la vie l'Aute lé monde. 23 :115

(LA) VIE DANS L'AUTE LÉ MONDE

- ça pou déterminé par banne actions dimounes dans ça la vie ici-là. 17 :14,15; 21 :95; 43 :81; 45 :30; 50 :19; 82 :11-13; 83 :8-19
- li commence manifesté li dans ça lé-monde-là. 41 :31-33; 55 :47; 89 :28-31
- li ène bien grand manifestation banne valéres. 39 :70; 50 :22-24; 57 :13; 69 :19; 86 :9,10; 99 :7-9
- Progrés dans – zamaiz li pa arrêté. 35 :35,36; 39 :21; 66 :9

(LA) VIE FAMILIAL

- Bizin respecté l'intimité – 24 :28-30
- Li pa permette ki banne zommes ék madames zotte mélanze mélanzé. 24 :31,32; 33 :60

(LA) VIE, SO BUT

- c'est pou raconte Allāh. 6 :32; 10 :46; 13 :3; 30 :9; 84 :7

INDEX

(MAMA BANNE LA) VILLES – OUMMOUL-QOURĀ

– c'est la Mecque. 6 :93

VOEU D'ABSTINENCE-MARI-LÀ CONCERNANT SO MADAME (section MARIAZE)

VOILE POU MADAMES (section PARDAH)

ZACHARIE

Allāh ti accorde – So banne favéres. 3 :39-42; 19 :3-12

ZAKĀTE (section ADORATION)

(BANNE) ZENFANTS

Pa bizin ki nou – détourne nou l'attention dépi mazine Allāh. 63 :10

Li interdit pou détruire –, ou soi pou pa donne zotte ène bon l'éducation, ou soi pou pa élève zotte convénablément à cause pére la misère. 17 :32

La prière pou gagne banne bon zenfants. 3 :39

La prière pou nous gagne – droite dans nou déssendance. 25 :75; 46 :16

Pa bizin afflizé par naissance ène ti fille. 16 :59,60

Sirveillance – lor zaffaire la rélizion. 19 :56; 20 :133

– bizin traite zot parents avec bonté. 17 :24,25; 46 :16,18

ZÉRIZALEM

– so destruction et so réconstruction. 2 :260

– so destruction par banne babyloniens. 17 :6

– ti détruire par banne Romains. 17 :8

(LA) ZISTICE

Finne conseille banne croyants pou azir avec – 5 :9

Bizin réglé banne dispites par banne ki éna l'autorité – 4 :66

Bizin accepté l'autorité zize. 4 :66

Récommandation lor – 4 :136; 5 :9

ZOUÉ LA SANCE 2 :220; 5 :91,92

ZOUR

Période indiqué pou ène – li égal à 1000 bananés. 22 :48; 32 :6

Période indiqué par ène – li égal à 50 000 bananés. 70 :5

(ZOUR) ZIZEMENT

Ki été –? 51 :13-15; 82 :18-20

INDEX

(BANNE) ZUIFS

– zotte banne ki finne attire lor zotte colére Allāh ék dimounes. 1 :7

Ti dire – pa dépasse limites ki la rélizion finne prescrire. 5 :78

Banne Misilmans ti trahi par – dans la guére ‘Ahzāb’ et – ti disgracié. 33 :27,28

Expédition conte Banou Nadīr et zot expilsion. 59 :3-7

!!! Là-dans éna certain références ki trouve sélement dans nou commentaires Coran avec traduction anglais.